Tanrı'nın huzur bahşettiği....

SHANTARAM

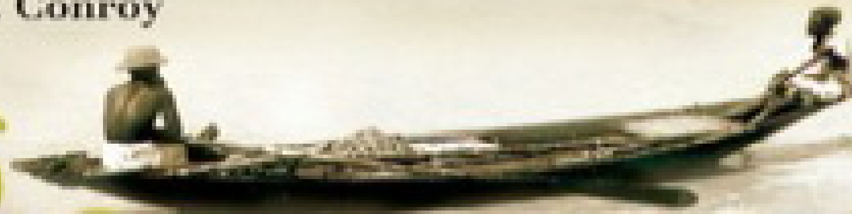
Gregory David Roberts

Kader seni güldürmüyorsa,
espriyi anlayamadın demektir.

NEWYORK TIMES ÇOKSATARI

"Biri bana bu kitabın ne ile ilgili olduğunu sorarsa, ona dünyadaki her şeyle ilgili, diye cevap veririm. Gregory David Roberts, Bombay için tıpkı Lawrence Durrell'in İskenderiye, Melville'in Büyük Okyanus, Thoreau'nun Walden Gölü için yaptığını yapmış. Bombay'ı dünya edebiyatının sonsuza dek anılacak yerlerinden biri kılmış."
-Pat Conroy

ARTEMIS roman

Gregory David Roberts

SHANTARAM

Türkçesi

Banu Taylan Öğüdücü

BİRİNCİ
KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

Aşk, kader ve yaptığımız seçimler hakkında bildiklerimi öğrenmem çok uzun sürdü, dünyanın pek çok yerini dolaşmam gerekti ama hepsinin özünü bir anda, bir duvara zincirlenmiş halde işkence görürken kavradım. Beynimde yankılanan çığlıklar arasında, elim kolum bağlı ve tamamen çaresizken aniden farkettim, hala özgürdüm. Bana işkence eden adamlardan nefret etmekte ya da onlan bağışlamakta özgürdüm. Kulağa pek de önemli bir şey gibi gelmediğini biliyorum. Ama zincirler vücudunuzu keserken ve sahip olduğunuz tek şey bu seçim hakkıyken özgürlük size dünyalar kadar büyük görünüyor. Ve yaptığınız seçim, nefret etme ya da affetme kararı, hayatınızın hikayesi olabiliyor.

Bana gelince, benim hikayem uzun ve hayli kalabalık. Ben eroin yüzünden ideallerini kaybetmiş bir devrimci, işlediği suçlar yüzünden güvenilirliğini kaybetmiş bir filozof ve yüksek güvenlikli bir hapishanede ruhunu kaybetmiş bir şairdim. İki gözetleme kulesinin arasından geçerek ön duvan aşıp o hapishaneden kaçtığımda, ülkemde en çok aranan adamlardan biri oldum. Şans benimle birlikteydi ve dünyanın diğer ucuna, ta Hindistan'a kadar beni takip etti. Orada Bombay mafyasına katıldım. Kaçakçılık ve kalpazanlık yaptım. Üç kıtada da zincirlendim, dövüldüm, bıçaklandım ve açlığa mahkum edildim. Savaşa gittim. Düşmanla burun buruna geldim. Etrafımdaki diğer adamlar ölürken ben hayatta kaldım. Onlar benden daha iyi insanlardı. Birçoğu öyleydi. Hayatları yanlışlarla sarsılmış ve başka birinin bir anlık nefreti ya da sevgisi veya umursamazlığıyla yitip gitmişti. Böyle çok fazla adamı ellerimle gömdüm ve öykülerini kendi acılarıma kattım.

Aslında hikayem onlarla ya da mafyayla başlamıyor, Bombay'daki ilk günüme kadar uzanıyor. Orada kader benimle bir oyun oynadı. Şans da

Karla Saaranen'le tanışmamı sağlayacak kartları elime verdi. Onun yeşil gözlerine baktığım ilk anda, elimdeki kartlarla hiç tereddüt etmeden hemen oynamaya başladım. Yani bu hikaye de birçok hikaye gibi başlıyor, bir kadın, bir şehir ve bir parça şansla.

Bombay'da ilk dikkatimi çeken havanın değişik kokuşuydu. Bu kokuyu, henüz Hindistan'ı hiç görmemişken ve hakkında hiçbir şey bilmezken, daha uçağı havaalanına bağlayan koridordan geçerken aldım. Bombay'a adım attığım ilk dakikada bu koku beni heyecanlandırmış, mutlu etmişti. Hapishaneden kurtulmuştum, önümde yeni bir dünya vardı. O anda bu kokuyu tanımadım, tanıyamadım. Şimdi bunun nefrete karşı umudun tatlı, terli kokusu ve sevgiye karşı açgözlülüğün ekşi, boğucu kokusu olduğunu biliyorum. Tanrıların, şeytanların, imparatorlukların, çöküşün ve yeniden dirilişin eşiğindeki uygarlıkların kokusu. Ada Şehir'de nerede olursanız olun, denizin mavi kokusunu ve makinelerin kanla karışık metal kokusunu alabilirdiniz. Durgunluğun ve hareketin, altmış milyon canlı nüfusunun yarıdan fazlasını oluşturan sıçanların ve insanların boşa harcanışının kokusu. Kalp kırıklığının, yaşam mücadelesinin ve bizi daha cesur kılan başarısızlıklarla aşkların kokusu. On bin restoranın, beş bin tapınağın, türbenin, kilisenin, caminin ve parfümlerle, baharadarla, tütsülerle, yeni kesilmiş çiçeklerle dolu pazarların kokusu. Karla, bu kokunun dünyadaki güzel kokuların en kötüsü olduğunu söylemişti ve her zamanki gibi yine haklıydı. Ne zaman Bombay'a gelsem her şeyden önce bu koku beni karşılar ve bana eve döndüğümü söyler.

Dikkatimi çeken bir diğer şey ise sıcaktı. Uçağın klimalı ortamından çıkıp havaalanındaki sıraya gireli daha beş dakika bile olmadan kıyafetlerim üzerime yapışmış, kalbim bu yeni iklimin etkisiyle hızla atmaya başlamıştı. Aldığım her nefes öfkeyle kazanılan bir zafer gibiydi. Burada terlemenin hiç sonunun gelmediğini, çünkü gece-gündüz, hiç aralıksız devam eden sıcağın, nemli bir sıcak olduğunu öğrendim. Bombay'ın boğucu nemi, buradaki herkesi amfibik bir hayvana dönüştürüyor ve solurken insanın ağzına neredeyse su geliyor. Zamanla bununla yaşamayı, hatta bundan hoşlanmayı öğreniyorsunuz. Eğer bunu öğrenemezseniz, buradan gidiyorsunuz.

Bir de insanlar var tabii. Bengal’den, Tamil’den, Puşkar’dan, Koçi’den ve Konarak’tan, savaşçı bir kale olan Brahmin’den gelen Assamlar, Urdular, Pencaplılar ve dokunulmaz Hindular, Müslümanlar, Hıristiyanlar, Budistler, Parsiler, Animistler, açık ve koyu tenler, yeşil, kahverengi, siyah gözler, inanılmaz çeşitlilikte farklı yüzüyle emsalsiz bir güzellik: Hindistan.

Bombay’daki milyonlar arasında göze çarpan bir diğer şey de kaçakçıların en yakın arkadaşı *katırlar ve develer*. Katırlar, sınır bölgelerinden kaçakçılar için mal geçirir. Develer ise kaçakçının sınırdan geçmesine farkında olmadan yardımcı olan ve şüphe çekmeyen turisderdir. Kaçakçılar, sahte pasaportlar ve kimlik belgeleri kullanırken göze batmamak için, havaalanından ve sınır kontrollerinden sorunsuz geçmelerini sağlayacak turistlerin arasına karışır.

O zamanlar bunları bilmiyordum tabii. Kaçakçılık sanatını çok sonra, yıllar sonra öğrendim. Hindistan’a yaptığım ilk yolculuğumda sadece içgüdülerimle hareket ediyordum ve sahip olup da kaçırdığım tek şey kendimdi. Peşine düşülmüş, her an elimden alınabilecek özgürlüğüm ve ben. Sahte bir Yeni Zelanda pasaportum vardı. Orijinal fotoğrafın yerine benimki yapıştırılmıştı. Pasaportu kendim hazırlamıştım ve pek usta işi sayılmazdı. Sıradan bir kontrolden sorunsuz geçeceğine emindim ama eğer şüphe duyulur da birisi Yeni Zelanda Büyükelçiliği’yle irtibata geçmeye kalkarsa sahte olduğu hemen anlaşılırdı. Aucland’dan Hindistan’a yolculuk ederken uçaktaki yolcuları, Yeni Zelandalı birilerini bulmak amacıyla gözden geçirmiştim. Burayı ikinci kere ziyarete gelen küçük bir öğrenci grubu çarptı gözüme. Bana tavsiyelerde bulunmaları, tecrübelerini anlatmaları için onları teşvik ederek havaalanında kontrolden birlikte geçecek kadar samimiyet kurmayı başardım. Hintli görevliler, benim de bu rahat ve samimi grupla birlikte yolculuk ettiğimi düşünüp pasaportuma şöyle bir bakmakla yetindi.

Kaçışımın verdiği neşeyle dolup taşmış halde havaalanının dışına çıktığımda vurucu ve yakıcı güneş ışığıyla karşılaştım. Bir başka duvarı daha, aşmış, bir başka sınırı daha geçmiştim. Saklanacak bir gün ve bir gece daha vardı önümde. Hapishaneden kaçalı neredeyse iki yıl olmuştu. Ama bir kaçak olarak yaşamak demek, her yeni gün ve gece kaçmaya devam etmek demekti. Hiçbir zaman tamamen özgür olamamanın yanında her

‘yeni’nin getirdiği bir umut ve korku dolu bir heyecan da vardı. Yeni bir pasaport, yeni bir ülke ve genç yüzüme, gri gözlerimin altına heyecanın yerleştirdiği yeni çizgiler. Bombay’ın koyu mavi göğünün altında, sokakta durdum. Kalbim Malabar’daki bahçelere yağan muson yağmuru gibi temiz ve her şeye açtı.

“Bayım! Bayım!” Biri arkamdan sesleniyordu.

Bir el koluma yapıştı. Durdum. Biraz da korkudan bütün kaslarım gerilmişti. *Panik yapma. Kaçma.* Kafamı çevirdim.

Karşımda, elinde bir gitarla kahverengi ve kirli üniformalı, küçük bir adam duruyordu. Adam küçükten de öte neredeyse bir cüceydi. İrice bir kafası ve Down sendromlularınkine benzeyen masum bir suratı vardı. Gitarı bana uzattı.

“Müziğiniz bayım. Müziğinizi kaybettiniz, öyle değil mi?”

Bu benim gitarımdı. Onu bagaj teslim bölümünde unutmuş olmalıydım. Küçük adamın gitarın benim olduğunu nereden bildiğini anlamadım. Büyük bir rahatlama ve şaşkınlıkla gülümsediğimde, adam da bana gülümsedi. Hani şu korktuğumuz ve ‘aptalca’ dediğimiz türden içten bir gülümsemeyle. Gitarı bana uzatırken ellerinin suda yaşayan bir kuş gibi perdeli olduğunu gördüm. Cebimden birkaç banknot çıkardım ve adama uzattım. Kısa ve kalın bacaklarıyla aceleyle geri çekildi.

“Para istemem. Biz yardım için buradayız bayım. Hindistan’a hoşgeldiniz,” diyerek hızla insan kalabalığının arasına karıştı.

Şehre gitmek için, eskiden Hindistan ordusunda hizmet veren bir şoförün kullandığı Savaş Gazileri Otobüs Servisi’nden bir bilet aldım. Sırt çantamın ve bavulumun kaldırılıp otobüsün tepesine yığılmış bagajların üzerine umursamaz bir şekilde fırlatılışını izledim. Otobüsün en arkasındaki bitişik koltuklardan birine oturdum. Çok geçmeden iki uzun saçlı turist yanıma geldi. İçerisi büyük bir hızla, çoğunluğu genç olan ve mümkün mertebe ucuza seyahat etmek isteyen Hintliler ve turistlerle doldu.

Otobüs dolup taştığında sürücü arkasına dönüp bize tehditkar bir bakış fırlattı, açık kapıdan dışarıya kırmızı renkli bir şey tükürdü ve hemen kalkacağımızı duyurdu.

"*Thik hain, challo!*"

Motor kükredi, vites hırıltıyla geçti ve bir tarafa sıçrayarak milimetrik bir farkla yoldan çekilen hamalların ve yayaların arasından hızla geçmeye başladık. Otobüsün alt basamağında duran muavinimiz dışarıdakilere öfkeyle sövüp sayıyordu.

Havaalanından şehir merkezine yapacağımız yolculuk, çalılar ve ağaçlarla çevrelenmiş geniş ve modern bir otoyolda başladı. Doğup büyüdüğüm şehir olan Melbourne'de havaalanını çevreleyen derli toplu manzaranın aynısıydı. Benzerliğin üzerimde yarattığı memnuniyetle karışık sükunet, yol daralır daralmaz karşıma çıkan tezat görüntüyle derinden sarsıldı. İlk gecekonduları gördüğümde, yol çoktan tek şeride inmiş, ağaçlar da kaybolup gitmişti. Kalbim utançla burkuldu.

Kahverengi ve siyah kum tepelerine benzeyen dönümlerce araziyi kaplayan gecekondular yol kenarından içlere doğru uzanıyor, sıcağın yarattığı bir serap gibi ufka doğru gidiyordu. Plastik, kağıt, bambu sopaları ve halılardan yapılmış içler acısı barakalar birbirine dayanmıştı ve aralarında daracık yollar vardı. Çok geniş bir alana yayılmış bu gecekondulardan hiçbirinin boyu, insan boyunu geçmiyordu.

Yanıp kül olmuş, ufalanmış hayallerle dolu bu yerin sadece birkaç kilometre gerisinde, belli bir hedefi olan zengin yolcularla dolup taşan modern bir havaalanı olduğuna inanmak imkansızdı. İlk izlenimim yakın zamanda bir felaketin olduğu ve kurtulan kazazedelerin sığınak olarak bu gecekondulara yerleştirildiğiydi. Aylar sonra, gecekondularda yaşayanların gerçekten de kurtulanlar olduğunu öğrendim. Köylerindeki yoksulluk, açlık ve kan davası gibi felakederden kaçıp kurtulanlar... Her hafta şehre beş bin yeni kazazede geliyordu.

Kilometreler geçip de bu gecekondularda yaşayan insan sayısı yüzlerceden binlerceye ve sonra on binlerceye çıkınca, ruhum acıyla kıvranmaya başladı. Sağlığımdan ve cebimdeki paradan utanıyordum. Dünyadaki

kötülüklerle ve acılarla böyle keskin bir yüzleşme yaşamak insanı yaralıyor. Daha önce banka soydum, uyuşturucu sattım ve gardiyanlar tarafından kemiklerim kırılana kadar dövüldüm. Bıçaklandım ve karşılığında ben de bıçakladım. Zor adamlarla dolu zor bir hapishaneden zor yoldan -ön duvardan atlayarak- kaçtım. Yine de gecekonduların o perişan hali, ufka kadar uzanan acının bu görüntüsü, gözlerimi acıttı.

Daha sonra utanç ve suçluluk yerini öfkeye ve adaletsizliğe karşı bir isyana bıraktı. *Ne tür bir devlet, nasıl bir sistem böylesine bir acıya göz yumabilir*, diye düşündüm.

Gecekondular birbiri ardına gelmeye devam etti ve gelişmekte olan işyerleri ile nispeten daha varlıklı insanların oturduğu yosun kaplı, parçalanmaya yüz tutmuş apartmanlarla tezat oluşturdu. Gecekonduların her yerde olduğunu görünce bir yabancı olarak duyduğum acıma duygusu giderek tükenmeye başladı. İçimi bir tür merak kapladı. Gecekondu mahallelerinin iç taraflarına doğru bakmaya ve orada yaşayan insanları görmeye çalıştım. Bir kadın siyah saçlarını taramak için öne doğru eğilmişti. Bir başka kadın, bakır bir kaptan döktüğü suyla çocuklarını yıkıyordu. Bir adam, boyunlarındaki tasmaya kırmızı kurdeleler bağlanmış olan üç keçiyle ilgileniyordu. Bir diğeri, çatlak bir aynaya bakarak tıraş oluyordu. Çocuklar her yanda oyun oynuyordu. Erkekler su dolu kovalar taşıyor, bir kısmı barakalardan birini tamir ediyordu. Nereye bakarsam bakayım insanlar gülümsüyor, hatta kahkaha atıyordu.

Otobüs sıkışık trafikte durduğunda benim camıma yakın barakalardan birinden bir adam çıktı. Adam yabancıydı ve otobüsteki birçok turist kadar beyaz tenliydi. Üzerine sadece amber çiçeği renginde bir çarşaf dolamıştı. Gerindi, esnedi ve bilinçsiz bir şekilde çıplak göbeğini kaşıdı. Yüzünden ve duruşundan uyuşuklukla karışık bir huzur açıkça okunabiliyordu. Onun bu memnuniyetini, önünden geçip yola doğru yürüyen bir grup insanın onu içten bir gülümsemeyle selamlamalarını kıskandığımı farkettim.

Otobüs bir kere daha harekete geçti ve adamı gözden kaybettim ama onun görüntüsü gecekondulara karşı olan bütün tutumumu değiştirmeye yetti. Buraya benim kadar yabancı birini böyle bir yerde görmek, kendimi o dünyada yaşarken hayal edebilmemi sağladı. Birkaç saniye önce bana çok

garip ve uzak gelen bir düşünce, birdenbire mümkün, makul ve büyüleyici bir hal almıştı.

Sonra insanları seyretmeye koyuldum ve ne kadar meşgul olduklarını gördüm. Arada sırada barakaların içine şöyle bir göz atma fırsatı bulduğumda, bu yoksulluk içinde insanı hayrete düşürecek kadar temiz olmaları dikkatimi çekti. Yerler tertemiz ve düzenli bir şekilde üst üste yığılmış kap kacak pırıl pırıldı. Dikkatimi ilk çekmesi gereken şeyi ise en son gördüm. Kırmızılara, mavilere, altın rengine bürünmüş kadınların güzelliğini ve yıkık dökük barakalar içinde bu dünyaya ait olmayan bir zarafetle yalınayak yürüyüşlerini, erkeklerin badem gözlü, beyaz dişli yakışıklılığını ve zayıf eklemli çocukların arasındaki sevgi dolu yoldaşlığı, yaşça büyük çocukların küçüklerle oynamasını, birçoğunun bebek kardeşlerini o cılız sırtlarında taşıyışlarını izledim. Yarım saati geçen otobüs yolculuğundan bu yana ilk defa gülümsemeye başladım.

Pencereden manzaraya bakan yanımdaki genç adam "Hoş değil," dedi. Ceketindeki yaprak rozetinden anlaşılacağı üzere Kanadalı'ydı. Uzun boylu, iri yapılı, açık renk gözlüydü ve omuz hizasında kahverengi saçları vardı. Yanındaki arkadaşı, onun daha küçük bir versiyonu gibiydi. İki adam da taşlanmış kot, aynı tip sandalet ve ceket giymişti.

"İkinci gelişiniz mi?"

"Bu senin ilk seferin mi?" diye sordu adam cevap vermek yerine. Başımı salladım. "Tahmin etmiştim. Merak etme, buradan sonra manzara biraz daha düzelir. Yine de Bombay'da iyi bir yer yoktur. İnan bana, burası Hindistan'ın en bakımsız şehridir."

Kısa adam "Doğru söyledin," diyerek onu onayladı.

"Karşına bir-iki tane hoş tapınak ve İngilizler'in yaptığı fena olmayan büyük yapılar çıkacak. Aslan heykelleri ve pirinçten sokak lambaları falan. Ama gördüklerin Hindistan değil, gerçek Hindistan Manali'de, Himalayalar'da, kutsal şehir Varanasi'de ya da Kerala'da körfezin orada. Gerçek Hindistan'ı bulmak için şehirden dışarı çıkmalısın."

"Siz nereye gidiyorsunuz?"

“Biz bir ashram’da kalacağız,” diye cevapladı kısa adam. “Poona’daki Raajneesh’ler orayı yönetiyor. Ülkedeki en iyi meditasyon merkezidir.” İki çift açık mavi göz, tek doğru yolu bulduğundan kesinlikle emin insanların neredeyse eleştirel ifadesiyle bana dikilmişti.

“Kalacak mısın?”

“Efendim?”

“Bir otelde kalacak mısın, yoksa Bombay’a günübirlik mi geldin?”

Camdan dışarı bakmak için başımı bir kez daha çevirirken “Bilmiyorum,” dedim. Bu doğruydu. Bombay’da kalayım mı, başka bir yere gideyim mi kararsızdım. Ne yapacağımı bilmiyordum ve umrumda da değildi. O sırada Karla’nın bir zamanlar ‘dünyadaki en şaşırtıcı ve tehlikeli hayvan’ olarak nitelendirdiği cesur, sert ve herhangi bir planı olmayan bir erkektim. “Bir planım yok ama sanırım Bombay’da bir süre kalacağım.”

“Şey, biz bir geceliğine burada kalıp yarınki trene bineceğiz. Eğer istersen birlikte bir oda paylaşabiliriz. Üç kişi olunca daha ucuza gelir.”

Adamın tasasız, mavi gözlerine baktım. Belki de oda paylaşmak iyi olur, diye düşündüm. Onların gerçek belgeleri ve rahat gülümsemeleri, dikkatleri sahte pasaportumdan uzaklaştırırdı. Belki de böylesi daha güvenliydi. “Hem böylesi daha güvenli,” diye ekledi adam.

Arkadaşı da “Evet, doğru,” diyerek onayladı.

Soğukkanlı olmaya çalışarak “Daha güvenli mi?” dedim.

Otobüs üç-dört katlı binalar arasındaki dar yollardan daha yavaş ilerlemeye başladı. Trafik, otobüslerin, kamyonların, bisikletlerin, arabaların, öküz arabalarının, küçük motosikletlerin ve insanların karmaşası içinde, esrarengiz bir şekilde akmaya devam ediyordu. Eskimiş otobüsümüzün açık pencerelerinden burnumuza baharat, parfüm, dizel yakıtı, öküz gübresi kokuları buharlı ama fena olmayan bir karışım halinde doluyor, alışkın olmadığımız bir müzikle birlikte her yerden insan sesleri geliyordu. Her köşede Hint filmlerinin reklamım yapan devasa afişler

asılıydı. Uzun boylu Kanadalı'nın arkasında görünen afişin olağanüstü renkleri uzayıp gidiyordu.

"Elbette daha güvenlidir. Burası Gotham şehri gibi dostum. Sokaktaki çocuklar bile paranı almanın bir sürü yolunu bilir."

Küçük olan adam "Bu, şehirlere has bir şey," diye açıkladı. "Bütün şehirler aynı. Sadece burada değil, New York'ta, Rio'da ya da Paris'te de aynısı geçerli. Hepsinde aynı pis işler var. Şehirlere has derken ne dediğimi anlıyorsun değil mi? Hindistan'ın diğer yerlerini görünce bu ülkeye bayılacaksın. Burası gerçekten güzel bir ülke. Ama şehirlerin içine edilmiş."

"Lanet olası oteller de işin içinde," diye ekledi diğeri. "Otel odanda oturmuş bir parça ot içerken bile soyulup soğana çevrilebilirsin. Polislerle bütün paranı almak üzere anlaşma yaparlar. İnan bana, en güvenli şey gruplar halinde kalıp fazla uzaklaşmamaktır."

"Ve şehirden mümkün olduğu kadar çabuk kaçmak," diye ekledi kısa boylu olanı. "Tanrım! Şunu gördünüz mü?"

Otobüs büyük taşlarla çevrelenmiş geniş bir bulvara doğru döndü ve turkuvaz rengi denize doğru yuvarlanır gibi ilerlemeye devam etti. Gecekondulardan oluşan küçük bir koloni, kayaların üzerine eski bir gemi enkazı gibi yayılmıştı. Barınaklar alevler içindeydi.

Uzun boylu Kanadalı, kıyafetleri ve saçları tutuşmuş halde denize doğru koşan adamı işaret ederek "Lanet olsun! Şuna bir bakın! Şu adam canlı canlı pişiyor dostum!" diye bağırdı. Koşan adamın ayağı takıldı ve taşların üzerine kötü bir şekilde düştü. Adamın yanına bir kadınla bir çocuk geldi. Hemen elleri ve giysileriyle alevleri söndürmeye çalıştılar. Diğerleri kendi barakalarındaki yangını söndürmeye uğraşıyor ya da derme çatma evlerinin yanışını seyrediyordu. "Gördünüz mü? Bence o adam kurtulamaz."

Kısa olanı "Çok haklısın," diye nefes nefese soluyarak cevap verdi. Otobüs şoförü de trafikteki diğer sürücüler gibi yangına bakmak için yavaşladı ama bir süre sonra gaza basıp yola devam etti. Yoğun trafikteki arabalardan hiçbiri yardım etmek için durmadı. Yanan barakalar birer nokta

halini alıp ateşin kahverengi dumanı görünmez olana kadar otobüsün arka camından baktım.

Sahil şeridini takip eden uzun yolun sonunda sola döndük ve modern binalarla dolu geniş bir caddeye çıktık. Burada büyük oteller ve onların renkli tentelerinin altında duran üniformalı görevliler, onların yanındaysa bahçeli, şık restoranlar vardı. Güneş ışığı havayolu şirketlerinin ve diğer işyerlerinin parlak camlarına ve pirinçten yapılma ön cephelerine vuruyordu. Sokak tezgahları, geniş şemsiyelerle güneş ışığından korunuyordu. Yolda yürüyen Hintli adamlar kalın ayakkabılar ve Batılı iş kıyafetleri, kadınlar ise pahalı ipekler giymişti. Büyük iş merkezlerine girip çıkarken ciddi, gayet kendinden emin ve hayatta bir amaçları varmış gibi görünüyorlardı.

Alışıldık manzaralarla istisnai olanlar arasındaki zıtlık her tarafta görülebiliyordu. Bir öküzün çektiği araba, trafik ışıklarının önündeki spor bir otomobilin hemen yanında durmuş bekliyordu. Tahta tekerlekli bir at arabasına yüklenmiş eşyalar, elektrikli bir forkliftle boşaltılıyordu. Sanki yorulmak nedir bilmeyen uzak bir geçmiş, ağır aksak adımlarla geliyor, zamanın bariyerlerine çarpıp bozulmadan kendi geleceğine doğru yola devam ediyordu. Hoşuma gitmişti.

Yol arkadaşım “Neredeyse geldik,” dedi. “Şehir merkezi yalnızca birkaç blok ötede. Aslında oraya şehir merkezi denemez. Ucuz otellerin çoğu orada olduğu için turistlerin uğrak yeridir. Son durak. Burası Colaba.”

İki genç adam pasaportlarını ve seyahat çeklerini ceplerinden çıkarıp onları pantolonlarının önüne koydular. Daha kısa boylu olan adam, saatini bile iç çamaşırının oraya, dövizle pasaportunun ve diğer değerli eşyalarının olduğu yere ittirdi. Göz göze geldiğimizde gülümsedi.

“Tedbiri elden bırakmamakta fayda var!”

Ayağa kalktım ve ön tarafa doğru kendime yol açmaya çalıştım. Otobüs durduğunda basamaklardan ilk inen bendim ama dışarıdaki insan kalabalığı ayağımı yere basmamı engelliyordu. Sokak satıcılarından otel görevlilerine, uyuşturucu satıcılarından diğer işadamlarına kadar hepsi önümüzde duruyor, bozuk İngilizceleriyle bize bağırıp ucuz otel odalarından ya da

yapılabilecek pazarlıklardan bahsediyorlardı. Otobüsün kapısının önünde duran ilk adamın neredeyse mükemmel bir yuvarlaklığa sahip irice bir kafası vardı. Kot kumaşından bir gömlek ve pamuklu mavi bir pantolon giymişti. Arkadaşlarına susmaları için bağırdıktan sonra benim tarafıma dönerek hayatımda gördüğüm en göz alıcı ve kocaman gülümsemeyle bana baktı.

Bizi "Günaydın, saygıdeğer beyefendiler!" diye karşıladı. "Bombay'a hoşgeldiniz! Siz istersiniz ucuz ve harika oteller, değil mi?"

Kocaman gülümsemesiyle doğrudan gözlerimin içine bakıyordu. Gülüşünden sırf mutluluk değil, haylaz bir coşku ve dürüst, heyecanlı bir şeyler de okunuyordu. Bu gülümseme o anda kalbime işledi. Aramızdaki göz kontağı yalnızca bir saniye sürmüştü ama ona güvenmeme yetecek kadar uzundu. Koca bir gülümsemesi olan küçük adam. O anda kararımın doğru olup olmadığını bilmiyordum tabii ama daha sonra bunun hayatım boyunca verdiğim en doğru kararlardan biri olduğu ortaya çıktı.

Otobüsten inen yolculardan bir kısmı çığırtkanlar sürüsüne sövüp saymaya, vurmaya başladı. İki genç Kanadalı rahatsız edilmeden kalabalığı geçerken satıcılara ve hiddetlenen yolculara gülümseyerek bakıyordu. Onların kalabalıktan zikzaklar çizerek sıyrılmalarını izlerken ikisinin de ne kadar sağlıklı ve yakışıklı göründüğünü ilk defa farkettim. O anda oda paylaşma tekliflerini kabul etmeye karar verdim. Onlarla birlikteyken hapisten kaçarak ve sadece var olarak işlediğim suçlar görünmez, hatta hiç akla gelmezdi.

Ufak tefek rehber beni kavgacı kalabalıktan uzaklaştırmak isteyerek koluma yapıştı ve otobüsün arkasına doğru çekti. Muavin bir maymun gibi çevik hareketlerle otobüsün tepesine tırmandı ve sırt çantamla bavulumu bana fırlattı. Diğer çantalar ise kaldırıma gürültüyle atıldı. Yolcular değerli eşyaları zarar görmesin diye koşuşurken rehber yine beni çekiştirip otobüsten birkaç metre ötedeki sakin bir yere götürdü.

Kulağa şarkı gibi gelen aksanlı İngilizcesiyle "Benim adım Prabaker," dedi. "Siz adınızı bahşeder misiniz?"

Pasaportumdaki sahte ismi kullanarak “Adım Lindsay,” diye yalan söyledim.

“Ben Bombay rehberiyim. Çok mükemmel, birinci sınıf bir Bombay rehberiyimdir. Her şeyi görmek isterseniz, hemen hemen her şeyi bulabileceğiniz yerleri bilirim. Hatta her şeyden fazlasını da gösterebilirim.”

Hırpani satıcılar ve rehberler tarafından yolları kesilen iki genç adam da yanımıza geldi. Prabaker azgın iş arkadaşlarına bağırdı ve onlar da aç gözlerle çantalarımıza bakarak birkaç adım geri çekildi.

“Şu an görmek istediğim tek şey ucuz ve temiz bir, otel odası,” dedim.

“Baş üstüne efendim!” diye gürledi Prabaker. “Sizi ucuz bir otele, çok ucuz bir otele ya da çok fazla ucuz bir otele, hatta aklı başında olan kimsenin kalmayacağı kadar ucuz bir otele bile götürebilirim.”

“Pekala, yürü o zaman Prabaker, bir bakalım.”

İki genç adamdan uzun olanı araya girdi. “Hey, bekle bir dakika. Bu adama para mı vereceksin? Ben otellerin yerini biliyorum. Sen alınma dostum, iyi bir rehber olduğuna eminim ama sana ihtiyacımız yok.”

Prabaker’e baktım. Kocaman, koyu kahverengi gözleri büyük bir içtenlikle bana bakıyordu. Hayatımda Prabaker Kharre kadar içinde düşmanlık duygusu taşımayan bir adamla tanışmadım. Öfkeliyken bile sesini yükseltemez, elini kaldıramazdı. Bunu hemen sezmiştim.

Yarı alaycı yarı ciddi bir ifadeyle “Sana ihtiyacım var mı Prabaker?” diye sordum.

“Ah, evet!” diye bağırdı cevap olarak. “Bana çok fazla ihtiyacınız var. Öyle bir durumdasınız ki, sizin için ağlayabilirim! Bombay’da sizi koruyacak olmasam başınıza ne kadar korkunç şeylerin geleceğini ancak Tanrı bilir!”

Arkadaşlarıma “Onun parasını ben vereceğim,” dedim. Omuz silkip çantalarını yerden aldılar. “Tamam, gidelim Prabaker.”

Çantamı elime alıyordum ki Prabaker benden çabuk davrandı.

“Sizin bavulunuzu ben taşıyorum,” dedi kibarca.

“Hayır, gerek yok, ben taşırım.”

Prabaker’in yüzündeki kocaman gülücük yerini kaygılı bir ifadeye bıraktı.

“Lütfen efendim. Bu benim işim. Benim sırtım güçlüdür, hiç sorun olmaz. Göreceksiniz.”

Bunun düşüncesinden bile hoşlanmamıştım.

“Hayır, gerçekten...”

Prabaker kaldırdığı eliyle turistlerin arasından kendilerine müşteri bulmayı başaran sancıları ve rehberleri gösterdi. Her biri bir çanta, bavul ya da sırt çantası yüklenmiş, kararlılıkla peşinden onu takip edenlere yol açıyordu.

“Tamam, peki,” diye mırıldanıp ona boyun eğdim. Bu, daha sonra aramızdaki ilişkiyi belirleyecek olan teslimiyetlerimden ilkiydi. Yuvarlak yüzü bir kez daha büyük bir gülümsemeyle aydınlanan Prabaker sırt çantamın kayışını yardımımla omuzlarına geçirdi. Çanta ağırdı, onun öne eğilip boynunu da biraz öne uzatmasına ve önden gitmesine neden oluyordu. Uzun adımlarımla ona yetiştim, gerilmiş yüzüne baktım. Kendimi, onu insan yerine koymayan beyaz patron gibi hissediyordum ve bundan nefret ettim.

Ama o küçük Hintli güldü. Bombay ve görülmesi gereken yerler hakkında bilgi verirken geçtiğimiz yerleri işaret ederek gösterdi. Konuşurken iki Kanadalı’ya da saygılı bir canayakınlık gösterdi. Yanlarından geçerken tanıdıklarını selamlayarak onlara gülümsemeyi de ihmal etmedi. Göründüğünden çok daha güçlüydü. Otele yaptığımız on beş dakikalık yürüyüş esnasında ne bir defa durup dinlendi ne de sendeledi.

Denizi gören büyük bir binanın arka kısmındaki karanlık ve yosunlu dört kat dik merdiveni tırmanınca kendimizi Hindistan Konukevi'nin girişinde bulduk. Yukarı çıkarken her katta Apsara Oteli, Asya'nın Yıldızı Konukevi, Sahil Otel gibi farklı isimlerle karşılaşmıştık. Bir binada dört farklı otel vardı ve her otel bir kata, kendi çalışanlarına ve farklı bir tarza sahipti.

İki genç adam, Prabaker ve ben, çantalarımız ve bavullarımızla küçük bir holden içeri girdik. İnsanı sersemletecek kadar beyaz bir gömlek giymiş, kravatlı, uzun boylu ve kaslı bir Hintli, misafir odalarına açılan koridorun yanında, çelik bir tezgahın arkasında duruyordu.

Yanaklarında gamzelerin belirmesine neden olan hafif ama tedbirli bir gülümseyişle "Hoşgeldiniz genç beyler," dedi.

Uzun olan yol arkadaşım boyası dökülmüş duvarlara, lamine bölmelere bakıp "Tam bir çöplük," diye mırıldandı.

Prabaker hemen "Bu Bay Anand," dedi. "Coloba'daki en iyi otelin en iyi müdürü."

Bay Anand "Kapa çeneni Prabaker!" diye gürledi.

Prabaker'in yüzündeki gülücük daha da büyüdü.

Prabaker bana bakarak sırıtırken "Bay Anand'ın ne harika bir müdür olduğunu görüyor musunuz?" diye fısıldadı. Daha sonra da gülücüğünü harika müdüre doğru yöneltti. "Sizin için üç mükemmel turist getirdim Bay Anand. En iyi otelin müşterileri de en iyi olur, değil mi?"

Anand "Sana çeneni kapamanı söyledim!" diye bağırdı.

Kısa boylu Kanadalı "Ne kadar?" diye sordu.

Hala öfkeli bakışlarla Prabaker'e bakan Anand "Efendim?" dedi.

"Üç kişi, bir oda, tek gece, ne kadar?"

"Yüz yirmi rupi."

Kısa olan “Ne!” diye padadı. “Bizimle dalga mı geçiyorsun?”

Arkadaşı da “Bu çok fazla, hadi buradan gidelim,” diye ekledi.

Anand “Sorun değil,” diye cevapladı. “Başka bir yere gidebilirsiniz.”

İki Kanadalı gitmek için çantalarına uzandığında Prabaker acı çeker gibi feryat etmeye başladı.

“Hayır! Hayır! Burası otellerin en güzeli. Lütfen bir de odayı görün! Lütfen Bay Lindsay sadece güzel odayı bir görün! Sadece güzel odayı bir görün!”

Anlık bir duraksama oldu. İki genç adam kapıda tereddütle durdu. Anand elyazısıyla yapılan kayıtlar çok ilgisini çekmiş gibi otel kayıt defterini incelemeye koyuldu. Prabaker koluma yapışmıştı. Hem rehbere karşı bir sempati beslemiş hem de Anand’ın tarzına hayran kalmıştım. Adam bize yalvarmayacak, oda tutmamız için bizi ikna etmeye çalışmayacaktı: Gözlerini defterden kaldırdığında bana açık ve dürüst bir ifadeyle baktı. Anand’dan hoşlanmaya başlamıştım.

“Güzel odayı görmek isterim,” dedim.

Prabaker “Tamam!” diyerek güldü.

Kanadalı’lar gülümseyerek iç çekti. “Pekala, bir bakalım!”

Anand karşılık olarak gülümsedi ve arkasındaki kancalardan birine asılı bir anahtarı alarak “Koridorun sonundaki oda,” dedi. Anahtarı ve üzerinde oda numarası yazan ağır anahtarlığı tezgaha, bana doğru fırlattı. “Sağdaki son oda dostum,” dedi.

Oda genişti ve içerideki üç tek kişilik yatağın üstünde örtüler vardı. Pencerelerden biri denize, diğerleri kalabalık sokağa bakıyordu. Duvarlann her biri yeşilin ayrı bir tonuyla boyanmıştı. Tavan çatlaklarla doluydu. Duvarların köşesinden öbek öbek boya kalkmıştı. Beton zemin gizemli yumrularla ve düzensiz dalgalanmalarla yola bakan pencerelere doğru eğimliydi. Mobilyalar, üç adet küçük kontrplak masa ve eskimiş ahşap bir

makyaj masasından ibaretti. Odanın eski misafirleri arkalarında izler bırakmıştı. Bir Bailey's şişesinin ağzına yerleştirilmiş erimiş bir mum ve duvarlardan birine yapıştırılmış Napoli'deki bir sokak manzarasını gösteren takvim sayfası, tavanda asılı pervaneden sarkan sönmüş iki balon... Tıpkı hapishanelerdeki gibi, insanları duvarlara isimlerini ve istedikleri notları yazmaya iten bir odaydı burası.

"Odayı tutuyorum," dedim.

Prabaker aceleyle hole doğru koşarak "Evet!" diye bağırdı.

Otobüsten arkadaşlarım birbirlerine bakıp güldü.

"Bu adamla tartışamam, aklını kaçırmış."

Kısa olanı "Katılıyorum," dedi ve yataklardan birine oturmadan önce eğilip çarşafı kokladı.

Prabaker döndüğünde kalın otel defterini taşıyan Anand da yanındaydı Anand pasaportlarımızı kontrol ederken biz de deftere kendimizle ilgili bilgileri yazdık. Bir haftalık otel ücretini peşin ödedim. Anand diğerlerine pasaportlarını geri verdi ama benimkini yanağına vurarak biraz zaman geçirdi.

"Yeni Zelanda mı?" diye mırıldandı.

Bir şeyler görüp şüphelendiğini düşünerek "Yani?" dedim. Avustralya'nın en çok aranan adamıydım, silahlı soygunlardan dolayı yirmi yıllık hapis cezası çekeceğim hapishaneden kaçmıştım ve İnterpol'ün kaçaklar listesindeydim. *Ne istiyordu? Ne biliyordu*?

"Hm. Tamam. Yeni Zelanda. İçecek bir şeyler, bir sürü bira, birkaç şişe viski, telekızlar ve iyi partiler istiyorsundur. Eğer bir şey satın almak istersen bana söyle tamam mı?"

Anand pasaportu elime tutuşturdu ve Prabaker'e kötü kötü bakarak odayı terketti. Rehber korkudan sindiği halde mutluymuş gibi gülümseyerek kapının önünden çekildi.

Anand gittiğinde “Harika bir adam. Harika bir müdür,” dedi Prabaker.

“Buraya çok Yeni Zelandalı gelir mi Prabaker?”

“Çok gelmez Bay Lindsay. Ama çok iyi insanlardır. Geceleri güler, sigara, içki içer, kadınlarla yatar, sonra daha çok güler ve daha çok içerler.”

“Hı hı. Nereden haşhaş bulabilirim biliyor musun Prabaker?”

“Hiç problem değil! Size bir kilo da, on kilo da bulabilirim. Hatta bir depo dolusu bile bulurum.”

“Bir depo dolusu haşhaş istemiyorum. Sadece içeceğim kadar istiyorum.”

“Şansınıza cebimde bir tola, yani on gram haşhaş var. En iyi Afgan malı. Satın almak ister misiniz?”

“Ne kadar?”

Prabaker umutla “İki yüz rupi,” diye teklif verdi.

Verdiği fiyatın normalin iki katı olduğunu tahmin ediyordum ama iki yüz rupi yaklaşık olarak on iki Amerikan Doları yapıyordu ve bu da Avustralya’daki haşhaş fiyatının onda biriydi. Prabaker’e biraz tütün ve sigara kağıdı fırlattım. “Pekala, bir tane sar da deneyelim. Eğer hoşuma giderse alırım.”

İki oda arkadaşım, birbirine paralel duran yataklarına uzanmışlardı. Prabaker cebinden haşhaş parçasını çıkarırken aralarında bakıştılar ve alınlarını buruşturup dudaklarını büzerek aynı ifadeyi takındılar. Ufak tefek rehber tozla kaplı tuvalet masasının üzerine eğilip sigarayı sarmaya başladığında hayretler içinde ve korkarak ona bakmaya koyuldular.

“Dostum, bunun iyi bir fikir olduğuna emin misin?”

“Evet, bize tuzak kuruyor falan olabilirler!”

“Sanırım Prabaker’e güveneceğim. Basılacağımızı düşünmüyorum,” diye cevapladım ve uzun pencerelerin altındaki yatağıma, yanımda taşıdığım

battaniyemi serdim. Pencerenin kenarında bir çıkıntı vardı. Yeni Zelanda'da bana bir çocuğun verdiği siyah bir taş, bir arkadaşın bulduğu deniz kabuğu ve başka bir arkadaşın şahin pençelerinden yaptığı kolye gibi hatırası olan eşyalarımı ve uğurlarımı oraya koydum. Bir evim ya da ülkem yoktu. Çantalarım arkadaşlarımın paralarını birleştirerek aldıkları bir ilkyardım çantası, bir sürü resim, şiir, deniz kabuğu ve tüyle doluydu. Üzerimdeki giysiler ve ayağımdaki botlar bile arkadaşlarımın hediyesiydi. Sürgün hayatımda her eşyanın benim için ayrı bir anlamı vardı. Evim artık pencere kenarlarıydı. Uğurlarım ise ülkemdi.

"Beyler, eğer kendinizi güvende hissetmiyorsanız bir yürüyüş yapın ya da dışarıda bekleyin. Ben biraz içtikten sonra sizi çağırırım. Arkadaşlarıma, eğer Hindistan'a gidersem ilk yapacağım şeyin haşhaş içip onları düşünmek olacağına dair söz vermiştim ve sözümü tutmak istiyorum. Hem otelin müdürü de bunu sorun edecek birine benzemiyor. Prabaker, burada cigaralık içmenin bir sakıncası var mı?"

Prabaker bir an için başını kaldırıp mutlu mutlu sırıtarak içimizi rahatlattı. "Ot içmek, alkol almak, dans etmek, müzik dinlemek, seks yapmak... Hiçbiri sorun değil. Burada kavga dışında her şeye izin var. Hindistan Konukevi'nde kavganın yeri yoktur."

"Gördünüz mü? Sorun yok."

Prabaker düşünceli bir şekilde "Ve ölmenin," diye ekledi. "İnsanların burada ölmesi Bay Anand'ın hoşuna gitmez."

"Ne dedin? Ölmekle ilgili ne dedi şimdi bu?"

"Bu adam ciddi mi? Burada kim ölmüş ki? Tanrım!"

Prabaker, Kanadalılar'ın kaygılanmaları üzerine onlara özenle sarılmış cigaralığı uzatarak "Sorun yok," diye onları yatıştırmaya çalıştı. Uzun boylu adam sigarayı aldı ve içine çekti. "Hindistan Konukevi'nde çok fazla insan ölmez, ölenlerin çoğu da iskelet gibi suratları olan uyuşturucu bağımlılarıdır. Sizin koca, şişman vücutlarınıza bakarsak böyle bir sorununuz yok."

Prabaker, joint'i bana getirirken gülümsemesi insanın yelkenleri suya indirmesini sağlayacak kadar etkileyiciydi. Sigarayı ona geri uzattığımda büyük bir zevkle içine çekip bir kez daha Kanadalılar'a uzattı.

"İyi mal değil mi?"

Uzun boylu adam "Gerçekten de güzel," dedi. Gülümsemesi içten ve cömertti. O zamandan bu yana geçen seneler boyunca böyle bir gülümseme gördüğümde bunu Kanada ve Kanadalılar'la bağdaştırırım.

"Satın alacağım," dedim. Prabaker haşhaşı bana uzattı, ben de on gramlık malı iki parçaya ayırarak yarısını oda arkadaşlarıma fırlattım. "Alın. Yarın Poono'ya yapacağınız tren yolculuğunda size eşlik eder."

Uzun boylu Kanadalı elindekini arkadaşına gösterirken "Teşekkürler dostum," dedi. "Sen delisin ama iyi birisin."

Çantamdan bir şişe viski çıkardım ve kapağını açtım. Bu da yapmam gereken ritüellerden biriydi. Yeni Zelanda'daki kız arkadaşlarımdan birine sahte pasaportumla Hindistan'a kaçmayı başarırsam viski içip onu düşüneceğime dair söz vermiştim. Haşhaş kullanmak ve viski içmek benim için önemliydi. Hapisten kaçtığımda, tıpkı ailemi kaybettiğim gibi bütün arkadaşlarımı da kaybettiğime emindim. Onlan bir daha görmeyeceğimi düşünüyordum. Geri dönme umudu olmadan dünyada bir başınaydım ve bütün hayatım anıların, hatıraların ve böyle sevgi gösterilerinin üzerine kuruluydu.

Tam viskiden bir yudum alıyordum ki içimden bir ses önce Prabaker'e önermemi söyledi.

Prabaker gözleri sevinçten kocaman açılmış bir şekilde "Çok teşekkürler Bay Lindsay," dedi. Kafasını geriye attı ve şişeye dudaklarını sürmeden ağzını viskiyle doldurdu. "Bu en iyisi, bir numara Johnnie VValker."

"İstersen biraz daha içebilirsin."

"Bir yudum daha alayım, çok teşekkür." Prabaker sesli sesli yutkunarak biraz daha içti. Dudaklarını yalayarak biraz durduktan sonra üçüncü defa

şişeyi kafasına dikti. “Üzgünüm, çok üzgünüm. Bu güzel viski beni kaba birine dönüştürdü.”

“Eğer viski o kadar hoşuna gittiyse şişe sende kalabilir. Bende bir şişe daha var. Onları uçakta vergisiz almıştım.”

Prabaker “Ah, teşekkür ederim,” dedi ama yüzü ıstırap çeker gibi bir hal almıştı.

“Sorun ne? İstemiyor musun?”

“Evet, istiyorum Bay Lindsay, çok istiyorum ama viskinin sizin değil de kendimin olduğunu bilseydim bu kadar içmezdim.”

Genç Kanadalı’lar güldü.

“Bak ne diyeceğim Prabaker. Sana açılmamış şişeyi vereceğim, bunu da hepimiz paylaşacağız. Nasıl? Joint için iki yüz rupini de al bakalım.”

Prabaker’in yüzünde pırıl pırıl bir gülücük belirdi. Elindeki şişeyi açılmamış olanıyla değiştirdi ve elleriyle sıkı sıkı tuttu.

“Ama Bay Lindsay siz yanlış anlamışsınız. Ben elimdeki en iyisinden mal yüz rupi dedim, iki yüz değil.”

“Hımm.”

Prabaker “Tabii, sadece yüz rupi,” diyerek bir banknotu bana geri verdi.

“Pekala, uçakta bir şeyler yemediğimden oldukça açım. Beni iyi, temiz bir restorana götürebilir misin?”

“Elbette, Bay Lindsay! O kadar mükemmel yiyecekleri olan mükemmel restoranlar biliyorum ki tıka basa yemekten kendinizi alıkoyamazsınız.”

Ayağa kalkıp pasaportumu ve paramı alırken “Beni ikna ettin,” dedim. “Siz geliyor musunuz?”

“Ne? Dışarıya mı? Şaka yapıyor olmalısın!”

“Tamam, belki sonra, epey sonra geliriz. Ama eşyalarına göz kulak olur ve senin geri dönmeni bekleriz.”

“Peki, keyfinize bakın, ben birkaç saat sonra gelirim.”

Prabaker eğilip selam verdi ve kibarca odadan çıktı. Ben de onu takip ediyordum. Tam kapıyı arkamdan kapayacaktım ki uzun olan genç adam konuştu.

“Dinle... Sokakta dikkatli ol tamam mı? Yani buralarının nasıl olduğunu bilmiyorsun. Burası köylere benzemez, şehirdeki Hintliler biraz... Sen sadece dikkatli ol yeter.”

Resepsiyonda Anand bana detaylı bir makbuz vererek pasaportumu, seyahat çeklerimi ve nakit paramı kasasına koydu. Genç Kanadalı’nın söyledikleri denizin üstünde dönüp duran martılar gibi kafamda dolaşırken sokağa adım attım.

Prabaker bizi otele götürürken Gateway of India’dan (Hindistan’ın Kapısı), körfezin kavisini takip eden geniş, üç şeridi ve kısmen boş bir sokaktan geçirmişti. Şimdi binanın önündeki sokak, insanlar ve araçlarla dolup taşıyordu. Seslerin, araba kornalarının gürültüsü çatıya vuran yağmur damlaları gibiydi.

Öküz arabaları ve el arabaları olan adamlar sıkışık trafikte karpuz, çuval çuval pirinç, giysi, sigara, buz dağıtmak için kendilerine yol açıyordu. Para her yerdeydi ve ticaretin temelini karaborsa oluşturuyordu. Kalın tomarlar halindeki paralar açık açık sayılıyor ve el değiştiriyordu. Etrafta dilenciler, akrobatlar, hokkabazlar, yılan oynatanlar, müzisyenler, astrologlar, falcılar, pezevenkler vardı. Sokak pislik içindeydi. Uyarmaksızın pencerelerden aşağı çöp dökülüyordu ve kaldırım kenarlarında birikmiş çöplerin üzerindeki şişko, arsız sıçanlar kendilerine ziyafet çekiyordu.

Gözüme en çok çarpan ise engelli ve hastalıklı dilencilerdi. Restoranların ve dükkanların kapısının önünde duran ya da insanların yanına profesyonelce yaklaşarak sızlanan dilencilerde her çeşit hastalığı ve sakatlığı görebilirdiniz. Tıpkı otobüsün penceresinden gecekonduları ilk kez farketmem gibi acı çeken sokağın görüntüsü de sağlıklı yüzümü utançtan

kızarttı. Fakat Prabaker beni bu cümbüşün içinde dolaştırırken ortaya konan bu acınası performansı hafifleten başka görüntüler de dikkatimi çekti. Bir grup dilenci bir kapı önüne oturmuş kağıt oynuyordu, kör bir adam ve arkadaşları balık ve pilavdan oluşan yemeklerinin tadını çıkarıyor ve kahkahalara boğulmuş çocuklar bacakları olmayan bir adamın küçük arabasına binmek için sıra bekliyordu.

Yürürken Prabaker kaçamak bakışlarla yüzümü inceliyordu.

“Bombay’ımızı nasıl buldunuz?”

“Buraya bayıldım,” dedim. Bu doğruydu. Bana göre şehir çok güzeldi. İngilizler’den kalma romantik binalar, ayna cepheli modern iş kuleleriyle yan yana duruyordu. İhmal edilmiş apartmanlar sebze ve ipek satılan yerlere çevrilmişti. Yanından geçtiğim her dükkandan ve taksiden müzik sesi yükseliyordu. Renkler göz alıcıydı ve kokular insanın başını döndürecek denli lezizdi. Bu kalabalık sokakta, daha önce hiçbir yerde görmediğim kadar çok insanın gözlerinin içi gülüyordu.

Her şeyden öte Bombay insanı coşturacak kadar özgürdü. Nereye bakarsam bakayım serbest, baskı altına girmeyen bir ruhun izi vardı ve bunu tüm kalbimle kabul ediyordum. Gecekonduları ve dilencileri ilk defa gördüğümde hissettiğim utanç, bu kadın ve adamların özgür olduğunu anlamamla dinmişti. Kimse dilencileri sokaktan kovmuyordu. Kimse gecekondu halkını yerinden etmiyordu. Hayatları ne kadar çileli olursa olsun, bu hayatı zengin ve güçlü insanlarla aynı sokaklarda, aynı bahçelerde yaşamakta serbesttiler. Özgürlerdi. Şehir özgürdü ve ben buna bayılmıştım.

Yine de bu ihtiyaçlar ve hırslar karnavalı ile böylesine içten yakarışlar sinirimi biraz bozmuştu. Duyduğum hiçbir dili bilmiyor, o dillerin konuşulduğu ülkelerin kültürünü hiç tanımıyordum. Sanki elimde senaryo olmadan karışık, abartılı bir dramda rol alıyordum. Sokak ne denli sarsıcı ve garip gözükürse gözüksün gülümsedim, çünkü gülümsemek kolaydı. Bir kaçaktım. Aranan, kafasına ödül konmuş biriydim. Yine de beni arayanlardan hala bir adım öndeydim. Özgürdüm. Kaçak yaşarken geçirdiğiniz her günü, hayatınızın tamamını yaşarmış gibi yaşıyorsunuz. Özgür olduğunuz her dakika mutlu sonla biten bir kısa hikaye gibi.

Prabaker'in arkadaşlığından da memnundum. Sokakta iyi tanınan biri olduğunu ve bir sürü farklı insan tarafından büyük bir sıcaklıkla karşılandığını farkettim.

“Aç olmalısınız Bay Lindsay,” dedi Prabaker bana bakarak. “Söylememde sakınca yoksa siz mutlu bir adamsınız. Mutlu adamların da iştahı yerindedir.”

“Yeteri kadar açım, evet. Nereye gidiyoruz peki? Eğer restorana gitmenin bu kadar uzun süreceğini bilseydim yanımda atıştırmalık bir şeyler getirirdim.”

Prabaker neşe içinde “Biraz daha var ama çok da uzak değil,” diye cevapladı.

“Tamam...”

“Evet! Sizi en iyi restorana, Maharashtra yemeklerini en iyi yapan yere götüreceğim. Çok hoşunuza gidecek. Benim gibi Bombaylı rehberlerin hepsi yemeğini orada yer. Burası o kadar iyi bir yer ki polise her zaman ödediğimiz bahşişin yalnızca yarısını öderiz.”

“Hım...”

“Evet! İlk iş olarak size ve bana birer tane Hindistan sigarası almama izin verin ama. Şurada duralım.”

Prabaker üzerindeki karton kutuda bir düzine kadar sigara paketinin olduğu küçük bir sokak tezgahının önünde beni durdurdu. Tezgahın üzerinde duran tepside gümüş tabak çanak vardı ve onların içinde de küçük parçalara ayrılmış hindistancevizi, baharatlar ve ne olduğunu çıkaramadığım macun şeklinde bir şeyler bulunuyordu. Tezgahın yanındaki su dolu kovada oval yapraklar duruyordu. Sigara satıcısı yaprakları birer birer alıp kuruluyor, üzerlerine çeşitli macunlar sürüyor, içlerini hindistancevizi ve baharatlarla doldurup sarıyordu. Adam hünerli elleriyle sigaraları yapar yapmaz tezgahın etrafında toplanan kalabalık onları satın alıyordu.

Prabaker bir an önce sipariş verebilmek için adamın yakınında duruyordu. Müşterilerin yarattığı kalabalık arasından onu izlemek için boynumu uzatırken daha iyi görebilmek için kaldırımın ucuna doğra gittim. Yola indiğim anda bir bağrış duydum.

"Dikkat et!"

Bir çift el kolumu dirsekten tutup beni tekrar kaldırıma çeker çekmez, iki katlı bir otobüs hızla önümüzden geçti. Eğer o eller bana engel olmasaydı otobüs beni ezip geçerdi. Hayatımı kurtaran kişiyi görmek için başımı o yana çevirdim. Karşımda hayatımda gördüğüm en güzel kadın duruyordu. Açık renk tenli, omuz hizasında siyah saçları olan, ince yapılı biriydi. Uzun boylu değildi ama geniş omuzları ve iki ayağı açık bir şekilde duruşu, ona sağlam bir fiziksel görünüm veriyordu. Üstünde bileklerden sıkıca bağlanmış ipek bir pantolon vardı. Siyah, az topuklu ayakkabılar ve pamuklu, bol bir gömlek giymişti. Uzun, ipek bir şalı arkaya doğru atarak boynuna dolamıştı. Bütün giysileri yeşil tonlarındaydı.

Onu ilk gördüğüm andan itibaren bir erkeğin onda sevmesi ve korkması gereken her şey apaçık ortadaydı. Yüzündeki alaycı gülümseme dolgun dudaklarını iyice belirginleştiriyordu. Gülüşünden gurur, güzel burnundan güven okunuyordu. Nedenini bilmesem de birçok insanın bu gururu kendini beğenmişlikle, güveni de vurdumduymazlıkla karıştıracağını anladım. Ben böyle bir hataya düşmedim. Gözlerim onun parıldayan bir lagün gibi sabit, dosdoğru bakışlarının içinde kayboldu, bir dalıp bir çıktı. Gözleri büyük ve yemyeşildi. Sanki unutulmaz bir rüyadaki ağaçların rengindeydiler. Mükemmel bir deniz bu renkte olurdu.

Elleri hala kolumun üzerinde, dirseğime yakın bir yerdeydi. Bir sevgili de aynen böyle dokunmalıydı işte, tanıdık ama fısıltıyla verilen bir söz gibi heyecanlandırıcı. Elini alıp göğsüme, kalbime yakın bir yere götürmemek için kendimi zor tuttum. Belki de bunu yapmalıydım. Şimdi, eğer bu düşündüğümü yapsaydım onu güldüreceğimi biliyorum, belki de bundan dolayı benden hoşlanacaktı ama o zamanlar birbirimize yabancıydık. Beş uzun saniye kadar öylece durup birbirimize baktık. Belki de o anda etrafımızda olası başka bir dünya, başka bir hayat döndü durdu. İlk o konuştu.

“Ucuz atlattın. Şanslısın.”

“Evet,” diyerek gülümsedim. “Öyleyim.”

Elini yavaşça kolumdan çekti. Basit, doğal bir hareketti ama o an kendimi derin ve güzel bir uykudan zorla uyandırılıyormuş gibi hissettim. Ona doğru eğilip önce soluna, sonra sağıma baktım.

“Ne oldu?” diye sordu.

“Kanatlarına baktım. Sen benim koruyucu meleğimsin, öyle değil mi?”

Yanaklarındaki gamzeleri açığa çıkaran çarpık bir gülümsemeyle karşılık verdi. “Korkarım değilim. Bir melek olamayacak kadar çok kötülük var içimde.”

Sırıttım. “Ne kadar kötülükten bahsediyoruz?” dedim.

Tezgahın uzağında, bir köşede bir grup insan duruyordu. Aralarından yirmi yaşlarının ortalarında, atletik yapılı, yakışıklı bir adam yola inip ona seslendi. “Karla! Hadi tatlım!”

Karla ona dönüp elini salladıktan sonra elimi sıkıca ama duygusuz bir şekilde sıktı. Gülüşünün ne anlama geldiği de belirsizdi. Benden hoşlanmış da olabilirdi, veda ettiğine seviniyor da olabilirdi.

Elini elimden çekerken “Sorumu cevaplamadın,” dedim.

Alaycı, hafif bir gülümsemeyle “İçimde ne kadar kötülük olduğunu mu?” dedi. “Bu çok kişisel bir soru. Düşünüyorum da, bu bana sorulan en kişisel soru olmalı. Hey, baksana, eğer Leopold’a uğrarsan belki sorunun cevabını öğrenirsin.”

Arkadaşları küçük tezgahta bizim tarafımıza yaklaşmıştı, Karla da onlara katılmak için yanımdan ayrıldı. Gruptakilerin hepsi gençti ve Hintliydi. Üzerlerinde orta sınıf Batılıların giydiği tarzda, modaya uygun, temiz kıyafetler vardı. Aralarında gülüşüyor, birbirlerini uzun zamandır tanıyor gibi görünüyorlardı ama içlerinden hiçbiri Karla’ya dokunmuyordu. Karla, sanki çekici ama dokunulmaz bir ışık yayıyordu etrafına. Sigara satıcısının

yapraklarla ve macunlarla ortaya çıkardığı işle ilgileniyormuş gibi yaparak onlara yaklaştım. Karla'nın sesini duyuyor ama konuştuğu dili anlamıyordum. Konuşurkenki ses tonu o kadar derin ve etkileyiciydi ki tüylerim diken diken oldu. Sanırım bu da bana bir uyarıydı. Afgan çöpçatanlar *Ses aşkın yarısıdır*, derler. Fakat o zaman ben bundan bihaberdim ve çöpçatanların bile kaçınacağı bir işe, kalbim tereddütsüz atladı.

Prabaker "Bakın Bay Lindsay, ikimiz için sadece iki sigara aldım," dedi ve sigaralardan birini sallayarak bana uzattı. "Burası Hindistan, fakir insanların ülkesi. Burada bir paket sigara almaya hiç gerek yok. Sadece bir sigara almalısın. Kibrit almaya da gerek yok."

Prabaker sigara tezgahının yanındaki telgraf direğinin üzerindeki kancaya asılı duran ve uzanarak için için yanmakta olan kenevir ipinden bir parça kopardı. İpin ucunu, tutuşup portakal rengi olana kadar üfledi ve bununla sigarasını yaktı.

"O adam ne yapıyor? O yapraklarda çiğnedikleri ne?"

"Buna *paan* denir. Çiğnemesi çok zevklidir ve çok da lezzetlidir. Bombay'daki herkes çiğner, tükürür, çiğner, tükürür. Gece gündüz, farketmez. Bu sağlığa da çok iyi gelir. Şöyle iyice çiğneyip dolu dolu tükürmek. Denemek ister misin? Sana biraz alayım."

Başımı salladım ve paan'ı merak etmekten ziyade orada daha uzun süre kalmamı ve Karla'yı biraz daha izleyebilmemi sağlayacağı için Prabaker'in siparişi vermesini bekledim. Karla çok rahattı, neredeyse evindeymiş, sokağın gizemli havasının bir parçasıymış gibi görünüyordu. Benim gördüğüm ve hayretle karşıladığım her şey ona gayet sıradan geliyor olmalıydı. Otobüsün camından dışarı bakarken gecekonduda gördüğüm adam aklıma geldi. Karla da, tıpkı o adam gibi sakin ve halinden memnundu. Buraya aitti. Etrafındakilerin ona böyle sıcakkanlı ve kabullenmiş bir şekilde yaklaşmalarını kıskandım.

Her şeyden öte gözlerim mükemmel güzelliğine takılmıştı. Ona tamamen yabancıydım fakat onu izlerken güçlükle nefes alıp veriyordum. Kalbim yumruk yapılmış bir el gibi sıkışıyordu. İçimden bir ses *Evet, evet, evet,*

diyordu. Eski Sanskrit efsanelerinde kaderde olan aşktan, karşılaşması yazılı olan ruhların buluşmasından sözedilir. Yine efsanelere göre, o kişiyi görür görmez tanır, her hareketini, her düşüncesini, her anını ve gözlerinden okunan her duygu değişimini seversiniz. Onu kanatlarından tanıdığınız söylenir. Sadece bizim görebildiğimiz kanatlardır onlar. Ve ona olan aşkımız başka her isteğimizi öldürür.

Aynı efsaneler yazgı tarafından bir araya getirilmiş bu iki ruhun aşkının bazen çiftlerden birinde takıntı halini alabileceği uyarısında bulunur. Diğer yandan, akıl aşkın karşıtıdır ve işte tam da bu nedenle onu içimizde yaşatabiliriz.

Prabaker elinde paan'la geri geldi ve nereye baktığımı gördü. "Ah, o kıza bakıyorsunuz. Güzel olduğunu mu düşünüyorsunuz? Adı Karla'dır."

"Onu tanıyor musun?"

"Tabii! Karla'yı herkes tanır," Prabaker öyle yüksek sesle konuşmuştu ki Karla onu duyacak diye korktum. "Onunla tanışmak ister misiniz?"

"Tanışmak mı?"

"Eğer isterseniz onunla konuşurum. Arkadaşınız olsun mu istiyorsunuz?"

"Ne?"

"Karla benim arkadaşımdır, eğer isterseniz sizin de arkadaşınız olur sanırım. Belki Karla'yla iş yapıp çok zengin olursunuz. Belki de o kadar iyi ve yakın arkadaş olursunuz ki birlikte seks yapıp vücutlarınızın keyfini çıkarırsınız. Eminim arkadaşça bir zevk de alırsınız."

Prabaker ellerini ovuşturuyordu. Paan'ın kırmızı suyu dişlerini ve dudaklarını boyamıştı. Arkadaşlarının yanında duran Karla'ya yaklaşmasın diye onu kolundan yakalamak zorunda kaldım.

"Dur! Tanrı aşkına sesini alçalt! Prabaker, eğer onunla konuşmak istersem bunu kendim yaparım."

Prabaker şaşırmıştı. “Ben anladım,” dedi. “Siz yabancılar buna ön sevişme diyorsunuz, öyle değil mi?”

“Hayır! Ön sevişmenin anlamı... Boşver anlamını!”

“Tamamdır, ben zaten ön sevişmeden hiç anlamam Bay Lindsay. Ben Hintli bir erkeğim ve biz ön sevişmelerle pek uğraşmayız. Biz doğruca zıpla, yuvarla kısmına geçeriz. Ah, evet!”

Prabaker kollarında hayali bir kadın tutuyor ve kalçalarını ona yaslıyormuş gibi yapıyordu. Bütün bunları yaparken de kırmızı boyalı ağzıyla gülümsüyordu.

Karla ve arkadaşları bakıyorlar mı diye kafamı o tarafa doğru çevirirken “Şunu keser misin!” diye bağırdım.

Prabaker iç çekerek ve ritmik hareketlerini yavaşlatıp tamamen sonlandırarak “Tamam Bay Lindsay,” dedi. “Ama eğer isterseniz Bayan Karla’ya arkadaşlık teklifinizi sunabilirim.”

“Hayır, hayır! Yani, teşekkür ederim. Ben ona bir teklif sunmak istemiyorum. Demek istediğim şu ki... Sen bana sadece şu an sohbet ettiği adamın hangi dilde konuştuğunu söyle yeter.”

“Hintçe konuşuyor Bay Lindsay. Bir dakika bekleyin, size ne konuştuğunu da söyleyeyim.”

Prabaker tezgahın diğer ucuna gitti ve gruba doğru yaklaşarak ne dediklerini duymak için eğildi. Kimse ona dikkat etmiyordu. Prabaker de diğerleriyle başını sallayıp güldü ve birkaç dakika sonra geri geldi.

“Bombay’da çok tanınan ve güç sahibi olan bir komiserle ilgili komik bir öykü anlatıyor adam. Komiser bir gün çok zeki bir adamı hapse atmış ama zeki adam elinde altınlar ve mücevherler olduğunu söyleyip komiseri kendisini bırakması için ikna etmiş. Sadece bununla da yetinmeyip bu altınların ve mücevherlerin bir kısmını komisere satmış. Fakat meğerse altın ve mücevher diye sattığı şeyler sahteymiş. Hem de çok ucuz birer kopyaymış bunlar. En kötüsü de bu akıllı adam, sahte olan mücevherleri

satmadan önce komiserin evinde bir hafta kadar kalmış. Söylenene göre komiserin karısıyla da yatmış. Şimdi komiser öyle öfkeli ve çıldırmış bir haldeymiş ki, herkes ondan kaçıyormuş."

"Bu kadını nereden tanıyorsun? Burada mı yaşıyor?"

"Kimi Bay Lindsay? Komiserin karısını mı?"

"Tabii ki hayır! Karla'yı."

Prabaker ilk defa kaşlarını çatarak "Biliyor musunuz, Bombay'da bir sürü kız var. Otelinizden sadece baş dakika uzaklıktayız. Bu beş dakika süresince yüzlerce kız gördünüz. Biraz daha gittikçe, yüzlerce, yüzlerce kız daha göreceğiz..."

"Yüzlerce kız daha, harika!" Prabaker'in lafını ağzından alırken sesim düşündüğümden daha yüksek çıktı. Etrafıma baktım. Birkaç kişi küçümseyici bakışlarla beni süzüyordu. Sesimi biraz daha alçaltarak devam ettim. "Prabaker, ben yüzlerce kadın istemiyorum. Ben... Sadece... Bu kızla ilgileniyorum, tamam mı?"

"Tamam, Bay Lindsay. Size her şeyi anlatacağım. Karla, Bombay'da ünlü bir işkadınıdır. Uzun zamandır burada. Belki beş sene olmuştur. Çok uzakta olmayan küçük bir evi var. Herkes Karla'yı tanır."

"Nereli?"

"Sanırım Alman. Ya da öyle bir şey."

"Ama Amerikalı gibi konuşuyordu."

"Evet, öyle gibi ama o Alman. Şimdi ise neredeyse bir Hintli. Artık yemek yemek ister misiniz?"

"Evet, bir dakika bekle."

Gençlerden oluşan grup, tezgahın yanında duran diğer arkadaşlarına veda etti ve kalabalığa karıştı. Karla da adeta meydan okur gibi duran dik

duruşuyla ve kafası yukarıda onlara katıldı. Onu kalabalıkta artık görünmez olana kadar izledim ama o bir kez bile arkasına dönüp bakmadı.

Prabaker yanıma gelince tekrar yürümeye başladık. “Leopold’un Yeri diye bir yer biliyor musun?” diye sordum.

“Evet! Leopold’un barı çok harika ve güzel bir yerdir. Çok iyi ve hoş insanlar gider oraya. Orada her işi yapan her çeşit yabancı vardır. İlaç işleri, seks işleri, para işleri, karaborsa işleri, kaçakçılık işleri, pasaport işleri ve...”

“Tamam, anladım Prabaker.”

“Oraya mı gitmek istiyorsunuz?”

“Hayır, belki sonra.” Ben durunca, Prabaker de durdu. “Baksana, arkadaşların sana ne der? Yani Prabaker yerine sana nasıl hitap edebilirim?”

“Ah, evet kısa adım da var. İsmimin kısaltılmış hali Prabu.”

“Prabu... Bunu sevdim.”

“Anlamı *Işığın Oğlu* demek. Güzel isim değil mi?”

“Evet, güzel isim.”

“Alınmayın ama sizin isminiz pek de güzel sayılmaz Bay Lindsay. Hintlilere göre fazla ince bir ses gerektiriyor.”

“Demek sevmiyorsun?”

“Üzgünüm ama hayır. Hiç sevmiyorum. Zerre kadar dahi...”

Gülümsedim. “Ne yapalım,” dedim. “Bu konuda pek bir şey yapabileceğimi sanmam.”

“Bence kısaltılmış bir isim, mesela Lin, çok daha iyi olurdu,” diye söze başladı Prabaker. “Eğer bir itirazınız yoksa size Lin diyeceğim.”

Bu isim de diğerleri gibi sadece bir isimdi. Hapishaneden kaçtığımdan bu yana kullandığım bir düzine kadar isimden ne daha iyi ne daha kötüydü. Alışmam gereken isimlere ya da diğerlerinin bana taktığı adlara garip bir kadercilikle yaklaşıyordum. *Lin*. Benim aklıma gelmeyecek bir kısaltmaydı. Yine de kulağa doğru geliyordu ve sanki bir şeylerin vudu ekosu gibi bir his uyandırıyordu. Tıpkı yirmi yıl hapis cezasına çarptırıldığı için artık kullanamadığım gizli adım gibi, bu adı da hemen benimsedim.

Prabaker'in yuvarlak yüzündeki koyu, afacan gözlerine baktım ve başımı sallayıp gülümseyerek bu adı kabul ettim. Tabii o zaman Colaba'dan Kandahar'a, Kinshasa'dan Berlin'e binlerce insanın beni bu isimle tanıyacağından haberim yoktu. Kader bir suç ortağına ihtiyaç duyar ve ağlarını böylesine önemsiz gibi görünen detaylarla örmeye başlar. Şimdi geçmişe baktığımda kayda değer gözükmeyen ve gelişigüzel bir hayır ya da evet gerektiren bu anın, aslında yaşamımda çok önemli bir yer kapladığını anlıyorum. Linbaba ismi altında büründüğüm karakter ve soyunduğum rol, bana çok uygundu ve daha önce olduğum kişilere göre daha gerçekçiydi.

"Tamam, Lin bana uyar."

"Çok iyi! Bu adı sevdiğinize çok memnun oldum. Benim adım Hintçede nasıl *Işığın Oğlu* anlamına geliyorsa, sizin isminiz olan Lin'in de çok güzel ve şanslı bir anlamı var."

"Peki, Lin'in anlamı ne?"

"*Penis* anlamına geliyor!" diye cevap verirken Prabaker çok neşeliydi ve sevincini paylaşmamı bekliyor gibi bir hali vardı.

"Harika. İşte bu tam anlamıyla... Harika."

"Evet, harika ve çok şanslı bir isim. Aslında tam olarak bu anlama gelmiyor ama okunuşu penis anlamına gelen *ling* veya *lingam* gibi."

Tekrar yürümeye başladığımızda, "Bir düşünsene dostum," diye itiraz ettim. "Ortalıkta dolaşıp kendime Bay Penis mi diyeceğim? Benimle dalga mı geçiyorsun? *Merhaba, tanıştığımıza memnun oldum, benim adım Penis*. İmkanı yok. Unut bunu. Bence Lindsay'yi değiştirmeyelim."

“Hayır, hayır! Lin, gerçekten doğru söylüyorum, bu gerçekten de çok güzel ve çok da uğurlu bir isim! İnsanlar bu adı duyunca bayılacak. Gel de sana ispatlayayım. Bana verdiğin viskiyi arkadaşım Bay Sanjay’a bırakmak istiyorum. Kendisi şu dükkandadır. Bak ismini ne kadar sevecek.”

Birkaç adım daha attıktan sonra küçük bir dükkana geldik. Dükkanın açık kapısının üzerine elyazısıyla yazılmış tabelayı okudum.

HASTA RADYO
Elektrikli Aletler Tamir Merkezi
Elektrikli aletler satış ve tamir sorumlusu, Sanjay Deshpande Proprieter

Sanjay Deshpande ellili yaşlarında, gri-beyaz saçları ve çalı gibi beyaz kaşları olan kalıplı bir adamdı. Tahta bir tezgahın arkasına oturmuş radyolar, içleri açılmış kasetçalarlar ve elektronik eşya parçalarıyla çevrelenmişti. Prabaker onunla Hintçe hızlı hızlı konuşarak sohbet etti ve viski şişesini tezgaha uzattı. Bay Deshpande etli parmaklarıyla şişeyi yakalayıp bakmadan tezgahın altına koydu. Gömleğinin cebinden rupiler çıkardı ve sayarak avcunun içinde Prabaker’e verdi. Prabaker gayet hızlı ve atik bir şekilde parayı alıp cebine attı. Sonunda konuşmasını bitirerek beni öne doğru çağırdı.

Kolumu okşayarak Bay Deshpande’ye “Bu benim çok iyi arkadaşımdır. Yeni Zelanda’dan geliyor,” dedi.

Bay Deshpande homurdandı.

“Bombay’a bugün geldi. Hindistan Konukevi’nde kalıyor.”

Bay Deshpande yeniden homurdandı. Beni belli belirsiz bir düşmanlıkla süzüyordu.

Prabaker “Adı Lin, Linbaba,” dedi.

Bay Deshpande “Adı ne?” diye tekrar sordu.

Prabaker sırıttı. “Lin. Linbaba.”

Bay Deshpande görkemli kaşlarını kaldırarak şaşkın bir şekilde gülümsedi.

“Linbaba mı?”

“Evet!” Prabaker oldukça neşelenmişti. “Lin. Çok da iyi bir adamdır.”

Bay Deshpande elini uzatınca onunla tokalaştım. Birbirimizle kısaca selamlaştıktan sonra Prabaker koluma yapıştı ve beni kapıdan dışarı sürüklemeye koyuldu.

Sokağa çıkmak üzereydik ki Bay Deshpande “Linbaba!” diye seslendi. “Bombay’a hoşgeldiniz. Walkman’iniz, kameranız ya da satmayı düşündüğünüz başka bir elektronik eşyanız varsa bana, Sanjay Deshpande’ye gelin. En iyi fiyatlar bendedir.”

Başımı salladım ve dükkandan çıktık. Prabaker beni sokakta birkaç adım daha sürükledikten sonra durdu.

“Gördünüz mü Bay Lin? İsminizi ne kadar sevdiğini gördünüz mü?”

Prabaker’in sevinci ve dükkandaki alışveriş karşısında şaşkına dönmüştüm. “Sanırım,” diye mırıldandım. Onu daha iyi tanımaya ve arkadaşlığına değer vermeye başladığımda, Prabaker’in bütün kalbiyle gülümsemesinin insanlarda ve dünyada bir fark yarattığına inandığını gördüm. Elbette bu düşüncesinde haklıydı ama bu gerçeği anlayıp kabul etmem uzun zaman aldı.

“Şu ismin sonundaki ‘baba’ ne oluyor? Lin’i anladım ama Linbaba ne demek?”

Prabaker sırıtarak “*Baba* saygıyı gösterir,” dedi. “Eğer birinin isminin sonuna *baba* eklersek bu ona bir öğretmen, din adamı ya da çok yaşlı biri gibi saygı gösterdiğimize işaret eder.”

“Anladım ama söylemem gerekir ki bu içime çok da su serpmedi Prabu. Şu penis olayından pek emin değilim.”

“Ama Bay Sanjay Deshpande’yi gördünüz! İsminizi ne kadar sevdiğini gördünüz! Bakın, şimdi herkese söyleyeceğim! Linbaba! Linbaba! Linbaba!”

Sokakta bağırıyor, önümüzden geçen yabancılara doğru sesleniyordu.

“Tamam, Prabu, tamam. Bu konuda sana güveniyorum. Sakinleş.” Şimdi onun koluna yapışıp sürükleme sırası bana gelmişti. “Viskiyi içmek istediğini sanmıştım.”

Prabaker “Ah, evet,” diyerek iç çekti. “Gerçekten istiyordum. Düşüncelerimde onu içtim de. Fakat güzel hediyenizi Bay Sanjay’a satarak çok kötü ama bir o kadar da ucuz iki şişe Hindistan malı viski alabilirim. Hatta güzel kırmızı bir gömlek, klimalı salonda sinema filmine iki bilet ve iki günlük yiyecek alacak kadar para da bana kalır. Linbaba, paan’ını neden yemiyorsun? Tadı bozulmadan önce onu ağzına atıp çiğnemeye başlamalısın.

“Pekala, nasıl yapacağım? Böyle mi?”

Neredeyse kibrit kutusu büyüklüğündeki yaprakla sarılı parseli diğerlerinin yaptığı gibi dişlerimle yanağım arasına yerleştirdim. Saniyeler içinde hoş kokulu tatlar ağzımı doldurmaya başladı. Tadı keskin ve lezzetliydi. Ballıydı ama aynı zamanda da hoş bir acılığa sahipti. Kısa bir süre sonra yaprak ağzımda erimeye başladı ve katı, gevrek hurma ve hindistancevizi parçacıkları açığa çıktı.

Prabaker büyük bir dikkatle hareket halindeki çeneme bakarak “Şimdi paan’ın bir kısmını tükürmelisin,” dedi. “Bak, şöyle yapıyorsun, gördün mü? Böyle tükür.”

Prabaker bir metre kadar ileriye düşen ve yumruk büyüklüğünde bir leke bırakan kırmızı sıvıyı tükürdü. Usta işi bir hareketti. Dudaklarında tükürdüğü sıvıdan bir damla iz bile kalmamıştı. Onun cesaretlendirmesiyle ben de Prabaker’i taklit etmeye çalıştım ama kırmızı renkli sıvı ağzımdan çıkarken gömleğimde ve ağzımda iz bırakarak sesli bir şekilde sağ botuma dökülüverdi. Prabaker cebinden bir mendil çıkardı ve gömleği silerken kırmızı lekeyi beceriksiz bir şeldlde iyice yaydı. “Gömlek sorun değil,” dedi. “Botlar da sorun değil. Onu da bir güzel silerim. Sormam gerek, yüzmeyi sever misiniz?”

Paan karışımını yutarken “Yüzmeyi mi?” diye sordum.

“Ah, evet. Yüzmeyi. Sizi Chowbatty sahiline götüreceğim. Orası çok güzel bir sahildir. Orada paan’ı çiğneme ve tükürme alıştırması yapabilirsiniz. Hem üstünüzde kıyafet olmayacağından onları yıkatma masrafından da kurtulmuş olursunuz.”

“Hazır şehri dolaşma konusu açılmışken, sen bir rehbersin, öyle değil mi?”

“Ah, evet. Bombay rehberlerinin en iyisiyimdir. Aynı zamanda bütün Hindistan’ı da dolaştırabilirim.”

“Günlüğün ne kadar?”

Yüzünü kaplayan kocaman, içten gülümsemesini saklayan haylaz bir ifadeyle sırıttı.

“Tüm gün için yüz rupi alırım.”

“Tamam...”

“Ve öğle yemeğini de turistler karşılar.”

“Tabii.”

“Taksiyi de turistler öder.”

“Elbette.”

“Bombay otobüs biletlerini de. Hepsini turistler öder.”

“Tamam.”

“Ve çayı da. Sıcak bir öğleden sonrasında, kendimizi ferahlatmak için canımız çekerse.”

“Hı hı.”

“Ve serin bir gecede ihtiyacımız olur da seksi kızlar istersek, bilirsin, hani oramızda bir şişlik hisseder de...“

“Tamam, tamam. Dinle, sana bir haftalık ücretini ödeyeceğim. Bana Bombay’ı göstermeni, şehirle ilgili bir şeyler öğretmeni istiyorum. Eğer her şey yolunda giderse bir haftanın sonunda sana fazladan bir ödeme yapacağım. Nasıl buldun?”

Prabaker’in gözlerinin içi gülüyordu ama sesi şaşılacak derecede soğukkanlı çıktı.

“Çok iyi bir karar verdiniz Linbaba.”

“Evet, göreceğiz,” diyerek güldüm. “Bir de bana bazı kelimelerin Hintçesini öğretmeni istiyorum, olur mu?”

“Tabii ki! Size her şeyi öğretirim! *Ha* evet, *nahin* de hayır demek. *Pani* su anlamına gelir. *Khanna* da yiyecektir ve...”

“Tamam, hepsini birden öğrenmeme gerek yok. Gideceğimiz restoran bu mu? Güzel, açlıktan ölüyorum.”

Karanlık ve hiç de çekici görünmeyen restorana girmek üzereyken Prabaker beni durdurdu. Yüzünde cesur bir ifade vardı.

“Bu güzel yemekleri yemeden ve birlikte çalışmadan önce, size söylemem gereken bir şey var.”

“Pekala.”

O kadar üzgün bir hali vardı ki bir an endişelendim.

“Şey, söyleyeceğim şu ki... Otelde size sattığım mal...”

“Evet?”

“Şey, o ticari fiyattı. Geçek fiyatı, yani arkadaş fiyatı, yüz gram Afgan malı için elli rupidir.” Prabaker kollarını havaya kaldırdı ve daha sonra eliyle kalçasına vurdu. “Sizden elli rupi fazla aldım.”

Kısık bir sesle “Anlıyorum,” dedim. Bana göre bu öyle basit bir konuydu ki gülmemek için kendimi zor tutuyordum. Fakat belli ki Prabaker için

önemliydi ve onun böyle itirafları pek sık yapmadığını hissetmiştim. Sonradan bana, benden hoşlanmaya o zaman karar verdiğini ve bunun da yaptığı ve söylediği her şeyde samimi olmasını gerektirdiğini söylemişti. O andan itibaren Prabaker'in en sevimli ve aynı zamanda da en sinir bozucu özelliği, her zaman için doğruyu söylemesi oldu.

"Peki... Bu konuda ne yapmak istiyorsun?"

Ciddiyetle "Benim önerim, şu iş fiyatından olan malı çabucak içmemiz olacak. Daha sonra ikimiz için yenisini alacağım. Şimdiden sonra her sey arkadaş fiyatından olacak. Bunda sorun yok, öyle değil mi?"

Güldüm ve o da benimle güldü. Kolumu Prabaker'in omzuna attım ve onu kalabalık restorana soktum.

Prabaker neşeyle sırıtarak "Lin, sanırım ben senin yakın arkadaşınım," dedi. "Biz şanslı adamlarız, değil mi?"

"Belki de öyleyiz," diye yanıtladım.

Saatler sonra rahat bir karanlığın içinde tavan pervanesinin dinmek bilmeyen sesini dinleyerek uzanmış yatıyordum. Pencerenin dışında, gündüz yoğunluk içinde kıvranan sokak sessizdi. Gecenin boğucu sıcağı ve yıldızlarla kaplıydı.

Şehrin şaşırtıcı ve insanın kafasını karıştıran görüntüleri rüzgara kapılmış yapraklar gibi kafamın içinde dönüp duruyordu. Karanlıkta yatarken içim umutla ve olasılıkların heyecanıyla öyle doluydu ki gülümsememe engel olamıyordum. Tanıdığım hiç kimse nerede olduğumu bilmiyordu. Bombay'da ise hiç kimse benim kim olduğumu bilmiyordu. O an, gölgelerin içinde kendimi neredeyse güvende hissediyordum.

Prabaker'i ve sabah erkenden şehir turu yapmak için geri döneceğine dair bana verdiği sözü düşündüm. *Gelecek mi*, diye düşündüm. *Ya da onu gün içinde başka bir turistle şehirde gezerken mi göreceğim?* Yalnız insanların vurdumduymazlığıyla, eğer sözünün eri biriyse sabah geleceğini aklımdan geçirdim. Ondan hoşlanmaya başlamıştım.

Karla'yı tekrar tekrar düşündüm ve onun sakin, ciddi yüzünün sık sık düşüncelerimi bölmesine şaşırdım. *Eğer Leopold'a, uğrarsan belki sorunun cevabını öğrenirsin.* Bana söylediği son söz bu olmuştu fakat bunun bir davet mi, bir meydan okuma mı, yoksa bir uyarı mı olduğunu bilmiyordum. Her ne olursa olsun bunu göze almaya niyetliydim. Oraya gidip Karla'yı bulacaktım. Ama daha vakit vardı. Önce Karla'nın çok iyi bildiği bu şehri biraz daha tanımaya çalışacaktım. Şehirde bir hafta geçireceğim, diye düşündüm.

Yalnızlığımın içinde, aklımın bir köşesinde ise her zaman ailem ve arkadaşlarım vardı. Ulaşılmaz. Sonsuz. Her gece özgürlüğümün bana nelere mal olduğunu, kaybettiğim şeyleri hatırlamadan edemiyordum. Her gece sevdiğim ve bir daha göremeyeceğime emin olduğum insanlara şu andaki özgürlüğüm nedeniyle çektirdiklerimin utancıyla içim sızlıyordu.

Uzun boylu Kanadalı odanın bir köşesinden "Onu zorlayabilirdik," dedi. Sessizliğin içinde sesi kulağa metal bir çatıya atılan taş gibi geliyordu. "Otelin müdürünün istediği parayı düşürebilirdik. Bize günlüğüne altı dolara mal oluyor. Onu dört dolara ikna edebilirdik. Çok büyük bir para değil ama burada işler böyle yürür. Bu adamlarla her konuda pazarlık etmelisin. Biz yarın Delhi için yola çıkacağız ama sen burada kalacaksın. Bugün sen dışarıdayken arkadaşımla biraz konuştuk, senin için endişeleniyoruz. Onlarla pazarlık etmelisin dostum. Eğer bunu öğrenmez ve böyle düşünmeye alışmazsan seni mahvederler. Şehirdeki Hintliler gerçekten paragözdür. Beni yanlış anlama, burası harika bir ülke ve biz de bu nedenle buraya tekrar geldik. Yine de bizden farklılar. Onları pazarlığa zorlamalısın, hepsi bu."

Kanadalı'nın odanın fiyatı konusunda haklı olduğunu biliyordum. Günlük bir ya da iki dolar kazançlı çıkabilirdik. Pazarlık etmek de çoğunlukla Hindistan'da iş yürütmenin en akıllıca yoludur.

Yine de Kanadalı'nın yanıldığı noktalar da vardı. İlerleyen senelerde otelin müdürü Anand'la iyi arkadaş olduk. Ona ilk görüşte güvenmem ve pazarlık etmemem, ondan birkaç dolar da olsa para koparmaya çalışmamam, içgüdüyle ona saygı gösterip onu sevebileceğimi düşünmem kendimi Anand'a sevdirmemi sağlamıştı. Bunu bana daha sonra defalarca söyledi. O da üç yabancı adamın ödeyeceği altı doların çok büyük bir meblağ

olmadığını biliyordu. Otelin sahipleri oda başına günlük dört dolar alıyordu. Sınırları buydu. Bunun üzerinde aldıkları bir ya da iki dolar, Anand'a ve otelde çalışan üç hizmetli çocuğa gidiyordu. Turistlerin pazarlık sonucu ondan kopardığı bir-iki dolar Anand'ın günlük ekmeğine mal oluyordu. Aynı zamanda da bu turistler onunla arkadaş olma şansını kaybediyordu.

Hindistan ve halkı için geçerli olan basit ama hayret verici bir gerçek de oraya gidip onlarla kaynaştığınızda kalbinizin sesinin sizi mantığınızın sesinden çok daha iyi yönlendirmesidir. Dünyanın başka hiçbir yerinde böyle bir şey yoktur.

Bombay'da ilk gecemde karanlıkta yatmış sessizliği içime çekip gözlerimi kapamışken bu gerçeği henüz bilmiyordum. İçgüdülerimle hareket edip şansımı zorluyordum. Daha o zamandan kalbimi Karla'ya ve bu şehire verdiğimin farkında değildim. Bütün bunlardan habersiz, yüzümdeki gülümseme kaybolmadan rüyasız, hafif bir uykuya daldım.

İKİNCİ BÖLÜM

Karla her zamanki saatinde Leopold’un Yeri’nden içeri girip arkadaşlarıyla konuşmak için yakınımdaki masalardan birinde durunca, bir kez daha yeşil gözlerinin yakıcı parlaklığını anlatmak için doğru kelimeleri bulmaya çalıştım. Yaprakları, opali, tropik adalardaki denizin rengini düşündüm. Ama Karla’nın zümrüt yeşili gözleri ve gözbebeklerinin etrafındaki ışık saçan altın renkli hareler, bütün bu görüntülerden çok daha güzeldi. Sonunda doğada gözlerindeki yeşile uyan bir renk bulabilmeyi başardım ama bunun için Leopold’daki gecenin üzerinden aylar geçmesi gerekti. İşin garip yanı ise ona bundan bahsetmemem oldu. Şimdi keşke aksini yapsaydım diyorum. Geçmiş, iki aynanın arasında durmadan yansıyıp duruyor. Parlak ayna başardığımız işleri ve dile getirdiğimiz sözleri yansıtırken karanlık olan yapmadığımız ya da söylemediğimiz şeyleri temsil ediyor. Onu tanıdığım ilk haftalarda, hatta o ilk gecede, sözcüklerin ağzımdan dökülmesini ve ondan hoşlandığımı söylemeyi dilerdim.

Gerçekten de onunla ilgili her şeyden hoşlanıyordum. İsviçreli, Amerikalı karışımı aksanının tınısını, bir şeyden rahatsız olduğunda başparmağı ve işaretparmağıyla saçını geriye atışını seviyordum. Sohbetlerdeki sivri dilini, hoşlandığı ya da sevdiği insanların yanından geçerken onlara dokunmasını, kendimi rahatsız hissedene kadar gözlerini bana dikip bakmasını, daha sonra saldırısını biraz yumuşatmasını ama asla gözlerini üzerimden ayırmamasını da seviyordum.

Dünyanın gözünün tam içine bakıyor ve ona kafa tutuyordu. Onun bu huyuna bayılıyordum, çünkü o zamanlar dünyadan pek haz etmiyordum. Bütün dünya beni öldürmek ya da yakalamak peşindeydi. Dünya beni kaçtığım o kafese, hapishane üniforması içinde doğru şeyi yapmak için para

alan iyi adamların beni duvara zincirleyip kemiklerimi kırana dek dövdükleri o yere geri koymak istiyordu. Bilmiyorum, belki de dünya bunu istemekte haklıydı. Belki de hakettiğim buydu. Baskının bazılarında dirence yol açtığını söylerler. Ben de yaşadığım her dakika dünyaya karşı koyuyordum.

Onu tanıdığım ilk birkaç ay içinde Karla bir defasında bana *Dünyayla ben konuşup anlaşma safhasında değiliz,* demişti. D*ünya beni geri kazanmaya çalışıyor ama bu bir işe yaramıyor. Sanırım her şeyi unutup affedebilen biri değilim.* Onu ilk gördüğüm anda bunu anlamıştım zaten. Bana ne kadar benzediğini hemen farketmiştim. Neredeyse merhametsizlik derecesindeki kararlılığını, delice cesaretini ve içindeki öfkeyle, yalnızlıkla karışık sevilme isteğini tanıyordum. Bütün bunları bilmeme rağmen ona tek kelime etmedim. Ondan ne kadar hoşlandığımı söylemedim. Kaçışımdan sonraki ilk birkaç yıl uyuşmuş haldeydim. Yaşadığım felaketler beni şoka uğratmıştı. Hayatım sessiz ve derin bir denizin dibine doğra gidiyordu. Hiç kimse ve hiçbir şey beni incitemez ya da mutlu edemezdi. O zamanlar hayata karşı çok serttim. Ki bu bir insan için söyleyebileceğiniz en üzücü laftır.

Karla masama otururken bir eliyle de saçlarımla oynadı ve “Buranın müdavimlerinden biri oluyorsun,” diye bana takıldı.

Bunu yapmasına bayılıyordum. Bu hareketi beni anladığını ve alınmayacağımı bildiğini gösteriyordu. O zamanlar otuz yaşındaydım. Çirkindim, boyum uzundu, omuzlarım geniş, kollarım ise kalındı. İnsanların saçımla oynaması pek görülmüş olay değildi.

“Sanırım haklısın.”

“Yine Prabaker’le turladın demek. Bugün nasıl geçti?”

“Beni mağaraları görmeye, Elephanta Adası’na götürdü.”

“Güzel bir yerdir,” dedi sessizce. Karla bana bakarken başka şeyler düşünüyor gibiydi. “Eğer vaktin olursa şehrin kuzeyindeki Ajanta ve Ellora mağaralarını da ziyaret etmelisin. Bir keresinde Ajanta’daki mağaralardan birinde geceyi geçirmiştim. Beni oraya patronum götürmüştü.”

“Patronun mu?”

“Evet, patronum.”

“Patronun Avrupalı mı, yoksa Hintli mi?”

“Aslında ikisi de sayılmaz. ”

“Bana ondan bahsetsene.”

Karla kaşlarını çatıp doğruca gözlerimin içine bakarak “Neden?” dedi. Biraz daha yanımda kalması için onu konuşturmaya çalışıyordum. Sesinin tedbirli tonu beni şaşırttı.

“Önemli bir nedeni yoktu,” dedim gülümseyerek. “Sadece insanların burada nasıl çalıştığını, hayatlarını nasıl sürdürdüğünü merak etmiştim.”

Karla ellerine bakıp cevabım üzerine rahatlamış gibi “Onunla beş sene önce uzun bir uçak yolculuğu esnasında tanıştım,” dedi. “İkimiz de uçağa Zürih’te binmiştik. Ben aslında Singapur’a gidiyordum ama Bombay’a vardığımızda beni uçaktan inip onun için çalışmaya ikna etti. Mağaralara yaptığımız gezi... Çok özeldi. Patronum bir şekilde yetkililerden izin almayı başardı, ben de onunla birlikte gidip geceyi Buda’nın koca heykelleriyle ve binlerce yarasayla dolu büyük bir mağarada geçirdim. Güvendeydim. Dışarıda bir güvenlik görevlisi nöbet tutuyordu. İnanılmaz, harika bir deneyimdi. Gerçekten de işleri yoluna koymamda o gecenin çok yararı oldu. Bazen kalbinin kırılmasını göze almalısın. Ne demek istediğimi biliyorsundur.”

Karla’nın ne demek istediğinden emin değildim fakat bir yanıt bekler gibi konuşmasına ara verince sanki anlamış gibi başımı salladım.

“Kalbin kırıldığında yeni bir şey öğrenirsin ya da daha önce hiç hissetmediğin bir şey hissedersin,” dedi. “Sadece senin bilip hissedebileceğin bir şeydir bu. O geceden sonra Hindistan’dan başka hiçbir yerde öyle hissedemeyeceğimi anladım. Bunu biliyordum. Nasıl bildiğimi açıklayamam ama biliyordum işte. Evimdeydim ve güvendeydim. Ve hala buradayım.”

“Patronun ne tür bir iş yapıyor?”

“İthalat ve ihracat.”

Karla sessizliğe gömüldü ve diğer masalara bakmak için başını çevirdi.

“Evini özlüyor musun?”

“Evimi mi?”

“Evet, öteki evini yani. Hiç İsviçre’yi özlemiyor musun?”

“Bir bakıma özlüyorum. Ben Basel’den geliyorum. Oraya hiç gittin mi?”

“Hayır, aslında Avrupa’da hiç bulunmadım.”

“Mutlaka Avrupa’ya gitmelisin, gidince de Basel’i görmelisin. Gerçekten de tam bir Avrupa şehridir. Ortasından Ren Nehri geçer, Büyük Basel ve Küçük Basel diye kenti ikiye ayırır. Şehrin iki tarafı birbirinden gerçekten farklıdır. İnsan kendini aynı zamanda iki şehirde birden yaşıyormuş gibi hisseder. Bir zamanlar bu çok hoşuma giderdi. Aynı zamanda üç ülkenin ortasında yer alır Basel. İstersen sınırdan Almanya’ya ya da Fransa’ya yürüyerek geçebilirsin. Şehirden sadece bir-iki kilometre öteye giderek Fransa’da kahve ve baton ekmekli bir kahvaltı yapabilir, öğle yemeğini İsviçre’de, akşam yemeğini Almanya’da yiyebilirsin. İsviçre’den çok, Basel’i özlüyorum diyebilirim.”

Nefes almak için durdu ve boyanmamış, yumuşak kirpiklerinin altından bana baktı.

“Üzgünüm, sana coğrafya dersi vermeye başladım.”

“Hayır, lütfen devam et. Anlattıkların gerçekten çok ilginç.”

Karla yumuşak bir ses tonuyla, aniden “Biliyorsun, senden hoşlanıyorum Lin,” dedi.

O yeşil ve yakıcı gözlerini bana dikmişti. Hafifçe kızardığımı hissettim. Beni utandıran, ben ona bunu söyleyecek gücü bulamazken onun kolaylıkla

senden hoşlanıyorum diyebilmesiydi.

“Öyle mi?” dedim pek de önemli bir şey değilmiş gibi yapmaya çalışarak. Dudaklarının hafif bir gülümsemeyle inceldiğini gördüm.

“Evet. Sen iyi bir dinleyicisin. Bu çok tehlikeli bir şey, çünkü çok cazip. Birinin seni gerçekten dinlemesi dünyadaki en iyi ikinci şey.”

“En iyi şey ne peki?”

“Bunu herkes bilir. Dünyadaki en iyi şey güçtür.”

Güldüm. “Ya?” dedim. “Peki seks?”

“Biyolojik yanını saymazsak seks de güce dayanır. İşte bu yüzden hep aceleye gelir.”

Tekrar güldüm.

“Peki ya sevgi? Birçok insan gücün değil, sevginin dünyadaki en iyi şey olduğunu söylüyor.”

“Yanılıyorlar,” dedi Karla kendinden emin bir sesle. “Sevgi, gücün tersidir. İşte bu yüzden ondan bu kadar korkarız.”

Didier Levy yanımıza gelip Karla’nın yanındaki koltuğa otururken “Ah, Karla,” dedi, “tatlım, senin söylediğin şu şeyler yok mu! Lin için kötü emeller beslediğin sonucuna varacağım şimdi.”

Karla onu azarladı. “Konuştuklarımızın tek kelimesini bile duymadın.”

“Seni duymama gerek yok ki. Onun suratındaki ifadeye bakmam yeterli. Bilmecelerinle Lin’in başını döndürüyorsun. Seni çok iyi tanıdığımı unutuyorsun Karla. Al bakalım Lin, seni hemen iyileştirelim!”

Kırmızı ceketli garsonlardan birine bağırdı ve adamı ceketinin göğüs kısmına işlenmiş dört rakamıyla çağırdı. “Hey! *Char numara,! Do batlee beer!* Sen ne alırsın Karla? Kahve mi? *Char! Ek coffee aur. Jaldi karo!*”

Didier Levy sadece otuz beş yaşındaydı ama yüzündeki pütürler ve derin çizgiler yüzünden çok daha yaşlı ve bitkin görünüyordu. Nemli iklime rağmen o her zaman bol bir keten pantolon, kot kumaşından gömlek ve buruşuk, yünlü bir spor ceket giyerdi. Kıvırcık, siyah saçları hep yakasının hizasında olurdu ve tıraşı her daim üç günlükmüş izlenimini verirdi. Yoğun aksanlı bir İngilizce konuşur, arkadaşlarını da, yabancıları da aynı düşmanca dille eleştirirdi. Kabalıklarından ve insanları paylar gibi konuşmasından dolayı ona içerleyenler vardı fakat çoğu zaman işlerine yaradığı, hatta bazen vazgeçilmez biri haline geldiği için herkes ona katlanıyordu. Silah, mücevher, eroin, her ne olursa olsun her şeyin nereden temin edileceğini bilirdi. Rahatını ve güvenliğini tehlikeye düşürmediği sürece, yeterli miktarda para karşılığında yapmayacağı şey yoktu ve bununla övünürdü.

“İnsanların dünyadaki en iyi şey hakkındaki farklı yorumlarından bahsediyorduk,” dedi Karla. “Ama sana bu konuda ne düşündüğünü sormak bile istemiyorum.”

Didier tembel bir edayla “Paranın dünyadaki en iyi şey olduğunu söyleyeceğimi düşünüyorsun,” dedi. “Aslında doğru düşünüyorsun. Her aklı başında ve mantıklı insan bir gün paranın neredeyse her şey anlamına geldiğini anlar. İnsanların tarih boyunca yüksek idealler ve asil hedefler peşinde koşması güzel bir şey ama bizi ayakta tutan paradır. Paramız olmadığında kaderin çarkları arasında eziliriz. Peki ya sen ne diyorsun Lin?”

“Henüz bir şey söylememişti, artık sen de bize katıldığına göre konuşmak için pek şansı da kalmadı.”

“Hadi ama Karla, haksızlık yapma. Anlatsana Lin. Duymak isterim.”

“Madem ısrar ediyorsun, ben dünyadaki en iyi şey özgürlük derim.”

Didier “Ne yapmak için özgür olmaktan bahsediyorsun?” derken cümlesinin sonuna doğru hafifçe güldü.

“Bilemiyorum. Belki de sadece hayır diyebilme özgürlüğünden bahsediyorum. Eğer gerçekten o kadar özgürlüğe sahip olursan daha

fazlasına ihtiyaç duymazsın.”

O sırada bira ve kahve geldi. Garson saygısız bir tavırla içecekleri masaya gürültüyle bıraktı. Bombay’daki restoranlarda, dükkanlarda ve otellerde gördüğünüz muamele yaltaklanmaya varan bir kibarlıktan düşmanca tavırlara varabilen bir kabalığa kadar büyük bir çeşitlilik gösteriyordu. Leopold’un Yeri’ndeki garsonların kabalığı bir efsaneydi. Bir keresinde Karla, “Burası bana bir pislikmişim gibi davranılmasından en çok hoşlandığım yer,” demişti.

Didier kadehini benimkiyle tokuşturmak için havaya kaldırırken “Şerefe!” dedi. “İçme özgürlüğüne! *Salut!*”

Didier uzunca bardağın yarısını içtikten sonra keyifle iç çekti ve bardakta kalan içkisini bitirmeye koyuldu. Kendine ikinci bir bardak içki dolduruyordu ki grubumuza bir kadınla bir erkek katıldı ve Karla’yla benim arama oturdular. Kara kuru, iyi beslenmemiş gibi duran, düşünceli genç adamın adı Modena’ydı. Fransız, İtalyan ve Afrikalı turistlerle karaborsa aşk yapan asık suratlı ve sessiz bir İspanyol. Yanındaki güzel, ince uzun Alman hayat kadınının adı Ulla’ydı ve bir süreliğine Modena’nın sevgilisi olmasına izin vermişti.

Didier, Karla’nın üzerinden Modena’nın omzuna vurmak için uzanırken “Modena, bir sonraki içkileri ısmarlamak için tam vaktinde geldin,” dedi. “Ben bir viski soda alayım lütfen.”

Kısa boylu Modena, Didier’in vuruşundan kaçınmak için yana eğildi ve sert bir bakış attı ama yine de garsonu çağırıp içki siparişi verdi. Ulla, Karla’yla İngilizce ve Almanca karışımı bir dilde konuşuyordu. Bilerek ya da hiç farkında olmadan, sohbetlerinin en ilginç kısımlarım Almanca anlatıp anlaşılmaz kılıyordu.

“Nasıl bilebilirdim ki? Onun bir *Spinner* olduğunu nereden anlayacaktım? *Total verruckt*. İlk başlarda gözüme gayet normal görünmüştü oysa. Belki de bu bir işaretti. Belki de fazlasıyla normal görünüyordu. *Na ja*, odada on dakika geçirdik ki *er wollte auf der Klamotten kommen*. Hem de en güzel elbisemin üzerine! Kıyafetlerimi kurtarmak için onunla savaşmak zorunda kaldım. *Der Sprintficker! Spritzen wollte er*, tüm kıyafetlerimin üzerine!

Gibt's ja nicht. Daha sonra azıcık kokain için banyoya gidip geri geldiğimde ise, *das er seinen Schwanz ganz tief in einer meiner Schuhe hat!* Buna inanabiliyor musun? Ayakkabımın içine! *Nicht zu fassen*."

Karla "Doğruya doğru, kaçıklar her zaman seni buluyor Ulla," dedi.

"*Ja, leider*. Ne diyebilirim ki? Deliler beni seviyor."

Didier, Ulla'yı teselli edercesine "Onu dinleme Ulla," dedi. "Güzel giden birçok ilişkide delilik vardır. Hatta delilik her güzel ilişkinin temel taşıdır!"

"Didier," dedi Ulla son derece tatlı bir şekilde gülümseyerek. "Sana siktir git demedim mi ben daha?"

Didier "Hayır!" deyip güldü. "Ama bunun için seni affediyorum. Birbirimize ima ettiklerimizi her zaman anlamışızdır. "

Viski dört küçük şişede geldi. Garson kemerine zincirle bağlı bir şişe açacağıyla iki soda şişesinin kapağını açtı. Şişelerin kapakları masanın üzerine düşüp oradan yere yuvarlandı. Daha sonra elindeki kirli bezle masanın üzerini sildi. Her yanı nem kaplattığından hepimiz geri çekilmek zorunda kaldık.

Restoranın farklı köşelerinden yanımıza biri Didier'le, diğeri ise Modena'yla konuşmaya iki adam geldi. Ulla bu fırsatı bana yaklaşmak için kullandı. Masanın altından elime bir şey tutuşturdu. Bir tomar paraya benziyordu. Dikkati oraya çekmemem için bana yalvaran gözlerle baktı. Ulla benimle konuşurken ben de parayı hemen cebime attım.

"Burada ne kadar kalacağına karar verdin mi?"

"Bilmiyorum. Aslında bir acelem yok."

Ulla "Bir yerlerde seni bekleyen biri ya da dönmen gereken bir yer yok mu?" derken gülümsüyordu ama tutkusuz bir cilvesi vardı. İnsanları baştan çıkarmak onun için bir alışkanlıktı. Müşterilerine, arkadaşlarına, garsonlara, sevgilisi Modena'ya, hatta açık açık hoşlanmadığını belirttiği Didier'e bile böyle gülümsüyordu. İlerleyen aylar ve yıllarda, herkesle flört ettiği için

Ulla'yı bazen çok acımasızca eleştirdiklerine şahit oldum. Onlarla aynı fikirde değilim. Onu daha yakından tanıdıkça, bildiği tek şefkat gösterisi bu olduğu için tüm dünyayla flört ettiğini anladım. Bu, onun iyi olma yoluydu. Böylece insanların, tabii özellikle de erkeklerin ona karşı iyi davranmasını sağlıyordu. Dünyada yeterince iyilik olmadığına inanıyordu. Bunu bana defalarca, tam da bu kelimelerle söylemişti. Bu öyle çok derin bir düşünce ya da his sayılmazdı belki ama neticede doğruydu. Ulla da böyle davranarak kimseye zarar vermiyordu. Hem kime ne ki, Ulla güzel bir kadındı ve gülüşü de çok hoştu.

"Hayır," diye Ulla'ya yalan söyledim. "Beni bekleyen biri ya da dönmem gereken bir yer yok."

"Peki, senin hiç, *wie soll ich das sagen*, bir programın, planın yok mu?"

"Pek sayılmaz. Bir kitap üstüne çalışıyorum."

Kaçışımdan bu yana geçen zamanda, insanlara yazar olduğumu söylemenin işe yaradığım farketmiştim. Yazar olmak, hem plansız programsız uzayan ziyaretlerime hem de bir gün aniden basıp gidişime mantıklı bir açıklama getiriyordu. 'Araştırma' dediğimde de akan sular duruyordu. Böylece ulaşım, seyahat ya da sahte belgeler gibi konularda rahatça bilgi edinebiliyordum. Ayrıca yazarlık bana belli ölçüde bir mahremiyet de sağlıyordu, çünkü çoğu kimse için bu bir tehditti.

Üstelik yalan da değildi, bir zamanlar gerçekten de bir yazardım. Avustralya'dayken yirmili yaşlarımın başında yazmaya başlamıştım. İlk kitabım yayınlandığında evliliğim bozuldu, kızımın velayetini kaybettim ve hayatımı uyuşturucu, suç, hapishane ve kaçış üzerine kurdum. Ama bir kaçak olarak yaşarken de, yazı yazmak benim için günlük bir alışkanlık ve içgüdüsel bir davranış olmaya devam etti. Şu anda Leopold'un Yeri'nde otururken bile cebim peçetelere, faturalara, kağıt parçalarına karalanmış notlarla doluydu. Yazmaya hiç ara vermedim. Nerede ya da hangi koşullar altında olursam olayım, bunu hep yaptım. Bombay'da geçirdiğim ilk ayları bu kadar iyi hatırlamamın nedenlerinden biri de her yalnız kaldığımda yeni arkadaşlarımı ve onlarla konuştuklarımı yazmamdı. Beni kurtaran şeylerden biri de yazı yazmaktı. Hayatı her gün kelimelere dökmenin gerektirdiği disiplin ve soyutlama, utanç ve umutsuzlukla baş edebilmemi sağladı.

“*Scheisse*, Bombay’da yazacak bir şey göremiyorum. Burası pek güzel bir yer sayılmaz. Arkadaşım Lisa, sözlükte ‘berbat’ kelimesinin karşısında Bombay yazdığını söylüyor. Bence sen en iyisi Rajastan gibi bir yerleri yaz. Rajastan’ın farklı olduğunu duymuştum.”

Karla “Ulla haklı Lin,” diye onayladı. “Burası Hindistan değil. Burada Hindistan’ın dört yanından gelmiş insanlar var ama Bombay, Hindistan sayılmaz. Bombay kendi başına bir dünyadır. Gerçek Hindistan ise buranın dışında.”

“Dışında mı?”

“Evet, ışığın olmadığı yerde.”

“Eminim haklısındır,” dedim Karla’ya gülümseyerek. “Ama şimdilik burayı sevdim. Büyük şehirleri severim, burası da dünyanın üçüncü büyük şehri.”

Karla “Aynı tur rehberin gibi konuşmaya başladın,” diyerek takıldı. “Sanırım Prabaker sana gereğinden fazla şey öğretiyor.”

“Galiba. Prabaker iki haftadır her gün kafamı çeşitli bilgiler ve sayılarla doldurup duruyor. Yedi yaşında okulu bırakıp sokaklarda okuma yazmayı kendi başına öğrenen biri için oldukça şaşırtıcı.”

Ulla “Nasıl bilgiler ve sayılar veriyor ki sana?”

“Mesela, Bombay’ın resmi nüfusu on bir milyon fakat Prabaker’e göre yasadışı kayıt tutanların ellerindeki gerçek nüfus sayısı on üç ile on beş milyon arasında değişiyor. Ayrıca şehirde iki yüz kadar şive ve yabancı dil konuşuluyormuş. Tanrı aşkına, iki yüz! Bu, dünyanın merkezinde olmak gibi bir şey.”

Ben dillerden bahsederken Ulla da Karla’yla Almanca konuşmaya başladı. Modena’nın bir işaretiyle de ayağa kalkıp çantasını ve sigarasını aldı. Sessiz İspanyol hiçbir şey demeden masadan kalktı ve sokağa açılan kapıya doğru yürüdü.

Ulla sevimli bir şekilde “Benim bir işim var,” dedi. “Seninle yarın on bir gibi görüşürüz Karla, hı? Eğer buralarda olursan seninle de bir akşam yemeği yeriz belki Lin. Hiç fena olmaz. Hoşçakalın! Tschus!”

Ulla, Modena’nın arkasından giderken bardaki adamların çoğu hayranlık dolu bakışlarla ona baktı. Didier de o sırada başka bir masadaki tanıdıklarının yanına gitti. Karla ile yalnız kaldık.

“Yapmayacak biliyorsun.”

“Ne yapmayacak?”

“Seninle akşam yemeği yemeyecek.”

Sırıttım. “Biliyorum,” dedim.

“Ondan hoşlanıyorsun değil mi?”

“Evet, hoşlanıyorum. Ne? Sence bu çok mu komik?”

“Bir bakıma öyle, evet. O da senden hoşlanıyor.”

Karla bir an duraksadı. Bana bunu neden bu kadar komik bulduğunu açıklayacağını sandım ama tekrar konuşmaya başladığında konuyu değiştirdi.

“Sana para verdi. Amerikan Doları. Modena anlamasın diye bana Almanca söyledi. Parayı bana vermen gerekiyor. Ulla yarın on birde bana uğrayıp parasını alacak.”

“Tamam, parayı şimdi vereyim mi?”

“Hayır, burada verme. Şimdi gitmem lazım, bir randevum var. Bir saate kadar geri dönerim. O zamana kadar bekleyebilir misin? Ya da buraya geri gel ve benimle buluş. Eğer istersen, sonra beni eve bırakırsın.”

“Elbette, burada olacağım.”

Karla gitmek için ayağa kalkınca ben de kalkıp sandalyesini geri çektim. Hafifçe gülümseyip tek kaşını havaya kaldırarak bana alaycı bir bakış attı.

“Biraz önce söylediğim şaka değildi. Gerçekten de Bombay’dan ayrılmalısın.”

Sokağa çıkıp Karla’nın kendisini bekleyen özel arabaya binmesini izledim. Krem rengi araba akşam trafiğinin yavaş akıntısına kapılmışken yolcu penceresinin oradan bir erkeğin eli çıktı. Adamın kalın parmaklarının arasında yeşil renkli bir tespih vardı ve ellerini sallayıp yayaları yoldan uzaklaştırıyordu.

Tekrar yalnız kalınca sandalyemi duvara doğru yasladım ve Leopold’un Yeri’ndeki hareketliliği ve gürültücü müşterileri izlemeye koyuldum. Leopold’un Yeri, Colaba’daki en büyük bar ve restorandı. Şehirdeki benzerleri arasında da ilk sıralarda geliyordu. Dikdörtgen zemin katı, dört restorana eşdeğer bir alan kaplıyordu. Colaba’nın en yoğun ve renkli sokağı Causeway’e açılan iki metal kapısı vardı. İlk katta daha küçük, tenha ve klimalı bir bar, sağlam görünüşlü kolonlarla desteklenmişti. Bu kolonlar giriş katını neredeyse dört eşit parçaya bölüyordu ve masaların çoğu bunların etrafına dizilmişti. Duvardaki her boşlukta ve sütunların üzerinde karşınıza çıkan aynalar, müşterilere birbirini inceleme ve süzme imkanı veriyordu. Barın en cazip yanlarından biri de buydu. İki veya daha fazla ayna üzerinde birden kendini görmek çoğu insan için modası geçmez bir zevkti. Leopold’un Yeri insanların kendilerini gösterme, başkalarını görme ve kendilerini başkaları tarafından gözlenirken görebilme şansını yakaladıkları bir yerdi.

İçerideki yaklaşık otuz masanın hepsi inci renkli Hindistan mermeriyle kaplıydı. Her masada en az dört tane sedir ağacından sandalye vardı. Karla bunlara ‘altmış dakikalık sandalyeler’ derdi. Öyle rahatsızdılar ki müşteriler bir saatten uzun süre oturamazdı. Yüksek tavandaki tavan vantilatörleri vızıltıya benzer bir ses çıkarır, aşağı sarkan beyaz camdan lambaları yavaşça sallardı. Pencerelerin, kapıların ve birçok aynanın çerçevesinde Akaju renkli ahşap kullanılmıştı. Papaya, hintayvası, portakal, üzüm, karpuz, muz, mango gibi tatlılarda ve içeceklerde kullanılan zengin meyveler bir duvarın üzerinde göz alıcı bir şekilde sergilenirdi. Müdürün devasa ahşap masası üstte, bir kaptan köprüsü gibi restoranın yoğun

güvertesine bakan bir konumda dururdu. Onun arkasında, dar bir koridorun sonunda garsonların koşuşturması ve buhar bulutları içinde çok yoğun bir mutfak, arada sırada seçilebiliyordu.

Biraz solmuş ama halen görkemli bir zarafete sahip olan Leopold'un Yeri, kapısından içeri giren herkesi kendi küçük dünyasının ışığına, rengine ve oymalı ahşaplarının zenginliğine çeker, göz kamaştırırdı. Yine de buranın asıl güzelliğini zavallı temizlikçiler dışında kimse farketmezdi. Çünkü ancak bar kapandığında ve temizlik için bütün masalar ve sandalyeler kaldırıldığında zemininin güzelliği ortaya çıkardı. Gayet ince bir işçiliğin eseri olan krem rengi, siyah ve kahverengi altıgen şeklindeki karolar, Hindistan'ın kuzeyinde bulunan bir şatonun kopyasıydı ve güneş ışınlarıyla göz alıcı hale gelirdi. Prensler için tasarlanmış böyle muhteşem bir zemini turistler göremez, onlar aynalarda kendi görüntülerini izlerken Leopold'un Yeri en debdebeli güzeliğini Hindistan'ın en fakir ve uysal işçilerinin, yani temizlikçilerin çıplak ayakları altına sererdi.

Bar, temizlendikten ve açıldıktan sonraki bir saatlik o güzel ve değerli anda can çekişen şehrin ortasında bir sessizlik vahası gibi olurdu. O zamandan gece kapanana kadar geçen zamanda ise yüzlerce değişik ülkeden gelmiş turistin ve ister yabancı ister Hintli olsun işlerini yürütmek için şehrin dört bir yanından gelmiş yerel halkın alanına uğrardı. Burada her tür ticaret yapılırdı, uyuşturucu, sahte pasaport, altın, seks ve elle tutulamayan ama oldukça karlı olan güç ticareti. Hindistan'da birçok randevu, terfi ve sözleşme rüşvet yoluyla gerçekleştirilirdi.

Leopold'un Yeri'nin bir tür dokunulmazlığı var gibiydi. Burada bağlanan işler, aslında gayet dikkatli ve titiz olan Colaba Polis Merkezi'ndeki memurlar tarafından görmezden gelinirdi. Yine de mekanda, yukarıdakilerle aşağıdakiler, restoranın içindekilerle dışındakiler arasında garip bir ayrım vardı ve bu ayrım burada dönen işlerin hepsinde etkili olurdu. Örneğin yasemin çiçekleriyle ve parlak taşlarla süslü sariler giyen Hintli fahişelerin aşağı inmesi yasaktı, yalnızca üst kattaki müşterilere eşlik edebilirlerdi. Avrupalı fahişeler ise yalnızca alt katta oturabilir, başka masalarda oturan adamların ya da sokaktan geçenlerin dikkatini çekerlerdi. Uyuşturucu ve kaçakçılıkla ilgili pazarlıklar masalarda açık açık konuşulurdu ama söz konusu mallar yalnızca barın dışında değiştokuş edilebilirdi. Satıcıyla

alıcının fiyat konusunda anlaştıktan sonra parayı ve malı teslim etmek için dışarıya çıkıp daha sonra tekrar masalarına dönmesine sıkça rastlanırdı. Bürokratlar ve imtiyaz sahibi insanlar bile bu yazılı olmayan kurallara uymak zorundaydı. Yukarıda, barın karanlık köşelerinde yapılan anlaşmalar sonucunda dışarıda el sıkışılır ve ödeme yapılırdı. Böylece kimse Leopold'un Yeri'nde rüşvet aldığını ya da verdiğini söyleyemezdi.

Yasal ile yasadışı olanı ayıran ve birleştiren çizgiler başka hiçbir yerde bu kadar zarifçe belirlenmemiştir fakat bu sadece Leopold'un Yeri'nin müdavimlerine özgü bir şey değildir. Sokak satıcıları tezgahta Lacoste, Cardin ve Cartier'nin sahtelerini apaçık ve yüzsüz bir cakayla satar, yol kenarına park etmiş taksi sürücüleri arka koltuklarında yapılan yasak ya da kanunlara aykırı eylemlere göz yumup dikiz aynalarını başka yöne çevirmek karşılığında bahşiş ister ve sokağın karşısındaki polis merkezinde sebatla çalışan polislerden bir kısmı şehir merkezindeki bu yerde çalışma ayrıcalığı için yüklü rüşvetler öderler.

Her gece Leopold'un Yeri'nde oturup etrafımdaki masalarda konuşulanları dinlerken birçok yabancının ve bir o kadar da Hintli'nin, Bombay'daki kamu ve ticaret yaşamına hakim olan bu yozlaşmadan şikayet ettiğini duydum. Şehirde birkaç hafta geçirdikten sonra bu şikayetlerdeki haklılık payını bizzat gördüm. Ama dünyada yozlaşmamış tek bir ulus bile yok. Paranın kötüye kullanılmasına bağışıklığı olan bir sistem yok. Her yerde ayrıcalıklı ve güçlü elitler, o pek asil toplantılarında ödenen komisyonlar ve kampanyalarına yapılan yardımlarla ekmeklerine yağ sürüyorlar. Dünyanın her yerinde zenginler, fakirlere göre daha uzun ve daha mutlu bir hayat sürüyor. Didier Levy bir keresinde bana *Dürüst olmayan rüşvet ile dürüst rüşvet arasında fark vardır*, demişti. *Dürüst olmayan rüşvet dünyanın her yanında aynı ama dürüst olan sadece Hindistan'a özgü*. Didier bana bunu söylediğinde gülmüştüm, çünkü ne demek istediğini anlamıştım. Hindistan açıktı. Hindistan dürüsttü. Bunu burada geçirdiğim ilk günden itibaren sevdim. İçgüdülerim bana bunu eleştirmememi söylüyordu. Sevmeyi öğrendiğim bu şehirde gözlemliyor, bir şeylere dahil oluyor ve mümkün olduğunca eğlenmeye bakıyordum. Önümdeki aylar ve yıllarda, özgürlüğümün ve hatta hayatımın, Hintlilerin bazı şeyleri görmezden gelme konusundaki istekliliğine bağlı olacağını o zamanlar bilemezdim.

Didier masaya dönüp “Yalnız mı kaldın?” dedi. “*C’est trop!* Burada yalnız olmanın çok iğrenç bir şey olduğunu bilmiyor musun dostum? Burada iğrençlik bana has bir ayrıcalıktır. Hadi bir şeyler içelim.”

Didier yanımdaki sandalyeye oturdu ve içki sipariş etti. Onunla haftalardır neredeyse her gece Leopold’un Yeri’nde karşılaşıyor, konuşuyorduk ama hiç yalnız kalmamıştık. Ulla, Karla ya da diğer arkadaşlarından biri olmadan yanıma gelmesi beni şaşırtmıştı. Bu, beni kabul ettiğinin bir göstergesi sayılırdı. Buna sevinmiştim.

Viski gelene kadar Didier parmaklarını masaya vurdu, içkisi gelir gelmez de açlıkla bardağını yarıladı ve rahatladı. Gözlerini kısıp gülümseyerek bana döndü.

“Düşüncelere dalmıştın.”

“Leopold’un Yeri’ni düşünüyordum. Etrafıma bakıyor ve gördüklerimi sindiriyordum.”

Didier kafasını salladığında kıvırcık saçları da sallandı. “Burası korkunç bir yer. Buradan bu kadar hoşlandığım için kendimden nefret ediyorum.”

O esnada bilekte paçaları daralan, bol birer pantolon ve uzun kollu gömleklerinin üzerine koyu yeşil yelekler giymiş iki adam yanımıza yaklaştı. Didier hemen dikkatini o tarafa yöneltti. Adamlar selam verdiler ve bizimkine yakın bir masada oturan arkadaşlarının yanına gittiler.

Didier adamların arkasından gülümseyerek bakarken “Tehlikeli tipler,” diye mırıldandı. “Afganlar. Kısa boylusu, Rafik, defterlerde karaborsa işini yürütürdü.”

“Defterlerde mi?”

“Yani pasaportlarda. Eskiden çok nüfuzlu bir adamdı. Şimdilerde Pakistan’dan esmer şeker getirtiyor. Esmer şekerden bir sürü para kazanıyor ama pasaport işini kaybettiğine de yanıyor. Çıkan çatışmada birçok adam öldü. Ölenlerin çoğu da onun adamlarıydı.”

Adamların söylenenleri duymasına olanak yoktu fakat tam o anda iki Afgan, sanki söylenenleri işitmiş gibi dönerek bizi ciddi ifadelerle süzmeye başladı. Masadaki arkadaşlarından biri onlara doğru eğilip kulaklarına bir şey söyledi. Adam önce Didier'i, sonra da beni işaret edince, doğruca gözlerimin içine bakmaya başladılar.

"Öldürüldüler..." diye tekrar etti Didier ve iki adam arkalarına dönünceye kadar gülümsemeye devam etti. "Bu kadar iyi işler getirmeselerdi onlarla çalışmayı kabul etmezdim."

Didier tıpkı bir gardiyanın gözetimi altındaki mahkum gibi ağzının kenarından konuşuyordu. Bu bana komik gelmişti. Avustralya hapishanelerinde böyle fısıldama tekniğine *yandan kaçırma* derler. Deyiş birdenbire zihnimde canlandı ve Didier'in hareketiyle de birleşince kendimi tekrar hapishane hücresindeymiş gibi hissettim. Ucuz dezenfektanın kokusunu alabiliyor, anahtarların şıngırtısını duyuyor, parmaklarımın altındaki duvarı hissedebiliyordum. Travma geçirmiş eski hükümlüler, polisler, askerler, ambulans şoförleri, itfaiyeciler gibi kimseler için böyle geçmişe dönmeler olağandır. Bazen kendinizi ansızın, öyle olmadık bir yerdeyken geçmişte bulursunuz ki tek yapabileceğiniz şey gülmektir.

"Şaka yaptığımı mı sanıyorsun?" dedi Didier öfkelenerek.

"Hayır, hiç de değil."

"Emin ol, tüm söylediklerim gerçek. Bu işi almak için küçük çaplı bir savaş çıktı. Biz konuşurken savaşın galipleri de geldi işte. Bayram ve adamları. Bayram, İranlı. O, kuralların uygulanmasını sağlayan biridir. Abdül Gani için çalışır. Abdül Gani, şehrin en büyük suç patronlarından biri olan Abdül Kadir Han'a hizmet eder. Savaşı onlar kazandı ve pasaport işini yönetmeye başladılar."

Didier, Batılı tarzda kotlar ve ceketler giymiş, kapıdan henüz girmekte olan bir grup genç adamı kafasıyla belli belirsiz işaret etti. Adamlar odanın diğer ucundaki masalardan birine oturmadan önce Leopold'un Yeri'nin sahiplerini sıcak bir şekilde selamladılar. Grubun lideri otuzlu yaşlarının başında, uzun boylu, iri yapılı bir adamdı. Adam kafasını kaldırdı ve neşeli, dolgun yüzüyle salonu baştan sona süzdü. Diğer masalardaki ahbapları da

ona dostça gülümseyip selam verdi. Adamın bakışları üzerimize kilitlenince Didier onu eliyle selamladı.

Gülümserken yavaşça “Kan,” dedi. “Bir süreliğine o pasaportlar kanla damgalanacak. Benim için hiçbir önemi yok. Yiyecek söz konusu olduğunda bir Fransız, aşk söz konusu olduğunda bir İtalyan, iş söz konusu olduğunda ise İsviçreliyim. Tam bir İsviçreli gibi tarafsızım. Yine de o pasaportlar için daha çok kan dökülecek. Buna eminim.”

Didier bana döndü, sanki bir rüyadan uyanmaya çalışıyormuş gibi bir-iki kez kalın kirpiklerini kırpıştırdı.

Söylediğinden zevk alıyormuş gibi “Sarhoş oldum herhalde,” dedi. “Bir kadeh daha içelim.”

“Sen devam et. Ben içtiğimle yetineceğim. Şu pasaportlar ne kadara mal oluyor?”

“Yüz dolardan bin dolara kadar değişiyor. Bir pasaport mu almak istiyorsun?”

“Hayır...”

“Hım. Bu, Bombay’ın kuyumcularının ‘hayır’larına benziyordu. ‘Belki' anlamına gelen bir hayır. ‘Hayır’ ne kadar tutkuyla söylenirse, ‘belki’ o kadar güçlüdür. Bir pasaporta ihtiyacın olduğunda bana gel. Küçük bir komisyon karşılığında ayarlarım.”

“Sen oldukça iyi komisyon alıyor olmalısın.”

Didier alkolden yaşarmış, pembeleşmiş gözleriyle bakıp “Şikayetim yok,” derken sırıttı. “İki yakamı bir araya getirebiliyorum denebilir. İki yaka bir araya gelince de ikisinden de komisyon alıyorum. Bu gece iki kilo Manali haşhaşının satışını ayarladım. Meyvelerin yanında duran uzun saçlı sarışın adamla kırmızı elbiseli kızı görüyor musun? İtalyan turistler. Haşhaşı onlar satın almak istiyor. Sokakta kirli gömlekli, ayağında ayakkabısı olmayan biri de komisyonunu bekliyor. O, turistleri bana yönlendirdi. Ben de onları Ajay’a yönlendirdim. Ajay burada haşhaş işlerini yönetir, harika bir

suçludur. Bak, şimdi turistlerle oturuyor, hepsinin de yüzünde bir gülücük var. Anlaşma yapıldı. Bu gecelik işim de bitti. Artık özgür bir adamım!”

Didier bir içki daha isterken masaya vurdu. Küçük şişedeki içki gelince bir süre şişeyi iki eliyle kavradı ve dalgın dalgın süzdü.

Bana bakmadan “Bombay’da ne kadar kalacaksın?” diye sordu.
“Bilmiyorum. Komik, son birkaç gündür herkes bana aynı soruyu soruyor.”

“Şimdiden alışılandan daha uzun süre kaldın. Çoğu insan şehri çabucak terketmeye bakar.”

“Prabaker adında bir rehber var, onu tanıyor musun?”

“Prabaker Kharre mi? Koca gülümsemesi olan adam?”

“İşte o. Bana haftalardır etrafı gezdiriyor. Bütün tapınakları, müzeleri, sanat galerilerini ve pazarları gördüm. Yarın sabahtan itibaren bana şehrin diğer yüzünü, onun deyişiyle gerçek yüzünü göstereceğine söz verdi. Bu sanki ilginç olacakmış gibi bir izlenim bıraktı bende. Yani bir süre daha burada kalacağım. Sonra da nereye gideceğime karar vereceğim. Acelem yok.”

Didier gözünü şişeden ayırmadan “İnsanın acelesi olmaması üzücü bir durum. Senin yerinde olsam bunu itiraf etmekten kaçınırım,” dedi. Gülmediği zamanlarda suratı sarkık ve çok solgun görünüyordu. Hasta gibiydi ama bunu sadece onu gerçekten incelediğinizde görebiliyordunuz. “Marsilya’da bir deyiş vardır. *Acelesi olmayan bir adam hiçbir yere kolay kolay gidemez*. Benim de sekiz senedir hiç acelem yok.”

Birdenbire Didier’in ruh hali değişti. Şişeden kadehine içki doldurdu, gülümseyerek bana baktı ve kadehini kaldırdı.

“Öyleyse içelim! Bombay’a, acele etmemek için güzel bir yere! Ve kanun için değilse bile, düzen için rüşvet alan polise. Bahşişe!”

Kadehimi onunkiyle tokuşturarak “Buna içerim,” dedim. “Söylesene Didier, seni Bombay’da tutan şey ne?”

Didier kaldırdığı kadehindeki buğulanmaya hayranlıkla bakarken “Ben Fransız’ım, eşcinselim, Yahudi’yim ve bir suçluyum. Aşağı yukarı böyle bir sıralama var yani. Bombay, bu dört özelliğimi de aynı anda ortaya koymama izin veren tek yer.”

Bunun üzerine güldük ve içmeye devam ettik. Didier’in bakışları geniş odada dolaşırken girişin önünde oturan bir grup Hintli adamın üzerine odaklandı. Yavaşça içkisini yudumlarken onları inceledi.

“Şey, eğer kalmaya karar verirsen, iyi bir zamanlama seçmiş olacaksın. Şanslı bir dönemdeyiz. Büyük bir iştahla yemek yiyen şu adamları görüyor musun? Onlar Shiv Sena için çalışan Sainik’ler. Sanırım İngilizcede onlara ‘kiralık katil’ deniyor. Rehberin sana Sena’dan bahsetti mi?”

“Hayır, sanmıyorum.”

“Bilerek atlamıştır. Shiv Sena Partisi, Bombay’ın geleceğinin yüzüdür. Belki de politikaları her yerdeki geleceği gösteriyordur.”

“Ne tür bir politikadan bahsediyoruz?”

“Ah, bölgesel, dil odaklı, etnik ve onlara karşı biz türü bir politika,” diye cevap verirken alaycı bir şekilde güldü Didier ve sol elinin parmaklarıyla her söylediği özelliği bir bir gösterdi. Elleri oldukça beyaz ve yumuşaktı. Uzun tırnaklarının içleri siyahtı. “Korkutma politikası. Politikadan, en çok da politikacılardan nefret ederim. Açgözlülüğü din haline getirdiler. Bu affedilemez bir şey. Bir insanın açgözlülüğü tamamen kişisel bir konudur, öyle değil mi? Shiv Sena, polisi kontrol altında tutuyor. Çünkü Maharashtra’lılardan oluşan bir parti. Polisin alt kademelerindekilerin çoğu da Maharashtra’lı. Gecekonduların çoğunu, sendikalan ve basının bir kısmını da yönetiyorlar. Aslında para dışında her şeye sahipler. Bazı şeker baronlarının ve tüccarların desteğini aldılar ama endüstriden ve karaborsadan kazanılan esas para Hindular’ın, Parsiler’in ve pek de sevilmeyen Müslümanlar’ın elinde. İşte mücadele burada, *querre economique*, ırk, dil ve bölge politikalarının altındaki gerçek. Her gün şehri biraz daha değiştiriyorlar. Şehrin adı bile Bombay’dan Mumbai’ye çevrildi. Henüz haritaları değiştirmeyi başaramadılar ama bunu da yapacaklar. Ellerinden gelen her şeyi yapacak, herkesle birleşecekler. Şimdi bazı

fırsatlar doğuyor. Çok büyük para var ortada. Son birkaç ayda bazı Sainik'ler -tabii yüksek mevkilerde olanları değil- Rafik ve Afganları'yla ve polisle anlaşma yaptılar. Polis, belli bir para ve bazı imtiyazlar karşılığında, birkaçı hariç şehirdeki bütün afyon yuvalarını kapadı. Haşhaş içilen ve uzun yıllardan beri hizmet veren düzinelerce mekan bir hafta içinde kapatıldı. Hem de sonsuza kadar! Normalde, politikanın pis işlerine bulaşmam. Politikanın pis işlerinden daha acımasız ve ahlaksız olan tek şey, büyük işlerin politikasıdır. Ama burada politika ve kirli işler birlikte yürüyor. Afyon içilen yerlerin kapatılması beni de kızdırıyor. Sorarım sana *chandu*'su, yani afyonu olmayan bir Bombay nedir ki? Dünya nereye gidiyor böyle? Ne utanç verici bir tablo!"

Didier'in sözünü ettiği adamlar yemeklerine yumulmuşken onları izledim. Masada pilav, tavuk ve tabak tabak sebze yemeği vardı. Adamlardan hiçbiri konuşmuyor, yemek yerken birbirlerine bile bakmıyorlardı. Hepsi de tabağına eğilmiş, yemeklerini hızlı hızlı yemekle meşguldü.

Yüzümde büyük bir tebessümle "İyi söyledin," dedim. "Hani şu politikanın işleriyle, büyük işlerin politikası konusu. Bunu sevdim."

"Dostum, aslına bakarsan bunun benim sözüm olduğunu iddia edemem. Bunu bana söyleyen Karla'ydı. Ben de ilk duyduğum günden bu yana ağzımdan düşürmem. Birçok suç işledim, itiraf ediyorum ama bana ait olmayan akıllıca bir sözü asla sahiplenmedim."

"Takdire değer," diyerek güldüm.

'"İnsan haddini bilmeli. Sonuçta uygarlık seviyesi neye izin verdiğimizle değil, neyi yasakladığımızla belirleniyor," diye mırıldandı Didier.

Daha sonra da sağ elinin parmaklarıyla masanın soğuk mermerinin üzerine vurmaya başladı. Birazdan dönüp tekrar bana baktı.

Söylediğine dikkat etmediğime alındığından olsa gerek, "Bu laf bana aitti," dedi. Benden tepki gelmeyince Didier tekrar konuştu. "Uygarlık seviyesiyle ilgili olan... Benim lafımdı."

"Çok zekice bir laftı," dedim hemen.

Didier alçakgönüllülükle “Önemli bir şey değil,” dedi ve bana baktı. İkimiz de kahkahalarla gülmeye başladık.

“Eğer sormamda sakınca yoksa bütün afyon yataklarının kapatılmasında Rafik’in çıkarı neydi? Neden buna göz yumdu?”

Didier kaşlarını çatarak “Göz yummak mı?” dedi. “Bu fikir onundu. *Garad’*dan, yani esmer şeker eroininden, afyondan kazanılandan çok daha iyi para kazanılıyor. Şimdi afyon içen fakirlerin hepsi garad içmeye başladı. Esmer şekeri, yani garad’ı, kontrol eden de Rafik. Tabii bütün satışı değil. Kimse Afganistan’dan Pakistan’a, oradan da Hindistan’a gelen binlerce kilo esmer şekeri tek başına kontrol altında tutamaz. Yine de Bombay’ın eroininin çoğu Rafik’in yönetiminde. Bu işte büyük para var dostum, çok büyük para.”

“Peki, politikacılar neden buna izin veriyor?”

Didier sesini alçaltıp bir kez daha ağzının kenarından konuşmaya başladı. “Ah, Afganistan’dan Hindistan’a gelenler esmer şeker ve haşhaştan ibaret değil. Onlar dışında silahlar, ağır tüfekler ve patlayıcılar da geliyor. Şimdilerde Pencap’taki Sihler ve Keşmir’deki Müslüman bölücüler bu silahları kullanıyor. Silah olduğunda güç de var demektir. Böylece Shiv Sena’nın düşmanı olan pek çok fakir Müslüman’ın konuşma hakkı oluyor. Eğer uyuşturucu ticaretini kontrol etmeye başlarsan silah ticaretini de etkileyebilirsin. Sena Partisi de kendi bölgelerindeki silah akışını kontrol etmek için yanıp tutuşuyor. Para ve güç. Rafik ve adamlarının olduğu masanın yanındaki masaya bir bak. Oradaki üç Afrikalı’yı, iki adamla bir kadını görüyor musun?”

“Evet. Kadını daha önce farkettim. Çok güzel.”

Çıkık elmacık kemikleri, hafif kalkık burnu, dolgun dudakları ile sanki nehir suyunun oyup şekil verdiği volkanik bir taştı. Saçları boncuklarla örülmüştü. Kadın arkadaşlarının yaptığı espriye gülerken büyük ve bembeyaz dişleri açığa çıktı.

“Güzel mi? Bence değil. Bana göre Afrikalı erkekler güzel ama kadınlar yalnızca çekici. Avrupalılar içinse tam tersi geçerli. Mesela Karla güzel bir

kadın. Ben onun gibi bir Avrupalı erkekle karşılaşmadım. Neyse, bu bambaşka bir konu. Ben sadece onların Rafik'in müşterileri olan Nijeryalılar olduğunu söyleyecektim. Lagos'la Bombay arasında yapılan bu anlaşmada da Sainik'ler konusunda ayrıcalık tanınıyor. Sena'nın Bombay gümrüğünde adamı var. Çok büyük paralar elden ele dolaşıyor. Rafik'in küçük planı Afganistan ile Hindistan'ı, Nijerya ile Pakistan'ı, oradaki polisleri ve gümrük memurlarını da içine alan bir düzen kurmak. Bütün bunlar, sevgili Bombay'ımızda gücü ele geçirmekle ilgili."

"Şu Rafik de ne adammış," derken sesim düşündüğümden daha alaylı çıkmıştı.

"O bir Afgan. Ülkesi savaşta. Bu durum, Amerikalılar'ın deyişiyle ona bir tür avantaj sağlıyor. Aynı zamanda en güçlü mafya örgütlerinden biri ulan Walidlalla'nın da üyesi. En yakın iş arkadaşı Bombay'ın en tehlikeli adamı Chuha. Ama şehrin bu bölgesinde en güçlü olan kişi Abdül Kadir Han. O bir şair, filozof ve suç lordu. Ona Kadir *bhai* derler. Yani Kadir ağabey. Kadirbhai'den daha çok silahı ve parası olanlar vardır ama bunun nedeni Abdül Kadir'in prensip sahibi olması ve çok karlı pek çok işe bulaşmamasıdır. Bunu sizin dilinizde nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum fakat bu prensipler onu yüksek bir mertebeye taşımıştır. Bombay'ın bu kısmında ondan daha güçlü hiç kimse yoktur. Birçok insan onun doğaüstü güçlere sahip bir aziz olduğunu düşünür. Ben onu tanıyorum, sana söyleyebileceğim tek şey Kadirbhai'nin hayatımda tanıştığım en inanılmaz adam olduğudur. Küstahlığımı mazur gör ama hayatımda pek çok ilginç adamla tanıştım ve eğer ben bunu söylüyorsam, o gerçekten de olağanüstü biri demektir."

Didier sözleri etkili olsun diye bir süre bir şey söylemeden bana baktı. "Hadi ama, sen doğru düzgün içmiyorsun! İnsanların bir kadeh içki için bu kadar zaman harcamasından nefret ederim. Bu, mastürbasyon yapmak için prezervatif takmaya benziyor."

"Hayır, gerçekten," diyerek güldüm. "Ee, ben Karla'nın geri dönmesini bekliyorum da. Her an gelebilir."

Didier kelimeleri ağzında uzun uzun geveleyerek "Hım, Karla..." dedi. "Peki, bizim esrarlı Karla'mıza karşı ne gibi bir niyet besliyorsun?"

"Efendim?"

"Tabii, belki de onun senin için ne gibi emeller beslediğini öğrenmek gerek.

Didier bir litrelik şişenin dibinde kalanı da kadehine doldurdu ve üzerine soda ekledi. Bir saattir ara vermeden içiyordu. Gözleri bir boksörün yumruğu kadar kanlı ve damarlıydı ama bakışları hala canlıydı. Elleri de hareket ederken zorluk çekmiyordu.

Kendimi "Onu Bombay'a indikten saatler sonra gördüm," derken buldum. "Onda öyle bir şey vardı ki... Sanırım burada bu kadar uzun süre kalmamın nedenlerinden biri de o. O ve Prabaker. Onları ilk görüşte sevdim. Ben insancılımdır, ne demek istediğimi anlarsın. Eğer içinde ilginç insanlar varsa, Taç Mahal yerine dökük bir barakada oturmayı tercih ederim. Gerçi Taç Mahal'i daha görmedim ama."

Didier "Su sızdırıyor," diyerek dillere destan mimari yapıyı iki kelimede özetledi. "İlginç mi dedin? Karla mı ilginç?"

Didier tekrar kahkahayla güldü. Gülüşü neredeyse histerikti ve oldukça tiz bir tınısı vardı. Omzuma vururken içkisinden birazını döktü.

"Lin, benim övgüm pek rağbet görmez ama seni gerçekten takdir ediyorum."

Didier kadehinde kalanı kafasına dikti, bitirince masanın üzerine koyup elinin tersiyle bıyığını sildi. Benim şaşkın ifademi görünce yüzlerimizin arasındaki mesafe birkaç santimi bulana dek bana yaklaştı.

"Sana bir şey açıklamama izin ver. Etrafına bir bak. Kaç insan var?"

"Yetmiş, seksen kadar."

"Seksen kişi. Yunanlılar, Almanlar, İtalyanlar, Fransızlar, Amerikalılar. Dünyanın dört bir yanından gelen turistler. Hepsi yiyor, içiyor, konuşuyor, gülüyor. Bombay'dan Hintliler, İranlılar, Afganlar, Araplar ve Afrikalılar. Peki, bu insanlardan kaç tanesinin gerçek bir gücü, nerede oldukları ve

geçirdikleri zamanla, başkalarının hayatlarıyla ilgili söz hakları var? Sana söyleyeyim, sadece dört tanesinin. Bu odadaki dört insan gerçek güce sahip. Diğerleri ise dünyanın farklı yerlerindeki diğer insanlar gibi güçsüz, bir rüyada yaşıyorlar ve anonimler. Karla buraya geldiğinde odada güç sahibi beş kişi olmuş olacak. İşte o Karla, senin ilginç dediğin Karla. İfadenden anladığım kadarıyla ne demek istediğimi anlamıyorsun arkadaşım. Şöyle açıklayayım. Karla arkadaş olarak iyidir ama düşman olarak inanılmaz derecede iyidir. Bir insandaki güce bakarken onun arkadaş ve düşman olarak kapasitesine de bakmalısın. Bu şehirde Karla'dan daha kötü ve tehlikeli düşman olabilecek kimse yoktur."

Didier önce bir gözüme, sonra diğerine bakarak bende bir şeyler aramaya koyuldu.

"Sana bahsettiğim gücü anlıyorsun değil mi? Gerçek gücü. İnsanı yıldız gibi parlatabilecek ya da onu küle çevirebilecek gücü. Sırların gücünü. Çok korkunç sırlar. Pişmanlık ya da vicdan azabı olmadan yaşama gücü. Hayatında pişman olduğun bir şey var mı Lin? Yaptığına pişman olduğun bir şey var mı?"

"Evet, sanırım ben..."

"Elbette vardır! Benim de yaptığımdan veya yapmadığımdan pişmanlık duyduğum şeyler oldu. Ama Karla böyle değildir. İşte bu yüzden de bu odada gerçek güce sahip insanlardan biridir. Senin ve benim sahip olmadığımız bir kalbe sahip. Bağışla beni, neredeyse sarhoşum, benim İtalyanlar da gidiyor. Ajay daha fazla beklemez. Tamamen sarhoş olmadan önce gidip küçük komisyonumu almalıyım."

Didier önce sandalyesine yaslandı, sonra beyaz ve yumuşak elleriyle masaya tutunarak ayağa kalktı. Başka bir şey söylemeden masadan ayrıldı. Usta bir içicinin dolanan ayaklarıyla masaların arasından geçip mutfağa doğru giderken onu izledim. Sırtını sandalyeye yasladığından spor ceketinin arkası buruşmuş, pantolonunun arka kısmı bollaşmıştı. Onu daha yakından tanımadan önce, yani Bombay'da suç dünyasının göbeğinde yaşayıp da sekiz sene boyunca tek bir düşman bile edinmeyip bir kuruş borçlanmamanın ne demek olduğunu anlamadan önce, Didier'i eğlenceli

ama umutsuz bir sarhoş olarak görüyordum. Aslında bu yanlışa kolayca düşülebilirdi, çünkü Didier özellikle böyle düşünmenize neden oluyordu.

Kaçakçılığın her yerde geçerli olan altın kuralı, *Kimsenin ne düşündüğünü anlamasına izin verme*'dir. Didier'in bu kurala karşı kendi yorumu da *Her zaman başkalarının hakkında ne düşündüğünü bil*'di. Dökük kıyafetleri, saçının yataktan kalktığı gibi taranmamış hali, alkole düşkünlüğü bile kendi geliştirdiği bir imajın ürünüydü. Ve yarattığı bu karakteri profesyonel bir aktör gibi canlandırıyordu. İnsanları zararsız ve güçsüz olduğuna inandırmaya çalışıyordu, çünkü aslında bunun tam tersiydi.

Didier'i ve kafa karıştırıcı yorumlarını düşünecek pek vaktim olmadı, çünkü çok geçmeden Karla geri geldi. O gelir gelmez restorandan çıktık. Evine uzun yoldan gitmeyi tercih ettik. Geniş cadde boştu. Sağımızda, çınar ağaçlarının arkasında oteller ve apartmanlar vardı. Şurada burada yanan birkaç ışık, o odalardaki görüntüleri seçilebilir kılıyordu. Bir duvarda bir heykel, bir diğerinde kitaplık, Hindistan tanrılarından birinin posteri ve sokak hizasındaki bir camdan gözüken, dua etmek için zayıf ellerini kavuşturmuş bir figür.

Solumuzda ise dünyanın en geniş limanının bir kısmı görülüyordu. Koyu renlkli su, demirleyen yüzlerce geminin ışığı altında aydınlanıyordu. Onların gerisinde, uzaktaki rafinerilerden çıkan alevler göğe uzanıyordu. Ay yoktu. Neredeyse geceyarısıydı ama hava hala öğleden sonraki kadar sıcaktı. Umman Denizi'ndeki gel-git, denizle kıyı şeridi arasına çekilmiş seti arada bir dalgalarla ıslatıyordu.

Yavaşça yürüdük. Kafamı kaldırıp yıldızlarla dolu gökyüzüne baktım. Hapis hayatı yıllarca günbatımından, gündoğumundan veya gece vakti gökyüzünün görüntüsünden mahrum kalmak anlamına gelir. Her gün öğlenin erken saatlerinden sabahın geç saatlerine dek tam on altı saat boyunca bir hücrede kilitli kalmaktır. Hapishaneler güneşi, ayı ve yıldızları elinizden alır. Hapishane bir cehennem değildir ama içinde cennete dair bir şey de bulunmaz. Bu da yeterince kötüdür.

"Şu iyi dinleyici sıfatını bazen abartıyorsun, biliyor musun?"

“Efendim? Ah, afedersin, bir şeyler düşünüyordum,” diye özür dileyip kendime geldim. “Hey, unutmadan önce Ulla’nın bana verdiği şu parayı vereyim.”

Karla, bakmadan uzattığım ruloyu alıp cebine koydu.

“Biliyor musun, olanlar çok garip. Ulla, ona köle gibi davranan birinden kurtulmak için Modena’ya sığındı. Şimdi de bir bakıma Modena’nın kölesi oldu denebilir. Yine de onu seviyor ve kendine biraz para ayırdığı ve ona yalan söylediği için kendini suçlu hissediyor.”

“Bazı insanlar efendi-köle ilişkisine ihtiyaç duyar.”

Karla sert bir şekilde “Sadece *bazı* insanlar değil,” dedi. “Didier’le özgürlük üzerine konuşurken sana ne yapma özgürlüğü diye sormuştu. Sen de hayır deme özgürlüğü diye yanıtladın. Komik ama ben evet deme özgürlüğünün daha önemli olduğunu düşünüyorum.”

Karla’nın neşesini yerine getirmek için konuyu değiştirmeye çalıştım. “Didier’den bahsetmişken, bu gece seni beklerken onunla uzunca bir sohbet etme imkanı buldum.”

“Sanırım konuşmanın büyük kısmını Didier yapmıştır.”

“Evet ama oldukça ilginçti. Doğrusu konuşmamızdan zevk aldım. İlk defa böyle konuştuk.”

“Sana ne anlattı?”

“Ne mi anlattı?” Bu soru dikkatimi çekti, çünkü anlatmaması gereken şeyler olduğu izlenimi veriyordu. “Leopold’un Yeri’ndeki bazı insanlar hakkında bilgi verdi. Afganlar, İranlılar ve Shiv Sainik’ler ve bir de yerel mafya patronları hakkında konuştu.”

Karla hafifçe gülümsedi.

“Senin yerinde olsam Didier’in söylediklerine pek aldırmazdım. Ciddiyken çok üstünkörü konuşur. O direkt olup biteni söyler, nedenini anlatmaz. Bir keresinde ona çok yüzeysel olduğundan tek yapabileceğinin

single entendre olduğunu söyledim. İşin garibi bu söylediğimden hoşlandı. Didier’e hakaret edemezsin.”

Didier’in Karla için söylediklerinden bahsetmemeye karar vererek “İkinizin arkadaş olduğunu sanıyordum,” dedim.

“Arkadaş mı? Evet, bazen. Arkadaşlığın ne anlama geldiğinden emin değilim. Birbirimizi yıllardır tanırız. Bir zamanlar birlikte yaşamıştık, sana söyledi mi?”

“Hayır, söylemedi.”

“Evet, Bombay’a yeni geldiğimde bir sene kadar birlikte yaşadık. Kale bölgesinde duvarları çatlak, küçük bir daire paylaştık. Bina neredeyse yerle bir olacaktı. Her sabah yüzümüzde sıvayla uyanırdık ve koridorda her seferinde yeni bir parça ahşap veya taş yığını olurdu. Birkaç sene önce muson esnasında bütün bina çöktü ve birkaç kişi öldü. Bazen oradan geçerken eskiden yatak odamın olduğu boşluğa bakarım. Sanırım Didier’le benim yakın olduğumuz söylenebilir. Ama arkadaş... Arkadaşlık her geçen yıl benim için anlaması zorlaşan bir şey. Hiç kimsenin geçemediği bir matematik testi gibi. Bence söylenebilecek en iyi şey, arkadaşın ‘nefret etmediğin kimse’ olduğudur.”

Karla ciddi bir ses tonuyla konuşuyordu ama hafifçe güldüm.

“Sanırım bu biraz abartılı bir yorum oldu.”

Karla kaşlarını çatarak bana baktı, sonra o da güldü.

“Belki de öyledir. Çok yorgunum. Son birkaç gecedir doğru dürüst uyumadım. Didier’e haksızlık etmek istemem. Sadece bazen sinir bozucu olabiliyor. Hakkımda herhangi bir şey söyledi mi?”

“Senin... Güzel olduğunu söyledi.”

“Böyle mi söyledi?”

“Evet, beyazlarda ve siyahlarda güzellikten bahsederken Karla güzeldir, dedi.”

Karla şaşırmış ve duyduğu hoşuna gitmişçesine kaşlarını havaya kaldırdı. “Şey, Didier’in iflah olmaz bir yalancı olduğunu göz ardı edip bunu bir iltifat olarak kabul edeceğim.”

“Didier’i sevdim.”

Karla hemen “Neden ki?” diye sordu.

“Bilmem. Sanırım profesyonelliğinden. Yaptıkları işte iyi olan insanları severim. Ayrıca onda beni etkileyen bir... Hüzün var. Bana tanıdığım bir kaç kişiyi hatırlatıyor. Eski arkadaşlarımı.”

“En azından kendini daha farklı biri gibi göstermiyor.” Karla konuşurken Didier’in onun ve sırların gücü hakkında söyledikleri aklıma geldi. “Belki de Didier’le ortak noktamız budur. İkimiz de ikiyüzlülükten nefret ediyoruz. İkiyüzlülük zalimliğin bir başka çeşidi. Didier asla bir zalim değil. Kabul, biraz vahşi ama zalim değil. Son zamanlarda pek göze batmıyor ama bir zamanlar tutkulu ilişkileri şehirde ya da en azından burada yaşayan yabancıların arasında skandal olmuştu. Faslı genç sevgilisi bir keresinde onu kılıçla kovalamıştı. İkisi de çırılçıplaktı. Bombay için oldukça şaşırtıcı bir olaydı ve tam görülecek manzaraydı. Didier, Colaba Polis Merkezi’ne sığınıp kurtulabilmişti ancak. Hindistan’da böyle konularda çok tutucudurlar ama Didier’in her zaman bir kuralı olmuştur. Hintlilerle birlikte olmaz. Sanırım Hintliler de bunu saygıyla karşılıyor. Yabancılardan birçoğu buraya genç Hintli erkeklerle birlikte olmaya gelir. Didier onlardan nefret eder. Bu gece sana diğer insanların işlerinden bu kadar bahsetmesinin nedenlerinden biri de bu olabilir. Seni karanlık işler ve insanlarla ilgili bilgisi ile baştan çıkarmaya çalıştı belki de. Hey, merhaba! *Katzeli*! Sen nereden çıktın?”

Karşımıza, birisinin duvara bıraktığı poşet içindeki yemek artığını yiyen bir kedi çıkmıştı. Zayıf, gri hayvan aşağı atladı ve aynı zamanda hırlamaya ve mırıldanmaya başladı ama Karla’nın sırtını okşamasına da izin verdi. Bir kulağı gül goncası şeklinde çiğnenmiş, buruşuk ve kabuk kabuk derisi olan, üzerinde siyah, henüz iyileşmemiş yaralar bulunan bir yaratıktı. Böylesine yabani, sıska bir kedinin kendini bir yabancıya okşatması şaşırtıcıydı. Daha da şaşırtıcı olan, kedinin acılı sosta pişmiş sebze ve pilav seviyormuş gibi görünmesiydi.

“Şuna bir baksana, çok güzel değil mi?” diye mırıldandı Karla.

“Şey...”

“Cesaretini, hayatta kalma azmini takdir etmiyor musun?”

“Ne yazık ki kedilerden pek hoşlanmam. Köpekleri severim ama kedileri...”

“Ama kedileri sevmelisin! Mükemmel bir dünyada bütün insanlar kedilerin öğleden sonra saat ikideki hali gibi olurdu.”

Buna güldüm.

“Sana daha önce hiç olayları tarif etmekte alışılmamış bir tarzın olduğunu söylediler mi?”

Karla hızla bana döndü. “Ne demek istiyorsun?”

Sokak lambasının loş ışığı altında bile yüzünün kızardığını ve öfkelendiğini görebiliyordum. O zamanlar İngilizce’nin onda bir saplantı olduğunu ve o akıllıca lafları etmek için oturup çalıştığını bilmiyordum.

“Sadece kendini ifade etme biçimin değişik. Beni yanlış anlama, bu çok hoşuma gidiyor. Örneğin dünü ele alalım, gerçekten bahsediyorduk.

Tamamen, yüzde yüz gerçekten. Gerçek olan bir şey var mı, gerçek diye bir şey var mı diye konuşuyorduk. Didier’in, Ulla’nın, Maurizio’nun, hatta Modena’nın bile bu konu hakkında söyleyecekleri vardı. Sen ise durdun oturdun ve *Gerçek hoşlanıyormuş gibi yaptığımız bir saçmalık*, dedin. Bu sözün beni serseme çevirdi. Bunu bir kitapta mı okudun, yoksa bir oyunda ya da filmde mi duydun?”

“Hayır. Kendim buldum.”

“İşte, demek istediğim de bu. Diğerlerinin söylediği bir şeyi hatırlayıp kelimesi kelimesine tekrar edebileceğimi sanmıyorum fakat senin söylediğin pek çok şeyi hiç unutmayacağım.”

“Peki, söylediğime katılıyor musun?”

“Gerçeğin hoşlanıyor gibi yaptığımız bir saçmalık olduğuna mı?”

“Uvet.”

“Hayır, katılmıyorum. Yine de bu düşünceyi ve onu ortaya koyuş şeklini sevdim.”

Karla yarım ağız gülümsedi. Birkaç dakika sessiz kaldıktan sonra, o başka tarafa bakmaya başladığında dikkatini çekmek için tekrar konuşmaya haşladım.

“Biarritz’i neden seviyorsun?”

“Ne?”

“Önceki gün Biarritz’in en sevdiğin yerlerden biri olduğunu söyledin. Ben oraya daha önce gitmediğimden bilmiyorum ama senin orayı neden bu kadar sevdiğini bilmek isterim doğrusu.”

Karla küçümsediğinden mi, yoksa hoşuna gittiğinden mi bilmiyorum ama burnunu buruşturdu.

“Bunu hatırlıyor musun? O zaman sanırım nedenini açıklamalıyım. Bence Biarritz’i sevmemin nedeni okyanus. Atlantik Okyanusu. Biarritz’i kışın, turistlerin hepsi gitmişken ve deniz insanları korkudan taşa çevirecekmiş gibiyken seviyorum. Onları terkedilmiş kumsallarda durup denize bakarken görebilirsin, okyanusa bakarken yaşadıkları dehşetle yerlerine çivilenmişlerdir. Atlantik Okyanusu, Pasifik’e ya da Hint Okyanusu’na benzemez. Kışın Atlantik gerçekten acımasızdır ve hiçbir şeyi affetmez. Sana seslendiğini duyabilirsin. Seni içine çekmek istediğini bilirsin. O kadar güzeldir ki onu ilk gördüğüm zaman gözyaşlarına boğulup ona gitmek istemiştim. Kendimi koca, kızgın dalgaların kucağına bırakmak istemiştim. Atlantik son derece korkutucudur. Fakat Biarritz’deki insanlar Avrupa’daki en uyumlu ve hoşgörülü insanlar. Gözlerini hiçbir şey korkutmaz. Aslında bu oldukça garip. Birçok tatil yöresinde insanlar kızgın ama deniz sakindir. Biarritz’de ise tam tersi.”

“Oraya bir gün dönmeyi düşünüyor musun?”

Karla hemen “Hayır,” dedi. “Eğer buradan ayrılırsam Amerika’ya gitmem gerek, çünkü ailem öldükten sonra orada yaşadım. Bir gün oraya geri dönmeyi isterim. Her şeyden öte Amerika’yı seviyorum. Orada ve oranın insanında kendine güven, açıklık ve cesaret var. Kendimi bir Amerikalı gibi hissetmememe rağmen en çok onların yanında rahatım.”

Karla’yı biraz daha konuşturmaya çalışarak “Bana diğerlerinden bahset,” dedim.

“Diğerleri mi?”

“Leopold’un Yeri’ndeki ekip. Didier ve diğerleri. Mesela başlangıç olarak bana Letitia’dan bahset. Onunla nasıl tanıştın?”

Karla biraz rahatladı ve bakışları caddenin diğer köşesindeki bir noktaya odaklandı. Biraz düşündükten sonra başını karanlık gökyüzüne doğru kaldırdı. Bir sokak lambasından gelen mavi-beyaz ışık, dudaklarında ve iri gözlerinde eriyip gidiyordu.

Karla “Lettie bir süre Goa’da yaşadı,” diye söze başlarken sesi şefkatliydi. “Hindistan’a herkes gibi iki nedenle gelmişti o da. Partiler ve manevi yükseliş için. Sanırım aradığı tarzda partileri buldu ve tadını çıkardı ama işin ruhsal yönüyle ilgili kendini geliştirme şansını yakalayamadı. Aynı sene içerisinde iki defa Londra’ya döndü fakat her seferinde maneviyat bölümünü tekrar denemek için Hindistan’a geldi. Bence içimizde manevi yönü en kuvvedi olan kişi o.”

“Hayatını nasıl sürdürüyor? Amacım başkasının özel yaşamına burnumu sokmak değil ama insanların Hindistan’da ne iş yaptıklarını merak ediyorum. Yani, buradaki yabancılar nasıl geçiniyorlar?”

“Lettie mücevherler ve değerli taşlar konusunda uzmandır. Bazı yabancı alıcılar için çalışıyor ve onlardan komisyon alıyor. Ona bu işi bulan Didier’di. Didier’in Bombay’ın dört bir yanında bağlantıları vardır.”

Gerçekten şaşırarak “Didier mi?” diye sordum. “Ben ikisinin birbirlerinden nefret ettiğini sanıyordum. Ya da daha doğrusu birbirlerine katlanamadıklarını.”

“Tabii, birbirlerinin sinirine dokunuyorlar ama aralarında gerçek bir dostluk var. Birisine kötü bir şey olsa, öteki yıkılır.”

Sesimin tonunu değiştirmemeye çalışarak “Peki ya Maurizio?” diye sordum. Uzun boylu İtalyan, çok yakışıklı ve kendine güvenliydi. Karla’yı benden daha iyi tanıdığından ve onunla iyi arkadaş olduğundan ötürü Maurizio’yu kıskanıyordum. “Onun hikayesi ne?”

Karla kaşlarını çattı. “Hikayesi mi? Onun hikayesini bilemem,” dedi. “Ailesi ölmüş ve ona yüklü bir miras bırakmış. Maurizio bu parayı harcamış ama bu esnada para harcamak konusunda da ustalık kazanmış ve buna devam ediyor.”

Başkalarının parasını mı harcıyor?” diye sordum. Bunun gerçek olmasını çok istiyor gibi gözükmüş olacağım ki Karla soruma soruyla yanıt verdi.

Sen akreple kurbağanın hikayesini biliyor musun? Kurbağa, nehirden geçerken akrebi sırtında taşımayı kabul etmiş, çünkü akrep onu sokmamaya söz vermiş.

“Evet, nehrin yarısını geçmişlerken akrep kurbağayı sokmuş. Boğulmakta olan kurbağa ona bunu neden yaptığını sormuş, çünkü sonuçta ikisi de boğulacakmış. Akrep de kendisinin bir akrep olduğunu ve sokmanın onun doğasında olduğunu söyleyerek yanıt vermiş.”

Karla “Evet,” derken başını yavaşça salladı ve iç geçirdi. “Maurizio da böyledir. Bunu bilirsen sorun olmaz, çünkü onu sırtında taşımayı önermezsin. Ne demek istediğimi anlıyor musun?”

Ben hapishaneye girmiş biriydim ve Karla’nın ne dediğini gayet iyi anlıyordum. Başımı salladım ve ona Ulla ile Modena’yı sordum.

Karla hafifçe gülümseyerek “Ulla’yı severim,” dedi. “Deli ve güvenilmezdir ama yine de ona zaafım var. Almanya’da zengin bir kızmış

ama eroine bulaşıp bağımlı olmuş. Ailesi mali desteğini çekince Hindistan'a gelmiş. Ulla, kendisi gibi uyuşturucu bağımlısı bir Alman'la beraberdi. Adam onu çok kötü bir mekanda çalıştırmaya başladı. Ulla adamı sevdiğinden bu işi onun için yaptı. Zaten adam ne istese yapardı. Bazı kadınlar ve bazı aşklar böyledir. Benim gördüğüm kadarıyla çoğu aşk böyle ya... Aşık kalpler, aşırı yüklenmiş bir cankurtaran sandalına benzer. Sandalı su yüzünde tutabilmek için gururunu, kendine saygını ve bağımsızlığını dışarı atarsın. Bir süre sonra ise tanıdıklarını, arkadaşlarını atmaya başlarsın. Yine de yeterli olmaz. Cankurtaran sandalı hala batıyordur ve seni de beraberinde batıracaktır. Bunun bir sürü kızın başına geldiğini gördüm. Sanırın işte bu yüzden aşk midemi bulandırıyor."

Karla kendi kendine mi, yoksa benimle mi konuşuyordu, emin olamadım. Her halükarda bunlar keskin sözlerdi ve dinlemek pek işime gelmiyordu.

"Peki ya Kavita? O nasıl katıldı aranıza?"

"Kavita harikadır! O serbest çalışan bir yazar. Gazeteci olmak istiyor, sanırım bu amacına da ulaşacak. Umarım ulaşır. Zeki, dürüst ve cesur biridir. Aynı zamanda güzel de. Sence de harika bir kız değil mi?"

Kavita'nın uzun biçimli parmaklarını, dolgun dudaklarını ve bal rengi gözlerini düşünerek "Evet," diye Karla'ya katıldım. "Hoş bir kız ama onların hepsi hoş. Didier'in bile bir Lord Byron havası var. Lettie çok sevimli bir kız. Gözlerinin içi hep gülüyor. Bu arada gözleri gerçekten buz mavisi, öyle değil mi? Ulla yuvarlak suratındaki o koca gözler ve dudaklarla oyuncak bebeği andırıyor. Maurizio bir dergi modeli gibi yakışıklı. Modena'nın daha farklı bir çekiciliği var. Bir boğa güreşçisine falan benziyor. Ve sen... Sen de hayatımda gördüğüm en güzel kadınsın."

İşte söylemiştim. Bu düşüncemi dile getirmenin şoku içerisindeyken bile beni anlayıp anlamadığını, kelimelerimin ilham kaynağını görüp görmediğini merak ettim. Çirkin bir adamın aşık olduğunda duyduğu ıstırabı yaşıyordum.

Karla bir kahkaha atıp kolumu tuttu ve beni kaldırıma doğru çekti. Tam da o anda, sanki gölgelerin içinden Karla'nın sesini duyup gelmiş gibi metal tekerlekli tahta bir platformun üzerine binmiş bir dilenci kaldırımın diğer

tarafından geçti. Adam terkedilmiş sokağın ortasına gelene kadar elleriyle kendini ileri doğru itti ve dönerek durdu. Acınacak denli ince bacaklarını, katlanmış bir gazeteden büyük olmayan tahta platformda altına almıştı. Üzerinde bir okul üniforması olan haki renkte şort ve açık mavi tişört vardı. Adam yirmili yaşlarında olmasına rağmen kıyafetler ona oldukça büyüktü.

Karla onu selamladı ve adamın karşısında durduk. Bir süre Karla'yla ikisi Hintçe konuştu. Aramızdaki on metreden adamın kocaman ellerine şaşkınlıkla baktım.

Bir dakika kadar sonra adam "İyi geceler!" diye seslendi ve bir elini büyük bir zarafetle önce alnına, sonra kalbine götürdü. Yine dönerek yol boyunca ilerlemeye başladı. Yokuş aşağı gittiği için hızlanmıştı.

Dilenci gözden kaybolana kadar onu izledik, daha sonra Karla tekrar kolumdan çekerek beni sürüklemeye başladı. Beni sürüklemesine izin verdim. Sesinin nağmesine, kara gökyüzüne ve saçının daha da kara gecesine, uyuyan sokağın yosun kokusuna ve sıcak tenindeki parfüme kendimi bıraktım. Kendimi şehrin ve Karla'nın yaşamına teslim ettim. Onu eve bıraktım ve iyi geceler diledim. Geniş ve sessiz sokaktan otelime dönerken bir şarkı mırıldanıyordum.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yani demek istediğin en sonunda gerçeklerle yüzleşeceğiz."

"Göreceğin her şey gerçek olacak *baba*" diye beni doğruladı Prabaker "Şimdi gerçek şehri göreceksin. Genelde turistleri böyle yerlere götürmem. Onlar bundan hoşlanmaz ve ben de onların hoşlanmamasından hoşlanmam. Bazen de gördüklerinden gereğinden fazla hoşlanırlar. Ki bu daha da kötüdür. Aklı başında biri gördüklerinden hoşlanır, iyi kalplı biri gördüklerinden fazla hoşlanmaz. Tıpkı senin gibi Linbaba. Odanda viski içtiğimiz ilk günden beri senin iyi arkadaşım olacağını biliyordum. Artık temiz kalbin ve sağduyunla, benim Bombay'ımı görme vaktin geldi."

Mahatma Gandhi Yolu'nu ve Flora Çeşmesi'ni geçtik ve taksiyle Victoria İstasyonu'na doğru ilerlemeye başladık. Öğlen olmasına bir saat vardı ve çalkantılı trafik, el arabalarındaki öğle yemeklerini koşarak sürükleyen insanlarla doluydu. Koşucular yemekleri evlerden ve apartmanlardan alıyor, onları jalpaans denilen teneke kutuların içinde topluyorlardı. Bir el arabasının etrafında onu ittiren altı adam görmek mümkündü. Otobüslerin, kamyonların, arabaların metal kalabalığı arasında bu adamlar şehrin dört bir yanındaki ofislere ve işyerlerine teslimat yapıyordu. Servis yapan kadınların ya da adamlann hiçbiri bu işlemin nasıl yürütüldüğünü tam olarak bilmiyordu. Teneke kutuların üzerindeki gayet karmaşık sembolleri, renkleri ve sayıları, okuma yazmayı bile sökememiş bu koşucuların nasıl anladığını ve yüz binlerce birbirine benzeyen kutu arasında şehirde yaşayan milyonlarca insandan siparişi veren doğru kadın ya da adama bunun nasıl ulaştığını bilmiyorlardı. İşin şaşırtıcı yanı ise bütün bunların da dolarlara değil sadece sentlere mal olmasıydı. Sıradanla imkansızı birleştiren sihir, Bombay'daki her sokaktan ve çarpan kalpten geçen görünmez bir nehirde

saklıydı. Posta servisinden tutun da dilencilerin yakarışlarına kadar her şey bu sihirden payını alırdı.

"Linbaba şu otobüsün numarası kaç? Hadi, çabucak söyle."

Camı yarı açık olan taksiden dışarı bakıp karşımızda duran çift katlı kırmızı otobüsün üzerindeki kıvrımlı sayıları okumaya çalışırken "Bir saniye," diyerek tereddüt ettim. "Iı, bu yüz dört numara değil mi?"

"Çok çok iyi! Hint rakamlarını iyice öğrendin. Artık otobüste, trende, herhangi bir menüde, uyuşturucu alışverişinde ya da işine yarayacak diğer yerlerde numaraları okumada sorun yaşamazsın. Peki, söyle bakalım, *alu palak* nedir?"

"Alu palak, patates ve ıspanaktır."

"Güzel. Aynı zamanda da lezzetli bir yiyecektir, söylemeyi unuttun sanırım. *Alu palak* yemeye bayılırım. *Phul gobhi* ve *bhindi* nedir peki?"

"Hım... Karnabahar ve... Bamya."

"Doğru, yine eklemedin ama aynı zamanda bu da oldukça lezzetli bir yemektir. *Baingan masala* ne?"

"Baharatlı patlıcan."

"Yine doğru bildin! Hayırdır, *baingan* yemeyi sevmiyor musun?"

"Tamam, tamam, anladım. *Baingan* aynı zamanda oldukça lezzetli bir yemektir."

Prabaker küçük burnunu hafifçe buruşturarak "*Baingan*'ı o kadar sevmem," dedi. "Söyle bakalım, *chehra, munh* ve *dil* ne anlama gelir?"

"Tamam, yüz, ağız ve kalp. Doğru mu?"

"Evet, doğru. Tıpkı bir Hintli gibi yemeklerini ellerinle yemeni izledim. *Bu ne kadar, bana iki fincan çay verin, biraz daha haşhaş istiyorum,* gibi

şeyleri de Hintçe söylemeye başladın. Bütün bunlar tamam. Sen iyi bir öğrencisin Linbaba. Ben de çok iyi bir öğretmenim, öyle değil mi?”

“Evet, öylesin Prabu,” dedim gülerek. “Hey! Dikkat et!”

Haykırışım, önümüzden dönmeye çalışan bir öküz arabasına çarpmasına ramak kalan taksi sürücüsünü uyardı ve adam hemen direksiyonu kırdı. İri yapılı, koyu tenli, kalın bıyıklı adam hayatlarımızı kurtarırkenki münasebetsizliğim karşısında oldukça öfkelenmişe benziyordu. Taksiye ilk bindiğimizde adam aynayı benden başka hiçbir şeyi göremeyecek şekilde ayarlamıştı zaten. Öküz arabasını ıskaladıktan sonra bana bakarak Hintçe küfretmeye başladı. Taksiyi bir yerden kaçarmış gibi kullanıyordu ve daha yavaş olan araçları geçerken sağa sola manevralar yapıyordu. Sanki sokaktaki herkese karşı öfkeliydi. Yolunun üzerindeki yavaş giden bütün arabaların aralarında birkaç santimetre kalana kadar yaklaşıyor ve kornasını öttürmeye başlıyordu. Eğer yavaş araba biz geçelim diye biraz sola kayacak olsa şoförümüz o arabanın yanına geliyor ve bir süre sürücüye bağırıp çağırıyor, hakaret ediyor, sonra onu geçiyordu. Yavaş giden bir başka araçla karşılaşınca aynısını yapmak için ileri atıldı. Adam zaman zaman arabanın kıpısını açıp ağzındaki paan suyunu dışarı tükürürken de uzun saniyeler boyunca gözlerini yoldan ayırıyordu.

Prabaker’e dönüp “Bu adam kafayı yemiş!” dedim.

Prabaker da iki eliyle koltuğa yapışarak “Evet, şoförlüğü pek iyi sayılmaz ama söylemeden geçemeyeceğim, tükürme ve hakaret etmede kimse eline su dökemez!” dedi.

Araba trafikte bir sağa bir sola yalpalarken “Tanrı aşkına, söyle şuna dursun” dedim. “Hepimizi öldürecek!”

Prabaker “*Band karo!*” diye bağırdı. “Dur!”

Sözü daha etkili olsun diye sonuna da bir küfür iliştirdi fakat bu şoförü daha da hiddetlendirdi. Adam son sürat giden arabada kafasını arkaya çevirip bize homurdanmaya başladı. Ağzını sonuna kadar açmıştı ve bütün dişleri ortaya çıkmıştı. Öfkeli siyah gözleri kocamandı.

O sırada Prabaker ileriyi işaret ederek “*Arrey!*” diye bağırdı.

Çok geçti. Şoför hemen önüne döndü ve kollarıyla direksiyonu kavrayıp frene asıldı. İki-üç saniye kadar kaydık. Adamın boğazından gelen yutkunma sesini duydum. Daha sonra da dönüş için yavaşlayan önümüzdeki arabaya çarptık. Oturduğumuz yerden öne doğru savrulmuştuk. İki araba daha bize çarparken büyük bir gürültü çıktı.

Un ufak olmuş camlar ve kopmuş araba parçaları yola dağılmış dururken olayı izleyen bir sessizlik kapladı etrafı. Kaza esnasında başımı kapıya vurmuştum. Gözümün üstündeki bir yerden kan aktığını hissettim ama başka bir şeyim yoktu. Yerden kalkıp bir kez daha arka koltuğa otururken Prabaker beni tuttu.

“Bir yerin kırılmadı değil mi Lin? İyi misin?”

“İyiyim, iyiyim.”

“Emin misin? Kırılan bir yerin yok değil mi?”

Biraz olsun rahatladığımdan sinirli sinirli gülerek “Prabu, bu adamın ne kadar güzel tükürdüğü umrumda bile değil, benden beş kuruş bahşiş alamaz. Sen iyi misin?”

Prabu histerik bir şekilde haykırarak “Bu arabadan dışarı çıkmamız getrek Lin!” dedi. “Dışarı! Hemen dışarı!”

Prabu’nun tarafındaki kapı sıkışmıştı, kapıyı omzuyla ittirip açmaya çalışıyordu. Bunu başaramayınca benim tarafımdaki kapıyı denemek için uzandı ama bu tarafa da başka bir aracın çarparak çıkışı bloke ettiğini gördü. Birbirimize baktığımız bir saniye içinde Prabaker’in gözlerinde öyle bir korku, öyle bir panik gördüm ki bunu neredeyse yüreğimde hissettim. Prabaker tekrar kendi tarafına döndü ve kapıya yüklenmeye başladı.

Kafam iyice bulanıktı, o anda aklıma tek bir düşünce geldi: YANGIN! *Prabaker'in korktuğu bu muydu?* Kendime bir kez bu soruyu sorunca düşünmeden edemedim. Prabaker’in nefes nefese haline bir kez daha bakınca taksinin alev alacağına emin oldum. Burada sıkışmıştık. Gördüğüm

bütün Bombay taksilerinin arka camları birkaç santimetreden fazla açılmıyordu. Kapılar sıkışmış, camlar açılmıyordu, taksi patlamak üzereydi ve biz de orada kalakalmıştık. *Canlı canlı yanmak... Bu kadar korktuğu şey bu muydu?*

Şoföre doğru baktım. Direksiyonla kapı arasında kalmıştı. Vücudu hareket etmiyordu ama inlemesini duyabiliyordum. İnce gömleğinin altında kaburgası aldığı her nefeste inip çıkıyordu.

Taksinin etrafında suratlar belirdi, heyecanlı sesler duymaya başladım. Prabaker bir o yana bir bu yana dönerek onlara bakarken yüzünden korkunç bir ıstırap okunuyordu. Birdenbire kendini ön koltuğa doğru attı ve oradaki yolcu kapısını açtı. Hemen dönüp kolumu şaşırtıcı derecede bir güçle kavradı ve aramızdaki koltuğa rağmen beni dışarı doğru sürüklemeye çalıştı.

“Buradan Lin! Hadi çık! Çabuk, çabuk! ”

Koltuğun üzerinden tırmandım. Prabaker izleyicilerin arasından kendine yer açtı. Ben şoföre doğru uzandım ve onu sıkıştığı yerden çıkarmaya çalıştım. Fakat Prabaker hemen yanıma geldi ve beni gerçekten sert bir şekilde çekti. Bir elinin tırnaklarını sırtıma saplarken diğer eliyle de yakama yapışmıştı.

“Ona dokunma Lin!” derken neredeyse çığlık atıyordu. “Ona dokunma, onu bırak ve arabadan çık! Hemen çık oradan!”

Prabaker beni yakaladığı gibi arabadan çıkardı ve kazadan dolayı toplanmış olan kalabalığın arasından geçirdi. Yakındaki bir kaldırımda demir bir çitin ardından yapraklarını dışarı doğru sarkıtmış bir akdiken ağacının altında oturup yaralarımıza baktık. Alnımdaki, sağ gözümün üstündeki kesik düşündüğüm kadar ciddi değildi. Kanama çoktan durmuştu ve yaranın üzerinde saydam bir sıvı oluşmaya başlamıştı bile. Birkaç yerim ağrıyordu ama endişelenecek bir şey yoktu. Prabaker kolunu, beni arabadan karşı konulmaz bir güçle dışarı çeken kolunu tuttu. Acı çektiği belliydi. Dirseğinin yanı şimdiden şişmişti. Belli ki bu şişlik kötü bir morarma bırakacaktı kolunda ama neyse ki kırığı yok gibiydi.

Onun için bir sigara yakarken “Görünüşe göre yanıldın Prabu,” dedim.

“Yanıldım mı baba?”

“Bizi arabadan o panikle dışarı çıkarmakta haksızmışsın. Beni de inandırdın, lanet araba alev alacak sandım ama öyle olmadı.”

Prabaker “Ha,” diyerek önüne baktı. “Yangın çıkacak diye korktuğumu mu sandın? Ben arabadaki değil, insanların arasındaki yangından korktum Lin. Bak, insanların ne kadar kızgın olduğunu görmüyor musun?”

Araba kazasında incinen omzumuzu ve boynumuzu rahatlatmak için esnetirken on metre kadar uzaktaki kaza yerine baktık. Kaza yapan dört arabanın etrafına neredeyse otuz kişi toplanmıştı. Birkaç tanesi araba sürücülerini ve yaralıları arabalardan çıkarmaya çalışıyordu. Geri kalanlar ise gruplar halinde bağrışıyordu. Çok geçmeden her yönden gelen insan kalabalığı bu gruba katılmaya başladı. Yollar tıkandığından ilerleyemeyen diğer araç sahipleri de arabalarından inip kalabalığa katıldı. Biz izlerken o otuz kişi, elli, seksen, daha sonra da yüz kişi olup çıktı.

Adamlardan biri grubun ilgi odağıydı. Sağa dönmeye çalışan arabadaki adamdı bu. Biz de frenler kilitlenince onun arabasına çarpmıştık. Adam arabanın yanında durmuş, öfkeyle bağırıyordu. Kırklı yaşlarının ortalarındaydı ve koca göbeğini örtsün diye üzerine göre dikilmiş gri, pamuklu bir safari takımı giyiyordu. Seyrelmeye başlayan saçı dağınıktı. Takımının göğüs cebi yırtılmış, pantolonu sökülmüştü ve ayağındaki sandaletlerden biri eksikti. Bu darmadağın hal teatral tavırlarla ve seyirciye durmaksızın bağırmasıyla birleşince kalabalığa kaza yapan arabalardan daha ilgi çekici geliyor gibiydi. Adamın eli avuç içinden bileğine kadar kesilmişti. Onu izleyen kalabalık sessizleştikçe kendini olaya gittikçe kaptıran adam daha da bağırmaya ve yarasından yüzüne, oradan da gri takımına kan bulaştırmaya başladı.

Tam o anda bazı adamlar bir kadını boş bir alana taşıyarak yere serilen bir örtünün üzerine koydular. Kalabalığa talimatlar verdiler ve dakikalar sonra sadece fanila ve entari giymiş adamlar tarafından itilen tahta bir el arabası geldi. Kadın arabaya yerleştirilirken kırmızı sarisi toplandı ve bacaklarına dolandı. Tam emin olamadım ama kadın bağıran adamın karısı olabilirdi,

çünkü adam bu manzara karşısında iyice histerikleşmeye başladı. Adam kadını omuzlarından tutup sarstı ve saçını çekti. Kalabalığa doğru ellerini açarak, daha sonrada kanlı yüzüne vurarak bir şeyler haykırdı. Sanki sessiz filmlerdeki abartılı hareketleri ya da bir pantomim sanatçısını izler gibiydim. Ne kadar uğraşırsam uğraşayım gördüklerim bana komik ve saçma geliyordu. Yine de yaralılar, sayıları gittikçe artan ve tehditler savuran kalabalık göz ardı edilemeyecek kadar gerçekti.

Yarı baygın kadın el arabasında götürülürken adam taksinin kapısına yapışıp kapıyı araladı. Kalabalık artık tek bir vücut gibi hareket ediyordu. Sersemlemiş ve yaralı taksi şoförünü oradan çıkardılar ve arabanın kaportasının üzerine fırlattılar. Şoför yalvarırcasına kollarını havaya kaldırdı ama bir düzine, yirmi, hatta elli yumruk ona vurmaya başladı. Yüzü, göğsü, karnı, kasıkları, her yeri darbelerden nasibini alıyordu. Tırnaklar adamın ağzını neredeyse kulağına kadar yırttı ve gömleğini parçalara ayırdı.

Bütün bunlar saniyeler içinde oldu. Kendi kendime her şeyin çok hızlı geliştiğini, sersemlediğimi ve bu yüzden de engellemek için bir şey yapamadığımı söyledim. Korkaklık dediğimiz genellikle gafil avlanmanın bir başka adıdır, cesaret ise genellikle hazırlıklı olmaktan ibarettir. Bu olay Avustralya'da olsa bir şeyler yapabilirdim. Dövülen adamı izlerken kendime *Burası senin ülken değil*, dedim. *Senin kültürün değil...*

Fakat içimde geçen bir düşünce daha vardı, o zamanlar bu bir sırdı ve su yüzüne çıkmamıştı ama şimdi gayet net görebiliyorum bunu. Taksi şoförü kavgacı, herkese hakaret eden gerizekalının tekiydi ve onun aptallığı Prabaker ile benim hayatımı tehlikeye atmıştı. Kalabalık ona karşı durduğunda, ben de adama duyduğum garezi hissettim ve onlar intikam alırken bir nebze de olsa benim intikamımı da almış oldular. Ödlekçe, utanç içinde ve aciz bir şekilde öylece durup hiçbir şey yapmadım.

Zayıf bir şekilde "Bir şeyler yapmalıyız," dedim.

"Yeterince insan bir şeyler yapıyor," diye yanıtladı Prabaker.

"Hayır, yani ona... Ona bir şekilde yardım edemez miyiz?"

Prabaker iç çekerek “Bu adam için bir şey yapamayız,” dedi. “Artık gördün Lin. Bombay’da trafik kazası oldukça kötüdür. Böyle bir kazaya karıştın mı en iyisi arabadan, taksiden ya da o an her neredeysen o aracın içinden bir an önce çıkmaktır. Kalabalığın bu tip şeylere karşı sabrı yoktur. Gördün işte, o adam için artık çok geç.”

Adamı çabuk ama vahşi bir şekilde dövmüşlerdi. Adamın çıplak göğsündeki ve yüzündeki birçok kesikten kan akıyordu. Bir işaretle taksi şoförü yukarı kaldırıldı ve taşınmaya başladı. Adamın bacaklarını birbirine bitiştirilmiş bir düzine el sertçe tutuyordu. Kafası arkaya doğru devrildiğinde yanağından çenesine kadar uzanan deri parçası yüzünden aşağı sarktı. Adamın gözleri açıktı ve bilinci yerindeydi, geriye ve yukarıdan aşağıya bakıyordu. Kara gözleri korku ve ahmakça bir umutla doluydu. Sokağın uzak ucundaki trafik, insanlar geçsin diye durdu ve taksi şoförü onu taşıyan kollarca çarmıha gerilmiş bir halde gözden kayboldu.

“Hadi Lin, gidelim. İyi misin?”

“İyiyim,” diye mırıldanarak Prabaker’i takip etmek için kendimi zorladım. Özgüvenimi tamamen ayakta durabilmeye verdim. Attığım her adım kurşun gibi ağırdı ve büyük bir irade eseriydi. Beni sarsan gördüğüm vahşet olmamıştı. Hapiste daha az bir kışkırtmayla daha beterlerini görmüştüm. Beni sarsan, şu andaki hoşnutluğumun böyle ani bir şekilde yerle bir olmasıydı. Tanımaya başladığımı düşündüğüm şehir, pazarların, restoranların, tapınakların Bombay’ı, halkın gösterdiği bu hiddetin alevleri altında yanmıştı. “Ona ne yapacaklar?”

“Sanırım onu polise götürecekler. Crawford Pazarı’nın arkasında bir polis merkezi var. Belki şansı yaver gider ve oraya canlı varmayı başarır. Belki de varamaz. Adamın karma’sı oldukça çabuktu.”

“Daha önce de böyle bir olay gördün mü?”

“Çok gördüm Linbaba. Bazen kuzenim Shantu’nun taksisini kullanırım. Kızgın halkı çok gördüm. İşte bu yüzden kendim ve senin adına o kadar korktum.”

“Neden böyle oluyor? Neden bu kadar öfkeleniyorlar ki?”

Prabaker adımlarını biraz daha hızlandırarak omuz silkti. “Bunun nedenini kimse bilmiyor Lin.”

Elimi omzuna koyarak onu yavaşlattım. “Bekle bir dakika. Nereye gidiyoruz?”

“Hala şehir turu yapacağız değil mi?”

Ben... Bugünlük ertelemek istersin diye düşünmüştüm.”

“Neden erteleyeceğim ki Linbaba? Önümüzde görecek çok şey var. Gidelim mi?”

“Peki ya kolun? Onu bir doktora göstermeyecek misin?”

“Hiç sorun değil Lin. Turun sonunda bildiğim berbat bir yerde birkaç kadeh viski içeriz. Bu, derdime derman olur. Hadi, gel gidelim artık baba.”

“Pekala, eğer öyle diyorsan. Şehrin diğer yüzünü göreceğiz değil mi?”

“Öyle yapacağız,” dedi Prabaker hemen. “Ama ilk önce buradan gitmemiz lazım. Orada, istasyonda bir telefon var. Bulaşıkçı olarak Günışığı Restoranı’nda çalışan kuzenimi aramam lazım. Kardeşi Suresh için taksi şoförlüğü işi istiyor, ona kalabalığın götürdüğü taksicinin numarasını ve patronunun ismini vermeliyim. Adamın patronu şimdi yeni bir taksiciye ihtiyaç duyacaktır, böyle bir şansı tepmemeliyiz değil mi?”

Prabaker telefon görüşmesini yaptı. Saniyeler sonra, şehrin karanlık yüzüne yaptığımız tura başka bir takside devam ediyorduk. Prabaker bir daha yaşadığımız bu olaydan bahsetmedi. Ben bahsettiğimdeyse ya omuz silkerek ya da ciddi olarak yaralanmamamızın büyük şans olduğunu söyleyerek konuyu geçiştirdi. Ona göre bu olay bir gece kulübünde yaşanan arbede ya da iki futbol takımının taraftarlarının çatışması gibi bir şeydi. Olay senin başına gelmediği sürece bahsedilmeye değmeyecek denli sıradandı.

Benim için ise ani, vahşi ve insanı hayrete düşüren bu kargaşa, ellerin üstünde uzaklaşan taksi sürücüsünün görüntüsü bir dönüm noktası olmuştu.

Bütün bu olanlardan yeni bir anlayış edinmiştim. Birdenbire eğer gerçekten aşık olduğum bu şehirde, Bombay'da kalmak istiyorsam, değişmem gerektiğini anlamıştım. Benim de buranın bir parçası olmam gerekiyordu. Şehir, benim sadece bir seyirci olmama izin vermezdi. Eğer burada kalmak istiyorsam beni öfkesinin ve coşkusunun nehrine çekmesine izin vermeliydim. Er ya da geç kaldırımdan inip kanlı kalabalığa karışmam gerektiğini biliyordum.

Verdiğim bu kesin kararla Prabaker'in şehrin karanlık yüzüne olan yolculuğu başladı. Tura kaldığımız yerden devam edince beni Dongri'nin çok uzağında olmayan bir köle pazarına götürdü. Burası camileri, pazarları ve Mughlai yemekleri yapan restoranlarıyla meşhur bir yerdi. Anayol caddelere, caddeler dar sokaklara dönüşüyordu. Taksi buralardan geçemez hale gelince araçtan indik ve yoğun kalabalığın içine karıştık. Catiline'in sokaklarında yürüdükçe hangi gündeyiz, yıldayız ya da hangi asırdayız unutuverdik. Otomobiller ve motosikletler gözden kayboldukça dizel ve petrol kokusuyla karışmayan baharatların ve parfümlerin kokusu havada daha keskin hissedilmeye başladı. Trafik gürültüsü azalıp kayboldu ve geriye sokağın kendi sesi kaldı. Küçük bir avluda bir grup çocuk Kuran'dan satırlar okuyor, kadınlar kapı önlerinde baharatları havanda dövüyor, bıçak bileyicilerin, overlokçuların, tamircilerin iyimserlikle dolu seslenişleri duyuluyordu. Her yerde insan sesi vardı.

Karmaşık dar sokakların birinden daha geçtikten sonra bisikletlerin park edildiği metal bir parmaklığın önüne geldik. Onu da geçtikten sonra artık en basit makineleri bile görmez olduk. Eşyalar, kafalarında inanılmaz miktarda yük olan hamallar tarafından taşınıyordu. Bombay güneşinin herkes tarafından çekilen yükü ise etkisini azaltmıştı. Sokaklar karanlık, serin ve gölgesizdi. Apartmanlar üç ya da dört katlı olmalarına rağmen yola doğru eğimliydiler ve gökyüzü sanki ince bir çizgi halinde görünür olmuştu.

Binalar çok eski ve harap haldeydi. Bir zamanlar eşsiz ve etkileyici olan dış cepheleri artık parçalanmış, kirlenmiş, gelişigüzel yamanmıştı. Orada burada küçük balkonların kafa kafaya verdiği görülebiliyordu, balkonlar birbirlerine o kadar yakındı ki elinizi uzatıp diğer balkondakine bir şey verebilirdiniz. Evlerin içlerinde, gözüktüğü kadarıyla boyanmamış duvarlar ve çökmeye yüz tutmuş merdivenler vardı. Çoğu zemin kat penceresinden

şeker, sigara, sebze, meyve ve eşya satabilmek için tezgahlar oluşturulmuştu. Binalardaki su tesisatının çok basit olduğu ve sadece bağlanıp bırakıldığı belliydi. Ellerinde metal veya kil kaplarla, dışarıdaki bir musluktan su almak için toplanmış pek çok kadın görmek mümkündü. Bütün binaların etrafını metal bir örümcek ağı gibi saran elektrik iletim hatları ve kablolar ise modern çağın bir sembolü olmasına rağmen sert bir hareketle yerle bir olabilecek kadar kırılgan ve geçici görünüyordu.

Geçtiğimiz her yol sanki başka bir devre aitmiş gibi gözükmekle kalmıyor, aynı zamanda karşılaştığımız insanların görünüşleri de bu labirentle ilerledikçe değişiyordu. Şehrin diğer her yerinde oldukça moda olan Batılı tarzı pamuklu tişörtlere ve pantolonlara gittikçe daha az rastlamaya başlamıştım. Sonunda bu modayı gençlerden başka kimsenin üzerinde göremez oldum. Bunun yerine erkekler değişik renklerde yöresel kıyafetler giyiyordu. Dize kadar uzanan uzun, ipek gömlekler inci düğmelerle boyundan bele kadar iliklenmiş, kaftanlar giyilmiş, keşişlerinkine benzeyen kapüşonlu pelerinler takılmıştı. Sonsuz çeşitlilikte takkeler, sarı, kırmızı ve mavi renkte türbanlar vardı her yerde. Kadınlar dikkat çekici bir şekilde süslüydüler ve üzerlerindeki mücevherler pahada fazla etmese de dizaynlarının aşırılığıyla göz alıyordu. Bazı alınlarda, yanaklarda, ellerde ve bileklerde bulunan, bir kastı belli eden dövmeler de oldukça dikkat çekiciydi. Her çıplak kadın ayağı gümüş halhallar ve yüzüklerle doluydu.

Sanki yüzlerce insan gezmek için değil de ev için, kendileri için böyle kostümler giymişlerdi. Bulundukları yerde geleneksel biçimde giyinip bunu sergilemekte özgür gibiydiler. Sokaklar ise oldukça temizdi. Binalar çatlak ve lekeli, pasajlar keçiler, tavuklar, köpekler ve insanlarla doluydu, her yüzden yoksulluğun izleri okunuyordu ama sokaklar ve insanlar tertemizdi.

Yolumuza devam ederken iki insanın yan yana zar zor geçebileceği genişlikte daha da eski sokaklara geldik. İnsanlar kımıldamadan önce kapılarının önünde durup geçmemizi bekliyordu. Pasajlar tentelerle kapatılmıştı ve karanlıkta birkaç metre arkayı ya da önü görmek imkansızdı. Prabaker olmadan geri dönüş yolunu bulamayacağımdan korkarak gözlerimi onun üzerinden ayırmıyordum. Ufak tefek rehber sık sık dönüyor, yerinden çıkmış bir taşa ya da dikkat etmem gereken bir basamağa işaret ediyordu. Bunlara dikkat, edeyim derken yön duygumu kaybettim. Şehrin

kafamdaki haritası bulanıklaşıp kayboldu ve denizin yönüyle, önemli yerlerin konumunu hatırlayanaz oldum. Bu dar sokakların içinde kendimi o kadar akıntıya kaptırdım ve parfümlü vücutlarla açık kapıların mahremiyeti karşısında öyle boğuldum ki sanki kendimi evlerin arasından değil de içinden yürüyormuş gibi hissetmeye başladım.

Lekeli, pamuklu bir hırka giymiş adamın kızgın yağda dövülmüş yiyecekleri karıştırdığı bir tezgahın önüne geldik. Gazyağıyla çalışan ocağının mavi alevleri ortamdaki tek ışık kaynağıydı. Az bir para karşılığı yapılan tekdüze bir işin yol açtığı kızgınlık ve ıstırap yüzünden okunabiliyordu. Prabaker adamı geçip karanlığa doğru ilerledi. Ben ona doğru yaklaşırken adam başını bana doğru çevirdi ve göz göze geldik. Bir anlığına mavi öfkesi bana yönelmişti.

Bu olaydan yıllar sonra arkadaş olarak bildiğim Afgan gerillalar Kandahar'da bir dağda, Hindistan filmleri ve en sevdikleri Bolywood yıldızları hakkında saatlerce konuştular ve içlerinden biri *Hintli aktörler dünyanın en iyisidir,* dedi. *Çünkü onlar gözleriyle nasıl bağıracaklarını bilirler.* O arka sokakta yemek pişiren aşçının bağıran gözleri, göğsüme inen bir yumruk gibi beni durdurmuştu. Hareket edemiyordum. Benim bakışlarımda da kelimeler vardı. *Üzgünüm, bu işi yapmak zorunda olduğun için üzgünüm. Hayatın ve dünyan bu kadar kızgın, karanlık ve unutulmuş olduğu için üzgünüm. Buraya gelip seni rahatsız ettiğim için üzgünüm...*

Adam bakışlarını benden ayırmadan tencereyi kenarlarından tuttu. Bir an kızgın yağı suratıma fırlatacağını zannederek dehşete kapıldım. Korku ayaklarımı harekete geçirdi. Ellerimle ıslak duvara tutunarak hızla yanından geçmeye çalıştım. İki adım atmıştım ki ayağım yoldaki bir yarığa girdi ve tökezleyerek düşerken kendimle beraber başka bir adamı daha yere düşürdüm. Düşürdüğüm adam yaşlı, zayıf ve kırılgandı. Üzerindeki tunikten kemiklerini sayabiliyordum. İkimiz, bir evin açık kapısının önüne düştük ve yaşlı adam başını vurdu. Ayağa kalkarken bastığım taş yerinden oynayınca tekrar kaydım. Nihayet adama ayağa kalkması için yardım etmek için döndüğümde, açık kapıda duran yaşlı bir kadın ellerime vurarak beni uzaklaştırdı. İngilizce özür dilerken Hintçe af dilemek için ne dendiğini hatırlamaya çalışıyordum. *Nasıl deniyordu? Prabaker bana öğretmişti... Mujhako afsos hain... Buydu.* Bu cümleyi dört, beş kez tekrarladım.

Karanlık, sessiz koridorda bu söyledilderim boş bir kilisedeki bir sarhoşun duası gibi yankılandı.

Yaşlı adam inleyerek kapıya yaslandı. Kadın başörtüsünün kenarıyla adamın alnını sildi ve kan lekesini göreyim diye örtüsünü bana doğru uzattı. Hiçbir şey söylemedi ama kırışık yüzünde beni küçük gördüğüne dair bir ifade vardı. Başörtüsünü bana uzatarak yaptığı küçük bir hareketle, sanki *Aptal herif, seni sakar barbar, bak ne yaptın,* der gibiydi.

Sıcak beni boğuyormuş, bulunduğum yerin garipliği ve karanlığı içinde kayboluyormuşum gibi hissettim. Sanki duvarlar üzerime kapanmaya çalışıyor, buna sadece kollarım engel oluyordu. Yaşlı çiftin yanından uzaklaştım ve tökezleyerek tünel sokağın karanlığına doğru ilerledim. O esnada bir el beni omzumdan kavradı. Neredeyse bağırıyordum.

Prabaker “Bu taraftan baba,” dedi sessizce gülerek. “Nereye gidiyorsun? Sadece bu taraftan gideceğiz. Pasajların ortası çok kirli olur, o yüzden yürürken sadece kenarlara basmalısın tamam mı?”

Prabaker iki binanın duvarları arasındaki dar bir geçidin önünde duruyordu. Gözlerinden ve dişlerinden zayıf bir ışık yansıyordu ama arkasında sadece karanlık vardı. Bana arkasını döndükten sonra duvarların kenarına dayanana kadar ayaklarını açan Prabu küçük adımlarla ilerlemeye başladı. Benden onu takip etmemi bekliyordu. Bir an tereddüt ettim ama onun karanlığın içinde uzaklaşıp yitip giden siluetini görünce ayaklarımı duvarlara yaslayıp peşinden ilerlemeye başladım.

Prabaker’in önümde çıkardığı sesleri duyabiliyordum ama onu göremiyordum. Bir ayağım duvarın kenarından kayınca ayağım yolun ortasındaki çamura girdi. Havaya kötü bir koku yayılınca, hemen ayağımı tekrar duvara yaslayıp kısa adımlarla ilerlemeye devam ettim. Kalın derisini ayakkabıma sürterek ağır, küçük bir şey yanımdan geçti. Birkaç saniye sonra bir ikincisi, daha sonra da bir üçüncüsü paytak paytak yürüyerek ayakkabımın üzerinden yoluna devam etti.

Prabaker’in ne kadar uzakta olduğunu bilemeden “Prabu!” diye seslendim. “Burada bizden başka yaratıklar da var!”

“Yaratıklar mı?”

“Yerde! Ağır bir şeyler ayağımın üzerinden sürünerek geçiyor!”

“Burada yaratık falan yok Lin. Onlar sadece sıçan.”

“Sıçan mı? Şaka mı ediyorsun? Tanrım, o şeyler köpek kadar büyüktü dostum! Ne tur ama!”

Prabaker’in sesi önümdeki karanlıktan duyuldu. “Büyük sıçanlar tehlikesizdir Lin. Büyük sıçanlar insanlar için kötülük planlamayan dost canlısı hayvanlardır. Tabii onlara saldırmazsan. Sadece tek bir şey sıçanların seni ısırıp tırmalamasına neden olabilir.”

“Neymiş o?”

Prabaker yumuşak bir ses tonuyla cevap verdi. “Bağırmak. Yüksek seslerden hoşlanmazlar.”

“Ah, harika. Bunu şimdi mi söylüyorsun?” diye şikayet ettim. “Gideceğimiz yere daha çok var mı? Buradan artık ürpermeye başladım ve...”

Prabaker bu esnada durdu, ben de ona çarparak tahta bir kapının üzerine doğru sıkıştırdım.

“Geldik,” diye fısıldadı Prabaker ve kapıya vurup bekledi. Kapı gıcırdadı ve demir bir sürgünün açıldığını duyduk. Kapı açılınca içeriden gelen parlak ışık bir süreliğine gözlerimizi kör etti. Prabaker koluma yapıştı ve beni de kendisiyle beraber içeri sürükledi. “Çabuk ol Lin! Büyük sıçanların içeri girmesi yasak.”

Çıplak duvarlarla çevrelenmiş, tepeden ışık alan küçük bir odaya girdik. Çıkmaz sokağın derinlerinden gelen sesleri duyabiliyordum. İriyarı bir adam kapıyı kapadı. Sonra kapıya sırtını yasladı ve kaşlarını çatarak bize baktı. Prabaker hemen konuşmaya başladı ve onu yumuşak sesiyle yatıştırdı. Adam durmadan başını sallıyor, sık sık ‘hayır’ demek için araya giriyordu.

Adama o kadar yakındım ki geniş burun deliklerinden çıkan havayı hissedebiliyor, rüzgarın kayalık bir kıyıya vururken çıkardığı sese benzeyen sesini duyabiliyordum. Adamın saçları kısacıktı ve kulakları bir boksörün eldivenlerine benziyordu. Kare yüzünde, birçok insanın sırtında olandan daha fazla kas var gibiydi. Benim bir omzumdan diğer omzuma kadar olan genişlikteki göğsü her nefes alıp verişinde yukarı çıkıp iniyor, devasa bir göbekte son buluyordu. Bıyığının şekli, yüzündeki sert ifadeyi pekiştiriyordu. Adam bana öyle katıksız bir nefretle bakıyordu ki içimden yakarmaya engel olamadım. *Tanrım, lütfen beni bu adamla dövüşmek zorunda bırakma.*

Prabaker'in yaltaklanmaya çalışan sözlerine bir son vermek için ellerini havaya kaldırdı. Adamın elleri kocamandı ve öyle nasırlı ve boğum boğumdular ki kuru havuza alınan bir petrol tankerinin altına yapışan midyeleri hiçbir şeye gereksinim duymadan sadece elleriyle kazıyabilirdi.

Prabaker "İçeri giremeyeceğimizi söylüyor," diye açıkladı.

Ben de adamı geçip kapıya doğru büyük bir şevkle atılırken "Ne yapalım, en azından denemediğimizi söyleyemeyiz," dedim.

Prabaker "Hayır, dur Lin!" diye bana engel oldu. "Bu konuda onunla tartışmalıyız."

Zoraki bir gülümsemeyle "Bunun iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum," dedim.

Prabaker "Tabii ki öyle," diyerek ısrar etti. "Turistler ne buraya ne de başka bir insan pazarına girebilir ama ona senin diğer turisderden olmadığını söyledim. Senin Marathi lisanını bildiğini söyledim. Adam bana inanmadı. Tek sorun da bu. Hiçbir yabancının Marathi dilinde konuşabileceğine inanmıyor. İşte bu nedenle biraz Marathi konuşmalısın. Göreceksin, bizi içeri alacaktır."

"Prabu, Marathi dilinde yalnızca yirmi kadar kelime biliyorum."

"Yirmi kelime yeterli baba. Sadece başla, göreceksin. Ona ismini söyle."

“İsmimi mi?”

“Evet, sana öğrettiğim gibi. Hintçe değil, Marathi dilinde.”

Söylediğimden emin olamayarak *“Maza, nao Lin ahey,”* dedim.

Koca adamın gözleri şaşkınlıktan faltaşı gibi açılmıştı. “Baapree!” dedi. *Aman Tanrım!*

Bundan cesaret alarak son birkaç haftadır Prabaker’in bana öğrettiği diğer cümleleri de söyledim.

“Maza Desh New Zealend ahey. Ata me Colabala rabella ahey”

Benim vatanım Yeni Zelanda. Şimdi Colaba’da yaşıyorum.

Adam ilk defa gülümseyerek *“Kai garam mad’chud!”* diye kükredi. Bu dediği aslında *Ne göt herif,* anlamına gelse de konuşmalar arasında o kadar sık kullanılır ki *Amma şamata herif,* diye daha yumuşatarak da çevrilebilir.

Dev beni omuzlarımdan tuttu ve canayakın ama haşin bir şekilde sıktı.

Prabaker’den bana öğretmesini istediğim ilk cümleden, yani *Ülkenizi çok seviyorum*’dan başlayarak restoranlarda çoğunlukla kullanmak zorunda kaldığım bir ricaya, *Lütfen çorbamı içerken vantilatörü kapatın*’a. kadar, bulunduğum duruma uyan uymayan bütün cümleleri kullandım.

Prabaker gülümseyerek dişlerinin arasından “Bu kadar yeter baba,” dedi. Ben sustuğumda koca adam hızlı ve coşkulu bir şekilde konuştu. Prabaker de onun söylediklerini başını sallayarak ve ellerini kullanarak telaffuz etti. “Adının Vinod olduğunu ve Bombay polislerinden olduğunu söylüyor,” dedi.

“O polis mi?”

“Ah, evet Lin. O bir polis memuru.”

“Burayı polisler mi işletiyor?”

“Yo, hayır. Bu yalnızca yan zamanlı bir iş. Seninle tanıştığına çok memnun olduğunu, Marathi dilinde konuşan bildiği ilk yabancı olduğunu, bazı yabancıların Hintçe konuşabildiğini ama kimsenin Marathi dilini bilmediğini, Marathi’nin anadili olduğunu, Pune’da doğduğunu söylüyor, Pune’da çok arınmış bir Marathi konuştuklarını, bunu duymak için oraya gitmen gerektiğini, çok mutlu olduğunu, onun için bir oğul gibi olduğunu söylüyor, evine ziyarete gidip yemeğini yemeni, ailesiyle tanışmanı istiyor, bunun sana yüz rupiye patlayacağını söylüyor...”

“Bu da neydi şimdi?”

“Bahşiş Lin. İçeri girmek için ona yüz rupi vermelisin.”

“Ah, tabii.” Cebimden para çıkardım ve adama yüz rupi verdim. Polislerin özel bir el çabukluğu vardır. Çoğu kumarbazın bile imreneceği, parayı avuç içiyle hemen kavrayıp görünmez kılacak bir maharettir bu. İri adam iki eliyle elimi sıkarken parayı aldı, elini sanki üzerinden bir şey temizliyormuş gibi göğsüne götürdü ve daha sonra masumca burnunu kaşıdı. Para bu esnada ortadan kaybolmuştu. Adam dar koridoru işaret etti. İçeri girmekte serbesttik.

Koridordan iki defa saptıktan ve yaklaşık on, on iki adım attıktan sonra, karşımıza parlak bir ışık huzmesi çıktı. Avlu gibi bir yere varmıştık. Birkaç adam sert, tahta banklara oturmuş, diğerleriyse ikili veya üçlü gruplar oluşturmuş ayakta duruyordu. Araplar bol, pamuklu kumaşlar içindeydi, başlarında poşular vardı. Hintli bir çocuk aralarında dolaşıp uzun bardaklarda siyah çay servis ediyordu. Adamlardan bazıları Prabaker ile bana büyük bir merakla baktı. Prabaker kocaman gülümseyip eliyle onlara selam verince tekrar kafalarını çevirip sohbetlerine devam ettiler. Arada bir içlerinden biri ya da öteki, uzun tahta bir sıranın üzerinde oturmakta olan çocuklara bakıyordu.

Girişteki aydınlığa rağmen burası karanlıktı. Yukarı gerilen yamalı bir branda bezi gökyüzünün çoğunu kapamıştı. Etrafımızda kahverengi ve eflatun duvarlar yükseliyordu. Branda bezinin yırtılmış kısımlarından gördüğüm birkaç pencere ise kapkaranlıktı. Gerçek bir avlu olmayan bu mekan fazlazla düşünülerek yapılmışa benzemiyordu, bir çeşit hata, yan yana inşa edilen yapılar arasında ortaya çıkmış mimari bir kaza gibiydi.

Yerler, bir zamanlar mutfak veya banyo zemini olarak kullanılmış fayanslarla döşeliydi. Odadaki zayıf ışığın kaynağı, çıplak tellerin üzerine bağlanmış iki ampuldü.

Prabaker ile bir köşeye çekildik ve teklif edildiğinde çay alıp bir süre sessizlik içinde çaylarımızı yudumladık. Daha sonra fısıltıyla ve yavaşça konuşarak Prabaker 'insan pazarı' dediği bu yeri bana anlatmaya başladı. Orada tahta bankta oturan çocuklar köleydi. Batı Bengal'deki kasırgadan, Orissa'daki kıtlıktan, Haryana'daki kolera salgınından, Pencap'taki içsavaştan kaçmışlardı. Yaşadıkları felaketlerden nasiplerini alıp keşif kolları tarafından toplanarak satın alınmış, Bombay'a trenle, çoğunlukla da yalnız başlarına yüzlerce kilometre kat ederek gelmişlerdi.

Avluda toplanan adamlar alıcılar ve aracılardan oluşuyordu. Adamlar bariz bir şekilde çocuklara ilgi göstermeseler de Prabaker bana aralarında sıkı bir pazarlık döndüğünü ve biz izlerken onların anlaşmakta olduğunu anlattı.

Çocuklar zayıf, savunmasız ve küçüktü. İki tanesi ellerini birleştirmiş oturuyordu. Bir çocuk diğerine korumacı bir şekilde sarılmıştı. Hepsi besili, iyi giyimli adamlara bakıyor, yüzlerindeki ifadeleri ve her hareketlerini izliyordu. Çocukların gözleri uçsuz bucaksız karanlık kuyular gibiydi.

Bir erkeği kalpsiz yapan nedir? O yeri ve çocukları görüp de nasıl bu işe göz yumabildim? Neden yetkilileri haberdar etmedim? Neden bir silah alıp bu olaya kendim bir son vermedim? Bu sorunun da, birçok önemli soru gibi tek bir cevabı yok. Ben aranan biriydim, peşine düşülen bir suçluydum ve kaçak olarak hayatımı devam ettiriyordum. Polise ya da devletin diğer yetkililerine haber vermek gibi bir seçeneğim olamazdı. Garip bir ülkede bir yabancıydım. Burası benim ülkem değildi ve bu kültürü bilmiyordum. Bir şeyler yapabilmek için daha fazlasını bilmem gerekiyordu. En azından müdahale etmeye çalışmadan önce burada konuşulan lisanı bilmeliydim. Bazen en saf niyetlerle de olsa işleri daha iyi yapmak adına daha da kötü bir hale getirdiğimizi de acı bir şekilde öğrenmiştim. Eğer elimde bir silahla gelip buradaki köle pazarına bir son verirsem, başka bir yerde yeniden kurulacağını biliyordum. Burada bir yabancı olmama rağmen bunun farkındaydım. Belki başka bir yere kurulan köle pazarı bundan bile beter olacaktı. Gözümün önünde olup bitenleri durdurmakta çaresizdim ve bunun bilincindeydim.

Köleler Günü'nün üzerinden uzun zaman geçtikten sonra bile beni asıl düşündüren şey, orada bulunup çocuklara bakarken nasıl olup da gördüklerim karşısında dehşete düşmediğim oldu. Daha sonra bu sorunun cevabının bir kısmının Avustralya'daki hapishanede ve orada tanıştığım adamlarda yattığını farkettim. O adamların çoğu tutsak hayatlarına yetiştirme yurtlarında veya ıslahevlerinde başlamışlardı ve o zamanlar şu gördüğüm Hintli çocuklar kadardılar. İçlerinden bazıları dayak yemiş, aç bırakılmış, tek başlarına odalara hapsedilmişti. Bazıları, hatta birçoğu cinsel tacize uğramıştı. Yeterince uzun süre hapishanede kalmış herhangi bir adama onu neyin kalpsiz bir insana dönüştürdüğünü sorun, size *adalet sistemi* diye yanıt verecektir.

Bunu itiraf etmek ne kadar garip ve utanç verici olsa da bir şeylerin, birilerinin, bazı tecrübelerin kalbimi taşa çevirmesinden ötürü memnundum. Prabaker'le şehrin karanlık yüzüne olan ilk turumuzda beni duyduklarımdan ve gördüklerimden koruyan da işte bu taş kalbim olmuştu.

O esnada alkış sesleri duyuldu ve bankta oturan küçük bir kız ayağa kalkıp şarkı söyleyerek dans etmeye başladı. Söylediği şarkı popüler bir Hint fılmindendi. İlerleyen yıllarda bu şarkıyı neredeyse yüzlerce defa duydum ve her seferinde de aklıma o on yaşındaki, şaşırtıcı derecede güçlü sesi olan çocuk geldi. Kız kalçalarını salladı ve baştan çıkarıcı bir kadın taklidi yaptı. Alıcıların ve aracıların dikkatini çekip başlarını o yana çevirmelerini sağlamıştı.

Prabaker, Romalı şair Virgil gibiydi. Yumuşak sesiyle hiç durmadan konuşuyor, bildiği ve gördüğümüz her şeyi açıklıyordu. Eğer köle pazarına düşmeselerdi bu çocukların çoktan ölmüş olacağını söyledi. Profesyonel alıcılar ya da başka bir isim vermek gerekirse yetenek avcıları, kıtlıktan depreme ya da sel baskınına kadar bir felaketten diğerine koşturup duruyordu. Bir ya da daha fazla çocuğunu çoktan kaybetmiş olan aileler yetenek avcılarına dua ediyor, ayaklarına dokunmak için yerlere yatıyorlardı. Onlara kızlarını ya da oğullarını almaları için yalvarıyorlardı. Böylece en azından çocuklarından bir tanesinin hayatta kalacağını biliyorlardı.

Satılık erkek çocuklar Suudi Arabistan'da, Kuveyt'te ve diğer Körfez ülkelerinde deve jokeyi olarak çalışacaklardı. Prabaker'in dediğine göre de

içlerinden bazıları, zengin şeyhlerin öğleden sonra eğlencesi olan bu yarışlar sırasında sakatlanacak, bazıları ölecekti. Hayatta kalan ama zaman içinde deveye binemeyecek kadar boyu uzayan çocuklar, kendi başlarının çaresine baksınlar diye salıverilecekti. Kızlar, Ortadoğu'da evlerde çalışacaktı. Bir kısmı seks kölesi olacaktı.

Ama onlar yaşıyor, diyordu Prabaker, *bu kızlar ve oğlanlar,* onlar şanslı olanlar. Yolu insan pazarına düşen her çocuğa karşılık, dışarıda yüzlercesi hayal bile edilemez acılar çekip açlıktan ölüp gidiyordu.

Açlık, ölüm, kölelik. Prabaker'in fısıldayan sesi. Tecrübeden daha derin bir gerçek var. Bu gerçek, bizim gördüğümüzün ya da hissettiğimizin ötesinde. Onun karşısında elimiz kolumuz bağlı, çaresiziz. Tıpkı aşkı bilmenin bedeli gibi, gerçeği bilmenin bedeli de birçok kalbin katlanabileceğinden daha ağır. Bu her zaman dünyayı sevmemize neden olmuyor belki ama en azından dünyadan nefret etmemize engel oluyor. Bu gerçeği bilmenin tek yolu da onu paylaşmak. Kalpten kalbe. Prabaker'in benimle paylaşması gibi. Ve benim de sizlerle paylaşmam gibi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Borsalino şapkası testini bilir misin?”

“Neyi bilir miyim?”

“Borsalino şapkası testini. Bu testi sahip olduğun şapkanın gerçek bir Borsalino mu, yoksa taklit mi olduğunu öğrenmek için yaparsın. Borsalino’yu biliyorsun değil mi?”

“Biliyorum diyemem.”

Didier gülümsedi ve “Hm,” dedi. Gülümsemesinde biraz şaşkınlık, biraz muziplik, biraz da küçümseme vardı. Fakat her nasılsa, bu bileşim Didier’e çekici bir hava katmıştı. Didier hafifçe öne eğildi ve kafasını bir yana doğru yatırdı. Bana açıklama yaparken siyah, kıvırcık saçları sallanıyordu. “Borsalino birinci sınıf, yüksek kalitede bir kumaştır. Ben ve benim gibi düşünen birçok kişi tarafından, şimdiye kadar yapılmış en iyi beyefendi şapkası olarak tanınır.”

Didier elleriyle kafasının üzerinde hayali bir şapka çizdi.

“Geniş kenarlı, siyah ya da beyaz renktedir ve tavşan kürkündendir.”

“Yani sadece bir şapka,” dedim uzlaşmacı olduğunu düşündüğüm bir tonla. “Tavşan derisinden yapılmış bir şapka.”

“Sadece bir şapka mı? Yo, hayır arkadaşım! Borsalino bir şapkadan ötedir. Borsalino bir sanat eseridir! Satılmadan önce elle on bin kere fırçalanır. Yıllar boyu Milano’da ve Marsilya’da yaşayan gangsterlerin ilk tercihi olmuştur. Milano ve Marsilya’daki yeraltı dünyasının genç adamlarına

Borsalinolar bile denmiştir. O zamanlar gangsterler zevk sahibiydi. Bir kanun kaçağı olarak yaşayıp geçimini sağlamak için çalmak ve öldürmek zorundaysan, bari biraz olsun zarif giyinmen gerektiğinin farkındaydılar. Sence de öyle değil mi?”

Güldüm. “Evet, en azından bu kadarını yapmalılar,” diye onayladım.

“Elbette! Ne yazık ki artık stil diye bir şey kalmadı. Tavırlar stili oluşturacağı yerde, yaşadığımız bu çağda stil tavrı oluşturuyor.”

Didier bir an için durarak söylediğinin anlamını kavramam için bana süre tanıdı.

“Gerçek bir Borsalino’yu test etmek için onu silindir şeklinde sıkıca kıvırır ve bir alyansın içinden geçirirsin. Eğer bu testten kalıcı bir kırışıklık olmadan çıkar ve orijinal şekline gelirse, işte o şapka gerçek bir Borsalino demektir.”

“Ve sen de diyorsun ki...”

Didier bir yumruğunu masaya indirerek “Kesinlikle!” dedi. Leopold’un Yeri’nde Causeway’e bakan kapıların yakınında oturuyorduk. Saat sekizdi. Yan masamızda oturan yabancılardan bazıları gürültü üzerine kafalarını bizim tarafa çevirdi ama çalışanlar ve sadık müşteriler Fransız’ın öfke patlamasını duymazdan geldi. Didier dokuz seneden beri orada içiyor, yemek yiyor ve birilerine öğüt veriyordu. Herkes onun hoşgörülü halinin bir sınırı olduğunu ve bu sınırı aşarsanız karşınızda tehlikeli bir adam bulacağınızı biliyordu. Aynı zamanda bu sınırın kendi hayatıyla, inandıklarıyla ya da hissettikleriyle çizilmediği de biliniyordu. Didier’in sınırı sevdiği insanlardı. Eğer arkadaşlarını incitirseniz, onun soğuk ve öldürücü hışmıyla karşılaşırdınız. Ama onu söylediğiniz ya da yaptığınız hiçbir şeyle kızdırıp gücendiremezdiniz.

“*Comme fa!* Demek istediğim bu! Küçük arkadaşın Prabaker seni şapka testinden geçirmiş. Gerçek bir Borsalino olup olmadığını anlamak için seni kıvırıp katlamış ve alyanstan geçirmiş. Seni şehrin kötü yerlerine götürmekteki amacı buydu. Bu bir Borsalino testiydi.”

Didier'in haklı olduğunu biliyordum, Prabaker'in karanlık turu bir çeşit testti ama Didier'e bunu itiraf etmek istemedim. O yüzden sesimi çıkarmadan kahvemi yudumladım.

Leopold'un yerine Almanya'dan, İsviçre'den, Fransa'dan, İngiltere'den, Norveç'ten, Amerika'dan, Japonya'dan ve bir düzine başka ülkeden gelen turistler azalınca Hintliler ve bu ülkeyi vatanı olarak gören göçmenler onların yerini almaya başladı. Turistler belli bir saatten sonra otellerinin güvenliğine sığınınca, yerli halk da Leopold'un Yeri, Mocamba, Kafe Mondegar, Asya'nın Işığı gibi yerleri tekrar sahipleniyordu.

Sonunda kabullenerek "Evet, bu bir testti," dedim. "Bana testten geçer not vermiş olmalı ki beni ülkenin güneyinde yaşayan ailesini onunla ziyaret etmem için davet etti."

Didier abartılı bir ifadeyle kaşlarını kaldırdı.

"Ne kadarlığına?"

"Bilmiyorum, sanırım birkaç aylığına. Belki biraz daha fazladır."

Didier de "O zaman dediğinde haklısın," diye beni onayladı. "Küçük arkadaşın seni sevmeye başlamış."

Kaşlarımı çatarak itiraz ettim. "Bu biraz abartılı oldu sanırım."

"Yo, yo, beni yanlış anlıyorsun. Burada yeni tanıştığın insanların sevgisi karşısında dikkatli olmalısın. Burası başka bir yere benzemez. Burası Hindistan. Buraya gelen pek çok insan buraya aşık olur, hatta çoğumuz birden fazla kere aşık oluruz. Küçük arkadaşın seni sevmeye başlamış olabilir, bunda garip bir şey yok. Bunu bu ülkede ve bu şehirde uzun yıllar yaşamış olmanın verdiği tecrübeyle söylüyorum. Hintliler için bu sık olan bir şeydir. Böylece milyarlarcası bir arada nispeten barış içinde yaşayabiliyor. Elbette onlar da mükemmel değil. Onlar da bizim gibi kavga etmeyi, yalan söylemeyi, birbirlerini aldatmayı bilir ama dünyadaki diğer insanlardan çok daha fazla birbirlerini sevme yeteneğine sahiptirler."

Didier bir sigara yakmak için konuşmasına ara verdikten sonra yanan sigarasını bir bayrak gibi sallayarak garsonun onu farketmesini sağladı ve bir kadeh viski daha içmek istediğini belirtti.

Bir kadeh içkiyle yanında bir kase çerez geldiğinde "Hindistan, Fransa'nın altı katı," diye sözüne devam etti Didier. "Ama nüfusu neredeyse Fransa'nın yirmi katı. Yirmi kat! İnan bana, eğer böyle bir alanda milyarlarca Fransız bir arada yaşasaydı, burası kan gölüne dönerdi. Kan gölü! Bir de herkesin bildiği gibi biz Fransızlar, Avrupa'nın en uygar halklarından biriyizdir. Hatta dünyanın en uygar halkıyız diyelim biz buna. Yok yok, sevgi olmadan Hindistan da olmazdı."

O sırada Letitia masamıza geldi ve soluma oturdu.

Son kelimesinin ilk hecesini vurgulayan Güney Londralı aksanıyla ve arkadaşça bir havayla "Söyle bakalım, yine neler geveliyorsun Didier, seni aşağılık adam?" dedi.

"Şimdi bana Fransızlar'ın dünyadaki en uygar insanlar olduğunu söylüyordu."

Didier "Bunu bütün dünya bilir," diye ekledi.

Lettie hem sıcak hem de küçümseyen bir gülücükle "Siz de o bağ bahçelerinizden ya da kasabalarınızdan bir Shakespeare çıkardığınızda, belki o zaman sana katılabilirim," diye mırıldandı.

Didier neşeyle güldü. "Sakın sizin Shakespeare'inize saygısızlık ettiğimi düşünme canım," dedi. "Ben İngilizceyi çok severim, çünkü birçok şeyi Fransızcadan almıştır."

"İngilizcede dediğimiz gibi: *Touche.*" diyerek güldüm.

O esnada Ulla ve Modena gelip yanımıza oturdu. Ulla iş için giyinmişti. Üzerinde boyundan bağlama kısa, daracık, siyah bir elbise, file çorap ve stilettolar, boynunda ve kulaklarında göz kamaştırıcı sahte mücevherler vardı. Lettie'nin ve onun giyimi arasındaki tezat, uç noktadaydı. Lettie koyu kahve saten pantolon eteğinin altına bot, üzerine de kemik rengi bir ceket

giymişti. İki kadının yüzleri de çok güçlü bir zıtlık oluşturuyordu. Lettie'nin bakışları baştan çıkarıcı, kendinden emin, sırlarla ve ince alaylarla parıldıyordu. Ulla'nın koca mavi gözlerinde ise işi icabı yapılan ağır makyaja rağmen içten, katıksız bir masumiyetten başka bir şey okunmuyordu.

Ulla asık bir yüzle araya girdi. "Bir daha benimle konuşma Didier," dedi. "Federico ile gayet tatsız bir üç saat geçirdim. Hepsi senin suçun!"

Didier "Hıh!" dedi. "Federico!"

Lettie de lafa karıştı. "Genç, yakışıklı Federico'ya bir şey mi oldu? Hadi Ulla, bütün olan biteni anlat şekerim."

"*Na ja,* Federico'nun dini bir inancı var ve beni bu konuda deli ediyor, hepsi de Didier'in yüzünden."

Didier bıkkın bir sesle "Evet!" dedi. "Federico dini keşfetti. Bu çok büyük bir trajedi. Artık içki, sigara içmiyor ve uyuşturucu kullanmıyor. Ve tabii artık kendisi de dahil kimseyle seks yapmayacak! Yeteneğini boşa harcayacak. Adam kötü işlerde bir dahiydi ve benim en iyi öğrencim, şaheserimdi. Bu insanı deli ediyor. Şimdi kelimenin en kötü anlamıyla iyi adam olup çıktı."

"Biraz kaybeder, biraz kazanırsın," dedi Lettie alaycı bir şekilde. "Bunun moralini bozmasına izin vermemelisin Didier. Yakalayacak başka balıklar da olacaktır."

"Asıl bana acımalısın," diye Lettie'yi azarladı Ulla. "Dün Federico, Didier'in yanından çok kötü bir halde geldi. Gözyaşları içinde kapıma dayandı. *Scheisse! Wırklıch!* Tam üç saat boyunca ağlayıp tekrar doğmakla ilgili kafamın etini yedi. Onun için çok üzüldüm. Modena'nın onu ve kutsal kitaplarını sokağa atışını izlerken yüreğim parçalandı. Hepsi senin suçun Didier, seni uzun zaman affetmeyeceğim."

Didier paylanma kısmını duymazdan gelerek alaycı bir edayla "Ah şu fanatikler yok mu, hepsinde de aynı temiz, boş bakış var. Onlardaki hiç

mastürbasyon yapmayan ama her dakika bunu düşünen birinin bakışı," dedi.

Lettie kahkahalarının arasından "Seni gerçekten seviyorum Didier," dedi. "Gerçek bir adamın tırnağı bile olmasan da."

"Hayır, onu seviyorsun, çünkü o bir adamın ayak parmağı bile olamaz," diye atıldı Ulla.

Lettie hala gülmeye devam ederken sabırla düzeltti. "Ona tırnağı denir hayatım, ayak parmağı denmez. Bir adamın ayak parmağı olup olmaması bizim için farketmezdi, öyle değil mi?"

"Biliyorsun Lettie, İngilizce şakalarla aram çok iyi değil," diye direndi Ulla. "Ama bence Didier, bir erkeğin koca, çirkin ve kıllı ayak başparmağı."

"Seni temin ederim ki parmaklarım ve ayaklarım son derece güzeldir," diye itiraz etti Didier.

Kalabalık sokaktan içeri Karla, Maurizio ve otuzlarının başında Hintli bir adam girdi. Maurizio ve Modena bir masa çekip bizimkiyle birleştirdi ve sekizimiz yiyecek bir şeyler sipariş ettik.

Ortamda nispeten bir sessizlik olunca Karla "Lin, Lettie, bu benim arkadaşım Vikram Patel," dedi. "Danimarka'da uzun bir tatil yapıp birkaç hafta önce Hindistan'a döndü. Sanırım yalnızca siz ikiniz onunla tanışmadınız."

Lettie ve ben kendimizi yeni gelen adama tanıttık ama benim ilgim daha çok Maurizio ile Karla üzerindeydi. Maurizio, Karla'nın yanına, benim karşıma oturmuştu ve kolunu onun sandalyesine doğru uzatmıştı. Maurizio konuşurken Karla'ya doğru eğildi, neredeyse kafalan birbirine değiyordu.

İçimde kötü bir his vardı. Bu nefret sayılmazdı ama hoşnutsuzluktan da fazlaydı. Çirkin adamın, yakışıklı olana karşı hissettiği bir duyguydu. Elbette mantıksız ve dayanaksızdı ama her zaman orada, kıskançlık tarafından ekilen o yerdeydi. Güzel bir kadına aşık olmaya başladığınızda, bu duygu da yerinden süzülerek ortaya çıkardı. Maurizio'ya bakınca bu

karanlık hisler kalbimi ele geçirmeye başladı. Kişiliğinde olabilecek kusurlardan ziyade düz, beyaz dişleri, yumuşak ifadesi ve kalın, koyu renk saçları ona cephe almam için yeterliydi.

Karla çok güzeldi. Topuz yapılmış saçları, siyah nehir taşları üzerinden akan su gibi parlıyordu. Yeşil gözleri zevkle ışıldıyordu. Dizlerinin altında biten bir şalvar üstü giymiş, aynı zeytin yeşili renginde bol bir pantolonla kıyafetini tamamlamıştı.

Dalgınlığımdan kurtulup o ana döndüğümde Vikram “Harika zaman geçirdim *yaar*” diyordu. “Danimarka çok hoş, havalı bir yer. İnsanları çok seçkin. O kadar kontrollüler ki inanamadım. Kopenhag’da saunaya gittim. Kadınların ve erkeklerin bir arada girdiği, etrafta çırılçıplak dolaştığı devasa bir yerdi. Herkes çırılçıplaktı. Ama hiç kimsede bir tepki yoktu. Gözleri bile kaymıyordu. Hintli erkekler buna asla dayanamaz. Yanıp tutuşurlar.”

Lettie tatlılıkla “Peki sen dayanabildin mi?” diye sordu.

“Şaka mı yapıyorsun? Orada üzerinde havlu olan ve sertleşen tek erkek bendim.”

“Anlamadım,” dedi Ulla biz gülmeyi kestiğimizde. Bunu öylesine, dümdüz söylemişti. Ne şikayet ediyor ne de bir açıklama bekliyordu.

Vikram “Üç hafta boyunca her gün oraya gittim *yaar*” diye devam etti. “Eğer sürekli oraya gidersem soğukkanlı Danimarkalılar gibi ben de gördüklerime alışırım diye düşündüm.”

Ulla “Neye alışacaktın?” diye sordu.

Vikram şaşkın bir şekilde Ulla’ya bakıp kaşlarını çattı ve daha sonra Lettie’ye döndü.

“Hiçbir işe yaramadı. Üç haftanın sonunda hala üzerimdeki havluyu çıkaracak noktaya gelememiştim. Ne sıklıkta oraya gidersem gideyim, bir o yana bir bu yana sallanan parçaları görünce sertleştim kaldım. Ne diye bilirim ki? Öyle bir yer için fazla Hintliyim.”

“Hintli kadınlar için de aynısı geçerli,” dedi Maurizio. “Sevişirken bile çıplak olmaları mümkün değil.”

Vikram “Şeey, bu çok doğru sayılmaz,” diye cevap verdi. “Hem burada sorun erkeklerde. Hintli kadınlar değişmeye hazır. Orta sınıf genç Hintli fıstıklar değişmeye can atıyor *yaar*. Onlar eğitimliler ve kısa saça, kısa eteğe, kısa aşk ilişkilerine meraklılar. Onlar hazırlar ama erkekler onlara engel oluyor. Bir Hintli erkek ortalama on dört yaşında cinsel olgunluğa erişiyor.”

“Bilmez miyim,” dedi Lettie.

Vikram, Hintli kadınlarla ilgili gözlemlerinden bahsederken masamıza Kavita Singh gelmiş ve Vikram’ın arkasında durmuştu. Kısacık kesilmiş modern saçları, giydiği kot pantolon ve üzerinde New York Üniversitesi’nin amblemi olan tişörtüyle, Vikram’ın kelimelerinin vücut bulmuş hali gibi görünüyordu.

Sağıma, Vikram’ın karşısına geçip otururken “Sen tam bir *chudd*’sın Vikkie,” dedi. “Bütün bunları söylüyorsun ama sen de en az diğerleri kadar kötüsün. Kızkardeşin kot pantolon ve tişört giymeye kalksın da bak ne yapıyorsun.”

“Hey, ona o dar tişörtü geçen sene Londra’dan ben getirdim!” diye itiraz etti Vikram.

“Ama onu caz *yatrası* için giydiğinde az pişman etmedin kızı, değil mi?”

“Onu evin dışında giymek isteyeceğini nereden bilecektim ki?” dedi Vikram ve bütün grup kahkahalara boğuldu. Yine de içimizde kimse buna Vikram kadar gülmedi.

Vikram Patel ortalama bir boya ve kiloya sahipti ama ortalama olan sadece bu ikisiydi. Parlak, kalın, kıvırcık siyah saçları, yakışıklı suratını çevreliyordu. Işıltılı, canlı, açık kahverengi gözleri şahin burnu gibi bir burnun ve Zapata’nınki gibi bir bıyığın üzerinden büyük bir güvenle size bakıyordu. Kovboy çizmeleri, kotu, gömleği ve deri yeleği siyahtı, boynundan da İspanyol bir Flamenko şapkası sırtına doğru deri kayışlarla

uzanıyordu. Bozuk paralardan oluşan kemeri ve şapkasının şeridi gümüştü. Düşük bütçeli western filmlerdeki kahramanlara benziyordu. Hatta büyük ihtimalle gerçekten böyle bir filmden esinlenmişti. Vikram'ın *Bir Zamanlar Batı ve İyi, Kötü ve Çirkin* gibi *Sergio Leone* filmlerine karşı bir saplantısı vardı. Sonraları, onu daha iyi tanıyınca, sevdiği kadının kalbini nasıl kazandığını görünce ve beni öldürmek isteyenlerin karşısına birlikte çıkıp savaştığımızda, onun gerçek bir kahraman olduğunu ve hayran olduğu silahşörlerle yarışabileceğini öğrendim.

O ilk karşılaşmamızda, kovboy rüyasını rahatça yaşamasına ve bunu taşıyışındaki kendine güvene hayran olmuştum. *Vikram'ın içi dışı birdir*, demişti Karla bir keresinde. Karla bu lafı sevecen bir ifadeyle söylemişti ama içinde az da olsa bir küçümseme vardı. Bu yüzden bunu söylediğinde diğerleri gibi gülmemiştim. Gösterişli giyinme takıntısı olan insanları hep sevdim, çünkü dürüstlükleri her zaman yüreğime işledi.

"Gerçeği söylüyorum!" diye ısrar etti Vikram. "Kopenhag'da bir kulüp vardı, ona telefon kulübü diyorlar. Bütün masalarda kırmızı ışıklarla yanan numaralar var. Eğer on iki numaralı masada oturan biri dikkatini çekiyorsa, on iki numaralı masayı arıyorsun ve konuşuyorsun. Öldürücü bir sistem. Çoğu zaman konuştuğun kişi senin kim olduğunu bilmiyor ya da sen kiminle konuştuğundan habersiz oluyorsun, çünkü herkes aynı anda telefonla konuşuyor. Sonra da konuştuğun insanlara masa numaranı söylüyorsun. Orada gerçekten çok eğlendim. Ama böyle bir şeyi burada yapmaya kalksalardı, beş dakika bile sürmezdi. Çünkü erkekler bununla başa çıkamazdı. Hintli erkeklerin çoğu *chutias*'dır *yaar*. Böyle bir durumda küfürler, hakaretler havada uçuşur. Kopenhag'da insanlar gerçekten harika. Hindistan'ın orası gibi olması için daha uzun bir yol kat etmesi gerek."

Ulla hevesle "Bence işler her geçen gün daha iyiye gidiyor," dedi. "Hindistan'ın geleceğinin iyi olacağını düşünüyorum. Her şeyin şimdikinden iyi olacağına ve birçok insanın çok daha iyi şartlarda yaşayacağına eminim."

Hepimiz dönüp Ulla'ya baktık. Masada çıt çıkmıyordu. Onunla yatacak kadar zengin Hintliler tarafından seks oyuncağı olarak kullanılan genç bir kadından böyle fikirler duymak hepimizi şaşkına çevirmişti. Ulla hor görülen, istismar edilen bir kadındı. Açıkçası onun daha kötümser olmasını

beklerdim. İyimserlik, sevginin birinci dereceden kuzenidir ve zorlayıcılığı, espri anlayışı olmaması ve hiç beklemediğiniz bir yerde karşınıza çıkması gibi üç noktada aşka benzer.

Didier tiksinerek dudaklarını buruşturdu. "Sevgili, sersem Ullam, burada hiçbir şey değişmez," dedi. "Eğer insanlığa karşı bu kadar sevecensen ve merhametini hor görmeye çevirmek istiyorsan bir garson ya da temizlikçi olarak iş bul. İnsan ırkı ve onun geleceğiyle ilgili sağlıklı bir nefret geliştirmenin en iyi yolu düşük maaş karşılığında onlara yiyecek servis etme ya da arkalarını temizleme işidir. Hayatımı kazanmak zorunda olduğum zamanlarda bu iki işi de yaptım. Korkunçtu. Şimdi düşününce bile tüylerim diken diken oluyor. İşte o zaman, hiçbir şeyin asla değişmeyeceğini öğrendim. Doğruyu söylemek gerekirse bundan memnunum. Daha iyi ya da daha kötü bir dünyada hiç para kazanamazdım."

"Şaçmalık," dedi Lettie. "İşler daha iyiye ya da çok daha kötüye gidebilir. Gecekonduda yaşayan insanlara sor. Onlar işlerin ne kadar kötüye gidebileceği konusunda uzmanlar. Haklı değil miyim Karla?"

Hepimiz dikkatimizi Karla'ya verdik. Karla bir an işaretparmağıyla fincanını döndürüp onunla oyalandı.

Sonra yavaşça "Bence hepimiz, her birimiz geleceğimizi kazanmalıyız," dedi. "Gelecek de önemi olan diğer her şey gibi kazanılmalı. Eğer onu kazanmazsak bir geleceğimiz olamaz. Onu kazanmaz ve haketmezsek, sonsuza kadar şimdide yaşamak zorunda kalırız ya da daha da kötüsü geçmişte yaşarız. Sevgi de muhtemelen böyle bir şey. O da geleceği kazanmanın bir yolu."

"Ben Didier'e katılıyorum," dedi Maurizio yemeğinin üstüne bir bardak buzlu su içerek. "Ben her şeyi olduğu gibi seviyorum ve eğer değişirlerse şimdiki gibi mutlu olamam."

Karla bana döndü. "Ya sen?"

"Bana ne olmuş?" diye sordum gülerek.

“Bir süreliğine gerçekten ama gerçekten mutlu olacağım bilsen ama baştan itibaren de bu mutluluğun hüsranla biteceğinin ve sana acı vereceğinin farkında olsan, yine de o mutluluğu yaşar mısın, yoksa ondan kaçar mısın?”

İlgiyle üzerime dikilen bakışlar ve bu soru beni sarstı. Herkes susmuş, cevabımı bekliyordu. Bunun bir test olduğunu, Karla’nın bu soruyu daha önce de sorduğunu hissettim. Belki masadaki diğer kişilere de bu soruyu sormuştu. Belki onlar cevaplarını vermiş, şimdi de benimkini duymak için bekliyorlardı. Karla’nın ne dememi istediğinden emin değildim ama işin gerçeği benim hayatım zaten bu sorunun cevabıydı. Hapishaneden kaçtığımda seçimimi yapmıştım.

“Mutluluğu seçerdim,” diye yanıtladım ve Karla tarafından eğlendiğini ya da cevabımı kabul ettiğini ya da her ikisini birden gösteren yarım ağız bir gülüşle ödüllendirildim.

“Ben böyle yapmazdım,” dedi Ulla kaşlarını çatarak. “Kederden nefret ederim. Azıcık bir üzüntü yaşamaktansa hiçbir şey yaşamam daha iyi. Belki de bu yüzden uyumayı bu kadar çok seviyorumdur ne dersiniz? Uyurken gerçekten üzgün olmak imkansız. Rüyanda mutlu, kızgın ya da korkmuş olabiliyorsun ama üzgün olmak için uyanık olmak gerekir, öyle değil mi?”

“Ben sana katılıyorum Ulla,” dedi Vikram. “Dünyada yeterince keder var *yaar*. İşte bu yüzden insanlar her dakika kafayı çekiyor. Ben de bu yüzden hep kafayı çekiyorum.”

Kavita “Hmm, ben sana katılıyorum Lin,” dedi. Ama bunu gerçekten bana katıldığından mı, yoksa Vikram’a karşı çıkmak istediğinden mi söylediğini anlayamadım. “Eğer gerçekten mutlu olma şansın varsa, bedeli ne olursa olsun bu şansı kaçırmamalısın.”

Didier sohbetin gittiği yönden rahatsız olmuştu.

“Hepiniz fazla ciddi oldunuz.”

Vikram bu söylenenden alınmış gibiydi. “Ben hiç de ciddi olmadım!” dedi.

Didier bir kaşını kaldırıp ona baktı.

“Yani her şeyi olduğundan ya da gerektiğinden daha zor hale getiriyorsunuz. Hayatın gerçekleri oldukça basittir. İlk başlarda hayvanlardan, havadan, ağaçlardan, gecenin karanlığından, yani birbirimizden başka her şeyden korkuyorduk. Şimdi ise birbirimiz dışında hemen hemen hiçbir şeyden korkmaz hale geldik. Kimse diğerinin neyi, neden yaptığını bilmiyor. Kimse doğruları söylemiyor. Kimse mutlu değil. Kimse güvende değil. Dünyada yanlış olan onca şey arasında yapabileceğin tek şey var, o da hayatta kalmak. Hayatta kalmak zorundasın. İşte bu ikilemden dolayı da bir ruhumuz olduğu ve kaderimize önem veren bir Tanrı bulunduğu yalınına inanıyoruz.”

Didier sandalyesine yaslandı ve iki eliyle Dartanyan bıyığının uçlarını kıvırdı.

Kısa süren sessizliğin ardından Vikram “Didier’in az önce ne dediğini tam olarak anladığımı söyleyemeyeceğim ama bir yandan ona hak verirken diğer yandan kendimi hakarete uğramış gibi hissettim,” diye mırıldandı.

Maurizio gitmek için ayağa kalktı. Bir elini Karla’nın omzuna koyup hepimize çok canayakın ve çekici bir şekilde gülümsedi. Ondan nefret etmek için uğraşsam da bu gülücüğe hayranlık duymadan edemedim.

“Kafan karışmasın Vikram,” dedi neşeyle. “Didier sadece tek bir konudan bahseder, o da kendisidir.”

Karla da çabucak ekledi. “Ne yazık ki bu da insanı büyüleyen bir konudur.”

Didier hafifçe eğildi. “Merci, Karla, hayatım,” diye cevap verdi.

“*Allora*, Modena, gidelim. Hepinizi daha sonra President’ta görürüz, *Ciao*.

Maurizio, Karla’yı yanağından öptü, Ray-Ban gözlüğünü taktı ve yanında Modena ile kalabalık geceye doğru yol almaya başladı. İspanyol bütün gece boyunca ağzını hiç açmamış, hatta gülmemişti bile. Kalabalık sokakta siluetleri gözden kaybolmaya başlarken Modena’nın yumruğunu sıkmış,

Maurizio’ya tutkulu bir şekilde bir şeyler anlattığını gördüm. Tamamen gözden kayboldukları ana kadar onların ardından baktım. Lettie konuşmaya başladığında, kendi kafamdan geçen cümleleri duymanın şokuyla hem şaşırdım hem de utandığımı hissettim.

“Göründüğü kadar havalı değil,” diye homurdandı Lettie.

Karla, elini Lettie’nin elinin üzerine koydu ve gülümsedi. “Hiçbir erkek göründüğü kadar havalı değildir.”

“Artık Maurizio’dan hoşlanmıyor musun?” diye sordu Ulla.

“Ondan nefret ediyorum. Hayır, ondan nefret etmiyorum ama hoşlanmıyorum da. Ona bakmak midemi bulandırıyor.”

Didider “Sevgili Letitia...” diye başlamıştı ki Karla sözünü kesti.

“Şimdi başlama Didier.”

Lettie dişlerinin arasından “Nasıl bu kadar aptal olabildim, anlamıyorum,” dedi.

“*Na ja*” diye cevapladı Ulla yavaşça. “Sana söylemiştim demekten hiç hoşlanmam ama...”

Kavita “Nedenmiş?” diye sordu. “Ben, sana söylemiştim demeye bayılırım. Vikram’a haftada en az bir kere ben sana söylemiştim derim. Çikolata yemektense, sana söylemiştim demeyi tercih ederim.”

Vikram “Ben Maurizio’yu severim,” diye fikrini belirtti. “Çok iyi at bindiğini biliyor musunuz? Clint Eastwood gibi at biniyor *yaar*. Onu geçen hafta Chovvpatty’de sarışın, afet bir İsveçli hatunla sahilde at binerken gördüm. Tıpkı *Kasabadaki Yabancı* filmindeki Clint Eastwood gibiydi. Doğru söylüyorum.”

“Ah, demek ata biniyormuş, nasıl oldu da bunu bilemedim, bütün söylediklerimi geri alıyorum o zaman,” dedi Lettie.

Vikram, Lettie’nin içinde bulunduğu ruh halini anlamamıştı. “Dairesinde acayip iyi bir ses sistemi var,” diye ekledi. “Ve orijinal İtalyan filmleri...”

Lettie yanında getirdiği kitabı alarak çantasını kaptığı gibi ayağa fırladı. “Bu kadarı yeter! Ben gidiyorum!” dedi. Yüzünü çevreleyen kızıl kıvırcık saçları, sinirli halinin etkisiyle titriyordu. Oval yüzünün beyaz, öyle ipeksi bir teni vardı ki bir an için ışıkların altında mermerden bir Madonna’ya benzedi. O an Karla’nın onun için dediği aklıma geldi. *Bence içimizde manevi yönü en kuvvetli olan kişi* o...

Vikram da Lettie’nin ardından ayağa fırladı.

“Seni oteline kadar geçireyim. Yolumun üzeri.”

Lettie birdenbire dönüp “Öyle mi?” diye sorunca, Vikram refleksle geri çekildi. “Senin yolun ne tarafa peki?”

“Ben... Ben... Her yere giderim *yaar*. Uzun bir yürüyüş yapacaktım. Yani, sen nereye gidiyorsan benim yolum da oradan geçer.”

Lettie dişlerini sıktı, gözlerinden mavi alevler çıkararak “Üf, tamam,” dedi, “madem ısrar ediyorsun. Karla, aşkım, seninle yarın Taç’ta kahve içeriz. Söz bu sefer gecikmeyeceğim.”

“Orada olurum,” dedi Karla.

Lettie el salladı. “Hoşçakalın!”

Vikram da onun peşinden aceleyle çıkarken “Benden de hoşçakalın!” dedi.

Didier düşünceli bir şekilde “Letitia’da en çok sevdiğim şey ne biliyor musun, hiçbir yanı Fransız’a benzemiyor. Bizim kültürümüz, yani Fransız kültürü o kadar yaygın ve etkileyicidir ki dünyada neredeyse herkes az da olsa Fransız’dır. Bu, özellikle de kadınlar için geçerli. Dünyadaki neredeyse her kadın bir açıdan Fransız. Fakat Letitia şimdiye dek gördüğüm hiç Fransız olmayan tek kadın.”

“Sende de ne çok laf var Didier,” dedi Kavita. “Hele bu akşam her zamankinden fazla şakıyorsun. Ne oldu, aşık mı oldun, aşksız mı kaldın?”

Didier iç çekerek birbiri üstüne koyduğu ellerine baktı.

“Sanırım ikisi de. Kendimi oldukça hüzünlü hissediyorum. Federico dini buldu. Bu korkunç bir şey ve itiraf etmeliyim ki bu olay beni yaraladı. İşin aslı onun azizliği kalbimi kırdı. Ama benden bu kadar. İmtiaz Dharker, Jehangir’de yeni bir sergi açmış. Onun çalışmaları her zaman tensel ve biraz da vahşi olur. Beni de her zaman kendime getirir. Kavita benimle sergiye gelmek ister misin?”

“Elbette, çok isterim,” dedi Kavita gülümseyerek.

Ulla içini çekti. “Ben de sizinle Regal Kavşağı’na kadar yürüyeceğim,” dedi. “Modena ile buluşmam lazım.”

Hepsi ayağa kalkıp veda etti ve çıkışa doğru yürümeye koyuldu. O esnada Didier geri döndü ve yanımda durdu. Omzuma bir elini koyarak çok şefkatli bir şekilde bana baktı ve güldü.

“Onunla git Lin,” dedi. “Prabaker’le köye git. Dünyadaki her şehrin kalbinde bir köy vardır. Köyü anlamadan şehri hiçbir zaman anlamazsın. Git oraya. Döndüğünde Hindistan’ın seni nasıl değiştirdiğini görürüm. *Bone chance!*”

Didier hızla uzaklaşarak beni Karla ile yalnız bıraktı. Didier ve diğerleri masadayken restoran oldukça gürültülüydü. Birdenbire etraf sessizleşmiş ya da bana öyle gelmişti. Geniş odada söylediğim her kelime masadan masaya yankı yapacakmış gibi hissettim.

İlk konuşan Karla oldu. “Bizi terk mi ediyorsun?” diye sordu.

“Prabaker, ailesinin köyüne onunla gitmem için beni davet etti. Orası ait olduğu yermiş.”

“Ve sen de onunla gideceksin?”

“Evet, sanırım gideceğim. Bu onur duyulacak bir durum olmalı. Prabaker her altı ayda bir ailesinin yanına gittiğini söyledi. Bombay’da turist rehberi

olarak çalıştığı dokuz seneden beri böyle yapıyormuş ama ilk kez bir yabancıyı oraya davet etmiş.”

Karla bana göz kırptı, yüzüne hafif bir gülücük yerleşti.

“İlk davet ettiği kişi sen olmayabilirsin. Onun turistleri arasında böyle bir şeyi kabul edecek kadar deli olan tek kişi sen olabilirsin. Ama bu da aynı kapıya çıkar zaten.”

“Sence bu daveti kabul etmek delilik mi?”

“Hiç de değil! Yani, hepimiz kadar delisin diyelim. Köy neredeymiş?”

“Tam olarak bilmiyorum. Ülkenin kuzeyinde bir yerlerde. Oraya gitmek için trene, ardından da iki otobüse binmek gerekiyormuş.”

“Didier haklı. Gitmelisin. Eğer Bombay’da kalmak istiyorsan, o zaman köyde biraz vakit geçirmelisin. Köy anahtar bir konumdadır.”

Önümüzden geçen bir garson son siparişimizi aldı ve birkaç dakika sonra Karla’ya muzlu milkshake, bana da çay getirdi.

“Buraya alışman ne kadar sürdü Karla? Sen her zaman rahat ve burada evindeymiş gibi gözüküyorsun. Sanki her zaman buradaydın.”

“Bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum. Ama burası benim için doğru yerdi. Bunu buraya ilk geldiğim gün, daha ilk anda anlamıştım. Yani bir anlamda baştan beri rahatım.”

“Bunu söylemen komik. Ben de biraz böyle hissediyorum. Havaalanına vardıktan sonra bir saat olmamıştı ki burasının benim için doğru yer olduğuna dair çok güçlü bir şeyler hissettim.”

“Asıl değişim dille başladı. Hintçe rüyalar görmeye başladığımda burada evimde olduğumu anladım. O zamandan bu yana her şey yerli yerine oturdu.”

“Yani hepsi bu mu? Sonsuza kadar burada mı kalacaksın?”

Karla her zamanki düşünceli haliyle “Sonsuz diye bir şey yok,” dedi. “Bu kelimeyi niye kullanırız bilmem.”

“Ne demek istediğimi anladın.”

“Evet. Şey, istediğimi alana kadar burada kalacağım. Sonra belki başka bir yere giderim.”

“İstediğin nedir Karla?”

Karla kaşlarını çattı ve doğruca gözlerimin içine bakmaya başladı. İyi bildiğim bir ifadeydi bu ve sanki *Eğer bu soruyu soruyorsan cevabı asla bilemeyeceksin*, der gibiydi.

Hafif, çarpık bir gülümsemeyle “Her şeyi istiyorum,” diye cevapladı. “Bunu bir keresinde bir arkadaşıma söyledim, o da bana hayatta asıl önemli olanın hiçbir şey istememek ve bu isteğine ulaşmak olduğunu söyledi.”

Daha sonra Causeway’de kalabalığa karıştık ve Colaba Pazarı’nın arkasındaki yapraklarla kaplı boş sokaklardan geçtik. Karla’nın oturduğu apartmanın yakınındaki uzun bir karaağacın altındaki bankta durduk.

“Bu paradigmaların yer değiştirmesi gibi,” dedim yol boyunca düşündüğüm bir şeyi açıklamaya çalışarak. “Etrafa bambaşka gözlerle bakmanın ve farklı bir şekilde düşünmenin bir yolu.”

“Haklısın. Kesinlikle öyle.”

“Prabaker beni bir çeşit bakımevine götürdü, St. John Hastanesi’nin yakınında eski bir apartman. Uzanmaları ve orada ölmeleri için kendilerine bir parça yer verilmiş hasta ve ölmek üzere olan insanlarla dolu bir meydandı. Oranın bir aziz gibi görülen sahibi de etrafta dolaşıyor, kaç tane işe yarar organları olduğunu belirten etiketleri hastalara takıyordu. Orası büyük bir organ bankası gibiydi ve insanlar ölecek temiz, sessiz bir yer bulmanın ayrıcalığının karşılığını bu şekilde, adama ihtiyaç duyduğunda organlarını vererek ödüyorlardı. Ve ne acıklı ki insanlar bunun için adama gerçekten minnet duyuyordu. Ona saygı duyuyorlar, ona sevgi dolu gözlerle bakıyorlardı.”

“Şu arkadaşın Prabaker son iki haftada sana oldukça farklı bir deneyim yaşattı, öyle değil mi?”

“Oldukça kötüydü. Ama en kötüsü gördüklerin karşısında hiçbir şey yapamaman. Özellikle de çocukları gördükten sonra... Başı belada olan çocukları ve gecekondulardaki insanları gördükten sonra. Prabaker beni yaşadığı gecekonduya götürdü. Açıktaki tuvaletin kokusu, etrafın dağınıklığı, kapılarının önüne çıkıp sana bakan o insanlar... Hiçbir şeyi değiştiremiyorsun. Elinden hiçbir şey gelmiyor. İşlerin çok daha kötü olabileceğini ve daha iyi olamayacağını, bu konuda elinden bir şey gelmeyeceğini kabul etmek zorunda kalıyorsun.”

“Dünyada yanlış giden şeyleri bilmek güzel,” dedi Karla kısa bir sessizliğin ardından. “Ama bazen de gördüklerin ne kadar yanlış olursa olsun, bunları değiştiremeyeceğini bilmen gerekir. Birileri değiştirmeye çalışmadan önce, dünyada kötü giden pek çok şey aslında o kadar da kötü değildi.”

“Buna inanmak istediğimden emin değilim. Haklı olduğunu biliyorum. Bazen işleri düzeltmek isterken daha kötü bir hale getirdiğimizin farkındayım. Ama bir şeyleri doğru yaparsak herkesin ve her şeyin daha iyiye doğru değişebileceğine inanmak istiyorum.”

“Biliyor musun, bugün Prabaker’le karşılaştım. Ne demek istediği hakkında en ufak bir fikrim yok ama sana suyu sormamı istedi.”

“Ah, evet,” diyerek güldüm. “Dün Prabaker’le buluşmak üzere otelin merdivenlerinden aşağı, sokağa iniyordum. İnerken kafalarında kocaman su şişeleri taşıyan Hintli adamlar gördüm. Onlar geçsin diye duvara yaslandım. Merdivenlerin sonuna geldiğimde altına tekerlekler eklenmiş büyük bir tahta varil gördüm. Bu bir çeşit su tankıydı. Bir adam elindeki kovayı varile batırıyor ve şişeleri suyla dolduruyordu.

“Uzun süre bunu izledim. Adamlar merdivenlerden bir aşağı bir yukarı inip çıkarak bir sürü tur yaptı. Prabaker geldiğinde ona ne yaptıklarını sordum. O da bana o suyun benim duşta kullandığım su olduğunu söyledi. Suyun çatıdaki bir tanktan geldiğini, adamların da şişelerle tankı doldurduğunu anlattı.”

“Tabii.”

“Evet, sen bunu biliyorsun ama ben dün öğrendim. Bu sıcakta günde üç kere duş alıyordum. Bu adamların sırf ben duş alayım diye lanet olası bir tankı doldurmak için altı kat çıktıklarından haberim yoktu. Bu yüzden kendimi berbat hissettim biliyor musun? Prabaker’e, o otelde bir daha asla duş almayacağımı söyledim.”

“O ne dedi?”

“*Hayır, hayır anlamıyorsun*, dedi. Bu insan işiymiş. Bu adamların benim gibi turistler sayesinde bir işi varmış. Adamlarının her birinin aldığı ücretle ailesinin geçimine katkıda bulunduğunu söyledi. Bana *günde, üç, dört, hatta beş kez duş almalısın,* dedi.”

Karla da bunu onaylarcasına başını salladı.

“Daha sonra da su tanklarını iterek yeniden şehirde dolanmaya hazırlanan adamlara bakmamı istedi. Prabaker’in ne demek istediğini, neyi görmemi arzuladığını tahmin ettim. Adamlar güçlü, sağlıklı ve yaptıkları işten gururluydular. Dilenmiyor, hırsızlık yapmıyorlardı. Yaşamlarını kazanmak için sıkı çalışıyorlardı ama bundan memnundular. Güçlü kaslarıyla trafikte ilerlerken bazı Hintli genç kızların onlara doğru muzip muzip bakmalarını, adamların başları dimdik ilerlemelerini izledim.”

“Peki, hala otelde mi duş alıyorsun?”

“Günde üç defa,” dedim gülerek. “Söylesene, Lettie neden Maurizio’ya o kadar kızgındı?”

Karla bir gecede ikinci defa gözlerimin içine dimdik baktı.

“Lettie’nin Yabancılar Şubesi’nde iyi bir bağlantısı var. Safir mücevherlere büyük ilgi duyan kıdemli bir memura onları toptan alım fiyatından satıyor. Bazen bu iyiliğin karşılığında bir vizenin neredeyse süresiz yenilenmesi gibi ayrıcalıklar alıyor. Maurizio vizesini bir yıl daha uzatmak istiyordu. Lettie’ye aşıkmış gibi yapıp onu buna inandırdı ve istediğini elde edince de onu terketti.”

“Lettie senin arkadaşın...”

“Onu uyardım. Maurizio aşık olunacak bir erkek değildir. Onunla başka her şeyi yapabilirsin ama ona aşık olamazsın dedim. Beni dinlemedi.”

“Hala Maurizio’dan hoşlanıyor musun peki? Arkadaşına yaptıklarından sonra?”

“Maurizio tam da ondan beklediğim şeyi yaptı. Kendine göre sevgisi karşılığında vizeyi aldı ve bu da adil bir anlaşmaydı. Bana böyle bir şeyi yapmayı asla denemeyecektir.”

“Senden korkuyor mu?” diye sordum gülümseyerek.

“Evet, sanırım biraz korkuyor. Ondan hoşlanma sebeplerimden biri de bu. Benden azıcık da olsa korkmayacak bir adama saygı duyamam.”

Karla ayağa kalkınca ben de onunla birlikte kalktım. Sokak lambasının altında yeşil gözleri, ışıktan sulanmış birer mücevher gibiydi. Dudakları yalın bir gülümsemeyle genişlediğinde, bu anın sadece bana ait olduğunu düşündüm. Kalbim bir dilenci gibi umutlanıp içten içe yalvarmaya başladı.

“Prabaker’in köyüne gittiğinde biraz rahatla. Sadece kendini bırak. Hindistan’da kazanmak için, bazen önce teslim olman gerekir.”

Kibarca güldüm. “Her zaman verecek akıllıca bir tavsiyen var değil mi?” dedim.

“Bu akıllıca bir tavsiye değil Lin. Bence akla gereğinden fazla değer veriliyor. Akıllı olacağıma zeki olurum daha iyi. Tanıdığım akıllı insanların çoğu bana baş ağrısından başka bir şey vermiyor. Ama şimdiye dek sevmediğim zeki bir adam veya kadınla hiç karşılaşmadım. Eğer sana akıllıca öğüder verseydim -ki vermedim- yolda sarhoş olma, bütün paranı harcama ve güzel bir köylü güzeline aşık olma derdim. İşte bu akıllıca olurdu. Zeka ile aklın farkı budur. Ben zekayı tercih ederim, bu yüzden sana köye gittiğinde karşına ne çıkarsa çıksın teslim olmanı söyledim. Pekala, ben artık gidiyorum. Geri döndüğünde beni görmeye gel. Bunu iple çekeceğim. Gerçekten.”

Karla beni yanağımdan öpüp arkasını döndü. İçimden onu kollarından tutup dudaklarından öpmek geliyordu ama yapamıyordum. Karla'nın karanlık siluetinin uzaklaşmasını izledim. Oturduğu apartmanın yanındaki sarı ışığa ulaştığında, sanki bakışlarım onu karanlıklardan çekip çıkarmış gibi hissettim, sanki kalbim onu aşkın ışığı ve renkleriyle boyamıştı. Ona bakıyor muyum diye bir kez arkasını döndükten sonra yavaşça kapıyı açtı ve arkasından kilitleyerek kapadı.

Onunla geçirdiğim bu son saat bir Borsalino testiydi bundan emindim. Otelime doğru yürürken bu testten geçip geçmediğimi merak ettim. Bunca sene sonra hala bunu düşünürüm ve hala da cevabını bilmem.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Victoria Terminali'nin uzun ve yassı eyaletlerarası peronları kubbeli tavanların altında göz alabildiğince uzanan birer metal cennetiydi. Bu mimari yapının melekleri güvercinlerdi ve tünekleri o kadar yukarılardaydı ki zar zor ayırt edilebiliyorlardı. Uzak, göklere ait birer beyaz ışık kaynağı gibiydiler. Bu devasa istasyon -bu istasyonu her gün kullananların söylediği şekliyle kısaca V.T.- karmaşık bir şekilde tasarlanmış cephesi, kuleleri ve süslerinin ihtişamıyla ünlüydü. Bana göre ise en güzel yeri bir katedrali andıran içiydi. Orada işlevselliğin kısıtlamaları sanatın tutkusuyla birleşmişti ve zaman ile zamansız olan aynı oranda saygıyı hakediyordu.

Bana daha uzunmuş gelen bir saat boyunca kuzeye doğru giden eyaletlerarası peronda bagajlarımızın ortasında oturdum. Saat akşamın altısıydı ve peron insanlar, bavullar, eşya yığınları, canlı ve yeni ölmüş hayvanların bulunduğu zirai bir karışımla tıklım tıklım doluydu.

Prabaker olduğu yerde duran iki tren arasında mekik dokuyup duruyordu. Beşinci kere yanımdan ayrılmıştı ve birkaç dakika sonra da beşinci defa geri geldi.

"Tanrı aşkına otur artık Prabu."

"Oturamam Lin."

"O zaman trene binelim."

"O da olmaz Lin. Trene binme zamanı henüz gelmedi."

"Peki, trene binme zamanı ne zaman gelecek?"

“Sanırım, çok yakın bir zaman sonra. Dinle! Dinle!”

Bir duyuru yapılıyordu. İngilizce yapılıyor olabilirdi ama anons kızgın bir sarhoşun konuşmasına benziyordu ve koni şeklindeki birçok antika sayılabilecek hoparlörden oldukça bozuk bir ses çıkıyordu. Bu esnada Prabaker’in yüzündeki ifade endişeliden kederliye doğru bir geçiş yaptı.

“Şimdi! Şimdi Lin! Çabuk! Acele etmeliyiz! Acele etmelisin!”

“Bekle, bir saattir beni burada pirinçten bir Buda’ymışçasına oturtuyorsun. Birdenbire acele etmemiz mi gerekti yani?”

“Evet, baba. Şimdi Buda ile uğraşacak vakit yok. Kutsal Zat beni affetsin. Çok acele etmelisin. Geliyor! Hazır olmalısın. Geliyor!”

“Kim geliyor?”

Prabaker perona bakmak için döndü. Anons her ne ise kalabalığı galeyana getirmişti ve insanlar eşyalarıyla birlikte iki trene hücum etmeye başlamıştı. Birbirleriyle mücadele eden insan bedenleri arasından bir adam çıkıp bize doğru yürümeye başladı. Adam şimdiye dek gördüğüm en iriyarı adamlardan biriydi. İki metre boyunda ve çok kaslıydı. Geniş göğsüne dek uzanan beyaz kalın bir sakalı vardı. Bombay’da kondüktörlerin giydiği kırmızı ve haki keten şapka, gömlek ve şort giymişti.

Prabaker deve hayranlık ve korkuyla baktı ve “O!” dedi. “Sen şimdi bu adamla git Lin.”

Yabancılara alışık olan kondüktör olayın kontrolünü eline aldı. İki elini de uzatınca adamın el sıkışmak istediğini sandım bu yüzden ben de elimi uzattım. Adam bu hareketimi ne kadar itici bulduğunu belirten bir hareketle elimi itti. Daha sonra da ellerini koltuk altlarıma koyarak beni havaya kaldırdı ve bavulların üzerine attı.

Doksan kiloyken birinin sizi hiç zorlanmadan kaldırması insanı neşelendiren bir deneyim ama aynı zamanda da endişe verici. O noktada sanki aksi mümkünmüş gibi kondüktörle işbirliği yapmaya karar verdim.

Koca adam ağır sırt çantamı kafasının üstüne koyup diğer çantalarımı kaldırırken Prabaker de beni onun sırtına yerleştirdi ve adamın kırmızı gömleğini bana doğru uzattı.

“Lin, bu gömleği tut,” dedi. “Bunu tut ve hiç bırakma. Bana söz ver. Bu gömleği ne olursa olsun bırakmayacaksın.”

Prabaker’in ifadesi öyle alışılmadık şekilde ciddi ve içtendi ki kafamı onaylarcasına sallayıp kondüktörün gömleğini tutmaktan başka bir şey yapamadım.

“Hayır, aynı zamanda bunu söyle Lin! Bu gömleği asla bırakmayacağım de. Çabuk!”

“Of, Tanrı aşkına! Tamam. *Bu gömleği asla bırakmayacağım*. Mutlu oldun mu?”

Kalabalığın itiş kakışı arasına karışan Prabaker “Hoşçakal Lin,” diye bağırdı.

“Ne? Nereye gidiyorsun? Prabu! Prabu!”

Kondüktör inindeki bir ayı gibi “Tamam! Artık gidiyoruz,” diye kükredi.

Beni de arkasında sürükleyerek ve her adımında kalın diz kapaklarını havaya doğru kaldırarak kalabalığın arasına karıştı. Önündeki insanlar sağa sola kaçışıyor, kaçışmayanlar ise bir kenara düşüyordu.

Tehditler, hakaretler savurarak boğucu kalabalıktan kendine bir yol açmayı başarmıştı. Adam güçlü bacaklarıyla ilerledikçe diğer insanlar kenara çekilmek zorunda kalıyordu. Kalabalığın arasında duyduğum gürültünün kulaklarımda çınladığını hissediyordum. İnsanlar sanki korkunç bir felaketin kurbanıymışçasına bağırıyor ve çığlık atıyordu. Başımızın üstündeki hoparlörlerden karmaşık, anlaşılmaz anonslar yapılıyordu. Sirenler, ziller, düdükler durmaksızın, ardı ardına çalıyordu.

Diğerleri gibi insan bedenleriyle dolup taşmış bir vagonun önünde durduk. Görünüşe göre kollar, bacaklar, kafalardan oluşmuş bu duvarı aşmak

imkansızdı. Kondüktör karşı konulamaz güçlü bacaklarıyla vagondan içeri dalarken şaşırdım ama utanmadan da sıkı sıkı ona yapıştım.

Vagonun ortasına vardığımızda adam durdu. Kalabalığın yoğunluğu bu dev adamı bile sonunda yorgun düşürdü diye düşündüm. Adam tekrar hareket etmeye başladığında onu kaybetmemek için gömleğine tüm gücümle yapıştım. Birbirine yapışmış insanların çıkardığı bıkkınlık dolu sesler arasında bir mantra gibi defalarca tekrarlanan bir söz işittim.

Sonunda taşıyıcımın bana seslendiğini farkettim. Duyduğum kelimeyi anlamamıştım, çünkü bana bayım diyordu ve ben bu hitaba hiç alışık değildim.

En sonunda adam “Bayım! Bayım! Bayım!” diye bağırmaya başladı.

Adamın gömleğini bırakınca etrafıma bakındım ve Prabaker’in bir sıra boyunca uzandığını gördüm. Yer ayırmak için bizden önce oraya varmış ve ayırdığı yeri vücuduyla koruma altına almıştı. Ayaklarını bir tarafa uzatmış kolları ile de pencere kenarındaki koltuğun kenarına yapışmıştı. Neredeyse yarım düzine adam vagonun o kısmına ulaşmış bıkmadan büyük bir şiddetle Prabaker’i yattığı yerden kaldırmaya çalışıyordu. Saçını çekiyor, yumruk atıyor, yüzüne tokatlar indiriyorlardı. Prabaker bu saldırı karşısında çaresiz bir şekilde duruyordu ama beni görür görmez acı içindeki yüzünde zafer kazanmışçasına bir ifade belirdi.

Öfkeyle adamların yakalarından tuttuğum gibi onları bir köşeye fırlattım ve hepsinden teker teker kurtuldum. Prabaker ayağını yere koyunca yanına oturdum. Ben de oturur oturmaz yanımızdaki boş koltuk için kalabalıkta bir patırtı koptu. Kondüktör eşyalarımızı yere koydu. Yüzü, saçları ve gömleği terden sırılsıklamdı. Prabaker’e doğru başıyla selam vererek saygısını gösterirken bana da aynı oranda hor gören bakışlarla son bir kez baktı. Sonra yine etrafına hakaretler savurarak geldiği yöne doğru gitti.

“O adama ne kadar para ödedin?”

“Kırk rupi ödedim Lin.”

Kırk rupi. Onca bavulla vagona girmek için mücadele eden adam, bu iş karşılığı sadece iki dolar mı almıştı?

"Kırk rupi!"

Prabaker içini çekti. "Evet Lin," dedi. "Çok pahalı ama böyle güçlü bacaklar pahalı oluyor. Birçok rehber onun güçlü bacakları için çekişir. Ben onu ikna etmeyi başardım, çünkü senin... Ee, bu İngilizcede nasıl söylenir bilmiyorum. Kafanda bazı sorunlar olduğunu söyledim."

"Ona gerizekalı olduğumu mu söyledin?"

"Hayır, hayır," diye bağırdı Prabaker daha hafif bir ifade arayarak. "Aptal demek daha doğru olur sanırım."

"Yani sen ona aptal olduğumu söylediğin için adam bize yardım etti, doğru mu?"

Prabaker sırıttı. "Evet," diye yanıtladı. "Ama sadece aptal değil, senin çok ama çok ama çok apt—"

"Tamam. Anladım."

"Yani her bacak için yirmi rupi aldı adam. Bu sayede de şimdi oturduğumuz koltuklara kavuştuk."

"Sen iyi misin?" diye sordum öfkeyle. Benim için yaralanmayı göze almasına sinirlenmiştim.

"İyiyim baba. Vücudumda birkaç morluk olacak ama hiçbir yerim kırılmadı."

"Peki, ne haltettiğini sanıyordun sen? Sana biletler için para verdim. Biz de uygar insanlar gibi birinci ya da ikinci sınıfta oturabilirdik. Burada ne işimiz var?"

Büyük kahverengi gözlerinden sitem ve hayalkırıklığıyla bana baktı. Sonra cebinden birkaç banknot çıkarıp uzattı.

“Bu bilet parasının üstü. Birinci sınıf bileti herkes alabilir Lin. Eğer birinci sınıftan bilet almak istiyorsan bunu kendin de yapabilirsin. Sana konforlu, boş vagonlardan bir koltuk alsın diye bir Bombay rehberine ihtiyacın yok. Ama V.T.’den bu vagona binebilmek ve oturacak yer bulabilmek için benim gibi mükemmel bir Bombay rehberine ihtiyacın var, değil mi? Benim işim bu.”

Hala bütün bu olanlardan ötürü kendimi suçlu hissettiğim için kızgındım ama “Elbette,” dedim yumuşayarak. “Ama lütfen bir daha sırf ben oturacak yer bulayım diye kendini dövdürme olur mu?”

Prabaker bunu bir an düşündü ve loş vagon yeniden o eski gülümsemesiyle aydınlandı.

Ciddi ama yumuşak başlı bir şekilde “Eğer ille de dayak yiyeceksem daha yüksek sesle bağırırım, böylece sen de hemen gelir ve yaralanmama engel olursun. Anlaştık mı?”

Tren birdenbire öne doğru atılıp terminalden çıkarken içimi çekip “Anlaştık,” dedim.

Yolculuk başlar başlamaz az önce yaşanan kavgalar, dövüşler tamamen sona erdi ve yerini seyahat boyunca devam eden sükunete ve nezakete bıraktı.

Karşımda oturan adam bacak bacak üstüne atarken ayağı yanlışlıkla benim bacağıma çok hafifçe çarptığı için, hemen sağ elinin parmaklarıyla önce benim dizime sonra da göğsüne dokunup Hintlilerin yaptığı şekilde benden özür diledi. Vagonda ve koridorda da yolcular birbirlerine karşı aynı ölçüde saygılı ve ilgiliydi.

Trene binmek için yaşanan o vahşi kargaşadan sonra böylesi bir kibarlığı açıkçası sinir bozucu bulmuştum. Birinin ayağı hafifçe başkasına dokundu diye bu kadar nezaket gösteren insanların birkaç dakika önce birbirlerini camdan itmeleri bana oldukça ikiyüzlü gelmişti.

Şimdi, kalabalık bir trende yaptığım ilk yolculuktan seneler sonra, o itişip kakışmaların ve daha sonra gösterilen nezaketin tek bir felsefeye, gereklilik

doktrinine ait olduğunu biliyorum. Trene binmek için göstermeniz gereken şiddet ile sonrasında yolculuk mümkün olduğunca iyi geçsin diye göstermeniz gereken nezaket, birbirine denkti. *Gerekli olan nedir?* Hindistan'da hakkında açıkça konuşulmayan ama her yerde size hissettirilen, kaçınamadığımız bir soruydu bu. Bunu anladığımda, şehrin nüfuzlu insanlarının gecekondulara göz yumması, trafiğin ortasında serbestçe dolaşan inekler, sokaklarda dilencilere gösterilen hoşgörü, bürokrasinin insanın elini kolunu bağlaması, Bolywood filmlerinin muhteşem hayal dünyası, kendi ihtiyaçları ve acıları kendisine yetip de artan bir ülkeye Tibet, İran, Afganistan, Afrika, Bangladeş gibi ülkelerden gelen mülteciler gibi sosyal hayatın kafa karıştıran birçok yönü aniden bir mana kazandı.

Gerçek ikiyüzlülüğün uçsuz bucaksız topraklardan gelmiş, hiçbir zaman trendeki bir koltuk için savaşmak zorunda kalmamış kişilerin gözlerinde ve akıllarında olduğunu farkettim. O ilk tren yolculuğumda bile Didier'in Hindistan ve buradaki milyarlarca insanla Fransa'dakiler hakkında söylediklerinde haklı olduğunu gördüm. İçimden bir ses, eğer bu kadar küçük bir alanda yaşayan insanlar Fransız, Avustralyalı ya da Amerikalı olsaydı trene binme kavgasının çok daha sert, sonrasındaki nezaket gösterisinin de çok daha az olacağını söylüyordu.

Aslına bakılırsa sınırlı olanaklar ve gittikçe artan sıcağa rağmen köylüler, gezgin satıcılar, seyyar işçiler ve eve dönen kocalar, oğullar ve babalar, kibarlıkları ve incelikleriyle yolculuğu katlanılır kılıyordu. Koltukların her santimi, hatta başımızın üstündeki bagaj bölmeleri bile doluydu. Koridordaki adamlar sırayla oturuyor ya da yerde bu amaçla sildikleri bir noktaya bağdaş kuruyorlardı. Herkese en az iki kişi yaslanıyordu, buna rağmen kimse huysuzluk ya da hırçınlık yapmıyordu.

Ama dört saatlik yolculuğun ardından bembeyaz saçlı ve dürbün gibi gözlük camları olan yaşlı bir adama yer verdiğimde Prabaker dinmek bilmeyen bir öfkeye kapıldı.

"Senin yerin için bir sürü insanla savaştım Lin. Şimdi sen, sanki oturduğun yer bir tükürmelik tütünmüşçesine ondan vazgeçiyor ve ayaklarının üzerinde dikiliyorsun."

“Hadi ama Prabu, o yaşlı bir adam, ayakta durmasına izin veremem.”

“Yaşlı adama bakmazsın olur biter. Lin, eğer ayakta duruyorsa ona bakma. Ayakta durması onun kendi sorunu, senin oturmanla bir ilgisi yok.”

Konuştuklarımıza kulak kabartan yolcuları farkederek güldüm. “Ben böyleyim,” diye kendimi savundum.

Prabaker benimle konuşuyormuş gibi yaparak fakat aslında meraklı kalabalığa sesini duyurarak “Vücudum yara bere dolu Lin,” diye sızlandı. Gömleğini kaldırarak belli belirsiz bir çiziği ve morarmış bir yeri gösterdi. “Bu yaşlı adam poposunun sağ kısmını koltuğa oturtsun diye bu tarafımda, sol tarafını oturtsun diye de diğer kısmımda bir sürü yara bere oldu. Her iki tarafı için her yanım yara içinde kaldı. Çok yazık Lin. Söyleyeceğim tek şey bu. Yazıklar olsun.”

Trendeki herkes neden bahsettiğini anlasın diye Prabu derdini hem İngilizce hem Hintçe anlatmıştı. Yolculuk arkadaşlarımızın hepsi bana kafalarını sallayıp kaşlarını çatarak yaptığım hareketi onaylamadıklarını gösteren bakışlar fırlatıyordu. En acımasız bakış ise yerimi verdiğim yaşlı adamdan geldi ve adam saatler boyunca bana sert sert bakmaya devam etti. Sonunda trenden inmek için ayağa kalktığında, öyle okkalı bir küfür etti ki diğer yolcular kahkahalara boğuldu. Hatta birkaç kişi halime acıyıp omzumu sıvazladı.

Uykucu gece ve gül renginde şafak boyunca tren ilerlemeye devam etti. Başka kasabalardan ve köylerden gelmiş insanlarla iç içe, etrafımı izleyip dinledim. Kalabalık ekonomi sınıfı bölümündeki yolculuğumda oldukça uzun ve sessiz geçen on dört saat boyunca dile ihtiyaç duymadan insanlarla iletişim kurmayı öğrendim ki birinci sınıfta bir ay yolculuk etsem bile bunu zor öğrenirdim.

Şehirden ayrıldığım bu ilk gezimde hiçbir şey beni meşhur Hint kafa sallamasının tam olarak ne anlama geldiğini görmek kadar mutlu etmedi. Bombay’da geçirdiğim haftalar boyunca Prabaker kafayı iki yana sallamanın, yani Hindistan’ın en sık yapılan hareketinin, başını ‘evet’ der gibi öne doğru sallamakla aynı anlamı taşıdığını anlatmıştı. Bunun aynı zamanda *Katılıyorum* ya da *Evet, isterim* gibi yan anlamlara gelebileceğine

de şahit olmuştum. Trende ise birini selamlamak için kullandığınızda bu hareketin evrensel bir anlam taşıdığını öğrenme şansına eriştim.

Vagonun açık kapısından içeri giren herkes, oturan veya ayakta duran diğer kişileri başını hafifçe sallayarak selamlıyordu. Her zaman da bir ya da daha çok kişi aynı baş sallamayla karşılık veriyordu. Durduğumuz her istasyonda aynı şeyi gördüm ve insanlar da birbirleriyle konuşmadıklarına göre bunun *evet* ya da *katılıyorum* demek olamayacağı sonucuna vardım. Sonunda bunun aslında *Ben barışçıl bir insanım. Kimseye zarar vermek gibi bir niyetim yok,* gibi yatıştırıcı ve diğer insanları rahatlatıcı bir mesaj içerdiğini farkettim.

Hayret uyandırıcı bu harekete duyduğum özen ve hayranlıkla ben de bunu denemeye karar verdim. Tren kırsal bir alanda durdu ve vagonda aramıza yeni biri katıldı. Adamla göz göze gelince başımı hafifçe sallayarak güldüm. Sonuç şaşırtıcıydı. Adam bana neredeyse Prabaker'inki kadar kocaman bir gülümseyişle karşılık verdi ve başını gayet enerjik bir şekilde salladı. O kadar enerjikti ki bir an endişelendim bile. Yolculuğun sonlarına doğru ise ben de artık kafamı diğerleri gibi alışık bir şekilde sallamayı ve kibarca gerekli mesajı vermeyi öğrenmiştim. Bu Hindistan'a özgü olan öğrendiğim ilk hareketti ve hayatıma hakim olacak değişimin başlangıcıydı.

Jalgaon'da, insanların oradan buraya koşuşturdukları geniş sokakları olan ticaret merkezinde trenden indik. Saat sabahın dokuzuydu ve etraf gürültü patırtı içindeydi. Biz istasyondan ayrılırken trenden demir, cam, tahta, kumaş, plastik gibi hammaddeler indiriliyordu. Çanak çömlekten giysiye, kilime kadar birbirinden farklı ürünler de şehirlere dağıtılsın diye istasyona taşınıyordu.

Baharatlı, taze yemek kokusu iştahımı oldukça açmıştı ama Prabaker otobüs durağına gitmek için acele ediyordu. Aslında durak uzun mesafe yolculuk yapan otobüslere ev sahipliği yapan geniş ve boş bir araziydi. Yarım saat boyunca ağır bavullarımızı taşıyarak bir otobüsten diğerine geçtik. Otobüslerin önlerinde yazılı olan Hintçe ve Marathi dilindeki yazıları okuyamıyordum. Prabaker ise yazıları okuyabilmesine rağmen her şoföre gideceği yeri mutlaka soruyordu.

“Otobüslerin önünde nereye gittikleri yazmıyor mu?” diye sordum zaman kaybetmemize sinirlenerek.

“Yazıyor. Bak şu Aurangabad’a, şu Ajanta’ya, Şu da...”

“Tamam, tamam. O zaman söyler misin, neden her otobüs şoförüne nereye gittiğini soruyorsun?”

Pabaker sorduğum bu soruya gerçekten şaşırarak “Ah!” dedi. “Çünkü her yazan doğru değildir.”

“Doğru değildir derken ne demek istiyorsun?”

Prabaker elindeki bavulları yere koyarak bana hoşgörüyle baktı ve güldü. “Şey, Lin, bu şoförlerin bazıları kimsenin gitmek istemediği yerlere gidiyor. Bu yerler yalnızca birkaç insanın yaşadığı küçük yerler de olabiliyor. Bu yüzden onlar da daha popüler yerlere gittiklerine dair levhalar asıyorlar.”

“Yani, herkesin gitmek istediği popüler yerlerin isimlerini otobüslerin camına asıyorlar ama aslında kimsenin gitmek istemediği bir yere gidiyorlar.” Prabaker sırıttı. “Doğru,” dedi.

“Peki ama neden?”

“Belki popüler bir yere gitmek için gelmiş kişileri, o kadar rağbet görmeyen yerlere gitmeye ikna ederler diye. Bu iş Lin.”

“Bu saçmalık,” dedim kızgınlıkla.

“Lin, bu insanları biraz olsun anlamalısın. Eğer otobüslerine gerçek levhalar assalar kimse gidip de onlarla konuşmaz, onlar da bütün gün yapayalnız kalır.”

“Hım, şimdi anladım,” diye mırıldandım alaycı bir şekilde. “Aslında hepinizin kalbi tertemiz.”

En sonunda bir otobüse bindiğimizde bizim gideceğimiz yerin popüler mekanlardan biri olduğunu gördüm. Şoför ve yardımcısı, yolcuları içeri almadan önce her birinin tam olarak nerede ineceğini soruyordu. En uzağa

gidecek olanlar otobüste en arka taraflara oturtuluyordu. Hızla artan bavullar, çocuklar ve hayvanlar otobüsü tıka basa doldurunca, iki kişilik koltuklara da üçer kişi yerleştirildi. Benim oturduğum yer koridor tarafında olduğu için, oradan arkaya geçirilmeye çalışılan eşyalara, bebeklere, yığınlara yardımcı olmak zorunda kalıyordum. İlk eşyayı bana doğru uzatan genç çiftçi bir süre tereddüt edip gri gözlerime bakakaldı. Ben gülümseyip kafamı iki yana sallayınca o da bana gülümseyip elindekini uzattı. Otobüs terminalden ayrılıncaya kadar geçen sürede etrafımdaki herkes bana gülümseyip kafa sallamaya başlamış, ben de onlara karşılık vermekle uğraşır olmuştum.

Şoförün arkasında asılı olan tabelada hem Marathi dilinde hem de İngilizce otobüsün kırk sekiz yolcu alabileceği yazıyordu ama kimse otobüste yetmiş yolcu ve tonlarca yük olmasından dolayı endişeleniyormuş gibi değildi. Eski model Bedford otobüsü fırtınada kalmış bir römorkör gibi şiddetli bir şekilde sallanıyordu. Otobüsün tepesinden, yanlarından, altından gıcırtılar yükseliyor, fren balataları frene her dokunulduğunda endişe verecek kadar ötüyordu. Buna rağmen şehirden dışarı çıktığımızda şoför saatte seksen, doksan kilometre hıza ulaşmayı başardı. Dar yol, otobüsün bir yana oldukça belirgin bir şekilde yatması, insanlardan ve hayvanlardan oluşan duvarlar, otobüsümüzün sallantısı ve şoförümüzün her virajı insanın midesini bulandıracak denli sert bir şekilde alması, beni yolculuk boyunca uyumamam ve rahatlamamam gerektiği konusunda ikna etti.

Üç saatlik tehlikeli bir tırmanışın ardından Deccan adlı geniş bir platoyu çevreleyen dağ sıralarının görüldüğü yamaca vardıktan sonra, platonun bereketli düzlüğüne doğru inmeye başladık. Hayatın ne kadar kırılgan bir hediye olduğunu düşünüp yaşadığımıza minnet duyarak ilk otobüsten ince uzun bir ağaca asılmış yırtık pırtık bir bayrakla işaretlenmiş küçük, tozlu ve terkedilmiş bir alanda indik. Bir saat içinde ikinci otobüs göründü.

Otobüse binerken şoför “*Gora kaun hain?*' diye sordu. *Beyaz adam kim*?

Prabaker de kayıtsız görünmeye ve bunu söylerken övündüğünü belli etmemeye çalışarak “*Maza mitra ahey,*” dedi. *O benim arkadaşım*.

Cevap Marathi dilinde, yani başkenti Bombay olan Maharashtra devletinin dilinde geldi. O zamanlar bu lisanı pek anlamıyordum ama köyde kaldığım

aylarda aynı soruları ve cevapları o kadar çok duydum ki birçok cümlenin anlamını ezberledim.

“Burada ne işi var?”

“Ailemi ziyaret ediyor.”

“Nereli?”

“Yeni Zelenda,” diye cevap verdi Prabaker.

“Yeni Zelanda mı?”

“Evet. Yeni Zelanda. Avrupa’da.”

“Yeni Zelanda’da para çok mu?”

“Evet. Evet. Oradaki herkes zengin.”

“Marathi biliyor mu?”

“Hayır.”

“Hintçe?”

“Hayır. Sadece İngilizce biliyor.”

“Sadece İngilizce mi?”

“Evet.”

“Neden?”

“Onun ülkesinde Hintçe konuşulmuyor.”

“Orada Hintçe konuşmuyorlar mı?”

“Konuşmuyorlar.”

“Marathi dilini de mi konuşmuyorlar?”

“Sadece İngilizce konuşuyorlar.”

“Aman Tanrım! Zavallı adam.”

“Evet.”

“Kaç yaşında?”

“Otuz.”

“Daha yaşlı duruyor.”

“Bütün Avrupalılar olduklarından çok daha yaşlı ve kızgın görünür. Bu, beyazlara özgü bir durum.”

“Evli mi?”

“Hayır.”

“Evli değil mi? Otuz yaşında ve evli değil hı?”

“O Avrupalı. Onların pek çoğu yaşlanınca evlenir.”

“Bu delilik.”

“Evet.”

“Ne iş yapıyor?”

“O bir öğretmen.”

“Öğretmen olmak güzel bir şey.”

“Evet.”

“Annesi ve babası var mı?”

“Evet.”

“Onlar neredeler?”

“Anavatanında. Yeni Zelanda’da.”

“O neden ailesiyle birlikte değil?”

“Seyahat ediyor. Bütün dünyayı geziyor da ondan.”

“Niye ki?”

“Avrupalılar bunu yapar. Bir süre çalışır, daha sonra da yalnız başlarına bir süre seyahat ederler. Yaşlanınca da evlenir ve çok ciddi kişiler olurlar.”

“Bu delilik.”

“Evet.”

“Karısı, çocukları, annesi, babası olmadan kendini çok yalnız hissediyor olmalı.”

“Evet ama Avrupalılar bunu umursamaz. Yalnız kalmaya alışıktırlar.”

“Güçlü bir vücudu var.”

“Evet.”

“Çok sağlam duruyor.”

“Evet.”

“Onu iyi besle ve ona bolca süt ikram et.”

“Tamam.”

“Sığır sütü ver.”

“Tamam, tamam.”

“Ve dikkat et küfür öğrenmesin. Ona küfretmeyi öğretme. Burada ona kötü sözler öğretecek bir sürü piç ve serseri var. Onu böyle orospu çocuklarından uzak tut.”

“Tutarım.”

“Ve kimsenin ondan yararlanmasına izin verme. Çok da zeki birine benzemiyor, ona göz kulak ol.”

“Göründüğünden zekidir ama ona göz kulak olurum, merak etme.” Dakikalarca süren bu sohbeti dinlemek hiçbir yolcunun canını sıkmışa benzemiyordu. Zaten Prabaker ve şoför otobüsteki herkesin konuya kulak misafiri olabileceği bir ses tonuyla konuşmuştu. Hatta şoför otobüsün dışındakileri bile bu muhabbete dahil etmeye kalkmış, yolda yürüyen birilerini görür görmez korna çalıp dikkatlerini çekmiş ve arkada oturan yabancıyı onlara işaret edip herkes beni iyice görebilsin diye yavaşlamıştı.

Dikkat çekici bu manzara karşısında bir saatlik yolculuk yaklaşık iki saat sürdü ve Sunder kasabasının tozlu yoluna öğleden sonra varabildik. Otobüs gıcırdadı ve yoluna devam edip giderken bizi öyle bir sessizlik içinde bıraktı ki kulaklarıma vuran rüzgar sanki bir çocuğun fısıltısı gibi geliyordu. Otobüs yolculuğunun son saatinde sayısız mısır tarlasından ve muz bahçesinden geçmiştik. Şimdi ise tozlu yolda yürürken her yerde darı vardı. Hemen hepsi olgunlaşmış, insan boyuna ulaşmıştı. Birkaç dakika yürüdükten sonra kendimizi kalın duvarları olan bir labirentte gibi hissettik. Geniş gökyüzü, küçük mavi bir çizgiye dönüştü ve önümüzdeki yol dünyaya çekilmiş bir perdeymişçesine yeşil ve altın rengine büründü.

Bir süredir daha önce bilmem ya da farketmem gereken bir şey kafamı yoruyordu. Beni rahatsız eden şeyi bulmam yarım saatimi aldı. Burada hiç telgraf direği ya da elektrik hattı yoktu. Bir saattir elektrik direği ya da buna benzer bir şey görünmüyordu.

“Köyünüzde elektrik var mı?”

“Hayır,” dedi Prabaker sırıtarak.

“Elektrik yok mu?”

“Hayır. Yok.”

Kısa bir sessizlik oldu. Gerekli gördüğüm bütün elektrikli aletleri düşündüm. Işık yoktu, su ısıtıcısı, televizyon, radyo, müzik, hiçbir şey yoktu. Yanımda walkman de yoktu. Müziksiz nasıl yaşayacaktım?

Kulağa ne kadar acınası geldiğimin farkında olsam da sesimdeki siteme engel olamayarak “Müzik olmadan ne yapacağım?” diye sordum.

Prabaker neşeyle “Her yerde müzik olacak baba,” dedi. “Ben şarkı söyleyeceğim. Herkes şarkı söyleyecek, hepimiz.”

“Hı, tamam o zaman. Bunu duymak iyi geldi!”

“Sen de şarkı söyleyeceksin Lin.”

“Buna pek güvenme Prabu.”

Prabaker beklenmedik bir ciddiyetle “Köyde herkes şarkı söyler,” dedi.

“Hım.”

“Herkes.”

“Şu koro olayını zamanı gelince konuşuruz. Köye daha ne kadar var?”

“Az kaldı, çok uzak sayılmaz. Hem artık köyümüzde su da var.”

“Şimdi suyumuz var derken ne demek istiyorsun?”

“Yani artık köyde bir musluk var.”

“Bir musluk mu? Bütün köy için mi?”

“Evet. Su oradan her öğlen saat ikide tam bir saat boyunca geliyor.”

“Günde bir saat...”

“Evet. Yani hemen hemen her gün. Bazı günler yalnızca yarım saat akıyor, bazen de hiç akmıyor ama... Öyle zamanlarda da kuyudaki suyun

üzerindeki yeşil şeyi temizliyoruz ve su sorunumuz kalmıyor. Hah! Bak! İşte babam!”

Önümüzdeki düzensiz ve ot bürümüş yolda bir öküz arabası vardı. Kıvrılmış bir boynuzu olan karamel rengindeki koca öküz, iki tekerlekli tahta bir arabaya bağlanmıştı. Ağzında sigara, öküzün çektiği arabaya oturmuş, ayaklarını aşağıya, yola doğru sarkıtan adam, Prabaker’in babasıydı.

Kishan Mango Kharre, Prabaker’den de kısa boylu ve ufak tefekti. Çok kısa kesilmiş gri saçları, kısa gri bir bıyığı ve sıska sayılabilecek vücuduna göre dikkat çekici bir göbeği vardı. Pamuklu, uzun, beyaz gömlek ve çiftçilerin giydiği sariden giymişti. Aslında giydiği bir çeşit peştamaldı ama giysiyi böyle adlandırmak sanki zarafetini azaltıyordu. Tarlalarda çalışırken yukarı toplanıp şorta çevrilebiliyor veya gevşetilip bilekleri sarmayan bir pantolona dönüşebiliyordu. Sari her zaman hareket ediyor, insanın koşarken de, kıpırdamadan otururken de rahat etmesine olanak veriyordu. Hem alçakgönüllü ve kullanışlı hem de çekici bir giysiydi. Gandhi, Hindistan’ın İngiltere’nin egemenliği altından kurtulması için Avrupa seyahatleri yaparken sariyi üne kavuşturmuştu. Ama Hintli çiftçilerle yaşayıp çalışmadan önce, bu basit kumaşın soylu ve zarif güzelliğini takdir edemiyordunuz.

Prabaker çantalarını yere bıraktı ve koşmaya başladı. Babası da oturduğu yerden kalktı ve utangaçça birbirlerine sarıldılar. Yaşlı adamın gülümsemesi Prabaker’e rakip olabilecek tek gülümsemeydi. Yüzün tamamını kaplayan bir gülümsemeydi bu. Prabaker bana doğru döndüğünde ikisinin gülümsemesi birleşince ben de kendimi elimde olmadan sırıtırken buldum.

“Lin, bu babam Kishan Mango Kharre. Baba, bu Bay Lin. Birbirinizi tanıdığınız için çok ama çok mutlu oldum.”

Prabaker’in babasıyla el sıkışıp birbirimizin gözlerinin içine baktık. Prabaker ile babasının yuvarlak yüzleri ve yukarı kalkık düğme burunları birbirlerinin aynısıydı. Buna rağmen Prabaker’in yüzü samimi, çizgisiz ve apaçıkken babasının yüzü derin çizgilerle doluydu ve yaşlı adam gülmediği zamanlarda gözlerinde bitkin bir ifade vardı. Sanki kendi içinde bazı kapıları kapamış ve kendini gözleriyle onları korumaya adamıştı. Yüzünden

gurur okunuyordu ama aynı zamanda üzgün, yorgun ve endişeliydi de. Bütün çiftçilerin yorgun, endişeli, gururlu ve üzgün olduğunu anlamam biraz zamanımı aldı. İşiniz toprakla olunca, ektiğiniz ve biçtiğiniz elinizdeki her şey oluyor. Çoğu zaman da açlık korkusu ve kötülüğün gazabından kaçmak için Tanrı'nın büyüyüp yeşeren şeylere verdiği sessiz, gizli, kalp sarsıcı neşeden başka hiçbir şeye sahip değilsiniz.

Kolunu yaşlı adamın omzuna atan Prabaker gururla "Babam çok başarılı bir adamdır," dedi. Ben Marathi dilini çok az biliyordum, Kishan ise hiç İngilizce bilmiyordu. Bu yüzden Prabaker her söyleneni iki dilde de tekrar ediyordu. Prabaker'in söylediğini kendi diline tercüme ettiğinde anlayan yaşlı adam gösteriş yapmaksızın gömleğini kaldırdı ve göbeğine vurdu. Benimle konuşurken gözleri parlıyor, başını sallıyor, yan yan bakışlarıyla çok cazip bir şey söylüyor gibiydi.

"Ne dedi?"

"Onun göbeğine dokunmanı istiyor," diye açıkladı Prabaker sırıtarak.

Kishan da aynı şekilde sırıtıyordu.

"Bunu dememiştir herhalde."

"Evet Lin. Göbeğine dokunmanı istiyor."

"Olmaz."

"Hafifçe bir dokunmanı gerçekten istiyor ama."

"Ona gururumun okşandığını, göbeğinin de oldukça güzel olduğunu ama bu teklifi kabul edemeyeceğimi söyle."

"Şöyle hafifçe bir dokun yeter Lin."

"Hayır," dedim daha ciddi bir sesle.

Kishan'ın yüzündeki sırıtma gittikçe büyüdü ve beni cesaretlendirmek istermişçesine birkaç kez gözlerini oynattı. Gömleğini halen yukarıda tutuyor ve yuvarlak, kıllı göbeğini gözler önüne seriyordu.

“Hadi ama Lin. Merak etme babamın göbeği seni yemez, bir dokun sadece.”

Bazen kazanmadan önce teslim olman gerekir, demişti Karla. Haklıydı. Hindistan tecrübesinin en önemli kısmı teslim olmaktı. Ben de pes ettim. Bomboş yolda etrafıma bakınarak elimi uzattım ve adamın göbeğine dokundum.

Hemen sonra arkamızdaki yeşil darı sapları, dört koyu kahverengi suratı açığa çıkarmak için birbirinden ayrıldı. Adamların hepsi gençti ve korku, şaşkınlık ve memnuniyet karışımı bir ifade okunan gözlerle bize bakıyorlardı.

Olabileceğim kadar serinkanlı bir şekilde ve yavaşça elimi Kishan’ın karnından çektim. Kishan önce bana, daha sonra da diğerlerine bir kaşını kaldırıp davasını sonuçlandırmış bir polis memurunun kendini beğenmiş gülümsemesiyle baktı.

“Prabu babanın rahatını bozmak istemem ama sence de artık gitmemiz gerekmiyor mu?”

Kishan ne demek istediğimi anlayarak “*Challo!*” diye bağırdı. *Hadi gidelim!*

Eşyalarımızı yükleyip arabanın arkasına atlarken Kishan yerine yerleşti ve ucuna çivi takılmış bambu sopasıyla öküzün sırtına güçlü bir darbe indirerek arabayı harekete geçirdi.

Vahşice sayılabilecek darbeden dolayı öküz önce ileri doğru atıldı, daha sonra da hantal, ağır adımlarla ilerlemeye koyuldu. Sürekli fakat oldukça yavaş gidişimiz neden bu iş için bu hayvanı seçtiklerini sorgulamama neden oldu. *Baille* adıyla bilinen Hindistan’daki öküzler hiç kuşkusuz ki dünyada koşum takılan en ağır hayvandı. Eğer arabadan inip normal bir hızda ilerleseydim iki katı hızlı giderdim. Darı saplarının arasından bize bakan adamlar da gelişimizi haber vermek için bizden önde gidiyorlardı.

Her yirmi ile elli metre arasında mısır tarlaları ve darılar arasından yeni yüzler beliriyordu ve o yüzlerde her zaman şaşkın, sersemlemiş bir ifade

oluyordu. Prabaker ve babası vahşi bir ayı yakalamış ve ona konuşmayı öğretmiş olsalardı, insanlar ağızlarını hayretten böylesine beş karış açmazdı herhalde.

Prabaker gülerek “İnsanlar çok mutlu,” dedi. “Yirmi bir yıldan sonra köyümü ziyaret eden ilk yabancı sensin. Buraya gelen en son yabancı Belçikalıydı. Yirmi bir yaşından küçük olanlar hayatlarında ilk defa yabancı birini görüyor. En son gelen Belçikalı adam iyi biriydi ama sen çok iyisin. İnsanlar seni çok sevecek. Burada o kadar mutlu olacaksın ki kendinden geçeceksin. Görürsün.”

Yolun iki yanından bana bakan insanlar memnun olmaktan ziyade kendilerini tehdit altından görüyor gibiydi. Ben de kaygıyı azaltmak maksadıyla kafamı Hint usulü oynatmaya başladım. Kalabalıktan hiç zaman geçmeden tepki geldi. İnsanlar gülüp kahkaha atmaya ve karşılık olarak başlarını sallamaya başladı. Bir kısmı da komşularına bağırıyor, bu eğlenceli manzarayı onlara da anlatmak için koşuyorlardı.

Öküz hiç durmadan devam etsin diye Kishan hayvana sık sık ve acımasızca vuruyordu. Sopa birkaç dakika arayla şaşmadan inip kalkıyordu. Bu oldukça sert darbeler sopanın ucundaki çiviyle bırleşince hayvanın böğrünü delik deşik ediyordu. Her darbe, hayvanın açık kahverengi tüylerinden bir kısmını havaya kaldırıyordu.

Öküz bu darbelere tepki vermiyor, yol boyunca ayak sürümeye devam ediyordu ama ben hayvan için üzülüyordum. Artık durum dayanamayacağım bir hal almıştı.

“Prabu bana bir iyilik yap ve babana şu hayvana vurmayı kesmesini söyle lütfen.”

“Vurmayı kesmesini mi?”

“Evet, ona lütfen öküze vurmayı kesmesini söyle.”

Prabu güldü. “Buna imkan yok Lin,” dedi.

Bu esnada sopa tekrar hayvanın geniş sırtına iniverdi.

“Ciddiyim Prabu, lütfen ona durmasını söyle.”

“Ama Lin...”

Sopa tekrar inerken istem dışı bir şekilde geriye doğru çekildim ve Prabu yüzümün ifadesinden araya girmek zorunda kaldı.

İsteksiz bir şekilde ricamı babasına iletti. Kishan dikkatli bir şekilde dinledikten sonra kahkahalara boğuldu. Bir süre sonra oğlunun sıkıntısını farkederek gülüşüne son verdi ve ona sorular sormaya başladı. Prabaker bu sorulara cevap vermek için elinden geleni yaptı ama en sonunda ümitsiz bir ifadeyle bana doğru döndü.

“Babam neden sopayı kullanmasını istemediğini soruyor Lin?”

“Onun öküzün canını yakmasını istemiyorum.”

Bu sefer de verdiğim cevaba Prabaker güldü. Söylediklerimi tercüme ettiğinde ise baba oğul birlikte güldüler. Gülmeye devam ederken bir süre daha konuştular ve daha sonra Prabaker yine bana döndü.

“Babam ülkende inek yedikleri doğru mu diye soruyor.”

“Şey, doğru ama...”

“Orada ne kadar inek yiyorsunuz?”

“Onları ihraç da ediyoruz. Hepsini kendimiz yemiyoruz.”

“Peki, ne kadar yiyorsunuz?”

“Hım, yüz binlercesini. Koyunları da sayarsan belki milyonlarcasını. Fakat biz insancıl yöntemler kullanıyor ve onlara gereksiz yere işkence etmiyoruz. ”

“Babam bu koca hayvanlara işkence etmeden onları yemenin çok zor olduğunu söylüyor.”

Prabu daha sonra tren yolculuğunda yaşlı bir adam otursun diye yerimi verişimi, diğer yolcularla yemeğimi paylaşmamı ve Bombay'daki dilencilere yardım edişimi anlatarak karakterimi babasına biraz olsun açıklamak istedi.

Kishan birdenbire arabayı durdurup aşağı atladı. Prabaker'e bir sürü şey söyledi ve o da bana dönüp bunları tercüme etmeye koyuldu.

"Babam bizim ona ve aileme Bombay'dan hediye getirip getirmediğimiz bilmek istedi, ben de getirdiğimizi söyledim. Şimdi yolda daha fazla ilerlemeden bu hediyeleri ona vermemizi istiyor."

"Yolun ortasında çantalarımızı açıp ona hediyeleri vermemizi mi istiyor?"

"Evet. Sunder'e vardığımızda iyi kalbinden ötürü bütün hediyeleri başkalarına dağıtırsın ve ona bir şey kalmaz diye korkuyor. O yüzden de bütün hediyeleri şimdi istiyor."

Biz de söyleneni yaptık. Alacakaranlık gökyüzünün altında, uçsuz bucaksız mısır ve darı tarlalarının ortasında bir çizik gibi yolun üzerine Hindistan'ın renklerini serdik. Sarılar, kırmızılar, maviler içindeki sarileri, gömlekleri, giysileri çıkardık. Daha sonra da bunları kokulu sabunlar, dikiş iğneleri, çengelli iğneler, parfümler, şampuanlar ve masaj yağları ile başka bir çantaya koyduk. Böylece o çanta sadece Prabaker'in ailesinin hediyeleri için hazırlanmış oldu. Çantayı arkasına yerleştiren Kishan Mango Kharre de inanılmaz ölçüde sabırlı öküzün sırtına öncekinden daha sık ve daha kuvvetli bir şekilde vurarak bizi yolculuğunuzun son ayağına doğru yola çıkardı.

Sonunda heyecanla ve kahkahalarla bizi karşılayan kadınların ve çocukların sesleri duyuldu. Keskin bir dönüşü almadan ve Sunder'in altın renkli kumlarını görmeden dakikalar önce sesleri duymaya başlamıştık. Köyün geniş olan tek yolunun iki yanında da evler vardı ama hepsi doğruca birbirlerine bakmayacak şekilde yapılmıştı. Soluk kahve balçıktan yapılma, yuvarlak pencerelere ve kavisli kapılara sahip yuvarlak evlerdi. Çatıları, hurma ağacı yapraklarından kubbe şeklindeydi.

Bir yabancının köye geldiği dedikodusu yayılmıştı. İki yüz kişilik Sunder köyüne komşu köylerden de yüzlerce kişi gelmişti. Kishan bizi kalabalığın içine doğru götürdü ve evinin önünde arabayı durdurdu. O kadar kocaman bir gülümsemesi vardı ki ona bakan herkes gülmekten kendini alamıyordu.

Arabadan indik ve bize meraklı gözlerle bakıp fısıldaşan altı yüz kişinin arasında durduk. Birbirine sıkı sıkı yaslanmış duran kalabalık birdenbire sustu. Bana o kadar yakınlardı ki yüzümde nefeslerini hissedebiliyordum. Altı yüz çift göz hayretler içinde bana bakıyordu ve kimse konuşmuyordu. Prabaker yanımda duruyor, şöhretin tadını çıkarıyordu ama o bile bu kadar çok ilgi görmekten ve merakla karşılanmaktan ötürü şaşkındı.

“Sizi neden buraya çağırdığımı merak ediyorsunuz sanırım,” dedim ciddi bir ses tonuyla. Kalabalığın içinde ne dediğimi anlayan biri bulunsaydı, fena bir espri olmayacaktı bu. Tabii ki kimse ne dediğimi anlamadı ve hafif fısıldaşmalar da kesildi. Şimdi etrafı daha ağır bir sessizlik kaplamıştı.

Sizin bir şey demenizi bekleyen ama konuştuğunuz dili anlamayan bir kalabalığa ne diyebilirsiniz ki?

Sırt çantam ayağımın dibindeydi ve çantanın ön gözünde bir arkadaşımın hatıra olarak bana verdiği, üç boynuzunun ucunda da çanlar olan siyah-beyaz bir soytarı şapkası vardı. Yeni Zelanda’da aktör olan arkadaşım bu soytarı şapkasını bir kostüm için yapmıştı. Hindistan uçağımın kalkmasına dakikalar kala havaalanında şans getirsin ve onu hatırlatsın diye şapkayı bana vermişti.

Sadece doğru zamanda doğru yerde olmak ya da doğru şeyi doğru zamanda yapmak gibi bir şans vardır. İkisi de insanın başına sadece, kalbini hırstan ve planlardan arındırdığın, yaşadığın ana kendini bıraktığın zaman gelir.

Çantadan çıkardığım soytarı şapkasını takıp kafama geçirdim ve çenemin altından bağlayarak kumaştan yapılmış boynuzları ellerimle düzelttim. Kalabalığın ön sıralarında olanlar tedirgin bir şekilde geri çekildi. Ben ise gülümseyerek başımı salladım ve şapkanın çanları çaldı.

“Merhaba millet! Gösteri zamanı!” dedim.

Sonuç etkileyiciydi. Herkes gülmeye başlamıştı. Kadınlar, çocuklar ve erkekler hep birlikte kahkaha atıyor, aralarında şakalaşıp bağırıyordu. Kalabalığın içinden biri uzanıp omzuma dokundu. Öndeki çocuklar ellerimi tutmak için uzandı. Yakınımda duran herkes beni kucakladı ve sırtımı sıvazladı. Bu esnada Prabaker'e bir göz attım. Bakışları sevinç ve gurur doluydu.

Birkaç dakikalığına insanların sevgi göstermesine izin veren Prabu, daha sonra otoritesini kullanarak kalabalığı dağıtmaya çalıştı. Babasının evine giden yolu açmayı başarınca Kishan'ın evine gittik. Bu esnada heyecanlı heyecanlı konuşup kahkahalar atan grup da uzaklaşmaya başladı.

"Banyo yapmalısın Lin. Bu kadar uzun bir yolculuğun ardından çok da hoş kokmuyorsundur. Bu taraftan gel. Kızkardeşlerim çoktan suyu ısıttı. Kazanlar banyo yapmana yetecek kadar sıcak. Gel."

Alçak bir kemerden geçtikten sonra Prabaker beni evin yanında, üç tarafı hasırlarla kaplı bir yere götürdü. Düzleşmiş nehir taşları duşluğun zeminini oluşturmuştu. Yanda ise üç kazan sıcak su duruyordu. Duşun yanına, kullanılan suyu evin arkasına doğru taşıyan bir kanal kazılmıştı. Prabaker bana bir kalıp sabun verdi ve suyu üzerime dökmem için küçük bir tas uzattı.

O konuşurken ben de botlarımın bağcığını çözüyordum. Hemen sonra da gömleğimi fırlatıp kotumu çıkardım.

Prabaker aramızdaki iki metreyi bir sıçrayışta atlayarak panik içinde "Lin!" diye bağırdı. Bir yandan vücudumu elleriyle örtmeye çalışıp diğer yandan da çaresizce etrafına bakarken havlunun iki metre ötedeki sırt çantamda olduğunu gördü. Havluya doğru sıçrayıp onu kaptı ve hemen geri sıçradı. Bu esnada da telaştan durmadan *Yaah!* naraları atıyordu. Havluyla üzerimi örtüp etrafına korku içinde baktı.

"Delirdin mi Lin? Ne yapıyorsun?"

"Ben sadece... Duş almaya çalışıyordum."

"Bu şekilde mi?"

“Derdin ne Prabu? Bana duş almamı söyleyen sensin. Buraya duş alayım diye beni getiren de sensin. Ben de dediğini yapmaya çalışıyorum ama sen bir tavşan gibi etrafımda zıplayıp duruyorsun. Sorun ne?”

“Çıplaktın Lin! Üzerinde hiç kıyafet yoktu!”

Prabaker’in anlam veremediğim endişeli tavırlarından yorularak “Ben böyle duş alırım,” dedim. Bu esnada Prabaker etrafa bakınıp duruyordu. “Herkes böyle duş alır, öyle değil mi?”

“Hayır Lin! Hayır!” diye beni düzeltti Prabaker. Genelde mutlu gözüken yüzünü umutsuz bir ifade kaplamıştı.

“Siz giysilerinizi çıkarmaz mısınız?”

“Çıkarmayız Lin! Burası Hindistan. Vücudunu yıkamak için bile olsa kimse giysisini çıkaramaz. Burası Hindistan. Hindistan’da kimse çıplak değildir. Hele üzerinde hiç giysi olmadan, çırılçıplak asla olamazsın.”

“Peki o zaman... Nasıl duş alıyorsunuz?”

“Hindistan’da banyo yaparken iç çamaşırı giyeriz.”

Siyah şort külotumu göstermek için havluyu çıkarıp “İyi o zaman, ben de iç çamaşırı giyiyorum,” dedim.

Prabaker tekrar havluyu kapıp üzerimi örterken yeniden *Yaah*, diye bağırdı.

“Bu küçük kumaş parçası mı Lin? Buna iç çamaşırı denmez. Bunlar iç çamaşırının içi olur ancak. Senin onun üzerine giyeceğin iç çamaşırına ihtiyacın var.”

“Üzerine giyeceğim iç çamaşırı mı?”

“Evet, kesinlikle. Benim giydiğim gibi olanlara.”

Prabaker giysilerinin altına giydiği yeşil şortu göstermek için pantolonunun düğmelerini açtı.

“Hindistan’da erkekler her zaman ve her koşulda pantolonlarının altına bunu giyer. Seninki gibi iç çamaşırı giyiyor olsalar dahi onların üzerine bu iç çamaşırını da giyerler. Anlıyor musun?”

“Hayır.”

“Sen burada bekle. Duş alırken giyebileceğin bir iç çamaşırı getireyim sana. Ama sakın havlunu çıkarma. Lütfen! Söz ver! Böyle küçük bir yerde insanlar seni havlusuz görürse kudururlar. Burada bekle!”

Prabaker uzaklaştı ve birkaç dakika sonra iki çift kırmızı futbol şortuyla geri geldi.

“Al Lin,” dedi soluk soluğa. “Sen çok irisin, umarım bunlar olur. Bunlar Şişko Satiş’in. O çok şişmandır, o yüzden herhalde sana olurlar. Ona yolculuk esnasında ishal olduğun ve altına ettiğin hikayesini anlatınca, sana iki çift iç çamaşırı yolladı.”

“Ona altıma ettiğimi mi söyledin?”

“Evet Lin. Herhalde ona iç çamaşırın olmadığını söyleyemezdim!”

“Tabii ki!”

“O zaman hakkında ne düşünürdü kim bilir.”

Dişlerimin arasından “Teşekkürler Prabu,” diye söylendim.

“Lafı olmaz Lin. Sen benim çok iyi arkadaşımsın. Şimdi lütfen bana Hindistan’da çıplak kalmayacağına dair söz ver.”

“Söz veriyorum.”

“Söz verdiğin için çok sevindim Lin. Ben de senin çok iyi arkadaşınım, değil mi? Şimdi iki kardeşmişiz gibi ben de duş alacağım ve sana Hint usulü duş almayı göstereceğim.”

Böylece Prabaker’in babasının duşluğunda ikimiz birlikte duş aldık. Prabaker’i izleyerek iki tas suyla önce vücudumu ıslattım ve şortumu

çıkarmadan sabunla şortun altında kalan yerleri de temizledim. Durulandıktan ve havluyla çabucak kurulandıktan sonra, Prabaker bana ıslak şortun üzerine peştamalı nasıl bağlayacağımı öğretti. Peştamal belden ayak bileğine dek uzanan dikdörtgen bir bez parçasıydı. Vücuduma peştamalı doladıktan sonra ıslak şortumu çıkardım ve içime kuru olanını giydim. Prabaker bu teknikle açık alanda komşuları rahatsız etmeden duş alabileceğimi söyledi.

Duştan ve çok lezzetli bir kuru fasulye ile pilavdan sonra Prabaker'le birlikte ailesinin getirdiğimiz hediyeleri açmasını izledik. Daha sonra çay içip iki saat boyunca ben, ailem ve yaşadığım yer hakkında sordukları soruları cevapladık. Sürgün yaşamımla ilgili gerçekler dışında, sorulara doğru cevaplar vermeye gayret gösterdim. Ailemi veya ülkemi bir daha görebileceğimi düşünmüyordum. Sonunda Prabaker artık tercüme yapamayacak kadar yorgun olduğunu ve dinlenmemize müsaade edilmesi gerektiğini söyledi.

Kishan'ın evinin dışındaki açık alanda, hindistancevizi ağaçlarından yapılmış bir yatak ve yine hindistancevizi ağacının yapraklarından yapılmış bir şilte benim için hazırlandı. Aslında bu yatak Kishan'a aitti. Prabaker babasını memnun edecek yeni bir yatağın yapılmasının iki gün süreceğini söyledi. O zamana kadar, ben onun yatağında yatarken Kishan evde, oğlunun yanında yerde yatacaktı. Buna karşı çıkmaya çalıştım ama bitmek tükenmek bilmeyen bir nezaketle bana karşı koydular. Böylelikle Hindistan'ın bir köyündeki ilk gecem fakir bir köylünün yatağında, tıpkı başladığı gibi yine teslim olmamla bitti.

Prabaker daha sonra bana ailesinin ve komşularının yabancı bir yerde ailem olmadan tek başına yalnızlık çekeceğim konusunda endişe duyduklarını, işte bu yüzden ilk gece benimle geç saatlere kadar oturmaya ve benim huzur içinde uyuduğumdan emin olana kadar nöbet tutmaya karar verdiklerini söyledi. Ne de olsa benim ülkemdeki ve köyümdeki insanlar da onun için aynı şeyi yapardı, öyle değil mi?

Alçak yatağımın yanında Prabaker, ailesi ve komşuları bana ılık, karanlık ve tarçın kokulu gecede eşlik ederek ve etrafımda bir koruma çemberi oluşturarak oturdular. Etrafımda bunca insan varken uyumanın imkansız olacağını düşündüm ama onların yükselip alçalan mırıltıları arasında yavaş

yavaş kendimi kaybetmeye, parlak yıldızların altında uykuya doğru kaymaya başladım.

Bir an için Prabaker'in babası elini uzatıp omzuma dokundu. Bu içten ve basit bir hareketti ama üzerimdeki etkisi çok büyük oldu. Bir dakika kadar önce neredeyse uyumaya başlamışken birdenbire bütün uykum kaçmıştı. Kızımı, ailemi, kardeşimi, işlediğim suçları ve ihanet edip sonsuza kadar kaybettiğim aşklarımı düşünmeye başladım.

Garip gelebilir ya da anlaması imkansız olabilir ama o ana dek yaptığım hataların ve kaçırdığım hayatın farkında değildim. Silahlı soygun yaparken uyuşturucu kullanıyordum, zaten eroin bağımlısıydım. O zamanlar yaptıklarımın ve düşündüklerimin üzerinde her zaman bir sis tabakası olurdu. Daha sonraları, duruşma ve üç yıllık hapis cezası döneminde kafam ayıktı. Kendim, ailem ve silahın namlusunu doğrulttuğum insanlar için suç ve cezanın ne anlama geldiğini bilmeliydim ama o zamanlar bunların hiçbirini düşünemiyordum. Cezalandırılmakla ve kendimi cezalandırmakla o kadar meşguldüm ki hiçbir şey hissedemiyordum. Hapisten kaçıp aranan bir adam olarak kaçak hayatına başladıktan sonra bile hayatımda yeni ve acı bir sayfa açılmasına neden olan davranışlar ve onların sonuçlarıyla ilgili açık, net bir anlayışa kavuşamamıştım.

Fakat işte şu anda, Hindistan'da bir köyde, mırıltılar arasında gözlerim yıldızlarla doluyken, bir başka adamın babası beni teselli etmek için sert ve nasırlı çiftçi elini omzuma koyduğunda, işte ancak o zaman yaptığım işkenceleri ve neye dönüştüğümü gördüm. Acıyı, korkuyu, her şeyin aptalca, affedilemez bir şekilde harcanışını gördüm. Kalbim utançla ve kederle doldu taştı. Birdenbire içimde ne kadar gözyaşı ve ne kadar az sevgi olduğunu gördüm. Sonunda ne kadar yalnız olduğumu anlamıştım.

Yine de bu harekete hiçbir karşılık veremedim. Kültürüm bana bütün bu yanlış şeyleri çok güzel öğretmişti. Öylece hareketsiz yattım ve hiçbir tepki vermedim ama ruhun ait olduğu bir kültür yoktur. Ruh bir ülkeye de ait değildir. Ruhun rengi, aksanı ya da yaşam biçimi yoktur. Ruh sonsuzdur ve birdir. Kalp gerçeklerle ve acıyla yüzleşince de ruhu dizginleyemezsiniz.

Yıldızların altında dişlerimi sıktım ve gözlerimi kapadım. Kendimi uykuya teslim ettim. Sevgi istememizin ve onu çaresizce aramamızın nedenlerinden

biri de sevginin yalnızlığın, utancın ve kederin tek ilacı olmasıdır. Fakat bazı duygular kalbinizde öyle derinlere gömülüdür ki sadece yalnızlık onları tekrar bulmanıza yardımcı olabilir. Bazı gerçekler o kadar acı vericidir ki sadece utanç onlarla yaşamanıza yardımcı olabilir. Ve bazı şeyler o kadar üzücüdür ki sadece ruhunuz sizin için ağlayabilir.

ALTINCI BÖLÜM

B eni Sunder köyü ahalisiyle tanıştıran Prabaker'in babasıydı ama orada kendimi evimde hissetmemi sağlayan annesi oldu. Kapısından ağlayarak geçen bir çocuğu kırmızı şalıyla sarıp sarmalaması gibi, benim hayatımı da kendi hayatının mutlulukları ve hüzünleriyle sardı. Orada kaldığım aylar boyunca onun hikayesini öyle çok kişiden dinledim ki bir süre sonra neredeyse hepsi benim hikayem haline geldi. Ve sevgisiyle, kalbimin derinliklerine inme ve beni sevme isteğiyle hayatımın akışını değiştirdi.

Onunla ilk tanıştığımda Rukhmabai Kharre kırk yaşındaydı. Karakteri ve toplum içindeki itibarı açısından en güçlü olduğu dönemdeydi. Kocasından oldukça uzundu. Yan yana durduklarında aralarındaki boy farla ve kıvrımlı iri vücuduyla bir Amazon kadım gibi görünürdü. Hindistancevizi yağı sürülmüş pırıl pırıl parlayan saçları hiç kesilmemişti ve dizlerine kadar iniyordu. Cildi güneşten bronzlaşmış gibi duran bir kahverengiydi. Gözleri kehribar rengindeydi ve göz aklan az önce ağlamış ya da ağlayacakmış gibi her zaman pembeydi. Ön dişleri arasındaki geniş boşluk gülümsemesine haylaz bir ifade katardı. Görkemli kemeri olan burnu, ciddi ifadesine otoriter bir hava kazandırırdı. Alnı, tıpkı Prabaker'in alnı gibi, açık ve genişti. Elmacık kemikleri, kehribar gözlerinin dünyayı onların üzerinden izlediği birer dağ gibiydi. Hazırcevaptı ve sıkıntıda olanları gerçekten düşünürdü. Komşuları arasında anlaşmazlık çıktığında, fikri soru-luncaya kadar geri planda kalırdı ama konuştuğunda da son sözü o söylerdi. Hayran

olunacak ve arzulanacak bir kadındı ama gözlerindeki mesaj gayet netti. Onu gücendirir ya da kızdırırsan, sonuçlarına katlanırsın.

Kishan’m sahip olduğu topraklar ve küçük servetleri sayesinde güçlü kişiliği köyde önemini koruyordu. Kishan’la görücü usulüyle evlenmişlerdi. On altı yaşında utangaç bir kızken talibine bir perdenin arkasından bakmış ve evlenene kadar da bir daha Kishan’ı görmemişti. Rukhmabai Kharre’nin dilini konuşmayı öğrendiğimde bana açık yüreklilikle Kishan’ı ilk gördüğünde yaşadığı hayalkınklığını itiraf etti. Kishan kısa boyluydu ve cildi bir çiftçi olduğundan neredeyse kara toprakla aym renkteydi. Bu onu endişelendirmişti. Kishan’ın elleri sertti ve konuşması da kabaydı. Üstü başı temiz olmasına rağmen dökülüyordu ve okuma yazması yoktu. Rukhmabai ise babası köy konseyinin başkanı olduğundan hem Hintçe hem de Marathi dilinde okuyup yazabiliyordu. Kishan’a ilk baktığında kalbi öyle hızlı ve kuvvetle atmış ki duyulmasından korkmuş. Bu adamı asla sevemeyeceğine ve kendisinden aşağı konumunda biriyle evlendirildiğine eminmiş.

Ama Rukhmabai bunları düşünüp perdenin arkasından bakarken Kishan kafasını çevirip onun bulunduğu yöne bakmış. Rukhmabai, Kishan’m onu görmesinin mümkün olmadığını düşünse de, Kishan sanki dosdoğru gözlerinin içine bakıp gülümsemiş. Bu, Rukhmabai’nin hayatında gördüğü en göz alıcı ve karşı konulamaz gülümsemeymiş. Bu olağanüstü gülümsemeye bakınca garip bir duygu onu teslim almış. Aklından geçirdiklerine rağmen o da Kishan’a elinde olmadan gülümsemiş ve kendini tarif edilemez şekilde mutlu hissetmiş. Kalbinin sesi ona Her şey yoluna girecek, demiş. İşte o gülüşle birlikte Rukhmabai de, tıpkı benim Prabaker’i ilk gördüğümde hissettiğim gibi, bu kadar içten gülen bir insanın onu bilerek incitmeyeceğini hissetmiş.

Kishan başka tarafa bakınca, ona aniden sanki oda kararmış gibi gelmiş. İşte o zaman bu adamı sırf bu aydınlık gülümsemesi yüzünden sevmeye başladığını farketmiş. Babası düğünlerinin yapılacağım açıkladığında Rukhmabai hiç itiraz etmemiş ve evlenmelerinin üzerinden iki ay geçmeden de ilk oğlu Prabaker’e hamile kalmış.

Evlendilderi zaman Kishan’m babası oğluna iki verimli toprak, Rukhmabai’ninki de bir. üçüncüsünü hediye etmiş. Hayatlarını birleştirdikleri ilk günden itibaren genç gelin küçük servetlerinin kontrolünü eline almış ve

okuma yazma bilgisini kullanıp kazançlarının ve kayıplarının kaydını tutmuş, onları bir sandıkta saklamış.

Komşularla yapılan akıllıca iş ortaklıkları ve kaynakların dikkatli kullanımı sayesinde kayıplarının az olmasını sağlamışlar. Rukhmabai yirmi beş yaşındayken üçüncü çocuklanm doğurmuş. Bu arada aile, küçük servetleriyle de köyün en zenginleri arasına girmiş. Artık beş arazileri varmış ve ihracata yönelik ürünler ekiyorlarmış. Üç sığır ve üç öküzün yanında iki tane süt veren keçileri ve bir düzine tavukları olmuş. Bankada, kızlarının ikisine yetip artacak kadar çeyiz parası biriktirmeyi de başarmışlar. Şimdi Rukhmabai'nin tek arzusu varmış, kızlarının iyi evlilikler yapıp torunlarına daha yüksek mevkiler kazandırmaları.

Prabaker dokuz yaşındayken taksi şoförlüğü yapan ve Bombay'a yakın gecekondulardan birinde yaşayan amcasının yanına çırak olarak gönderilmiş. Rukhmabai'nin sabah duaları, ailesinin geleceğiyle ilgili planlar ve isteklerle dolup taşıyormuş. Ama daha sonra bir düşük yaşamış ve bir sene içinde iki kez daha düşük yapmış. Doktorlar üçüncü doğumdan sonra rahminin hasar gördüğüne karar vermiş. Yirmi altı yaşına geldiğinde ise ameliyatla rahmi alınmış.

Rukhmabai'nin kalbi hayatının boş odalarında dolaşıp durmuş. Kaybettiği üç bebeğe ve doğurabileceği diğer bebeklere yanmış. İki sene boyunca onu teselli etmek mümkün olmamış. Kishan'm gözyaşları arasındaki harikulade gülümsemesi bile Rukhmabai'yi kendine getirmeye yetmemiş. Perişan ve kalbi kırık bir halde kedere teslim olmuş. Hayatının neşesi kaçmış ve kalbinde ihmal edilen her yeri acılar doldurmuş.

Rukhmabai'nin ruhu ölmek üzereyken ve sonsuza dek hüzne boğulma tehlikesiyle karşı karşıyayken köyü tehdit eden bir felaket onu kendine getirmiş. Silahlı bir haydut çetesi bölgelerine yerleşip birtakım taleplerde bulunmaya başlamış. Komşu köyden bir adam bıçaklı saldırıya uğramış ve aynı köyden bir kadına haydutlar tecavüz etmiş. Kishan'ın köyünden de onlara kafa tutan birini vurarak öldürmüşler.

Rukhmabai ölen adamı yalandan tanıyormuş. Adam Kishan'ın kuzenlerinden biriymiş ve Rukhmabai'nin köyünden bir kızla evliymiş. Sun-der'deki her adam, kadın ve çocuk, bu adamın cenazesine katılmış ve

cenazeden sonra Rukhmabai köylülere seslenmiş. Kehribar gözleri kararlılık ve öfkeyle yanıp tutuşuyormuş. Haydutlara taviz verme taraftarı olanlara karşı uzun ve sert bir konuşma yapmış, onlan mücadele edip savaşmaya, gerekirse topraklarını korurken ölmeye ikna etmiş. İki senedir süren yasın yarattığı uyuşukluğun ardından onun birdenbire canlanması ve savaşla ilgili böyle bir nutuk atması köylüleri de harekete geçirmiş ve aralarında konuşup bir direniş ve hareket planı oluşturmuşlar.

Bli arada haydutlar da Sunder köyünün savaşma kararı aldığını öğrenmiş. Tehditler, çatışmalar ve saldırılar artık olayları öyle bir kaynama noktasına taşımış ki savaş kaçınılmaz hale gelmiş. Haydutlar tehdit mesajları yollayarak köylülerden hatırı sayılır bir haraç istemiş, aksi takdirde korkunç olaylara hazırlıklı olmaları gerektiğini de belirtmiş.

Bunun üzerine köylüler, yaşlıları ve çocukları komşu köylerden birine yollamış ve oraklarla, baltalarla, değneklerle, bıçaklarla silahlanmışlar. Köyde kalan erkeklerin yüzünden korku ve pişmanlık açıkça okunabiliyormuş. Adamların çoğu bu mücadeleyi aptalca buluyor ve haraç vermenin ölmekten daha iyi olduğunu savunuyormuş. Öldürülen adamın kardeşleri de köylülerin arasında dolaşıp onlara cesaret veriyor, döneklik yapanları ödlekliklerinden dolayı azarlıyormuş.

Çok geçmeden köydekiler haydutların yolda olduğu haberini almış ve kerpiç evlerinin arasına inşa ettikleri barikatların arkasına saklanmış, korku ve endişe içinde beklemişler. Tam adamlara saldırmak üzereyken gelenlerin müttefik olduğunu farketmişler. Bir hafta kadar önce köylülerle haydutlar arasındaki mücadeleden haberdar olan Prabaker, şehrin gecekondu bölgesinde yaşayan kuzenleri ve arkadaşlarından oluşan altı kişilik bir grup toplamış ve ailesine katılmak üzere yola çıkmış. O zamanlar Prabaker yalnızca on beş yaşında, arkadaşlarının en büyüğü ise on sekiz yaşındaymış ama hepsi Bombay'ın yaşaması en güç bölgelerinden birindeki sokak savaşçılanndanmış. İçlerinden Raju denilen uzun boylu, yakışıklı ve Bombay'daki film yıldızları gibi kabarık saçları olan bir çocuğun silahı varmış. Köylülere silahını gösterip onları yüreklendirmiş.

Kendilerine aşırı güvenen kibirli haydutlar güneş batmadan yarım saat kadar önce köye girmiş. Liderleri insanın kanını donduran tehditlerden birini daha savurduğunda, Raju saklandığı yerden çıkmış ve her üç adımda

bir silahım ateşleyerek haydutlara doğru ilerlemeye başlamış. Barikatların ardından ise baltalar, sopalar, oraklar, taşlar fırlatılıyor, haydutlara öldürücü darbeler indirilmeye çalışılıyormuş. Raju yürüyüşünü hiç kesmeden ilerlemiş ve son kurşunuyla haydutların liderini çok yalcın bir mesafeden, tam göğsünden vurmuş. Köylülerin söylediğine göre adam daha yere kapaklanmadan önce ölmüş.

Bunun üzerine yaralı haydutlar kaçışmaya başlamış ve bir daha da hiçbirinden haber alınmamış. Sonrasında bütün köylüler ayıı öyküyü anlatır olmuş. Haydutlara karşı koyduklarından ve bu esnada çıkan arbedede içlerinden birinin vurulduğundan bahsetmişler ama Raju'nun ismi geçmemiş. İki gün süren ziyafet ve kutlamalardan sonra Prabaker ve arkadaşları şehre geri dönmüş ve cesur Raju bir sene sonra bir bar kavgasında yaşamını yitirmiş. Diğer çocuklardan İlcisi de buna benzer kavgalarda ölmüş. Bir tanesi ise bir aktrise aşık olmuş ve kıskançlık cinayeti nedeniyle uzun süre hapis cezasına çarptırılmış.

Ben Marathi dilini konuşmayı öğrenince köylüler bu büyük savaşı bana birçok kez anlattı. Beni saklandıkları ve düşmanla yüz yüze geldikleri tarihi yerlere götürdüler ve genç adamlar Raju'nun rolünü oynama onuru için aralannda çekişip bütün olanları tekrar canlandırdılar. En az kendi hikayeleri kadar, onların yanında çarpışan genç adamlann hayat öyküleri de önemliydi. Prabaker'in köye yaptığı ziyaretlerde ondan öğrendikleri kadarıyla her birinin kaderi, bu önemli destanın bir parçasıydı. Tüm bu öykülerde Rukhmabai Kharre'den de her zaman büyük bir sevgi ve gururla bahsedilirdi. Cenazede yaptığı konuşmayla insanları harekete geçirdiği için köylüler onu çok seviyor ve ona çok saygı duyuyordu. Hepsi onun cesaretine ve iradesinin gücüne tanık olmuştu. En çok da Rukhmabai'nin haydutlara karşı verdikleri mücadele sayesinde keder ve perişanlıktan silkinip her zamanki gibi güçlü, zeld, neşeli bir kadın olarak aralarına katılmasına sevinmişlerdi.

Her şey onun o güzel yüzünden okunuyordu zaten. Yanaklarının üzerindeki çizgiler, gözlerinin dolup taşmasına engel olan barajlar gibiydi. Ne zaman bir işle uğraşsa ya da yalnız kalsa, konuşulmamış ve cevaplanamaya-cak sorular o dolgun, kırmızı dudaklarım aralardı. Meydan okur gibi çıkık duran çenesi kararlılığını gösteriyordu. Alnının ortasında,

kaşlarının arasında ise daima hafif bir çizgi olurdu. Sanki her mutluluğun beraberinde hüzün de getirdiğini, her servetin bir bedeli olduğunu ve her hayatin eninde sonunda acı ve ölümle yüz yüze geleceği bilgisi hep oradaymış gibi.

Rukhmabai ile aramdaki bağ, orada kaldığım ilk gecenin sabahında kuruldu. Kishan'ın evinin dışındaki yatakta oldukça iyi uyumuştum. Hatta o kadar iyi bir uyku çekmiştim ki Rukhmabai süt veren sığırım şafak vakti dışarı çıkardığında ben sesli bir şekilde horluyor olmalıydım. Yaratıklardan biri, duyduğu garip sesin kaynağını araştırmaya karar verince, bir alarmla uyanmış gibi, ıslak ve boğucu bir hisle uyandım. Gözlerimi açtığımda devasa bir sığırın pembe diliyle suratımı bir kez daha kaplamak üzere eğildiğini gördüm. Korku ve şaşkınlık içinde bağırırken yataktan düştüm ve ellerimle topuklarım üzerinde geri geri kaçmaya koyuldum.

Rukhmabai bu görüntü üzerine koca bir kahkaha patlattı ama bu içten ve dürüst bir kahkahaydı. Beni ayağa kaldırmak için elini uzattığında ona tutunup kalktım ve ben de onunla birlikte güldüm.

Sığırı göstererek "Gaee!" dedi ve eğer sözcüklerle iletişim kuracaksak yeni bir dil öğrenecek kişinin ben olacağımı belli etti.

Sonra Rukhmabai eline bir bardak aldı ve koca siyah sığırın memesini sıkarak süt sağdı. Sütün doğruca bardağa girişini izledim. Rukhmabai usta ellerle sığırı sağıp bardağı doldurunca kırmızı pamuklu şalıyla bardağın ağzını sildi ve onu bana uzattı.

Ben bir şehir çocuğuyum. Üç milyon niifıısu olan büyük bir şehirde doğdum ve büyüdüm. Kaçak olarak bu kadar uzun süre hayatta kalabilmemin bir nedeni de büyük şehirleri çok sevmem ve oralarda kendimi tamamıyla güvende, rahat hissetmem. Taze sıkılmış sütü elime aldığımda, şehirli bir çocuğun köye karşı duyduğu şüphe ve ürkeklik çöktü üzerime. Bardak sıcaktı ve sığır kokuyordu. Bardağın içinde de bir şeyler yüzüyor gibiydi. Tereddüt ettim. Sanki Louis Pasteur tam yanımda duruyor ve omzumun üzerinden bardağa bakıyordu. Onu duyabiliyordum. Mösyö, sizin yerinizde olsam içmeden önce o sütü kaynatırdım.

Önyargımı ve korkumu da sütle birlikte, mümkün olduğunca çabuk yutmaya baktım. Sütün tadı beklediğim kadar kötü değildi. Yoğun ve kaymaklı gibiydi ve tattıktan sonra ağza hafif bir ot tadı geliyordu. Rukhmabai ben sütü bitirir bitirmez bardağı elimden kaptı ve tekrar doldurmak üzere eğildi. Neyse ki yalvaran bakışlarım ve itirazlarım onu bir bardağın bana yettiği konusunda ikna etti.

Tuvalete gidip yüzümüzü yıkadıktan, dişlerimizi fırçaladıktan soıira Prabaker ile beraber ekmeğimizi yiyip çayımızı içerken Rukhmabai bizim başımızda bekledi. Yediğimiz mayasız ve taze ekmek her gün kahvalü için yapılır ve hayvansal yağla ya da süzme yağla hafifçe yağlanmış bir tavada, büyük bir çorba kaşığı şekerle birlikte ateş üzerinde pişirilirdi. Krepe benzeyen bu sıcak ekmek daha sonra rulo şeklinde kalınca kıvrılıp yenir, yanında da bir fincan sütlü çay içilirdi.

Rukhmabai öylece durup her lokmamızı saydı. Kahvaltı sırasında ikimizden biri nefes almak için duracak olsa, bizi ya eliyle dürttü ya da kafamıza veya omzumuza vurdu. Bir yandan leziz ekmeğimizi çiğnerken bir yandan da tavanın başında bize ekmek pişiren genç kadınları aç gözlerle süzüyorduk. Ta ki üçüncü ya da dördüncü ekmekten sonra, artık bunun son olmasını ummaya başlayıncaya kadar.

O sabahtan sonraki haftalar boyunca her günüm bir bardak taze süt, banyo ve sonrasında da uzun bir kahvaltı ile başladı. Kahvaltının ardından genellikle tarlalardaki mısır, buğday, bakliyat ve pamukla ilgilenen erkeklere eşlik ettim. İş günleri üçer saatlik iki bölüme ayrılmıştı. Arada öğle yemeği molası ve siesta vardı. Çocuklar ve genç kadınlar öğle yemeğini bize paslanmak çelik kaplarda getirirdi. Yemekte genellikle ekmek, acılı mercimek, mango turşusu ve üzerine limon sıkılmış taze soğan olurdu. Hep birlikte yemeğimizi yedikten sonra, aşağı yukarı bir saat kadar kestirmek için herkes kendine sessiz ve gölge bir yer arardı. İşe geri dönme vakti geldiğinde, karnı tok ve iyice dinlenmiş işçiler büyük bir enerjiyle işe girişir, ustaları paydos diyene kadar şevkle çalışırdı. Sonra herkes anayolda toplanır, gülerek ve şakalaşarak köye hep birlikte dönerdi.

Köyde erkeklerin yapacak fazla işi yoktu. Yemek pişirme, bulaşık, etrafı derleyip toplama, temizlik falan hep kadınlar tarafindan yapılıyordu. Bu işleri yapan genç kadınların çoğu, daha yaşlıca kadınlar tarafindan

denetleniyordu. Köydeki kadınlar günde ortalama dört saat çalışıyordu. Zamanlarının çoğunu ise küçük çocuklarla oynayarak geçiriyorlardı. Erkekler ise dört iş günü boyunca günde altı saat kadar çalışıyordu. Hasat zamanı daha çok çalışma gerektiriyordu ama genelde köydeki insanlar, şehirlerde çalışan kadın ve erkeklere oranla daha az çalışıyor denebilirdi.

Burası cennet değildi tabii. Erkeklerden bazıları, ortak tarlalarda çalışmanın yanı sıra biraz daha para kazanmak için kayalık zeminlere ektikleri ihracat ürünü pamukla uğraşarak kendilerini harap ediyordu. Yağışlar erken ya da geç gelebiliyordu. Tarlalan su basabiliyor, ekinler böcek istilasına veya hastalığa maruz kalabiliyordu. Kadınların özel ilgi alanlarım geliştirebilecek hiçbir olanak olmadığından, yetenekleri boşa harcanıp gidiyordu. Daha kalabalık bir yerde yaşıyor olsalar çok daha iyi şeyler yapabilecek zeki çocuklar, köy, nehir ve tarladan başka bir şey görmeden, bilmeden, yavaş yavaş tükeniyordu. Bazen bir adam ya da kadın o kadar perişan bir halde oluyordu ki gecenin karanlığında onların hıçkınklanm duyabiliyordunuz.

Yine de, tıpkı Prabaker'in söylediği gibi, insanlar hemen her gün şarkı söylüyordu. İyi ve bol yemek, gülmek, şarkılar söylemek ve belli bir düzen içinde yaşayıp gitmek eğer mutlu bir hayatın işaretleriyse, bu anlamda köylülerin mutlulukta Batılılar'a fark atuğı kesindi. Üstelik Prabaker'in kasabasındaki erkekler ve kadınlar inanılmaz derecede sağlıklıydı. Büyükanneler ve büyükbabalar şişman değil ama hayli tombul, annelerle babalar ise zinde ve pırıl pırıl gözlere sahipti. Çocuklara gelince, onlar da zeki ve oldukça hareketliydi.

Köyde, daha önce hiçbir şehirde görmediğim bir kesinlik vardı. Toprağı işleyen nesiller ile toprak birbirinin yerini almaya başladığında, doğa ve insan bir ve aynı olmaya başladığında hissedilen bir kesinlikti bu. Şehirler, sürekli ve karşı konulamaz bir değişim içindedir. Şehrin, tıpkı matkap sesine benzeyen, bitmek tükenmek bilmez bir sesi vardır ve iş dünyası size saldırırken bu uyarı sesini duyarsınız. Köylerde ise değişim uzun vade-

İlilir. Doğada gözlenen değişim, mevsimlerin hareketiyle eski halini alır. Topraktan çıkan her zaman toprağa geri döner. Meyve veren şeyler yeniden çiçek açmak üzere ölür.

Üç aylık köy yaşantımda, Rukhmabai ve Suıder'in diğer insanları bana da bu kesinlikten bir parça verdiler. Onlar ve yaşadıkları hayatlar, hayatımı sonsuza dek değiştirdi. Muson yağmurlan başladığı gün, bir düzine genç adam ve yirmi kadar çocukla beraber nehirde yüzüyordum. Kara bulutlar, o kasvetli halleriyle haftalarca gökyüzünde asılı kalmış ve bir ufuktan diğerine doğru toplanıp en uzun ağaçların tepelerine baskı yapıyormuş gibi durmuşlardı. Sekiz ay süren kuraklık sonrasında hava yağmur kokusuyla öylesine doluydu ki hepimiz neredeyse heyecandan sarhoştuk.

Çocuklar durmaksızın "Paous alla! S'a-lla ghurre![a] diye bağırıp elime yapışıyordu. Bana buludan işaret ediyor, kendileriyle beraber beni de köye doğra sürüklüyorlardı. Yağmur geliyor! Eve gidelim!

Biz koşarken yağmurun ilk damlaları yere düştü. Saniyeler içinde yağmur sıklaşmaya, dakikalar içinde de bardaktan boşalırcasma yağmaya başladı. Bir saat içinde muson yağmuru öyle bir hale gelmişti ki nefes almak için ellerimle ağzımı kapamak zorunda kaldım.

Başlangıçta köylüler yağmurun altında dans edip birbirine şakalar yapıyordu. Bazıları ellerinde sabunlarla duş almaya koyulmuş, bazıları mabede gidip yağmur için şükretmeye başlamış, bazılarıysa evlerinin çatılarını ve kerpiç duvarların etrafından geçen kanalizasyon çukurlarını onarmaya koyulmuştu.

Fakat eninde sonunda herkes yaptığı işi bırakıp çılgınca yağan yağmuru seyretmeye başladı. Her evin kapısından dışarı bakan ve şimşek çaktıkça aydınlanan yüzlerde, donup kalmış bir merale okunuyordu.

Saatlerce süren sağanak yağışın ardından hava duruldu. Güneş tekrar parlarken biriken yağmur sulan tekrar buharlaşıp havaya yükseldi. Mevsimin ilk on gününde şiddetli fırtınalar ve arkasından gelen bu dingin hava devam etti. Sanld muson son saldırısını yapmadan önce köyün zayıf noktasını yakalamaya çalışıyordu.

Daha sonra neredeyse yedi gün ve yedi gece hiç durmaksızın delice yağmur yağdı. Yedinci gün nehir kenarında kıyafetlerimi yıkarken sabunumu üzerine koyduğum kayanın suya gömüldüğünü farkettim. Çıplak ayaklarımı zar zor örten su, saniyeler içinde ayak bileklerimden dizlerime

yükselmeye başlamıştı. Ben nehrin gürültülü akışına bakarken su kalçalarıma kadar gelmişti ve yükselmeye de devam ediyordu.

Hafif korkmuş ve tedirgin bir halde ıslak kıyafetlerimle su içinde ilerleyerek köye doğaı yürüdüm. Yol üstünde birkaç kez durup nehrin yükselişine göz attım. Su altında kalan yerler hemen bataklığa dönüşüyor, eğimli ova suya gömülüyordu. Sular hızla yükseliyor ve her yeri yutan nehir yürüme hızıyla köye doğru ilerliyordu. Köylüleri uyarmak için koşmaya başladım.

Bozuk bir Marathi'yle "Nehir! Nehir geliyor!" diye bağırdım.

Sıkıntımı anlayan ama ne demek istediğimi anlayamayan insanlar etrafımda toplandı. Sonunda Prabaker'i çağırıp ne dediğimi ona sordular.

Prabaker "Ne oldu Lin? Herkes senin için endişeleniyor," dedi.

"Nehir! Buraya doğru hızla geliyor. Etrafı yerle bir edecek!"

Prabaker gülümsedi.

"Alı, hayır Lin. Böyle bir şey olmayacak."

"Sana bunu gördüğümü söylüyorum. Şaka yapmıyorum Prabu. Lanet olası nehir taşıyor!"

Prabaker söylediklerimi diğerlerine de çevirdi. Herkes güldü.

"Hepiniz delirdiniz mi? Bu komik değil!" diye bağırdım öfkeyle.

Daha da yüksek sesle kahkahalar atarak yanıma yaklaştılar ve beni yatıştırmak için sırtımı sıvazlayıp beni sakinleştirecek şeyler söylemeye başladılar. Daha sonra Prabaker liderliğinde köylüler toplandı, beni önlerine katıp nehre doğru yürümeye başladılar.

Yalnızca birkaç yüz metre ilerideki nehir büyük bir sele dönüşmüş, ovayı kabarıp inen dalgalar ve fırıl fırıl dönen bir girdap gibi kaplamaya başlamıştı. Biz orada dururken yağış şiddetini daha da artırmış, üzerimizdeki giysiler bastığımız toprak kadar ıslanmışü. Kabarmış nehir an

ve an büyümeye, her kalp atışında yeni bir alanı kaplamaya devam ediyordu.

"Şu çubuldan görüyor musun Lin?" diye sordu Prabaker beni sakinleştirmeye çalışan ama sinirlerimi bozan bir tonla. "O çubuklar su baskını için. İnsanlann onları toprağa gömdüğü zamanı hatırlıyor musun? Satiş, Pandey, Narayan ve Bharat... Hatırlıyor musun?"

Hatırlıyordum. Birkaç gün önce bir çeşit çekiliş yapılmıştı. Köydeki adam sayısı olan yüz yirmi numara küçük küçük kağıtlara yazılmış, makta-denen boş bir çömlek kapta karıştırılmıştı. Adamlar numara çekmek için sıraya girmiş, bu iş bittikten sonra ise tekrar aynı numaralar kapta karıştırılmıştı. Küçük bir kıza kaptan altı kazanan numarayı seçme onuru verilmişti. Bütün köy halkı bu töreni izlemiş, kazananları neşeyle alkışlamıştı.

Kaptan seçtikleri numara çıkan altı adam, bir metreden biraz daha uzun tahta çubukları toprağa saplama şansına kavuşmuştu. Köyün en yaşlı üç erkeği de, kazanan numaralara bakılmaksızın bir tahta çubuk saplama hakkı kazanmış ve çubuklarını saplayacakları yerleri seçip gençlerin onları toprağa saplamasını beklemişlerdi. Dokuz çubukta istenilen yerlere saplandıktan sonra üzerlerine kime ait olduklarını yazan bayraklar asılmış, ardından herkes evine dönmüştü.

Ben bu olayı bir ağacın gölgesinde oturup izlemiştim. Her gün köyde duyduğum sözcüklerin telaffuzunu kapsayan kendi Marathi sözlüğüm üzerinde çalışıyordum. Törene öylesine bakmış, nedenini sorma zahmetine girmemiştim.

İnsanın kulaklarını sağır edecek kadar güçlü yağan yağmurun alünda durup nehrin hızla bize doğru yaklaşmasını izlerken Prabaker bu çubukların her yıl oynanan sel basması oyununun bir parçası olduğunu anlattı. Köydeki en yaşlı üç erkek ve kurada çıkan altı erkek, nehrin nereye kadar yükseleceğini tahmin etmeye çalışıyordu. Sarı ipek bayraklı her çubuk bir tahmini işaret ediyordu.

Durduğumuz yere en uzak olan çubuğu işaret ederek "Şu küçük bayrağı görüyor musun?" dedi Prabaker. "O çubuk şimdiden kaybetd sayılır. Nehir onu ya yarın ya da bu gece geçecek."

Prabaker bana ne söylediğini kalabalığa tercüme etti ve onlar da iri yapılı bir sığır çobanı olan Satiş'i öne doğru çıkardılar. Neredeyse suya batmış olan çubuk onunkiydi. Satiş utangaç bir şekilde gülerek ve gözlerini yerden ayırmadan arkadaşlarının alaylarını ve yaşlıların küçümseyici laflarım dinledi.

Bulunduğumuz yere en yakın duran çubuğu işaret eden Prabaker "Ve bu da nehrin ulaşamayacağı yerde," dedi. "Nehir hiçbir zaman bu kadar ileriye gelmez. Yaşlı Deepakbhai çubuğu için burayı seçti. Bu sene muson yağışlarının çok ağır olacağını düşünüyor."

Köylüler çoktan olaya olan ilgilerini kaybetmiş, köye geri dönmeye başlamıştı. Prabaker ile ben orada kaldık.

"Peki... Nehrin bu noktaya varmayacağını nereden biliyorsun?"

"Biz uzun zamandır buradayız Lin. Sunder köyü iki bin senedir burada. İlerideki Natinkerra köyü ise daha da uzun zamandır, neredeyse üç bin senedir aynı yerde. Buraya yakın olmayan bazı yerlerde muson zamanı insanların başına kötü şeyler geldi ama burada böyle bir olay hiç olmadı. Nehir hiçbir zaman bu kadar ilerlemedi. Yaşlı Deepakbhai aksini iddi-a etse de, bu sene de farklı bir şey olacağını sanmam. Herkes nehrin nerede duracağını bilir Lin."

Prabaker dağılmaya başlayan bulutlara göz atmak için başını kaldırdı.

"Yine de genellikle su basması oyununun çubuklarına bakmak için yağmurun tamamen durmasını bekleriz."

Doğruca ileriye bakıyordum. Prabaker başını kaldırıp kara bulutlara bir göz attı ve bana bir soru sordu.

"Sizin ülkenizde nehrin nerede duracağını bilmez misiniz Lin?"

Cevap vermedim. Prabaker sırtımı sıvazladı ve uzaklaştı. Bir süre orada tek başına dikilip sırılsıklam olmuş dünyaya baktım ve daha sonra gözlerimi boğucu gökyüzüne doğru çevirdim.

Aklımda başka tür bir nehir vardı. Nereden gelmiş olursak olalım hepimizin içinde akan bir nehirdi bu. Kalbin ve kalbin arzularının nehri. Hepimizin gerçekte ne olduğunu ve neler başarabileceğini gösteren şaşmaz bir doğru. Ben bütün hayatım boyunca bir savaşçı oldum. Sevdiğim şeyler için savaşmanın yanında, karşı koyduklarım için de mücadele ettim. Sonunda ise o savaşın bir parçası olup çıktım. Gerçek tabiatım düşmanlık ve kin dolu bir maskenin altında gizli kaldı. Tıpkı diğer sıkı adamlarda olduğu gibi, benim suratım ve davranışlarım da hep aynı şeyi söylüyordu. Sakın bana bulaşayım deme! Bu mesajı iletmede o kadar başarılıydım ki sonunda tüm hayatım bundan ibaret oldu.

Ama bu yöntem köyde işe yaramıyordu. Kimse vücut dilimi okuyamıyordu. Daha önce hiç yabancı biriyle tanışmadıklarından mukayese edecekleri bir kıstasları yoktu. Ciddi ve acımasız davrandığımda bana gülüyor, sırümı beni cesaretlendirmek ister gibi sıvazlıyorlardı. Ben nasıl bir ifade takınırsan takınayım, onlar beni sakin bir adam olarak görüyordu. Onlar için joker gibiydim, sıkı çalışıyor, çocukları neşelendiriyor, şarkılarına eşlik ediyor ve yaptıkları şakalara içtenlikle gülüyordum.

Sanırım samimi kahkahalar atmayı orada öğrendim. Kendimi tekrar keşfetme, içimdeki nehri bulma ve her zaman olmak istediğim adam olma şansını orada tekrar ele geçirdim. Su baskını oyunundaki tahta çubukların işlevini öğrendiğim ve yağmurun altında yalnız başına üç saat geçirdiğim o günün akşamında Prabaker’in annesi, köydeki diğer kadınlarla bir toplantı ayarladığını söyledi. Bana da kendisininld gibi bir Marathi ismi vermeyi kararlaşürmıştı. Prabaker’lerin evinde kaldığım için bana soyadı olarak onların soyadı Kharre verildi. Beni himayesine aldığı için Prabaker’in babasının adı Kishan, geleneklere göre benim ikinci adım olacaktı. İlk adıma gelince, beni sükunetle dolu bir mutlulukla özdeşleştirdiklerinden olacak, köylü kadınlar Rukhmabai’nin benim için uygun gördüğü ismi hemen onaylamıştı. Adım Shantaram'dı. Sakin adam ya da Tann}mn sükunet bahsettiği anlamına geliyordu.

Oradaki çiftçiler çubuklarını benim hayatıma da batırmıştı. İçimdeki nehrin nerede durduğunu bildiklerinden, orayı yeni bir isimle işaredemişlerdi. Shantaram Kishan Kharre. Adımı, olduğuma inandıkları adamı düşünerek mi, yoksa böyle olmamı umarak mı koydular, bilmiyordum.

Gerçek ne olursa olsun, ister o sükuneti açığa çıkarmış ister onu keşfetmiş olsunlar, şu an olduğum gibi biri olmamı sağlayan etkenlerden biri de, insanı arındıran o yağmurun altında, çubukların yanında durduğum ve başımı kaldırıp gökyüzüne baktığım o andı. Shantaram. Yavaş yavaş ve çok ıızun zaman sonra dönüşeceğim, o daha iyi insan.

YEDİNCİ BÖLÜM

[44] O

v_y güzel bir fahişedir,” dedi Prabaker. “Çok şişmandır ama lololarıı doğru ve önemli yerlerde toplanmıştır. Nereye elini atsan avcun boş kalmaz. O kadar heyecanlanacaksın ki kendini kaybedeceksin!”

Gülmemeye çalışarak “Reddetmesi zor bir teklif Prabu ama gerçekten de ilgimi çekmiyor,” dedim. “Köyden daha dün ayrıldık. Sanırım aklım orada kaldı. Hiç havamda değilim.”

“Soran değil baba. Sen hele bir harekete geç, ruh halin hemen değişir.” “Belki de haklısın ama bu seferlik hayır diyeceğim.”

“Ama o çok tecrübeli!” diye itiraz etti Prabu. “Köydekiler onun bu otelde yüzlerce müşteriyle yattığını söyledi. Ben de onu gördüm ve gözlerine bakar bakmaz seks işinde ne kadar tecrübeli olduğunu anladım.” “işinde ne kadar usta olursa olsun bir fahişeyle beraber olmak istemiyorum Prabu.”

“Ama onu bir görsen deli olursun.”

“Üzgünüm Prabu.”

“Ama onlara... İçeri girip kadına bakacağını söyledim. Lütfen, sadece bir bak. Bir kere bakmaktan bir zarar gelmez Lin. ”

“Hayır.”

“Fakat... Eğer ona bakmazsan depozito olarak verdiğim parayı geri alamam.”

“Depozito mu ödedin?”

“Evet Lin.”

“Bu otelde bir kadınla yatmam için depozito mu ödedin?”

“Evet,” dedi Prabaker kollarını havaya kaldırıp umutsuzca iki yanına bırakırken içini çekerek. “Altı avdır köydeydin. Altı ay hiç kimseyle seks yapmadın. Biraz olsun ihtiyaç duyacağını düşünmüştüm. Şimdi, eğer ona bir kere bakmazsan paramı geri alamam.”

Onun yaptığı umutsuz hareketi taklit ederek “Pekala,” dedim. “Seni kurtarmak için gidip bir bakalım bari.”

Otel odamızın kapısını arkamızdan kapadım ve birlikte geniş koridor-< l.ı yürümeye koyulduk. Bombay’ın kuzeyinde bulunan Aurangabad’daki A.spara Oteli yüz yıllık bir yerdi ve görkemli bir dönemde inşa edilmişti. Vüksek tavanlı geniş odalarının kalabalık caddeye bakan balkonları, güzel kornişleri ve kabartmaları vardı. Buna rağmen içerideki mobilyalar kalitesizdi ve oradan buradan öylesine bir araya getirilmiş gibiydi. Koridordaki halının üstünde bir sürü delik vardı. Duvarların boyası kirliydi, dökülüyordu. Ama odalar oldukça ucuzdu. Prabaker’in dediğine göre, burası tam da lîombay’a dönerken mutlu bir gece geçirilebilecek bir yerdi.

Bulunduğumuz katta, koridorun uzak köşesindeki bir odanın önünde d urduk. Prabaker heyecandan titriyordu ve gözleri kocaman açılmıştı.

Biz vurur vurmaz kapı açıldı. Ellili yaşlarında bir kadın kapının önünde duruyordu. Kırmızı-sarı bir sari giymişti ve bizi hain bakışlarla süzüyordu. Odada bir sürü adam vardı. Adamlar, Prabaker’in köyündekiler gibi giyinmişti. Hepsi yere oturmuş ekmek, pilav ve kuru fasulye yiyordu.

Kadın koridora çıkıp kapıyı arkasından kapadı. Bakışları Prabaker'in üzerindeydi. Prabu kadından oldukça kısaydı. Kadının nefret dolu bakışlarına karşılık oııa bir okulun kabadayısının sağ koluymuşçasına kararlılıkla bakıyordu.

"Gördün mü Lin?" dedi kadından bakışlarını ayırmadan. "Sana neden bahsettiğimi gördün mü?"

Benim gördüğüm koca burunlu, soluk ve geniş bir surat, sanki biri deniz kabuğunu çubukla açmış gibi duran çok ince, kıvrık dudaklardı. Yüzündeki ve boynundaki makyaj, tıpkı geyşalarınki gibi çok ağırdı ve kadının azarlar gibi bakan bakışlarını iyice hain kılıyordu.

Prabaker kadınla Marathi dilinde konuştu.

"Göster ona!"

Kadın bu isteğe sarisinin bir tarafını kaldırıp tombul karnım göstererek yanıt verdi. Daha sonra da yağlı karnını çimdikleyerek ederini sıkıştırdı ve benden bir övgü beklermişçesine durdu.

Prabaker hafifçe inildedi, gözleri iyice açılmıştı.

Kadın daha sonra koridor boyunca bir sağa bir sola yaylanarak ilerlemeye ve bu esnada da bluzunu birkaç santim kaldırarak uzun, ince ve sarkık göğüslerini göstermeye başladı. Göğsünü kavrayıp bana doğru sallıyor ve anlaşılmaz bir şekilde göz kırpıyordu. En iyi tahminle beni alaycı bir şekilde tehdit ediyordu.

Prabaker'in gözleri daha da açılmış, şimdi açık ağzından sesli bir şekilde nefes alıp vermeye başlamıştı.

Kadın göğşünii kapadı ve kafasını sallayarak örgülü uzun siyah saçlarını omzuna savurdu. Daha sonra saçını iki elinin arasına alarak sanki diş macunu sıkarmış gibi parmaklarını örgüsünden aşağı doğru sıkarak indirmeye başlamasıyla parmaklarında hindistancevizi yağı birikmeye başladı ve bu yağ yerdeki halıya damladı.

Prabaker açgözlü bir şekilde yağ damlalarına bakarken “Biliyor musun Lin,” diye ağzında geveleyerek söze başladı. Sağ ayağıyla halının üzerine yavaşça vuruyordu. “Eğer bu kadınla sen seks yapmayacaksan... Şey yani... Gerçekten istemiyorsan... Verdiğim parayı kendim için harcayabilirim.” Kadına nazikçe gülümsedim ve Prabu’ya “Seninle odada görüşürüz,” dedim. Ben odamıza dönerken kadın arkamdan küçümseyen gözlerle baka.

Boş zamanımı Marathi sözlüğümü giincellemek için kullanabileceğimi düşündüm. Şimdiden bu listede konuşma dilinde kullanılan altı yüz kelime birikmişti. Köydeki insanlar bana sözcükleri ve terimleri öğretirken öğrendiklerimi gelecekte bakmak üzere bir deftere yazmadan önce kağıt parçalarına not etmiştim. Yazdığım en son notlan küçük bir yazı masasının üzerine yığmış, onları defterime geçiriyordum ki kapı açıldı ve Prabaker içeri girdi. Konuşmadan kendini sırtüstü yatağına attı. Onu fahişenin kapısının önünde bıraktığımdan bu yana dokuz dakika geçmişti.

Prabu gözlerini tavana dikmiş, mutlulukla sırıtıyordu. “Ah, Lin!” dedi. “Biliyordum! Onun çok tecrübeli bir kadın olduğunu biliyordum.” Şaşkın gözlerle Prabu’ya bakıyordum.

“Evet!” dedi ve kısa bacaklanru yataktan aşağı sarkıttı. “Paramın karşılığını fazlasıyla verdi. Ben de ona çok güzel bir seks deneyimi yaşattım tabii. Hadi dışarı çıkalım! Biraz yer, içer, parti yaparız!”

“Eğer kendinde o gücü bulabiliyorsan,” diye mırıldandım. “Gideceğimiz yerde güce gerek yok baba. Orası öyle iyi bir yer ki çoğu zaman bir şey içerken bile oturacak sandalye bulabiliyorsun.”

Kasabanın dışında, son otobüs durağına yarım saat yürüyüş mesafesinde bir kulübeye gittik. Birer içkiden sonra barın taş sıralarında oturup buranın müdavimi olan eski müşterilerin arasına karıştık. Burası ruhsatsız bir bardı ve insanlar tezgah altı fiyatlarla haddinden fazla alkol alabiliyordu.

İşçiler, çiftçiler ve kanun kaçaklarından oluşan bar müşterilerinin arasına karıştık. Hepsinin yüzünde somurtkan, acı çeker gibi bir ifade vardı.

Hemen hemen hiç konuşmuyorlardı. Ama ev yapımı alkolü tadarken yüzlerini ekşitiyor ve her kadehi homurtular, iniltiler eşliğinde

deviriyorlardı. Sonunda Prabaker'le ben de içkileri içmeyi bırakıp bir elimizle burnumuzu kapatarak boğazımızdan aşağı akıtmaya koyulduk. Büyük bir kararlılıkla içtiğimiz zehri midemizde tutmayı başardık ve biraz kendimize gelince hiç zorlanmadan bir sonraki zehirli içki turana başladık.

Yaptığımız aslında zevksiz bir işti. Herkesin yüzünden çektiği ıstırap okunabiliyordu. Bazıları gidişatı kaldıramıyor ve yenilmiş bir halde kenara çekiliyordu. Bazıları ise geri adım atmak isterken etrafindakilerin yüreklendirmesiyle içmeye devam ediyordu. Prabaker beşinci kadehini içmeden önce uzun süre oyalandığında onun vazgeçeceğini düşündüm ama sonunda nefesini tutup kadehin dibine kadar içmeyi başardı. Daha sonra bir adam kadehini bir kenara fırlatıp ayağa kalktı ve yıkık dökük odanın ortasında durdu. Kükrer gibi akordu bozuk bir sesle şarkı söylemeye başladı. İçten bir şekilde tempo tutup ona eşlik etmemizden anlaşılacağı üzere hepimiz çok sarhoştuk.

Adamın ardından herkes birer şarkı söylemeye başladı. Dini şarkılardan sonra Hindistan'ın milli marşının ağlamaklı bir yorumu icra edildi. Dokunaklı gazellerin yanında Hint aşk şarkıları söylendi. İki garson sarhoş olmanın bu aşamasını gayet iyi biliyordu. Bir süreliğine tepsilerini ve içki şişelerini bir kenara bırakıp giriş kapısının iki yanındaki taburelere oturdular. Yüzlerinde kocaman bir gülümsemeyle başlarını salladılar ve güçlü kollannda tuttukları tahta sopalan salladılar. Dinlediğimiz her şarkıya eşlik ettik ve hepsini alkışladık. Sıra bana geldiğinde, neden bilmem, eski Kinks şarkılarından birini seçtim.

Kızım, beni gerçekten eline geçirdin Öyle ki geceleri uyuyamıyorum...

Ben Prabaker'e şarkıyı öğretecek kadar sarhoştum, o da nakarau öğrenecek kadar sarhoştu.

Tanrı şahidimdir sen tam bir kadınsın!

Ve sen beni gerçekten ele geçirdin, değil mi?

Kasabaya doğru dönerken karanlık ve ıssız yolda da bu şarkıyı söylemeye devam ettik. O sırada beyaz bir araba yavaşça bizi geçip geri döndü. Araba tekrar yanımızdan geçti ve biz şarkı söylemeye devam ederken ileride

durup yolumuzu tıkadı. Arabadan dört adam indi. Direksiyonun başında bir adam daha vardı. En uzun boylusu gömleğime yapıştı ve Marathi dilinde bağırdı.

Ben de yine Marathi dilinde “Bu da ne demek?” diye yanıt verdim.

Adamlardan bir tanesi yandan geldi ve sağ eliyle kafamı arkaya doğru savuran bir yumruk attı. İki yumruk da ağzıma ve burnuma indi. Tökezledim ve dengemi kaybedip yere düştüm. Düşerken Prabaker’in dört adama engel olmaya çalıştığını gördüm. Tekrar ayağa kalkıp bir karşı atakta bulunmak için bütün gücümü topladım. Sol kroşem ve sağ dirseğim herhangi bir sokak dövüşünde beni hayalkınklığma uğratmayacak kadar güçlüydü. Yanımda duran Prabaker yere düştü ve ayağa kalkar kalkmaz aldığı güçlü bir darbeyle yeniden sersemleyip yalpaladı. Yanında durup onu bacaklarımla korumayı denedim ama ayağım takılınca kötü bir şekilde düştüm. Üzerime tekmeler ve yumruklar inerken kendimi korumaya çalıştım. Kafamın içindeki bir ses Bunu biliyorum, bunu biliyorum, deyip duruyordu.

Adamlardan bir tanesi deneyimli bir şekilde ceplerimi karıştırırken diğerleri de kalkmayayım diye beni tuttu. Sarhoş ve yaralı olduğumdan üzerime doğra eğilen karanlık figürleri farketmiyordum bile. Çok geçmeden Prabaker’in sesini duydum. Yalvarışlarının ve adamlara savurduğu hakaretlerin bir kısmını anlayabiliyordum. Adamları, onlara hiçbir zararı dokunmamış bir yabancıyı dövüp soydukları ve ülkeleri ile halldannı utanca sürükledikleri için azarlıyordu. Adamlan ödleklikle suçluyor, Mahatma Gandhi, Buda, Tanrı Krishna, Rahibe Teresa ve Bolywood film yıldızı Amitabh Bach-chan’ın adları da her nasılsa aynı konuşmada yer alıyordu. Prabaker’in söyledikleri etkisini gösterince grubun lideri üstüme eğildi. Sarhoş olmama rağmen ayağa kalkıp karşı koymayı denedim ama diğer adamlar beni tutup yerde kalmamı sağladı. Bunu biliyorum... Bunu biliyorum...

Adam eğilip gözlerimin içine baktı. Suratı acımasız, duygudan yoksundu. Bu açıdan benimkine oldukça benziyordu. Yırtılmış gömleğimi açtı ve içine pasaportumu ve saatimi koydu.

Adamlar kısa bir süre ayakta durup Prabaker'e öfke ve tanımlanamaz bir nefretle baktıktan sonra yeniden arabaya bindiler. Kapılar çarpıldı ve araba hızla uzaklaşırken bizi toz içinde bıraktı.

Ciddi bir şekilde yaralanmadığımdan emin olduktan sonra dövünüp yakınmaya fırsat bulan Prabaker'in hali gerçekten içler acısıydı. Bizi tenha bir yere götürdüğünden ve bu kadar içki içmemize göz yumduğundan ötürü kendini yüksek sesle suçluyordu. İçtenlikle, eğer elinde olsaydı be-ıım yerime memnuniyetle dayak yiyeceğini söyledi. Şimdi Bombay'ın en iyi turist rehberi olduğuna dair inancı yara almıştı. Bharat MaTa-fi, yani Hindistan Ana için olan tutkulu ve karşılıksız sevgisi de büyük bir acıya gömülmüştü.

Otelimizin beyaz fayanslı geniş banyosunda yüzümü yıkarken "Yapacak tek bir şey var Lin," dedi. "Bombay'a geri döndüğümüzde ailene ve arkadaşlarına bir telgraf yollamalı ve sana biraz para yollamalarını istemelisin. Sonra da Yeni Zelanda Büyükelçiliği'ne gidip bir şikayet dilekçesi vermelisin."

Yüzümü kuruladım ve aynaya bakmak için lavaboya yaslandım. Gözüm moranyordu. Burnum şişmişti ama kırılmamıştı. Dudaklarım yarılmış, çenemde ve yanaklarımda bereler oluşmuştu. Aslında halim bundan çok daha kötü olabilirdi, bunu biliyordum. Ben işçi sınıfından insanların oluşturduğu çetelerin her daim birbiriyle ve benim gibi onlara katılmayı reddeden insanlarla dövüştüğü zor bir yerde büyümüştüm. Üstelik bir de hapishane tecrübem vardı. Yediğim hiçbir dayak, barışı ve huzuaı korumakla görevli gardiyanlardan yediğim kadar vahşi olmamıştı. Bunu biliyorum, diyen kendi sesimdi. O anda hücrede üç-dört gardiyan tarafından tutulup yere yatırılırken iki ya da üç tanesinin beni yumruklarla, coplarla, tekmelerle dövüşünü anımsamıştım. Onlardan yediğiniz dayak daima en kötüsüydü, çünkü onlar sözde iyi adamlardı. Kötü adamlar sizi benzettiğinde buna tahammül edebiliyorsunuz ama iyi adamlar sizi duvara kelepçeleyip sırayla üzerinize tekmeler ve darbeler indirdiğinde, kemiklerinizi kıran sanki bütün dünya, bütün bir adalet sistemiymiş gibi geliyor. Bir de çığlıklar vardı. Her gece, diğerlerinin, diğer mahkumların çığlıklarını dinleyerek uyurduk.

Aynada gözlerimin içine baktım ve Prabaker’in önerisini düşündüm. Yeni Zelanda Büyükelçiliği’yle ya da başka herhangi bir büyükelçilikle bağlantıya geçmem olanaksızdı. Ailem ya da arkadaşlanmla da iletişim kuramazdım, çünkü polis onları takip ediyordu. Yardım alabileceğim hiç kimse ve hiç param yoktu. Hırsızlar bu dünyadaki son kuruşuma kadar almıştı. İşin komik yanı ise kanun kaçağı bir silahlı soyguncunun soyulmasıydı. Karla köye gitmeden önce bana ne demişti? Yolculuk esnasında alkol alma...

Odamıza doğru yürürken “Yeni Zelanda’da para isteyebileceğim kimse yok Prabu,” dedim. “Bana yardım edebilecek bir aile, arkadaşlar ya da büyükelçilik yok.”

“Hiç mi paran yok?”

“Hiç yok.”

 “Ve hiçbir yerden bulamaz mısın?”

Eşyalarımı sırt çantama yerleştirirken “Hayır,” diye cevapladım.

“Lin, yara bere içindeki suratına karşı bunu söylemek istemem ama bu çok ciddi bir durum.”

“Biliyorum. Sence otel müdürüne saatimi satabilir miyiz?”

“Evet, sanırım satarız Lin. Saat oldukça güzel ama yine de onu ucuza kapayacaktır. Böyle durumlarda Hindi işadamları dinlerini bir kenara bırakıp sıkı pazarlık eder.”

Sırt çantamın fermuarını çekerken “Önemli değil,” dedim. “Bombay’a giden treni yakalamamız ve otelin parasını ödememiz yeterli. Hadi, eşyalarım topla da gidelim.”

Son kez odanın kapısını kaparken Prabu “Bu çok büyük bir sorun,” dedi ve koridorda ilerlemeye başladı. “Hindistan’da paran yoksa eğlence de yoktur Lin.”

Prabaker’in yüzüne yerleşen sıkıntı, Bombay’a geri dönüş yolculuğumuz boyunca orada öylece kaldı. Saatimi satarak Aurangabad’daki otelin parasım ödemiş, üstüne de Bombay Konukevi’nde iki-iiç gün kalacağını kadar bir paraya sahip olmuştuk. Eşyalarımı en sevdiğim odaya yerleştirdikten sonra Prabaker’i otelin küçük giriş kapısına kadar geçirdim ve o geniş gülüşünden bir parça olsun görebilmek umuduyla boşuna uğraşıp durdum.

Prabaker içten ve ciddi bir tavırla “Beninı sayemde bütün bu üzücü olayları unutacaksın,” dedi. “Görürsün Lin, sana bunu telafi edeceğim.” Prabaker’i merdivenlerden aşağı inerken izledim ve bu esnada otelin müdürü Anand’m bana Marathi dilinde bir şeyler söylediğini duydum.

Gülümseyerek döndüm ve Marathi lisanında konuşmaya başladık. Köyde geçirdiğim altı ay sayesinde basit, günlük konuşmaları sürdürebiliyor, soru sorabiliyordum. Aslında bu çok büyütülecek bir başarı değildi ama Anand hem çok şaşırmış hem de açıkça çok memnun olmuştu. Birkaç dakika daha konuştuktan sonra, beni duysunlar diye yardımcıları ve komileri de oraya çağırdı. Hepsi de, tıpkı Anand gibi, büyük bir sevinçle beni dinledi. Hintçe konuşan yabancılarla tanışmışlardı ama şimdiye dek kendi taptıklan Marathi dilinde konuşan bir yabancıya rasdamamışlardı.

Bana Sunder köyü hakkında sorular sormaya başladılar. Hiçbiri daha önce oranın adını duymamıştı. Onlarla hepsinin kendi köylerinden bildikleri ve hayalini kurdukları gündelik yaşam hakkında konuşmaya koyulduk. Sohbetimiz sona erince odama geri döndüm. Tam kapıyı tam kapamıştım ki kapının vurulduğunu duydum.

“Afetlersiniz. Rahatsız ettiğim için kusura bakmayın.” Sesin sahibi uzun, ince bir Alman ya da İsviçreliydi. Uzun suratında bir tutam sakal vardı ve açık renk saçları atkuyruğu yapılmıştı. “Otelin müdürüyle ve çalışanlarla konuştuğunuzu duydum... Şey, Hindistan’da uzun zamandır bulunduğunuzu düşündüm ve... Biz, yani kız arkadaşımla ben buraya bugün geldik ve biraz haşhaş almak istiyoruz. Polise yakalanmadan ve kazık yemeden haşhaş bulabileceğimiz bir yer biliyor musunuz acaba?”

Elbette biliyordum. Gece olmadan önce onlara karaborsada kandırılmadan döviz bozdurabilecekleri bir yer de gösterdim. Sakallı Alman ve kız

arkadaşı anlaşmadan memnun kaldı ve bana yardımlarım karşılığında bir komisyon ödedi. Aym zamanda Prabaker'in arkadaşı karaborsacılar da onlara yeni müşteriler kazandırdığım için bana komisyon verdi. Colaba'nm her köşesinde uyuşturucu arayan yabancılar olduğunu biliyordum. Anand'la ve otelin komileriyle yaptığım Marathi dilindeki sohbete kulak misafiri olan genç çift sayesinde şehirde hayatımı kazanmanın bir yolunu bulmuştum.

Fakat daha önemli bir sorunum vardı, o da turist vizemdi. Anand otele kaydımı yaparken turist vizemin süresinin dolduğu konusunda beni uyarmıştı. Bombay'daki her otel yabancı konuklanılın kaydını tutmak ve her pasaport numarası için geçerliliği olan bir vize tarihi girişini yapmak zorundaydı. Bu kayda C-forıııu deniyordu ve polis bu işi sıkı gözetim altında tutuyordu. Bazen bu kurala uymayan otel sahiplerine iki yıla kadar hapis cezası verilir ve C-formunda eksikler olan otel yönetimlerine ağır cezalar kesilirdi.

Anand bütün bunları bana büyük bir ciddiyetle açıkladıktan sonra otele girişimi yapmıştı. Beni sevmişti. Anand'm anadili Marathi'ydi ve bu dili konuştuğunu gördüğü ilk yabancı bendim. Benim için bir kereliğine kuralı bozmuştu ama hemen polis merkezindeki yabancılar şubesine gitmem ve vizemin tarihini uzatmam konusunda da uyarıda bulunmuştu.

Odamda oturup olasılıkları gözden geçirdim. Çok fazla seçeneğim olduğu söylenemezdi. Elimde çok az para vardı. Evet, turistlerle karaborsacılar arasında aracı olup onlara uyuşturucu bulmaları için yardım ederek para kazanabilirdim ama bu paranın otellerde kalıp restoranlarda yemek yememe yeteceğinden emin değildim. Hindistan'dan çıkmak için uçak bileti almaya yetmeyeceği kesindi. Dahası, vizemin süresini aştığım için teknik olarak şimdiden suç işlemiş sayılıyordum. Anand polislerin bunu gözden kaçmış bir detay olarak göreceğine ve fazla sorgulamadan vizeyi uzatacaklarına emindi fakat özgürlüğümü riske atamazdım. Yabancılar şubesine gidemezdim. Vize süremi uzatamayacağıma göre de Bombay'da bir otelde kalamazdım. Yasaların katılığı ve kaçak hayatının zorluğu arasında sıkışıp kalmıştım.

Yatağıma uzandım ve açık pencereden içeri dolan sokağın sesini dinledim. Sigara satan adam hoş kokulu sigaraları için müşterilere sesleniyor, karpuzcu sıcak ve nemli geceyi naralarıyla inletiyordu. Bir de müzik vardı.

Müzik her yerdeydi. Müziği Hintliler'den daha çok seven başka bir halk bulunur muydu acaba?

Köyde geçirdiğim günlerde düşünmekten kaçındığım her şey müzikle beraber zihnimde uçuşmaya başladı. Prabaker'le köyden ayrılırken insanlar onlarla yaşamam için beni evlerine davet etmişti. Bana bir ev ve iş önermişlerdi. Son ayımda köy okulundaki öğretmene İngilizce dersi veriyor, çocuklara öğrettiği oldukça aksanlı İngilizcesini düzeltmesi için telaffuz çalıştırıyordum. Öğretmen ve köy meclisi kalmamı istiyordu. Kalsaydım orada bir yerim ve amacım olacaktı.

Ama Sunder köyüne dönemezdim. O zaman bunu yapamazdım. Şehir yaşamında canınızı dişinize takıp yumruklarınızla ruhunuzu ve kendinizi koruyabilirsiniz ama köyde kalbinizi ve ruhunuzu gözler önüne sermek zorundasınızdır. Ben ise hayatımın geçmekte olan her saniyesinde suçlarımı ve bunların cezasını beraberimde taşıyordum. Bana hapishaneden kaçmam için yardım eden kader, bu sefer de geleceğime el atmıştı. İnsanlar gözlerimin içine yeterince uzun süre baktıklarında, er veya geç, kaderin üzerimdeki hakimiyetini görecekti. En sonunda bir hesaplaşma olacaktı. Köyde kısa bir süre için bile olsa kendimi özgür ve huzurlu hissedebilmiş, gerçek mutluluğu tadabilmiştim ama ruhum temiz değildi. Yine aynı girdaba kapılmamak için ne yapmalıydım? Ya da ne yapmamalıydım?

Bu soruların cevaplarını biliyordum. Sunder köyündeki varlığımın orayı kirlettiğini de biliyordum. Her gülen yüzü dolandırdığımı biliyordum. Kaçak hayatı yaşarken her gülüşünüzde biraz olsun yapmacıklık olur. Size gösterilen sevgiyi de bir nebze hırsızlık yaparak alırsınız.

Ben bunları düşünürken odanın kapısı tekrar çalındı. Seslenip kapının kilitli olmadığım söyledim. Anand içeri girdi ve hoşnutsuz bir şekilde Prabaker'in iki arkadaşıyla beni görmeye geldiğini söyledi. Anand'ın sırtını sıvazlayıp benim için endişelenmesine kibarca gülerek karşılık verdim ve ikimiz birlikte otelin avlusuna yürüdük.

Göz göze gelince Prabaker ışık saçarak gülümsedi ve "Lin!" diye bağırdı. "Sana çok iyi haberlerim var! Bu benim arkadaşım Johnny Cigar. Kendisi bizim yaşadığımız yer olan zhopadpattide, yani gecekonduda çok önemli

bir kişidir. Bu da Raju. Gecekondunun başındaki adam olan Bay Kazım Ali Hüseyin'e yardım eder."

İki adamla da el sıkıştım. Johnny Cigar neredeyse benimle aynı boyda ve kilodaydı, ki bu onu Hindistan ortalamasına göre iri biri yapıyordu. Otuzlu yaşlarında gibi duruyordu. Uzun suratı candan ama tetikte gibiydi. Kum rengi gözleriyle bana sabit, kendinden emin bakışlarla bakıyordu. İnce bıyığı, etkileyici ağzının üzerinde ince bir çizgi halinde duruyordu. Diğer adam, Raju, Prabaker'den azıcık daha uzundu ve daha zayıftı. Kibar yüzünde, insanda ona karşı hemen sempati uyandıran bir hüzün vardı. Bu vicdanlı ve sözünün arkasında duran bir dürüstlüğe eşlik eden tarzda bir hüzündü. Kalın kaşları zekasını belli eden koyu renk gözlerini örtüyordu. Otuz beş yaşında olduğunu tahmin ettim ama o tecrübeli, akıl fışkıran gözlere rağmen yorgun ve solmuş yüzüyle sanki çok daha yaşlıymış gibi duruyordu.

Adamlar Prabaker'in köyü ve oradaki yaşamla, Bombay'da sevdiğim yerler ve neler yapmaktan hoşlandığımla ilgili sorular sordu. Muhabbetimiz uzayacağa benzediğinden adamlan yakın restoranlardan birine çay içmeye davet ettim.

Prabaker başını sallayarak "Hayır Lin, hayır," dedi. "Şimdi gitmemiz gerek. Sadece Johnny ve Raju ile tanışmanı, onların da seni tanımasını istedim. Şimdi Johnny Cigar sana bir şey söyleyecek, değil mi Johnny?"
"Senin adına bir karar aldık," dedi Johnny Cigar. "Bizimle yaşayacaksın. Prabaker'in yakın arkadaşı olduğun için sana kalacak yer vereceğiz."
Prabaker "Evet, Lin!" diye ekledi hemen. "Yarın bir aile taşınıyor. Yarından sonraki gün de ev senin olacak!"

Bu cömert teklif karşısında gunırum okşanmıştı ama aynı zamanda bir gecekonduda yaşama düşüncesi tüylerimi diken diken etmişti. "Ama, ama..." diye kekeledim. Prabaker'in gecekondusunu ziyaret ettiğim günü çok iyi hatırlıyordum. Açıktaki tuvaletlerin kokusunu, insanın yüreğine işleyen yoksulluğu, binlerce insanın ortalıkta dolanıp durmasını unutmamıştım.

"Önemli değil Lin," dedi Prabaker gülerek. "Göreceksin, bizimle çok mutlu olacaksın. Artık yeni bir insan gibi olduğun doğru ama bizimle birkaç

ay geçirdikten sonra tıpkı bizler gibi olacaksın. İnsanlar senin yıllardır gecekonduda yaşadığını düşünecek. Göreceksin.”

Raju koluma dokunmak için yavaşça elini uzatarak “Orası sana göre bir yer,” dedi. “Para biriktirene kadar kalabileceğin güvenli bir yer. Bizim otelimiz bedavadır.”

Diğerleri bu lafa güldü. Ben de onların hevesinden, pozitifliğinden etkilenerek onlara katıldım. Gecekondular pislik içinde ve çok kalabalıktı ama bedavaydı. Orada kalanlar için doldurulacak bir C-formu yoktu. Böylece düşünmek ve plan yapmak için vakit kazanırdım.

“Ben... Şey... Teşekkür ederim Prabu. Teşekkürler Johnny. Teşekkürler Raju. Teklifinizi kabul ediyorum. Size minnettarım. Teşekkür ederim.” Johnny Cigar insanın içine işleyen kararlı bakışla bana bakıp elimi sıktı ve “Önemli değil,” dedi.

O zaman Johhny ve Raju’nun gecekondunun başındaki adam olan Kazım Ali Hüseyin tarafindan beni tanımak için yollandığını bilmiyordum. Cehaletim ve bencilliğim yüzünden gecekondunun berbat şartlarına takılıp kalmış ve tekliflerini gönülsüzce kabul etmiştim. Barakalarda yer bulmanın ne kadar önemli olduğundan, onlar için uzun zamandır bekleyen aileler olduğundan da haberim yoktu. Bana bir yer önererek ihtiyacı olan bir aileyi evsiz bırakmış oluyorlardı. Kazım Ali Hüseyin kesin kararım vermeden önce Raju ile Johnny’yi otelime yollamıştı. Raju’nun görevi onlarla yaşayıp yaşayamamayacağımı belirlemekti. Johnny’nin göreviyse onlar benimle yaşayabilir mi diye bakmaktı. Tek bildiğim, tanıştığımız o ilk gece Johnny’nin el sıkışı, aramızda bir arkadaşlık bağı kurulabilecek denli samimiydi. Raju’nun hüzünlü gülümsemesi de içinde hakettiğimden daha fazla bir güven ve onay barındırıyordu.

Prabaker sırıtarak “Tamam Lin,” dedi. “Yarından sonraki gün, öğleden sonra gelir seni ve eşyalarım alırız.”

“Teşekkürler Prabu. Olur. Ama bekle! Yarından sonraki günkü planımızı bozmaz mı bu?”

“Plan mı? Ne planı Linbaba?”

“Ayakta Duran Adamlara gidecektik.”

Biraz delirmiş ve kendini manastıra kapatmış keşişlerden oluşan bu adamlar Byculla’da bir haşhaş mağarasını işletirdi. Prabaker aylar önce şehrin karanlık yüzünü tanıtırken beni oraya götürmüştü. Köyden Bombay’a dönerken Prabaker’den beni Karla’yla birlikte tekrar oraya götürmesini istemiştim. Karla’nın o mağaraya hiç gitmediğini ama orayla ilgili duyduğu hikayelerden çok etkilendiğini biliyordum. Adamların bu misafirperver tekliflerine karşılık böyle bir şey söylemek değerbilmezlikti ama Karla’yı etkileme şansını kaçırmak da istemiyordum.

“Tamam Lin, sorun değil. Bayan Karla ile Ayakta Duran Adamları ziyarete gidebiliriz. Ondan sonra da buraya gelir, eşyalarım toplarız. Yarından sonraki gün saat üçte görüşürüz. Bizimle birlikte yaşayacağın için çok sevinçliyim Lin! Çok sevinçliyim!”

Prabaker otelden ayrıldı ve sokaktaki trafiğin ve ışıkların arasına karıştı. Endişelerim azalmıştı. Para kazanmanın bir yolunu bulmuştum ve kalacak güvenli bir yerim olacaktı. Artık güvende olduğum için düşüncelerim yavaş yavaş Karla’ya kaymaya başladı. Otelimden yaklaşık beş dakika yürüyüş mesafesi uzakta olan apartmanını, zemin kattaki dairesinin pencerelerini, yola bakan büyük kapısını gözümün önüne getirdim. Ama zihnimde canlandırdığım o kapılar bana kapalıydı. Onun yüzünü, gözlerini hayal etmeye çalışıp başarısız olunca birdenbire eğer o pis gecekonduda yaşayacak olursam onu kaybedeceğimi düşündüm. O zamanlar eğer o kadar düşersem utancımın bir hapishane duvarı gibi beni ondan uzak tutacağını sanıyordum.

Uyumak için uzandım. Gecekonduya taşınmam bana zaman kazandıracaktı. Vize sorununa bir çözüm değildi ama yine de işe yarardı. Bu konuda kendimi rahatlamış hissediyordum. Çok da yorgundum. Aslında iyi uyumam gerekirdi¯ ama o geceki rüyalarım sıkıntılı ve vahşiydi. Didier gece söylevlerinden birinde bana rüyaların, dileklerimizin ve korkularımızın karşılaştığı yer olduğunu söylemişti: Korkumuz ve dileğimiz tamamen aynı şeye dönüştüğünde o rüyaya kabus deriz.

ALTINCI BÖLÜM

Beni Sunder köyü ahalisiyle tanıştıran Prabaker'in babasıydı ama orada kendimi evimde hissetmemi sağlayan annesi oldu. Kapısından ağlayarak geçen bir çocuğu kırmızı şalıyla sarıp sarmalaması gibi, benim hayatımı da kendi hayatının mutlulukları ve hüzünleriyle sardı. Orada kaldığım aylar boyunca onun hikayesini öyle çok kişiden dinledim ki bir süre sonra neredeyse hepsi benim hikayem haline geldi. Ve sevgisiyle, kalbimin derinliklerine inme ve beni sevme isteğiyle hayatımın akışını değiştirdi.

Onunla ilk tanıştığımda Rukhmabai Kharre kırk yaşındaydı. Karakteri ve toplum içindeki itibarı açısından en güçlü olduğu dönemdeydi. Kocasından oldukça uzundu. Yan yana durduklarında aralarındaki boy farkı ve kıvrımlı iri vücuduyla bir Amazon kadını gibi görünürdü. Hindistancevizi yağı sürülmüş pırıl pırıl parlayan saçları hiç kesilmemişti ve dizlerine kadar iniyordu. Cildi güneşten bronzlaşmış gibi duran bir kahverengiydi. Gözleri kehribar rengindeydi ve göz akları az önce ağlamış ya da ağlayacakmış gibi her zaman pembeydi. Ön dişleri arasındaki geniş boşluk gülümsemesine haylaz bir ifade katardı. Görkemli kemeri olan burnu, ciddi ifadesine otoriter bir hava kazandırırdı. Alnı, tıpkı Prabaker'in alnı gibi, açık ve genişti. Elmacık kemikleri, kehribar gözlerinin dünyayı onların üzerinden izlediği birer dağ gibiydi. Hazırcevaptı ve sıkıntıda olanları gerçekten düşünürdü. Komşuları arasında anlaşmazlık çıktığında, fikri soruluncaya kadar geri planda kalırdı ama konuştuğunda da son sözü o söylerdi. Hayran olunacak ve arzulanacak bir kadındı ama gözlerindeki mesaj gayet netti. Onu gücendirir ya da kızdırırsan, sonuçlarına katlanırsın.

Kishan'ın sahip olduğu topraklar ve küçük servetleri sayesinde güçlü kişiliği köyde önemini koruyordu. Kishan'la görücü usulüyle evlenmişlerdi. On altı yaşında utangaç bir kızken talibine bir perdenin arkasından bakmış

ve evlenene kadar da bir daha Kishan'ı görmemişti. Rukhmabai Kharre'nin dilini konuşmayı öğrendiğimde bana açık yüreklilikle Kishan'ı ilk gördüğünde yaşadığı hayalkınklığını itiraf etti. Kishan kısa boyluydu ve cildi bir çiftçi olduğundan neredeyse kara toprakla aynı renkteydi. Bu onu endişelendirmişti. Kishan'ın elleri sertti ve konuşması da kabaydı. Üstü başı temiz olmasına rağmen dökülüyordu ve okuma yazması yoktu. Rukhmabai ise babası köy konseyinin başkanı olduğundan hem Hintçe hem de Marathi dilinde okuyup yazabiliyordu. Kishan'a ilk baktığında kalbi öyle hızlı ve kuvvetle atmış ki duyulmasından korkmuş. Bu adamı asla sevemeyeceğine ve kendisinden aşağı konumunda biriyle evlendirildiğine eminmiş.

Ama Rukhmabai bunları düşünüp perdenin arkasından bakarken Kishan kafasını çevirip onun bulunduğu yöne bakmış. Rukhmabai, Kishan'ın onu görmesinin mümkün olmadığını düşünse de, Kishan sanki dosdoğru gözlerinin içine bakıp gülümsemiş. Bu, Rukhmabai'nin hayatında gördüğü en göz alıcı ve karşı konulamaz gülümsemeymiş. Bu olağanüstü gülümsemeye bakınca garip bir duygu onu teslim almış. Aklından geçirdiklerine rağmen o da Kishan'a elinde olmadan gülümsemiş ve kendini tarif edilemez şekilde mutlu hissetmiş. Kalbinin sesi ona Her şey yoluna girecek, demiş. İşte o gülüşle birlikte Rukhmabai de, tıpkı benim Prabaker'i ilk gördüğümde hissettiğim gibi, bu kadar içten gülen bir insanın onu bilerek incitmeyeceğini hissetmiş.

Kishan başka tarafa bakınca, ona aniden sanki oda kararmış gibi gelmiş. İşte o zaman bu adamı sırf bu aydınlık gülümsemesi yüzünden sevmeye başladığını farketmiş. Babası düğünlerinin yapılacağım açıkladığında Rukhmabai hiç itiraz etmemiş ve evlenmelerinin üzerinden iki ay geçmeden de ilk oğlu Prabaker'e hamile kalmış.

Evlendiklderi zaman Kishan'ın babası oğluna iki verimli toprak, Rukhmabai'ninki de bir üçüncüsünü hediye etmiş. Hayatlarını birleştirdikleri ilk günden itibaren genç gelin küçük servetlerinin kontrolünü eline almış ve okuma yazma bilgisini kullanıp kazançlarının ve kayıplarının kaydını tutmuş, onları bir sandıkta saklamış.

Komşularla yapılan akıllıca iş ortaklıkları ve kaynakların dikkatli kullanımı sayesinde kayıplarının az olmasını sağlamışlar. Rukhmabai yirmi beş yaşındayken üçüncü çocuklanı doğurmuş. Bu arada aile, küçük

servetleriyle de köyün en zenginleri arasına girmiş. Artık beş arazileri varmış ve ihracata yönelik ürünler ekiyorlarmış. Üç sığır ve üç öküzün yanında iki tane süt veren keçileri ve bir düzine tavukları olmuş. Bankada, kızlarının ikisine yetip artacak kadar çeyiz parası biriktirmeyi de başarmışlar. Şimdi Rukhmabai'nin tek arzusu varmış, kızlarının iyi evlilikler yapıp torunlarına daha yüksek mevkiler kazandırmaları.

Prabaker dokuz yaşındayken taksi şoförlüğü yapan ve Bombay'a yakın gecekondulardan birinde yaşayan amcasının yanına çırak olarak gönderilmiş. Rukhmabai'nin sabah duaları, ailesinin geleceğiyle ilgili planlar ve isteklerle dolup taşıyormuş. Ama daha sonra bir düşük yaşamış ve bir sene içinde iki kez daha düşük yapmış. Doktorlar üçüncü doğumdan sonra rahminin hasar gördüğüne karar vermiş. Yirmi altı yaşına geldiğinde ise ameliyatla rahmi alınmış.

Rukhmabai'nin kalbi hayatının boş odalarında dolaşıp durmuş. Kaybettiği üç bebeğe ve doğurabileceği diğer bebeklere yanmış. İki sene boyunca onu teselli etmek mümkün olmamış. Kishan'ın gözyaşları arasındaki harikulade gülümsemesi bile Rukhmabai'yi kendine getirmeye yetmemiş. Perişan ve kalbi kırık bir halde kedere teslim olmuş. Hayatının neşesi kaçmış ve kalbinde ihmal edilen her yeri acılar doldurmuş.

Rukhmabai'nin ruhu ölmek üzereyken ve sonsuza dek hüzne boğulma tehlikesiyle karşı karşıyayken köyü tehdit eden bir felaket onu kendine getirmiş. Silahlı bir haydut çetesi bölgelerine yerleşip birtakım taleplerde bulunmaya başlamış. Komşu köyden bir adam bıçaklı saldırıya uğramış ve aynı köyden bir kadına haydutlar tecavüz etmiş. Kishan'ın köyünden de onlara kafa tutan birini vurarak öldürmüşler.

Rukhmabai ölen adamı yakından tanıyormuş. Adam Kishan'ın kuzenlerinden biriymiş ve Rukhmabai'nin köyünden bir kızla evliymiş. Sunder'deki her adam, kadın ve çocuk, bu adamın cenazesine katılmış ve cenazeden sonra Rukhmabai köylülere seslenmiş. Kehribar gözleri kararlılık ve öfkeyle yanıp tutuşuyormuş. Haydutlara taviz verme taraftarı olanlara karşı uzun ve sert bir konuşma yapmış, onları mücadele edip savaşmaya, gerekirse topraklarını korurken ölmeye ikna etmiş. İki senedir süren yasın yarattığı uyuşukluğun ardından onun birdenbire canlanması ve

savaşla ilgili böyle bir nutuk atması köylüleri de harekete geçirmiş ve aralarında konuşup bir direniş ve hareket planı oluşturmuşlar.

Bu arada haydutlar da Sunder köyünün savaşma kararı aldığını öğrenmiş. Tehditler, çatışmalar ve saldırılar artık olayları öyle bir kaynama noktasına taşımış ki savaş kaçınılmaz hale gelmiş. Haydutlar tehdit mesajları yollayarak köylülerden hatırı sayılır bir haraç istemiş, aksi takdirde korkunç olaylara hazırlıklı olmaları gerektiğini de belirtmiş.

Bunun üzerine köylüler, yaşlıları ve çocukları komşu köylerden birine yollamış ve oraklarla, baltalarla, değneklerle, bıçaklarla silahlanmışlar. Köyde kalan erkeklerin yüzünden korku ve pişmanlık açıkça okunabiliyormuş. Adamların çoğu bu mücadeleyi aptalca buluyor ve haraç vermenin ölmekten daha iyi olduğunu savunuyormuş. Öldürülen adamın kardeşleri de köylülerin arasında dolaşıp onlara cesaret veriyor, döneklik yapanları ödlekliklerinden dolayı azarlıyormuş.

Çok geçmeden köydekiler haydutların yolda olduğu haberini almış ve kerpiç evlerinin arasına inşa ettikleri barikatların arkasına saklanmış, korku ve endişe içinde beklemişler. Tam adamlara saldırmak üzereyken gelenlerin müttefik olduğunu farketmişler. Bir hafta kadar önce köylülerle haydutlar arasındaki mücadeleden haberdar olan Prabaker, şehrin gecekondu bölgesinde yaşayan kuzenleri ve arkadaşlarından oluşan altı kişilik bir grup toplamış ve ailesine katılmak üzere yola çıkmış. O zamanlar Prabaker yalnızca on beş yaşında, arkadaşlarının en büyüğü ise on sekiz yaşındaymış ama hepsi Bombay’ın yaşaması en güç bölgelerinden birindeki sokak savaşçılanndanmış. İçlerinden Raju denilen uzun boylu, yakışıklı ve Bombay’daki film yıldızları gibi kabarık saçları olan bir çocuğun silahı varmış. Köylülere silahını gösterip onları yüreklendirmiş.

Kendilerine aşırı güvenen kibirli haydutlar güneş batmadan yarım saat kadar önce köye girmiş. Liderleri insanın kanını donduran tehditlerden birini daha savurduğunda, Raju saklandığı yerden çıkmış ve her üç adımda bir silahını ateşleyerek haydutlara doğru ilerlemeye başlamış. Barikatların ardından ise baltalar, sopalar, oraklar, taşlar fırlatılıyor, haydutlara öldürücü darbeler indirilmeye çalışılıyormuş. Raju yürüyüşünü hiç kesmeden ilerlemiş ve son kurşunuyla haydutların liderini çok yakın bir mesafeden,

tam göğsünden vurmuş. Köylülerin söylediğine göre adam daha yere kapaklanmadan önce ölmüş.

Bunun üzerine yaralı haydutlar kaçışmaya başlamış ve bir daha da hiçbirinden haber alınmamış. Sonrasında bütün köylüler aynı öyküyü anlatır olmuş. Haydutlara karşı koyduklarından ve bu esnada çıkan arbedede içlerinden birinin vurulduğundan bahsetmişler ama Raju'nun ismi geçmemiş. İki gün süren ziyafet ve kutlamalardan sonra Prabaker ve arkadaşları şehre geri dönmüş ve cesur Raju bir sene sonra bir bar kavgasında yaşamını yitirmiş. Diğer çocuklardan ikisi de buna benzer kavgalarda ölmüş. Bir tanesi ise bir aktrise aşık olmuş ve kıskançlık cinayeti nedeniyle uzun süre hapis cezasına çarptırılmış.

Ben Marathi dilini konuşmayı öğrenince köylüler bu büyük savaşı bana birçok kez anlattı. Beni saklandıkları ve düşmanla yüz yüze geldikleri tarihi yerlere götürdüler ve genç adamlar Raju'nun rolünü oynama onuru için aralarında çekişip bütün olanları tekrar canlandırdılar. En az kendi hikayeleri kadar, onların yanında çarpışan genç adamların hayat öyküleri de önemliydi. Prabaker'in köye yaptığı ziyaretlerde ondan öğrendikleri kadarıyla her birinin kaderi, bu önemli destanın bir parçasıydı. Tüm bu öykülerde Rukhmabai Kharre'den de her zaman büyük bir sevgi ve gururla bahsedilirdi. Cenazede yaptığı konuşmayla insanları harekete geçirdiği için köylüler onu çok seviyor ve ona çok saygı duyuyordu. Hepsi onun cesaretine ve iradesinin gücüne tanık olmuştu. En çok da Rukhmabai'nin haydutlara karşı verdikleri mücadele sayesinde keder ve perişanlıktan silkinip her zamanki gibi güçlü, zeki, neşeli bir kadın olarak aralarına katılmasına sevinmişlerdi.

Her şey onun o güzel yüzünden okunuyordu zaten. Yanaklarının üzerindeki çizgiler, gözlerinin dolup taşmasına engel olan barajlar gibiydi. Ne zaman bir işle uğraşsa ya da yalnız kalsa, konuşulmamış ve cevaplanamayacak sorular o dolgun, kırmızı dudaklarını aralardı. Meydan okur gibi çıkık duran çenesi kararlılığını gösteriyordu. Alnının ortasında, kaşlarının arasında ise daima hafif bir çizgi olurdu. Sanki her mutluluğun beraberinde hüzün de getirdiğini, her servetin bir bedeli olduğunu ve her hayatın eninde sonunda acı ve ölümle yüz yüze geleceği bilgisi hep oradaymış gibi.

Rukhmabai ile aramdaki bağ, orada kaldığım ilk gecenin sabahında kuruldu. Kishan'ın evinin dışındaki yatakta oldukça iyi uyumuştum. Hatta o kadar iyi bir uyku çekmiştim ki Rukhmabai süt veren sığırını şafak vakti dışarı çıkardığında ben sesli bir şekilde horluyor olmalıydım. Yaratıklardan biri, duyduğu garip sesin kaynağını araştırmaya karar verince, bir alarmla uyanmış gibi, ıslak ve boğucu bir hisle uyandım. Gözlerimi açtığımda devasa bir sığırın pembe diliyle suratımı bir kez daha kaplamak üzere eğildiğini gördüm. Korku ve şaşkınlık içinde bağırırken yataktan düştüm ve ellerimle topuklarım üzerinde geri geri kaçmaya koyuldum.

Rukhmabai bu görüntü üzerine koca bir kahkaha patlattı ama bu içten ve dürüst bir kahkahaydı. Beni ayağa kaldırmak için elini uzattığında ona tutunup kalktım ve ben de onunla birlikte güldüm.

Sığırı göstererek "*Gaee!*" dedi ve eğer sözcüklerle iletişim kuracaksak yeni bir dil öğrenecek kişinin ben olacağımı belli etti.

Sonra Rukhmabai eline bir bardak aldı ve koca siyah sığırın memesini sıkarak süt sağdı. Sütün doğruca bardağa girişini izledim. Rukhmabai usta ellerle sığırı sağıp bardağı doldurunca kırmızı pamuklu şalıyla bardağın ağzını sildi ve onu bana uzattı.

Ben bir şehir çocuğuyum. Üç milyon nüfusu olan büyük bir şehirde doğdum ve büyüdüm. Kaçak olarak bu kadar uzun süre hayatta kalabilmemin bir nedeni de büyük şehirleri çok sevmem ve oralarda kendimi tamamıyla güvende, rahat hissetmem. Taze sıkılmış sütü elime aldığımda, şehirli bir çocuğun köye karşı duyduğu şüphe ve ürkeklik çöktü üzerime. Bardak sıcaktı ve sığır kokuyordu. Bardağın içinde de bir şeyler yüzüyor gibiydi. Tereddüt ettim. Sanki Louis Pasteur tam yanımda duruyor ve omzumun üzerinden bardağa bakıyordu. Onu duyabiliyordum. *Mösyö, sizin yerinizde olsam içmeden önce o sütü kaynatırdım.*

Önyargımı ve korkumu da sütle birlikte, mümkün olduğunca çabuk yutmaya baktım. Sütün tadı beklediğim kadar kötü değildi. Yoğun ve kaymaklı gibiydi ve tattıktan sonra ağza hafif bir ot tadı geliyordu. Rukhmabai ben sütü bitirir bitirmez bardağı elimden kaptı ve tekrar doldurmak üzere eğildi. Neyse ki yalvaran bakışlarım ve itirazlarım onu bir bardağın bana yettiği konusunda ikna etti.

Tuvalete gidip yüzümüzü yıkadıktan, dişlerimizi fırçaladıktan sonra Prabaker ile beraber ekmeğimizi yiyip çayımızı içerken Rukhmabai bizim başımızda bekledi. Yediğimiz mayasız ve taze ekmek her gün kahvaltı için yapılır ve hayvansal yağla ya da süzme yağla hafifçe yağlanmış bir tavada, büyük bir çorba kaşığı şekerle birlikte ateş üzerinde pişirilirdi. Krepe benzeyen bu sıcak ekmek daha sonra rulo şeklinde kalınca kıvrılıp yenir, yanında da bir fincan sütlü çay içilirdi.

Rukhmabai öylece durup her lokmamızı saydı. Kahvaltı sırasında ikimizden biri nefes almak için duracak olsa, bizi ya eliyle dürttü ya da kafamıza veya omzumuza vurdu. Bir yandan leziz ekmeğimizi çiğnerken bir yandan da tavanın başında bize ekmek pişiren genç kadınları aç gözlerle süzüyorduk. Ta ki üçüncü ya da dördüncü ekmekten sonra, artık bunun son olmasını ummaya başlayıncaya kadar.

O sabahtan sonraki haftalar boyunca her günüm bir bardak taze süt, banyo ve sonrasında da uzun bir kahvaltı ile başladı. Kahvaltının ardından genellikle tarlalardaki mısır, buğday, bakliyat ve pamukla ilgilenen erkeklere eşlik ettim. İş günleri üçer saatlik iki bölüme ayrılmıştı. Arada öğle yemeği molası ve *siesta* vardı. Çocuklar ve genç kadınlar öğle yemeğini bize paslanmaz çelik kaplarda getirirdi. Yemekte genellikle ekmek, acılı mercimek, mango turşusu ve üzerine limon sıkılmış taze soğan olurdu. Hep birlikte yemeğimizi yedikten sonra, aşağı yukarı bir saat kadar kestirmek için herkes kendine sessiz ve gölge bir yer arardı. İşe geri dönme vakti geldiğinde, karnı tok ve iyice dinlenmiş işçiler büyük bir enerjiyle işe girişir, ustaları paydos diyene kadar şevkle çalışırdı. Sonra herkes anayolda toplanır, gülerek ve şakalaşarak köye hep birlikte dönerdi.

Köyde erkeklerin yapacak fazla işi yoktu. Yemek pişirme, bulaşık, etrafı derleyip toplama, temizlik falan hep kadınlar tarafından yapılıyordu. Bu işleri yapan genç kadınların çoğu, daha yaşlıca kadınlar tarafından denetleniyordu. Köydeki kadınlar günde ortalama dört saat çalışıyordu. Zamanlarının çoğunu ise küçük çocuklarla oynayarak geçiriyorlardı. Erkekler ise dört iş günü boyunca günde altı saat kadar çalışıyordu. Hasat zamanı daha çok çalışma gerektiriyordu ama genelde köydeki insanlar, şehirlerde çalışan kadın ve erkeklere oranla daha az çalışıyor denebilirdi.

Burası cennet değildi tabii. Erkeklerden bazıları, ortak tarlalarda çalışmanın yanı sıra biraz daha para kazanmak için kayalık zeminlere ektikleri ihracat ürünü pamukla uğraşarak kendilerini harap ediyordu. Yağışlar erken ya da geç gelebiliyordu. Tarlaları su basabiliyor, ekinler böcek istilasına veya hastalığa maruz kalabiliyordu. Kadınların özel ilgi alanlarını geliştirebilecek hiçbir olanak olmadığından, yetenekleri boşa harcanıp gidiyordu. Daha kalabalık bir yerde yaşıyor olsalar çok daha iyi şeyler yapabilecek zeki çocuklar, köy, nehir ve tarladan başka bir şey görmeden, bilmeden, yavaş yavaş tükeniyordu. Bazen bir adam ya da kadın o kadar perişan bir halde oluyordu ki gecenin karanlığında onların hıçkırıklarını duyabiliyordunuz.

Yine de, tıpkı Prabaker'in söylediği gibi, insanlar hemen her gün şarkı söylüyordu. İyi ve bol yemek, gülmek, şarkılar söylemek ve belli bir düzen içinde yaşayıp gitmek eğer mutlu bir hayatın işaretleriyse, bu anlamda köylülerin mutlulukta Batılılar'a fark attığı kesindi. Üstelik Prabaker'in kasabasındaki erkekler ve kadınlar inanılmaz derecede sağlıklıydı. Büyükanneler ve büyükbabalar şişman değil ama hayli tombul, annelerle babalar ise zinde ve pırıl pırıl gözlere sahipti. Çocuklara gelince, onlar da zeki ve oldukça hareketliydi.

Köyde, daha önce hiçbir şehirde görmediğim bir kesinlik vardı. Toprağı işleyen nesiller ile toprak birbirinin yerini almaya başladığında, doğa ve insan bir ve aynı olmaya başladığında hissedilen bir kesinlikti bu. Şehirler, sürekli ve karşı konulamaz bir değişim içindedir. Şehrin, tıpkı matkap sesine benzeyen, bitmek tükenmek bilmez bir sesi vardır ve iş dünyası size saldırırken bu uyarı sesini duyarsınız. Köylerde ise değişim uzun vadelidir. Doğada gözlenen değişim, mevsimlerin hareketiyle eski halini alır. Topraktan çıkan her zaman toprağa geri döner. Meyve veren şeyler yeniden çiçek açmak üzere ölür.

Üç aylık köy yaşantımda, Rukhmabai ve Sunder'in diğer insanları bana da bu kesinlikten bir parça verdiler. Onlar ve yaşadıkları hayatlar, hayatımı sonsuza dek değiştirdi. Muson yağmurları başladığı gün, bir düzine genç adam ve yirmi kadar çocukla beraber nehirde yüzüyordum. Kara bulutlar, o kasvetli halleriyle haftalarca gökyüzünde asılı kalmış ve bir ufuktan diğerine doğru toplanıp en uzun ağaçların tepelerine baskı yapıyormuş gibi

durmuşlardı. Sekiz ay süren kuraklık sonrasında hava yağmur kokusuyla öylesine doluydu ki hepimiz neredeyse heyecandan sarhoştuk.

Çocuklar durmaksızın *“Paous alla! S’alla ghurre!”* diye bağırıp elime yapışıyordu. Bana bulutları işaret ediyor, kendileriyle beraber beni de köye doğru sürüklüyorlardı. *Yağmur geliyor! Eve gidelim!*

Biz koşarken yağmurun ilk damlaları yere düştü. Saniyeler içinde yağmur sıklaşmaya, dakikalar içinde de bardaktan boşalırcasına yağmaya başladı. Bir saat içinde muson yağmuru öyle bir hale gelmişti ki nefes almak için ellerimle ağzımı kapamak zorunda kaldım.

Başlangıçta köylüler yağmurun altında dans edip birbirine şakalar yapıyordu. Bazıları ellerinde sabunlarla duş almaya koyulmuş, bazıları mabede gidip yağmur için şükretmeye başlamış, bazılarıysa evlerinin çatılarını ve kerpiç duvarların etrafından geçen kanalizasyon çukurlarını onarmaya koyulmuştu.

Fakat eninde sonunda herkes yaptığı işi bırakıp çılgınca yağan yağmuru seyretmeye başladı. Her evin kapısından dışarı bakan ve şimşek çaktıkça aydınlanan yüzlerde, donup kalmış bir merak okunuyordu.

Saatlerce süren sağanak yağışın ardından hava duruldu. Güneş tekrar parlarken biriken yağmur suları tekrar buharlaşıp havaya yükseldi. Mevsimin ilk on gününde şiddetli fırtınalar ve arkasından gelen bu dingin hava devam etti. Sanki muson son saldırısını yapmadan önce köyün zayıf noktasını yakalamaya çalışıyordu.

Daha sonra neredeyse yedi gün ve yedi gece hiç durmaksızın delice yağmur yağdı. Yedinci gün nehir kenarında kıyafetlerimi yıkarken sabunumu üzerine koyduğum kayanın suya gömüldüğünü farkettim. Çıplak ayaklarımı zar zor örten su, saniyeler içinde ayak bileklerimden dizlerime yükselmeye başlamıştı. Ben nehrin gürültülü akışına bakarken su kalçalarıma kadar gelmişti ve yükselmeye de devam ediyordu.

Hafif korkmuş ve tedirgin bir halde ıslak kıyafetlerimle su içinde ilerleyerek köye doğru yürüdüm. Yol üstünde birkaç kez durup nehrin yükselişine göz attım. Su altında kalan yerler hemen bataklığa dönüşüyor,

eğimli ova suya gömülüyordu. Sular hızla yükseliyor ve her yeri yutan nehir yürüme hızıyla köye doğru ilerliyordu. Köylüleri uyarmak için koşmaya başladım.

Bozuk bir Marathi'yle "Nehir! Nehir geliyor!" diye bağırdım.

Sıkıntımı anlayan ama ne demek istediğimi anlayamayan insanlar etrafımda toplandı. Sonunda Prabaker'i çağırıp ne dediğimi ona sordular.

Prabaker "Ne oldu Lin? Herkes senin için endişeleniyor," dedi.

"Nehir! Buraya doğru hızla geliyor. Etrafı yerle bir edecek!"

Prabaker gülümsedi.

"Ah, hayır Lin. Böyle bir şey olmayacak."

"Sana bunu gördüğümü söylüyorum. Şaka yapmıyorum Prabu. Lanet olası nehir taşıyor!"

Prabaker söylediklerimi diğerlerine de çevirdi. Herkes güldü.

"Hepiniz delirdiniz mi? Bu komik değil!" diye bağırdım öfkeyle.

Daha da yüksek sesle kahkahalar atarak yanıma yaklaştılar ve beni yatıştırmak için sırtımı sıvazlayıp beni sakinleştirecek şeyler söylemeye başladılar. Daha sonra Prabaker liderliğinde köylüler toplandı, beni önlerine katıp nehre doğru yürümeye başladılar.

Yalnızca birkaç yüz metre ilerideki nehir büyük bir sele dönüşmüş, ovayı kabarıp inen dalgalar ve fırıl fırıl dönen bir girdap gibi kaplamaya başlamıştı. Biz orada dururken yağış şiddetini daha da artırmış, üzerimizdeki giysiler bastığımız toprak kadar ıslanmıştı. Kabarmış nehir an ve an büyümeye, her kalp atışında yeni bir alanı kaplamaya devam ediyordu.

"Şu çubukları görüyor musun Lin?" diye sordu Prabaker beni sakinleştirmeye çalışan ama sinirlerimi bozan bir tonla. "O çubuklar su

baskını için. İnsanların onları toprağa gömdüğü zamanı hatırlıyor musun? Satiş, Pandey, Narayan ve Bharat... Hatırlıyor musun?”

Hatırlıyordum. Birkaç gün önce bir çeşit çekiliş yapılmıştı. Köydeki adam sayısı olan yüz yirmi numara küçük küçük kağıtlara yazılmış, *makta* denen boş bir çömlek kapta karıştırılmıştı. Adamlar numara çekmek için sıraya girmiş, bu iş bittikten sonra ise tekrar aynı numaralar kapta karıştırılmıştı. Küçük bir kıza kaptan altı kazanan numarayı seçme onuru verilmişti. Bütün köy halkı bu töreni izlemiş, kazananları neşeyle alkışlamıştı.

Kaptan seçtikleri numara çıkan altı adam, bir metreden biraz daha uzun tahta çubukları toprağa saplama şansına kavuşmuştu. Köyün en yaşlı üç erkeği de, kazanan numaralara bakılmaksızın bir tahta çubuk saplama hakkı kazanmış ve çubuklarını saplayacakları yerleri seçip gençlerin onları toprağa saplamasını beklemişlerdi. Dokuz çubukta istenilen yerlere saplandıktan sonra üzerlerine kime ait olduklarını yazan bayraklar asılmış, ardından herkes evine dönmüştü.

Ben bu olayı bir ağacın gölgesinde oturup izlemiştim. Her gün köyde duyduğum sözcüklerin telaffuzunu kapsayan kendi Marathi sözlüğüm üzerinde çalışıyordum. Törene öylesine bakmış, nedenini sorma zahmetine girmemiştim.

İnsanın kulaklarını sağır edecek kadar güçlü yağan yağmurun altında durup nehrin hızla bize doğru yaklaşmasını izlerken Prabaker bu çubukların her yıl oynanan sel basması oyununun bir parçası olduğunu anlattı. Köydeki en yaşlı üç erkek ve kurada çıkan altı erkek, nehrin nereye kadar yükseleceğini tahmin etmeye çalışıyordu. Sarı ipek bayraklı her çubuk bir tahmini işaret ediyordu.

Durduğumuz yere en uzak olan çubuğu işaret ederek “Şu küçük bayrağı görüyor musun?” dedi Prabaker. “O çubuk şimdiden kaybetti sayılır. Nehir onu ya yarın ya da bu gece geçecek.”

Prabaker bana ne söylediğini kalabalığa tercüme etti ve onlar da iri yapılı bir sığır çobanı olan Satiş’i öne doğru çıkardılar. Neredeyse suya batmış olan çubuk onunkiydi. Satiş utangaç bir şekilde gülerek ve gözlerini yerden

ayırmadan arkadaşlarının alaylarını ve yaşlıların küçümseyici laflarını dinledi.

Bulunduğumuz yere en yakın duran çubuğu işaret eden Prabaker "Ve bu da nehrin ulaşamayacağı yerde," dedi. "Nehir hiçbir zaman bu kadar ileriye gelmez. Yaşlı Deepakbhai çubuğu için burayı seçti. Bu sene muson yağışlarının çok ağır olacağını düşünüyor."

Köylüler çoktan olaya olan ilgilerini kaybetmiş, köye geri dönmeye başlamıştı. Prabaker ile ben orada kaldık.

"Peki... Nehrin bu noktaya varmayacağını nereden biliyorsun?"

"Biz uzun zamandır buradayız Lin. Sunder köyü iki bin senedir burada. İlerideki Natinkerra köyü ise daha da uzun zamandır, neredeyse üç bin senedir aynı yerde. Buraya yakın olmayan bazı yerlerde muson zamanı insanların başına kötü şeyler geldi ama burada böyle bir olay hiç olmadı. Nehir hiçbir zaman bu kadar ilerlemedi. Yaşlı Deepakbhai aksini iddia etse de, bu sene de farklı bir şey olacağını sanmam. Herkes nehrin nerede duracağını bilir Lin."

Prabaker dağılmaya başlayan bulutlara göz atmak için başını kaldırdı.

"Yine de genellikle su basması oyununun çubuklarına bakmak için yağmurun tamamen durmasını bekleriz."

Doğruca ileriye bakıyordum. Prabaker başını kaldırıp kara bulutlara bir göz attı ve bana bir soru sordu.

"Sizin ülkenizde nehrin nerede duracağını bilmez misiniz Lin?"

Cevap vermedim. Prabaker sırtımı sıvazladı ve uzaklaştı. Bir süre orada tek başına dikilip sırılsıklam olmuş dünyaya baktım ve daha sonra gözlerimi boğucu gökyüzüne doğru çevirdim.

Aklımda başka tür bir nehir vardı. Nereden gelmiş olursak olalım hepimizin içinde akan bir nehirdi bu. Kalbin ve kalbin arzularının nehri. Hepimizin gerçekte ne olduğunu ve neler başarabileceğini gösteren şaşmaz

bir doğru. Ben bütün hayatım boyunca bir savaşçı oldum. Sevdiğim şeyler için savaşmanın yanında, karşı koyduklarım için de mücadele ettim. Sonunda ise o savaşın bir parçası olup çıktım. Gerçek tabiatım düşmanlık ve kin dolu bir maskenin altında gizli kaldı. Tıpkı diğer sıkı adamlarda olduğu gibi, benim suratım ve davranışlarım da hep aynı şeyi söylüyordu. *Sakın bana bulaşayım deme!* Bu mesajı iletmede o kadar başarılıydım ki sonunda tüm hayatım bundan ibaret oldu.

Ama bu yöntem köyde işe yaramıyordu. Kimse vücut dilimi okuyamıyordu. Daha önce hiç yabancı biriyle tanışmadıklarından mukayese edecekleri bir kıstasları yoktu. Ciddi ve acımasız davrandığımda bana gülüyor, sırtımı beni cesaretlendirmek ister gibi sıvazlıyorlardı. Ben nasıl bir ifade takınırsam takınayım, onlar beni sakin bir adam olarak görüyordu. Onlar için joker gibiydim, sıkı çalışıyor, çocukları neşelendiriyor, şarkılarına eşlik ediyor ve yaptıkları şakalara içtenlikle gülüyordum.

Sanırım samimi kahkahalar atmayı orada öğrendim. Kendimi tekrar keşfetme, içimdeki nehri bulma ve her zaman olmak istediğim adam olma şansını orada tekrar ele geçirdim. Su baskını oyunundaki tahta çubukların işlevini öğrendiğim ve yağmurun altında yalnız başına üç saat geçirdiğim o günün akşamında Prabaker'in annesi, köydeki diğer kadınlarla bir toplantı ayarladığını söyledi. Bana da kendisininki gibi bir Marathi ismi vermeyi kararlaştırmıştı. Prabaker'lerin evinde kaldığım için bana soyadı olarak onların soyadı Kharre verildi. Beni himayesine aldığı için Prabaker'in babasının adı Kishan, geleneklere göre benim ikinci adım olacaktı. İlk adıma gelince, beni sükunetle dolu bir mutlulukla özdeşleştirdiklerinden olacak, köylü kadınlar Rukhmabai'nin benim için uygun gördüğü ismi hemen onaylamıştı. Adım *Shantaram*'dı. *Sakin adam* ya da *Tanrının sükunet bahsettiği* anlamına geliyordu.

Oradaki çiftçiler çubuklarını benim hayatıma da batırmıştı. İçimdeki nehrin nerede durduğunu bildiklerinden, orayı yeni bir isimle işaretlemişlerdi. Shantaram Kishan Kharre. Adımı, olduğuma inandıkları adamı düşünerek mi, yoksa böyle olmamı umarak mı koydular, bilmiyordum. Gerçek ne olursa olsun, ister o sükuneti açığa çıkarmış ister onu keşfetmiş olsunlar, şu an olduğum gibi biri olmamı sağlayan etkenlerden biri de, insanı arındıran o yağmurun altında, çubukların yanında

durduğum ve başımı kaldırıp gökyüzüne baktığım o andı. Shantaram. Yavaş yavaş ve çok uzun zaman sonra dönüşeceğim, o daha iyi insan.

YEDİNCİ BÖLÜM

“O güzel bir fahişedir,” dedi Prabaker. “Çok şişmandır ama kiloları doğru ve önemli yerlerde toplanmıştır. Nereye elini atsan avcun boş kalmaz. O kadar heyecanlanacaksın ki kendini kaybedeceksin!”

Gülmemeye çalışarak “Reddetmesi zor bir teklif Prabu ama gerçekten de ilgimi çekmiyor,” dedim. “Köyden daha dün ayrıldık. Sanırım aklım orada kaldı. Hiç havamda değilim.”

“Sorun değil baba. Sen hele bir harekete geç, ruh halin hemen değişir.”

“Belki de haklısın ama bu seferlik hayır diyeceğim.”

“Ama o çok tecrübeli!” diye itiraz etti Prabu. “Köydekiler onun bu otelde yüzlerce müşteriyle yattığını söyledi. Ben de onu gördüm ve gözlerine bakar bakmaz seks işinde ne kadar tecrübeli olduğunu anladım.”

“İşinde ne kadar usta olursa olsun bir fahişeyle beraber olmak istemiyorum Prabu.”

“Ama onu bir görsen deli olursun.”

“Üzgünüm Prabu.”

“Ama onlara... İçeri girip kadına bakacağını söyledim. Lütfen, sadece bir bak. Bir kere bakmaktan bir zarar gelmez Lin. ”

“Hayır.”

“Fakat... Eğer ona bakmazsan depozito olarak verdiğim parayı geri alamam.”

“Depozito mu ödedin?”

“Evet Lin.”

“Bu otelde bir kadınla yatmam için depozito mu ödedin?”

“Evet,” dedi Prabaker kollarını havaya kaldırıp umutsuzca iki yanına bırakırken içini çekerek. “Altı aydır köydeydin. Altı ay hiç kimseyle seks yapmadın. Biraz olsun ihtiyaç duyacağını düşünmüştüm. Şimdi, eğer ona bir kere bakmazsan paramı geri alamam.”

Onun yaptığı umutsuz hareketi taklit ederek “Pekala,” dedim. “Seni kurtarmak için gidip bir bakalım bari.”

Otel odamızın kapısını arkamızdan kapadım ve birlikte geniş koridorda yürümeye koyulduk. Bombay’ın kuzeyinde bulunan Aurangabad’daki Aspara Oteli yüz yıllık bir yerdi ve görkemli bir dönemde inşa edilmişti. Yüksek tavanlı geniş odalarının kalabalık caddeye bakan balkonları, güzel kornişleri ve kabartmaları vardı. Buna rağmen içerideki mobilyalar kalitesizdi ve oradan buradan öylesine bir araya getirilmiş gibiydi. Koridordaki halının üstünde bir sürü delik vardı. Duvarların boyası kirliydi, dökülüyordu. Ama odalar oldukça ucuzdu. Prabaker’in dediğine göre, burası tam da Bombay’a dönerken mutlu bir gece geçirilebilecek bir yerdi.

Bulunduğumuz katta, koridorun uzak köşesindeki bir odanın önünde durduk. Prabaker heyecandan titriyordu ve gözleri kocaman açılmıştı.

Biz vurur vurmaz kapı açıldı. Ellili yaşlarında bir kadın kapının önünde duruyordu. Kırmızı-sarı bir sari giymişti ve bizi hain bakışlarla süzüyordu. Odada bir sürü adam vardı. Adamlar, Prabaker’in köyündekiler gibi giyinmişti. Hepsi yere oturmuş ekmek, pilav ve kuru fasulye yiyordu.

Kadın koridora çıkıp kapıyı arkasından kapadı. Bakışları Prabaker’in üzerindeydi. Prabu kadından oldukça kısaydı. Kadının nefret dolu

bakışlarına karşılık ona bir okulun kabadayısının sağ koluymuşçasına kararlılıkla bakıyordu.

“Gördün mü Lin?” dedi kadından bakışlarını ayırmadan. “Sana neden bahsettiğimi gördün mü?”

Benim gördüğüm koca burunlu, soluk ve geniş bir surat, sanki biri deniz kabuğunu çubukla açmış gibi duran çok ince, kıvrık dudaklardı. Yüzündeki ve boynundaki makyaj, tıpkı geyşalarınki gibi çok ağırdı ve kadının azarlar gibi bakan bakışlarını iyice hain kılıyordu.

Prabaker kadınla Marathi dilinde konuştu.

“Göster ona!”

Kadın bu isteğe sarisinin bir tarafını kaldırıp tombul karnını göstererek yanıt verdi. Daha sonra da yağlı karnını çimdikleyerek etlerini sıkıştırdı ve benden bir övgü beklermişçesine durdu.

Prabaker hafifçe inildedi, gözleri iyice açılmıştı.

Kadın daha sonra koridor boyunca bir sağa bir sola yaylanarak ilerlemeye ve bu esnada da bluzunu birkaç santim kaldırarak uzun, ince ve sarkık göğüslerini göstermeye başladı. Göğsünü kavrayıp bana doğru sallıyor ve anlaşılmaz bir şekilde göz kırpıyordu. En iyi tahminle beni alaycı bir şekilde tehdit ediyordu.

Prabaker’in gözleri daha da açılmış, şimdi açık ağzından sesli bir şekilde nefes alıp vermeye başlamıştı.

Kadın göğşünü kapadı ve kafasını sallayarak örgülü uzun siyah saçlarını omzuna savurdu. Daha sonra saçını iki elinin arasına alarak sanki diş macunu sıkarmış gibi parmaklarını örgüsünden aşağı doğru sıkarak indirmeye başlamasıyla parmaklarında hindistancevizi yağı birikmeye başladı ve bu yağ yerdeki halıya damladı.

Prabaker açgözlü bir şekilde yağ damlalarına bakarken “Biliyor musun Lin,” diye ağzında geveleyerek söze başladı. Sağ ayağıyla halının üzerine

yavaşça vuruyordu. “Eğer bu kadınla sen seks yapmayacaksan... Şey yani... Gerçekten istemiyorsan... Verdiğim parayı kendim için harcayabilirim.”

Kadına nazikçe gülümsedim ve Prabu’ya “Seninle odada görüşürüz,” dedim. Ben odamıza dönerken kadın arkamdan küçümseyen gözlerle baktı.

Boş zamanımı Marathi sözlüğümü güncellemek için kullanabileceğimi düşündüm. Şimdiden bu listede konuşma dilinde kullanılan altı yüz kelime birikmişti. Köydeki insanlar bana sözcükleri ve terimleri öğretirken öğrendiklerimi gelecekte bakmak üzere bir deftere yazmadan önce kağıt parçalarına not etmiştim. Yazdığım en son notları küçük bir yazı masasının üzerine yığmış, onları defterime geçiriyordum ki kapı açıldı ve Prabaker içeri girdi. Konuşmadan kendini sırtüstü yatağına attı. Onu fahişenin kapısının önünde bıraktığımdan bu yana dokuz dakika geçmişti.

Prabu gözlerini tavana dikmiş, mutlulukla sırıtıyordu. “Ah, Lin!” dedi. “Biliyordum! Onun çok tecrübeli bir kadın olduğunu biliyordum.”

Şaşkın gözlerle Prabu’ya bakıyordum.

“Evet!” dedi ve kısa bacaklarını yataktan aşağı sarkıttı. “Paramın karşılığını fazlasıyla verdi. Ben de ona çok güzel bir seks deneyimi yaşattım tabii. Hadi dışarı çıkalım! Biraz yer, içer, parti yaparız!”

“Eğer kendinde o gücü bulabiliyorsan,” diye mırıldandım.

“Gideceğimiz yerde güce gerek yok baba. Orası öyle iyi bir yer ki çoğu zaman bir şey içerken bile oturacak sandalye bulabiliyorsun.”

Kasabanın dışında, son otobüs durağına yarım saat yürüyüş mesafesinde bir kulübeye gittik. Birer içkiden sonra barın taş sıralarında oturup buranın müdavimi olan eski müşterilerin arasına karıştık. Burası ruhsatsız bir bardı ve insanlar tezgah altı fiyatlarla haddinden fazla alkol alabiliyordu.

İşçiler, çiftçiler ve kanun kaçaklarından oluşan bar müşterilerinin arasına karıştık. Hepsinin yüzünde somurtkan, acı çeker gibi bir ifade vardı.Hemen hemen hiç konuşmuyorlardı. Ama ev yapımı alkolü tadarken yüzlerini ekşitiyor ve her kadehi homurtular, iniltiler eşliğinde deviriyorlardı.

Sonunda Prabaker’le ben de içkileri içmeyi bırakıp bir elimizle burnumuzu kapatarak boğazımızdan aşağı akıtmaya koyulduk. Büyük bir kararlılıkla içtiğimiz zehri midemizde tutmayı başardık ve biraz kendimize gelince hiç zorlanmadan bir sonraki zehirli içki turana başladık.

Yaptığımız aslında zevksiz bir işti. Herkesin yüzünden çektiği ıstırap okunabiliyordu. Bazıları gidişatı kaldıramıyor ve yenilmiş bir halde kenara çekiliyordu. Bazıları ise geri adım atmak isterken etrafindakilerin yüreklendirmesiyle içmeye devam ediyordu. Prabaker beşinci kadehini içmeden önce uzun süre oyalandığında onun vazgeçeceğini düşündüm ama sonunda nefesini tutup kadehin dibine kadar içmeyi başardı. Daha sonra bir adam kadehini bir kenara fırlatıp ayağa kalktı ve yıkık dökük odanın ortasında durdu. Kükrer gibi akordu bozuk bir sesle şarkı söylemeye başladı. İçten bir şekilde tempo tutup ona eşlik etmemizden anlaşılacağı üzere hepimiz çok sarhoştuk.

Adamın ardından herkes birer şarkı söylemeye başladı. Dini şarkılardan sonra Hindistan’ın milli marşının ağlamaklı bir yorumu icra edildi. Dokunaklı gazellerin yanında Hint aşk şarkıları söylendi. İki garson sarhoş olmanın bu aşamasını gayet iyi biliyordu. Bir süreliğine tepsilerini ve içki şişelerini bir kenara bırakıp giriş kapısının iki yanındaki taburelere oturdular. Yüzlerinde kocaman bir gülümsemeyle başlarını salladılar ve güçlü kollarında tuttukları tahta sopaları salladılar. Dinlediğimiz her şarkıya eşlik ettik ve hepsini alkışladık. Sıra bana geldiğinde, neden bilmem, eski Kinks şarkılarından birini seçtim.

Kızım, beni gerçekten eline geçirdin
Öyle ki geceleri uyuyamıyorum...

Ben Prabaker’e şarkıyı öğretecek kadar sarhoştum, o da nakaratı öğrenecek kadar sarhoştu.

Tanrı şahidimdir sen tam bir kadınsın!
Ve sen beni gerçekten ele geçirdin, değil mi?

Kasabaya doğru dönerken karanlık ve ıssız yolda da bu şarkıyı söylemeye devam ettik. O sırada beyaz bir araba yavaşça bizi geçip geri döndü. Araba tekrar yanımızdan geçti ve biz şarkı söylemeye devam ederken ileride

durup yolumuzu tıkadı. Arabadan dört adam indi. Direksiyonun başında bir adam daha vardı. En uzun boylusu gömleğime yapıştı ve Marathi dilinde bağırdı.

Ben de yine Marathi dilinde “Bu da ne demek?” diye yanıt verdim.

Adamlardan bir tanesi yandan geldi ve sağ eliyle kafamı arkaya doğru savuran bir yumruk attı. İki yumruk da ağzıma ve burnuma indi. Tökezledim ve dengemi kaybedip yere düştüm. Düşerken Prabaker’in dört adama engel olmaya çalıştığını gördüm. Tekrar ayağa kalkıp bir karşı atakta bulunmak için bütün gücümü topladım. Sol kroşem ve sağ dirseğim herhangi bir sokak dövüşünde beni hayalkınklığINa uğratmayacak kadar güçlüydü. Yanımda duran Prabaker yere düştü ve ayağa kalkar kalkmaz aldığı güçlü bir darbeyle yeniden sersemleyip yalpaladı. Yanında durup onu bacaklarımla korumayı denedim ama ayağım takılınca kötü bir şekilde düştüm. Üzerime tekmeler ve yumruklar inerken kendimi korumaya çalıştım. Kafamın içindeki bir ses *Bunu biliyorum, bunu biliyorum,* deyip duruyordu.

Adamlardan bir tanesi deneyimli bir şekilde ceplerimi karıştırırken diğerleri de kalkmayayım diye beni tuttu. Sarhoş ve yaralı olduğumdan üzerime doğru eğilen karanlık figürleri farketmiyordum bile. Çok geçmeden Prabaker’in sesini duydum. Yalvarışlarının ve adamlara savurduğu hakaretlerin bir kısmını anlayabiliyordum. Adamları, onlara hiçbir zararı dokunmamış bir yabancıyı dövüp soydukları ve ülkeleri ile halklarını utanca sürükledikleri için azarlıyordu. Adamları ödleklikle suçluyor, Mahatma Gandhi, Buda, Tanrı Krishna, Rahibe Teresa ve Bolywood film yıldızı Amitabh Bachchan’ın adları da her nasılsa aynı konuşmada yer alıyordu. Prabaker’in söyledikleri etkisini gösterince grubun lideri üstüme eğildi. Sarhoş olmama rağmen ayağa kalkıp karşı koymayı denedim ama diğer adamlar beni tutup yerde kalmamı sağladı. *Bunu biliyorum... Bunu biliyorum...*

Adam eğilip gözlerimin içine baktı. Suratı acımasız, duygudan yoksundu. Bu açıdan benimkine oldukça benziyordu. Yırtılmış gömleğimi açtı ve içine pasaportumu ve saatimi koydu.

Adamlar kısa bir süre ayakta durup Prabaker'e öfke ve tanımlanamaz bir nefretle baktıktan sonra yeniden arabaya bindiler. Kapılar çarpıldı ve araba hızla uzaklaşırken bizi toz içinde bıraktı.

Ciddi bir şekilde yaralanmadığımdan emin olduktan sonra dövünüp yakınmaya fırsat bulan Prabaker'in hali gerçekten içler acısıydı. Bizi tenha bir yere götürdüğünden ve bu kadar içki içmemize göz yumduğundan ötürü kendini yüksek sesle suçluyordu. İçtenlikle, eğer elinde olsaydı benim yerime memnuniyetle dayak yiyeceğini söyledi. Şimdi Bombay'ın en iyi turist rehberi olduğuna dair inancı yara almıştı. *Bharat MaTafi*, yani *Hindistan Ana* için olan tutkulu ve karşılıksız sevgisi de büyük bir acıya gömülmüştü.

Otelimizin beyaz fayanslı geniş banyosunda yüzümü yıkarken "Yapacak tek bir şey var Lin," dedi. "Bombay'a geri döndüğümüzde ailene ve arkadaşlarına bir telgraf yollamalı ve sana biraz para yollamalarını istemelisin. Sonra da Yeni Zelanda Büyükelçiliği'ne gidip bir şikayet dilekçesi vermelisin."

Yüzümü kuruladım ve aynaya bakmak için lavaboya yaslandım. Gözüm morarıyordu. Burnum şişmişti ama kırılmamıştı. Dudaklarım yarılmış, çenemde ve yanaklarımda bereler oluşmuştu. Aslında halim bundan çok daha kötü olabilirdi, bunu biliyordum. Ben işçi sınıfından insanların oluşturduğu çetelerin her daim birbiriyle ve benim gibi onlara katılmayı reddeden insanlarla dövüştüğü zor bir yerde büyümüştüm. Üstelik bir de hapishane tecrübem vardı. Yediğim hiçbir dayak, barışı ve huzuru korumakla görevli gardiyanlardan yediğim kadar vahşi olmamıştı. *Bunu biliyorum*, diyen kendi sesimdi. O anda hücrede üç-dört gardiyan tarafından tutulup yere yatırılırken iki ya da üç tanesinin beni yumruklarla, coplarla, tekmelerle dövüşünü anımsamıştım. Onlardan yediğiniz dayak daima en kötüsüydü, çünkü onlar sözde iyi adamlardı. Kötü adamlar sizi benzettiğinde buna tahammül edebiliyorsunuz ama iyi adamlar sizi duvara kelepçeleyip sırayla üzerinize tekmeler ve darbeler indirdiğinde, kemiklerinizi kıran sanki bütün dünya, bütün bir adalet sistemiymiş gibi geliyor. Bir de çığlıklar vardı. Her gece, diğerlerinin, diğer mahkumların çığlıklarını dinleyerek uyurduk.

Aynada gözlerimin içine baktım ve Prabaker'in önerisini düşündüm. Yeni Zelanda Büyükelçiliği'yle ya da başka herhangi bir büyükelçilikle bağlantıya geçmem olanaksızdı. Ailem ya da arkadaşlarımla da iletişim kuramazdım, çünkü polis onları takip ediyordu. Yardım alabileceğim hiç kimse ve hiç param yoktu. Hırsızlar bu dünyadaki son kuruşuma kadar almıştı. İşin komik yanı ise kanun kaçağı bir silahlı soyguncunun soyulmasıydı. Karla köye gitmeden önce bana ne demişti? *Yolculuk esnasında alkol alma...*

Odamıza doğru yürürken "Yeni Zelanda'da para isteyebileceğim kimse yok Prabu," dedim. "Bana yardım edebilecek bir aile, arkadaşlar ya da büyükelçilik yok."

"Hiç mi paran yok?"

"Hiç yok."

"Ve hiçbir yerden bulamaz mısın?"

Eşyalarımı sırt çantama yerleştirirken "Hayır," diye cevapladım.

"Lin, yara bere içindeki suratına karşı bunu söylemek istemem ama bu çok ciddi bir durum."

"Biliyorum. Sence otel müdürüne saatimi satabilir miyiz?"

"Evet, sanırım satarız Lin. Saat oldukça güzel ama yine de onu ucuza kapayacaktır. Böyle durumlarda Hintli işadamları dinlerini bir kenara bırakıp sıkı pazarlık eder."

Sırt çantamın fermuarını çekerken "Önemli değil," dedim. "Bombay'a giden treni yakalamamız ve otelin parasını ödememiz yeterli. Hadi, eşyalarını topla da gidelim."

Son kez odanın kapısını kaparken Prabu "Bu çok büyük bir sorun," dedi ve koridorda ilerlemeye başladı. "Hindistan'da paran yoksa eğlence de yoktur Lin."

Prabaker'in yüzüne yerleşen sıkıntı, Bombay'a geri dönüş yolculuğumuz boyunca orada öylece kaldı. Saatimi satarak Aurangabad'daki otelin parasım ödemiş, üstüne de Bombay Konukevi'nde iki-üç gün kalacağım kadar bir paraya sahip olmuştuk. Eşyalarımı en sevdiğim odaya yerleştirdikten sonra Prabaker'i otelin küçük giriş kapısına kadar geçirdim ve o geniş gülüşünden bir parça olsun görebilmek umuduyla boşuna uğraşıp durdum.

Prabaker içten ve ciddi bir tavırla "Benim sayemde bütün bu üzücü olayları unutacaksın," dedi. "Görürsün Lin, sana bunu telafi edeceğim." Prabaker'i merdivenlerden aşağı inerken izledim ve bu esnada otelin müdürü Anand'ın bana Marathi dilinde bir şeyler söylediğini duydum.

Gülümseyerek döndüm ve Marathi lisanında konuşmaya başladık. Köyde geçirdiğim altı ay sayesinde basit, günlük konuşmaları sürdürebiliyor, soru sorabiliyordum. Aslında bu çok büyütülecek bir başarı değildi ama Anand hem çok şaşırmış hem de açıkça çok memnun olmuştu. Birkaç dakika daha konuştuktan sonra, beni duysunlar diye yardımcıları ve komileri de oraya çağırdı. Hepsi de, tıpkı Anand gibi, büyük bir sevinçle beni dinledi. Hintçe konuşan yabancılarla tanışmışlardı ama şimdiye dek kendi taptıklan Marathi dilinde konuşan bir yabancıya rastlamamışlardı.

Bana Sunder köyü hakkında sorular sormaya başladılar. Hiçbiri daha önce oranın adını duymamıştı. Onlarla hepsinin kendi köylerinden bildikleri ve hayalini kurdukları gündelik yaşam hakkında konuşmaya koyulduk. Sohbetimiz sona erince odama geri döndüm. Tam kapıyı tam kapamıştım ki kapının vurulduğunu duydum.

"Afetlersiniz. Rahatsız ettiğim için kusura bakmayın." Sesin sahibi uzun, ince bir Alman ya da İsviçreliydi. Uzun suratında bir tutam sakal vardı ve açık renk saçları atkuyruğu yapılmıştı. "Otelin müdürüyle ve çalışanlarla konuştuğunuzu duydum... Şey, Hindistan'da uzun zamandır bulunduğunuzu düşündüm ve... Biz, yani kız arkadaşımla ben buraya bugün geldik ve biraz haşhaş almak istiyoruz. Polise yakalanmadan ve kazık yemeden haşhaş bulabileceğimiz bir yer biliyor musunuz acaba?"

Elbette biliyordum. Gece olmadan önce onlara karaborsada kandırılmadan döviz bozdurabilecekleri bir yer de gösterdim. Sakallı Alman ve kız

arkadaşı anlaşmadan memnun kaldı ve bana yardımlarım karşılığında bir komisyon ödedi. Aynı zamanda Prabaker'in arkadaşı karaborsacılar da onlara yeni müşteriler kazandırdığım için bana komisyon verdi. Colaba'nın her köşesinde uyuşturucu arayan yabancılar olduğunu biliyordum. Anand'la ve otelin komileriyle yaptığım Marathi dilindeki sohbete kulak misafiri olan genç çift sayesinde şehirde hayatımı kazanmanın bir yolunu bulmuştum.

Fakat daha önemli bir sorunum vardı, o da turist vizemdi. Anand otele kaydımı yaparken turist vizemin süresinin dolduğu konusunda beni uyarmıştı. Bombay'daki her otel yabancı konuklarının kaydını tutmak ve her pasaport numarası için geçerliliği olan bir vize tarihi girişini yapmak zorundaydı. Bu kayda C-formu deniyordu ve polis bu işi sıkı gözetim altında tutuyordu. Bazen bu kurala uymayan otel sahiplerine iki yıla kadar hapis cezası verilir ve C-formunda eksikler olan otel yönetimlerine ağır cezalar kesilirdi.

Anand bütün bunları bana büyük bir ciddiyetle açıkladıktan sonra otele girişimi yapmıştı. Beni sevmişti. Anand'ın anadili Marathi'ydi ve bu dili konuştuğunu gördüğü ilk yabancı bendim. Benim için bir kereliğine kuralı bozmuştu ama hemen polis merkezindeki yabancılar şubesine gitmem ve vizemin tarihini uzatmam konusunda da uyarıda bulunmuştu.

Odamda oturup olasılıkları gözden geçirdim. Çok fazla seçeneğim olduğu söylenemezdi. Elimde çok az para vardı. Evet, turistlerle karaborsacılar arasında aracı olup onlara uyuşturucu bulmaları için yardım ederek para kazanabilirdim ama bu paranın otellerde kalıp restoranlarda yemek yememe yeteceğinden emin değildim. Hindistan'dan çıkmak için uçak bileti almaya yetmeyeceği kesindi. Dahası, vizemin süresini aştığım için teknik olarak şimdiden suç işlemiş sayılıyordum. Anand polislerin bunu gözden kaçmış bir detay olarak göreceğine ve fazla sorgulamadan vizeyi uzatacaklarına emindi fakat özgürlüğümü riske atamazdım. Yabancılar şubesine gidemezdim. Vize süremi uzatamayacağıma göre de Bombay'da bir otelde kalamazdım. Yasaların katılığı ve kaçak hayatının zorluğu arasında sıkışıp kalmıştım.

Yatağıma uzandım ve açık pencereden içeri dolan sokağın sesini dinledim. Sigara satan adam hoş kokulu sigaraları için müşterilere sesleniyor, karpuzcu sıcak ve nemli geceyi naralarıyla inletiyordu. Bir de müzik vardı.

Müzik her yerdeydi. Müziği Hintliler'den daha çok seven başka bir halk bulunur muydu acaba?

Köyde geçirdiğim günlerde düşünmekten kaçındığım her şey müzikle beraber zihnimde uçuşmaya başladı. Prabaker'le köyden ayrılırken insanlar onlarla yaşamam için beni evlerine davet etmişti. Bana bir ev ve iş önermişlerdi. Son ayımda köy okulundaki öğretmene İngilizce dersi veriyor, çocuklara öğrettiği oldukça aksanlı İngilizcesini düzeltmesi için telaffuz çalıştırıyordum. Öğretmen ve köy meclisi kalmamı istiyordu. Kalsaydım orada bir yerim ve amacım olacaktı.

Ama Sunder köyüne dönemezdim. O zaman bunu yapamazdım. Şehir yaşamında canınızı dişinize takıp yumruklarınızla ruhunuzu ve kendinizi koruyabilirsiniz ama köyde kalbinizi ve ruhunuzu gözler önüne sermek zorundasınızdır. Ben ise hayatımın geçmekte olan her saniyesinde suçlarımı ve bunların cezasını beraberimde taşıyordum. Bana hapishaneden kaçmam için yardım eden kader, bu sefer de geleceğime el atmıştı. İnsanlar gözlerimin içine yeterince uzun süre baktıklarında, er veya geç, kaderin üzerimdeki hakimiyetini görecekti. En sonunda bir hesaplaşma olacaktı. Köyde kısa bir süre için bile olsa kendimi özgür ve huzurlu hissedebilmiş, gerçek mutluluğu tadabilmiştim ama ruhum temiz değildi. Yine aynı girdaba kapılmamak için ne yapmalıydım? Ya da ne yapmamalıydım?

Bu soruların cevaplarını biliyordum. Sunder köyündeki varlığımın orayı kirlettiğini de biliyordum. Her gülen yüzü dolandırdığımı biliyordum. Kaçak hayatı yaşarken her gülüşünüzde biraz olsun yapmacıklık olur. Size gösterilen sevgiyi de bir nebze hırsızlık yaparak alırsınız.

Ben bunları düşünürken odanın kapısı tekrar çalındı. Seslenip kapının kilitli olmadığınım söyledim. Anand içeri girdi ve hoşnutsuz bir şekilde Prabaker'in iki arkadaşıyla beni görmeye geldiğini söyledi. Anand'ın sırtını sıvazlayıp benim için endişelenmesine kibarca gülerek karşılık verdim ve ikimiz birlikte otelin avlusuna yürüdük.

Göz göze gelince Prabaker ışık saçarak gülümsedi ve "Lin!" diye bağırdı. "Sana çok iyi haberlerim var! Bu benim arkadaşım Johnny Cigar. Kendisi bizim yaşadığımız yer olan *zhopadpattide*, yani gecekonduda çok önemli

bir kişidir. Bu da Raju. Gecekondunun başındaki adam olan Bay Kazım Ali Hüseyin'e yardım eder."

İki adamla da el sıkıştım. Johnny Cigar neredeyse benimle aynı boyda ve kilodaydı, ki bu onu Hindistan ortalamasına göre iri biri yapıyordu. Otuzlu yaşlarında gibi duruyordu. Uzun suratı candan ama tetikte gibiydi. Kum rengi gözleriyle bana sabit, kendinden emin bakışlarla bakıyordu. İnce bıyığı, etkileyici ağzının üzerinde ince bir çizgi halinde duruyordu. Diğer adam, Raju, Prabaker'den azıcık daha uzundu ve daha zayıftı. Kibar yüzünde, insanda ona karşı hemen sempati uyandıran bir hüzün vardı. Bu vicdanlı ve sözünün arkasında duran bir dürüstlüğe eşlik eden tarzda bir hüzündü. Kalın kaşları zekasını belli eden koyu renk gözlerini örtüyordu. Otuz beş yaşında olduğunu tahmin ettim ama o tecrübeli, akıl fışkıran gözlere rağmen yorgun ve solmuş yüzüyle sanki çok daha yaşlıymış gibi duruyordu.

Adamlar Prabaker'in köyü ve oradaki yaşamla, Bombay'da sevdiğim yerler ve neler yapmaktan hoşlandığımla ilgili sorular sordu. Muhabbetimiz uzayacağa benzediğinden adamları yakın restoranlardan birine çay içmeye davet ettim.

Prabaker başını sallayarak "Hayır Lin, hayır," dedi. "Şimdi gitmemiz gerek. Sadece Johnny ve Raju ile tanışmanı, onların da seni tanımasını istedim. Şimdi Johnny Cigar sana bir şey söyleyecek, değil mi Johnny?"

"Senin adına bir karar aldık," dedi Johnny Cigar. "Bizimle yaşayacaksın. Prabaker'in yakın arkadaşı olduğun için sana kalacak yer vereceğiz."

Prabaker "Evet, Lin!" diye ekledi hemen. "Yarın bir aile taşınıyor. Yarından sonraki gün de ev senin olacak!"

Bu cömert teklif karşısında gururum okşanmıştı ama aynı zamanda bir gecekonduda yaşama düşüncesi tüylerimi diken diken etmişti. "Ama, ama..." diye kekeledim. Prabaker'in gecekondusunu ziyaret ettiğim günü çok iyi hatırlıyordum. Açıktaki tuvaletlerin kokusunu, insanın yüreğine işleyen yoksulluğu, binlerce insanın ortalıkta dolanıp durmasını unutmamıştım.

“Önemli değil Lin,” dedi Prabaker gülerek. “Göreceksin, bizimle çok mutlu olacaksın. Artık yeni bir insan gibi olduğun doğru ama bizimle birkaç ay geçirdikten sonra tıpkı bizler gibi olacaksın. İnsanlar senin yıllardır gecekonduda yaşadığını düşünecek. Göreceksin.”

Raju koluma dokunmak için yavaşça elini uzatarak “Orası sana göre bir yer,” dedi. “Para biriktirene kadar kalabileceğin güvenli bir yer. Bizim otelimiz bedavadır.”

Diğerleri bu lafa güldü. Ben de onların hevesinden, pozitifliğinden etkilenerek onlara katıldım. Gecekondular pislik içinde ve çok kalabalıktı ama bedavaydı. Orada kalanlar için doldurulacak bir C-formu yoktu. Böylece düşünmek ve plan yapmak için vakit kazanırdım.

“Ben... Şey... Teşekkür ederim Prabu. Teşekkürler Johnny. Teşekkürler Raju. Teklifinizi kabul ediyorum. Size minnettarım. Teşekkür ederim.”

Johnny Cigar insanın içine işleyen kararlı bakışla bana bakıp elimi sıktı ve “Önemli değil,” dedi.

O zaman Johhny ve Raju’nun gecekondunun başındaki adam olan Kazım Ali Hüseyin tarafından beni tanımak için yollandığını bilmiyordum. Cehaletim ve bencilliğim yüzünden gecekondunun berbat şartlarına takılıp kalmış ve tekliflerini gönülsüzce kabul etmiştim. Barakalarda yer bulmanın ne kadar önemli olduğundan, onlar için uzun zamandır bekleyen aileler olduğundan da haberim yoktu. Bana bir yer önererek ihtiyacı olan bir aileyi evsiz bırakmış oluyorlardı. Kazım Ali Hüseyin kesin kararını vermeden önce Raju ile Johnny’yi otelime yollamıştı. Raju’nun görevi onlarla yaşayıp yaşayamayacağımı belirlemekti. Johnny’nin göreviyse onlar benimle yaşayabilir mi diye bakmaktı. Tek bildiğim, tanıştığımız o ilk gece Johnny’nin el sıkışı, aramızda bir arkadaşlık bağı kurulabilecek denli samimiydi. Raju’nun hüzünlü gülümsemesi de içinde hakettiğimden daha fazla bir güven ve onay barındırıyordu.

Prabaker sırıtarak “Tamam Lin,” dedi. “Yarından sonraki gün, öğleden sonra gelir seni ve eşyalarını alırız.”

“Teşekkürler Prabu. Olur. Ama bekle! Yarından sonraki günkü planımızı bozmaz mı bu?”

“Plan mı? Ne planı Linbaba?”

“Ayakta Duran Adamlara gidecektik.”

Biraz delirmiş ve kendini manastıra kapatmış keşişlerden oluşan bu adamlar Byculla’da bir haşhaş mağarasını işletirdi. Prabaker aylar önce şehrin karanlık yüzünü tanıtırken beni oraya götürmüştü. Köyden Bombay’a dönerken Prabaker’den beni Karla’yla birlikte tekrar oraya götürmesini istemiştim. Karla’nın o mağaraya hiç gitmediğini ama orayla ilgili duyduğu hikayelerden çok etkilendiğini biliyordum. Adamların bu misafirperver tekliflerine karşılık böyle bir şey söylemek değerbilmezlikti ama Karla’yı etkileme şansını kaçırmak da istemiyordum.

“Tamam Lin, sorun değil. Bayan Karla ile Ayakta Duran Adamları ziyarete gidebiliriz. Ondan sonra da buraya gelir, eşyalarını toplarız. Yarından sonraki gün saat üçte görüşürüz. Bizimle birlikte yaşayacağın için çok sevinçliyim Lin! Çok sevinçliyim!”

Prabaker otelden ayrıldı ve sokaktaki trafiğin ve ışıkların arasına karıştı. Endişelerim azalmıştı. Para kazanmanın bir yolunu bulmuştum ve kalacak güvenli bir yerim olacaktı. Artık güvende olduğum için düşüncelerim yavaş yavaş Karla’ya kaymaya başladı. Otelimden yaklaşık beş dakika yürüyüş mesafesi uzakta olan apartmanını, zemin kattaki dairesinin pencerelerini, yola bakan büyük kapısını gözümün önüne getirdim. Ama zihnimde canlandırdığım o kapılar bana kapalıydı. Onun yüzünü, gözlerini hayal etmeye çalışıp başarısız olunca birdenbire eğer o pis gecekonduda yaşayacak olursam onu kaybedeceğimi düşündüm. O zamanlar eğer o kadar düşersem utancımın bir hapishane duvarı gibi beni ondan uzak tutacağını sanıyordum.

Uyumak için uzandım. Gecekonduya taşınmam bana zaman kazandıracaktı. Vize sorununa bir çözüm değildi ama yine de işe yarardı. Bu konuda kendimi rahatlamış hissediyordum. Çok da yorgundum. Aslında iyi uyumam gerekirdi ama o geceki rüyalarım sıkıntılı ve vahşiydi. Didier gece söylevlerinden birinde bana rüyaların, dileklerimizin ve

korkularımızın karşılaştığı yer olduğunu söylemişti: *Korkumuz ve dileğimiz tamamen aynı şeye dönüştüğünde o rüyaya kabus deriz.*

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ayakta Duran Adamlar hayatlarının geri kalanında bir daha asla oturmamaya yemin etmiş adamlardı. Gece gündüz sürekli ayakta dururlardı. Yemek yerken ve hatta tuvaletlerini yaparken bile ayaktaydılar. Uyurken kendilerini koşum takımlarıyla bağlar ve vücut ağırlıklarını bacaklarına yüklerlerdi. Böylece bilinçsizken bile yıkılmazlardı.

Sürekli ayakta durduklan ilk beş ila on sene içinde ayakları şişmeye başlardı. Kan artık tükenmiş damarlara hücum eder ve kaslar kalınlaşırdı. Bacakları devasa hale gelir, öyle bir şişerdi ki tanınmaz bir hal alır ve mor varislerle kaplanırdı. Ayak parmakları kalınlaşır, fil parmaklarını andırırdı. İlerleyen yıllarda ise bacakları bu defa incelmeye başlardı. Sonunda sadece ince bir doku halinde deri ile iflas etmiş damarlann kapladığı kemikler kalırdı.

Çektikleri acı hiç dinmiyordu ve korkunçtu. Her eğildiklerinde bacaklarına iğneler saplanır, ıstırapları felaket olurdu. Ayakta Duran Adamlar bunca işkenceye rağmen sürekli hareket ederdi. Durmadan bir ağırlıklarını bir ayaktan ötekine verir, bunu yaparken de yılanlarını kutudan çıkarmak için flütünü sallayarak üfleyen bir adam gibi, gören herkesi büyüleyen zarif hareketler yaparlardı.

Adamlar'dan bazıları on altı ya da on yedi yaşlarındayken oturmama yemini etmiş, diğer kültürlerde insanları rahip, haham ya da imam olmaya teşvik eden bir çağrıya uymuşlardı. Daha yaşlıca olanları, dünyanın ölüme ve enkarnasyonda bir sonraki seviyeye hazırlık olduğuna inanıyordu. Ayakta Duran Adamlar'ın bir kısmı iş yaşamları boyunca kendilerini zevke, güce ve paraya kaptırmış işadamlarıydı. Bir kısmı ise ayakta durma yemini etmeden önce kendilerini cezalandırarak kurban etme konusunda

uzmanlaşmış kutsal kişilerdi. Aralarında suçlular da vardı, hırsızlar, katiller, mafya mensupları ve hatta yerel diktatörler... Hepsi de ettikleri yemin yüzünden çektikleri bitmek tükenmez acılarla günahlarının kefaretini ödüyor ve tövbe ediyordu.

Mağaraları, mabetlerinin hemen arkasında iki tuğla binanın arasındaki dar koridordu. Tapınak, meraklı bakışlardan uzaktaydı. Gizli bahçeler, kemerli yollar ve yatakhanelerle dolu olan bu alanı sadece ayakta durma yemini etmiş kişiler görebiliyordu. Uyuşturucu bulunan küçük barakanın üzerinde demir bir çatı vardı. Yerler taşlarla kaplanmıştı. Ayakta Duran Adamlar buraya koridorun arkasındaki bir kapıdan giriyor, diğer herkes ise yolun bitimindeki demir parmaklıklı kapıdan girip çıkıyordu.

Ülkenin her yerinden ve halkın her kesiminden müşteriler, koridorun duvarları boyunca ayakta duruyordu. Ayakta bekliyorlardı, çünkü ayakta durma yemini etmiş adamların yanında kimse oturamazdı. Giriş kapısının yanına bir musluk yapılmıştı. Bekleyenler isterlerse buradan su içiyor, isterlerse musluk başında eğilip tükürüyordu. Ayakta Duran Adamlar tek tek ya da gruplar halinde gelmiş müşterilere yuvarlak çubuklarda haşhaş hazırlıyor ve onlarla birlikte içiyordu.

Ayakta Duran Adamlar'ın yüzleri çektikleri acıdan ötürü göz alıcıydı. Durmaksızın devam eden ıstıraptan dolayı eninde sonunda her biri ışık saçan, olağanüstü bir güzelliğe sahip oluyordu. Çektikleri acılar gözlerinden fışkırıyordu ve eziyet içindeki gülümsemeleri şimdiye dek bir insanda rastladığım en harikulade gülümsemeydi.

Bu adamlar aynı zamanda inanılmaz miktarda uyuşturucu kullanırdı. *Keşmiri*'den başka bir şey içmezlerdi, ki bu Himalayalar'da bulunan Keşmir Bölgesi'ndeki dağların eteklerinde yetişen dünyadaki en iyi haşhaştı. Haşhaşı bütün hayatları boyunca gece gündüz içerlerdi.

Karla ve Prabaker ile barakanın arka duvarında duruyorduk. Arkamızda, Ayakta Duran Adamlar'ın kullandığı kapalı kapı vardı. Önümüzde ise pasajın sokağa açılan demir kapısına kadar ilerleyen ve duvarın iki yanı boyunca sıra olmuş müşteriler dikiliyordu. Müşterilerin bir kısmı takım elbise, bazıları ise marka kotlar giymişti. Rengi solmuş kıyafetleri ile işçiler, Hindistan'ın çeşitli bölgelerinden gelmiş yerel kıyafetler içindeki adamların

hemen yanında duruyordu. Genç, yaşlı, zengin, yoksul, herkes bekliyordu. Adamlar, arada bir sırtını duvara yaslayıp beklemeye koyulmuş olan açık renk tenli iki yabancıya, yani Karla ile bana bakıyordu. Müşterilerden bazılarının burada bir kadın gördüğü için çok şaşırdığı belliydi. Merakları gözlerinden okunduğu halde hiçbiri yanımıza yaklaşıp bize soru sormadı. Çoğu zaman bütün dikkatlerini Ayakta Duran Adamlar’a ve haşhaşa verdiler. Tapınağın içinden bir yerden gelen müzik ve ayin sesleri ile hafif mırıldanmalar halinde devam eden konuşmaların sesi birbirine karışıyordu.

“Ne düşünüyorsun?”

“İnanılmaz!” dedi Karla. Lambaların loş ışığı altında gözleri parlıyordu. Çok neşeliydi ama sanki biraz güçten düşmüştü. İçtiği kenevir otu, yüzündeki ve omuzlarındaki kasları gevşetmişti. Yine de yumuşak gülümsemesinin ardında bir kaplanın yattığı anlaşılıyordu. “Çok şaşırtıcı. Burası aynı zamanda hem kutsal hem de korkunç bir yer. Hangi kısmının kutsal, hangi kısmının korkunç olduğuna ise karar veremiyorum. Aslında ‘korkunç’ burayı tanımlamak için doğru kelime değil ama buna benzer bir şey işte.”

Karla’yı etkilemiş olmanın verdiği sevinçle “Ne demek istediğini anlıyorum,” diyerek ona katıldım. Beş senedir şehirde olmasına rağmen Karla bu ziyareti benimle birlikte yapabilmişti. Sesimin tonundan sanki burayı çok iyi bildiğim gibi bir sonuç çıkabilirdi ama aslında bu konuda kendime pay çıkaramazdım. Girişte bizim için dayak yiyen ve altın gülümsemesiyle içeri giriş hakkı kazanan Prabaker olmasaydı, asla içeri girmeyi beceremezdik.

Ayakta Duran Adamlardan biri, üzerinde çubuklar, kenevir otu ve uyuşturucu kullanmak için gerekli diğer araç gereci barındıran bir tepsi taşıyan yardımcısıyla birlikte yavaşça yanımıza geldi. Diğer keşişler de haşhaş içip ilahiler söyleyerek sallana sallana koridor boyunca dolaşıyordu. Önümüzde duran adam, uzun boylu ve zayıftı. Fakat bacakları öyle şişmişti ki üzerlerindeki damarların atışı bile görülebiliyordu. Yüzü inceydi ve şakaklarına yakın kemikler iyice belirgindi. Elmacık kemikleri oldukça büyüktü ve çene kısmına doğru iyice alçalıp derin çukurlar oluşturuyordu. Derin bir mağarayı andıran kocaman gözlerinde öyle bir delilik, özlem ve sevgi vardı ki ilk görüşte korkutucu ve acınası bir izlenim bırakıyordu.

Ayakta Duran Adam kenevir otunu hazırlarken bir o yana bir bu yana sallanıp dalgın bir şekilde gülümsüyordu. Bu esnada bize bir kere bile bakmamıştı ama gülümsemesi çok yakın bir arkadaşın gülümsemesi gibi ilgili, anlayışlı ve bağışlayıcıydı. Ayakta durup sallanırken bana çok yakındı. Kaşlarının her telini görebiliyor, yorgun argın nefes alışını duyabiliyordum. Dışarı verdiği hızlı hızlı nefesler, sarp bir kıyıya vuran küçük dalgalar gibiydi. Sonunda keneviri hazırlamayı bitirdi ve başını kaldırıp bana baktı. Bir an için gözlerindeki feryatların içinde kayboldum. Onun bitmek bilmez acısını hissederken insanın iradesinin bedenini nelere katlanıp dayanmaya ikna edebileceğini küçücük bir an için bile olsa anladım. O çılgınca gülümsemesinin de iradesinin gücüyle ışıldadığını hissettim. Bunu bilmemi istediğinden emindim. Ben de o adama gözlerimle bana anlatmaya çalıştıklarını hissedebildiğimi anlatmaya çalıştım. Ayakta Duran Adam keneviri ağzına götürdü, içine çekti ve daha sonra bana uzattı. Onun sonu gelmez acısı ve anlatmaya çalıştıklarını anlamanın oluşturduğu o katlanılmaz yakınlık, uyuşturucunun beyaz dumanıyla hafiflemeye başladı. Adam döndü ve sokak kapısına doğru ilerlerken yumuşak bir tonda ilahiler mırıldanmaya başladı.

O esnada bir çığlık etrafı inletti ve herkes sesin geldiği yöne, kapı, girişine döndü. Kuzeyli bir tüccar gibi kırmızı bir sarık, yelek ve ipek pantolon giymiş bir adam, kapının önünde durmuş güçlü sesiyle çığlıklar atıyordu. Biz onun ne demek istediğini anlayana ve bir tepki verinceye kadar, adam kuşağından uzun bir kılıç çıkararak havaya kaldırdı ve bağırarak koridor boyunca ilerlemeye devam etti. Adam benim üzerime yürüyordu. Söylediklerini anlamıyordum ama kafasına koyduğu şeyi aşağı yukarı anlamıştım. Bana saldırıp beni öldürmek niyetindeydi.

Sırada bekleyen adamlar içgüdüsel olarak duvarlara yaslandı. Ayakta Duran Adamlar çılgına dönmüş adamın önünden çekildi. Arkamızdaki kapı kilidiydi, kaçacak hiçbir yerimiz yoktu ve savunmasızdık. Adam havaya kaldırdığı kılıcı sallayarak bize doğru yürüyordu. Onunla savaşmaktan başka çare yoktu. Sağ ayağımı bir adım geri attım ve yumruklarımı havaya kaldırdım. Bu bir karate duruşuydu. Yedi sene boyunca aldığım dövüş sanatları dersi, kollarımda ve bacaklarımda kendini hatırlatmaya başlamıştı. Kendimi iyi hissediyordum. Tanıdığım zorlu ve öfkeli bütün diğer adamlar

gibi, ben de mümkün olduğunca dövüşmekten kaçınırdım ama kavga kaçınılmaz olduğunda da keyfini çıkarmayı bilirdim.

Son anda kenarda duran bir adam öne çıktı ve ördek gibi paytak paytak yürüyen tüccara çelme takarak onun yere kapaklanmasına neden oldu. Tüccarın elindeki kılıç yere, Karla'nın ayaklarının dibine düştü. Hemen kılıcı kaptım ve adamı sıkıca ama merhametli bir şekilde tutan diğer adama doğru baktım. Adam tüccarın kolunu geriye doğru kıvırmış, onu öylece tutarken aynı zamanda da gömleğinin yakasına yapışarak nefesinin kesilmesini sağlıyordu. Kılıçlı adamı ele geçiren öfke ya da çılgınlık dinmeye başlayınca, adam karşı koymadan teslim oldu. Onu tanıyan diğerleri sıradan çıkarak kendisine kapının dışına kadar eşlik etti. Aradan saniyeler geçmişti ki yanıma bir adam geldi ve bana bakarak avuçlarını yukarı doğru kaldırıp kılıcı istedi. Önce tereddüt etsem de kılıcı adama vermeye karar verdim. Adam da bize kibarca ve özür dilermiş gibi selam vererek yanımızdan ayrıldı.

Olayı takip eden heyecanlı konuşmalar arasında Karla'ya göz attım. Gözlerini kocaman açmış, dudaklarını meraklı bir gülümsemeyle büzmüştü ama fazla gerilmişe de benzemiyordu. Bize yardım etmek için öne atılan adama teşekkür etmeye gittim. Adam benden birkaç santim daha uzundu ve güçlü, atletik bir yapısı vardı. Siyah saçları o yılların Bombay modasına göre alışılmadık ölçüde uzundu ve atkuyruğu yapılmıştı. İpek gömleği ve bol pantolonu ile sandaletleri siyah renkteydi.

Ona ismimi söylediğimde o da kendisininkini söyledi. "Abdullah, Abdullah Taheri."

Ona minnettar ama aynı zamanda temkinli de sayılabilecek bir gülümsemeyle karşılık verdim. "Sana borçlandım Abdullah." Kılıçlı adamı durdururken öyle zarif bir hareket yapmıştı ki sanki bunun için hiç çaba harcamamış gibi gözükmüştü. Ama yaptığı şey, göründüğü kadar kolay değildi aslında. Bunun ne kadar ustalık ve cesaret gerektirdiğini, zamanlamasında içgüdülerinin ne denli önemli bir rol oynadığını biliyordum. Adam doğuştan savaşçıydı. "Oldukça ucuz atlattım."

Abdullah gülümsedi. "Adam ya sarhoştu ya da aklını kaçırmıştı."

“Adamın derdi her neyse, ben sana borçlandım,” diyerek tekrar ettim.

Abdullah “Önemli değil,” diye güldü.

Gülüşü, beyaz dişlerini açığa çıkaran doğal bir gülüştü. Kahkahasının sesi göğsünün derinliklerinden geliyordu. İçtendi. Gözleri avcunuzun içindeki kumun güneş batmadan önce aldığı renkteydi.

“Yine de sana teşekkür etmek istiyorum.”

Abdullah omzuma dokunup “Pekala,” dedi.

Sonra Karla ile Prabaker’in yanına döndüm. Biz oradan ayrılırken Abdullah çoktan gitmişti. Yol boştu. Birkaç dakika içinde Coloba’ya gitmek üzere olan bir taksiye binmiştik. Karla yolculuk boyunca sessizdi. Ben de konuşmuyordum, çünkü onu etkileme çabamın böyle bir kargaşayla ve neredeyse bozgunla bitmiş olmasından ötürü moralim bozuktu. Anlaşılan Prabaker’in konuşmasına bir mani yoktu.

“Ne şanslıydık ama!” dedi, taksinin arkasında yan yana ama aralıklı oturan bize doğru dönüp gülerek. “Adamın bizi küçük parçalara ayıracağından emindim. Bazı insanlar haşhaş kullanmamalı değil mi? Bazı insanlar gevşeyince çok öfkeli oluyor.”

Leopold’un Yeri’ne gelince Prabaker’i arabada bırakıp Karla ile taksiden indim. Konuşmadan birbirimize bakarken etrafımızda bir kalabalık oluşmuştu.

“İçeri gelmiyor musun?”

Yaşadığımız bu sahnenin bütün gün hayalini kurmuş, daha güçlü ve güvenli hissedeceğimi düşünmüştüm. “Hindistan Konukevi’nden eşyalarımı toplamaya gidiyorum. Gecekonduya taşınacağım. Aslında Leopold’un Yeri’ne de, başka bir yere de bir süre uğramayacağım. Bilirsin... Kendi ayaklamın üzerinde... Ya da nasıl derler... Kendi ayaklarımı... Ne diyorum ben?”

“Ayaklarınla ilgili bir şeyler söylüyorsun.”

“Evet,” diyerek güldüm. “İnsan bir yerden başlamalı.”

“Bu bir çeşit veda, öyle değil mi?”

“Tam olarak veda sayılmaz,” diye mırıldandım. “Evet, öyle.”

“Daha köyden yeni dönmüştün.”

“Evet,” diyerek tekrar güldüm. “Köyden gecekonduya. Büyük bir sıçrama.”

“Sadece, ayaklarının üzerine düştüğüne emin ol.”

“Tamamdır.”

“Bak, eğer sorun paraysa, ben... ”

“Hayır,” dedim hemen. “Hayır. Bunu yapmak istiyorum. Sorun yalnızca para değil, ben...”

Üç saniye boyunca ona vize sorunumu söyleyip söylememe konusunda tereddüt ettim. Arkadaşı Lettie’nin yabancılar şubesinde tanıdıkları vardı. Maurizio’ya yardım etmişti, bana da edebilirdi. Ama sonunda bu fikrimden vazgeçip gerçeği gizleyerek gülümsedim. Karla’ya vize sorunumdan bahsetmem demek, cevaplayamayacağım başka sorulara davetiye çıkarmak demekti. Ona aşıktım ama ona güvenebilir miydim, bunu henüz bilmiyordum. Kaçak hayatın gerçeklerinden biri de sevdiğiniz insanların güvendiklerinizden daha çok olmasıydı. Eğer güvenli bir hayat sürüyorsanız, bunun tam tersi geçerlidir.

“Ben... Sanırım bu benim için tam bir macera olacak. Aslına bakarsan bunu iple çekiyorum.”

Karla söylediklerimi kabul ederek başını yavaşça salladı. “Pekala. Ama nerede yaşadığımı biliyorsun. Fırsat bulduğunda beni ziyarete gel.”

“Elbette,” dedim ve birbirimize gülümsedik. Fakat ikimiz de onu ziyaret etmeyeceğimi biliyorduk. “Elbette, sen de Prabaker’le nerede olduğumuzu biliyorsun. Sen de gel.”

Karla elimi tuttu ve daha sonra beni yanağımdan öpmek için uzandı. Gitmek için dönmüştü ama elini tutmaya devam ediyordum.

“Bana verecek başka tavsiyen yok mu?” diye sordum gülmek için yeni bir bahane bulmaya çalışarak.

“Hayır,” dedi Karla umursamaz bir şekilde. “Eğer başına ne geleceğini umursamasaydım, sana tavsiye verirdim.”

Bu da bir şeydi. Çok fazla bir şey değildi ama tutunabilmeme ve umut edip sevgimi büyütmeme yeterdi. Karla, Leopold’un Yeri’nin aydınlık salonundan içeri girerken bir süreliğine onun dünyasının kapılarının bana kapandığını biliyordum. Gecekonduda yaşadığım sürece o ışık krallığından uzak olacaktım.

Taksiye bindim ve kapıyı kaparken Prabaker’e baktım. Onun kocaman, ışıltılı gülümsemesi artık benim dünyamın bir parçası olmuştu.

“*Thik hain. Challo!*” dedim. *Tamam*. Hadi gidelim!

Kırk dakika sonra Dünya Ticaret Merkezi’nin yanında bulunan Cuffe Parade gecekondusunun önünde duruyorduk. Birbirine bitişik iki yer arasındaki zıtlık çarpıcıydı. Sağdaki Dünya Ticaret Merkezi büyük, modern, klimalı bir binaydı. İçi dükkanlar, kuyumcular, halıcılar ve el yapımı eşyalar satan yerlerle doluydu. Solda ise yedi bin küçük barakasıyla şehrin yirmi beş bin en fakir insanına ev sahipliği yapan ve elli dönümlük alanı kaplayan yoksulluk vardı. Sağda neon ışıkları ve aydınlatılmış çeşmeler, solda ne elektrik ne su ne de tuvalet! Ve buranın hiçbir garantisi de yoktu, bugünden yarına, zaten gecekonduların varlığına gönülsüzce göz yuman idareciler tarafından yıkılabilirlerdi.

Ticaret Merkezi’nin dışındaki limuzinlere baktım ve gecekonduya doğru olan uzun yürüyüşüme başladım. Girişin yanında otlarla örtülmüş açık bir tuvalet, örgü hasırlarla perdelenmişti. Koku berbat ve neredeyse dayanılmazdı. Sanki fiziksel bir element havaya geçmiş, üzerimi kalın, kayganımsı bir çamur tabakasıyla örtmüştü. Öğürüp kusmamak için yutkunurken Prabaker’e göz attım. Sıcak gülümsemesinin yerini, onda ilk defa gördüğüm alaycı bir ifade almıştı.

Prabaker dudaklarının kenarında beliren bu alaycı gülümsemeyle “Bak Lin, insanlar nasıl yaşıyor gör,” dedi.

Tuvaletleri geçip de ilk gecekondu sırasına gelince gecekondunun en uzak ucundan esen ve geniş sahil şeridinden buraya kadar gelen kuvvetli rüzgarlarla karşılaştık. Hava sıcak ve nemliydi ama rüzgar tuvaletlerden gelen kokuyu dağıtıyordu. Şimdi tütsü, baharat ve yemek kokusu daha baskındı. Barakalara yakından bakınca bunların plastik, karton ve bambu direklerinden yapılmış, duvarları için hasır örgüler kullanılan acınası yapılar olduğunu gördüm. Gecekonduların hepsi çıplak toprağın üzerine dikilmişti. Bazı yerlerde göze çarpan beton ve taşlar, bir zamanlar bu alanda yer alan eski binalardan kalmaydı.

Ben gecekonduların dar yollarında ilerlerken bir yabancının geldiği söylentisi çoktan yayılmıştı. Kalabalık bir çocuk topluluğu Prabaker ile çevremizi sardı ama yakın olmalarına rağmen hiçbiri elini uzatıp bize dokunmadı. Gözleri heyecandan ve şaşkınlıktan koskocaman açılmıştı. Biz yaklaşırken birbirlerine seslenip gülme krizlerine tutuldular ve komik dans figürleri yapmaya başladılar.

İnsanlar barakalardan çıkıp kapı önlerinde durdu. Düzinelercesi, hatta daha sonra yüzlercesi, evlerin arasındaki boş alanları doldurmaya başladı. Bana öyle bir yoğunlukla, öyle sabit bakışlarla bakıyorlardı ki bana karşı pek de iyi niyetler beslemediklerinden neredeyse emin oldum. Elbette yanılıyordum. O zaman insanların sadece benim korkumu izlediklerini bilmiyordum. Gecekonduda yaşamaktan çok daha korkunç şeyler yaşamış ve burayı bir sığınak olarak gören bu insanlar, benim neden bu denli korktuğumu anlamaya çalışıyordu.

İşin aslı, bütün pisliğine ve sefaletine rağmen ben de gecekonduda yaşamaktan çok daha kötü bir yaşam biçimi biliyordum. Bu öyle kötü bir yaşamdı ki ondan kurtulmak için bildiğim, sevdiğim ve beni ben yapan her şeyden vazgeçip bir hapishane duvarından atlamıştım.

Barakaya geldiğimizde Prabaker, çocukların kıkırtıları ve konuşmaları arasında gururlu bir şekilde “Burası artık senin evin Lin,” dedi. “İçeri gir ve bir de kendin bak.”

Benim barakam da diğerlerinin aynısıydı. Çatı siyah bir plastiktendi. Evin iskeleti ince bambu çubukları ve hindistancevizi lifi kullanılarak yapılmıştı. Duvarlar, el dokuması hasırdandı. Yerler, barakanın önceki sahipleri tarafından kullanıla kullanıla düzleşmiş topraktı. Kapı ince bir kontrplaktı. Plastik tavan öyle alçaktı ki eğilerek yürümem gerekiyordu. Ev uzunlamasına dört, enine iki adım genişliğindeydi ve bir hapishane hücresiyle aynı büyüklüğe sahipti.

Gitarımı bir köşeye koydum ve çantamdan ilkyardım çantasını çıkararak onu da başka bir köşeye yerleştirdim. Birkaç giysimi tel askılara asmakla uğraşırken Prabaker dışarıdan bana seslendi.

Dışarı çıktığımda Prabaker, Johnny Cigar, Raju ve birkaç adam karşımda duruyordu. Tanıdıklarımı selamladıktan sonra diğerleriyle de tanıştırıldım.

“Bu Anand, sol tarafındaki komşun,” dedi Prabaker ve beni uzun saçlarını sarı bir eşarpla sıkıca bağlamış uzun boylu, yakışıklı bir Sih’le tanıştırdı.

Sıcakkanlı ve kuvvetli bir şekilde elimi sıkan adama gülümseyerek “Merhaba, bir Anand daha tanıyorum, kendisi Hindistan Konukevi’nin sahibi,” dedim.

“İyi bir adam mı bari?” diye sordu Anand.

“İyi biri. Onu severim.”

Anand derinden gelen sesinin ciddi tonuna vurgu yapan çocukça bir gülümsemeyle “İyi,” diye karşılık verdi. “O zaman seninle arkadaş olmaya bir adım daha yakınız.”

“Anand evini bir başka bekarla, Refik ile paylaşıyor,” diye söze devam etti Prabaker.

Refik otuz yaşlarındaydı. Çenesinden aşağı dağınık bir sakal uzanıyordu. Oldukça çıkık olan ön dişlerinin arası açıktı. Gözleri gülümserken iyice kısılıyor ve ona sinsi, neredeyse hain bir ifade veriyordu.

“Bu tarafta da çok iyi komşumuz olan Jeetendra var. Karısının ismi ise Radha.”

Jeetendra kısa ve tombuldu. Mutlu bir şekilde gülümseyip elimi sıkarken bir yandan da koca karnını ovalıyordu. Karısı Radha ise gülümsememem ve başımla onu selamlamam üzerine kırmızı şalını başına geçirip yüzünü örterek karşılık verdi.

Anand şaşırmama neden olan yumuşak, kibar bir tonla “Biliyor musun, bence şu uzaktaki bir yangın,” dedi.

Bunu söylerken bacaklarını iki yana doğru açmış duruyor, barakaların siyah tepelerinin üzerinden elini gözlerine siper ederek uzağa bakıyordu. Gruptaki herkes onun baktığı yöne doğru başını çevirdi. Uğursuz bir sessizlik oldu. Hemen sonra yüzlerce metre ötemizde turuncu alev dalgaları gökyüzünü kaplayıverdi. Bir tüfek mermisinin metala isabet ederken çıkardığı sese benzer bir patlama duyuldu. Bütün adamlar uzakta yükselen sarı alevlere doğru ilerlemeye başladı.

Ben hareketsiz, hiç kıpırdamadan duruyor, alevlere ve dumandan halkalara şaşkınlıkla bakıyordum. Orada olup biteni izlerken alevler birleşip genişleyerek yanan bir duvar oluşturmaya başladı. Kırmızı, sarı ve turuncu renklerdeki bu duvar, denizden gelen esintiyle birlikte giderek ilerliyor, her seferinde başka bir barakayı içine alıyordu. Yangın yavaş yavaş önüne çıkan her şeyi yutup bana doğru geliyordu.

Alevlerin arasında birbiri ardına patlamalar da oluyordu. En sonunda bu patlamaların nedeninin gazocakları olduğunu anladım. Yangınla birlikte ısıya ve basınca dayanamayan ocaklar patlıyordu. Son muson yağmuru haftalar önce yağmıştı ve gecekondular adeta kuru ve çabucak tutuşan çalı çırpıdan oluşuyordu. Denizden esen kuvvetli rüzgar ise alevleri insan hayatını tehdit edecek kadar büyütüyordu.

Şaşırmış ve korkmuştum ama paniğe kapılmamıştım. Cehennemin yaklaşmasını izlerken elden bir şey gelmeyeceğini düşündüm. Barakaya koştum, çantamı ve eşyalarımı kaptığım gibi dışarı çıktım. Tam kapının ağzında elimdeki çantayı düşürdüm ve yere dökülen giysilerimi ve eşyalarımı toplamak için eğildim. Bu esnada başımı kaldırıp bakınca

çocuklar ve kadınlardan oluşan yirmiden fazla kişinin beni izlediğini gördüm. Bir anda, hiçbir söze gerek duymadan onların ne düşündüğünü anladım. Yere doğru bakarken onların zihinlerinden geçirdiklerini duyar gibiydim.

Şu büyük, güçlü yabancıya, bak. Bizim adamlarımız yangına doğru koşarken o kendini kurtarmak için kaçmaya bakıyor...

Utanarak eşyalarımı tekrar çantaya tıktım ve komşum Radha'nın ayaklarının dibine bırakıp yangına doğru koşmaya başladım.

Barakalar plansız bir yapıya sahipti. Aralarındaki dar, dönemeçli yolların bir amacı vardı belki ama bir düzeni yoktu. Üç ya da dört dönüşten sonra yolumu kaybedince tesadüfen dumana ve alevlere doğru ilerleyen adamlarla karşılaştım. Yanımızdan, yangından kaçarak bizim tam ters istikametimize doğru nefes nefese koşan insanlar geçiyordu. Yaşlılara yardım ediyor, çocuklara göz kulak oluyorlardı. Bazılarının elinde giysi, tava, belge falan gibi kişisel eşyaları vardı. Çoğu yaralıydı, vücutları ciddi yanıklar ve yaralarla doluydu. Yanan plastiğin, gazın, kıyafetlerin, saçların ve derilerin birbirine karışmış kokusu keskin ve sinir bozucuydu.

Bir kör noktayı, ardından bir tanesini daha dönünce haykırışların ve çığlıkların arasından alevlerin sesini de duymaya başladım. Bu sırada göz alıcı ateşten bir top, iki baraka arasındaki boşluğa düşüverdi. Bu bir kadındı ve alevler içinde kalmış çığlık çığlığa bağırıyordu. Kadın doğruca benim üzerime koşunca çarpışmamız kaçınılmaz oldu.

İlk tepkim, kadınla temas edince saçlarımın, kaşlarımın ve kirpiklerimin yandığını hissederek geriye kaçmak oldu. Kadın tökezledi ve çırpınıp bağırmaya devam ederek yere kapaklandı. Hemen sırtımdaki gömleği çıkardım ve onu yüzümle ellerimi koruması için kullanarak kadının üzerine atladım. Alevleri vücudum ve giysilerimle söndürmeye çalışıyordum. Beni görenler kadına yardım etmek için koşunca ayağa kalkıp yangına doğru ilerlemeye devam ettim. Kadını bıraktığımda hala hayattaydı ama içimden bir ses bana onun öldüğünü söylüyordu. *O öldü... Başaramayacak... Gitti*.

Yanına ulaştığımda yangın inanılmaz boyuttaydı. Alevler en yüksek barakanın bile iki-üç misli yüksekliğindeydi ve yarım bir daire çizip elli ya

da daha fazla sayıda barakanın bulunduğu alanı kaplıyordu. İnatçı bir rüzgar alevleri kandırmaca yaparak yana doğru taşıdıktan sonra, birdenbire yangın bambaşka bir yönden ilerlemeye başlıyordu. Alevlerin gerisinde yanan barakalarla, patlamalarla ve zehirli dumanlarla kaynayan bir kazan, bir cehennem vardı.

Bir adam, alevlerden oluşan duvarın önünde açık alanda durmuş, sanki savaşta birliklerini yöneten bir komutan gibi yangınla mücadele edenleri yönetiyordu. Adam uzun boylu ve inceydi. Kısa, gümüş grisi saçları ve kısa, gri bir sakalı vardı. Beyaz bir gömlek, pantolon ve sandalet giymişti. Boynuna yeşil bir atkı dolamıştı ve elinde kısa bir sopa tutuyordu. Adamın adı Kazım Ali Hüseyin'di. Gecekonduları yöneten bu adamı ilk görüşümdü.

Kazım Ali'nin ikili taktiği, bir kısım adamı yangını yavaşlatmak için yangının üzerine yollarken diğerlerini de yangının yolu üzerindeki barakaları boşaltmaları için başka tarafa göndermekti. Mücadele, geri çekilmeyi, yangına toprakların bir kısmını teslim etmeyi ve yangının zayıfladığı yerlerde ona karşı atak yapmayı içeriyordu. Kazım başını yavaşça çevirdi ve yangının ön cephesine doğru bakarken elindeki sopayla bir şeyler işaret edip emirler yağdırdı.

Adam benim durduğum yöne bakınca, gözlerinde bir hayret ifadesi belirdi. Beni baştan aşağı inceleyen bakışları sonunda elimdeki kararmış gömlekte durdu ve ardından tek kelime etmeden sopasını sallayıp bana alevleri işaret etti. Onun isteğini yerine getirmek hem bir şerefti hem de içimi rahatlatacak bir eylemdi. Ben de ileri atıldım ve yangınla mücadele eden gruplardan birine katıldım. Johnny Cigar'ın da aynı ekipte olduğunu görmek beni çok sevindirmişti.

Johnny "İyi misin?" diye bağırırken beni hem sorguluyor hem de yüreklendirmeye çalışıyordu.

"İyiyim!" diye bağırdım. "Daha fazla suya ihtiyacımız var!"

Duman etrafımızı sararken Johnny nefes nefese "Hiç su kalmadı!" dedi. "Su tankı boş. Kamyonetler onu yarın dolduracak. Burada insanlar kendi paylarına verilen suları kullanıyor."

Sonradan her eve kendi payı olarak günde iki ya da üç kova su verildiğini ve bu suyla bütün ihtiyaçların karşılandığını öğrendim. Gecekondu ahalisi kendi içme sularıyla yangını söndürmeye çalışıyordu. Yangına atılan her kova su, bir evin daha geceyi susuz geçirmesine neden oluyordu.

İnsanlar bir yudum su için ertesi gün belediyenin su teslimatına kadar beklemek zorunda kalacaktı.

Johnny sözlerini vurgulamak istermiş gibi elindeki ıslak çuvalı yangına doğru savurarak “Bu lanet olası yangınlardan nefret ediyorum!” dedi. “Gel bakalım, aşağılık! Beni öldürmek mi istiyorsun? Gel bakalım! Seni yeneceğiz! Seni yeneceğiz!”

Yangın birdenbire üzerimize turuncu bir alev yolladı. Yanımda duran adam yanan yüzünü elleriyle örterek çığlıklar içinde yere düştü. Kazım Ali onu alsınlar diye yanımıza bir kurtarma ekibi yolladı. Ben de bir elimle yüzümü perdelerken diğer elimle adamın elinden düşen ıslak çuvalı alıp alevlere doğra sallamaya başladım.

Sık sık omzumuzun üzerinden geriye bakıyor, Kazını Ali’nin emirlerini dinliyorduk. Elimizdeki ıslak çuvallarla yangını söndüremezdik. Amacımız tehlike altında olan barakalar yardım ekipleri tarafından boşaltılsın diye zaman kazanmaktı. İnsanların yaptığı iş gerçekten üzücüydü. Kendi evlerini yıkarak diğer barakaları kurtarıyorlardı. Ekipler için zaman kazanmak amacıyla Kazım Ali bizi satranç oynarmış gibi bir o yana bir bu yana yolluyor, yavaşça alan kazanmamızı sağlamaya çalışıyordu.

Ansızın rüzgar aşağı doğru esmeye başlayınca bütün görüş alanımız siyah ve kahverengi dumanlarla kaplandı. Kazım Ali Hüseyin’i de göremez olmuştuk. O esnada geri çekilmeyi düşünen tek kişinin ben olmadığımdan emindim. Orada dumanın ve tozun içinde kalmışken Kazım’ın yeşil atkısını ve atkının rüzgarın altında dalgalanışını farkettik. Onun sakin yüzüne baktım ve mücadelenin ne durumda olduğunu, bir sonraki hareketini hesaplamakta olduğunu anladım. Yeşil atkısı bir bayrağı andırıyordu. Rüzgar bir kez daha yön değiştirince tekrar yüreklenerek kendimizi işimize verdik. Yeşil atkılı adamın cesareti sadece bana değil herkese geçmişti.

Sonunda kavrulmuş alanlar ile kömür haline gelmiş evler arasından ilerleyip kurtulanlara ve hasara baktıktan sonra bilançoyu duymak için kederli bir halde bir araya toplandık. On iki kişi ölmüştü. Ölenlerden dördü çocuk, altısı ise yaşlı adam ve kadınlardı. Yüzden fazla kişi yaralanmıştı. Birçoğunun yarası ağırdı. Yaklaşık olarak altı yüz ev yanıp kül olmuştu. Ki bu gecekondu bölgesinin yaklaşık onda birine eşitti.

Johnny Cigar benim için rakamları tercüme ediyordu. Başımı onunkine yaklaştırmış onu dinlerken dikkatle Kazım Ali'nin elinde tutuğu yaralı ve ölü listesini okumasını izliyordum. Johnny'ye dönüp baktığımda ağladığını gördüm. Johnny tam bana ölenlerin arasında Raju'nun da olduğunu söylüyordu ki o esnada yanımıza Prabaker geldi. Beni gecekonduda yaşamaya davet eden, hüzünlü bakışlı, dürüst ve samimi Raju ölmüştü.

Kazım Ali listeyi okumayı bitirince Prabaker "Ucuz atlattık!" dedi. İsten kararmış yuvarlak yüzünde gözleri ve dişleri olağanüstü beyaz görünüyordu. "Geçen seneki son yangında barakalardan üçte biri yanmıştı. Düşünsene her üç evden biri! İki bin evden fazlası yanıp kül olmuştu! *Kalaass!* Üstelik kırk kişi ölmüştü. *Kırk*. Bu sayı çok fazla Lin. O yüzden bu sene çıkan yangında oldukça şanslıydık. Evlerimiz de kurtuldu üstelik. Bhagwan, kardeşimiz Raju adına dua etti."

Üzgün kalabalığın içinde bir taraftan yükselen bağrışmaları duyunca kafamızı o yana çevirdik ve arama ekiplerinden birinin Kazım Ali'ye doğru hızla geldiğini gördük. Ekipten bir kadın enkazın altından kurtardıkları bir bebeği kucağında taşıyordu. Prabaker heyecanlı konuşmaları benim için tercüme etti. Birbirine bitişik üç baraka alevlere yenilip çökerken bir ailenin üzerine düşmüştü. Yangın yön değiştirince çocuğun ailesi dumandan boğulup ölmüştü ama bu minik kız yangından kurtulmayı başarmıştı. Bebeğin yüzüne ve vücuduna bir şey olmamıştı ama bacakları ciddi biçimde yanmıştı. Belli ki bir şey bacaklarının üzerine düşüp onları kırmıştı. Kız acı ve dehşetle çığlık çığlığa bağırıyordu.

"Onlara bizimle gelmelerini söyle!" dedim Prabaker'e. "Beni barakama geri götür ve bizi takip etmelerim söyle. Barakada ilaç ve bandaj var."

Prabaker büyük ve gösterişli ilkyardım çantamı çok görmüştü. İçinde bandaj, merhem, krem, dezenfektan solüsyonlar, hidrofil pamuk, sonda ve

cerrahi malzeme olduğunu biliyordu. Ne yapmaya çalıştığımı hemen anlayarak Kazım Ali ve diğerlerine bir şeyler söyledi. Hemen ardından da kolumu yakalayarak beni barakaya doğru sürüklemeye başladı.

Barakanın önünde yere oturup ilkyardım çantasını açtım ve bebeğin bacaklarına lokal anestezi kremini kalınca bir tabaka halinde sürdüm. Krem sürer sürmez etkisini göstermişe benziyordu, çünkü bebek artık hafif hafif ağlamaya ve kurtarıcısına sarılmaya başlamıştı.

Etrafımdakiler hep bir ağızdan "Doktor... Doktor..." diye bağırıyordu.

Uzun Bombay akşamı nihayet sona erer ve Umman Denizi üzerinde güneş batarken Kazım Ali lambaların getirilmesini istedi. Titrek ışıklı lambaların altında küçük açık hava kliniğimde ilkyardım çantamın yardımıyla yaralı gecekondu sakinleriyle ilgilenmeye başladık. Johnny Cigar ve Prabaker bana hem tercüman hem de hemşire olarak yardımcı oldu. Yaralılar en çok kesik ve yanıklar için geliyordu ama oldukça fazla kişi de dumandan etkilenmişti.

Kazım Ali Hüseyin kısa bir süre bizi izledikten sonra acil durum çadırlarının kurulması, kalan su rezervlerinin kontrolü, yemeğin hazırlanması gibi pek çok iş için yanımızdan ayrıldı. Ben yaralılarla uğraşırken yanı başımda bir fincan çay belirdi. Komşum Radha yapıp getirmişti. Bu gecekonduda ağzıma koyduğum ilk şeydi ve hayatım boyunca içtiğim en güzel çaydı. Bir saat kadar sonra Radha iki genç adamı ve kocasını yanıma yollayarak beni ekmek, pilav ve kızartmadan oluşan akşam yemeğine çağırdı. Kızartma sebzeler çok lezzediydi. Elimdeki son ekmek lokmasıyla tabağı silip süpürdüm.

Geceyarısını geçeli çok olmuştu ki bu defa Radha'nın kocası Jeetendra kolumdan tutup beni barakama sürükledi. Yere, toprağın üzerine el örgüsü bir battaniye sermişlerdi. Karşı koymadan battaniyeye sarındım ve gecekondudaki ilk uykuma daldım.

Her biri sadece bir dakika gibi geçen yedi saatin ardından gözlerimi açtığımda karşımda Prabaker'in suratını gördüm. Gözlerimi kırpıştırıp kısarak baktığımda, Prabaker'in dirseklerini dizine dayamış, yüzünü de

ellerinin arasına almış, çömelmiş oturduğunu gördüm. Solunda Johnny Cigar bağdaş kurmuştu, sağında ise Jeetendra vardı.

Prabaker'e odaklanabildiğimde bana neşeyle "Günaydın Linbaba!" dedi. "Horlaman gerçekten de inanılmaz. O kadar yüksek sesli horluyorsun ki! Johnny Cigar boğa gibi ses çıkardığını söyledi."

Johnny onaylamak için başını salladı ve Jeetendra da katıldı.

"Yaşlı Sarabai'nin horlamaya karşı çok iyi bir tedavisi var," dedi Prabaker. "Parmağım uzunluğunda olan eşit boylardaki iki bambu çubuğunu alıp onları burun deliklerinden içeri sokuyor. Bu işlemden sonra horlama diye bir şey kalmıyor. *Bas! Kalaass!*"

Battaniyenin üzerinde oturup sırtımı ve omuzlarımı esnettim. Yüzüm ve gözlerim yangından ötürü hala kumluydu. Dumanın kokusu saçıma sinmişti. Barakanın deliklerinden içeri gün ışığı giriyordu.

"Ne yapıyorsunuz burada Prabu? Ne kadar zamandır beni izliyorsunuz?" diye sordum sinir olmuş bir şekilde.

"Çok uzun süre olmadı Lin. Yaklaşık yarım saattir."

"Bu çok da kibarca bir davranış sayılmaz," diye söylendim. "Uyurken insanları seyretmek pek hoş bir hareket değildir."

"Üzgünüm Lin," dedi Prabaker yavaşça. "Hindistan'da biz herkesi zaman zaman uyurken görürüz. Biz yüzümüzün uykudayken dünyanın dostu olduğunu söyleriz."

Johnny Cigar "Sen uyurken yüzün çok kibar gözüküyor," diye ekledi. "Buna oldukça şaşırdım."

"Bunun benim için ne ifade ettiğini sizlere anlatamam çocuklar. Her uyandığımda sizi başımda mı bulacağım acaba?"

Prabaker ayağa kalktı. "Şeey, eğer çok istersen neden olmasın?" dedi. "Bu sabahki geliş nedenimiz, hastalarının hazır olduğunu söylemekti."

“Hastalarım?”

“Evet. Gel de gör.”

Ayağa kalkıp barakanın kapısını açtılar. Yanan gözlerime güneş ışığı doldu. Gözlerimi kırpıştırıp dışarı adım attığımda evimin önünde bir grup insanın bağdaş kurmuş beni beklediğini gördüm. Otuzdan fazla kişi, uzunca bir kuyruk oluşturmuştu.

Barakadan dışarı çıktığımda “Doktor... Doktor...” diye mırıldanmaya başladılar.

Prabaker kolumdan çekiştirerek “Hadi gel!” dedi.

“Nereye geleyim?”

“Önce tuvalete,” diye cevapladı Prabaker neşeyle. “Bağırsaklarını çalıştırmalısın, öyle değil mi? Sana beton dalgakıranın orada nasıl denize doğru yaptığımızı göstereceğim. Genç erkekler ve çocuklar her sabah tuvaletlerini okyanusa yapar. Tek yapman gereken arka tarafını okyanusa doğru verip eğilmek. Daha sonra iyi bir duş alır ve güzelce kahvaltı edersin. Sonra da hastalarınla ilgilenirsin.”

Sıra boyunca yürüdük. Yaşlı, genç, kadın, erkek, bir sürü insan vardı. Yüzleri kesilmiş, şişmiş, yara bere içindeydi. Elleri kararmış, kanlanmış, kabarmıştı. Askıya alınmış kollar, tahtaya sarılmış bacaklar... İlk dönüşte aslında kuyruğun gözüktüğünden çok daha uzun olduğunu ve bir sonraki yol kıvrımına kadar uzadığını endişeyle farkettim.

“Bir şeyler... Yapmalıyız,” diye geveledim. “Hepsi beni bekliyor.” Prabaker umursamaz bir şekilde “Beklesinler,” dedi. “Dert değil. Zaten bir saatten fazladır bekliyorlar. Eğer bizimle olmasaydın da beklerlerdi ama o zaman bir hiç için beklemiş olurlardı. Yok yere beklemek insanı öldüren bir şeydir, değil mi? Şimdi ise insanlar en azından bir şey için bekliyor. Eğer dumanlı yüzüne ve yapış yapış saçlarına bakarak söylememe izin verirsen, sen gerçekten de beklemeye değer bir şeysin Lin Shantaram. Yine de ilk iş tuvaletini yapmalı, duş almalı ve kahvaltı etmelisin. Elimizi çabuk

tutmamız lazım, çünkü gençlerden bazıları dalgakıranın orada senin tuvaletini yapışını görmek istiyor.”

“Ne istiyorlar?”

“Evet, sana hayranlar. Onlar için bir film yıldızı gibisin. Nasıl tuvaletini yapacağını görmek için can atıyorlar. İşini bitirdiğinde de dönüp gerçek bir kahraman gibi yaralıları iyileştireceksin, değil mi?”

Ve böylece gecekondudaki rolüm kesinleşti. Onunla yaptığım ilk sohbetlerden birinde, *Eğer kader seni güldürmüyorsa o zaman espriyi anlamadın demektir,* demişti Karla. Gençliğimde ilkyardım eğitimi almıştım. Eğitim sırasında yanık, kesik, kırık tedavilerini ve acil durumda yapılacakları öğrenmiştim. Daha sonraları uyuşturucu bağımlılarının aşırı dozdan ölmesine engel olduğum ve hayatlarını kurtardığım için bana doktor demeye başlamışlardı. Beni *doktor* olarak tanıyan yüzlerce insan vardı. Gecekondudaki bu sabahtan bayağı önce, Yeni Zelanda’daki arkadaşlarım bu yüzden bana ayrılık hediyesi olarak bir ilkyardım çantası vermişti. Lakabım, aldığım eğitim, ilkyardım çantam ve gecekondudaki ilk günümde başlayan gayriresmi doktorluk kariyerim göz önüne alınırsa, tüm bunların sadece tesadüf olması pek mümkün değildi.

Onlar için doğru kişi bendim. Benimle aynı ya da benimkinden daha iyi bir ilkyardım eğitimi olan biri, suç işlediği ve firar ettiği için gecekonduda yaşamak zorunda kalmazdı. Yoksulluk içinde yaşamaya razı olan suçlular ise böyle bir eğitim alamazdı. O ilk sabah, her şeyin birbiriyle bağlantısını, yani espriyi anlayamamıştım, dolayısıyla da kaderim beni güldürmemişti. Yine de bütün olup bitende, buraya sürüklenmemde ve tam da gereken zamanda gerekli işi yapmamda bir anlam ve amaç vardı. İçimden bir ses bana engel olmaya çalışsa da beni bu işe bağlayan güç daha baskındı.

Böylece günü çalışarak geçirdim. İnsanlar birer birer bana gülümseyerek isimlerini söylediler, ben de birer birer onların yaralarını tedavi etmeye çalıştım. Elimden gelenin en iyisini yaptım. Gündüz bir ara biri gelip barakama bir ocak koydu. Başka biri, yemeklerim sıçanlardan korunsun diye evime metal bir saklama kabı bıraktı. Bir tabure, su kabı, tavalar ve birkaç parça çanak çömlek de yine aynı şekilde evimde yerini aldı.

Akşam çökerken barakamın yanında grup halinde sohbet edip bir şeyler yemek için oturduk. Kalabalık sokaklara hüzün çöktü ve ölenlerin hatıraları okyanustaki koca dalgalar gibi hafızamıza hücum etmeye başladı. Keder içindeyken bile geride kalanlar azimle ayakta durmaya çabalıyordu. Yanıp kavrulmuş toprak temizlenmiş, barakaların çoğu tekrar yapılmıştı. Yeniden inşa edilen her yeni barakayla umutlar da yükseliyordu.

Yemek yerken gülüp şakalaşan Prabaker'e baktım ve Karla ile birlikte Ayakta Duran Adamlar'a yaptığımız ziyareti hatırladım. Delirmiş adamın bize kılıçla saldırdığı o anın üzerinden çok geçmemesine rağmen artık o akşam yalnızca bir hatıradan ibaretti. Geriye bir adım atıp dövüşmek üzere hazırlandığımda Prabaker, Karla'nın önünde durmuştu. Ne Karla'ya aşıktı ne de bir savaşçıydı ama benim içgüdüm savaşmamı söylerken onunki ona Karla'yı kendi bedeniyle korumasını söylemişti.

Eğer kılıçlı o adam bize ulaşabilseydi, onunla ben savaşacaktım. Muhtemelen de hayatımızı kurtaracaktım, çünkü daha önce de sopalı, bıçaklı adamlarla dövüşüp kazanmıştım. Ama olaylar bu yönde gelişmiş olsaydı bile asıl kahraman, o küçük, cesur ve içgüdüsel hareketinden dolayı Prabaker olacaktı.

Prabaker'in sarsılmaz iyimserliğini hayranlıkla karşılıyor ve harika gülümsemesinin insanı rahatlatan etkisine bağımlı olmaya başlıyordum. Şehirde ve köyde geçirdiğimiz aylar boyunca arkadaşlığından da zevk almıştım. Fakat gecekondudaki ikinci gecemde, onu Jeetendra, Johnny Cigar ve diğer arkadaşlarıyla gülerken izlediğim o dakikada onu gerçekten sevmeye başladım.

Yiyecekler güzeldi ve herkese yetecek kadar vardı. Bir yerlerdeki bir radyodan müzik sesi geliyordu. Çalan müzik bir Hindistan filminden, çok şeker bir soprano ile mutlu bir tenorun düetiydi. İnsanlar konuşuyor, birbirlerini gülümseyişleri ve sohbetleriyle besliyordu. O aşk şarkısının bir yerinde, kurtulmamızın verdiği ortak bir hisle, onların dünyası benimkini, sahilde duran bir taşı nazik bir şekilde içine alan bir deniz dalgası gibi kucakladı.

İKİNCİ
KISIM

DOKUZUNCU BÖLÜM

Hapisten güpegündüz, öğleden sonra saat birde, iki nöbetçi kulesinin arasından geçip duvardan atlayarak kaçmıştım. Kaçış planı karmaşıktı ve bir noktaya kadar titizlikle uygulanmıştı ama firarın başarıya ulaşmasının asıl sebebi fazlasıyla cüretkar ve neredeyse imkansız olmasıydı. Bu işe girişirken başarısız olmayı aklımıza bile getirmemeye çalışmıştık. Eğer başarısız olursak gardiyanlar cezalandırmak için bizi öldüresiye döverdi.

İki kişiydik. Arkadaşım yirmi beş yaşında, cinayetten ömür boyu hüküm giymiş deli dolu bir çocuktu. Diğer adamları da bizimle kaçmaya ikna etmeye çalışmış, çeşitli suçlardan ötürü en az on yıl hapis cezası yemiş tanıdığımız en sağlam sekiz adama bize katılmalarını teklif etmiştik. Ama hepsi de kaçma girişimine katılmamak için birer bahane bulmuştu. Onları suçlamıyordum. Arkadaşımla benim daha önceden sabıkamız yoktu. Cezalarımız ağırdı ama hapishanelere gire çıka nam salmamıştık. Üstelik planladığımız kaçış, başarılı olduğumuz takdirde bizi kahraman yapacak, başarısız olursak da kaçık ilan edilmemize sebep olacak türdendi. Sonuçta ikimiz yalnız kaldık.

Ön duvardaki giriş kapısının yakınında bulunan iki katlı güvenlik binasında devam eden bakım ve onarım çalışmalarından faydalanmayı düşünüyorduk. ikimiz de bahçıvan olarak çalışıyorduk ve nöbet değiştiren gardiyanlar her gün bizi görmeye alışıktı. Kaçacağımız gün, bizi oralarda gören gardiyanlar bir süre ikimizi izledikten sonra dikkatlerini başka yerlere verdi. Güvenlik güçleri binası boştu ve işçiler yemek molasındaydı. Gardiyanların bize alışık olmalarını ve nöbetten sıkılmalarını fırsat bilerek o birkaç saniye içinde harekete geçtik ve gözden kaybolduk.

Bakım çalışması yapılan alanı kaplayan tel örgüleri keserek boş binaya açılan kapılardan birini kırdık ve yukarıya çıktık. Onarım çalışmaları yüzünden içerisi delik deşikti. Sıvanmamış duvarlardan binanın iskeleti ve taşıyıcı kalasları görünüyordu. Ahşap basamaklar tozdan bembeyaz olmuş, sıva ve tuğla parçalarıyla kaplanmıştı. En üst katın tavanında bir baca çıkışı vardı. Arkadaşımın güçlü omuzları üzerinde durup baca deliğinin üzerini kaplayan tahta kapağı yumruklayıp açtım ve oradan dışarı çıktım. Çalışma tulumumun içinde üzerime sardığım bir uzatma kablosu vardı, onu çözüp çıkardım ve bir ucunu çandaki kirişe bağlayıp diğer ucunu arkadaşıma uzattım. Böylece onu da yanıma, çatı katına çektim.

Binanın çatısı zikzak bir yapıya sahipti. Hapishanenin ön duvarına doğru dik bir şekilde indiği yere kadar ilerledik. Kendime içinden ilerlemek için bir oluk seçtim ve iki yandaki yüksek çıkıntıların bizi nöbetçi kulelerinden saklayacağını umdum. Çatı katında her yer karanlıktı ama duvarın yanındaki alan bir gardiyanın copu kadar simsiyahtı.

Fener yerine çakmak kullanarak sert keresteyi uzunca bir matkap, keski ve teneke makasından ibaret olan araç gereçlerimizle delmeye çalıştık. On beş dakika boyunca çenterek, kazıyarak ve kalın tahtaya vurarak zaman geçirdikten sonra bir insan gözü kadar delik açmayı başardık. Çakmağın ışığını hareket ettirerek küçük delikten metal çatıyı görebiliyorduk. Tek sorun tahtanın çok sert ve kalın olmasıydı. Elimizdeki alet edevatla insan boyutunda bir delik açmak saatlerimizi alırdı.

Ama bizim fazla vaktimiz yoktu. Gardiyanlar bölgeyi kolaçan etmeden önce otuz, en fazla kırk dakikamız vardı. Bu süre içinde, içinden geçebileceğimiz bir delik açmalı, metal kaplamayı delmeli ve çatıya çıkıp özgürlüğe doğru uzatma kablosunu sallandırmalıydık. Saat aleyhimize işliyordu ve biz güvenlik binasının çatı katında sıkışıp kalmıştık. Gardiyanlar her an kesik tel örgüleri farkedip, kapının kırıldığını görebilirdi. Her an baca çıkışından yukarı çıkıp bu karanlık, havasız yerde bizi bulabilirlerdi.

Arkadaşım “Geri dönmeliyiz,” diye fısıldadı. “Bu tahtayı asla açamayız. Geri dönüp hiçbir şey olmamış gibi davranmalıyız.”

Aklımdan aynı düşünce geçmesine rağmen düz bir ses tonuyla “Geri dönemeyiz,” dedim. “Kırdığımız kapıyı, kestiğimiz tel örgüleri görürler ve bunları bizim yaptığımızı hemen anlarlar. Bu bölgeye girebilen sadece biziz. Eğer geri dönersek bir sene delikte kalırız.”

Delik, tecrit odasının bir başka adıydı. O yıllarda bulunduğumuz hapishanedeki tecrit odası, diğerlerine oranla ülkedeki en insanlık dışı tecrit odasıydı. Orada rasgele ve vahşice dayaklara maruz kalırdınız. Güvenlik gücünün binasından kaçma girişiminde bulunmak atılacak dayakların çok daha zalimce olacağını garantiliyordu.

Arkadaşım sesini yükseltmeden ama yüzünün her hareketiyle feryadını dile getirerek “O zaman ne halt edeceğiz?” dedi. Yüzünden ter boşalıyordu ve korkudan elleri o kadar terlemişti ki çakmağı tutamıyordu.

“Sanırım iki olasılık var,” diye sorusuna cevap verdim.

“Neymiş onlar?”

“Birincisi, aşağıda duvara zincirlenmiş merdiveni kullanmak. Aşağı inip merdivenin zincirini kırarız ve uzatma kablosunu üzerine bağlayıp onu duvara çarparız. Daha sonra da yukarı tırmanıp kabloyu öbür tarafa doğru şarkıtır ve sokağa ineriz.”

“Hepsi bu mu?”

“Bu ilk plan.”

“Ama bizi görürler,” diye itiraz etti arkadaşım.

“Evet.”

“Ve üzerimize ateş açarlar.”

“Evet.”

“Bizi vururlar.”

“Bu da bir fikir.”

“Kahretsin! Bu çok göze çarpar, sence de öyle değil mi?”

“Bence birimiz kurtulurken diğerimiz vurulabilir. Yani yüzde elli şans var.”

Bir süre ihtimalleri gözden geçirdik.

Arkadaşım titreyerek “Bu plandan nefret ettim,” dedi.

“Ben de.”

“İkinci plan nedir?”

“Buraya çıkarken zemin kattaki elektrikli testereyi gördün mü?”

“Evet...”

“Eğer onu buraya çıkarırsak tahtayı kesmek için kullanabiliriz. Daha sonra da metali kesmek için teneke makasını kullanırız. Bundan sonrasında da orijinal plana geri döneriz.”

Arkadaşım öfkeyle “Ama testerenin sesini duyarlar,” dedi. “Onların telefonda konuşmasını bile duyuyorum, o kadar yakınız yani. Eğer testereyi getirir ve çalıştırırsak bir helikopter sesiymiş gibi duyulacaktır.”

“Biliyorum ama işçilerin çalıştığını düşünebilirler.”

“Ama işçiler burada değil.”

“Evet. Ama kapıdaki nöbetçi değişecek. Yeni gardiyanlar görev başına geçecek. Biliyorum, bu büyük bir risk. Ama büyük ihtimalle gürültünün işçilerden geldiğini, bunun olağan olduğunu düşünecekler. Haftalardır matkapların, testerelerin, çekiçlerin gürültüsünü dinliyorlar. Bu gürültüyü bizim çıkardığımız hayatta akıllarına gelmez. Firarilerin ana kapının tam yanında elektrikli testere kullanacak kadar deli olabileceğini düşünmezler. Bence yapabileceğimizin en iyisi bu.”

“Burada lanet olası olumsuz herifin teki olmak istemem ama binada elektrik yok,” diye karşı çıktı. “Bakım onarım çalışmaları için elektriği

kestiler. Tek güç kaynağı da dışarıda. Sanırım uzatma kablosu oraya yetecek kadar uzun ama güç kaynağı binanın dışında. ”

“Biliyorum, bunu biliyorum. Birimiz aşağı inip kırdığımız kapıdan dışarı süzülmeli ve uzatma kablosunu elektrik prizine takmalı. Tek yol bu.”

“Kim inecek?”

“Ben yaparım,” diye cevap verdim. Güçlü ve kendine güvenliymiş gibi cevap vermeye çalışmıştım ama bazı yalanlar, söyleyene bile inandırıcı gelmez. Kelimeler ağzımdan zar zor çıkmıştı.

Baca deliğinden geçtim. Bacaklarım korkudan ve gerilimden dolayı kaskatı kesilmişti. Uzatma kablosunu taşıyarak zemin kata indim. Neyse ki uzatma kablosu kapıya rahatlıkla ulaştı. Testere kapının yanında duruyordu. Kabloyu testereye bağladım ve tekrar merdivenlere doğru koştum. Arkadaşım kabloyu çekti ve testereyi aldıktan sonra tekrar bana uzattı. Bir kez daha kapıya gittim ve duvara yapışarak kapıyı açacak cesareti kendimde bulmaya çalıştım. Sonunda dayanılmaz bir adrenalin hücumuyla kapıyı açtım ve kabloyu prize takmak için dışarı çıktım.

Silahlı gardiyanlar kapının yirmi metre kadar uzağında, kendi aralarında konuşuyordu. Eğer bir tanesi bile benden tarafa bakacak olsa işim biterdi. Kafamı kaldırdım ve benim bulunduğum yön dışında her tarafa baktıklarını gördüm. Kapı civarında konuşuyor, birinin patlattığı espriye gülüyorlardı. İşimi yaparken kimse beni görmedi. Binanın içine girdim, basamaklara kadar bir kurt gibi emekledim ve kabloyu kullanarak baca deliğinden yukarı tırmandım.

Çatı katının karanlık köşesinde arkadaşım çakmağı yaktı. Elektrikli testereyi kabloya bağlamıştı. İşe koyulmaya hazırdı. Elinden çakmağı aldım ve ona doğru tuttum. Bir saniye bile tereddüt etmeden testereyi kaldırdı ve düğmesine bastı. Testere bir jet motoru gibi ses çıkarıyordu. Arkadaşım bana baktığında yüzünde kocaman bir gülümseme vardı ve gözleri çakmağın alevinde parlıyordu. Dört kez kulakları sağır edici darbeler vurduktan sonra parıldayan metali gören mükemmel bir kare delik açmayı başarmıştı.

Bunu takip eden sessizlikte, yüreğimiz ağzımızda, dışarıdan gelen sesleri dinledik. Kısa bir süre sonra yakında, kapının girişinde bir telefon sesi duyduk ve işimizin bittiğini düşündük. Ama daha sonra telefona kapı muhafızlarından birinin baktığını ve gülerek biriyle sohbet ettiğini işittik. Her şey yolundaydı ve güvendeydik. Elbette elektrikli testerenin sesini duymuşlardı ama tam da benim umduğum gibi bu sesi çıkaranın işçiler olduğunu zannetmişlerdi.

Biraz daha cesaretlenerek elimdeki matkapla metalde bir delik açtım. Tepemizdeki gökyüzünden üzerimize güneş ışığı geliyordu. Açtığım deliği genişlettikten sonra teneke makasıyla bir parça kestim. Parçayı dışarı doğru kıvırdıktan sonra kafamı uzattım ve çatıdaki oluklardan birinde bir delik açtığımızı gördüm. Burası kör noktaydı. Eğer orada yere yatarsak ne gözetleme kulelerindeki nöbetçiler bizi görürdü ne de biz onları görürdük.

Geriye yapacak tek bir iş kalmıştı. Kablo halen aşağıdaki prize bağlıydı. Kabloya ihtiyacımız vardı, çünkü o bizim için ip görevi görecekti. Ona hapishane duvarından sokağa inmek için ihtiyacımız vardı. Birimiz aşağı inip nöbetçilerin gözü önündeki kapıyı açmalı ve kabloyu fişten çekip tekrar çatıya çıkmalıydı. Arkadaşıma baktım. Üzerimize gelen gün ışığında yüzü terden sırılsıklamdı. Bu işi yapması gereken bendim.

Aşağıda sırtımı duvara yaslayarak bir süre durup dışarı çıkmak için kollanma ve bacaklarıma güç gelmesini bekledim. O kadar zor nefes alıyordum ki başım dönüyor, midem bulanıyordu. Kalbim, kapana kısılmış bir kuş gibi göğüs kafesimde çırpınıp duruyordu. Birkaç dakika sonra bunu yapamayacağımı anladım. Mantığım ve hislerim bana tekrar oraya çıkmamam gerektiğini söylüyordu. Ben de onların sesine kulak verdim.

Yapabileceğim tek şey kabloyu kesmekti. Tulumumun cebinden keskimi çıkardım. Duvardaki ahşap bariyerle o kadar uğraştıktan sonra bile hala yeterince keskindi. Kablonun kapının altından girdiği yere keskiyi yerleştirdim ve kolumu kaldırdım. O sırada aklıma, kabloyu kesip elektrik akışını durdurmanın bir alarmın çalmasına ve araştırma için binaya bir nöbetçinin girmesine neden olabileceği geldi. Fakat bu hiçbir şeyi değiştirmiyordu, başka seçeneğim yoktu. Bir daha dışarıya çıkamayacağımı biliyordum. Elimle keskiyi sıkı sıkıya kavrayıp kabloyu kestim. Kablonun ayrılmış uçlarını keskinin metal ucundan uzaklaştırdım ve alarmın sesiyle

buraya doğru gelen ayak seslerini beklemeye koyuldum. Hiçbir şey olmadı. Hala güvendeydik.

Kabloyu kaptığım gibi yukarıya, çatıya çıktım. Kabloyu sağlam bir taşıyıcı kalasa bağladıktan sonra arkadaşım delikten tırmanmaya başladı. Daha yarısına kadar çıkmıştı ki sıkışıp kaldı. Bir an ne yukarı ne de aşağı kıpırdayabildi ve çılgınca tüm gücüyle debelenmeye başladı ama nafileydi. İyice sıkışmıştı.

Açtığımız deliğe arkadaşım sıkıştığından içerisi ışık almıyordu. Yine her yer kapkaranlık olmuştu. Ellerimle etrafı yoklayıp çakmağı bulmayı başardım ve çakar çakmaz arkadaşımı neyin sıkıştırdığını gördüm. Hobi gruplarından birinde kendisi için yaptığı kalın, deri tütün kesesi onun sıkışmasına neden olmuştu. Ona kımıldamadan durmasını söyleyerek tulumunun arkasındaki cebi söktüm. Tütün kesesinin avcumun içine düşmesiyle birlikte arkadaşım delikten geçip çatının üstüne çıkabildi.

Ben de onu takip ettim. Olukta solucanlar gibi sürünerek hapishanenin kule biçiminde yapılmış ön duvarına vardık. Duvarın üzerinden bakmak için ileri doğru eğildik. O an birkaç saniyeliğine görünürdük ama kuledeki nöbetçiler bizim tarafa bakmıyordu. Hapishanenin o kısmı psikolojik bir kör noktaydı, çünkü hiçbir nöbetçi gündüz vakti birinin ön kapının duvarından atlayıp kaçacak kadar deli olduğuna inanmazdı.

Aşağıdaki sokağa çabucak, telaşlı bir bakış attıktan sonra hapishanenin dışında sıra olmuş bekleyen araçlar olduğunu gördük. Araçlar içeri girmek için bekleyen teslimatçılara aitti. Bütün araçlar arandığı ve altlarına aynalarla bakıldığı için de sıra oldukça yavaş ilerliyordu. Arkadaşımla geriye çekilip olasılıkları gözden geçirdik.

“Aşağısı tam bir curcuna.”

“Ben şimdi gidelim derim,” dedi arkadaşım.

“Beklemeliyiz,” diye cevap verdim.

“Boşversene, kabloyu aşağı fırlat da aşağı inelim gitsin.”

“Hayır,” diye fısıldadım. “Aşağıda çok fazla insan var.”

“Ne olmuş yani?”

“İçlerinden bir tanesi kesinlikle kahramanlık yapacaktır.”

“Canı cehenneme. Bırak da kahramanı oynasın. Onu bir güzel haklarız.”

“Onlardan bir sürü var ama.”

“Hepsinin canı cehenneme. Doğruca aralarına dalarız. Onlara neyin çarptığını anlamazlar bile. Ya biz ya onlar.”

“Hayır,” dedim yeniden. “Beklemeliyiz. Orada kimse kalmadığında aşağı inmeliyiz.”

Bize sonsuzluk kadar uzun gelen yirmi dakika boyunca bekledik ve duvarın ilerisini görebilmek için her seferinde risk alarak eğilip durduk. Nihayetinde kafamı uzatıp baktığımda sokağın her iki yönde de bomboş olduğunu gördüm. Arkadaşıma işaret ettim, o da duvardan aşağı inip gözden kayboldu. Bakmak için öne doğru uzandığımda arkadaşım çoktan sokaktaydı ve hapishanenin karşısındaki yoldan aşağı doğru iniyordu. Ben ise hala içeride, çatının üzerindeydim.

Parmaklıkların üzerine doğru eğilip kabloyu çektim ve kabloyu iki elimle sıkı sıkı tutarken bacaklarımı duvara yaslayarak sırtımı sokağa verdim. Solumdaki nöbetçi kulesine baktım. Gardiyan telefonda konuşuyor ve aynı anda diğer eliyle hareketler yapıyordu. Diğer kuleye baktım. Oradaki muhafız da hapishanenin içindeki avluda bulunan başka bir muhafıza sesleniyordu. Gülümsüyordu ve rahat bir hali vardı. Tamamen görünmezdim. Eyaletteki en güvenli hapishanenin ön duvarında duruyordum ve tamamen görünmezdim.

Bacaklarımla kendimi ittirip inmeye başladım. Fakat korkudan terleyen ellerimle kabloyu tutamadım ve aşağı düştüm. Duvar oldukça yüksekti. Bunun öldürücü bir düşüş olabileceğini biliyordum. Bu yüzden acı ve umutsuzlukla yeniden kabloyu yakaladım. Ellerim düşüşümü yavaşlatan birer fren görevi gördü. Aşağı düşerken avuç içlerimdeki ve

parmaklarımdaki derinin soyulduğunu ve yandığını hissediyordum. Biraz olsun yavaşlamayı başarmıştım ama yine de bir tarafımı incitmeme sebep olacak kadar sert bir şekilde zemine çakıldım ve hemen ayağa kalkıp sendeleyerek oradan uzaklaştım. Özgürdüm.

Dönüp hapishaneye son bir kez baktım. Kablo hala duvardan sarkıyordu ve muhafızlar da hala kulelerde birbirleriyle sohbet ediyordu. O esnada yoldan bir araba geçti ama arabanın şoförü dinlediği müziğe direksiyonun üzerindeki elleriyle tempo tutmakla meşguldü. Arkamı döndüm ve sevdiğim her şeye mal olan kaçak hayatıma doğru yol almaya başladım.

Silahlı soygunlar yaparken insanların içine korku salıyordum. Ama sonrasında, hatta o suçları işlerken bile, sonraki hapis hayatım ve kaçak yaşadığım yıllar süresince, kader de benim içime korku saldı. Geceler korku doluydu. Bazen vücudumda akan kanın, hatta nefes alıp vermemin bile korkuyla dolu olduğunu hissederdim. Başkalarının içine saldığım korku, on misli, yüz misli, bin misli olarak bana geri dönüp yalnız gecelerimde beni dehşete düşürdü.

Bombay'daki ilk aylarımda hayat benim etrafımda dönerken yaşamımı sorumluluklar, ihtiyaçlar ve küçük zevklerle doldurmuştum ama geceleri gecekondular uyurken bu korku yine içime işledi. Kalbim karanlık bir hatıralar denizine gömülmeye başladı ve çoğu gece şehir rüya görürken ben geceyi yürüyerek geçirdim. Yürüdüm ve arkama dönüp orada olmayan nöbetçi kulübeleri ile duvardan aşağı sarkan kabloya bakmamak için kendimi zorladım.

En azından geceleri kent sessizdi. Saatler geceyarısını gösterdiğinde Bombay polisi sokağa çıkma yasağı uygulardı. On ikiye yarım saat kala polis cipleri anayolda toplanmaya başlar ve restoranların, barların, dükkanların, hatta sigara satan küçük tezgahların bile kapalı olduğundan emin olurlardı. Dilenciler, fahişeler ve uyuşturucu kullanıcıları, eğer çoktan evlerine gitmemiş ya da saklanmamışlarsa ayak izlerinden takip edilirdi. Bütün dükkanların kepenkleri inerdi. Bütün marketlerdeki ya da pazarlardaki tezgahların üzeri beyaz bezlerle örtülürdü. Her tarafa sessizlik ve boşluk çökerdi. Bombay'ın gündüz keşmekeşi içinde, insanın böyle bir terkedilmişliği hayal etmesi oldukça güçtü. Yine de her gece sessiz, güzel ama bir o kadar da tehlikeli olurdu. Bombay adeta perili bir eve dönerdi.

Bombay sokaklarında uyumak yasaktı. Bu yasanın uygulanmasından polisler sorumluydu ama bu konuya karşı da, tıpkı Bin Fahişe Sokağı'ndaki fuhuşa yaklaşımları gibi, gayet pratik bir yaklaşımları vardı. Görevlerini yerine getirirken kendilerince belli ayrımları vardı ve tutuklanmayacak evsizlerin listesi bir hayli uzundu. Örneğin Hint fakirleri ve kendini dine vermiş diğer dilenciler, bu yasağın dışında tutulurdu. Yaşlı insanlar, kolları bacakları olmayanlar, hasta veya yaralı olanlar sempatiyle karşılanmaz, bazen başka bir sokağa gönderilir ama tutuklanmazdı. Akıl hastaları, gezginler, hokkabazlar, müzisyenler, akrobatlar, aktörler ve yılan oynatıcıları ara sıra hırpalanırdı fakat yakalanmazdı. Aileler, özellikle de çocuklu aileler, belli bir bölgede birkaç geceden fazla kalırsa ciddi bir uyarı alırdı. Ne kadar basit olursa olsun bir işi olduğunu, kartvizitini ya da patronunun adresini çıkarıp göstererek kanıtlayan hiç kimse alıkonulmazdı. Temiz görünümlü, saygılı ve iyi bir eğitim almış olduğu belli olan bekar erkekler ise bir işte çalışmasalar bile konuşarak tutuklanmaktan kurtulurdu. Bir de tabii bahşiş ödeyen herkes güvende olurdu.

Çok fakir, evsiz, işsiz, eğitimsiz, bekar adamlar, tutuklanma riski en yüksek olanlardı. Para ödeyerek ya da güzel konuşarak polislerden kurtulma gibi bir şansları da olmadığından, bu zavallı adamlar her gece yakalanırdı. Bazıları aranan adamların tarifine uydukları için tutuklanır, bazılarının üzerinde uyuşturucu ya da çalıntı eşyalar olurdu. Bazıları ise polisler tarafından tanınır ve mütemadiyen tutuklanırdı. Aslında çoğu sadece kirli, fakir ve çaresiz bir şekilde yardıma muhtaçtı.

Şehrin metal kelepçelerden binlerce alacak kadar bütçesi yoktu ama gerekli para bulunsaydı bile muhtemelen polisler o ağır zincirleri taşıma derdine katlanmazdı. Bunun yerine bütün polisler kenevir ve hindistancevizi lifinden yapılma ipler taşır ve bu ipleri tutukluların sağ ellerini birbirlerine bağlamak için kullanırdı. İnce ip genellikle adamları zapt etmeye yeterdi, çünkü hepsi oldukça güçsüz, yeterli beslenememiş ve manevi açıdan çöküntüye uğramış olurdu. Sessizce ve itaatkar bir şekilde polislere boyun eğerlerdi. Eğer tutuklananlar bir düzine ile yirmi kişi arasında ise ve birbirlerine zincirlenmişlerse, en az altı polis onlara hücrelerine kadar eşlik ederdi.

Aslında polisler onlardan beklediğimden daha adil ve daha cesurdu. Silah olarak sadece *lathi* adıyla bilinen bambudan ince bir sopa taşırlardı. Üzerlerinde cop, göz yaşartıcı sprey ya da silah olmazdı. Devriye gezerken bir sorunla karşılaşırlarsa destek ekip çağıracak telsizleri de yoktu. Tutuklama işi için kullanacakları devriye arabaları olmadığından bazen ekipler kilometrelerce yürürdü. *Lathi*'yi sık kullanmalarına rağmen benim büyüdüğüm modern Batılı şehre oranla nadiren ciddi ya da acımasız saldırılarda bulunurlardı.

Buna rağmen gözaltına alınmak bu genç adamlar için günlerce, haftalarca, hatta aylarca hapis hayatı yaşayacakları anlamına gelirdi. Hapishaneler, tüm Asya hapishaneleri kadar kötüydü. Tutuklanmış, iplerle birbirine bağlanmış bu adamların ayaklarını sürüyerek gidişlerini izlemek, birçok cenaze töreninden daha üzücüydü.

Geç vakiderde yaptığım bu şehir gezileri sırasında hep yalnız olurdum. Zengin arkadaşlarım fakirlerden, fakir arkadaşlarım polislerden, benim gibi yabancılar ise herkesten korkardı. Onların serinkanlı sessizliklerini dinlerken sokaklar tamamıyla benimdi.

Yangından yaklaşık üç ay sonra yaptığım bu yürüyüşlerden birinde kendimi Marine Yolu'ndaki deniz setinin önünde buldum. Setin gerisindeki geniş yol boş ve temizdi. Altı şeritlik bir yol, deniz yolundan yatay bir şekilde ayrılıyor ve hilal şeklinde bir zenginliği gözler önüne seriyordu. Güzel evler, pahalı apartmanlar, konsolosluk binaları, birinci sınıf restoranlar ve oteller... Hepsi de karanlık, kabaran denize bakıyordu.

O gece yolda her on beş, yirmi dakikada bir yavaşça geçen birkaç arabaya rastlanıyordu. *Geceleri yürüme, Bombay'da geceler güvenli değildir*, demişlerdi bana. Benim korktuğum şehir değildi. Sokaklarda kendimi güvende hissediyordum. Hayatım ne kadar garip ve dertli olsa da şehir ona diğer milyonlarca hayata yaptığı gibi kucak açıyor, sanki benim hayatım da ötekiler gibi buraya aitmiş gibi davranıyordu.

Yaptığım iş de bu aidiyet duygusunu artırıyordu. Kendime gecekondu doktoru unvanını verip teşhis ve tedaviye yönelik kitaplar bulmuş, barakamda lamba ışığı altında durmaksızın onlara çalışmıştım. Turistlerle yaptığım karaborsa anlaşmalarından kazandığım parayla eczanelerden ilaç,

merhem, sargı almış, hatırı sayılır bir stok yapmıştım. Oradan ayrılacak kadar para kazandığımda bile o rezil topraklardan ayrılmadım. Büyük ve rahat bir apartmana yerleşebilecekken o küçük derme çatma barakada kalmaya devam ettim. Mücadele ederek ayakta kalmaya çalışan yirmi beş bin kişinin hayatına dahil olmayı seçtim. Prabaker'e, Johnny Cigar'a ve Kazım Ali Hüseyin'e bağlandım. Karla'yı düşünmemeye çalışsam da aşkla rüzgarı öpüp gökyüzüne doğru elimi uzattım. Yalnızken dudaklarımdan yalnızca onun ismi döküldü.

O gece setin orada dururken serin meltemin yüzümü ve göğsümü bir testiden dökülen su gibi yıkadığını hissettim. Orada benim nefes alıp verişimden ve duvarın üç metre altındaki deniz suyunun kayalara vururken çıkardığı sesten başka ses yoktu. Üzerime gelen su damlaları beni kendine doğru çekiyordu. *Bırak kendini. Uğraşmayı bırak. Sadece aşağı atla ve öl. Çok basit.* İçimdeki bu ses, çok yüksek bir ses değildi ama en derinlerden, kendime olan saygımı yitirmeme neden olan utancımdan geliyordu. O sesi utanç duyanlar iyi bilir. *Sen herkesi hayalkırıklığına uğrattın. Yaşamayı haketmiyorsun. Dünya sensiz daha iyi bir yer olacak...* Ait olmaya çalıştığım her şeye, klinikte zaman geçirerek kendimi iyileştirme çabalanma, Karla'ya aşık olmanın yarattığı sersemletici duyguya rağmen bu kayboluş ve utançta yalnız olduğum bir gerçekti.

Deniz kabarıp aşağıdaki kayaları dövüyordu. Bir adım atsam her şey bitecekti. Düşüşümü, vücudumun kayalıklara çarpışını, soğuk ve kaygan ölümü hissedebiliyordum. Çok basitti.

Ansızın bir el omzuma dokundu. Bu tutuş yumuşak ve nazik olmasına rağmen kımıldamamı engelleyecek kadar da sıkıydı. Büyük bir şaşkınlıkla arkamı döndüm. Arkamda uzun boylu, genç bir adam duruyordu. Sanki beni orada tutmak istermiş gibi elini omzumdan çekmedi. Sanki birkaç dakika önce aklımdan geçenleri okumuştu.

"Sanırım adınız Bay Lin," dedi yavaşça. "Beni tanıdınız mı bilmiyorum. Adım Abdullah. Ayakta Duran Adamlar'ın yerinde tanışmıştık."

"Evet, evet," diye kekeledim. "Bize... Bana yardım etmiştin. Seni gayet iyi hatırlıyorum. Sana doğru düzgün teşekkür etme şansı bulamadan oradan ayrılmıştın."

Abdullah gülümsedi ve elini omzumdan çekip siyah saçlarının arasında gezdirdi.

“Teşekküre gerek yok. Sen de ülkende aynısını benim için yapardın, öyle değil mi? Gel, seninle tanışmak isteyen biri var.”

On metre ötede park etmiş bir arabayı işaret etti. Araba benim arkama yanaşmıştı. Motoru halen çalışmakta olmasına rağmen sesini duyamıyordum. Lüks bir arabanın Hindistan yapımı daha alçakgönüllü bir versiyonu olan Ambassador modeliydi, içinde iki kişi vardı. Biri şoför, diğeri ise arkada oturan bir adamdı.

Abdullah arka kapıyı açınca içeride kimin olduğunu görmek için başımı uzattım. Arka koltukta altmışlı yaşlarının ortalarında biri oturuyordu. Sokak lambası yüzünün yarısını aydınlatıyordu. Adamın zayıf, güçlü hatlara sahip bir suratı, uzun ince bir burnu ve çıkık elmacık kemikleri vardı. Gözleri beni adeta vurmuştu. Gözlerinde kehribar rengi bir şefkat, ayın zamanda da acımasızlık ya da belki sevgi vardı. Saçıyla sakalı kısaydı ve griydi.

“Siz Bay Lin misiniz?” dedi. Sesi derin, yankılı ve inanılmaz ölçüde kendine güvenliydi. “Sizinle tanıştığıma memnun oldum. Çok memnun oldum. Hakkınızda iyi şeyler duydum. Bombay’da yabancılar hakkında güzel şeyler duymak çok sevindiricidir. Belki siz de benim adımı duymuşsunuzdur. Benim adım Abdül Kadir Han.”

Elbette adını duymuştum. Bombay’daki herkes onun adını duymuştu. Adı her hafta Bombay’daki gazetelerde yer alırdı. İnsanlar gece kulüplerinde, pazarlarda, gecekondularda ondan bahsederdi. Zenginler ondan korkar ama ona hayranlık duyardı. Fakirler ona saygı duyar ve kendisine mitolojik bir kahramanmış gibi yaklaşırdı. Teoloji ve ahlak konusundaki söylevlerine Dongri’deki Nabila Camii’nin avlusunda yer verilirdi. Şehirde çok meşhurdu ve farklı inançlara sahip bütün öğrenciler ve alimler onu dinlemeye giderdi. Aynı zamanda sanatçılar, işadamları ve politikacılarla olan dostlukları da iyi bilinirdi. Bombay mafyasının lordlarından biriydi. Bombay’ı beş alana ayıran ve her bölge başına bir mafya patronu getiren konsülün kuruculanndandı. İnsanlar bu sistemin iyi olduğunu söylüyordu, çünkü onlarca yıl süren kanlı mafya çatışmalarından sonra şehre düzen ve barış getirmişti.

“Evet, adınızı duydum efendim,” dedim ve ağzımdan *efendim* gibi bir sözcük çıkmış olmasına şaşırdım kaldım. Hapishanedeyken gardiyanlara efendim demediğimiz zaman cezalandırılırdık. “Elbette adınızı duydum. İnsanlar size Kadirbhai diyor.”

İsminin sonundaki *bhai*, ağabey anlamına geliyordu ve saygı göstergesi olarak kullanılıyordu. Kadirbhai dediğimde Abdül Kadir gülümseyerek hafifçe başını salladı.

Şoför aynasını beni görebileceği şekilde ayarlayıp ifadesiz bir şekilde bana bakmaya koyuldu. Aynanın kenarından taze yasemin çiçekleri sarkıyordu ve kokuları aşırı derecede yoğundu. Denizden gelen taze meltemden sonra bunlar neredeyse insanı sersemletiyordu. Arabanın kapısına doğru eğilirken aniden kendimin ve içinde bulunduğum durumun farkına vardım. Onun gözlerini görmek için yüzümü kaldırdığımda kaşlarımı çattığımdan yüzümde kırışıklıklar belirmişti. Arabanın kontrol paneline bir çıkartma yapıştırılmıştı. TANRIYA ŞÜKÜR Kİ BU ARABAYI KULLANIYORUM yazıyordu üstünde. Caddede başka kimse yoktu. Hiçbir araba geçmiyordu ve arabanın çalışan motoru ve dalgaların sesi dışında ortalık sessizdi.

“Siz Coloba’daki doktorsunuz Bay Lin. Oraya yaşamaya gittiğinizde bunu duymuştum. Bir yabancının o barakalarda yaşaması alışıldık bir durun değil. O barakaların olduğu bölge bana aittir. Orada çalışmanız beni memnun etti.”

Sessizliğe gömüldüm. Zhopadpatti olarak da bilinen, kadın, erkek, yaşlı, çocuk, yirmi beş bin insanı barındıran yaşadığım gecekondu ona mı aitti? Orada aylardır yaşıyordum ve pek çok kez Kadirbhai’den bahsedildiğini duymuştum ama orasının Abdül Kadir’e ait olduğunu kimse söylememişti. İçimden *Bu mümkün değil*, diye geçirdim. *Nasıl olur da bir adam içinde yaşayan bir sürü insanla birlikte öyle bir yerin sahibi olabilir?*

“Eee, şeey, ben gerçek bir doktor değilim Kadirbhai,” diye cevap verdim.

“Belki de bu yüzden hasta insanları tedavi etmede bu kadar başarılısınız Bay Lin. Doktorlar kendi arzularıyla böyle barakalara gelmez. İnsanları kötü olmamaya zorlayabiliriz ama onların iyi olmasını sağlayamayız. Genç arkadaşım Abdullah yoldan geçerken sizi gördü ve tanıdı. Arabayı yanınıza

gelmek için döndürdüm. Gelin, benim yanıma oturun. Sizi bir yere götüreceğim."

Bir an tereddüt ettim.

"Lütfen zahmet etmeyin, ben..."

"Zahmet olmaz Bay Lin. Gelin, oturun. Şoförüm, aynı zamanda iyi bir arkadaşım da olan Nazir'dir."

Arabaya bindim. Abdullah kapıyı kapadıktan sonra, yine beni görebilmek için aynasını ayarlamakla meşgul olan şoförün yanına, öne oturdu. Araba henüz hareket etmemişti.

Kadirbhai, Abdullah'a "*Chillum bono*" dedi. *Chillum hazırla*.

Abdullah ceketinin cebinden boru şeklindeki pipolardan çıkardı ve onu yanına koyarak bir miktar haşhaşla tütünü birbirine karıştırmaya başladı. *Goli* olarak da bilinen haşhaştan yaptığı yuvarlağı bir kibritin ucuna geçirdi ve onu bir başka kibritle yaktı. Uyuşturucunun kokusu yasemin kokusuna karıştı. Arabanın motoru hala yavaşça ve sessizce çalışmaktaydı. Kimse konuşmuyordu.

Üç dakika içinde *chillum* hazırlandı ve ilk nefes için Kadirbhai'ye sunuldu. Kadirbhai pipodan bir nefes alıp bana uzattı. Daha sonra Abdullah ve şoför de birer nefes aldı. Sonra cihillumu bir kez daha döndürdüler. İşi bitince Abdullah pipoyu çabucak ve iyice temizleyip cebine koydu.

Kadir "*Challo,*" dedi. *Gidelim.*

Araba yavaşça kımıldadı. Şoför teybe bir kaset koydu. Romantik bir gazelin insanın yüreğini buran nağmeleri yüksek sesle başımızın arkasındaki hoparlörlerden gelmeye başladı. Kafam o kadar iyi olmuştu ki başımla birlikte beynimin de sallandığını hissediyordum. Diğerleri ise gayet kontrollü ve kendine hakim görünüyordu.

Bu yolculuk da, tıpkı Avustralya ve Yeni Zelanda'da ot ya da haşhaş içtiğimizde arkadaşlarla yaptığımız yolculuklar gibiydi. Teybe bir kaset

koyar, sesini sonuna kadar açar ve arabayla dolaşırdık. Gerçi benim kültürümde bu işi yapan genellikle gençler olurdu. Buradaysa Abdullah'tan, şoförden ve benden çok daha yaşlı, güçlü ve nüfuz sahibi bir adamla beraberdim. Bütün şarkıların ritimleri aynıydı ama hepsi de anlamadığım bir dildeydi. Yaşadığım tecrübe tanıdıktı ama aynı zamanda rahatsızlık vericiydi. Sanki bir yetişkin olarak gençlik yıllarına geri dönmüştüm. Uyuşturucunun gevşetici etkisine rağmen bir türlü tamamen rahatlayamıyordum.

Nereye gittiğimize dair en ufak bir fikrim bile yoktu. Coloba gecekondusuna ters istikamette olan Tardeo'ya doğru ilerliyorduk. Dakikalar geçtikçe Hindistan'daki canayakınlıkla alıkoyma geleneği üzerine düşünmeye başladım. Gecekondu bölgesinde geçirdiğim aylardan bu yana bilmediğim nedenlerle beni bilmediğim yerlere davet eden arkadaşların isteklerine boyun eğmiştim. İnsanlar gülümseyerek *Geliyorsun,* derdi fakat kimse bana nereye, neden gittiğimizin açıklamasını yapma gereği duymazdı. *Hemen geliyorsun!* Başlangıçta birkaç defa bu isteklere karşı çıkmaya çalışmıştım ama çok geçmeden bu belirsiz, planlı olmayan yolculukların her şeye değdiğini, oldukça enteresan ve eğlenceli olmanın yanında önemli de olduklarını anlamıştım. Tıpkı şimdi Kadirbhai'nin yanında yaptığım gibi yavaş yavaş gevşemeyi, içgüdülerime güvenip teslim olmayı öğrendim. Buna hiç pişman olmadım ve beni alıkoyan arkadaşlarım tarafından bir kez bile hayalkırıklığına uğratılmadım.

Araba, Hacı Ali Camii'ne giden uzun tepeyi tırmanırken Abdullah teybi kapadı ve Kadirbhai'ye dönüp her zamanki gibi oradaki restoranda durmayı isteyip istemediğini sordu. Kadir bir an bana düşünceli gözlerle baktıktan sonra gülümsedi ve şoföre başıyla işaret yaptı. Ardından iki kere elime vurup parmağını dudaklarına götürdü. Bu hareketle *Sessiz ol,* demek istiyordu. *İzle ama konuşma.*

Hacı Ali Restoranı'nın otoparkında duran yirmi kadar arabanın biraz uzağına park ettik. Bombay'ın büyük kısmı geceyarısında uykuya çekilmesine ya da uyuyormuş numarası yapmasına rağmen şehirde hareketliliğin, gürültünün ve farklı renklerin olduğu yerler de vardı. İşin sırrı bunların nerede olduğunu bilmekti. Hacı Ali Restoranı bu yerlerden biriydi. Yüzlerce insan her gece yemek yemek, içki, sigara veya şeker

almak için oraya gelirdi. Sabahın ilk ışıklarına kadar restorana taksilerle, özel arabalarla ve motosikletlerle akın edilirdi. Müşterilerin çoğu kaldırımda durmayı ya da arabalarında oturup bir şeyler yiyip içmeyi tercih ederdi. İnsanlar birbirlerine Hintçe, Urduca, Marathi dilinde ve İngilizce seslenirdi. Garsonlar ellerindeki içkileri ve ustalıkla düzenlenmiş tepsileri içeriden arabalara, arabalardan içeriye taşır dururdu.

Aslında restoran sokağa çıkma yasağını deliyordu ve yalnızca yirmi metre uzakta görevli olan polislerce kapatılmalıydı fakat Hindistan düşünüşüne göre büyük, modern şehirlerde yaşayan uygar insanların bir araya gelecek yerlere ihtiyacı vardı. Böyle gürültü vahaların sahipleri, bütün gece açık kalabilmek için çeşitli yetkililere ve polislere rüşvet verirdi. Tabii bu ruhsat sahibi almakla aynı şey değildi. Bu tür restoran ve barlar yasadışı çalışıyordu ve bu yüzden de zaman zaman görünüşü kurtarmak adına yasaya uymak zorunda bırakılıyorlardı. Ne zaman bir konsolos, bakan ya da bir VIP oradan geçecek olsa, Hacı Ali’de görev yapan polislere bir telefon açılırdı ve anında ışıklar kapanır, arabalar dağıtılır ve restoran geçici olarak kapatılırdı. Böyle olaylar insanların güvenini sarsmaz, hatta tam aksine olaya heyecan ve gösteriş katardı. Herkes, tıpkı yasadışı çalışan diğer restoranlar gibi, Hacı Ali’nin kapandıktan yarım saat sonra tekrar açılacağını bilirdi. Herkesin alınan ve verilen rüşvetlerden haberi vardı ve herkes önceden gelen uyarı telefonlarını bilirdi. Sonuçta da herkes bu işten karlı çıkar ve memnun olurdu. Bir keresinde Didier *Yolsuzluğun bir yönetim şekli olmasının en kötü yanı gayet iyi işlemesidir,* demişti.

Genç bir Maharashtra’lı olan garson çabucak arabanın yanına geldi ve şoförümüz bizim için sipariş verirken enerjik bir şekilde başını salladı. Abdullah arabadan indi ve uzun, kalabalık al-götür tezgahına doğru ilerledi. Onu yürürken izledim. Bir atletin zarafetiyle yürüyordu. Etrafındaki genç adamların çoğundan daha uzun boyluydu ve dikkat çekici bir güvenle diğerlerinden ayrılıyordu. Siyah saçları neredeyse omuzlarına dek uzanıyordu. Sade, fazla pahalı olmayan giysiler giymişti. Üzerinde siyah ayakkabı, siyah pantolon ve beyaz, ipek bir gömlek vardı fakat hepsi ona çok yakışıyor, giydiklerini savaşçılara özgü bir incelikle taşıyordu. Vücudu kaslıydı ve yirmilerinin sonunda gibi görünüyordu. Abdullah arabaya doğru dönünce yüzünü de iyice gördüm. Yakışıklı, sakin bir suratı vardı. Onun ne kadar soğukkanlı olduğunu zaten biliyordum, çünkü Ayakta Duran

Adamlar'ın mekanında kılıçlı adamı ne kadar hızlı ve becerikli bir şekilde etkisiz hale getirdiğini görmüştüm.

Müşterilerin birkaçı, garsonların ise hepsi Abdullah'ı tanıyordu. Sigara sipariş ederken hepsi onunla konuşup şakalaştı. Sanki kahkahaları bir-iki dakika öncesine kıyasla daha coşkulu çıkmaya başlamıştı. Tezgahtaki herkes birbirine yaklaşmıştı ve Abdullah'a dokunmak için sık sık ellerini uzatıyorlardı. Onun tarafından sevilsinler, hatta farkedilsinler diye can atıyor gibiydiler ama bu davranışlarında biraz tereddüt ve isteksizlik de göze çarpıyordu. Bütün o gülücüklerine ve sohbetlerine rağmen sanki Abdullah'a güvenmiyor, onu gerçekten sevmiyorlardı. Ayrıca ondan korktukları da gayet açıktı.

Garson geri gelip yiyecek ve içeceklerimizi şoföre uzattıktan sonra Kadirbhai'nin yarı açık camına eğildi. Bakışlarından bir şeyler söylemek istediği anlaşılıyordu.

Kadir "Baban iyi mi Rameş?" diye sordu garsona.

"Evet, bhai, o iyi. Ama... Şey... Benim bir sorunum var." Genç garson bunu Hintçe söylemişti. Bu esnada da bıyığının kenarını sinirli bir şekilde çekiştiriyordu.

Kadirbhai kaşlarını çattı ve karşısındaki endişeli yüze sertçe baktı.

"Ne gibi bir sorunun var Rameş?"

"Sorun benim... Ev sahibim. Bizi evden çıkaracak. Ailemle ben zaten anlaştığımız rakamın iki katını ödüyoruz ama ev sahibi açgözlü. Bizi çıkarmak istiyor."

Kadir düşünceli bir şekilde başını salladı. Kadir'in bu sessizliğinden cesaret alan genç garson Rameş hızlı bir Hintçeyle konuşmaya devam etti.

"Çıkarılmak istenen sadece benim ailem değil bhai, apartmanda yaşayan herkes çıkarılacak. Her şeyi denedik, ona çok cazip teklifler sunduk ama ev sahibi bizi dinlemiyor. Emrinde adamları var ve o gangsterler bize tehditler savurup bazılarımızı patakladı. Dayak yiyenlerden biri de babamdı. O ev

sahibini öldürmek istedim ama bunun ailemin ve apartmandaki diğer insanların başını derde sokacağını biliyorum. Saygıdeğer babama bu olayı sana anlatmamız gerektiğini, senin bizi koruyacağını söyledim fakat babam çok gururlu, bunu istemedi. Onu tanırsın. Seni çok sever ve yardım isteyip de sana rahatsızlık vermeyi kabul etmez. Seninle bu konuda konuştuğumu bilse bana çok kızar. Seni bu gece burada görünce, Bhagwan'ın seni bana getirdiğini düşündüm. Rahatsız ettiğim için çok özür dilerim..."

Rameş güçlükle yutkundu ve sustu. Metal tepsiyi tutan parmakları kendini kasmaktan bembeyaz olmuştu.

"Sorununuz hakkında ne yapabileceğime bir bakarız Ramu," dedi Kadirbhai yavaşça. Rameş'in sevgiyle Ramu olarak kısaltılması genç adamın suratına çocuksu bir gülümseme yerleştirdi. "Yarın saat tam ikide beni görmeye geleceksin. Daha detaylı konuşur, sana yardım ederiz inşallah. Ramu, bu arada sorun inşallah çözülünceye kadar bu konudan babana bahsetmene gerek yok."

Rameş, Kadir'in elini öpmek istermiş gibi baktı ama bunun yerine geri geri gidip başını eğerken teşekkürlerini sundu. Abdullah ve şoför meyve salatası ve hindistancevizli yoğurt sipariş etti ve dördümüz baş başa kalınca iştahla yemeklerini yediler. Kadirbahai ile ben ise sadece mangolu içecek istemiştik. İçeceklerimizi içerken arabanın camına bir başka ziyaretçi yanaştı. Gelen, Hacı Ali'deki güvenlik görevlilerinin başıydı.

"Kadir, sizi tekrar görmek büyük bir şeref," derken ya yağcılıktan ya da bağırsak krampı geçirdiğinden acı çeker gibi yüzünü ekşiterek gülümsedi adam. Hintçeyi, anlamakta güçlük çektiğim ağır bir aksanla konuşuyordu. Adam önce Kadirbhai'nin ailesinin hatırını sorduktan sonra bazı iş konularına değinmeye başladı.

Abdullah boş tabağını ön koltuğun üzerine koydu ve koltuğun altından gazete kağıtlarına sarılı bir paket çıkardı. Paketi Kadir'e uzatınca o da gazete kağıtlarını hafifçe kaldırarak yüzlük rupilerden oluşan kalınca bir tomarı polise verdi. Bu o kadar açıkça yapılmıştı ki Kadir'in rüşvet olayının yüz metre öteden bile görülmesini istediğini düşündüm.

Polis paketi gömleğinin içine attı ve şans için bir tarafa eğilerek iki defa gürültülü bir şekilde tükürdü. Bir kez daha arabanın camına yaklaşarak hızlı hızlı bir şeyler mırıldandı. *Vücut ve pazarlık* kelimeleri ile *hırsız pazarı* gibi birkaç kelime duymayı başardım ama bunlardan bir anlam çıkaramadım. Kadir adamı elini kaldırarak susturdu. Abdullah önce Kadir'e, sonra bana baktı ve çocuksu bir şekilde sırıttı.

"Benimle gelin Bay Lin," dedi Abdullah alçak sesle. "Gidip camiyi görelim, ne dersiniz?"

Biz arabadan çıkarken polis yüksek sesle "Adam Hintçe biliyor mu? Bhagwan bizi yabancılardan korusun," diyordu.

Deniz setinin oradaki boş bir alana doğru yürüdük. Hacı Ali Camii anakaraya üç yüz otuz üç adım uzunluğunda taş yolla bağlanmış bir adanın üzerindeydi. Şafaktan alacakaranlığa kadar, gelgitin de sayesinde, geniş taş yol hacılarla ve turisderle dolu olurdu. Sular kabardığında ise yol tamamen sular altında kalır, ada izole hale gelirdi. Denizin yanındaki duvardan bakıldığında ada tıpkı kocaman, demir atmış bir gemiye benziyordu. Pirinçten yapılma fenerler yeşil ve sarı ışıklar saçıyor, mermer duvarların üzerindeki demirlerden sarkıyordu. Ayışığı alanda damla şeklindeki kemerler ve yuvarlak hatlar beyaz beyaz parlıyor, mistik geminin yelkenlerine dönüşüyordu. Minareler ise geminin direklerini oluşturuyordu.

O gece, şişkin ve sarı ay -gecekondularda ayın bu şekline kederli ay denir-caminin üstünde insanı büyüleyen bir şekilde asılı duruyordu. Denizden esen bir meltem vardı ama hava ılık ve nemliydi. Kafamızın üzerinde, elektrik hatları boyunca binlerce yarasa sürüler halinde uçuyor, adeta müzik defterindeki notalar gibi gözüküyorlardı. Yatma saati çoktan geçmiş, yasemin demetleri satan küçük bir kız yanımıza geldi ve Abdullah'a bir demet verdi. Abdullah kıza para vermek için elini cebine uzattığında kız kabul etmedi ve ünlü bir Hindistan filminden bir şarkı söyleyerek ve gülerek uzaklaştı.

Abdullah o sakin ses tonuyla "Çok fakir insanların cömertliğinden daha güzel bir şey yok," dedi. Bu yumuşak ses tonunu duyunca, onun hiçbir zaman sesini yükseltmediğini sanabilirdiniz.

Onun bu sofistike düşüncesinden ve bunu dile getirişindeki ustalığından etkilenip “İngilizceyi çok iyi konuşuyorsun,” dedim.

“Hayır, o kadar iyi konuşamıyorum aslında,” dedi Abdullah. “Bu sözleri bana tanıdığım bir kadın öğretti.” Daha fazlasını anlatmasını bekledim ama Abdullah denize doğru bakarak bir süre tereddüt ettikten sonra konuyu değiştirdi. “Söyleyin Bay Lin, Ayakta Duran Adamlar’ın yerinde, o adam üzerinize kılıçla gelirken orada ben olmasaydım ne yapacaktınız?”

“Onunla dövüşecektim.”

Abdullah gözlerimin içine bakmak için bana doğru döndü ve o an şaşırtıcı bir şekilde korku duydum. “Sanırım... Ölürdünüz. Öldürülmüş olurdunuz. Şu anda hayatta olamazdınız.”

“Hayır, sanmam. Tamam, adamın bir kılıcı vardı ama yaşlı ve deliydi de. Onu yenerdim.”

“Evet,” diye yanıt verdi Abdullah hiç gülmeden. “Sanırım haklısınız, onu yenebilirdiniz. Ama siz kurtulsaydınız bile, arkadaşlarınızdan biri, Hintli ya da o kız yaralanır veya ölürdü. Kılıç aşağı indiğinde eğer size isabet etmeseydi, o ikisinden birine inerdi. İçinizden biri ölmüş olurdu. Ya siz ya da bir arkadaşınız.”

Sessiz kalma sırası bendeydi. Az önce hissettiğim korku o an tamamen açık bir alarm gibiydi. Kalbim gürültüyle çarpıyordu. Benim hayatımı kurtardığından bahsediyordu ama aynı zamanda söylediklerinde bir tehdit de sezmiş, bundan hoşlanmamıştım. İçimde bir öfke birikmeye başladı. Onunla dövüşmeye hazırlanarak gözlerine dik dik baktım.

O sırada Abdullah, Marine Yolu’ndaki surda yarım saat önce yaptığı gibi gülümseyerek elini omzuma koydu. İçimdeki tehlike çanları çalmaya başladıkları gibi kısa bir sürede dindi. Hissettiklerimi tekrar hatırlamama neden olacak olay, bundan aylar sonra meydana geldi.

Arkamı döndüğümde polisin Kadir’i selamladığını ve uzaklaştığını gördüm.

“Kadirbhai, polise oldukça göze çarpacak biçimde rüşvet verdi,” dedim. Abdullah güldü ve aklıma Ayakta Duran Adamlar’ın oradaki kahkahası geldi. İyi, dürüst ve çekingen olmayan bir kahkahası vardı. Sırf bu yüzden onu sevmeye başlamıştım.

“Farsçada bunun için bir deyişimiz vardır. *Aslan, sırf ata korkusunu hatırlatmak amaçlı da olsa ara sıra kükremelidir.* Bu polis memuru, Hacı Ali’de birkaç sorun çıkarıyordu. İnsanlar ona saygı duymuyor, bu yüzden de adam mutsuz. Mutsuz olduğundan dolayı da sorun çıkarıyor. Ne kadar fazla sorun çıkarırsa insanlar da ona o kadar az saygı duyuyor. Şimdi bir polisin bu kadar büyük bir bahşiş aldığını görünce ona biraz olsun saygı duyacaklardır. Büyük Kadirbhai’nin ona bu kadar yüklü bir ödeme yapmasından etkileneceklerdir. Adam da biraz saygı görünce daha az sorun çıkaracaktır. Yine de mesaj oldukça açık. O adam bir at, Kadir ise bir aslan. Aslan kükredi.”

“Sen Kadirbhai’nin koruması mısın?”

“Hayır, hayır!” Abdullah tekrar güldü. “Lord Abdül Kadir’in korunmaya ihtiyacı yoktur. Fakat...” Abdullah sözüne ara verdi ve ikimiz de limuzinin arkasındaki gri saçlı adama baktık. “Fakat evet, onun için ölürüm, eğer kastettiğin buysa. Tabii ölmek dışında pek çok şey daha yapanm.”

Bu düşüncenin garipliği ve Abdullah’ın dürüstlüğü karşısında gülümseyerek “Birisi için ölmekten daha fazla yapabileceğin bir şey yok,” dedim.

Abdullah kolunu omzuma attı ve beni arabaya doğru yönlendirirken “Ah, evet, daha fazlası var,” dedi.

Arabaya binerken Kadirbhai “Abdullah’ımızla arkadaş mı oluyorsunuz Bay Lin?” diye sordu. “Bu iyi bir şey. Yakın arkadaş olmalısınız. Kardeş gibi gözüküyorsunuz.”

Abdullah’la birbirimize baktık ve Kadirbhai’nin söylediklerine nazik bir şekilde güldük. Benim saçım sarıydı, Abdullah’ınkı ise mavi siyah. Benim gözlerim gri, onunkiler kahverengiydi. O Farslıydı, ben ise Avustralyalıydım. İlk bakışta daha az birbirimize benzeyemezdik. Ama

Kadirbhai ikimize öyle kafası karışmış bir şekilde bakıyor ve söylediğine gülmemize öyle şaşırmış görünüyordu ki kendimizi kahkaha atmamak için tuttuk ve gülümsemekle yetindik. Araba Bandra yoluna doğru devam ederken Kadir'in söylediklerini düşündüm. Abdullah'la aramızdaki onca farka rağmen yaşlı adamın gözleminde doğruluk payı olabilirdi.

Arabayla neredeyse bir saat boyuca yol aldık. En sonunda Bandra civarında dükkanların ve depoların olduğu bir yerde yavaşladık ve dar bir yola girdik. Sokak boş ve karanlıktı. Arabanın kapıları açıldığında, müzik sesi ve şarkı söyleyen birilerini duydum.

Kadirbhai bana nereye, neden gittiğimizi söyleme gereği duymadan "Hadi Bay Lin, gidelim," dedi.

Şoför Nazir arabada kaldı ve Abdullah'ın onun için Hacı Ali'den aldığı sigara paketini açarak arkasına yaslandı. Yolda yürümek için Nazir'in önünden geçerken onun hiç konuşmadığını farkettim ve bu gürültücü şehirde yaşayan birçok Hintli'nın neden uzun sessizlikleri tercih ettiğini düşündüm.

Büyük, taş bir kemeri geçtikten sonra uzunca bir koridorda ilerledik ve iki kat yukarı çıktıktan sonra insanla, dumanla ve gürültülü müzikle dolu geniş bir odaya girdik. Yeşil ipekleri ve halıları olan dikdörtgen şeklinde bir odaydı. Uzak köşede küçük bir sahnede ipek minderler üzerinde oturan dört müzisyen vardı. Duvarların çevresinde etraflarına rahat minderler dizilmiş alçak masalar göze çarpıyordu. Ahşap tavandan soluk yeşil çan şeklinde fenerler sarkıyor, altın sarısı ışıklar yayıyorlardı. Garsonlar bir gruptan ötekine koşturuyor, uzun bardaklarda siyah çay servis ediyordu. Bazı masalarda bulunan uyuşturucu çubuklarından havaya mavi duman ve haşhaş kokusu yayılıyordu.

Biz içeri girince Kadirbhai'yi karşılamak için bir sürü adam ayağa kalktı. Abdullah burada da gayet iyi biliniyordu. Bir grup insan da onu baş selamıyla, el sallayarak ya da hoşgeldin diyerek karşıladı. Odadaki adamların Hacı Ali'dekilerin aksine Abdullah'ı sıcak bir şekilde karşıladıklarını, elini elleri arasında uzun uzun tuttuklarını gördüm. Kalabalıkta bir adamı tanıdım. Bu Şefik *Gussa*'ydı. Ya da başka deyişle *Kızgın Şefik*. Yaşadığım gecekondunun yakınındaki donanma

barakalarındaki fuhuş işlerinden sorumluydu. Gazetelerde gördüğüm için tanıdık gelen bir şair, Sufderden ünlü bir din adamı ve bir film yıldızı da kalabalık içinde dikkatimi çekti.

Kadirbhai'nin yanındaki adamlardan biri bu özel kulübün müdürüydü. Kısa boylu, tıknaz bir adamdı. Keşmir yeleği giymişti. Mekke'ye gidip hacı olanlann taktığı beyaz takkesiyle kelini örtüyordu. Bazı Müslümanlar ibadet ederken başlarını bir taşa vurduklarından alnında koyu, yuvarlak bir morluk oluşmuştu. Garsonlar yeni bir masa ve minderler getirirken adam da emirler yağdırıp masayı sahneyi rahatça görebilecek bir köşeye kurdurdu.

Kadir ortada, ben solunda, Abdullah da sağında, bağdaş kurup oturduk. Hacı takkesi takmış, Afgan pantolonu ve hırkası giymiş bir çocuk bize keskin baharatlı bir kase cips ve bir tabak fındık ile kurutulmuş meyve getirdi. Çay servisi yapan garson da uzun bir ağzı olan çaydanlığı bir metre yukarıda tutarak ve tek bir damla dökmeden bardaklarımıza doldurdu. Çayı şekersiz içecektim ki Abdullah beni durdurdu.

"Hadi ama Bay Lin," dedi. "Biz İran usulüne göre Fars çayı içiyoruz, öyle değil mi?"

Abdullah bunu dedikten sonra bir küp şeker aldı ve onu ön dişlerinin arasında sıkıca tutarak ağzına yerleştirdi. Daha sonra fincanını kaldırdı ve bir yudum çay aldı. Ben de ona bakarak yaptıklarını taklit ettim. Şeker küpü ıslanınca yavaşça erimeye başladı, ağzımdaki tat tercih ettiğimden daha tatlı olsa da bana garip gelen yeni bir adet öğrenmekten dolayı memnundum.

Kadirbhai de ağzına bir küp şeker alıp çayını aynı şekilde içmeye koyulurken bu adeti de her zamanki dinginliği ve ciddiyetiyle yerine getirdi. O şimdiye dek tanıdığım, hakikaten bir imparatora benzeyen tek kişiydi. Abdullah'ın anlattıklarını dinlerken kafasını eğmiş olan Kadirbhai'ye baktım ve onun hangi hayatta, nerede olursa olsun, insanları yönetecek ve onlardan saygı görecek biri olduğunu düşündüm.

Sahnedeki müzisyenlere üç şarkıcı katıldı ve onların biraz ilerisine oturdu. Odadaki konuşmalar yavaşça kesildi ve birdenbire üç adam güçlü, heyecan verici bir sesle şarkı söylemeye başladı. Bu, kulağa çok tatlı gelen bir sesti ve tutku dolu bir yoğunluğu vardı. Adamlar yalnızca şarkı söylemiyor, aynı

zamanda şarkıyla birlikte ağlıyor, feryat ediyordu. Gözlerinden gerçek yaşlar dökülüyordu. Onları dinlerken çok mutlu hissediyordum ama aynı zamanda utanıyordum da. Sanki şarkıcılar benimle en özel, en derin acılarını ve sevgilerini paylaşıyordu.

Şarkıcılar üç şarkı söyledikten sonra sessizce sahneyi terketti ve başka bir odaya açılan perdenin arkasında kayboldu. Gösteri sırasında kimse konuşup kımıldamadı ama onlar gider gitmez üzerimizdeki büyüden kurtulmak için hepimiz aynı anda konuşmaya başladık. Abdullah ayağa kalkarak odanın diğer ucundaki Afganlar'ın yanına gitti.

"Şarkıları nasıl buldunuz Bay Lin?" diye sordu Kadirbhai.

"Çok beğendim. İnanılmaz ve büyüleyiciydi. Daha önce hiç bunun gibi bir şey duymamıştım. İçlerinde hem çok büyük bir keder hem de çok büyük bir güç vardı. Bu hangi dildeydi? Urdu dilinde miydi?"

"Evet. Urdu dilini biliyor musunuz?"

"Maalesef. Sadece biraz Marathi ve biraz da Hintçe biliyorum. Bunun Urdu dilinde olduğunu anladım, çünkü yaşadığım yerde bazı insanlar bu dilde konuşuyor."

"Urduca gazellerin dilidir. Dinledikleriniz de Bombay'daki en iyi gazel şarkıcılarıdır."

"Aşk şarkıları mı söylüyorlar?"

Kadir gülümsedi ve koluma dokunmak için elini uzattı. Hindistan'da insanlar konuşurken sık sık birbirine dokunur, söylemek istediklerini bu şekilde vurgulardı. Gecekondudaki arkadaşlarım sayesinde bunun anlamını biliyordum ve bu davranışı seviyordum.

"Evet, aşk şarkıları. Ama bunlar aşk şarkılarının en gerçek ve en iyi olanları. Bunlar Tanrı için yazılmış aşk şarkıları. Tanrı aşkıyla, Tanrı sevgisiyle ilgili şarkılar söylüyorlardı."

Bir şey söylemeden başımı sallayınca Kadirbhai tekrar konuşmaya başladı.

“Sen Hıristiyan mısın?”

“Hayır, ben Tanrı’ya inanmam.”

Kadirbhai tekrar güldü. “Tanrı’ya inanmak diye bir şey yoktur,” diye cevap verdi. “Tanrı’yı ya biliriz ya da bilmeyiz.”

“Yani,” diyerek güldüm, “Tanrı’yı bilmediğim kesin, açıkçası Tanrı’ya inanmanın imkansız olduğunu düşünüyorum. Özellikle de Tanrı’yla ilgili pek çok kavram göz önüne alınırsa.”

“Ah, elbette doğal olarak Tanrı imkansızdır. Bu onun var olduğunu gösteren birinci kanıttır.”

Kadir eli hala kolumun üzerinde, bana dikkatle bakıyordu. İçimden *Dikkatli ol*, diye geçirdim. *Filozofik tartışmalarıyla ünlü bir adamla konuşuyorsun. Bu bir test. Adam seni test ediyor ve sen de tehlikeli sularda yüzüyorsun*.

“Bir dakika, doğru mu anlıyorum, bir şey imkansız olduğu için mi var olur diyorsunuz?” diye sorarak onun düşüncelerinin bilinmeyen sularından uzaklaşarak dikkati başka yöne çekmek istedim.

“Evet, bu doğru.”

“Peki, bu o zaman mümkün olan her şeyin de aslında var olmadığı anlamına gelmez mi?”

Kadir’in yüzündeki gülümseme yayıldı. “Kesinlikle!” diye cevap verdi. “Anladığına sevindim.”

Onun gülümsemesine ayak uydurmak için gülerek “Böyle şeyler söylemem, onları anladığım anlamına gelmez,” dedim.

“Açıklayayım. Hiçbir şey bizim onu gördüğümüz anlamda var olmaz. Hiçbir şey bizim onu gördüğümüzü düşündüğümüz gibi orada bulunmaz. Gözlerimiz birer yalancıdır. Bize gerçek gibi görünen her şey bir yanılsamanın parçasıdır. Hiçbir şey düşündüğümüz şekilde var olmaz. Ne siz ne ben ne bu oda. Hiçbir şey.”

“Yine de anlamıyonım. Olması mümkün olan şeylerin nasıl olup da aslında var olmadığını anlamıyorum.”

“Şöyle açıklayayım. Etrafımızda gördüğümüzü düşündüğümüz maddeyi ve yaşamı yaratan enerji ölçülemez, tartılamaz ve bizim bildiğimiz bir zaman kavramıyla algılanamaz. Bir anlamda enerji ışık fotonlandır. Onlara göre en küçük bir obje koskoca bir alanken bütün evren ufacık bir lekedir. Dünya dediğimiz şey sadece bir düşüncedir ve çok da iyi bir düşünce sayılmaz. Işığın bakış açısına, onu canlandıran ışık fotonuna göre, bizim bildiğimiz evren gerçek değildir. Hiçbir şey gerçek değildir. Şimdi anlıyor musun?”

“Pek sayılmaz. Eğer bildiğimizi sandığımız her şey yanlış ya da bir göz aldatmacası olsaydı, o zaman hiçbirimiz ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı ya da nasıl akıl sağlığımızı koruyabileceğimizi bilemezdik.”

Kadir kehribar rengi gözlerinde parlayan altın parıltılarla gerçekten eğelenirmiş gibi bir havayla “Yalan söylüyoruz,” dedi. “Aklı başında adam, deli olandan daha iyi bir yalancıdır. Sen ve Abdullah kardeşsiniz. Bunu biliyorum. Gözleriniz yalan söyleyip bunun doğru olmadığını söylüyor ve siz de bu yalana inanıyorsunuz, çünkü böylesi daha kolay.”

“Ve böylelikle delirmekten mi kurtuluyoruz?”

“Evet. Seni oğlum gibi gördüğümü söylemeliyim. Ben hiç evlenmedim ve bir oğlum yok. Ama bir zamanlar evlenmek ve bir oğul sahibi olmak için şansım vardı. Ve o zamanlarda... Kaç yaşındasın?”

“Otuz yaşındayım.”

“Aynen! Bunu biliyordum. Benim baba olabileceğim zaman da tam olarak otuz yıl önceydi. Sana bunu açıkça gördüğümü, senin oğlum olduğunu, baban olduğumu söylesem bunun imkansız olduğunu düşünecek ve buna karşı çıkacaksın. Benim şimdi ve birkaç saat önce ilk karşılaşmamızda gördüğüm gerçeği görmeyeceksin. Yabancı olduğumuz, aramızda hiçbir bağ olamayacağı gibi uygun bir yalan uydurup ona inanacaksın. Ama kader... Kaderi bilir misin? Urdu dilinde buna *kısmet* derler. Kader üzerimizde, iki güç dışında, her güce sahiptir. Kader özgür irademizi kontrol edemez ve

yalan söyleyemez. İnsanlar başkalarına söylediklerinden çok kendilerine yalan söyler ve başkalarına da gerçeği söylediklerinden daha çok yalan söylerler. Ama kader yalan söylemez. Anlıyor musun?”

Anlıyordum. İsyankar aklım duyduğu kelimeleri ve onları dile getiren adamı reddetse de kalbim onun ne demek istediğini anlıyordu. Bir şekilde içimdeki ıstırabı bulmuştu. İçimde bir babanın doldurması gereken koca bir boşluk vardı. Bir tutsak olarak yaşadığım yıllarda en yalnız anlarımı, hüküm giymiş bir dolu adam bir hücrede yeni yılın son saatine nasıl aç girerse, ben de baba özlemiyle aç bir şekilde geçirdim.

“Hayır,” diye yalan söyledim. “Üzgünüm ama katılmıyorum. Sadece onlara inanarak bazı şeyleri gerçeğe dönüştürebileceğinize inanmıyorum.”

Kadir sabırlı bir şekilde “Ben böyle bir şey söylemedim,” dedi. “Benim dediğim, senin ve çoğu insanın gördüğü gerçeklik bir yanılsamadan başka bir şey değil. Gözlerimizle gördüğümüzün ötesinde bir gerçeklik var. O gerçekliğe kalbinle hissederek ulaşmalısın. Başka yolu yok.”

“Sizin... Olaylara bakış açınız oldukça kafa karıştırıcı. Hatta kaotik bile denebilir. Sizce de kaotik değil mi?”

Kadirbhai tekrar gülümsedi.

“İlk başlarda doğru şekilde düşünmek gariptir. Yine de bilebileceğimiz, emin olabileceğimiz ve yapması nispeten basit birkaç şey vardır. Gerçeği bilmek için tek yapmanız gereken gözlerimizi kapamaktır.”

“Bu kadar kolay mı?” diyerek güldüm.

“Evet, tek yapman gereken gözlerini kapamak. Gözlerimizi kapadığımızda Tanrı’yı ve hüznü bilebiliriz. Hayalleri ve aşkı da bilebiliriz. Ama bunların hiçbiri bizim dünyada algıladığımız ve bize sahici gibi görünen şekilde gerçek değildir. Onları tartıp uzunluklarını ölçüp atom parçalayıcısında en küçük parçalarına ayıramayız. İşte bu yüzden de olmaları mümkündür.”

Düşüncelerimi dayandırdığım temel sarsılmak üzereydi, ben de bu yüzden çabucak kaçmayı seçtim.

“Daha önce buranın adını hiç duymamıştım. Bunun gibi başka yerler de var mı?”

Kadir konuyu değiştirmemi hoşgörüyle karşılayarak “Belki beş tane daha burası gibi yer vardır,” diye cevapladı. “Sence çok mu fazla?”

“Sanırım yeterli. Hiç kadın yok. Yoksa buraya girmeleri yasak mı?”

Kadirbhai doğru kelimeyi ararken biraz düşündü. “Yasak değil. Kadınlar buraya girebilir ama onlar gelmek istemiyor. Kadınların toplandığı, kendi kendilerine eğlendikleri, şarkıcıları dinleyebildikleri başka yerler var. Orada da hiçbir erkek onları rahatsız etmek istemez.”

Bu esnada çok yaşlı bir adam yanımıza yaklaşıp Kadirbhai’nin ayağının dibine oturdu. Pamuklu, sade bir gömlek ve bol bir pantolon giyiyordu. Suratında derin çizgiler vardı ve beyaz saçları kısacık kesilmişti. Adam oldukça zayıf ve fakirdi. Kadir’e kısa ama saygılı bir selam verdikten sonra yıpranmış elleriyle haşhaşla tütünü karıştırmaya başladı. Birkaç dakika içinde Kadir’e bir çubuk uzattı ve onu yakmak için elinde kibride bekledi.

Kadir çabuğu dudaklarına götürürken durdu ve “Bu adamın adı Ömer,” dedi. “Bombay’daki en iyi esrarı o sarar.”

Ömer, Kadir’in sigarasını yakarken çoğu eksik, lekeli dişlerini gözler önüne seren bir şekilde sırıttı ve duyduğu övgünün tadını çıkardı. Daha sonra sigarayı bana uzattı ve eleştirel bir gözle tekniğime, ciğer kapasiteme bakarak sonra onayladığını gösterir gibi homurdandı. Kadir’le ben iki tur içince Ömer çubuğu aldı ve zayıf göğsünü patlayacakmış gibi şişiren derin nefesler çekerek esrarlı sigarayı bitirdi. İşi bitince geriye sadece beyaz bir kül tabakası kalmıştı. Çubuğu kuruladıktan sonra Kadirbhai’nin başını sallayarak teşekkürlerini sunmasını mutlulukla karşıladı. Sonra, çok yaşlı olmasına rağmen ellerinden destek almadan ayağa kalktı. Şarkıcılar sahneye geri dönerken adam çoktan uzaklaşmıştı.

Abdullah elinde, içinde mango, papaya ve karpuz dilimleri olan cam bir kaseyle geri geldi. Meyveler ağzımızda erirken kokuları etrafımızı sardı. Şarkıcılar tekrar performanslarını sergilemeye başladı ve neredeyse yarım saat boyunca tek bir şarkıyı seslendirdiler. Basit bir melodi ve doğaçlama

sololardan oluşan mükemmel, üç bölümlük bir parçaydı dinlediğimiz. Müzisyenler şarkıcılara küçük bir orgla ve tabla olarak bilinen vurmalı bir çalgıyla canlı bir şekilde eşlik ediyordu ama şarkıcılar gözlerini kapamış, ifadesiz ve hareketsiz bir biçimde duruyordu.

Daha önce olduğu gibi şarkıcılar küçük sahneden iner inmez kulüpteki sessiz kalabalık gürültülü bir şekilde sohbete koyuldu. Abdullah benimle konuşmak için eğildi.

“Arabayla buraya gelirken Kadirbhai’nin kardeş olmamızla ilgili söylediklerini düşünüyordum Bay Lin,” dedi.

“Bu çok komik, ben de öyle.”

“İki erkek kardeşim de... Biz İran’da üç kardeştik ve ikisi de öldü. Irak’la olan savaşta öldüler. İran’da bir kızkardeşim var ama hiç erkek kardeşim kalmadı. Şimdi tek başınayım, bu üzücü değil mi?”

Ona cevap veremedim. Benim erkek kardeşim de benim için kaybolmuştu. Bütün ailemi kaybetmiştim ve onları tekrar göremeyeceğime emindim.

“Belki de Kadirbhai doğru bir şey söyledi. Belki de gerçekten kardeş gibi duruyoruz.”

“Belki de.”

Abdullah gülümsedi.

“Sizi sevmeye karar verdim Bay Lin.”

Bunu söylerken gülümsemesine rağmen öyle ciddiydi ki gülmeden edemedim.

“O zaman bana Bay Lin demeyi bırakmalısın. Bu benim tüylerimi diken diken ediyor.”

Abdullah merakla sordu. “Diken diken mi ediyor?”

“Boşver. Bana Lin de yeter.”

“Tamam, sana Lin diyeceğim. Lin kardeş. Sen de bana Abdullah diyeceksin değil mi?”

“Sanırım.”

“O zaman, kör şarkıcıların konserini dinlediğimiz bu geceyi kardeş olmaya başladığımız an olarak hatırlayacağız.”

“Kör şarkıcılar mı?”

“Evet. Onları tanımıyor musun? Bunlar Nagpur’un Kör Şarkıcıları. Bombay’da çok meşhurdurlar.”

“Bir dernekten mi gelmeler?”

“Dernek mi?”

“Evet, yani mesela körler derneği gibi bir yerden.”

“Hayır, Lin kardeş. Bir zamanlar onlar da bizim gibi görebiliyormuş. Napur yakınlarındaki küçük bir kasabada insanlar körleştirilince, onlar da kör olmuşlar.”

Etraftan gelen gürültü baş döndürücüydü ve uyuşturucu ile meyvelerin ilk başta hoşa giden kokusu artık boğucu olmaya ve içimi baymaya başlamıştı.

“Körleştirilince demekle ne kastettin?”

Abdullah her zamanki gibi yavaş ve temkinli bir şekilde “Kasabanın yakınındaki dağlarda saklanan haydutlar ve isyankarlar varmış,” diye anlatmaya başladı. “Kasabalılar onlara yiyecek vermek ve yardım etmek zorundaymış, çünkü başka seçenekleri yokmuş. Askerler ve polis kasabaya gelince haydutlar ders olsun diye yirmi kişiyi kör etmiş. Şarkıcılar o kasabadan değillermiş, sadece bir festivalde şarkı söylemek için orayı ziyaret ediyorlarmış ama şansları yaver gitmemiş. Kadın ve erkeklerden oluşan yirmi kişi elleri bağlanarak yere yatırılmış ve keskin bambu parçalarıyla gözleri oyulmuş. Şimdi bu kör şarkıcılar her yerde şarkı söylüyorlar ve çok meşhurlar. Tabii zenginler de...”

Abdullah konuşmaya devam etti, ben de dinledim ama ona karşılık verip herhangi bir tepkide bulunamadım. Yanımda oturan Kadirbhai, sarıklı bir Afgan'la konuşuyordu. Genç Afgan, Kadir'in elini öpmek için eğilince kemerinin içinden bir silah kabzası göründü. Bu esnada Ömer geri döndü ve bir kez daha esrar hazırlamaya başladı. Lekeli dişleriyle bana gülümsedi ve başını salladı.

Gözlerime bakarak "Evet, evet," dedi peltek peltek.

Şarkıcılar bir kez daha şarkı söylemek için sahneye çıktı ve duman yavaşça dönen vantilatörlerin etkisiyle yuvarlaklar çizerek havalandı. Müziğin ve entrikaların yeri olan bu yeşil ipek oda, benim için yeni bir başlangıçtı. Şimdi biliyorum ki her hayatta kaderin, şansın ve iradenin rol oynadığı dönüm noktaları ve yeni başlangıçlar var. Prabaker'in köyünde kadınların bana Shantaram ismini verdiği gün yeni bir başlangıçtı. Kör şarkıcıların konserini dinlediğimiz o geceye kadar da Hindistan'da olduğum ve yaptığım her şey, hatta belki bütün hayatım, Abdül Kadir Han ile yapacağım başlangıca beni hazırlamak içindi. Abdullah kardeşim oldu, Kadirbhai ise babam. Bunu tamamıyla anladığımda ve sebeplerini öğrendiğimde, bir oğul ve bir kardeş olarak başladığım bu yeni yaşam beni savaşa ve cinayete sürükledi. Her şey sonsuza dek değişti.

Şarkı sona erdiğinde Kadirbhai bana doğru eğildi. Dudakları kıpırdıyordu, konuştuğunu biliyordum ama bir an onu duyamadım.

"Üzgünüm ama duyamadım."

"Gerçeğin, felsefe kitaplarından ziyade müzikte bulunabileceğini söyledim," diye tekrar etdi.

"Gerçek nedir?" diye sordum. Aslında cevabı duymak istemiyordum. Sadece sohbette geri kalmamaya, akıllı olmaya çalışıyordum.

"Gerçek şu ki iyi adam ya da kötü adam diye bir şey yok," diye cevapladı Kadir. "İçlerinde iyilik ya da kötülük barındıran, yapılan eylemlerdir. İyi eylemler ile kötü eylemler vardır. İnsanlar sadece insandır, onları iyilikle ya da kötülükle bağdaştıran ise ne yaptıkları ya da yapmadıklarıdır. Gerçek şu ki sahici sevgiyi hissederek yaşanan bir an, en asil ya da en hain adamın

bile kalbinde, hayatın anlamına dair bütün amacını ve işlevini yerine getirmiş olur. Gerçek şu ki hepimiz, her birimiz, her atom parçacığı, bütün galaksi ve evrendeki her madde Tanrı'ya doğru hareket eder."

Onun ağzından çıkan bu sözler artık sonsuza dek benim oldu. Onları duyabiliyorum. Kör şarkıcılar sonsuza karıştı. Onları görebiliyorum. Başlangıç olan gece, o adamlar, baba ve kardeş sonsuz oldu. Onları hatırlayabiliyorum. Çok basit. Tek yapmam gereken gözlerimi kapamak.

ONUNCU BÖLÜM

Abdullah kardeşlik olayını oldukça ciddiye almıştı. Kör şarkıcıların gecesinden bir hafta sonra Cuffe Parade gecekondularındaki barakama içi ilaçlarla, merhemlerle ve sargılarla dolu bir çantayla çıkageldi. Aynı zamanda metal bir çantada birkaç ameliyat aleti de getirmişti. Birlikte çantaya baktık ve Abdullah bana ilaçların ne kadar işe yaradığını, ileride ne kadara ihtiyacım olabileceğini sordu. Tatmin olunca, tahta taburenin tozunu sildi ve oturdu. Birkaç dakika sessiz kalıp getirdiği malzemeleri bambudan yapılmış raflara yerleştirmemi izledi. Etraftan konuşma, şarkı, kahkaha sesleri duyuluyordu.

“Ee Lin, neredeler?” diye sordu sonunda.

“Kim nerede?”

“Hastaların. Neredeler? Kardeşimin onları iyileştirdiğini görmek istiyorum. Hasta yoksa tedavi de olmaz, değil mi?”

“Şey, şimdilik hiç hastam yok.”

“Hım,” diye içini çekti Abdullah. Parmaklarını dizlerine vurarak düşünüyordu. “Gidip sana birkaç hasta bulmamı ister misin?”

Abdullah oturduğu yerden tam kalkıyordu ki onun hasta ve yaralı insanları zorla barakama sürükleyişinin görüntüsü gözlerimin önünde canlandı.

“Hayır, hayır, buna gerek yok. Her gün hasta gelmiyor. Ama olur da gelirlerse ve ben de evde olursam, genellikle iki civarı gelmeye başlıyorlar. Sabah bu kadar erken kimse gelmez. Neredeyse herkes öğleden sonraya

kadar çalışıyor. Tabii ben de çalışıyorum. Anlarsın ya, benim de para kazanmam lazım.”

“Ama bu sabah çalışmana gerek yok?”

“Hayır, yok. Geçen hafta elime beni bir hafta idare edecek kadar para geçti.”

“Bu parayı nasıl kazandın?”

Abdullah sorunun beni utandırabileceğini ya da tarafımdan saygısızlık olarak görülebileceğini düşünmeden safça bana bakıyordu.

“Abdullah, yabancılara nasıl para kazandıklarını sormak kibar bir davranış değildir,” diye açıkladım gülerek.

Abdullah da gülümsedi. “Hı, anladım, yasadışı yollardan kazandın,” diye cevap verdi.

“Söylemek istediğim tam olarak bu değildi aslında. Ama evet, madem anladın... Yarım kilo esrar almak isteyen Fransız bir kız vardı. Ben de onun için uyuşturucu buldum. Alman bir adama ucuza Canon kamera bulmasında yardım ettim. İki işten de komisyon aldım.”

Abdullah gözlerini ayırmadan “Bu işlerden ne kadar kazandın?” diye sordu. Gözleri oldukça açık, neredeyse altın renginde bir kahverengiydi. Yağmur yağmadan önceki son gün, Thar Çölü’ndeki kum tepelerinin aldığı renkteydi.

“Bin rupi kadar kazandım.”

“Her işten bin rupi mi aldın?”

“Hayır, iki işten toplam bin rupi aldım.”

“Bu çok küçük para Lin kardeş,” dedi Abdullah küçümseyerek ağzını buruşturup. “Gerçekten çok ama çok az bir miktar.”

Kendimi savunarak bir şeyler mırıldandım. “Senin için az para olabilir ama beni birkaç hafta idare etmeye yeter.”

“Şimdi serbestsin değil mi?”

“Serbest mi?”

“Hastan yok, değil mi?”

“Evet.”

“Komisyon alacağın bir işle de uğraşmıyorsun.”

“Hayır.”

“Güzel. O zaman birlikte gidiyoruz.”

“Öyle mi? Nereye gidiyoruz peki?”

“Gel, oraya vardığımızda sana söylerim.”

Barakadan dışarı çıkınca bize kulak misafiri olmaya çalıştığı besbelli olan Johnny Cigar’la burun buruna geldik. Bana gülümsedi ve Abdullah’a sert bir bakış attıktan sonra gülümsemesinin ardındaki aynı sert bakışla tekrar bana dönüp gülümsedi.

“Merhaba Johnny. Bir süreliğine dışarı çıkıyorum. Çocukların ilaçlara dokunmadığından emin ol, olur mu? Bugün raflara yeni ilaçlar yerleştirdim. İçlerinden bazıları gerçekten tehlikeli.”

Johhny yara almış gururunu savunmak için çenesini ileri doğru çıkararak konuştu.

“Barakandaki hiçbir şeye kimse dokunmayacaktır Linbaba! Ne demeye çalışıyorsun? İstersen oraya milyonlarca rupi koy, kimse onlara dokunmaz. İstersen altın da koyabilirsin. Hindistan Bankası bile Linbaba’nın barakası kadar güvenli değildir.”

“Demek istediğim...”

“Mücevher bile bırakabilirsin. Hatta zümrüt ve inci bile.”

“Anladım Johnny.”

“Bu konuda endişelenmeye gerek yok,” diye araya girdi Abdullah. “O kadar az kazanıyor ki kimse almaya tenezzül etmez. Geçen hafta kaç para kazandığını biliyor musun?”

Johnny Cigar, Abdullah’ı pek tutmuşa benzemiyordu. Düşmanca bakışları yüzünü iyice germişti ama bu soru karşısında da merakı uyanmıştı.

“Ne kadar kazanıyor?”

Benim ne kadar kazandığımın bir saatlik bir sohbet konusuna dönüşebileceğini bildiğimden “Şimdi bundan konuşmanın sırası değil beyler,” diye laflarını böldüm.

Abdullah cevabını vurgulamak istercesine tükürdükten sonra “Bin rupi,” dedi.

Ben de hemen Abdullah’ı kolundan tutup barakaların arasındaki yoldan sürüklemeye başladım.

“Tamam Abdullah. Bir yere gidiyorduk, öyle değil mi? Gel yola koyulalım kardeşim.”

Birkaç adım atmıştık ki Johnny Cigar arkamızdan geldi ve beni Abdullah’tan biraz uzaklaştırdı.

“Tanrı aşkına Johnny! Şimdi ne kadar az para kazandığınla ilgili konuşmak istemiyorum. Sana söz, bu konuda daha sonra başımın etini yiyebilirsin ama şimdi...”

Johnny fısıldayarak “Hayır, konu bu değil Linbaba,” dedi. “Şu Abdullah denen adama güvenmemelisin. Onunla hiçbir iş yapma!”

“Sorun ne? Ne oldu Johnny?”

“Sadece dediğimi yap!” dedi Johhny. Daha fazlasını söyleyecekti ama Abdullah dönüp bana seslenince Johhny hemen gözden kayboldu.

Yanına gelip barakaların arasından ilerlerken Abdullah “Bir problem mi var?” diye sordu.

Aksini düşündüğüm halde “Hiçbir problem yok,” diye cevapladım.

Abdullah’ın motosikleti gecekondunun dışındaki yola park edilmişti ve etrafındaki çocuklar ona göz kulak oluyordu. Aralarından en uzun boylusu, Abdullah’ın verdiği on rupiyi kaptı ve çoluk çocuğu geride bırakıp koşarak uzaklaştı. Abdullah motoru çalıştırınca ben de arkasına yerleştim. Üzerimizde ince tişörtlerle ve kasksız bir şekilde trafiğin karmaşasına karıştık ve denize paralel giderek Nariman Noktası’na doğru yol aldık.

Eğer motosikletlerle biraz ilgiliyseniz bir adamın motosiklet kullanışına bakıp onun hakkında çok şey söyleyebilirsiniz. Abdullah dikkatten ziyade refleksleriyle motoru kontrol ediyordu. Bunu da, sanki adım atarmış gibi bir doğallıkla yapıyordu. Trafiği hem ustalığı hem de önsezileriyle okuyordu. Birçok kere ortada henüz bir neden yokken yavaşlamış, onun kadar içgüdüsel olmayan bir şoförün ani fren yapmasını gerektirecek durumlardan kurtulmuştu. Bazı zamanlar, neredeyse çarpışacakmışız gibi hissettiğimde, Abdullah kendine görünmez boşluklar bulup gaza basarak rahatlıkla kaçıyordu. İlk başta bundan çok rahatsız olsam da, zaman geçtikçe tekniğine güvenmeye başladım ve rahatlamayı başardım.

Chowpatty Sahili’ne varınca denizden uzaklaşmaya başladık ve körfezden gelen serin rüzgar yüksek teraslı evlerle kaplı sokaklarda artık hissedilmemeye başladı. Nana Chowk’a doğru akan yoğun trafiğe biz de karıştık. Buranın mimarisi bir liman şehri olan Bombay’ın gelişmekte olduğu dönemlerden kalmaydı. İngiliz egemenliği yıllarında sağlam ve dayanıklı geometrik bir düzende yapılan binalardan bazıları iki yüz senelikti. Balkonların ince işçilikleri, pencere kenarları ve basamaklı cepheler, modern şehrin tüm ışıltısına rağmen nadir olarak erişebildiği lüks bir zarafetin izlerini taşıyordu.

Nana Chowk’dan Tardeo’ya kadar olan bölge Farslılar’ın bölgesi olarak biliniyordu. Bombay gibi her çeşit insanın, dilin, amacın olduğu bir şehirde

böyle kutuplaşmaların olması ilk başta beni oldukça şaşırtmıştı. Kuyumcuların, tıpkı tamirciler, muslukçular, halıcılar ve daha başka meslek erbaplarının olduğu gibi kendi pazarları vardı. Müslümanların da Hıristiyanlar, Budistler, Sihler, Farslılar, Jainistler gibi kendi bölgesi bulunuyordu. Eğer altın almak ya da satmak isterseniz, yüzlerce kuyumcunun sizin için rekabet ettiği Zhaveri Pazarı'nı ziyaret ederdiniz. Eğer bir camiyi ziyaret etmek isterseniz de hepsi birbirine yürüyüş mesafesinde olan bir çok caminin olduğu Müslüman bölgesine giderdiniz.

Bir süre sonra gördüğüm bu ayrımların şehre kültürel açıdan çeşitlilik kattığını ve göründüğü kadar katı olmadığını farkettim. Müslüman bölgesinde Hindu tapınakları, Zhaveri Pazarı'nda sebze satıcıları ve her lüks apartmanın yanında da gecekondular bulunuyordu.

Abdullah motorunu, Fars yardım kuruluşları tarafından açılmış birkaç modern hastaneden biri olan Bhatia Hastanesi'nin önüne park etti. Hastane zenginler için pahalı, fakirler için ise bedava tedavi ünitelerinden oluşuyordu. İçeri girdik ve oldukça büyük vantilatörler tarafından serinletilen pırıl pırıl mermer bir hole geldik. Abdullah, danışmadaki görevli ile konuştuktan sonra beni gayet yoğun olan acil servis ve yönetim bölümünün olduğu koridora yönlendirdi. Bir hademe ile bir hemşireye de bir şeyler sorduktan sonra, sonunda aradığı adamı buldu. Dağınık bir masanın başında oturan kısa ve çok zayıf bir doktordu bu.

"Doktor Hamit?" dedi Abdullah.

Doktor bir şeyler yazıyordu, başını kağıtlardan kaldırmadı.

"Evet, benim," diye cevap verdi çabucak.

"Ben Şeyh Abdül Kadir adına geldim. Adım Abdullah."

Kalem birdenbire durdu ve doktor yavaşça başını kaldırdı. Bize merak dolu gözlerle bakıyordu. Bu, yoldan geçen insanların bazen bir kavgayı seyretmek için durduklarında yüzlerinin aldığı ifadeye benzer bir ifadeydi.

Abdullah alçak sesle "Size dün telefon edip beni beklemenizi söylemedi mi?"

Hamit rahat bir gülümsemeyle kendini toplayarak “Evet, tabii,” dedi. Ayağa kalkıp el sıkışmak için uzandı.

Abdullah, doktorla el sıkışırken bir yanda da “Bu Bay Lin,” diye beni tanıttı. Doktorun eli oldukça kuru ve güçsüzdü. “Kendisi Coloba barakalarında doktordur.”

“Hayır, hayır,” diyerek itiraz ettim. “Ben doktor değilim. Sadece orada insanlara yardımcı olmaya çalıştım. Ben... Ben bu işin eğitimini almadım ve... Bu işte de pek iyi olduğum söylenemez.”

Hamit başka birinin alçakgönüllülüğüyle vakit kaybedemeyecek kadar yoğun olan bir adam havasıyla itirazlarımı duymazdan gelerek hemen sadede geldi. “Onunla konuştuğumuzda Kadirbhai, Aziz George ve diğer hastanelere gönderdiğiniz hastalardan yana şikayetçi olduğunuzu söyledi.” Gözleri neredeyse siyaha çalan, koyu kahveydi ve altın çerçeveli gözlüklerinin camlarının arkasında parlıyordu.

Kadirbhai’nin onunla yapmış olduğum sohbet esnasında söylediğimi hatırlamasına ve bunu doktora söyleyecek kadar önemli bulmasına şaşarak “Evet,” dedim. “Sorun şu ki bana gelen insanların hepsinin derdine çare olacak kadar bilgim yok. Teşhis edemediğim hastalıklarla karşılaşınca onları Aziz George Hastanesi’ndeki teşhis ve tedavi kliniğine yolluyorum. Elimden başka bir şey gelmiyor. Ama çoğu zaman insanlar hiçbir doktorla, hatta hemşireyle görüşemeden geri dönüyor.”

“Bu insanlar hasta numarası yapmıyor değil mi?”

“Hayır, yapmadıklarına eminim.” Bu soruya biraz içerlemiş, hatta gecekondu sakinleri adına öfkelenmiştim. “Hasta numarası yapmakla ellerine hiçbir şey geçmez. Onlar gururlu insanlardır. Kolay kolay başkasından yardım da istemezler.”

“Elbette,” diye mırıldandı doktor ve gözlüğünü çıkarak gözlerini ovuşturdu. “Peki, siz Aziz George’a hiç gittiniz mi? Bununla ilgili oradan biriyle konuştunuz mu?”

“Evet. Oraya iki defa gittim. Bana hastayla dolup taştıklarını, ellerinden gelenin en iyisini yaptıklarını söylediler. İşin özeti, eğer yetkili bir pratisyen hekim vasıtasıyla gecekondu hastalarını yollarsam sıra beklemelerine gerek kalmaz dediler. Aziz George’takileri şikayet etmiyorum. Biliyorum onların da kendi sorunları var. Çok yoğun olmalarına rağmen yeteri kadar çalışanları yok. Ben küçük kliniğimde günde yaklaşık elli hastaya bakıyorum, onlar ise her gün altı yüz, hatta bazen bin hasta ile ilgileniyor. Nasıl olduğunu bildiğinize eminim. Bence ellerinde geleni yapıyorlar ve sadece acil durum hastalarına müdahale etmekle bile kendi sınırlarını zorluyorlar. Asıl sorun şu ki benim insanlarım gerçek bir doktorla görüşüp de onun tavsiyesiyle hastaneye gelmek gibi bir masrafı karşılayamaz. Bunun için çok fakirler. İşte bu yüzden de bana geliyorlar.”

Doktor Hamit kaşlarını kaldırarak bana hafifçe gülümsedi.

“*Benim insanlarım*, dediniz. Bu kadar mı Hintli oldunuz Bay Lin?”

Güldüm ve o sıralarda birçok sinemada gösterilen popüler bir filmdeki şarkıdan alıntı yaparak Hintçe cevap verdim.

“Bu hayatta kendimizi geliştirmek ipin elimizden geleni yaparız.”

Hamit de bu dediğime güldü ve şaşırmış ama memnun olmuş bir şekilde ellerini çırptı.

“Bay Lin, sanırım size yardım edebilirim. Ben haftanın iki günü buradayım. Diğer zamanlarda da Fourth Pasta Yolu’ndaki muayenehanemdeyim.”

“Orayı biliyorum, bize oldukça yakın.”

“Aynen. Kadirbhai’yle de konuşmamızda, ihtiyaç duyduğunuzda hastalarınızı bana yollamanız konusunda fikir birliğine vardık. Ben de onların gerektiğinde Aziz George Hastanesi’nde tedavi edilmelerini sağlayacağım. Eğer isterseniz, buna yarından itibaren başlayabiliriz.”

“İsterim,” diye yanıtladım hemen. “Bu harika bir şey, çok teşekkürler. Size nasıl ödeme yapacağımızı bilmiyorum ama...”

Dr. Hamit, Abdullah'a bakarak "Teşekkür etmenize ve ödemeyi dert etmenize gerek yok," dedi. "Hizmetlerim sizin insanlarınız için bedavadır. Bana çay içerken eşlik etmek ister misiniz? Hastanenin karşısında bir restoran var. Eğer beni orada beklerseniz, ben de birazdan size katılırım. Sanırım konuşacak çok şeyimiz var."

Abdullah ile ben restoranda oturduk ve yirmi dakika boyunca geniş bir camdan fakir hastaların yalpalayarak, zengin hastalarınsa taksiler ve hususi araçlarla hastaneye gelişini izledik. Daha sonra Doktor Hamit de yanımıza geldi ve gecekondu sakinlerini onun Fourth Pasta Yolu'ndaki muayenehanesine yollarken izlemem gereken prosedürden bahsetti.

İyi doktorların üç ortak özelliği vardır. Hepsi dinlemesini ve gözlem yapmasını bilir. Ve hepsi oldukça yorgundur. Hamit de iyi bir doktordu. Bir saatlik sohbetimiz sırasında onun ufak suratını iyice inceledim ve uykusuzluktan kıpkırmızı olmuş, sulanmış gözlerini farkettim. Kendini böyle içtenlikle harap etmesine gerçekten üzüldüm. Biliyordum, zengin olabilir, Almanya, Kanada ya da Amerika'daki özel kliniğinde lüks içinde yüzebilirdi. Ama onun yerine burada, kendi insanlarıyla olmayı tercih etmişti. O, şehirdeki sağlık sektöründe çalışan binlerce kişiden biriydi ve onlar şehri kurtarmaya çalışmakla uğraşıp duruyordu.

Abdullah'la yeniden dışarı çıktık ve motosikletle otobüslerin, arabaların, kamyonların, bisikletlerin, yük arabalarının ve yayaların arasından gelişigüzel bir şekilde ilerlemeye başladık. Abdullah, Doktor Hamit'in de bir zamanlar gecekonduda yaşadığını söylemek için omzunun üstünden bana doğru seslendi. Kadirbhai'nin özel yetenekli çocukları şehirdeki çeşitli gecekondulardan topladığını ve özel okullarda okumalarını sağladığını söyledi. Çocuklar okuma hayatları boyunca destekleniyor ve yüreklendiriliyorlardı. Mezun olduklarında hepsi birer doktor, cerrah, hemşire, öğretmen, avukat, mühendis oluyordu. Hamit de yirmi yıl kadar önce seçilen bu yetenekli çocuklardan biriydi. Küçük kliniğimin ihtiyaçları için Kadirbhai onu göreve çağırmıştı.

Trafik ışığında durduğumuzda Abdullah "Kadirbhai geleceği oluşturan bir adamdır," dedi. "Tıpkı senin ve benim gibi, pek çok kişi geleceğin gelmesini bekler sadece. Ama Abdül Kadir Han geleceği hayal eder, planlar ve gerçekleştirir. Onunla bizler arasındaki fark budur."

Tekrar hareket ettiğimizde bağırarak “Peki ya sen Abdullah?” diye sordum. “Kadirbhai seni de planladı mı?”

Abdullah göğsü ine kalka gürültülü bir şekilde kahkaha attı.

“Sanırım planladı.”

“Hey, bu yol gecekonduya geri dönmüyor. Şimdi nereye gidiyoruz?”

“İlaçlarını alacağın yeri ziyaret edeceğiz.”

“Ne alacağım?”

“Kadirbhai senin her hafta ilaç alman için gerekli ayarlamaları yaptı. Sana bugün getirdiğim şeyler ilk partiydi. Şimdi ilaç karaborsasına gidiyoruz.”

“İlaçlar için de mi karaborsa var? Nerede?”

“Cüzamlıların gecekondusunda,” diye yanıt verdi Abdullah ve gaza basıp iyice hızlanarak önünde açılan boşluktan yararlandı. “Sen her şeyi bana bırak Lin kardeş. Artık sen de planın bir parçasısın, öyle değil mi?”

Artık sen de planın bir parçasısın... Bu sözler beni korkutmalıydı. O anda bir şeyler hissetmeliydim. Ama korkmamıştım. Neredeyse mutluydum. Bu kelimeler bana heyecanlı geliyor, kanımı kaynatıyordu. Kaçak hayatım, beni ailemden, evimden, kültürümden sürmüştü. Hepsi bu sanıyordum. Sürgünde geçen yıllardan sonra, yine başka bir sürgünde yaşadığımı farkettim. Yalnız ve pervasız bir özgürlüğe sürülmüştüm. Toplum dışına itilmiş tüm insanlar gibi, ben de tehlikeyle arkadaşlık ettim. Çünkü tehlike bana neler kaybettiğimi unutturan birkaç şeyden biriydi. Öğleden sonrası rüzgarının ılıklığında Abdullah’la sokaklarda ilerlerken tıpkı bir adamın utangaç bir kadının gülümsemesine kapılıp aşık olması gibi, ben de kaderin ördüğü ağların içine balıklama atladım.

Cüzamlıların kampına yaptığımız yolculuk, bizi şehrin uzak kesimlerine götürdü. Bombaylı cüzamlılar için birkaç tane tedavi kolonisi vardı ama bizim görmeye gittiğimiz erkek ve kadınlar oralarda yaşamayı reddedenlerdi. Devlet ve özel kuruluşlar tarafından finanse edilen bu

kolonilerde ilaç yardımı, bakım ve temiz bir ortam sağlanıyordu ama kuralları oldukça katıydı. Cüzamlıların hepsi bu kurallara uyum sağlayamıyordu. Sonuçta da bazıları kendiliğinden bu kolonilerden ayrılırken bazıları da gitmeye zorlanıyordu. Bazen de birkaç düzine kadın, adam ve çocuk, bu kolonilerden çıkıp şehirde kendi kolonilerini oluşturup yaşıyordu.

Gecekondu sakinlerinin kendi mekanlarında yaşayan her kasttan, ırktan ve ekonomik durumdan insana karşı gösterdikleri tolerans nadiren cüzzamlılara gösteriliyordu. Yerel meclisler ve sokak komiteleri de onların varlığına uzun süre katlanmak istemiyordu. Korkulan ve kaçınılan cüzamlılar da bulabildikleri her açık alana bir saat içinde taşınabilir barakalar kuruyor, bundan daha da az bir süre içinde de yer değiştiriyorlardı. Bazen birkaç haftalığına bir çöplüğün yanına yerleşiyor, sonunda istilalarına direnen çöp toplayıcıları tarafından uzaklaştırılıyorlardı. Başka zamanlar boş bir arazinin bataklık gibi olan toprağına ya da endüstri atıklarının biriktirildiği yerlere kamp kuruyorlardı. O gün Abdullah'la onları ilk kez ziyaret ettiğimde, yıkık dökük barakalarını Khar banliyösünün yanındaki bir tren yolunun yanına kurmuşlardı.

Abdullah'ın motosikletini park edip cüzamlıların yaptığı gibi tel örgülerin arasından ve hendeklerin üzerinden atlayarak tren yolu bölgesine girmek zorunda kaldık. Paslı plato, kente giden trenlerin ve kentte imal edilmiş ürünler taşıyan yük vagonlarının geçtiği bir alandı. İstasyonun ötesinde ofis binaları, depolar ve bakım onarım hangarları vardı. Daha da ileride bir makas değiştirme bölgesi bulunuyordu. Burası düzinelerce demiryolu ve onların kesişme noktalarıyla dolu boş bir alandı. Yüksek tel örgüler bu alanı çevreliyordu.

Tel örgülerin dışında kalan kısımda ticari hayatı ve rahatlığı ile Khar banliyösü yer almaktaydı. Bahçeler, balkonlar, pazarlar, trafik, hepsi gözler önündeydi. İçeride ise tam bir çoraklık hüküm sürmekteydi. Hiçbir bitki, hayvan ya da insan yoktu. Hatta makas yapan hayalet trenlerde bile hiçbir yolcu bulunmuyordu. Cüzamlıların gecekondusu işte tam buradaydı.

Açık bir alan bulmuş ve barakalarını hep beraber buraya kurmuşlardı. Barakaların hiçbiri göğüs hizamı geçmiyordu ve uzaktan hepsi ordugahlarda, ateşin etrafına toplanan ufak çadırlara benziyordu.

Yaklaştıkça, benim yaşadığım yerdeki barakaların buradakilerle kıyaslanınca sağlam ve rahat yapılar olduğunu farkettim. Bu barakalar, kıvrık dallarla birbirine tutturulmuş plastik ve kartonların ince iplerle bağlanmasıyla yapılmıştı. Bütün bir koloni bir dakikadan az bir sürede bir el darbesiyle yerle bir edilebilirdi ama buna rağmen erkek, kadın ve çocuktan oluşan otuz kişilik bir grup hayatını burada sürdürüyordu.

Gecekondulara herhangi bir zorluk çekmeden girdik ve ortadaki barakalardan birine doğru ilerlemeye başladık. İnsanlar durup bize bakıyordu ama kimse konuşmuyordu. Erkeklerin çoğunda kaygısız, hatta cüretkar bir ifade vardı ve oldukça şaşırtıcı derecede kavgacı duruyorlardı. Kadınlar zoraki bir utanç ama yağmacı bir açlık içinde gibiydi. Hastalık, çocuklarda pek seçilemiyordu. Çok zayıf olmalarına rağmen hepsi zinde ve oldukça iyi gözüküyordu. Onların küçük elleri, bütün kabile için çalışıyordu.

Geldiğimizi görüp haber vermiş olacaklar ki biz barakaya yaklaşırken içeriden bir adam sürünerek çıktı ve bizi karşılamak için durdu. Hemen yanında beliren iki çocuk ona destek oluyordu. Adam oldukça küçüktü, neredeyse belime geliyordu ve ciddi şekilde hastaydı. Dudakları ve yüzünün alt kısmı yoktu ve yanaklarındaki etler çenesine doğru sarkıyordu. Çenesi, tıpkı dişleri ve dişetleri gibi açıktaydı ve burnunun yerinde sadece iki delik duruyordu.

“Abdullah, oğlum,” diye seslendi adam Hintçe. “Nasılsın? Yemek yedin mi?”

Abdullah saygılı bir tonla “Çok iyiyim Ranjitbhai,” dedi. “Beyaz adamı seninle tanıştırmak için getirdim. Daha yeni yemek yedik ama çay içeriz.”

Çocuklar bizim için sandalye getirdiler ve Ranjit’in barakasının önündeki boş alana oturduk. Etrafımızda oluşan küçük kalabalığın bir kısmı yere otururken bir kısmı da ayakta durdu.

Abdullah herkesin duyacağı kadar yüksek sesle ve Hintçe “Bu Ranjitbhai,” dedi bana. “O burada, cüzamlıların gecekondusunda patrondur. *Kala topis*’lerin olduğu bu yerde kral odur.”

Kala topi, Hintçede siyah şapka anlamına gelirdi. Bu terim bir hırsızı tarif etmek için kullanılırdı ve adını Bombay'ın Arthur Yolu Hapishanesi'nde hırsızlıktan hüküm giymiş mahkumlara giydirilen siyah şapkadan almıştı. Abdullah'ın ne demek istediğinden emin değildim ama Ranjit ile cüzamlılar bundan hoşlandı ve gülümseyerek bu terimi tekrar ettiler.

"Merhaba Ranjitbhai," dedim ben de Hintçe. "Benim adım Lin."

"*Aap doctor hain?* diye sordu Ranjit. *Doktor musun?*

Etrafımda gördüğüm bu hastalık hakkında pek bir şey bilmemekten ötürü rahatsız olduğumdan ve benden yardım isteyeceklerinden korktuğumdan, neredeyse panikle "Hayır!" diye bağırdım. Daha sonra Abdullah'a dönüp İngilizce konuşmaya başladım. "Ona doktor olmadığımı söyle Abdullah. Ona sadece ufak tefek yaralara baktığımı söyle. Gerçek bir eğitim almadığımı ve cüzamla ilgili hiçbir şey bilmediğimi söyle."

Abdullah başını salladıktan sonra Ranjitbhai'ye döndü.

"Evet, o doktor," dedi.

Dişlerimin arasından "Teşekkürler Abdullah," diye söylendim.

Çocuklar bize birer bardak su ve çay getirdi. Abdullah suyunu lıkır lıkır içti. Ranjit ise kafasını geriye doğru yatırdı ve çocuklardan biri suyu boğazından aşağı boşalttı. Hastalıktan çekinerek bir süre tereddüt ettim. Gecekondularda cüzamlılar için *yaşayan ölü* derler. Sanki yaşayan ölülerin kabuslarını elimde tutuyormuşum gibi hissediyordum. Büyük acı çektiren bu hastalık, sanki o bir bardak suyun içinde toplanmıştı.

Fakat Abdullah kendi suyunu içmişti. Riskleri hesapladığına ve bunun güvenli olduğuna karar verdiğine emindim. Zaten hayatımın her anı riskti. Büyük bir kumar oynayıp hapisten kaçtıktan sonra geçen her saatte tehlikeyle yüz yüzeydim aslında. Aniden, bir kaçağın o vurdumduymaz hali üzerime yerleşti ve suyu içtim. Ben suyumu içerken yirmi çift göz de beni izliyordu.

Ranjit'in gözleri bal rengiydi ve anladığım kadarıyla kataraktlıydı. Gözleri apaçık bir merakla ayağımdan saçıma kadar birkaç kere beni dikkatle süzdü.

"Kadirbhai bana ilaca ihtiyacın olduğunu söyledi," dedi yavaş ve dikkatli bir İngilizceyle.

Konuştukça Ranjit'in dişleri birbirine çarpıyordu. Sözcükleri telaffuz ederken de, dudakları olmadığından, ne dediğini anlamak güçleşiyordu. İçinde b, f, p ve v harfleri olan kelimeleri anlamak neredeyse imkansızdı. Elbette ağız sadece kelimeleri oluşturmayıp aynı zamanda onlara anlam, ifade ve tavır da eklerdi. Ranjit kendini bu şekilde ifade edemezdi. Parmakları da olmadığından, işaret diliyle iletişim yolunu da kullanamıyordu. Yanında duran çocuk tıpkı bir mütercim tercüman gibi onun söylediklerini alçak ama değişmez bir ses tonuyla durmaksızın tekrarlıyordu.

Bu iki ses neredeyse aynı anda "Abdül Kadir Han'a yardım edebilmek bizi çok mutlu eder," dedi. "Ona hizmet etmek benim için şereftir. Size her hafta ilaç verebiliriz, sorun değil. Gördüğünüz gibi hepsi de birinci kalitedir."

Ranjit birisinin ismini haykırınca kalabalığın içinde genç ve uzun boylu bir adam belirdi ve ayağımın dibine bez bir bohça koyuverdi. Bohçayı açtı ve ampullerle plastik şişeleri gözlerimin önüne serdi. Bohçada morfin, penisilin ve ağır enfeksiyonlar için antibiyotikler vardı. Bütün ilaçlar etiketli ve yeniydi.

"Bütün bunları nereden alıyorlar?" diye sordum ilaçları incelerken.

"Çalıyorlar," dedi Abdullah, Hintçe.

"Çalıyorlar mı? Nasıl çalıyorlar?"

Abdullah bu soruma da "*Bahut hoshiyaar*" diye cevap verdi. *Çok akıllıca.*

"Evet, evet."

Kalabalık hep bir ağızdan konuşuyordu. Abdullah’ın bu söylediğini ciddiye almış, onların hep beraber yürüttüğü bu işe hayranlık duyduğuna inanarak memnun olmuşlardı. İyi hırsızlar, akıllı hırsızlar, diye tekrar ediyorlardı.

“Peki, ilaçları ne yapıyorlar?”

Herkes ne konuştuğumuzu anlasın diye Hintçe konuşmaya devam eden Abdullah “Onları karaborsada satıyorlar,” diye cevapladı. “Bu işten ve yaptıkları gayet başarılı hırsızlıktan çok iyi para kazanıyorlar.”

“Anlamıyorum, herhangi bir eczaneden bu ilaçları alabilecekken neden gidip onlardan ilaç alsınlar ki?”

“Her şeyi bilmek istiyorsun Lin kardeş, değil mi? O zaman bir çay daha içmeliyiz, çünkü bu iki çay içmelik bir öykü.”

Kalabalık buna güldü ve hikayeyi dinlemek için yanımıza yaklaşarak oturdu. O sırada büyük ve boş bir yük vagonu yavaşça barakalara yakın bir rayın üzerinden geçiyordu. Herkes şöyle bir bakmakla yetindi. Haki rengi bir gömlekle şort giymiş olan bir demiryolu işçisi, rayları inceliyor, arada sırada da başını kaldırıp cüzamlıların kampına göz atıyordu. Merakını giderince bir daha arkasına bakmadan ilerlemeye koyuldu. Çaylarımız geldi. Abdullah hikayesini anlatırken bir yandan da onları yudumladık. Birkaç çocuk birbirinin koluna girmiş, bacaklarımızın yanına oturmuştu. İçlerinden küçük bir kız, kolunu sağ bacağıma dolamış, bana şefkatle sarılmıştı.

Abdullah oldukça basit bir Hitçe kullanıyor, anlamadığımı düşündüğü yerleri İngilizce tekrar ediyordu. Hikayeye İngiliz hakimiyetinin olduğu zamanlardan, Avrupalılar’ın Hayber Geçidi’nden Bengal Rıhtımı’na kadar bütün Hindistan’ı kontrol ettiği zamanlardan başladı. Yabancılar cüzamlılara önem vermiyor, onları hak sahibi olarak görmüyordu. Yapılan öncelik sıralamalarında cüzamlılar hep en sonda olduklarından ilaç, sargı ve tedavi şansını sürekli kaçırıyorlardı. Açlık ya da su baskını olduğunda en klasik ilaçlar, hatta şifalı otlar bile bulunmuyordu. Cüzamlılar, normal yollarla elde edemediklerini çalarak elde etmeye başlamıştı. Zamanla bu

işte o kadar ustalaşmışlardı ki kendi karaborsalarını kurup ellerindeki fazla malı satışa çıkardılar.

Uçsuz bucaksız Hindistan'da her zaman yağmalamalar, isyanlar, savaşlar, çatışmalar olmuştu. İnsanlar savaşmış, kan dökülmüştü. Fakat ölümler en çok iltihap kapan yaralardan ve salgın hastalıklardan kaynaklanmıştı. Polisin ve hükümetin en iyi haber alma kaynakları, ilaç ve yara bandı stoklarıyla ilgiliydi. Eczanelerden, hastanelerden ve ecza depolarından yapılan bütün satışlar kayıt altına alınırdı. Belirlenen sayının üzerindeki her alım, bazen tutuklanmanıza, hatta öldürülmenize bile yol açabilirdi. İlaçların, özellikle antibiyotiklerin nereye gittiğinin izinin sürülmesi sonucunda birçok devrimci ve haydut hayatını kaybetmişti. Oysa cüzamlılar kendi karaborsalarında kimseye hesap sormuyor, parasını veren herkese ilaç satıyordu. İletişim ağları ve gizli pazarları, Hindistan'daki her büyük şehre uzanırdı. Müşterileri ise teröristler, ajanlar, bölücüler veya sadece hırslı kanun kaçaklarıydı.

“Bu insanlar ölüyor,” diye bitirdi konuşmasını Abdullah. “Ve kendileri için hayat çalıp ölmekte olan başkalarına satıyorlar.”

Abdullah sustuğunda, ağır bir sessizlik oldu. Herkes bana bakıyordu. Sanki becerilerinin ve kederlerinin hikayesine, zalimce izole edilişlerine, kaçınılmaz sonlarına karşılık bir cevap, bir tepki bekliyorlardı. Dudaksız ağızlardan ve kenetlenmiş dişlerden tıslama şeklinde çıkan nefesler eşliğinde sabırlı ve ciddi gözlerle bana yoğunlaşmışlardı.

“Bir bardak su daha alabilir miyim lütfen?” dedim Hintçe. Sanırım bu söylenecek en doğru sözdü, çünkü hepsi birden gülmeye başladı. Birkaç çocuk su getirmek için fırladı ve birçoğu omzumu sıvazladı.

Daha sonra Ranjitbhai, ilaçlarla dolu bohçayı gösteren Sunil adındaki çocuğun ne zaman ihtiyaç duyarsam kaldığım gecekonduya ilaç getireceğini söyledi. Kalkmadan önce de bir süre daha oturmamı rica edip grubundaki bütün kadın, erkek ve çocuklardan ayağıma dokunmalarını istedi. Bu benim için işkence gibiydi ve Ranjit'e yapmamaları için yalvardım fakat o ısrar etti. Cüzamlılar yalpalayarak gelip kararmış ve pençeye dönmüş tırnaklarıyla ayağıma dokunurken Ranjit'in gözlerinde katı, neredeyse vahşi bir ifade vardı.

Bir saat kadar sonra Abdullah, Dünya Ticaret Merkezi'nin önüne motorunu park ediyordu. Bir süre ayakta öylece dikildik, ardından Abdullah bana yaklaştı ve gayet sıcak bir şekilde bana sarıldı. Ben gülünce de şaşırarak bana baktı.

"Bu komik mi?" diye sordu.

"Hayır," diye yanıtladım. "Sadece bir ayı kucaklaşması beklemiyordum."

"Ayı mı? Bildiğimiz ayılardan mı?"

"Hayır, hayır. Biz buna *ayı kucaklaşması* deriz," diye açıklarken iki elimi sanki birer pençeymiş gibi yaparak hareketi canlandırmaya çalıştım. "Bilirsin, ayılar bal yiyip mağaralarda uyuyan tüylü hayvanlardır. Birine bu şekilde sarıldığında, biz buna *ayı kucaklaşması* deriz."

"Mağaralar mı? Mağaralarda mı uyurlar?"

"Sen buna takılma. Bence bu iyi bir arkadaşlık göstergesiydi. Benim ülkcmde de arkadaşlar böyle yapar."

Abdullah gülümseyerek "Kardeşim, yarın cüzamlılardan Sunil'le yeni ilaçları getirmek için geleceğim," dedi.

Abdullah motosikletiyle uzaklaşırken ben de yalnız başıma gecekondu mahallesine doğru yürüdüm. Etrafıma bakındım ve bir zamanlar ıssız ve harap bulduğum yerin artık gözüme sağlam, canlı, sınırsız umut ve olasılıklarla dolu, minyatür bir şehir gibi gözüktüğünü farkettim. Önünden geçtiğim insanlar sağlam ve zindeydi. Evime gittim, ince kontrplak kapımı kapadım ve oturup ağladım.

Acı çekmek sevgimizi, özellikle de Tanrı'ya olan sevgimizi test etmemin bir yoludur, demişti Kadirbhai bir keresinde bana. Tanrı'ya inanmayan biri olarak o gün de testi geçemedim. Tanrı'yı, kimsenin Tanrı'sını sevemezdim ve affedemezdim. Birkaç dakika sonra gözyaşlarım dinmişti fakat uzun zamandır ilk defa ağlıyordum. Prabaker barakama gelip yanıma diz çöktüğünde hala ilişlerimin etkisinden kurtulamamıştım.

“O tehlikeli bir adam Lin,” dedi direkt söze girerek.

“Kim?”

“Bugün buraya gelen, Abdullah denen adam. O çok tehlikeli bir adamdır. Onunla yapılan işler ise daha da tehlikelidir.”

“Sen neden bahsediyorsun?”

Prabaker’in açık, anlaşılır suratından kelimeleri bir araya getirmekte zorlandığı anlaşılıyordu. “O... O bir katil Lin. İnsanları para için öldürür. O bir gangsterdir ve Kadirbhai için çalışır. Senin dışında herkes onun kim olduğunu biliyor.”

Daha fazlasına gerek yoktu, çünkü bunun için kanıta ihtiyaç duymuyordum. İçimden *Bu doğru,* dedim. Gerçeği hep bildiğimi ya da bundan daha önce de kuşkulandığımı düşündüm. Diğer insanların ona karşı yaklaşımından, hakkında fısıldaşmalarından ve gözlerindeki korkudan gerçekler anlaşılıyordu aslında. Abdullah, hapishanede tanıdığım en iyi ama en tehlikeli adamlara benziyordu bir bakıma.

Onun kim olduğu, ne yaptığı ve ona karşı nasıl davranmam gerektiği hakkında düşünmeye çalıştım. Elbette Kadirbhai haklıydı. Abdullah’la birbirimize çok benziyorduk. Şiddet kaçınılmaz olduğunda ikimizin de gözü karaydı ve ikimiz de kanunlardan korkmuyorduk. İkimiz de kanun kaçağıydık ve bu dünyada yapayalnızdık. Abdullah da, tıpkı benim gibi, içinde bulunduğu anda ona yeterince iyi gelen herhangi bir şey için ölebilirdi. Fakat, ben kimseyi öldürmemiştim. Bu açıdan farklıydık.

Yine de Abdullah’ı seviyordum. Cüzamlıların gecekondusunda geçirdiğimiz o öğleden sonrayı hatırlayınca orada, onun yanında kendimi ne kadar güvende hissettiğimi anımsadım. Soğukkanlılığımı ona borçluydum, çünkü onumlayken kendimi güçlü ve her şeyle başa çıkabilecek biri gibi görüyordum. Hapisten çıktığımdan bu yana üzerimde böyle bir etki yaratabilen tek kişi Abdullah olmuştu. O suçluların *Yüzde yüz,* dediklerindendi. Eğer sizi arkadaşı olarak görürse uğrunuza canını verecek, sizinle omuz omuza hiçbir soru sormaksızın ve hiç şikayet etmeksizin her tür tehlikeye göğüs gerecek biriydi.

Böyle adamlar genellikle filmlerde ve kitaplarda birer kahramandır. Onların gerçek dünyada ne kadar nadir olduklarını gözden kaçırırız. Hapishanenin bana öğrettiği şeylerden biri de buydu. Hiçbir zaman sert adam rolü oynayamazdın, ya öyleydin ya da değildin. Bıçakların çekildiği, ya öleceğim ya öldürüleceğim bir anda, arkadaşlık uğruna yüzlerce kişi arasından sadece bir tek kişinin yanımda durduğunu öğrenmiştim.

Hapishane, böyle ender rastlanan adamlarla karşılaştığımda onları ayırt etmeyi de öğretti bana. Abdullah'ın da böyle bir adam olduğunu biliyordum. Kaçak olarak yaşadığım, korkuyla boğuştuğum ve her gün savaşıp ölmeye hazır olduğum zamanlarda onda bulduğum güç, saldırganlık ve irade, sürgün hayatımda karşılaştığım iyilik ve doğruluktan çok daha üstündü. Barakamda etrafımı saran beyaz ışık ve serin gölgelerle otururken ne yapmış olursa oLun ve ne olursa olsun, kendimi onun kardeşi ve arkadaşı olarak gördüm.

Prabaker'in endişeli yüzüne bakarak gülümsedim. O da karşılık olarak bana gülümseyince birdenbire Prabaker'in beni, tıpkı benim Abdullah'ı gördüğüm gibi, kendisine güven aşılayan kişi olarak gördüğünü anladım. Arkadaşlık bir ilaçtı ve bazen karaborsaya düşebiliyordu.

Uzanıp elimi omzuna koydum ve “Endişelenme,” dedim Prabaker'e. “Her şey yolunda gidecek. Bana bir şey olmayacak.”

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Gecekonduda çalışarak ve turistlerden komisyon alarak geçirdiğim uzun günler, bir yaz günü seher vakti ardı ardına açan nilüferin yaprakları gibi birbirini takip ediyordu. Param bazen az, bazen çoktu. Cüzamlıların gecekondusuna gidişimin üzerinden birkaç hafta geçmişti ki Goa'daki partilerden birine gelecek turistlere uyuşturucu ilaç satmak isteyen bir grup İtalyan'la tanıştım. Yardımlarımla dört kilo esrar ile iki bin Mandrax tableti almayı başardılar. İtalyanlarla yasadışı iş yapmayı severdim, çünkü istekleri uğruna gayet azimli ve sistematik bir şekilde uğraş veriyorlardı. Aynı zamanda oldukça cömertlerdi ve karlı bir iş sonunda iyi ödeme yaparlardı. İtalyanlarla yaptığım işten kazandığım komisyonla birkaç haftalığına dinlenecek kadar para geçmişti elime. Yine de gecekondudaki işler, her günümü ve çoğu gecemi alıyordu.

Nisan ayının sonlarındaydık, muson yağmurlarına bir aydan biraz fazla zaman kalmıştı. Gecekondu ahalisi yağışlar için hazırlık yapmakla meşguldü ve etrafı bir telaş sarmıştı. Hepimiz kararan gökyüzünün getireceği sıkıntılardan haberdardık. Buna rağmen her sokakta bir mutluluk dalgası, her gencin gülümseyen yüzünde bir heyecan hali vardı. Kuru ve sıcak geçen aylardan sonra hepimiz yağmur bulutlarına hasret kalmıştık.

Kazım Ali Hüseyin dullara, yetimlere, yaşlı ve sakatlara barakalarını tamir etmelerinde yardımcı olacak iki ekibin başına Prabaker ile Johnny Cigar'ı getirmişti. Prabaker gecekondumuzun yanındaki inşaat alanına atılmış olan ahşabı ve bambu çubuklarını getirmek için gönüllü olan birkaç erkeğe eşlik etti. Johnny Cigar da sokak çocuklarından bazılarını seçip onları civarda teneke, plastik ve çadır bezi bulmaları için yağmacı olarak gönderdi. Çevrede sudan koruyabilecek gibi görünen ne varsa hepsi ortadan kaybolmaya başlamıştı. Küçük hırsızların eline geçen dikkat çekici

eşyalardan biri de muhtemelen bir tankın kamuflaj örtüsüydü. Askeriyeye ait olan bu örtü dokuz parçaya bölündü ve dokuz barakayı yağmurdan korumak için kullanıldı.

Ben de su yollarını ve atık kanallarını temizleme görevini yerine getiren bir gruba dahil oldum. Kanallar aylardır ihmal edildiğinden her yer tenekeler, plastik şişeler ve kavanozlarla dolmuştu. Sıçanların tenezzül etmediği, leş yiyicilerin ise henüz yerini bulamadığı her türlü şey buralarda birikmişti. Pis bir iş olmasına rağmen bunu yapmak hoşuma gidiyordu. Bu sayede gecekondunun her köşesine gidiyor, aksi takdirde tanışamayacağım yüzlerce insanla tanışıyordum. Hem bu gurur duyulacak işlerden biriydi. Çünkü başka topluluklarda küçümsenecek, göze batmayan fakat önemli olan uğraşlara burada saygı duyuluyordu. Gelmek üzere olan yağmurdan barakaları korumak için çalışan bütün ekipler sevgiyle karşılanıyordu. Kendimizi bereketli bir gülücük denizinde bulmak için kanalizasyondan başımızı kaldırıp etrafımıza bakmamız yeterliydi.

Gecekonduların başındaki Kazım Ali, bu hazırlıklar esnasında her şeyle yakından ilgileniyordu. Otoritesi gayet açıktı ve tartışılmazdı ama aynı zamanda dikkat çekmeyen, göze batmayan bir tarza sahipti. Yağmurdan haftalar önce olan bir olay, hem onun bilgeliğini hem de neden bu kadar saygı gördüğünü bana gayet net bir şekilde gösterdi.

Bir öğleden sonra Kazım Ali'nin barakasında, oğlunun Kuveyt maceralarını dinlemek üzere toplanmıştık. Uzun boylu, kaslı bir yapıya sahip, dürüst bir bakışı ve utangaç bir gülümsemesi olan yirmi dört yaşındaki İkbal sözleşmeli işçi olarak Kuveyt'te altı ay çalıştıktan sonra yeni geri dönmüştü. Birçok genç adam onun bu tecrübesinden yararlanmak için hevesliydi. En iyi işler hangileriydi? En iyi patronlar kimlerdi? En kötüleri kimlerdi? Körfez ülkelerinin gelişmekte olan karaborsasından nasıl ekstra para kazanılabilirdi? İkbal her öğleden sonra babasının barakasında dinleyicilerine doğaçlama öğütler verir, insanlar da bu değerli bilgileri diğerleriyle paylaşmak için etrafa dağılırdı. O gün bu derslerden birinde, İkbal'in konuşması bağrış çağrışlarla kesildi.

Hemen barakadan çıkıp sesin geldiği yöne doğru koştuk. Çok gitmeye gerek kalmadan kadın, çocuk ve erkeklerden oluşan gürültülü bir kalabalığın içine girdik. Önlere doğru insanları iterek ilerledik ve birbirleri

ile boğuşup yumruklar savuran iki genç adam gördük. Adamların isimleri Faruk ile Raghuram'dı. İkisi de, Prabaker'e sopa ve kereste bulmakta yardım eden gruptaydı. İkbal ve Johnny Cigar hemen kavga edenleri tutarken Kazım Ali araya girdi ve varlığıyla gürültülü kalabalığı susturdu.

Alışılmadık biçimde sert bir ses tonuyla "Neler oluyor burada?" dedi. "Neden kavga ediyorsunuz?"

"O, peygambere hakaret etti!" diye bağırdı Faruk.

Raghuram da karşı saldırıda bulunarak "O da Lord Ram'a hakaret etti!" diye karşılık verdi.

Kalabalığın bir kısmı birine, diğeri ötekine çığlıklarla destek veriyordu. Kazım Ali onlara otuz saniye kadar müsaade ettikten sonra sessizliği sağlamak için ellerini kaldırdı.

"Faruk, Raghuram, siz ikiniz iyi arkadaşsınız," dedi. "Kavga, aranızdaki anlaşmazlıkları çözmenin bir yolu değil, biliyorsunuz. Arkadaşlar ve komşular arasındaki kavganın bütün kavgalar arasında en kötüsü olduğunu da biliyorsunuz."

"Ama Raghuram, peygambere hakaret etti! Onunla dövüşmekten başka çarem yoktu," diye sızlandı Faruk. Halen öfkeliydi ama Kazım Ali'nin sert bakışları onu sindiriyor, yaşlı adamın yüzüne bakamamasını sağlıyordu.

"Peki ya senin Lord Ram'a hakaretin?" diye itiraz etti Raghuram. "Bu da kavga için yeterli bir..."

Kazım Ali'nin sesi bir gök gürültüsü gibi gürleyerek herkesi susturdu. "Bahane bulmayın! Birbirimizle kavga etmemize sebep olacak kadar iyi bir bahane yoktur. Hepimiz fakiriz ve buranın dışında savaşmamız icap eden yeteri kadar düşmanımız var. Ya birlikte yaşarız ya da ölürüz. Siz iki aptal genç, kendi halkınızı incittiniz. Burada yaşayan her inanca sahip herkesi incittiniz ve beni çok utandırdınız."

Kalabalık yüz kişiyi aşmaya başlamıştı. Kazım'ın söyledikleri insanlar arasında fısıldaşmalara neden oldu. Olayın en yakınındakiler, onun

söylediklerini arkalarına dönüp tekrar ederek toplanan grubun sonlarına kadar taşıdı. Faruk ve Raghuram başlarını perişan bir halde önlerine eğmişlerdi. Kazım Ali’nin, kendilerinden çok onu utandırdıklarını söylemesi tam bir darbe olmuştu.

Kalabalık biraz sessizleşince Kazım daha yumuşak bir tonla “İkiniz de bu yapttğınız için cezalandırılmalısınız,” dedi. “Ailelerinizle birlikte bu akşam sizin için bir ceza seçeceğiz. O zamana kadar siz de tuvaletleri temizlemekle görevlisiniz.”

Kalabalığın içinden tekrar fısıltılar duyuldu. Dine dayalı ayrılıklar potansiyel bir tehlikeydi. İnsanlar Kazım’ın olaya ciddiyetle yaklaşmasından memnundu. Etrafınıdakilerin çoğu Faruk ile Raghuram’ın dostluğundan bahsediyordu. Kazım’ın dediklerinin doğru olduğunun farkına vardım. Değişik inançlara sahip arkadaşların arasındaki kavga gerçekten topluluğa zarar veriyordu. O esnada Kazım Ali boynuna bağladığı yeşil atkıyı çıkardı ve herkes görsün diye havaya kaldırdı.

“Şimdi tuvaletlerde çalışacaksınız. Ama ilk iş olarak sizi atkımla birbirinize bağlayacağım Faruk ile Raghuram. Bugün birbirinize yaptıklarınızın bir bedeli olarak burnunuza dolan koku ile tuvaletlerde çalışırken arkadaş ve kardeş olduğunuzu hatırlayacaksınız.”

Kazım Ali eğildi ve iki adamı bileklerinden birbirine bağladı. Bağlama işini hallettikten sonra da ayağa kalkıp Faruk ile Raghuram’a tuvaletleri işaret etti. Kalabalık iki yana doğra ayrılıp yol açtı. Arkadaşlar yürümeye çalışırken birkaç kere tökezleyip ilerlemeyi başarmak için birbirlerinin yakınında kalıp aynı anda adım atmaları gerektiğini anladılar. Sonra da kollarını kenetleyip sanki üç bacakları varmış gibi ilerlemeye devam ettiler.

Kalabalık onların gidişini izlerken Kazım Ali’nin bilgeliğini övüyordu. Birkaç dakika önce ortama gerilim ve korku hakimken şimdi herkes gülüyordu. İnsanlar onunla konuşmak için döndüklerinde Kazım Ali’nin çoktan barakasının yolunu tuttuğunu gördüler. Ben ise onun uzaklaşırken güldüğünü görecek kadar yakınındaydım.

Gecekonduda geçirdiğim aylar boyunca onun bu gülümseyişini sık sık paylaşacak kadar şanslıydım. Kazım benim barakamı haftada iki, hatta

bazen üç kez ziyaret ediyor, bir kısmını Doktor Hamit'e yönlendirmeye başladıktan sonra sayısı artan hastalarımda gösterdiğim ilerlemeye göz atıyordu. Arada sırada sıçanlar tarafından ısırılmış bir çocuğu veya gecekondunun yanındaki inşaat alanında yaralanmış genç bir adamı da yanında getiriyordu. Bir süre sonra bu insanları niye şahsen getirmeyi tercih ettiğini öğrendim. Onlar, kendilerince bazı sebeplerle bana yalnız gelmeye çekinenlerdi. Bazıları sadece utangaçtı. Bazılarının yabancılara karşı çekinceleri vardı ve yabancılara güvenmiyorlardı. Bazıları ise köydeki klasik tedavi usulleri dışında herhangi bir ilaç almaya yanaşmıyordu.

Köyde iyileştirme amaçlı kullanılan bu karışımlardan bazıları benim için büyük sorundu. Aslında genel anlamda onları onaylıyor, kendim de mümkün olduğunca bu yöntemlere başvuruyor, hatta ayurvedayı Batı'daki eşdeğerlerine, yani ilaçlara tercih ediyordum. Ama bazı tedavi yöntemleri iyileştirici özelliklerden ziyade batıl inançlara dayanıyor, sağduyuya ve bilime ters düşüyordu. Örneğin frengiye karşı kolun üst kısmına bitkilerden oluşan bir turnike yapmak hiç de iyi bir sonuç vermiyordu. Eklem iltihabı ve romatizmaya karşı, ateşten kıpkırmızı yanan kömürler alınıp hastaların dizlerine ve dirseklerine tutuluyordu. Kazım Ali, uç noktalardaki bu tedavi yöntemlerini onun da onaylamadığını ama bunları yasaklamasının mümkün olmadığını söylemişti. Bunun yerine beni sıkça ziyaret ederek insanlara güven vermeyi seçmiş, bu sayede de beni ziyaret edenlerin sayısı her geçen gün biraz daha artmıştı.

Kazım Ali'nin koyu kahve cildi, zayıf ama zinde vücudunu bir boksör eldiveni gibi sıkıca sarıyordu. Sık, gümüş grisi saçları kısaydı ve saçının bir ton açığı bir keçisakalı vardı. Genellikle uzun pamuklu bir gömlek ve Batılıların giydiği tarzda beyaz bir pantolon giyerdi. Giysileri sade ve ucuzdu ama her zaman temiz ve ütülüydü. Kazım günde iki kez üzerini değiştirirdi. Onun kadar saygı görmeyen bir adam aynısını yapacak olsa züppelikle suçlanırdı fakat Kazım Ali gecekonduda nereye giderse gitsin gülücüklerle ve hayranlık dolu bir sevgiyle karşılanırdı. Ayakta kalma mücadelesi ve umutla dolu olan bu küçük dünyada, ortak kullanım için ayrılan kuyudaki suya nasıl ihtiyaç duyuyorsak, Kazım Ali'ye de öyle ihtiyaç duyuyor, onun inanılmaz derecede temiz beyaz giysilerini ruhsallığının ve ahlaki değerlerinin bir simgesi olarak görüyorduk.

Kazım'ın devirdiği elli beş sene, ortalamanın üzerindeki boyunda ve yapısında kendini çok az belli ediyordu. Genç oğluyla, su tanklarından bidonlara doldurdukları suyu omuzlarında barakalarına taşırken yarıştıklarına birçok kez şahit olmuştum. Kazım barakasının ana odasında yerdeki kilimlerin üzerine, ellerini yere koymadan dizlerini bükerek otururdu. Yakışıklı bir adamdı ve güzelliğinin büyük kısmını sağlık fışkıran zindeliği ile doğuştan liderlik vasıflarına sahip olmasının getirdiği doğal zarafetine borçluydu.

Kısa, gümüş grisi saçları, ince yapısı ve derinden gelen sesiyle Kazım bana Kadirbhai'yi anımsatıyordu. Bir süre sonra iki güçlü adamın birbirini iyi tanıdığını ve yakın arkadaş olduğunu öğrendim. Yine de iki adam arasında büyük farklar vardı. Bunlardan en önemlisi de liderliğe nasıl geldikleri ve kurdukları otoriteydi. Kazım onu seven insanlarca başa getirilmişti. Kadirbhai ise gücü ele geçirmiş ve bunu hem irade gücü hem de kaba kuvvetle korumuştu. İki zıt güç arasında mafya kralının gücü hakim güçtü. Kazım Ali'nin halkı onu lider olarak başa getirmişti ama buna kabul edip onaylayan, Kadirbhai'den başkası değildi.

Kazım Ali 'nin sık sık gücünü kullanması gerekirdi, çünkü gecekondudaki tek gerçek otorite onunkiydi. Büyüyen anlaşmazlıkları çözer, mülk ve yetkilerle ilgili zıtlaşmalara bir ortak yol bulurdu. İnsanların çoğu da işten evliliğe kadar her konuda onun fikrini alırdı.

Kazım'ın üç karısı vardı. İlk karısı Fatma ondan iki yaş, ikinci karısı Shaila ise on yaş küçüktü. Üçüncü karısı Najimah sadece yirmi sekiz yaşındaydı. Kazım ilk evliliğini aşk uğruna yapmıştı. Diğer iki evliliği ise bir daha evlenme şansları olmayan genç ve fakir dullarlaydı. Eşlerinden dördü erkek, altısı kız, on çocuğu olmuştu. İki dul eşin önceki evliliklerinden gelen beş çocuk da aileye katılmıştı. Kadınlara fınansal özgürlük sağlamak için, Kazım onlara ayaklı dikiş makineleri almıştı. İlk eşi Fatma makineleri barakanın dışındaki bir sundurmanın altına kurdurmuş, gömlek ve pantolon yapmaları için dört terzi kiralamıştı.

Bu küçük işletme, terziler ve ailelerini geçindiriyor ve üç eş arasında paylaşılan küçük bir kazanç sağlıyordu. Kazım bu işin yürütülmesinde hiç rol oynamamış ve bütün ev masraflarını karşılamaya devam etmişti. Eşleri paranın kendi paylarına düşen kısmını biriktirmek ya da harcamak

konusunda serbestti. Zamanla terziler, Kazım’ın barakasının yanında barakalar satın almış, çocukları ve eşleriyle birlikte onu bir baba ve dost olarak gören otuz dört kişilik büyük bir aile oluşturmuşlardı. Ev halkı her zaman rahat ve mutluydu. Ağız dalaşına ya da huysuzluğa hiç izin vermezlerdi. Çocuklar neşe içinde oyun oynar, sorumluluklarını istekle yerine getirirdi. Kazım haftanın belli günleri çadırını halka açar, onların şikayederini ve isteklerini dinlerdi.

Tabii ki her anlaşmazlık ve sorun Kazım Ali’nin evine kendiliğinden taşınmıyor, bazen de Kazım’ın bir polis ve hakim rolü üstlenmesi gerekiyordu. Abdullah’ın beni cüzamlıların mekanına götürmesinden birkaç hafta sonra, bir sabah Kazım’ın evinin önünde oturmuş çay içiyordum ki Jeetendra koşarak yanımıza geldi ve bir adamın karısını dövdüğünü, kadının ölmesinden korktuklarını söyledi. Kazım Ali, Jeetendra, Anand, Prabaker ve ben hemen dar yollardan geçip gecekondunun uçlarında, bataklığın kenarındaki barakalardan birine ulaştık. Barakanın etrafında kalabalık bir grup toplanmıştı. Yaklaştıkça içeriden gelen acınılası çığlıkların ve birine inen darbelerin sesini duyduk.

Kazım Ali, Johnny Cigar’ın barakanın yakınında durduğunu gördü ve kalabalığı iterek ona yaklaştı.

“Neler oluyor?” diye sordu sert bir şekilde.

Johnny sesli bir şekilde tükürerek “Joseph sarhoş,” dedi. “*Bahinchudh* sabahtan beri karısını dövüyor.”

“Sabahtan beri mi? Bu ne kadar zamandır böyle devam ediyor?”

“Üç saat, belki biraz daha fazla oldu. Ben daha yeni geldim. Bana da başkaları haber verdi. Seni de bu yüzden çağırdım Kazımbhai.”

Kazım kaşlarını çattı ve Johnny’nin gözlerinin içine kızgın bir şekilde baktı.

“Bu Joseph’in karısını ilk dövüşü değil. Neden buna engel olmadın?”

Johnny “Ben...” diye söze başlayacak oldu ama Kazım’a bakamayıp gözlerini yere indirdi. Sanki öfkelenmiş, ağlamanın eşiğine gelmişti. “Ben ondan korkmuyorum! Buradaki kimseden korkmuyorum! Bunu biliyorsun! Ama o... Kadın... Onun eşi...”

Gecekondu sakinleri oldukça yakın oturuyorlardı. Özel hayatlarında çıkardıkları sesler, yaptıkları hareketler, hep iç içeydi. Yine de aile içinde çıkan anlaşmazlıklara kimse karışmak istemezdi. Böyle vahşi bir hal alsa bile. Kazım Ali, Johnny’yi sakinleştirmek için elini onun omzuna koydu. Tam da bu sırada barakadan yeni bir darbe sesi ve acı dolu bir çığlık daha yükseldi.

içimizden birkaçı bu dayağa bir son verme amacıyla hemen öne atıldık. Birdenbire barakanın derme çatma kapısı kırılarak açıldı ve Joseph’in kansı baygın bir halde ayaklarımızın dibine düştü. Kadın çırılçıplaktı. Uzun saçları düğümlenmiş, kan içinde kalmıştı. Bir çeşit sopayla zalimce dövülmüştü. Sırtında, kalçasında, bacaklarında morluklar vardı.

Kalabalık korku içinde geri çekildi. Vücudundaki korkunç yara bere yanında kadının çıplaklığından da etkilenmişlerdi. Bu beni de etkilemişti. O yıllarda çıplaklık Hindistan’da gizli bir din gibiydi. Deliler ve kutsal kişiler dışında kimse çıplak görülemezdi. Gecekondudaki arkadaşlarım bana dürüstçe, yıllardır evli oldukları halde karılarını hiç çırılçıplak görmediklerini söylemişti. Hepimiz Joseph’in eşine karşı büyük bir acıma duygusuyla sarsılmıştık. Utanç, gözlerimizi yakarak içimize dolmuştu.

O esnada barakadan bir bağrış daha duyuldu ve Joseph sendeleyerek kapıdan çıktı. Pamuklu pantolonu idrarla lekelenmişti. Tişörtü yırtık pırtık ve pislik içindeydi. Yüzünden vahşi, sersem bir sarhoşluk akıyordu. Saçı darmadağın olmuş, yüzü kanla lekelenmişti. Karısını dövmek için kullandığı bambu sopa hala elindeydi. Güneşte gözlerini kıstı ve bakışları kalabalıkla kendisi arasında yüzüstü düşmüş karısının üzerinde odaklandı. Joseph ona bakarak küfretti ve bir kez daha vurmak, için sopayı kaldırdı.

Bizi kıpırtısız kılan şoktan kurtulduk ve Joseph’i durdurmak için harekete geçtik. Şaşırtıcıydı ama Joseph’e ilk ulaşan küçük Prabaker’di. Prabaker kendinden çok daha iri olan adamı tuttu ve onu geriye doğru itti. Sopa elinden alındıktan sonra Joseph yere yatırıldı. Küfürler edip bağırıyor,

dudaklarından tükürükler saça saça sövüyordu. Kalabalıktan birkaç kadın çıktı ve sanki yastaymış gibi ağlayarak Joseph'in karısını sarı ipek bir sariyle örterek kaldırdı.

İşte o an kalabalık Joseph'i linç edebilirdi ama Kazım hemen kontrolü ele aldı. İnsanlara dağılmalarını veya geri çekilmelerini, Joseph'i tutan adamlara da onu bırakmamalarını söyledi. Bir sonraki emri ise beni oldukça şaşırttı. Ben polisi arayacağını düşünmüştüm. Ama o, Joseph'in ne içtiğini öğrendi ve oraya iki şişe daha getirilmesini istedi. Aynı zamanda Johnny Cigar'a esrarlı sigara hazırlamasını buyurdu. *Daru* olarak bilinen ev yapımı sert içki getirildiğinde, Prabaker ve Jeetendra'ya ona zorla içki içirmeleri emrini verdi.

Joseph'i genç ve güçlü adamların arasına oturtup ona bir şişe içki uzattılar. Joseph birkaç saniye şüpheli bir şekilde onlara baktıktan sonra şişeyi kaparak uzun uzun içti. Etrafındaki genç adamlar sırtını sıvazlıyor, onu daha fazla içmeye teşvik ediyordu. Çok güçlü olan içkiden biraz daha içen Joseph bir süre sonra yeterince içtiğini söyleyip içkiyi önünden uzaklaştırmaya çalıştığında, genç adamlar belli belirsiz zor kullanmaya başladı. Onunla gülüp şakalaşırken şişeyi dudaklarının arasına götürüp dişlerinin arasından ağzına akıtmaya çalıştılar. Johnny Cigar da esrarı yakıp Joseph'e uzattı. Elindeki kanlı sopayla barakasından çıkalı yirmi dakikayı geçmemişti ki Joseph kafasını yere gömerek sızdı.

Kalabalık bir süre onun horlamasını dinledi ve daha sonra kendi işlerine bakmak üzere evlerine çekilmeye başladı. Kazım genç adamlara Joseph'in yanında kalmalarını ve onu yakından izlemelerini tembihledikten sonra sabah ibadetini yerine getirmek için yarım saatliğine uzaklaştı. Geri geldiğindeyse su ve çay sipariş etti. Johnny Cigar, Anand, Rafik, Prabaker ve Jeetendra, Joseph'i izleyen gruptaydı. İçlerinde Veejay adında genç, güçlü bir balıkçı ve oldukça koyu teni nedeniyle *Andhkaara* ya da bir başka deyişle *Karanlık* olarak çağırılan bir arabacı da vardı. Güneş doruk noktasına ulaşıncaya kadar gruptaki adamlar sessizce sohbet ettiler. Boğucu nem üzerimize çökmeye başlamıştı.

Normalde diğerleri gibi oradan uzaklaşmış olurdum ama Kazım kalmamı rica etmişti. Ben de branda bezinden yapılmış bir taraçanın gölgesinde

oturdum. Veejay’in dört yaşındaki kızı Sunita ben istemeden bana bir bardak su getirdi. Minnettarlıkla ılık suyu içtim.

“*Tsangli mulgi, tsangli mulgi*” diye ona Marathi dilinde teşekkür ettim. *İyi kız, iyi kız.*

Sunita beni memnun edebildiğine çok sevindi ve bana güler yüzüyle uzun uzun baktı. Üzerinde İngilizce olarak ARSIZ YÜZÜM yazan kırmızı bir elbise vardı. Elbisenin yırtık olduğunu ve Sunita’ya küçük geldiğini farkettim. Ona ve gecekondudaki birkaç çocuğa Moda Sokağı denen pazardan birkaç ucuz giysi almaya karar verdim. Gecekondudaki akıllı, mutlu çocuklarla her konuştuğumda, aklımın bir köşesine bunu yazardım. Sunita boş bardağı aldı ve küçük çıplak ayaklarıyla uzaklaşırken ayak bileğindeki hal halın çanlarından çıkan müzik etrafa yayıldı.

Bütün erkekler çay içmeyi bitirdikten sonra Kazım Ali onlardan Joseph’i uyandırmalarını istedi. Joseph söylenerek ve homurdanarak uyandı. Gözlerini açıp sersemlemiş başını sallayarak aksi bir tavırla su istedi.

“*Pani nahin*” diye cevap verdi Kazım. *Su yok.*

Adamlar bu sefer de ısrarcı bir şekilde şakalarla ve sırt sıvazlamalarla Joseph’e ikinci şişeyi uzattı. Bir esrarlı sigara daha sarıldı ve gençler de onunla birlikte içti. Joseph durmaksızın su istiyor, her seferinde ağzından aşağı içki boca ediliyordu. Üçüncü şişe bitmeden Joseph yana doğru kayarak tekrar bayıldı. Yükselen güneş doğruca yüzüne geliyordu ama hiç kimse onu gölgeye taşımak gibi bir girişimde bulunmadı.

Kazım tekrar uyandırılmasını emretmeden önce onun beş dakika kadar uyumasına izin verdi. Joseph uyanır uyanmaz öfkeli bir şekilde sövüp saymaya başladı. Kalkıp barakasına doğru gitmeyi denedi ama Kazım Ali kanlı bambu sopasını alarak onu Johnny Cigar’a uzattı. Tek bir kelime söyledi: *Başlayın!*

Johnny sopayı kaldırdı ve Joseph’in sırtına sesli bir şekilde indirdi. Joseph inledi ve emekleyerek uzaklaşmaya çalıştı fakat genç adamlardan oluşan grup onu tekrar aralarına aldı. Johnny bir kez daha Joseph’e sopayla vurdu. Joseph öfke içinde bağırınca genç adamlar ona tokat atarak susması için

bağırdılar. Joseph bulanık gören gözleriyle etrafa bakıp kendini korumaya çalışırken Johnny bir darbe daha indirdi.

“Ne yaptığını biliyor musun?” diye sert bir şekilde sordu Johnny. Sopayı Joseph’in omzuna indirdi. “Konuş, sarhoş it! Ne korkunç bir şey yaptığım biliyor musun?”

“Bana vurmayı kes,” diye hırladı Joseph. “Bunu neden yapıyorsun?”

“Ne yaptığını bilmiyor musun?” diye bir kez daha sordu Johnny ve sopa bir kez daha indi.

Joseph “Ah!” diye bir çığlık attı. “Ne yapmışım? Ben hiçbir şey yapmadım!”

Bu sefer sopayı eline Veejay aldı ve Josesph’in koluna vurdu. “Karını dövdün, seni sarhoş domuz! Onu öyle bir dövdün ki ölebilir!”

Veejay sopayı Jeetendra’ya uzattı, o da Joseph’in kalçasına vurdu.

“O ölüyor! Sen bir katilsin! Kendi karını öldürdün!”

Joseph kollarıyla kendini korumaya çalıştı ve gözleriyle kaçacak yer aramaya koyuldu. Jeetendra bir kez daha sopayı kaldırdı.

“Bütün sabah karını dövdün ve onu çıplak bir halde dışarı attın. Al bakalım, seni sarhoş herif. Bunu da al! Tıpkı karını dövdüğün gibi. Nasıl, hoşuna gitti mi katil?”

Joseph’in bir şeyleri algılamaya başladığını gösteren ifadesi birdenbire korkunç bir acıyla doldu. Jeetendra sopayı Prabaker’e uzattı ve bir sonraki darbe Joseph’i gözyaşlarına boğdu.

“Hayır!” diye ağladı Joseph. “Bu doğru değil! Ben hiçbir şey yapmadım! Bana ne olacak? Onu öldürmek istemedim! Tanrım, bana ne olacak? Bana su verin. Suya ihtiyacım var!”

“Su yok,” dedi Kazım Ali.

Sopa tekrar tekrar kalkıp indi. Şimdi Andhkaara’nın elindeydi.

“Kendin için mi endişeleniyorsun köpek? Peki ya zavallı karın ne olacak? Onu döverken endişelenmiyordun. Bu sopayı onun üzerinde ilk defa kullanmadın değil mi? Artık her şey bitti. Onu öldürdün. Artık ne onu ne de başka birini döveceksin. Hapiste öleceksin.”

Sopayı eline tekrar Johnny Cigar aldı.

“Ne kadar da büyük, güçlü bir adamsın! Senin yarın boyundaki karını dövmek ne büyük bir cesaret. O kadar cesursan gel de beni döv kahraman! Hadi, şu sopanı al da onunla bir erkeği dövmeye çalış, seni ucuz kabadayı.”

Joseph kendine acımaya devam ederek gözyaşları içinde “Su...” diye mırıldandı ve yere kapaklandı.

Kazım Ali bir kez daha “Su yok,” dedi ve Joseph kendini kaybetti.

Yeniden uyandırdıklarında Joseph neredeyse iki saattir güneşin altındaydı ve büyük bir ıstırap içindeydi. Su için yakarırken ona uzatılan tek şey içki şişesiydi. İçkiyi reddetmek istediğini ama susuzluğunun umutsuz bir hal aldığını görebiliyordum. Titreyen ellerle içki şişesini kabul etmek zorunda kaldı ve kavrulmuş diline birkaç damla içki değer değmez sopa tekrar üzerine indi. Joseph’in ağzından aşağı içki akmaya başladı ve şişe yere düştü. Johnny şişeyi yerden kaldırıp içinde kalan içkiyi Joseph’in başından aşağı döktü. Joseph ellerinin ve dizlerinin üzerinde uzaklaşmaya çalışıyor ama etrafını saran adamlar onu tekrar ortaya getiriyorlardı. Jeetendra sopayı kaldırdı ve Joseph’in kalçasına ve bacaklarına vurmaya başladı. Joseph ağlıyor, inliyor, bağırıyordu.

Kazım Ali bir barakanın gölgelik girişinde oturuyordu. Prabaker’i yanına çağırdı ve Joseph’in arkadaşlarıyla akrabalarının yanı sıra Maria’nın, yani karısınınkilerin de çağırılmasını istedi. İnsanlar gelip halkadaki genç adamların yerini almaya başladı ve Joseph’in işkencesi devam etti. Saatler boyunca arkadaşları, komşuları ve akrabaları onu yermeye ve karısına vahşice saldırdığı, sopayla onu dövmeye devam etti. Darbeler oldukça keskindi ve can yakıcıydı ama derisini yaracak kadar sert değildi. Bu acı veren fakat çok tehlikeli olmayan bir cezaydı.

Orayı terkedip öğleden sonra birkaç defa daha uğradım. Gecekondu sakinlerinden yolu oradan, geçenler izlemek için duruyordu. Bazıları Joseph'i çevreleyen gruba katılıyor, bazıları ise bir süre izledikten sonra uzaklaşıyordu. Kazım Ali barakanın kapı girişinde dimdik oturuyor, ciddi bir ifadeyle gözlerini Joseph'i çevreleyen gruptan ayırmıyordu. Sessizce söylediği bir kelime veya belli belirsiz bir hareketle cezalandırmayı yönetiyor, adamın üzerinde dinmek bilmeyen bir baskı yaratırken aynı zamanda insanların taşkınlık yapmasını da engelliyordu.

Joseph tamamen çözülmeden önce iki defa daha kendinden geçti. İçindeki kin ve dirençten eser kalmamıştı. Durmadan hıçkırarak karısının ismini tekrarlıyordu. *Maria, Maria, Maria*...

Kazım Ali ayağa kalktı ve kalabalığa yaklaştı. Beklediği an buydu. Veejay'a başını salladı ve o da yakındaki bir barakaya gidip yanında ılık su, sabun ve iki havluyla geri geldi. Joseph'i döven adamlar onu kucaklayıp yüzünü, boynunu, ellerini, ayaklarını yıkamaya başladı. Ona su verip saçını taradılar, sarılarak sabah başlayan cezalandırma sürecinden bu yana ilk defa güzel sözler söylediler. Eğer gerçekten üzgünse bağışlanacağını ve yardım bulacağını söylediler. Ben de dahil birçok insan öne getirildi ve Joseph ayaklarımıza dokundu. Ona temiz bir gömlek giydirdiler ve Joseph'i nazikçe ayağa kaldırdılar. Kazım Ali ona yaklaştı ve kan çanağı olmuş gözlerine baktı.

Yumuşak bir ses tonuyla "Karın Maria ölmedi," dedi.

"Ölmedi mi?" diye mırıldandı Joseph.

"Hayır, ölmedi. Ağır yaralı ama yaşıyor."

"Tanrı'ya şükürler olsun, Tanrı'ya şükürler olsun."

"Senin ailendeki ve Maria'nın ailesindeki kadınlar bir karar verdiler," dedi Kazım. "Karına ne yaptığını biliyorsun, bunun için pişman mısın?"

"Evet Kazımbhai," dedi Joseph ağlayarak. "Çok üzgünüm, çok."

“Kadınlar, Maria’yı iki ay görmemen gerektiğine karar verdi. Maria çok hasta. Onu neredeyse öldürüyordun. İyileşmek için iki aya ihtiyacı var. Bu süre zarfında sen de her gün çalışacaksın. Uzun saatler boyunca çok sıkı bir şekilde çalışacak ve para biriktireceksin. Su dışında hiçbir şey, bir damla alkol bile içmeyeceksin. Anlıyor musun? Çay, süt dahi içmeyeceksin. Bunu da cezanın bir parçası olarak görmelisin.”

Joseph zayıf bir şekilde başını salladı.

“Tamam, tamam, olur.”

“Maria sana geri dönmemeyi seçebilir. Bunu da bilmelisin. İki ay sonunda senden boşanmak isteyebilir. Eğer böyle bir arzusu olursa, bil ki ona yardımcı olacağım. Ama iki ayın sonunda seni tekrar kabul ederse, iki ay boyunca sıkı çalışmanın sonunda biriktirdiğin parayla onu dağlara tatile götüreceksin. Karınla birlikte gittiğin o yerde, içindeki çirkinlikle yüzleşip onu yenmeye çalışacaksın. İnşallah karınla birlikte mutlu ve erdemli bir yaşam sürersiniz. Kararımız budur. Şimdi gidebilirsin. Daha fazla konuşmaya gerek yok. Bir şeyler ye ve uyu.”

Kazım ayağa kalktı, döndü ve oradan uzaklaştı. Joseph’in arkadaşları ona yardımcı olup onu barakasına taşıdılar. Baraka temizlenmiş, Maria’nın eşyalarının hepsi kaldırılmıştı. Joseph’e pilav ve kuru fasulye verildi. Azıcık yedikten sonra yatağa uzanan Joseph’in yanına iki arkadaşı oturdu ve ellerindeki yeşil kağıttan yelpazelerle onu serinlettiler. Kanlı sopanın ucuna bir ip bağlandı ve Johnny Cigar herkes görsün diye onu Joseph’in barakasının önüne astı. Joseph’in iki ay sürecek cezası boyunca sopa orada kalacaktı.

Uzak olmayan barakalardan birinde birisi radyoyu açtı ve kalabalık gecekondunun sokaklarını Hintçe bir aşk şarkısı kapladı. Bir yerlerde bir çocuk ağlıyordu. Joseph’in işkencesinin yapıldığı yerde tavuklar eşeleniyordu. Bir yerlerde bir kadın gülüyor, çocuklar oyun oynuyor, bir bilezik satıcısı Marathi dilinde müşterileri baştan çıkarmak için şarkısını söylüyordu. *Bilezik güzellik, güzellik de bileziktir!*

Hayatın sıradan akışı gecekonduya geri gelince ben de dolambaçlı yollardan evime döndüm. Balıkçı adam ve kadınlar Sassoon İskelesi’nden

geliyordu. Ellerindeki kovalarda, deniz kokusunu da yanlarında getiriyorlardı. Gecekondu hayatının dengeleyici zıtlıklarından biri de tütsü satıcılarının aynı saatlerde yasemin, sandal ağacı, gül, paçuli örneklerini yakarak sokaklarda gezmeye başlamasıydı.

O gün, yirmi beş bin kişilik küçük şehirlerinde, polis, hakim, mahkeme ve hapishane olmadan insanların kendi kendine nasıl yaşadığını görmüştüm. Haftalar önce Faruk ile Raghuram kavga edip de birbirlerine bağlı olarak bir gün boyunca tuvaletlerde çalışma cezası aldıklarında Kazım Ali’nin bana söylediği bir şey aklıma geldi. İki erkek, sıcak bir banyo yapıp kendilerini temizledikten ve temiz kıyafetler giydikten sonra aileleri, arkadaşları ve komşularından oluşan bir kurulun önüne çıkmıştı. Lambalar rüzgarda sallanırken ve ışıklarıyla yüzleri aydınlatırken barakaların duvarlarında gölgeler birbirini kovalıyordu. Hintli ve Müslüman arkadaşlarının ve komşularının aldığı kararı Kazım Ali açıklamıştı. Din hakkında kavga ettiklerinden ötürü her biri diğerinin inancına ait bir duayı tam olarak ezberleyecekti.

Kazım Ali iki genç adama bakarak “Böylece adalet sağlanacak,” demişti. “Adalet hem adil hem de bağışlayıcı olmaktan geçer ve herkes tatmin olana kadar da adalet sağlanmış sayılmaz. Bu iki genç adama yaptığımızdan anlaşılacağı üzere, adalet sadece yanlış yapanları cezalandırmak amacıyla kullanılmaz. Biz aynı zamanda adaletle onları kurtarmaya da çalışırız.”

Bu sözleri artık ezbere biliyordum. Kazım Ali bunları söyledikten kısa bir süre sonra duyduklarımı günlüğüme not etmiştim. Maria’nın ıstıraplı gününe ve Joseph’in utancına şahit olduğum o gün eve geldiğimde lambayı yaktım ve siyah günlüğümü açıp sayfadaki kelimelere yeniden baktım. Yakınlarda bir yerlerde Maria’nın dostları onu teselli ediyor, yara bere içindeki vücudunu ferahlatmaya çalışıyordu. Joseph’in barakasında da Prabaker ve Johnny ilk nöbeti almış, komşuları uyurken onun yanında beklemişlerdi. Akşamın uzun gölgeleri geceye karışırken sıcak havanın durgunluğunu ve yemek kokularını içime çektim. Düşüncelere boğulduğum o anda her taraf sessizdi. Öyle sessizdi ki yüzümden önümdeki sayfaya düşen ter damlalarının sesini duyabiliyor, her damlanın düştüğü kelimeye tek tek bakıyordum. *Adil... Bağışlayıcı... Cezalandırma... Kurtarma...*

ON İKİNCİ BÖLÜM

Bir hafta oldu üç hafta, bir ay oldu beş ay. Turist müşterilerimle Colaba sokaklarında dolaşırken ara sıra Didier'e, Vikram'a ya da Leopold'un Yeri'nden tanıdığım diğer insanlara rastlıyordum. Bazen de Karla'yı gördüm ama onunla hiç konuşmadım. Fakirken ve gecekonduda yaşarken onunla yüzleşmek istemedim. Yoksulluk ve gurur, kan kardeş gibidir. Fakat sonunda mutlaka biri diğerini öldürür.

Geçen beş ay boyunca Abdullah'ı bir daha görmedim ama oldukça tuhaf haberciler vasıtasıyla onunla iletişimim sürdü. Bir sabah barakamdaki masamın başında oturmuş bir şeyler yazarken varoşlarda yaşayan köpeklerin daha önce hiç duymadığım bir şekilde havladığını duyunca yerimden kalktım. Köpeklerin kızgın ve korkmuş oldukları besbelliydi. Kalemimi masaya bıraktım fakat ne yerimden kımıldadım ne de kapımı açtım. Köpekler genellikle geceleri daha saldırgan olurdu. Gündüz vakti bu kadar köpürmelerine ilk defa şahit oluyordum. Çıkardıkları ses şaşırtıcı olduğu kadar tedirgin ediciydi de. Sürünün giderek benim barakama yaklaştığını anladığımda, kalbim hızlı hızlı çarpmaya başladı.

Barakamın aralıklı hasır duvarından içeriye yer yer sabahın altın rengi ışıkları vuruyordu. Dışarıdaki yoldan insanlar geçtikçe bu ışık süzmeleri gölgeleniyordu. Ulumalara, havlamalara bağırtılar ve çığlıklar da eşlik etmeye başlamıştı. Barakamda silah olarak kullanabileceğim tek şey kalın bir bambu sopasıydı. Hemen onu elime aldım. Artık bağırışlar ve havlamalar tam benim barakamın önünden geliyordu. Hedef benim kapım gibiydi.

Kapı olarak kullandığım ince kontrplağı açmamla elimdeki sopayı atmam bir oldu. Yarım metre kadar uzağımda kocaman, kahverengi bir ayı

duruyordu. Hayvan ayağa kalkmış, kapı eşiğini dehşet verici cüssesiyle kaplamıştı. Arka ayaklarının üzerinde rahatlıkla duruyor, devasa pençeleri omuzlarımın hizasına kadar geliyordu.

Ayının varlığı gecekondudaki köpekleri adeta çıldırtmıştı. Yakına gelmeye de cesaret edemediklerinden birbirlerine dönmüş delice bir öfkeyle havlıyorlardı. Köpekleri ve heyecanlı insan kalabalığını görmezden gelen ayı o sırada eğildi ve gözlerimin içine baktı. Gözleri büyüktü ve topaz rengiydi. Duygulu bir bakışı vardı. Hayvan homurdandı ama bu homurtu tehdit edici olmaktan ziyade içimden okuduğum dua gibi garip bir şekilde yatıştırıcıydı. Onu duyduğumda korkum uçup gitmişti. Aramızdaki yarım metre mesafeden bu vahşi sesin bana doğru yankılanarak gelişini içimde hissettim. Ayı, suratlarımız arasındaki mesafe santimetrelere inene kadar bana yaklaştı. Islak, siyah çenesinden aşağı köpükler akıyordu. Bir şekilde ayının bana bir zararı dokunmayacağını hissetmiştim. Hayvanın gözlerinde başka bir ifade vardı. Bakışmamız yalnızca saniyeler sürdü ama bu süre zarfında onda gördüğüm katışıksız, saf hüzün öyle yoğundu ki sanki bana bu süre çok daha uzunmuş gibi geldi.

Köpekler birbirine saldırıyor, nefret ve korkuyla uluyup inliyor, ayının üstüne atlamak istiyor ama korkularına yeniliyorlardı. Çocuklar çığlık atıyor, insanlar çılgına dönmüş köpeklerden kaçınmaya çalışıyordu. Ayı yavaşça dönüp aynı yavaşlıkla koca pençesini köpeklere doğru savurunca köpekler dört yana dağıldı ve bir grup genç adam da bunu fırsat bilip onları taş ve sopalarla uzaklaştırdı.

Ayı iki yana doğru sallandı ve iri gözleriyle kalabalığa baktı. Hayvanı daha net görünce çivili deri bir tasması olduğunu farkettim. Tasmaya iki zincir bağlanmıştı ve bunları iki adam tutmaktaydı. O zamana kadar adamları görmemiştim. Üzerlerine, hepsi de göz alıcı bir mavi olan yelek, sarık ve pantolon giymiş ayı oynatıcılarıydı bunlar. Göğüsleri ve yüzleri bile, tıpkı hayvanın tasması ve metal zinciri gibi bir maviye boyanmıştı. Ayı tekrar döndü ve bana baktı. Kulaklarıma inanamadım ama zincirini tutan adamlardan biri de benim ismimi söyledi.

“Bay Lin? Siz Bay Lin misiniz?”

Ayı, sanki kendisi de bu sorunun cevabını bekliyormuş gibi bana bakıyordu.

Kalabalıktan birkaç kişi “Evet,” diye yanıtladı. “Evet! Bu Bay Lin! Bu Linbaba!”

Ben hala kapı eşiğinde hareket edemeyecek ya da konuşamayacak kadar şaşkın bir halde duruyordum. İnsanlar gülüyor, dalga geçiyordu. Biraz daha cesur olan çocuklardan bazıları ayıya neredeyse dokunacak kadar yaklaşmıştı. Anneleri çığlık atıp gülerek hemen çocuklarını kolları arasına almakta gecikmedi.

Mavi suratlı adamlardan biri Hintçe “Biz dostuz,” dedi. Dişleri, masmavi suratında göz alıcı bir beyazdı. “Sizin için bir mesaj getirdik.”

İkinci adam yeleğinden buruşmuş sarı bir zarf çıkarıp görmem için bana doğru uzattı.

“Bir mesaj mı?” diye sorabilmeyi başardım sonunda.

Adamlardan ilki “Evet, önemli bir mesajınız var efendim,” diye cevap verdi. “Ama ilk önce yapmanız gereken bir şey var. Mesajı almadan önce yerine getirmeniz gereken bir söz var. Bu çok hoşunuza gidecek.”

Adamlar Hintçe konuşuyordu ve ben de *vachcan*, yani ‘söz’ kelimesinin anlamını tam olarak bilmiyordum. Barakamdan dışarı bir adım atıp ayının etrafına baktım. Düşündüğümden daha çok insan toplanmış, ayının pençelerinin menzili dışında durmuşlardı. İçlerinden birkaçı Hintçe bir kelime olan vachan’ı tekrar etti. Araya başka sesler, başka diller ve köpeklere atılan taşların sesiyle köpeklerin havlaması da karışınca, küçük çaplı bir kargaşa çıkmıştı.

Taşlı yollardan havaya toz kalktı ve modern bir şehrin ortasında olmamıza rağmen bambu barakaların ve ağzı açık kalabalığın oluşturduğu görüntü, unutulmuş bir diyardaki bir köye ait gibi göründü. Ayı oynatıcılarına iyice bakınca onların düşsel varlıklar olduğunu düşündüm. Açıkta kalan maviye boyalı göğüsleri ve kolları iyice kaslıydı ve pantolonlarında gümüş ziller,

kırmızı ve sarı püsküller vardı. İki adamın da saçı uzundu ve iki parmak kalınlığında örgülerle örülmüş, uçlarına gümüş ipler bağlanmıştı.

Kolumda bir el hissedince neredeyse korkudan havaya sıçrayacaktım. Bu Prabaker'di. Her zamankinden de olağanüstü bir şekilde gülümsüyordu ve koyu gözlerinden sevinç okunuyordu.

"Bizimle yaşadığın için çok şanslıyız Lin. Biz de pek sıkıcı değilizdir ama sen bize daima değişik maceralar yaşatıyorsun!"

"Bununla bir ilgim yok Prabu. Ne diyor bu adamlar? Ne istiyorlar?"

"Senin için bir mesajları var Lin. Ama mesajı iletmeden önce gerçekleştirilmesi gereken bir şey var. Bilirsin... Bir şart..."

"Şart mı?"

"Evet. 'Şart' ne anlama geliyor biliyorsun değil mi? Yani yerine getirmen gereken küçük bir koşul var." Prabaker neşeyle sırıtarak bilgisini benimle paylaşma fırsatını kaçırmadı. Nasıl oluyorsa en sinir bozucu anlarda bile böyle neşeli açıklamalar getirmekte üstüne yoktu.

"Şartın ne demek olduğunu biliyorum Prabu. Bilmediğim bu adamların kim olduğu ve mesajın kimden geldiği."

Prabaker dikkatin kendi üzerine toplanmasından memnun olarak hemen adamlara Hintçe bir şeyler sordu. Ayı oynatıcıları da aynı şekilde hızla Prabaker'e cevap verdi. Söylediklerini anlamamıştım ama kalabalıkta söylenenleri işitecek kadar yakında duranlar kahkahaya boğulmuştu. Ayı artık dört ayağının üzerinde duruyor, ayağımı kokluyordu.

"Ne dediler?"

Prabaker de gülmemek için kendini zor tutarak "Mesajı kimin yolladığını söylemeyecekler Lin," diye yanıtladı. "Bu büyük bir sır, kimseye söylemeyecekler. Sana mesajı vermeleri için de önce bir koşulu yerine getirmen gerekiyor."

"Neymiş o?"

“Ayıya sarılman gerekiyor.”

“Ne yapmam gerekiyor?”

“Ayıya sarıl. Onu şöyle kocaman kucaklaman gerekiyor.”

Prabaker bana sıkı sıkı sarıldı ve kafasını göğsüme yasladı. Bunu gören kalabalık çılgınca alkışladı, ayı oynatıcılan tiz bir sesle haykırdı, hatta ayı bile ayağa kalkıp dans etmeye başladı. Suratımdaki şaşkın ve isteksiz ifade insanları daha da güldürüyordu.

Başımı sallayarak “İmkanı yok,” dedim.

Prabaker gülerek “Tabii var,” dedi.

“Dalga mı geçiyorsun? Hiç şansı yok dostum.”

Ayı oynatıcılarından biri “*Takleef nahin!*” diye bağırdı. *Sorun yok!* “Gayet güvenli. Kano çok arkadaş canlısıdır. Kano, Hindistan’daki en canayakın ayıdır. Kano insanları çok sever.”

Adam daha sonra ayıya biraz daha yaklaştı ve ayıya Hintçe emirler vermeye başladı. Kano iki ayağının üzerine kalktığında da ayı oynatıcısı ona doğru gidip sarıldı. Ayı pençelerini adama dolamış, ileri geri sallanıyordu. Birkaç saniye sonra ayı oynatıcısını serbest bıraktı, adam da kalabalığa dönerek coşkulu alkışlara yüzünde kocaman bir gülümsemeyle eğilerek selam verdi.

Ben tekrar “İmkanı yok,” dedim.

Prabu katıla katıla gülüyordu. “Ah, hadi ama Lin. Kucakla şu ayıyı,” diye ısrar etti.

“Prabu, ayı falan kucaklamayacağım.”

“Hadi Lin. Mesajın ne olduğunu öğrenmek istemiyor musun?”

“Hayır.”

“Önemli olabilir ama.”

“Umrumda değil.”

“Belki ayıyı kucaklamak hoşuna gidecektir Lin.”

“Gitmez.”

“Belki gider.”

“Yok.”

“Alıştırma olsun diye sana bir kere daha sıkıca sarılmamı ister misin?”

“Hayır, bir kere yetti.”

“O zaman sarıl şu ayıya.”

“Olmaz, üzgünüm.”

Prabaker tatlı dille ısrara devam etti. “Hadi, lütfen!”

“Olmaz.”

Prabaker kalabalığın da desteğini isteyerek “Lin, lütfen ayıyı kucakla,” dedi. Evimin yakınındaki sokakları kaplamış yüzlerce insan bana bakıyordu. Çocuklar barakaların üzerine tırmanmış, ne olup bittiğini görmeye çalışıyordu.

“Hadi, yap şunu, yap şunu,” diye bağırmaya başladı kalabalık.

Etrafıma ve kahkahalarla gülen suratlara şöyle bir baktım ve başka seçeneğim olmadığını gördüm. Öne doğru iki adım attım, korkarak ayıya doğru uzanıp yavaşça yüzümü Kano’nun tüylü kürküne gömdüm. Ayı şaşırtıcı derecede yumuşak ve tombuldu. Hayvan tamamen kastan oluşan ön ayaklarıyla inanılmaz bir güçle omuzlarıma tutundu. İşte o an çaresizliğin gerçek anlamını anladım.

Aklıma korkunun yol açtığı bir düşünce gelmiş, Kano'nun bir kalemi ikiye bölermiş gibi kolay bir şekilde beni ikiye ayırabileceği gerçeğini gözümün önüne getirmiştim. Ayının homurtusu kulaklarımın içindeydi sanki. Burnum yosun kokusu gibi bir kokuyla doldu. Bu kokuyla birlikte yeni bir çift deri ayakkabının ve bir çocuğun yün battaniyesinin kokusu da sanki birbirine karışmıştı. Ayrıca havada sanki göz yakıcı bir amonyak kokusu vardı. Kano sıcaktı ve bir o yana bir bu yana kımıldıyordu. Parmaklarımın altındaki kürk yumuşaktı ve bir köpeğin ensesi gibi etliydi. Ben de kürke tutunup Kano'yla birlikte sallandım. Bu kucaklaşma esnasında sanki kelimelerle ifade edilemeyecek denli büyük bir huzurun olduğu bir yerden aşağı düşüyormuş gibi hissettim kendimi.

Eller omzumu sıvazladı, gözlerimi açtığımda dizlerimin üzerinde olduğumu gördüm. Kano beni çoktan bırakmış, kısa yolda yavaş adımlarla oynatıcılarının, insan kalabalığının ve çılgına dönmüş köpeklerin arasından ilerliyordu.

"Linbaba iyi misin?"

"iyiyim, iyiyim. Herhalde başım döndü."

"Kano sana güzelce sarıldı değil mi? Al bakalım, mesajın."

Barakama gittim ve sandıktan yapılmış küçük masamın başına oturdum. Buruşmuş zarfın içinde, sarı zarfla aynı renkte olan daktiloyla yazılmış bir not vardı. Mesaj İngilizce yazılmıştı ve büyük ihtimal Yazarların Sokağı'ndaki profesyonel mektup yazıcılardan biri tarafından daktilo edilmişti. Not Abdullah'tandı.

> *Sevgili kardeşim,*
>
> *Selamünaleyküm. Bana ayı kucaklaşmasından bahsetmiştin. Bunun çok garip olduğunu düşünsem ve niye yapıldığını bir türlü anlamasam da sanırım bu ülkenizin adetlerinden biri. Herhalde Bombay'da yalnızlık çekiyorsundur, çünkü burada çok ayı yoktur. Ben de bu yüzden sana kucaklaşman için bir ayı yolluyorum. Lütfen keyfine bak. Umarım bu ayı da sizin ülkenizdeki kucaklaşma ayıları gibidir.*

Tanrı'ya şükür sağlığım yerinde, işlerle uğraşıyorum, inşallah işim sona erdikten sonra geri döneceğim. Tanrı seni korusun.

Abdullah Taheri

Prabaker omzumun üzerinden bakıyor, yavaşça ve yüksek sesle notu okuyordu.

“Ah, bu kötü işlerle uğraştığını söylememem gereken, hatta söylemediğim o Abdullah.”

“Başkalarının mektubunu okumak kaba bir davranıştır Prabu.”

“Kabalık, insanlar bize bir şeyi yapmamamızı söylemesine rağmen onu yapmaya devam etmemizdir değil mi?”

“O ayı oynatıcıları kimdi?” diye sordum. “Nerede kalıyorlar?”

“Dans eden ayıdan para kazanırlar. Aslen Hindistan'ın kuzeyinden, Uttar Pradesh'denler ama her yeri gezerler. Şimdi de askeri bölgedeki gecekonduda kalıyorlar. Seni oraya götürmemi ister misin?”

Notu tekrar okuyup “Hayır,” diye yanıt verdim. “Belki daha sonra.” Prabaker barakanın kapısını açıp gitmek için davrandı ama sonra döndü ve küçük yuvarlak kafasını bir tarafa yatırıp düşünceli bir tavırla bana baktı. Ben de notu cebime koyup ona baktım. Prabu sanki bir şey söylemek istiyor, kendiyle çatışıyordu. Kısa bir süre sonra fikrini değiştirip gülümsedi ve omzunu silkti.

“Bugün hastaların geliyor mu?”

“Sanırım birkaç tane gelir.”

“Seninle yemekli partide görüşeceğiz değil mi?”

“Tabii.”

“Şey... Senin için bir şeyler yapmamı ister misin?”

“Hayır, teşekkürler.”

“Komşumun karısının, gömleğini yıkamasını ister misin?”

“Gömleğimi yıkamasını mı?”

“Evet, gömleğin ayı gibi kokuyor Linbaba.”

“Sorun değil,” diye güldüm. “Bunu sevdim bile diyebiliriz.”

“Peki, ben artık gideyim. Kuzenim Shantu’nun taksisini kullanacağım.”

“Tamam.”

“Pekala, şimdi gidiyorum.”

Prabu dışarı çıkınca yine yalnız kaldım ve gecekondunun sesleri etrafımı sardı. Satıcılar bir şeyler satıyor, çocuklar oyun oynuyor, kadınlar gülüyor, sonuna kadar açılmış radyolardan aşk şarkıları yükseliyordu. Aynı zamanda yüzlerce hayvanın gürültüsü de vardı. Büyük yağmurun yağmasına yalnızca bir-iki gün kaldığından bütün gezginler ve ayı oynatıcıları gibi gösteri yapan insanlar şehrin her köşesindeki gecekondulara sığınmıştı. Bizim gecekondular da yılan oynatıcıları, maymunlu adamlar ve papağan yetiştiricileri olmak üzere üç gruba ev sahipliği yapıyordu. Atlarını genellikle askeri barakaların yanındaki açık alana bağlayan adamlar, binek hayvanları için yaptığımız geçici ahırlara yerleştirilmişti. Gecekondumuz yaklaşmakta olan selden, keçi, koyun, domuz, tavuk, sığır gibi her türlü hayvanı koruyacak bir nevi Nuh’un gemisine dönmüştü.

Gecekondu mahallesinde hayvanlar hoş karşılandı ve kimse de onların sığınma ihtiyacını sorgulamadı fakat varlıkları bazı sorunlara yol açtı. Kaldıkları ilk gece herkes uyurken maymun bakıcılarından birinin maymunu kaçmış, yaramaz hayvan barakaların çatılarından atlayarak ilerleyip yılan oynatıcılarının olduğu çadıra girmiş. Kobralarının bulunduğu bambu kapaklı ve üzerlerine ağırlık yapsın diye taş konulan sepetlerden birini açan maymun, üç kobrayı serbest bırakmış. Bunun ardından da barakanın çatısına çıkıp çığlıklar atarak yılan oynatıcıları uyandırmıştı. Onlar da bağırıp herkesi uyardı.

Saap alla! Saap alla! Saçıp!” Yılanlar geliyor! Yılanlar!

Uyarıyla etrafta büyük bir kargaşa yaşandı. Uykulu gecekondu sakinleri, ellerinde lambalar ve meşalelerle dışarı fırlayıp her gördükleri gölge ye bakmaya, yılan zannederek birbirlerinin kollarına, bacaklarına ellerindeki sopalarla vurmaya başladı. Panik esnasında dayanıksız barakalardan birkaçı yıkıldı. En sonunda Kazım Ali düzeni tekrar sağlamayı başardı ve yılan oynatıcılarını iki gruba ayırıp kobraları bulana kadar gecekonduları baştan aşağı taramalarını sağladı.

Diğer pek çok yeteneklerinin yanı sıra maymunlar aynı zamanda mükemmel birer hırsızdı. Şehirdeki birçok gecekondu gibi bizim gecekondumuzda da çalmak serbestti. Kapılarda kilit, barakalarda eşyaları saklayacak yer olmadığından, maymunlar burada tam bir cennetteydi. Her sabah utanç içindeki maymun oynatıcılan dışarı bir tezgah açıp maymunlarının çaldıklarını sergileyip onları sahiplerine geri verirdi. Maymunlar özellikle küçük kız çocuklarının taktığı cam bileziklere ve pirinç halhallara düşkündü. Maymun oynatıcıları hayvanlarına bunlardan alsa ve maymunların kolları ile bacaklarını takılarla doldursa bile, hayvanlar bunları görünce çalmadan duramıyordu.

Kazım Ali buna çözüm olarak gecekonduda kaldıkları sürece bütün maymunlara çan takmayı kararlaştırdı. Küçük yaratıklar da kendilerini onlardan kurtarmak ya da çanları işlemez hale getirmek için bütün becerilerini kullandı. Bir keresinde şafak vakti barakamın önünde yüzlerinden suçluluk ve kurnazlık akarken boş yolda yürümekte olan iki maymunla karşılaştım. Bir tanesi boynundaki çanı çıkarmayı başarmış, yanında yürüyen diğerinin çanı ötmesin diye küçük elleriyle onu tutuyordu. Bu zekice önleme rağmen çanların çıkardığı ses normalde gayet sessiz olan yürüyüşlerini engelliyor, farkedilmelerini sağlıyordu.

Gezginlerin dışında, gecekondumuza yakın yerlerdeki sokaklarda yaşayan birçok insan da bizim güvenliğimiz altına sığınıyordu. Kaldırım sakinleri olarak da bilinen bu insanlar, kullanılmayan her alanı ve kaldırımı yaya trafiğine de imkan verecek şekilde kendi barınakları haline getirirdi. Yatıp kalktıkları yerler çok ilkel, yaşadıkları şartlar Bombay’daki milyonlarca evsizin yaşadığından daha ağırdı. Muson yağmuru bastırdığında en tehlikeli

ve savunmasız durumda kalanlar da yine onlar di. Bu yüzden birçoğu çareyi gecekondulara sığınmakta bulurdu.

Gelenler Assamese ve Tamil’den, Trivandrum’dan, Bikaner’den, Konarak’tan, yani Hindistan’ın dört bir yanındandı. Muson mevsiminde, zaten gereğinden fazla kalabalık olan gecekondular fazladan beş bin kişi ağırlardı. Ahırların, dükkanların, depoların, sokakların, tuvalederin de yer kapladığı düşünülürse, bu dönemde kişi başına sadece iki metrekare gibi bir alan düşüyordu.

Her zamankinden daha kalabalık olan gecekonduda ekstra zorluklar ve gerginlikler baş gösteriyordu ama genel anlamda yeni gelenlere toleranslı bir yaklaşım söz konusuydu. Kendisine yardım edilmediğini ya da hoş karşılanmadığını söyleyen kimseyle karşılaşmamıştım en azından. Aslında tek gerçek sorun, gecekondunun dışından geliyordu. Musonlar yaklaştıkça bizim gecekonduya gelen beş bin insan ve diğer gecekondulara giden binlercesi daha önceleri sokaklarda yaşıyor ve bütün alışverişlerini de oradaki dükkanlardan yapıyordu. Genelde yumurta, süt, sigara, fener, çocuk kıyafeti ve bunlar gibi küçük alışverişler yapıyorlardı fakat hepsi bir araya gelince dükkanlara hatırı sayılır bir para kazandırıyor, küçük işletmelere pastadan iyi bir pay bırakıyorlardı. Gecekonduya taşındıktan sonra alışverişlerini gecekonduda bulunan çok sayıda dükkandan yapmaya başladılar tabii. Yasal olmayan bu küçücük işyerlerinde, şehirdeki benzerlerinde satıldığı gibi yiyecek, giysi, yağ, bakliyat, gazyağı, alkol, haşhaş, hatta elektrikle çalışan aletler bile bulmak mümkündü. Gecekondu kendi kendine yetiyordu. Finans ve vergi konularında danışmanlık yapan Johnny Cigar, gecekondu sakinlerinin dışarıda harcadıkları her bir rupiye karşılık gecekonduda yirmi rupi bıraktığı gibi bir tahminde bulunmuştu.

Sokaklardaki normal dükkanların ve küçük işletmelerin sahipleri, satışlarındaki bu düşüşü ve gecekondudaki dükkanların artan kazancını öfkeyle karşılıyordu. Yağmur tehdidi kaldırım sakinlerini dahi gecekondulara yöneltince, bu öfke daha da büyümüştü. Dükkan sahipleri, işletmeciler ve güçlenen gecekondulardan korkan diğerleriyle güçlerini birleştirdi ve bağlantılarını da kullanarak Colaba dışındaki bölgelerden iki ayrı haydut çetesi getirip onların gecekondudaki depolara ve dükkanlara saldırmasını sağladı. Büyük pazarlardan kasalarca sebze, balık ya da

kurutulmuş besinle dönen gecekondudaki dükkan sahipleri saldırıya uğradı, mallarına da zarar verildi.

Bu çetelerin saldırdığı birçok çocuğu ve genci de tedavi etmek zorunda kaldım. Onlara, yüzlerine asit atılacağı söylenmişti. Polise gidemiyorlardı, çünkü polisler olayları görmezden gelmek için rüşvet alıyordu. Bunun üzerine gecekondu ahalisi kendilerini korumak için bir araya geldi. Kazım Ali gecekondunun sınırlarını gözleyen ve çocuklardan oluşan gözcü grupları oluşturdu, pazara giden dükkan sahiplerine eşlik etsinler diye de güçlü ve genç adamlar seçti.

Kiralık haydutlarla gençlerimiz arasında kavgalar çıkmıştı bile. Hepimiz muson yağmurları geldiğinde kavgaların daha da acımasız bir hal alacağını biliyorduk. Sinirler çok gergindi. Buna rağmen insanların cesareti kırılmamıştı. Hatta gecekondudaki dükkanların sahipleri iyice popüler olmuş, neredeyse birer kahraman ilan edilmişlerdi. Onlar da bu ilgiye özel indirimler, düşük fiyatlar ve bir bayram coşkusuyla karşılık veriyordu. Varoş, yaşayan bir organizmaydı. Dıştan gelen tehlikelere cesaret, sadakat ve genelde hayatta kalma içgüdüsü olarak adlandırdığımız umutsuz ama muhteşem sevgi antikorlarıyla direniyordu. Eğer gecekondular bu mücadelede başarısız olursa, başka hiçbir şey ve hiçbir yer kalmazdı.

Depolarımıza yapılan bir saldırı sırasında yaralanan gençlerden biri gecekondunun yanındaki inşaat alanında işçi olarak çalışıyordu. Adı Nareş'ti ve on dokuz yaşındaydı. Arkadaşlarım ve komşularım bana ziyarete gelen Kano'yu uğurlamak için uzaklaştığında barakama çöken sessizliği onun sesi bozdu. Açık kapımı, kendine güvenen bir şekilde tıklatmıştı. Sonra da cevap vermemi beklemeden içeri girip beni selamladı.

“Merhaba Linbaba,” dedi İngilizce. “Herkesin dediğine göre ayılarla kucaklaşıyormuşsun. ”

“Merhaba Nareş. Kolun nasıl? Bir göz atmamı ister misin?”

Nareş hemen Marathi diline geçerek “Eğer vaktin varsa evet,” dedi. “Molamdayım. On beş-yirmi dakika sonra işe dönmem gerekiyor. Ama meşgulsen başka zaman da gelebilirim.”

“Yok, şimdi müsaitim. Gel otur da bir bakalım.”

Nareş’in kolu bir berber usturasıyla kesilmişti. Yara derin değildi ve bir sargıyla kolayca iyileşmesi gerekirdi ama çalışma şartlarından ötürü enfeksiyon riski artıyordu. İki gün önce koluna sardığım sargı bezi pislik içindeydi ve terden ıslanmıştı. Bezi çıkardım ve daha sonra yakılmak üzere plastik bir torbaya koydum.

Yara kapanıyordu fakat kızarmıştı ve etrafında yer yer sarımtırak beyazlar vardı. Kadirbhai’nin cüzamlılarından on litrelik kutuda dezenfektan almıştım. Bununla önce ellerimi yıkayıp sonra yarayı kazıyarak beyaz bir iz kalmadığından emin olana kadar temizledim. Acı verici bir işlem olmasına rağmen Nareş tepkisiz bir şekilde oturdu. İşim bitince yarığa antibiyotik toz serptim ve temiz bir sargıyla örttüm.

Bozuk Marathi’mle zar zor “Prabaker’in söylediğine göre geçen gece polise yakalanmaktan kıl payı kurtulmuşsun Nareş,” dedim.

Nareş kaşlarını çatarak “Prabaker’in herkese gerçekleri söylemek gibi hayalkırıklığına uğratıcı bir alışkanlığı var,” dedi.

“Bir de bana sor,” dedim ve ikimiz de güldük.

Birçok Maharashtra’lı gibi, Nareş de dillerini konuşmaya çalışmamdan büyük mutluluk duyuyordu ve onu anlamam için oldukça yavaş ve tane tane konuşuyordu. İngilizce ile Marathi arasında, Almancada ya da İtalyancada olduğu gibi benzerlikler ya da ortak kelimeler yoktu. Yine de Marathi lisanı öğrenmesi kolay bir dildi, çünkü insanlar benim hevesim karşısında çok mutlu oluyor ve bana bir şeyler öğretmek için canla başla uğraşıyordu.

“Eğer Asaf ve çetesiyle birlikte çalmaya devam edersen sonunda yakalanacaksın,” dedim ciddi bir şekilde.

“Bunu biliyorum ama umarım yakalanmam. Umarım Aydın Kişi benim yanımdadır. Kardeşim için yapıyorum bunu. Bana bir şey olmaması için dua ediyorum, çünkü kendim için değil kızkardeşim için çalıyorum. Çok yakında evlenecek ve drahomasını verecek kadar paramız yok. Ailedeki en büyük erkek evlat ben olduğum için, bu sorumluluk bana ait.”

Nareş cesur, akıllı ve kardeşlerine karşı çok sevgi dolu biriydi. Onun barakası da benimkinden çok büyük sayılmazdı ama o barakasını altı kardeşi, annesi ve babasıyla paylaşıyordu. Küçük kardeşleri içeride biraz olsun rahat edebilsin diye barakanın dışında yerde yatardı. Onun evini çok kere ziyaret etmiştim ve dünyadaki bütün eşyasının birkaç parça kıyafet, resmi durumlarda ya da dini örfleri yerine getirirken giyebileceği bir adet kaliteli pantolonla gömlek, Budist deyişlerinin toplandığı bir kitap, çeşitli fotoğraflar ve tuvalet malzemelerinden oluştuğunu ve hepsinin plastik bir torbanın içine sığdığını görmüştüm. İşinden ya da hırsızlıktan kazandığı her kuruşu annesine verir, ihtiyacı olduğunda da yine annesinden çok cüzi rakamlarda para alırdı. İçki ya da sigara içmez, kumar oynamazdı. Bir gelecek kurma ihtimali olmayan fakir bir adam olduğundan bir kız arkadaşı yoktu ve olması ihtimali de düşüktü. Kendine izin verdiği tek eğlence, haftada bir kez arkadaşlarıyla birlikte ucuz bir sinemaya gitmekti. Bütün bunlara rağmen Nareş neşeli, iyimser biriydi. Bazen gecekondudan geç saatlerde evime dönerken onu barakasının önünde kıvrılmış, yüzünde yorgun ama gevşemiş bir ifadeyle uyurken görürdüm.

“Peki ya sen Nareş?” diye başladım. Bir yandan da sargıyı çengelli bir iğneyle tutturuyordum. “Sen ne zaman evleneceksin?”

Nareş sıkı sargıyı gevşetmek için kolunu eğip bükmeye başladı.

Başını sallayıp gülümseyerek “Poonam evlendikten sonra sırada iki kızkardeşim daha var,” dedi. “İlk onlar evlenmeli. Bizim Bombay’ımızda fakir adam kendine bir eş aramadan önce kızkardeşlerine koca aramalıdır. Delice öyle değil mi? *Amchi Mıımbai! Mumbai amchi!” Bizim Bombay’ımız, Bombay bizimdir!*

Nareş tıpkı barakamda tedavi ettiğim diğer insanlar gibi bana teşekkür etmeden çıktı. Çok yakında beni evinde yemeğe davet edeceğini ya da bana bir hediye, meyve ya da başka bir şey getireceğini biliyordum. Burada insanlar teşekkür etmek yerine minnetlerini göstermeyi tercih ediyordu, ben de buna alışmaya başlamıştım.

Nareş’in temiz bir sargıyla barakadan çıktığını gören diğer insanlar da tedavi için barakama yaklaştı. Sıçan ısırığı, ateş, iltihap kapmış yaralar,

mantar gibi sorunlarla tek tek ilgilendim ve hastalardan gecekonduda çalkalanan son dedikoduları alıp onlarla sohbet ettim.

Sonuncu hasta yeğeniyle birlikte gelmiş yaşlı bir kadındı. Sol göğsündeki ağrılardan şikayetçiydi fakat Hint kültürünün örf ve adetleri sıradan bir muayeneyi oldukça karmaşık hale getiriyordu. Kadının yeğeninden, yardım için başkalarını da çağırmasını istedim. Bunun üzerine yeğenin iki arkadaşı da barakaya geldi. İki kız kalın bir çarşafı yaşlı kadınla arama gererek onu görmemi engelledi. Yeğen de teyzesinin arkasında durmuş, beni çarşafın üzerinden görebiliyordu. Ben kendi göğsüme dokununca, yeğen de nereye dokunduğuma bakıp teyzesinin göğsüne dokunuyordu.

Göğsümü meme ucuna yakın bir yerden sıkarken “Burası acıyor mu?” diye sordum.

Çarşafın ardından kız da teyzesine dokunarak aynı soruyu sordu.

“Hayır.”

“Peki ya burası?”

“Hayır.”

“Burası?”

“Evet. Orası acıyor,” diye cevap verdi kadın.

“Tamam. Ya burası?”

“Hayır, orası acımıyor. Şurası biraz az acıyor.”

Pantomim yaparak, yeğenin görünmez elleri aracılığıyla yaşlı kadının göğsünde iki ağrılı kitle olduğu fikrine vardım. Aynı zamanda derin nefes alırken ve ağır nesneleri kaldırırken acı çektiğini de öğrendim. Doktor Hamit’e bir not yazarak ikinci elden gözlemlerime ve vardığım sonuca değindim. Tam da kıza teyzesini bir an önce Doktor Hamit’in muayenehanesine götürmesini söylüyordum ki arkamda biri konuştu.

“Biliyor musun, yoksulluk sana yakışmış. Eğer iyice perişan olursan dayanılmaz biri olacaksın herhalde.”

Şaşkınlık içinde başımı çevirdiğimde Karla’nın ellerini göğsünde kavuşturmuş, kapının önünde durduğunu gördüm. Yarı alaycı bir gülümsemeyle dudaklarını kıvırmıştı. Bol ipek bir pantolon üzerine uzun kollu bir gömlek giymiş, omzuna da koyu yeşil bir şal atmıştı. Güneşin altında bakır tonlarında parlayan siyah saçlarını serbest bırakmıştı. Gözleri hayallerdeki bir lagünün ılık, sığ sularının yeşilindendi. Fazlasıyla güzeldi. Gökyüzünün bir yaz günü şafak sökerken aldığı kırmızı renk kadar güzeldi.

“Ne kadar zamandır oradasın?” dedim gülerek.

“Senin şu garip tedavi yöntemini görecek kadar uzun zamandır. Artık insanları telepati yoluyla mı tedavi ediyorsun?”

Hasta ve yakınları Karla’yı geçip barakadan çıkarken “Hintli kadınlar göğüslerine yabancıların dokunması konusunda çok hassas,” diye yanıtladım.

Karla sırıttı. “Didier’in hep söylediği gibi, kimse mükemmel değildir,” dedi. “Bu arada Didier seni özlüyor. Sana selam söyledi. Aslına bakarsan herkes seni özledi. Şu Kızılhaç işine başladığından beri, seni Leopold’un Yeri’nde göremez olduk.”

Didier ve diğerlerinin beni özlemesine sevinmiştim ama Karla’ya bakamıyordum. Gecekonduda yalnız başımayken kendimi güvende hissediyordum ve oldukça da yoğundum. Arkadaşlarıma tesadüfen rastladığım zamanlarda ise utançtan titriyordum. *Korku ve suçluluk duygusu zengin adamları avlayan iblislerdir*, demişti Kadir bir keresinde. Bu doğru muydu, yoksa Kadir bunun doğru olmasını mı istiyordu, emin olamamıştım. Ama kendi deneyimlerime dayanarak umutsuzluğun ve aşağılık duygusunun fakirlerin yakasını bırakmadığını biliyordum.

“İçeri gir, hadi. Bu tam bir sürpriz oldu. Şuraya otursana, ben de... Etrafı bir temizleyeyim.”

Karla tahta taburenin üzerine otururken ben de kullanılmış pamuklarla sargı bezlerinin olduğu plastik torbayı kaldırdım. Ellerimi bir kez daha dezenfektanla yıkadım ve ilaçları raflardaki yerlerine geri koydum.

Karla küçük barakada etrafına alıcı gözle bakıyordu. Onun bakışlarını takip ederken evim bana da yıkık dökük bir kulübe gibi göründü. Etrafımdaki kalabalıkla kıyaslandığında, tek başıma yaşadığım için burası bana gayet lüks bir yermiş gibi geliyordu. Ama yanımda Karla olunca derme çatma bir yere dönüşmüştü.

Toprak zemin çatlamış, yer yer tümsekler oluşturmuştu. Yumruğum kadar büyük delikler duvarları kaplamıştı ve hayatımı gözler önüne seriyordu. Bu delikten içeriye, Karla’yla bana bakan çocuklar, özel hayat denen şeyden ne kadar yoksun olduğumun canlı kanıtı gibiydiler. Çatının hasır kaplaması eğilip bükülmüş, birkaç yerden açılmıştı. Mutfağımda bir gazocağı, iki kap, iki metal tabak, bir çatal, bir kaşık, bir bıçak ve bir-iki baharatlıktan başka bir şey yoktu. Mutfak araç gereçlerinin hepsi karton bir kutunun içinde, bir köşede duruyordu. Her seferinde sadece tek kişilik yemek aldığımdan yiyecek bir şey de yoktu. Su, toprak bir kapta duruyordu ve gecekondu suyuydu. Karla’ya ikram edemezdim, çünkü içemeyeceğini biliyordum. İçerideki mobilyalarım ise ilaçlar için bir dolap, küçük bir masa, bir sandalye ve bir tahta tabureydi. Mobilyalar gecekondularda ender rastlanan eşyalardı, o yüzden bana verildiklerinde ne kadar mutlu olduğumu hala hatırlıyordum. Ama Karla’nın gözlerinden bakınca tahtadaki çatlaklar, küf lekeleri, ip ve telle yapılan onarım işleri gözüme batmaya başladı.

Taburede oturmuş, sigarasını yakıp ağzının bir kenarından dumanını üfleyen Karla’ya baktım. Mantıksız bir şekilde gücendiğimi hissediyordum. Evimin gerçeğini gözler önüne serdiğinden ötürü neredeyse ona kızgındım.

“Burası... Çok iyi değil... Ama...”

Karla içimden geçenleri anlayarak “Gayet iyi,” dedi. “Goa’da bunun gibi bir barakada bir sene kalmıştım. Ve çok da mutluydum. Oraya geri dönmeyi aklımdan geçirmediğim tek bir gün bile olmuyor. Bazen mutluluğumuzun evimizin büyüklüğüyle ters orantılı olduğunu düşünüyorum.”

Bunu söylerken sol kaşını havaya kaldırmış ve ona cevap vermem ve onun bakış açısını anlamam için bana meydan okur gibi bakmıştı. Bu hareketle de içimdeki gücenikliği silip süpürmüştü. Bir şekilde daha büyük, daha aydınlık ve daha gösterişli bir ev hayaline sahip olanın o değil de, ben olduğumu anlamıştım. Karla beni yargılamıyordu. O sadece bakıyor ve her şeyi, ne hissettiğimi bile görüyordu.

Komşumun on iki yaşındaki oğlu Satiş, kucağında iki yaşındaki küçük kuzeniyle barakadan içeri girdi. Karla'nın yakınında durdu ve gözlerini ona dikti. Karla da aynı şekilde ona bakarken birden bu Avrupalı kadınla Hintli çocuğun o an birbirlerine ne kadar benzediğini düşündüm. İkisinin de dolgun dudakları, biçimli ağızları vardı. İkisinin de saçları siyahtı. Karla'nın gözleri deniz yeşili, çocuğunkiler koyu bronz olmasına rağmen ikisinde de ilgi ve espri anlayışıyla dolu ciddi bir ifade vardı.

"*Satiş, chai bono*" dedim. *Biraz çay yap.*

Satış bana gülümsedi ve hemen dışarı çıktı. Bildiğim kadarıyla Karla onun gecekonduda gördüğü ilk yabancı kadındı. Ona hizmet etme düşüncesi Satiş'i heyecanlandırmıştı. Haftalar boyu bunu diğer çocuklara anlatacağını biliyordum.

Yalnız kaldığımızda Karla'ya "Eee, anlat bakalım, beni nasıl buldun? Buraya nasıl girebildin?" diye sordum.

"Nasıl mı girebildim?" diye yanıtladı Karla. "Seni ziyaret etmek yasadışı bir şey mi yoksa?"

"Tabii ki değil," dedim gülerek. "Ama çok sık rastlanan bir şey de değil. Burada pek misafirim olmaz."

"Aslına bakarsan sana ulaşmak oldukça basitti. Sadece dışarı çıkıp insanlardan beni sana getirmelerini istedim."

"Ve onlar da seni buraya mı getirdi?"

"Pek sayılmaz. Seni koruyorlar. Beni arkadaşın Prabaker'in yanına götürdüler, o da bana buraya kadar eşlik etti."

“Prabaker mi?”

O anda Prabaker kafasını kapıdan uzatarak “Evet, Lin. Beni mi istedin?” dedi.

Onu çok eğlendirdiğini bildiğim ciddi ifademi takınarak “Taksi kullanmaya gideceğini sanıyordum,” diye mırıldandım.

Prabu sırıttı. “Kuzenim Shantu’nun taksisini kullanacaktım,” dedi. “Evet, kullanıyordum. Ama şimdi benim yerime diğer kuzenim Prakash taksiyi kullanıyor, ben de iki saatlik öğle molamdayım. Johnny Cigar’la onun evinde oturmuştum ki yanımıza yanlarında Bayan Karla ile bazı insanlar geldi. Bayan Karla seni görmek istediğinden onu buraya getirdim. Ne güzel değil mi?”

“Evet, çok güzel Prabu,” dedim içimi çekip.

Satiş elindeki tepside taşıdığı üç şekerli, sıcak çayla geri geldi. Bize çayları verdikten sonra içinde dört bisküvi olan bir paketi açtı ve bir seremoni havasıyla bize ikram etti. Dördüncü bisküviyi kendisi yiyecek sanıyordum. Fakat bunun yerine Satiş bisküviyi avcunun içine yerleştirdi ve tırnağıyla ortasından çizerek iki parçaya ayırdı. İki parçayı dikkatle kıyaslayarak azıcık daha büyük olanını Karla’ya uzattı. Diğer parçayı da kapının önünde oturan küçük kuzenine uzattı. Çocuk mutluluk içinde bisküviyi kemirmeye başladı.

Ben sırtı olan sandalyede oturuyordum, Satiş de yanıma gelerek ayaklarımın yanına çömeldi. Omzunu dizime yasladı. Satiş’in bu hareketiyle sevgi gösterisinde bulunmasının kendisi için büyük bir ilerleme olduğunu farkedecek kadar olgundum ama aynı zamanda da Karla’nın sevildiğimi farketmesini umacak kadar çocuksuydum.

Çayı bitirince Satiş bardakları topladı ve tek kelime etmeden baraka dan çıktı. Kapının ağzında durup kuzenini elinden tutarken Karla’ya kocaman bir şekilde gülümsedi.

“İyi bir çocuk,” dedi Karla.

“Öyledir. Yan komşumun oğlu. Bugün onda olağandışı bir şeyler olmasına neden oldun. Normalde oldukça çekingendir. Söyle bakalım, seni mütevazı evime hangi rüzgar attı?”

Karla bir düzine kadar suratın bizi izlediği duvarlardaki deliklere bakarak soğukkanlı bir şekilde “Buralardan geçiyordum,” dedi. Sarish’i, Karla hakkında sorguya çeken çocukların sesi içeri kadar geliyordu. *Kadın kim? Linbbaba’nın eşi mi?*

“Demek geçiyordun? Beni birazcık da olsa özlediğinden değil yani?” Karla şakayla “Hey, şansını zorlama,” dedi.

“Buna engel olamıyorum. Tamamen genetik. Üzerine alma, atalarım da şanslarını çok zorlarmış.”

“Ben her şeyi üzerime alırım, bu insan olmanın kuralıdır. Eğer hastalarınla işin bittiyse seni yemeğe götüreyim.”

“Şey, aslına bakarsan yemek için başka bir sözüm vardı.”

“Hım, tamam o zaman...”

“Hayır, hayır, eğer istersen sen de memnuniyetle karşılanırsın. Bu açık bir davet gibi bir şey. Bugün bir kutlama yemeği yiyeceğiz. Eğer bizim misafirimiz olursan çok mutlu olurum. Sanırım hoşuna gidecektir. Prabu, ona hoşlanacağını söyle.”

“Çok güzel yemekler yiyeceğiz!” dedi Prabaker. “Ben şahsen onu tıka basa doldurmak için midemi sabahtan beri boş tutuyorum. Yemekler nefis olacak. O kadar çok hoşunuza gidecek ki insanlar karnınızı görüp hamile olduğunuzu düşünecek.”

Karla yavaşça “Tamam,” dedikten sonra bana baktı. “Şu senin Prabaker oldukça ikna edici biri.”

Umutsuz bir şekilde omuz silktim. “Bir de babasını gör.”

Prabaker’in göğsü gururla kabardı ve neşeyle başını salladı.

“Nereye gidiyoruz peki?”

“Gökyüzündeki Kasaba’ya,” diye cevap verdim.

“Böyle bir yer ismi duyduğumu sanmıyorum,” dedi Karla kaşlarını çatarak.

“Duymuş olamazsın ama eminim seveceksin. Siz Prabaker ile önden gidin, ben bir yıkanıp gömleğimi değiştireceğim. Sadece birkaç dakika sonra aranıza katılırım, olur mu?”

“Tamam,” dedi Karla.

Göz göze gelip bir süre öylece kaldık. Karla nedense biraz daha bekledi ve beni izledi. Onun neden böyle yaptığını, ne demeye çalıştığını anlamaya çalışıyordum ki birdenbire bana yaklaşıp dudaklarıma kısa bir öpücük kondurdu. Aslında bu arkadaşça, içten gelmiş, cömert ve rahat bir öpücüktü ama ben kendimi daha fazlası olduğuna inandırdım. Karla, Prabaker ile dışarı çıkınca bir ayağımın üzerinde döndüm ve kendi kendime keyifle ama sessizce bağırırken aynı zamanda ufak bir dans gösterisi de sergiledim. Çocuklar deliklerden bana bakıp kıkırdıyordu. Yüzümü komik şekillere sokup onlara bakınca, daha da yüksek sesle gülmeye başladılar. İki dakika kadar sonra Prabaker ile Karla’nın peşinden gecekonduların arasındaki yolları kat ederken temiz gömleğimi pantolonumun içine sokuşturuyor, saçımdaki suyu silkeliyordum.

Bombay’daki diğer gecekondular gibi bizim gecekondumuz da bir inşaat bölgesinin ihtiyaçlarını karşılamak için kurulmuştu, Coloba Back Körfezi’nde kurulan ve iki tane otuz beş katlı binadan oluşan Dünya Ticaret Merkezi’nin ikiz kulelerinin. Meslek erbapları, ustalar ve işçiler, inşaat alanındaki küçük barakalarda kalıyordu. Büyük binaların planını ve inşasını üstlenen şirketler, çalışanları için böyle yaşam alanları sağlamaya mecburdu. Çalışanlardan çoğu mevsimlik işçiydi ve onlara nerede ihtiyaç olursa oraya giderlerdi. Dolayısıyla gerçek evleri, yüzlerce kilometre uzaktaki diğer şehirlerdeydi. Bombay’daki işçilerin çoğunun şirketin onlara verdiği evden başka evi yoktu. Aslında adamların bu tehlikeli ve zor işi kabul etmelerinin tek nedeni bir evin güvenliğine kavuşacak olmalarıydı.

Şirketler çalışanlara ev ve alan sağlanmasını zorunlu kılan yasalara uymaktan memnundu, çünkü bu anlaşma onların da işine geliyordu. İşçi barakalarında kurulan dostluklar şirkete karşı da bir birlik, yandaşlık ve sadakat duygusu oluşturuyordu. Çalışanlar inşaat alanına yakın yerde yaşayınca, işe gelmemek ya da yolda zaman kaybedip geç gelmek gibi sorunlar da söz konusu olmuyordu. İşçinin eşi, çocukları ve diğer yakınları da gerektiğinde ek işgücü sağlıyordu. Binlerce kişiden oluşan bir işgücü aynı çatı altında yaşadığında hem daha kolay bir şekilde etki altında kalıyor hem de kontrol altında tutulabiliyordu.

Dünya Ticaret Merkezi ilk planlandığında işçiler için üç yüz barakalık bir alan ayrılmış. Kaydolan her işçiye bu alanlardan biri ve bambu çubuklar, hasır, ip ve kereste parçaları alabilsin diye bir miktar para verilmiş. Daha sonra herkes ailesi ve arkadaşlarıyla birlikte kendi evini inşa etmiş. Yani, her an yıkılabilecek gibi duran bu barakalar, ortaya çıkacak olan devasa kulelerin bir habercisiydi aslında. Sonra bu topluluğun su ihtiyacını karşılamak için geniş yeraltı depoları yerleştiriliyor, basit yollar açılıyordu. En sonunda da yüksek, dikenli bir telle gecekondunun etrafı çevrilip işgalcilerin içeri girmesi engelleniyordu. Böylece ortaya yasal bir gecekondu çıkmış oluyordu.

Ama işçilerin düzenli olarak alıp harcayacağı maaşlar ve temiz su depoları başka insanları da çok geçmeden dikenli tel örgülerin dışına yerleşmeye itiyordu. Girişimciler tarafından açılan çay dükkanları ve küçük manavlar, sınırın hemen yanına kuruluyordu. Yasal olan gecekonduda yaşayan işçiler, dikenli tellerdeki deliklerden ellerini uzatıp bu dükkanlardan alışveriş ederek paralarını harcıyordu. Sonra terziler ve restoranlar geliyordu. Bunları da kumarhaneler ve uyuşturucu ile içki satan yerler takip ediyordu. Her yeni iş, yer kalmayana kadar tam tel örgülerin hizasına açılıyordu. Yasadışı gecekondular daha sonra denize doğru uzanan açık araziye doğru genişlemeye başlıyordu. Evsizler, kalabalıklar halinde gelip kendilerine baraka kuracak yerler buluyorlardı. Dikenli tellerde yeni delikler açılıyor, işgalciler oralardan içeri girip su alıyor, işçiler de dışarı çıkıp yasadışı gecekondudan alışveriş yapıyor ya da yeni arkadaşlarını ziyaret ediyordu.

Gecekonducuların alanı giderek büyüyordu ama bu öyle gelişigüzel oluyordu ki işçilerin düzenli yerleşimleriyle büyük bir kontrast

oluşturuyordu. Zamanla nüfus artmaya, işçilerin yerleşimindeki bir kişiye gecekondudaki sekiz kişi karşılık gelmeye ve toplamda yirmi beş bini aşan bir insan kalabalığında yasal ve yasal olmayan gecekondular arasındaki sınır bulanıklaşmaya, kalabalığın içinde kaybolmaya başlıyordu.

Her ne kadar Bombay Polis Teşkilatı yasadışı kurulan gecekondulara müsaade etmese de ve inşaat şirketi de çalışanları ile gecekonducular arasındaki ilişkileri soğutmaya çalışsa da, bu insanlar kendilerini bir grup olarak görüyordu. Hayalleri, günleri, amaçları, gettonun karışıklığı içinde birbirine dolanmıştı, işçiler ve gecekonduculara göre şirketin tel örgüsü de diğer tel örgüler gibi gereksiz ve önemsizdi. Yasal yerleşim bölgesine ailesi dışında yakın akrabalarını getirmesine izin verilmeyen işçilerden bir kısmı, onları tel örgülerin bitişiğine kurulan gecekondulara yerleştirmişti. İki tarafın çocukları arasında dostluklar kurulmuş, aşk evlikleri ya da anlaşmalar yapılmıştı. Telin bir tarafında yapılan kutlamaya diğer taraftakiler de katılırdı. Yangınların, salgın hastalıkların, sellerin dikenli tel falan tanıdığı yoktu. Gecekondunun bir tarafında yaşanan acil durumda, herkesin işbirliği yapması gerekirdi.

Karla, Prabaker ve ben eğilip tel örgüler arasındaki boşluktan yasal gecekonduya geçtik. Anında da yeni yıkanmış kıyafetler giymiş bir çocuk sürüsü etrafımızı sardı. Hepsi Prabaker ile beni gayet iyi tanıyordu. İçlerin den birçoğunun yaralarını temizlemiş, sargılarını değiştirmiş, sıçan ısırıklarını tedavi etmiştim. İşçilerden pek çoğu da hafif yaralar yüzünden işlerine son verileceğinden korktuklarından şirketin ilkyardım uzmanına gitmektense benim bedava kliniğimi ziyaret etmeyi tercih ediyordu.

Bir grup komşu tarafından beşinci defa durdurulduğumuzda Karla “Buradaki herkesi tanıyorsun,” dedi. “Bu yere başkan adayı falan mı olacaksın yoksa?”

“Tanrı korusun. Politikacılara dayanamam ben. Politikacı denen kişi ortada bir nehir bile yokken sana köprü sözü veren kişidir.”

“Fena değil,” diye yanıtladı Karla. Gözlerinin içi gülüyordu.

“Keşke bu lafın kendime ait olduğunu söyleyebilseydim,” diye sırıttım. “Bunu bana Amitabh isimli bir aktör söyledi.”

“Amitabh Bachchan mı? Namı değer Büyük B?”

“Evet. Bolywood filmlerini sever misin?”

“Tabii, neden sevmeyeyim?”

“Bilmem,” dedim başımı sallayıp. “Ben sadece... Seveceğini tahmin etmemiştim.”

Bunun üzerine insanı rahatsız eden bir sessizlik oldu. İlk konuşan Karla’ydı.

“Burada bir sürü insan tanıyorsun. Hepsi de seni çok seviyor.”

Bunu duymak beni gerçekten şaşırtmıştı. Gecekondudaki insanların beni seveceğini hiç düşünmemiştim. Prabaker, Johnny Cigar, hatta Kazım Ali gibi adamların beni arkadaş gibi gördüklerini biliyordum. Bazılarının bana hakiki bir saygı gösterdiğini de biliyordum. Ama arkadaşlığın ve saygının, sevilmenin bir göstergesi olabileceğini hiç düşünmemiştim.

Gülümseyerek ve konuyu değiştirmeye çalışarak “Bugün özel bir gün,” dedim. “İnsanlar yıllardan beri kendi ilkokullarına sahip olmak için mücadele veriyordu. Yaklaşık olarak sekiz yüz okul çağına gelmiş çocuk var ama yüzlerce kilometrelik alanlardaki okulların hepsi dolu ve onları kabul edemiyor. İnsanlar kendilerine öğretmen buldu ve okul için güzel bir yer ayarladı ama buna rağmen yerel otoriteler buna şiddetle karşı çıktı.”

“Çünkü burası bir gecekondu...”

“Evet. Okulun buraya bir çeşit meşruluk kazandıracağından korktular. Teoride gecekondu diye bir şey yok, çünkü burası yasadışı.”

“Biz olmayan insanlarız,” dedi Prabaker neşeyle. “Bunlar da, içinde bizim yaşamadığımız, olmayan evler.”

Prabu’nun cümlesini tamamladım. “Ve şimdi bunlara bir de olmayan okulumuz eklendi. Yerel idare sonunda bir çeşit anlaşma yapmayı kabul etti. Yenisi planlanıncaya kadar buraya yakın bir yere geçici bir okul kurulmasına izin verdiler. İnşaat bittiğinde okulu yıkacaklar.”

“O ne zaman olacak?”

“Şey, bu binaların yapılmaya başlamasının üzerinden şimdiden beş sene geçti. Muhtemelen bir üç seneleri daha var, belki de daha fazla sürer. Kulelerin yapımı bitince ne olacağı hakkında kimse emin değil. Ama gecekonduların yıkılacağı görüşü hakim.”

Karla arkasını dönüp bakışlarıyla barakalar şehrini taradı. “O zaman bütün buralar yıkılacak mı?”

“Bütün bunlar yıkılacak,” dedi Prabaker içini çekerek.

“Ama bugün büyük gün. Okul için yapılan kampanya oldukça uzun bir süre devam etti ve bazen bayağı şiddetli bir hal aldı. Şimdi bu savaştan galip çıkıldı. Bunun şerefine bu gece büyük bir kutlama olacak. Bu arada burada çalışan adamlardan birinin de, uzun uğraşlar sonunda beş kızın ardından bir oğlu oldu. Bu yüzden o adam da kutlama öncesi bir öğle yemeği veriyor. Herkes de yemeğe davetli.”

Prabaker “Gökyüzündeki Kasaba!” diyerek güldü.

“Peki ama nerede? Beni nereye götürüyorsunuz?”

Yukarı doğru işaret ederek “Tam şuraya,” diye yanıt verdim.

Yasal gecekondunun dış sınırına ulaşmıştık ve ikiz kuleler uçsuz bucaksız görünümleriyle tam önümüzde duruyordu. Betonlama binaların üçte birine kadar gelmişti ama henüz bitmemişti ve binaların ikisinde de pencere, kapı ya da çerçeve yoktu. Yapıların gri devasallığını yumuşatacak hiçbir süsleme ya da ışık olmadığından kuleler ışığı kendilerine çekiyor, onu emiyor ve gölge depoları haline geliyordu. Pencere olacak yüzlerce mağaramsı delik, yapının içini biraz olsun gösteriyordu. Karınca sürüsü gibi her katta kadınlar, erkekler, çocuklar bir aşağı bir yukarı hareket ediyordu. Zemin kattan gelen gürültü, vurmalı çalgılardan oluşan heyecanlı bir melodiye benziyordu. Jeneratörler sinirli sinirli çalışıyor, çekiçler metalik sesler çıkararak inip kalkıyor, matkaplar ve bileme makineleri vızıldayıp duruyordu.

Sari giymiş kadınlar başlarının üzerinde çanaklar içinde çakıllar taşıyor, bunları kum tepelerinden çimento karıştırma makinesine kadar her yere ulaştırıyorlardı. Batılı gözlerimle bakınca kırmızı, mavi, yeşil, sarı ipekler içindeki bu kadınsı figürleri bir inşaat alanında görmek uygunsuz bir durumdu. Yine de aylardan beri onları izlediğimden kadınların bu işte vazgeçilmez olduğunu biliyordum. Her seferinde büyük miktarda taşı, çimentoyu ve demiri sırtlarında taşıyorlardı. Üst katlara daha beton dökülmemişti ama üst, çapraz ve taban kirişleri yapılmıştı ve orada, otuz beşinci katta bile, kadınlar erkeklerin yanında çalışıyordu. Bunlar basit köylerden gelmiş basit insanlardı ama büyük şehre baktıkları nokta Bombay'daki en yüksek yapılardan biri olduğundan, hiç de basit bir manzaraya sahip değildi.

Prabaker büyük bir gururla "Hindistan'daki en yüksek binalar," dedi. O yasadışı gecekonduda yaşıyordu ve bu inşaatla uzaktan yakından ilgisi yoktu ama sanki binaları kendisi tasarlamış gibi onlarla övünüyordu.

"En azından Bombay'daki en yüksek binalar," diye düzelttim. "Orada güzel bir manzarayla karşılaşacaksın. Yirmi üçüncü katta yemek yiyeceğiz."

Karla yüzünde büyük bir dehşetle "Orada... Orada mı?" dedi.

"Sorun değil Bayan Karla. Binaya kendimiz tırmanmayacağız. Oraya birinci sınıf asansörlerle çıkacağız."

Prabaker binanın dışındaki yük asansörünü işaret etti. Karla, ağır kablolara tutturulmuş asansörün, bir sürü adam ve eşyayla birlikte, sarsılarak ve takırdayarak yukarı çıkışını izledi.

"Ah, harika. İşte şimdi içim çok rahadadı."

Prabaker bir yandan Karla'yı kolundan tutup asansöre doğru çekiştirirken bir yandan da "Ben de harika hissediyorum Bayan Karla!" dedi. "Gelin, bir sonraki sefer için asansöre yetişelim. Binalar çok güzel, öyle değil mi?"

Karla bana dönerek "Bilemiyorum," diye mırıldandı. "Sanki ölen bir şey için dikilmiş anıtlara benziyorlar. Rağbet görmeyen bir şey gibiler... İnsan

ruhu gibiler mesela.”

Asansörü çalıştıran işçiler, kendi önemlerinin farkında olduklarından kaba bir şekilde bize seslenip güvenlik için talimatlar verdiler. Sallanan platforma birçok kadın, erkek, iş araç gereçleri ve fıçılar dolusu perçinle birlikte bindik. Adamlardan biri düdüğünü iki kere çaldı ve yükselişimizi kontrol eden manivelayı indirerek jeneratörleri çalıştırdı. Motor kükredi, platform sallandı ve asansör yavaşça yukarı çıkmaya başladı. Üç yanı açık platformun etrafında bel hizasındaki sarı bir demirden başka bir şey yoktu. Birkaç saniye içinde yerden elli, seksen, yüz metre yüksekteydik.

“Nasıl buldun?” diye seslendim Karla’ya.

Karla gözleri parlayarak “Deli gibi korkuyorum,” diye cevapladı. “Harika!”

“Yüksekten korkar mısın?”

“Sadece yüksekteyken! Umarım bu lanet olası restorana rezervasyon yaptırmışsındır! Burada yemek yemek de ne oluyor hem? Önce binayı bitirmeleri gerekmiyor mu sence de?”

“Şimdi üst katlarda çalışıyorlar. Bu asansör hep kullanılır ama genelde işçiler kullanamaz. Daha çok el arabaları, inşaat malzemeleri gibi şeyleri taşımakta kullanılır. İşçiler her gün otuz kat çıkar. Bu yüzden üst katta çalışanların çoğu, gece de orada kalır ve orada yaşar. Orada yer, çalışır ve uyurlar. Hayvanları, mutfakları her şeyleri yanlarındadır. Süt için keçiler, yumurta için tavuklar onların yanına çıkarılır. Orası bir nevi Everest’e tırmanan dağcıların kullandığı ana kampa benziyor.”

“Gökyüzündeki Kasaba!” diye bağırdı Karla.

“Evet, işte burası.”

Asansör yirmi üçüncü katta durdu ve üzeri sanki çelik tellerden ve çubuklardan oluşan küçük otlarla kaplı gibi duran beton zemine ayak bastık. Burası oldukça geniş, mağaramsı bir alandı ve birbirine eşit uzaklıkta olan sütunlarla ve sarmaşığı andıran kablolarla kaplı düz bir beton tavana sahipti.

Her düz alanda hiç değişmeyen bir grilik vardı. Ki bu da uzak uçta duran hayvan ve insanları şaşırtıcı derecede canlı ve renkli kılıyordu. Sütunların arasındaki bir alan, ince dallarla ve bambuyla örülüp hayvan barınağına dönüştürülmüştü. Artık yiyecekleri ve çöpleri silip süpüren keçiler, tavuklar, kediler ve köpekler için yere saman ve çuval bezi serilmişti. Orada kalan insanların rulo yapılıp kaldırılmış battaniyeleri ve yatakları da başka sütunların yanına yığılmıştı. Sütunların arasındaki başka bir alan da çocuklar için oyun alanı olarak belirlenmiş, yere birkaç oyuncak bırakılmıştı.

İnsan kalabalığına yaklaştıkça tam bir ziyafet hazırlandığını ve temiz hasır örtülerin üzerinin dolu olduğunu gördük. Kocaman muz yaprakları tabak işlevi görüyordu. Bir grup kadın safranlı pilav, sebze yemeği, kuzu eti ve garnitürü servis ediyordu. Yakında bir dizi gazocağı duruyor, üzerlerinde hala yemek pişmeye devam ediyordu. Ellerimizi bir fıçının içindeki suyla yıkadıktan sonra diğerlerinin yanına gidip Johnny Cigar ile Prabaker'in arkadaşı Kishore'un arasına oturduk. Yemek, şehirdeki herhangi bir restoranda bulabileceğinizden daha fazla baharatlı ve acılıydı ama aynı zamanda çok daha lezzetliydi. Her zamanki gibi kadınlar beş metre kadar ilerideki kendi sofralarında oturuyordu. Yirmi erkekten oluşan grubumuzda tek kadın Karla'ydı.

Yemekler ikinci sefer servis edilirken Johnny, Karla'ya dönerek "Partiyi nasıl buldunuz?" dedi.

Karla "Harika," diye yanıtladı. "Muhteşem yemekler, muhteşem bir mekan."

Johnny yaklaşan birine seslenerek "Hah! İşte yeni baba da geldi!" dedi. "Gelsene Dilip. Gel de Lin'in arkadaşı Bayan Karla ile tanış."

Dilip ellerini önünde kavuşturarak eğildikten sonra utangaç bir tavırla iki ocakta çayın hazırlanması işini kontrole gitti. Vinç operatörü olarak çalışıyordu ve inşaattaki müdürü, arkadaşları ve ailesi için bugünü düzenlesin diye ona bir gün izin vermişti. Barakası gecekondunun yasal olan kısmındaydı ama tel örgülerin diğer tarafında olan benimkine oldukça yakındı.

Kadınların sofralarının gerisinde, Dilip'in çay ocaklarının hemen arkasında iki adam, duvardaki bir şeyi silmeye çalışıyordu fakat yazı hala okunaklıydı. Duvara İngiliz alfabesi kullanılarak SAPNA yazılmıştı.

Johnny Cigar'a dönerek "Bu nedir?" dedim. "Son zamanlarda bu yazıya çok rastlar oldum."

Johnny Cigar tükürdü ve "Kötü bir kelime Linbaba," dedi. "Bu bir hırsızın, haydudun ismi. Adam çok kötü biri ve şehirde oldukça kötü işler çeviriyor. Evlere girip hırsızlık yapıyor, hatta insanları öldürüyor."

"Öldürüyor mu dedin?" diye sordu Karla. Dudaklarını birleştirmiş çenesini sıkıyordu.

"Evet!" dedi Johhny. "İlk başlarda sadece duvarlardaki, posterlerdeki sözlerden ibaretti her şey. Şimdi ise iş cinayete kadar gitti. Hem de soğukkanlı bir cinayet. Sadece dün gece iki kişi yataklarında öldürüldü."

Jeetendra alay ederek "Şu Sapna denen adam o kadar üşütmüş ki bir kız ismi kullanıyor," dedi.

Hakkı vardı. Sapna, rüya anlamına geliyordu ve oldukça yaygın kullanılan bir kız ismiydi.

Prabaker'in gözleri parlıyordu ama ciddi bir ifadesi vardı. "O kadar da üşütük değil," dedi. "Kendine hırsızların kralı diyor. Zenginlere savaş açacağını, onları öldürüp fakirlere yardım edeceğini söylüyor. Evet, bu delilik ama insanların çoğu içten içe bu fikri olumlu karşılayacaktır."

"Kim bu adam?" diye sordum.

Kishore turistlerden öğrendiği Amerikan aksanlı İngilizcesiyle "Birçok insan onun hakkında konuşuyor ama tanıdığım kimse onu görmemiş. İnsanlar onun zengin bir adamın oğlu olduğunu söylüyor. Onun Delhi'li olduğu ve babasının mirasından mahkum bırakıldığı kulaktan kulağa dolaşıyor. Bazılan ise ona şeytan diyor. Birtakım kişiler de onun bir şahıs değil de örgüt olduğundan bahsediyor. Her yanda fakirlerden ve hırsızlardan çılgınca şeyler yapmalarını isteyen posterler asılı. Şimdi de Johnny'nin

söylediği gibi iki kişi öldürüldü. Sapna ismi, Bombay'daki bütün duvarlara yazılmaya başlandı. Polisler çok soru soruyor. Sanırım onlar da korkuyor."

"Zenginler de korktu," diye ekledi Prabaker. "Evlerinde öldürülen o bahtsız iki kişi de zengindi. Sapna denen adam, ismini Hintçe değil de İngilizce yazıyor. Bu eğitimli biri olduğunu gösterir. Peki, onun ismini buraya kim yazdı? İnsanlar hep burada, ya çalışıyor ya da uyuyorlar. Ama kimse bunu kimin yazdığım bilmiyor. Eğitimli bir hayalet! Zenginler de korktu tabii. Sapna denen adam o kadar da deli değil."

Johnny tekrar tükürerek "*Madachudh! Pagal!*" dedi. *Onun bunun çocuğu! Üşütük!* "Bu Sapna denen adam bizim başımıza bela olacak, çünkü bizim gibi fakirlerin sahip olabileceği tek şey beladır."

Karla'ya bakarak araya girdim. "Sanırım konuyu değiştirsek iyi olur beyler." Karla'nın rengi solmuş, gözleri korkmuş gibi koskocaman açılmıştı. "İyi misin?"

"İyiyim," diye hemen cevap verdi Karla. "Sanırım asansör yolculuğu, sandığımdan daha korkutucu bir etki yarattı."

Prabaker kaygılı bir bakışla "Bunun için üzgünüm Bayan Karla," diye özür diledi. "Şimdiden itibaren sadece güzel şeylerden bahsedeceğiz. Artık cinayetlerden, vahşetten, kanla yıkanan evlerden sözetmek yok."

Prabu'ya doğru sert sert bakarak dişlerimin arasından "Söylemiş kadar oldun zaten," dedim.

Bu sırada birkaç kadın kullanılmış muz yapraklarını toplamaya geldi ve önümüze tatlıları koydu. Karla'ya hayranlıkla bakıyorlardı.

Bir tanesi Hintçe "Bacakları çok ince," dedi. "Pantolonunun içinden bacaklarını görebiliyorsun."

Bir başkası da "Ayakları çok büyük," dedi.

Uçüncüsü "Ama saçları çok yumuşak ve güzel bir siyah," diye onu övdü.

Başka biri küçümseyen bir tavırla "Gözleri ot rengi," diye ekledi.

Hintçe konuşarak söze girdim ve gülerek “Dikkatli olun,” dedim. “Arkadaşım Hintçeyi mükemmel konuşur, söylediğiniz her şeyi anlıyor.”

Kadınlar söylediğime çok şaşırdılar ama inanamazmış gibi aralarında konuşmaya devam ettiler. Sonunda bir tanesi Karla’ya uzun uzun baktıktan sonra yüksek sesle Hintçe bilip bilmediğini sordu.

Karla akıcı bir Hintçeyle “Bacaklarım çok ince ve ayaklarım çok büyük olabilir ama kulaklarımda bir sorun yok,” dedi.

Kadınlar sevinç çığlıkları atıp neşeyle gülerek Karla’nın etrafını sardı. Yanlarına gitmesi için yalvarıp kolundan çekiştirdiler. Karla’ya baktım ve diğer kadınlarla birlikte güldüğünü görünce oldukça şaşırdım. Karla tanıdığım en güzel kadındı. O çölün şafak sökerkenki hali gibiydi. Bu güzellik gözlerimi büyülüyor, beni nefes bile almak istemediğim bir sessizliğin içine sürüklüyordu.

Gökyüzündeki Kasaba’da ona bakarken nasıl olup da ondan kendimi aylarca mahrum edebildiğimi düşündüm. Kadınların onunla bu yakınlıklarına, gayet rahatlıkla saçını okşayıp elini tutmalarına da şaşırmıştım. Karla’yı hep biraz mesafeli ve soğuk olarak algılamıştım. Kadınlar ise bir dakikadan az bir sürede onunla bir seneyi aşkın süredir olamadığım kadar samimi olmayı başarmıştı. Barakamda beni çabucak öpüşünü, saçındaki tarçın ve yasemin kokusunu, yaz güneşi altında şişen üzümler gibi tatlı dudaklarını anımsadım.

Çay gelince gecekonduya bakan büyük pencerelerden birinin arkasında durdum. Varoşlar, inşaat alanından denize doğru uzanıyordu. Çıkıntılarla dolu gecekondu yolları kısmen gözüküyor ve sokaktan ziyade tüneli andırıyordu. Yanan ateşlerin dumanı yükseliyor, yavaş esen deniz meltemiyle birlikte çamurlu kıyılarda avlanan balıkçı teknelerinin üzerine doğru yol alıyordu.

Gecekondudan içerilere doğru gidildiğinde zenginlerin oturduğu yüksek apartmanlarla karşılaşılıyordu. Benim bulunduğum noktadan bazılarının çatılarındaki muhteşem bahçeler ve zenginlerin hizmetçileri için yaptırdığı minyatür evler görülebiliyordu. En yeni bina bile küfle kaplıydı. Düşününce

en görkemli tasarımları bile kaplayan bu çürümeyi ve bozulmayı güzel buluyordum. Bitişin lekesi Bombay'daki her başlangıca yayılıyordu.

Karla yanıma geldi ve "Haklısın, manzara güzel," dedi.

Ben de sessizce "Bazı geceler herkes uyurken buraya gelirim," dedim. "Burası yalnız kalmak istediğimde en favori mekanlarımdan biri."

Bir süreliğine sessiz kaldık ve gecekondunun üzerinde uçuşan kargaları izledik.

"Peki, sen nerede yalnız kalmaktan hoşlanıyorsun?"

"Yalnız kalmaktan hoşlanmam," dedi Karla. Sonra bana döndü. "Ne oldu?"

"Şaşırdım sanırım. Şey, ben senin yalnız olmayı sevdiğini düşünmüştüm. Bunu kötü anlamda söylemiyorum. Ben sadece seni biraz daha mesafeli, her şeyin ötesinde düşündüm."

Karla gülümseyerek "Daha çok her şeyin gerisinde demelisin," dedi.

"Vay, bir günde ikinci kez. "

"İkinci kez olan ne?"

"Bir günde ikinci kez yüzünde kocaman bir gülümseme gördüm. Az önce kadınlara gülümsediğini görmüş ve seni ilk defa gerçekten gülümserken gördüğümü düşünmüştüm."

"Elbette ben de bazen gülümsüyorum."

"Yanlış anlama. Fazla gülümsememek de çok çekici olabilir. Sahte bir gülücüktense surat asılmasını her zaman tercih ederim. Hem sana somurtmak da yakışıyor. Yani, ne bileyim, dürüst gözüküyorsun. Ya da öyle göründüğünü düşünüyordum, çünkü bugün gülümsemeni görünce fikrimi değiştirdim."

Karla yüzünü buruşturarak "Tabii ki gülümsüyorum," diye yineledi.

Tekrar sessizlik oldu ve birbirimize baktık. Gözleri, içlerinde altın benekler olan yeşil bir maden gibiydi ve acının, zekanın ya da her ikisinin göstergesi olabilecek bir ışıkla parıldıyordu. Hafif bir rüzgar esti ve Karla'nın omuzlarına dökülen saçlarını havalandırdı. Saçları da, kaşları ve kirpikleri gibi koyu kahverengiydi. Dudaklarının doğal rengi pembeydi. Hafif aralık ağzı, dilinin ucuyla düzgün ve beyaz dişlerini açığa çıkarıyordu. Kollarını kavuşturup penceresiz camdan aşağı eğildi. İpek bluzu esen meltemle vücuduna yapışıp hatlarını gözler önüne seriyor, bazen de havalanıyordu.

"Siz kızlar neye gülüyordunuz?"

Karla her zamanki gibi yarı alaycı şekilde gülümseyerek bir kaşını havaya kaldırdı.

"Benimle dedikodu mu yapmak istiyorsun?"

"Belki de," diyerek güldüm. "Sanırım senin yanında heyecanlanıyorum. Kusura bakma."

"Dert etme, bunu ikimiz için de bir kompliman olarak algıladım. Merak ediyorsan söyleyeyim, sohbet genellikle seninle ilgiliydi."

"Benimle mi?"

"Evet, senin ayıyla kucaklaşmanı anlatıyorlardı."

"Ha, o mu? Şey, oldukça komikti sanırım."

"Kadınlardan biri ayıyla kucaklaşmadan önce suratının aldığı şeklin taklidini yapınca herkes gülmekten katıldı. Ama onlara göre işin en komik yanı, niye böyle bir şey yaptığındı. Herkes sırayla tahminde bulunmaya başladı. Radha... Radha, senin komşun değil mi?"

"Evet, Satiş'in annesi."

"Radha ayıyı onun için üzüldüğünden kucakladığını söyledi. En çok da buna güldüler."

Kuru bir şekilde “Ona ne şüphe,” dedim. “Peki, sen ne dedin?”

“Ben bunu muhtemelen her şeye ilgi duyan ve her şeyi bilmek isteyen biri olduğundan yaptığını söyledim.”

“Bunu söylemen komik. Uzun zaman önce bir kız arkadaşım benden hoşlandığını, çünkü her şeye ilgi duyduğumu söylemişti. Beni yine aynı nedenden terketmişti.”

Karla’ya o kız arkadaşımın bana her şeyle ilgilendiğimi ama hiçbir şeye bağlanmadığımı söylediğinden bahsetmedim. Bu laf hala acı veriyor, içime dert oluyordu. Ama bir yandan da doğruydu.

“Bana bir konuda yardım etmek ister misin?” diye sordu Karla. Sesi birden ciddileşmişti.

Demek buydu, diye düşündüm. *Bir şey istediği için beni görmeye geldi.* Gururum yaralanmıştı. Karla beni özlememişti, sadece benden bir şey istemeye gelmişti. Yine de gelmiş, bunu başkasından istemek yerine benden istemeyi tercih etmişti. O yeşil gözlere bakarken birilerinden yardım istemenin onun için zor olduğunu anladım. Aynı zamanda bunu kafasında çok tarttığını da farkettim.

Cevap vermeden uzun süre tereddüt ediyormuş gibi gözükmemeye özen göstererek “Elbette,” dedim. “Ne yapmamı istiyorsun?”

Karla yutkundu ve alelacele konuşmaya başladı.

“Bir kız arkadaşım var, adı Lisa. Kendini oldukça kötü bir duruma soktu. Yabancı telekızların çalıştığı bir yere girdi ve bazı şeylere bulaştı. Şimdi çalıştığı yerdeki kadına çok borcu var. Bu yüzden kadın onu bırakmıyor. Arkadaşımı oradan çıkarmak istiyorum.”

“Ben de çok para yok ama...”

“Sorun para değil. Bende para var. İşyerinin sahibi olan kadın Lisa’dan hoşlanmaya başladı. Borcunu ödesek de kızı bırakmaya yanaşmayacaktır. Kadının nasıl biri olduğunu bilirim. Olay şimdi kişisel bir boyuta taşındı.

Para sadece bahane. Kadının asıl istediği yavaş yavaş Lisa’nın direncini kırmak. İşyerinin sahibi Lisa’dan nefret ediyor, çünkü o akıllı, güzel ve cesur.”

“Onu oradan kaçırmamızı mı istiyorsun?”

“Pek sayılmaz.”

Abdullah Taheri’yi ve onun mafya arkadaşlarını düşünerek “Bazı insanlar tanıyorum,” dedim. “Onlar gerekirse dövüşmekten korkmaz. Bize yardım etmelerini isteyebiliriz.”

“Hayır, benim de burada arkadaşlarım var, Lisa’yı kolaylıkla o yerden çıkarabilirler ama eninde sonunda onu bulup bunu ödeteceklerdir. Bu adamların şakası yoktur, asit kullanırlar. Madam Zhou’nun ters tarafına denk geldiği için yüzüne asit atılan tek kız Lisa olmaz. Böyle bir riske giremeyiz. Yapacağımız şey Madam Zhou’yu, Lisa’yı sonsuza dek rahat bırakması için ikna etmek.”

Söyledikleri beni huzursuz etmişti. Karla’nın bana söylemedikleri de olduğunu düşünüyordum.

“Madam Zhou mu dedin?”

“Evet. Adını daha önce duydun mu?”

“Birkaç defa,” diyerek başımı salladım. “Ne kadarına inanılabilir bilmiyorum ama insanlar onun hakkında oldukça uçuk ve müstehcen hikayeler anlatıyor.”

“Uçuk olanları bilemem ama... Müstehcen hikayelerin hepsi doğru, bana inan.”

İçimdeki kötü his geçmemişti.

“Arkadaşın neden oradan kaçmıyor? Neden bir uçağa atlayıp geldiği yere... Bu arada geldiği yer neresiydi?”

“Amerika. Eğer onun Amerika’ya geri dönmesini sağlarsam sorun kalmaz. Ama Lisa gitmeyecek, Bombay’ı asla terketmeyecektir. Bunun en önemli nedenlerinden biri uyuşturucu bağımlısı olması. Ayrıca geçmişinden gelen yüzleşemediği sorunları da var. Ona bu konuda yardımcı olmaya, onu ikna etmeye çalıştım ama bir işe yaramadı. Aslında Lisa’yı suçlamıyorum. Benim de geçmişimde hatırlamak istemeyeceğim, hatırlamayacağım şeyler var.”

“Ve o kızı oradan çıkarmak için bir planın var.”

“Evet. Senin Amerikan Konsolosluğu’nda çalışan bir konsolosluk görevlisi taklidi yapmanı istiyorum. Ben her şeyi ayarladım, sana çok iş düşmeyecek. Konuşma kısmının çoğunu da ben yapacağım. Ona Lisa’nın babasının Amerika’nın önde gelen adamlarından biri olduğunu, hükümette bağlantıları olduğunu ve senin görevinin de Lisa’yı oradan çıkarıp ona göz kulak olmak olduğunu söyleyeceğiz.”

“Bana biraz eksik bir planmış gibi geldi Karla. Sence yeterli olacak mı?”

Karla cebinden filtresiz sigaralar çıkardı ve bir eliyle iki tanesini tutup diğeriyle sigaraları yaktı. Bir tanesini bana uzattı ve cevap vermeden önce sigarasından derin bir nefes çekti.

“Sanırım olacaktır. Bulabildiğim en iyi plan bu. Lisa’yla de bunu konuştum. O da işe yarayacağını düşünüyor. Madam Zhou parasını alır ve senin de konsolosluktan olduğuna inanıp Lisa’yı tutmanın başına iş açacağını düşünürse, onu rahat bırakacaktır. Biliyorum planda belirsizlik çok. İşin inandırıcılık kısmı sana düşüyor.”

“Madam Zhou’ya da bağlı bu. Sence buna... Yani bana inanır mı?”

“Hiçbir yanlış yapmamalıyız. Akıllı olmaktan ziyade kurnaz bir tiptir ama aptal değildir.”

“Bunu yapabileceğime inanıyor musun?”

Karla hafif utangaç bir kahkaha atarak “Amerikan aksanın nasıl?” dedi.

“Bir zamanlar aktördüm,” diye yanıtladım.

Karla koluma dokunmak için elini uzatırken “Bu harika!” dedi. Onun uzun, ince parmakları sıcak tenime göre soğuktu.

“Bilemiyorum,” diye kaşlarımı çattım. “Eğer her şey yolunda gitmezse ve kıza ya da sana bir şey olursa...”

“Kız benim arkadaşım, fikir benim fikrim ve sorumluluk bana ait.”

“Oraya girip, dövüşüp çıksaydım kendimi daha iyi hissederdim. Bu konsolosluk yalanı bizi yarı yolda bırakabilir.”

“Eğer bunun iyi bir yol olduğunu ve senin bu iş için doğru insan olduğunu düşünmesem bunu senden istemezdim Lin.”

Karla sustu ve bekledi. Onun biraz beklemesine göz yumdum ama vereceğim cevap belliydi. Benim karar vermeye çalıştığımı düşünebilirdi fakat ben aslında bunu neden yapacağımı düşünüyordum. Kendi kendime *Onun için mi*, diye sordum. *Ona kendimi adadım mı, yoksa sadece bu iş ilgimi mi çekti? Neden ayıyı kucakladım?*

Gülümsedim.

“Ne zaman işe koyuluyoruz?”

Karla da gülümsedi.

“Birkaç gün içinde. Öncesinde birkaç şeyi daha ayarlamalıyım.”

Karla bitmiş sigarasını atıp bana doğru bir adım attı. O an beni tekrar öpeceğini düşündüm fakat tam o sırada insanların korkuyla bağırdıklarını duyduk. Herkes pencerelere koştu. İnsan kalabalığı arasında Prabaker kafasını kolumun altından çıkardı ve Karla’nın yanına kadar geldi.

“Belediye!” diye bağırdı. “Bombay Belediyesi’nden ekipler geliyor. Bakın!”

“Ne oluyor?” diye sordu Karla. Sesi bağrışlar arasında zor duyuluyordu.

Dudaklarımı Karla'nın kulağına yaklaştırarak "Konseyin işi. Bazı evleri yıkacaklar," dedim. "Bunu aşağı yukarı her ay yaparlar. Gecekonduyu kontrol altında tutmak, yayılmasını engellemek için yapıyorlar bunu."

Altı tane koyu mavi polis kamyonunun, yarım ay şeklinde yayılmış gecekonduların yanındaki boş alana doğru ilerlediğini gördük. Kamyonların üstü muşambayla örtülmüştü. İçlerini göremiyorduk ama her birinde yirmi ya da daha fazla sayıda polis olduğunu biliyorduk. İşçiler ve aletlerle dolu açık bir kamyonet de park etmiş polis araçlarının yanına gitti ve barakaların yakınında durdu. Polis kamyonlarından birkaç memur indi ve diğer adamları ikişerli sıralar halinde aşağı indirdi.

Çoğunluğu başka gecekondularda yaşayan işçiler de kamyonetten inip yıkım görevi için hazırlandı. Her adamın bir ipi ve borda kancası vardı. Bunu barakanın çatısına sallıyor, ipe asılıp zaten dayanıksız olan barakayı aşağı indiriyordu. İnsanlar bebekleri, paraları ve resmi evrakları gibi en gerekli şeyleri alacak zamanı ancak bulabiliyorlardı. Kalan her şey, ocaklar, tabak çanak, çantalar, giysiler, çocukların oyuncakları, hepsi enkazın altına gömülüyordu. Polis genç adamlardan bazılarını durdurup onları bekleyen kamyonlara doğru yönlendirdi.

Pencerenin önünden olan biteni izleyen herkes susmuştu. Durduğumuz noktadan aşağıdaki yıkımı görebiliyor ama hiç ses duyamıyorduk. Bir şekilde bu sistemli yok etme operasyonunun sessizliği bizi de etkisi altına almıştı. O zamana kadar esen rüzgarı farketmemiştim. Sessizliğin içinde uğuldayan rüzgar sızlanır gibi bir ses çıkarıyordu. Binanın otuz beş katının hepsinde, diğer insanların da aynen bizim gibi çıtlarını çıkarmadan olan biteni izlediğini biliyordum.

Yasal olan gecekondudaki işçilerin evleri güvende olmasına rağmen inşaat alanındaki bütün çalışmalar hemen durdu. İşçiler binalar tamamlandığında bu defa kendi evlerinin yıkılacağını biliyordu. Birçok kez izledikleri bu ritüeli o gün son kez izleyeceklerdi. Getto yakılıp yıkılacak, yerine limuzinler için otopark yapılacaktı.

Etrafımdaki yüzlere baktım. Hepsinde merhamet ve korku vardı. Bazılarının gözlerinde de akıllarından geçen şeyden duydukları utanç vardı. *Tanrı'ya şükür... Tanrı'ya şükür yıkılan ev benimki değil.*

Belediye çalışanlarının ve polislerin kamyonlara binip gitmesini izlerken Prabaker “Senin evinin kurtulması büyük şans Linbaba! Tabii benimkinin de!” dedi. Yasadışı gecekondu bölgesinin kuzeydoğu kısmındaki yüz metre uzunluğunda ve on metre genişliğinde bir alanı biçip gitmişlerdi adeta. İki yüz kişinin yaşadığı altmış kadar ev yıkılmıştı. Bütün bu operasyon, yirmi dakikadan az bir zaman almıştı.

Karla alçak sesle “Bu insanlar nereye gidecek?” diye sordu.

“Çoğu yarın bu zamanlarda geri gelecek. Önümüzdeki ay görevliler yine gelip bu sefer de gecekondunun başka kısmındaki evleri yıkacak. Yıkılanlar da tekrar inşa edilecek ama yeni bambular, hasırlar, malzemeler almak gerektiğinden zarar büyük. Ayrıca bazı gecekondu sakinleri tutuklandı. Onları aylarca göremeyebiliriz.”

“Beni en çok korkutan bu çılgınlık mı, yoksa insanların buna dayanma gücü mü, emin değilim,” dedi Karla.

Birçok insan pencerenin önünden çekildi fakat Karla’yla ben, kalabalık akın etmeden önce durduğumuz gibi durmaya devam ettik. Kolumu Karla’nın omzuna dolamıştım. Yirmi kat aşağıda insanlar, darma duman olan evlerinin kalıntılarını toplamaya başlamıştı. Bezden ve plastikten barakalar, yaşlılar ve küçük çocuklar için tekrar kuruluyordu. Karla bana bakmak için döndüğünde onu öptüm.

Karla’nın gergin duran dudakları benimkilere teslim oldu. Öpüşmemiz öyle hüzünlü ve şefkatliydi ki birkaç saniyeliğine bu tarif edilemez duygusallıkta kayboldum. Karla’yı sert, soğuk ve güçlü bilirdim ama öpücüğü katıksız bir kırılganlıkla doluydu. Çok şaşırdığımdan olsa gerek kendini ilk geri çeken ben oldum.

“Üzgünüm... Ben...” diye kekeledim.

Karla elleri göğsümde, gülümseyerek “Sorun değil,” dedi. “Ziyafetteki hoş kızlardan birini kıskandırmış olabiliriz.”

“Kimi?”

“Burada bir kız arkadaşın yok mu?”

“Hayır, elbette yok,” diye surat astım.

Karla içini çekti. “Didier’i dinlemekten vazgeçmeliyim,” dedi. “Bu onun fikriydi. Burada bir kız arkadaşın olduğunu, başka türlü gecekonduda kalmayacağını söyledi. Bir yabancının sadece bu nedenle gecekonduda yaşayacağını söyledi.”

“Benim ne burada ne de başka yerde kız arkadaşım var Karla. Ben sana aşığım.”

Karla bir tokat gibi cevabı yapıştırdı. “Hayır, değilsin!”

“Elimde değil, uzun zamandır...”

“Sus!” dedi Karla hızla sözümü keserek. “Bana aşık falan değilsin! Of Tanrım, aşktan öyle nefret ediyorum ki!”

Onu neşelendirmeye çalışarak hafifçe güldüm ve “Aşktan nefret edemezsin,” dedim.

“Belki öyle ama ondan bıkabilirsin. Birini sevmek çok büyük bir kibir ve dünyada çok fazla sevgi var. Bazen cennetin kimsenin başka birini sevmediği, bu yüzden de herkesin mutlu olduğu bir yer olduğunu düşünüyorum.”

Rüzgar Karla’nın saçını yüzüne doğru savurdu. Karla saçını iki eliyle geriye itip öyle kalsın diye tuttu. Yere bakıyordu.

“Arada hiçbir bağ olmadan yaşanan keyifli sevişmelere ne oldu?”

Aslında bu bir soru değildi ama ben yine de cevap verdim.

“Zorundaysam bunu da kabul edebilirim.”

Karla bu sefer daha yumuşak bir tonla “Bak, ben aşık olmak istemiyorum,” dedi. Bana bakmak için gözlerini yerden kaldırdı. “Bana

kimse aşık olsun da istemiyorum. Aşk bana şimdiye dek hiç iyi davranmadı.”

“Aşkın kimseye şefkatli davrandığını düşünmüyorum Karla.”

“Ben de bunu demeye çalışıyorum.”

“Ama başına geldiğinde seçme şansın yoktur. Bunun hiçbirimizin elinde olduğuna inanmıyorum. Sana baskı yapmak istemiyorum. Sadece sana aşığım, hepsi bu. Sana bir süreden beri aşığım ve işte bunu sonunda söyledim. Senin bu konuda bir şey yapmana gerek yok.”

“Ben yine de... Ben sadece... Bilmiyorum! Ama senden hoşlanıyorum. Senden hoşlanmak bile ayaklarımı yerden kesmeye yeter Lin.”

Karla dürüstçe bakıyordu fakat bana söylemediği çok şey olduğunu biliyordum. Bakışları cesurdu ama bir şeylerden korkuyordu. Biraz yumuşayıp ona gülümsediğimde bana güldü. O gülünce ben de gülmeye başladım.

“Şimdilik bu kadarı yeter mi?”

“Tabii,” diye yalan söyledim. “Tabii.”

Tıpkı aşağıdaki insanlar gibi ben de o esnada kalbimdeki enkazı tekrar inşa etmeye çalışıyordum.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Karla'nın dediğine göre, sadece bir avuç insan kendi gözleriyle Madam Zhou'yu gördüğünü iddia edebilecek olsa da *Saray*'ı ziyaret edenlerin çoğunun oraya gitme sebebi oydu. Müşterilerin hepsi zengindi ve aralarında yöneticiler, politikacılar ve gangsterler vardı. Saray onlara yabancı kızlar -Hintli kızlar orada çalışamazdı- ve akla hayale gelmeyecek fantezilerini gerçekleştirme fırsatı sunardı. Bu fantezilerden en garipleri, bizzat Madam Zhou tarafından gerçeğe dönüştürülenler, bütün şehirde kulaktan kulağa dolaşırdı ama hatırı sayılır bağlantılar ve polislere ödenen rüşvetler sayesinde buraya hiç baskın düzenlenmezdi. Bombay'da böyle göz yumulan başka yerler de vardı ama hiçbiri Madam Zhou'nun yeri kadar revaçta değildi. Çünkü oralarda bir Madam Zhou yoktu. Sonuçta adamların oraya gelmesini sağlayan kadınların ustalıkları ve güzellikleri değil, elde edemedikleri kadının, Madam Zhou'nun görünmez güzelliğinin gizemiydi.

İnsanlar Madam'ın Rus olduğunu söylüyordu ama bu bilgi de tıpkı onun hakkında söylenen diğer şeyler gibi kesin değildi. Karla'ya göre bunun doğru kabul edilmesinin nedeni en çok duyulan dedikodu olmasıydı. Kesin bilgilerden biri, Yeni Delhi'ye, Batılı şehirlerdeki gibi çılgın yıllar olan 1960'larda geldiğiydi. O zaman şehrin yeni kısmı otuzuncu yılını, Eski Delhi ise üç yüzüncü yılını kutluyordu. Birçok kaynağın dediğine göre Madam Zhou o zamanlar yirmi dokuz yaşındaydı. Söylentilere göre bir KGB ajanıyla ilişkisi vardı ve adam da onu Kongre Partisi'nin başta gelen üyelerinin aklını çelmek için kullanmıştı. O yıllarda Kongre Partisi, Hindistan'da yenilmez bir güçtü. Partiye sadık olanlar, hatta partinin aleyhindekiler bile, partinin Hindistan'ı bir yüz yıl kadar daha yöneteceğine inanıyordu. Kongre üyelerinin üzerinde hakimiyet sağlamak, ülkede hakimiyet kurmakla aynı şeydi.

Madam’ın Delhi’de geçirdiği yıllar, skandallar, intiharlar ve politik cinayetlerle doluydu. Karla bu hikayelerin birçok insandan çok farklı yorumlarını duyduğundan, gerçeğin onlar için önemli olmadığını düşünmeye başladığını söylemişti. Madam Zhou, yıllar içinde insanların kendi arzularını ve takıntılarını yükledikleri bir figür haline gelmişti. Biri Madam’ın değerli taşlardan oluşan mücevherlerini bir çuvalda sakladığını söylerken diğeri onun ilaç bağımlılığından bahsediyor, bir diğeri ise şeytana tapma ritüellerinden ve yamyamlıktan sözediyordu.

“İnsanlar onun hakkında oldukça garip şeyler söylüyor. Bunların çoğu uydurma. Ama kesin olan şu ki o tehlikeli bir kadın,” dedi Karla. “Sinsi ve tehlikeli.”

“Hım.”

“Çok ciddiyim, onu hafife alma. Altı yıl önce Yeni Delhi’den Bombay’a taşındığında bir cinayet davasının sanıklarından biriydi. Onun Delhi’deki Sarayı’nda iki adam boğazları kesilerek öldürülmüştü. Adamlardan biri polis müfettişiydi. Madam’ın aleyhine tanıklık edenlerden biri ortadan kaybolup diğeri de asılmış bir halde bulununca dava düştü. Madam, Bombay’da bir yer açmak için Delhi’den buraya geldi ve altı ay içinde buradaki Saray’ın bir blok ötesindeki sokakta bir cinayet daha işlendi. Birçok insan onun cinayetten sorumlu olduğunu düşündü ama kadın, yüksek mevkilerdekiler hakkında öyle çok şey biliyordu ki kimse ona bir şey yapamadı. Madam hemen hemen canının istediği her şeyi yapabilir, çünkü yakasını bir şekilde sıyıracağım biliyor. Eğer bu işe bulaşmak istemezsen, hala vazgeçme şansın var.”

Çok sık rastlanan Fiat model taksilerden birinin içindeydik, çelik pazarından güneye doğru ilerliyorduk. Trafik yoğundu. Arabalardan daha geniş, uzun ve yüksek olan, altı yalınayak arabacı tarafından çekilen yüzlerce el arabası, otobüslerin ve kamyonetlerin arasından iki yana sallanarak geçiyordu. Çelik pazarının yolları küçük ve orta büyüklükte dükkanlarla doluydu. Buralarda ocaktan paslanmaz çelik lavabolara, inşaatçılar ve dekoratörler tarafından satın alınan dökme demirden sac levhalara kadar her çeşit metal eşya satılıyordu. Vitrinler güzelce cilalanmış ışıldayan madeni eşyalarla hünerle süslendiğinden, fotoğraf çeken turistleri de cezbediyordu. Parlak sokakların ardında ise dolar yerine sentle

çalıştırılan ve kararmış eşyalara o göz alıcı çekiciliği vermek için çırpınan adamlar vardı.

Taksinin camları açıktı ama içeriye hiç rüzgar girmiyordu. Ağır akan trafikte, taksinin içi sıcak ve havasızdı. Daha önce, Karla'nın oturduğu apartmanda durmuştuk ve ben üzerimdeki tişört, kot ve botlarımı klasik kesim siyah bir pantolon, beyaz gömlek, kravat ve uygun ayakkabılarla değiştirmiştim.

"Şu an kurtulmak istediğim tek şey şu üzerimdekiler," diye söylendim.

Karla gözlerinde yaramaz bir ifadeyle "Üzerindekilerin nesi var ki?" diye sordu.

"Korkunçlar ve beni kaşındırıyorlar."

"Alışırsın."

"Umarım kaza falan yapmayız, bu elbiselerin içinde ölmek istemem."

"Aslına bakarsan üzerinde oldukça iyi durdular."

"Tabii, sen dalganı geç."

Karla içten bir şekilde gülümseyerek "Hadi ama!" dedi. Karla'nın çok sevdiğim ve dünyadaki en ilginç aksan olarak gördüğüm aksanı, her kelimeyi yuvarlayarak söylemesine yol açıyor ve beni heyecanlandırıyordu. Aksanının tınısı İtalyan, şekli Alman, yaklaşımı ve barındırdığı espritüellik Amerikan, rengi ise Hint'ti. "Kıyafetler için böyle mızmızlanmak kibrin göstergesidir."

"Ne giydiğim umrumda değil. Kıyafetlerden nefret ederim."

"Hayır, etmiyorsun. Onları çok seviyorsun."

"Nasıl? Bir çift botum, bir tane kot pantolonum, bir gömleğim, iki tişörtüm var. Bütün gardırobum bundan ibaret. Eğer üzerimde değillerse barakamdaki bir çivide asılı duruyorlar."

“Benim demek istediğim de bu. Kıyafetleri o kadar çok seviyorsun ki üzerinde iyi durduğunu düşündüğün birkaç parçadan farklı bir şey giymeye dayanamıyorsun.”

Gömleğin yakası battığından rahatsız bir şekilde kıpırdandım.

“Karla bu üzerimdekilerin iyi durduğuna inanmam imkansız. Hem nasıl oluyor da senin evinde bu kadar fazla erkek giysisi olabiliyor? Sende, benim sahip olduğumdan daha fazla erkek giysisi var.”

“Beraber yaşadığım adamlardan ikisi aceleyle ayrılmak zorunda kaldı diyelim.”

“O kadar aceleleri vardı ki kıyafetlerini yanlarına almadılar, öyle mi?”

“Evet.”

“Neden peki?”

Karla alçak sesle “Bir tanesi çok meşguldü.”

“Ne ile meşguldü?”

“Yasadışı işlerle. Herhalde bunlardan bahsetmemi pek onaylamazdı.”

“Onu sen mi kovdun?”

“Hayır.”

Karla buna kısa ve öz bir cevap verdi fakat sesinden büyük bir üzüntü olduğunu farkedip konuyu uzatmadım.

“Peki ya... Diğer adam?”

“Bilmek istemezsin.”

Aslında bilmek istiyordum ama Karla pencereden dışarı bakmaya başlamıştı bile. Son cümlesi de beni daha ileri gitmemem için uyarıyordu. Karla’nın bir zamanlar Ahmet adında bir Afgan’la yaşadığını duymuştum.

İnsanlar bu konu hakkında pek seyrek konuştuğundan, onların yıllar önce ayrıldığı kanısına varmıştım. Karla onu tanıdığım sene tek başına yaşıyordu ve şu ana kadar, sırf bu yüzden onu kafamda yalnız yaşamayı tercih eden bir kadın olarak etiketlediğimin farkına varmamıştım. Yalnız kalmayı sevmediğini söylemesine rağmen onu, insanların ziyarete gelmesine, belki bir gece de kalmasına izin veren ama başkalarıyla yaşayamayan biri olarak görmüştüm.

Ensesine, yeşil şalının altında zorlukla seçilen göğüslerine, kucağında duran ellerinin uzun ince parmaklarına baktım ve onu bir başkasıyla yaşarken düşünemedim. Birlikte edilen kahvaltılar, banyodaki gürültüler, kötü ruh halleri, yarı evli bir hayat. Karla'yı böyle düşünmem imkansızdı. İşin ilginç yanı, Karla'yı birisiyle düşünmektense hiç görmediğim halde Ahmet'i, birlikte yaşadığı adamı gözümün önüne getirmek benim için daha kolay oldu.

Beş dakika süresince yavaş ilerleyen taksimetrenin tıkırtısı eşliğinde sessizce oturduk. Arabanın dikiz aynasından sarkan turuncu kartta şoförün taksi şoförlerinin büyük kısmı gibi Hindistan'ın kuzeydoğusunda bulunan büyük ve kalabalık bir şehir olan Utar Paradesh'den geldiği yazıyordu. Trafikte çok yavaş ilerlediğimizden, taksi sürücüsünün de bizi aynadan izlemek için bir sürü fırsatı oluyordu. Adamın ilgisini çekmiştik. Karla onunla mükemmel bir Hintçe konuşmuş, Saray'a gidene kadar geçeceğimiz sokakların isimlerini dahi tek tek sıralamıştı. Biz Hintli gibi davranan iki yabancıydık. Adam bizi test etmeye karar verdi.

"Lanet olası trafik!" dedi sokak ağzıyla. "Bugün bütün şehir kabız olmuş."

Karla "Yirmi rupi müshil etkisi yaratabilir belki," dedi Hintçe konuşarak. "Yoksa bu taksiyi bir saatliğine mi kiralıyorsun, hadi ama kardeşim!"

Şoför gayet hoşnut bir şekilde İngilizce "Emredersiniz Bayan," dedi ve trafikte ilerlemek için daha fazla çaba sarf etmeye başladı.

"Peki, ona ne oldu?" diye sordum Karla'ya.

"Kime ne oldu?"

“Yaşadığın diğer adama, şu kanunları çiğnemeyene.”

Karla dişlerini sıkarak “Madem çok bilmek istiyorsun, öldü!” dedi.
“Peki... Nasıl öldü?”

“Kendini zehirlediğini söylüyorlar.”

“Söylüyorlar mı?”

Karla içini çekip “Evet,” dedi ve dışarıdaki insan kalabalığını izlemeye koyuldu.

Birkaç dakika ikimiz de konuşmadık. Kendimi konuşmak zorunda hissettim.

“Giydiğim kıyafet hangisinindi? Suçlunun mu, yoksa ölmüş olanın mı?”

“Ölenin.”

“Hım... Pekala.”

“Bu kıyafeti gömülürken giydirsinler diye satın almıştım.”

“Kahretsin!”

“Ne olmuş?” dedi Karla bana dönüp sertçe bakarak.

“Hiçbir şey. Sadece bana şu kuru temizlemecinin adresini ver bir ara.”

“Bunları giymedi, onu başka bir kıyafette gömdüler. Takımı aldım ama hiç kullanılmadı.”

“Anladım...”

“Sana bilmek istemeyeceğini söylemiştim.”

“Yok, sorun değil,” diye ağzımda geveledim. Aslında içten içe önceki sevgilisi öldüğü için rahatlamıştım. Yarışmam gereken biri yoktu. O zamanlar ölü sevgililerin en güçlü rakipler olduğunu bilmeyecek kadar

gençtim. “Karla, çok üstüne gitmek istemem ama kabul etmelisin ki bu biraz garip. Tehlikeli bir göreve gidiyorum ve üzerimde ölü bir adamın kıyafetleri var.”

“Batıl inançlı biri gibi davranıyorsun.”

“Ama öyle değilim.”

“Öylesin.”

“Ben batıl inançlı değilim.”

“Öylesin.”

“Değilim.”

Karla taksiye bindiğimizden beri ilk defa gerçekten gülümseyerek “Elbette öylesin!” dedi. “Dünyadaki herkes batıl inançlıdır.”

“Bu konuda tartışmak istemiyorum. Kötü şans getirebilir.”

“Boşver,” dedi Karla gülerek. “Her şey yolunda gidecek. Al, bunlar senin kartvizitin. Madam Zhou kartvizit toplamayı sever. Senden de bir tane isteyecek ve lazım olur diye saklayacaktır. Eğer sana işi düşer de ararsa, konsolosluktan ayrıldığını öğrenecek.”

Kartlar inci beyazıydı ve üzerlerindeki yazılar siyah italik harflerle yazılmıştı. Amerika Birleşik Devletleri Konsolosluğu’nda çalışan Gilbert Parker adında bir müsteşar olduğum yazılıydı.

“Gilbert mi?” diye homurdandım.

“Ne olmuş?”

“Yani bu taksi kaza yapar da bu takım elbisenin içindeki vücudumu taksiden çıkarırlarsa benim Gilbert olduğumu sanacaklar. Bu konuda hiç iyi hissetmiyorum Karla.”

“Şimdilik Gilbert ile yetinmelisin. Konsoloslukta gerçekten de Gilbert Parker diye biri var. Bombay’daki görevi bugün bitiyor. İşte bu yüzden onu seçtik. Adam bu akşam Amerika’ya geri dönüyor. Her şey yolunda gidecek. Madam’ın seni çok araştıracağını sanmam. Belki kontrol etmek için konsolosluğu bir arar ama buna da pek ihtimal vermiyorum. Geçen sene İngiliz Konsolosluğu ile bir sorun yaşadı ve bu ona pahalıya patladı. Birkaç ay önce de Alman bir diplomat Saray’da başına iş açtı. Bu olayı örtbas etmek için Madam oldukça uğraştı. Konsolosluklar Madame Zhou’ya zarar verebilecek yegane yerler, o yüzden şansını zorlamayacaktır. Onunla konuşurken nazik ve ciddi ol yeter. Biraz da Hintçe konuş, bunu da hoş görecektir. Aynı zamanda aksanınla ilgili çıkabilecek bir sorun da böylelikle ortadan kalkar. Senden yardım istememin bir nedeni de buydu biliyor musun? Burada sadece bir senedir yaşayan birine göre Hintçeyi oldukça iyi öğrendin.”

Sanki önemsenmiyormuş gibi hissettim ve “On dört aydır,” diyerek Karla’yı düzelttim. “Bombay’a geldiğimde geçirdiğim iki ay, Prabaker’in köyünde altı ay ve şimdi de gecekonduda geçirdiğim altı ay. On dört ay oldu.”

“Pekala... On dört ay.”

Karla’nın yüzündeki şaşırmış ifadeden kurtulmak için konuyu değiştirerek “Şu Madam Zhou’yu kimsenin göremediğini sanıyordum,” dedim. “Onun kendini gizlediğini ve kimseyle konuşmadığını söylemiştin.”

Karla yumuşak bir şekilde “Bu doğru ama işler bundan biraz daha karmaşık” dedi. Bir an gözleri dalıp bir şeyler düşündükten sonra büyük bir çabayla dikkatini topladı. “Madam Zhou üst katta yaşar ve ihtiyacı olan her şey oradadır. Hiç dışarı çıkmaz. Ona yiyecek, giysi ve istediği diğer şeyleri getiren iki hizmetkarı vardır. Binanın içinde istediği yere gidebilir, çünkü içeride bir sürü gizli geçit var. Çift taraflı aynalar ya da hava menfezlerinden odaların çoğuna bakabilir. İzlemeyi sever. Bazen insanlarla bir perdenin ardından konuşur. Sen onu göremezsin ama o seni görür.”

“Peki, onun neye benzediğini nasıl biliyorlar?”

“Fotoğrafçısı sayesinde.”

"Neyi sayesinde?"

"Kendi fotoğraflarını çektirir. Her ay yeni bir tane çektirerek sevdiği müşterilerine verir."

Aslında Madam Zhou ile pek ilgilenmiyordum ama Karla'nın konuşmaya devam etmesini istediğimden "Çok garip," dedim. Ağzından dökülen her kelimede o kırmızı dudaklarını izliyordum, sadece günler önce öptüğüm o dudakları. Bir aylık bir gazeteden haber okuyor bile olsa o konuşurken yüzünü, gözlerini, dudaklarını izlemek bana büyük mutluluk verirdi. "Neden böyle bir şey yapıyor?"

Karla gözlerini kısarak "Ne yapıyor?" dedi.

"Neden kendini gizliyor?"

"Kimse nedenini bilmiyor." Karla cebinden iki el sarması sigara çıkarıp yaktı ve birini bana uzattı. Elleri titriyordu. "Önce de söylediğim gibi... Herkes onun hakkında atıp tutuyor. Bazıları onun korkunç bir kaza geçirdiğini, yüzünü bunun için sakladığını söylüyor. Yaraların izlerini kapamak için fotoğraflar üzerinde oynanıyor diyorlar. Onun cüzamlı olduğunu söyleyenler de var. Bir arkadaşım böyle bir kadının olmadığını bile iddia ediyor. Bunun orada olanları örtbas etmek ve bu işlerin arkasındaki kişiyi maskelemek için yapıldığını düşünüyor."

"Sen ne düşünüyorsun?"

"Ben onunla bir paravan ardından konuştum. Bence o kadar akıl hastası ve boş bir kadın ki yaşlandığı için kendinden nefret ediyor. Mükemmeliyetten uzaklaşmaya dayanamıyor. Birçok insan onun bir zamanlar güzel olduğunu söylüyor. Bunu ne kadar çok insanın söylediğini duysan şaşarsın. Fotoğraflarında ise yirmi yediyi, bilemedin otuzu geçmemiş görünüyor. Yüzünde ne bir kırışık ne bir çizgi var. Gözlerinin altında torbalar yok, saçları simsiyah. Bana göre o kendi güzelliğine o kadar aşık ki gerçekte nasıl olduğunu görmelerine asla izin vermez. Doksan yaşına dek yaşasa bile o fotoğraflarda otuzunda göstereceğine eminim."

“Onun hakkında nasıl oluyor da bu kadar çok şey biliyorsun?” diye sordum. “Madam’la nasıl tanıştın?”

“Benim işimin bir parçası bu.”

“Pek açıklayıcı olmadı.”

“Ne kadarını bilmek istiyorsun?”

Soru basitti ve *Seni seviyorum, hakkındaki her şeyi bilmek istiyorum*, gibi bir cevap yeterliydi ama Karla’nın sesinde hoşnutsuz bir ton, gözlerinde soğuk bir pırıltı vardı. Duraksadım.

“İşine burnumu sokmaya çalışmıyorum Karla. Konunun bu kadar hassas olduğunu bilmiyordum. Seni bir seneden fazla zamandır tanıyorum. Biliyorum her gün, hatta her ay görüşmüyoruz ama şimdiye dek hiçbir zaman sana ne işle uğraştığını, hayatını nasıl kazandığını sormadım. Çok meraklı bir tip olduğumu sanmam.”

“İnsanları bir araya getiriyorum,” dedi Karla biraz gevşeyerek. “Bir anlaşmayı kabul edecek kadar iyi vakit geçirdiklerinden emin oluyorum. İnsanların anlaşmalara girecek kadar olumlu bir ruh hali içinde kalmaları ve istediklerini elde etmeleri için para alıyorum. Müşterilerimden birçoğu Madam Zhou’nun Sarayı’nda vakit geçirmek ister. Asıl soru, insanların neden onun için bu kadar deli olduğu. O tehlikeli bir kadın, tamamen aklını kaçırmış. Yine de insanlar onunla tanışmak için her şeyi yapıyor.”

“Sence neden böyle?”

Karla kızgın bir şekilde iç çekti.

“Bilmiyorum. Sebep yalnızca seks değil. Bombay’daki en güzel yabancı kızlar orada çalışıyor, buna diyecek yok. Ama kızlar o kadar harika olmasalardı bile insanlar yine Saray’a giderdi. Anlayamıyorum. Ben insanların isteklerini yerine getirip onları Saray’a götürdüm. İçlerinden birkaçı tıpkı benim gibi Madam’la bir paravanın arkasından tanıştı. Onunla görüşenler sanki Jan Dark’la tanışmış gibi davranıyor. Bu benim tüylerimi ürpertiyor.”

“Onu sevdiğin söylenemez, öyle değil mi?”

“Bu az bile Lin. Ondan nefret ediyorum ve ölmesini gerçekten diliyorum.”

Geri çekilme sırası bendeydi. Sessizliği üzerime bir şal gibi örttüm ve bakışlarım Karla’nın bir heykeltıraşın elinden çıkmış gibi duran güzelliğinden sokağın gelişigüzel güzelliğine kaydı. Madam Zhou’nun gizemiyle ilgilenmiyordum. Benim için sadece, Karla’nın bana böyle bir görev vermiş olması önemliydi. Takside yanımda oturan bu güzel İsviçreli kadına aşıktım ve o da zaten yeterince gizemliydi. Onun hakkında bir şeyler öğrenmek istiyordum. Bombay’a nasıl geldiğini, Madam Zhou ile ne ilgisi olduğunu ve neden kendinden hiç bahsetmediğini bilmek istiyordum. Hakkında her şeyi, en ufak detayı bile öğrenmek istiyordum ama ısrar edemiyordum. Ondan daha fazlasını istemeye hakkım yoktu, çünkü ben de çok şey gizliyordum. Karla’ya yalan söylemiş, Yeni Zelanda’dan geldiğimi ve bir ailem olmadığını anlatmıştım. Ona gerçek adımı bile söylememiştim. Şimdi ona aşık olduğum için, bu yalanlar beni köşeye sıkıştırıyordu. Beni öpmüştü. Bu dürüst ve güzel bir öpücüktü fakat bunun bizim için bir başlangıç mı, yoksa bir son mu olduğunu bilmiyordum. En iyi ihtimalle bu görevin bizi yakınlaştıracağını umuyordum. Bunun yalanlar ve sırlarla ördüğümüz duvarları yıkmasını arzuluyordum.

Karla’nın bana verdiği bu görevi küçümsemiyordum. İşlerin ters gidebileceğini ve Lisa’yı oradan çıkarmak için dövüşmem gerekebileceğinin farkındaydım. Gömleğimin altında deri kılıfının içinde duran bir bıçağım vardı. Uzun, ağır, keskin bir bıçaktı bu. İyi bir bıçakla iki adamın hakkından gelebileceğimi biliyordum. Daha önce hapishanede de bıçaklı kavgalara karışmıştım. Bıçak, onu kullanmasını bilen ve başkasının vücuduna saplamaktan çekinmeyen bir adamın elinde tabancadan sonra gelen en etkili yakın dövüş silahıdır. Takside sessiz ve hareketsiz bir şekilde otururken kendimi olası bir dövüşe hazırladım. Biraz sonra dökülecek kanları, yapılacak kavgaları şöyle bir aklımdan geçirdim. Sol elimi Karla ile Lisa’yı sürükleyip yanımda götürmek için boş bırakmalıydım. Sağ elimle de mücadeleme devam etmeliydim. Korkmuyordum. Eğer birileriyle mücadele etmek zorunda kalırsam içgüdüsel olarak tekmelerimi, yumruklarımı ve bıçağımı kullanacağımı biliyordum.

Taksi trafik keşmekeşinin içinde kendine yol açtı ve sonunda daha geniş yollara ulaşıp hızlanmaya başladık. Camdan içeri giren rüzgar bizi biraz ferahlattı ve nemli sıcakta ıslanıp yapış yapış olan saçlarımız saniyeler içinde kurudu. Karla huzursuz bir şekilde kıpırdandı ve sigarasını camdan dışarı fırlatıp siyah rugan çantasının içini karıştırmaya başladı. Çantasından bir paket sigara çıkardı. Paketin içinde sarılmış esrarlı sigaralar vardı, bir tane alıp yaktı.

"Bana güç verecek bir şeye ihtiyacım var," dedi sigaradan derin bir nefes çekerken. Haşhaşın kokusu taksinin içine yayıldı. Karla birkaç nefes daha aldıktan sonra sigarayı bana uzattı.

"Bunun yardımı olacak mı sence?"

"Muhtemelen olmayacak."

Sigarada ağır Keşmir haşhaşı vardı. Karnımdaki, boynumdaki ve omuzlarımdaki kasların gevşediğini hissettim. Taksi şoförü sesli bir şekilde burnunu çekti ve arka koltukta olanları daha net görebilmek için dikiz aynasını ayarladı. Esrarlı sigarayı Karla'ya geri verdim. Karla da birkaç nefes daha alıp taksi şoförüne uzattı.

"*Charras pitta?*" diye sordu. *İçer misin?*

Adam gülüp mutlu bir şekilde sigarayı kabul ederken "*Ha, munta!*" dedi. *Evet!* Sigarayı yarısına kadar içtikten sonra geri uzattı. "*Achaa charras!* Bir numara. Ben de Amerikan müziği var, bir numara Amerikan müziği, disko. Duymak istersiniz?"

Adam teybe kaseti koydu ve sesi sonuna kadar açtı. Saniyeler içinde Sister Sledge'in *We Are Family* şarkısı tam başımızın arkasındaki hoparlörlerden bangır bangır duyulmaya başladı. Karla sevinçle haykırdı. Şoför sesi kısıp müziği sevip sevmediğimizi sorunca da Karla yine haykırarak adama esrarı uzattı. Şarkı söyleyip sigarayı içerek ve çıplak ayaklı köylü çocuklardan bilgisayar alan işadamlarına kadar bir sürü insanı geçerek yolumuza devam ettik.

Saray görününce taksici bir çay dükkanının yanında durdu. Parmağıyla dükkanı işaret etti ve Karla'yı orada bekleyeceğini söyledi. Şoförün beklemeyi önermesinin bahşiş ya da iş için değil Karla için endişelenmesinden dolayı olduğunu bilecek kadar Bombay taksisine binmiş, bir o kadar taksiciyle tanışmıştım. Taksici Karla'yı sevmişti. Bu garip ve ani sevgiyi daha önce de görmüştüm. Tamam, Karla genç ve güzeldi ama taksicinin ilgisinin asıl nedeni onun Hintçeyi bu kadar iyi konuşması ve kullanış şeklindeki ustalıktı. Alman bir taksici bir yabancının Almanca konuşmasından hoşlanabilirdi. Aynısı Fransız, Amerikalı ya da Avustralyalı bir taksici için de geçerli olabilirdi. Söz konusu bir Hintli olduğunda ise o öyle sevinirdi ki sizinle ilgili başka bir şeyden de hoşlanmışsa -ister gözleriniz, ister gülümsemeniz, ister camının yanında biten bir dilenciye yaklaşımınız olsun-hemen o anda size bağlanırdı. Sizin için normalde yapmayacağı şeyleri yapar, kendini tehlikeye atar, hatta tehlikeli ve yasadışı işler bile yapardı. Eğer ona Saray gibi hoşlanmadığı bir adres verirseniz de güvende olduğunuzdan emin olmak için sizi beklerdi. Bir saat sonra dışarı çıkıp onu görmezden dahi gelseniz o gülüp yoluna devam eder, başınıza bir iş gelmediğinden ötürü mutlu olurdu. Bunu, başka hiçbir şehirde görmemiştim. Bu Hintlilerle ilgili sevdiğim binlerce şeyden biridir. Eğer sizi severlerse her şeyi içtenlikle yaparlar. Karla adama ücretini ve vaat ettiği bahşişi ödeyip beklememesini söyledi. Şoförün bekleyeceğini ikimiz de biliyorduk.

Saray büyük bir binaydı. Üç katlı ve geniş bir yapıydı. Yola bakan camlar yaprak şeklinde dövme demir parmaklıklarla çevriliydi. Bina caddedeki birçok yapıdan eskiydi ve yenilenmek yerine restore edilip orijinal detayları titizlikle korunmuştu. Kapının ve pencerelerin üzerindeki üst kiriş tabanları keski ile yontularak beş yıldızlı taçlar haline getirilmişti. Bir zamanlar şehirde sıkça rastlanabilen bu meşakkatli sanatın izleri artık nadir görülüyordu. Yapının sağ tarafında binaları bağlayan bir geçit vardı ve taş ustaları el becerilerini duvarın dış köşesinde cömertçe göstermiş, her bir taş adeta mücevher gibi işlenmişti. Binanın duvarları gri, kapısı siyahtı. Karla'nın dokunmasıyla kapı ardına kadar açıldı ve içeri girdik.

Kendimizi uzun, soğuk bir koridorda bulduk. İçerisi dışarıdan karanlıktı fakat buzlu camları olan zambak şeklinde lambalarla aydınlatılmıştı. Duvarlarda zeytin yeşili ve pembe renkli çiçek desenlerinden oluşan

William Moris tasarımı duvar kağıdı vardı. Ki bu çok nemli olan Bombay'da alışıldık bir şey değildi. Çiçek ve tütsü kokusu etrafı kaplıyordu ve koridorun iki tarafındaki kapısı kapalı odalardan insanı ürperten bir sessizlik yayılıyordu.

Ellerini önüne kavuşturmuş bir adam koridorda duruyordu. Uzun ve inceydi. Koyu kahverengi uzun saçları sıkıca toplanmış, neredeyse kalçalarına kadar uzanan bir atkuyruğu yapılmıştı. Adamın hiç kaşı yoktu ama kirpikleri öyle gürdü ki onların takma olduğunu düşündüm. Yüzünde, dudağından çukurlu çenesine kadar yuvarlak şekiller çizilmişti. Adam siyahlar içindeydi. İpek bir yöresel kıyafetle plastik sandaletler giymişti.

Karla soğuk bir şekilde "Merhaba Rajan," dedi.

Adam Hint selamım kullanarak "*Ram ram* Bayan Karla," diye karşılık verdi. Sesi alaycı bir tıslama şeklinde çıkıyordu. "Madam sizinle hemen görüşecek. Yukarı çıkacaksınız. Ben içecek soğuk bir şeyler getireceğim. Yolu biliyorsunuz."

Rajan bir kenara çekilerek koridorun sonundaki merdivenleri işaret etti. İleri doğru uzattığı elinin parmakları kına motifleriyle süslüydü. Adamın parmakları şimdiye dek gördüğüm en uzun parmaklardı. Onu geçerken dudağından çenesine dek inen şekillerin de aslında dövme olduğunu farkettim.

Birlikte merdivenleri çıkarken Karla'ya "Rajan insanın tüylerini diken diken etmeye yetiyor," dedim.

"O, Madam Zhou'nun özel hizmetkarlarından biridir. Hadımdır ve göründüğünden çok daha korkutucudur."

Ayaklarımız kalın halının içine gömülerek ve tikağacından tırabzanlara tutunarak ikinci kata çıkan geniş merdivenleri tırmandık. Duvarlar, hepsi de portrelerden oluşan çok sayıda resimle kaplıydı. Buralardan geçerken etrafımızdaki kapalı kapılar ardında yaşayan, soluk alıp veren başkaları da olduğunu hissettim fakat hiç ses yoktu, çıt çıkmıyordu.

Kapılardan birinin önünde durduk. "Ortalık çok sessiz," dedim.

“Siesta zamanı. Her öğlen saat ikiden beşe kadar uyurlar. Yine de etraf her zamankinden sessiz, çünkü Madam seni bekliyor. Hazır mısın?”

“Sanırım. Evet.”

“Hadi yapalım şu işi.”

Karla kapıyı iki defa çaldı ve kolu çevirip içeri girdi. Küçük, kare odada halı, dantel perdeler ve iki minderden başka bir şey yoktu. Karla kolumu tuttu ve beni minderlere doğru yönlendirdi. Öğleden sonranın hafif ışığı krem rengi perdelerden içeri süzülüyordu. Duvarlar çıplaktı ve kahverengiye boyanmıştı. Duvarlardan birinde, süpürgeliğin hemen üstünde bir metrekare genişliğinde metal bir ızgara vardı. Izgaranın olduğu yerin önünde diz çökerek oturduk ve günah çıkaracakmış gibi beklemeye koyulduk.

Izgaranın ardından bir ses “Senden memnun değilim Karla,” dedi. Şaşkın bir şekilde o yöne doğru baktım ama ızgaranın gerisi karanlık olduğundan bir şey seçilemiyordu. Madam Zhou görünmezdi. “Ben mutsuz olmayı sevmem. Bilirsin.”

Karla kızgın bir şekilde cevapladı. “Mutluluk bir efsanedir. Biz bir şeyler alalım diye icat edilmiştir.”

Madam Zhou güldü. Bronşlardan gelen, çağlayan bir kahkahaydı bu. Komik şeyleri yakalayan ve onları öldüren bir kahkahaydı.

“Ah, Karla, Karla, seni özledim ama sen beni ihmal ediyorsun. Beni en son ziyaret edişinden bu yana oldukça uzun zaman geçti. Sanırım doğru olmadığına yemin etsen de, Ahmet ve Christina’ya olanlar için hala beni suçluyorsun. Beni böylesine ihmal etmişken nasıl olur da bana garez beslemediğinden emin olabilirim ki? Şimdi de en favori kızımı benden almak istiyorsun.”

Karla biraz daha kibar bir şekilde “Onu geri almak isteyen babası Madam,” dedi.

“Hı, evet, babası.”

Madam son kelimeyi bir hakaretmiş gibi tekrarlamıştı. Sesi kulaklarımızı tırmalıyordu. Böyle bir sese sahip olabilmek için kinle çok sigara içmiş olmak gerekiyordu.

Rajan "içecekleriniz Bayan Karla," dediğinde az kalsın yerimden sıçrayacaktım. Hiç ses çıkarmadan dibimize kadar gelmişti. Rajan tepsiyi yere koymak için eğildiğinde bir süreliğine onun alev gibi yanan siyah gözlerine baktım. Yüzü ifadesizdi ama gözlerindeki duyguyu görmemek imkansızdı. O gözlerde katıksız bir nefret vardı. Kendimi şaşkına dönmüş ve garip bir biçimde utanmış hissettim.

Madam Zhou büyüyü bozarak "Bu senin Amerikalı olsa gerek," dedi.

"Evet, Madam. Adı Parker, Gilbert Parker. Kendisi büyükelçilikte çalışıyor ama bu resmi bir ziyaret değil elbette."

"Tabii. Rajan'a bir kartınızı verin Bay Parker."

Bu bir emirdi. Cebimdeki kartlardan birini çıkarıp Rajan'a uzattım. Rajan karta bir zarar gelmesinden korkuyormuş gibi özenle tuttu ve kapıyı ardından kapayarak odadan çıktı.

Madam Zhou, Hintçe konuşmaya başlayarak "Karla aradığında bahsetmedi Bay Parker, Bombay'da uzun zamandır mı bulunuyorsunuz?" dedi.

Prabaker'in bana öğrettiği cümlelerden birini kullanarak "Hintçe güzel bir dil," dedim. "Müziğin ve şiirin dili."

Madam açgözlü bir şekilde kıkırdayarak "Aynı zamanda aşkın ve paranın da dili," dedi, "aşık mısınız Bay Parker?"

Madam'ın bana sorabilecekleri üzerinde epey kafa yormuştum ama bu soruyu hiç düşünmemiştim. Başka hiçbir soru beni bu kadar şaşırtmazdı. Karla'ya baktım ama o ellerine bakıyor, bana hiçbir ipucu vermiyordu. Madam Zhou'nun bu soruyu sorarak nereye varmak istediğini anlamamıştım. Bana evli miyim, bekar mıyım ya da nişanlı mıyım diye sormamış, aşık olup olmadığımı sormuştu."

Hintçe bir büyü okur gibi “aşık mıyım?” diye soruyu yineledim.

“Evet, evet, romantik bir ilişki. Kalbiniz bir kadının yüzünün düşüyle, ruhunuz bir kadının vücudunun hayaliyle yitip gitti mi? Aşk, Bay Parker, aşık mısınız?”

“Evet, aşığım.”

Bunu neden söylediğimi bilmiyordum. Metal ızgaraların önünde diz çökmüş halde, bir itirafta bulunuyordum.

“Sizin için çok üzüldüm Bay Parker. Elbette Karla’ya aşıksınız. Bu yüzden onun için bu iyiliği yapıyorsunuz.”

“Sizi temin ederim ki...”

“Hayır, Bay Parker. Ben sizi temin ederim. Lisa’nın babasının kızını aradığı ve bazı bağlantılarını kullandığı doğru olabilir ama bunu yapmaya sizi ikna edenin Karla olduğuna eminim. Sevgili Karla’mı ve onun yöntemlerini iyi bilirim. Bir an için bile olsa bunun karşılığında sizi seveceğini ya da size verdiği sözleri tutacağını düşünmeyin. Aşkınıza karşılık kederden başka bir şey alamayacaksınız. Sizi asla sevmeyecek. Bu söylediğimi bir arkadaşlık hediyesi olarak görün Bay Parker.”

Dişlerimi sıkarak “Çok afedersiniz ama buraya Lisa Carter ile ilgili konuşmaya geldik,” dedim.

“Elbette. Eğer Lisa’ma gitmesi için izin verirsem nerede yaşayacak?”

“Ben... Emin değilim.”

“Emin değil misiniz?”

“Hayır, ben...”

“O...” diye söze başlayacak oldu Karla.

Madam Zhou “Kapa çeneni Karla!” diye kükredi. “Ben Parker’a sordum.”

Olabildiğince soğukkanlı bir şekilde “Nerede yaşayacağını bilmiyorum,” dedim. “Sanırım bu ona kalmış bir karar.”

Uzun bir sessizlik oldu. Hintçe konuşmak ve dinlemek gitgide yorucu bir hal almaya başlıyordu. Kendimi kaybolmuş hissediyordum. Kötü gidiyordum. Madam bana üç soru sormuştu ve ben ikisinde çuvallamıştım. Karla bu garip dünyada benim rehberimdi ama o da en az benim kadar kaybolmuş görünüyordu. Madam Zhou ona çenesini kapamasını söylemiş, Karla da daha önce onda hiç görmediğim bir uysallıkla kendine söyleneni yapmıştı. Bir bardak aldım ve içecekten içtim. Buzlu limonatanın içinde bibere benzer yakıcı bir tat vardı. Izgaraların gerisinde bir gölgelenme oldu ve fısıltılar duyuldu. Oradaki Rajan mı merak ettim ama kim olduğu anlaşılmıyordu.

Madam konuştu.

“Lisa’yı götürebilirsiniz Bay aşık Parker. Fakat olur da buraya geri dönmeyi seçerse onu geri vermem. Beni anladınız mı? Eğer geri gelirse burada kalacak ve bana bir daha bu konuyla ilgili gelirseniz mutsuz olacağım. Elbette siz bir gün konuğum olarak gelip buranın pek çok nimetinden istediğiniz gibi yararlanabilirsiniz. Sizi rahatlamış görmek isterim. Belki Karla’nın sizinle işi bitince benim davetimi hatırlarsınız. Bu arada unutmayın, Lisa geri gelirse benimdir. Şimdi aramızdaki bu mesele burada kapanmıştır.”

“Tamam, anlıyorum. Teşekkürler Madam.”

İnanılmaz rahatlamıştım. Kazanmıştık. İş sonuçlandırılmıştı ve Karla’nın arkadaşı bizimle gelmekte özgürdü.

Madam Zhou bu sefer çabucak ama başka bir lisanda konuşmaya başladı. Almanca konuştuğunu tahmin, ettim. Kadının sesi katı ve tehditkar çıkıyordu fakat o zamanlar Almanca konuşamadığımdan bundan emin olamıyordum. Karla zaman zaman *Ja*, ya da *Natürlich nicht*, diye cevap vermekten başka bir şey yapmıyordu. Bacaklarını kavuşturmuş oturuyor, bir o yana bir bu yana sallanıyordu. Elleri kucağındaydı ve gözlerini kapamıştı. Birden ağlamaya başladığını gördüm. Gözyaşları bir tespihteki boncuklar gibi aşağı dökülüyordu. Bazı kadınlar kolay ağlar ve onların gözyaşları mis

kokulu bir yaz yağmuru gibi hafifçe akar ve geride temiz, parlak, duru bir yüz bırakır. Bazı kadınlar ise zor ağlar ve yaşadıkları acıyla bütün güzellikleri görünmez olur. Karla da zor ağlayan kadınlardandı. Yüzünden akan o gözyaşlarında korkunç bir ıstırap vardı.

Madam ızgaraların arkasından dişlerini gıcırdatarak ıslık gibi sesler çıkarmaya devam ederken Karla da sallanmaya ve sessiz bir şekilde ağlamaya devam etti. Ağzı açıldı ve hiçbir şey diyemeden kapandı. Şakaklarından yanağına doğru akan ter damlaları gözyaşlarına karışmaya başladı. Birdenbire metal ızgaraların arkasından ne bir ses ne bir hareket duyulur oldu. Karla ellerini yüzüne götürdü ve vücudunu titretip dişlerini sıkmaktan çenesini bembeyaz yapan bir irade gücüyle ağlamayı kesebildi.

Bir süre kıpırtısız durduktan sonra bir elini uzatıp bana dokundu. Eli bacağıma gelmişti. Sanki korkmuş bir hayvanı sakinleştirmeye çalışır gibi bacağımı okşadı. Karla gözlerimin içine bakıyordu ama benden bir şey mi istiyordu, yoksa bana bir şey mi anlatmaya çalışıyordu, anlamıyordum. Derin ve hızlı bir şekilde nefes alıyordu. Karanlık odada yeşil gözleri neredeyse siyah gözüküyordu.

Hiçbir şey anlamıyordum. İki kadın arasındaki Almanca diyaloğun içeriği hakkında en ufak bir fikrim yoktu. Karla'ya yardım etmek istiyordum fakat neden ağladığını bilmiyordum. Şu anda da büyük olasılıkla bir yerlerden gözetleniyorduk. Ayağa kalkıp Karla'ya da kalkmasında yardımcı oldum. Bir süreliğine yüzünü göğsüme gömdü. Elimi omuzlarına koydum ve Karla'nın kendine gelmesine yardımcı olmaya çalıştım. Az sonra kapı açıldı ve içeriye Rajan girdi.

“O hazır,” diye tısladı.

Karla bol pantolonunun diz kısmını düzeltti, çantasını aldı ve kapıya doğru ilerlerken beni geride bıraktı.

“Gel hadi, görüşme bitti,” dedi.

Bir süreliğine yerde, yanımda duran minderde Karla'nın dizlerinin bıraktığı ize baktım. Kendimi yorgun, kızgın ve şaşkın hissediyordum. Karla ve Rajan'ın sabırsız bir şekilde kapı eşiğinde beni beklediğini

görünce onları takip etmeye koyuldum. Her attığım adımda kendimi daha kötü ve öfkeli hissediyordum.

Rajan bizi koridorun ucundaki bir odaya götürdü. Odanın kapısı açıktı. İçerideki duvarlarda büyük film posterleri asılıydı. Lauren Bacall’ın *Sahip Olmak ya da Olmamak* adlı filminin, Pier Angeli’nin *Yukarılarda Biri Benden Hoşlanıyor*'unun ve Sean Young’ın *Bıçak Sırtı* filminin posterleri bunlardan bazılarıydı. Odanın ortasındaki geniş yatakta, genç ve oldukça güzel bir kadın oturuyordu. Sarı saçları uzun ve kalındı ve uçlara doğru lüle lüleydi. Gök mavisi gözleri kocamandı ve alışılmadık bir biçimde birbirine uzaktı. Cildi kusursuz bir pembelikte, dudakları kırmızı tonlarındaydı. Altın terlikli ayaklarının yanında bir bavul, bir de makyaj çantası duruyordu.

“Kahretsin. Geç kaldınız. Burada aklımı kaçırıyordum.” Sesi derinden geliyordu. Kızın aksanından Kaliforniyalı olduğu anlaşılıyordu.

Karla her zamanki gibi dingin bir şeldlde “Gilbert’ın üzerini değişmesi gerekiyordu,” dedi. “Bir de buraya gelirkenki trafiği hiç sorma.”

Lisa beğenmemiş gibi burnunu buruşturdu. “Gilbert mı?”

Ben de gülümsemeden “Uzun hikaye,” dedim. “Gitmeye hazır mısın?”

Lisa, Karla’ya baktı. “Bilmiyorum.”

“Bilmiyor musun?”

Kız bunun üzerine bana öyle bir bağırdı ki aslında korkusundan böyle yaptığını anlayamadım. “Canın cehenneme Jack! Hem bu seni neden ilgilendiriyor ki?”

Onlara iyilik yapmamıza izin vermeyen insanlara sakladığımız özel bir öfke vardır. Bu öfkeyle dişlerimi sıkmaya başlamıştım.

“Geliyor musun, gelmiyor musun?”

Lisa, Karla’ya dönerek “Kabul etti mi?” diye sordu. İki kadın da aynı anda Rajan’a baktıktan sonra onun arkasındaki aynaya baktılar. Suratlarının ifadesinden Madam Zhou’nun bizi izlediği ve dinlediği anlaşılıyordu.

Lisa’mn mükemmellikten uzak Amerikan aksanım hakkında bir yorum yapmamasını umarak “Sorun yok. Gidebileceğini söyledi,” dedim.

“Bu şaka falan değil, değil mi?”

“Şaka değil,” dedi Karla.

Kız da bunun üzerine hemen ayağa kalkıp eşyalarını aldı.

“O zaman ne bekliyoruz? Kadın lanet olasıca fikrini değiştirmeden önce buradan defolup gidelim.”

Rajan bahçe kapısının önünde beni durdurdu ve elime geniş, kapalı bir zarf yerleştirdi. Bir kez daha o insanı şaşkına düşüren nefretiyle gözlerimin içine baktı ve kapıyı kapadı. Hemen Karla’ya yetiştim ve onu kolundan çekip kendime doğru çevirdim.

“Bütün bunlar da neyin nesiydi?”

Karla hafifçe gülmeye çalışarak “Ne demek istiyorsun?” dedi. “Planımız işe yaradı. Onu kurtardık.”

“Ben bundan bahsetmiyorum. Ben ikimizden ve o çılgın Madam’ın orada oynadığı oyunlardan bahsediyorum. Karla hüngür hüngür ağladın, neden?”

Karla yakında duran ve sabırsız bir şekilde ellerini gözüne siper etmiş bekleyen Lisa’ya baktı. Bana tekrar baktığında yeşil gözleri yorgundu.

“Bunu şimdi, uluorta konuşmak zorunda mıyız?”

Benim yerime Lisa cevap verdi. “Hayır, değiliz.”

Ona bakmadan “Ben seninle konuşmuyorum,” diye çıkıştım. Bakışlarım Karla’nın suratında sabitti.

“Benimle de konuşmuyorsun,” dedi Karla sertçe. “Şu anda, burada olmaz. Şimdi gidelim.”

“Neler oluyor?” diye bir cevap talep ettim.

“Aşırı tepki veriyorsun Lin.”

Karla’yı haklı çıkararak sesimi yükselttim. “Aşırı tepki veriyormuşum!” Bana gerçeğin azıcık bir kısmını anlatmasına ve beni olacaklara hazırlamamasına kızgındım. Bana bütün hikayeyi anlatacak kadar güvenmediği için kırılmıştım. “Bu komik, gerçekten de çok komik!”

“Bu gerizekalı kim?” diye araya girdi Lisa.

Tıpkı dakikalar önce Madan Zhou’nun, Karla’ya seslendiği gibi, “Kapa çeneni Lisa,” dedi Karla. Lisa da tıpkı Karla gibi davranarak susup bekledi.

Karla gözlerinde sert, isteksiz bir ifadeyle bana döndü. “Şimdi bu konu hakkında konuşmak istemiyorum Lin,” dedi. İnsan bakışlarıyla bir başkasını bundan daha fazla üzemezdi herhalde. Karla’nın gözlerinde bu ifadeyi görmekten nefret etmiştim. Sokakta yanımızdan geçenler yavaşlayıp konuşulanlara kulak kabartmaya başlamıştı.

“Beni dinle. Burada, Lisa’yı Saray’dan çıkarmaktan daha farklı şeylerin döndüğünü biliyorum. Demin ne oldu? Nasıl olur da... Nasıl olur da ikimizi bilebilir? Ben büyükelçilikten gelen sıradan bir memurdum ama kadın bunu umursamayıp birden sana olan aşkımdan bahsetmeye başladı. Anlamıyorum. Şu Ahmet ile Christina da kim oluyor? Onlara ne oldu? Madam neden bahsediyordu? Bir dakika önce gayet güçlü dururken Madam Kafayı Yemiş’in Almanca ya da her ne boksa, söylediklerini dinleyip yıkılıyorsun.”

“Aslına bakarsan Madam İsviçre Almancası konuştu,” diye sert bir şekilde cevap verdi Karla.

“İsviçreli, Çinli, ne farkeder? Ben sadece neler olup bittiğini bilmek istiyorum. Sana yardım etmek istiyorum ve... Nerede durduğumu bilmek istiyorum.”

Yoldan geçenlere birkaç kişi daha katıldı. Genç erkeklerden bir grup birbirlerinin omzuna yaslanarak aval aval bize bakıyordu. Bizi getiren taksici beş metre geride duruyordu. Gülümsüyor, bu arada mendiliyle kendini ferahlatmaya çalışıyordu. Adam düşündüğümden daha uzundu ve

üzerine oturan beyaz bir gömlekle pantolon giyiyordu. Karla omzunun üstünden şoföre baktı. Adam kırmızı mendiliyle bıyığını sildi ve daha sonra mendili bir fular gibi boynuna sardı. Karla'ya gülerken taksicinin sağlıklı, beyaz dişleri pırıl pırıldı.

"Şu an sokakta, Saray'ın hemen önündeki meydanda duruyorsun" dedi. Hem kızgın hem de üzgün gözüküyordu ama benim o anki halimden daha güçlüydü. Bunun için neredeyse Karla'dan nefret ediyordum. "Benim durduğum yer ise şu taksi olacak. Nereye gideceğim ise seni hiç ilgilendirmez."

Karla bunları söyledikten sonra uzaklaşmaya başladı.

Taksiye doğru giderlerken Lisa, Karla'ya "Bu adamı da nereden buldun?" diye sordu. Taksi şoförü onları karşıladı ve neşe içinde başını salladı. Taksiyle önümden geçerlerken teypte *Aşk Otobanı* çalıyor, hepsi gülüyordu. Bir an için üçünü çıplak ve birlikte hayal ettim. Bunun saçma ve gülünç olduğunu biliyordum ama içimde bir huzursuzluk vardı ve Karla'yı bana bağlayan bağların hepsi bir öfke nöbeti ile kopabilirdi. Botlarımın ve giysilerimin Karla'nın dairesinde olduğunu hatırladım.

Uzaklaşan taksiye doğru "Hey!" diye seslendim. "Kıyafetlerim! Karla!"

"Bay Lin?"

Arkamda bir adam duruyordu. Suratı hiç yabancı değildi ama onu nereden tanıdığımı hemen çıkaramamıştım.

"Efendim?"

"Abdül Kadir sizinle görüşmek istiyor Bay Lin."

Kadir ismini duyunca hafızamı yokladım ve yanıma gelen şoförü Nazir'i tanıdım. Beyaz araba yakında bir yere park edilmişti.

"Beni... Beni nasıl... Burada ne işin var?"

"Kadir sana gelmeni söylüyor. Arabayı ben kullanıyorum," derken eliyle aracı gösterip beni teşvik etmek için iki adım ilerledi Nazir.

“Uzun bir gün oldu Nazir, Kadirbhai’ye söyle...”

Nazir gayet ciddi bir şekilde “Kadirbhai şimdi gelmeni istiyor,” diye sözümü kesti. Arabaya binmemek için onunla kavga etmem gerekebilirdi. Bir süreliğine bunu da düşündüm, çünkü o an çok kızgın ve bıkkındım. *Onunla gitmektense dövüşmek daha kısa bir zaman alacağından daha az yorar*, diye içimden geçirdim. Fakat Nazir’in yüzü ıstıraplı bir hal aldı ve alışılmadık bir nezaketle konuşmaya başladı. “Kadirbhai *Lütfen gel Bay Lin*, dedi.”

Nazir *lütfen* sözcüğünü söylerken hiç memnun değildi, çünkü ona göre Abdül Kadir Han emir verir, diğerleri de onun emirlerini mümkün olduğu kadar çabuk yerine getirirdi. Ona benimle kibar bir şekilde konuşmasının tembih edildiği belliydi. Büyük bir çaba harcayarak bir araya getirdiği İngilizce kelimeler ona ezberletilmişti. Nazir’i, arabanın içinde şehrin bir ucundan bu tarafa gelirken öğretilen kelimeleri sanki yabancı bir adamın duasını okumak zorunda kalmış gibi hoşnutsuzlukla tekrar ederken hayal ettim. Ne var ki sözler ona ne kadar yabancı olursa olsun, bende beklenen etkiyi göstermişti. Ben pes edip gülümseyince Nazir de rahadadı.

“Tamam, Nazir, tamam. Kadirbhai’ye gideceğiz,” dedim iç geçirip.

Arabaya varınca Nazir arka kapıyı açmak için davrandı ama ben ön koltukta oturmak istedim. Park ettiğimiz yerden ayrılır ayrılmaz Nazir radyoyu açtı. Belki de bunu bir sohbet ortamı yaratmamak için yapmıştı. Rajan’ın bana verdiği zarf hala elimdeydi, dikkatlice inceledim. Zarf el yapımı, pembe ve bir dergi büyüklüğündeydi. Üzerinde hiçbir şey yazmıyordu. Zarfın kenarını yırtıp içindekini çıkardığımda bunun siyah beyaz bir fotoğraf olduğunu gördüm. Fotoğraf çeşidi kültürlerden ve farklı yıllardan eşyalarla dolu loş bir odada çekilmişti. Kasıtlı olarak yerleştirilmiş onca eşyayla kaplı odanın tam ortasındaki tahta benzer sandalyede bir kadın oturuyordu. Kadının üzerinde ayaklarını örten uzun ve abartılı bir gece elbisesi vardı. Bir eli koltuğun kenarında dururken diğer eliyle birine gidebilirsin der gibi işaret yapmıştı. Saçları koyu renkti ve özenli bir şekilde yapılmış, yuvarlak ve dolgun yüzünü çevreleyen lüleler halinde omuzlarına dökülüyordu. Badem şeklinde gözler doğruca objektife bakıyordu. Gözlerinde, hafif sinirli ve alınmış gibi bir ifade vardı. Küçük ağzını sımsıkı kapadığından çenesi iyice belirginleşmişti.

Resimdeki kadın güzel miydi? Şüpheliyim. Gördüğüm suratta kibir, kin, şımarıklık, kendine düşkünlük gibi göze hoş gelmeyen bir sürü özellik bulunuyordu. Fotoğrafa bakınca bunları, belki daha da fazlasını görebiliyordunuz. Bu fotoğrafta güzel olmayan surattan başka, çok daha itici ve ürpertici bir şey daha vardı. Fotoğrafın altına kırmızı harflerle bir yazı yazılmıştı. MADAM ZHOU ŞİMDİ MUTLU.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İçeri girin Bay Lin. Hayır, lütfen buraya oturun. Biz de sizi bekliyorduk.” Abdül Kadir sol tarafı işaret etti. Kapının girişinde diğer ayakkabı ve sandaletlerin de çıkarıldığı yerde ayakkabılarımı çıkardım ve Abdül Kadir’in işaret ettiği işlemeli kadife mindere oturdum. Oda oldukça genişti. Alçak bir mermer masanın etrafında dokuz kişi oturmamıza rağmen odada az bir yer kaplıyorduk. Duvarlar ve kubbeli tavan, açık mavi ve beyaz minyatürlerle döşenmiş, tavanda bulutlu bir gökyüzü görüntüsü oluşturulmuştu. Kemerli iki kapıdan geniş koridorlara çıkılıyordu. Kolonlar minare şeklinde yapılmış, üzerlerine Arap harfleriyle yazılar işlenmişti. Pencerelerin ardından, avludan bir yerlerden akan bir çeşmenin sesi geliyordu.

Oda ilk bakışta göze çarpmayacak bir görkemle donatılmış, bunun için özen gösterilmişti. İçerideki mobilya alçak mermer masa ile onun etrafına dizilmiş dokuz minderden ibaretti. Süs için duvara asılmış tek şey ise Mekke’deki Kabe’nin altın varakla yapılmış tasviriydi. Oturan sekiz adam odadaki bu sadelikten memnun gibiydi. Zaten istedikleri tarzı seçmekte özgürdüler, çünkü arkalannda paraya ve güce sahip küçük bir suç cenneti vardı.

Kadirbhai “Kendinizi ferahlamış hissediyor musun Bay Lin?” diye sordu.

Dongri’deki Nabila Camii’nin yanındaki bu binaya vardığımızda Nazir bana geniş, tam teçhizatlı bir banyo göstermişti. Orada tuvaleti kullanıp elimi yüzümü yıkamıştım. O zamanlar Bombay dünyadaki en kirli şehirlerden biriydi. Yalnızca sıcak ve nem yüzünden değil, bir de yağışsız geçen sekiz ay boyunca her yeri kaplayan toz kümeleri vardı. Sokakta

yarım saat yürüdükten sonra bir mendille yüzümü silsem, bez simsiyah olurdu.

"Evet, teşekkür ederim. Buraya geldiğimde yorgundum ama nezaket ve ilgiyle karşılandığımdan eski canlılığıma kavuştum." Hintçe konuşuyordum ve cümlenin içindeki espriyi, iyi niyeti ve *düşünceyi korumak* için oldukça çaba sarf ediyordum. Kendi dilimizde konuşmanın ne büyük bir lütuf olduğunu, başka bir dilde konuşmak zorunda kalınca çok iyi anlarız. Bu yüzden Kadirbhai İngilizce olarak bana cevap verince oldukça rahatladım.

"Lütfen İngilizce konuşun Bay Lin. Bizim dilimizi öğrenmeye çalışmanızdan çok mutluyum fakat bugün sizin dilinizde biraz pratik yapacağız. Buradaki herkes Hintçe ve Urducanın yanında bir noktaya kadar İngilizce konuşabilir, yazabilir ve okuyabilir. Hatta ben bazı zamanlar kendimi İngilizce düşünürken buluyorum. Senin yanında oturan sevgili arkadaşım Abdül'ün İngilizcesi anadili gibidir. En önemlisi de, seviyemiz ne olursa olsun, hepimiz İngilizce konuşmak için hevesliyiz. Bu bizim için önemli bir mesele. Bugün buraya gelmeni rica etmemin nedenlerinden biri de anadili İngilizce olan biriyle konuşmanın tadına varmaktı. Burada aylık sohbetlerimizden birini yapmak üzere toplandık, küçük grubumuz... Bir dakika, önce seni onlarla tanıştırayım."

Kadir, sağında oturan iri yapılı yaşlıca adamın koluna sevgi dolu bir şekilde dokundu. Adam yeşil bir pantolon ve Afganların giydiği geleneksel tunikten giymişti.

"Bu Sobhan Mahmut. Bu arada tanıştırma faslından sonra birbirimize isimlerimizle hitap edelim, ne de olsa burada arkadaşlar arasındayız. Olur mu Lin?"

Sobhan kır saçlı başını sallayarak beni selamladı. Bana sert ve sorgulayan bir ifadeyle bakıyordu. Belki de bana ilk isimlerini kullanma hakkının bahşedilmesinin benim için ne kadar büyük bir onur olduğunu anlatmaya çalışıyordu.

"Onun yanında oturan şu iri ve gülümseyen adam ise Peşaver'den eski arkadaşım Abdül Gani. Onun yanındaki Khaled Ansari, kendisi aslen

Filistinlidir. Rajubhai ise kutsal şehir Varanasi'den. Oraya gittin mi? Hayır mı? Daha fazla vakit kaybetmeden orayı görmelisin."

Rajubhai kel, tıknaz, gri bıyıklı bir adamdı. Kadirbhai onu tanıtırken gülümsedi ve bana iki elini kavuşturarak sessiz bir selam verdi. Ellerini nazikçe kavuşturmasına karşın bakışları temkinliydi.

"Bizim sevgili Raju'muzun yanında ise, diğer Farslılar gibi bundan yirmi sene önce adada milliyetçi hareket baş gösterince Zanzibar'dan Bombay'a gelen Keki Dorabjee var," diye devam etti Kadirbhai.

"Kardeşimiz Keki'nin yanında Ferit var. Aramızda en genç olan o. Ailesi Gujarat'tan geldi ama o burada doğduğundan içimizdeki tek Maharashtra'lı. Senin yanında ise Tahran'da doğmuş olan fakat yirmi seneyi aşkın süredir burada yaşayan Macit var."

O esnada genç bir hizmetkar elinde bardaklarla dolu bir tepsi ve gümüş çaydanlık içinde siyah çayla içeri girdi. Servise Kadirbhai'den başladı ve benimle işine son verdi. Hizmetkar odadan çıktıktan birkaç saniye sonra, masaya iki kase lokma ile şekerleme bırakmak için tekrar içeri süzüldü ve bir kez daha odadan çıktı.

Hemen sonra odaya üç adam daha girdi ve bizden biraz daha uzağa geçip oturdular. Onlarla da tanıştırıldım. Goa'dan Andrew Ferreira, Bombay'dan Salman Mustaan ile Sanjay Kumar. Görünüşe göre bu adamlar konsey üyeliğinin bir alt basamağında olan genç gangsterlerdi ve orada sadece dinlemek için bulunuyorlardı. Üçü de sohbet esnasında bizi yakından incelemiş ve hevesle dinlemişti. Ne zaman kafamı o yana çevirsem hapishane hayatından gayet iyi tanıdığım, insanı tartan bakışlarıyla karşılaştım. Adamlar bana güvenebilirler mi diye karar vermeye çalışırken bir yandan da silahsızken beni öldürmenin ne kadar zor olacağını hesap ediyorlardı. Ki bu tamamen profesyonellik icabıydı.

Abdül Gani, BBC aksanlı İngilizcesiyle "Lin, biz genelde bu gecelerde bir konu hakkında tartışırız," dedi. "Ama öncelikle sana okuyacağın bir şeyden ne anladığını sormak istiyoruz."

Abdül Gani uzandı ve masanın üzerinde duran rulo yapılmış kağıdı bana uzattı. Kağıdı açtım, kalın harflerle ve daktiloyla yazılmış dört paragraftık yazıyı okudum.

SAPNA

Bombay halkı, kralının sesini dinle. Hayaliniz gerçek oldu. Ben Sapna'yım. Hayallerin ve Kanın Kralı. Çocuklarım, sizin zamanınız geldi artık. Size acı veren zincirlerden kurtulma zamanı. İlk emrim, gözlerinizi açmanız. Onlar yiyecekleri israf ederken çektiğiniz açlığı görmenizi istiyorum. Onlar ipekler giyerken giydiğiniz paçavraları görün. Onlar altın şatolarda yaşarken yaşadığınız çöplüğü görün, ikinci emrim hepsini öldürmeniz. Bunu da acımasızca yapın.

Bunu benim adıma, Sapna'nın adına yapın. Kanun benim.

Yazı aynı tarzda devam ediyordu. İlk başta okuduğum bana oldukça saçma geldiğinden gülümsedim ama odanın içindeki sessizlik ve üzerime dikkatle yoğunlaşan bakışlar nedeniyle hemen yüzümü ekşittim. Herkesin yazılanları gayet ciddiye aldığını farketmiştim. Gani'nin benden ne istediğini tam olarak anlayamadığımdan kulağa çılgınca gelen sözlerle dolu yazıyı bir kez daha okudum. Gözlerimi cümleler arasında gezdirirken Gökyüzündeki Kasaba'da geçirdiğimiz günü ve orada, yirmi üçüncü katta bile duvara yazılmış olan Sapna ismini hatırladım. Sapna'nın adına yapılan vahşice katliamlar hakkında Prabaker'in ve Johnny Cigar'ın söyledikleri aklıma geldi. Odadaki bitmek bilmez sessizlik ve ciddiyet gözümü korkutuyordu. Öyle ki tüylerim diken diken olmuş, terlemeye başlamıştım.

"Evet, Lin?"

"Efendim?"

"Yazıdan ne çıkarıyorsun?"

O anda yutkunmamı bile duyabiliyordum. Onlara bir şeyler söylememi beklemekle kalmıyor, aynı zamanda bunun iyi bir şey olmasını da istiyorlardı.

“Ne diyeceğimi bilemiyorum. O kadar saçma sapan ve ahmakça yazılmış ki insanın okuduğunu ciddiye alası gelmiyor.”

Macit homurdandı ve gürültüyle boğazını temizledi. Siyah ve kalın kaşlarını çatmıştı.

“Eğer bir adamı boğazına kadar kesip içini dışına çıkarmayı ve kanını her tarafa saçmayı ciddiye alan biriysen, bu da ciddidir.”

“Bunu Sapna mı yaptı?”

Abdül Gani cevap verdi. “Onun yandaşları yaptı. Geçtiğimiz ay bunun gibi altı cinayet işlendi. Bazıları duyduğundan daha da dehşet vericiydi.”

“İnsanların Sapna diye birinden bahsettiklerini duydum ama bunun yalnızca bir hikayeden ibaret olduğunu düşünüyordum. Her gün gazete okuduğum düşünülürse, bu haberlere gazetelerde şimdiye dek hiç rastlamamam oldukça garip.”

“Olaya gayet dikkatli bir şekilde yaklaşılıyor,” diye açıkladı Kadirbhai. “Hükümet ve polis teşkilatı gazetelerden işbirliği istedi. Sapna’yla ilgili haberler sanki sıradan hırsızlık olaylarıymış gibi yansıtıldı. Bizler ise bu cinayetleri Sapna’nın yandaşlarının işlediğini biliyoruz, çünkü kurbanların kanlarıyla duvarlara ve yerlere yazılar yazılıyor. Saldırılar çok vahşi olmasına rağmen kurbanlardan değerli bir eşya çalınmıyor. Sapna şu anda resmen yok ama herkesin öğrenmesi an meselesi.”

“Peki, siz de... Onun kim olduğunu bilmiyor musunuz?”

Kadirbhai “O adamla yakından ilgileniyoruz Lin,” diye cevapladı. “Okuduğun posterle ilgili ne düşünüyorsun? Buna, birçok merkezde ve yerleşim yerinde rastlandı. Üstüne üstlük senin lisanında, İngilizce yazılmış.” Kadirbhai’nin söylediği son sözlerde hafif bir suçlama hissettim. Sapna’yı doğru dürüst tanımamama ve onun yaptıklarıyla bir ilgim olmamasına rağmen yüzüm kıpkırmızı oldu.

“Bilmiyorum. Bu konuda size yardımcı olabileceğimi sanmam.”

“Hadi ama Lin,” diye araya girdi Abdül Gani. “Aklına gelen bir şeyler, bir izlenimin olmalı. Çekinme lütfen. Aklına ilk gelenleri söyle yeter.”

İsteksizce söze başladım. “Şey... Sanırım Sapna denen bu adam, ya da bu posteri kim hazırladıysa o, Hıristiyan olabilir.”

Khaled gülerek “Hıristiyan!” diye tekrar etti. Khaled aşağı yukarı otuz beş yaşlarında genç bir adamdı. Koyu renk kısa saçları ve yeşil gözleri vardı. Sol kulağından ağzına kadar inen ve yüzünün o kısmını kaplayan kalın bir yara izine sahipti. Koyu saçlarının arasında tek tük kır saçlar belirmişti. Bana bakan bu surat zeki ve duyarlı birine aitti ve yanağındaki bıçak yarasından ziyade öfke ve nefret ona sert bir ifade veriyordu. “Hıristiyanlar düşmanlarını sevmeli, onların bağırsaklarını deşmemeli!”

“İzin ver lafını bitirsin,” dedi Kadirbahi gülümseyerek. “Devam et Lin. Sapna’nın Hıristiyan olduğunu düşünmene sebep olan ne?”

“Ben Sapna, Hıristiyan demedim. Bunu yazan kişi, İncil’deki deyişlerden ve kelimelerden alıntı yapıyor. İşte şurada, *Bunu benim adıma yapın...* deyişi İncil’de var. Üçüncü paragrafa bir bakın... *Onların yalan dünyasında gerçek olan benim, onların açgözlülüklerinin karanlığında ışık olan benim, kurtuluşunuz kan akıtmamda...* İncil’den alıntı yapmış. *Ben doğrunun ve ışığın yoluyum...* Bu da İncil’de yazılı. Son satırlarda da... *Katiller kutsanır, çünkü benim adıma hayat alacaklardır*, diyor. Muhtemelen bu yazıda benim hatırlayamadığım daha birçok alıntı daha vardır. Sanki bu adam İncil’den parçalar alıp üzerinde oynayarak onları baş aşağı etmiş ve yeni bir şeyler ortaya çıkarmış.”

“Baş aşağı mı? Bunu açıklar mısın lütfen?” dedi Macit.

“Demek istediğim, aslında yazılanlar İncil’de anlatılmak istenenlere aykırı ama burada da İncil’dekiyle aynı tarzda bir dil kullanılmış ve tam rersi bir etki yaratılmak istenmiş. Yani İncil’i bir anlamda ters çevirmişler.”

Daha da fazla konuşabilirdim ama Abdül Gani birden bu konuşmaya bir son verdi.

“Teşekkürler Lin. Büyük yardımın dokundu. Şimdi konuyu değiştirelim olur mu? Şahsen Sapna denen o aklını kaçırmış adamdan konuşmaktan hiç hoşlanmıyorum. Bu konuyu açmamın tek nedeni, bunu Kadir Han’ın istemiş olması. Onun arzulan benim için emirdir. Ama eğer bu geceki konumuz hakkında konuşmaya başlamazsak, hepimiz bir şeyler kaçıracağız demektir. Hadi bir şeyler içelim ve başka mevzulardan bahsedelim. Bizim adetlerimizde ilk misafir başlar, lütfen bu nezaketi bize bahşeder misin?”

Ferit ayağa kalktı ve ortaya üzerinden altı hortum olan büyük bir nargile çıkardı. Daha sonra nargilenin üzerine doğru eğildi ve onu yakmak için kibritler hazır edildi. Diğerleri kendi hortumlarının ağzını parmaklarıyla kaparken Ferit de lale şeklindeki kaseyi tutuşturdu. Nargilede haşhaş ve Hindistan’da ganga-jamuna olarak da bilinen, adını iki kutsal nehirden almış marihuana vardı. Uyuşturucu o kadar kuvvediydi, nargilenin borusundan o kadar şiddetli bir şekilde geliyordu ki gözlerim kaydı ve küçük bir halüsinasyonun etkisi altına girdim. İnsanların yüzlerini bulanık görmeye ve hareketlerini tam algılayamamaya başlamıştım. Karla buna *Lewis Carrolls*, derdi. *Kafayı buldum*, yerine *Lewis Carrols oldum*, derdi. Borudan o kadar duman geliyordu ki onu önce yutuyor, sonra tekrar dışarı çıkarıyordum. Bir süre durdum ve diğerlerini yavaş çekimde nargilenin dumanını birer birer içlerine çekerken izledim. Yüzümde gevşemiş kaslarımdan dolayı beliren şapşal gülümsemeye engel olamamaya başlamıştım.

Nargile işi ciddi bir işti. Adamların hiçbiri gülmüyor, konuşmuyor, birbirine bakmıyordu. Yabancılarla dolu bir asansördeyken yaşadığınız suratsız, ruhsuz ortamda gibiydiniz.

Ferit nargileyi kaldırıp külle dolu kaseyi temizlemeye koyulurken Kadirbhai nazikçe gülümseyerek “Şimdi Bay Lin,” diye söze başladı. “Misafirimizin bize bir tartışma konusu bulması da adetlerimizdendir. Konu genelde dinsel içeriklidir ama böyle olmak zorunda değil. Ne hakkında konuşmak isterdin?”

Beynim de, ayaklarımın altındaki geometrik desenle döşenmiş halı gibi dönüp dolaşıp aynı yere geliyordu. “Ne... Ne... Ne demek istediğinizi anlamadım.”

Abdül Gani her sözünde elini havada sallayarak “Bize bir tartışma konusu ver Lin. Ölüm ve hayat, sevgi ve nefret, sadakat ve ihanet,” diye açıkladı. “Biz tartışmayı seven küçük bir grubuz. Her ay en az bir kere toplanır, iş ve özel meselelerden konuştuktan sonra filozofik konulara gireriz. Bizim eğlencemiz de budur. Şimdi de bir İngiliz onun dilinde tartışalım diye bize bir konu versin istiyoruz.”

“Aslında ben İngiliz değilim.”

Macit “Değil misin? Öyleyse nesin?” diye sordu. Çatık kaşlarında büyük bir şüphe vardı.

Bu güzel bir soruydu. Gecekondudaki çantamın içindeki pasaportuma göre Yeni Zelandalıydım. Cebimdeki karta göre ise Gilbert Parker adında bir Amerikalıydım. Sunder köyündeki insanlar bana Shantaram adını vermişti. Gecekonduda ise beni Linbaba olarak tanırlardı. Ülkemdeki pek çok kişi beni aranan adamlar listesinden tanıyordu. Bunları düşünürken idimden de *Peki orası benim vatanım mı? Benim bir vatanım var mı,* diye sormadan edemedim.

Bu soruyu sorana kadar cevabı bildiğimi farketmemiştim. Eğer bir ülkem, kalpten bağlandığım bir yer varsa, orası da Hindistan’dı. Yanan köprünün üzerinden geçerek Bombay’a gelen binlerce Afgan, İranlı ve diğerleri gibi, ben de bir mülteciydim. Ben de ellerine umuttan kürekler alıp geçmişlerini kalplerine gömmeye çalışan o sürgünlerden biriydim.

Kadirbhai’ye gerçeği söylememi isteyen içimdeki sese uyarak Hindistan’a geldiğimden bu yana ilk defa itiraf ettim. “Ben Avustralyalıyım.” Ne gariptir ki bu da söylediğim diğer yalanlardan farksız geldi o an.

Abdül Gani, Kadirbhai’ye bir kaşını kaldırarak bakarken “Çok ilginç,” dedi. “Peki, konu olarak neyi seçiyorsun?”

Biraz zaman kazanmaya çalışarak “Herhangi bir konu olabilir mi?” dedim.

“Evet, sana kalmış. Geçen hafta vatanseverliği tartıştık. Bir insanın Tanrı’ya karşı ve ülkesine karşı olan görevlerini. Çok sürükleyici bir konuydu doğrusu. Bu hafta bize ne gibi bir konu vereceksin?”

“Şey, Sapna’nın posterinde bir satır vardı. *Acımız dinimizdir..*. Bu beni düşündürdü. Geçen gün polisler geldi ve gecekondudaki evlerden bir kısmını yıktılar. Biz orada durmuş izlerken yanımdaki kadınlardan biri... *Bizim işimiz çalışmak ve acı pekmek*, gibi bir şey söyledi. Bunu kabullenmiş bir şekilde, oldukça soğukkanlı söyledi. Ben bunu anlamıyorum, anlayacağımı da sanmıyorum. Soru belki şu olabilir, insanlar neden acı çeker? Neden kötü insanlar daha az acı çekerken iyi insanlar daha çok acı çeker? Burada kendimden, çektiğim acılardan bahsetmiyorum. Ben ne yaptıysam kendi kendime yaptım. Tanrı biliyor ya, başka insanların acı çekmesine de neden oldum. Fakat özellikle gecekonduda yaşayan insanların çektiği acıyı anlayamıyomm. O kadar çok ıstırap var ki... Sizce bundan konuşabilir miyiz?”

Önerimden sonra gelen sessizlik karşısında özür diler gibi etrafıma baksam da bir süre sonra Kadirbhai’nin gülümseyerek beni onayladığını gördüm.

“Bu güzel bir konu Lin. Bizi hayalkırıklığına uğratmayacağını biliyordum. Majidbhai konuşmayı senin başlatmanı isteyeceğim.”

Macit boğazını temizledi ve ev sahibine hoşnutsuz bir şekilde gülümsedi. Kalın kaşlarını parmaklarıyla ovuşturduktan sonra da düşüncelerini ifade etmeye alışmış bir adamın kendine güvenen havasıyla konuşmaya başladı.

“Acı çekmek... Bir düşüneyim. Bence acı çekmek bir seçimdir. Bence eğer yeterince güçlüysek hiçbir şey için acı çekmek zorunda değiliz. Güçlü bir adam duygularına o kadar hakimdir ki ona acı çektirmek imkansızdır. Bir şeylerden dolayı ıstırap çektiğimizde kontrolümüzü kaybetmişiz demektir. Ben acı çekmenin insani bir zayıflık olduğunu söyleyeceğim.”

Kadirbhai, Hintçede *güzel* anlamına gelen “Achaa-chaa,” sözüyle karşılık verdi. “Bu ilginç düşüncen, benim güç nereden geliyor sorusunu sormama neden oluyor.”

“Güç mü?” diye homurdandı Macit. “Herkes bunun... Neyse... Ne diyordun?”

“Hiçbir şey eski dostum. Sadece gücümüzün bir kısmının acılardan geldiği doğru değil mi? Acılar bizi güçlü kılmaz mı? Gerçek bir zorluk ve keder yaşamamış olanlarımız, diğerleri kadar kuvvetli olabilir mi? Eğer bu doğruysa, senin düşüncene göre acı çekiyorsak güçsüzüz ve güçlü olmak için acı çekmeliyiz. Öyleyse güçlü olmak için zayıf olmalıyız öyle mi?”

Macit gülümseyerek “Evet,” dedi. “Kısmen doğru olabilir. Yine de ben acı çekmenin zayıflıkla ve güçle ilgili olduğunu düşünüyorum.”

Abdül Gani “Kardeşimiz Macit’in söylediği her şeye katılmıyorum,” diyerek söze başladı. “Ama acı çekmenin biraz da kendi kontrolümüz altında olduğunu düşünüyorum. Bunu inkar edemeyiz.”

“Bu kontrolü nasıl sağlıyoruz peki?” diye sordu Kadirbhai.

“Bence herkes için farklı ama büyürken gençlik gözyaşlarını aşıp birer yetişkin haline gelmemizle belli bir kontrol sağlıyoruz,” diye cevap verdi Abdül Gani. Acılarımızla başa çıkmayı öğrenmek, büyümenin bir parçası. Büyüdüğümüzde ve mutluluğun çok ender bulunan ve çabucak gelip geçen bir şey olduğunu öğrendiğimizde, gözlerimiz açılıyor ve inciniyoruz. Ne kadar acı çektiğimiz de, gözlerimizi gerçek dünyaya açtığımızda ne kadar incindiğimizle doğru orantılı. Acı çekmek bir çeşit öfke aslında. Hayatımızın üzücü yanlarına bakıp adaletsizliğe karşı hiddetleniyoruz. Istırap dediğimiz içimizdeki bu gücenme duygusu, öfke. Tabii bu da bizi kahramanın lanetine getiriyor yine.”

Macit, iri arkadaşının yüzündeki kendini beğenmiş ifade karşısında kaşlarını çatıp söylenmeye başladı. “Kahramanın lanetiymiş! Bu zırvadan bıktım, her konuyu dönüp dolaştırıp buna getiriyorsun.”

Asık yüzlü bir Filistinli olan Khaled konuşmaya başladı. “Abdül’ün çok sevdiği bir teorisi var. Ona göre bazı erkekler gözü peklik gibi ender bulunan vasıflarla sahip olduklarından düşüncesiz eylemlerde bulunabilirler ve bu onların lanetidir. Abdül Gani buna *kahramanın laneti* der, ki böyle insanlar diğerlerini kaosa ve savaşa sürükler. Haklı olabilir ama bundan o kadar çok sözediyor ki hepimizi çıldırtıyor.”

Kadirbhai “Bunu bir yana bırakalım ve sana söylediğinle ilgili bir soru sorayım Abdül,” diye araya girdi. “Sence çektiğimiz acıyla sebep olduğumuz acı arasında bir fark var mı?”

“Elbette var. Nereye varmaya çalışıyorsun Kadir?”

“Bizim çektiğimiz acı ve başkalarına çektirdiğimiz acı olarak birbirinden oldukça farklı iki türde iki acı varsa, ikisinin de bahsettiğin öfkeden kaynaklanması pek olası değildir, değil mi? Hangisi öfkeden kaynaklanır sence?”

Abdül Gani güldü. “Kadir, seni yaşlı tilki! Beni köşeye sıkıştırdın. Ne zaman sadece tartışmak için konuştuğumu iyi biliyorsun. Tam da oldukça zeki bir çıkış yaptığımı düşünmüşken hem de! Merak etme, biraz düşünüp soruna yanıt vereceğim.”

Abdül Gani kaseden bir şeker aldı, mutlu bir şekilde çiğnemeye koyulurken sağında oturan adamı işaret etti.

“Peki ya sen Khaled? Lin’in bulduğu konuyla ilgili ne söyleyeceksin?”

Khaled “Acı çekmenin gerçek olduğunu biliyorum,” dedi yavaşça. Dişlerini sıkarak konuşuyordu. “Acı bıçağın keskin yüzüdür. Ve bıçağın sapı efendinin elindedir.”

Abdül Gani şikayet ederek “Khaled, sevgili arkadaşım, benden neredeyse on yaş küçüksün ve seni öz kardeşim kadar severim ama bunun çok iç karartıcı bir düşünce olduğunu söylemeliyim. İçtiğimiz harika kenevirin tadını bile kaçırıyorsun.”

“Eğer Filistin’de doğup büyümüş olsaydınız, bazı insanların acı çekmek için doğduğunu bilirdiniz. Acı onlar için asla sona ermez. O zaman gerçek acının nereden geldiğini görürdünüz. Acı da sevgi, hürriyet ve özgürlükle aynı yerden geliyor. İdeallerin ve güzel duyguların öldüğü noktada acı başlıyor ve hiç sona ermiyor. Bizler acımız diniyormuş gibi davranıyoruz fakat bunu çocuklar uykularında ağlamasınlar diye yapıyoruz.”

Kadir bakışlarını güçlü ellerine çevirdi, onlara sanki kendisinden merhamet dileyen birer düşmanmış gibi bakıyordu. Etrafımızı saran hava sanki ağırlaştı, hepimiz içgüdüsel olarak bakışlarımızı Kadirbhai'den yana çevirdik. Kadirbhai bağdaş kurmuş, yerinde yavaşça sallanıyor, düşünüyordu. En sonunda Ferit'e işaret ederek onu konuşmaya davet etti.

Ferit neredeyse utangaç bir tavırla "Bence kardeşimiz Khaled bir açıdadan haklı," dedi. Büyük, koyu kahverengi gözlerini Kadirbhai'ye çevirmişti. Yaşlı adam ilgili bir şekilde başını sallayınca konuşmasına devam etti. "Bence mutluluk sahici bir şey ama aynı zamanda bizi delirten bir şey. Mutluluk o kadar güçlü ve garip ki bizi bir mikrop gibi hastalandırıyor. Acı çekerek de mutluluk hastalığından kurtuluyoruz. Nasıl dersiniz? *Bhari vazan*'dan kurtuluyoruz."

"Büyük yükten," diye tercüme etti Kadirbhai. Ferit Hintçe bir deyiş kullanmış ve Kadirbahi çok usta bir şekilde anında bunu şiirsel bir dille çevirebilmişti. Uyuşturucunun etkisinde olmama rağmen ilk buluşmamızda beni inandırdığının aksine İngilizcesinin gayet iyi olduğunu görüyordum. "*Mutluluğun ağır yükü ancak acının merhemiyle hafifletilebilir.*"

"Evet, benim demek istediğim de bu. Acı olmasa mutluluk bizi yer bitirir."

"Bu çok ilginç bir düşünce Ferit," dedi Kadirbhai. Genç adamın bu övgü karşısında gözlerinin içi parladı.

Hafif bir kıskançlık hissettim. Kadirbhai'nin insana kendini iyi hissettiren müşfik gülümsemesi de, tıpkı nargileyle içtiğimiz sersemletici karışım gibi insanı kendinden geçiriyordu. Abdül Kadir Han'ın oğlu olma isteği, onun övgüsünü kazanma arzusu, insanın başını döndürüyordu. Bir babanın sevgisi ile dolabilecek yüreğimdeki boş yere, onun görüntüsünü yerleştiriyordum. Khadarbhai'nin çıkık elmacık kemikleri, kısa ve gümüş rengi sakalı, dolgun dudakları, derin bakışlı kehribar rengi gözleri mükemmel bir babanın portresiydi adeta.

Şimdi, o zamanlara bakınca, bir oğlun babasına hizmet etme arzusunu, onu sevmeye hazır olmasını ve bütün bunların birdenbire oluşunu düşününce, bunun Kadirbhai'nin şehirde sahip olduğu güçle bir ilgisi olup olmadığını

merak ediyorum. Kadir eğer güçsüz ve fakir biri olsaydı da onu bu kadar çabuk ve çok sever miydim diye sayısız kere kendime sordum.

O kubbeli odada otururken ve Kadirbhai'nin Ferit'i övüp ona gülmesini kıskançlıkla seyrederken beni oğlu olarak gördüğünü söylemesine rağmen asıl benim onu bir baba olarak benimsediğimi farkettim. Sohbet devam ederken içimden dua edermiş gibi aynı kelimeleri tekrarlayıp durdum. *Babam, babam, benim babam...*

Kadirbhai sağında oturan sert görünüşlü, kır saçlı adama seslenerek "İngilizce konuşma hevesimizi paylaşmıyorsun Sobhan Amca," dedi. "Bırak. da senin yerine konuşayım. Kuran'da acının sebebinin günahlarımız ve hatalarımız olduğunun yazdığını söyleyeceksin, değil mi?"

Sobhan Mahmut onaylayarak başını salladı. Gözleri, gri kaşlarının altında parlıyordu. Kadirbhai'nin konu hakkında ne diyeceğini tahmin etmesinden hoşlanmışa benziyordu.

"Kutsal Kuran'ın öğretilerine uyarak doğru ilkelerle yaşamanın iyi bir Müslüman'ın acı çekmesini önleyeceğini ve hayat sona erdiğinde onu cindi mutluluk olan cennetle tanıştıracağını söyleyeceksin."

Abdül Gani sabırsızlıkla araya girerek "Hepimiz Sobhan Amca'nın ne düşündüğünü biliyoruz," dedi. "Kimse size karşı çıkmayacaktır ama siz de biraz uçlarda olduğunuzu kabul etmelisiniz. Annesi öldüğünde ağladığı için küçük Mahmut'u bir bambu sopasıyla dövdüğünüzü hatırlıyorum. Allah'ın iradesini sorgulamamalıyız, bu doğru. Ama böyle durumlarda da biraz olsun anlayışlı olmak insancıl bir tavırdır, öyle değil mi? Benim asıl merak ettiğim ise senin düşüncen Kadir. Bize acı çekmekle ilgili ne düşündüğünü söyler misin lütfen?"

Hiç kimse çıt çıkarmıyor, kımıldamıyordu. Kadirbhai düşüncelerini toplarken herkes dikkatini vermiş bekliyordu. Herkesin kendine ait bir fikri, onu ifade ediş tarzı vardı fakat Kadirbhai'nin konuyla ilgili fikri genelde son noktayı koyuyordu anladığım kadarıyla. Onun cevabının, bir daha acı çekmeyle ilgili bir soru sorulduğunda, bu adamların vereceği cevap olacağını hissediyordum. Kadirbhai'nin suratı ifadesizdi ve gözleri yere bakıyordu ama diğerlerinde uyandırdığı korkuyla karışık saygıyı bilecek

kadar akıllı bir adamdı. Bununla böbürlenmeyecek kadar da mütevazıydı. Onu daha iyi tanıdığımda, başkalarının hakkında ne düşündüğüyle yakından ilgilendiğini ve her zaman karizmasının ve bunun diğerlerinin üzerindeki etkisinin farkında olduğunu anladım. Ağzından çıkan her laf bir gösteriydi. Kadirbhai dünyayı sonsuza kadar değiştirme isteği olan bir adamdı. Yaptığı ve söylediği hiçbir şey, hatta o gün bizimle konuşurken kullandığı alçakgönüllü ses tonu bile tesadüfi değildi. Her şey bir plan dahilinde en ince ayrıntısına kadar hesaplanmıştı.

“İlk başta genel bir yorum yapıp daha sonra detaylı bir cevap vermek istiyorum. İzniniz olur mu? Güzel. O zaman genel olarak acının sevgimizi test etmenin bir yolu olduğunu söyleyerek başlayayım. Ne kadar önemsiz veya ne kadar şiddetli olursa olsun, acı bir açıdan sevgiyi deneme yoludur. Çoğu zaman acı çekmek, aynı zamanda Tanrı’ya olan sevgimizi sınamak içindir. Değinmek istediğim ilk nokta buydu. Ben ilerlemeden önce bu konuda bir şey söylemek isteyen var mı?”

Masanın etrafındaki adamların yüzlerine baktım. Bazıları Kadirbhai’nin söylediklerini doğrular gibi gülümsüyor, bazıları başlarını sallıyor, bazıları ise dikkat kesilmiş ciddi yüzlerle dinlemeye devam ediyordu.

“Güzel. O zaman daha detaylı cevabıma geçeyim. Kutsal Kuran’da evrendeki her şeyin birbiriyle ilişkili olduğu, bir şekilde zıtların bile birbirine bağlı olduğu yazar. Bence söz konusu acı çekmekse hatırlamamız gereken iki öğe var, ki onlar da zevk ve ıstırap. Istırap ile acı aynı gözükse de tamamen aynı değildir. Istırap, acı çekmeden de var olabilir. Aynı zamanda ıstırap olmadan da acı çekilebilir. Buna katılıyor musunuz?”

Kadir ilgiyle dinleyen adamların yüzlerinde göz gezdirdikten sonra beklediği onayı görüp sözüne devam etti.

“Aralarındaki fark bizim öğrendiklerimizle alakalıdır. Mesela, ateş yanar ve tehlikelidir ve onun yaratacağı ıstırap sadece bizimle ilgilidir. Acı çekmek ise bizi birer insan olarak birbirimize bağlar. Eğer ıstırabımızla acı çekmiyorsak, kendimiz hakkında bir şey öğrenememişiz demektir. Istırap olmadan acı çekmek, savaş olmadan zafer kazanmaya benzer. Bizi daha güçlü, daha iyi yapacak ve Tanrı’ya yaklaştıracak deneyimleri edinmediğimizin göstergesidir.”

Adamlar, duyduklarına katıldıklarını belli etmek için birbirlerine başlarını salladılar.

Abdül Gani “Peki ya zevk alma kısmı?” diye sordu. Gani diğerlerine birer birer bakarken adamlar da kibarca gülüp sırıttı. Gani de onlara güldü. “Ne? Ne olmuş yani? Bir adam zevk almakla ilgili bilimsel bir merak duyamaz mı?”

Kadir devam etti. “Sanırım bu, Bay Lin’in az önce sözettiği, Sapna’nın İncil’den alıntılar yapması durumuna benziyor. Acı çekmek de mutluluğun tamamen aynısı, sadece onun ters dönmüş hali. Biri, diğerinin aynadaki yansıması ve diğeri olmadan kendi başına bir anlamı yok.”

Ferit kızararak zayıf bir sesle “Üzgünüm, anlamadım,” dedi. “Biraz daha açıklar mısınız lütfen?”

Kadirbhai yumuşak bir tonda söze başladı. “Mesela benim elimden bahsedelim. Eğer elimi bu şekilde açar sana avuç içimi gösterirsem ya da elimi omzuna koyarsam, buna o an için mutluluk diyebiliriz. Parmaklarımı kıvırıp elimle bir yumruk yaparsam da buna acı diyebiliriz. İki hareket anlam açısından ve güçleri açısından birbirinden farklı. Her biri görünüş olarak ve yapabilecekleri bakımından tamamen değişikler ama bu hareketleri yapan el, aynı el. Yani acı çekmenin ters dönmüş hali mutluluktur.”

Daha sonra herkese bir kez daha konuşma sırası verildi ve iki uzun saat boyunca tartışmalar devam etti. Haşhaş içildi, iki kez çay servisi yapıldı. Abdül Gani çayını içmeden içine bir top haşhaş atmayı tercih etmişti.

Macit acı çekmenin ille de bir zayıflık göstergesi olmadığını kabul ederek görüşünü değiştirdi ama yine de güçlü bir iradeyle ve katı bir disiplinle kendimizi kuvvetlendirebileceğimizi iddia ediyordu. Ferit de arkadaşlarının deneyimlerinden bahsederek acı çekmeyi mutluluk zehrinin panzehiri olarak gördüğünü ekledi. Yaşlı Sobhan, Urduca birkaç cümle fısıldadı ve Kadirbhai de onları tercüme etti. Ona göre biz insanoğlunun hiçbir zaman anlamayacağı, yalnızca Tanrı’nın anlayabileceği bazı şeyler vardı, acı da bunlardan biriydi. Keki Dorabji, Farslıların inancına göre evrenin zıtlıkların mücadelesi olduğunu belirtti. Aydınlık ile karanlık, soğuk ile sıcak, acı ile

zevk çatışıyordu. Bu olgulardan hiçbiri de diğeri olmazsa varlığını sürdüremezdi. Rajubhai ise acının aydınlanmamış ve karmanın kader çarkları içinde hapis kalmış ruhun göstergesi olduğunu ekledi. Khaled Fattah, Abdül Gani onu kandırıp konuşturmaya çalışmasına rağmen konuyla ilgili başka bir şey söylemedi.

Abdül Gani grubun içindeki en konuşkan ve en sevimli tipti. Khaled ilgi çekici bir adamdı ama içinde haddinden fazla öfke vardı. Macit, İran'da profesyonel askerlik yapmıştı. Cesur ve açıksözlü birine benziyordu ve hayata bakış açısı gayet basitti. Sobhan Mahmut besbelli dindar biriydi ve inatçıydı. Genç Ferit ise açık yürekli, alçakgönüllü ve kolay kanan bir yapıya sahipti. Keki asık suradı ve tepkisizdi. Rajubhai ise benden öyle şüphelenmişti ki kabalığa varacak hareketlerde bulunuyordu. İçlerinde en fazla espri anlayışına sahip kişi Abdül Gani'ydi sanırım, çünkü en çok o gülüyordu. Ondan büyüklerle olduğu kadar kendinden küçüklerle de samimiydi. Diğerleri dik otururken o yayılarak oturuyor, istediği zaman diğerlerinin sözünü kesip araya giriyordu. Aynı zamanda odadaki diğer herkesten daha fazla içiyor ve yiyordu. Kadirbhai ile herkesten daha fazla senli benliydi ve ikisinin yakın arkadaş olduğu açıktı.

Kadirbhai sorular sordu, araştırdı, söylenenler hakkında yorum yaptı fakat kendi söylediklerine bir kelime ekleme dahi yapmadı. Ben ise yorgun, dalgın, sessiz bir şekilde düşüncem sorulmadığından ötürü halimden memnun, oturuyordum.

Kadirbhai toplantıya son verince benimle Nabila Camii'nin sokağına açılan kapıya kadar yürüdü ve daha sonra koluma dokunarak beni durdurdu. Geldiğime memnun olduğunu ve sıkılmadığımı umduğunu söyledi. Daha sonra da ertesi gün ona uğramamı, benden bir ricası olduğunu ekledi. Şaşırmıştım ve gururum okşanmıştı. Hemen kabul ettim ve ertesi gün orada olacağıma söz verdim.

Eve yaptığım uzun yolculukta düşüncelerim suçlulardan oluşan entel garubun fikirlerine kaydı. Hapishanede arkadaşlarımla yaptığım benzer muhabbetleri hatırladım. Eğitimleri olmamasına rağmen hapishanede tanıdığım pek çok adam ateşli bir şekilde bu çeşit tartışmalara katılırdı. Onlar buna felsefe demezdi ama konuştukları konular aslında sadece

felsefeden ibaretti. Ahlak ve erdem, amaçlar ve anlamlar üzerine konuşurlardı.

Uzun bir gün, daha da uzun bir gece geçirmiştim. Pantolonumun cebinde Madam Zhou'nun fotoğrafı, ayağımda Karla'nın ölü aşığına ait ayağımı vuran ayakkabılar, aklımda acının farklı anlamları vardı. Boşalmış caddelerden yürürken hırsızları ve katilleri arkadaşım olarak gördüğüm Avustralya'daki hapishane hücresi aklıma geldi. Sıkça gerçekler, sevgi ve tutku hakkında tartışmak için toplanırdık. Zaman zaman onlar da beni düşünüyor mu diye merak ettim. *Yoksa ben artık onlar için bir rüyadan mı ibaretim? Özgürlük ve kaçışla ilgili bir rüya mıyım onlar için?* diye sordum kendime.

Biliyordum, Kadirbhai bizleri alışılmadık sağduyusu ve bunu ifade etmedeki zekasıyla büyülemişti. Tanımı keskin ve iğneliydi. *Acı, mutluluğun ters dönmüş hali*. Yine de insanların neden acı çektiği ve bunun anlamı, Kadirbhai'nin o geceki sözlerinde değil, Flistinli Khaled Ensari'nin sözlerinde yatıyordu. Benim aklımda yer eden onun açıklaması olmuştu. Onun basit ve süslü olmayan sözleri bütün mahkumların ve yeterince uzun yaşamış herkesin bildiği şeyi akıllıca ortaya koyuyordu. Her ne çeşit olursa olsun, acı aslında ne kaybettiğimizle ilgiliydi. Gençken bize acı verildiğini düşünürüz. Biraz daha yaşlanınca ve çelik kapılar yüzümüze kapanınca, gerçek acının bizden alınanlar olduğunu anlarız.

Kendimi yalnız, küçük hissederek gecekondunun ışıksız sokaklarında ezbere ilerledim. Boş barakamın beni beklediği yere gelmişken bir lamba ışığı gözüme çarptı. Bir adam elinde bir fenerle evimin yanında duruyordu. Onun yanında ise düğüm düğüm olmuş karışık saçları ile küçük bir kız vardı. Yaklaştığımda, elinde fener olan adamın karısını döven sarhoş Joseph olduğunu gördüm. Prabaker de orada bekliyordu.

"Neler oluyor?" diye fısıldadım. "Geç oldu."

"Merhaba Linbaba. Üzerinde ilk defa güzel kıyafetler görüyorum." Prabaker'in sarı ışıkta aydınlanan yüzünden sırıttığı belli oluyordu. "Bayıldım. Ayakkabıların ne kadar da temiz ve parlak. Tam vaktinde geldin. Joseph iyi işler yapıyor. Herkesin kapısının üzerine iyi şans işareti yapılsın

diye para ödedi. Artık içmediği için, fazla mesai yapıp kazandığı ekstra paranın bir kısmıyla bize iyi şans getirsin diye bunu ayarladı.”

“İyi şans işareti mi?”

“Evet, şu çocuğun eline bir bak.” Prabaker kızı bileklerinden tuttu ve ellerini havaya kaldırdı. Zayıf ışık altında görmem gerekenin ne olduğunu seçememiştim. “Baksana, sadece dört parmağı var. Gördün mü? Sadece dört parmağı var. Bu iyi şans işaretidir.”

Görmüştüm. Çocuğun elinin iki parmağı birbirine yapışıktı ve avuç içleri mavi renkti. Joseph mavi bir boya kasesi tutuyor, kız da nazar değmesin diye ellerini boyaya batırıp gecekondudaki her barakanın kapısına el izini bırakıyordu. Batıl inançlı gecekondu sakinleri besbelli ki kız onlardan farklı olarak dört parmakla doğdu diye onu kutsal saymıştı. Ben izlerken kız benim derme çatma kapıma ellerini bastırdı. Joseph ciddi bir havayla başını salladı ve bir sonraki eve doğru birlikte ilerlediler.

“Ben karısını döven ve çok içki içen adama yardım ediyorum,” dedi Prabaker. Bunu öyle bir sesle söylemişti ki yirmi metre öteden duyulabilirdi. “Ben gitmeden önce, istediğin herhangi bir şey var mı?”

“Yok, teşekkürler. İyi geceler Prabu.”

Prabu sırıtarak “*Shuba ratri Lin*,” dedi. *İyi geceler*. “Benim için güzel rüyalar gör olur mu?”

Prabaker gitmek üzere dönmüştü ki onu durdurdum.

“Hey, Prabu.”

“Evet Lin?”

“Bana acı çekmenin ne anlama geldiğini söyle. Neden insanlar acı çeker?”

Prabaker bir karanlık barakalara, bir Joseph’in lambasından yayılan aydınlığa baktı. Oldukça yakın durmamıza rağmen sadece gözleri ve dişleri görünüyordu.

“İyi misin Lin?”

“Gayet iyiyim,” dedim gülerek.

“Bugün alkolik Joseph gibi içki mi içtin?”

“Hayır, gerçekten iyiyim. Hadi ama sen her zaman bir şeyleri açıklarsın. Bu gece acı çekmekten bahsediyorduk, ben de senin bu konu hakkında ne düşündüğünü merak ettim.”

“Kolay. Her şey için aç olmak acı çekmektir. Eğer bir şeyler için aç değilsen acı çekmiyorsundur. Bunu herkes bilir.”

“Evet, sanırım haklısın. İyi geceler Prabu.”

“İyi geceler Lin.”

Prabu şarkı söyleyerek ve barakaların içinde uyuyan insanların buna aldırmayacağını bilerek ilerledi. Biliyordu ki eğer onun sesine uyanırlarsa bir süre onu dinler, sonra tekrar gülümseyerek uykuya dalarlardı. Çünkü söylediği bir aşk şarkısıydı.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Uyan Lin! Hey, Linbaba, uyanman lazım!”

Bir gözümü açınca havada sallanan kahverengi bir balon gibi, Johnny Cigar’ın yüzünü gördüm. Gözümü tekrar kapadım.

“Git başımdan Johnny.”

Johnny insanı kızdıracak kadar neşeli bir sesle “Sana da merhaba Lin,” dedi. “Kalkmalısın.”

“Sen kötü birisin Johnny. Kötü ve zalim bir insansın. Git başımdan.”

“Yaralı bir adam var Lin. İlaç kutuna ve sana ihtiyacımız var.”

“Daha gün ağarmadı bile,” diye sızlandım. “Henüz gecenin ikisi. Yaralı adama söyle, sabah olunca, dünyaya gözlerimi açtığımda gelsin.”

“Tabii söylerim ama adamın hızla kan kaybettiğini de bilmelisin bu arada. Elbette daha çok uyumam lazım dersen, onu terliğimle döve döve kapından uzaklaştırırım.”

Tam yeniden uykunun derinliklerine dalıyordum ki kan kaybetme sözünü duymamla birlikte kendime geldim. Yatakta doğruldum ve uyuşan kalçamı ovaladım. Benim yatağım da, gecekondudaki pek çok yatak gibi toprağın üzerine ikiye katlanarak serilmiş bir battaniyeden ibaretti. İstenirse şilte de alınabilirdi ama şilte pek kullanışlı değildi, çünkü küçücük barakada çok fazla yer kaplıyor ve bitler, pireler ile diğer haşarata yuva oluyordu. Aylar boyunca yerde yattıktan sonra ben de tıpkı diğerleri gibi bu duruma

alışmıştım. Ama kalçalarım çok etli olmadığından her sabah ağrıyla uyanıyordum.

Johnny suratıma doğru bir lamba tutuyordu. Gözlerimi kırpıştırarak lambayı kenara ittirdim ve kapının önünde kolunu tutarak bekleyen adamı gördüm. Kolunda geniş, uzun bir kesik vardı ve buradan yerde duran bir kovaya durmaksızın kan damlıyordu. Tam kendime gelemediğimden sarı plastik kovaya şapşal gibi baktım. Adam barakamın yerlerini kirletmemek için kovayla birlikte gelmişti ve bu gerçek, insanı gördüğü yaradan bile fazla rahatsız ediyordu.

"Rahatsız ettiğim için üzgünüm Bay Lin," dedi genç adam.

Johnny Cigar genç adamın ensesine bir şaplak atarak "Bu, Amir," diye homurdandı. "Çok aptal bir çocuktur Lin. Aslında terliğimi çıkarıp onu bir güzel pataklamalıyım."

"Tanrım, bu çok derin bir yara Johnny." Kesik, omuzdan neredeyse dirseğin bitimine kadar uzanıyordu. Derinin geniş bir kısmı kalkmıştı. "Onun bir doktora ihtiyacı var. Yaranın dikilmesi gerekiyor. Onu hastaneye götürmeliydin."

Amir sızlanarak "Hastane *naya!*" dedi. "*Nahin*, baba!"

Johnny genç adamın kulağını çekti.

"Kes sesini seni aptal! Hastaneye ya da doktora gidemez Lin. O yüzsüz biri, serserinin teki. Polisten korkuyor. Öyle değil mi gerzek? Polisten korkuyorsun, değil mi?"

"Ona vurmayı kes Johnny. Bunun bir faydası olmuyor. Bu nasıl oldu?"

"Dövüşürken olmuş. Onun çetesi, başka bir çeteyle savaşıyormuş. Bu sokak gangsterleri kılıçlarla, satırlarla dövüşüyor. Sonucu da bu oluyor işte."

"Dövüşü diğerleri başlattı. Sarkıntılık yapıyorlardı!" diye kendini savundu Amir. Sarkıntılık, Hindistan yasalarınca kötü söz kullanmaktan fiziksel

tacize kadar gidebilen bir suçtu. “Onlara bunu kesmelerini söyledik. Kadınlarımız güven içinde sokakta yürüyemiyordu. İşte bu nedenle onlarla dövüştük.”

Johnny elini kaldırarak Amir’i susturdu. Adama tekrar vuruyordu ki benim sert bakışlarımı görünce vazgeçti.

“Bunun kılıçlarla, satırlarla birbirinize saldırmanız için geçerli bir neden olduğunu mu sanıyorsun seni aptal! Annen ona laf atılmasını engellemek için lime lime doğrandın diye mutlu mu olacak samyorsun? Eminim çok mutlu olur! Şimdi de gelmiş Linbaba’dan seni dikmesini istiyorsun. Seni yüz karası!”

“Bir dakika Johnny. Ben bu işi yapamam. Yara çok büyük, çok derin... Çok zor.”

“Lin, ilkyardım kutunda iğne ve pamuk var.”

Johnny haklıydı. Kutuda steril iğneler ve ip vardı ama onları daha önce hiç kullanmamıştım.

“Onları daha önce hiç kullanmadım, bunu yapamam. Onun bir profesyonele, doktora ya da hemşireye ihtiyacı var.”

“Sana söyledim, doktora gidemez Lin. Onu zorlamaya çalıştım. Diğer çeteden biri, bu aptal çocuktan daha ciddi yaralanmış. Belki de ölür. Olay polise yansıdı. Sorular sormaya başladılar. Amir’i doktora ya da hastaneye götüremeyiz.”

Amir güçlükle yutkunarak “Eğer iğne ipliği verirseniz yarayı kendim dikerim,” dedi.

Amir’in gözleri korkudan ve dehşetten kocaman olmuştu. Çok gençti. On altı ya da on yedi yaşındaydı. Puma spor ayakkabılar, kot pantolon ve üzerinde 23 numara yazan bir basketbol forması giymişti. Kıyafetler ünlü Batılı markaların Hindistan’da yapılmış taklitleriydi ve gecekondudaki gençler arasında hayli popülerdi. Genç adamlar, dergilerde ve filmlerde

gördükleri havalı yabancılara benzemek ve bu giysileri almak için gerekirse aç kalmayı göze alırdı.

Çocuğu tanımıyordum. Neredeyse altı aydır gecekonduda yaşıyordum ve benim barakama en uzak ev bile sadece altı yüz metre uzaktaydı ama bu çocuk daha önce hiç görmediğim binlerce kişiden biriydi. Johnny Cigar ve Prabaker gibiler, gecekondudaki herkesi tanırdı. Binlerce insanın hayatındaki en özel ayrıntıları dahi bilmeleri, bana oldukça olağandışı gelirdi. Bunca insanı gerçekten önemsemeleri, onlara karşı samimi bir ilgi göstermeleri daha da şaşırtıcıydı. Genç adamın Johnny Cigar'la yakınlığını merak ettim. Amir hafif serin gece rüzgarıyla titredi ve kendi kendine iğne batırmak düşüncesiyle dudaklarını birbirine bastırıp sessizce içini çekti. Johnny'nin nasıl olup da Amir'i bu kadar iyi tanıdığını, onun bunu yapabileceğinden nasıl bu kadar emin olduğunu da merak ettim. Johnny, Amir'in arkasında durmuş, *Evet, eğer ona iğneyi verirsen kendi kendine işini görür*, dercesine başını sallıyordu.

"Tamam, ben yaparım," diye pes ettim. "Biraz canın acıyacak, seni *chutia*, canın acısın da gör. Belki bu vesileyle beynin de çalışmaya başlar, çünkü hiç anestetik kalmadı."

Johnny mutlu bir şekilde gülümsedi. "Canının acıması sorun değil Lin."

Amir'i yatağa oturttum ve omuzlarına bir battaniye attım. Mutfak aletlerini sakladığım kutudan ocağı çıkarıp kurdum ve üzerine kaynasın diye bir tencere su koydum. Johnny aceleyle çıkıp birilerinden çay yapmalarını rica etmeye gitti. Hemen barakamın yanındaki açık alanda elimi yüzümü yıkadım. Su kaynadığında iki iğneyi sterilize etmek için tencereye attım. Antiseptik ve ılık sabunlu su ile yarayı yıkayıp temiz bir sargı beziyle kuruladım. Daha sonra dikişi kolaylaştırmasını umarak sargı beziyle kolunu sıkıca sarıp on dakika kadar bekledim.

Amir yavaş yavaş kendini gösteren şok belirtilerine karşın benim de ısrarımla iki fincan şekerli çay içti. Korkmuştu ama sakin görünüyordu ve bana güveniyordu. Bu işlemi daha önce sadece bir kez yapmış olduğumdan haberi yoktu. Hapishanede çıkan bir kavgada adamın teki yaralanmıştı. İki hasım arasındaki sorun acımasız bir kavgayla çözülmüştü. Eğer yaralı adam revire götürülseydi, yetkililer güvenlik nedeniyle onu özel hücreye alırdı.

Sübyancılar ve gammazlar için özel hücrelere konulmak dışında bir seçenek yoktu, çünkü aksi halde hapishanede hayatta kalamazlardı. Ama diğer adamlar için oraya tıkılmak aşağılık bir durumdu. Şüphenin, iftiranın ve nefret ettikleri adamlarla birlikte yaşamanın baskısı altında olacaklardı. Yaralı adam işte bu nedenle bana gelmişti. Onun yarasını deri dikmek için kullanılan bir iğne ve kumaş ipliğiyle dikmiştim. Yara iyileşmiş fakat ardında çirkin bir iz bırakmıştı. Bu olayın anısı hiç peşimi bırakmadığından Amir'in yarasını dikmek konusunda kendime güvenmiyordum. Genç adamın itaatkar bir şekilde bana gülümsemesi de pek yardımcı olmuyordu. *İnsanlar her zaman güvenleriyle bizi incitirler*, demişti Karla. *Birini incitmenin en kesin yolu, ona kayıtsız şartsız güvenmektir.*

Çay içtim, bir sigara yaktım ve daha sonra işe koyuldum. Johnny kapıda durdu ve meraklı komşularla onların çocuklarını azarlayarak uzaklaştırmaya koyuldu. Dikiş iğnesi oldukça ince ve kavisliydi. Sanırım bir çeşit pensle kullanılması gerekiyordu fakat kutumda böyle bir şey yoktu, çünkü çocuklardan biri dikiş makinesini tamir etmek için bir süre önce benden ödünç almıştı. İğneyi deriye batırıp parmaklarımla çekmek zorunda kalıyordum. Bunu başarmak oldukça zordu. İğne kayıyordu. İlk birkaç dikiş bayağı kötü oldu. Amir ürküyor, yüzünü buruşturuyor ama hiç ses çıkarmıyordu. Altıncı, yedinci dikişte artık tekniğimi geliştirmiştim. Verdiğim acı hafiflemese de yaptığım işte ustalaşmıştım.

İnsan derisi göründüğünden çok daha sert ve elastiktir. Bu yüzden de dikmesi pek zor değildir. İğneyi dokuya zarar vermeden çıkarmak da nispeten kolaydır. Fakat iğne, ucu ne kadar ince ve keskin olursa olsun, neticede yabancı bir cisim ve eğer buna alışık değilseniz, bu işi sık sık yapmak zorunda kalmamışsanız, yabancı bir cismi her seferinde insanın derisine batırıp çıkarmak psikolojik olarak kişiyi hayli zorlayan bir iştir. Serin bir gece olmasına rağmen terlemeye başlamıştım. Ben giderek daha gerginleşip yorgun düştükçe, Amir de çektiği acı yüzünden canlanıyordu.

Johnny Cigar'a çıkıştım. “Onu bir hastaneye gitmeye ikna etmeliydin! Bu çok saçma bir iş!”

“Çok iyi bir iş çıkarıyorsun Lin,” diye yanıtladı Johnny. “Bu dikişlerle gömlek bile dikilir.”

“Gerektiği kadar iyi değiller. Kolunda koca bir iz kalacak. Burada ne halt yediğim hakkında hiçbir fikrim yok.”

“Tuvalete çıkmakta sorun mu yaşıyorsun Lin?”

“Ne?”

“Tuvalete çıkamıyor musun? Kabız mısın?”

“Tanrı aşkına Johnny! Neler saçmalıyorsun?”

“Sinirlisin Lin. Sen genellikle böyle değilsindir. Belki de kabız olduğun içindir.”

“Hayır,” diye homurdandım.

“O zaman ishalsin herhalde.”

Komşularımdan biri açık kapıdan başını uzatıp “Geçen ay üç gün boyunca ishaldi,” dedi. “Kocam o zaman bana Lin’in günde üç-dört defa ve gece de üç-dört defa tuvalete gittiğini söylemişti. Bütün sokak bunu konuşuyordu.”

Bir başka komşu araya girdi. “Ah, evet, hatırlıyorum. Ne acı çekiyordu ama! Tuvaletteyken yüzü ne şekiller alıyordu! Gören doğum yapıyor sanırdı! Dışkısı da oldukça suluydu. Neredeyse su gibiydi. Tıpkı Özgürlük Günü’nde atılan havai fişeklerin patlaması gibi çıkıyordu. *Da dung!* Tıpkı böyleydi. O zaman ona *chandu* çayı içmesini önerdim. Böylece dışkısı katılaştı ve eski güzel rengine kavuştu.”

“Çok iyi bir fikir,” dedi Johnny takdirle. “Git de Linbaba’nın ishali için biraz çay getir.”

“Hayır!” diye feryat ettim. “Benim ishalim falan yok. Kabız da değilim. Zaten henüz hiçbir şey yapacak fırsatım da olmadı! Tanrı aşkına, yarı uyanık haldeyim! Of, niye uğraşıyorum ki? İşte, bitti. Amir, sanırım iyileşeceksin fakat tetanos aşısı olmalısın.”

“Gerek yok Linbaba. Bir önceki kavgada tetanos aşısı olmuştum, üstünden üç ay geçmedi.”

Yarayı bir kez daha temizleyip üzerine antibiyotikli pudra serptim. Yirmi altı dikişi sargı beziyle örttüm ve Amir'e yarayı ıslatmamasını tembih edip iki gün sonra kontrole gelmesini söyledim. Genç adam bana ödeme yapmak istedi fakat bunu kabul etmedim. Kimse bana para ödemezdi. Ama para teklifini reddetmemin sebebi bu prensibim değildi. Nedeni Amir'e, Johnny'ye ve kendime karşı inanılmaz bir öfke duyuyor olmamdı. Ters bir şekilde Amir'i yanımdan uzaklaştırdım. Amir ayağıma dokunarak barakadan çıkarken Johnny Cigar tarafından ensesine yediği son bir şaplakla uğurlandı.

Tam barakadaki dağınıklığı toplamaya koyuluyordum ki Prabaker içeri daldı ve beni gömleğimden tutarak dışarı sürüklemeye çalıştı.

"İyi ki uyumuyordun Linbaba," dedi nefes nefese. "Seni uyandırırken harcayacağımız zamandan kazanmış olduk. Şimdi benimle gelmelisin! Acele et lütfen!"

"Şimdi ne var Tanrı aşkına?" diye homurdandım. "Beni rahat bırak Prabu. Şu dağınıklığın icabına bakmam lazım."

"Şimdi temizliğin sırası değil Lin. Benimle gel! Sorun yok!"

"Evet, sorun var!" diye itiraz ettim. "Ne olduğunu söylemeden şuradan şuraya gitmem. Son sözüm bu, Prabu."

Prabu gömleğimi çekiştirmeye devam ederek "Kesinlikle gelmelisin Lin," diye ısrar etti. "Arkadaşın hapishanede. Yardım etmelisin!"

Uykuya teslim olmuş gecekondunun karanlık, dar yollarında aceleyle yürümeye başladık. President Otel'in önündeki anayoldan bir taksi çevirdik ve temiz, sessiz sokaklardan, Fars Kolonisi'ni, Sassoon Rıhtımını, Coloba Pazarı'nı geçerek ilerledik. Taksi Leopold'un Yeri'nin tam karşısındaki Coloba Polis Merkezinin önünde durdu. Gecenin o saatinde barın demir kepenkleri çoktan indirilmişti. Her daim kalabalık barın, bu ıssız görüntüsü şaşırtıcıydı.

Prabaker ile birlikte polis merkezine girdik. Kalbim hızla çarpmasına rağmen dışarıdan oldukça sakin görünüyordum. Merkezdeki polislerin

hepsi Marathi dilinde konuşuyordu. Bu, işlerinin bir gereğiydi. Benden kuşkulanmak ya da beni sevmemek için bir nedenleri olmadığı takdirde Marathi dilinde konuşmamın onları şaşırtıp sevindireceğini biliyordum. Böylelikle beni seveceklerdi, bu da beni koruyacaktı. Yine de bu, düşman hatlarını ziyaret etmeye benziyordu. Duyduğum büyük korkuyu, içimde derinlere itmeye çabaladım. Prabaker demir basamakların önünde, bir *havaldar* ile, yani polis memuruyla alçak sesle bir şeyler konuştu. Adam başını sallayıp kenara çekildi. Prabaker bana işaret edince ben de onu takip ettim ve demir basamaklardan çıkıp ilk katta bulunan ağır bir kapının önünde durduk. Kapının üzerinde bulunan kafeste bir surat belirdi.İri kahverengi gözler bir sağa bir sola baktı ve önümdeki kapı açıldı. Bir masa, küçük bir metal sandalye ve bambudan bir karyolası olan küçük bir odaya ayak bastık. Bize kapıyı açan adam, o gece görevli olan polis memuruydu. Adam, Prabaker ile kısa bir konuşma yaptıktan sonra dik dik bana baktı. Dikkat çekici bir göbeği olan, uzun boylu, gür kırçıllı bıyıklı bir adamdı. Arkasında akordeona benzer demir parmaklıklar vardı. Parmaklıkların arkasında bir düzine kadar mahkum bize meraklı gözlerle bakıyordu. Gardiyan onlara sırtını dönüp elini uzattı.

Prabaker “Senden şey istiyor...” diye söze başladı.

“Anladım,” diyerek elimi kot pantolonumun cebine attım. “Bahşiş istiyor. Ne kadar?”

Prabaker uzun boylu gardiyana kocaman gülümseyerek “Elli rupi,” diye yanıtladı.

Elli rupiyi uzatmamla gardiyanın el altı etmesi bir oldu. Daha sonra gardiyan arkasını dönerek demir parmaklıklara yanaştı, biz de onu izledik. Gecenin geç saatine rağmen hücrede bir sürü adam toplanmış gayet heyecanlı bir şekilde konuşuyordu. Gardiyan hepsi susana dek onlara tek tek baktıktan sonra beni öne çağırdı. Ben yaklaşınca toplaşan adamlar dağılıp içerideki iki fantastik şahsa yer açtı. Bu iki kişi, Abdullah’ın isteğiyle ayı Kano’yu gecekonduya getiren mavi derili ayı oynatıcılarıydı. Beni görünce parmaklıklara koşup öyle hızlı ve anlaşılmaz şekilde konuşmaya başladılar ki söylediklerinin yalnızca dörtte birini anlayabildim.

Şaşkına dönmüş bir halde Prabu'ya dönüp "Neler oluyor?" diye sordum. Prabaker bana arkadaşımın hapishanede olduğunu söylediğinde, Abdullah'ı kastettiğini sanmıştım. Orada Abdullah'ı görmeyi beklediğimden kapıda toplaşan adamlara, ayı oynatıcılarının arkasına bakıp duruyordum.

"Bunlar senin arkadaşın, öyle değil mi?" dedi Prabaker. "Hatırlamıyor musun Lin? Ayıyla kucaklaşabilesin diye Kano'yla birlikte gelmişlerdi."

"Evet, elbette onları hatırlıyorum. Beni onları görmem için mi getirdin?"

Prabaker bana göz kırptıktan sonra gardiyanın ve ayı oynatıcılarının yüzündeki ifadeyi görmek için döndü.

Sonra sessizce "Evet Lin," diye yanıtladı. "Bu adamlar gelmeni rica etti. Yoksa... Yoksa gitmek mi istiyorsun?"

"Hayır, ben sadece... Neyse, boşver. Ne istiyorlar? Dediklerinden bir şey anlamıyorum."

Prabaker onlardan ne istediklerini anlatmalarını istedi. İki mavi derili adam da demir parmaklıklara tutunup açık denizdeki bir saldaymışçasına sallanarak ve bağırarak anlatmaya başladı.

Prabaker bir yandan adamları daha sakin ve daha yavaş konuşmaya teşvik ediyor, bir yandan da "Navy Nagar'ın yakınlarında kalırken çok üzgün ve zayıf bir ayısı olan başka ayı oynatıcıları ile karşılaşmışlar," diye açıklıyordu. "Diğer adamlar ayılarına gerektiği gibi saygı göstermiyormuş. Ayıyı kamçıyla dövüyorlarmış. Zavallı hayvan da acıyla haykırıyormuş."

Ayı oynatıcıları hızla anlatırken Prabaker ağzı açık bir şekilde sessizce dinleyip başını sallamak zorunda kalıyordu. Diğer mahkumlar da olan biteni dinlemek için yaklaşmıştı. Kalabalık hapishane koridorunun diğer tarafında başka odalar da vardı. O odalardan da adamlar dışarı taşıyor, ayı oynatıcılarının hikayesine kulak kabartıyordu.

"O adamlar ayılarını çok feci şekilde dövüyorlarmış," diye çevirmeye devam etti Prabaker. Ayı acıdan haykırdığında bile dayağı kesmiyorlarmış. Üstüne üstlük ayı dişiymiş!"

Parmaklıklara toplanmış adamlar öfkeli bir şekilde bağrışmaya başlamıştı.

“Buradaki arkadaşlarımız öteki ayının dövülmesine üzülmüşler ve diğerlerinin yanına gidip ayıyı dövmemeleri gerektiğini söylemişler. Adamlar çok kötü kalpli olduklarından öfkelenmiş ve bir sürü bağrış çağrış olmuş. Birbirlerine kötü sözler söylemişler. O adamlardan biri, bizimkilerin sülalesine küfretmiş, bizimkiler de onlara *Göt herifler*, demiş. Bunun üzerine kötü adamlar, bizimkilere *Orospu çocuğu*, demiş. Onlar da kötü adamlara *İbne*, demiş. Diğerleri yine aynı şekilde yanıt verince bizimkiler de...”

“Sadede gel Prabu.”

Prabaker “Tamam Lin,” dedikten sonra dikkatle dinlemeye devam etti.

“Evet?” diye sordum.

Prabaker ümitsiz bir şekilde omuz silktikten sonra “Hala küfür kısmındayız,” dedi. “Ama eğer duymak istersen küfürlerin bazıları oldukça enteresan. ”

“Hayır, istemem!”

Prabaker bir süre daha dinledikten sonra en sonunda “Pekala,” dedi. “Nihayetinde biri polis çağırmış, sonra da büyük bir kavga çıkmış.”

Prabaker tekrar durarak hikayenin kalanını dinledi. Gardiyana bakmak için arkamı döndüğümde, onun da diğer mahkumlar gibi kendini hikayeye kaptırdığını gördüm. Dinlerken tütün çiğniyor, gür bıyığı bir aşağı bir yukarı hareket ediyordu. Derken mahkumlardan onay belirtir bir nida duyuldu ve gardiyan da onlara katıldı.

“İlk başta dövüşü diğerleri kazanıyormuş. Sanki Maharabharata’da gibi çok fazla mücadele olmuş Lin. Diğer ayıcıların arkadaşları da yumruklarla, tekmelerle olaya karışmış. Bu sırada ayı Kano öfkelenmeye başlamış. Polis gelmeden kısa bir süre önce Kano da sahiplerine yardım etmek için kavgaya karışmış. Böylece kavga hemen sona ermiş tabii. Kano diğer adamları bir

sağa bir sola savurmuş. Kano oldukça iyi dövüşen bir ayıymış. Kötü adamları ve arkadaşlarını iyice hırpalamış ve canlarını çıkarmış.”

Prabu’nun sözünü tamamladım. “Böylece mavi adamlar tutuklanmış.”

“Evet,” diye devam etti. “Huzuru bozmak suçundan hapse atılmışlar.”

“Tamam. Şimdi bunu konuşalım.”

Prabaker, gardiyan ve ben birkaç adım geri giderek metal masanın yanında durduk. Omzumun üzerinden mahkumların bizi duymak için kulak kesildiğini görebiliyordum.

“Kefaletin Hintçesi ne Prabu? Öğren bakalım, bu adamları hapisten çıkarabiliyor muyuz?”

Prabaker bunu sorunca gardiyan başını salladı ve bunun imkansız olduğunu söyledi.

“Cezayı karşılamam mümkün mü?” diye Marathi dilinde rüşvet vermek için çok sık kullanılan cümleyi dile getirdim.

Gardiyan gülümseyerek başını olumsuz anlamda salladı. Çıkan kargaşada bir polis yaralandığı için, olay onu aşıyordu.

Çaresizliğimi belirtir bir şekilde omuz silkerek adamların yanına gidip onları hapisten çıkaramadığımı söyledim. Adamlar bana öyle hızlı bir şekilde cevap verdiler ki yine ne dediklerini anlayamadım.

Prabaker bana gülümseyerek “Hayır, Lin!” dedi. “Onlar kendileri için endişelenmiyor. Onlar Kano için endişeleniyorlar. Ayı Kano da tutuklanmış. Ayıları için endişeliler. Senden de bu konuda yardım istiyorlar.”

Marathi dilinde gardiyana “Ayı tutuklandı mı?” diye sordum.

Adamın gür bıyığı gururla titredi “Ji, ha!” *Evet efendim!* “Ayı aşağıda, gözaltında!”

Prabaker’e dönüp baktım, o da omuz silkti.

“Belki de ayıyı görmeliyiz,” diye öneride bulundu.

Bunun üzerine ben de “Ayıyı görmeliyiz!” dedim.

Zemin kata indik ve yukarıdaki odaların tam altına doğru yönlendirildik. Oradaki gardiyan, odalardan birinin kapısını açtı ve biz de karanlık, boş bir odada oturan Kano’yu gördük. Oda genişti ve bir ucunda tuvalet vardı. Koca ayı zincirle boynundan ve bacaklarından pencerenin demir parmaklıklarına bağlanmıştı. Ayı sırtını duvara dayamış, arka ayaklarını dışarı doğru açmıştı, ifadesini tanımlamak için başka bir kelime bulamıyorum, kederli ve oldukça sıkıntılıydı. Biz ona bakarken ayı yürekleri dağlayacak bir şekilde inledi.

Prabaker biraz geride duruyordu. Bir şey sormak için ona döndüğümde ağladığını gördüm. Ben ağzımı açamadan ayıya doğru ilerledi ve gardiyanın onu engellemek için uzattığı kolundan kaçındı. Kollarını uzatarak Kano’ya sarıldı ve kafasını ayıya dayayarak onu okşamaya başladı. Gardiyanla bakıştım. Adam kaşlarını kaldırmış, başını bir o yana bir bu yana sallıyordu. Gördüğü manzaradan etkilenmişti.

Marathi dilinde “Bunu ilk ben yaptım,” dedim. “Ayıya birkaç hafta önce ilk kez ben sarıldım.”

Gardiyan dudaklarını buruşturdu ve bana küçümseyen gözlerle baktı, “Ellbette sarılmışsındır, tabii tabii.”

“Prabaker!” diye seslendim. “İşimize bakabilir miyiz artık?”

Prabaker ayıdan ayrıldı ve elinin tersiyle gözyaşlarını silerek yanımıza geldi. O kadar üzgün görünüyordu ki onu teselli etmek için elimi omzuna koydum.

“Umarım önemli değildir Lin,” dedi. “Ayı gibi kokuyorum da.” Gardiyanla ve diğer polis memurlarıyla on dakika daha ayıcıları ya da ayıyı serbest bırakmaları konusunda tartıştıktan sonra bunun imkansız olduğunu gördük. Yapılabilecek hiçbir şey yoktu. Ayı oynatıcılarının yanına döndük ve onlara yardım edemediğimizi söyledik. Adamlar tekrar hızlı hızlı Prabaker’e bir şeyler anlatmaya başladı.

Birkaç dakika sonra Prabaker “Onlara yardımcı olamayacağımızı bildiklerini söylüyorlar,” diye açıkladı. “Onların tek isteği, Kano’yla aynı hücrede kalmak. Kano yalnız kaldığı için endişeleniyorlar. Bebekliğinden beri bir tek gece bile yalnız uyumamış. Kano’nun korkacağını söylüyorlar. Kötü rüya göreceğini, uyuyamayacağını söylüyorlar. Yalnız kaldığı için ağlayacakmış. Ayrıca hapishanede olduğu için utanç duyacakmış, çünkü normalde örnek bir vatandaşmış. Onlar yalnızca Kano ile aynı hücrede olup ona arkadaşlık etmek istiyorlar.”

Prabaker açıklamasını bitirince ayı oynatıcılarından biri gözlerimin içine baktı. Adam çok üzgündü ve yüzü endişeyle kırışmıştı. Sürekli aynı cümleyi tekrar ediyor, hissettiklerinin gücüyle birleşince onu anlayacağımı umuyordu. Prabaker yeniden gözyaşlarına boğuldu. Hücrenin demir parmaklıklarına yaslanmış bir çocuk gibi hıçkırıyordu.

“Ne diyor Prabu?”

“Bir adamın ayısını sevmesi gerektiğini söylüyor Lin. Böyle diyor. *Bir adam ayısını sevmeli.*

Gardiyanlarla ve polis memurlarıyla bir kez daha pazarlığa oturduk. Ne de olsa bu isteği, kuralları çiğnemeden yerine getirebilirlerdi. Prabaker canla başla pazarlık ediyor, ısrarla ricada bulunuyordu. En sonunda uygun bir fiyata, iki yüz rupiye, yani on iki dolara anlaştık. Ben parayı öderken bıyıklı gardiyan da ayıcılann hücresinin kapısını açtı. Demir merdivenlerden hep beraber aşağı indik ve oradaki gardiyan da Kano’nun hücresinin kapısını açtı. Koca ayı, sesleri duyunca ayağa fırladı ama onu bağlayan zincirler yüzünden düştü. Sonra başını kaldırıp neşeyle salladı ve pençeleriyle yere vurdu. Ayı oynatıcıları onun yanına gidince Kano onları koklayarak burnunu üzerlerine sürttü. Mavi adamlar onu sevgiyle okşadılar ve ağır zincirlerin ayıya verdiği sıkıntıyı hafifletmeye çalıştılar. Onları orada birbirlerine sarılır halde bıraktık. Demir kapının Kano ile sahiplerinin üzerine kapanırken çıkardığı ses, boş alanda eko yaptı. Prabaker ile polis merkezinin çıkışına doğru yürürken bu sesle içimin ürperdiğini hissettim.

“Bu gece yaptığın çok güzel bir şeydi Linbaba,” dedi Prabaker. “*Bir adam ayısını sevmeli.* Ayı oynatıcılarının söylediği buydu ve sen de bunu gerçekleştirdin. Yaptığın çok ama çok güzel bir işti.”

Polis merkezinin dışında taksisinin içinde uyuyan bir adamı uyandırdık. Prabaker de yanıma oturarak sık sık şoförlük yaptığı taksilerden birinde turist gibi arkaya oturmanın keyfini çıkardı. Taksi yola koyulduğunda Prabaker'in bana baktığını farkettim. Ona bakıp kaşlarımı çattım. Prabu başını salladı. Bana o eşsiz gülümsemelerinden birini bahşedip elini kalbinin üzerine koydu.

Gülümsemesi karşı konulmazdı ve içten içe ona karşılık veriyordum, bunu biliyordu. Yine de sinir olmuş gibi yaparak "Ne var?" diye sordum.

Kutsal bir söz söyler gibi ağırbaşlı bir havayla "Bir adam ayısını..."

"Yine başlama Prabu!"

"...sevmeli." diye sözünü bitirdi göğsüne vurarak ve başını çılgınca sallayarak.

"Tanrım, bana yardım et," diye mırıldandım ve uyanmakta olan sokağı izlemeye koyuldum.

Gecekonduların girişinde Prabaker ile ayrıldık. O, erken bir kahvaltı için Kumar'ın çay dükkanına gitti. Prabaker heyecanlanmıştı. Ayı Kano ile yaşadığımız macera, Kumar'ın iki güzel kızından biri olan Parvati'ye anlatacak yeni bir hikaye vermişti ona. Üstelik bu hikayede önemli bir roldeydi. Prabu bana Parvati ile ilgili bir şey söylememişti ama onu kızla konuşurken görmüştüm. Sanırım aşık oluyordu. Prabaker'e göre, bir adam aşık olduğu kadına çiçek ya da çikolata götürmez, bunun yerine ona savaştığı haksızlıklar ve canavarlarla ilgili öyküler götürürdü. Ona dedikodular, skandallar ve sırlarla ilgili en yeni haberlerden bahseder, cesur yüreğini ve insanı hayrete düşüren gülümsemesinin kaynağını sunardı. Çay dükkanına doğru giderken Prabaker'in kafasını ve ellerini sallama şekline bakılırsa, yeni günün armağanı olarak Parvati'ye götürdüğü hikayeyi prova etmeye çoktan başlamıştı bile.

Ayılmaya çalışan gecekonduların arasından gri şafağa doğru ilerledim. Sokakları duman kaplamıştı. Renkli çarşaflar içinde birileri karşıma çıkıyor, daha sonra dumanın içinde gözden kayboluyordu. Pişen ekmeğin, kaynayan çayın ve saçlara sürülen hindistancevizi yağının, sandalağacı sabununun,

kafura bastırılmış giysilerin kokusu birbirine karışıyordu. Dolambaçlı yollarda karşıma çıkan uykulu yüzler beni selamlıyor, gülümseyerek bana altı dilde ve bir o kadar farklı inançta iyi sabahlar diliyorlardı. Barakama girince onun mütevazı, rahat ama yıkık dökük görüntüsüne memnuniyetle baktım. Evde olmak güzeldi.

Barakamdaki dağınıklığı topladım ve tuvalet olarak kullandığımız beton dalgakıranın oraya giderek diğer adamlara katıldım. Geri döndüğümde komşularımın banyo yapayım diye iki kova dolusu sıcak su hazırlayıp bıraktığını gördüm. Nadiren ocakta kovalarca su ısıtmak gibi meşakkatli ve zaman alan bir işle uğraşır, genelde daha tembelce bir yol izleyip soğuk duş alırdım. Komşularım zaman zaman benim için uğraşır, su ısıtırdı. Bu hiç de küçümsenecek bir iş değildi. Her ev için hayati önem taşıyan su, yasal gecekondudaki kuyudan, üç yüz metre ileriden taşınırdı. Kuyu günde yalnızca iki defa kullanıma açıldığından yüzlerce kişi su için mücadele eder, her kova bağrışlar arasında doldurulurdu. Eve taşındıktan sonra da tencerelerde, pahalı gazı harcamak pahasına ısıtılırdı. Yine de bunca zahmete girip bu işi benim için yapan komşularım karşılığında bir teşekkür bile beklemezdi. Bu su, Amir'in ailesi tarafından bir minnet göstergesi olarak ya da beni banyo yaparken seyreden yarım düzine insandan herhangi biri tarafından taşınıp kaynatılmış olabilirdi. Kim olduğunu asla bilemeyecektim. Bu, insanların her hafta benim için yaptığı şeylerden biriydi ve onların gözünde çok da önemli değildi.

Gettoda yapılan bu anonim, teşekkür gerektirmeyen işler, aslında gecekondunun ayakta kalması açısından büyük önem taşıyordu. Komşunun çocukları ağladığında, onları sanki kendi çocuklarımızmış gibi yatıştırmaya çalışıyorduk. Birinin barakasının çökmekte olduğunu farkedersek hemen onu iple destekliyor, geçerken bir diğerinin çatısını tamir ediyorduk. Sanki koca bir ailenin üyeleriymişçesine ve barakalar sanki evimizdeki birer odaymışçasına birbirimize teklif beklemeden yardım ediyorduk.

Kazım Ali Hüseyin'in daveti üzerine onunla kahvaltı etmeye gitmiştim. Birlikte çay içip waffle'a benzeyen, rulo yapılmış şekerli ekmek yedik. Ranjit'in cüzamlıları geçen gün yeni bir parti ilaç ve sargı bezi getirmişti. Ben bütün öğleden sonra dışarıda olduğum için de bu malları Kazım Ali'ye bırakmışlardı. Onlara birlikte göz atmaya başladık. Kazım Ali, İngilizce

okuma yazmayı bilmiyordu. Sipariş ettiğim her tabletin, kapsülün ve merhemin reçetesini okuyup ne için kullanıldığını tercüme etmemi istedi. Oğullarından biri olan Eyüp de bizimle birlikte oturup her ilacın ne işe yaradığını küçük kağıtlara Urdu dilinde yazdı ve her şişenin, kutunun üzerine yapıştırdı. O zamanlar ben bunu bilmiyordum ama Kazım Ali, Eyüp'ü asistanım olarak seçmişti. Zamanı geldiğinde gecekonduda benim yerimi alacak kişi oydu. Kazım Ali bir gün gecekondudan ayrılacağımdan emindi. Bu yüzden Eyüp'ün en kısa zamanda her şeyi öğrenmesi gerekiyordu.

Karla'nın Colaba Pazarı'ndaki küçük evine uğrama fırsatını bulduğumda saat on bir olmuştu. Kapıyı çaldım ama kimse açmadı. Komşuları bana Karla'nın bir saat kadar önce dışarı çıktığını söylediler. Ne zaman döneceği hakkında hiçbir fikirleri yoktu. Sinirlenmiştim. İçeride kotum ve botlarım vardı. Onları almak, üzerimdeki bol fakat rahatsız kıyafetlerden kurtulmak için sabırsızlanıyordum. Karla'ya kotun, tişörtün ve botların sahip olduğum tek kıyafet olduğunu söylediğimde abartmamıştım. İki peştamalımı sadece uyurken, banyo yaparken ve kotumu yıkadığımda giyiyordum. Yeni giysiler alabilirdim, bir tişört, kot pantolon ve bir çift ayakkabı Moda Pazarı'nda bana dört-beş dolardan fazlaya mal olmazdı ama ben kendi kıyafetlerimi, içinde iyi hissettiğim kendi giysilerimi istiyordum. Bir kağıda not yazıp kapıya bıraktım ve Kadirbhai ile olan randevuma yetişmek için yola koyuldum.

Muhammed Ali Caddesi'ndeki büyük ev ben oraya vardığımda boş gözüküyordu. Yola bakan kapının panelleri geriye doğru katlanmıştı ve geniş mermer giriş boştu. Her saat evin önünden binlerce kişi geçiyordu fakat evin kime ait olduğu gayet iyi biliniyordu. Yeşil panellere vurarak içeri girdiğimde, sokaktaki kimse bana dikkat etmedi. Birkaç dakika içinde Nazir yüzünde apaçık bir düşmanlıkla beni karşıladı. Sokak ayakkabılarımı çıkarıp terlik giymemi işaret etti ve beni, bir gece önce ziyaret ettiğim odanın ters istikametindeki dar bir koridora soktu. Kapısı kapılı birkaç odayı geçtikten sonra evin içindeki bir avluya çıktık.

Oval avlu genişti ve gökyüzüne bakıyordu. Sanki tavanın ortasında koca bir delik açılmıştı. Ağır, kare Maharastrian taşıyla örülü ve birçok sütunla çevrili, manastırı andıran bir mekandaydım. Avluda bir sürü bitki, çiçek ve

beş tane uzun hurma ağacı vardı. Acıyla ilgili konuşurken toplandığımız odadan sesini duyduğum çeşme de tam ortadaydı. Bir metre yüksekliğinde, dört metre genişliğinde, ortasında büyükçe bir kaya parçası olan mermer bir çeşmeydi bu. İri kaya parçasının her yanından sular akıyordu. Su, tepe noktasında kayanın yüzeyine çarpmadan önce zambak şeklinde bir hal alıyor ve düzenli, müzikal bir sesle çeşmenin havuzuna dökülüyordu. Kadirbhai çeşmenin bir yanında, hasır bir sandalyeye oturmuştu. Ben gelince okuduğu kitabı kapadı ve cam masanın üzerine bıraktı.

"*Selamın Aleyküm* Bay Lin," dedi gülümseyerek. *Allah'ın rahmeti üzerinde olsun.*

"Aleyküm Selam. Aap kaise hain?" Allah'ın rahmeti senin de üzerinde olsun. Nasılsınız efendim?

"İyiyim teşekkürler. Azgın köpekler ve İngilizler öğle güneşinde ortalığa çıkmış olabilir ama ben mütevazı bahçemde, gölgede oturmayı tercih ediyorum."

"O kadar da mütevazı sayılmaz Kadirbhai," diye yanıtladım.

"Sence burası çok mu gösterişli?"

"Yo, hayır, öyle demek istemedim," dedim hemen, çünkü aklımdan geçen tam da buydu. Kadirbhai'nin sekiz aydır devam eden kuraklık yüzünden yeşil hiçbir bitkinin yetişmediği ve suyun sadece, çoğu zaman kilitli bir kuyudan alınabildiği, yirmi beş bin insanı barındıran çorak, tozlu gecekonduların sahibi olduğunu düşünmeden edemiyordum. "Burası, Bombay'da gördüğüm en güzel yer. Sokaktan bakınca içinin bu denli güzel olabileceğini düşünemezdim."

Kadirbhai bir süre bana bakarak enine boyuna yalanımı ölçüyormuş gibi durduktan sonra, beni küçük tabureye yönlendirdi.

"Lütfen otur Bay Lin. Bir şeyler yedin mi?"

"Yedim, teşekkürler. Geç sayılabilecek bir vakitte kahvaltı ettim."

“En azından sana çay ikram edeyim. Nazir! *Idhar-av!*” Kadirbhai bağırınca ayağının dibinde ekmek kırıntılarını yemekle meşgul güvercinler irkildi. Nazir içeri girince kuşlar onun etrafında uçuşmaya başladı. Hayvanlar ondan korkmamıştı, hatta ona alışkın oldukları belliydi. Evcil birer köpek gibi tekrar yere kondular ve Nazir’i izlemeye başladılar.

Kadirbhai “*Chai, bono*” diye emretti. Şoförle otoriter bir tonla konuşuyordu ama kaba sayılmazdı. Nazir’in kendisiyle bu tonda konuşulduğunda rahat hissettiğini ve karşısındakine saygı duyduğunu hissettim. İriyarı Afgan sessizce eve çekilirken kuşlar da hoplaya zıplaya onu takip etti.

“Kadirbhai, biz konuşmaya başlamadan önce söylemek istediğim bir şey var,” diyerek söze başladım. Ağzımdan çıkan bir sonraki kelimeler onun başını hızla çevirmesine neden oldu. Şimdi beni dikkade dinliyordu. “Konu Sapna.”

“Evet, devam et,” diye mırıldandı Kadirbhai.

“Dün gece konuştuklarımızı, benden toplantıda rica ettiğin şeyi, size bu konuda yardımcı olmamı istemenizi çok düşündüm. Bundan pek hoşlanmadım.”

Kadirbhai gülümsedi ve bir kaşını havaya kaldırarak soru sorarcasına bana baktı fakat hiçbir şey söylemedi. Biraz daha açıklama yapmak zorunda kaldım.

“Belki de bunu doğru bir şekilde dile getiremiyorum ama bu konuda iyi hissetmiyorum. O adam ne yapmış olursa olsun, bir polis yerine konulmak istemem doğrusu. Dolaylı yoldan bile olsa onlara yardımcı olmak istemem. Benim ülkemde polis soruşturmasına yardımcı olmak, biri hakkında ispiyonculuk yapmakla aynı anlama gelir. Üzgünüm, bu adam insanları öldürüyor, biliyorum. Eğer onun peşinden gitmeyi isteyen sizseniz, elimden gelen her şekilde yardımcı olmaya çalışırım. Fakat polislere yardımcı olmak ya da onların işlerine dahil olmak gibi bir niyetim yok. Eğer siz yasanın dışında çalışacaksanız, onun peşinden gidip şahsen adamı etkisiz hale getirecekseniz seve seve yardımcı olurum. Çetesiyle savaşmak söz konusuysa, beni de kendinizden sayın.”

“Başka bir şey var mı?”

“Hayır. Söylemek istediğim... Her şeyi... Her şeyi söyledim sanırım.”

“Güzel, Bay Lin.” Kadirbhai beni inceliyordu ve yüzü ifadesizdi ama gözleriyle, insanın kafasını karıştıran bir şekilde gülüyor gibiydi. “Sanırım bunu söylemem içini rahatlatacak. Bir sürü polise parasal anlamda destek olsam da, onlarla hiçbir zaman çalışmam. Sapna meselesi benim için şahsi bir mesele. Eğer onunla ilgili söylemek istediğin herhangi bir şey olursa, lütfen sadece benimle konuş. Dün gece burada gördüğün adamlarla ya da herhangi biriyle Sapna konusunda konuşma. Anlaştık mı?”

“Evet. Anlaştık.”

“Başka bir şey var mıydı?”

“Şey, hayır.”

“Harika. O zaman işe dönelim. Bugün zamanım oldukça kısıtlı, bu yüzden hemen sadede geleceğim Bay Lin. Dün rica ettiğim iyilik, Tarık adında küçük bir çocuğa İngilizce öğretmendi. Elbette ona her şeyi öğret demiyorum ama İngilizcesinin farkedilir biçimde gelişmesini ve asıl derslerine başladığında bunun faydasını görmesini umuyorum.”

Bu istek karşısında oldukça şaşırmıştım ama gözüm korkmamıştı. “Şey, memnuniyetle denerim,” diye kekeleyerek cevapladım. Kendimi, her gün yazarken kullandığım dilin ana hatlarını öğretebilecek durumda görüyordum. “Bu konuda ne kadar iyiyim bilmiyorum. Sanırım bu işi benden daha iyi yapacak pek çok insan vardır ama ben de elimden gelenin en iyisini yaparım. Bu işi nerede yapmamı istersiniz? Dersler için buraya mı geleyim?”

Kadirbhai bana şefkatli bir bakış attı.

“Doğal olarak çocuk seninle kalacak. Onu önümüzdeki iki buçuk-üç ay boyunca misafir etmeni istiyorum. Çocuk seninle yaşayacak, yiyecek, yatıp kalkacak ve nereye gidersen seninle gelecek. Onun sadece İngilizce

deyimleri öğrenmesini istemiyorum, İngiliz tarzını görmesini istiyorum. Bunu da ancak sürekli sana eşlik ederse görebilir."

Sersemlemiştim. "Ama... Ben İngiliz değilim," diye itiraz edecek oldum.

"Sorun değil. Sence yeterince İngiliz değil misin? Sonuçta bir yabancısın ve çocuğa yabancıların yaşayış tarzını öğretebilirsin."

Kafam, Kadirbhai'nin sesiyle irkiltip uçurduğu kuşlar gibi karmakarışık olmuştu. Bu işten bir kurtuluş olmalıydı. İstediği şey imkansızdı.

"Fakat ben gecekonduda yaşıyorum. Bunu biliyorsunuz. Orada yaşamak kolay değil. Barakam gerçekten küçük ve içinde hiç eşya yok. Çocuk rahat edemeyecektir. Hem gecekondu bölgesi kirli, kalabalık ve... Hem nerede uyuyacak?"

Kadirbhai biraz da sertçe yanıtladı. "Durumunun farkındayım Bay Lin. Zaten ben de onun gecekonduda nasıl yaşandığını görmesini istiyorum. Bana dürüstçe yanıt ver. Sence gecekondu yaşamından çıkarılacak dersler var mı? Sence şehrin en fakir insanlarıyla vakit geçirmek, ona bir şeyler katar mı?"

Elbette cevabım olumluydu. Başta zenginlerin kızları ve oğulları olmak üzere, her çocuğun gecekondu yaşamını tecrübe etmesi gerektiğini düşünüyordum.

"Evet, sanırım size hak veriyorum. Orada insanların nasıl yaşadığını görmek gerektiğini düşünüyorum. Ama siz de anlamalısınız ki bu benim için büyük bir sorumluluk. Ben kendime bile pek iyi bakamıyorum. Bir çocuğa nasıl bakacağım hakkında hiçbir fikrim yok."

Nazir elinde çay ve esrarlı sigarayla geri geldi.

"Ah, çayımız da geldi. Önce içelim mi?"

Önce sigarayı içtik. Nazir de bizimle içmek için eğildi. Kadirbhai dumanı içine çekmekle meşgulken Nazir de bana kaş göz yapıyor, *Bak, efendinin nasıl içtiğini görüyor musun, onun ne büyük biri olduğunu görüyor musun,*

seninle ben asla onun gibi olamayız, onunla aynı ortamda olduğumuz için ne kadar şanslı olduğumuzun farkında mısın, gibi mesajlar veriyordu.

Nazir benden bir kafa kadar kısaydı ama daha kiloluydu. Boynu öyle kalındı ki güçlü omuzları kulaklarına değiyor gibi gözüküyordu. Bol gömleğinin içini dolduran kolları, bacaklarından biraz daha inceydi. Geniş, her zaman asık olan suratında, bir çavuşun rütbesindeki gibi üç tane aşağı eğimli kıvrım vardı. Gözlerinin üzerinden başlayıp aşağı, göz hizasına kadar inen asi kaşları kıvrımlardan ilkiydi. İkinci aşağı eğimli kıvrım, burnunun kenarından başlayıp çenesine kadar iniyordu. Üçüncüsü de ters bir at nalını andıran ve kötü şansı sembolize eden hırçın, somurtkan ağzıydı.

Nazir'in alnında morumsu bir yara izi vardı. Koyu renk gözleri sanki durmaksızın gizlenecek yer arar gibi etrafı tarar dururdu. Kulakları ise sanki bir yaratık onları çiğnemeye çalışmış da, daha sonra bu işten sıkılmış gibiydi. En dikkat çekici özelliği burnuydu. Nazir'in öyle büyük ve sarkık bir burnu vardı ki bu burnun sadece nefes alıp vermek ile koku almak için yaratıldığına inanmak zordu. Onu ilk gördüğümde çirkin olduğunu düşünmüştüm ama bunun nedeni yüz hatlarının güzel olmayışı değil, daha önce gülümsemenin böylesine bozguna uğradığı bir surat görmemiş olmamdı.

Esrarlı sigara üçüncü defa bana geldiğinde ağzıma bir sıcaklık geldi. Sigaranın tadı da bozulmuş gibiydi. Ben sigaranın bittiğini söyleyince, Nazir izmariti elimden sertçe aldı ve inatçı bir kararlılıkla içine çekerek kahverengi bir duman çıkarmayı başardı. Daha sonra eline külünü döktü ve izlediğimden emin olarak külü ayaklarımın dibine doğru üfledi ve öfkeyle boğazını temizleyerek aramızdan ayrıldı.

"Nazir beni pek sevmiyor."

Kadirbhai güldü. Kahkahası beklenmedikti ve oldukça canlıydı. Neden güldüğünü anlamasam da ben de onunla gülmeye başlamıştım.

Kadirbhai gülmeye devam ederken "Sen Nazir'i seviyor musun?" dedi.

"Sanırım sevmiyorum," diye cevap verdim ve daha da şiddetle gülmeye başladık.

Kahkahalarımız dinince, “Tarık’a İngilizce öğretmek istemiyorsun, çünkü sorumluluk almak istemiyorsun,” dedi Kadirbhai.

“Neden sadece bu değil... Evet, aslında sadece bu.” Kadirbhai’nin altın rengi gözlerine baktım. “Ben sorumluluk konusunda pek iyi değilim. Bu da... Oldukça büyük bir sorumluluk. Bunu yapamam.”

Kadirbhai gülümsedi ve elini alnıma uzattı.

“Anlıyorum. Endişelisin. Bu çok doğal. Tarık’ın başına bir şey gelir diye endişeleniyorsun. İstediğin yere gitme, istediğin şeyi yapma özgürlüğünü kaybedeceğinden korkuyorsun. Bu çok doğal.”

İçim rahatlamıştı, “Evet,” diye mırıldandım. Kadir beni anlıyordu. Benden istediği şeyi yapamayacağımı anlıyordu. Beni bu sorumluluktan kurtaracaktı. İskemlesinin yanındaki alçak taburede otururken ona bakmak için başımı yukarı kaldırmak zorundaydım ve kendimi dezavantajlı durumda hissediyordum. Aynı zamanda da aramızdaki eşitsizliklerden dolayı ona karşı ani bir yakınlık duymaya başlamıştım. Bu, bir kölenin sahibine duyduğu sevgi gibiydi ve insan duyguları arasında en güçlü ve gizemli hislerden biriydi.

“Çok güzel. Kararım şudur Lin... Tarık’ı alacak ve iki gün yanında misafir edeceksin. Kırk sekiz saat sonunda bunun hala imkansız olduğuna karar verirsen, onu buraya geri getireceksin ve ben de sana hiçbir şey sormayacağım. Eminim ki sana hiçbir sorun çıkarmayacaktır. Yeğenim oldukça iyi bir çocuktur.”

“Yeğeniniz mi?”

“Evet, en küçük kızkardeşim Faristha’nın dördüncü oğlu. On bir yaşında. Biraz İngilizce biliyor. Ayrıca Hintçeyi, Urdu dilini, Marathi dilini ve Afgancayı mükemmel konuşur. Yaşına göre fazla uzun boylu değildir ama sağlam bir yapısı vardır.”

Ben yeniden “Yeğeniniz...” diye başlamıştım ki Kadirbhai sözümü kesti.

“Eğer bu işi benim için yaparsan gecekondudaki sevgili arkadaşım Kazım Ali Hüseyin her konuda sana yardımcı olacaktır. Onu tanırsın, gecekondunun başındaki adam. Senin sorumluluğunu hafifletmek için kendi ailesi de dahil olmak üzere bazı aileleri görevlendirir ve çocuğa senin barakan dışında uyuyacak bir yer ayarlar. Tarık’a bakmanda sana bir sürü kişi yardım edecek. Tarık’ın en fakir insanların zorlu yaşamını görmesini istiyorum ama her şeyden önce onun bir İngilizce öğretmeni ile tanışmasını istiyorum. Bu benim için çok önemli, ben genç bir çocukken...”

Kadirbhai duraksadı, bakışları çeşmeye doğru kaydı. Taşın üzerinden akan berrak su bir an yansıyarak gözlerini parıldattı. Hemen sonra, güneşli bir günde dağların tepelerinden geçen bulutlar misali yüzünde kasvetli bir ifade belirdi.

Kendini toparlayarak ve içinde bulunduğumuz ana dönerek “O zaman, kırk sekiz saat,” dedi içini çekerek. “Bu sürenin sonunda çocuğu bana geri getirirsen hakkında kötü bir şey düşünmeyeceğim. Şimdi çocukla tanışma zamanı.”

Kadirbhai arkamdaki kemerli yola doğru bir işaret yapınca arkama döndüm ve çocuğun orada durduğunu gördüm. Yaşına göre ufak tefekti. Kadirbhai onun on bir yaşında olduğunu söylemişti ama dışarıdan bakıldığında sekizden büyük gözükmüyordu. Hindistan’a özgü yerel giysiler giymişti. Ayağında deri sandaletler vardı. Elinde de bir bohça tutmaktaydı. Çocuk bana öyle perişan, öyle güvensiz gözlerle bakıyordu ki her an gözyaşlarına boğulabilirmiş gibi geldi. Kadirbhai onu yanımıza çağırınca Tarık da oldukça uzağımdan geçerek dayısının sandalyesinin yanına gitti. Sanki bana yaklaştıkça yüzü daha da perişan bir hal alıyordu. Kadirbhai çocukla ciddi bir tonda ve akıcı bir şekilde Urduca konuştu ve bu esnada birkaç kez beni işaret etti. Konuşmayı bitirince çocuk bana döndü, yürüdü ve elini uzattı.

Gözleri korkudan ve tereddütten kocaman olmuştu. “Merhaba,” dedi.

Ben de çocuğa elimi uzattım. Küçücük eli, benimkinin içinde kayboldu. Bir çocuğun elinden başka hiçbir şey insanın avcuna bu kadar güzel bir şekilde oturup insanda böylesi bir koruma içgüdüsü oluşturamaz.

Elimde olmadan gülümseyerek “Sana da merhaba Tarık,” dedim.

Tarık’ın gözlerinde cılız bir umut ışığı belirir gibi oldu ve hafifçe gülümsedi ama içindeki kuşku bunları çabucak yok etti. Dönüp dayısına baktı. Bu bakış öyle çaresiz bir hüzünle doluydu ki kapalı ağzı iyice geriliyor, küçük burnu yüzünün aldığı halden bembeyaz kesiliyordu.

Kadirbhai de sanki ona güç aşılıyormuş gibi çocuğa baktı ve ayağa kalkıp Nazir’e seslendi.

“Kusura bakma Bay Lin. Hemen ilgilenmem gereken birkaç mesele var. Eğer bu iş yürümezse seni iki gün sonra göreceğim, tamam mı? Nazir size çıkış yolunu gösterir.”

Kadirbhai çocuğa bakmadan arkasını döndü ve gölgeli kameriyeye doğru ilerledi. Tarık’la ben de ona bakıp kendimizi terkedilmiş ve ihanete uğramış hissettik. Nazir bizi kapıya kadar geçirdi ve ben ayakkabılarımı giymek için eğilmişken çocuğu, insanı şaşırtan bir sevgiyle kucakladı. Tarık da Nazir’in saçlarını tutarak ona sıkıca sarıldı. Sonunda çocuk zorlukla ondan ayrılabildi. Gitmek üzere kapının önünde dururken Nazir de bana anlamlı ve tehditkar bakışlar atarak *Eğer bu çocuğun başına, bir şey gelirse bana hesap verirsin,* demeye getiriyordu. Sonra arkasını dönüp uzaklaştı.

Bir dakika kadar sonra dışarıda, Nabila Camii’nin yanındaki sokaktaydık ve bizi isteğimiz dışında bir araya getiren güçlü kişiliğin etkisi altında, şaşkın bir vaziyette el ele tutuşmuş bir yetişkinle çocuktan başka bir şey değildik. Tarık son derece itaatkar davranmıştı ama benim Kadirbhai’yi hayır diyemeyişimde sanki korkakça bir yan vardı. Çok çabuk teslim olmuştum, bunun farkındaydım. Kendime karşı olan memnuniyetsizliğim de beni aniden doğrucu birine çevirmişti. *Bunu bir çocuğa nasıl yapabilir? Kendi yeğenini nasıl olur da bir yabancıya teslim edebilir? Çocuğun ne kadar isteksiz olduğunu görmedi mi? Bu, çocuğun haklarını ve güvenliğini hiçe saymaktan başka bir şey değil. Yalnızca başkalarını oyuncağı gibi gören biri çocuğu başkasına... Benim gibi birine emanet eder.*

Zayıf davranıp Kadirbhai’ye boyun eğdiğim için kendime öfkeliydim. *Beni böyle bir şeye mecbur etmesine nasıl izin verdim,* diye içimden kendi kendime söyleniyordum. Kinle ve bencillikle yanarak ve Tarık’ı da yanımda

sürükleyerek dolup taşan caddede ilerliyordum. Caminin ana girişini geçmiştik ki müezzin ezan okumaya başladı.

Allahü ekber Allahü ekber
Allahü ekber Allahü ekber
Eşhedü en la ilahe illallah
Eşhedü en la ilahe illallah

Allah en büyüktür, Allah en büyüktür
İbadet edilmeye O'ndan başka kimsenin hakkı olmadığına
tanıklık eder, O'na inanırım...

Tarık iki eliyle beni çekiştirerek durdurmaya çalıştı. Caminin girişini, daha sonra da caminin minaresini, müezzinin sesinin yayıldığı hoparlörleri işaret etti. Başımı 'hayır' anlamında sallayıp vaktimiz olmadığını söyledim ama Tarık bileğime iyice yapışıp beni daha güçlü çekiştirmeye başladı. Ona Hintçe ve Marathi dilinde, Müslüman olmadığımı, camiye girmek istemediğimi söyledim. Ama Tarık kararlıydı ve beni kapının girişine sürüklemek için elinden geleni yapıyordu. En sonunda elimden kurtuldu ve caminin basamaklarını çıkmaya koyuldu ve ben onu durdurmaya fırsat bulamadan sandaletlerini kapının önünde fırlatıp camiden içeri girdi.

Sabrım tükenmiş, kararsız bir halde caminin girişinde kalakalmıştım. Müslüman olmayanların da içeriye alındığını biliyordum. Farklı dinlere, inançlara mensup diğer insanlar da camiye girebilir, meditasyon yapabilir, dua edebilir ya da sadece oturup etrafa bakabilirdi. Yine de Müslümanlar, çoğunluğu Hintlilerin oluşturduğu bu şehirde kendilerini kuşatma altındaki azınlık olarak görüyordu. Aşırı dinciler arasında vahşi çatışmalar çıkabiliyordu. Prabaker de zaman zaman bu caminin dışında, militan Hindular ile Müslümanlar arasında kavgaların baş gösterebileceği konusunda beni uyarmıştı.

Ne yapmam gerektiği konusunda hiçbir fikrim yoktu. Camiden dışarıya başka çıkışların da olduğunu biliyordum. Eğer çocuk kaçarsa onu bulma ihtimalim yok denecek kadar azdı. Kadirbhai'ye gidip bana emanet ettiği yeğenini daha yüz metre bile uzaklaşamadan kaybettiğimi söyleme düşüncesi kalbimi deli gibi attırmaya yetiyordu.

Tam camiye girip çocuğu aramaya karar vermiştim ki Tarık'ı mozaiklerle süslenmiş giriş kapısının sağından soluna geçerken gördüm. Elleri, ayakları ve başı ıslaktı, görünüşe göre aceleyle üzerine su tutmuştu. Caminin yakınına gidebildiğim kadar gidip eğilerek içeri bakınca çocuğun bir grup adamın arkasında eğildiğini, namaz kılmaya başladığını gördüm.

Boş bir el arabasına oturarak bir sigara içtim. Birkaç dakika sonra Tarık dışarı çıktı, sandaletlerini aldı ve yanıma geldi. Çok yakınımda durup çocukların usta olduğu, aynı zamanda hem mutlu hem de endişeli görünen bir gülümsemeyle bana baktı.

"*Zuhr! Zuhr!*" diyerek bunun öğle namazı vakti olduğunu belirtti. Sesi böylesine küçük bir çocuk için oldukça sert çıkıyordu. "Allah'a teşekkür ettim. Sen de Allah'a teşekkür eder misin Linbaba?"

Çocuğun önünde bir dizimin üstüne çöktüm ve onu kollarından tuttum. İrkildi ama onu sıkı sıkı tutmaya devam ettim. Gözlerimden öfke taşıyordu. Yüzümün çok acımasız, hatta vahşice göründüğünün farkındaydım.

"Bunu bir daha asla yapayım deme!" diye Hintçe bağırdım. "Bir daha asla benden kaçma!"

Tarık hem korkan hem meydan okuyan bir ifadeyle bana bakıyordu. Hemen sonra, ağlamamak için çabalarken takındığımız o maske belirdi yüzünde. Gözleri doldu ve bir damla gözyaşı yanağından süzüldü. Ayağa kalktım ve bir adım geri gittim. Etrafıma baktığımda, sokakta birkaç kadın ve erkeğin bize bakmak için durduğunu gördüm. Ciddi bir ifadeyle izliyorlardı ama henüz alarma geçmemişlerdi. Çocuğa elimi uzatım, isteksizce elimi tuttu. Birlikte en yakın taksi durağına doğru gittik.

Yürürken omzumun üzerinden geriye baktığımda hala insanların göleriyle bizi takip ettiklerini farkettim. Kalbim hızla atıyordu. İçimde çok farklı duygular vardı ve bu duygulardan en baskını öfkeydi. Duyduğum öfkenin çoğu da kendime yönelikti. Bir an için durunca, çocuk da benimle durdu. Bir süre kontrolümü sağlamak için uzun uzun nefes alıp verdim. Başımı eğip Tarık'a baktım. Başını bir yana eğmiş beni izliyordu.

Hintçe ve daha kontrollü bir sesle “Sana kızdığım için üzgünüm,” dedim. “Bir daha böyle bir şey yapmayacağım. Ama lütfen, lütfen sen de benden böyle kaçma. Bu beni çok korkutuyor ve endişelendiriyor.”

Bana gülümsedi. İlk içten gülümsemesiydi. Bu gülümsemenin, Prabaker’inkine ne kadar benzediğini düşündüm.

“Tanrım yardım et,” dedim içimi çekerek. “Bir tane daha olmaz.”

Tarık elimi hevesle, enerjik bir şekilde sıkarak “Evet, tamam!” dedi. Allah yardımcımız olsun. Senin ve benim. Tüm gün boyunca.”

ON ALTINCI BÖLÜM

Ne zaman döner?”

“Ben nereden bileyim? Herhalde işi uzun sürmeyecek. Beklemeni söyledi.”

“Bilemiyorum. Geç oluyor. Bu çocuğu eve götürüp yatırmalıyım.”

“Her neyse. Benim için farketmez Jack. Karla beklemeni söyledi, hepsi bu.”

Tarık’a göz ucuyla baktım. Yorgun görünmüyordu ama uykusu gelmiş olmalıydı. Eve yürümeden önce biraz dinlenmenin iyi olacağını düşündüm. Ayakkabılarımızı çıkarıp Karla’nın evine girdik ve sokak kapısını ardımızdan kapadık. Büyük, eski moda buzdolabında soğuk su buldum. Tarık da bir bardak su içti ve minderlerin üzerine oturarak Hindistan’ın *Bugün* dergisini karıştırmaya koyuldu.

Lisa, Karla’nın yatağında, dizlerini kendine çekmiş oturuyordu. Üzerinde kırmızı ipek bir pijama üstünden başka bir şey yoktu. Oturma şeklinden dolayı kasığındaki tüylerin bir kısmı gözüküyordu. Hemen arkama bakıp çocuğun yatak odasını göremediğinden emin oldum. Lisa kavuşturduğu kollarının arasında bir şişe Jack Daniels tutuyordu. Uzun kıvırcık saçlarını topuz yapmıştı. Bana değer biçiyormuş gibi bakarken bir gözünü neredeyse tamamen kapamıştı. Hedefe odaklanan nişancılara benziyordu.

“Eee, çocuğu nereden buldun?”

Arkası düz bir sandalyeye ters oturarak kollarımı sırt kısmına dayadım.

“Bir tür miras diyelim. Birine bir iyilik yapıyorum.”

“İyilik mi?” Bu kelimeyi altında kötü bir niyet ararmış gibi tekrarladı.

“Evet. Bir arkadaşım çocuğa İngilizce öğretmemi rica etti.”

“Peki, burada işi ne? Neden evinde değil?”

“Çocuğu yanımda tutmam gerekiyor. İngilizceyi bu şekilde öğrenecek.”

“Yani her zaman çocukla birlikte mi olacaksın? Nereye gidersen seninle mi gelecek?”

“Anlaşmamız böyle. Yine de iki gün sonra onu geri götürmeyi düşünüyorum. Bu işe nasıl girdiğimi aklım almıyor doğrusunu istersen.”

Lisa yüksek sesle güldü fakat bu hoşa giden tarzda bir gülüş değildi. İçinde bulunduğu durum kahkahasına yapay, hatta kaba bir tını katıyordu. Herhalde bir zamanlar kahkahası güzeldi. Lisa şişeden bir yudum daha almak için kolunu kaldırdığında yuvarlak göğsü açığa çıktı.

Sanki önemli bir ödül kazanmış gibi gururlu bir edayla “Ben çocuklardan hoşlanmam,” dedi. İçkisinden bir yudum daha aldı. Şişe yarısına kadar doluydu. Sakarlığından, kelimeleri yuvarlayarak konuşmasından, şimdiden sarhoş olduğu anlaşılıyordu.

Yatak odasında etrafa bakınarak “Ben sadece kıyafetlerimi almaya geldim,” diye ağzımda geveledim. “Kıyafetlerimi alayım, daha sonra uğrar Karla’yı görürüm.”

“Seninle bir anlaşma yapalım Gilbert.”

“Benim ismim Lin,” diye düzelttim. Ama ne farkederdi ki, aslında bu da gerçek ismim değildi.

“Seninle bir anlaşma yapacağım Lin. Eğer onları benim gözümün önünde giymeye söz verirsen kıyafetlerinin nerede olduğunu söyleyeceğim.” Lisa ile birbirimizden hoşlanmamıştık. Birbirimizi bazı zamanlarda karşılıklı çekimden çok daha da iyi olan düşmanca tavırlarla süzdük.

Gülümseyerek ağır bir şekilde konuşmaya başladım. “Kabul ettim diyelim, benim çıkarım ne olacak?”

Lisa bir kez daha güldü, bu sefer gülüşü daha içten ve dürüsttü. “Fena değilsin Lin. Bana su getirir misin? Bu meretten içtikçe susuyorum.”

Küçük mutfağa giderken Tarık’a baktım. Çocuk çoktan uyuyakalmıştı. Kafası yastıkların arasına gömülmüş, ağzı açılmıştı. Bir elini çenesinin altına dayamış, diğer eliyleyse hala dergiyi tutuyordu. Elinden dergiyi aldım ve Tarık’ın üzerini, oradaki askıda bulduğum yün bir şalla örttüm. Tarık derin bir uykuya dalmış gibiydi, uyanmadı. Daha sonra mutfağa gidip buzdolabından bir şişe soğuk su ile iki bardak aldım ve yatak odasına döndüm.

Lisa’ya bardağı uzatarak “Çocuk uyumuş,” dedim. “Biraz kestirmesine izin vereceğim. Daha sonra, eğer kendiliğinden uyanmazsa onu uyandırırım.”

Lisa yatakta yanını işaret ederek “Otur,” dedi. Oturup birinci, ardından da ikinci bardak soğuk suyunu içerken de beni inceledi.

Bir süre sonra “Su güzelmiş,” dedi. “Burada suyun güzel olduğunu farkettin mi? Yani, gerçekten oldukça güzel. İnsan Hindistan’da, Bombay’da, suyun berbat olacağını düşünüyor ama öyle değil. İnsanlar buradaki suyu içmeye korkuyor fakat kendi ülkemizde musluktan akan kimyasal, sidikli suyla mukayese edildiğinde, gerçekten de ondan çok daha iyi.”

“Peki, senin ülken neresi?”

“Bundan sana ne?” Lisa suratımı astığımı görüp hemen ekledi. “Kızma, ukalalık etmeye çalışmıyorum. Demek istediğim, ne farkeder ki? Bir daha oraya hiç gitmeyeceğim, sen de gitmeyeceğine göre.”

“Haklısın sanırım.”

“Tanrım, ne sıcak ama! Senenin bu vaktinden nefret ediyorum. Bu hava beni deli ediyor. Seni de deli etmiyor mu? Bu benim dördünce musonum.

Burada bir süre geçirdikten sonra musonları saymaya başlıyorsun. Mesela Didier dokuz musonluk. İnanabiliyor musun? Bombay'da dokuz muson! Ya sen?"

"Bu benim ikinci musonum. İple çekiyorum. Gecekonduyu bataklığa çevirse de yağmuru seviyorum."

"Karla bana gecekonduda yaşadığını söylemişti. Nasıl katlanıyorsun, hiç anlayamıyorum. O koku, üst üste yaşayan onca insan... Beni o yerlerden birine asla sokamazlar."

"Birçok şey, birçok insan ve birçok yer için geçerli olduğu gibi, orası da dışarıdan gözüktüğü kadar kötü değil."

Lisa başını omzuna doğru eğdi ve bana baktı. Yüzündeki ifadeye bir anlam veremiyordum. Gözleri davetkar bir biçimde parlıyordu ama ağzını küçümsermiş gibi bükmüştü.

"Sen gerçekten de komik birisin Lin. Nasıl oldu da o çocuk başına kaldı?"

"Söyledim ya."

"Peki, nasıl bir çocuk?"

"Çocukları sevmediğini sanmıştım."

"Sevmem. Onlar çok... Masum. Ama aslında öyle değiller. Ne istediklerini biliyor, alana kadar da vazgeçmiyorlar. Bu gerçekten mide bulandırıcı. Tanıdığım en korkunç insanlar, böyle çocuk gibi olan büyükler."

Çocuklar midesini bulandırıyor olabilirdi ama aynı mide viskinin iç yakan etkisine karşı bağışıklık kazanmışa benziyordu. Lisa şişenin kapağını açtı ve büyük bir yudum aldı, *İşte bu*, diye düşündüm. Eğer daha önce sarhoş değilse bile artık sarhoştu. Elinin tersiyle ağzını sildi ve gülümsedi fakat gülümsemesi oransızdı. Mavi gözleri odaklanmakta zorluk çekiyordu. Lisa kendini kaybetmeye başladığından, insanı sinirlendirmek için takındığı maske düşmeye başlamıştı. Birdenbire oldukça genç ve kırılgan bir kadına dönmüştü. Çene yapısı, kızgın, korkak ve itici ifadesi, yerini şaşırtıcı

derecede narin ve şefkatli bir ifadeye bırakmıştı. Yanakları etli, pembeydi. Burnunun ucu hafifçe yukan kalkıktı ve yumuşak hatlara sahipti. Lisa, taviz vermek zorunda kalmanın bıraktığı çukurlar ya da zor kararların neden olduğu derin çizgilerden nasibini almamış bir genç kıza benzeyen, yirmi dört yaşında genç bir kadındı. Karla'nın bana anlattığı birkaç şeyden ve Madam Zhou'da gördüklerimden yola çıkarak hayatının pek çok insandan daha zor geçmiş olduğunu anlıyordum ama bunlann hiçbiri yüzünde iz bırakmamıştı.

Lisa bana şişeyi uzatınca bir yudum aldım. Birkaç dakika daha şişeyi elimde tuttuktan sonra onu yatağın yanına, ulaşamayacağı bir yere koydum. Lisa bir sigara yaktı ve saçıyla oynamaya başlayıp gevşek topuzunu açarak saçlarının omzuna dökülmesine izin verdi. Eli saçındayken ipek gömleğinin geniş kolu dirseğinin üzerine kadar çıkıyor, koltukaltını gözler önüne seriyordu.

Odada başka bir uyuşturucunun izi yoktu ama gözbebekleri neredeyse iğne ucu kadar küçülmüştü. Bu da eroin veya benzeri bir madde aldığına işaret ediyordu. Her ne aldıysa, o madde de Lisa'yı hızlı bir şekilde sınıra götürüyordu. Rahatsız bir şekilde kendini karyolaya attı ve ağzından sesli bir şekilde nefes alıp vermeye başladı. Alt dudağının köşesinden yavaşça tükürükle viski karışımı bir sıvı aktı.

Lisa yine de güzeldi. Çirkinken bile güzel olan kadınlardandı. Suratı güzel ve boştu. Futbol maçındaki bir ponpon kızın yüzüne ya da reklamcıların gereksiz şeyleri satarken kullandığı yüzlere benziyordu.

"Eee, hadi anlat. O küçük çocuk nasıl biri?"

Uyumakta olan çocuğa şöyle bir bakıp gülümseyerek "Sanırım din fanatiklerinden," diye bir itirafta bulundum. "Gün içinde ve akşam dua edebilsin diye beni durdurdu. Bunun ruhuna bir faydası var mı bilmem ama midesi gayet iyi çalışıyor gibi. Sanki bir yarışmadaymışçasına yemek yiyebiliyor. Bu akşam beni restoranda tam iki saat alıkoydu. Makarnadan ızgara balığa, jöleden dondurmaya, ne varsa sildi süpürdü. Buraya bu yüzden geç kaldık. Bana kalsa saatler önce buradaydım ama çocuğu restorandan çıkaramadım. Önümüzdeki birkaç gün ona bakmak bana pahalıya mal olacak. Çocuk benden çok yiyor."

“Hannibal nasıl öldü biliyor musun?”

“Efendim?”

“Hannibal, filleri olan adam. Yoksa kendi ülkenin tarihini bilmiyor musun? Romalılara saldırmak için filleriyle Alpler’i geçti.”

Açılan alakasız konuya sinir olarak “Evet, kimden bahsettiğini biliyorum,” dedim.

“Peki, nasıl öldü?” Lisa’nın tavırları aynı bir sarhoşunki gibi gülünç şekilde abartılıydı.

“Bilmiyorum.”

“Hıh!” diye dudak büktü Lisa. “Her şeyi bilmiyorsun.”

“Evet, her şeyi bilmiyorum.”

Uzun bir sessizlik oldu. Lisa bana boş gözlerle bakıyordu. Sanki gözlerinin mavisine bakarken oradan geçen düşünceleri görebilecekmişim gibi geldi.

“Peki, anlatacak mısın?” diye sordum bir süre sonra. “Nasıl öldü?”

Lisa şaşırmış bir halde “Kim öldü?” dedi.

“Hannibal. Bana nasıl öldüğünü anlatacaktın.”

“Ah, o. Otuz bin kişilik ordusunu Alpler’den geçirerek İtalya’ya sokup Romalılarla savaşmış. Tam tamına on altı sene boyunca! Bir kez olsun yenilmemiş. Bir sürü olaydan sonra kendi ülkesine geri dönmüş ve büyük bir kahraman olmuş. Fakat Romalılar Hannibal’ın onları utandırmasını asla unutmamışlar ve politikayı kullanarak halkı adamın aleyhine kışkırtarak icabına bakmışlar. Bunlardan bir şey anladın mı?”

“Tabii.”

“Yani, vaktimi bu şeyi anlatarak boşa harcamak istemem, anlatabiliyor muyum? Biliyorsun, istersem vaktimi senden çok daha iyi insanlarla geçirebilirim, sana mecbur değilim. İstediğim herkesle beraber olabilirim. İstediğimle!”

İçmeyi unuttuğu sigarası neredeyse parmaklarına kadar yanmıştı. Kül tablasını elinin altına uzatarak külü oraya döktüm. Lisa farketmişe benzemiyordu.

Kartacalı savaşçının akıbetini gerçekten de merak ediyordum. “Yani, Romalılar halkı ona karşı kışkırttı,” diye devam ettim.

“Hannibal’ı sürgüne yolladılar,” dedi Lisa somurtarak.

“Sürgüne yolladılar. Peki, sonra ne oldu? Nasıl öldü?”

Lisa birdenbire başını yastıklardan kaldırdı ve bana büyük bir kinle bakmaya başladı.

“Karla’da bu kadar özel olan ne var?” dedi öfkeyle. “Ben ondan daha güzelim! İyice bir bak. Benim göğüslerim, onunkilerden çok daha güzel.”

Lisa ipek gömleği tamamen yukarı kaldırmış açığa çıkan göğüslerini bcceriksiz bir şekilde okşuyordu. “Evet? Daha güzel değiller mi?”

“Oldukça... Hoşlar,” diye kekeledim.

“Hoş mu? Sana nasıl olduklarını söyleyeyim, çok güzeller. Mükemmeller. Onlara dokunmak istiyorsun değil mi? Hadi!”

Lisa şaşırtıcı bir hızla bileğime yapıştı ve elimi kalçasına götürdü. Derisi esnek, sıcak ve yumuşaktı. Dünyadaki hiçbir şey bir kadının kalçası kadar yumuşak ve hoş olamaz. Ne çiçek ne tüy ne kumaş, hiçbir şey derinin o ipeksi yumuşaklığıyla boy ölçüşemez. Başka açılardan ne kadar farklı olurlarsa olsunlar, genci yaşlısı, zayıfı şişmanı, güzeli çirkin bütün kadınlar aynı mükemmelliğe sahiptir. İşte bu erkeklerin kadınlara açlıkla sahip olmak istemelerinin ve sahip olduklarına inanmalarının nedenlerinden biridir. Kalça ve o dokunuşun yarattığı duygu.

Lisa “Karla sana Saray’da neler yaptığımı anlattı mı? Orada neler yaptığımdan bahsetti mi?” derken insanın kafasını karıştıran bir düşmanlıkla elimi bacaklarının arasında, sarı tüylerle kaplı yere doğru götürüyordu. “Orada Madam Zhou bize oyunlar oynatıyordu. Saray’da oyunlara bayılırlar. Karla sana o oyunlardan bahsetti mi? Sana Kör Adamın Kıçından bahsetti mı? O oyunda müşteriler gözlerini bağlar, hangimizin içine aletlerini soktuklarını tahmin etmeye çalışırlar. Tabii elleri kullanmak yasaktır. Sana bunlardan bahsetti mi? Peki, sana Sandalye’den bahsetti mi? Bu gerçekten popüler bir numaraydı. Bir kız ellerinin ve ayaklarının üzerinde diz çökerken diğeri de onun üzerine yatar ve kızları sırt sırta birbirine bağlarlar. Müşteri birinden öbürüne istediği gibi işe koyulur. Bir nevi çoktan seçmeli. Bunlar seni tahrik ediyor mu Lin? Hoşuna gidiyor mu? Bunlar Karla’nın iş yaptığı adamları tahrik ederdi. Karla’nın kafası işe çok çalışır. Ben Saray’da çalıştım ama bu benim için sadece bir işti ve para kazanmaktan başka bir şey yapmadım. Bu işi kirli, hastalıklı hale getiren oydu. İstediğini elde etmek için her şeyi yapacak olan kişi Karla’dır. Öyle bir iş kafası ve kalbi vardır ki...”

İki eliyle elimi almış kendini okşatıyordu. Dizlerini kaldırdı ve bacaklaklarını açtı. Elimi ıslak, şişmiş vajinasına götürdü ve iki parmağımı, içine soktu.

Dişlerini sıkarak acı bir şekilde gülümsedi ve “Bunu hissediyor musun?” diye sordu. “Buna kas gücü derler adamım. Bu aylarca çalışmanın sonucu. Madam Zhou bizi çömeltir vajina kasımızı yumruk gibi kullanarak bir kalemi yerden almak için eğitirdi. Ben bu işte o kadar iyiyim ki oramla mektup bile yazarım. Ne kadar iyi olduğunu hissedebiliyor mu sun? Asla bunun kadar sıkı bir şey bulamazsın. Karla bu kadar iyi değil. Olmadığını biliyorum. Senin neyin var? Beni becermek istemiyor musun? Yoksa sen ibne falan mısın?”

Parmaklarım hala içindeydi ve bileğimi tutuyordu ama zoraki gülümsemesi solmaya başladı ve yüzünü yavaşça çevirdi.

“Ben... Sanırım kusacağım.”

Parmaklarımı çektim ve banyoya doğru gittim. Bulduğum bir havluyu çabucak soğuk suyla ıslatarak banyodan geniş bir kova aldım. Tekrar yatak

odasına girdiğimde Lisa ellerini göbeğine koymuş, garip bir şekilde yatıyordu. Onu daha rahat bir pozisyona getirdim ve üzerini pamuklu bir battaniyeyle örttüm. Soğuk havluyu alnına yerleştirdim. Lisa biraz hareketlendiyse de bana karşı koymadı. Asık suratı kendini iyi hissetmeyen birinin ifadesini almıştı.

Gözleri kapalı, “O intihar etti,” dedi. “Hannibal. Onu Roma’ya iade edecekler, mahkemeye çıkaracaklardı. Bu yüzden intihar etti. Buna ne dersin? Onca savaştan, fillerden, mücadeleden sonra kendini öldürdü. Bu gerçek. Karla anlattı. Karla her zaman gerçekleri söyler... Yalan söylediğinde bile... Bunu bana kendisi söyledi... *Yalan söylediğimde bile gerçeği söylerim...* Kahretsin, o kızı seviyorum. Biliyorsun beni o yerden kurtardı. Sen de tabii... Ve bana temizlenmem için yardım ediyor... Temizlenmeliyim Lin... Gilbert... Bu boktan kurtulmalıyım... O kızı seviyorum.”

Lisa sonunda uyudu. Uyanır ya da rahatsızlanır diye bir süre onu izledim fakat şimdi yüzünde huzurlu bir ifade vardı. Tarık’a bakmaya gittim. O da sesli bir şekilde uyumaya devam ediyordu. Onu uyandırmamaya karar verdim. Aniden sessizleşen evde yalnız olmak hoşuma gitmişti. Milyonlarca insanın yarısının evsiz olduğu bu şehirde, zenginliğiniz ve gücünüz kendinize kurduğunuz özel hayatla ve sadece iktidarın sağlayabileceği yalnız kalabilme olanağı ile değerlendirilirdi. Bombay’da fakirler neredeyse hiçbir zaman yalnız kalamazdı ve ben de fakirdim.

Sadece nefes seslerinin duyulduğu odaya dışarıdan da hiç ses gelmiyordu. Özgürce dairenin içinde dolandım. Bir kadınla çocuğun uyumakta olan varlıklarıyla bana eşlik etmesi ile sessizlik daha hoş, huzur daha yoğundu. Zihnimde beliren bir görüntü beni teskin ediyordu. Ben de bir zamanlar böyle bir hayata sahiptim. Bana ait olan bir kadınla çocuk vardı ve ben de onlara aittim.

Karla’nın darmadağın yazı masasının önünde durdum, masanın yaslandığı duvarda asılı geniş aynada kendimi gördüm. Kapıldığım anlık hayal alemi, ev ile aile düşleri, o anda paramparça oldu. İşin gerçeği, evliliğim yürümemişti ve kızımı kaybetmiştim. İşin gerçeği, Lisa ve Tarık benim için hiçbir şey ifade etmiyordu ve ben de onlar için bir anlam taşımıyordum. İşin gerçeği, ben kimseye, hiçbir yere ait değildim. Etrafımdaki bir dolu insan

yüzünden yalnız kalma özlemiyle yanıp tutuşurken aslında her zaman, her yerde yalnızdım. Bundan da kötüsü içim bomboştu. Kaçarken elimde avcumda hiçbir şey kalmamıştı. Ailemi, çocukluk arkadaşlarımı, ülkemi, kültürümü, beni tanımlayan ve beni ben yapan her şeyi kaybetmiştim. Bütün diğer kaçaklar gibi uzağa kaçtıkça daha çok güvende oluyordum ama kendimi de bir o kadar kaybediyordum.

Yine de olmaya başladığım bu yeni insana ulaşmayı başarmış birkaç kişi vardı. Prabaker vardı. Şu küçük, insanda yaşama sevinci uyandıran adam. Johnny Cigar, Kazım Ali, Jeetendra ve karısı vardı. Sonra Radha vardı. Kaosun kahramanları, bambu sopalarıyla yıkılmak üzere olan şehre destek veriyor ve ne kadar düşmüş olursa olsun, komşularına mutlaka yardım ediyorlardı. Kadirbhai, Abdullah, Didier, Karla vardı. Yeşil çerçeveli aynada kendi gözlerime bakarken hepsini düşündüm. Neden hepsi hayatımda iz bırakmıştı? Onlarda özel olan neydi? Aslında birbirlerinden çok farklıydılar. Aralarında zenginler, sefiller, eğitimliler, eğitimsizler, ahlaklılar, suçlular, gençler, yaşlılar bulunuyordu. Hepsinde bulunan ortak yön ise bana bir şeyler hissettirmeleriydi.

Önümdeki masada kalın, deri kaplı bir defter vardı. Açtığımda bunun Karla’nın günlüğü olduğunu anladım. Zarif bir elyazısıyla, sayfalarca yazmıştı. Bunu yapmamam gerektiğini biliyordum ama sayfaları çevirip onun düşüncelerini okudum. Sayfalarda tarih yoktu ve yapılan şeyler, görüşülen insanlar gibi detaylara yer verilmemişti. Daha çok belirli bölümlerden oluşmuş yazılardı. Parçaların bir kısmını romanlardan, yazılardan almış, belli yazarlara atfetmiş, kendi yorumlarına da yer vermişti. Birçok şiir vardı. Bunların bir kısmı antolojilerden, hatta gazetelerden alınmış, altlarına da şairin ismi ve şiirin nereden alındığı not edilmişti. Diğer şiirler Karla’ya aitti. Kelimeler ya da cümleler üzerinde oynamış, satırları birden fazla kez yinelemişti. Bazı kelimeler ve sözlük anlamlarını günlüğe kaydetmiş ve yıldızlarla işaretlemişti ve böylelikle sık kullanılmayan değişik kelimelerden oluşan bir kelime haznesi oluşturmuştu. Yer yer de deftere yazarken aklından geçenleri kaleme aldığı notlar göze çarpıyordu. Yazılarında sık sık başka insanlara yer vermesine rağmen hiç isim kullanmamıştı.

Bir sayfada Sapna’ya yönelik yazılmış, üstü kapalı bir yazı vardı.

SORU: Sapna ne yapacak?

CEVAP: Sapna hepimizi öldürecek.

Kelimeleri tekrar tekrar okurken kalbim hızla atmaya başladı. Bu kişinin Abdül Gani ve Macit'in bahsettiği, yandaşlarının dehşet verici cinayetler işlediği, polisin ve yeraltı dünyasının aradığı aynı Sapna olduğuna şüphe yoktu. Bu ilginç mısralardan Karla'nın onun hakkında bir şeyler bildiği, belki de onu tanıdığı sonucu bile çıkabilirdi. Bunun ne anlama geldiğini, Karla'nın tehlikede olup olmadığını düşündüm.

Okuduğum mısralardan önceki ve sonraki sayfaları dikkatle inceledim fakat ne Sapna'yla ne de Karla'nın onunla ilgisine dair bir şey bulabildim. Günlüğün son sayfalarına doğru benden bahsettiği su götürmez bir şekilde belli olan bir paragrafa rastladım.

> *Bana aşık olduğunu söylemeye çalıştı. Neden onu durdurdum? Bunun doğru olması ihtimalinden bu kadar mı utandım? Oradaki manzara inanılmazdı, muhteşemdi. O kadar yukarıdaydık ki çocukların uçurduğu uçurtmalara tepeden bakıyorduk. Gülmediğimi söyledi. Bunu duyduğuma memnun oldum ama nedenini bilmiyorum.*

Yazının altına da şunları yazmıştı:

> *Beni en çok korkutan hangisi bilmiyorum,*
> *Altında ezildiğimiz güç mü,*
> *Yoksa buna dayanabilmegücümüz mü?*

Okuduğum bu cümleyi gayet iyi hatırlıyordum. Gecekondudaki barakalar yıkıldığında söylemişti bu sözleri. Söylediği diğer birçok akıllıca laf gibi, bu da aklımda yer etmişti. Aslında bu kelimeleri harfi harfine hatırlamasına ve not etmesine, hatta gelişigüzel ağzından çıkan bu cümleye özlü bir sözmüş gibi bir hava katmasına çok şaşırmıştım. *Yoksa bu cümleyi bir başkasına daha mı söylemek istiyor*, diye düşündüm.

Son sayfada Karla'nın yazdığı bir şiir vardı. Bitmek üzere olan günlüğündeki son şey buydu. Benden bahsettiği sayfadan sonra gelen sayfada yer aldığı için şiiri okurken bunun benim için yazılmış olduğuna

kendimi inandırmaya çalıştım. En azından biraz olsun bana karşı hissettiği duyguları yansıttığı düşüncesine, bunun doğru olmadığını bile bile kapıldım. Aşk nadir olarak gerçekle ya da neyi bilip bilmediğimizle ilgilenir.

Senin gittiğin yere kimsenin gitmediğinden emin olmak için
Saçlarımla izlerimizi örttüm
Güneş adamız, yatağımızın üzerinde battı
Gece geldi
Yankıları içine alarak
Biz birbirimize kenetlenmiş şekilde karaya çıktık
Mumlar, dalgaların sürüklediği bizi aydınlattı.
Gözlerin
Tutabileceğim sözlerden korkuyor
Söylemediğimiz yalandansa
Dile getirdiğimiz gerçeğe üzülüyor
Dibe, dibe dalıyorum
Senin için geçmişimle savaşıyorum
Artık ikimiz de aşkın tohumunun acı olduğunu biliyoruz.
Artık ikimiz de bu aşk için yaşayacağımı
Ve bu aşk için öleceğimi biliyoruz.

Orada masa başında durdum ve elime geçirdiğim bir kalemle şiiri bir parça kağıt üzerine geçirdim. Kağıdı kapayıp cüzdanıma koyduktan sonra günlüğü kapadım ve tıpkı bulduğum gibi bıraktım.

Daha sonra kitaplığın yanına gittim. Bu kitapları okumayı seçen kadın hakkında ipuçları bulmak istiyordum. Dört raftan oluşan küçük kitaplık şaşırtıcı derecede geniş bir yelpazeye sahipti. Yunan tarihi, felsefe, kozmoloji, şiir, drama üzerine yazılar vardı. Stendhal'ın *Parma Manastırı*'nın İtalyancası, Fransızca *Madam Bovary*, Thomas Mann ve Schiller'in Almanca kitapları, Djuna Barnes ve Virgina Woolfun İngilizce kitapları gözüme çarptı. Isidore Ducasse'nin kitabı *Maldoror'un Şarkıları*'nı elime aldım, sayfaların köşeleri kıvrılmış, birçok sayfaya Karla tarafından notlar eklenmişti. Bir başka kitaba elimi attım. Bu da Gogol'un *Ölü Canlar*'ının Almancasıydı ve bu da, tıpkı diğeri gibi notlarla doluydu. Gördüğüm kadarıyla Karla kitaplarını sadece okumuyor, yalayıp yutuyordu.

Aynı zamanda onları işaretlemekten, hatta kendi yorumlarıyla değiştirmekten korkmuyordu.

Masada bulduğuma benzeyen yirmi kadar günlük de, bir rafın neredeyse yarısını kaplıyordu. İçlerinden bir tanesini çıkarıp sayfalarına göz gezdirdim. Baktığım bu günlüğün de diğerleri gibi İngilizce yazılmış olması dikkatimi çekmişti. Karla İsviçre'de doğmuştu. Almanca ve Fransızca konuşuyor'du. Fakat iş en özel duygu ve düşüncelerini yazmaya gelince İngilizce kullanmıştı. Benim için iyi ve umut dolu bir işaretti bu, çünkü İngilizce anadilimdi, Karla da kendiyle konuşmak için bu lisanı seçmişti.

Dairenin içinde dolandım ve Karla'nın yaşam alanı için kendine seçtiği eşyaları inceledim. Duvarda bir nehirden su taşıyan bir kadın ile onu kafalarında daha küçük testilerle takip eden çocukların yağlıboya resmi vardı. Bir rafta duran, Tanrıça Durga'nın gül ağacından elle oyulmuş figürü dikkat çekiciydi. Figürün etrafı tütsülerle çevriliydi. Kurutulmuş çiçeklerden bir aranjman yapılmıştı. Kurutulmuş çiçekleri ben de severdim ama canlı çiçeklerin çok ucuz olduğu ve kolaylıkla bulunabildiği bir şehirde onları görmek olağandışıydı. Oradan buradan toplandığı belli olan objeler de göze çarpıyordu. Bir hurma ağacından alınan çok büyük bir yaprak duvara asılmıştı. İçinde su olmayan bir akvaryum çakılla ve deniz kabuklarıyla doluydu. Kullanılmayan bir çıkrığa küçük çanlar asılmıştı.

Dairedeki en renkli objeler, bir gardırabo değil de odasının bir köşesindeki geniş askıya asılmış kıyafederiydi. Giysileri, sağdakiler ve soldakiler olmak üzere iki gruba ayrılmıştı. Soldakiler şık kıyafetlerdi. Uzun, dar etekleri olan takımlardan ve sırtı açık bir elbise gibi göz kamaştırıcı gece elbiselerinden oluşuyordu. Sağdakiler ise kendine has giysilerdi. Bol, ipek pantolonlar, uzun kollu ve pamuklu gömlekler, atkılar...

Giysilerinin altında da, iki düzine kadar ayakkabı yerde duruyordu. Sıranın sonunda cilalanmış botlarım vardı. Eğildim ve onları aldım. Karla'nın ayakkabıları benimkilerin yanında öyle küçük duruyordu ki içlerinden birini alıp elimde evirip çevirerek inceledim. Ayakkabı İtalya'dan, Milano'dandı. Koyu yeşildi ve üzerinde bir toka vardı. Oldukça zarif ve pahalı bir ayakkabı olduğu belliydi fakat topuk kısmı hafifçe aşınmıştı ve birkaç yerde derisi zarar görmüştü. Dikkatlice bakınca Karla'nın ya da başka birinin

hemen hemen aynı renkte bir ispirto kalemle derinin üzerindeki hafif çizikleri kapatmaya çalıştığını farkettim.

Giysilerimi, botlarımın arkasındaki naylon bir poşetin içinde buldum. Kuru temizlemeciye verilmiş, özenle katlanmışlardı. Banyoda üzerimi değiştirdim ve başımı bir dakika kadar musluktan akan soğuk suyun altında tuttum. Rahat botlarıma ve eski kotuma kavuşunca ve saçımı da eskiden olduğu gibi dağınık bir hale getirince, kendimi tazelenmiş hissettim ve moralim yükseldi.

Lisa'yı kontrol etmek için yatak odasına geri gittim. Gayet güzel uyuyordu ve yüzüne mahcup bir gülümseme yerleşmişti. Düşmesini önlemek için yatak örtüsünü yatağın altına sıkıştırdım ve tavandaki vantilatörü en düşük seviyeye getirdim. Pencereler demirliydi. Dış kapı kapatıldığında otomatik kilitleniyordu. Eğer onu orada yalnız bırakırsam güvende olacağını biliyordum. Orada durup Lisa'nın göğüs kafesinin nefes alıp verdikçe yukarı kalkıp inmesini izlerken Karla'ya bir not yazmayı düşündüm fakat bundan hemen vazgeçtim, çünkü beni merak etmesini istiyordum. Onun evinde aklımdan neler geçtiğini, neler yaptığımı merak etmesini istiyordum. Onu görmek için bir bahane yaratarak bana verdiği ölü sevgilisinin giysilerini naylon torbaya koydum. Onları birkaç gün içinde yıkayıp Karla'ya teslim etmeyi planlıyordum.

Tarık'ı eve dönüş yolculuğumuz için uyandırmaya gidiyordum ki çocuğun kapının girişinde elinde bohçasıyla durduğunu gördüm. Uykulu suratında incinmiş bir ifade vardı.

"Beni burada mı bırakacaktın?" diye sordu.

"Hayır," dedim gülerek. "Ama bıraksaydım, kesinlikle daha rahat ederdin. Benim evim bunun kadar güzel değil."

Tarık tamamını anlamadığı İngilizce kelimeler yüzünden pek rahatlamışa benzemiyordu.

"Hazır mısın?"

"Evet, hazırım," dedi başını sallayarak.

Tuvaletleri, gecekondudaki su sıkıntısını düşünerek Tarık'a tuvaleti kullanmasını ve elini yüzünü yıkamasını söyledim. Ardından da ona Karla'nın mutfağında bulduğum kekle bir bardak süt verdim. Sonra boşalmış sokağa çıktık ve kapıyı arkamızdan kapadık. Tarık eve ve etraftaki binalara baktı. Sanki burayı hafızasına kaydediyordu. Daha sonra benden biraz uzakta yürümeye koyuldu.

Kaldırımların çoğu şu anda uyumakta olan evsizler tarafından işgal edildiğinden yoldan yürüyorduk. Zaten trafik, arada bir geçen taksilerle polis araçlarından ibaretti. Bütün işyerleri ve dükkanlar kapanmıştı. Sadece birkaç evin ışığı yanıyordu. Ay neredeyse dolunaydı fakat zaman zaman yoğun bulutlar tarafından örtülüyordu. Bu bulutlar muson yağmurunun habercisiydi. Gökyüzü onlarla kaplanana dek her gece toplanır, giderek yoğunlaşır, sonunda da sanki sonsuza dek sürecekmiş gibi yağan yağmurları getirirlerdi.

Hızlı yürümüştük. Karla'nın dairesinden ayrılalı henüz otuz dakika olmasına rağmen gecekondunun doğu yakasına doğru uzanan geniş yola varmıştık bile. Tarık bütün yolculuk boyunca hiç konuşmadı. Ben de onunla nasıl başa çıkacağım, ona nasıl bakacağım gibi konularla meşguldüm. O zamanlar, çocuk bana büyük bir yük gibi geliyordu, o yüzden sessizliği bozmuyordum. Solumuzda kadınların, çocukların ve yaşlıların gittiği tuvalet bölgesi olarak bırakılmış geniş ve boş bir alan vardı. Sekiz ay durmadan güneş alan bu yerde hiçbir şey yetişmemiş, toprak çıplak kalmıştı. Sağımızda inşaat alanının ucu gözüküyordu. Küçük yığınlar halinde keresteler, çelik teller ve bunun gibi materyallerle alanın sınırları belli oluyordu. Uzatma kablolarından sarkan ampuller, malzemeleri aydınlatıyordu. Yolda başka ışık yoktu. Gecekondulardaki birkaç gazyağı lambasından cılız bir ışık geliyordu sadece.

Tarık'a adımlarımı takip etmesini söyledim, çünkü pek çok insan hava karardığında sıçanlardan ve yılanlardan korktuğu için birbirinin ayak izini izlerdi. Gizemli bir anlaşma yapılmışçasına her zaman temiz bir yürüme yolu olurdu, böylece geç gelenler pisliğe batmadan gecekonduya ulaşabilirdi. Ben eve her zaman geç geldiğimden, kimsenin onarmak için çaba harcamadığı çukurlara basmama konusunda da uzman olmuştum.

Tarık beni dikkatlice takip ediyor, benimle aynı yere basmak için uğraşıyordu. Gecekondunun sınırında burun deliklerine dolan koku, yabancılar için oldukça zorlayıcıydı, bunu biliyordum. Zamanla buna alışmış, hatta diğer gecekondu sakinleri gibi bunu neredeyse olumlu karşılamaya başlamıştım. Neticede bu koku, evde ve güvende olduğumuzu, daha temiz olsa da şehrin sokaklarında biz fakirleri bekleyen tehlikelere karşın buradaki birliğimizin bizi koruduğunu gösteriyordu. Yine de buraya ilk geldiğim gün yaşadığım mide bulantısını ve kötü kokunun aldığım her nefesle derime işleyip beni zehirlediğini düşünerek yaşadığım korkuyu unutmamıştım.

Tarık'ın da ıstırap çektiğini, midesinin bulandığını, korktuğunu biliyordum. Yine de onu rahatlatacak hiçbir şey söylemedim ve elini tutmadım. Çocuğu yanımda istemiyordum. Kadirbhai'ye karşı çıkacak kadar güçlü olmadığım için kendime kızıyordum. Çocuğun rahatsız olmasını istiyordum. Öyle korksun, öyle mutsuz olsundu ki amcasına onu yanımdan alması için yalvarsındı.

Aramızdaki bu zalim sessizlik, duyduğumuz vahşi havlama sesleriyle bozuldu. Bir köpekten çıkan gürültüye, diğer köpeklerin havlamaları da eklendi. Ben birdenbire durunca Tarık bana çarptı. Köpekler açık alandaydı ve çok da uzağımızda değillerdi. Karanlığa doğru bakıyordum fakat onları göremiyordum. Köpeklerin büyük bir sürü olduğunu ve geniş bir alana yayıldığını tahmin ettim. Gecekondudaki barakalara şöyle bir göz attım ve aradaki mesafeyi hesaplamaya çalıştım. Tam o sırada havlama sesleri giderek arttı ve köpekler hızla bize yaklaşmaya başladı.

Yirmi, otuz, kırk kadar azgın köpek, gecekondu yolunu keserek üzerimize geliyordu. Çok büyük bir tehlike altındaydık. Gün içinde gayet korkak ve uysal olan bu köpelder, geceleri saldırganlaşırdı. Hatta saldırganlıkları ve yabanilikleri şehirdeki her gecekonduda bilinir, halk onlardan korkardı. Köpekler sık sık insanlara saldırırdı. Küçük barakamda her gün köpek ve fare ısırıklarını tedavi ederdim. Kısa bir süre önce sarhoş bir adam köpek sürüsü tarafından saldırıya uğramıştı ve hala hastanede tedavi altındaydı. Yalnızca bir ay önce de küçük bir çocuk aynı yerde köpekler tarafından öldürülmüştü. Çocuğun vücudu öyle paramparça olmuştu ki açık arazinin her tarafına yayılan parçalarını bulup toplamak bütün bir gün sürmüştü.

Şimdi biz de karanlık yolda kıstırılmıştık. Köpeklerle aramızda birkaç metre kalmıştı. Etrafımızı sarmış, çılgınca havlıyorlardı. Çıkan gürültü kulakları sağır ediyor, insanı dehşete düşürüyordu. Aralarında en cesur olanı, durmadan bize yaklaşıyordu. Saniyeler içinde ilk hamlelerini yapacaklarını biliyordum. Gecekonduya sağ salim ulaşmamız imkansızdı. Eğer tek başıma olsaydım, birkaç yerimden ısırılsam da bunu başarırdım belki ama biz daha yüz metre bile uzaklaşamadan köpeklerin Tarık'ı paramparça edeceğinin farkındaydım. Biraz daha yakınımızda, inşaat malzemeleri ve kalas yığını vardı. Oraya varabilirsek hem köpeklerle savaşacak aydınlık bir yer bulmuş olur hem de onlara karşı koyacak silahlara kavuşurduk. Tarık'a işaretimle koşmaya hazırlanmasını söyledim. Beni anladığından emin olduğumda, içinde Karla'nın bana ödünç verdiği kıyafetlerin bulunduğu torbayı sürüye doğru fırlattım. Köpekler torbanın başına üşüşüp hırlayarak, homurdanarak onu delik deşik etmeye koyuldu.

Tarık'ı öne doğra iterek "Şimdi Tarık! Şimdi!" diye bağırdım. Köpekler attığım torbayla o kadar meşguldü ki bir süreliğine de olsa güvendeydik. Onlar işini bitirip tekrar bize yaklaşmaya başlamadan önce kalasların olduğu yerden sağlam bir tahta almayı başarmıştım.

Elimdeki silahı tanıyan köpekler tereddüt ederek biraz geriledi. Çok fazla köpek vardı. *Çoklar*, diye düşünürken buldum kendimi. Şimdiye dek gördüğüm en büyük köpek sürüsüydü bu. Azgın havlamaları, aralarında en vahşi olanların bana doğru her yönden hücum etmeye yeltenmesine neden oluyordu. Elimdeki sopayı kaldırarak Tarık'tan sırtıma çıkmasını istedim. Çocuk hemen ona deneni yaptı ve zayıf kollarını sıkıca boynuma doladı. Sürü gitgide yaklaşıyordu. Diğerlerinden iri olan siyah bir köpek dişlerini göstererek ve bacaklarımı hedef alarak saldırıda bulundu. Bütün gücümü kullanarak sopaya asıldım ve onu hayvanın omurgasına indirdim. Köpek acı içinde ciyakladı ve öfkeden kudurarak biraz uzaklaştı. Savaş başlamıştı.

Sağımızdan, solumuzdan, birbiri ardına saldırmaya başlamışlardı. Her seferinde onları uzaklaştırmak için sopayı savuruyordum. Eğer köpeklerden birini sakat bırakmayı ya da öldürmeyi başarabilirsem, diğerlerinin de korkup kaçabileceğini düşünüyordum. Ama onlara indirdiğim darbelerin hiçbiri, gözlerini korkutacak denli ciddi değildi. Aksine, sanki sopanın

canlarını acıtacağını ama onları öldüremeyeceğini farketmiş, bundan daha cesaret almış gibiydiler.

Bütün sürü amansız bir şekilde sürünerek yaklaşıyordu. Teker teker saldırmaya da başlamışlardı. On dakika kadar sonra, ben terlemeye ve yorulmaya başlamıştım. Reflekslerimin yavaşlamasına az kaldığını, köpeklerden birinin bacağımı ya da kolumu ısırmak için hamle yapacağını biliyordum. Yere düşen ilk kan damlasıyla birlikte de, iyice korkusuz ve kudurmuş bir hal alacaklardı. Gecekondudan birilerinin, kulakları sağır eden bu gürültüyü duyup bizi kurtarmaya geleceğini umuyordum. Fakat gecekondunun dışından gelen havlama seslerine çoğu zaman uyanmama rağmen ben hiç kalkıp sesin geldiği yere gitmemiştim.

Sürünün lideri gibi gözüken büyük siyah köpek kurnazca bir hareket yaptı. Onun saldırısını püskürtmek için aceleyle döndüm ve ayağım yerdeki kalaslardan birine takılınca kendimi yerde buldum. İnsanların bir kaza ya da tehlike anında zamanın durduğunu veya çok yavaş aktığını, her şeyin ağır çekimde gerçekleştiğini söylediğini duymuştum.

Yere düşerken ben de ilk kez bu deneyimi yaşadım. Ayağımın takılmasıyla düşmem arasında geçen sürede zaman bir tünel gibi uzamıştı. Siyah köpek içgüdüleriyle hareket ettiğinden bir an için bocaladı ve daha sonra bir kez daha bizimle karşılaştı. Aniden bize doğru dönerken ön ayaklarının ayrılışını, hayvanın kayışını gördüm. Zayıflığımı farketmesi ve avını öldürmeye bir adım daha yaklaşması nedeniyle canavarın gözlerinde beliren o zalimliği gördüm. Diğer köpeklerin önce durduğunu, hemen sonra küçük adımlarla sürünerek yaklaşmaya başladığım farkettim. Aciz kaldığım o anda bile, yaptıkları bu hareketin ne kadar garip olduğunu düşündüm. Yere düştüğümde taşlar, dirseğimin derisini sıyırmıştı. O anda endişelenerek yara enfeksiyon kapar mı diye saçma düşüncelere bile kapıldım. Oysa köpekler daha büyük bir tehlikeydi. Her yerdeydiler.

Benim himayem altına istemeyerek giren zavallı çocuk Tarık için de endişeleniyordum. Boynuma tutunan kollarının gevşediğini, ben düşerken kedi gibi kıvrak bir şekilde ayakta kalmayı başardığını görmüştüm. Küçük çocuk daha sonra öfkeyle bağırarak yerden bir parça tahta aldı ve onu siyah köpeğin yüzüne indirdi. Canavar feci şekilde yaralanmıştı. Onun acıyla inleyerek havlaması diğer gürültüleri bastırdı.

Tarık “Allahu Ekber! Allahu Ekber!” diye bağırdı. Yüzü vahşi bir hal almıştı. Bana oldukça uzun gelen bu saniyeler içinde, Tank’ın bizi korumak için savaştığını görünce gözyaşlarıma hakim olamadım. Gömleğinin içinden kemiklerini, pantolonundan gözüken kemikli zayıf dizlerini seçebiliyordum. Ufaklık öyle cesurdu ki. O an hissettiğim duygu bir babanın oğluna duyduğu gururla karışık bir sevgiydi. Tam o saniyede, Tarık’ı tüm kalbimle sevmeye başladım. Korku ve başarısızlık duygularından sıyrılarak ayağa kalkarken aklıma Karla’nın şiirinden bazı satırlar geldi. *Bu aşk için öleceğim.*

Tarık sürünün liderini yaralamıştı. Köpek geri çekilmiş, birkaç dakikalığına diğerlerinin de cesaretini kırmıştı. Havlamalar ve ulumalar daha da gürültülü bir hal almaya başlamıştı. Sanki artık başarısızlıklarından ve öldürme isteklerinden dolayı acı çekiyorlardı. Hakkımızdan gelememelerinin hayalkınklığının acısını, birbirlerinden çıkarmalarını umuyordum. Ama yeniden bize doğru saldırıya geçtiler.

İkili ve üçlü gruplar halinde geliyor, her defasında iki yandan saldırıyorlardı. Çocukla sırt sırta vermiş umutsuzca köpeklerle mücadele ediyorduk. Köpekler kan arzusuyla deliye dönmüştü. Onlara ağır darbeler indirmemize rağmen saniyeler içinde toparlanıp yine atak yapıyorlardı. Her yanımızda hırlama, homurdanma, havlama sesleri vardı. Tarık’a yaratıklardan dört-beş tanesini uzaklaştırmada yardım ederken bir köpek arkamdan yaklaşıp beni bileğimden ısırdı. Deri botum beni korudu ve köpeği uzaklaştırmayı başardım ama savaşı kaybediyorduk. Kalas yığınına dek, gidecek başka yer kalmayıncaya kadar ilerlemiştik. Bütün sürü sadece iki metre ilerimizdeydi. Aniden arkamızdan gelen bir homurtu duyduk. Kereste yığınları, üstlerine ulayan bir şey yüzünden dağılmıştı. Bazı köpeklerin bir şekilde kereste yığınının üzerine çıkmayı başardığını düşündüm fakat döndüğümde siyahlara bürünmüş Abdullah’ı ve onun sürüye doğru atlayışını gördüm.

Abdullah dönerek sağa sola vurmaya başlamıştı. Zıpladığında dizlerini yukarı çekmiş ve usta bir dövüşçü gibi yere gayet sağlam bir şekilde basmıştı. Hareketleri hızlı, esnek ve ekonomikti. Yılanla akrebin birleşimi gibiydi. Öldürücü, keskin ve mükemmeldi. Elinde bir metre uzunluğunda demir bir çubuk vardı. Bunu sanki bir kılıçmışçasına iki eliyle tutuyordu.

Yinede köpekleri korkutup uzaklaştıran Abdullah'ın elindeki silahı ya da atikliği değildi. Onları arkalarında kafatasları çatlamış iki ölü bırakarak panik halinde kaçmaya yönelten şey Abdullah'ın onlarla savaşması, biz kendimizi korurken onun saldırmasıydı. O kazanacağına emindi, biz ise yaşamak için mücadele ediyorduk.

Her şey çabucak bitmişti. Bunca gürültünün olduğu yerde, şimdi sessizlik hakimdi. Abdullah demir çubuğu bir samuray kılıcı gibi omzunun üzerinde tutarken dönüp bize baktı. Genç adamın yüzündeki gülümseme, Hacı Ali Camii'nin minaresine vuran ayışığı gibi parıldıyordu.

Daha sonra barakamda oturmuş sıcak ve çok şekerli çayımızı içerken Abdullah beni beklerken köpeklerin sesini duyduğunu söyledi. Bir şeylerin ters gittiğinden şüphelenip seslerin geldiği yere gitmeye karar vermişti. Başımızdan geçen macerayı birkaç defa daha konuştuktan sonra, yerde üçümüz için hazırladığım yataklara uzanıp biraz dinlendik.

Abdullah'la Tarık beni şaşırtacak derecede çabuk uykuya daldı. Bense sigara, tütsü ve ucuz gazyağı kokan odada sırtüstü uzanmış bir halde, şüphe ve tedirginlikle son birkaç günde olan olayları düşündüm. Geçtiğimiz aylarla kıyaslanınca bu birkaç günde çok daha fazla şey olmuştu. Madam Zhou, Karla, Kadirbhai'nin toplantısı, Sapna. Benimkinden daha güçlü ya da en azından benden daha gizemli olan kişiliklerin etkisi altına girmiş gibi hissediyordum kendimi. Beni, başkasının kaderine sürükleyen bir gelgite kapılmıştım sanki. Bir plan, bir amaç ve ipuçları vardı, bundan emindim. Ama bunları zamandan, onca yüzden ve sözden ayıklayamıyordum. Bulutla örülü gece bir sürü işaretle, belirtiyle doluydu. Sanki kader beni kaçmam için uyarıyor ve eğer kalırsam bana meydan okuyacağını haber veriyordu.

Tarık birden uyandı ve doğrularak etrafına bakınmaya başladı. Gözlerim karanlığa alışmıştı. Onun yüzündeki korkuyu, daha sonra bu korkunun kedere dönüşmesini rahatlıkla görüyordum. Çocuk önce huzur içinde uyuyan Abdullah'a, sonra bana baktı. Hiç ses çıkarmadan örtüsünü sürükleyerek benimkinin yanına getirdi. İnce battaniyesinin altına kıvrılarak yanıma uzandı. Kolumu uzattım, o da başını koluma dayadı. Saçlarında, güneşin kokusu vardı.

Sonunda yorgunluğa yenik düşerek kuşkularımdan ve kafamdaki meselelerden arınmaya başladığımda, ani bir kavrayışla Kadirbhai, Karla, Abdullah, Prabaker gibi bunca yeni arkadaşın ortak noktasını farkettim. Hepsi ama hepsi, tıpkı benim gibi bu şehre yabancıydı. Hiçbirimiz burada doğmamıştık. Hepimiz bu ada-şehrin kıyılarına bir şekilde vurmuş kaçaklar ve mültecilerdik. Eğer aramızda bir bağ varsa, sürgündekilerin, kaybolmuşların, yalnız kalmışların ve her şeylerini kaybetmişlerin kardeşlik bağıydı bu.

Bunu anladığımda, şehrin bu izbe ve yıkık dökük mahallesinde kendini bir yabancı gibi hisseden Tarık'a davranışlarımdaki sertliğin sebebini de anladım. Bencilliğimin vicdanımı ele geçirmesinden dolayı utanarak, çocuğun cesareti ve yalnızlığından etkilenerek nefes alıp verişlerini dinledim ve kalbimde yer etmesine izin verdim. Bazen elimizde umuttan başka bir şey yokken de severiz. Bazen de gözyaşlarımız olmadan ağlarız. Sonunda sevgi ve görevinden, keder ve onun gerçeğinden başka bir şey kalmaz elimizde. Sonunda tek yapabildiğimiz, şafak sökene kadar dayanmaktan başka bir şey değildir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Abdül Gani eline bulaşan pastayı yalayıp Oxford İngilizcesine benzeyen aksanıyla “Dünya, bir milyon kötü adam, on milyon aptal adam ve yüz milyon korkak tarafından yönetilir,” dedi. “Zenginler, politikacılar ve din fanatikleri gibi kötü olanlar güç sahibidir. Onların kararları ile dünya dönmeye ve kıskançlık ile yıkıma gitmeye devam eder.”

Abdül Gani, Abdül Kadir Han’ın yağmur damlalarıyla ıslanmış avlusundaki çeşmeye bakıp ilham alırmış gibi durdu. Kolunu uzatarak bir dilim pasta daha aldı ve bütün olarak ağzına attı. Bunu çiğneyip yutarken buna gülümsemesinden, *Biliyorum, bunu yapmamalıyım ama elimde değil*, gibi bir anlam çıkıyordu sanki.

“Koskoca dünyada, yalnızca bir milyon tane gerçekten kötü adam var. Büyük güç sahibi olanlar ile zengin olanlar, yani kararları uygulanan bir milyon kişi. Sayıları on milyon olan aptal adamlar ise kötü adamların aldıkları kararları uygulamaya çalışan askerler ve polislerden ibaret. Onlar, On iki anahtar ülke ile diğer yirmi ülkenin ordusu ve polis güçleri. Toplamda gerçek bir güce ya da yaptırıma sahip olmayan on milyon kişi var. Genellikle cesur insanlar olduklarına şüphe yok fakat aynı zamanda aptallar, çünkü hayatlarını onları satrançta birer piyonmuş gibi kullanan hükümet uğruna vermeye hazırlar. Oysa uzun vadede o hükümetler, onları her zaman hayalkırıklığına uğratıp bir başına bırakıyor. Ülkeler, savaş kahramanlarını görmezden geldiği kadar kimseyi görmezden gelmemiştir.”

Kadirbhai’nin evindeki oval avlunun tepesi açıktı. Muson yağmuru çeşmeye ve fayanslara düşüyordu. Yağmur o kadar yoğun ve sürekliydi ki gökyüzü sanki bir nehir, bulunduğumuz yer de bu nehrin şelalesiydi. Yağmura rağmen çeşme hala çalışıyor, suyu yukarı fışkırtmaya devam

ediyordu. Biz de verandanın çatısının altında sıcak ve kuru bir vaziyette oturmuş, yağmur damlalarını seyrederek çayımızı yudumluyorduk.

Abdül Gani çay bardağının kulpunu tombul parmaklarıyla tutarak konuşmaya devam etti. “Yüz milyon korkağa gelince, onlar da kötü adamların bildiğini okumasına izin vererek başlarını diğer yana çeviren bürokratlar ve memurlar. Onlar bu bölümün başı, şu komitenin sekreteri ya da diğer kuruluşun başkanı. Müdürler, yetkililer, belediye başkanları, mahkeme görevlileri. Kanunları uyguladıklarını ya da sadece işlerini yaptıklarını ve bunu yapmazlarsa bir başkasının nasılsa yapacağını söyleyerek kendilerini savunurlar. Onlar neler olup bittiğini bilen ama bundan asla bahsetmeyen, bir adamı idam mangasının önüne götüren kağıdı imzalayan ya da bir milyon insanı aç bırakarak yavaş bir ölüme mahkum eden yüz milyon korkaktır.”

Abdül Gani bir süre elindeki damarları inceleyerek sustu. Sonra daldığı düşüncelerden silkindi, parlak gözlerle ve kibar bir gülümsemeyle bana baktı.

“İşte böyle,” dedi. “Dünya bir milyon kötü adam, on milyon aptal adam ve yüz milyon korkak tarafından yönetiliyor. Geri kalanlarımız, yani altı milyarımız da, bize ne söylenirse onu yapıyoruz!”

Gani gülerek kalçasına vurdu. Kahkahası bulaşıcı cinstendi, ben de onunla gülmeye başladım.

Abdül Gani’nin gülmesi geçip yüzü tekrar ciddileşince “Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun oğlum?” diye sordu.

“Sen söyle lütfen.”

“Bu bir milyon, on milyon, yüz milyon formülü politikanın altındaki gerçektir. Marx yanılıyordu. Bu bir sınıf meselesi değil, çünkü bütün sınıflar bahsettiğim azınlığın emri altında. Bu sayılar, bir imparatorluğun kurulmasının ya da bir isyanın başlamasının nedeni. Son on bin yıldır bu formülle uygarlıklar kuruldu. Piramitleri inşa eden bu formüldü. Haçlı seferlerinize neden olan da buydu. Dünyayı savaşa sürüklemek de, barışı sürdürmek de bu formüle bağlı.”

“Onlar benim Haçlılarım değil ama ne demek istediğini anladım.”

Abdül Gani konuyu birden değiştirerek ve beni şaşırtarak “Onu seviyor musun?” diye sordu. Bunu çok sık yapar, konudan konuya atlardı. Abdül Gani’nin sohbetinin vazgeçilmeziydi bu. Gani bunu öyle ustalıkla yapardı ki onu daha yakından tanıdığımda ve bu yönünü iyice öğrendiğimde bile beni savunmasız yakalamayı her zaman başarırdı. “Kadirbhai’yi seviyor musun?”

Hala gülmeye devam ederken “Ben... Nasıl bir soru bu?” diyebildim.

“O seni çok seviyor Lin. Sık sık senden bahsediyor.”

Kaşlarımı çatarak Gani’nin delici bakışlarından gözlerimi kaçırdım. Kadirbhai’nin beni sevdiğini, benden bahsettiğini duymak beni çok mutlu etmişti. Yine de onun onayının benim için ne kadar önem taşıdığını kendisine bile itiraf etmek istemiyordum. Ne zaman Kadir Han’ı düşünsem ya da onunla vakit geçirsem, içimde uyanan sevgi ve kuşku, hayranlık ve dargınlık gibi birbiriyle çelişen duygular aklımı karıştırıyordu. Yaşadığım bu karmaşa sesime ve gözlerime de yansımıştı.

Kadirbhai’nin evindeki odalara açılan kapılara bakarak “Daha ne kadar bekleyeceğiz?” dedim. “Bu öğlen bazı Alman turistlerle buluşmam gerek.”

Abdül sorumu duymazdan geldi ve sandalyelerimizin arasındaki küçük masanın üzerine eğildi.

Neredeyse baştan çıkarıcı bir fısıltıyla “Onu seviyor olmalısın,” dedi. Kadirbhai’yi neden hayatım pahasına sevdiğimi biliyor musun?”

O kadar yakın oturuyorduk ki Abdül Gani’nin gözlerinin içindeki kırmızı damarları görebiliyordum. Sanki o kırmızı damarlar koyu kestane gözbebeklerini havada tutan parmaklardı. Gözlerinin altındaki göz torbaları, ona acılar ve üzüntülerden geçmiş ruhani bir kişiliğin ifadesini veriyordu. Şakalarına ve cömert kahkahalarına rağmen gözlerini altı her zaman şişti ve daha akıtılmamış çok gözyaşı varmış gibi duruyordu.

Yarım saattir Kadirbhai'nin dönmesini bekliyorduk. Tarık ile oraya gittiğimde, Kadir beni sıcak bir şekilde karşıladıktan sonra çocukla dua etmeye gitmiş ve beni Abdül Gani ile bırakmıştı. Ev, yere düşen yağmur damlalarının sesi ve çeşmenin çalışmakta olan pompasının çıkardığı ses dışında tamamen sessizdi. Avlunun uzak köşesinde bir çift kumru duruyordu.

Sessizlikte Abdül ile birbirimize baktık. Onun sorusuna cevap vermedim. *Bu adamı neden sevdiğimi bilmek istiyor musun?* Elbette bilmek istiyordum. Ben bir yazardım, her şeyi bilmek isterdim ama Gani'nin soru cevap oyunundan hoşlanmamıştım. Onu anlayamıyor, bu sohbetin nereye gideceğini kestiremiyordum.

"Onu seviyorum, çünkü Kadir Han bu şehrin temellerinden biri. Binlerce kişi hayatlarını ona emanet ederek güven içinde yaşıyor. Onu seviyorum, çünkü diğerlerinin bütün dünyayı değiştirmek gibi bir hayali yok ama onun böyle bir amacı var. Bu uğurda o kadar çok zaman, çaba ve para harcıyor ki onun için endişeleniyor ve onu uyarıyorum ama emeline bu kadar kendini adadığı için de onu seviyorum. En önemlisi de onu seviyorum, çünkü o bu dünyada üç önemli soruya cevap verebilecek tanıdığım tek insan."

Sesimdeki alaycılığa engel olamayarak "Bu dünyada sorulacak yalnızca üç önemli soru mu var?" dedim.

Gani ılımlı bir şekilde yanıtladı. "Evet. *Nereden geldik? Neden buradayız? Nereye gidiyoruz?* Bunlar üç önemli sorudur. Genç dostum, eğer Kadir'i seversen sana da bu sırları söyleyecektir. Sana hayatın anlamını söyleyecektir. Onu dinlediğinde, dediğinin doğru olduğunu bileceksin. Tanışacağın başka hiç kimse sana bu üç sorunun cevabını veremez. Bunu biliyorum. Ben dünyayı pek çok kere dolaştım. Bütün büyük üstatlara sordum. Hayatımı, kardeşi olarak Abdül Kadir Han'la birleştirmeden önce bir servet harcayarak ünlü falcılara, sufilere, tanınmış bilimadamlarına gittim. Hiçbiri bu üç önemli soruyu cevaplayamadı. Daha sonra Kadirbhai ile tanıştım. Soruları benim için yanıtladı. O günden itibaren onu ruh kardeşimmiş gibi sevdim. Her dakika ona hizmet ettim. O sana söyleyecektir. *Hayatın anlamını!* Gizemi senin için de çözecektir."

Gani'nin sesi beni sürükleyen büyük ve güçlü nehirdeki yeni bir akıntı gibiydi. Şehrin ve orada yaşayan on beş milyon insanın nehri. Kalın, kahverengi saçları yer yer grilerle kaplanmış, şakakları ise tamamen aklaşmıştı. Bıyığı kahverengiden çok griydi ve neredeyse bir kadınınkini andıran dolgun dudaklannın üzerinde dikkat çekiyordu. Öğleden sonra güneşi, boynundaki altın zincire vuruyor, gözlerindeki parıltıya uyuyordu. Sessizlik içinde birbirimize bakarken Gani'nin gözleri yaşlarla dolmaya başladı.

Duygularının samimiliğinden kuşku duymuyordum ama tam olarak anlayamıyordum da. Az sonra arkamızda bir kapı açıldı ve Gani'nin yuvarlak yüzü hemen eski şakacı haline büründü. Kadirbhai ile Tarık'ın gelişini görmek için ikimiz de kafamızı çevirmiştik.

Kadirbhai'nin elleri, çocuğun omuzlarındaydı. "Lin!" dedi. "Tarık son üç ayda, senden ne kadar çok şey öğrendiğini bize anlatıyordu."

Üç ay. İlk başlarda üç gün bile çocukla yaşayamayacağımı düşünüyordum. Oysa üç ay çabucak geçmişti. Çocuğu eve geri götürme vakti geldiğinde, kalbimin sesine kulak tıkayarak onu dayısına teslim etmiştim. Tarık'ı özleyeceğimi biliyordum. O iyi bir çocuktu ve tıpkı bir zamanlar benim olmaya çalıştığım ama başaramadığım gibi iyi bir adam olacaktı.

"Eğer onu çağırtmasaydın hala bizimle kalıyor olacaktı," diye cevapladım. Sesimde hafif bir sitem vardı. Çocuğu aylarca yanımda bıraktıktan sonra hiç uyarmaksızın onu elimden alması keyfi bir hareket gibi geliyordu.

"Tarık son iki senede Kuran kursunu bitirdi ve şimdi de senin sayende İngilizcesini ilerletti. Artık koleje gitmesinin zamanı geldi. Buna hazır olduğunu düşünüyorum."

Kadirbhai'nin ses tonu nazik ve sabırlıydı. Şefkatli bakışları ve eğleniyornuş gibi duran gülümsemesi, tıpkı önünde duran ciddi, asık suratlı çocuğun omuzlarını sıkıca tutuşu gibi, beni de yerime mıhlıyordu.

Yumuşak bir tonla "Lin," dedi, "bizim Afgancada bir deyişimiz vardır. Der ki, bir çocuğu özgürce ve samimiyetle sevmediğin müddetçe adam olmuş

sayılmazsın ve karşılığında da çocuğun içten sevgisini kazanmamışsan iyi bir adam olmamışsın demektir.”

Elini sıkıp ayrılmaya hazırlanırken “Tarık iyi bir çocuk,” dedim. “Onu özleyeceğim.”

Onu özleyecek olan sadece ben değildim. Tarık, Kazım Ali Hüseyin’in de favorisi olmuştu. Gecekondunun başı, çocuğu sık sık ziyaret eder ve onu gecekonduda kendi bölgesine götürürdü. Jeetendra ve Radha, Tarık’ı sevgileriyle şımartmışlardı. Johnny Cigar ve Prabaker iyi niyetle ona takılır, Tarık’ı haftalık kriket oyunlarına dahil ederlerdi. Abdullah bile çocukla duygusal bir bağ kurmuştu. Vahşi köpeklerin saldırısından sonra haftada iki kez uğramaya, çocuğa sopayla ve çıplak elle savaşma sanatını öğretmeye başlamıştı. Gecekondunun yakınındaki kumsalda alıştırma yaparken sanki bir gölge oyunundan çıkma figürler gibi görünürlerdi.

Sonunda Tarık ile el sıkıştım ve onun içten, samimi, simsiyah gözlerine baktım. Üç ayın anıları o an gözümün önünden hızlıca geçti. Tarık’ın gecekondudaki çocuklardan biriyle ilk kavgasını hatırladım. Çok daha büyük bir çocuk onu yere sermişti ama Tarık sadece gözlerinin gücüyle onun geri çekilmesini sağlamış, bakışıyla çocuğu utandırmıştı. O iri çocuk kendini kaybedip ağlamaya başlamış, Tarık da onu özenli bir şekilde kucaklamış, böylece yakın arkadaşlıkları başlamıştı. Onun için düzenlediğim İngilizce kursunda ne kadar da istekli olduğunu, nasıl kısa zamanda benim asistanım haline gelip diğer çocuklara yardım etmeye başladığını anımsadım. İlk muson yağmurunda, ellerimizle ve sopalarla drenaj çukuru kazmaya çalışırken bizimle birlikte mücadele edişi gözlerimin önüne geldi. Bir şeyler yazmaya çalıştığım bir gün kafasını barakamdan içeri uzatışını hatırladım. Ona sinirli bir şekilde *Evet? Ne var Tarık*, demiştim. *Özür dilerim, yalnız mı kalmak istiyorsun*, diye yanıtlamıştı.

Abdül Kadir Han’ın evinden ayrıldım ve gecekonduya giden yolu, çocuğun yoksunluğuyla yalnızlık içinde yürümeye koyuldum. Şimdi daha az önemli ya da daha az değerliydim, çünkü farklı bir hayatın kapıları bana kapanmıştı. Kadirbhai’nin camisinin oldukça yakınında olan bir otelde Alman turistlerle buluştum. Turistler buraya ilk defa gelmiş genç bir çiftten ibaretti. Karaborsada marklarını değiştirerek kar edip Hindistan yolculukları

sırasında kendilerine yetecek kadar haşhaş almak istiyorlardı. Düzgün, mutlu, cömert bir çiftti. Bir komisyon karşılığında, marklarını değiştirip onlar için haşhaş aldım. Çift o kadar memnun kaldı ki bana anlaştığımızdan fazla para ödemek istedi ama bunu kabul etmedim, ne de olsa anlaşma anlaşmaydı. Yine de onlarla birlikte esrar içme önerilerini kabul ettim. Hazırladığım karışım Bombay'da yaşayıp çalışan insanlar için ortalama bir sertlikteydi ama turist çift için oldukça ağırdı. Otel odalarının kapısını kapatıp uyuşuk sokağa kendimi attığımda ikisi de sızmıştı.

Muhammed Ali Yolu'ndan Mahatma Gandhi Yolu'na, oradan da Colaba Geçidi'ne yürüdüm. Bir otobüse ya da taksiye binebilirdim ama yürümeyi çok seviyordum. Chor Pazarı'ndan, Crawford Pazarı'ndan, V.T. İstasyonu'ndan, Flora Çeşmesi'nden, Fort mahallesinden, Regal Meydanı'ndan, Sassoon Rıhtımı'ndan ve Dünya Ticaret Merkezi ile Back Koyu'ndan geçerek kilometrelerce yürüdüm. Yıllar boyunca buralardan belki bin kez geçmiş olmama rağmen her seferinde bana aynı heyecanı verirlerdi. Regal Meydanı'ndan geçerken Regal Sineması'nın önünde durup *Pek Yakında Gelecek Filmler* posterine bakarken birinin adımı seslendiğini duydum.

"Linbaba! Hey Lin!"

Başımı çevirip baktığımda Prabaker'in sarısiyah bir taksinin camından dışarı sarktığını gördüm. Yanına gidip onun ve kuzeni Shantu'nun elini sıktım.

"Eve gidiyoruz. Atla, seni de bırakalım."

"Teşekkürler Prabu," dedim gülümseyerek. "Ben yürüyeceğim. Uğrayacağım birkaç yer var."

Prabaker sırıtarak "Tamam Lin," dedi. "Bunu söylediğim için beni bağışla ama sakın bugün her zamanki gibi çok vakit harcama. Bugün özel bir gün."

Prabaker'in taksisi trafiğin içinde kaybolana kadar ona el salladım. Tam o sırada yanımdaki araba gürültüyle bir yere çarpınca korkuyla sıçradım. Bir araba daha yavaş bir arabayı geçmeye çalışırken tahta bir el arabasına

çarpmış, ağır el arabasını iki metre kadar yanımda duran bir taksinin üzerine sürüklemişti.

Kaza kötüydü. El arabasını çeken kişi ağır yaralıydı. Boynuna ve omzuna bağlı ipler, el arabasından kurtulmasını engelliyordu. Vücuduna dolanan ipler takla atmasına neden olmuş, başını sertçe yere çarpmıştı. Bir kolu garip bir açıyla geriye kıvrılmıştı. Dizinin altındaki kaval kemiğinin bir kısmı dışarı çıkmıştı. Arabasını sürüklemek için kullandığı o ipler de boynuna ve göğsüne dolanmış, onu boğuyordu.

Diğerleriyle birlikte oraya koştum ve pantolonumun arkasında, kılıfında duran bıçağımı çıkardım. Hızla ama elimden geldiğince dikkatli bir şekilde ipleri kesip adamı arabadan kurtardım. Adam yaşlıydı, altmışlı yaşlarında olabilirdi ama oldukça sağlıklı ve zinde duruyordu. Kalp atışı hızlı ve güçlüydü, ki bu iyileşmesine yardımcı olacaktı. Rahat nefes alabiliyordu, gözlerini parmaklarımla nazikçe açtığımda gözbebekleri ışığa tepki verdi. Bilinci yerindeydi, daha çok sersemlemiş ve şoka girmiş denilebilirdi.

Üç adamla birlikte yaralıyı yolun üzerinden kaldırıma taşıdık. Sol kolumuzundan çıkmış sallanıyordu, kolunu hemen dirsekten kıvırdım ve etrafımıza toplananlardan istediğim mendilleri birbirlerine bağlayıp kolunu askıya aldım. Tam adamın ayağındaki kırığı inceliyordum ki hasarlı arabaların oradan gelen bağrış çağrış üzerine ayağa kalktım.

On ya da daha fazla sayıda adam toplanmış arabanın şoförünü içeriden çıkarmaya uğraşıyordu. Şoför oldukça iriydi, bir metre seksen santim boylarında ve neredeyse benim iki katım kadardı. Adam koca ayaklarını arabada yere sıkı sıkı basıyor, bir koluyla tavana, diğeriyle de direksiyona tutunuyordu. Öfkeli kalabalık bir dakika kadar boşuna onu arabadan çıkarmak için mücadele ettikten sonra dikkatini arkada oturan adama yöneltti. Arkadaki adam, güçlü omuzları olan tıknaz bir adamdı. Fakat diğerinden çok daha hafif ve inceydi. Kalabalık onu arka koltuktan çekip çıkardı ve arabaya yasladı. Adam kollarıyla yüzünü örtüyordu ama kalabalık ona yumruklar savuruyor, elleriyle üstünü başını paralıyordu.

Arabadaki iki adam da Afrikalıydı. Kaldırımdan o yöne bakarken bu hiddeti ilk gördüğüm günü, Prabaker ile şehrin karanlık yüzüne yaptığımız turu hatırladım. Kalabalık yara bere içindeki adamı uzağa taşırken kendimi

nasıl çaresiz ve korkak hissettiğimi anımsadım. Bunun benim kültürüm, benim şehrim, benim kavgam olmadığını söylemiştim kendi kendime. On sekiz ay sonra artık Hint kültürü benim de kültürüm, şehrin bu kısmı benim de şehrim olmuştu. Karaborsa benim işimdi. Her gün orada çalışıyordum ve gözü dönmüş bu kalabalık içinde tanıdığım insanlar da vardı. Bir kez daha bu olayı görmezden gelemez, yardım etmeden çekip gidemezdim.

Diğerlerinden daha yüksek bir sesle bağırarak kalabalığa doğru koştum ve önüme çıkanları iterek sıkışıklıkta ilerlemeye çalıştım.

“Kardeşlerim! Kardeşlerim! Vurmayın! Öldürmeyin! Vurmayın!” diye Hintçe bağırdım.

Oldukça zor bir işti bu. Çoğunlukla insanlar onları uzaklaştırmama izin veriyordu. Kollarım güçlüydü ve adamlar onları kenara iteleyen kollarımın gücünü hissediyorlardı ama kısa süre sonra öldürme arzusu onları tekrar gruba dahil ediyordu. Her yandan üzerime gelen yumrukları, bana vuran elleri hissedebiliyordum. Büyük bir uğraştan sonra yolcunun yanından bir yol açmayı ve onu grubun liderlerinden uzaklaştırmayı başardım. Adam sırtını kendini korumak amacıyla arabaya doğru yaslamıştı, beni görünce savaşmaya hazırlanır gibi yumruklarını havaya kaldırdı. Yüzü kan içindeydi, gömleği paramparça olmuş, taze ve koyu kırmızı kanla lekelenmişti. Gözleri korkudan kocaman açılmıştı ve sıktığı dişleri arasından zorlukla nefes alıyordu. Yine de yüzünün aldığı şekilde ve dişlerini gösterişinde azim ve cesaret okunuyordu. Adam bir savaşçıydı ve sonuna dek savaşacaktı.

Adama bir bakışta bunu anladım ve onun yanında yer alıp kalabalığa karşı durdum. Ellerimi açarak onları sakinleştirmek amacıyla bu vahşetin durması için bağırdım.

İleri atılıp adamı kurtarmak için harekete geçtiğimde kalabalığın beni dinleyeceğini hayal etmiştim. Şaşkına dönmüş adamların ellerindeki taşlar düşecekti. Benim dokunaklı cesaretim nedeniyle olay yerinden utanç içinde, yere bakarak ayrılacaklardı. O günü ve tehlikeyi tekrar hatırladığımda, sesimin ve gözlerimin oradaki insanların kalbinde bir değişiklik yaratması ve o nefret çemberinin utanç içinde yok olup gitmesi dileğine zaman zaman kendimi kaptırırım. Fakat bunun yerine kalabalık bir an için tereddüt etti ve

tekrar bağırıp çağırarak, öfke kusarak üzerimize geldi. Hayatımız için savaşmak zorundaydık.

İşin komik yanı, bize saldıran kalabalığın aslında lehimize çalışıyor olmasıydı. Birbirine çarpan araçların yol açtığı L şeklinde bir alandaydık. Kalabalık etrafımızı sarmıştı ve kaçacak yerimiz yoktu ama sayıca çoklukları hareketlerini engelliyordu. Karşımızda daha az adam olsa bize attıkları yumruklar, tekmeler daha isabetli olacaktı fakat o kargaşada çoğu darbeyi birbirlerine indiriyorlardı.

Belki öfkeleri de biraz azalmıştı. Bize acı çektirme isteklerine rağmen öldürme arzuları kaybolmuş gibiydi. Bu olaya vahşetin egemen olduğu pek çok yerde, pek çok kez şahit olmuştum. Tamamen açıklayamasam da sanki kalabalığın ortak bir vicdanı vardı. Doğru zamanda buna hitap edebilirseniz kan akıtma arzusuyla yanıp tutuşan bu nefretten kurtulabilirdiniz. Grup o kritik anda gerçekleştireceği vahşetin durdurulmasını, engellenmesini istiyordu. Şüpheyle geçen o bir anda, hınçla toplanmış kalabalığa karşı yükseltilen bir ses ya da indirilen bir yumruk, onu dindirmek için yeterli olabilirdi. Bunu daha önce hapishanede de görmüştüm. Tecavüze uğramak üzere olan bir adamı korumak için yükseltilen bir ses, diğerlerinin utanmasına yol açabilirdi. Savaşta ele geçirilmiş bir tutuklunun göreceği akıl almaz işkenceleri güçlü, kararlı bir sesin engelleyebileceğine şahit olmuştum. Nijeryalı ile birlikte kalabalığa karşı dururken de bunu gördüm sanırım. Durumun garipliği, beyaz bir adamın iki siyah adamın hayatı için Hintçe yalvarması, insanları cinayet işlemekten alıkoymuşa benziyordu.

Yaslandığımız araba aniden çalıştı. İri yapılı şoför arabayı çalıştırmayı başarmıştı. Motora asılmış, enkazın olduğu yerden dikkatle geri geri çıkmaya başlamıştı. Araba kalabalığın içine doğru dalarken biz de onunla ilerledik. Üzerimize gelen adamları uzaklaştırıp ellerinden kurtulmaya çalışıyorduk. Şoför eğilip arka kapıyı açınca ikimiz de içeri atladık. Yirmi, belki de elli el, arabayı tekmeliyor, ona vuruyordu. Şoför geri giderek Causeway Yolu’na yöneldi. Çay bardakları, yiyecek kapları, düzinelerce ayakkabı arkamızdan üzerimize yağdıktan sonra kalabalık yola çıktık ve dikiz aynasından bakarak izlenmediğimizden emin olduk. Kurtulmuştuk.

“Hasan Obikwa,” dedi yanımda oturan adam elini uzatarak.

Ben de elimi uzatıp “Lin Ford,” diye yanıt verdim. Bu arada ilk kez adamın üzerinde ne çok altın olduğunu farkettim. Adamın her parmağında bir yüzük vardı. Yüzüklerden bazıları mavi-beyaz elmaslarla kaplıydı. Aynı zamanda bileğinde de elmaslarla işlenmiş altın bir Rolex gördüm.

Obikwa, şoföre işaret ederek “Bu da Rahim,” dedi. Koca adam omzununun üzerinden bana doğru baktı ve gülümsedi. Kurtulduğuna sevindiğini belli eder şekilde gözlerini havaya diktikten sonra dikkatini tekrar yola verdi.

Hasan Obikwa gülümseyerek “Hayatımı sana borçluyum,” dedi. “İkimiz de sana borçluyuz. Orada bizi öldüreceklerdi.”

Hasan’ın yuvarlak, sağlıklı ve yakışıklı suratına bakıp ondan hoşlanmaya başlayarak “Şanslıydık,” diye yanıtladım.

Obikwa’nın yüzünü tanımlayan, gözleriyle dudaklarıydı. Gözleri alışılmadık derecede ayrık ve büyüktü, bu yüzden ona sürüngenlerinkine benzeyen bir ifade veriyordu. Dudakları ise o kadar dolgun ve biçimliydi ki sanki daha büyük bir surata göre yapılmışlardı. Dişleri beyaz ve biraz çıkıktı ama hepsi altınla kaplıydı. Geniş burnunun etrafındaki kıvrımlar, burun deliklerine dikkat çekiyordu. Sanki durmaksızın hoşa giden ama zehirli bir koku kokluyormuş gibi duruyordu. Kısa, siyah saçları ile kalın boynunun mavi siyah derisinde göze batan büyük bir altın küpe, sol kulağından sarkıyordu.

Adamın yırtık, kanlı tişörtüne, yüzünün ve vücudunun açıkta kalan her yerinin şişmesine neden olan yara berelere bir baktım. Tekrar göz göze geldiğimizde bakışlarında heyecanlı bir coşku olduğunu gördüm. O da, ben de kalabalığın şiddetinden ötürü fazla sarsılmamıştık. İkimiz de daha kötülerini görmüştük ve birbirimizi anlamıştık. Tanıştığımız o günden sonra yaşadığımız bu olaydan bir daha bahsetmedik. Hasan’ın parlayan gözlerine baktım ve ben de onunla birlikte gülümsedim.

“Çok şanslıydık!”

“Hem de nasıl!” diyerek bana katıldı Hasan ve kahkahalarla gülerken bileğindeki Rolex saatini çıkardı. Hala çalıştığından emin olmak için saati

kulağına götürdü ve çalıştığını görünce tekrar bileğine geçirip dikkatini bana verdi. “Çok şanslı da olsak borç önemlidir. Borç, bir erkeğin en önemli yükümlülüğüdür. Sana borcumu geri ödememe izin vermelisin.”

“Para alırım,” dedim. Şoför dikiz aynasında bana baktı ve daha sonra Haşan ile göz göze geldiler.

“Ama bu borç parayla ödenemez,” diye yanıtladı Hasan.

“Arabanla çarptığın el arabası kullanan adamdan ve hasar verdiğin taksiden bahsediyorum. Eğer bana biraz para verirsen, paranın onların eline ulaştığından emin olurum. Regal Meydanı’nda olayların sakinleşmesi zaman alacak ve orası benim alanım. Her gün orada çalışıyorum. İnsanların öfkesi bir süre dinmeyecektir. Sen benim istediğimi yerine getir, ödeşmiş olalım.”

Hasan güldü ve elini dizime vurdu. Güzel bir gülüşü vardı. Hem içten hem kötü huylu, hem cömert hem kurnaz birinin gülüşüydü.

Gülümsemeye devam ederek “Lütfen endişelenme,” dedi. “Buraları benim bölgem değil, doğru. Ama burada bile nüfuzum vardır. Yaralı adamın ihtiyacı olan parayı almasını sağlayacağım.”

“Diğerinin de,” diye ekledim.

“Diğeri mi?”

“Evet, öteki.”

“Öteki... Kim?” Hasan’ın kafası karışmıştı.

“Taksi şoförü.”

“Ah, evet, evet, taksi şoförünün de.”

Sorularla dolu bir sessizlik anı oldu. Arabanın camından dışarı bakıyordum ama Obikwa’mn sorgulayıcı gözleri halen üzerimdeydi. Dönüp ona baktım.

“Ben... Taksi şoförlerini severim,” dedim.

“Evet...”

“Bir... Birçok taksi şoförü tanırım.”

“Tamam...”

“Taksi hurda oldu, şoföre ve ailesine birçok acıya neden olacaktır bu.”

“Tabii...”

“Ne zaman yapacaksın?”

“Neyi?”

“Taksi şoförü ve arabacı için ne zaman para vereceksin?”

Haşan Obikwa gülümseyerek “Ah, tamam,” derken dikiz aynasından tkrar Rahim’le göz göze geldi. Koca adam omuz silkti ve aynaya bakarak sırıttı. “Yarın. Yarın olur mu?”

Neden sırıttıklarını anlamayarak “Evet,” dedim suratımı asıp. “Bilmek istememin nedeni, onlarla konuşacak olmam. Sorun para değil. Parayı kendim de verebilirim. Zaten böyle yapmayı planlıyordum. Uğradıkları hasarı kısmen de olsa onarmalıyım. Kalabalıktakilerden bazılarını tanıyordum, bu yüzden bu mesele benim için önemli. Eğer sen yapmayacaksan bunu bileyim ki kendim ilgileneyim. Hepsi bu.”

Hasan ciddi bir şekilde “Sana söz veriyorum,” dedi ve el sıkıştık. Tekrar sessizlik oldu. Birkaç dakika sonra şoförün omzuna vurdum. Belki biraz fazla sert bir tonda “Burası iyi,” dedim. “Burada ineceğim.”

Araba gecekondudan birkaç blok geride, kenarda durdu. Çıkmak üzere kapıyı açtığımda Hasan beni bileğimden yakaladı. Oldukça güçlü bir tutuştu bu. Bir an için Rahim’in kim bilir ne kadar güçlü olabileceğini düşündüm.

“Lütfen adımı unutma. Hasan Obikwa. Beni Andheri’deki Afrika mahallesinde bulabilirsin. Oradaki herkes beni tanır. Senin için

yapabileceğim herhangi bir şey olursa lütfen söyle. Borcumu temizlemek istiyorum Lin Ford. Bu benim telefon numaram. Bana günün, gecenin her saati bu numaradan ulaşabilirsin.”

Hasan’ın uzattığı, üzerinde sadece adı ve telefon numarası yazılı olan kartı aldım ve el sıkıştık. Rahim’e selam verdim ve arabadan indim.

Hasan açık pencereden “Teşekkürler Lin,” diye seslendi. “İnşallah tekrar karşılarız.”

Araba uzaklaşırken ben de gecekonduya doğru yöneldim ve elimdeki altın harflerle yazılı iş kartına baktım. Birkaç dakika sonra Dünya Ticaret Merkezi’ni geçmiş, gecekondu bölgesine giriyordum. Her zaman olduğu gibi, bu acılı ve kutsal topraklara ilk girdiğimde hissettiklerimi hatırladım.

Kumar’ın çay dükkanını geçerken Prabaker içeriden beni karşılamak için çıktı. Sarı ipek bir gömlek, siyah pantolon ve kırmızı siyah yüksek topuklu platfom ayakkabılar giymişti. Boynunda koyu kırmızı bir fular vardı.

Platform ayakkabılarının üzerinde engebeli arazide aksayarak bana doğru gelirken “Lin!” diye seslendi. Dostça bir kucaklama niyetinden ziyade düşmemek için bana sarılarak “Biri var, bir arkadaş, seni evinde bekliyor,” dedi. “Ama bir dakika, senin yüzüne ne oldu? Peki ya gömleğine? Kötü bir adamla kavga mı ettin yoksa? *Arrey!* Biri seni güzelce pataklamış. Eğer istersen seninle gelir ve o adama bir *bahinchudh* olduğunu söylerim.”

Barakaya doğru ilerlerken “Önemli değil Prabu,” diye mırıldandım. “Beni bekleyenin kim olduğunu biliyor musun?”

Prabaker destek için koluma yapışıp tökezleyerek yürürken “Evet, Lin,” dedi.

Sessizlik içinde birkaç saniye daha yürüdük. İnsanlar dört bir yandan bize selam veriyor, çay, yemek ya da sigara içmek için bizi davet ediyordu. Bir süre sonra “Evet?” dedim.

“Evet mi? Evet ne?”

“Barakamda kim var?”

“Hım!” dedi Prabaker gülerek. “Üzgünüm Lin, sürpriz olsun istersin diye sana söylemedim.”

“Buna sürpriz denemez, çünkü barakamda beni bekleyen biri olduğunu çoktan söyledin Prabu,” dedim.

“Hayır, hayır!” diye ısrar etti Prabu. “Kim olduğunu hala bilmiyorsun, o yüzden sürpriz sayılır. Hem benim yaptığım iyi bir şeydi. Eğer sana birinin geldiğini söylemeseydim barakana gidince şok olurdun, bu da kötü bir şey. Hazır olmadan karşılaştığın bir şok, sürpriz gibi olmaz.”

Alaycı bir şekilde “Teşekkürler Prabu,” dedim.

Aslında Prabu’nun şok yaşarım diye endişelenmesine gerek yoktu. Barakama giden yolda karşılaştığımız herkes bana evimde bir yabancının beni beklediğini söylüyordu. *Merhaba Linbaba! İçeride seni bekleyen bir gora var!*

İçeri girdiğimizde kapının eşiğinde bir taburenin üzerine oturmuş, elindeki dergiyi yelpaze olarak kullanan Didier’i gördüm.

Prabaker neşeyle sırıtarak “Didier,” dedi.

Prabaker’e “Evet, teşekkürler,” dedikten sonra el sıkışmak için ayağa kalkan Didier’e döndüm. “Sürpriz oldu doğrusu. Seni gördüğüme sevindim.”

İnsanı bunaltan sıcağa rağmen Didier gülümsemeye çalışarak “Seni görmek de güzel sevgili arkadaşım,” dedi. “Yine de dürüst olmam gerekirse, Lettie’nin dediği gibi, kıyafet açısından berbat görünüyorsun.”

“Bir yanlış anlaşılma oldu da. Bana bir dakika ver, yıkanayım.”

Yırtılmış, kanlı gömleğimi çıkarttım ve toprak kaptan üzerime bir kova su döktüm. Barakamın yanındaki taş yığının yanında ayakta durup yüzümü, kollarımı, göğsümü yıkadım. Ben yıkanırken yanımdan komşularım geçiyor, göz göze geldiklerim bana gülümsüyordu. Benim yıkandığım gibi

yıkanmak ustalık gerektiriyordu, çünkü hiçbir damla su boşa harcanmıyor, etraf kirlenmiyordu. Onların hayatlarını taklit ederken ve kaderle başa çıkmayı umarak sevgilerine sarılırken öğrendiğim yüz kadar küçük şeyden biri de buydu.

Barakamın kapı girişinde temiz, beyaz bir gömlek giyerken Didier’e “Çay içer misin?” diye sordum. “Kumar’ın çay dükkanına gidebiliriz.”

Didier yanıt vermeye fırsat bulamadan Prabaker araya girdi ve “Daha demin koca bir fincan içtim ama arkadaşlık hatırına bir tane daha içebilirim sanırım,” dedi.

Köhne çay dükkanında Prabu da yanımıza oturdu. Burayı büyük bir oda haline getirmek için beş baraka yıkılmıştı. İçeride eski bir şifonyerden bozma bir tezgah, plastik bir tavan ve döşeme tahtalarından yapılma banklar vardı. Bütün bu eşyalar, gecekondunun yanındaki inşaat alanından yürütülmüştü. Çay dükkanının sahibi Kumar, tuğlalarını ve tahtalarını çalmak için gelen müşterilerle tam bir gerilla savaşına girmişti.

Siparişi almak için Kumar geldi. Gecekondu hayatının genel kurallarından biri de ne kadar para kazanırsan o kadar sefil görünmek gerektiğiydi. Kumar’ın görüntüsü de en fakir müşterisinden bile daha kötüydü. Masa olarak kullanalım diye lekeli bir sandığı önümüze getirdi. Sandığa şöyle bir baktıktan sonra elindeki kirli bezle üzerini şöyle bir sildi ve bezi tekrar beline yerleştirdi.

“Didier, berbat görünüyorsun,” dedim, Kumar bize çay hazırlamak için gittiğinde. “Bu, aşktan olmalı.”

Didier gülümsedi ve koyu, kıvırcık saçlarını sallayarak ellerini yukarı kaldırdı.

Kendine acır gibi bir ifade takınarak “Doğru, tükenmiş haldeyim,” dedi. “İnsanlar basit bir adamı mahvetmek için olağanüstü bir güç gerektiğini anlamıyor. Adam ne kadar basit olursa, çaba da o kadar çok olmalı. Bunlara alışmamış benim gibi birine bu kadar yozlaşmanın nelere mal olduğunu bilmiyorlar.”

“Kendi kendine acı çektiriyor olabilirsin,” diye takıldım.

Didier düşünceli bir şekilde gülümseyerek “Her şeyin bir vakti vardır,” dedi. “Ama sen dostum, oldukça iyi görünüyorsun. Sadece biraz yalnız gibisin. Bunun için de Didier sana geldi. Son dedikoduların hepsi bende. Haberle dedikodu arasındaki farkı biliyorsun değil mi? Haberler insanların ne yaptığını söyler, dedikodu ise bir şeyi yaparken ne kadar eğlendiklerini.”

İkimiz buna gülerken Prabaker de bize katıldı ve öyle gürültülü bir şekilde güldü ki çay dükkanındaki herkes dönüp ona baktı.

“Evet, şimdi,” diye başladı Didier. “Nereden başlayalım? Vikram’ın, Letitia avı garip bir şekilde amacına ulaşıyor. Letitia önce ondan nefret ediyordu...”

“Sanırım nefret etmek biraz ağır kaçar,” diye itiraz ettim.

“Ah, evet, belki de haklısındır. Çok sevgili ve tatlı İngiliz gülü, eğer benden nefret ediyorsa, ki kesinlikle ediyor, o zaman Vikram’a karşı farklı bir şey hissediyor olmalıydı. Hoşlanmıyordu diyelim mi?”

“Hoşlanmamak yerinde bence,” diye onayladım.

“*Et bien*, ilk önce ondan hiç hoşlanmıyordu ama Vikram’ın ısrarlı romantik yaklaşımları sayesinde Lettie ona tatlı bir şekilde gıcık olmaya başladı.”

Tekrar güldük. Prabaker de kalçasına vurarak öyle bir yaygara kopardı ki bütün başlar tekrar ona döndü. Didier’le ben de ona garip garip baktık. Prabaker afacan bir çocuk gibi güldü ve çok geçmeden gözleri sol tarafa doğru kaydı. Onun baktığı yöne bakınca yeni aşkı, Parvati’nin mutfakta yemek hazırladığını gördüm. Kalın telli simsiyah saçları, bir adamın cennete tırmanmak için kullanabileceği cinstendi. Ufak tefek bir yapısı vardı, küçüktü ve Prabaker’den bile kısaydı ama tam Prabaker’e göreydi. Bize bakmak için döndüğünde gördüğüm gözleri simsiyah bir alev gibiydi.

Parvati’nin omzunun üzerinden de annesi Nandita bakıyordu. Nandita oldukça heybetli bir kadındı. Kızları Parvati ve Sita’nın toplamının üç katı

kadardı. Bize dik dik bakıyor, erkek olduğumuzdan dolayı bizi hor görüyordu. Nandita'ya gülümseyip başımı salladım, karşılığında aldığım gülücük ise Maori savaşçılarının düşmanlarını korkutmak için gülümsemelerine benziyordu.

"Son seferde iyi kalpli Vikram, Chowpatty sahilindeki adamlardan at kiraladı ve onunla Letitia'nın apartmanının önüne gelerek ona serenat yaptı," diye devam etti Didier.

"Peki, bu işe yaradı mı?"

"Ne yazık ki hayır. At tam da şarkının en duygusal bölümünde kaldırıma koca bir *merde* bırakınca apartmanın diğer sakinleri, Vikram'a çürümüş meyve atmış. Letitia da boş durmayıp komşularından daha isabetli atışlarla eline geçen her şeyi Vikram'a fırlatmış."

"*C'est l'amour,*" diyerek içimi çektim.

"Kesinlikle. Dışkı ve çürük yiyecekler, *c'est l'amour,*" dedi Didier. Bence, eğer bu romans mutlu sonla bitecekse ben de buna dahil olmalıyım. Zavallı Vikram aşk yüzünden serseme döndü. Bu arada Lettie sersemleri hiç sevmez. Fakat işler Maurizio cephesinde çok daha iyi. Maurizio, Ulla'nın sevgilisi Modena ile bir işe girdi ve sevgili Lettie'nin dediği gibi, şu sıralar ağzı kulaklarında. Maurizio, Colaba sokaklarındaki önemli satıcılardan biri şimdi."

Yakışıklı Maurizio'nun başarı içinde yüzmesi düşüncesinin bende uyandırdığı kıskançlık duygusuyla baş etmeye çalışarak bir tepki vermedim. Yağmur yeniden başladı ve dışarıdaki insanlar, su birikintilerinden kaçınmak için sarilerini, pantolonlarını yukarı çekip koşturmaya başladı.

Didier çay fincanından altlığına çay döküp birçok gecekondu sakininin yaptığı gibi çayını oradan içerken "Dün Modena, Leopold'un Yeri'ne şoförlü bir araçla geldi. Maurizio da on bin dolarlık Rolex bir saat takıyordu. Ama..."

Didier çayını içmek için ara vermişti. "Ama?" diye devam etmesini teşvik ettim.

“Yaptıkları işte büyük risk var. Maurizio iş anlaşmalarında her zaman... Onurlu değildir. Eğer yanlış adamları kızdırırsa korkunç bir vahşet olur.”

Didier, Maurizio’dan ve başına alabileceği dertten bahsederken bende uyanan şeytani kıskançlığı farketmesin diye konuyu değiştirdim. “Peki ya sen?” diye sordum. “Sen de tehlike ile flört etmiyor musun? Yeni... Takıntın... Kontrol edilmesi zor biriymiş. Lettie’nin dediğine göre oldukça asabiymiş ve sinirine zor hakim oluyormuş.”

Didier dudağını bükerek “O mu?” dedi. “Hiç de bile. O tehlikeli değil. Sinir bozucu biri ama sinir bozucu olmak tehlikeli olmak demek değil. Gerçi belki de daha kötüdür, n’est-ce pas? Sinir bozucu bir adamla yaşamaktansa tehlikeli bir adamla yaşamak daha kolaydır, öyle değil mi?”

Prabaker, Kumar’ın tezgahından üç sigara almaya gitti ve hepsini bir eliyle tutup diğeriyle yaktı. Didier’le bana birer tane uzattıktan sonra da halinden memnun bir şekilde sigara içmeye koyuldu.

“Ah, evet, bir haber daha var. *Kavita, Noonday* diye bir gazetede yeni bir iş buldu. O, gelecek vaat eden bir yazar. Anladığım kadarıyla işi çok prestijli ve yardımcı editör olmanın bir alt basamağı. Kavita bu işi birçok yetenekli gazeteci arasından sıyrılarak almış ve çok mutlu.”

“Kavita’yı severim,” diye bir yorum yapmak zomnda hissettim kendimi.

Didier sigarasının yanmakta olan ucuna düşünceli bir şekilde baktıktan sonra gerçekten şaşırmış bir ifadeyle bana dönerek “Biliyor musun, ben de onu seviyorum,” dedi.

Tekrar güldük. Prabaker’i da şakaya dahil ettim hemen, çünkü Parvati göz ucuyla bizi izliyordu.

Sohbetimizdeki anlık suskunluğu fırsat bilerek “Didier, Hasan Obwika ismi sana bir şey çağrıştırıyor mu?” diye sordum.

Didier’in, Maurizio’nun yeni, on bin dolarlık Rolex’inden bahsetmesi, aklıma Nijeryalıyı getirmişti. Gömleğimin cebinden üzeri altın harflerle yazılı olan kartı çıkarıp Didier’e uzattım.

“Tabii ya!” dedi Didier. “Bu meşhur bir Borsalino. Afrika mahallesinde ona *Beden Avcısı* derler.”

Hafif çarpık bir gülümsemeyle “Bunu duyduğum iyi oldu,” diye mırıldandım. Prabaker dizine vurup histerik bir kahkaha daha attı. Onu sakinleştirmek için elimi omzuna koydum.

“Hasan Obikwa birini kaçırdığında onu şeytan bile bulamaz derler. Hiçbir canlı Obikwa’nın kaçırdığı kişiyi bir daha göremez. *Jamais!* Onunla nasıl tanıştın? Kartını nasıl aldın?”

“Bugün ona rastladım diyelim,” diye yanıtlarken kartı geri alıp cebime koydum.

Hasan’la nasıl tanıştığımı anlatmamama bozulduğu açıkça belli olan Didier burnunu çekerek “Dikkatli ol sevgili dostum,” dedi. “Obikwa denilen adam, kendi krallığı olan siyah bir kral gibidir. Eski deyişi bilirsin. *Bir kral kötü bir düşmandır ama ölümcül bir arkadaştır.*

Tam da o sırada bir grup genç adam yanımıza yaklaştı. Gençler inşaat alanında çalışan işçilerdi ve gecekondunun yasal kısmında oturuyorlardı. Çoğu, son bir yıl içinde, geçirdikleri iş kazalarının ardından yarasına baktırmak için küçük kliniğime uğramıştı. O gün inşaatta ödeme günüydü. Maaşlarını aldıkları için adamların çalışkan ve genç kalpleri iyimserlikle doluydu. Her biri sırayla elimi sıktı ve bizim için yeni sipariş ettikleri çay ve kek masamıza gelene kadar bekledi. Dükkandan çıkarlarken ben de en az onlar kadar neşeyle sırıtıyordum.

“Yaptığın bu sosyal hizmet sana çok uymuş,” dedi Didier gülerek. “Yara berelerinin altında, o kadar iyi ve sağlıklı görünüyorsun ki. Bence sen kalbinin derinliklerinde kötüydün Lin. Yalnızca kötü kalpli bir adam, yaptığı iyi işlerden bunca yarar görebilir. İyi bir adam sadece yorulur ve aksileşirdi.”

“Eminim haklısındır Didier,” dedim sırıtarak. “Karla, senin insanda bulduğun kusurlarda genellikle haklı olduğunu söylemişti.”

“Lütfen ama arkadaşım!” dedi Didier. “Başımı döndüreceksin!”

Aniden, çok sayıda davulun çıkardığı ses havada patladı. Ses direkt çay dükkanının önünden geliyordu. Davullara flütler de katıldı ve çılgınca, gürültülü bir müzik başladı. Bu müziği de, müzisyenleri de gayet iyi tanıyordum. Ne zaman bir festival ya da kutlama olsa gecekondu müzisyenleri bu şarkıyı çalardı. Hep beraber dükkanın kapısının önüne çıktık. Prabaker kalabalığın arasından ne olup bitdğini görebilmek için yanımızdaki banklardan birinin üzerine çıktı.

Büyük bir topluluğun önümüzden geçişini izlerken Didier “Nedir bu? Bir yürüyüş mü?” diye sordu.

“Bu Joseph!” dedi Prabaker eliyle işarete ederek. “Joseph ile Maria! Geliyorlar!”

Biraz uzakta Joseph’le karısı, akrabaları ve arkadaşları tarafından çevrelenmiş, bir törendeki gibi yavaş adımlar atarak bize doğru geliyordu. Önlerinde hoplayıp sıçrayan, fazlasıyla coşkulu bir şekilde dans eden bir grup çocuk vardı. Çocukların bazıları en sevdikleri filmlerdeki dans sahnelerini taklit ediyor, diğerleri birer akrobat gibi sıçrıyor ya da kendilerine has uydurma danslar üretiyordu.

Grubu dinleyip çocukları izlerken Tarık’ı düşündüm. Çocuğu şimdiden özlemiştim. Derken aklıma bir hapishane anısı geldi. Başka bir dünya içindeki o dünyada yeni bir hücreye alınmış, orada küçük bir fare görmüştüm. Hayvancağız bir havalandırma deliğinden her gece hücreme giriyordu. Hapishanedeki yalnızlığımız içinde sabır ve bir şeye takıntı derecesinde odaklanmak, bizim için madendeki mücevherler kadar kıymetliydi. Haftalar boyunca yemek kırıntılarıyla küçük fareyi kandırdım ve onu elimden yemek yemeye alıştırdım. Gardiyanlar rutin bir yer değiştirme sırasında beni o hücreden taşıyınca, yeni gelen ve iyi tanıdığımı düşündüğüm bir mahkuma eğittiğim fareden sözettim. Ben taşındıktan sonra adam beni fareyi görmeye davet etti. Adam, benim yüzümden insanlara güvenen hayvancağızı kolayca yakalamış ve kırık bir cetvelden yapılma haçın üzerinde çarmıha germişti. Fareyi boynundan pamuk bir iple haça bağlarken hayvanın nasıl debelendiğini anlatırken gülüyordu. Adam, hayvanın kıvranan pençelerine raptiyeler batırarak ona uzun süre işkence etmişti.

Yaptıklarımızdan aklanır mıyız? İşkence gören o küçük fareyi gördükten sonra bu soru uzunca bir süre uykularımı kaçırdı. İyi niyetle hareket ettiğimizde bile, sırf dünyanın işleyişine karıştığımız için sorumlusu olduğumuz felaketlere davetiye çıkarıyoruz. Karla bir keresinde *En büyük yanlışlar bir şeyleri değiştirmeye çalışan kişiler tarafından yapılır*, demişti.

Gecekondu çocuklarına, bir filmdeymiş gibi dans edişlerine, maymun gibi oynayıp sıçramalarına baktım. İçlerinden bazılarına İngilizce konuşmayı, yazmayı, okumayı öğretiyordum. Üç ayda öğrendikleri sayesinde şimdiden yabancı turisderden iş almaya başlamışlardı. Yoksa bu çocuklar da elimle beslediğim o fare gibi mi olacaktı? Onların masumiyetini de, ben hayatlarına karışmasam başlarına gelmeyecek bir kader mi ele geçirecekti? Tarık'a arkadaşlık ettim ve ona bir şeyler öğrettim diye çocuğun başına ne gibi işler açılacaktı?

Çift yaklaşırken Prabaker açıklamaya koyuldu. "Joseph karısını dövüyordu. Şimdi de insanlar büyük bir kutlama yapıyor."

Didier hayretle "Eğer bir adam karısını dövdüğünde böyle bir kutlama yapıyorlarsa, öldürdüğünde kim bilir nasıl partiler düzenleniyorlardır?" diye sordu.

Yüksek sesle bağırarak "Adam sarhoştu ve karısını feci şekilde dövmüştü, ailesi ve gecekondu sakinleri de ona bir ceza verdiler," diye açıkladım.

"Ben de Joseph'e sopayla bir iki şaplak atmıştım!" dedi Prabaker mutlu bir heyecanla.

"Son birkaç ayda Joseph çok çalıştı, ayık kaldı ve birçok hayır işledi," diye devam ettim. "Bu da onun cezasının bir kısmıydı ve komşularının saygısını tekrar kazanmasının bir yoluydu. Karısı birkaç ay önce onu affetti. İkisi de çalışıp para biriktirdi. Artık yeterince paraları var ve bugün tatil için yola çıkacaklar."

Didier davullara ve flütlere uyarak hafifçe omuzlarını ve kalçasını oynatarak "Şeey, insanların kutlayabileceği daha kötü şeyler de var," dedi. "Ah, bu arada az daha unutuyordum. Hasan Obikwa ile ilgili meşhur bir hurafe var. Bunu duymalısın."

“Ben batıl inançları olan birisi değilimdir Didier,” diye mırıldandım müziğin gürültüsü arasında.

“Saçmalama!” diye beni azarladı Didier. “Dünyadaki herkes batıl inançlıdır.”

“Bu Karla’nın sözü,” diye cevabı yapıştırdım.

Didier kaşlarını çatarak hatırlamaya çalıştı.

“Öyle mi?”

“Kesinlikle. Bu Karla’nın lafı Didier.”

“İnanılmaz,” diye mırıldandı Didier. “Ben de benim lafım sanıyordum. Emin misin?”

“Eminim.”

“Neyse, farketmez. Hurafeye göre Hasan Obikwa ile tanışan herkes bir gün kendini ister ölü ister canlı, onun müşterisi olarak bulurmuş. Bunu önlemek için ilk tanışmada ona ismini söylememen gerekirmiş. Kimse bunu yapmaz. Ona ismini söylemedin, değil mi?”

Etrafımızı çevreleyen kalabalıktan bir gürültü yükseldi. Joseph ile eşi yaklaşırken Maria’nın yüzündeki umut dolu, cesur gülümsemeyi, Joseph’in de utanç ve kararlılıkla aydınlanan yüzünü gördüm. Maria, en güzel kıyafetinin modern kesimine uysun diye kısa kesilmiş saçlarıyla çok güzel görünüyordu. Joseph kilo vermişti, sağlıklı ve yakışıklıydı. Mavi bir gömlek ve pantolon giymişti. Karıkoca birbirlerine sıkıca yaslanmış, ellerini kenetlemiş, yavaş yavaş yürüyordu. Aile bireyleri arkadan geliyor, kalabalık tarafından atılan paraları ve bozuklukları yakalamak için ellerinde mavi bir şal tutuyordu.

Prabaker dans etmeden duramadı. Banktan atladı ve Joseph’le Maria’ya eşlik ederken bir o yana bir bu yana sallanan kalabalığa katıldı. Platform ayakkabılarının üzerinde yalpalayarak dansçıların ortasına geçti. Sanki sığ bir nehrin üzerindeki taşlara basarak karşıya geçmek istermiş gibi dengede

durmak için kollarını iki yana açmıştı. Dans esnasında dönüp sallanıyor, gülüyor, sarı gömleği parlıyordu. Didier bile sokağa taşan bu eğlence seline kapılmıştı. Didier partiye zarif bir şekilde dans ederek katılmış, yalnızca koyu kıvırcık saçları ve elleri görünecek şekilde kalabalığa karışmıştı.

Kızlar krizantem yapraklarını etrafa atıyorlardı. Yapraklar harikulade beyaz kümeler şeklinde üzerimize yağıyordu. Çift tam yanımdan geçerken Joseph gözlerimin içine baktı. Yüzünde hem gülen hem somurtan bir ifade vardı. Gözleri çatık kaşlarının altında parlıyor, dudakları mutlu bir şekilde gülümsüyordu. Başka yöne bakmadan önce bana iki kere başını salladı.

Joseph bunu bilemezdi ama bu basit davranışıyla hapishaneden bu yana benimle birlikte yaşayan bir kuşkunun yanıtı olmuştu. Joseph kurtulmuştu. Başını sallarken gözlerindeki bakış buydu. Bu kurtuluş ateşiydi. Çatık kaşlı o gülümseme, sevinç ve utancı birleştiriyordu, çünkü ikisi de gerekliydi. Utanç, sevince bir amaç verirken sevinç de utanca ödülünü veriyordu. Biz de Joseph'in sevincine ortak olup acısına şahit olarak onu kurtarıyorduk. Bütün olanlar onun hayatına müdahale etmemizle olmuştu, çünkü hiçbir adam sevgi olmadan kurtarılamazdı.

İnsan ırkını hangisi daha çok tanımlar, zalimlik mi, yoksa bundan utanma kapasitesi mi, diye sormuştu Karla bir keresinde. Bu soruyu ilk duyduğumda oldukça zeki bir soru olduğunu düşünmüştüm ama şimdi daha yalnız ve daha bilge olduğumdan insan ırkını tanımlayanın zalimlik ya da utanç olmadığını biliyordum. Bizi biz yapan bağışlayıcılığımızdır. Bağışlayıcılık olmasaydı, ırkımız sonu gelmez intikamlarla kendi kendini yok ederdi. Bağışlayıcılık olmadan tarih olmazdı. Bu umut olmadan sanat da olmazdı, çünkü her sanat eseri bir açıdan da bağışlayıcılığın yansıtılmasıdır. Hayalgücü olmadan sevgi de olmazdı, çünkü her çeşit sevgi aynı zamanda bağışlayacağınıza ya da bağışlanacağınıza dair verilmiş bir sözdür. Yaşıyoruz, çünkü sevebiliyoruz. Seviyoruz, çünkü affedebiliyoruz.

Davullar yol boyunca ilerledi. Bizden uzaklaşan dansçılar ritme uyup sallanıp yuvarlanmaya, kafalarını rüzgarda sallanan yabani çiçekler gibi sallamaya devam ettiler. Müzik zihinlerimizde bir eko halini alınca, gecekondu hayatı sokaklarda tekrar hakimiyet kurdu. Kendi rutinlerimize, ihtiyaçlarımıza, zararsız, umut dolu planlarımıza döndük yine. Bir süreliğine bizim dünyamız diğerlerinkinden güzeldi, çünkü kalplerimiz ve

gülümseyişlerimiz başımızdan aşağı dökülen ve yüzümüze beyaz birer gözyaşıymış gibi yapışan çiçek yaprakları kadar saf ve temizdi.

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Gecekonduya sınır olan sahil şeridinin kayalıklı yerleri, solunda yer alan sakızağacı bitkilerinden başlıyor ve hilal şeklinde daha derin sulara, Nariman Noktası'ndaki beyaz köpüklü küçük dalgaların olduğu yere kadar uzanıyordu. Muson yağmuru en şiddetli dönemindeydi ama o an yıldırımların aydınlattığı gri-siyah okyanusta yağmurdan iz yoktu. Uzun bacaklı kuşlar sığ bataklığa dalıyor, zayıf ve titrek sazların üzerine yerleşiyordu. Balıkçı tekneleri, körfezin düzensiz dalgalarında ağlarını atıyordu. Çocuklar dalgaların aşındırdığı kayaların olduğu çakılla kaplı sahil şeridinde oynuyordu. Küçük körfezin karşısında zenginlere ait apartmanlar, Point'deki büyükelçiliklere değin sıra sıra uzanıyordu. Kule gibi olan bu yapıların geniş bahçelerinde zenginler geziniyor, temiz havanın tadını çıkarıyordu, gecekondudan bakınca oradaki adamların beyaz gömlekleri ve kadınların rengarenk sarileri, siyah bir ipe benzeyen asfalt yollara dizilmiş renkli boncuklar gibi görünüyordu. Gecekondunun bu kayalık bölgesinde hava temiz ve soğuktu. Sessizlik arada sırada tek tük çıkan sesleri bastıracak kadar yoğundu. Buraya, Coloba Back Körfezi denirdi. İşaretler pek de hayırlı olmadığında, aranan bir adamın ruhsal ve fiziksel yönden yenilenmek, kendini toparlamak için geleceği, şehirdeki birkaç yerden biriydi.

Diğerlerinden daha düz ve daha aşınmış olan bir kayaya oturdum ve bir sigara içtim. O zamanlar sigara içiyordum, çünkü dünyada sigara içen herkes gibi ben de en az yaşamak istediğim kadar, ölmek de istiyordum.

Birdenbire güneş ışığı muson yağmuru bulutlarını bir kenara itince körfezin karşı kıyısındaki apartmanların camları altın rengi güneşin birer aynasıymışçasına göz alıcı bir hale büründü. Daha sonra ufuk çizgisi

boyunca yağmur bulutları tekrar toplanmaya başladı ve yavaşça gökyüzünün parlaklığını örterek onu dalgalı bir denize benzetti.

Bitirdiğim sigaramın izmaritiyle bir sigara daha yaktım, aşk ve seksi düşünmeye başladım. Arkadaşlarının cinsellikle ilgili sır saklamasına asla izin vermeyen Didier'in baskılarıyla, Hindistan'a geldiğimden beri kimseyle sevişmediğimi ona itiraf etmek zorunda kalmıştım. Didier korkuyla nefesini tutmuş, *Ama bu, içkiler arasında, fazla ara vermeye benzer. Bence en yakın zamanda zil zurna sarhoş olmalısın dostum, ne demek istediğimi anlarsın,* demişti. Elbette haklıydı. Ben seksten uzak kaldıkça seks de hayatımda giderek daha fazla önem kazanmaya başlıyordu. Gecekonduda etrafım insanı hafifçe cezbeden birbirinden güzel Hintli genç kızlar ve kadınlarla çevriliydi ama gözlerimin ve düşüncelerimin o tarafa kaymasına hiçbir zaman izin vermedim. Gecekondu doktoru olarak kalmak uğruna, her şeyden vazgeçebilirdim. Yine de hemen hemen her gün turist kızlarla şansım oluyordu. Alman, İtalyan ve Fransız kızlar beni sık sık onlar için satın aldığım otu ya da haşhaşı içmek için otel odalarına davet ediyorlardı. Bu davetlerde, birlikte sigara içme teklifinden daha fazlası saklı olurdu genellikle. Baştan çıkıp şeytana uyma isteğimin ağır bastığı da olmuyor değildi. Fakat bir türlü Karla'yı aklımdan çıkaramıyordum. İçimden bir ses, eğer onu beklemezsem onunla hiç birlikte olamayacağımı söylüyordu. Sevgiden mi, yoksa korkudan mı bu kanıya vardığımı ya da bunun sadece iyi verilmiş bir karar mı olduğunu hala bilmem.

Bu aşkı ne Karla'ya ne herhangi birine ne de kendime açıklayabiliyordum. Başıma gelene dek ilk bakışta aşka kesinlikle inanmazdım. Ama sonra aşka tutulduğumda, bir şekilde vücudumdaki her atom değişmişti sanki. Işık ve sıcaklıkla dolmuştum. Kalbimde doğan bu aşk bütün hayatımı ardından sürüklemeye başlamıştı. Rüzgarın bana getirdiği her seste onun sesini duyuyordum. Her gün hayalimdeki aynada onun yüzünü görüyordum. Bazı zamanlar Karla'yı düşündüğümde ona dokunma, onu öpme ve siyah saçlarının tarçın kokusunu içime çekme arzusu öyle yoğun bir hal alıyordu ki neredeyse nefesim kesiliyordu. Yağmurun yüküyle ağırlaşmış bulutlar, şehrin ve başımın üzerinde dolanırken gri gökyüzünün gerçeğe dönüşmek üzere olan aşkım olduğunu düşünürdüm. Sakızağacı bitkileri benim arzumla titrerdi. Çoğu gece de Karla'nın aşkıyla güneş doğana dek, denizi

heyecanlandırarak kabartanın kıpır kıpır, huzursuz uykum olduğunu düşünürdüm.

Ama Karla bana aşık değildi ve benim de onu sevmemi istemiyordu. Didier beni uyarmak ya da bana yardım etmek niyetiyle bir keresinde insanın gerçekleşmeyecek bir aşka kendini kaptırması kadar üzücü ve acınacak bir şey olmadığını söylemişti. Tabii ki bir yere kadar haklıydı ama ben yine de Karla'dan ve onun beni sevebilme olasılığından vazgeçemiyor ve bana beklememi söyleyen içgüdüyü duymazdan gelemiyordum.

Kadirbhai'ye de bir oğlun babasına karşı duyduğu türden bir sevgim vardı. Arkadaşı Abdül Gani bana Lord Abdül Kadir Han'ın bu şehrin temellerinden biri olduğunu, binlerce kişinin hayatını ona emanet ederek güven içinde yaşadığını söylemişti. Benim hayatım da ona emanet edilen hayatlardın biriydi. Kaderin beni ona bağlayan ağlarını görememememe rağmen kendimi ondan bağımsız da hissedemiyordum. Abdül bilgeliği ve üç büyük sorusunun cevabını arayışından bahsettiğinde, farkında olmadan benim inanacak bir şey ya da biri arayışıma da parmak basmıştı. Ben de aynı bozuk, tozlu yollardan geçmiştim. Ne zaman bir inanışın hikayesini dinlesem, ne zaman yeni bir guru ile karşılaşsam, sonuç hep aynı olurdu. Anlatılanlar inandırıcı gelmez, bilgeler ise kusurlu görünürdü. Her inanış birtakım fedakarlıklar beklerdi. Her öğretmen bazı yanlışlara gözlerimi kapamamı isterdi. Abdül Kadir Han ise benim şüpheli bakışlarıma karşılık bal rengi gözleriyle gülüyordu. Kendi kendime *O aradığım kişi mi*, diye sormaya başlamıştım.

O esnada Johnny Cigar yanıma oturup bir yandan huzursuz dalgaları seyrederken bir yandan da "Çok güzel, öyle değil mi?" diye sordu.

Ona bir sigara uzattım ve "Evet," dedim.

Johnny alçak sesle "Herhalde bizim hayatımız da okyanusta başladı," dedi. "Bundan dört milyar yıl önce. Muhtemelen denizin altında, volkanlar gibi sıcak yerlerde."

Ona bakmak için başımı çevirdim.

“Uzunca bir süre bütün canlılar suda yaşadı. Birkaç yüz milyon yıl önce ise, ki bu dünya tarihinde kısa bir zaman dilimidir, canlılar karada da yaşamaya başladı.”

Aynı anda hem kaşlarımı çatıyor hem gülümsüyordum. Şaşırmıştım. Herhangi bir şeyin Johnny’nin konuşmasını keseceğinden korkarak nefesimi tuttum.

“Bir açıdan da, denizde geçirilen milyonlarca yıldan sonra okyanusu da beraberimizde taşımaya başladığımız söylenebilir. Bir kadın doğum yaparken önce suyu gelir. Çocuk kadının karnındaki suda yaşar ve bu su okyanustaki suyun neredeyse aynısıdır. Tamamıyla aynı oranda tuzludur. Kadının vücudunda küçük bir okyanus oluşturur. Sadece bu da değil. Mesela kanımız ve terimiz. İkisi de neredeyse denizdeki su oranında tuzludur,Gözyaşlarımız da okyanus suyudur.”

Johnny susunca şaşkınlığımı dile getirmeden duramadım.

Belki de biraz sertçe, “Tanrı aşkına, bunca şeyi nereden öğrendin sen?” dedim.

Cesur, kahverengi gözleriyle utangaçça bana dönerek “Bir kitapta okumuştum,” dedi. “Neden? Yanlış mı? Yanlış bir şey mi söyledim? Kitap evimde duruyor. Bakman için getireyim mi?”

“Hayır, hayır... Yanlış bir şey söylemedin, hepsi doğruydu.”

Sessizliğe bürünme sırası bendeydi. Gecekondu sakinlerini yakından tanımama ve onlara borçlu olmama rağmen kibrime yenik düşmüştüm. Onlar beni aralarına kabul etmiş, tüm kalpleriyle bana arkadaşlıklarını ve desteklerini sunmuşlardı. Ama ben Johnny’nin bunları bilmesine şaşırmıştım, çünkü gecekondu sakinlerini takdir etmeme rağmen içten içe onların cahil olduğuna dair bir önyargım vardı. Farkında olmadan, sırf fakir oldukları için, onları cahil diye de damgalamıştım.

Tam o sırada komşum Jeetendra korku dolu bir haykırışla “Lin! Lin!” diye seslendi. Dönüp baktığımızda kayalıkları tırmanarak bize doğru geldiğini gördük. “Lin! Karım! Radham! Çok hasta!”

“Ne oldu? Sorun ne?”

“Çok ağır ishal oldu. Ateşten yanıyor ve kusuyor.” Jeetendra nefes nefeseydi. “Kötü görünüyor. Çok kötü görünüyor.”

“Gidelim,” dedim ve gecekonduya giden çukurlu yola ulaşana dek taşlardan atlayarak ilerledim.

Radha barakasında, ince bir battaniyenin üzerinde yatıyordu. Vücudu acıdan kıvrılmıştı. Giydiği pembe sari gibi, saçları ve yüzü de ter içindeydi. Barakada dayanılmaz bir koku vardı. Jeetendra’nın annesi Chandrika, Radha’yı temizlemeye çalışıyordu ama bu imkansızdı. Biz onu izlerken Radha yine kustu ve bir kez daha altına kaçırdı.

“Ne zaman başladı bu?”

Jeetendra çaresizlikten suratını buruşturarak “İki gün önce,” diye yanıt verdi.

“İki gün önce mi?”

“Sen turistlerle geç vakitlere kadar dışarıda bir yerlerdeydin. Dün gece de Kazım Ali’nin evindeydin. Bugün de sabah erken saatlerden beri yoktun. İlk başta bunun sadece ishal olduğunu düşünmüştüm ama karım çok hasta Linbaba. Onu üç kere hastaneye yatırmaya çalıştım ama hastane yetkilileri kabul etmedi.”

Kesin bir şekilde “Hastaneye gitmeli,” dedim. “Kannın başı dertte Jeetu.”

Jeetendra’nın gözyaşları yanaklarından süzülüyordu. “Ne yapmalı? Ne yapmalı Linbaba?” dedi. “Onu almayacaklardır. Hastanede çok fazla hasta var. Çok fazlalar. Bugün toplam altı saat orada bekledim. Altı saat boyunca dışarıda, diğer hasta insanlarla beraber bekledim. En sonunda kadın eve, buraya dönmemiz için yalvarmaya başladı. Çok utanmıştı. Ben de gelim ve seni aradım. Çok korkuyorum Linbaba.”

Jeetendra’ya su bidonlarındaki suyu dökmesini, bidonu iyice yıkamasını ve temiz su bulmasını, Chandrika’ya suyu on dakika kadar kaynatmasını ve

soğuduğunda Radha'ya içme suyu olarak ondan vermesini söyledim. Jeetendra ve Johnny benimle beraber barakama geldiler. Oradan yanıma glikoz tabletleri ile parasetamol ile kodein karışımı bir ilaç aldım. Bunlarla Radha'nın acısını ve ateşini biraz olsun düşürebilmeyi umut ediyordum. Jeetendra ilaçlarla evine koşmak üzereydi ki Prabaker aceleyle içeri girdi. Beni yakalayan ellerinde ve gözlerinde bir ıstırabın izleri okunuyordu.

"Lin! Lin! Parvati hasta! Çok hasta! Lütfen hemen gel!"

Parvati karnındaki spazm nedeniyle acı içinde kıvranıyordu. Neredeyse bir top gibi büzülmüş sırtına saplanan ağrı yüzünden kollarını, bacaklarını hareket ettirip duruyordu. Ateşi çok yüksekti. Terden sırılsıklamdı. Boş çay dükkanında, ishalin ve kusmanın neden olduğu kokular o kadar yoğundu ki kızın ailesi ve kızkardeşi burunlarını ve ağızlarını bir parça bezle kapatmıştı. Parvati'nin annesi Nandita Patak ile babası Kumar hastalıkla baş etmeye çalışıyordu ama çaresiz, ne yapacağını bilemez bir ifadeleri vardı. O kadar umutsuz ve korku içindeydiler ki kuralları bir kenara bırakıp kızlarını, omuzlarını ve bir göğsünü açıkta bırakan iç çamaşırı üzerindeyken muayene etmeme izin verdiler.

Parvati'nin kardeşi Sita'nın yüzünden büyük bir dehşet okunuyordu. Barakada bir köşeye çömelmiş, hissettiği korku nedeniyle güzel yüzünü buruşturmuştu. Gördüğü sıradan bir hastalık değildi ve Sita da bunu biliyordu.

Johnny Cigar kızla Hintçe konuştu. Sesinin tonu oldukça sert, neredeyse acımasızdı. Johnny kıza kardeşinin hayatının onun ellerinde olduğunu söyledi ve onu korkaklığından ötürü azarladı. Johnny konuştukça kız da yavaş yavaş kendi karanlık korkularından kurtulmaya başladı. Sonunda, sanki Johnny'yi hayatında ilk kez görüyormuş gibi ona baktı. Daha sonra silkinerek yerde emekledi ve kardeşinin yanına gidip ıslak bir havluyla kızkardeşinin ağzını sildi. Johnny Cigar'ın yardım çağrısı ve Sita'nın bu hareketiyle, hastalıkla savaş resmen başlamıştı.

Kolera. Geceyarısına kadar on ciddi vaka ve on iki de kolera şüphesi olan hasta vardı. Ertesi gün şafak sökene kadar altmış ileri vaka ve yüz kadar hastalığın ön belirtilerinden mustarip insan ortaya çıkmıştı. Aynı gün öğleden sonra kurbanlardan ilki öldü. Ölen kapı komşum Radha'ydı.

Bombay Belediyesi Sağlık Birimi yetkilisi Sandeep Jyoti kırklı yaşlarının başında yorgun, zeki, anlayışlı biriydi. Şefkatli gözleri parlayan, terden yağlanmış gibi gözüken koyu cildiyle aynı renk gibiydi. Saçları dağınıktı, adam da sıklıkla konuşurken uzun parmaklarıyla saçlarını geriye doğru atıyordu. Ne zaman hastalardan birinin barakasına girse ya da onlardan biriyle karşılaşsa boynundaki maskeyle yüzünü örtüyordu. Doktor Hamit, Kazım Ali, Prabaker ve benimle birlikte barakamın yakınında durup gecekonduyla ilgili ilk gözlemlerini yaptı.

“Bu örnekleri alıp laboratuarda inceleteceğiz,” dedi Sandeep Jyoti, aldığı kan, tükürük ve dışkı örneklerini metal bir taşıma çantasına koymakla meşgul asistanına dönüp. “Haklı olduğuna eminim Hamit. Kandivli ile burası arasındaki bölgede on iki kolera salgını daha patlak verdi. Genelde küçük çaplı salgınlar ama Thane’dekinde her gün yüz yeni kolera vakası beliriyor. Yerel hastanelerin hepsi aşırı dolu. Yine de muson döneminde olmamız göz önüne alınırsa durum çok kötü sayılmaz. Hastalığın yayılmasını on beş-yirmi yerleşim alanı ile sınırlı tutmayı umuyoruz.”

Bir başkasının konuşmasını, buna yanıt vermesini bekledim ama herkes başını ciddi bir havayla sallamakla yetindi.

Sonunda dayanamayıp “Bu insanları hastaneye yatırmalıyız,” dedim.

Sandeep etrafına bakıp derin bir nefes alarak “Bakın, çok ciddi durumda olanlardan birkaçını alabiliriz, bunu ayarlarım. Ama herkesi hastaneye yatırmamız mümkün değil. Size yalan söylemeyeceğim. Kolera salgınına on yerleşim alanında daha rastladık. Diğer gecekondulara da gittik, onlarda da durum aynı. Hastalıkla burada kendiniz savaşmalısınız. Bunu kendiniz aşmalısınız.”

İçim korkuyla dolmuştu. “Lanet olası aklını mı kaçırdın?” diye söylendim. “Daha şimdiden komşum Radha’yı kaybettik bile. Burada otuz bin insan yaşıyor. Hastalıkla kendiniz savaşmalısınız demek çok saçma. Tanrı aşkına, Sağlık Birimi sizsiniz!”

Sandeep Jyoti asistanının örnekleri çantaya doğru yerleştirdiğinden emin olmak istermişçesine oraya doğru baktı. Yeniden bana baktığında kan çanağına dönmüş gözlerinde öfke vardı. Özellikle de bir yabancının onunla

böylesine hiddetli bir tonda konuşmasına içerlemiş ve bağlı olduğu birimin gecekondu sakinleri için bir şey yapamamasından dolayı mahçup olmuştu. Eğer gecekonduda yaşadığım ve çalıştığım, insanların da beni çok sevdiği ve bana güvendiği bu kadar bariz bir şekilde belli olmasa, adam bana cehenneme gitmemi söyleyebilirdi. Yakışıklı ama yorgun suratından böyle düşüncelerin geçmekte olduğunu anlayabiliyordum. Sandeep hemen sonra dağınık saçlarını eliyle geriye atıp sabırlı, boyun eğmiş, neredeyse şefkatli bir şekilde gülümsedi.

"Dinle, özellikle zengin bir ülkeden gelmiş bir yabancıdan kendi insanımıza ne kadar kötü baktığımızla ya da insan yaşamına ne kadar az değer verdiğimizle ilgili bir vaaz dinlemeye niyetim yok. Sarsılmış olduğunu biliyorum. Hamit bana burada yaptığın iyi işleri anlattı ama anlamalısın ki ben böyle durumlarla şehrin dört yanında savaşıyorum. Maharashtra'da yüz milyon insan var ve hepsine değer veriyoruz. Elimizden gelenin en iyisini yapıyoruz."

Sandeep'in koluna dokunmak için elini uzattım ve içimi çekerek "Buna eminim," dedim. "Üzgünüm. Öfkemi sizden çıkarmak istemezdim. Ben sadece... Burada boyumdan büyük bir işle uğraşıyorum... Sanırım biraz korktum."

"Başka yere gidebilecekken neden burada kalıyorsun?"

Bu soru böyle bir durumda ve böylesi şartlar altında saçmaydı, hatta kabaydı. Hemen cevap veremedim.

"Bilmiyorum. Bu şehri seviyorum. Siz neden burada kalıyorsunuz?"

Sandeep bir an gözlerimin içine baktıktan sonra tekrar kibarca gülümsedi.

Doktor Hamit "Bize nasıl yardım edebilirsiniz?" diye sordu.

"Korkarım elimizden fazla bir şey gelmiyor," dedi Sandeep. Benimle göz göze gelip de yüzümdeki dehşeti görünce kuvvetli bir şekilde iç geçirdi. "Size gelip yardım etsinler diye bu konuda eğitimli birkaç gönüllü bulacağım. Keşke daha fazlasını yapabilseydim. Yine de burada hastalıkla başa çıkabileceğinizden eminim. Şu an düşündüğünüzden çok daha iyi bir

şekilde mücadele edeceğinize kuşku yok. Şimdiden iyi bir başlangıç yapmışsınız. Tuzu nereden buldunuz?”

Hamit hemen “Ben getirdim,” dedi. Çünkü ORT, Kadirbhai’nin cüzamlıları tarafından yasadışı olarak getiriliyordu.

“Ben burada kolera olduğundan şüphelendiğimi söyleyince Hamit ORT’leri getirdi ve onları nasıl kullanacağımı öğretti,” diye ekledim.

ORT ya da Oral Rehidrasyon Tedavisi, 1960’lı yılların sonu ile 1970’li yılların başında yerel doktorlarla ve Bangladeş’deki UNICEF doktorlarıyla birlikte çalışan John Rodhe tarafından bulunmuştu. Onun geliştirdiği oral rehidrasyon solüsyonu damıtılmış su, şeker, tuz ve dikkatli bir şekilde ayarlanmış mineral karışımlarından oluşuyordu. Rodhe, kolera bakterisini almış olan insanları öldüren şeyin vücudun susuz kalması olduğunu biliyordu. Kendilerini öldürene kadar kusuyor, dışkılıyorlardı. Böylece su, şeker ve tuzdan oluşan bir karışımın, sistemlerinden bakteriyi atana kadar insanları hayatta tuttuğunu keşfetmişti. Doktor Hamit’in isteği üzerine Ranjit’in cüzamlıları bana bu solüsyondan kutularca vermişti. Daha ne kadar kutu alabileceğimiz ve daha ne kadarına ihtiyaç duyacağımız konusunda ise hiçbir fikrim yoktu.

Sandeep Jyoti “Size bir miktar daha tuz gönderebiliriz,” dedi. “Onları mümkün olduğunca kısa sürede size ulaştırırız. Şu an şehir çok zor durumda ama size bir grup gönüllü de göndereceğim. Buna öncelik vereceğim. Bol şans.”

Sandeep asistanının peşinden gecekondudan çıkarken acı acı arkasından baktık. Hepimiz korkuyorduk.

Kazım Ali Hüseyin kontrolü eline aldı ve evinin komuta merkezi olacağını bildirdi. Orada bir toplantı düzenledik ve yirmi kadar kadınla erkek bir plan oluşturmak için bir araya geldik. Kolera genellikle sudan kaynaklanan bir hastalıktı. Kolera bakterisi insana kirlenmiş sudan bulaşır ve küçük bağırsağa yerleşerek susuzluğa ve ölüme yol açan ateşe, ishale ve kusmaya neden olurdu. Bu nedenle gecekondunun suyunu arıtarak işe başlamaya ve su depolarım, daha sonra da yedi bin barakadaki her bidonu ve kovayı temizlemeye karar verdik. Kazım Ali bilek kalınlığında bir deste rupi

çıkardı ve onları Johnny Cigar'a vererek ihtiyacımız olan su temizleme tabletlerini ve ilaçları almasını istedi.

Yağmurdan dolayı her yerde oluşan su birikintileri de bakterilerin üremesi için uygun ortamlardı. Gecekondunun stratejik bazı noktalarından başlayarak su yolları kazılmasına karar verildi. Bu yollar dezenfektan ile doldurulacak, gecekonduya giren herkes ayak bileğine kadar gelen bu antiseptik suya basarak geçecekti. Atık maddeler için kullanılacak plastik çöp kovaları kararlaştırılan noktalara yerleştirilecek, her eve antiseptik sabun dağıtılacaktı. Çay dükkanlarında ve restoranlarda kaynar, güvenli yemek ve sterilize kap kacak sunan aşevleri açılacaktı. Ölüleri taşımak ve onları hastaneye götürmek için birtakım bile oluşturulmuştu. Benim görevim oral rehidrasyon solüsyonunun kullanımını takip etmek ve ihtiyaca göre aynı solüsyonun ev yapımı versiyonunu üretmekti.

Çok büyük teşebbüsler ve ağır sorumluluklardı bunlar ama toplantıdaki hiçbir kadın ve erkek bunları onaylarken bir an bile tereddüt etmedi. İnsan yapısı böyledir, kriz esnasında insanda bulunan iyi yanlar hemen açığa çıkar, oysa her şey güllük gülistanlıkken bunları görmek çok daha zordur. Bütün faziletli davranışları şekillendiren yaşanılan sıkıntılar ve zorluk olur. Yine de bana verilen görevi kabul etmemde faziletli olmakla alakası olmayan ve beni utandıran bir neden vardı. Komşum Radha ölmeden önce iki gün boyunca hasta yatmıştı ve benim haberim bile olmamıştı. Sanki bu hastalığın sorumlusu benim gururum ve kibrimdi. Kliniğimi kibirle kurmuştum ve bu da hastalığın üremesine izin vermişti. Bu hastalığa neden olanın yaptığım bir şey olmadığını biliyordum tabii. Ben olsam da olmasam da, er geç bu hastalık gecekonduya yayılacaktı. Öte yandan, kendini beğenmişliğimin beni olan bitene suç ortağı yaptığı düşüncesinden de bir türlü kurtulamıyordum.

Sadece bir hafta önce, sabah kliniği açtığımda kimsenin gelmemesini dans edip içki içerek kutlamıştım. On binlerce kadın, erkek ve çocuktan hiçbiri benim yardımıma ihtiyaç duymamıştı. Dokuz ay önce yüzlerce kişiden oluşan hasta kuyruğu sonunda sıfıra düşmüştü. Ben de sanki bütün gecekonduyu iyileştirmişim gibi o gün Prabaker ile içki içip dans etmiştim. Hastaların evlerine koşturup dururken bu yaptığım kutlama anlamsız ve aptalca geliyordu. Duyduğum utanca suçluluk duygusu da ekleniyordu.

Komşum Radha yatmış ölümle pençeleşirken ben turist müşterilerimle beş yıldızlı otellerde keyif çatıyordum. O nemli yerde yatmış kıvranırken ben oda servisini arayıp daha çok dondurma ve krep siparişi veriyordum.

Kliniğe döndüm. İçerisi boştu. Prabaker, Parvati'ye bakıyordu, Jhonny Cigar ölenleri kaldırma işini üstlenmişti. Barakaların önünde oturan Jeetendra yüzünü elleriyle örtmüş, acısına gömülmüştü. Ona benim için bölgedeki eczanelere gidip ORT araması ve satın alması görevini verdim. Yola doğru ilerleyişini izledim ve Jeetendra için ve hasta olan genç oğlu Satiş için endişelendim. Derken yoldan bana doğru yürümekte olan bir kadın gördüm. Daha kim olduğunu tam seçememişken kalbim onun Karla olduğunu bana çoktan söylemişti.

Sariden sonra dünyadaki en hoş giysilerden biri olan yeşil renkli şalvarla tunik giymişti. Uzun tunik daha koyu bir yeşildi, altında bileğe doğru daralan pantolonu ise açık yeşildi. Üzerinde bir de Hindistan usulü örtülmüş sarı bir şal vardı ve Karla yürüdükçe havalanarak arkasından onu takip ediyordu. Siyah saçlarını sıkıca geriye doğru taramış, ensesinde toplamıştı. Saçını toplama şeklinden dolayı, sığ yerlerinde yer yer sarı toprağın gözüktüğü birer göl gibi görünen iri yeşil gözleri ve siyah kaşları ile mükemmel dudakları, daha da dikkat çekici bir hal almıştı. Dudakları, günbatımında çöldeki kum tepelerinin yumuşak hatlarına sahipti ve kıyıya vuran dalgalar gibi kabarıktı. Kırık dökük yolda bana doğru yürürken hareketleri fırtınada bir o yana bir bu yana sallanan genç bir söğüt ağacı gibiydi.

"Burada ne işin var?"

Karla ağır ağır, tıpkı bir Amerikalı gibi konuşarak "Gördüğüm kadarıyla nezaket kurallarında üzerine yok," dedi ve bir kaşını kaldırıp alaycı bir şekilde gülümsedi.

"Burası güvenli değil," diye onu azarladım.

"Biliyorum. Didier burada yaşayan bir arkadaşına rastlamış. Olanlardan haberim var."

"O zaman burada ne yapıyorsun?"

“Sana yardım etmeye geldim.”

Onun için ölesiye endişelenmiş bir halde “Bana ne için yardım edeceksin ki?” diye çıkıştım.

“Burada ne yapıyorsan onu yapmanda yardım edeceğim. Başka insanlara yardım etmende. Yaptığın bu değil mi?”

“Gitmelisin. Burada kalamazsın. Burası çok tehlikeli bir yer. İnsanlar ölüp duruyor. Daha ne kadar kötüleşeceğini bilmiyorum.”

Karla kararlılıkla bana bakarak sakin bir ses tonuyla “Gitmiyorum,” dedi. İri yeşil gözleri parlıyor, hiç olmadığı kadar güzel görünüyordu. “Sana değer veriyorum ve seninle kalıyorum. Ne yapmamı istersin?”

Elimi saçıma götürdüm ve çaresiz bir halde “Bu çok saçma!” diyerek iç geçirdim.

Karla gülümseyerek ve bu gülümseyişiyle beni şaşırtarak “Dinle,” dedi. “Bu günahlardan arınma olayına sadece senin ihtiyacın olduğunu mu sanıyorsun? Şimdi sakin ol ve söyle, ne yapmamı istersin?”

Aslında yardıma ihtiyacım vardı ve bu yardıma sadece insanlara bakacak biri daha olsun diye ihtiyacım yoktu. Aynı zamanda boğazıma düğümlenen, göğsümü sıkıştıran şüpheler ve korkularla baş etmek için de yardım lazımdı. Cesarete çok değer vermemize rağmen başkaları için, kendimiz için olduğumuzdan daha kolay cesur olabiliriz. Karla’yı seviyordum. Ağzımdan dökülen kelimelerle onu yollamak istesem de gözlerim kalması için yalvarıyordu.

“Şey, yapılacak çok iş var. Ama lütfen dikkadi ol! İyi olmadığını gösteren en ufak bir belirti olduğu takdirde bir taksiye atlayıp arkadaşım Hamit’e gideceksin. Kendisi doktordur. Anlaştık mı?”

“Anlaştık,” diye yanıt verdi Karla. “Nereden başlıyoruz?”

Gecekonduyu dolaşıp hastaları ziyaret ederek ve solüsyonu evlere dağıtarak işe başladık. O zamana kadar kolera belirtisi gösteren kişi sayısı

yüzün üzerine çıkmıştı. Bunlardan yarısının durumu ciddiydi. Her bir hastayla birkaç dakika kalmamıza rağmen işimizi bitirmemiz yirmi saatten uzun sürdü. Bütün bu süre boyunca tek besin kaynağımız steril kaplardan içtiğimiz çorba ve şekerli suydu. Ertesi günün akşamı, ilk defa doğru düzgün bir yemek yemek için oturduk. Tükenmiş haldeydik ama açlığımız, önümüzdeki eti ve sebzeleri çiğnememizi sağladı. Yemekten sonra biraz daha tazelenmiş ve dinlenmiş olarak en ciddi vakaları ikinci kere ziyarete başladık.

Yaptığımız iş oldukça zordu. Kolera ismi, Yunanca *kholera*’dan gelir ve anlamı ishaldir. Kolera salgınının yol açtığı ishalin oldukça kötü bir kokusu vardır ve bu kokuya da asla alışamazsınız. Hastaları ziyaret amaçlı barakalardan birine girdiğimiz her sefer kusma arzusuyla boğuşuyor, bazen de kusuyorduk. Bir kere kusunca da çok fena öğürmeye başlıyorduk.

Karla özellikle çocuklara karşı çok nazik ve sevecendi. O kokunun içinde karanlık, izbe kulübelerde hastaları kaldırıp temizliyor, gözleri önünde ölenler ve kötüleşmeye başlayan salgın karşısında bizlerin de hastalanıp öleceği korkusuna kapılmıyor, moralini bozmuyordu. Uyumadan geçirdiğimiz kırk saatin ardından ona her baktığımda bana gülümsüyordu. Karla’ya aşıktım ve tembel, korkak, bencil ya da kötü huylu bile olsa onu sevmeye devam edecektim ama o cesur, cömert ve merhametliydi. Sıkı çalışıyordu ve iyi bir arkadaştı. Korku, acı ve ölümle iç içe yaşadığımız onca saatten sonra, zaten tüm kalbimle sevdiğim kadından hoşlanmak için bir sürü sebep daha bulmuştum.

İkinci gece sabaha karşı üçte, tamamen tükenmeden önce uyumamız konusunda direttim. Karanlık, boş yollarda yürümeye başladık. Gökyüzünde ay yoktu ama yıldızlar her yanı kaplamıştı. Üç yolun birleştiği oldukça geniş bir yerde elimi kaldırıp Karla’yı susturdum. Hışırdayan bir kumaştan ya da buruşturulup top haline getirilen bir selofan kağıdından çıkıyormuşa benzeyen tiz bir ses geliyordu. Karanlıkta sesin ne yönden geldiğini bilmiyordum ama giderek bize yaklaşmakta olduğunu anlayabiliyordum. Karla’yı tuttum ve onu arkama aldım ve sesin geldiği yeri tahmin etmek için bir sağıma bir soluma baktım. Sonra onları gördüm... Sıçanları.

Karla'yı olabildiğince kendime yakın tutarak fısıltıyla "Kımıldama!" dedim. "Hiç kımıldama! Eğer kımıldamazsan seni de cansız bir nesne gibi algılarlar ama kımıldarsan ısırırlar!"

Sıçanlar yüzlerce, binlerceydi. Gelen siyah dalgalar, bir nehrin dalgaları gibi her yönden akıyor, bacaklarımıza sürtünüyordu. Sıçanlar kocamandı ve kediden bile büyük ve şişmanlardı. Bir güruh halinde yolları kaplamışlardı. Birbirlerinin üzerine basarak geçiyor, ayak bileğimize, hatta dizimize kadar uzanıyorlardı. Sıçanlar, her gece yaptıkları gibi, o gece de yakın marketlerden ve gecekondulardan zengin apartmanların lağım kanallarına doğru göç ederek ilerledi. Binlerce sıçan. Sıçanların akını dakikalarca sürmüş gibi geldi bana ama gerçekte bu kadar uzun sürmemesi gerekirdi. En sonunda gittiler. Yollar çer çöpten arınmış, havayı sessizlik kaplamıştı.

Karla ağzı açık bir halde "Bu da... Bu da neydi böyle?" dedi.

"Lanet olasıcalar her gece bu saatlerde gelir. Kimse bunu önemsemez, çünkü etrafı temizlerler ve eğer barakandaysan ya da dışarıda uyuyorsan sana bir şey yapmazlar. Ama yollarına çıkar ve panik olursan, temizledikleri çöpler gibi seni de temizleyiverirler."

"Hakkını vermek lazım Lin," dedi Karla. "Bir kıza nasıl iyi vakit geçirteceğini biliyorsun." Sesi sakindi ama gözlerinde hala korkunun izleri vardı.

Yorgunluktan bitap düşmüş ve yaralanmadığımıza sevinmiş bir halde birbirimize kenetlendik ve barakamdan içeri yalpalayarak girdik. Çıplak toprağın üzerine serdiğim battaniyenin üzerine uzandık ve diğer battaniyeleri kendimize yastık yaptık. Karla'ya sarıldım. Üzerimizdeki çadır bezine yağmur damlaları düşüyordu. Bir yerlerde uyuyan biri bağırdı ve çıkardığı ses yüzünden gecekondunun sınırındaki vahşi köpekler havladı. Hemen uyuyamayacak kadar yorgun olduğumuzdan ve vücutlarımızın birbirine değmesinin yarattığı cinsel çekim yüzünden uyanık halde, yan yana uzandık ve Karla ağır ağır bana kendi hikayesini anlatmaya koyuldu.

İsviçre'de, Basel'de doğmuştu ve ailesinin tek çocuğuydu. Babası İsviçreli, annesi ise İtalyan kam da taşıyan bir İsviçreliydi. Ebeveynlerinin ikisi de sanatçıydı. Babası ressam, annesi ise koloratür sopranoydu. Karla

Saaranen'in çocukluk yılları, hayatının en mutlu yıllarıydı. Yaratıcı genç çift oldukça popülerdi ve kozmopolit bir şehir olan Basel'deki evleri şairler, müzisyenler, aktörler ve diğer sanatçıların buluşma yeriydi. Böylece Karla dört lisanı anadili gibi konuşmayı öğrenmişti. Sevdiği aryaları öğrenmek için annesiyle saatler geçirirdi. Babasının stüdyosunda da, babasının boş tuvali şekiller ve renklerle doldurmasını izlerdi.

Sonra bir gün Ischa Saaranen, Almanya'da açtığı sergilerden birinden dönmedi. Geceyarısında yerel polis evlerine gelip Anna ile Karla'ya, Ischa'nın arabasının bir kar fırtınası esnasında yoldan çıktığını söyledi. Babası ölmüştü. Bu acı, Anna Saaranen'in hayatını kuşatmış, sesini öldürmüştü Anna Saaranen uyku hapı içip intihar etti. Karla artık yalnızdı.

Karla'nın annesinin erkek kardeşi Amerika'da, San Francisco'da yaşıyordu. Yetim kalmış Karla annesinin mezarı başında, dayısı olan bir yakınının yanında dururken ve daha sonra onunla birlikte ailesine katılmak için yolculuk ederken henüz on yaşındaydı. Mario Pacelli iriyarı, cömert bir adamdı. Karla'ya sevecenlikle ve içten bir saygıyla yaklaştı. Onu da kendi çocuklarıyla bir tuttu ve ailesine kattı. Mario sık sık Karla'ya onu sevdiğini ve Karla'nın da onu sevmesini umduğunu ve ölen ailesiyle birlikte içine gömdüğü sevginin bir kısmını kendisine vermesini dilediğini söyledi.

Ne yazık ki bu sevginin gelişmesi için yeteri kadar zaman geçmedi. Karla'nın dayısı Mario da, Karla'nın Amerika'ya gelmesinden üç yıl sonra bir dağ gezisi sırasında kaza geçirdi ve öldü. Bu defa Mario'nun dul eşi Penelope, Karla'nın hayatını kontrol altına aldı. Penny Yenge, kendi üç çocuğuyla mukayese ettiğinde kızın güzelliğini ve zekasını kıskanıyordu. Karla diğerlerinin arasında parladıkça yengesi de ondan daha çok nefret etmeye başlamıştı. *Didier Birinden yanlış sebeplerden nefret ettiğimizde kinin ve zalimliğin sonu yoktur*, derdi. Penny Yenge de Karla'yı dışladı, onu keyfi olarak cezalandırıp her fırsatta hor görerek küçük düşürüyor ve kızı sokağa atmanın dışında, ona her türlü kötülüğü yapıyordu.

Kendi ihtiyaçları için para kazanmak zorunda olan Karla, yerel bir restoranda her gece çalışmaya ve hafta sonları da bebek bakıcılığı yapmaya başladı. Çalıştığı ailelerden birinin babası, sıcak bir yaz gecesi eve erken ve yalnız döndü. Adam bir partiden geliyordu ve oldukça içmişti. Adam, Karla'nın yakışıklı bulduğu ve zaman zaman hakkında hayaller kurduğu

biriydi. O sıcak yaz gecesi adam yanına geldiğinde nefesindeki içki kokusu ve gözlerindeki vahşi bakışa rağmen adamın ilgisi Karla'nın hoşuna gitmişti. Adam onun omzuna dokununca Karla gülümsedi. Bu, uzun zaman için son gülümsemesiydi.

Karla'dan başka kimse olaya tecavüz demedi. Adam olaya Karla'nın neden olduğunu söylemiş ve Karla'nın yengesi de adamın tarafını tutmuştu. İsviçre'den gelen on beş yaşındaki yetim kız, yengesinin evini terketti ve bir daha asla onunla görüşmedi. Los Angeles'a taşındı, bir iş buldu ve başka bir kızla aynı evi paylaşarak kendi ayakları üzerinde durmaya başladı. Fakat bu tecavüzden sonra Karla'nın erkeklere güveni sarsılmıştı, başka birini sevemedi. Arkadaşlık, cinsellik ya da şefkat gibi sevginin çeşitlerini hissedebilse de, bir başkasına inanarak ve güvenerek duyulan sevgiyi, romantik aşkı yaşama ihtimalini yitirmişti.

Çalıştı, para biriktirdi ve gece okuluna gitti. Karla'nın hayali, hangisi olursa olsun bir üniversiteye gitmek ve İngiliz ya da Alman edebiyatı okumaktı. Ama hiçbir kursu tamamlayamadı. Hiçbir işte uzun süre kalamadı. Bir akıntıya kapılmış gibiydi. Ona güç ve umut veren her şeyi okuyarak öğrenmeye başladı.

"Ya sonra?"

Karla yavaşça "Sonra kendimi bir uçakta, Singapur'a giderken buldum," dedi. "Bir işadamıyla tanıştım, Hintli bir işadamıyla ve hayatım... Sonsuza dek değişti."

Karla içini çekti. Bunun umutsuzluktan mı, yoksa yorgunluktan mı olduğunu anlayamamıştım.

"Bana anlattığına sevindim."

"Neyi anlattığıma sevindin?"

Karla kaşlarını çatmıştı ve cümlenin sonu sertti.

"Hayatını," diye cevapladım.

Karla rahatladı.

“Önemli değil,” dedi hafifçe gülümseyerek.

“Hayır, ben ciddiyim. Bana hayatını anlatacak kadar güvendiğin için minnettarım.”

Karla da gülmeye devam ederek “Ve ben de ciddiydim,” dedi. “Bundan kimseye bahsetme, tamam mı?”

“Tamam.”

Bir süre sessiz kaldık. Yakınlarda bir yerde bir bebek ağlıyordu. Annesinin şefkatli ama aynı zamanda sinirli bir sesle onu yatıştırmaya çalışarak bir şeyler söylediğini duydum.

“Neden Leopold’un Yeri’nde takılıyorsun?”

Karla uykulu sesle “Ne demek istiyorsun?” diye sordu.

“Bilmiyorum. Sadece merak ettim.”

Karla burnundan nefes alarak ağzını açmadan güldü. Başı kolumun üzerindeydi. Karanlıkta yüz hatları belirsizdi, gözleri ise siyah inciler gibi parlıyordu.

“Yani Didier, Modena, Ulla, Lettie ve Vikram, hepsi bir şekilde oraya uyuyor ama sen oraya ait değilsin.”

Karla iç geçirerek “Sanırım ben onlara uymasam da, onlar bana uyuyor,” dedi.

“Bana Ahmet ve Christina’dan bahsetsene,” dedim.

Karla o kadar uzun süre sessiz kaldı ki uyuduğunu düşünmeye başladım ama az sonra sanki bir duruşmada ifade veriyormuş gibi sessizce ve sabit bir ses tonuyla konuşmaya başladı.

“Ahmet bir arkadaşımdı. Bir süreliğine benim en iyi arkadaşım olmuştu. Hiç sahip olmadığım bir erkek kardeş gibiydi. Afganistan’dan gelmişti. Oradaki savaşta yaralanmıştı. Tıpkı bizim yaptığımız gibi, o da Bombay’a iyileşmeye gelmişti. Yaraları o kadar kötüydü ki hiçbir zaman eski sağlığına kavuşmadı. Her neyse, bir bakıma ikimiz birbirimize baktık ve çok yakın iki arkadaş olduk. Kabul Üniversitesinin fen fakültesinden mezun olmuştu ve İngilizcesi mükemmeldi. Ahmet ile kitaplardan, felsefeden, müzikten, sanattan ve yemekten konuşurduk. Harika, çok iyi bir adamdı.”

“Ve onun başına bir şey geldi,” diye araya girdim.

Karla hafifçe gülerek “Evet,” dedi. “Christina ile tanıştı. Başına gelen şey buydu. Christina, Madam Zhou için çalışıyordu. Esmer, çok güzel bir İlalyan kızıydı. Hatta Ahmet’i onunla, Ulla’yla Leopold’un Yeri’ne geldiklerinde ben tanıştırmıştım. O zaman ikisi de Saray’da çalışıyordu.”

“Ulla orada mı çalışıyordu?”

“Ulla, Madam Zhou’nun çalıştırdığı en popüler kızlardan biriydi ama sonra Saray’dan ayrıldı. Maurizio’nun Alman Konsolosluğu’nda bir bağlantısı vardı ve adamla üzerinde çalıştığı bir iş anlaşmasını sonuca ulaştırmak istiyordu. Alman’ın Ulla için deli olduğunu da öğrenmişti. Maurizio, konsolosluk çalışanının yardımları ve bütün parasıyla Ulla’yı Saray’dan çıkarabilmeyi başardı. Daha sonra da Ulla’yı kullanarak Alman’a istediğini yaptırdı. Hemen ardından adamı ortada bıraktı. Duyduğum kadarıyla sonrasında zavallı Alman, keçileri kaçırmış ve kafasına bir mermi sıkmış. İşte o zamandan beri Maurizio, Ulla ona olan borcunu ödesin diye kızı çalıştınyor.”

“Biliyor musun, Maurizio’dan hiç hoşlanmamaya başladım.”

“Kabul, bu kötü bir anlaşma ama en azından Ulla, Madam Zhou’dan ve Saray’dan kurtulmuş oldu. Maurizio’ya da hakkını vermem lazım, bu işin yapılabileceğinin kanıtı odur. Maurizio’dan önce hiçbir kız Saray’dan yüzüne asit fırlatılmadan kurtulabilmiş değildi. Ulla, Madam Zhou’nun yanından ayrılınca Christina da çıkmak istedi. Madam Zhou, Ulla’yı bırakmak zorunda kalmışa ama Christina’nın gitmesine göz yummazdı. Ahmet, Christina’ya deli gibi aşıktı. Bir gece Madam Zhou ile konuşup her

şeyi açıklığa kavuşturmak için Saray'a gitti. Ben de onunla gidecektim. Ben de Madam Zhou ile iş yapar, patronum için oraya işadamlarını götürürdüm. Bu yüzden Madam'ın beni dinleyeceğini düşünüyordum. Fakat o gece bir işim çıktı. Önemli bir müşteriydi ve onu geri çeviremezdim. Ahmet, Saray'a yalnız gitti. Ertesi gün onun ve Christina'nın cesedini birkaç blok ötedeki bir arabanın içinde buldular. Polisler... İkisinin tıpkı Romeo ile Juliet gibi zehir içtiklerini söyledi."

"Bu işi yapanın Madam Zhou olduğunu düşünüyor ve olanlardan ötürü kendini suçluyorsun öyle değil mi?"

"Onun gibi bir şey."

"Lisa Carter'ı oradan çıkardığımız gün, Madam bundan bahsediyordu değil mi? Bu yüzden mi ağlıyordun?"

Karla'nın sesi bütün ahengini ve duygusallığını kaybetmişti. "Eğer bilmek istiyorsan, ikisini öldürmeden önce onlara ne yaptığını anlatıyordu. Ölmelerinden önce onlarla nasıl oynadığını anlatıyordu."

Çenemi sıktım ve ikimizin nefes alıp verişleri birbirine uyumlu hale gelene kadar burnumdan soluduğum havanın sesini dinledim.

Karla, gözleri daha uzun süre kapalı kalıp daha seyrek açılmaya başlamışken "Peki ya sen?" diye sordu. "Artık benim hikayemi biliyorsun. Kendi hikayeni ne zaman anlatacaksın?"

Yağmur damlalarının sesiyle Karla'nın gözlerini kapamasını izledim. Uyumuştu. Onun hikayesinin tamamım dinlemediğimi biliyordum. Bahsetmediği hafif çiziklerin de, en az bahsettiği derin yaralar kadar önemli olduğunu biliyordum. Şeytan detaylarda gizlidir derler. Benim hikayemde de şeytanlar göze batmayan yerlerde gizliydi. Yine de Karla bana çok değerli bir şey vermişti. Yorgunluktan tükendiğimiz bir anda, onu tanıdığımdan bu yana geçen aylar boyunca öğrenemediğim kadar çok şey öğrenmiştim. aşıklar yollarını içgüdü ve güvenle bulur. Onlar, arzu okyanusunda bize yol gösteren yıldızlardır. O yıldızların en parlaklarını, kalp kırıklıkları ve üzüntüler oluşturur, aşığınıza verebileceğiniz en büyük

hediye kederinizdir. Ben de bu yüzden Karla’nın benimle paylaştığı her kederi gökyüzüne işaretledim.

Dışarıda, karanlığın içinde bir yerlerde, Jeetendra karısı için ağlıyordu. Prabaker, Parvati’nin terli suratını kırmızı boyun bağıyla siliyordu. Battaniyelerin üzerinde vücutlarımız birbirine kenetlendi. Karla, hastalıkla ve umutla, ölümle ve galibiyetle kuşatılmış derin bir uykuya dalmıştı. Karla’nın parmaklarını alıp dudağıma götürdüm ve kalbimi sonsuza kadar ona teslim ettim.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Kolera salgınında dokuz kişiyi kaybettik. Bunların altısı çocuktu, Jeetendra’nın biricik oğlu Satiş kurtulmayı başardı ama çocuğun en yakın iki arkadaşı öldü. Her ikisi de İngilizce sınıfımın hevesli öğrencileriydi. Cenaze töreninde, çiçeklerle süslenen o minik tabutların ardından yürüyen çocukların acısı o kadar içtendi ki kalabalık sokaktan geçen birçok yabancı da dua etmek için durdu ve gözyaşlarına hakim olamadı. Parvati hastalığı yenmeyi başardı. Prabaker iki hafta boyunca her gece barakanın dışında bir plastik parçasının altında uyuyarak ona bakıcılık yapmıştı. Sita, çay dükkanında Parvati’nin yerini aldı ve Johnny Cigar’ı her gördüğünde bakışlarıyla bir leopar gibi yavaşça onu izledi.

Karla hastalığın en kötü zamanlarında, altı gün boyunca gecekonduda kaldı ve ilerleyen haftalarda da sık sık ziyarete geldi. Hastalığın bulaşma oranı sıfıra düşüp en ciddi vakalar da hayati tehlikeyi atlattığında, üç kovalık bir duş aldım, temiz kıyafetler giydim ve çalışmak için turistlerin bulunduğu bölgeye doğru yola çıktım. Neredeyse beş parasızdım. Bu yıl yağış çok kuvvetli olmuş, şehrin pek çok bölgesinde yaşanan su baskınları yüzünden, hayatını sokaklardan kazanan karaborsacılar, rehberler, akrobatlar, muhabbet tellalları ve dilenciler zora düşmüştü.

Coloba’da turistlerin dolarlarını kazanmak için büyük bir rekabet vardı ve bu hayat gayet renkliydi. Yemenli sokak satıcıları, üzerlerinde şahin oyması olan kamalar ve Kuran’dan elişi yazmaları havaya kaldırırdı. Uzun boylu, yakışıklı Somalililer, gümüş paralardan yapılmış bilezikleri önlerine dizerdi. Orissa’dan gelen sanatçılar, kurutulmuş ve sıkıştırılmış papaya yapraklarına yaptıkları Taç Mahal resimlerini beğeniye sunardı. Nijeryalılar, oymalı, abanoz ağacından yapılmış değnekler ve onların spiral saplarına saklanan bıçaklar satardı. İranlı mülteciler, ağaçların dallarından sarkıttıkları

terazilerde cilalı turkuaz taşlarını tartardı. Uttar Paradesh'den gelen davul satıcıları yanında altı-yedi davul taşır, bir turist en ufak bir ilgi gösterecek olursa hemencecik doğaçlama bir konser verirdi. Afganistan'dan sürgün edilenler, içinde Afganca yazılar olan ve güvercin yumurtası genişliğinde ametist taşlı, kocaman, gümüş yüzükler sergilerdi.

Mabetlerde kullanılan tütsüleri gümüş tepsilerde satan tütsü satıcıları, ocak temizleyiciler, yorgancılar, ayak masajcıları, kulak temizleyiciler, sıçan yakalayıcılar, yiyecek ve çay taşıyanlar, çiçekçiler, çamaşırcılar, sucular ve bunlar gibi pek çokları da ticaretle örülmüş bu sistemde yerini almıştı. Satıcılarla turistler arasında dansçılar, şarkıcılar, akrobatlar, müzisyenler, falcılar, tapınak rahipleri, ateş yutanlar, maymunlu adamlar, yılanlı adamlar, ayı oynatıcıları ve dilencilerden oluşan bir kalabalık, sokaklarda yaşamını devam ettirir, bazıları da gündüz burada çalışıp akşamları gecekonduya dönerdi.

Bu insanların hepsi, daha hızlı para kazanabilmek için bir şekilde kanuna karşı geliyordu. Aralarında amaca en hızlı ulaşan, en açıkgöz sokak insanları ise yasaları profesyonelce çiğneyen bizler, yani karaborsacılardı. Sokak, beni birkaç sebepten kabul etmişti. İlk neden, benim Hintlilerle pazarlık yapmayacak kadar dikkatli ya da paranoyak turistlere yardımcı olmamdı. İkinci neden, turistlerin istediği ne olursa olsun, benim onları her zaman o işi yapan Hintli işadamına götürmem, pazarlığı kendim yapmamamdı. Üçüncüsü de açgözlü olmamamdı. Aldığım komisyon, saygın, alçakgönüllü dolandırıcıların belirlediği fiyatlar doğrultusunda oluyordu. Komisyonum iyi olduğunda da, kazandığım parayı yine fakir bölgedeki restoranlarda ve otellerde harcıyordum.

Elle tutulmayan ama komisyonlardan ve yapılan mücadelelerden daha da önemli olan bir şey daha vardı. Birçok Hintlinin Avrupalı olarak değerlendirdiği beyaz bir adam çamura öylesine başarıyla ve rahatlıkla bulaşmıştı ki sokaktakiler bundan etkileniyordu. Gurur ve utanç karışımı bir duygu yaşayarak benim varlığımla işledikleri suçları haklı çıkarıyorlardı. Yaptıkları iş çok kötü olsa bir *gora* onlara katılmazdı. Benim düşüşüm, bir şekilde onları kaldırıyordu. Çünkü eğitimli bir yabancı, Linbaba da suçla yaşıyor ve onlar gibi sokaklarda çalışıyordu.

Karaborsada çalışan tek yabancı ben değildim. Avrupalı ve Amerikalı uyuşturucu satıcıları, muhabbet tellalları, kalpazanlar, dolandıncılar, mücevher satıcıları ve kaçakçılar vardı. Bu adamların ikisinin adı George'du. Biri Kanadalı, diğeri İngiliz'di ve ikisi de yıllardır sokaklarda yaşayan ayrılmaz dostlardı. Kimse soyadlarını bilmezdi ve onları ayırmak için burçları söylenirdi. Akrep George ve İkizler George. Zodyak George'ları sahip oldukları ve ellerinde kalan son değerli eşyaları olan pasaportlarını, uyuşturucu almak için satan bağımlılardı. Hindistan'a birkaç haftalığına gelip eroin taşımacılığı yaptıktan sonra ülkelerinin güvenli sularına dönen turistlerle çalışırlardı. Bu turistlerden şaşırtıcı derecede çok olduğundan, Zodyak George'ları onlarla yaptıkları anlaşmalarla hayatlarını kazanırlardı.

Polisler beni, George'ları ve sokaklarda çalışan diğer yabancıları izlerdi ve ne yaptığımızı bilirdi. Hiç kimseye zarar vermediğimizden ve karaborsada iyi işler çıkarıp onların da kazançlı çıkmasını sağladığımızdan bize dokunmazlardı. Kendi paylarını uyuşturucu satıcılarından alır ve bizi kendi halimize bırakırlardı. Bana hiç bulaşmamışlardı.

Kolera salgınının bitmesinden sonraki ilk gün, üç saat içinde iki yüz dolar kazandım. Çok para değildi ama yeterli olduğunu düşündüm. Yağmur, sabahları sağanak şeklinde yağıyor, öğlen ise bazen günlerce sürecek şekilde çiseliyordu. President Otel'in yakınında bir dükkanın bar taburelinde oturmuş, çizgili bir tentenin altında taze sıkılmış meyve suyumu içiyordum ki yağmurun içinden koşarak Vikram çıkageldi.

"Hey Lin! Nasıl gidiyor dostum? Lanet olsun bu yağmura."

El sıkıştık ve Vikram'a da meyve suyu sipariş ettim. Vikram düz, siyah flamenko şapkasını geri attı. Şapkanın ipi boynundan sarkıyordu. Siyah gömleğinde beyazla işlenmiş figürler, başlarının üzerinde kement atıyordu. Gümüş paraların birbirine bağlanmasından oluşan kemerinin ortasında kocaman bir tokası bulunuyordu. Siyah Flamenko pantolonunun dış tarafında, aşağı doğru inen ince beyaz çizgiler göze çarpıyordu. Pantolonun paçasında ise üç küçük gümüş düğme vardı. Yumurta topuklu çizmelerinin üzerinde, dış taraflardaki kopçalara tutturulmuş çapraz ilmikler yer almaktaydı.

“At binmek için hava pek uygun sayılmaz, değil mi?”

“Lanet olsun!” diye söylendi Vikram. “Lettie ve at olayını duydun demek. Dostum, bu haftalar önceydi ama. Seni çok uzun zamandır görmüyorum.”

“Lettie ile işler nasıl gidiyor?”

“Çok iyi sayılmaz.” Vikram bunu söylerken hafifçe içini çekti ama mutlu bir şekilde gülümsemeye devam ediyordu. “Sanırım yola geliyor *yaar*. O çok özel bir hatun. Sevme kısmına geçmeden önce nefret etme kısmından kurtulması gerekiyor. Yine de, bütün dünya deli olduğumu düşünse bile, onu dize getireceğim, göreceksin.”

“Onun peşinden gittiğin için deli olduğunu düşünmüyorum.”

“Öyle mi?”

“Evet. Lettie çok tatlı bir kız. Sen de iyi bir adamsın. İkiniz birbirinize, insanların düşündüğünden daha fazla benziyorsunuz. İkinizin de espri anlayışı var ve ikiniz de gülmekten hoşlanıyorsunuz. Lettie de sen de ikiyüzlülüğe tahammül edemezsiniz. Bence hayata bakış açınız da oldukça benzer. Siz iyi bir çiftsiniz, yani iyi bir çift olacaksınız. Lettie’nin sana saldırırken bile nasıl baktığını gördüm. Senden o kadar çok hoşlanıyor ki seni uzaklaştırıyor. Onun tarzı bu. Sen ısrarlı olmaya devam et, sonunda onu kazanacaksın.”

“Lin... Dostum. İşte bu! Vay anasını! Seni seviyorum dostum. Bunlar duyduğum en güzel sözlerdi. Şu andan itibaren senin arkadaşınım, hatta senin kan kardeşinim. Eğer bir şeye ihtiyacın olursa beni arayacaksın, anlaştık mı?”

“Elbette,” dedim gülümseyerek. “Anlaştık.”

Vikram bir süreliğine sessiz kalarak yağmuru izlemeye koyuldu. Siyah kıvırcık saçları gömleğinin yakasına kadar uzamış, yanlardan ve önden kısaltılmıştı. Bıyığı özenle kesilmişti ve yüzünde keçeli bir kalemin bırakacağı izden biraz daha kalın bir iz bırakıyordu. Yandan bakılınca, suratı çok gösterişliydi. Geniş alnı, şahin gagasını andıran burnu, sıkıca

kapalı bir ağzı ve dikkat çeken bir çenesi vardı. Bana bakmak için döndüğünde, yüzündeki en belirgin yerinin genç, meraklı ve iyilikle dolup taşan gözleri olduğunu farkettim.

Vikram yumuşak bir ses tonuyla “Biliyorsun Lin, onu gerçekten seviyorum,” dedi. Bakışları kaldırıma kaydı, daha sonra çabucak tekrar bana baktı. “O İngiliz kızı gerçekten seviyorum.”

Ben de Vikram’ın ses tonunu ve yüzündeki içten ifadeyi taklit ederek “Biliyor musun Vikram, bunu gerçekten seviyorum,” dedim. “Bu kovboy gömleğini gerçekten seviyorum.”

Vikram benimle beraber gülerek “Ne, bu eski şeyi mi?” dedi. “Hadi dostum, al senin olsun!”

Vikram tabureden ayağa fırladı ve gömleğinin düğmelerini açmaya başladı.

“Hayır, hayır! Sadece şaka yapıyordum!”

“Bu da ne demek? Yani, gömleğimi beğenmiyor musun?”

“Bunu demek istemedim.”

“O zaman gömleğimin nesi var?”

“Gömleğinin hiçbir şeyi yok, sadece onu istemiyorum.”

Gömleği üzerinden çıkarıp bana doğru atarken “Çok geç kaldın!” dedi. “Hem de çok geç kaldın!”

Gömleğinin altına siyah bir atlet giymişti. Siyah şapkası da hala boynundan sarkıyordu. Meyve suyu satan dükkanın tezgahında taşınabilir bir teyp vardı ve o anda yeni bir Hint filminin müziği çalmaya başladı.

Vikram “Hey, ben bu şarkıya bayılıyorum *yaar*” diye yüksek sesle bakırdı. “Müziğin sesini aç baba! *Arre, karro!*”

Adam itaatkar bir edayla sesi maksimuma getirdi ve Vikram dans edip şarkıyı söylemeye başladı. Şaşırtıcı derecede zarif hareketler yaparak kalabalığın arasından dışarı çıkıp hafifçe yağan yağmurun altında dans etti. Bir dakika içinde kaldırımdaki beş-altı genç adam da bu gösteriden etkilendi ve biz onlara el çırpıp tezahürat yaparken onlar da Vikram'la beraber dans etmeye koyuldu.

Vikram yanıma geldi ve iki eliyle bileğimi kaparak beni de dans etmem için sokağa sürükledi. İtiraz edip karşı koymaya çalışmama rağmen diğerleri de beni tutunca, kendimi dans edenlerin içinde buldum. O anda, her zamanki gibi Hindistan'a teslim oldum ve kalabalığın teşvikiyle Vikram'ın adımlarını taklit ederek dans etmeye başladım.

Birkaç dakika sonra şarkı bitince Lettie'nin tentenin altında durmuş, hayretler içinde bizi izlediğini gördük. Vikram, onu karşılamak için koştu. Ben de üzerime düşen yağmur damlacıklarını silkeleyerek yanlarına gittim.

Lettie gülümserken elini kaldırdı ve Vikram'ın bir şey söylemesine engel olarak "Sakın söyleme, bilmek istemiyorum!" dedi. "Ne yapmak istiyorsan yapabilirsin. Merhaba Lin. Nasılsın?"

"İyiyim Lettie. Yeterince ıslanmış mıyım?"

"Evet, yağmur dansınız çok zevkliydi. Karla da birazdan Vikram'la bana katılacaktı, hep birlikte Mahrim'deki caz konserine gidecektik ama Taç'da su baskını yüzünden rehin kalmış. Demin arayıp haber verdi. Gateway tamamen sularla kaplanmış. Taksiler ve limuzinler suyun üzerinde kağıttan gemiler gibi yüzüyormuş. Hiç kimse dışarı çıkamamış. Karla ve diğer herkes otelde mahsur kalmış."

Çabucak etrafıma bakındım ve Prabaker'in kuzeni Shantu'nun, diğer taksiciler gibi restoranların dışında, arabasının içinde oturmakta olduğunu gördüm. Saatime baktım. Üç buçuktu. Balıkçılar bugün yakaladıkları Balıklarla kıyıya çıkmak üzereydi. Vikram ile Lettie'ye döndüm.

"Üzgünüm çocuklar, gitmeliyim!" Gömleği tekrar Vikram'a uzatıp "Gömlek için teşekkürler. Bir dahaki sefere alırım, olur mu? Benim için sakla!" dedim.

Shantu’nun taksisine atlamadan hemen önce pencereden taksimetreyi açtım. Biz önlerinden geçerken Lettie ve Vikram el salladı. Gecekondumuzun bitişiğinde bulunan balıkçıların yerine doğru yol alırken planımı Shantu’ya anlattım. Shantu’nun koyu, yer yer çizgilerle kaplı yüzünü bir gülümseme kapladı ve hayretle başını salladı. Sonra da yağmurlu yolda gaz pedalına biraz daha asıldı.

Balıkçıların yerinde, Prabaker’in yakın arkadaşlarından biri olan ve hastalandığı zaman kliniğime gelen Vinod’dan yardım istedim. Vinod kısa kayıklardan birini seçti. Düz, hafif kayığı taksinin üzerine bağlayıp Radyo Kulübü’ne doğru yola çıktık.

Shantu haftanın altı günü, on altı saat takside çalışıyordu. Oğlunun ve iki kızının kendisininkinden daha iyi bir hayat sürmeleri için uğraşıyordu. Hem eğitimleri için hem de kızlar iyi birer evlilik yaptığında gerekli olacak yüksek miktardaki drahoma için para biriktiriyordu. Her zaman aşırı yorgundu ve fakir bir yaşamın çilelerine katlanıyordu. Vinod ise zayıf ama güçlü kollarıyla tuttuğu balıklarla annesi ile babasına, karısına ve beş çocuğuna bakıyordu. Diğer yirmi fakir balıkçıyla birleşerek bir komite kurmuşlardı. Kaynaklarını ortak kullanmaları onları bir bakıma güvence altına alıyordu ama gelir nadiren yeni bir çift sandalete, okul kitaplarına ya da günde üçüncü öğün yemeğe yetiyordu. Bütün bunlara rağmen amacımı öğrendiklerinde ne Shantu ne Vinod benden para istedi. Onlara ödeme yapmaya çalışmama, hatta parayı gömleklerinden içeri atmak için uğraşmama rağmen buna izin vermediler. İkisi de fakir, yorgun ve endişeliydi ama ikisi de tam bir Hintliydi. Aşk, Hindistan’da yaratılmamıştı ama kesinlikle burada mükemmelleştirilmişti ve bunu size bütün Hintliler söyleyebilirdi.

Anand’ın, Hindistan Konukevi’nin yakınındaki Radyo Kulübü’nün yanından geçen su basmış yola kayığı indirdik. Shantu taksi bozulduğu zamanlar kullandığı yağmurlukla ona iyi şans getiren şoför şapkasını bana verdi. Biz Vinod’la Taç Mahal Oteli’ne ilerlerken bize el sallamayı da ihmal etmedi. Genelde taksilerle, kamyonlarla, motosiklet ve özel arabalarla dolu olan yolda ilerlemeye başladık. Kürekleri her atışımızda su giderek derinleşti, Best Sokağı’nın köşesine geldiğimizde su artık bel hizasındaydı.

Taç, kendini çevreleyen sokaklarda bu tip su baskınlarıyla oldukça çok karşılaşmıştı. Otel granit bloklardan oluşan yüksek bir platformun üzerine kurulmuştu, her girişe on mermer basamak çıkarak ulaşıyordunuz. O sene sel suları oldukça derindi, üstten ikinci basamağa kadar ulaşmıştı. Arabalar suda sürükleniyor, Hindistan Anıtı'nı çevreleyen büyük duvara ve birbirlerine çarpıp duruyorlardı. Biz kayıkla doğrudan otelin ana girişine gittik. Giriş ve kapıların önü, limuzinlerinin suda sürüklenmesini izleyen zengin işadamları, tasarımcı giysileri giymiş kadınlar, aktörler, politikacılar ve onların son moda giyinmiş kızları ve oğullarıyla doluydu.

Karla sanki beni bekliyormuş gibi öne adım attı. Uzattığım eli kabul edip kayığa bindi. Kayığın ortasına oturduğunda yağmurluğu üzerine örttüm ve şapkayı da ona verdim. Karla şapkayı yana yatırarak taktı ve ilerlemeye başladık. Gateway Anıtının muhteşem kemerli bölümünden geçerken Vinod şaırkı söylemeye başladı. Anıtın oradaki akustik çok iyiydi. Vinod'un söylediği şarkı yankı yaparak onu duyan her kalpte bir coşku uyandırdı.

Vinod bizi Radyo Kulübü Oteli'nin önündeki taksi durağına bıraktı. Kayıktan inerken Karla'ya yardım etmek için ona elimi uzattım fakat o kaldırıma atladı ve bir süreliğine birbirimize tutunduk. Şapkanın gölgesinde gözleri daha da koyu bir yeşil gibi görünüyordu. Siyah saçları yağmur damlalarıyla parlıyordu. Nefesi kimyon tohumu ve tarçın kokuyordu.

Sonunda ayrıldık ve onun için bir taksinin kapısını açtım. Karla bana yağmurluğu ve şapkayı verdi ve arabada arka koltuğa oturdu. Kayıkla onun yanına geldiğimden beri tek kelime etmemişti ama taksiciye gideceği adresi hemen söyledi.

"Mahim," dedi. "*Challo!* Mahim bölgesine. Gidelim!"

Taksi yola çıkarken dönüp bir kere bana baktı. Bakışlarında bir emir ya da bir talep vardı, ne olduğuna karar veremedim ve taksiyi uzaklaşana kadar izledim. Vinod ve Shantu da yanımdaydı ve ellerini omzuma koymuşlardı. Vinod'un kayığını tekrar taksinin üstüne yerleştirdik. Shantu'nun yanına oturup kayığı bir elimle tutmak için kolumu dışarı çıkarırken kalabalıkta bir yüz gözüme ilişti. Gördüğüm Madam Zhou'nun hadım hizmetçisi Rajan'dı. Bana bakıyordu ve yüzünden öfke ve nefret okunuyordu.

Gördüğüm bu manzara balıkçıların mahallesine gidene kadar kafamı meşgul etti ama kayığı indirip de akşam yemeği için Vinod ve Shantu'yla sözleşince Rajan'ın hiddet dolu suratını unuttum. Yerel bir restorandan sipariş ettiğim yemekler metal kapların içinde dumanları tüterken oturduğumuz yere, sahile getirildi. Kapları yere serdiğimiz eski bir yelken bezinin üzerinde açtık ve yemek yemek için plastik bir tentenin altında oturduk. Vinod'un ailesi, eşi ve beş çocuğu da Shantu ile benim yanımda yerlerini aldılar. Yağmur yağmaya devam ediyordu ama hava ılıktı ve körfezden esen hafif bir rüzgar akşamın nemini biraz alıyordu. Çok sayıda uzun kayığın yanındaki kumlu sahilde oturduğumuz yer denize bakıyordu. Tavuklu pilav, Malai köftesi, karışık sebze, pilav, köri soslu sebze, kabak kızartması, patates, soğan, karnabahar, tereyağlı ekmek, mercimek ve yeşil mango turşusu yedik. Bu tam bir ziyafetti ve yemeklerini yerken çocukların gözlerinden taşan sevinç, onları seyreden bizlerin yüzünü koca gülüşlerle aydınlattı.

Gece olunca bir taksiyle Coloba'nın turist dolu sokaklarına geri döndüm. Birkaç saatliğine Hindistan Konukevinde bir oda tutmak istiyordum. Otelde doldurmam gereken form konusunda endişelenmiyordum, çünkü Anand'ın adımı yazmayacağını, bir şey imzalamama gerek kalmayacağını biliyordum. Şehirdeki birçok ucuz otelde yapıldığı gibi, biz de aylarca önce bir anlaşma yapmıştık. Bu sayede odayı saat başı fiyatına tutuyor, böylelikle zaman zaman bu odalarda duş alabiliyor ya da özel işlerimi halledebiliyordum. Tıraş olmak, haddinden fazla şampuan ve sabun kullanıp yarım saat duşun altında kalmak istiyordum. Kolera salgınının aklıma gelmeyeceği beyaz fayans döşeli tuvalette oturacak, son birkaç haftayı derimden kazıyacaktım.

Kapıdan içeri girerken beni gören Anand dişlerini sıkarak “Lin, seni görmek çok güzel,” dedi. Gözlerinden sinirli olduğu okunuyordu. Uzun, yakışıklı suratı oldukça ciddiydi. “Bir sorunumuz var. Çabuk gel!”

Anand beni ana koridordaki bir odaya götürdü. Kapıyı bir kız açtı ve bize İtalyanca bir şeyler söyledi. Oldukça perişan ve dağınık bir hali vardı. Saçı darmadağındı ve içinde yemek kırıntıları kalmış gibiydi. Geceliği üzerinden kaymış, kaburgalarını belli ediyordu. Kız bir uyuşturucu bağımlısıydı ve neredeyse uyurgezer bir haldeydi ama uyuşuk halinde bile bir panik vardı.

Yatağın üzerinde genç bir adam yatıyordu. Beline kadar çıplaktı ve pantolonunun önü açıktı. Çizmelerinden biri yerde, biri hala ayağındaydı. Aşağı yukarı yirmi sekiz yaşlarındaydı ve ölmüştü.

Nabzı atmıyordu ve kalp atışı durmuştu. Nefes almıyordu. Aşırı doz onu karanlık kuyunun en dibine savurmuştu ve yüzü kışın en karanlık gününde, sabaha karşı saat beşte gökyüzünün aldığı renk kadar maviydi. Adamın vücudunu yatağa yerleştirdim ve boynunun altına yatak çarşafını katlayıp koydum.

Anand “Pis iş,” dedi kısaca. Sırtını kapalı kapıya dayamış, kimsenin içeri girmemesini sağlamaya çalışıyordu.

Anand’ı duymazdan gelerek genç adama kalp masajı yapmaya başladım. Bu işi gayet iyi biliyordum. Kendim de bir uyuşturucu bağımlısıyken pek çok bağımlıyı aşırı dozdan ölmekten kurtarmıştım. Kendi ülkemde bu işi elli, seksen kez yapmış, yaşayan ölüleri suni teneffüs ve kalp masajıyla hayata döndürmeye çalışmıştım. Genç adamın kalbinin atmasını ve ciğerlerinin çalışmasını umarak on dakika boyunca kalp masajı yaptım. Sonunda öksürerek tekrar nefes aldı. Dizlerimin üstünde durarak kendi kendine nefes alıp verecek kadar güçlü mü diye baktım. Nefes alıp vermesi oldukça yavaştı, daha da yavaşlayarak çok hafif bir hal alınca tekrar kalp masajına başladım. Yaptığım iş çok yorucuydu, kollarımın ve ciğerlerimin bütün gücüyle onun cansız bedenini düştüğü o karanlık kuyunun en dibinden geri çıkarmaya çalışıyordum.

Ben erkek arkadaşı üzerinde çalışırken kız da iki kere kendinden geçti. Anand ona tokat attı ve kendine gelene kadar kızı sarstı. Odaya ayak basışımızdan üç saat sonra tekrar dışarı çıkabilmiştik. Anand da, ben de sanki yağmurun altında durmuş gibi terden sırılsıklam olmuştuk. Bağımlı çift ayılmıştı ve bizden yardım isteyen kız olduğu halde zevk almalarını önledik diye bize kızgınlardı. Kapıyı üzerlerine kaparken çok yakın bir zaman sonra şehirde bir yerlerde bir kapının onların üzerine son kez kapanacağını biliyordum. Uyuşturucu bağımlıları kuyudan aşağı gittikleri her seferinde biraz daha derine düşer ve her seferinde onları oradan çıkarmak biraz daha zorlaşır.

Anand bana borçlanmıştı. Duş alıp tıraş oldum ve yeni yıkanıp ütülenmiş bir gömleği hediye olarak kabul ettim. Daha sonra Anand ile girişte oturarak birer çay içtik. Bazı insanlar size borçlanınca sizden daha az hoşlanmaya başlar, bazılarıysa ancak borçlandıklarında sizi gerçekten sever. Anand bana olan borcundan dolayı gayet rahat gözüküyordu, elimi sıkışı da iyi arkadaşların hiçbir söze ihtiyaç bırakmayan tokalaşmasına benziyordu.

Sokağa adımımı attığımda yanıma bir taksi yanaştı. Arka koltukta Ulla oturmaktaydı.

“Lin! Lütfen arabaya biner misin?”

Ulla’nın endişesi, sesinin inilti gibi çıkmasına neden oluyordu. Solgun, güzel yüzü, korku dolu bir ifadeye bürünmüştü.

Onun yanına oturdum ve taksi yavaşça hareket etmeye başladı. Arabanın içi Ulla’nın parfümü ve sürekli içtiği sigaraların kokusuyla dolmuştu.

Şoföre “*Seedha jao!*” dedi. *Düz git!* “Bir sorunum var Lin. Yardıma ihtiyacım var.”

Bu gece şövalye olma gecemdi. Ulla’nın iri mavi gözlerine baktım ve bir şaka ya da ona takılan bir yorum yapmamak için kendimi tuttum. Korkmuştu ve onu korkutan her neyse, etkisi hala gözlerinden okunuyordu. Bana bakıyordu ama aslında korkuyu görüyordu.

Hıçkırarak “Üzgünüm,” dedi ve çabucak toparlandı. “Sana merhaba bile demedim. Nasılsın? Seni uzun zamandan beri görmedim. İyi misin? Oldukça iyi görünüyorsun.”

Ulla’nın kıvrak Alman aksanı kulağıma hoş gelen bir ezgi yaratıyordu. Ona gülümsedim.

“Ben iyiyim. Sorun nedir?”

“Geceyarısı saat birde benimle olacak birine ihtiyacım var. Leopold’un Yeri’nde. Orada olacağım ve... Senin de yanımda olmanı istiyorum. Bunu yapabilir misin? Orada olur musun?”

“Leopold’un Yeri geceyarısı kapalı.”

“Evet,” derken Ulla’nın sesi bir kez daha titredi. “Ben orada park etmiş bir taksinin içinde olacağım. Biriyle buluşacağım ve yalnız olmak istemiyorum. Benimle orada olur musun?”

“Neden ben? Neden Modena ya da Maurizio değil?”

“Sana güveniyorum Lin. Zaten çok uzun sürmeyecek. Sana para da ödeyeceğim. Bana bir hiç uğruna yardım etmeni istemiyorum. Eğer benim yanımda olursan sana bu iş için beş yüz dolar ödeyeceğim. Olur mu?”

Hayal ettiğimizden daha da kötü bir şey bizi bekliyorken içimizde beliren o duygunun beni uyardığını hissettim. Kader, duyduğumuz ama hiçbir zaman dinlemediğimiz uyarılar vererek bizi adil bir savaşa sürükler. Elbette Ulla’ya yardım edecektim. O, Karla’nın arkadaşıydı, ben de Karla’ya aşıktım. Ondan hoşlanmasam bile Karla için Ulla’ya yardım ederdim. Üstelik Ulla’dan da hoşlanırdım. O güzeldi ve saftı ama saflığı ona acımayacağınız bir sınırdaydı. Tekrar gülümsedim ve şoförden durmasını istedim.

“Merak etme. Orada olacağım.”

Ulla eğildi ve yanağımdan öptü. Taksiden çıktım. Ulla da ellerini taksinin camına koyarak dışarı uzandı. Yağmur damlaları uzun kirpiklerine düşüp gözlerini kırpmasına neden oluyordu.

“Orada olacaksın değil mi? Söz mü?”

“Sabaha karşı birde,” dedim ciddiyetle. “Leopold’un Yeri’nde. Orada olacağım.”

“Söz mü?”

Gülerek “Evet, söz,” dedim.

Taksi uzaklaşırken Ulla gayet sert, neredeyse histerik bir sesle seslendi.

“Beni hayalkırıklığına uğratma Lin!”

Turist bölgesinde amaçsızca yürürken Ulla'yı ve erkek arkadaşı Modenanın Maurizio ile birlikte yürüttüğü işi düşündüm. Didier bana onların başarılı olduğunu ve iyi para kazandığını söylemişti ama Ulla korkmuş ve mutsuz görünüyordu. Didier tehlike ile ilgili bir şeyler daha söylemişti. Kullandığı kelimeleri hatırlamaya çalıştım. Ne demişti? *Büyük risk... Tam hir vahşet...*

Karla'nın oturduğu sokağa geldiğimi farkedene kadar düşüncelere kapılmış gidiyordum. Onun zemin kattaki dairesinin önünden geçtim. Geniş Fransız kapıları açıktı. Gelişigüzel bir esinti tül perdelerini havalandırdı ve içeride yanan bir mumun ışığını gördüm.

Yağmur artmıştı ama anlam veremediğim bir huzursuzluk, yürümeye devam etmeme neden oluyordu. Vinod'un Gateway Anıtının orada söylediği aşk şarkısı aklımdan geçip duruyordu. Muson yağmurunun göle çevirdiği yolda kayıkla gidişimiz gözümün önüne geldi. Karla'nın gözlerindeki emir veren, bir şeyler talep eden bakış, içimdeki huzursuzluğu öfkeye dönüştürüyordu. Ara sıra derin derin nefes almak için yağmurun altında duruyordum. İçimde öfke ve acı vardı. Yumruklarımı sıkmıştım. Kollarımdaki, göğsümdeki ve sırtımdaki kaslar gergindi. Anand'ın otelindeki uyuşturucu bağımlısı İtalyan çifti, ölümü, ölmeyi düşündüm. Siyah gökyüzü sonunda çatlamıştı. Yıldırım, Umman Denizi'nin üzerine atıldı ve kulakları sağır eden bir ses duyuldu.

Koşmaya başladım. Ağaçlar karanlıktı ve yaprakları ıslaktı. Onlar da küçük siyah bulutlar gibi duruyordu. Yollar bomboştu. Hızla akan ve şimşekler çakan gökyüzünü yansıtan su birikintilerinin üzerinden geçiyordum. Bildiğim bütün yalnızlık ve sevgi o an bende toplanmış, kalbim yağmurla şişen bulutlar gibi Karla'nın aşkıyla dolup taşmıştı. Koşmaya devam ettim. Bir şekilde kendimi yeniden o sokakta, onun kapısının önünde buldum. Orada, yıldırımlarla aydınlanarak, göğsüm içimde akan tutkuyla inip çıkarken öylece durdum.

Karla gökyüzüne bakmak için açık kapıların yanına gelmişti. İnce, kolsuz bir gecelik giyiyordu. Beni orada dikilirken gördü ve gözlerimiz birleşti. Kapıdan çıktı, iki basamak indi ve bana doğru yürüdü. Gök gürültüsü sokağı inletti ve Karla'nın gözleri şimşekle doldu. Kendini kollarıma attı.

Öpüştük. Dudaklarımız kelimelere gerek kalmadan hisleri dile getirdi. Dillerimiz zevkle birbirine dolandı. Onlar ne olduğumuzu bildiriyordu. İnsan aşık. Karla'yı aşka boğarken kendim de aşkta boğuldum.

Onu kaldırdım ve kucağımda taşıyarak eve, parfümüyle dolu odaya götürdüm. Karolarla döşeli yere kıyafetlerimizi çıkarıp attık ve Karla beni yatağına aldı. Birbirimize dokunmadan yan yana yattık. Yıldırımın aydınlattığı odada, kolundaki yağmur damlaları tıpkı parıldayan yıldızlara benziyordu. Teni, gökyüzü gibiydi.

Dudaklarımı gökyüzüne götürdüm ve oradaki yıldızları içime çektim. Karla beni içine aldı ve her an büyülü bir hale dönüştü. Nefes alıp verirken sanki dünya da nefes alıyordu. Her anımız bir çağlayan gibiydi. Sarsılarak, birbirimizi iterek, aklın başlattığı ama vücudun kazandığı sıcaklık içinde titredik. Ben onundum. O benimdi. Bedenim onun arabasıydı ve Karla onu güneşe sürüyordu. Onun bedeni benim nehrimdi, ben de denize dönüştüm. Dudaklarımızı birleştiren inilti, sonunda aşıkların ruhlarını kutsayan bir hazza dönüştü.

Bizi içine alan, yavaş yavaş nefes alıp verdiğimiz o sessizlikte, aşkın keskinliği dışında ihtiyaç, arzu, açlık, acı ve diğer her şey anlamsız kaldı.

"Ah, kahretsin!"

"Ne oldu?"

"Tanrım! Saate bak!"

"Ne? Ne oldu?"

Yataktan atlayıp ıslak giysilerime uzanırken "Gitmeliyim," dedim. "Leopold'un Yeri'nde biriyle buluşmam gerekiyor ve sadece beş dakikam var."

"Şimdi mi? Şimdi mi gidiyorsun?"

"Gitmeliyim."

Karla suratını asarak doğruldu. "Leopold'un Yeri bu saatte kapalıdır."

Botlarımı alıp bağlarken “Biliyorum,” diye mırıldandım. Botlarım ve giysilerim sırılsıklamdı ama gece nemli ve sıcaktı. Fırtına ve rüzgar hafifliyordu. Yatağın yanında eğildim ve Karla’nın kalçasını öptüm. “Gitmem lazım. Söz verdim.”

“Bu kadar önemli mi?”

Hafifçe sinir olarak alnımı buruşturdum. Ona söz verdiğimi söylememe rağmen meseleyi uzatmasına bir an için kızmıştım. Aysız gecede Karla çok güzeldi. Ve kızmaya hakkı olan oydu, ben değildim.

Karla’nın kalın, siyah saçlarını okşayarak yumuşak bir tonla “Üzgünüm,” dedim. Birlikte yan yana durduğumuzda kaç defa içimden bu hareketi yapmak geçmişti?

Karla beni dikkatle süzerek alçak sesle “Hadi git,” diye cevap verdi.

Bomboş pazaryerinden geçerek Arthur Bunder Yolu’na koştum. Pazar tezgahlarının üzerine örtülmüş beyaz bezler, soğuk bir morgdaki kadavralara benziyordu. Koşarken ayak seslerim, sanki hayaletler de benimle birlikte koşuyormuş gibi yankılanıyordu. Arthur Bender Yolu’nu geçip Mereweather Yolu’na gelerek büyük malikaneler ve ağaçlarla çevrili bulvarda ilerlemeye devam ettim. Bu saatte, her gün buradan geçen insan kalabalığından eser yoktu.

İlk yol kesişiminde, su baskınına uğrayan sokaklardan kaçınmak için hemen yoldan saptım ve önümde bisiklete binmiş bir polis gördüm. Yolun ortasına doğru koşarken önümden bir bisikletli polis daha geçti. Hemen sonra da yolun sonundaki polis cipini gördüm. Arkamdan yaklaşan ikinci bir cipi ve diğer bisikletli polisleri farketmem uzun sürmedi. Polis cipi yanıma yanaştı, ben de durdum. Cipin içinden çıkan beş adam etrafımı sardı ve birkaç saniyelik bir sessizlik oldu. Polisler sessizliğin içinde adeta onları sarhoş eden tehditkar bir bakışla bakıyor ve hafifçe yağan yağmurun altında gözleri isyanla parlıyordu.

Marathi dilinde “Ne oluyor?” diye sordum. “Ne istiyorsunuz?”

Polislerin başı İngilizce “Cipe bin,” diye emir verdi.

“Bakın, ben Marathi dilini biliyorum sizce de...” diye lafa başlamıştım ki polis şefi sert bir kahkahayla lafımı kesti.

Marathi dilinde “Evet, Marathi dilinde konuşabildiğini biliyoruz namussuz herif,” dedi. Diğer polisler de güldü. “Her şeyi biliyoruz. Şimdi şu cipe bin aşağılık herif, yoksa seni sopalarla iyice dövüp kendimiz bindiririz.”

Üstü örtülü cipe binince beni yere oturttular. Cipte altı adam vardı ve hepsinin elleri benim üzerimdeydi.

Leopold’un Yeri’nin karşısındaki Coloba Polis Merkezi’ne giden iki kısa bloğu geçtik. Polis merkezine girerken Leopold’un Yeri’nin önündeki sokağın boş olduğunu gördüm. Ulla olacağını söylediği yerde değildi. *Bana tuzak mı kurmuştu?* Kalbim korkuyla çarparken bunu düşündüm. Bu çok anlamsızdı ama yine de ne yaparsam yapayım kafamı kurcalayan bu düşünceydi.

Nöbetçi memur bücür ve aşırı kilolu bir Maharashtria’lıydı. O da, diğer arkadaşları gibi kendine iki beden küçük gelen bir polis üniforması giymişti. Bu kadar kötü niyetli olmasının nedeni, belki de içinde bulunduğu rahatsız durumdu. Onda da, etrafımdaki diğer on polis memurunda da iyi huydan eser yoktu ve onların bu somurtkan, çatık kaşlı havaları, bende kahkahalarla gülme isteği yarattı. Ama görevli memur adamlarına hitap ettiğinde, içimdeki bütün kahkaha dürtüsü anında uçup gitti.

Gayet ciddi bir havayla “Şu uğursuz herifi aşağı götürün ve iyice bir dövün,” dedi. Eğer benim Marathi dilini konuştuğumu ve onu anladığımı biliyorsa da bunu belli edecek hiçbir şey yapmadı. Adamlarıyla, sanki ben orada değilmişim gibi konuşuyordu. “Onu şöyle güzelce pataklayın. Eğer mümkünse kemiklerini kırmamaya gayret edin ama iyi dövün. Sonra da hücreye, diğerlerinin yanına atın.”

Koştum. Beni çevreleyen polisleri iteledim ve bir sıçrayışta sahanlığı geçip merkezin çakıl döşeli bahçesine çıktım. Bu yaptığım aptalca bir hataydı ve önümdeki birkaç ay boyunca yapacağım aptalca hatalardan ilkiydi. Karla bir keresinde *Hatalar kötü aşıklardır. Onlardan bir şeyler öğrendikçe, öğrenmemiş olmayı daha da çok dilersin,* demişti. O geceki

yanlışım beni merkezin ön bahçesine çıkarmış, ben de elleri kolları bağlanmış çaresiz bir grup adama toslamıştım.

Polisler beni yol boyunca yumruklayıp tekmeleyerek odaya geri sürükledi. Ellerimi kenevir ipiyle bağladılar ve ayaklarımı birbirine bağlamadan önce botlarımı çıkardılar. Kısa, şişko nöbetçi memur, kalın bir ip çıkardı ve adamlarından beni onunla, bileklerimden omuzlarıma kadar bağlamalarını istedi. Sonra da öfkeden kudurarak benim iplerle bir Mısır mumyası haline sokulmamı izledi. Ardından polisler beni bitişikteki bir odaya götürdü ve yüzüm aşağı bakacak şekilde bir kancaya iplerimden astılar.

Nöbetçi memur dişlerini sıkarak “Uçak...” diye homurdandı.

Polisler beni hızla döndürmeye başladı. Kanca, iplerin arasındaki ellerimi geride tutuyor, kafam aşağı düşüyordu. Orada, aşağı yukarı kavramımı kaybedene kadar sallanıp durdum. Daha sonra da dayak faslı başladı.

Beş ya da altı adam dönmekte olan bedenime ellerinden geldiğince hızlı bir şekilde ve tüm güçleriyle vuruyor, sopalarını vücuduma indiriyordu. Darbeler dayanılmaz bir acıyla yüzüme, kollarıma, bacaklarıma, ayaklarıma inip duruyordu. Bağırmak istiyordum ama dişlerimi sıkıp çenemi kenetledim ve hiç ses çıkarmadım. Bağırdığımı duymalarına izin veremezdim. Sessizlik, işkence gören adamın intikamıdır. Daha sonra eller uzandı ve dönmekte olan bedenimi durdurdu. Yine de oda dönmeye devam ediyordu. Hemen ardından bu sefer beni ters yöne doğru döndürmeye başladılar ve dayak faslı kaldığı yerden devam etti.

İşlerini bitirince beni demir basamaklardan, ayı oynatıcılarına yardım etmek için Prabaker ile çıktığımız demir merdivenlerden sürükleyerek çıkardılar. *Biri bana yardım etmeye gelecek mi,* diye kendi kendime sordum. Kimse o boş sokakta tutuklandığımı görmemişti ve nerede olduğumu bilmiyordu. Eğer Ulla, Leopold’un Yeri’ne geldiyse ve eğer tutuklanmamda parmağı yoksa, burada olduğumu bilemezdi. Peki ya Karla, seviştikten sonra ortadan kaybolmamla ilgili ne düşünecekti? Beni bulamazdı. Hapishaneler, insanlar için kara deliklerdir. Oralardan ne bir ışık ne de bir haber dışarı sızar. Bu esrarengiz tutuklanmayla birlikte, şehrin en karanlık deliklerinden birinde kaybolmuştum. Afrika’ya giden bir uçağa atlamış ve şehirden kaçmış bile olabilirdim.

Peki, neden tutuklanmıştım? Bu sorular kafamda dönüp duruyordu. Benim kim olduğumu gerçekten biliyorlar mıydı? Eğer kim olduğumu bilmiyorlarsa, eğer bunun nedeni benimle hiçbir ilgisi olmayan başka bir şeyse bile, yine de bazı sorular soracak, kimliğimi soruşturacak, parmak izimi alacaklardı. Parmak izim, İnterpol aracılığıyla bütün dünyaya dağıtılmıştı. Gerçek kimliğimi tespit etmeleri an meselesiydi. Birine bir mesaj iletmeliydim ama kime? Bana kim yardım edebilirdi? Kim bana yardım edecek kadar güçlüydü? Kadirbhai. Lord Abdül Kadir Han. Şehrin dört yanında, özellikle de Coloba bölgesindeki bağlantıları sayesinde tutuklandığımı kesin öğrenirdi. Kısa bir süre içinde Kadirbhai bunu haber alırdı. Ona bir mesaj iletmek için elimden geleni yapmalıydım.

Her yanımı uyuşturan iplerle bağlı halde, her seferinde yeni bir darbeyle merdivenlerden yukarı itilirken aklımdan hep aynı cümleyi geçirmeye çalıştım. *Kadirbhai'ye mesaj ulaştır... Kadirbhai'ye mesaj ulaştır...*

Merdivenleri çıkınca beni uzun hapishane koridoruna doğru fırlattılar, görevli memur, mahkumlardan iplerimi çözmelerini istedi ve yumruklarını kalçasına dayayarak hücrenin girişinde durup emrinin yerine getirilişini izledi. Bu sefer de mahkumlar biraz daha çabuk olsunlar diye beni iki-üç kere tekmeledi. İplerden sonuncusu da çözülüp gardiyanlara verilince, beni ayağa kaldırmalarını istedi. Artık bir ölü gibi olan bedenimi tutuşlarını hissettim ve gözlerimi açınca görevli memurun yüzünü buruşturarak güldüğünü gördüm.

Bana Marathi dilinde bir şeyler söyleyip suratıma tükürdü. Ona vurmak için kolumu kaldırdım ama diğer mahkumlar beni tuttu. Mahkumlar beni nazikçe ama aynı zamanda sıkıca yakalamıştı. Beni, kapısı açık ilk hücreye kadar tuttular ve beton yere bıraktılar. Polisin yüzüne bakmak için kafamı kaldırdığımda, adam hemen hücrenin kapısını kilitledi. *Bana işin bitti. Kendini ölmüş say,* gibi bir şeyler söylemişti.

Çelik parmaklıkların kapandığını görünce kalbimi bir soğukluğun sardığını hissettim. Anahtarlar şıngırdadı ve yuvasında döndü. Etrafımdaki adamların gözlerine baktım. Korku ve hınç dolu ölü bakışlar. İçimde bir yerlerde bir davul çalmaya başladı. Sanki bütün vücudum bir yumruk gibi geriliyordu. Ağzımın gerisinde yoğun ve acı bir tat vardı. Onu yutmak için kuvvetli bir şekilde yutkundum ve o zaman hatırladım. Bu nefretin tadıydı.

Benim, onların, gardiyanların ve dünyanın nefreti. Hapishaneler, şeytanların dua etmeyi öğrendiği mabetlerdir. Anahtarı çevirdiğimiz anda kaderin bıçağının yönünü de değiştiririz, çünkü bir adamı kafese kapattığımız her sefer, onu nefrete teslim ederiz.

YİRMİNCİ BÖLÜM

Coloba Polis Merkezi’ndeki ilk katta, çelik kapının ardında dört büyük hücre vardı. Dört odayı bir koridor birbirine bağlıyordu. Koridorun bir tarafından odalara girebiliyordunuz, diğer tarafı ise çelik pencerelerin ardından polis merkezinin dörtgen şeklindeki avlusuna bakıyordu. Aşağıda başka hücreler de bulunuyordu. Ayı Kano’nun tutulduğu hücre de zemin kattaki bu hücrelerdendi. Kısa süreli konuklar, yani gözetim altında yalnızca bir ya da iki gece geçirenler zemin katta tutulurdu. Coloba’nın hücrelerinde bir hafta ya da daha uzun süre geçireceğe benzeyen herkes ise merdivenlerden yukarı çıkar ya da benim gibi sürüklenir, cehennemin kapılarından geçmiş olurdu.

Çelik kapının ötesinde başka kapı yoktu. Dört odanın her birine, ev kapısından biraz daha geniş olan bir kemerin altından geçerek girebiliyordunuz. Odalar aşağı yukarı üç metrekareydi. Koridor ise on altı metre uzunluğunda ve iki adamın yan yana yürürken omuz omuza değerek gedebileceği genişlikteydi. Koridorun sonunda bir pisuar ve anahtar deliği şeklinde alaturka bir tuvalet vardı ve ikisinin de kapısı yoktu. İçme ve yıkanma suyu olarak kullanılan musluk, pisuarın üstündeydi.

Dört oda ve koridor pek rahat olmayacak bir şekilde kırk adamı alabilirdi. Orada geçirdiğim ilk sabah uyandığımda, iki yüz kırk kişi olduğumuzu gördüm. Burası bir karınca yuvası gibiydi ve kolunuzu, bacağınızı her kıpırdatışınızda başka birine çarpıyordunuz. Tuvalet ayak bileğine kadar dışkıyla doluydu ve pisuar taşıyordu. Oradan gelen pis kokular koridorun en ucuna kadar yayılıyordu. Durgun, nemli muson havası her saat başı iniltilerle, konuşmalarla, mırıldanmalarla, şikayetlerle, bağrışmalarla, çığlıklarla ve deliren adamlarla dolup taşıyordu. Orada üç hafta kaldım.

Dört odadan ilkinde, benim de ilk gece uyuduğum yerde, sadece on beş adam barınıyordu. Tuvaletin insanı hasta eden kokusuna en uzak yer burasıydı. Temiz bir odaydı ve içeride uzanacak yer vardı. Bu odada yaşayan adamların hepsi zengindi. En azından içeri, yanlarına girmek isteyen adamları, gardiyanlara rüşvet verip dövdürecek kadar zenginlerdi. Buraya Taç Mahal, burada kalanlara ise *pandrah kumar*, yani *on beş prens* denirdi.

İkinci odada yirmi beş adam bulunuyordu. Bunların hepsinin dolandırıcı olduğunu ve öncesinde en az bir kez hapishanede yattıklarından kendi yerlerini korumak için gayet ciddi kavgalara hazır olduklarını öğrendim. Onların odasına da *chor mahal*, yani *hırsızların ikametgahı* deniyordu. Bu adamlara da Ranjit'in cüzamlıları gibi siyah şapkalar, *kala lopis* deniyordu, çünkü Arthur Yolu Hapishanesi'nde hüküm giymiş hırsızlara hapishane üniformalarıyla birlikte siyah bir şapka da giydiriliyordu.

Üçüncü odada, duvar kenarında omuz omuza oturan ve küçücük alanda ortaya geçip sırayla esneme hareketleri yapan kırk adam vardı. Bunlar ikinci odadaki adamlar kadar sıkı değillerdi ama gururlu ve azimliydiler. Oturdukları küçük alanları sahiplenir, yeni gelenlere karşı korurlardı. Adamlar her gün baskı altındaydı ve içlerinden en az biri her gün yeni gelen ve kendisinden daha güçlü biri tarafından yerinden edilirdi. Yine de üçüncü odadaki adam sayısı kırktı ve nadiren bu sayının üstüne çıktığından, burası da *chaalis mahal*, yani *kırkın ikametgahı* olarak bilinirdi.

Dördüncü oda hücre jargonunda *dukh mahal*, *acı çekenlerin ikametgahı* olarak adlandırılırdı ama çoğu adam buraya Colobalı polislerin verdiği adı kullanmayı tercih ederdi. *Gözlem odası*. Koridora yeni bir adam geldiğinde, bazen ilk odada şansını denemek isterdi. O odadaki on beş adamın hepsi ve koridordaki yalakalar onu tehdit edip uzaklaştırarak *Bir sonraki oda*, diye bağırırdı. Bir sonraki odadakiler de adamı korkutarak uzaklaştırır ve *Bir sonraki oda! Bir sonraki oda adi herif*, derlerdi. Kendini iteleyen vücutlara rağmen adam ikinci odaya girmeyi deneyebilirdi. Eğer oradaki kimse onu tanımıyorsa, kapının yanında o anda kim varsa adamın suratına güzelce bir yumruk indirirdi. *Bir sonraki odaya onun bunun çocuğu!* Eğer adam koridorda uzağa itilirken üçüncü odaya girmeye çalışırsa kapıda duran iki ya da üç adam onu yumruklayıp tekmelerdi. *Bir sonraki oda! Bir sonraki*

oda orospu çocuğu! Yeni gelen kendini en uçtaki odada, yani gözlem odasında bulduğunda, eski bir dost gibi karşılanırdı. *Gel kardeş! İçeri gel dostum!*

İçeri girecek kadar salak olanlar karanlık ve pis kokulu odada sıkışan elli, altmış kadar adam tarafından çırılçıplak soyulurdu. Yeni gelenlerin kıyafetleri, belli bir sıraya göre bekleyen gruba dağıtılırdı. Adamların vücutlarındaki her delik mücevher, uyuşturucu ya da para var mı diye aranır ve ele geçirilen değerli herhangi bir şey hücrenin kralına teslim edilirdi. Orada kaldığım haftalar boyunca hücrenin kralı boyunsuz ve saçları bitişik kaşlarının hemen üstünden başlayan, goril bozması bir adamdı. Yeni adama giyecek kokuşmuş paçavralar verilirdi. Bunlar yeni çalıntı giysilerine kavuşan adamların paçavraları olurdu. Bu aşamadan sonra oraya düşen adamın iki seçeneği vardı. Ya odadan ayrılıp inanılmaz derecede sıkışık olan koridorda yaşayan adamlardan biri olacak ya da odadaki çeteye katılıp soymak için bir başka talihsizin odaya gelişini gözleyecekti. Orada geçirdiğim üç haftada gördüklerime dayanarak dördüncü odada zulümle malına el koyulan her beş adamdan birinin ikinci şıkkı seçtiğini söyleyebilirim.

Koridorda bile bir düzen, durulacak yer için mücadele ve bunun için rakiplerine meydan okuyan adamlar vardı. Ön kapının yakınında ve tuvaletin uzağındaki yerler oldukça değerliydi. Buna rağmen koridorun uzak ucunda bile yerleri mide bulandıran dışkı ve idrar çamuru kaplamıştı ve adalar biraz daha temiz olan küçücük bir alan için birbiriyle dövüşüyordu.

Koridorun sonuna itilmiş birkaç adam bütün gün ve gece ayak bileğine kadar gelen dışkının içinde durur ve sonunda da yere düşüp ölürdü. Ben oradayken bir adam öldü ve birçoğu da uyandırmanın mümkün olmadığı bilinçsiz bir hale girdi. Diğerleri gün be gün, an be an, betondan anakondanın bağırsaklarında ayakta durup hayatlarını yutan yılanın onları geri tüküreceği ana kadar yaşamaya devam edebilecekleri yerleri için kavga etmek zorundaydı.

Günde bir öğün olan yemeğimizi saat dörtte alıyorduk. Genellikle mercimek ve ekmek ya da köri soslu pilav yiyorduk. Sabah erken bir saatde de çay ve bir dilim ekmek veriliyordu. Mahkumlar, biri kapıya yaklaşıp

yemeğini alan, diğeri de yemeğini alıp uzaklaşanlar şeklinde iki sıra oluşuturmaya çalışıyordu ama vücutların birbirine değmesi, dayanılmaz açlık ve birkaç kişinin açgözlülüğü her defasında kargaşaya yol açıyordu. Bazıları bir gün ya da daha fazla süre boyunca aç kalıyordu.

Hücreye girdiğimizde hepimize alüminyum bir tabak veriliyordu ve bu tabak bizim tek eşyamızdı. Çatal-bıçak olmadığından yemeği ellerimizle yiyorduk. Bardak da olmadığından çayı tabaklarımızdan içiyorduk. Fakat tabaklar başka amaçlar için de kullanılıyordu. İlk başta geçici bir tabak işlevi görüyorlardı. Eğer iki alüminyum tabak V şeklinde bükülür ve ayak olarak kullanılırsa üçüncü bir tabağı üstlerine yerleştirebiliyordunuz. Altlarındaki alanda ateş yaktığınızda çayı ya da yemeği ısıtacak bir ocağınız olmuş oluyordu. En ideal yakacak kauçuk sandaletlerdi. Bunlardan biri bir ucundan yakıldığında, diğer ucuna kadar yavaşça yanmaya devam ediyordu. Dışarı çıkan duman keskin ve sertti ve her şeye sinen yağlı bir kurum bırakırdı. Böyle iki ocağın olduğu gözlem odasında yerler ve tavan, tıpkı orada yaşayan adamların suratları gibi isten kapkara olmuştu.

Ocaklar, bu hücrede yaşayan krallar için birer gelir kapısıydı. Belirli bir ücret karşılığı, bir numaradaki zengin adamlar için burada çayı ve yiyecekleri ısıtırlardı. Gardiyanlar, gücü yetenlere gönderilen yiyecek teslimatlarına göz yumardı ama gece olunca dışarıdan hiçbir şeyin yollanmasına izin verilmezdi. Rahatlarının peşinde olan on beş prens, gardiyanlara içinde çay ve yiyecek saklayabilecekleri bir tencere ve birçok plastik bardak ile kap için rüşvet vermişti. Böylelikle her gece dışarıdan gelen teslimadtlar sona erdiğinde, prensler sıcak çay ve atıştırmalık yemeklerin keyfine varabiliyordu.

Alüminyum tabaklar ancak iyice incelip kırılana kadar kullanılabildiğinden her zaman yeni tabaklara ihtiyaç duyuluyordu. Yiyecek, çay ve kauçuk sandaletler paraya çevrilebildiğinden, onlara da her zaman talep vardı. En zayıf adamlar sandaletlerini, tabaklarını ve yiyeceklerini kaybederdi. Onlara yardım etmek isteyen iyi kalpli adamlar, yiyeceklerini hemen yiyip diğerleri de kullansın diye tabaklarını vermek zorundaydı. Çoğunlukla dört adam bir tabağı paylaştığından gardiyanların altı-yedi dakika içinde dağıttığı yemeği almak için herkes acele etmeliydi.

Her gün açlık çeken adamların gözlerinin içine bakmak zorundaydım. Diğer adamlar gardiyanların dağıttığı son birkaç tabak sıcak yemeği elleriyle hızla ağızlarına tıkarken onları izlerlerdi. Her gün beklediklerini, izlediklerini ve yemeği kaçırmaktan korktuklarını görürdüm. Onların gözlerindeki gerçek, ancak amansızca ve çılgınca aç olduğumuzda bildiğimiz bir gerçekti. Ben de bu gerçeği yaşadım ve bunu yaşayarak gören kalbimin bir kısmı asla iyileşmedi.

Her gece Taç Mahal'deki prensler yatmadan önce dört numaralı hücrede ısıtılan sıcak yemeklerini yiyip şekerli çaylarını içmeye devam etti.

Ne yazık ki prensler dahi tuvaleti kullanmak zorundaydı. Bu işlem en fakir mahkum için nasılsa, onlar için de o kadar insanlık dışı ve rezildi. Başka hiçbir şeyde olmasa bile burada eşittik. Bedenlerin, kolların, bacakların arasından geçerek sürdürdüğünüz uzun yolculuk, iğrenç kokulu bataklıkta son bulurdu. Orada zengin adamlar da bizim gibi burun deliklerini bir giysiden kopardıkları bezle tıkar ve kokuyla savaşmak için dişlerinii arasına bir sigara yerleştirirlerdi. Dizlerine kadar sıvanan pantolonlarla ve ellerine aldıkları sandalederiyle yalınayak lağım pisliğinin içinde tuvalete çömelirlerdi. Aslında tuvalet tıkalı değildi ve işlevini yerine getiriyordu ama hapishanede onu her gün bir ya da iki defa kullanan iki yüzden fazla kişi vardı ve tuvalet, anahtar deliği şeklinde deliğini ıskalayanlar tarafından doldurulurdu. En sonunda bu pislikler idrarla birlikte sürüklenmeye başlardı. Pisuara giden zenginler, musluğun altında ellerini ve ayaklarını sabun olmadan yıkar ve yere serilen paçavralara basarak giriş kapısından dördüncü hücreye kadar yürürlerdi. Bir sigara parası ya da yarı içilmiş bir *beedie* sigarası karşılığında pisliğin içinde eğilen adamlar onların ayaklarını siler, böylece prensler koridorda ilerlemeye devam ederdi.

Benim de param olduğu varsayılıyordu, çünkü beyazdım ve yabancıydım. Orada geçirdiğim ilk günün sabahında uyandığımda bir numaralı hücredeki adamlar benim orada kalmamı istedi. Bunun düşüncesi bile midemi bulandırmıştı. Ben sosyalist dernek üyesi ebeveynler tarafından yetiştirilmiştim ve onların sosyal adaletsizlik karşısındaki inatçı nefretlerini paylaşıyordum. Onların prensipleriyle büyümüş ve devrimci bir zamanda böyle bir ailenin üyesi olarak doğduğum için ben de devrimci olmuştum. Annemin de dediği gibi *davaya* olan bağlılığım halen içimde bir yerlerde

vardı. Hem ben bu şehrin en fakirleriyle birlikte bir gecekonduda yaşamıyor muydum? Böylece, çok da istemeyerek onların bu davetini reddettim ve yaşadıkları rahatlığı elimin tersiyle ittim. Bunun yerine ikinci bölmedeki, daha önce de hapishanede yatmış adamlarla mücadele ettim. Kapının önünde küçük çaplı bir boğuşma oldu ama orada hırsızların arasında bir yer için mücadeleye hazır olduğum anlaşılınca bana da yer açtılar. Yine de bana karşı biraz olsun kin beslemişlerdi. Siyah şapkalar, gururlu adamlardı. Beni test edecekleri bir olayın olması için çok uzun zaman geçmesine gerek kalmadı.

Tutuklanışımdan üç gün sonra tuvaletten geriye yapılan uzun yolculuklarımdan birinde, kalabalığın arasından bir adam tabağımı benden almaya çalıştı. Hem Hintçe hem Marathi dilinde, onu kelime bilgimin elverdiğince kaba bir şekilde uyardım ama bu onu durdurmaya yetmedi. Adam benden uzun ve otuz kilo kadar daha ağırdı. Elleriyle tabağıma yapıştı ve tabağı çekiştirmeye başladık ama ikimizin gücü de onu çekip almaya yetmiyordu. Herkes susmuştu, nefes alıp vermeleri etrafımızda sıcak bir hava yaratıyordu. Ya teslim olacak ya da bu işin üstesinden gelecektim. Ya bu dünyada yerimi sağlamlaştırır ya da teslim olur ve koridorun sonundaki bataklıkta kendime bir yer edinirdim.

Adamın tabağı tutarken kullandığı gücü bir kaldıraç gibi kullanarak burnuna beş, altı, yedi defa kafa attım ve adam geri çekilmeye çalışırken çenesine vurmaya başladım. Kalabalığın arasında bir panik yaşandı ve bir düzine kadar el bizi itip kakmaya, bizi birbirimize çarpmaya başladı. Korkmuş adamların arasında kollarımı kımıldatamadığımdan ve tabağı bırakmak istemediğimden adamın suratını ısırdım. Dişlerimle, adamın kanı ağzıma gelene kadar yanağını ısırdım. Adam tabağı bıraktı ve bağırmaya başladı. Çırpınarak koridordaki kalabalığı geçerek çelik kapıya kadar gitti. Onu yakalamak için takip ettim. Adam demir parmaklıklara tutunmuş yardım çağırıyordu. Gardiyan tam anahtarını çevirirken adam elimden kaçmayı başarmasına rağmen onu tişörtünden yakaladığım için bir süre olduğu yerde koşmaya çalıştı. O sırada tişört yırtıldı ve elimde bir bez parçasıyla kalakaldım. Adam, gardiyanın arkasında durdu ve sırtını duvara verdi. Yüzü ısırdığım yerden, yanağından yarılmıştı ve burnundan aşağıya, boynuna ve göğsüne kan akıyordu. Kapı kapandı ve polis esrarlı bir şekilde gülümseyerek bize baktı. Elimdeki bezi, yüzümü ve ellerimi temizlemek

için kullandım. Tatmin olmuş bir halde bez parçasını kapıya doğru attım. Döndüm ve sessiz kabalığın arasında ilerleyerek bir kez daha hırsızların odasındaki yerimi aldım.

Yanımda oturan genç adam İngilizce olarak “'İyi hareketti kardeş,” dedi.

“Pek sayılmaz,” diye cevap verdim. “Kulağına hedef almıştım.”

Adam dudaklarını büzerek “Hım,” dedi. “Yine de bize burada verdikleri yemekle kıyaslarsan yanağı, kulağından daha besleyici olmuştur, öyle değil mi? Senin olayın ne?”

“Bilmiyorum.”

“Bilmiyor musun?”

“Beni gecenin bir yarısı tutuklayıp buraya getirdiler. Neden burada olduğumu ya da beni neyle suçladıklarını söylemediler.”

Ben ona neden burada olduğunu sormadım, çünkü Avustralya’da hapishanedeyken hırsızlardan öğrendiğim kurallardan biri de bir adama onunla arkadaş ya da düşman olmaya karar vermeden ne suç işlediğini sormamaktı.

“Sana iyi bir dayak atmışlar dostum.”

“Evet, buna uçak diyorlardı.”

Adam omuzlarını kaldırıp göz kırparak “Vaay!” dedi. “O lanet uçaktan nefret ederim dostum! Bir keresinde beni iple öyle sıkı bağladılar ki kolumu tekrar hissetmem için üç gün geçmesi gerekti. Biliyorsun, seni döverlerken iplerden dolayı vücudun da şişiyor. Benim adım Maheş. Senin adın ne?”

“Bana Lin derler.”

“Lin mi?”

“Evet.”

“İlginç bir isim dostum. Adamın yüzünü yemeden önce, ona Marathi dilinde orospu çocuğu gibi şeyler demeyi nereden öğrendin?”

“Bir köyden.”

“O köy neresiyse oldukça sıkı bir yer olmalı.”

Polis beni tutukladığından beri ilk defa gülümsedim. Hapishanede insan gülümserken temkinli davranır, çünkü ilkel adamlar bunu bir zayıflık göstergesi, zayıf adamlar bir işaret, gardiyanlar ise yeni işkencelere davetiye demek olan provokasyon olarak algılar.

“Küfürleri burada, Bombay’da öğrendim,” diye açıkladım. “Burada insanlar genellikle ne kadar kalır?”

Maheş içini çekti ve geniş, esmer suratı düşünceli bir şekilde asıldı. Kahverengi gözleri öyle çukurdaydı ki sanki bir şey saklıyor ya da çizik kaşlarının altında kendine sığınak arıyor gibiydi. Birden çok kez kırıldığı belli olan geniş burnu, normalde küçük ağzının ve yuvarlak çenesinin vereceği ifadeyi çok daha sertleştiriyordu.

Maheş gözlerindeki ışık biraz sönerek “Bunu kimse bilmez kardeşim,” diye yanıtladı. Bu Prabaker’in vereceği tarzda bir cevaptı ve birdenbire kalbimi dolduran yalnızlıkla küçük arkadaşımı özledim. “Buraya senden iki gün önce geldim. İki üç hafta içinde Yol’a giden bir kamyonda olacağımıza dair bir söylenti var.”

“Yol mu?”

“Arthur Yolu Hapishanesi dostum.”

“Dışarıdaki birine bir mesaj ulaştırmalıyım.”

“Bunun için beklemelisin Lin. Buradaki polisler sana yardım etmememizi söyleyip duruyor. Sanki biri üzerine lanet koymuş gibi. Muhtemelen sırf seninle konuştuğum için başım derde girecek ama ne farkeder ki.”

“Dışarıya bir mesaj iletmeliyim,” diye tekrar ettim.

"Buradan çıkan adamlardan hiçbiri sana yardım etmeyecektir Lin. Onlar bir çuval dolusu kobradan korkan fareler gibidir. Ama Arthur Yolu'ndan dışarıya mesaj gönderebilirsin. Orası oldukça büyük bir hapishanedir, problem olmaz. İçeride on iki bin adam var. Hükümet çok daha az adamın olduğunu söylüyor ama biz o hapishanede on iki bin adam olduğunu biliyoruz. Yine de orası, buradan daha iyi. Eğer sen de oraya gideceksen, muhtemelen benimle birlikte üç hafta içinde orada olursun. Benim suçum hırsızlık. İnşaatlardan bakır teller, plastik borular çalmak. Ay'nı suçtan daha önce de üç kez hapis yattım, bu da dördüncü seferim. Ne diyebilirim ki? Ben yasaya karşı gelen seri saldırganın tekiyim. Eğer şanslıysam üç, şansızsam beş yıl ceza alırım. Eğer sen de Arthur Yolu'na gidersen benimle gidersin. O zaman mesajlarını hapishane dışına ulaştırırız. *Thik hain?* O zamana kadar sigara içer, Tanrı'ya dua eder ve tabaklarımızı almaya çalışan orospu çocuklarını ısırırız, *na?*

Üç hafta boyunca aynen bunları yaptık. Çok sigara içtik, dualarımızla yeri göğü inlettik, bazı adamlarla kavga ettik, sigara içme, dua etme ve kavga etme isteğini kaybetmiş bazılarına da destek olduk. Bir gün geldiler ve parmak izlerimizi almak için parmaklarımızı siyah mürekkebe batırıp gerçeği, yalnızca gerçeği söyleyeceğimizi yazan bir kağıda parmak bastırdılar. Hemen sonra da Maheş ve diğer adamlarla birlikte eski bir hapishane kamyonetine bindirildik. Otuz kişi bile kamyonet için fazlayken biz arkada seksen adamdık. Ardından sevdiğimiz şehrin sokaklarından hızla geçerek Arthur Yolu Hapishanesi'ne götürüldük.

Hapishaneye girince gardiyanlar bizi çekerek kamyonetten indirdi ve yere çömelmemizi istedi. Diğer gardiyanlar da birer birer hapishane kaydımızı yapıp bizi içeri aldı. Çömelerek ve yere bakarak ilerlemek dört saat sürdü. Beni en sona bırakmışlardı. Gardiyanlara Marathi dilini anladığımı söylemişlerdi ve onlarla yalnız kaldığımda komutanları Marathi dilinde ayağa kalkmamı isteyerek bu bilginin doğruluğunu test etti. Ağrıdan kaskatı olmuş ayaklarıma rağmen ayağa kalktım ve adam benden tekrar çömelmemi istedi. Çömeldiğimde de yine ayağa kalkmamı emretti. Etrafımı çeviren gardiyanların nasıl eğlendiğini görünce bu oyunun sonsuza kadar sürebileceğini düşündüm ve oyunu sürdürmeyi reddettim. Adam bana emir vermeye devam etti ama onu duymazdan geldim. Sonunda o da sustu ve birbirimize yalnızca hapishanelerde ve savaş alanlarında bakılan bir bakışla

baktık. Sessizliği tüm vücudunuzda hissedebiliyordunuz. Bu tadabileceğiniz, koklayabileceğiniz ve kafanızın arkasında siyah boşlukta duyabileceğiniz bir sessizlikti. Zamanla polis şefinin yüzündeki hain gülümseme yerini nefrete bıraktı. Adam ayaklarımın dibine tükürdü.

Dişlerini göstererek ve tıslayarak konuşmaya başladı. “Raj zamanında bu hapishaneyi İngilizler inşa etti,” dedi. “Burada Hintlileri zincirlediler ve onları kırbaçlayıp ölene kadar sallandırdılar. Şimdi hapishaneyi biz yönetiyoruz, İngiliz mahkum da sensin.”

Marathi dilinin elverdiğince kibar bir tonda söze başlayarak “Afedersiniz bayım ama ben İngiliz değilim, Yeni Zelandalıyım,” dedim.

Adam yüzümü tükürüğüyle ıslatarak “İngilizsin!” diye bağırdı.

“Korkarım ki değilim.”

“Evet! İngiliz’sin! İngiliz!” Bir kere daha yüzündeki gülümseme kötü bir hal almıştı. “İngilizsin. Biz de hapishaneyi yönetenleriz. Sen şuradan git!”

Hapishanenin içlerine doğru ilerleyen kemerli bir yolu işaret ediyordu. Kemerden geçince sağa doğru keskin bir dönüş vardı ve ben de tıpkı bütün hayvanların içgüdüyle bileceği gibi orada beni bir tehlikenin beklediğini biliyordum. Beni oraya yönlendirmek için gardiyanlar coplarıyla sırtıma vurdu. Sendeleyerek ilerleyip sağa döndüm. Uzun koridorun iki yanı boyunca yirmi kadar adam ellerinde bambu sopalarıyla beni bekliyordu.

Bu cezayı kimsenin bilemeyeceği kadar iyi biliyordum. Bir başka ülkede, Avustralya’da kaçtığım hapishanede de bu acı tünelinden geçmiştim. Oradaki gardiyanlar uzun bir koridor boyunca aralarından koşarak geçirtip küçük egzersiz avlusuna çıkarırdı bizi. Biz koşarken coplarını üzerimize savurur, sıranın sonundaki çelik kapıya kadar tekmelerlerdi.

Bombay’daki Arthur Yolu Hapishanesi’nin göz kamaştıran elektrik aydınlatmasında yeni tünelin önünde durdum ve içimden gülmek geldi. *Hey çocuklar, biraz daha orijinal olamaz mısınız,* demek istedim. Fakat konuşamadım. Korku bir adamın ağzını kurutur ve nefret de onu boğar. Bu

yüzden nefreti tanımlayacak harika bir söz yoktur. Gerçek korku ve gerçek nefrette söze yer yoktur.

Yavaşça öne doğru yürüdüm. Adamlar beyaz gömlek ve şort giymişti, başlarında beyaz şapka, bellerinde beyaz deri kemer vardı. Kemerlerinin tokalarının üzerinde sayılar ve bir yazı olduğunu gördüm. Yazıda *Mahkum Nezaretçisi* yazıyordu. Çok geçmeden bu adamların hapishane gardiyanları olmadığını öğrendim. İngilizlerin zamanındaki Raj döneminden alınan Hindistan hapishane sisteminde, gardiyanların hapishanenin işleyişiyle ilgili görevleri yoktu. Alışkanlıkları, kuralları ve disiplini sağlamak maıhkum nezaretçilerinin göreviydi. Suçlu bulunmuş katiller ve diğer ağır cezaya çarptırılmış olan mahkumlar, on beş yıl ya da daha fazla süre ceza alırdı. Cezanın ilk beş yılında sıradan mahkumlar olarak kalır, ikinci beş yılda mutfakta, çamaşırhanede, temizlik işlerinde çalışma ayrıcalığına hak kazanır, üçüncü beş yılda ise şapkayı, demir kemeri ve bambu sopasını hakeder ve mahkum nezaretçisi olurlardı. İşte o zaman, yaşam ve ölüm artık onlara bağlıydı. Bir nevi gardiyan olmuş, suçlu bulunmuş katillerden oluşan iki sıra adam tünelde beni bekliyordu. Sopalarını kaldırmış, bana odaklanmışlar, hızlı koşup da onları bana acı verme şansından mahrum bırakma olasılığımı tartıyorlardı.

Koşmadım. Keşke içimde bulduğum asil ve cesur bir güçten dolayı koşmadığımı söyleyebilsem ama bu doğru olmaz. Bunu daha sonraları da çok düşündüm. O yürüyüşü belki bin defa gözümde tekrar canlandırıp düşündüm ama her seferinde neden böyle yaptığımdan daha da az emin olabildim. Bir keresinde Kadirbhai bana *Her erdemli davranışın ardında karanlık bir sır vardır ve aldığımız her risk çözülemeyen bir gizeme sahiptir*, demişti.

Adamların arasından yavaşça yürürken sahilden Hacı Ali'deki camiye, ayışığının aydınlattığı denizde yelkenli bir gemi gibi duran camiye giden beton yolu hatırladım. Azizin anıtı, dalgaların arasından suyun üzerinde yüzen evlere yapılan o yolculuk, şehirle ilgili hatırlamayı en çok sevdiğim görüntülerden biriydi. Bana göre bu görüntü, sevdiğin kadın uyurken onun yüzünde gördüğün meleğe eşdeğer güzellikteydi. Beni kurtaran da belki sadece bu güzellik olmuştu. Şehrin olabilecek en kötü, en adaletsiz yolunda

yürüyor, bir yandan da onda bulduğum eşsiz güzelliği, azizin türbesinin beyaz minarelerini, ona giden suyun üzerindeki yolu hatırlıyordum.

Bambu sopaları uğuldayarak üzerimde patladı ve kollarıma, bacaklarıma, sırtıma indi. Bazı darbeler kafama, boynuma ve yüzüme geldi. Güçlü bir şekilde, güçlü kollarla savrulan darbeler, yanık ile elektrik çarpması arasında bir acı veriyordu. Sopaların ucu ayrıktı ve indikleri noktada jilet kesiği gibi kesikler açıyorlardı. Kan yüzümden ve kollarımdan aşağı akmaya başladı.

Yürüyebildiğim kadar yavaş bir şekilde yürümeye devam ettim. Darbe ler yüzüme ve kulağıma geldiğinde irkiliyordum ama hiçbir zaman yüzümü ellerimle kapamaya çalışmadım. Ellerimi iki yanımda tutmak için kotuma yapıştım. Kudurmuş gibi bir vahşetle başlayan saldırı, ben ilerledikçe azaldı. Sonunda tek tük bir-iki vuruşa kadar indi. Sıradaki son adamların arasına geldiğimde tamamen kesildi. Adamların benim halimi görünce bakışlarını ve sopalarını indirdiğini görmek bir çeşit zaferdi. Avustralya hapishanesinin eskilerinden biri bir keresinde bana *Hapishanede kazanabileceğin tek zafer ayakta kalmaktır*, demişti. Fakat hapiste ayakta kalmak, hayatta olmaktan daha çok şey ifade eder. Hapishane jargonunda ayakta kalan yalnızca vücut değildir. Ruh, azim ve kalp de sapasağlam ayakta kalmalıdır. Eğer bunlardan biri kırılır ya da parçalanırsa, hapishane kapılarından canlı çıksa da, o adam aslında ayakta kalmış sayılmaz. Bazen kalbin, azmin, ruhun küçük zaferleri için bedenimizi ateşe atarız.

Nezaretçilerden ve gardiyanlardan bir kısmı beni birçok bloktan oluşan hapishanedeki bloklardan birine götürdü. Geniş, yüksek tavanlı oda yirmi beş adım uzunluğunda, on adım genişliğindeydi. Odada, binanın çevresindeki açık alanlara bakan parmaklıklı pencereler ve iki uçta birer tane uzun çelik kapı yer alıyordu. Bir girişin yanında bulunan banyo bölümünde üç tane temiz alaturka tuvalet vardı. Gardiyanlar o gece bizi kilitlediğinde, içeride yüz seksen mahkum ve yirmi nezaretçi bulunuyordu.

Odanın dörtte biri nezaretçilere ayrılmıştı. Onların kendilerine ait temiz battaniyeleri katlanmış, uzun duvarlar boyunca yan yana serilmişti. Bizler de dar battaniyelerin üzerinde sırt sırta vererek uzanıyorduk. Kafalarımız duvara değiyor, ayaklarımız odanın ortasına doğru bakıyordu. Parlak ışıklar bütün gece boyunca açık kaldı ve nöbetçi nezaretçiler sırayla içeride

yürüdü. Hepsinin boynunda, eğer başa çıkamayacakları bir durum olursa gardiyanları çağırmak için zincirle asılı düdükler vardı. Çok geçmeden nezaretçilerin bu düdükleri kullanmamayı tercih ettiğini ve baş edemeyecekleri çok az olay olduğunu gördüm.

Nezaretçiler bana yüzümdeki, boynumdaki ve kollarımdaki kurumuş kanı yıkamam ve kusursuz derecede temiz tuvaleti kullanmam için beş dakika verdi. Odaya döndüğümde odanın kendilerine ait kısmında uyumamı teklif ettiler. Hiç kuşkusuz beyaz cildimden yola çıkarak paralı olduğum sonucuna ulaşmışlardı. Az da olsa, o tünelden yürüyerek geçmemden de etkilenmiş olabilirlerdi. Onların bunu teklif etme sebebi ne olursa olsun, ben bu teklifi kabul edemezdim. Çünkü karşımdakiler sadece dakikalar önce beni döven, gardiyanmış gibi davranan adamlardı. Tekliflerini reddettim. Bu yaptığım büyük bir hataydı. Battaniye yığınından bir tane battaniye alıp odanın uzak köşesine yürüyüp Maheş’in yanına kurulunca adamlar homurdamp güldü. Onlara katılma gibi nadir olarak yaptıkları bir teklifi kabul etmediğim için deliye dönmüşlerdi ve beni göçertmek için ellerine güç geçen korkakların yaptığı gibi gizlice komplo kuruyorlardı.

Gece gördüğüm korkunç rüyalardan sırtımdaki delici acıyla uyandım. Doğrulup sırtımı kaşıdığımda derime yapışmış raptiye büyüklüğünde bir böcek buldum. Böceği elime aldım ve incelemek için taş zemine koydum. Yaratık koyu gri, çok sayıda ayağı olan, neredeyse yusyuvarlak bir şeydi. Elimle ezince, içinden kan çıktı. Bu benim kanımdı. Yaratık ben uyurken kanımla kendine ziyafet çekmişti. Hemen burun deliklerimi berbat bir koku doldurdu. Arthur Yolu Hapishanesindeki mahkumların belası olan *kadmal* denilen parazitle ilk tanışmam böyle oldu. Onları hiçbir şey dur duramıyordu. Her gece bizi ısırıp kanımızı emiyorlardı. Artlarında bıraktıkları küçük, yuvarlak yaralar zamanla zehir dolu kabartılara dönüşüyordu. Vücudunuzu bir gecede üç ila beş, bir haftada yirmi, bir ayda ise yüz kadar cerahatli yara kaplıyordu. Bu böcekleri hiçbir şey durduramıyordu.

Ezdiğim kadmalın bıraktığı yaraya baktım ve küçük böceğin ne kadar çok kanımı içmiş olduğuna şaşırdım. Birdenbire kulağımda bir acı hissettim ve nöbetçi nezaretçinin bambu sopasını kafama indirdiğini farkettim. Öfkeyle

ayağa kalkmaya yeltendim ama Maheş beni durdurdu. Elleriyle koluma yapıştı ve bütün ağırlığıyla beni yerde tuttu.

Ben tekrar yatana kadar nezaretçi öfkeyle bana bakmaya devam etti. Daha sonra iyice aydınlatılmış odayı arşınlamaya devam ederken Maheş beni uyarmak ister gibi bir hareket yaptı. Yüzlerimiz birbirine çok yakındı. Bütün uyuyan adamların elleri kolları birbirine dolanmıştı. Maheş'in gözlerinde beliren korku ve ellerini ağzına götürmesi, o ilk gecede gördüğüm en son şeydi.

"Onlar ne yaparsa yapsın, kendi iyiliğin için sakın karşılık verme. Burası bir yaşam alanı değil Lin. Hepimiz burada ölü insanlarız. Hiçbir şey yapamazsın!" diye fısıldadı Maheş.

Gözlerimi ve kalbimi kapadım ve kendimi uyumaya zorladım.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Nezaretçiler şafak söktükten az sonra gelir ve halen uyumak gibi bir hataya düşen herkesi döverek uyandırırdı. Uyanık ve hazır olmama rağmen ben de bir sopa darbesi yiyenlerdendim. Öfkeyle söylenip ayağa kalkmak için davrandığımda Maheş bir kez daha bana engel oldu. Belli bir şekle göre battaniyelerimizi katladık ve odanın bize ait olan kısmında bir köşeye yığdık. Gardiyanlar geniş, çelik kapıları dışarıdan açtı ve biz de sabah duşu için yola koyulduk. Dikdörtgen şeklindeki duş kısmı, yüzme havuzunu andırıyordu ve bir ucunda dökme demirden bir su tankı vardı. Biz yaklaşırken bir mahkum, tanktaki valflardan birini açtı ve bir borudan bacak hizasına gelen suyun püskürmesine neden oldu. Daha sonra çelik bir merdiven getirdi ve bizi izlemek için tankın tepesine oturdu. Herkes boruya doğru koştu ve ince alüminyum tabaklarını suyun altına tuttu. Bütün adamlar boruya ulaşabilmek için birbiriyle mücadele ediyor, itişip kakışıyordu.

Ben kalabalık azalana kadar bekleyip adamların ellerindeki azıcık suyla yıkanmalarını izledim. Yirmi adamdan birinde sabun vardı, onlar da boruya biraz daha su almak için gitmeden önce iyice sabunlanıyordu. Ben tankın yanına gittiğimde su neredeyse bitmek üzereydi. Tabağıma aldığım suda yüzlerce kurtçuğa benzer böcek vardı. Tabağın içindeki suyu iğrenerek fırlatınca etrafımdaki birkaç adam bana güldü.

Maheş tabağını oynayan, kımıldanan, yarı şeffaf böceklerle dolu suyla doldururken “Su kurtçukları bunlar!” dedi. İçi böcek dolu tabağı göğsüne ve sırtına döktü ve bir tabak su daha doldurmak için uzandı. “Tanklarda yaşarlar. Su seviyesi düşünce onlar da musluktan aşağı düşer. Aslında sorun yaratmazlar. Sana zarar veremezler. Onlar kadmal gibi ısırmaz. Görüyor musun, yere düşüp ölüyorlar işte. Diğer adamlar içlerinde çok kurtçuk

olmayan suyu almak için kavga ediyor ama beklersek hem birçok kurtçuğumuz hem de bir sürü suyumuz olur. Daha iyi değil mi? Hadi gel. *Challo!* Yarın sabahtan önce yıkanmak istiyorsan biraz su alsan iyi edersin.. Yatakhanede yıkanamayız, bu nezaretçilere özel bir ayrıcalıktır. Dün gece orada yıkanmana izin verdiler, çünkü her yanın kan içindeydi. Ama bir daha asla orayı kullanamazsın. İçerideki tuvaleti kullanabiliriz ama orada yıkanamayız. Yıkanabileceğin tek yer burası kardeşim."

Tabağımı bitmek üzere olan suyun altına soktum ve kurtçuklarla kaynayan suyu Maheş'in yaptığı gibi göğsüme ve sırtıma döktüm. Tanıdığım bütün Hintliler gibi ben de iç çamaşırımın üzerine bir şort giymiştim. Kotumu çıkardım ve içinde yüzen böceklerle dolu bir tabak suyu bu sefer belimden aşağı döktüm. Nezaretçiler bizi sopalarla tekrar yatakhanelere göndermeden önce, sabunsuz ve kurtçuk dolu suyla olabildiğince temizledim.

Yatakhanede bir saat boyunca çömeldik ve nezaretçilerin kafa sayımını bitirmesini bekledik. Bir süre sonra çömelmek bacaklarımıza dayanılmaz ağrılar vermeye başladı. Ne zaman birisi bacaklarını oynatmak ya da esnetmek istese nezaretçilerden biri ona kuvvetli bir darbe indiriyordu. Ben sırada kıpırtısız duruyor, onlardan birine canımı yakma zevkini vermek istemiyordum. Fakat gözlerimi kapamış kararlılıkla dururken içlerinden biri sebepsiz yere bana bir darbe indirdi. Doğruldum ama bir kez daha Maheş'in kıpırdamamam için beni tutan ellerini üzerimde hissettim. On beş dakika içinde ikinci, üçüncü ve dördüncü darbeler de üzerime inince ayağa fırladım.

Bana vuran son adama işaret ederek "Gel buraya seni ödlek!" diye bağırdım. Dostunun ve düşmanının Koca Rahul olarak bildiği yapılı obez, odadaki adamların hemen hepsinden iriydi. "Şu sopayı alıp götüne öyle bir sokacağım ki gözlerinden fırlayacak!" diye bana cevap verdi.

Sessizlik bütün sesleri yutarak odayı kapladı. Hiç kimse hareket etmiyordu. Koca Rahul bana bakıyordu. Eğleniyormuş gibi bir ifadeyle öylece bakması sinir bozucuydu. Diğer nezaretçiler de yavaşça ona yaklaşmaya başladı.

Hintçe "Gel buraya!" diye bağırdım. "Hadi gel bakalım kahraman! Hadi! Ben hazırım!"

Birden Maheş ile beş ya da altı mahkum ayağa kalktı ve beni oturtmaya çalıştı.

Maheş fısıldayarak “Lüften Lin!” dedi. “Lütfen kardeşim, lütfen! Otur. Ben ne dediğimi biliyorum. Lütfen. Lütfen!”

Adamlar beni oturtmaya çalışırken Koca Rahul ile aramda, içimizdeki vahşeti birbirimize gösterebileceğimiz uzunlukta bir bakışma oldu. Koca Rahul’un yüzündeki alaycı gülümseme soldu ve gözleriyle yenilgi sinyalleri vermeye başladı. O da, ben de gerçeği görmüştük. Rahul benden korkmuştu. Mahkumların beni tekrar çömeltmesine izin verdim. Rahul döndü ve sırada kendisine en yakın çömelmiş adama vurdu. Odadaki gerginlik sona erdi ve kafa sayımına geri dönüldü.

Kahvaltı büyük bir dilim ekmekten oluşuyordu. İzin verilen beş dakikada ekmeği çiğneyip su içtik, hemen ardından nezaretçiler bizi oradan çıkardı. Yürürken birçok temiz avlunun önünden geçtik. Çitle çevrili geniş bir alanda nezaretçiler bizi yere çömeltti, orada kafalarımızın tıraş edilmesini bekledik. Berberlerin tahta tabureleri ağaç rengindeydi. Her yeni mahkumun saçı bir berber tarafından kesiliyor, başka bir berber tarafından da tıraş ediliyordu.

Beklerken berberlerin avlusunun yakınındaki bir avludan yükselen bağırtılar duyduk. Maheş izlemem için beni dürterek kafasıyla işaret etti. On nezaretçi dikenli tellerin ötesindeki boş avluya bir adamı sürüklüyordu. Adamın bileklerine ve beline ipler bağlanmıştı. Boynuna sıkıca bağlanan deri bir tasmanın halkalarında yine ipler vardı. Nezaretçiler adamın bileklerine bağlı iplerle halat çekme oyunu oynuyordu. Sürükledikleri adam oldukça uzun boylu ve güçlüydü. Boynu bir topun namlusu kadar kalındı ve güçlü göğsü ile sırtı kaslıydı. Adam Afrikalıydı, onu hemen tamdım. Bu Regal Meydanından kaçmasına yardım ettiğim Hasan Obikwa’nın şoförü Rahim’di.

Hızlı hızlı nefes alarak olan biteni izledik. Rahim’i avlunun ortasında bir metre uzunluğunda ve genişliğinde taş bir bloğun yanına getirdiler. Rahim onlara karşı koyuyordu ama mücadelesi boşunaydı. Ellerinde iplerle daha çok nezaretçi işe karıştı. Üç adam bütün güçleriyle Rahim’in beline bağlı ipi çekiyordu. Kolları iki yana öyle gerilmişti ki kopacaklarını sandım.

Bacakları ise olağandışı bir açıda iki yana açılmıştı. Diğer adamlar da deri tasmaya bağlı iplerden çekerek Rahim'in bedenini taş bloğa doğru sürükledi. İpleri kullanarak sol elini uzattılar ve eli ile kolunun dirseğe kadar olan kısmını taş bloğun üzerine yerleştirdiler. Rahim bloğun yanında yatarken diğer kolu da bir başka grup nezaretçi tarafından uzatılıyordu. Daha sonra nezaretçilerden biri bloğa tırmandı ve Rahim'in kolunun üzerinde iki ayağıyla zıplayarak mide bulandıncı bir sesle kolunu geriye doğru çat diye kırdı.

Rahim bağıramıyordu, çünkü boynundaki tasma çok sıkıydı ama ağzını sanki bağırırmış gibi açıp kaparken o sesi içimizde hissettik. Bacakları seğirmeye ve kasılmaya başlamıştı. Bütün vücudu titremiş, başı eğer bu kadar korkutucu bir durum olmasa oldukça komik gözükecek bir şekilde sallanmaya başlamıştı. Nezaretçiler, Rahim'in sol kolunu da taşın üzerine koyana kadar onu sürüklediler. Aynı adam arkadaşlarıyla sohbet ederek tekrar taşa tırmandı. Biraz durduktan ve parmaklarıyla burnunu sildikten sonra gerindi ve sağ kolun üzerine atlayarak onu da kırdı. Rahim bilincini yitirmişti. Nezaretçiler ayak bileklerine bağlı ipleri çekiştirerek onu avlunun dışına sürükledi. Rahim'in kolları ardından sarkıyordu.

Maheş fısıldayarak "Gördün mü?" dedi.

"Bu neydi şimdi?"

Maheş korku dolu bir sesle "Nezaretçilerden birine vurmuş," dedi. "Seni bu yüzden durdurdum. İşte sana da yapacakları şey buydu."

Bir başka adam da bize doğru eğilerek çabucak konuştu.

"Ve burada doktora gitme garantisi de yok. Belki bir doktora gidersin, belki de gidemezsin. O siyah adam belki yaşar, belki de yaşamaz. Bir nezaretçiye vurmak iyi olmaz baba."

Koca Rahul bambu sopası omzunda bize doğru yürüdü. Benim arkamda durdu ve sopayı hafifçe sırtıma indirdi. Bekleyen adamlar boyunca ilerlerken attığı kahkaha çok keskin ve güçlüydü ama aynı zamanda sahte ve cılızdı ve beni kandırmaya yetmedi. Bu kahkahayı daha önce de dünyanın bir başka ucundaki hapishanede işitmiştim. Zalimlik aynı

zamanda bir çeşit korkaklıktır. Zalimce bir kahkaha yalnız değilken korkakların ağlama şeklidir. Acı çektirerek de yas tutar böyle insanlar.

Sırada çömelmişken önümdeki adamın saçındaki bitleri farkettim ve iğrenerek yüzümü ekşittim. Uyandığımdan bu yana her yanım kaşınıyordu ve o ana kadar bunun nedeninin kadmalın ısırıkları, yattığım sert battaniye ve geçitte adamların arasında yürürken aldığım darbelerden dolayı vücudumda oluşan kesikler olduğunu düşünmüştüm. Başka bir adamın kafasına bakınca onun saçında da debelenip duran beyaz bitleri gördüm. Artık saçımdaki ve vücudumdaki kaşıntın nedenini biliyordum. Maheş’e bakmak için kafamı çevirdim. Onun saçı da bitle doluydu. Kafamı eğip saçımı avcuma doğru kaşıyınca bir bakışta sayamayacağım kadar beyaz bit elime döküldü.

Vücut biti. Uyumak için kullanmamıza izin verdikleri battaniyeler onlarla kaplıydı. Hissettiğim kaşıntının nedeni benim için bir kabustu ve bu zararlı hayvanlar vücudumun her yanındaydı. Saçım tıraş edilip de yatak hanelere dönünce Maheş, *sheppesh* olarak bilinen vücut biti hakkında konuşmaya başladı.

“Sheppesh korkunçtur kardeşim. Lanet olasıcalar her yerdeler. İşte bu yüzden nezaretçilerin kendi battaniyeleri var ve odanın diğer ucunda uyuyorlar. Onların tarafında hiç sheppesh yok. Gel, sana ne yapman gerektiğini göstereyim Lin.”

Maheş tişörtünü çıkardı ve tersyüz etti. Ensesindeki etiketi tutarak dikiş yerlerinde gezinip duran bitleri gösterdi.

“Onları görmesi çok zor ama üzerinde gezindiklerini hissetmesi o kadar da zor değil hı? Endişelenme. Bitleri öldürmesi kolay. Sadece namussuzları tırnağının arasında sıkıştırıp ezeceksin.”

Maheş’in tişörtünün boyun kısmından başlayarak böcekleri tek tek öldürüşünü izledim. Kollardaki dikiş yerlerine, sonra da tişörtün ucundaki dikişe gelerek her biti tek tek parmaklarının arasında ezerek öldürdü.

İşini bitirdikten sonra “Evet, artık bu tişört temiz,” dedi ve onu katlayarak yere koydu. “Sheppeshden eser kalmadı. Bir sonraki adım olarak beline bir

havlu dolayacak ve pantolonunu çıkarıp oraya yerleşen bütün seppesh'leri öldüreceksin. Temizlediğin pantolonu da tişörtünün yanına koy. Sırada vücudun var. Koltukaltların, kıçın, topların. Vücudunu da temizlediğinde, artık giyinebilirsin. Gece olana kadar üzerinde çok da fazla sheppesh olmayacaktır ama battaniye sayesinde yenileri gelecektir. Battaniyesiz uyumaya çalışırsan da nezaretçiler seni iyice paralar. Bundan kaçış yok anlayacağın. Ertesi gün her şeye sil baştan başlamak zorundasın. Biz Ahur Yolu Hapishanesi'nde bu işe *sheppesh çiftçiliği* deriz."

Uzun yatakhanenin yanındaki yağmurun ıslattığı avluda yüz kadar adamın oturmuş, bit çiftçiliği yaparak sistemli bir şekilde giysilerindeki bitleri ayıkladıkları o zaman dikkatimi çekti. Bazı adamlar bitleri umursamıyor, köpekler gibi kaşınıp duruyor ve bitlerin üzerlerinde büyüyüp çoğalmasına göz yumuyordu fakat ben o yaratıkların üzerimde gezindiğini hissedince deliye dönüyordum. Hemen tişörtümü çıkardım ve yaka kısmını inceledim. Tişörtün üstü kaynayan, debelenen, kıpırdayan bitlerle doluydu. Onları teker teker, her dikiş yerinin üzerinden geçerek öldürdüm. Arthur Yolu Hapishanesi'nde geçirdiğim her sabah saatlerimi harcayarak o bitleri öldürüyordum ama hiçbir zaman kendimi tam anlamıyla temizlenmiş hissedemiyordum. Onları öldürdüğümü ve geçici olarak onlardan kurtulduğumu bilsem bile sanki hep üzerimde gezinip beni kaşındırıp ısırıyorlardı. Aylar geçtikçe bu yaratıkların istilasından dolayı yaşadığım korku beni çılgına çevirdi.

Sabahın erken saatindeki kafa sayımından akşam yemeğine kadar olan süre zarfında yatakhanemizin yanındaki geniş avluda geziniyorduk. Bazı mahkumlar kağıt ya da başka oyunlar oynuyor, bazıları arkadaşları ile muhabbet ederken diğerleri de taş yollarda uzanıp uyumaya çalışıyordu. İçimizden bazıları ise kendi kendine konuşuyor, titrek ince bacakları üzerin de sürünerek yürüyor ve onları nazikçe çevirip yönlerini değiştirene kadar duvarlara toslayıp duruyordu.

Arthur Yolu'ndaki öğle yemeği alüminyum tabaklarımıza konan sulu bir çorbadan ibaretti. Akşam dört buçukta servis edilen akşam yemeği, öğlenki çorbanın aynısı olsa da, bu sefer yanında havuç, pancar, kabak gibi sebzelerin kabuklarından yapılma yassı bir ekmek de veriyorlardı. Patateslerin çürük ve kararmış yerleri, kabağın olmamış yerleri, soğanların

kabuğumsu dış yüzeyleri de ekmeğe katılırdı. Bizler hiçbir zaman yediğimiz ekmekte sebzeye rastlayamazdık, çünkü sebzeler gardiyanlar ile nezaretçilere giderdi. Çorbamız da kabuklar ya da sapların renksiz, su gibi bir sıvının içinde yüzmesinden ibaretti. Nezaretçilerin bizim bölümümüze getirdiği tekerlekli büyük fıçıdan yüz elli kepçe yemek çıkardı ama odada yüz seksen adamdık. Bu sorunu çözmek için nezaretçiler de çorbaya iki kova soğuk su dökerdi. Kafa sayımının ardından yemeğe suyu eklerken her defasında sanki bu fikir akıllarına yeni gelmiş gibi rol yapar ve buna gürültüyle gülerlerdi.

Akşam yemeğinden sonra saat altıda gardiyanlar bizi bir kez daha saydıktan sonra yatakhaneye kilitlerdi. Bundan sonraki iki saat boyunca konuşmakta ve nezaretçilerden satın aldığımız otu içmekte serbesttik. Arthur Yolu Hapishanesindeki mahkumlar her ay kupon denilen beş adet yiyecek fişi alırdı. Parası olan adamlar da bu kuponlardan satın alabilirdi ve bazı mahkumlarda yüzlerce kupon olurdu. İki kuponla sıcak bir fincan çay içebilirdiniz. Kuponları çay, ekmek, şeker, reçel, sıcak yemek, sabun, sigara almak, tıraş olmak için araç gereç edinmek ya da kıyafetlerinizi yıkatmak veya daha garip işler uğruna adam tutmak için kullanabilirdiniz. Kuponlar hapishanedeki karaborsada da kullanılırdı. Altı kupona küçük bir top esrar ya da elli kupona bir vuruşluk penisilin alabilirdiniz. Bazı satıcılar altmış kupona eroin de satardı ama nezaretçiler bu konuda katıydı. Eroin bağımlılığı terörü yenmek ve size işkence edenlerin otoritesini sarsmak için kullanılabilecek kadar güçlü bir etkendi. Nezaretçilerin neredeyse sınırsız olan yetkilerinden korkacak kadar aklı başında olan çoğu adam, kendini yarı yasal olan otla, parfümle veya odada gezdirilen haşhaşla tatmin etmeyi tercih ediyordu.

Her akşam mahkumlar şarkı söylemek için gruplar halinde toplanıyordu. On iki ya da daha fazla adamdan oluşan halkalarda oturup alüminyum tabaklarını davul olarak kullanarak en sevdikleri filmlerden alınma aşk şarkıları söylüyorlardı. Şarkıları kalp kırıklığı ya da birini kaybetmekle ilgili olurdu genelde. Sevilen bir şarkı bir halkada başlayıp diğer bir halkada devam edebilir, tekrar ilk gruba gelmeden önce üçüncü ve dördüncü halkaları sırayla dolaşabilirdi. On iki ile on beş şarkıcıdan oluşan her grubun etrafında yirmi ya da otuz, kadar adam onlara eşlik edip alkış

tutardı. Şarkı söylerken herkes açık açık ağlar ve beraberce gülerdi. Böylece onlardan esirgenen sevgiyi kalplerinde canlı tutabiliyorlardı.

Arhur Yolu'ndaki ikinci haftanın sonunda bir saat içinde serbest bırakılacak iki genç adamla tanıştım. Maheş bu adamların benim için dışarıya mesaj iletebileceklerine garanti verdi. İki adam basit, okumamış köy çocuklarıydı ve Bombay'a geldiklerinde kendilerini işsiz gençler topluluğunun arasında bulmuşlardı. Arhur Yolu'nda, haklarında resmi bir suçlama bulunmaksızın üç ay kaldıktan sonra sonunda serbest bırakılıyorlardı. Bir kağıt parçasına Abdül Kadir Han'ın ismini ve adresini yazıp hapishanede olduğumu belirten bir not ekledim. Bu notu adamlara teslim ettim ve serbest bırakıldığımda kendilerini ödüllendireceğime söz verdim. Genç adamlar şükranlarını ellerini kavuşturarak gösterip parlak ve umut dolu gülücüklerle yanımdan ayrıldılar.

Günün geç saatlerinde nezaretçiler her zamankinden daha öfkeli bir şekilde yatakhanemize gelip bizi çömelmeye zorladı. Bana yardım etmeye çalışan iki genç adam gözlerimizin önünde bir duvara doğru fırlatıldı. İkisi de yarı baygındı ve ağır bir şekilde dövülmüştü. Yüzlerindeki yaralardan kan akıyordu ve ağızları şişmiş, gözleri morarmıştı. Kolları ve bacakları bambu sopası izleriyle doluydu.

Koca Rahul Hintçe kükredi. “Bu köpekler *gora* için hapishane dışına mesaj taşımaya çalıştı. Beyaz adama yardım eden herkesin başına bu gelecek, anlaşıldı mı? Şimdi bu köpekler hapishanede benim odamda altı ay daha geçirecek. Altı ay! Ona yardım etmeye kalkarsanız aynısıyla karşılaşırsınız!”

Nezaretçiler sigara içmek için dışarı çıkınca adamlara yardım etmek için yanlarına koştuk. Gençlerin yaralarını sildim ve derin yaralarını bezle sardım. Maheş bana yardım ettikten sonra beni bir sigara içmek için dışarı çıkardı.

Mahkumların yürüdüğü, oturduğu ve bit ayıkladığı avluya bakarak “Bu senin suçun değil Lin,” dedi.

“Elbette benim suçum.”

Maheş içten bir şekilde “Hayır, dostum,” dedi. “Bunun tüm suçlusu Arthur Yolu denen bu yer. Bu her zaman olur. Bu ne senin ne de benim suçum ama artık başın gerçekten dertte. Tıpkı Coloba’daki hücredeki gibi, artık burada da kimse sana yardım etmeyecek. Burada ne kadar kalırsın bilmiyorum. Oradaki yaşlı Pandu’yu görüyor musun? Bu odada üçüncü yılı ve daha mahkemeye bile çıkmadı. Ajay burada bir seneden fazla süredir kalıyor. Santosh iki yıldır hakkında hiçbir suç duyurusu olmamasına rağmen bu odada ve ne zaman mahkemeye gideceğini dahi bilmiyor. Bu odada ne kadar kalırsın bilmiyorum. Çok üzgünüm. Artık sana kimse yardım etmeyecek.”

Haftalar geçti. Maheş haklıydı. Hiç kimse benim yüzümden nezaretçilerin öfkesini üzerine çekmek istemiyordu. Her hafta bizim bloktan adamlar serbest bırakılıyordu. Becerebildiğimde onların yanına gidiyordum ama hiçbiri bana yardım etmek istemiyordu. Durumum umutsuzdu. Hapishanede geçirdiğim iki ayın sonunda on iki kilo kaybettiğimi tahmin ediyordum. Zayıf görünüyordum. Vücudum kadmal tarafından açılmış iltihaplı yaralarla doluydu. Nezaretçilerin sopalarıyla vurmalarından ötürü kollarımda, bacaklarımda, sırtımda, yüzümde, hatta tıraşlı kabak kafamda bile yara bereler vardı. Üstüne üstlük her an, her gün parmak izimden kimliğimi tespit edeceklerinden korkuyordum. Her gece Avustralya’daki on senelik hapis cezamdan kaçışımla ilgili bir kabusla uyanıyordum. Endişe göğsüme yerleşiyor, kalbimi sıkıştırıyor ve öyle dayanılmaz bir acıya sebep oluyordu ki kendimi boğuluyor gibi hissediyordum. Suçluluk, üzerimize sapladığımız bıçağın kabzasıdır, aşk ise bıçağın ta kendisidir. Ama bıçağı keskin tutan endişedir. Sonunda hepimiz endişeye mağlup oluruz.

Duyduğum hayalkırıklığı, korku, endişe ve acı, sonunda nezaretçilerden Koca Rahul hapishanede geçirdiği on iki sene boyunca biriktirdiği nefreti üzerime yöneltip kuvvetli bir sopa darbesi indirince açığa çıktı. Boş yatakhanenin girişinde oturmuş, son birkaç haftadan beri aklımdan geçen kısa bir hikayeyi yazıya döküyordum. Hikayenin bütün satırlarını defalarca kafamdan geçirmiştim. Bu aklımı sağlam tutma yollarımdan biriydi. O sabah bir kalem ve bir tomar atılmış şeker paketi kağıdı bulunca ilk sayfayı yazmak için kendimi hazır hissettim. Sheppesh avından sonraki sessiz zamanda yazı yazmaya koyuldum. Şişko ve sakar olmasına rağmen kötülere özgü bir sinsilikle gizlice arkamdan yaklaşan Rahul kemik kıracak kadar

güçlü bir şekilde sopasını sol koluma indirdi. Elindeki sopanın uçları ayrık olduğundan darbe kolumu neredeyse omzumdan dirseğime kadar, kaslarım gözükecek denli derin bir şekilde kesti. Yarama bastırdığım parmaklarımın arasından kan fışkırmaya başladı.

Gözlerim öfkeden kararmış bir şekilde ayağa fırlayıp Rahul'un elinden sopayı kaptım. Ona doğru yaklaşırken Rahul da boş odada geri geri gidiyordu. Arkamda parmaklıklı bir pencere vardı. Sopayı parmaklıklara doğru fırlattım. Rahul'un gözlerinden korku ve şaşkınlık akıyordu. Bu beklediği son hareketti. Düdüğüne uzanmak için göğsünü yokladı, tam o sırada ona bir tekme savurdum. Bunu da hiç beklemiyordu. Ayağımın topuğuyla yüzüne, burnuyla ağzının arasına bir tekme salladım. Rahul sendeleyerek geriye gitti. Sokak dövüşünün bir numaralı kuralı: Alanını koru ve bir karşı saldırı planlamıyorsan asla geri çekilme. Rahul'un üzerine yürüyerek ona birkaç yumruk savurdum. Kafasını eğip elleriyle yüzünü örttü. Sokak dövüşünün ikinci kuralı: Asla başını yere eğme. Yumruklarını daha çok zarar versin diye kulağını, şakaklarını ve boğazını nişan aldım. Benden daha iri ve en az benim kadar güçlü bir adam olmasına rağmen Rahul bir savaşçı değildi. Bükülerek dizlerinin üzerine çöktükten sonra yana devrilerek merhamet dilenmeye başladı.

Başımı kaldırdığımda diğer nezaretçilerin dışarıdaki avludan bana doğru koştuklarını gördüm. Odanın bir köşesine doğru çekilerek karate pozisyonu aldım ve onları beklemeye koyuldum. Üzerime doğru gelenlerden biri, diğerlerinden daha atikti ve büyük bir öfkeyle bana doğru hamle yaptı. Hemen bir tekme savurdum ve üç yumruktan sonra adam kendini yerde buldu. Yüzünden kan akıyordu ve yanımdan uzaklaşırken kanı taş zemine damlıyordu. Geri kalan adamlar tereddüt etti. Ellerinde sopalarıyla etrafımı yarım ay şeklinde çevirmiş, beklemedikleri bu hareket karşısında şaşırıp afallamışlardı.

Hintçe “Gelsenize!” diye bağırdım. “Bana ne yapabilirsiniz ki? Bundan daha kötüsünü yapabilir misiniz?”

Kendi yüzüme kuvvetli yumruklar attım ve dudağımdan kan aktı. Yaralı kolumdaki kanı sağ elimle alıp yüzüme bulaştırdım. Sokak dövüşünün üçüncü kuralı: Her zaman dövüştüğün adamdan daha deli ol.

Marathi diline geçerek “Bundan daha kötüsünü yapabilir misiniz?” dedim. “Korktuğumu mu sanıyorsunuz? Hadi! Gelin! Beni köşemden çıkarmanızı istiyorum. Beni ele geçireceksiniz ama içinizden birisi bir gözünü kaybedecek. Biriniz. Birinizin gözünü parmağımla oyup yiyeceğim! Hadi gelsenize! Çabuk olun ama. Çok açım!”

Adamlar tereddüt ederek beklemedikleri bu durum hakkında konuşmak için bir araya toplandı. Bense onları öldürmeye hazır bir leopar gibi tetikte izliyordum.. Yarım dakika kadar süren hararetli fısıldaşmalardan sonra nezaretçiler bir karara vardı. Biraz uzaklaştılar ve içlerinden birkaçı odadan dışarı çıktı. Onların gardiyanları çağırmaya gittiğini düşündüm ama on saniye geçmeden benim odamdan on mahkumla geri geldiler. Adamlara bana bakar şekilde yere oturmalarını emrettiler ve daha sonra onları dövmeye başladılar. Sopalar hızlıca inip kalkıyor, adamlar inleyip çığlık atıyordu. Bir dakika geçtikten sonra dayak sona erdi ve on mahkumu yollayıp yerlerine on tane yeni mahkum getirdiler.

Nezaretçilerden bir tanesi “Çık bakalım o köşeden!” diye emretti.

Önce yerde oturan mahkumlara, sonra da nezaretçiye baktım. Başımı ‘hayır’ anlamında salladım. Nezaretçi işareti verince ikinci mahkum grubu da bambu sopalarla dövüldü. Haykırışları taş odada korkmuş bir kuş sürüsü gibi daireler çizerek dolaştı ve insanın kulağını sağır edecek şekilde çınladı.

Nezaretçi “Çık o köşeden!” diye bağırdı.

“Hayır.”

Bunun üzerine adam “*Aur dass!*’’ diye çığlık attı. *On tane daha getirin!*

Bir sonraki gruptaki on korkmuş adam yine yüzleri bana dönük olacak şekilde oturtuldu. Nezaretçiler sopalarını havaya kaldırdı. Maheş de bu üçüncü gruptaydı. Bana yardım edecekleri için dövülen ve bir altı ay daha hapishanede kalma cezası verilen iki genç adam da buradaydı. Bana bakıyorlardı. Sessizlerdi ama bakışlarıyla bana yalvarıyorlardı.

Ellerimi aşağı indirdim ve köşeden ileri doğru bir adım attım. Nezaretçiler hemen üzerime çullandı ve altı kişi birden beni tuttu. Beni çelik

parmaklıklardan birine ittiler ve kafam parmaklıklara yaslanacak şekilde kendi köşelerinden aldıkları kelepçelerden iki adet kaparak kollarımdan parmaklıklara kelepçelediler. Bacaklarımı bileklerimden birbirine bağlamak içinse hindistancevizi ipi kullandılar.

Koca Rahul yanımda diz çöktü ve yüzünü benimkine yaklaştırdı. Diz çöküp eğilmesi ve akıl almaz nefreti terlemesine ve hırıldayarak nefes almasına neden oluyordu. Dudağı yarılmış, burnu şişmişti. Kulağına ve şakağına indirdiğim darbeler yüzünden günlerce baş ağrısı çekeceğini biliyordum. Rahul güldü. Bir adamın kalbinde ne kadar kötülük olduğunu ancak gülümsediğinde görebilirsiniz. Birdenbire aklıma Lettie'nin, Maurizio hakkında yaptığı bir yorum geldi. *Eğer bebeklerin kanatları olsa, Maurizio o kanatları koparan kişi olurdu*, demişti. Gülmeye başladım. Kollarım iki yanıma kelepçelenmiş, çaresiz bir şekilde dururken güldüm. Koca Rahul kaşlarını çatarak bana baktı. Onun yüzündeki o ahmakça şaşkınlık daha da çok gülmeme neden oldu.

Çok geçmeden dayak faslı başladı. Koca Rahul yüzüme ve üreme organıma yoğunlaştırdığı kin dolu saldırılarını yorulana kadar sürdürdü. Sopayı daha fazla kaldıramaz hale gelip de nefes nefese kalınca diğer nezaretçiler devreye girip saldırıya devam etti. Yirmi dakikadan fazla bir süre boyunca bambu sopalarını üzerime yağdırdıktan sonra bir sigara molası verdiler. Üzerimde bir şortla atletten başka bir şey yoktu ve sopalar derimi kesmiş, bacağımdan kafama kadar vücudumu delik deşik etmişti. Nezaretçiler sigaralarını bitirince dayağa kaldıkları yerden devam etti. Bir süre sonra etrafımdaki konuşmalardan bir başka odadan başka nezaretçilerin geldiğini duydum. Taze güçleriyle yeni gelen adamlar da beni kırbaçlamaya devam etti. Acımasız bir hiddetleri vardı. Onlar işini bitirince bir üçüncü grup, sonra da dördüncü grup gelerek vahşi saldırılarını sürdürdü. Hemen ardından benim odamdaki nezaretçi grubu öldüresiye bir hırsla sopalarını üstüme indirdi. Dayak başladığında saat sabahın on buçuğuydu, sona erdiğinde ise akşam sekizi bulmuştu.

“Ağzını aç.”

“Ne?”

“Ağzını aç!” diye emretti ses. Gözlerimi açamıyordum, çünkü gözkapaklarım kurumuş kandan dolayı yapışmıştı. Duyduğum ses ısrarcı ama nazikti ve parmaklıkların diğer tarafından, arkamdan geliyordu. “İlacınızı almalısınız bayım! İlacınızı almalısınız!”

Cam bir şişenin ağzımdan içeri sokulduğunu hissettim. Su, yüzümden aşağı aktı. Kollarım halen parmaklıklara kelepçeliydi. Dudaklarımı araladım ve suyun boğazımdan aşağı akmasına izin verdim. Döke saça suyu içtim hemen. Birisi başımı tuttu ve parmaklarıyla ağzımdan içeri iki kapsül soktu. Tekrar su şişesi ağzıma dayandı ve ben de öksürerek burnumdan su çıkara çıkara uzatılan suyu içtim.

“Uyku ilacınız bayım,” dedi gardiyan. “Şimdi uyuyacaksınız.”

Kollarım uzatılarak kelepçelenmiş dururken vücudumda öyle çok kesik ve yara bere vardı ki her yanım ağrıyordu. Bunu tarif etmenin bir yolu da yoktu, çünkü o anda sanki sırf acıdan oluşmuştum. Ağzımda su ve kan tadı vardı. Uykuya daldım. İçimde duyduğum sesler, kendi çığlıklarım ve feryatlarımdı. Çünkü onları kimsenin duymasına izin vermemiştim.

Şafakta üzerime bir kova su dökerek beni uyandırdılar. Benimle beraber binlerce yaram da uyandı. Maheş’in gözlerimi ıslak bir havluyla silmesine izin verdiler. Gözlerimi açtığımda kelepçeleri çıkarmış, beni kollarımdan kaldırarak odadan çıkarıyorlardı. Boş avlulardan ve etrafı çiçeklerle çevrili gayet temiz yürüyüş yollarından geçtik. En sonunda kıdemli hapishane yetkililerinden birinin önünde durduk. Adam ellili yaşlarındaydı ve neredeyse kadınsı duran yüz hatlarında göze çarpan gri saçları ve bıyığı kısa kesilmişti. Adamın üzerinde pijama ve ipek bir sabahlık vardı. Boş bir avlunun ortasında özenle oyulmuş, yüksek sırtlı bir sandalyede oturuyordu. Yanında ve arkasında gardiyanlar duruyordu.

Parmağında yüzük olan eliyle esnerken ağzını kapatarak “Sevgili dostum, pazarlarımın bu şekilde başlaması pek hoşuma gitmez,” dedi. “Sen ne yaptığını sanıyorsun, söyler misin?”

Adamın İngilizcesi, Hindistan’daki iyi okullarda öğretilen temiz bir İngilizceydi. Kullandığı bir-iki cümleden, onun da benim gibi bir eğitim aldığını anladım. Fakir olan ve hayatının her gününü kendini heba

edercesine çalışarak geçiren annem beni tıpkı onun gittiği gibi bir okula gönderecek kadar para biriktirmişti. Başka koşullar altında karşımdaki adamla Shakespeare'i ya da Schiller'i veya Bulfinch'in *Mitoloji*'sini tartışıyor olabilirdik. Ben kurduğu iki cümleyle onun hakkında bunları öğrenebilmiştim. Peki ya o benim hakkımda ne biliyordu?

"Konuşmuyorsun ha? Ne oldu? Adamlarım seni dövdü mü? Nezaretçiler sana bir şey mi yaptı?"

Sessizlik içinde ona baktım. Avustralya hapishanelerinde kimseyi, hatta gardiyanları bile gammazlamamak gerektiğini öğrenmiştim. Buna nezaretçiler de dahildi. Hiçbir sebeple birisi hakkında konuşmamalıydın.

"Hadi ama... Nezaretçiler seni dövdü mü?"

Adamın sorusunu takip eden sessizlik sığırcık kuşlarının ötüşüyle kesildi. Artık güneş ufuktaydı ve altın güneş ışıkları sisli havanın içinden geçerek geliyor, çiğ tanelerini dağıtıyordu. Sabah esintisiyle birlikte, her kımıldadığımda gerilen vücudumdaki binlerce kesiği hissettim. Ağzım sımsıkı kapalı bir şekilde tüm kalbimle sevdiğim şehrin sabah havasını içime çektim.

Adam nezaretçilerden birine dönerek Marathi dilinde "Onu dövdünüz mü?" diye sordu.

Adam şaşırdığını belli ederek "Evet, efendim!" dedi. "Onu dövmemizi siz emretmiştiniz."

"Onu öldürün demedim, sizi gerizekalılar! Şuna bir bak! Adam ayaklı cenaze gibi."

Hapishane yetkilisi bir an için bileğindeki altın saate göz attıktan sonra, duyulur bir sesle iç çekti.

"İyi o zaman. Ceza olarak ayak bileklerine zincir takılacak. Nezaretçilere vurmamayı öğrenirsin böylelikle. Şu andan itibaren, ben aksini söyleyene kadar da günlük yiyeceğinin yarısını alacaksın. Artık onu götürebilirsiniz!"

Sessizliğimi korudum ve beni odaya geri götürdüler. Hapishane yetkilileri güç gösterisi yaparken sessiz kalmak gerektiğini tecrübe ederek acı yoldan öğrenmiştim. Eğer konuşursanız her şeyi kötüleştirir, onları daha da öfkelendirirsiniz. Despotlar kurbanlarında en çok dürüstlükten nefret eder.

Zincirleri takan adam ellili yaşlarında, neşeli, çifte cinayetten yediği on yedi yıllık cezanın dokuzunu tamamlamış bir adamdı. Karısını ve en yakın arkadaşını yatakta yakaladıktan sonra öldürmüş, ardından da en yakın polis merkezine teslim olmuştu.

Bileğime, ucuna zincirler bağlı çelik bandı geçirirken İngilizce "Uykularında öldüler, huzurlu bir ölümdü," dedi. "Yani en azından arkadaşım uyurken öldü diyebiliriz. Baltayı karıma doğru indirirken o sanki biraz uyanmış gibiydi ama çok ayık sayılmazdı."

Prangaları ayarladıktan sonra adam zincirleri kaldırdı ve bana kalın bir bez verip onu zincirden geçirmemi ve belime bağlamamı istedi. Böylece zincir yere sürünmüyordu.

Adam aletlerini yerden kaldırırken bana göz kırpıp gülümseyerek "Sadece iki sene sonra nezaretçi olacağımı söylediler," dedi. "Endişelenme. İki sene sonra sana göz kulak olurum. Ne de olsa sen benim İngiliz arkadaşımsın, değil mi?"

Pranga ile ancak çok küçük adımlar atabiliyordum. Daha hızlı yürümek için sallanarak ve kalçalarını oynatarak yürümek gerekiyordu. Odada prangası olan iki adam daha vardı ve onların nasıl hareket ettiğine bakarak yavaş yavaş işin tekniğini kaptım. Birkaç gün içinde, onların dans eder gibi yürüyüşlerini farkında olmadan taklit etmeye başlamıştım. Aslında, onları incelerken ve gördüklerimi uygularken dans eder gibi hareket etmelerinin sadece zorunluluktan olmadığını farkettim. Zincirlerin onur kırıcılığını kendilerine bir zarafet katarak, yürüyüşlerini güzel göstermeye çalışarak örtme çabası içindeydiler. Böyle bir durum içerisindeyken bile insanlar yaratıcılıklarını kullanıyordu.

Yine de zincirlenmek korkunç bir aşağılanmaydı. İnsanların bize yapabilecekleri en kötü şey bizi utandırmaktır. Ve diğerlerinin yaptığı zulümler, en çok da içimizdeki, dünyayı sevmek isteyen yanımıza zarar

verir. Küçük düşürüldüğümüzde hissettiğimiz utancın bir kısmı da insan olmaktan duyduğumuz utançtır.

Zincirlerle yürümeyi öğrendim ama öğünlerimin yarıya indirilmesi çabucak etkisini gösterdi. Sanırım bir ay içinde on beş kilo vermiştim. Yemeğim her gün bir avuç ekmek ile bir kase sulu çorbadan ibaretti. Vücudum oldukça zayıflamıştı ve sanki an geçtikçe kilo kaybetmeye devam ediyordum. Mahkumlar bana gizlice yemek getirerek yardım etmeye çalışıyorlardı, hatta bunun için dayak yemelerine rağmen yine de ellerinden geleni yapıyorlardı ama bir süre sonra bu yardımlan geri çevirmeye başladım. Çünkü benim yüzümden yedikleri dayaklar, üzerimde açlıktan daha öldürücü bir etki bırakıyordu.

Dayak yediğim gün ve geceden kalma irili ufaklı sayısız yara bana dayanılmaz acı veriyordu. Yaraların çoğu iltihap kapmış, şişmişti. Onları kurtçuklu suyla yıkamaya çalışsam da temizleyemiyordum. Kadmalın ısırıkları da her geçen gece çoğalıyordu. Yüzlerce ısırık iltihap kapıyor, bana işkence ediyordu. Her gün üzerimde gezinen asalakları temizleme işine devam etsem de bitler bedenimdeki yaralara üşüşüyordu. Yaratıklar benimle besleniyor, üzerimde çoğalıp duruyordu.

Neyse ki pazar sabahı hapishane yetkilisiyle görüşmemden sonra yediğim dayaklar sona ermişti. Koca Rahul halen arada bir beni yokluyor, diğer nezaretçiler de zaman zaman birkaç darbe indiriyordu ama bunlar alışkanlıktan yapılan, çok şiddetli olmayan saldırılardı.

Bir gün yan yatmış, avluda ekmek kırıntıları yiyen kuşları izlerken güçlü bir adam üzerime atladı ve iki eliyle boğazıma yapıştı.

“Mukul! Mukul, küçük kardeşim!” diye Hintçe homurdandı. “Mukul! Yüzünü ısırdığın kişi, benim kardeşim Mukul’du!”

Zaten o adama ikizi kadar benziyordu. Uzun boylu ve iriyarı adamın yüzüne bakar bakmaz Coloba’da alüminyum tabağımı almaya çalışan diğerini hatırladım. O zamandan buyana çok kilo kaybetmiş, açlık ve ateşten çok zayıf düşmüştüm. Adamın vücudunun ağırlığı altında eziliyor, boğazıma yapışan ellerinden ötürü nefes alamıyordum. Adam beni öldürüyordu.

Sokak dövüşünün dördüncü kuralı: Her zaman gücünün bir kısmını depola. Son kalan enerjimle bir kolumu aşağı doğru savurdum ve adamın toplarını tüm gücümle kavrayıp sıktım. Adamın gözleri kocaman açıldı ve çığlık atmaya başladı. Üzerimden sola doğru yuvarlanmaya çalışınca ben de onunla birlikte yuvarlandım. Adam bacaklarını birleştirip dizlerini yukarı çekti ama sağ elimden kurtulmayı başaramadı. Diğer elimin parmaklarıyla köprücük kemiğinin üzerindeki yumuşak yere yapıştım ve onu bir kaldıraç gibi kullanarak alnımla adamın yüzüne vurmaya başladım. Ona beş-on kere vurdum. Dişlerinin alnımı kesmesini, burnunun kırılmasını, gücünün akan kanıyla birlikte onu terketmesini ve köprücük kemiğinin yerinden çıkışını hissettim. Kafa atmaya devam ettim. İkimizin de yüzü gözü kan içindeydi ve karşımdaki gitgide zayıflıyordu ama yere devrilmiyor, hala mücadele etmeye çalışıyordu. Adama vurmaya devam ettim.

Sadece kafamla adamı öldürebilirdim ama nezaretçiler gelip bizi ayırdı. Bir kez daha kollarıma zincir vuruldu fakat bu sefer taktik değiştirip beni yüzüstü yere yatırdılar. Tişörtümü parçalayarak çıkarıp yeni bir öfkeyle bambu sopalarını sırtıma indirmeye başladılar. Nezaretçiler adamın bana saldırmasını planlamış, kollarını dinlendirmek için ara verdiklerinde bundan bahsetmişlerdi. Adamın beni iyice benzetmesini, belki de öldürmesini istemişlerdi. Ne de olsa bunun için yeterli nedeni vardı. Onu odaya almış, öç alma girişimine müsaade etmişlerdi ama işe yaramıştı. Adamlarını dövünce nezaretçilerin planı da suya düşmüş, bu nedenle iyice hiddetlenmişlerdi. Dayak faslı, sigara, çay, atıştırma araları ve hapishanenin diğer kısımlarından seçilmiş misafirlere kanlar içindeki vücudumun gösterilmesi amacıyla yapılan duraklamalarla yine saatlerce sürdü.

Sonunda beni çözdüler. Beni ne yapacaklarını tartışırlarken kan dolmuş kulaklarımı dört açarak onlan dinledim. Son attıkları dayak o kadar ağır ve kanlı olmuştu ki benim için endişelenmişlerdi. Bu sefer çok ileri gitmişlerdi ve bunun farkındaydılar. Yaptıklarını hapishane yetkililerine rapor edemezlerdi. Sonunda işi sessiz sedasız halletmeye karar verdiler ve gönüllü hizmetçilerinden birine kesiklerle dolu, derisi soyulmuş vücudumu yıkamasını emrettiler. Anlaşılabilir bir şekilde adam bu berbat işten şikayetçi oldu ve kendisini yüreklendirecek birkaç darbeyle birlikte büyük bir dikkatle işe koyuldu. Benim üzerime adam salıp daha sonra da işkence yapmasalardı, sabun ve ılık suyla yıkanmama asla izin vermezlerdi. Böyle

bir şeyi hapishanede ilk ve son defa görüyordum. Hiç şüphem yok ki hayatımı kurtaran o sabunlu suydu. Vücudumdaki yaralar o kadar kötü iltihap kapmıştı ki her zaman ateş içinde geziyor, enfeksiyon yüzünden yavaş yavaş ölüyordum. Kıpırdayamayacak kadar zayıf bir hale gelmiştim. Beni yıkayan adam yaralarıma, berelenme, apse yapmış şişlerime, su ve yumuşak bir bezle öyle güzel müdahale etti ki rahatlayarak gözyaşı dökmeye başladım.

Ateşim yerini hafif bir titremeye bıraktı ama açlık çekmeye ve her geçen gün zayıflamaya devam ettim. Nezaretçiler ise her gün kendi köşelerinde ziyafet çekmeyi sürdürdü. Bir düzine kadar adam onların hizmetçisi olarak çalışıyor, nezaretçilerin kıyafetleri ile battaniyelerini yıkıyor, yerleri temizliyor, yemek salonunu hazırlıyor, her yemek sonrası ortalığı toparlıyor ve nezaretçiler arzu ettiğinde onlara sırt, boyun, ayak masajı yapıyordu. Hizmetlerinin karşılığında daha az dayak yiyor, birkaç sigara ve sineklerden artakalanları yeme hakkını kazanıyorlardı. Taş zemine serilmiş temiz çarşafın çevresinde oturan nezaretçiler yemeğe koyuluyor, pilav, mercimek, püre, taze ekmek, balık, haşlanmış et, tavuk ve tatlılardan oluşan yemeklerini yiyorlardı. Gürültüyle yemek yerken etraflarını saran ve sulanmış ağızlarıyla gözlerini dikip onlara bakan hizmetçilere arada bir tavuk parçaları, ekmek ya da meyve atıyorlardı.

Yedikleri yemeğin kokusu büyük bir işkenceydi. Hiçbir yemek bu kadar güzel kokamazdı. Açlık içinde kıvranırken onların yemeğinin kokusu kaybettiğim bir hayatı temsil etmeye başlamıştı. Koca Rahul her seferinde bana yemek önermekten büyük keyif alıyordu. Bir tavuk budunu kaldırarak gözümün önünde sallar, kaşlarını kaldırıp gözleriyle bana işaret ederek onun köpeklerinden biri olmamı isterdi. Arada sırada bana doğru bir kek ya da tavuk budu atar ve bekleşen hizmetçileri onları almamaları için uyarıp *gora*'nın, beyaz adamın sürünerek gelip onları almasını beklerdi. Tepki vermediğimde, veremediğimde, hizmetçilere işaret eder ve adamlar yemek kavgasına tutuşurken o hain kahkahasını atarak katıla katıla gülerdi.

Günden güne daha da zayıflamama rağmen yerde sürünerek gidip o yemeği almayı kendime yakıştıramıyordum. Sonunda ateşim tekrar çıktı ve gece gündüz gözlerim yanmaya başladı. Ateş, kolumu bacağımı kuvvetten kesince tuvalete topallayarak ya da sürünerek gitmeye başladım ama

zamanla bu ziywretlerim de seyrekleşti. İdrarım koyu, turuncu renkte çıkmaya başlamıştı. Beslenememek, vücudumu öyle enerjisiz bırakmıştı ki doğrulurken ya da bir taraftan diğer tarafa dönerken bile büyük bir çaba sarfetmem gerekiyordu. Bu yüzden kıpırdamadan yatıyor, uzun uzun düşünüyordum. Bütün bir gün ve gece hareketsiz yatıyordum. Halen üzerimdeki vücut bitini ayıklamaya ve yıkanmaya çalışıyordum ama bu basit işler bile beni nefes nefese bırakıp tüketiyordu. Kalp atışlarım yatarken bile garip bir şekilde hızlıydı ve kısa kısa nefes alıp verirken istem dışı inliyordum. Açlıktan ölürken bunun birini öldürmenin en zalim yolu olduğunu öğreniyordum. Koca Rahul'un artıkları hayatımı kurtarabilirdi ama onun ziyafet çektiği yere kadar sürünemiyordum bile. Yine de gözlerimi o masadan alamıyor, can çekişen gözlerimle yediği her lokmayı izliyordum.

Ateşler içinde sık sık Avustralya'daki ailemi ve yakın arkadaşlarımı gördüğüm hülyalara dalıyordum. Kadirbhai'yi, Abdullah'ı, Kazım Ali'yi, Johnny Cigar'ı, Raju'yu, Vikram'ı, Lettie'yi, Ulla'yı, Kavita'yı, Didier'i de düşünüyordum. Prabaker'i düşünüyor, onun dürüst, olumlu, cesur ve cömert yüreğini ne kadar sevdiğimi ona söylemiş olmayı diliyordum. Ve yanan gözlerimle saydığım her gün, gece ve saat düşüncelerim er ya da geç her zaman beni Karla'ya götürüyordu.

Hayal aleminde yüzen zihnime göre, beni kurtaran Karla'ydı. Güçlü kollar beni kaldırdığında, bileklerimdeki zincirleri çözdüğünde ve gardiyanlar beni hapishane yetkilisinin ofisine götürürken ben Karla'yı düşünüyordum.

Gardiyanlar kapıyı çaldı. İçeri girmelerini söyleyen ses duyuldu. Kapıyı açtılar ve ben içeri girerken dışarıda beklediler. Küçük odada, metal bir masanın etrafında oturmuş üç adam gördüm. Kısa, gri saçlı hapishane yetkilisi, sivil giysili bir polis ve Vikram Patel.

Vikram "Siktir!" diye bağırdı! "Tanrım, dostum... Berbat görünüyorsun! Siktir! Bu adama ne yaptınız böyle?"

Yetkili ile polis bakıştı ama ikisi de bu soruya cevap vermedi.

"Otur," diye emretti yetkili bana. Zayıflamış bacaklarımın üstünde, ayakta durmaya devam ettim. "Otur, lütfen."

Oturdum ve Vikram'a şaşkınlık içinde bakmaya koyuldum. İple boynuna bağlı arkasından sarkan düz, siyah şapkası, siyah yeleği, gömleği ve işli Flamenko pantolonuyla bir yandan inanılmaz derecede egzotik görünürken diğer yandan bir o kadar güven vericiydi. İşli yeleği gözümü alıp etraf buğulanmaya başlayınca hemen bakışlarımı yüzüne çevirdim. Vikram bana bakarken irkiliyor, yüzünü buruşturuyordu. Dört aydır aynaya bakmamıştım. Ama Vikram'ın bakışından ölüme ne kadar yakın göründüğümü anlayabiliyordum. Vikram dört ay önce o yağmurlu günde sırtından çıkarıp bana vermeye çalıştığı, kement atan adam figürlerinin olduğu siyah gömleği uzattı.

Tereddüt ederek "Sana... Sana gömleğini getirdim," dedi.

"Burada ne işin var?"

"Beni bir arkadaş yolladı," diye cevap verdi Vikram. "Senin de çok iyi bir arkadaşın. Kahretsin Lin. Sanki köpekler seni parçalamış gibi. Seni korkutmak istemem ama sanki öldürüldükten sonra gömüldüğün çukurdan kazılıp çıkarılmış gibi duruyorsun. Neyse, şimdi sakin ol. Artık ben buradayım dostum. Seni bu lanet yerden çıkaracağım."

Bunu bir işaret olarak alan yetkili öksürdü ve polise bir işaret verdi. Polis de sözü ona verince adam gözlerini buruşturan bir gülümsemeyle Vikram'a döndü.

"On bin," dedi. "Tabii ki Amerikan Doları."

"On bin mi?" diye patladı Vikram. "Deli misiniz? On binle bu hapishaneden elli adam çıkarırım. Boşversene adamım."

Kılıçların çekildiği bir savaşta elinde tabanca olduğunu bilen birinin kendine güveniyle konuşan yetkili "On bin," diye yineledi. Ellerini metal masanın üzerine koymuş, parmaklarıyla masaya vuruyordu.

"İmkanı yok. *Arrey*, şu adama bir bak. Bana verdiğine bir bak. Adamın işini bitirmişsiniz. Bu halde on bin eder mi sizce?"

Bunun üzerine polis ince bir evrak çantasından bir dosya çıkardı ve Vikram'a uzattı. Dosyanın içinde bir kağıt vardı. Vikram sayfayı okurken dudakları büzüldü ve gözleri şaşkın bir ifadeyle açıldı.

"Bu sen misin?" diye sordu. "Sen Avustralya'daki bir hapishaneden mi kaçtın?"

Ateşten yanan gözlerimi kırpmadan Vikram'a baktım. Sorusuna cevap vermedim.

Vikram sivil giysili polise dönüp "Bunu kaç kişi biliyor?" diye sordu.

Polis İngilizce olarak "Çok fazla kişi bilmiyor," dedi. "Bu meseleyi gizli tutmak için on bin istemeye yeter ama."

Vikram içini çekti. "Kahretsin," dedi. "Pazarlık böylece çöpe gitti. Parayı yarım saat içinde bulacağım. Onu temizleyin ve hazırlayın."

"Bir şey daha var," dememle odadaki herkesin başı bana döndü. "Benim yatakhanemde kalan iki adam var. Bana yardım etmeye kalktılar, nezaretçiler de onlara altı ay daha ceza verdi. Oysa süreleri dolmuştu. Onların da benimle beraber serbest bırakılmasını istiyorum."

Polis hapishane yetkilisine soran bakışlarla baktı. Yetkili de elini, umursamazca havaya kaldırıp başını onaylarcasına sallayarak karşılık verdi. Bu önemsiz bir meseleydi. Adamlar serbest bırakılacaktı.

Düz bir ses tonuyla "Bir adam daha var," dedim. "İsmi Maheş Malhotra. Kefaletini ödeyemez. Çok bir şey değil, sadece birkaç bin rupi. Onun kefaletini Vikram'ın ödemesine izin vermenizi istiyorum. Onun da benimle gelmesini istiyorum."

İki adam da ellerini kaldırdı ve hayretle birbirine baktı. O kadar fakir ve önemsiz bir adamın kaderi hiçbir zaman maddi isteklerinin önüne geçemezdi. Vikram'a döndüler. Hapishane yetkilisi *Bu adam deli, ama eğer, istediği buysa...* der gibi bir ifade takınmıştı.

Vikram kalkmak için ayağa kalktı ama elimi kaldırarak ona engel oldum, o da tekrar yerine oturdu.

“Biri daha var,” dedim.

Polis sesli bir şekilde güldü.

Gülerken de “*Aur ek*” dedi. *Bir tane daha mı?*

“Adam Afrikalı. Afrikalıların bulunduğu bölümde. Adı Rahim. İki kolunu da kırdılar. Hala yaşıyor mu, öldü mü bilmiyorum. Onu da yanımda istiyorum.”

Polis omuzlarını silkerek ve soru sorar gibi ellerini açarak yetkiliye döndü.

Hapishane yetkilisi başını sallayarak “Olayı biliyorum,” dedi. “Bu... Bu bir polis meselesi. Adamın dedektiflerden birinin karısıyla ilişkisi varmış. Dedektif de haklı olarak onu buraya koydurdu. Adam burada nezaretçilerimden birine saldırdı. Onu bırakmam imkansız.”

Kısa bir sessizlik oldu. *İmkansız* kelimesi ucuz bir sigaradan çıkan duman gibi havada asılı kaldı.

“Dört bin,” dedi polis.

Vikram “Rupi mi?” diye sordu umutla.

Polis gülerek “Dolar,” diye karşılık verdi. “Amerikan Doları. Ekstra dört bin. İki bini bizle çalışma arkadaşlarımıza, iki bini de bir sürtükle evlenen dedektife.”

Vikram büyük bir ciddiyetle “İstediğin başka birileri daha var mı Lin?” diye mırıldandı. “Soruyorum, çünkü burada grup indirimi almamıza az kaldı.”

Vikram’a baktım. Ateşten gözlerime iğneler batıyordu. Bir sandalyede dik oturmaya çalıştığımdan terliyor, titriyordum. Vikram uzandı ve elleriyle dizlerime dokundu. Üzerimdeki bitin Vikram’a geçeceğini düşündüm ama bana kendimi iyi hissettiren bu dokunuşa da engel olmak istemedim.

“Her şey yoluna girecek dostum, endişelenme. Çok yakında geri geleceğim. Bir saat içinde seni buradan çıkaracağız. Söz veriyorum. Geldiğimde sen ve adamların için iki taksi getireceğim.”

Özgür olabileceğimi hissedince içimde bir yerlerde açılan yeni, karanlık ve derin bir yerden gelen sesle “Üç taksi getir,” dedim.

“Bir taksi bizim için, diğeri de adamlar için...”

“Bit yüzünden,” dedim

Vikram geri çekilerek “Tamam,” dedi. “Üç taksi. Olmuş bil.”

Yarım saat sonra sarı-siyah bir Fiat takside, yanımda Rahim’le şehrin kalabalığında ilerliyorduk. Görünüşe göre Rahim tedavi görmüştü. Kolları alçıya alınmıştı. Ama zayıf ve hastaydı. Gözlerinde korku vardı. O gözlere bakarken bile midem bulanıyordu. Rahim taksiye bindikten sonra, nereye gitmek istediğini söylemek dışında tek kelime etmemişti. Dongu’de, Haşan Obikwa’nın sahip olduğu restoranın önünde onu bıraktığımızda, Rahim’in gözlerinden yaşlar akıyordu.

Şoför sık sık dikiz aynasından benim sıska, yara içindeki yüzüme bakıyordu. En sonunda dayanamayıp ona halkın konuştuğu bir Hintçeyle, taksisinde hiç Hindistan film müzikleri olup olmadığını sordum. Adam şaşkın bir şekilde olumlu yanıt verdi. En sevdiğim şarkılardan birini istedim. Trafikte korna çalarak ilerlemeye çalışırken şoförün benim için bulduğu şarkıyı dinledim. Dinlediğim şarkı hapishanede mahkumların grup grup söyledikleri şarkılardan biriydi. Hemen hemen her gece bu şarkıyı söylerlerdi. Taksi beni şehrimin rengine, kokusuna ve sesine doğru götürürken ben de bu şarkıyı söyledim. Şoför de merakla aynadan bana bakarak şarkıya eşlik etti. Hiçbirimiz şarkı söylerken bir şeyleri gizleyip yalan söyleyemeyiz, Hindistan’da ağlamak yetersiz kaçtığında, herkes şarkı söyler.

Kıyafetlerimi atılmak üzere üzerimden çıkarıp bir torbaya koyarken ve Vikram’ın banyosunda duş alırken hala içimden o şarkıyı söylüyordum. Başımdan aşağı bir şişe dezenfektan döktüm ve sert bir fırçayla bütün vücudumu fırçaladım. Binlerce kesiğim ve yaram deli gibi sızlıyordu fakat

ben sadece Karla'yı düşünüyordum. Vikram, Karla'nın iki gün önce şehri terkettiğini söylemişti. Hiç kimse nereye gittiğini bilmiyordu. *Onu nasıl bulacağım? Nerede? Artık benden nefret mi ediyor? Seviştikten sonra onu terkettiğimi mi düşünüyor? Böyle bir şey yapabileceğimi düşünür mü? Bombay'da kalmalıyım. Buraya, şehre geri gelecektir. Burada kalıp onu beklemeliyim*.

Banyoda düşünerek, ovalanarak, acı karşısında dişlerimi sıkarak iki saat geçirdim. Belime bir havlu sarıp Vikram'ın yatak odasına gittiğimde yaralarım yeniden açılmıştı.

Vikram halimi görünce başını sallayıp "Ah, dostum!" diye sızlandı.

Gardırobunun kapağındaki boy aynasına baktım. Kilomu ölçmek için banyoda tartılmıştım. Kırk beş kiloydum. Dört ay önce tutuklanmadan önceki kilomun yarısı kadardım. O kadar zayıftım ki toplama kampların dan kaçmış adamlara benziyordum. Her kemiğim, hatta kafatasım bile seçilebiliyordu. Bedenimin her yanı yaralar ve kesikler içindeydi. Onların altında da kaplumbağa kabuğuna benzer morartılar vardı.

"Kadir senin hapiste olduğunu kaldığın yatakhaneden çıkan iki Afgan'dan duymuş. Seni Kadir'le bir gece Kör Şarkıcıları dinlemeye gittiğin de görmüş, oradan hatırlamışlar."

Adamları hatırlamaya çalıştım ama başaramadım. Vikram, Afgan demişti. Adamlar her kimse sır tutmakta oldukça iyi olmalıydılar, çünkü bunca ay boyunca hücrede benimle tek kelime etmemişlerdi. Kim olduklarını bilmesem de onlara borçluydum.

"Çıktıklarında Kadir'e senden bahsetmişler. Kadir de beni yolladı."

"Neden sen?"

"Seni hapisten çıkaranın kendisi olduğunu kimsenin bilmesini istemedi. Zaten istedikleri miktar yeterince yüksekti. Bir de parayı onun ödeyeceğini bilselerdi, çok daha fazla para isterlerdi."

Gözlerimi, bir deri bir kemik, işkence görmüş vücudumun görüntüsünden alamıyordum. “Peki sen onu nereden tanıyorsun?” diye sordum. “Kimi?”

“Kadirbhai’yi. Onu nereden tanıyorsun?”

“Dostum, onu Coloba’daki herkes tanır.”

“Tabii ama *sen* nereden tanıyorsun?”

“Bir keresinde onun için bir iş yapmıştım.”

“Ne çeşit bir iş?”

“Uzun hikaye.”

“Eğer senin için mahsuru yoksa benim vaktim bol.”

Vikram gülümseyerek başını salladı. Ayağa kalkıp yatak odasını geçti ve bar olarak kullandığı küçük bir masadan ikimize içki koydu.

İçkiyi uzatırken “Kadirbhai’nin adamlarından biri, bir gece kulübünde zengin bir çocuğu dövdü,” diye anlatmaya başladı. “Çocuğu fena benzetti. Duyduğum kadarıyla çocuk haketmiş ya, her neyse. Fakat çocuğun ailesi polislere suç duyurusunda bulundu. Kadirbhai babamı tanır. Onun vasıtasıyla benim çocukla aynı koleje gittiğimi öğrenmiş. Benimle bağlantıya geçip suçlamalarını geri çekmek için ailenin ne kadar istediğini öğrenmemi rica etti. Çok para istediklerini öğrendik. Kadir buna rağmen parayı ödedi, hatta daha da fazlasını yaptı. Eğer isteseydi onları ölesiye korkutabilirdi. Bütün aileyi... Ama yapmadı, çünkü hata yapan onun adamıydı. Kadir doğru olanı yapmak istedi, parayı ödedi ve herkes mutlu oldu. Kadirbhai fena adam değildir. Gerçekten ağır bir adamdır, bilirsin. Babam ona saygı duyar ve onu sever. Babamın pek kimseye saygı duymadığı düşünülürse, bu bile Kadirbhai hakkında epey ipucu verir. Biliyor musun, Nadir bana onun için çalışmanı istediğini söyledi.”

“Ne yapacakmışım?”

Vikram omuz silkerek “Bana sorma,” dedi. Gardırobundan yatağa temiz ve ütülü kıyafetler çıkardı. Teker teker ondan aldığım şortu, pantolonu,

sandaletleri alıp giyinmeye başladım. “Sadece kendini yeterince iyi hissettiğinde, seni ona götürmemi istedi. Senin yerinde olsam bunu bir düşünürdüm Lin. Kendini doyurmalı, biraz para kazanmalısın. Hem onun gibi bir arkadaşa çok ihtiyacın var *yaar*. Avustralya’da olup bitenler, amma hikaye ama. Kaçak olmak, diğer şeyler, acayip kahramanca. En azından Kadir senin tarafında olursa güvende olursun. Arkanda o olursa kimse sana bir daha bunları yapamaz. Orada güçlü bir arkadaşın var Lin. Bombay’da kimse Kadir Han’a bulaşmaz.”

“Sen neden onunla çalışmıyorsun?” Sesim istediğimden daha sert çıkmıştı ama o zaman yediğim dayaklar halen hafızamda capcanlıydı ve vücut bitleri hala üzerimdeymiş gibi beni kaşındırıyordu. Söylediğim her şey, niyet ettiğimden daha keskin bir tondaydı.

“Böyle bir teklif almadım,” dedi Vikram sakin bir şekilde. “Ki davet etseydi de kabul eder miydim, bilmem.”

“Nedenmiş o.”

“Ona senin gibi ihtiyacım yok Lin. Bütün mafyanın birbirine ihtiyacı vardır, anlıyor musun? Onlar Kadirbahi’ye, Kadirbhai’de onlara muhtaç. Ben ona muhtaç değilim ama sen öylesin.”

Vikram’a bakmak için başımı çevirerek “Çok emin konuşuyorsun,” dedim.

“Eminim. Kadirbhai bana neden hapishaneye atıldığını öğrendiğini söyledi. Çok güçlü, çevresi olan biri seni oraya tıktırmış.”

“Kimmiş?”

“Söylemedi. Bana bilmediğini söyledi. Belki de bana söylemek istememiştir. Durum ne olursa olsun, boka batmış bir durumdasın dostum. Bombay’da kötü adamların şakası yoktur. Bunu sen de öğrendin. Ve burada bir düşman edinmişsen kendini korumaya alman gerekir. İki seçeneğin var. Ya şehirden çekip gidersin ya da Ok Corral’daki gibi güçlü adamları arkana alırsın.”

“Sen ne yapardın?”

Vikram güldü ama yüzümdeki ifade değişmeyince gülüşü çabucak soldu. İki sigara yakıp birini bana uzattı.

"Ben mi? Çok kızgın olurdum *yaar*. Kovboy kıyafetlerini inekleri sevdiğim için değil, o zamanlarda kovboyların işleri halletme yöntemlerini sevdiğim için giyiyorum. Ben olsam işimi bitirmeye çalışanın kim olduğunu bulmak için uğraşırım. Bulduktan sonra da intikam almak isterdim. Hazır olduğumda Kadir'in teklifini kabul eder, onun için çalışır ve intikamımı alırdım. Ama bu sadece benim düşüncem. Ben Hintli, sade bir adamım. Ben böyle yapardım."

Bir kez daha aynaya baktım. Giydiğim yeni giysiler açılmış yaralarımı, üzerlerine tuz basılmış gibi acıtıyordu ama yine de onları kapatıyor, beni daha az sefil ve daha az dikkat çekici yapıyordu. Kendim olmanın nasıl bir şey olduğunu hatırlamaya çalıştım. Neredeyse başaracaktım ki gri gözlerimde bana ait olmayan bir ifade belirdi. Bir daha asla. Bir daha acı çekmeyecektim. Açlık bir daha beni tehdit edemeyecekti. Korku, sürgündeki kalbimi bir daha delemeyecekti. *Neye mal olursa olsun,* diyordu gözlerim. *Şu andan itibaren neye mal olursa olsun.*

"Kadir'i görmeye hazırım," dedim. "Şimdi hazırım."

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Abdül Kadir Han için çalışmak, organize suçlarla ilk tanışmam olmuştu. O zamana dek aptal bir eroin bağımlısı olarak kendini doyurmak için korkakça ve sersemce işler yapan ümitsiz bir adamdan, daha sonra da şansına yaptığı anlaşmalardan küçük komisyonlar kazanan çaresiz bir kaçaktan başka bir şey değildim. Bunlar suç sayılsa da, hatta bazıları gerçekten ciddi suçlar olsa da, Kadirbhai'yi öğretmenim olarak görmeye başladığım ana kadar gerçek bir suçludan ziyade yalnızca suç işleyen bir adamdım ve bu ikisi arasında oldukça büyük bir fark vardır. Bu fark da hayatta birçok şeyde olduğu gibi, neden ve niçin kısmındadır. Arthur Yolu Hapishanesi'nde işkence görmek, sınırın öbür tarafına geçmem için yeterli bir nedendi. Benden daha akıllı bir adam, hapishaneden çıkar çıkmaz ülkeden kaçardı. Ben böyle yapmadım. Yapamadım. Beni oraya kimin, ne sebeple tıktığını bilmek istiyordum. İntikam istiyordum. Öç almanın en hızlı ve en güvenli yolu ise Kadirbhai'nin mafya örgütüne katılmaktı.

Kadirbhai karaborsa ticaretini öğreneyim diye beni Filistinli Khaled Ansari'nin yanına gönderdi. Hiçbir zaman olmayı denemediğim ve istemediğim birine, profesyonel bir suçluya dönüşmeme sebep olacak ilk bilgileri ondan öğrendim. İyi hissediyordum. Kardeşlik yemini etmiş adamların koruyucu çemberi içinde olmak, insana kendini çok iyi hissettiriyordu. Tıkır tıkır hareket eden bir trenin vagonunun kapısından sarkmış, sıcak ve kuru esen rüzgarda diğer genç adamlarla birlikte her gün Khaled'in apartmanına yolculuk ederken kalbim özgürlüğün dizginlenemez, pervasız heyecanıyla dolup taşıyordu.

İlk öğretmenim Khaled, gözlerinin alevinde geçmişini taşıyan ve kırık kalbiyle bu ateşi besleyen bir adamdı. Khaled gibi adamlarla hapishaneler de, savaş meydanlarında ve kaçakçılar, savaşçılar ve diğer sürgünlerin

buluştuğu inlerde daha önce de karşılaşmıştım. Hepsinin de ortak bazı özellikleri olurdu. Sert adamlardı, çünkü onlarda en beter acıların içinde rastlanan bir sertlik vardı. Dürüstlerdi, çünkü başlarına gelen gerçekler yalan söylemelerine izin vermiyordu. Öfkelilerdi, çünkü geçmişi ne unutabiliyor ne de bağışlayabiliyorlardı. Ve bir de yalnızdılar. Çoğumuz, yaşadığımız anın paylaşılabilir bir şey olduğu konusunda az çok rol yaparız. Fakat her birimiz için geçmiş, terkedilmiş bir ada gibidir. Khaled gibiler, kendilerini bu adada hapsolmuş bulduklarından her zaman yalnızdırlar.

Kadirbhai alacağım ilk derslerden bahsederken bana Khaled'in hayatını da biraz anlatmıştı. Khaled'in yalnızca otuz beş yaşındayken bu dünyada yapayalnız kaldığını öğrenmiştim. Ünlü birer akademisyen olan annesiyle babası, Filistin'in bağımsız bir devlet olması uğruna savaşan öncülerdendi. Khaled'in babası İsrail'de bir hapishanede ölmüştü. Annesi, iki kızkardeşi, teyzeleri ve amcaları ile büyükannesi ile büyükbabası Lübnan'daki toplama kampı Shatila'daki katliamlarda öldürülmüştü. Filistinli gerilla birlikleriyle Tunus, Libya, Suriye gibi ülkelerde eğitim gören ve çatışma bölgelerinde düzinelerce operasyonda dokuz yıl boyunca görev yapan Khaled, annesinin ve diğer tüm akrabalarının toplama kampındaki kanlı ölümlerinin ardından yıkılmıştı. Fattah grubundaki komutanı da bu yıkımın farkında olduğundan ve yol açabileceği tehlikeleri bildiğinden, Khaled'i görevden almıştı.

Khaled kendine göre hala Filistin davasına bağlı olsa da, aslında yaşadığı acıdan başka bir davaya bağlı değildi. Bombay'a, onu Kadirbhai'ye tavsiye eden üst rütbeli bir gerilla savaşçısı sayesinde gelmişti. Mafya babası da onu kabul etmişti. Khaled'in eğitimi, yabancı dildeki yeteneği ve neredeyse takıntı derecesinde kendini adamasından etkilenen Kadirbhai'nin daimi konsey üyeleri, genç Filistinliyi art arda terfi ettirmişti. Shatila'dan üç yıl sonra, onunla tanıştığım sırada Khaled Ansari, Kadirbhai'nin karaborsadaki döviz işlemlerinden sorumluydu. Bu mevki ona aynı zamanda konseyde bir yer de veriyordu. Arthur Yolu Hapishanesinden çıktıktan kısa süre sonra, kendimi bütün bir gün çalışacak kadar kuvvetli hissettiğimde, yalnız ve kederli Filistinli beni eğitme işine başladı.

"İnsanlar paranın bütün kötülüklerin kaynağı olduğunu söyler," dedi Khaled, dairesinde buluştuğumuzda. İngilizcesi New York aksanının, Arapçanın ve gayet iyi konuştuğu Hintçenin bir karışımıydı. "Ama bu

doğru değildir. Para bütün kötülüklerin kaynağı değildir. Asıl kötülük paranın kaynağıdır. Temiz para diye bir şey yoktur. Dünyada geçerli her para bir şekilde kirlidir, çünkü onu kazanmamın temiz bir yolu yoktur. Eğer çalışmanın karşılığında para alıyorsan, bir yerlerde birileri bu nedenle acı çekiyordur. İşte bu nedenle, hiçbir zaman kanuna karşı gelmemiş insanlar bile, karaborsada birkaç kuruş kar etmekten ötürü memnun olur."

Khaled'in nasıl cevap vereceğini merak ederek "Sen de geçimini bu yolla kazanıyorsun," dedim.

"Yani?"

"Yani, bu konuda nasıl hissediyorsun?"

"Bu konuda hiçbir şey hissetmiyorum. Gerçek olan tek şey acıdır. Acı çekmek, yalan değildir. Sana bunu daha önce de bir kez söylemiştim. Dünya bundan ibarettir."

"Yine de kazanılan bir kısım parada daha az ve bir kısım parada ise daha çok ıstırap vardır," diye ısrar ettim.

"Para sadece iki şekilde gelir Lin... *Senin paran ile benim param* şeklinde."

"Ya da bu durumda Kadir'in parası."

Khaled güldü. Kısa, hüzünlü gülüşü, Khaled'in içinde kalan tek gülüştü.

"Abdül Kadir sayesinde para kazanıyoruz, bu doğru. Ama bir yandan da kazandığımız her şey bizimdir. Bize ait olan her şey bizi oyunda tutar, öyle değil mi? Pekala, hadi başlayalım. Para karaborsaları niye vardır?"

"Ne demek istediğini anlamadım."

Khaled güldü ve "Başka şekilde sorayım," dedi. Sol kulağının altından, boğazından başlayan ve ağzının kenarına kadar uzanan yara izi gülümsemesine çarpık, insanı tedirgin eden bir kıvrım katıyordu. Yüzünün yara izli kısmı hiç gülümsemediğinden, kibar olmak için çaba gösterdiğinde yüzünün diğer yarısında tehditkar ya da acılı bir ifade beliriyordu. "Sence

bankalar bir Amerikan Doları’na on beş ya da on altı rupi verirken biz nasıl oluyor da turistlere on sekiz rupi verebiliyoruz?”

“Çünkü biz onu on sekiz rupiden daha fazlaya satabiliyoruz,” diye bir tahminde bulundum.

“Evet, güzel. Peki, nasıl oluyor da böyle bir şey yapabiliyoruz?”

“Sanırım birileri daha yüksek para vermeye razı.”

“Kesinlikle. O zaman parayı kime satıyoruz?”

“Benim yaptığım tek şey turistleri karaborsacılarla bir araya getirmek ve payıma düşeni almaktı. Ondan sonra dolarlara ne olduğunu bilmiyorum. Hiç bu kadar ilerisini düşünmedim.”

“Her şeyin karaborsası var,” dedi Khaled. Ticari bir gerçekten çok, kişisel bir sır paylaşır gibiydi. “Çünkü yasal piyasalar çok katı. Döviz olayında, hükümet ve Hindistan Merkez Bankası piyasaları kontrol altında tutuyor ve bu konuda çok katılar. Bütün mesele açgözlülük ve kontrol. Ticari suçun ortaya çıkmasına sebep olan iki unsurdur bunlar. İkisi de tek başına yeterli değildir. Diyelim ki insanlar hamurişinden elde edilen kazanç konusunda açgözlüler. Hamurişlerini pişirme konusunda sıkı bir kontrol olmadığı müddetçe elmalı turta için bir karaborsa oluşmaz. Hükümetin kanalizasyon suyunun atımı konusunda sıkı kontrolleri olsa bile, kazanç için açgözlülük olmadan lağım karaborsası kurulmaz. Açgözlülükle kontrol bir araya gelince ortaya karaborsa çıkar.”

“Buna iyi kafa yormuşsun,” dedim gülerek. Bir yandan da bana sadece bu suçu nasıl işleyeceğimi değil, aynı zamanda döviz karaborsasının ortaya çıkış nedenini açıklamasından ötürü etkilenmiştim ve gerçekten çok memnundum.

Khaled alçakgönüllülükle “Pek sayılmaz,” dedi.

“Ben ciddiyim. Kadirbhai beni buraya yolladığında, senin sadece sayılardan oluşan birkaç tablo göstereceğini düşünmüştüm. Bilirsin, bugünün döviz alım satım oranları gibi bir şey...”

Khaled tekrar gülümseyerek “Ah, çok yakında onlara da geleceğiz,” derken kaygısız tutumuyla tam bir Amerikalı gibi konuşmuştu. Çok daha gençken New York’ta okuduğunu biliyordum. Kadirbhai, onun bir süreliğine Amerika’da mutlu olduğunu söylemişti. Sesli harfleri ağzında yuvarlamasından ve konuşmasındaki Amerikanvari tarzdan o mutluluğun bir kısmını hala içinde barındırdığını anlıyordum. “Uygulamadan kazançlı çıkmayı öğrenmeden önce teoriyi öğrenmelisin.”

Khaled’in anlattığına göre Hindistan rupisi sınırlamalar getirilmiş bir para birimiydi. Hindistan’dan dışarı çıkarılamaz ve yasal olarak Hindistan’dan başka bir yerde dolarla değiştirilemezdi. Geniş nüfusu nedeniyle Hindistan her gün ülke dışına binlerce işkadını, işadamı ve turist yolluyordu. Bu insanlar yanlarına sadece belli oranda Amerikan Doları alabiliyordu. Belirli miktarda rupiyi Amerikan Doları’na çevirebilir, paralarının diğer kısmını ise seyahat çeki olarak yanlarında götürebilirlerdi.

Yasa çeşitli yollarla uygulanmaktaydı. Birisi ülkeden ayrılmak ve rupisini yasal limit oranında dolara çevirmek istediğinde bankaya bir pasaport ile uçak bileti göstermek zorundaydı. Veznedeki görevli biletteki kalkış tarihini teyit ettirir ve biletle pasaportun üzerine seyahat edecek kişinin rupi karşılığında Amerikan Doları aldığını belirten işaretten koyardı. Bu işlem ikinci kez yapılamazdı. Seyahat edecek olan kişi yasal olarak hiçbir şekilde daha fazla Amerikan Doları alamazdı.

Hindistan’da hemen herkesin yastığının altında az da olsa kara parası olurdu. Çalışan bir adamın kazandığı ve vergi dairesine bildirmediği birkaç yüz rupiden başlayarak suç işleyerek kazanılan milyarlarca rupiye kadar olan bu kara parayla dönen karaborsa, yasal ekonominin neredeyse yarısı büyüklüğündeydi. Bombay’da her gün milyonlarca rupi değerinde Amerikan Doları, İngiliz Poundu, Alman Markı, İsveç Frankı ve diğer para birimleri karaborsada alınıp satılırdı.

“Bankada döviz kuru on beş iken ben bir turistten bin doları on sekiz bin rupi karşılığında alırım,” diye özetledi Khaled. “Turist memnun olur, çünkü bankadan alabileceğinden üç bin rupi fazlasını almıştır. Daha sonra da aldığım doları, Hintli bir işadamına yirmi bir bin rupiye satarım. O da memnundur, çünkü o da dolarları beyan edemeyeceği kara para ile almıştır. Böylece ben de üç bin rupiyi kasama atar ve bir diğer turistten yine on sekiz

bin rupiye bin dolar daha alırım. Bu döviz karaborsasının temelini oluşturan basit bir denklemdir.”

Turistleri bulmak ve onları paralarını değiştirmek için ikna etmek amacıyla Kadirbhai’nin mafya konseyi, karaborsacılardan, rehberlerden, dilencilerden, otel müdürlerinden, komilerden, restoran sahiplerinden, garsonlardan, mağaza çalışanlarından, havayolu memurlarından, seyahat acentelerinden, gece kulübü sahiplerinden, fahişelerden ve taksi şoförlerinden oluşan bir orduyu işe almıştı. Onları gözlem altında tutmak Khaled’in işlerinden biriydi. Sabahları bütün işyerlerine, önemli para birimleri için döviz kurlarını belirlemek amacıyla telefon ederdi. Gün içinde her iki saatte bir en son veriler için irtibata geçilir, kurlardaki dalgalanmalar hakkında uyarılarda bulunulurdu. Khaled’in emrinde her daim vardiyalı çalışan iki şoförlü bir taksi vardı. Khaled her sabah bölgedeki satıcıları ziyaret eder, piyasada kullanabilecekleri tomarlarca rupiyi sokak simsarlarına teslim ederdi. Karaborsacılar ve diğer dolandırıcılar, turistleri ve işadamlarını borsa simsarlarına yönlendirirdi. Simsarlar parayı değiştirir, dövizleri teslim edilmek üzere tomarlar halinde ayırırdı. Gezgin satıcılar gün içinde simsarları dolaşır, ihtiyaç üzerine onlara nakit sağlardı. Tahsildarlar gece gündüz dolaşır, döviz tomarlarını toplardı.

Khaled otellerde, havayollarında, acentelerde ve dikkat gerektiren diğer işyerlerinde yapılan özel tahsilatlar ve değiştokuşla ilgilenirdi. Anahtar noktalarda tahsildarlarından biri öğlen, diğeri geceyarısı olmak üzere, iki kez teslimat alırdı. Her bölgede görev alan polislere hassas bazı durumları görmezden gelmeleri için para ödenirdi. Bunun karşılığında ise Kadirbhai eğer birisi adamlarını soymaya kalkar ya da onlara direnirse, alacağı tedbirlerin hiçbir şekilde polise yansımayacağına ve onları tehlikeye düşürmeyeceğine dair söz vermişti. Disiplini korumak ve Kadir’in otoritesini güçlendirmek, Abdullah Taheri’nin işiydi. Hintli gangsterlerden ve İranlı eski askerlerden oluşan adamları sıradışı durumların olmasını engelliyor, olduğunda da kişileri acımasızca cezalandırıyordu.

“Tahsilat işinde benimle birlikte çalışacaksın,” dedi Khaled. “Aslında zamanla her şeyi öğreneceksin ama senin asıl beş yıldızlı oteller ve havayolları gibi ustalık isteyen yerlere odaklanmanı istiyorum. Takım elbise giymen gereken işler bunlar. İlk başlarda ben de seninle geleceğim fakat bu

yerlerde iyi giyimli beyaz bir adamın teslimat yapmasının daha iyi olacağını düşünüyorum. Senin yüzüne ikinci defa dönüp bakmazlar. Bağlantılarımız da seninle iş yapmaktan memnun olacaktır. Sonra seni seyahat alanına kaydırabilirim. Orada da beyaz bir adamın yardımı olabilir.”

“Seyahat alanı mı?”

“Ah, buna bayılacaksın,” dedi Khaled hüzünlü gülümsemesiyle gözlerimin içine bakarak. “Arthur Yolu’nda katlandığın sefaleti telafi edecektir. Çünkü bu iş her açıdan birinci sınıf.”

Khaled’in söylediğine göre seyahat işi, döviz piyasasındaki en kazançlı işlerden biriydi. Suudi Arabistan, Dubai, Abu Dabi, Bahreyn, Muscat, Kuveyt ve Arap Yarımadası’ndaki diğer ülkelerde çalışan milyonlarca Hintliyi kapsayan bir işti bu. Üç, altı ya da on iki aylığına yapılan kontratlarla hizmetçi, temizlikçi ya da işçi olarak alınan Hintlilere genellikle yabancı para birimleriyle ödeme yapılırdı. Çalışanların çoğu Hindistan’a gelir gelmez aldıkları parayı fazladan birkaç rupi kazanmak için karaborsada değiştirirdi. Kadir’in mafya konseyi, işçilere ve işverenlere kestirme bir yol sunuyordu. Adamlar ellerindeki yabancı paraları topluca Kadirbhai’ye sattıklarında, Arap işverenler biraz daha iyi bir orandan döviz bozdurabiliyor ve Hindistan’da karaborsa fiyatı üzerinden çalışanlarına rupi olarak ödeme yapabiliyordu. Böylece ellerinde fazladan rupi kalıyor, çalışanlara yaptıkları ödeme sonucunda karlı çıkıyorlardı.

Birçok Arap ülkesi işvereni için böylesi bir suç karşı konulamaz çekicilikteydi. Onların da yastıklarının altında beyan edilmemiş, vergilendirilmemiş para olurdu. Sendikalar, geçici işçi olarak çalışan Hintlilerin Hindistan’a dönünce maaşlarını rupi olarak alması için ödeme şeklini organize ediyordu. İşçiler memnundu, çünkü karaborsacılarla şahsen pazarlık etmelerine gerek kalmadan paralarını karaborsa oranından alıyorlardı. Patronlar memnundu, çünkü sendikaları aracılığıyla yaptıkları ödemelerden kar elde ediyorlardı. Karaborsacılar memnundu, çünkü dolarlar, marklar, riyaller ve dirhemler düzenli bir şekilde ellerine geçiyordu ve böylece Hintli işadamlarının taleplerine karşılık verebiliyorlardı. Bu işte tek kaybeden hükümetti ama ticaretin içinde yer alan on binlerce insan bu durumdan çok da utanç duymuyordu.

Gayet uzun süren ilk dersimizin sonunda “Ben... Bu iş bir zamanlar bana özeldi...” dedi Khaled. Bir şeyleri mi hatırladı ya da daha fazlasını söylemek mi istemedi, emin olamamıştım. Konuşmasını bekledim.

“New York’ta okurken bir tez üzerinde çalışıyordum,” diye söze başladı nihayet. “Eski dünyada yapılan organize olmayan ticaret hakkında bir tez yazdım. Bunu 67 savaşından önce annem araştırıyordu. Henüz bir çocukken annem sayesinde Asur, Akad ve Sümerlerin karaborsası, ticaret yolları, vergileri ve diğer imparatorluklarla ilişkileriyle ilgilenmeye başlamıştım. Yazmaya başladığım kitaba *Kara Babil* adını koydum.”

“Akılda kalıcı bir başlık.”

Khaled dalga geçmediğimden emin olmak istermiş gibi çabucak bana baktı.

“Ciddiyim,” diyerek onu rahatlatmak istedim hemen, çünkü Khaled’den hoşlanmaya başlamıştım. “Bence bir tez için oldukça iyi bir konu. Başlık da oldukça merak uyandırıcı. Bence çalışmaya devam etmeli ve tezini bitirmelisin.”

Khaled bir kez daha gülümsedi.

“Şey, Lin, hayatta birçok sürpriz vardır. New York’taki amcamın da dediği gibi, bu sürprizlerin çoğu da çalışan kesim için pek iyi değildir. Şimdi bir kitap üzerinde çalışmaktan ziyade karaborsa için çalışıyorum. Artık başlık *Kara Bombay.*”

Khaled’in sesindeki acılık tedirgin ediciydi. Kavuşturduğu ellerine bakarken ifadesi katı, hatta kızgın bir hal almıştı. Sohbeti değiştirmek ve onu geçmişten çıkarıp almak için kımıldandım.

“Biliyor musun, karaborsanın ilgini çekebilecek bir ayağıyla tanıştım Daha önce hiç cüzamlıların ilaç pazarını duymuş muydun?”

Khaled’in gözleri merakla açılmıştı. “Elbette,” dedi. Elini yüzünde ve asker tıraşı yapılmış, vaktinden önce beyazlamaya başlamış saçlarında gezdirdi. Yaptığı bu hareket onu geçmişten kopardı ve tüm dikkatiyle beni

dinlemeye koyuldu. “Ranjit’le tanıştığını duydum. İnanılmaz biri, değil mi?”

Oturup cüzamlılardan oluşan küçük grubun kralı Ranjitbhai ve onun ülke çapında oluşturduğu karaborsa hakkında konuştuk. Cüzamlıların gizemli ticaretleri ikimizin de ilgisini çekiyordu. Bir tarihçi olarak, ya da akademisyen annesi gibi bir zamanlar tarihçi olmanın hayalini kurmuş biri olarak, Khaled cüzamlıların gizli organizasyonunun kuruluşu ve zaman içinde gelişimi hakkında oldukça meraklanmıştı. Ben ise bir yazar olarak onların acıları ve bu acılara karşı verdikleri benzersiz tepkiden etkilenmiştim. Yirmi dakika süren heyecanlı ve hararetli bir sohbetten sonra Khaled’le Ranjit’i ziyaret etmeye ve ilaç karaborsası hakkında daha çok şey öğrenmeye karar verdik.

iki sürgün, bir akademisyen ile yazar arasında sessiz bir anlaşma sağlanmıştı. Khaled’le basit ama karşılıklı bir entelektüel bağ kurduk. Suçluların, askerlerin ve kazazedelerin arkadaşlığı gibi hızlı ve sorgusuz sualsiz bir arkadaşlıktı bu. Onun Andheri İstasyonu’nun yakınındaki sade, az mobilyalı apartmanına her gün gittim. Sohbetlerimiz beş-altı saat sürüyordu. Konularımız kadim tarihten bankaların faiz oranlarına, antropolojiden sabit ve dalgalanan para birimine dek uzanıyordu. Bu çok sık rastlanan ama karmaşık suç hakkında sokak simsarlarının bir senede öğrenebileceklerini, Khaled Ansari sayesinde bir ayda öğrendim.

Derslerin ardından haftanın yedi günü her sabah ve akşam Khaled’le birlikte işe gittim. Maaşım iyiydi. Kazandığım para doğruca bankadan, kalın rupi tomarları halinde ödeniyordu. Komşularım, arkadaşlarım ve hastalarım olarak gördüğüm gecekondu sakinleriyle kıyaslanınca şimdiden zengin bir adam sayılırdım.

Yaralarım mümkün olduğunca çabuk iyileşsin diye Kadirbhai hesabına Hindistan Konukevi’nde bir oda tuttum. Temiz, fayans döşeli banyo ve yumuşak yatak iyileşmeme yardımcı oluyordu ama fiziksel yaralarımın düzelmesinden daha fazlası söz konusuydu. İşin gerçeği, Arthur Yolu Hapishanesinde geçirdiğim aylar vücudumdan çok ruhuma zarar vermişti. Kolera salgınında komşum Radha’yı ve İngilizce sınıfımdaki iki çocuğu kaybetmenin verdiği dinmeyen utanç da bana huzur vermiyordu. Hapishanedeki işkence ve kolera salgınındaki başarısızlığım... Bu ikisinden

sadece biri başıma gelmiş olsaydı, belki kendimi toplayıp o sevgi dolu, perişan topraklara geri dönebilirdim ama ikisi kırılgan özsaygımın kaldırabileceğinden fazlaydı. Gecekonduda kalamıyor, orada bir gece daha uyuyamıyordum.

Sıklıkla Prabaker'i, Johnny'yi, Kazım'ı ve Jeetendra'yı ziyaret ediyor, haftanın iki günü öğleden sonra klinikte hastalara yardım etmeye devam ediyordum. Yine de gecekondu doktoru olmamı sağlayan kendini beğenmişliğin ve kaygısızlığın o garip karışımı yok olmuştu ve bir daha da geri gelmesini beklemiyordum. Her iyi yüreğin derinlerinde az da olsa kendini beğenmişlik olur. Benim kendini beğenmişliğim ise komşumun hayatını kurtaramadığım, hatta hastalığından bile haberdar olmadığımı öğrendiğim gün gitmişti. Hizmet etme isteğinin altında ise gerekli ve değişmez bir saflık vardır. Saflığım da ayağıma vurulan prangaları hatırlayarak aksayan gülüşüm ve adımlarım gibi, hapishaneden çıktığımda gitti. Gecekondudan taşınmam vücudumdaki yaralar kadar ruhumun içinde bulunduğu durumla da ilgiliydi.

Gecekondudan arkadaşlarım bu kararımı sorgulamadan, hiçbir yorum yapmadan kabul etti. Ne zaman onları ziyaret etsem beni sıcakkanlılıkla karşıladılar ve beni gecekondunun günlük işlerine, düğün, festival, toplantı, kriket maçı gibi kutlamalarına davet ettiler. Bir deri bir kemik halimi, vücudumda nezaretçilerin açtığı yaraları gördüklerinde yaşadıkları şoka ve üzüntüye rağmen de bir kez bile hapishane konusunu açmadılar. Bunun bir açıdan duyduğumdan emin oldukları, eğer kendileri hapse atılsa duyacakları utançtan olduğunu sanıyorum. Başka bir açıdan da Prabaker, Johnny Cigar, hatta Kazım Ali bile içten içe suçluluk duyuyor olabilirdi. Bana yardım edememişlerdi, çünkü beni aramayı akıllarına getirmemişlerdi. Hiçbiri tutuklandığımı farketmemişti. Tanıdıkları diğer bütün turistler gibi, benim de gecekondudaki hayattan sıkılıp rahat ülkemdeki rahat yaşamıma geri döndüğümü düşünmüşlerdi.

Gecekonduya dönme konusundaki isteksizliğimin nedenlerinden biri de buydu. Orada yapağım onca şeyden sonra böyle düşünülmesi beni çok şaşırtmış ve incitmişti. Beni çileli yaşamlarına kabul ettikten ve aralarına aldıktan sonra bile, canım ne zaman isterse tek bir kelime veya veda bile etmeden onları bırakabileceğimi düşünüyorlardı.

Bu nedenle sağlığım düzelmeye ve iyi para kazanmaya başladığımda da gecekonduya geri dönmedim. Bunun yerine Kadirbhai'nin yardımıyla Best Sokağı'nın karaya doğru uzanan kısmında, Leopold'un Yeri'nin yakınında bir daire tuttum. Burası Hindistan'daki ilk dairemdi ve aynı zamanda kendime ait, sıcak duş ve mutfak gibi belirli lüksleri içinde barındıran bir yerdi. İyi yiyor, yüksek protein ve karbonhidrat içeren yemekler yapıyor, her gün bir kutu dondurma bitirmek için kendimi zorluyordum. Kilo almıştım. Her gece on saat uyuyor, uykunun iyileştirici gücünden faydalanıyordum. Yine de sık sık kollarımı savurarak, dövüşerek, gördüğüm kabusun etkisiyle kan kokusu alarak uyanıyordum.

Abdullah ile son derece gözde bir yer olan Breach Candy banliyösünde ki spor salonunda karate ve ağırlık kaldırma çalışıyordum. Salman Musta.ıı ve Sanjay adlı iki genç gangster çoğunlukla bize katılıyordu. İkisi de yirmili yaşlarının sonunda, güçlü, sağlıklı adamlardı ve tıpkı seksi sevdikleri gibi, dövüşmeyi de seviyorlardı. Bir film yıldızı gibi görünen Sanjay esas adamdı. Salman ise daha sessiz ve ciddiydi. Çocukluktan beri aynlmaz birer arkadaş olan bu adamlar ringe çıkınca, birbirlerine karşı da en az Abdullah ile bana olduklan kadar sert olurlardı. Haftada beş gün çalışır, iki gün de şişmiş ve yırtılmış kaslarımız kendilerini onarsın diye dinlenirdik. Gerçekten işe yarıyordu. Ağırlık kaldırmak vahşi adamlar için bir nevi yogaydı. Gün geçtikçe vücudum eski gücüne, kaslı yapısına ve direncine kavuştu.

Yine de, ne kadar zinde olursam olayım polisle anlaşarak beni Arthur Yolu Hapishanesi'ne yollayanın kim olduğunu bulmadan aklımı huzura kavuşturamayacaktım. Bunu kimin yaptığını öğrenmeliydim. Nedenini bilmeliydim. Ulla şehirden gitmişti. Bazıları onun saklandığını söylüyordu ama kimden ve neden olduğunu kimse bilmiyordu. Karla gitmişti ve hiç kimse nerede olduğunu bilmiyordu. Didier ve birkaç arkadaşım benim için araştırma yapıyor, gerçeği bulmaya çalışıyordu ama bana tuzak kuranın kim olduğuna dair bir bilgi edinememişlerdi.

Biri, herhangi bir suçlama bile olmadan beni tutuklasınlar ve Arthur Yolu'na tıksınlar diye kıdemli polis memurlarıyla anlaşmıştı. Aynı kişi hapishanedeyken sıklıkla ve vahşice dövülmem için de anlaşma yapmıştı. Bu bir ceza ya da intikamdı. Kadirbhai bu kadarını doğrulamıştı ama daha

fazlasını söyleyememiş ya da söylememişti ve bana tuzak kuran kişinin benim bir kaçak olduğunu bilmediğini eklemişti. Avustralya'dan kaçışımla ilgili bilgi, parmak izi kontrolünde ortaya çıkmıştı. İşin içindeki polisler bu konuda sessiz kalmanın işlerine yarayabileceğini düşünmüş ve Vikram, Kadir adına hapse gelene kadar dosyamı saklamıştı.

Khaled'in yanında döviz tahsildarı olarak çalışmaya başladıktan birkaç ay sonra bir öğleden sonra Vikram ile Leopold'un Yeri'nde otururken Vikram "O lanet olasıca polisler seni sevmişler dostum," dedi.

"Hı, hı."

"Gerçekten sevmişler. Zaten bu yüzden gitmene izin verdiler."

"Beni bırakan polisi hayatımda daha önce hiç görmedim Vikram. Adam beni tanımıyordu bile."

Vikram sabırlı bir şekilde "Anlamıyorsun," dedi. Bardağına soğuk bir kutu Kingfisher birası daha döktü ve halinden memnun bir şekilde birasını yudumladı. "Seni oradan çıkarırken o polisle konuştum. Bana bütün hikayeyi anlattı. Parmak izi bölümündeki adam senin Avustralya'da aranan bir adam olduğunu öğrenince çıldırmış. Bu işi gizli tutarsa ne kadar çok para kazanabileceğini düşünüp hayallere dalmış. Böyle bir şans insanın eline her gün geçmez, öyle değil mi? Böylece adam kimseye bir şey söylemeden tanıdığı kıdemli polise gidip parmak izinden ulaştığı dosyanı göstermiş. Kıdemli polis de kafayı yemiş ve hapishanede gördüğümüz polise giderek dosyayı göstermiş. Hapishanedeki diğerlerine sessiz kalmalarını ve işin ucunda ne kadar para olduğunu öğrenme işini ona bırakmalarını istemiş."

Bu esnada bir garson bana kahvemi getirdi ve bir süreliğine benimle Marathi dilinde sohbet etti. Vikram tekrar konuşmak için yalnız kalmamızı bekledi.

"Biliyor musun, bütün bu garsonlar, taksi şoförleri, postacılar, polisler, onlarla Marathi dilinde konuşmana bayılıyor. Siktir. Burada doğmama rağmen sen Marathi dilinde benden daha iyisin. Hiçbir zaman şu dili doğru düzgün konuşmayı öğrenemedim. Hiçbir zaman mecbur da kalmadım. İşte

bu yüzden Marathililer bu kadar kızgın. Çoğumuz, Marathi dilini önemsemiyoruz *yaar*. Her neyse, nerede kalmıştım? Hı, evet, yani dosyan polisin eline geçmiş ve bu konuda sessiz kalmışlar ama adam herhangi bir şey yapmadan önce hapisten kaçan Avustralyalı namussuz hakkında bir şeyler öğrenmek istemiş *yaar*."

Vikram durdu ve gülümseyişi kahkahaya dönene kadar bana baktı. Otuz beş derece sıcağa rağmen beyaz ipek gömleğinin üzerine siyah deri bir yelek giymişti. Ağır siyah kotu ve gösterişli, siyah kovboy çizmeleri içinde oldukça terliyor olmalıydı ama hiç de böyle gözükmüyor, her zamanki serinkanlılığına uyacak şekilde duruyordu.

Vikram "Bu harika bir şey dostum!" diyerek güldü. "Üst düzey güvenlikli bir hapishaneden kaçmışsın! Müthiş! Bu şimdiye dek duyduğum en olağanüstü şey Lin. Bunu kimseye söyleyememek yüreğimi parçalıyor."

"Bir gece burada otururken Karla'nın sırlar hakkında ne dediğini hatırlıyor musun?"

"Hayır dostum. Ne demişti?"

"Saklamanın acı vermediği şey sır sayılmaz."

"Esaslı bir laf," dedi Vikram sırıtarak. "Nerede kalmıştım? Bugün aklımı kaçırıyorum. Hep şu Lettie olayı yüzünden. Beni delirtiyor Lin. Evet, yetkili polis, elinde dosyan olan polis, senin hakkında araştırma yapmak istemiş. İki adamını yollayıp seninle ilgili sorular sordurmuş. Çalıştığın bütün sokak satıcıları hakkında iyi konuşmuş. Hiçbir zaman birini aldatıp kazık atmadığını, paran olduğunda fakirlere yardım ettiğini söylemişler."

"Ama polisler kimseye Arthur Yolu'nda olduğumu söylememiş değil mi?"

"Evet, senin güzelce hakkından gelip seni Avustralyalı polislere verip vermeme konusunu karara bağlamak istemişler. Dahası da var. Sokak simsarlarından biri, Eğer *Lin hakkında bir şeyler öğrenmek istiyorsanız zhopad-patti'ye gidin, çünkü Lin orada yaşıyor*, demiş. Polisler bir gora'nın gecekonduda yaşadığını duyunca oldukça şaşırmış. Oraya gidip etrafı kolaçan etmişler. Gecekondudaki kimseye başına gelenden bahsetmemişler

ama senin hakkında sorular sormuşlar, insanlar da *Şu kliniği görüyor musunuz? Onu Lin kurdu. Uzun zamandır da orada çalışıp insanlara yardım ediyor...* gibi şeyler demişler. *Herkes Lin'in kliniğinde hiçbir şey ödemeden tedavi olur. Kolera salgınında da harika bir iş çıkardı...* Kurduğun küçük okuldan da bahsetmişler. İ*ngilizce eğitimi veren şu küçük okulu görüyor musunuz? Orayı Lin kurdu...* Polisler, Linbaba denen ve bir sürü güzel iş yapan bu yabancı hakkında çok şey öğrenmiş ve patronlarına gidip neler duyduklarını anlatmış."

"Hadi ama Vikram! Bunun gerçekten bir fark yarattığını düşünüyor musun? İş sadece ve sadece parada bitti. Onu ödediğin için de çok memnunum."

Vikram'ın gözleri şaşkınlıkla büyüdü, daha sonra da beni onaylamayan bir şekilde kaşlarını çattı. Boynundan geriye doğru asılı şapkayı kaldırdı ve onu ellerinin arasında çevirip üzerindeki tozları alarak incelemeye koyuldu.

"Lin, bir süredir buradasın, dilimizi öğrendin, bir köye gittin, gecekonduda yaşadın, hatta hapishaneye bile girdin. Bütün bunlara rağmen hiç anlamıyorsun, değil mi?"

"Anlamıyorum herhalde," dedim. "Muhtemelen anlamıyorum."

"Gerçekten anlamıyorsun dostum. Burası İngiltere, Yeni Zelanda ya da Avustralya değil. Burası Hindistan. Hindistan dostum. Burası kalbin, yüreğin ülkesi. Burada yürek kraldır. Lanet olasıca yürek. İşte bu yüzden sen özgürsün. İşte bu yüzden polis sana sahte pasaportunu geri verdi. Kim olduğunu bildikleri halde özgürce dolaşmanın, polislerin seni yakalamamasının nedeni bu. Senin işini bitirebilirlerdi Lin. Paranı, Kadir'in parasını alıp seni serbest bırakır, daha sonra da seni başka polislere yakalatıp ülkene geri postalayabilirlerdi. Bunu yapmadılar ve yapmayacaklar, çünkü onların yüreğine, Hintli yüreklerine işledin dostum. Burada yaptıklarına, gecekondudakilerin seni ne kadar sevdiğine baktılar ve *Evet, Avustralya'da her şeyi yüzüne gözüne bulaştırmış ama burada güzel işler yapmış. Eğer karşılığını öderse namussuzu bırakalım,* dediler. Bu çılgın ülkeyi böyle ayakta tutarız biz, yürekle. İki yüz değişik lisan ve bir milyar insan. Hindistan kalptir. Bizi bir arada tutan kalplerimizdir. Hiçbir

yerde benim insanım gibi insanlar yoktur Lin. Hindistan yüreği gibi bir yürek yoktur."

Vikram ağlıyordu. Donakalmış bir halde gözlerindeki yaşları silişini izledim ve elimi omzuna koydum. Elbette haklıydı. Bir Hindistan hapishanesinde işkence görmüş olmama, neredeyse orada hayatımı kaybedecek duruma düşmeme rağmen serbest bırakılmıştım ve ayrılırken eski pasaportumu bana geri vermişlerdi. Kendi kendime *Hindistan gibi beni serbest bırakabilecek bir başka ülke var mı,* diye sordum. Burada polisler beni araştırdıklarında Hintlileri kandırdığım, Hintli fahişeleri çalıştırdığım ya da savunmasız insanları dövdüğüm gibi daha farklı bir hikayeyle karşılaşsalar, parayı alıp beni Avustralya'ya geri gönderirlerdi. Burası yüreğin kral olduğu ülkeydi. Bunu Prabaker'den, annesinden, Kazım Ali'den, Joseph'in ödediği kefaretten biliyordum. Hatta hapisteyken bile Maheş Malhotra gibi adamlar beni gizlice beslemek uğruna dayak yediklerinde bunu görmüştüm.

"Ne oluyor? aşıklar kavga mı ediyor yoksa?" dedi Didier yanımıza otururken.

Vikram "Siktir git Didier!," diyerek güldü ve oturduğu yerde toparlandı.

"Ah, bu gerçekten etkileyici bir düşünce Vikram. Ama bence kendini biraz daha iyi hissettiğinde olur. Peki, sen bugün nasılsın Lin?"

"İyiyim," diyerek gülümsedim. Didier, Arthur Yolu Hapishanesi'nden çıkışımın üzerinden çok geçmeden benim bir deri bir kemik, yara beri içindeki halimi görünce gözyaşlarına boğulan üç insandan biriydi. Bir diğer kişi Prabaker'di ve o kadar şiddetli bir şekilde ağlamıştı ki onu teselli etmem bir saat sürmüştü. Üçüncü kişi ise beklemediğim bir şekilde Lord Abdül Kadir Han'dı. Ona teşekkür ettiğimde gözleri yaşlarla dolmuş, bana sarıldığında bu gözyaşları boynuma, omuzlarıma dökülmüştü.

"Ne alırsın?" diye sordum.

Didier hoşuna gitmiş bir şekilde "Ah, çok naziksin," diye mırıldandı. "Viski, limon ve soğuk bir sodayla başlayayım. İyi bir *commençement* olur hı? İndira Gandhi'yle ilgili haberler çok üzücü değil mi?"

“Hangi haberler?” diye sordu Vikram.

“Az önce haberlerde İndira Gandhi’nin öldüğünü söylediler”

“Bu doğru mu?” diye sordum.

Didier içini çekti ve ondan beklenmeyecek bir ciddiyetle “Korkarım ki öyle,” dedi. “Haber onaylanmadı ama bence hiç şüphe yok.”

“Sihler mi? Bluestar yüzünden mi?”

“Evet Lin. Nereden bildin?”

“Altın Tapınak’a Bhindranwale’yi almaya gittiğinde, bunun ona pahalıya mal olacağını hissetmiştim.”

“Ne olmuş? Bunu KLF mi yapmış?” diye sordu Vikram. “Bomba mıymış?”

Didier yavaşça “Hayır,” dedi. “Söylediklerine göre yapan Sih korumalarıymış.”

Vikram yutkunarak “Aman Tanrım, kendi korumaları!” dedi. Ağzı açık kalmış, bakışlarıyla düşüncelere dalmıştı. “Çocuklar... Ben bir dakika içinde geri gelirim. Duyuyor musunuz? Şu an tezgahtaki radyoda olayı konuşuyorlar. Gidip dinleyip geri geleceğim.”

Vikram tezgaha doğru koştu ve onlarca adamın birbirine yapışıp dinlemek için kulak kesildiği ve histerinin eşiğindeki bir sunucunun Hintçe olarak cinayetin detaylarını verdiği radyonun yanında durdu. Vikram yayını oturduğu yerden de dinleyebilirdi. Radyonun sesi sonuna kadar açık olduğundan her söyleneni duyuyorduk. Aslında onu kalabalık tezgaha sürükleyen başka bir şeydi. Bu dayanışma ve kardeşlikti. Kendi halkıyla bir olma, insanı hayretler içinde bırakan haberi onlarla birlikte dinleme ihtiyacıydı.

“Senin içkini söyleyelim,” dedim.

Didier “Evet, Lin,” diye yanıtlarken alt dudağını büktü ve iç karartıcı haberden kurtulmak ister gibi elini salladı fakat bu bir işe yaramadı. Dikkatlice önündeki masaya bakıyordu. “Buna inanamıyorum. İnanılır gibi değil. *İndira Gandhi öldü*... İnsan düşünemiyor bile. Lin, bunu aklıma bile getiremiyorum. Biliyorsun işte... Bu... İmkansız.”

Didier için içki ısmarladım ve spikerin kederli sesini dinlerken düşüncelere daldım. Önce bencilce bir düşünceyle bu suikastın güvenliğim açısından ne anlama gelebileceğini, daha sonra da karaborsada kurları nasıl etkileyeceğini tarttım. İndira Gandhi birkaç ay önce Sihlerin kutsal yeri olan Amtirsar’daki, Altın Tapınak’a bir saldırı düzenlemişti. Amaç, tapınağa girmiş yakışıklı ve karizmatik bir bölücünün, Bhindranwale’nin liderliği altında bir araya gelmiş silahlı Sih militanları dışarı çıkarmaktı. Tapınağı bir üs gibi kullanan militanlar Hintlilere saldırmış, haftalar süren bu çatışmalarda *dikkafalı Sihler* olarak adlandırılmışlardı. İndira Gandhi kızgın bir rekabetin olduğu genel seçimler yaklaştığından, eğer tedbir almada başarısız olursa zayıf ve kararsız görünmekten korkuyordu. İndira da birçok insanın *yapılabileceklerin en kötüsü* diye adlandırdığı bir planla orduyu Sih militanlarla savaşmaya gönderdi.

Militanlan Altın Tapınak’tan çıkarma amacı güden operasyonun adı Bluestar Operasyonu’ydu. Bhindramwale’nin kendilerini özgürlük savaşçıları ve Sih davasının şehitleri olarak gören militanları, ordu birlikleriyle pervasız ve ümitsiz bir mücadeleye girdi. Altı yüzden fazla kişi öldü ve yüzlerce insan yaralandı. Sonunda Altın Tapınak temizlenmişti ve artık hiç kimse İndira’nın zayıf ya da kararsız göründüğünü düşünemezdi. Oy verenlerin Hintli kalplerine seslenme amacında başarılı olmuştu ama Sihlerin Khalistan adında ayrı bir vatan kurma isteği yeni militanların yüreğinde var olmaya devam ediyordu. Dünyadaki bütün Sihler, kutsal mabetlerinin böylesine din dışı ve kanlı bir şekilde istila edilmesinin öcünü almak için yekvücut olmuştu.

Tezgahtaki radyo daha fazla detay vermiyordu ama spiker İndira’nın öldürüldüğünü doğruluyordu. Bluestar’ın üzerinden yalnızca birkaç ay geçmişti ve İndira kendi Sih korumaları tarafından öldürülmüştü. Bazıları tarafından bir despot, diğerleri tarafından da ülkenin annesi olarak tanınan, ülkeyle, ülkenin geçmişi ve kaderiyle bir tutulan kadın gitmişti. Ölmüştü.

Düşünmeliydim. Tehlikeyi hesaplamalıydım. Ülke çapında güvenlik güçleri alarmda olacaktı. İndira'nın ölümünden sorumlu tutulan Sih topluluklarından intikam almak için ayaklanmalar, yağmalamalar, kargaşa ve cinayetler yaşanacaktı. Biliyordum. Hindistan'daki herkes bunu biliyordu. Radyoda Delhi'de ve Pencap'ta ortaya çıkabilecek huzursuzlukları bastırmak için birliklerin toplandığı açıklanıyordu. Benim gibi aranan ve süresi dolmuş bir vizeyle ülkede kalıp mafya için çalışan bir adam için bu gerginlik yeni tehlikelere yol açabilirdi. Didier içkisini yudumlarken, restorandaki diğerleri sessizliğe gömülmüşken ve akşam yüzlerimizi turuncu renge boyarken kalbim korkuyla atmaya başladı. Zihnim *Kaç*, diyordu. *Kaçabiliyorken kaç. Bu senin son şansın...*

Şehirden kaçmayı açık açık düşünmeme rağmen o zaman bile kendimi bir yandan da yoğun ve kaderci bir rahatlığa bırakmıştım. Bombay'dan ayrılmayacaktım. Bundan, hayatımdaki diğer her şeyden daha çok emindim. İlk olarak Kadirbhai meselesi vardı. Khaled'le çalışırken kazandığım maaşla ona olan borcumun finansal kısmını ödemiştim ama ödemesi daha zor bir manevi borç da vardı. Ona hayatımı borçluydum ve bunu ikimiz de biliyorduk. Hapisten çıktığımda bana sarılmış ve içler acısı halime ağlayarak Bombay'da kaldığım sürece onun şahsi koruması altında olacağımı söylemişti. Arthur Yolu'nda başıma gelen gibi bir şey bir daha asla olmayacaktı. Kadir bana üzerinde Hintlilerin *om* sembolü ile Müslümanların hilal ay ve yıldızının olduğu, gümüş bir zincirle boynuma astığım altın bir madalyon verdi. Madalyonun arkasında Urduca, Hintçe ve İngilizce olarak Kadirbhai'nin ismi yazılıydı. Başım derde girerse madalyonu göstermeli ve hemen onunla bağlantıya geçmelerini istemeliydim. Kusursuz bir güvenlik yöntemi olmasa da sürgün hayatım başladığından bu yana karşıma çıkanların en iyisiydi. Kadir'in ona hizmet etmemi istemesi, ona olan dile gelmemiş borcum ve onun adamı olmanın getirdiği emniyetli durum benim şehirden ayrılmamamı sağlıyordu.

Tabii bir de Karla vardı. Ben hapisteyken şehirden ayrılmıştı ve nereye gittiğini kimse bilmiyordu. Onu bu koca dünyada nerede arayacağımla ilgili hiçbir fikrim yoktu. Karla, Bombay'ı seviyordu. Bunu biliyordum. Buraya döneceğini ummak mantıklıydı. Ve ben de onu seviyordum. Bu bana acı veriyordu. Bu duygu yaşadığım son aylarda sevgimden bile daha öne geçmişti. Onu bıraktığımı düşünüyor olmalıydı. İstediğimi aldığımı,

sevіştikten sonra onu terkettiğimi sanıyordu. Onu bir kez daha görmeden ve o gece başıma gelenleri anlatmadan hiçbir yere gidemezdim. Şehirde, ilk defa karşılaştığımız sokağa bir dakika uzaktaki otelimde kalacak ve Karla'nın geri gelmesini bekleyecektim.

Sessiz restorana bir göz gezdirdim ve Vikram'la göz göze geldim. Bana gülümsedi ve başını salladı. Gülümsemesi insanın içini acıtan cinstendi. Gözleri, dökemediği yaşlarla parlıyordu. Buna rağmen beni rahatlatmak ve acısına dahil etmek için gülümsüyordu. Bu gülücükle birlikte beni Bombay'da tutan başka bir şey olduğunu farkettim. En nihayetinde bunun Vikram'ın sözünü ettiği Hindistan kalbi olduğunu anladım. *Kalbin kral olduğu ülke*. Önsezilerim bana gitmemi söylerken kalmamın nedeni buydu. Bana göre kalp şehirdi. Bombay'dı. Bombay beni baştan çıkarmıştı. Ona da aşıktım. Sadece orada yaşadığım için açığa çıkmış bir *Mumbaiker*, yani Bombaylı bir yanım vardı.

Vikram tekrar aramıza katılırken "Bu çok boktan bir iş *yaar* diye mırıldandı. "Bu olayın üzerine daha çok kan dökülecek. Radyoda, Kongre Partisi gruplarının Delhi'de evden eve gezindiğini, Sihlerle kavga etmek için bahane aradığını söylüyor."

Üçümüzde kendi kaygılarımız içinde sessizdik. Didier konuşmaya başladı.

Dikkatimizi içinde bulunduğumuz ana çekerek yavaşça "Senin için bir ipucum var," dedi.

"Hapishane hakkında mı?"

"*Qui*."

"Devam et."

"Çok bir şey değil aslında. Zaten bildiğin bir şey. Patronun Abdül Kadir'in söylediği gibi, seni oraya attıranın çok güçlü biri olduğunu gösteriyor."

"Öğrendiğin her ne ise benim bildiğimden fazladır Didier."

“Pekala. Tanıdığım biri, Coloba Polis Merkezi’ni her gün ziyaret ediyor. Bu sabah konuşurken aylar önce orada hücrede yatan bir yabancıdan bahsetti. Kullandığı isim *Kaplan Isırığı*’ydı. Böyle bir lakabı nasıl aldığını düşünemiyorum Lin ama hikayenin pek de iç açıcı olmadığını sanıyorum, *non? Alors,* dediğine göre *Kaplan Isırığı,* yani sen, bir kadın tarafından ihanete uğramışsın.”

“Adam sana bir isim verdi mi?”

“Hayır. Sordum ama bilmediğini söyledi. Kadının genç ve çok güzel olduğunu söyledi ama bunları uyduruyor da olabilir.”

“Bu tanıdığın adam ne kadar güvenilir biri?”

Didier dudaklarını büzdü ve üfledi.

“Yalan söyleyen, aldatan ve hırsızlık yapan birine ne kadar güvenilirse ona da o kadar güvenilir. Yine de bu gibi durumlarda öngörüsü çok iyidir. Yalan söylemek için de bir nedeni yok. Bence bir kadının kurbanı olmuşsun Lin.”

“Al benden de o kadar *yaar*, ikimiz de aynı durumdayız kardeşim,” dedi Vikram. Daha sonra birasını bitirdi ve içmekten zevk aldığı için olduğu kadar kıyafetini tamamladığı için de tercih ettiği ince uzun purolarından birini yaktı.

“Lettie ile üç aydır çıkıyorsun,” dedi Didier. Yüzünden gıcık olduğu ve bunu son derece sevimsiz bulduğu anlaşılıyordu. “Derdin nedir?”

“Sen söylesene! Onunla her yere gidiyorum ama henüz birinci aşamaya bile geçemedim. Hedefi geç, daha fermuara bile ulaşamadım *yaar*. Bu hatun beni öldürüyor. Bu aşk beni öldürüyor. Sert kızı oynuyor. Ben de sertim ama karşılığında hiçbir şey alamıyorum! Yemin ederim, patlayacağım!”

Didier gözleri kurnazlıkla ve neşeyle parlayarak “Senin için işe yarayabilecek bir planım var,” dedi.

“Didier, dostum, her şeyi denerim. Şimdi şu İndira olayı da olduğundan, hazır fırsatım varken elimdeki her şansı kullanmalıyım. Yarın nerede

olacağımızı kim bilebilir ki?”

“Tamam, dikkat lütfen! Bu plan büyük bir dikkat, özenli bir düzenleme ve çok iyi bir zamanlama gerektiriyor. Eğer dikkatsiz olursan sana hayatına mal olabilir.”

“Hayatıma mı?”

“Evet. Hiçbir yanlış yapma. Eğer başarılı olursan Lettie’nin kalbi sonsuza dek senin olur. Nasıl derler, bu oyunu oynayacak kadar cesur musun?”

“Ben buradaki en cesur herifim. Planını duyalım!”

Ayağa kalkıp ikisiyle de el sıkışırken “Siz çok derinlere dalmadan kalksam iyi olur,” dedim. “Didier, verdiğin bilgi için teşekkürler. Sana da bir tavsiye Vikram, Letite hakkında ne yapmayı düşünüyorsan düşün, *önce ona güzel göğüslü İngiliz pilici* demeye bir son ver. Ona her böyle dediğinde sanki yavru bir tavşanı boğmuşsun gibi bakıyor sana.”

Vikram şaşırarak kaşlarını çatıp “Gerçekten mi?” dedi.

“Evet.”

“Ama bu en güzel sözlerimden biri *yaar*. Danimarka’da...”

“Artık Danimarka’da değilsin Toto.”

Vikram gülerek “Pekala Lin,” dedi. “Şu hapishane olayında dönenleri öğrendiğinde... Yani seni oraya koyan namussuzu bulduğunda... Eğer ihtiyacın olursa beni de yanında bil, olur mu?”

Vikram’a bakarak “Elbette,” dedim. “Sen kafana takma.”

Hesabı ödeyip dışarı çıktıktan sonra Causeway’den Regal Sineması’nın olduğu kavşağa dek yürüdüm. Akşamın erken saatleriydi. Bu, Bombay’ın en güzel üç halinden biriydi. Sabahtan önceki şafak, sıcaktan sonraki gece ve özel zevklerle geçen günün özel anları... Bunlar birkaç insanla geçirilen sessiz anlardı. Akşam, insanları pencerelerinin önüne, balkonlara, kapı önlerine çıkarırdı. Akşam, sokakları gezen insanlarla doldururdu. Akşam,

şehrin sirki için kurulan lacivert bir çadır gibiydi ve aileler çocuklarını sokakta, her köşe başında karşılaşılan eğlenceleri izlesinler diye yanlarında getirirdi. Akşam, genç aşıklar için bir koruyucu, yavaş yürüyüşlerindeki masumluğu çalacak olan geceden önce yaşadıkları son bir saatti. Bombay'da ne gece ne de gündüz, sokaklarda akşamüzeri olduğu kadar insan olmazdı. Benim Mumbai'mdeki akşam ışığı gibi, hiçbir ışık insan yüzünü bu denli sevemezdi.

Akşam kalabalığı içinde yüzlere sevgiyle bakarak, insanların saçlarının ve vücutlarının kokularını sevgiyle koklayarak, elbiselerin renklerini, seslerin ahengini severek yürüdüm. Yine de akşam sevdasıyla şehirde yürürken çok yalnızdım. Bütün bu sürede düşüncelerimin denizinde kara bir köpekbalığı beni takip ediyordu. *Bana bir kadın ihanet etmişti. Bir kadın. Genç ve çok güzel bir kadın...*

Bir arabanın kornasını ısrarcı bir şekilde çalışı dikkatimi çekti ve kafamı o yöne çevirince Prabaker'in taksisinden bana el salladığını gördüm. Taksiye atladım ve ondan beni Chowpatty Sahili'ne, Khaled ile olan akşam toplantıma götürmesini istedim. Kadirbhai'nin hizmetinde çalışırken kazandığım parayla yaptığım ilk iş Prabaker için taksi şoförü ruhsatı almak olmuştu. Ruhsatın maliyeti Prabaker'i her zaman engellemiş, onun para biriktirme konusundaki azıcık yeteneğini de ortadan kaldırmıştı. Kuzeni Shantu'nun taksisinde arada sırada şoförlük yapıyordu ama gerekli ruhsata sahip olmadığından büyük bir risk de alıyordu. Kendine ait ruhsatla, bir taksi ordusuna sahip olan ve onları lisanslı sürücülere kiralayan araba sahiplerinden herhangi birine gidebiliyordu.

Prabaker çalışkan ve dürüst bir adamdı fakat dahası, onunla tanışan herkesin kolayca sevdiği biriydi. Burnu büyük taksi sahipleri bile onun neşeli cazibesinden etkilenirdi. Bir ay içinde Prabaker bir takside kalıcı sayılabilecek bir işletme ruhsatı anlaşması yaptı ve o taksiye kendininmişçesine değer verdi. Kontrol panelinin üzerine Bereket Tanrıçası Lakshmi'nin plastik bir tahtını yerleştirdi. Altın rengi, yeşil ve pembe plastik tanrıça, Prabaker ne zaman arabanın frenine bassa gözlerindeki ampullerden kırmızı ışıklar saçıyordu. Zaman zaman bir şovmen edasıyla plastik figüre uzanıyor, figürün altındaki lastik bir tüpü sıkıyordu. Bu işlemle tanrıçanın göbek kısmındaki bir kapakçıktan yolcusunun üzerine

kimyasal parfümlerden oluşan güçlü bir karışımı boca etmiş oluyordu. Spreye her basışında istem dışı olarak elini gururla taşıdığı taksi şoförü kimlik kartına götürüp onu parlatıyordu. Koca şehirde sadece tek bir şey bu sarı-siyah Fiat taksi için duyduğu sevgiyle boy ölçüşüyordu.

“Parvati. Parvati. Parvati...” diyordu Prabaker, Churchgate İstasyonu’ndan Marine Yolu’na doğru ilerlerken. Parvati’nin isminin tınısı bile onu sarhoş etmeye yetiyordu. “Onu çok seviyorum Lin! Korkunç bir his seni mutlu ettiğinde, bunun adı aşk mıdır? Taksinden bile çok, bir kız için endişelenmen aşk mıdır? Aşktır, değil mi? Büyük bir aşk. Tanrım! Parvati. Parvati. Parvati...”

“Bu aşk Prabu.”

“Johnny de, Parvati’nin kızkardeşi Sita’yı seviyor. Her yerde aşk var.”

“Senin için ve Johnny için mutlu oldum. O iyi bir adam. İkiniz de iyi adamlarsınız.”

Prabaker “Evet!” diyerek düşünceme katıldı ve bunu vurgulamak istermişçesine birkaç defa kornaya bastı. “Biz iyi adamlarız! Bu gece de kızkardeşlerle üçlü randevuya gideceğiz. Çok eğlenceli olacak.”

“Bir başka kızkardeşleri daha mı var?”

“Bir başka mı?”

“Evet, üçlü randevu dedin. Üç kızkardeşler mi ki? Ben iki kızkardeş olduklarını sanıyordum.”

“Evet, Lin. Kesinlikle iki kızkardeşler.”

“O zaman çifte randevu demek istedin herhalde?”

“Hayır Lin. Parvati ve Sita yanlarında her zaman Kumar’ın karısı, yani anneleri Bayan Patak’ı getirir. Kızlar, ortalarında anneleri ile masanın bir tarafında oturur, biz de Johnny ile diğer tarafta. Bu üçlü bir randevu.”

“Çok... Eğlenceli... Bir şeye benziyor.”

“Evet, elbette öyle! Bayan Patak’a biraz yiyecekle içecek ısmarladığımızda kızlara bakabiliyoruz, onlar da bize bakıyorlar tabii. Bizim sistemimiz bu. Böylece kızlara gülümseyip onlara göz kırpabiliyoruz. Çok şanslıyız. Bayan Patak’ın iştahı öyle yerinde ki sinemada hiç durmadan üç saat bir şeyler yiyebiliyor. Böylece yemekler gidip gelirken biz de kızlara bolca bakıyoruz. Tanrı’ya şükür, Bayan Patak’ı bir tek filmle doyurmak mümkün değil.”

“Hey, yavaşla biraz... Şurada bir kargaşa var sanki.”

Üç yüz metre kadar ilerimizde yüzlerce insan, geniş Marine Yolu’nda toplanmıştı. Yol boyunca bize doğru ilerliyorlardı.

Prabaker taksiyi durdurarak “Kargaşa değil Linbaba,” dedi. “*Riot nahin morcha hain.*” *Kargaşa değil, gösteri.*

İnsanların çok öfkeli olduğu açıkça görülüyordu. Kadınlar ve erkekler aynı anda yumruklarını havaya kaldırıyor, hep bir ağızdan bağırıyorlardı. Istıraplı yüzleri, hiddetle kaskatı kesilmişti. İndira Gandhi, intikam ve Sihlere vermek istedikleri cezalar hakkında bağırıyorlardı. Bize doğru yaklaşırlarken gerildim ama insan kalabalığı önümüzden geçerken ikiye ayrılıp sonra arabaya hafifçe sürtünerek tekrar birleşti. Yine de bize bakan gözlerde nefret ve çılgınlık vardı. Eğer bir Sih olsaydım, onların kafalarına doladıkları türbanlardan takmış olacaktım ve kapı zorlanarak açılacaktı.

Kalabalık bizi geçince önümüzde uzanan yol tekrar görünür oldu. Prabaker’e baktım ve gözlerindeki yaşları sildiğini gördüm. Cebini karıştırıp bir mendil aradıktan sonra kocaman kırmızılı bir bez çıkardı ve gözlerini onunla kuruladı.

“Bu çok üzücü bir durum Linbaba,” dedi burnunu çekerek. “Bu... O’nun sonu. O olmadan Hindistan ne hale gelecek? Kendi kendime bunu sorup duruyorum ama bir türlü bir cevap veremiyorum.”

İndira’ya genellikle ‘O’ denirdi. Gazeteciler, köylüler, politikacılar ve karaborsacılar, hepsi İndira’ya O derdi.

“Evet, çok kötü bir durum Prabu.”

Prabaker o kadar üzgün görünüyordu ki bir süre arabanın içinde onunla oturup koyulaşan denizi izlemeye koyuldum. Bir kere daha ona bakmak için kafamı çevirdiğimde başını aşağı eğmiş, ellerini kavuşturmuş dua etmekte olduğunu gördüm. Bir süre, duasını fisıldarken kıpırdayan dudaklarını izledim. Sonra Prabaker dönüp bana gülümsedi. O koca gülümsemesiyle bir süre bana baktı ve bu arada kaşlarını iki defa indirip kaldırdı.

"Lin, üzerinde seksi bir parfüm olmasına ne dersin bakalım?" diye sordu ve taksisinin panelindeki Tanrıça Lakshmi'ye doğru eğildi.

Onu durdurmaya çalışarak "Hayır!" diye çığlık attım.

Çok geç kalmıştım. Prabaker plastik figürü sıkınca tanrıçanın göbeğinden o mide bulandıncı kimyasal koku fışkırarak gömleğime ve pantolonuma geldi.

Prabaker motoru çalıştırıp tekrar Marine Yolu'na çıkarken "Artık hayata hazırız! Biz şanslı insanlarız değil mi?" dedi.

Açık camdan temiz hava almaya çalışırken "Tabii, öyleyiz," diye homurdandım. Birkaç dakika sonra Khaled ile buluşacağım yere geldik. "Beni burada indirebilirsin Prabu. Şu büyük ağacın orada buluşacağız."

Prabaker uzunca bir hurma ağacının yanında durdu ve dışarı çıktı. Taksi tutarı için kavga etmeye başladık. Parayı almamakta direniyordu, ben de ısrar ediyordum. En sonunda bir anlaşma yolu bulmaya çalıştım. Parayı kabul edecek ve plastik tanrıçası için yeni bir koku alacaktı.

Prabaker sonunda kabul ederek "Ah, evet Linbaba!" dedi. "Ne güzel fikirlerin var! Ben de parfüm şişemin neredeyse bitmek üzere olduğunu düşünüyordum. O kadar da pahalı ki yeni bir şişe daha alamazdım. Şimdi koca bir şişe alıp Lakshmi'yi haftalarca doldurabilirim. Çok teşekkürler!"

Bozuntuya vermeyip gülerek "Lafı bile olmaz," dedim. "Üçlü randevunuzda da bol şans."

Prabaker tekrar yola çıktı, gözden uzaklaşana kadar da kornaya bastı.

Khaled Ansari elli metre ötede kiralık arabamızda bizi bekliyordu. Arkada oturmuş, rüzgar essin diye iki kapıyı da açmıştı. Geç kalmamıştım ve beni on beş ya da yirmi dakikadan fazladır bekliyor olamazdı. Buna rağmen kapının dışında yere atılmış, on tane sigara izmariti vardı. Biliyordum ki bu izmaritlerden her biri nefret ettiklerinden birer birer çıkaracağı acıyı temsil edercesine ayağının altında hırsla ezilmişti.

Khaled'in nefret ettiklerinin sayısı oldukça fazlaydı. Söylediğine göre aklını meşgul eden vahşetin görüntüleri o kadar gerçekti ki bundan dolayı zaman zaman başı dönüyordu. Öfke onun kemiklerine saplanan bir ağrıydı. Nefret çenesini kilitler, hiddetle dişlerini bilemesine yol açardı. Nefretin tadı gece gündüz, her dakika, bir Fattah gerillasıyken ilk avına doğru sürünerek gittiği zaman dişlerinin arasında tuttuğu kararmış bıçak kadar acıydı.

"Bu seni öldürecek Khaled, biliyorsun."

"Eee, çok sigara içiyorum. Ne olmuş yani? Kim sonsuza kadar yaşamak ister ki?"

"Ben sigaradan bahsetmiyorum. Onları ardı ardına içmene neden olan, içindeki o şeyden bahsediyorum. Dünyadan nefret ederek kendine yaptığın şeyden bahsediyorum. Bir keresinden biri bana, eğer kalbini bir silaha dönüştürürsen sonunda onu kendine karşı kullanırsın demişti."

Khaled "Sen de tam vaaz verecek insansın kardeşim," dedi ve o kısa ve hüzünlü kahkahalarından birini attı. "Sen de lanet olası Noel Baba sayılmazsın."

"Kadir bana... Shatila'yı anlattı."

"Sana ne anlattı?"

"Orada aileni... Kaybettiğini. Senin için çok zor olmalı."

Khaled "Sen bu konuda ne bilirsin?" dedi.

Bu soruyu bana saldırmak amacıyla sormamıştı, sinirli de değildi. Ama sesinde, benim yatıştıramayacağım denli büyük bir acı vardı.

“Sabra ve Shatila’yı biliyorum Khaled. Bütün hayatım boyunca politikanın içindeydim. O olay olduğu zaman bir kaçaktım ama haberleri her gün izledim. Bu... Yürek parçalayıcı bir hikayeydi.”

Khaled “Bir zamanlar Yahudi bir kıza aşık oldum, biliyor musun?” diye sordu. Cevap vermedim. “Çok güzel ve zeki bir kızdı ve belki de, ne bileyim, belki de bu dünyada karşılaşabileceğim en iyi insandı. O zaman New York’taydım. İkimiz de öğrenciydik. Kızın ailesi devrimci Yahudilerdendi. İsrail’e destek oluyorlardı ama sınırların ihlaline karşıydılar. Babam İsrail hapishanesinde ölürken ben o kızla sevişiyordum işte.”

“Aşık olduğun için kendini suçlayamazsın Khaled. Başka insanların babana yaptıklarından dolayı da kendini suçlayamazsın.”

“Tabii ki suçlarım,” dedi. “Her neyse, eve geri döndüm. Ekim Savaşı’na yetişmiştim. İsrailliler ona Yom Kippur savaşı der. Orada mağlup olduk. Tunus’a giderek eğitim aldım. Beyrut’a kadar savaşarak ilerledim. İsrailliler işgal edince Shatila’ya sığındık. Bütün ailem ve komşularım oradaydı. Hepimiz gidecek hiçbir yeri olmayan birer mülteciydik.”

“Sen de diğer savaşçılarla birlikte başka yere mi götürüldün?”

“Evet. Bizi yenemediklerinden bir çeşit ateşkes yaptılar. Yenilmediğimizi göstermek için oradan silahlarımızla ayrıldık. Havada kurşunlar uçuşurken askerler gibi ilerledik. Bazıları bizi izlerken öldü. Bu bir yürüyüş ya da acayip bir kutlama gibiydi ve oldukça garipti. Biz gidince de anlaşmayı bozup Phalange’ı kampa soktular. Bütün yaşlıları, kadınları, çocukları öldürdüler. Bütün ailemi. Geride bıraktığım herkesi. Cesetlerinin nerede olduğunu bile bilmiyorum, çünkü bunun bir savaş suçu olduğunu bildiklerinden onları sakladılar. Sence... Bunu unutmalı mıyım Lin?”

Marine Yolu’ndaki bir yamaçta durmuş, Chowpatty Sahili’ne ve denize bakıyorduk. Aşağıda aileler, çiftler ve genç adamlar, sahilde bir hedefe bağlı balonları vurmaya çalışıyor ya da hedefe dart atıyordu. Dondurma ve

şerbet tezgahlarındaki satıcılar, gösterişli bir şekilde süslenmiş arabalarının arkasından, sanki eş bulmak için şarkı söyleyen cennet kuşları gibi sesleniyordu.

Khaled'in kalbini saran nefret onunla tartıştığımız tek şeydi. Ben Yahudi arkadaşlarım olan bir yerde büyümüştüm. Benim büyüdüğüm şehirde, Melbourne'de, geniş bir Yahudi topluluğu vardı ve çoğu da Nazilerin katliamından kaçanlar ve onların çocuklarıydı. Annem sosyalist derneğinin önde gelenlerindendi ve Yunan, Çin, Alman ve Yahudi topluluklarından sol eğilimli birçok insan tanırdı. Arkadaşlarımdan çoğu Yahudi okulu Mt. Scopus Koleji'ne giderdi. Ben o çocuklarla birlikte aynı kitapları okuyarak, aynı tarz müziklerden ve filmlerden hoşlanarak, aynı davalar yüzünden yürüyüşlere katılarak büyüdüm. Hayatım ıstırap ve utançla dolduğunda, yanımda yer alan birkaç kişiden bir kısmı da o arkadaşlarımdı. Hapisten kaçınca Avustralya'dan çıkmama yardım eden de o Yahudi arkadaşlarımdan biriydi. Onlara saygı duyar, onlara hayranlık besler ve hepsini severdim. Khaled ise bütün İsraillilerden ve dünyadaki her Yahudi'den nefret ediyordu.

Yumuşak bir şekilde "Bu, Hintliler hapishanede bana işkence etti diye bütün Hinlilerden nefret etmeme benziyor," dedim.

"Aynı şey değil," dedi Khaled.

"Ben de aynı demek istemiyorum. Ben sadece... Dinle, beni orada, Arthur Yolu'nda duvara zincirlediklerinde, üzerimde saatlerce çalıştılar. Bir süre sonra koklayabildiğim ve tadabildiğim tek şey kendi kanımdı. Copun üzerime inişinin sesini duyuyordum bir de."

"Biliyorum Lin..."

"Hayır, bırak bitireyim. O anda, tam dayağın ortasında... Çok garipti... Sanki kendi vücudumdan dışarı çıkmış, havalanmış kendime bakıyor, olan biten her şeyi izliyordum. Ve... Garip bir hisse kapıldım. Çok değişik bir kavrayışa... Her şeyle ilgiliydi bu. Onların kim olduğunu ve neden bunu yaptıklarını biliyordum. Bunu apaçık görüyordum. Aynı zamanda önümdeki iki seçeneği de görüyordum. Ya onlardan nefret edecek ya da onları bağışlayacaktım. Neden, nasıl oldu bilmiyorum ama onları bağışlamam

gerektiğini hissettim. Hayatta kalmak istiyorsam buna mecburdum. Kulağa delice geldiğini biliyorum ama...”

“Delice gelmiyor,” dedi Khaled düz bir tonla.

“Bana delice geliyor. Henüz bunu... Anlayamadım. Ama olan bundan ibaretti. Ben onları affettim. Gerçekten affettim. Bir şekilde oradan kurtulmama neden olanın da bu olduğunu düşünüyorum. Öfkemden kurtuldum demiyorum. Kahretsin, eğer bir silahım olsaydı ve o anda serbest kalsaydım hepsini vurabilirdim. Belki de vurmazdım. Emin değilim. Demek istediğim işkencenin tam ortasında onları affettiğimdi. Eğer bunu yapmasaydım... Hepsinden nefret etseydim. Kadir beni kurtarana kadar dayanamazdım. Çoktan göçmüş olurdum. Nefretim beni öldürürdü.”

“Yine de aynı şey sayılmaz Lin. Ne demek istediğini anlıyorum ama İsrailliler bana bundan fazlasını yaptı. Bu arada Hindistan’da hapishaneye girsem ve bana da sana yaptıklarını yapsalardı, bütün Hintlilerden sonsuza kadar nefret ederdim. Hepsinden nefret ederdim.”

“Fakat ben onlardan nefret etmiyorum. Onları seviyorum. Bu ülkeyi, bu şehri seviyorum.”

“İntikam istemediğini söyleyemezsin Lin.”

“İntikam istiyorum, haklısın. Keşke daha iyi biri olsaydım ve istemeseydim. Ama ben bütün ulustan değil, sadece bana tuzak kuran insandan öç almak istiyorum.”

Khaled açıklardaki petrol rafinerisinden çıkan alevlere bakarak “Farklıyız,” dedi. “Anlamıyorsun. Anlayamazsın.”

“Eğer ondan kurtulmazsan nefretin seni öldüreceğini anlıyorum Khaled.”

Khaled arabanın loş ışığında bana bakmak için döndü. “Hayır, Lin,” diye cevap verdi. Gözleri parlıyordu ve yaralı yüzünde yarım yamalak bir gülümseme vardı. Bu gülümseme, Vikram’ın Lettie’den bahsederken ya da Prabaker’in Parvati’den konuşurken yüzlerinin aldığı ifadeye benziyordu. Bazı adamlar Tanrı’dan bahsederken de yüzleri bu hali alırdı.

Khaled sessizce fakat heyecanlı, coşkulu bir edayla “Beni kurtaran nefretim oldu,” dedi. Amerikalılar gibi ağzında yuvarlanan hecelerle soluklu okunan Arapçasının karışımı, ona Ömer Şerif ile Nicholas Cage arasında bir tarz kazandırıyordu. Başka bir zamanda, yerde ve hayatta, Khaled Ansari onu sevinç ve gözyaşları içinde dinleyen bir kalabalığa İngilizce ve Arapça şiirler okuyor olabilirdi. “Nefret çok dirençli bir şeydir. Nefret hayatta kalır. Uzunca bir süre nefretimi gizlemek zorunda kaldım, çünkü insanlar bununla başa çıkamıyor, ürküyordu. Ben de bu yüzden nefretimi kendimden uzaklaştırdım. Uzun yıllardır ve hala da bir mülteciyim, gariptir ki nefretim de benimle aynı durumu paylaşıyordu. Nefretim benim dışımdaydı. Ailem... Hepsi öldürüldü... Tecavüz edilerek, doğranarak... Ben de insanları öldürdüm... Onları vurdum... Boğazlarını kestim... Ve nefretim buraya kadar ayakta kaldı. Gittikçe büyüdü ve güçlendi. Sonra bir gün kendimi Kadir için çalışırken buldum. Gücüm ve param vardı ve nefretin tekrar içimde dolduğunu hissettim. Artık nefret içimde, ait olduğu yerde. Ben de memnunum. Bundan zevk alıyorum. Ona ihtiyacım var Lin. O benden daha güçlü, daha cesur. Nefretim benim kahramanım.”

Khaled bir süre daha ısrarlı bir şekilde baktıktan sonra ön koltukta uyuklamakta olan şoföre seslendi.

“*Challo bhai!*” *Gidelim dostum!*

Bir dakika sonra sessizliği bozmak için bana bir soru sordu.

“İndira’yı duydun mu?”

“Evet. Leopold’dayken radyoda duydum.”

“Kadir’in Delhi’deki adamları ayrıntıları öğrendi. Olayın içyüzünü. Seninle buluşmaya gelmeden hemen önce bizi aradılar. Ölüm şekli oldukça kötüymüş.”

Aklımda hala Khaled’in nefret şarkısı vardı. “Öyle mi?” dedim. İndira’nın suikastıyla ilgili detayları merak etmiyordum ama Khaled konuyu değiştirdiği için mutluydum.

“Bu sabah saat dokuzda kendi ikametgahındaki çalışma odasından Başbakan’ın çalışma odasının önündeki güvenliğe gitmiş. Kapıda duran iki Sih korumaya selem vermek için ellerini kavuşturmuş. Adamları tanıyormuş, çünkü İndira ısrar ettiği için orada çalışmaktaymışlar. Altın Tapınak’tan, Bluestar’dan sonra ona Sihleri güvenlikte tutmamasını önermişler. İndira ısrar etmiş, çünkü sadık Sih korumalarının kendisine ihanet edebileceğini düşünememiş. Orduya Altın Tapınak’a saldırma emri verdiğinde Sihlerin içini ne kadar nefretle doldurduğunu anlayamamış. Her neyse, ellerini selam için kavuşturduğunda ve onlara gülümseyip *Namaste* dediğinde korumalardan biri tabancasını çıkarmış. Bu bir 38’lik miş. Ve üç el ateş etmiş. İndira’yı tam karnından vurmuş. İndira yere çökerken ikinci koruma Sten tabancasını üzerine doğrultup bütün şarjörü boşaltmış. 30 el. Sten eski bir tabancadır ama yakın mesafede çok etkilidir. En az yedi kurşun İndira’nın karnına, üç kurşun göğsüne, bir tanesi de kalbine saplanmış.

Bir süre sessizlik içinde ilerledikten sonra ilk konuşan ben oldum. “Peki, sence para piyasaları bu duruma nasıl tepki verecek?”

Khaled soğukkanlı bir şekilde “Bence iş açısından bu iyi olacak,” dedi. “Ülkenin başına geçecek kişi belli olduğu sürece, ki bu durumda bu kişi Rajiv, suikasdar her zaman işi olumlu etkiler.”

“Ama kargaşa çıkacaktır. Şimdiden Sihlerin peşine düşen gruplardan konuşuluyor. Buraya gelirken yolda kalabalık bir grup gördüm.”

Khaled bana bakmak için döndü ve “Evet, o kalabalığı ben de gördüm,” dedi. Gözleri koyu renk, neredeyse siyahtı ve her zamanki bildiğini okuyan inatçılığıyla parıldıyordu. “Bunun bile işe faydası olacak. Kargaşa çıktıkça, insanlar öldürüldükçe, dolara talep artacak. Yarın sabah para oranlarını yükselteceğiz.”

“Yollar kapatılabilir. Eğer gösteriler yapılır, kargaşa çıkarsa etrafta dolaşmak çok da kolay olmaz.”

Khaled, Fort bölgesinde bulunan mafyanın kara para sayma odasını ve orayı işleten adam Raju’yu kastederek “Yarın saat yedide seni evinden

alırım ve doğruca Rajubhai’ye gideriz,” dedi. “Beni durduramazlar. Arabam her yere ulaşır. Şimdi ne yapacaksın?”

“Tahsilatları bitirdikten sonra mı?”

“Evet. Biraz vaktin var mı?”

“Tabii. Ne yapmamı istiyorsun?”

Khaled arabada geriye yaslanıp yorgunlukla ya da kederle iç çekerek “Beni eve bırak, araba sende kalsın,” dedi. “Gidilecek adamlara uğra. Yarın erken saatte Rajubhai’de olmalarını söyle. Bulabildiğin kadar adamla konuş. Eğer işler kötüleşirse herkese ihtiyacımız olacak.”

“Tamam. Bu işle ilgileneceğim. Biraz uyumalısın Khaled. Yorgun görünüyorsun.”

Khaled gülümseyerek “Sanırım öyle yapacağım,” dedi. “Önümüzdeki birkaç gün pek uyuyamayacağız.”

Khaled gözlerini kapadı ve araba sarsıldıkça kafası öne düşmeye başladı. Sonra birdenbire uyandı ve havayı kokladı.

“Dostum, bu boktan koku da ne böyle? Tıraş losyonu falan mı? Bundan daha iyi kokan biber gazları biliyorum ben!”

Dişlerimi sıkarak gülümseyip Prabaker’in parfümünün gömleğimde bıraktığı lekeyi ovalarken “Hiç sorma,” dedim. Khaled güldü ve gecenin denizle buluştuğu yıldızsız karanlığa bakmaya koyuldu.

Kader er ya da geç bizi neye dönüşmemiz ya da dönüşmememiz gerektiğini gösteren insanlarla bir araya getiriyor. Er ya da geç sarhoşla, hayatını boşa harcayanla, ihanet edenle, acımasız akılla ve nefret dolu kalple tanışıyoruz. Kader ağlarını örüyor, çünkü bütün bu insanları ya seviyor ya da onlara acıyoruz. Gerçekten acıdığınız birinden iğrenmek ve gerçekten sevdiğiniz birinden sakınmak imkansızdır. Araba bizi suç işleyeceğimiz yerlere götürürken karanlıkta Khaled’in yanında oturdum. Renkli gölgeler üzerimizden geçerken ondaki dürüstlüğü ve gücü severek,

ona yalan söyleyen ve onu güçsüz düşüren nefrete acıyarak yanında oturdum. Zaman zaman camdan yansıyan yüzü karanlıkken aynı zamanda tıpkı tablolardaki kadere mahkum, haleli azizler gibi parıldıyordu.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Altı aydır hizmetinde olduğum mafya patronum, baba yerine koyduğum Lord Abdül Kadir Han “Dünyada nereye, hangi topluma gidersen git, adalede ilgili mevzular hep aynıdır,” dedi. “Kanunlarımıza, araştırmalarımıza, uygulamalarımıza ve cezalarımıza, suçun ne kadar günah olduğuna öyle odaklanıyoruz ki günahın ne kadar büyük suç olduğunu görmüyoruz.”

Sassoon Rıhtımı civarında bulunan, kalabalık, üzerinden buhar yükselen, merak uyandırıcı kokularla dolu Saurabh Restoranı’nda oturuyorduk. Beş bin restoranın bu onur için yarıştığı şehirde Saurabh birçoğuna göre Bombay’ın en iyi *masala dhosa* krepini yapıyordu. Bu ayrıcalığa rağmen ya da bundan dolayı Saurabh küçük ve bilinmeyen restoranlardan biriydi. İsmi hiçbir turist kitabında ya da günlük gazetelerin köşe yazılarında geçmezdi. Burası çalışanların uğradığı bir restorandı ve sabahtan akşama kadar onun tadını çıkaran ve bu yeri sır gibi saklayan işkadınları ve işadamlarıyla dolu olurdu. Haliyle yemekler ucuz, dekorasyon basitti. Buna rağmen restoran tertemizdi ve koşturarak servis yapan garsonların sunduğu çıtır çıtır, süslü *dhosa* tabakları, şehirde hiçbir yerde bulunamayacak kadar güzel ve lezzetli baharatlarla doluydu.

Yemeklerimizi yerken Kadir konuşmasına devam etti. “Benim için tam tersi geçerlidir. Bence en önemli şey bir suçtaki günah oranıdır. Biraz önce bana neden fahişelikten ve uyuşturucudan para kazanmadığımızı sordun. Bu suçların barındırdığı günahtan dolayı. İşte cevabım bu. Bu yüzden ben asla çocuk, kadın, pornografi ya da uyuşturucu satmayacağım. Bu yüzden bölgelerimde böyle şeylere izin vermeyeceğim. Bütün bu işlerde suçtaki günah öyle büyüktür ki insanın kazanç uğruna ruhundan vazgeçmesi

gerekir. Ve eğer bir adam ruhunu verirse, ruhsuz bir adama dönüşürse, ruhuna tekrar kavuşması için mucizeden fazlası gerekir.”

“Mucizelere inanır mısın?”

“Elbette inanırım. İçten içe hepimiz mucizelere inanırız.”

“Korkarım ben inanmıyorum,” dedim gülümseyerek.

“Eminim inanıyorsundur,” diye ısrar etti. “Mesela, Arthur Yolu Hapishanesinden kurtuluşun bir mucize değil miydi?”

“İtiraf etmeliyim ki o zaman bana mucizevi bir şey gibi gelmişti.”

“Ve ülkende, Avustralya’daki hapishaneden kaçman... O da mucize değil miydi?” diye sessizce sordu Kadir.

Bu, Kadir’in benim kaçışımdan ilk bahsedişiydi. Bunu bildiğine ve birçok defa düşündüğüne emindim ama konuyu açarak Arthur Yolu Hapishanesinden kurtuluşumun bir başka yönüne daha dikkat çekiyordu. Aslında beni iki hapishaneden kurtarmıştı. Biri Hindistan’da, diğeri Avustralya’daydı. Ve ben de ona iki kez borçluydum.

Yavaşça ve sakin bir sesle “Evet,” dedim. “Bu mucize gibi bir şeydi sanırım.”

“Eğer sakıncası yoksa... Yani senin için ıstıraplı olmayacaksa... Avustralya’daki hapishaneden kaçışını anlatmanı isterim. Söylemem gerekir ki kendimce bazı nedenlerden bunu oldukça şaşırtıcı buluyorum ve bundan gerçekten etkilendim.”

Kadirbhai’ye bakarak “Bu konuda konuşabilirim, sorun değil,” dedim. “Ne bilmek istersin?”

“Neden kaçtın?”

Bu soruyu bana soran tek kişi Kadirbhai olmuştu. Avustralya’da ve Yeni Zelanda’da da insanlar kaçışımı öğrenmek istemişti. Hapisten nasıl firar

ettiğimi ve kaçak olarak nasıl yaşadığımı sormuşlardı ama yalnızca Kadir bunun nedenini merak etmişti.

"Hapishanede bir cezalandırma bölümü vardı. Onu yöneten polislerin hepsi değilse de çoğu deliydi. Bizden nefret ediyorlardı. Mahkumlara duydukları nefretten ötürü delirmişlerdi. Nedenini bilmiyorum ve açıklayamam. O zamanlar durum böyleydi. Hemen hemen her gece bize işkence ediyorlardı. Ben de onlara karşı koydum, onlarla dövüştüm. Sanırım tabiatımda var bu. Ben böyleyim. Onlara karşı koymadan durabilecek bir adam değilim. Tabii bu davranışım işleri oldukça kötüleştirdi. Ben... Şey... Üzerimde çalıştılar ve oldukça... Kötüydü. O ceza ünitesinde sadece kısa bir süreliğine kalmıştım ama cezam uzundu ve çok geçmeden beni tekrar oraya tıkmak için bir neden bulacaklarına ya da onlara bir neden verecek bir aptallık yapacağıma emindim. Beni oraya bir kez daha soktuklarında yapacakları işkenceyi ve onlara yine karşı koyacağımı düşündüm... Muhtemelen beni öldürürlerdi. Ben de bu yüzden... Kaçtım."

"Nasıl kaçtın?"

"Son dayaktan sonra direncimi kırdıklarını düşünmelerini sağladım. Böylece bana ancak dayakla yola gelmiş adamların yapmasına izin verdikleri bir iş verdiler. Bana hapishanenin ön duvarında bir el arabasını iterek gerekli tamirat işlerini yapma görevini verdiler. Doğru zaman geldiğinde de kaçtım."

Kadir hikayemi dinledi. Ben konuşurken yemeklerimizi yemeye de devam ettik. Kadir hiç sözümü bölmedi ve gözlerindeki gülen ışık benimkilerdeki ateşi yansıtmaya devam etti. Hikayeden olduğu kadar, anlatılışından da hoşlanmışa benziyordu.

"Kaçtığında seninle birlikte olan diğer adam kimdi?"

"Diğer adam cinayetten yatıyordu. Yürekli, iyi bir adamdı."

"Ama bir arada kalmadınız..."

İlk kez Kadir'den gözlerimi ayırarak "Evet," dedim. Restoranın kapısına, sokaktaki insanların ardı arkası gelmeyen akışına baktım. Kaçtıktan sonra arkadaşımı bırakışımın nedenlerini nasıl açıklardım? Ben bile bunu anlamıyordum. Sonunda Kadir'e gerçekleri anlatmaya, bir sonuca varma işini ona bırakmaya karar verdim.

"İlk başta motosiklet kullanan yasadışı bir çetenin yanına gittik. Motosiklet çetesinin liderinin hapiste bir kardeşi vardı. Kardeşi cesur, genç bir çocuktu ve ben kaçmadan bir sene kadar önce cesur olmaktan başka hiçbir şey yapmayarak çok tehlikeli bir adamı kızdırmıştı. Ben olaya dahil oldum ve çocuğu ölümden kurtardım. Çocuk bunu öğrenince abisine anlatmış. Motosiklet çetesinin lideri olan abisi de bana borçlandığını bildirdi. Kaçtığımda, arkadaşımla birlikte çocuğun abisinin ve çetesinin yanına gittim. Adamlar bize silah, uyuşturucu ve para verdi. Polislerin bizi bulmak için şehrin altını üstüne getirdiği on üç gün boyunca bizi korudular ve bize kalacak yer sağladılar."

Durdum ve bir parça ekmekle tabağımda kalan son yemek kırıntılarını süpürdüm. Kadirbhai de tabağındaki son lokmasını yemişti. Birbirimize sorularla ve düşüncelerle dolu bakışlar atarken iştahla lokmamızı çiğnemeye devam ettik.

"Kaçtıktan sonraki on üçüncü gecede, halen motosiklet çetesiyle saklanıyorken eskiden öğretmenim olan birini ziyaret etme isteğiyle yanıp tutuşmaya başladım," diye devam ettim. "Benim doğduğum şehirde bir üniversitede felsefe öğretmeniydi. Yahudi bir akademisyendi, harika bir insandı ve doğduğum şehirde oldukça saygı gören biriydi. Ne kadar mükemmel biri olsa da onu niye ziyarete gittiğimi bilmem. Bunu açıklayamıyorum. Şimdi bile anlamıyorum. Sadece onunla konuşmam gerekiyordu. İçimdeki bu istek o kadar güçlüydü ki ona karşı koyamıyordum. Böylece onu görmek için hayatımı riske atarak şehrin öbür yakasına gittim. O da beni göreceğini düşündüğünü, beni beklediğini söyledi. İlk olarak silahlarımı ona vermemi istedi. Onlara ihtiyacım olmadığını, eğer onlardan kurtulmazsam bana acı vereceklerini ekledi. Benden silahlı soygun suçundan vazgeçmemi, bir daha böyle bir suç işlemememi istedi. İşlediğim suçların cezasını çektiğimi, eğer bir daha aynı suçu işlersem öldürüleceğimi ya da hemen yakalanacağımı belirtti. *Özgür*

kalmak için her ne yapman gerekirse gereksin, bu suçu bir daha asla işleme. Bana arkadaşımın yanından ayrılmamı söyledi, çünkü onun yakalanacağı kesindi ve onunla kalırsam ben de yakalanacaktım. Ve bana dünyayı dolaşmamı söyledi. İnsanlara bilmeleri gerektiği kadarını anlat, dedi. Sanki önemli bir şey değilmiş gibi bunu söylerken gülümsediğini hatırlıyorum. Ve, *İnsanlardan yardım iste*, dedi. *İyi olacaksın... Merak etme... Hayatın koca bir macera ve daha yeni başladı...*

Bir kez daha sessizliğe gömüldüm. Bir garson boş tabaklarımızı almak için masaya geldi ama Kadir onu bir el işaretiyle uzaklaştırdı. Mafya patronu bana bakıyordu, altın rengi gözleri sabitti ama içlerinde anlayışlı, cesaretlendirici bir ifade vardı.

“Üniversitedeki felsefecinin ofisinden ayrıldım. Bu küçük sohbetle hayatımdaki her şeyin değiştiğini biliyordum. Motosiklet çetesine ve arkadaşımın yanına geri gittim. Ona silahlarımı verdim ve gitmem gerektiğini söyledim. Kendi başıma kaldım. Arkadaşım altı ay sonra silahlı bir çatışmada polisler tarafından ele geçirildi. Gidecek bir yeri olmayan, aranan bir adam için söylenebilecek doğru bir söz mü bilmiyorum ama ben hala özgürüm. Hepsi bu. Artık hikayemi biliyorsun.”

Kadirbhai yavaşça “Bu adamla tanışmak isterim,” dedi. “Felsefe öğretmeniyle. Sana çok iyi bir tavsiye vermiş. Yine de merak ediyorum. Avustralya, Hindistan gibi değil. Neden yetkililere gidip hapiste işkence gördüğünü söylemedin? Bu, ailene ve arkadaşlarına dönmeni ve güvende olmanı sağlamaz mıydı?”

“Geldiğim yerde insanları gammazlamayız,” diye cevap verdim. “İşkencecileri bile. Hem böyle bir şey yapsam bile, oraya gidip tanık olarak mahkumlara işkence eden hergeleler hakkında delil versem bile, bunun sona ereceğinin garantisi yok. Sistem her zaman onları koruyacaktır. Aklı başında hiçbir adam, İngiliz adalet sistemine güvenmez. Zengin bir adamın kendini adaletin kollarına attığını en son ne zaman duydun? Böyle bir şey olmaz. Sistem, işkencecileri korur ve onlar ne yaparlarsa yapsınlar, aleyhlerinde ne kadar kanıt olursa olsun yaptıklarından aklanırlar. Ben de hapse geri giderim tabii. Ve tekrar onların hakimiyeti altında olurum. Beni iyice benzetirler. Sanırım... Sanırım beni orada, o ceza ünitesinde öldürene kadar döverler. Her neyse, zaten böyle bir seçenek de yok. Hiçbir nedenle

bir insanı ispiyonlamazsın. Bu bir prensiptir. Herhalde hücreye kilitlendiğimizde elimizde kalan tek prensip buydu."

"Ama o gardiyanların, tıpkı sana işkence ettikleri gibi, şimdi de başka mahkumlara işkence ettiğini biliyorsun, değil mi?" diye üsteledi Kadir.

"Evet."

"Ve bu acıya bir son vermek için bir şeyler yapabilecek konumdasın."

"Belki öyleyim, belki değilim. Dediğim gibi adalet sisteminin onları cezalandırmak ya da bizi korumak için bir şey yapacağını sanmıyorum."

"Ama seni dinleyip bu adamların ıstıraplarına bir son vermeleri için azıcık da olsa bir şans var."

"Bir şans var ama büyük bir şans değil."

"Yine de bir şans var."

"Evet," diye donuk bir şekilde cevap verdim.

"Yani bir bakıma, o insanların ıstırabından sorumlu olduğun söylenebilir."

Soru saldırgandı ama Kadirbhai'nin sesi kibar ve şefkatliydi. Gözlerinin içine bakınca beni incitmek ya da suçlamak istemediğini anladım. Beni Hindistan'daki hapishaneden, dolaylı olarak da Avustralya'dakinden kurtaran kişi ne de olsa Kadir'di.

Sakin bir ses tonuyla "Böyle de diyebilirsin," dedim. "Fakat prensip yine de değişmez. Hiçbir nedenle bir kişiyi ispiyonlayamazsın."

"Seni köşeye sıkıştırmaya ya da kandırmaya çalışmıyorum Lin. Sanırım katılacaksın, doğru nedenlerle yanlış bir şey yapmak mümkündür." Daha sonra da hikayem başladığından beri ilk defa gülümsedi. "Bir başka zaman bu konu tekrar karşımıza çıkacak. Bunu ortaya attım, çünkü hayatlarımızı nasıl yaşadığımızla ya da nasıl yaşamamız gerektiğiyle ilgili önemli bir noktaya parmak basıyor. Şimdi daha fazla konuşmaya gerek yok ama bu

soru bir başka sohbetimizde daha ortaya gelecektir, bundan eminim. O yüzden unutma lütfen.”

Konuyu kendimden. Kadir’in ahlaki dünyasının kurallarına çevirme fırsatını kullanarak “Peki ya döviz işine ne demeli?” dedim. “Döviz işi günah dolu suçlardan biri sayılmıyor mu?”

Kadir ciddiyede “Hayır. Sayılmıyor,” dedi. Sesi derindi ve kelimeler diyaframdan yukarı, göğsüne doğru çıkıyor, daha sonra da boğazından gürleyerek akıyordu. Duyduğunuz ses en karlı işinden konuşurken bile bir din adamının Kuran’dan ayet okurken insanı büyüleyen sesi gibi çıkıyordu.

“Altın kaçakçılığı?”

“Hayır. Ne altın ne de pasaport işi. Ne de nüfuz.”

Kadirbhai nüfuzdan bahsederken mafya grubunun kontrolü altında olan toplumları kastediyordu. Nüfuzu rüşvetle başlıyor, iç ticaretteki karlı işleri ele geçirmeye dek uzanıyordu. Rüşvet yeterli olmayınca, Kadir’in kontrolü altında olan bölgelerde yer alan işlerden borç tahsilini ve haraç düzenini de kapsıyordu. Politik ya da bürokratik zorluklarda ise güç kullanarak ya da şantajla sözünü geçirebiliyordu.

“Pekala, bir suçun ne kadar günah taşıdığına nasıl karar veriyorsun? Bunu kim yargılıyor?”

Kadir arkasına yaslanıp garsonun tabağını kaldırmasına ve masayı temizlemesine müsaade ederken “Günah kötülüğün bir ölçüsüdür,” dedi.

“Tamam, herhangi bir suçta ne kadar kötülük olduğunu nasıl ölçüyorsun? Bu karara kim varıyor?”

“İyilik ve kötülük hakkında bir şeyler öğrenmek istiyorsan gel yürüyelim ve biraz daha konuşalım.”

Kadir kalkınca onun devamlı gölgesi olan Nazir de restoranın arka duvarında bulunan musluk, lavabo ve aynanın olduğu yere kadar Kadir’i takip etti. Tıpkı yemeğini bitiren adamların hepsinin yaptığı gibi onlar da

boğazlarını temizleyip tükürdüler. Benim elimi yüzümü yıkayıp tükürme faslım bitince Kadirbhai'nin, Saurabh'ın önünde restoranın sahibiyle konuştuğunu gördüm. Konuşmaları sona erdiğinde restoran sahibi Kadir'i kucakladı ve onun hayır duasını istedi. Adam Hindu'ydu ve alnında sadece birkaç saat önce bir tapınakta yapılan işaret vardı. Yine de Kadirbhai adamın ellerini kendi ellerinin arasında tutup yavaşça İslam dinine ait bir dua okuduğunda, dinine bağlı Hintli çok memnun olarak şükranlarını sundu.

Kadir ile birlikte Coloba'ya doğru yürüdük. Tıknaz bir gorile benzeyen Nazir de çatık kaşlarla sokağı süzerek bir metre kadar gerimizden geliyordu. Sassoon Rıhtımı'nda karşıdan karşıya geçtik ve eski tersanenin ana girişinin kemerinden içeri girdik. Pembe dağlar şeklinde güneşin altında kuruyan karidesler midemi bulandırdı ama denizin görüş alanımıza girmesiyle birlikte karideslerin ağır kokusu rüzgara karıştı. Tersanelere yaklaşınca el arabası çeken adamların, kafalarının üzerinde sepetler taşıyan kadınların arasından ilerledik. Herkesin yükü kırık buz ve balıktan oluşuyordu. Balığı işleme tabi tutan ve buzu üreten fabrikaların çıkardığı endüstriyel gürültüye satıcıların ve mezatçıların haykırışları ekleniyordu. Rıhtımın ucunda yirmi kadar büyük, ahşap tekne vardı ve hepsi beş yüz yıl öncesinde Hindistan'ın Maharastrian kıyısında Umman Denizi'nde ilerlesinler diye yapılan teknelerle aynı tasarımdaydı. Onların arasında arada bir daha büyük, daha pahalı metal teknelere rastlamak da mümkündü. Paslı, zarafetten yoksun devler ile onların yanında yer alan ahşap tekneler arasındaki zıtlık, insana tarihten, modern bir efsaneden, denizdeki hayatla ilgili bir dünya hikayesinden, romantik bir çağrıdan, vurguncunun kar amaçlı soğuk ama güçlü açgözlülüğüne dek her şeyi anlatıyordu.

Rıhtımda balıkçıların arada sırada yemeklerini paylaşmak için oturduğu gölgeli, sakin bir köşede, bir banka oturduk. Kadir gelgitte ara sıra kayarak aşağı yukarı inip çıkan demirlemiş teknelere bakıyordu.

Kısa saçları ve sakalı neredeyse beyazdı. Gergin, kusursuz cildi güneşte olgunlaşmış bir buğday rengindeydi. Yüzüne, uzun ve ince burnuna, geniş alnına ve yukarı doğru kıvrık dudaklarına baktım ve ne ilk ne de sonuncu kez Kadir'e olan sevgimin hayatıma mal olup olmayacağını düşündüm. Her

zaman tetikte olan Nazir yanımızda durdu ve dünyada yakınında durduğu adamdan başka hiçbir şeyi onaylamayan öfkeli bir ifadeyle rıhtımı taradı.

Kadir gözleri hala koşum takılmış atlar gibi bir o yana bir bu yana sallanan teknelerin üzerinde, konuşmaya başladı. “Kainatın tarihi, hareketin tarihidir. Bildiğimiz gibi kainat, hakkında konuşabildiğimiz ama hiçbir şekilde *anlayamadığımız, hayal edemediğimiz* çok büyük bir genişleme ile başladı. Bilimadamları buna Büyük Patlama Teorisi dediler ama bizim anladığımız anlamda bir patlama olmamıştı. Büyük genişlemeden hemen sonraki anlar, ilk attosaniyelerde kainat basit şeylerden yapılmış zengin bir çorba gibiydi. Bu şeyler o kadar basitti ki henüz atom bile değillerdi. Kainat genişleyip soğumaya başladıkça bu çok küçük şeyler bir araya gelip partikülleri oluşturdu. Daha sonra partiküller bir araya gelip atomları ortaya çıkardı. Atomlar bir araya gelip molekülleri yaptı. Moleküller birleşip yıldızları meydana getirdi. İlk yıldızlar milatlarını tamamlayıp patlayarak ortaya yeni atomlar çıkardı. Yeni atomlar birleşip yeni yıldızlar ve gezegenler oluşturdu. Oluşumumuz o ölen yıldızlar sayesinde. Sen ve ben yıldızlardan yapıldık. Buraya kadar bana katılıyor musun?”

“Tabii,” dedim gülümseyerek. “Nereye varmaya çalıştığını bilmiyorum ama şimdiye kadar her şey gayet netti.”

Kadir de güldü. “Kesinlikle!” dedi. “Şimdiye kadar. Sana anlattığım bilimsel gerçekleri araştırabilirsin. Aslına bakarsan benim anlattığım ya da başkalarından öğrendiğin her şeyi kontrol etmeni isterim. Gerçi bilimin, bildiklerimizin sınırları içinde doğru olduğundan eminim. Bir süredir bu konuları genç bir fizikçi ile çalışıyorum ve anlattığım gerçekler doğru.”

“Bu konuda sana inanıyorum,” dedim. Onunla olmaktan ve dikkatini bana vermesinden mutluydum.

“Devam etmek gerekirse, bu olanların hiçbirini, bu işlemlerin, bir araya gelmelerin, bunların hiçbirini tesadüf olarak adlandıramayız. Kainatın bir doğası vardır. Kendi için ve kendine rağmen bunu bir nevi insan doğasına benzetebiliriz. Doğasında ise birleştirmek, inşa etmek ve daha karmaşık bir hal almak vardır. Her zaman olan budur. Eğer koşullar uygunsa madde tanecikleri daha karmaşık yapılar ortaya çıkarmak için her zaman bir araya gelir. Kainatımızın işleyişiyle ilgili bu gerçeğin, düzene doğru ve düzenli

şeylerin birleşimine doğru ilerlemenin bir adı vardır. Batılı bilimi buna *karmaşıklığa yatkınlık* der ve kainatın işleyiş şekli budur.”

Bu esnada peştamal ve atlet giymiş üç balıkçı utangaç bir şekilde bize yaklaştı. İçlerinden biri, üzerinde su ve çayla dolu bardaklar olan bir tepsi taşıyordu. Diğerinin elinde bir tabak içinde tatlı vardı. Sonuncu adam da uzattığı avcunda pipo ve kenevir taşımaktaydı.

Adamlardan biri Hintçe “Çay içer misiniz efendim?” diye sordu. “Bizimle içer misiniz?”

Kadir güldü ve başını salladı. Adamlar hemen yaklaştı ve bize çay ikram etti. Önümüze bağdaş kurup oturarak pipoyu hazırladılar. Kadir’e pipoyu yakma onuru verildi, ben de ikinci nefesi aldım. Pipoyu grupta iki defa dolaştırdık ve sonuncu adam da içtikten sonra ağzından çıkan mavi dumanla birlikte, *Kalaass... Bitti...* dedi.

Kadir benimle İngilizce konuşmaya devam etti. Adamların onu anlayamadığından emindim, yine de orada yanımızda kalıp Kadir’in suratını seyrettiler.

“Devam edersek, kainat hakkında bilebildiğimiz her şeyden yola çıkarak başladığından bu yana her geçen an daha da karmaşık bir hal aldığını söyleyebiliriz. Bunu yapıyor, çünkü *doğası* bu. *Karmaşıklığa yatkınlık,* kainatı mükemmel bir basitlikten nereye bakarsak bakalım göreceğimiz bir karmaşıklığa sürükledi. Kainat bunu her zaman yapıyor. Her zaman basitten karmaşığa gidiyor. ”

“Sanırım nereye varmaya çalıştığını anladım.”

Kadir güldü. Balıkçılar da onunla birlikte güldü.

Kadir devam etti. “Bizim bildiğimiz kainat, tam bir basitlikle başladı ve neredeyse on beş milyar yıldır gitgide karmaşıklaşıyor. Bir milyar yıl sonra, şimdi olduğundan daha karmaşık olacak. Beş milyar, on milyar yıl sonra... Her zaman daha karmaşığa gidecek. O, *bir şeye* doğru ilerliyor. Mutlak bir karmaşıklığa doğru gidiyor. Biz oraya ulaşamayabiliriz. Bir adam, bir yaprak, bir gezegen ya da bir hidrojen atomu, o mutlak karmaşıklığa

erişemeyebilir. Ama sonuçta hepimiz oraya doğru ilerliyoruz. Kainattaki her şey O’na ilerliyor. Hepimizin gittiği nihai karmaşıklığa ben ‘Tanrı’ diyorum. Eğer sen Tanrı demek istemezsen, Mutlak Karmaşıklık diyebilirsin. Gerçek şu ki biz adına ne dersek diyelim, bütün kainat O’na doğru ilerliyor.”,

Kadir’in varmak istediği noktayı algılayarak ve bunu engellemek isteyerek “Kainat çok daha tesadüfi bir şey değil mi?” dedim. “Peki ya dev asteroitlere ne demeli? Gezegenimiz koca bir asteroit tarafından parçalara ayrılabilir. Aslına bakılırsa, istatistiksel verilere göre de büyük çarpışmalar yaşanacak. Eğer güneşimiz de ölüyorsa, ki bir gün ölecek, bu karmaşıklığın tam tersi olmaz mı? Eğer güneşimiz ölür ve bu karmaşık gezegen atomlara ayrılırsa, karmaşıklığa nasıl gidilir ki?”

Kadirbhai “İyi bir soru,” dedi. Hafifçe aralık fildişi rengi dişlerini açığa çıkaran mutlu bir gülümseme kapladı yüzünü. Tartışmaktan keyif alıyordu. Onu daha önce hiç bu kadar heyecanlı ve hevesli görmemiştim. Elleriyle bazı noktalara işaret ederek, bazı kelimelere de vurgu yaparak konuşmaya başladı. “Güzel gezegenimiz parçalara ayrılabilir, doğru. Bir gün güneşimiz de sönecek. Bildiğimiz kadarıyla bizler, kainattaki karmaşıklığın en gelişmiş örnekleriyiz. Eğer yok olursak bu çok büyük bir kayıp olacaktır. Fakat *süreç* yine de devam edecektir. Biz de bu sürecin bir parçasıyız. Bedenlerimiz bizden önceki bütün yıldızların ve güneşlerin atomlarından oluşuyor. Eğer biz yok olursak, kainatta bir başka yerde bu süreci anlayabilecek kapasitede bir başka kopyamız ortaya çıkacak. Var olmayabiliriz ama süreç var olmaya devam eder. Belki de burada konuşuyorken bile bu bahsettiğimiz şey milyonlarca dünyada meydana geliyor. Hatta büyük ihtimalle bütün kainatta olan bu, çünkü kainatın yaptığı budur.” Gülme sırası bendeydi.

“Pekala. Dur, tahmin edeyim, demek istediğin, bu sürece yardımcı olan her şey iyidir, değil mi? Diğer yöne giden her şeyse kötüdür, *na?*”

Kadirbhai keyif aldığından ya da bana karşı çıktığından, belki de her iki sebeple bir kaşını havaya kaldırmış, bütün dikkatiyle beni süzüyordu. Bu ifadeyi Karla’nın suratında bir defadan fazla görmüştüm. Kadirbhai hafif alaycı tonda konuşmamı, kabalık olarak görmüş olabilirdi. Oysa ben bunu amaçlamamıştım. Aslında bu şekilde konuşmamın amacı kendimi

savunmaktı. Çünkü onun argümanında hiçbir zayıf nokta bulamamış ve söylediklerinden çok etkilenmiştim. Belki de Kadir sadece şaşırmıştı. Çok sonra bir gün bana, bende hoşlandığı şeylerden birinin de ondan korkmamam olduğunu söylemişti. Korkusuzluğum, içindeki arsızlık ve budalalıkla onu şaşırtıyordu. Kadirbhai'nin kaşını kaldırmasına ve hafifçe gülümsemesine neden olan her ne idiyse, tekrar konuşmaya başlamadan önce bir süre bekledi.

"Özünde haklısın. Mutlak Karmaşıklığa giden yolu kolaylaştıran, ona hız kazandıran her şey iyidir." Bunu söylerken kelimeleri öyle yavaş, öyle hassas bir şekilde telaffuz etmişti ki bu cümleleri daha önce birçok kere kurduğuna emindim. "Mutlak Karmaşıklığa engel olan, onu kısıtlayan her şey de kötüdür. İyilik ve kötülükle ilgili bu tanımın en güzel yanı da, objektif ve evrensel olarak kabul edilebilir olması."

Sonunda daha emin topraklarda olduğumu hissederek "Gerçekten objektif olan herhangi bir şey var mı?" diye sordum.

"İyilik ve kötülükle ilgili bu tanım objektif derken şu an olabildiğimiz ve kainatla ilgili bilebildiklerimiz kadar objektif demek istiyoruz. Bu tanım, kainatın nasıl işlediği ile ilgili edindiğimiz bilgilere dayanıyor. Bir inanışa ya da politik bir harekete dayanmıyor. Her şeyde bulunan temel prensiplere uyuyor ama *inandığımızdan* çok *bildiğimize* dayanıyor. Bu anlamda objektiftir. Elbette kainatla ilgili bildiklerimiz, kainattaki yerimiz hakkındaki görüşlerimiz, yeni bilgiler edindikçe ve yeni görüşler kazandıkça değişiyor. Hiçbir zaman, hiçbir şey hakkında mükemmel bir objektifliğimiz olamaz, bu doğru. Ama daha az objektif ya da daha fazla objektif olabiliriz. Bildiklerimiz doğrultusunda iyi ve kötüyü tanımlarken, tabii yine şu anda bildiklerimizden yola çıkarak, kusurlu anlayışımızın sınırları içinde mümkün olduğunca objektif oluyoruz. Bunu kabul ediyor musun?"

"Objektifliğin mutlak bir objektiflik olmadığını söylüyorsanız buna katılıyorum. Fakat nasıl olur da değişik din mensuplan, ateistler, agnostikler ya da sadece benim gibi kafası karışıklar, evrensel olarak geçerli ortak bir tanım bulabilir? Hakaret etmek istemem ama inananların çoğu kendi Tanrı ve cennet kavramlarıyla o denli meşguller ki başka hiçbir düşünceye katılmaya gerek görmüyorlar."

Kadir ayağının dibinde sessizce oturan balıkçılara bakarak “Haklı olduğun noktalar var, alınmadım,” dedi. Adamlara gülümsedikten sonra konuşmaya devam etti. “İyilikle kötülüğün bu tanımının evrensel olarak kabul edilebilir olduğunu söylerken dünyadaki mantıklı ve akılcı herhangi bir insanın, ister Hindu, ister Müslüman, ister Hıristiyan ya da Yahudi, isterse de ateist olsun bu tanımı kabul edilebilir bulacağını, çünkü bunun evrenin işleyişi ile ilgili bildiklerimize dayandığını söylüyoruz.”

Kadirbhai sustuğunda “Sanırım ne dediğini anlıyorum,” dedim. “Ama iş evrenin fiziğine gelince pek anladığımı söyleyemem. Neden böyle bir şeyi ahlakımızın temeli olarak almalıyız?”

“Belki de sana bir örnek verirsem kafan netleşir Lin. Uzunluğu ölçüşümüzden bahsedeceğim, çünkü bu zamanımızda geçerli bir konu. Sanırım ortak bir uzunluk ölçüsü belirlenmesindeki gerekliliğe hak veriyorsundur.”

“Yani yard ya da metre cinsinden bir uzunluk ölçüsü mü?” “Kesinlikle. Eğer uzunluğu ölçmek için ortak ölçütlerimiz olmasaydı, senin toprağının ya da benim toprağımın uzunluğunu veya bir ev inşa ederken tahtaları ne kadar uzunlukta keseceğimizi kararlaştıramazdık ve kaos çıkardı. Toprak için kavga ederdik. Yaptığımız evler de ayakta durmaz, yıkılırdı. Tarih boyunca her zaman uzunluğu ölçmek için ortak bir yolda anlaşmışızdır. Buraya kadar bana kanlıyor musun?”

Gülerek ve mafya patronunun savının beni nereye götüreceğine merak ederek “Buraya kadar sana katılıyorum,” dedim.

“Evet, Fransa’daki devrimden sonra bilimadamları ve hükümet yetkilileri, eşyaları ölçme ve tartma konusunda bir uzlaşmaya varmaya karar verdi. Ondalık sisteme dayalı, adını Yunanca *metro*ndan alan ve *ölçme* anlamı taşıyan *metre* dedikleri bir uzunluk birimini kullanmaya karar verdiler.”

“Evet...”

“Metrenin uzunluğunu da ekvator ile Kuzey Kutbu arasındaki uzaklığın on milyonda biri olarak saptadılar. Fakat bu hesaplarda dünyanın tam bir küre olduğu varsayılıyordu ve günümüzde bilindiği üzere dünya tam bir küre

değildir. Sonra metreyi bu şekilde ölçmekten vazgeçtiler ve bunun yerine platin-iridyum alaşımı bir demir çubuk üzerindeki iki ince çizginin arasındaki uzaklığı esas almaya karar verdiler.”

“Platin...”

“İridyum. Evet. Ama platin-iridyum alaşımı çubuklar oldukça sert olmalarına rağmen çok yavaşça da olsa bozularak küçülürler. Bu yüzden ölçme birimi durmadan değişiyordu. Yakın geçmişte bilim adamları ölçme birimi olarak kullandıkları platin-iridyum alaşımlı çubuğun, günümüzden bin sene sonra çok daha farklı bir ölçüde olacağını farketti.”

“Ve... Bu bir sorundu?”

Kadirbhai sorumu gereğinden fazla ciddiye alarak “Evleri ya da köprüleri inşa ederken sorun olmaz,” dedi.

“Yine de bilimadamları için yeterli kesinlikte değil,” dedim daha ciddi bir şekilde.

“Evet. Eşyaları ölçmek için değişmez bir ölçüt istiyorlar. Sadece geçtiğimiz yıl birkaç değişik teknik ve denemenin ardından metre için uluslararası standart bir ölçü belirlendi. Saniyenin üç yüz binde biri kadar bir sürede ışık fotonunun boşlukta kat ettiği mesafeydi bu. Tabii bu da *saniyenin* nasıl olup da bir *zaman* ölçüm birimi olarak kararlaştırıldığı sorusunu ortaya çıkarıyor. Bu da aynı oranda hayret uyandırıcı bir öykü. Eğer istersen metre ile ilgili konuya devam etmeden önce sana bundan da bahsedebilirim.”

Tekrar gülerek “Şu an için metre konusundan çıkmasak daha iyi olur,” dedim.

“Pekala. Görüyorum ki demek istediğimi anlıyorsun. Bir yerleri inşa ederken ya da toprağımızın sınırlarını belirlerken kargaşadan mümkün olduğunca kaçınıyoruz, bunu da uzunluğu ölçmek için bulduğumuz ortak bir ölçü birimi sayesinde yapıyoruz. Uzunluk birimine metre diyoruz ve birçok denemeden sonra bu basit birimin uzunluğunu belirlemek için bir yol buluyoruz. Bizler de tıpkı aynı yolla ahlakı ölçmek için ortak bir ölçü

birimine karar verip dünyada, insan ilişkilerindeki karışıklığa bir son verebiliriz.”

“Katılıyorum.”

“Şu sıralar ahlaki ölçütleri belirleme yollarımızın çoğu, niyetleri bakımından birbirine benziyor ama detaylarda birbirinden ayrılıyor. Bir ülkedeki rahipler savaşa giden askerlerini kutsarken bir başka ülkenin imamları bu askerlerle çarpışmaya giden kendi askerlerini mübarek kılıyor. Bir diğerini öldüren her iki kesim de Tanrı’nın kendi yanlarında olduğunu iddia ediyor. İyinin ve kötünün objektif ve evrensel bir tanımı yok ve biz bunu bulana kadar da kendi hareketlerimizi haklı gösterip diğerlerini suçlamaya devam edeceğiz.”

“Ve sen de kainatın fiziğini bir çeşit platin-iridyum çubuk gibi ortaya koyuyorsun.”

“Bence bizim görüşümüz platin-iridyum çubuktan ziyade kesinliği açısından fotonlu-saniyeli ölçüye daha çok benziyor ama söylediğin doğru. İyiyi ve kötüyü ölçmek için bütün insanların mantıklı bulabileceği objektif bir değer ararken kainatın işleyişine bakmaktan, onun tarihini tanımlayan nitelikleri, kainatın durmadan daha büyük bir karmaşıklığa doğru gittiğini araştırıp gözlemlemekten başka yapabileceğimiz bir şey yok. Bu konuda kainatın doğasını kullanmaktan daha iyisini yapamayız. Bütün büyük dinlerin kutsal kitapları da bize bunu yapmamızı söyler. Mesela Kuran bize sıklıkla, gerçeği ve anlamı bulmamız için gezegenleri ve yıldızları araştırmamızı söyler.”

“Yine de sormam gerek, neden başka gerçeği değil de karmaşıklığa yatkınlık gerçeğini alıyoruz? Bu da keyfi bir seçim değil mi? Ahlakın temeli olarak neyi almayı seçeceğiniz de keyfe kalmış bir şey değil mi? Kalın kafalı biri gibi davranmaya çalışmıyorum ama bana sanki bu da biraz isteğe bağlı bir seçimmiş gibi geliyor.”

Kadirbhai bir süreliğini gözlerini ufka çevirerek gülümsedi ve “Kuşkunu anlıyorum,” dedi. “Bu yola ilk adım attığımda ben de çok şüpheciydim. Ama şu an iyi ve kötüyü tanımlamanın daha iyi bir yolu olmadığını düşünüyorum. Bunun her zaman için en iyi tanımlama olacağını söylemek

yanlış olur tabii. Tıpkı metrenin ölçümünde olduğu gibi, gelecekte bunu ölçmenin de daha iyi bir yolu olacaktır. Şu anki en iyi tanım bir boşluktaki ışık fotonunun kat ettiği mesafe. Bu da, sanki boşlukta hiçbir şey olmuyor gibi bir düşünceyi kapsıyor. Ama biz boşlukta çok farklı şeylerin olabileceğini biliyoruz. Her an boşlukta meydana gelen pek çok reaksiyon vardır. Eminim gelecekte metreyi ölçmenin çok daha iyi bir yöntemi bulunacaktır. Şu anda ise elimizde olanın en iyisi bu. Ahlak söz konusu olduğundaysa, karmaşıklığa yatkınlık gerçeği, iyilik ve kötülükle ilgili objektif olabilmenin en iyi yolu. Başka bir gerçek yerine bu gerçeği kullanıyoruz, çünkü kainat hakkındaki en *büyük* gerçek bu. Kainatı ve onun tarihinin tümünü içine alan bir hakikat. Bana iyilik ve kötülük hakkında daha objektif, bütün inançlara mensup insanları, inanmayanları ve kainat ile onun tarihini de içine alan bundan daha iyi bir gerçeklik sunarsan, seni seve seve dinlerim."

"Tamam, tamam. Yani kainat, Tanrı'ya ya da başka deyişle Mutlak Karmaşıklığa doğru ilerliyor. Bu sürece yardımı dokunan herhangi bir şey iyi, bunu yavaşlatan ise kötü. Bu da beni kötünün kötü olduğuna kimin karar vereceği sorusuna götürüyor. Nasıl bilebiliyoruz? Yaptığımız herhangi bir eylemin bizi gerilettiğini ya da karmaşıklığa doğru ilerlettiğini nasıl anlayacağız?"

Kadir ayağa kalkıp keten pantolonundaki ve beyaz dizine kadar inen pamuklu gömleğindeki kırışıkları düzeltmeye çalıştı ve "Güzel soru," dedi. "Aslına bakarsan doğru soru bu. Doğru zaman geldiğinde, ben de sana güzel bir cevap vereceğim."

Kadir onunla birlikte ayağa kalkıp bekleyen üç balıkçıya bakmak için bana arkasını döndü. Bir an için onu köşeye sıkıştırdığım düşüncesiyle kendi kendime eğlendim fakat Kadir'in yalınayak balıkçılarla konuşmasını izlerken böbürlenmem yok olup gitti. Kadir'in dile getirdiği her sözcükte öyle değişmez bir kesinlik, öyle su götürmez bir güven vardı ki sessiz ya da hareketsiz kalması bile bunu değiştirmiyordu. Sorumun bir cevabı olduğunu biliyordum. Doğru zamanda bu cevabı bana söyleyecekti.

Kadir'in yanında dururken adamlarla konuşmalarına kulak misafiri oldum. Balıkçılara bir şikayetlerini, rıhtımda onlara kabadayılık taslayanlar olup olmadığını sordu. Adamlar olmadığını söyleyince de, durumları kötü

olanların uygun işlere atanıp atanmadığını sordu. Bu konuda da kendisine güvence verilince balıkçılara ailelerini ve çocuklarını sordu. Sohbetlerinin son konusu da Sassoon Rıhtımı'ndaki balıkçı filosuydu. Adamlar Kadir'e fırtınada dağlar kadar olan dalgalardan, kırılgan teknelerinden, denizde kazandıkları ve kaybettikleri arkadaşlarından bahsetti. Kadir de onlara korkunç bir fırtınada, ahşap balıkçı teknelerinden birinde ilk ve son kez yaptığı deniz yolculuğunu anlattı. Kendini tekneye bağlayışını, kara gözükene kadar dua edişini anlattı. Balıkçılar güldüler ve saygılarını göstermek için ayağına dokunmaya çalıştılar ama Kadir buna izin vermeyip hepsini ayağa kaldırdı ve tek tek onların elini sıktı. Onlardan ayrıldığımızda adamlar başları dimdik yürüyordu.

Rıhtımdan çıkarken "Khaled'le çalışman nasıldı?" diye sordu Kadir.

"Çok iyi. Onu sevdim. Onunla çalışmayı sevdim. Eğer beni iş için Macit'in yanına göndermeseydin, hala Khaled'le olurdum."

"Peki, o iş nasıl? Macit'imizle işler nasıl gidiyor?"

Bir an tereddüt ettim. Karla bir keresinde erkeklerin ne düşündüğünü gözlerini kaçırdıklarında, ne hissettiklerini ise tereddüt ettiklerinde belli ettiğini söylemişti. *Kadınlar için ise tam tersidir,* diye eklemişti.

"Bilmem gerekenleri öğreniyorum. O iyi bir öğretmen."

"Fakat... Khaled Ansari ile daha özel bir bağ kurmuştun, değil mi?"

Bu doğruydu. Khaled öfkeliydi ve kalbinin bir kısmı her zaman nefretle doluydu ama onu seviyordum. Macit bana karşı nazik, sabırlı ve cömertti, buna rağmen ona tuhaf bir tedirginlikle yaklaşıyordum. Karaborsa para işinde dört ay geçirdikten sonra Kadirbhai altın kaçakçılığı işini öğrenmem gerektiğine karar vermiş ve beni Macit Rüstem'in yanına yollamıştı. Juhu'nun önde gelen elit tabakasının arasında, onun denize bakan evinde, Hindistan'a kaçak altın sokmanın yöntemlerini öğrenmiştim. Khaled'in açgözlülük ve kontrolle ilgili formülü, altın ticaretinde de geçerliydi. Hükümetin çok sıkı takip ettiği altın ihracatı, sarı metale duyulan doymak bilmez ihtiyacı karşılayamıyordu.

Gri saçlı Macit, Kadir’in büyük oranlardaki altın ithalatını kontrol ediyordu ve bu işi neredeyse on senedir yapıyordu. Macit bitmek tükenmek bilmeyen bir hoşgörü ile bana altınla ve kaçakçıların yöntemleriyle ilgili bilmem gereken her şeyi öğretti. Saatlerce süren derslerimiz esnasında kalın, gri kaşlarının altından gözleriyle beni takip etti. Emrinde çok sayıda güçlü adam vardı ve gerektiğinde onlara karşı acımasız oluyordu fakat nemli gözleriyle bana sadece şefkat gösteriyordu. Yine de ona karşı açıklayamadığım bir tedirginlikten başka bir şey hissetmiyordum. Her dersten sonra evinden ayrılırken içimi bir rahatlama kaplıyordu. Tıpkı ellerimdeki kiri alıp götüren su gibi, onun görüntüsünü ve sesini zihnimden silen bir ferahlama yaşıyordum.

“Aramızda bir bağ yok ama dediğim gibi, o çok iyi bir öğretmen.”

Kadir tıpkı gecekondu ahalisinin dediği gibi “Linbaba,” dedi. “Seni seviyorum.”

O anda yüzüm hissettiğim duygudan ötürü kıpkırmızı oldu. Sanki bu üç kelimeyi öz babam bana söylemiş gibi hissetmiştim. Öz babam bunu hiç yapmamıştı. Bu basit kelimelerin gücü, Kadir’in üzerimdeki gücü, onun hayatımdaki baba boşluğunu nasıl doldurduğunu farketmemi sağladı.

“Tarık nasıl?” diye sordum.

“Tarık çok iyi, *nushkur Allah*” *Allah’a şükür.*

“Onu özledim. Harika bir çocuktu.” Onu özlerken kendi kızımı, ailemi ve arkadaşlarımı da özlüyordum.

Kadir sanki üzülüyormuş gibi yavaşça “O da seni özlüyor,” dedi. “Söyle Lin, ne istiyorsun? Neden buradasın? Burada, Bombay’da, gerçekten ne istiyorsun?”

Kadir’in park edilmiş arabasına yaklaşıyorduk. Nazir kısa, kalın bacaklarıyla kapıyı açıp motoru çalıştırmak için koştu. Kadir ile birbirimize bakarak durduk.

“Özgür olmak istiyorum,” dedim.

“Ama özgürsün zaten,” dedi Kadir.

“Gerçekten özgür değilim.”

“Avustralya’dan mı bahsediyorsun?”

“Evet. Sadece oradan değil ama çoğunlukla oradan.”

Kadir “Endişelenme,” diye cevapladı. “Bombay’da bir daha hiç kimse sana zarar veremez. Sana söz veriyorum. Benim için çalışırken ve boynunda benim madalyonumu taşırken kimse sana yaklaşamaz. Burada güvendesin, *inşallah.*”

Kadir, tıpkı restoran sahibine yaptığı gibi, ellerimi ellerinin arasına aldı ve bir dua mırıldandı. Onunla arabasına kadar yürüyüp oturana kadar bekledim. Yakındaki kirli duvarlardan birinin üzerine Sapna yazılmıştı. Boya oldukça tazeydi, bir haftadan eski olamazdı. Kadir bunu farkettiyse bile hiç belli etmedi. Nazir, Kadir’in kapısını kapayıp hemen öne koştu.

“Haftaya pasaport işi için arkadaşım Gani ile çalışmanı istiyorum,” dedi Kadir. Nazir gaza basıp gitme emrini bekliyordu. “Bence pasaport işini oldukça ilgi çekici bulacaksın.”

Kadir bana gülümsüyordu ama aklımda en çok kalan şey Nazir’in bana yönelttiği öfkeli bakışlarıydı. Adam benden nefret ediyor gibiydi. Er geç onunla bu meseleyi halletmek zorundaydım. Kaçak hayatımda o kadar yalnız ve kayıp bir durumdaydım ki onunla dövüşmek için sabırsızlanıyordum. Nazir benden kısaydı, belki benden biraz daha ağırdı ama en az benim kadar güçlüydü. İyi bir dövüş çıkaracağımızdan emindim.

Nazir’le gelecekteki bu kavgayı aklımda yapılacaklar kısmına not edip bir taksi çevirdim ve Fort bölgesine gittim. Fort, baskıcıların, kırtasiyecilerin, küçük işletmelerin ve depoların bulunduğu ticari bir bölgeydi. Fort’daki binalar ve dar sokaklar, Bombay’ın en eskilerindendi. Daha nazik bir resmiyetin hüküm sürdüğü başka bir yüzyılın atmosferi, on yıllardır Fort’u mesken edinmiş şanslı hukuk büroları, yayınevleri ve diğer işletmelerde de gözlenebiliyordu.

Fort'ta bulunan kısmen daha yeni işletmelerden biri de Kadirbhai'nin vekaletinde kurulan ve Macit Rüstem tarafından işletilen seyahat acentesiydi. Acente, Arap ülkelerinde sözleşmeli çalışan binlerce kadın ve adamın seyahat işlemlerini hallederdi. İşin yasal yanı, bu insanlara uçak bileti, vize, çalışma izni ve kalacak yer ayarlamaktan ibaretti. Yasadışı yanı ise Macit'in acentesiyle çalışan ve Hindistan'a dönen işçilerin birçoğunun, üzerlerinde, ağırlığı yüz ile üç yüz grama kadar değişen zincir, bilezik, yüzük, broş gibi altın ziynet eşyasıyla sınırdan geçmesiydi. Altın, Arap ülkelerinden çok çeşitli şekillerde gelirdi. Bir kısmı yasal olarak satın alınmışken çoğunluğu çalıntı maldan oluşurdu. Bütün Avrupa'dan ve Afrika'dan uyuşturucu bağımlıları, yankesiciler ve hırsızlar tarafından çalınan altın takılar, daha sonra uyuşturucu satıcıları ile çalıntı mal satan adamların eline geçerdi. Frankfurt'ta, Johannesburg'da ya da Londra'da çalınan altının belli bir yüzdesi karaborsacılar tarafından sınır kapılarına ulaştırılırdı. Kadir'in Dubai, Abu Dabi', Bahreyn ve bunlar gibi diğer şehirlerdeki adamları, altını eriterek onu kalın bileziklere, zincirlere ya da broşlara çevirirdi. Sözleşmeli çalışan işçiler, küçük bir ücret karşılığında Hindistan'a dönerken bu altın takıları takar, adamlarımız da Bombay'daki havaalanında takıları onlardan alırdı.

Fort bölgesindeki seyahat acentesi her sene en az beş bin sözleşmeli işçinin seyahat ayarlamalarını yapardı. İşçilerin üzerlerindeki altın, gerekli olduğunda acentenin yanındaki küçük bir atölyede tekrar işlenir, daha sonra da Zhaveri Pazarı'nda ya da takı pazarında satılırdı. Altın işinin bu kısmından her yıl vergisiz olarak dört milyon dolardan fazla para kazanılırdı. Kadir'in yöneticilerinin hepsi de zengin, saygı duyulan adamlardı.

Oraya varınca Transact Seyahat Acentesi'nde çalışanların işlerine göz attım. Macit dükkanda değildi ama diğer üç müdür çalışıyordu. Altın kaçakçılığı işinin nasıl yürüdüğünü öğrenince, acentenin dosyalarının bilgisayara aktarılması ve başarılı iş çıkaran işçilerden oluşan bir veritabanı oluşturulmasını önermiştim Kadir'e. Bu teklifim kabul görmüştü ve şimdi de adamlar dosyaları bilgisayara aktarmakla meşguldü. Bir süre çalışanlarla sohbet edip Macit'in gelmesini bekledim. Gelmeyince onu bulmak için yakındaki küçük altın atölyesine gittim.

Fabrikadan içeri girince Macit kafasını kaldırıp bana gülümsedi ve hemen ardından tekrar dikkatini tartılara verdi. Değişik ayarlara çevrilen altın zincirler ve bilezikler önce teker teker, sonra birlikte tartılıyordu. Miktarlar bir deftere işlenirken Zhaveri Pazarı'ndaki satışlar için tutulan ayrı bir deftere daha kaydediliyordu.

O gün, Kadirbhai'nin benimle iyi ve kötü üzerine yaptığı konuşmasının ardından iki saat geçmemişti ki orada durmuş altın zincirlerin ve ağır el yapımı bileziklerin tartılıp kataloga kaydedilmesini izliyordum. Üzerimden atamadığım kötü bir ruh halinin etkisine girmiştim. Kadirbhai'nin, Macit'in yanından ayrılıp Abdül Gani ile çalışmaya başlamamı istemesinden memnundum. Hindistan'da milyonları heyecanlandıran sarı metal beni tedirgin ediyordu. Khaled Ansari'yi ve para piyasasında çalışmayı sevmiştim ve Abdül Gani ile pasaport işinde çalışmayı seveceğimi biliyordum.

Ne de olsa pasaportlar kaçak bir adam için önemli bir konuydu. Bu denli büyük miktarlarda altınla çalışmak ise stresliydi. Altın, insanın gözlerini daha farklı bir açgözlülükle parlatıyordu. Para, hemen her zaman ulaşılmak istenen bir hedef için araçtır ama altın bizzat hedeftir ve çoğu adamın altına olan sevgisi, sevginin adını kirletmeye yeter.

Macit'e, Kadirbhai'nin benim için başka bir planı olduğunu söyleyerek yanından ayrıldım. Abdül Gani ile pasaport işinde çalışacağımdan bahsetmedim. Ama Gani gibi, Macit de Kadir'in mafya konseyindeydi. Hakkımda alınan her karardan benden önce haberlerinin olduğunu biliyordum. Macit'le el sıkıştık. Beni beceriksiz bir şekilde kucaklamaya çalıştı. Gülümseyerek bana bol şans diledi. Macit'in gülücüğü yapmacıktı ama içinde herhangi bir kötü niyet yoktu. Macit Rüstem gülümsemenin içten gelen bir davranış olduğuna inananlardan değildi sadece. Ona sabrı yüzünden teşekkür ederken gülümsemesine karşılık vermedim.

Zhaveri Pazarı'ndaki kuyumcuları dolaşmayı bitirdiğimde içim bir huzursuzlukla dolup taşmaya başlamıştı. Bu, harcanmış bir hayatta gözlerinizi kocaman açmanıza, yumruklarınızı sıkmanıza neden olan bir öfkenin durduk yere açığa çıkmasıydı. Aslında mutlu olmalıydım, en azından o ankinden daha mutlu olmalıydım. Kadir'in güvencesi altındaydım. İyi para kazanıyordum. Her gün bir metre yüksekliğinde altın

yığınlarının arasında çalışıyordum. Pasaport işinde bilmem gereken her şeyi öğrenmek üzereydim. Canım ne isterse alabilirdim. Özgürdüm, sağlıklıydım ve zindeydim. Daha mutlu olmam gerekirdi.

Karla bir keresinde *Mutluluk bir mittir,* demişti. *Biz bir şeyler satın alalım, diye icat edilmiştir.* Kötümser duygular içinde, onun bu sözlerini hatırlarken haklı olabileceğini düşündüm. Daha sonra, günün erken saatlerinde Kadirbhai'nin benimle oğluymuşum gibi konuşmasını anımsadım. İnkar edemem, bu bana büyük bir mutluluk veriyordu ama yeterli değildi. Hissettiğim duygu ne kadar gerçek, saf ve derin olursa olsun, yine de ruh halimi iyileştirmeme yardımcı olmuyordu.

O gün Abdullah'la olan idmanım oldukça ağırdı. Abdullah suskun halimi hemen benimsediğinden yorucu egzersizleri sessizlik içinde yaptık. Duşumuzu aldıktan sonra beni evime motosikletiyle bırakmayı teklif etti. Breach Candy yolundaki sahil şeridinden August Karanti Marg'a doğru yol almaya başladık. Başımızda kask yoktu. Sıcak ve kuru hava saçlarımızın arasına, gömleklerimizin içine bir nehir gibi doluyordu. Birdenbire Abdullah'ın dikkati bir kafenin dışında duran bir grup adamın üzerinde toplandı. Sanırım adamlar da Abdullah gibi İranlıydı. Abdullah motosikleti döndürdü ve onlardan yaklaşık otuz metre uzakta durdu.

Motoru kapatıp park ederken "Sen motorun yanında kal," dedi. İkimiz de motordan indik. Abdullah gruptan gözlerini ayırmıyordu. "Eğer bir şey olursa motoru al ve uzaklaş."

Kaldırımda ilerleyerek adamlara doğru yürürken Abdullah saçını atkuyruğu yaptı ve bileğindeki saati çıkardı. Motorun anahtarını elime alıp onu izlemeye koyuldum. Gruptaki adamlardan biri tam yaklaşmışken Abdullah'ı görüp tanıdı ve diğerlerine bir çeşit uyarıda bulundu. Diğer adamlar da bizim tarafımıza döndü. Hemen ileri atılıp ona saldırmaya ve Abdullah'a yumruk savurmak uğruna birbirlerine çarpmaya başladılar. Abdullah olduğu yerde başını kolları ile koruyarak durdu. Böyle dururken dirsekleri de vücudunu koruma altına alıyordu. Adamların saldırılarındaki ilk taşkınlık dinince Abdullah yumruk atmaya başladı. Ben de koşup ona katıldım ve arkasındaki adamlardan birini çekip aldım. Adama çelme taktım. Adam benden kurtulmaya çalışırken beni de kendisiyle birlikte yere çekti. Dizim adamın göğsünde, yan olarak adamın üzerine düştüm ve onu

kasıklarından yumrukladım. Rakibim ayağa kalkmaya çalışırken çenesine ve yanağına dört-beş yumruk daha indirdim. Adam bir yana devrildi ve dizlerini göğsüne doğru çekti.

Kafamı kaldırıp baktığımda Abdullah'ın saldırganlardan birinin burnunu bir sağ kroşeyle kırdığını ve fışkıran kanları gördüm. Ayağa fırlayıp sırtımı Abdullah'a verdim ve karate pozisyonu aldım. Geriye kalan üç adam güvensiz bir şekilde gerilemişti. Abdullah onlara doğru hamle yapıp avazı çıktığı kadar bağırınca adamlar arkalarını dönüp koşmaya başladı. Abdullah'a baktım. Başını sallıyordu. Gitmelerine izin verdik.

Kavgayı seyretmek için etrafımızda toplanan Hintliler, biz motora dönerken gözleriyle bizi takip etti. Eğer dövüştüğümüz kişiler Hintli olsaydı nereden, hangi dine ya da etnik gruba bağlı olurlarsa olsunlar, bütün sokak karşımızda duracaktı. Kavga yabancılar arasında olduğundan insanlar heyecanlanmıştı ve meraklı gözlerle izlemişti ama buna dahil olmamışlardı. Biz onları geçip Coloba'ya doğru yol almaya başlarken kalabalık da dağılıyordu.

Abdullah kavganın niçin çıktığını bana anlatmadı, ben de ona hiç sormadım. Yıllar sonra bundan bahsederken beni o gün sevmeye başladığını söyledi. Beni kavgaya katıldığım için değil, neden kavga ettiğimizi bile sormamamdan ötürü sevmişti. Buna, hakkımda bildiği her şeyden daha çok hayranlık duymuştu.

Evimin yakınlarındaki Coloba Geçidi'nde Abdullah'tan yavaşlamasını rica ettim. Kaldırımdaki kalabalıktan kaçmak için tıpkı yerlilerin yaptığı gibi caddeden yürüyen bir kıza gözüm ilişmişti. Kız farklı gözüküyordu ama onu sarı saçlarından, uzun ve biçimli bacaklarından ve kalçalarını kıvırtarak yürüyüşünden tanımıştım. Lisa Carter'dı. Abdullah'a Lisa'nın önünde durmasını söyledim.

"Merhaba Lisa."

Lisa "Ah," derken güneş gözlüğünü kaldırıp başının üzerine yerleştirdi. "Gilbert. Konsoloslukta işler nasıl?"

“Bildiğin gibi,” dedim gülerek. “Krizler, birilerini kurtarmalar falan. Harika görünüyorsun.”

Lisa’nın uzun sarı saçları onu son gördüğümden bu yana daha da uzamış ve gürleşmişti. Yüzü daha sağlıklı, daha dolgundu ve vücudu daha atletikti. Üzerinde, boyundan bağlı beyaz bir bluz, beyaz bir mini etek ve sandaletler vardı. Bacakları ve ince kolları bronzlaşmıştı. Lisa güzel görünüyordu. Güzeldi.

Göz kamaştırıcı ama yapmacık bir şekilde gülümseyerek “Her şeyi bok eden biri olmaktan sıkıldım ve tedavi oldum,” diye homurdandı. “Ne diyebilirim ki? İki seçenek var ve ikisi birden olmuyor. Ayık ve zinde olduğunda, kendinin değil, bu defa dünyanın içine ediyorsun.”

“İşte budur,” dedim ve güldüm. Sonunda Lisa da bana katıldı.

“Arkadaşın kim?”

“Abdullah Taheri. Bu, Lisa Carter. Lisa, bu da Abdullah.”

“Güzel motormuş,” dedi Lisa.

Abdullah bembeyaz dişlerini göstererek gülümseyip “Binmek ister misin?” diye sordu.

Lisa bana bakınca ellerimi havaya kaldırarak *Sen bilirsin ufaklık,* der gibi bir işaret yaptım. Motordan inip Lisa’nın yanında durdum.

“Benim durağım burası,” dedim. Lisa ile Abdullah birbirine bakmakla meşguldü. “Eğer istersen motorun arkasında boş yer var.”

“Tamam,” diyerek gülümsedi Lisa. “Hadi gidelim.”

Mini eteğini kaldırıp motora bindi. Lisa’ya bakan sokaktaki yüzlerce erkek arasında henüz ona bakmayan iki-üç tanesi de Lisa’nın bu hareketiyle birlikte seyirciler arasına katıldı. Abdullah, okullu bir genç gibi gülümseyerek benimle el sıkıştı ve motoru çalıştırıp sıkışık trafiğin içinde gürültüyle kayboldu.

“Güzel motor,” dedi arkamdan bir ses. Bu, İkizler burcu George’du.

Başka biri de kuvvetli bir Kanada aksanıyla “Yine de bu Enfield’ler pek güvenli değil,” diye cevap verdi. Bu da Akrep burcu George’du.

İki adam sokakta yaşıyor, kapı önlerinde yatıyor, sert uyuşturucular satın almak isteyen turistlerden ekmeklerini kazanıyorlardı. Tıraşsız, kirli ve pasaklılardı ama aynı zamanda akıllı, dürüst ve birbirlerine son derece sadıktılar.

“Merhaba çocuklar. Nasıl gidiyor?”

“Gayet iyi evlat,” dedi İkizler George, Liverpool aksanıyla. “Bu akşam saat altıda bir müşterimiz var.”

Akrep olan da akşamın getirebileceği sorunlara odaklanmış bir halde, asık bir yüzle “Tahtaya vur,” dedi.

İkizler “Sorun çıkmayacaktır,” dedi. “İyi bir müşteri. Ufak da olsa, iyi bir kazanç.”

Akrep kaygılı bir şekilde “Tabii eğer her şey yolunda giderse,” diye cevapladı.

Abdullah’ın beyaz gömleğini ya da Lisa’nın eteğini uzaktan hayal meyal gördüm. “İçtiğimiz suya bir şey kattılar herhalde,” diye mırıldandım.

“Nasıl yani?” diye sordu İkizler.

“Önemli bir şey değil. Son zamanlarda herkes aşık oluyor da.” Prabaker’i, Vikram’ı ve Johnny Cigar’ı düşünüyordum. Uzaklaşırken Abdullah’ın yüzündeki ifadeyi de görmüştüm. Lisa’dan sadece etkilenmiş gibi durmuyordu.

“Buna değinmen enteresan. Cinsel arzu sana ne ifade ediyor Lin?” diye sordu Akrep.

“Efendim?”

İkizler manalı bir şekilde göz kırparak "Lafı açılmışken..." dedi.

Akrep onu azarladı. "Hadi ama. Bir dakikalığına ciddi ol. Cinsel dürtü, Lin. Aklına ne getiriyor?"

"Tam olarak nereye varmaya çalışıyorsun?"

"Bir çeşit müzakere yapıyoruz da..."

"Tartışma," diye böldü İkizler. "Müzakere değil. Seninle tartışıyoruz."

"Evet, insanları cinselliğe iten şey hakkında tartışıyorduk."

İkizler yüksek sesle içini çekerek "Seni uyarmalıyım Lin," dedi. "İki haftadır bu konuyu tartışıyoruz ve Akrep hala ikna olmadı."

Akrep George, Kanadalı aksanı ve bir profesörmüş edasıyla yaptığı konuşmaya bir de arkadaşını sinir eden belgesel sunucusu sesini ekleyerek konuşmaya başladı. "Freud bizi cinselliğe iten şeyin seks güdüsü olduğunu söylemişti. Adler ise buna karşı çıkmış, asıl nedenin güç arzusu olduğunu savunmuştu. Daha sonra Victor Frankl seksin ve gücün iki önemli güdü olduğunu ama her ikisini de elde edemediğimizde bile bizi cinselliğe iten bir şeyin olduğunu iddia etti..."

"Evet, evet, anlam güdüsü," diye böldü İkizler. "Aslında bu da aynı şeyi farklı kelimeyle söylemekten başka bir şey değil. Güç isteriz, çünkü güç karşılığında seks elde ederiz. Anlam ararız, çünkü bu seksi anlamamızı sağlar. Ne derseniz deyin, her şey sonunda sekse çıkıyor. Diğer bütün düşünceler birer giysi gibi. Giysileri çıkardığınızda ise geriye sadece seks kalıyor."

Akrep ona karşı çıkarak "Hayır, yanılıyorsun," dedi. "Hepimiz hayatta bir anlam bulmak istiyoruz. Hayatın ne olduğunu bilmek gayesindeyiz. Eğer konu sadece seks ya da güç olsaydı, o zaman maymun olarak kalabilirdik. Bizi insan yapan anlam arayışıdır."

İkizler pis pis sırıtarak "İnsanları var eden şey sekstir Akrep," dedi. "Ama tabii sen seks yapmayalı o kadar uzun zaman oldu ki muhtemelen bunu

unutmuşsundur.”

Bu esnada yanımızda bir taksi durdu. Arkada, karanlıkta oturan yolcu bir süre bekledikten sonra yavaşça pencereye yaklaştı. Bu, Ulla’ydı.

Zorlukla soluyarak “Lin, yardımına ihtiyacım var,” dedi.

Ulla siyah çerçeveli bir gözlük takmıştı ve başında küllü sarı saçlarını örten bir eşarp vardı. Yüzü solgun, incelmiş görünüyordu.

Taksiye doğru hiçbir harekette bulunmadan, “Bu... Çok tanıdık geldi Ulla,” dedim.

“Lütfen. Ciddiyim. Lütfen arabaya bin. Sana bir şey söylemem lazım... Bilmek istediğin bir şey.”

Hala kıpırdamıyordum.

“Lütfen Lin. Karla’nın yerini biliyorum. Eğer bana yardım edersen sana söyleyeceğim.”

Döndüm ve George’larla el sıkıştım. Akrep’le el sıkışırken ona yirmi dolar verdim. Onların sesini ilk duyduğumda parayı cebimden çıkarmış, ayrılırken onlara vermeyi kafama koymuştum. Eğer küçük müşterileriyle anlaşmaları yolunda gitmezse, bir geceliğine bile olsa onların krallar gibi hissetmesine yetecek bir miktardı bu.

Kapıyı açıp taksiye bindim. Şoför trafiğe girdi ve dikiz aynasından beni kontrol etmeye koyuldu.

Ulla güneş gözlüğünü çıkarıp bana kaçamak bakışlar atarak “Neden bana kızgın olduğunu bilmiyorum,” dedi. “Lütfen kızma Lin. Lütfen kızma.”

Kızgın değildim. Uzun zamandan beri ilk kez kızgın değildim. *Akrep haklı,* diye düşündüm. *Bizi insan yapan anlam arayışıdır.* Karla’nın sadece ismini duymam bile kendimi tekrar duygu seli içinde bulmama yetmişti. Karla’yı arıyordum. Bir kadını arıyordum. Bu uğurda dünyaya karışmaya, risk almaya hazırdım. Bir nedenim vardı. Bir amacım vardı.

Sonra birdenbire o gün Macit'in yanında niye kendimi perişan hissedip deli gibi öfkelendiğimi anladım. Anlık rüyam, Kadir'in gerçek babası olmasını dileyen o küçük çocuğun rüyası, beni babaların ve oğulların arasındaki sevgide sık sık rastlanan huzursuz ve kederli girdaba sürüklüyordu. Bunu farketmek, kalbimdeki karanlığı kaldırma gücü verdi bana. Ulla'ya baktım. Onun gözlerinin mavi labirentine baktım ve bana ihanet edip etmediğini, hapse düşmemde rol oynayıp oynamadığını merak ettim.

Uzandı ve elini dizime koydu. Eli titriyordu. Aramızdaki sessizlik giderek büyüdü. İkimiz de kendi açımızdan kapana kısılmıştık ve bir kez daha aramızda bir bağ kurmaya çalışıyorduk.

“Rahatla,” dedim sakin ve ciddi bir sesle. “Eğer elimden gelen bir şey varsa sana yardımcı olacağım. Şimdi Karla'dan bahset.”

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geceyarısı ufukta Samanyolu'nun yıldızları titrek ışıklarıyla birer birer ortaya çıkmaya başladı ve kambur bir ayın gümüşümsü sarı ışığı denize vurarak onu aydınlattı. Hava ılık ve rüzgarsızdı. Gökyüzü açıktı. Goa vapurunun güvertesi oldukça kalabalıktı ama genç turistlerden oluşan bir grubun yanında boş bir yer bulmayı başarmıştım. Gençlerin çoğu ot, haşhaş ve asitle kafayı kırmıştı. Müzik setinden gürültülü bir dans müziği etrafa yayılıyordu. Sırt çantalarını aralarına almış oturan grup hep beraber sallanıp el çırpıyor, birbirlerine seslenip bolca gülüyordu. Goa'ya gittikleri için neşelilerdi. Buraya ilk defa gelen bu turisder, bir hayale doğru ilerliyordu. Eskiler ise gerçekten özgür hissettikleri tek yere geri dönmekteydi.

Karla'ya doğru giderken ve yıldızları izleyip vapurun güvertesinde oturmak için bilet satın almış gençleri dinlerken onların umut dolu ve saf heyecanlarını anlıyor, az da olsa onlarla bu heyecanı paylaşıyordum. Yine de yüzüm asık, gözlerim ciddiydi. Bu ciddiyet, vapurda aramızdaki en az bir metrelik mesafe gibi, onlarla benim yaşadığım duyguların farkını da gayet net bir şekilde ortaya koyuyordu. Hafifçe sallanarak suya dalıp çıkan vapurda otururken Ulla'yı düşündüm. Taksinin arkasında benimle konuşurken safir rengi gözlerinde beliren korkuyu hatırladım.

Ulla'nın bin dolara ihtiyacı vardı, ben de bu parayı ona vermiştim. Kıyafetlerini ve şahsi eşyalarını bıraktığı otel odasına kadar ona eşlik etmem gerekiyordu. Oraya birlikte gittik ve Ulla'yı tir tir titreten korkusuna rağmen eşyalarını alıp olaysız bir şekilde hesabını kapatarak oradan çıktık. Modena ve Maurizio'yu da ilgilendiren bir iş anlaşmasından dolayı Ulla'nın başı derde girmişti. Maurizio'nun çevirdiği birçok dolap gibi bu da başarısız olmuştu. Ama bu defa parasını kaybeden adamlar, diğerleri gibi kayıplarını

kabullenip olayı kapatmamıştı. Paralarını geri almak ve birini bunun için cezalandırmak istiyorlardı.

Ulla adamların kim olduğunu bana söylemedi. Neden Ulla'yı hedef seçtiklerinden ya da onu yakalarlarsa ne yapacaklarından da bahsetmedi. Ben de sormadım. Elbette ona sormalıydım, bu beni pek çok dertten kurtarırdı. Geriye dönüp baktığımda birkaç hayat kurtarmışlığım vardı ama açıkçası Ulla'nın hayatıyla çok da ilgilenmiyordum. Benim bilmek istediğim Karla'ydı.

Otelden çıkarken "Karla, Goa'da," demişti Ulla.

"Goa'da nerede?"

"Bilmiyorum. Sahillerden birinde."

"Ulla, Goa'da bir sürü sahil var."

Ulla öfkemi görüp geri çekilerek "Biliyorum, biliyorum," diye yanıtlamıştı.

"Nerede olduğunu bildiğini söylemiştin."

"Biliyorum. Goa'da. Goa'da olduğunu biliyorum. Bana Mapusa'dan mektup yollamıştı. Son mektubu dün elime geçti. Mapusa yakınlarında bir yerde."

Biraz rahatlamıştım. Ulla'nın eşyalarını bekleyen taksiye yüklemiş ve taksiciye Abdullah'ın Breach Candy'deki evinin adresini vermiştim. Dikkatlice etrafı kolaçan etmiş, izlenmediğimizden emin olmuştum. Taksi hareket edince birkaç dakika konuşmadan oturmuş, pencerenin dışına bakıp karanlık sokakları izlemiştik.

"Neden gitti?"

"Bilmiyorum."

"Sana bir şeyler söylemiş olmalı. O konuşkan bir kızdır."

Ulla güldü.

“Bana gidişiyle ilgili hiçbir şey söylemedi. Eğer benim fikrimi öğrenmek istiyorsan, bence senin yüzünden gitti.”

Bu düşünceyle irkildim. Kibirle bundan gururlanmaya başlamıştım ki sert bir ses tonuyla fikri kafamdan atmaya çalıştım.

“Bundan fazlası olmalı. Bir şeyden mi korkuyordu?”

Ulla tekrar güldü.

“Karla hiçbir şeyden korkmaz.”

“Herkes bir şeyden korkar.”

“Sen neden korkuyorsun Lin?”

Ona bakmak için yavaşça döndüm ve gözlerinde bir nefret kırıntısı, sorduğu soruda gizli bir anlam aradım.

“Benimle Leopold’un Yeri’nde buluşacağın gece ne oldu?”

“O gece gelemedim. Oraya gelmeme gerek yokmuş. Modena ve Maurizio, son dakikada planlarını değiştirdiler ve bana engel oldular.”

“Hatırladığım kadarıyla onlara güvenmediğin için beni yanında istemiştin.”

“Doğru. Şeey, biliyorsun, Modena’ya bir bakıma güvenirim ama o da Maurizio’ya karşı çıkamıyor. Maurizio ona ne yapılacağını söylediğinde, Modena itiraz edemiyor.”

“Yine de bu anlattıkların pek bir şey açıklamıyor,” diye homurdandım.

Ulla üzgün bir şekilde “Biliyorum,” dedi. “Açıklamaya çalışıyorum. Maurizio bir iş anlaşması planlamıştı. Daha doğrusu bir üçkağıt planlamıştı. Ve ben de yemdim. Maurizio beni kullanıyordu, çünkü paralarını çalmaya

çalıştığı kişiler benden hoşlanıyor ve bana güveniyordu. Nasıl olduğunu bilirsin.”

“Evet, tabii bilirim.”

“Of, lütfen Lin. O gece orada olmamam, benim suçum değildi. Müşterilerle yalnız görüşmemi istediler. Ben de Maurizio’nun planından haberdar olduğumdan ve o adamlardan korktuğumdan arkadaşım olarak yanımda seni götürmek istedim. Daha sonra da planlarını değiştirdiler ve hep beraber başka bir yerde buluştuk. Ben de sana haber iletemedim. Ertesi gün olan biteni sana açıklamak ve özür dilemek için seni aradım ama... Gitmiştin. Her yerde seni aradım, yemin ederim. O gece Leopold’un Yeri’ne gelemediğim için çok üzgündüm.”

“Hapiste olduğumu ne zaman öğrendin?”

“Sen çıktıktan sonra. Didier’le karşılaştım ve bana senin çok korkunç göründüğünü söyledi. İlk olarak o zaman... Bir dakika... Sen... Yoksa hapse girmenle bir ilgim olduğunu mu düşünüyorsun?”

Cevap vermeden önce birkaç saniye Ulla’nın gözlerinin içine baktım.

“İlgin var mıydı?”

“Siktir! İnanamıyorum!” diye bağırdı Ulla ve acı içindeki güzel yüzünü buruşturdu. Bu düşünceyi kovalamak ister gibi başını bir o yana, bir bu yana sallıyordu. “Şoför! Arabayı durdur! *Band karo! Abi, abi! Band karo!” Şimdi, şimdi! Arabayı durdur!*

Taksi şoförü arabayı kepenklerini indirmiş dükkanların yanına, kaldırıma yanaştırdı. Sokak bomboştu. Adam motoru kapadı ve dikiz aynasından bizi izlemeye koyuldu.

Ulla kapıyı zorlayarak açmaya çalışıyor ve ağlıyordu. Aceleyle hareket ederken kapının kolunu sıkıştırdığından kapı bir türlü açılmıyordu.

Elini nazikçe ellerimin arasına aldım. “Tamam, sakin ol,” dedim.

Ulla hıçkırarak “Hiçbir şey tamam değil,” dedi. “Bu pisliğe nasıl bulaştık bilemiyorum. Modena iş konusunda iyi sayılmaz. O ve Maurizio her şeyi yüzlerine gözlerine bulaştırdı. İnsanları aldatıyor ve her zaman paçalarını kurtarıyorlardı ama bu seferki adamlar farklı. Çok korkuyorum ve ne yapacağımı bilmiyorum. Bizi öldürecekler. Üçümüzü de. Sen de polisi üzerine benim saldığımı mı düşünüyorsun? Neden böyle bir şey yapayım Lin? Sence ben o kadar kötü biri miyim? Hakkımda bu kadar kötü mü düşünüyorsun? Nasıl bir insan olduğumu sanıyorsun?”

Uzandım ve kapıyı açtım. Ulla dışarı çıktı ve taksiye yaslandı. Ben de yanına gittim. Titriyor ve hıçkırıyordu. Ulla rahatlayana kadar ona sarıldım ve öylece bekledim.

“Tamam Ulla. Bu işle ilgin olduğunu düşünmemiştim. O gece Leopold’un Yeri’ne gelmediğinde bile senin böyle bir şeyin parçası olduğunu düşünmedim. Sadece sana sorarak bir kapıyı daha kapamak istedim. Sormam gerekiyordu. Beni anlıyor musun?”

Ulla kafasını kaldırıp bana baktı. Sokak lambalarının ışığı, mavi gözlerinden yansıyordu. Korktuğu ve yorgun düştüğü yüzünden anlaşılıyordu ama gözlerinde bitip tükenmek bilmez bir umut vardı.

“Onu gerçekten seviyorsun değil mi?”

“Evet.”

Ulla dalgın bir şekilde “Güzel,” dedi. “Aşk güzel bir şeydir. Karla’nın da aşka çok ihtiyacı var. Modena da beni seviyor. Beni gerçekten seviyor...”

Ulla birkaç saniye daldıktan sonra bana bakmak için başını çevirdi. Elleri kollarımdaydı.

“Onu bulacaksın. Aramaya Mapusa’dan başla, onu bulursun. Goa’da bir süre daha kalacak, mektubunda bana öyle demiş. Sahilde bir yerlerde. Evinin kapısından okyanusu görebildiğini yazmıştı. Oraya git ve onu bul Lin. Bu dünyada gerçek olan tek şey sevgi. Sadece sevgi...”

Ulla’nın gözyaşları ayın aydınlattığı parıldayan denizde, o vapurda yok olup gidene kadar benimle kaldı. Etrafımı müzik ve kahkahalar sarmışken *Dünyada gerçek olan tek şey sevgi*, deyişi kulaklarımda çınlayıp durdu.

Uzun gece yerini şafağa bırakırken vapur da Goa’nın başkenti Panjim’e demirledi. Ben Mapusa’ya giden otobüse binen ilk yolcuydum. Panjim’den, *Mupsa* olarak telaffuz edilen Mapusa’ya, ağaçlıklı, yeşil korular ve dört yüz yıllık Portekiz egemenliğini ve zevkini yansıtan malikanelerle kaplı on beş kilometrelik bir yol vardı. Mapusa, Goa’nın kuzey kısmının iletişim ve taşımacılık merkeziydi. Oraya bir cuma günü vardığımdan sabah kalabalığı çoktan işle ve pazarlıkla meşguldü. Taksi ve motosiklet stantlarına doğru kendime yol açarak ilerledim. Bir süre, en az üç dinin kutsal kişilerinin bir araya gelmesini gerektirecek kadar tartışıp saygıdeğer arkadaşlarımızın ve akrabalarımızın kızkardeşleri hakkında şehvetli yorumlar yaptıktan sonra, satıcılardan biri makul bir fiyata bana bir Enfield Bullet motosikleti kiralamayı kabul etti. Bir senet imzalayıp bir haftalık kirayı da peşin ödedikten sonra motoru çalıştırıp pazarın kalabalığından sahile doğru gitmeye başladım.

350 cc’lik tek silindirli, dört zamanlı devri olan Hindistan’daki Enfield Bullet’lar, İngiltere’de 1950’li yıllarda yapılan orijinal Enfield’lerin planı esas alınarak oluşturulmuştu. Yol tutuşuyla ünlü olmasının yanında, aynı zamanda güvenilir ve dayanıklı bir motordu. Kullanıcısıyla arasında farklı bir ilişki kurulması gerekirdi. Bu ilişkide, sürücüde tolerans, sabır ve anlayış olmalıydı. Karşılığında Bullet da yalnızca kuşların bilebileceği bir şekilde sizi uçurup ayaklarınızı yerden keser, pek de seyrek sayılmayacak kereler sizi ölümle burun buruna getirirdi.

O günü Calangute’den Chapora’ya sahilleri gezerek geçirdim. Her konukevini ve oteli, küçük ama baştan çıkarıcı rüşvetler dağıtarak aradım. Sahillerde yerel dövizciler, uyuşturucu satıcıları, rehberler, hırsızlar ve jigololarla karşılaştım. Hepsi de tarifime uyan yabancı kızlar görmüştü ama hiçbiri gördüklerinin Karla olduğundan emin değildi. Çay ve meyve suyu içmek ya da bir şeyler atıştırmak için kalabalık restoranlara uğradım ve garsonlara, işletmecilere Karla’yı sordum. Herkes yardımcı olmaya çalışıyordu, çünkü onlarla ya Marathi dilinde ya da Hintçe konuşuyordum.

Ne yazık ki hiç kimse onu görmemişti ve buradaki ilk günüm umutsuzlukla sona ermek üzereydi.

Anjuna’daki Denizkıyısı Restoranı’nın sahibi, Dashrant adında iri yapılı bir Maharastrian’lıydı ve güneş batarken konuştuğum son kişiydi. Bana içi patates, yeşil fasulye, patlıcan, zencefil, bamya ve turşu dolu lahana yapraklarından oluşan sağlam bir yemek ikram etmişti. Yemeğim hazır olduğunda, adam kendi tabağını da masama getirmiş ve benimle birlikte yemişti. Dashrant, yemeğimizi uzunca bir bardakta sunulan hindistancevizi likörü ve bunu takiben de kaju likörü ile bitirmemizde ısrar etti. Anadili Marathi’yi konuşan beyaz bir adamdan, bir *gora*’dan para almayı kabul etmeyen Dashrant, dükkanını benimle birlikte kapayıp motosikletimin arkasına rehberim olarak geçti. Karla’yı arayışımı oldukça romantik bulmuştu. Dediğine göre, bu tam da bir Hintliye göreydi. Ve benden onun misafiri olmamı, yakınlarda kalmamı istiyordu.

“Burada birkaç güzel yabancı kız var,” dedi. “Bhagwan’ın da rızasıyla bir tanesi kayıp aşkın olabilir. Bugün iyi bir uyku çek, yarın temiz bir kafayla onlara bir bakarsın.”

Motordan ötürü uyuşmuş bacaklarımızı gerdikten sonra, uzun palmiye ağaçlarının arasındaki kumlu yolda yürürken Dashrant’ı takip ettim. Küçük bir eve ulaştık. Kare şeklindeki yapı bambudan, hindistancevizi dallarından ve palmiye yapraklarından yapılmıştı. Buradan Dashrant’ın restoranı ve karanlık deniz görülebiliyordu. Dashrant, mumları ve lambaları yakınca kendimi küçük bir odada buldum. Zemin kumdu. İçeride bir masa ve iki sandalye, şilteli bir yatak ve kıyafet asmak için demir bir askı vardı. Büyükçe bir kap, temiz suyla doluydu. Dashrant gururla suyun o gün yakınlardaki bir kuyudan çekildiğini söyledi. Masanın üzerinde iki bardak ve hindistancevizi likörü duruyordu. Burası onun evi olarak bilindiğinden, burada benim ve motorumun güvende olacağını söyleyen Dashrant bana kapının asma kilidini ve anahtarı uzatarak kız arkadaşımı bulana kadar burada kalmamı söyledi. Daha sonra bana gülümsedi ve evden ayrıldı. Uzun palmiyeler arasından yürüyerek restoranına geri dönerken şarkı söylüyordu.

Motoru barakanın içine aldım ve bir iple yatağa bağlayıp ipin üzerini kumla örttüm. Eğer biri motoru çalmaya kalkarsa hareket beni

uyandıracaktı. Yorgun ve hayalkırıklığına uğramış bir şekilde uzandığım yatakta, saniyeler içinde uykuya daldım. Derin, rüyasız bir uykuydu bu ve dört saat sonra uyandığımda bir daha uyuyamayacak denli huzursuzdum. Botlarımı giydim, bir kap su aldım ve barakanın arkasındaki tuvalete gittim. Goa'daki birçok tuvalet gibi, bu da ardında delik olan bir yamaçtan ibaretti. Atık madde yamaçtan aşağı, deliğe doğru düşüyordu. Vahşi, tüylü, siyah Goa domuzları yollarda geziniyor, bunları yiyordu. Ellerimi yıkamak için eve dönerken siyah hayvanlardan bir grubun yolda dolandığını gördüm. Aslında bu atık maddelerden kurtulmak için etkin ve çevre dostu bir yöntemdi ama o domuzları iş üzerinde görmek insanın vejetaryen olması için yeterli nedendi.

Dashran'ın barakasından sadece on beş adım ilerideki sahile yürüdüm ve sigara içmek için kum tepeciklerinden birinin üzerine oturdum. Saat geceyarısına yaklaşmıştı ve sahil bomboştu. Ay, gökyüzünün göğsüne iliştirilmiş bir madalyon gibi duruyordu. *Ne için bir madalyon acaba,* diye düşündüm. *Belki de savaşta yaralandığından dolayıdır*, dedim. Ayışığı her dalgayla birlikte kıyıya çarpıyor, sanki dalgaları kendine doğru çekiyormuş gibi görünüyordu. Aydan yayılan gümüş ışık huzmesi bütün denizi ele geçirmiş, dalga dalga sahile doğru bırakıyordu.

Kafasında sepet taşıyan bir kadın yanıma yaklaştı. Onun kalçaları da ayaklarına vuran dalgalar gibi, bir o yana bir bu yana sallanıyordu. Kadın bana doğru döndü ve sepeti ayağımın dibine bırakıp yüzüme baktı. Otuzlu yaşlarda bir karpuz satıcısıydı ve turistlere alışık olduğu belliydi. Bir hurma çiğnerken sepetinde kalmış olan yarım karpuzu işaret etti. Saat, sahilde dolaşmak için oldukça geçti. Kadının bebek bakıcılığı yaptığını ya da bir akrabasına baktığını ve eve dönüş yolunda olduğunu tahmin ettim. Beni orada otururken görünce son bir şansla elinde kalan karpuzu da satmak için yanıma gelmişti.

Marathi dilinde ona bir dilim karpuz alacağımı söyledim. Kadın bunu şaşkınlıkla karışık bir memnuniyetle karşıladı. Marathi'yi nerede ve nasıl öğrendiğime dair rutin sohbeti yaptıktan sonra bana kalınca bir dilim karpuz kesti. Ben de leziz ve tatlı *kalinga*'yı yiyip çekirdeklerini kuma tükürdüm. Kadın beni yerken izledi ve sepetine bozuk para yerine bir banknot koymama karşı çıkmaya çalıştı. O ayağa kalkıp sepetini yine kafasına

yerleştirirken ben de bir Hint filminden eski, acıklı ama çok sevilen bir aşk şarkısını söylemeye başladım.

Te doonia, ye mehfil,
Mere kam, ki nahi...

Bütün dünya, bütün insanlar,
Benim için hiçbir şey ifade etmiyor...

Kadın sevinçle haykırdı ve sahil boyunca yavaşça yürümeye başlamadan önce birkaç figür yaparak dans etti.

Karla çabucak, zarif bir hareketle yanıma otururken “Senden bu yüzden hoşlanıyorum işte,” dedi. Onun sesi ve yüzü soluğumu kesti. Kalbim büyük bir hızla atmaya başladı. Onunla ilk sevişmemizden ve onu son görüşümden bu yana o kadar çok şey olmuştu ki hissettiğim duygular gözlerimi yakıyordu. Eğer daha farklı, daha iyi bir adam olsaydım orada ağlayabilirdim. Kim bilir, belki o zaman her şey farklı olurdu.

Duygularımı bastırarak ve Karla’nın üzerimdeki etkisini bilmesini istemeyerek “Senin aşka inanmadığını sanıyordum,” dedim.

“Aşk derken ne kastediyorsun?”

“Demin aşktan bahsetmedin mi?”

Karla gülerek ve kafasını kaldırıp aya bakarak “Hayır. *Senden bu yüzden boşlanıyorum,* dedim. Ama aşka inanıyorum tabii. Herkes aşka inanır.”

“Ben o kadar emin değilim. Bence birçok insan aşka inancını yitirdi.”

“İnsanlar aşka olan inançlarını yitirmedi, aşık olma istekleri bitmedi. Sadece artık mutlu sona inanmıyorlar. Aşka, aşık olmaya hala inanıyorlar ama... Ama aşk maceralarının hemen hemen hiçbir zaman başladığı gibi mutlu sonla bitmediğini biliyorlar.”

“Senin aşktan nefret ettiğini düşünüyordum. Gökyüzündeki Kasaba’da böyle dememiş miydin?”

“Aşktan da, tıpkı nefretten nefret ettiğim gibi nefret ediyorum. Fakat bu, ikisine de inanmadığım anlamına gelmez.”

Karla geceyi ve denizi izlerken ona bakıp gülümsedim. “Şu dünyada senin gibi bir tek kişi bile yok Karla,” dedim. Karla cevap vermedi. “Peki... Neden?”

“Neden ne?”

“Neden benden hoşlanıyorsun?”

Karla gülümseyerek ve bana bakarken bir kaşını kaldırarak “Hım, o mu?” dedi. “Çünkü beni bulacağını biliyordum. Sana nerede olduğumu söylememe ya da mesaj yollamama gerek olmadığını biliyordum. Geleceğini biliyordum. Neden bilmiyorum ama bundan emindim. Ve seni sahilde o kadına şarkı söylerken görünce... Sen çok çılgın bir adamsın Lin. Bunu seviyorum. Bence iyiliğin de içindeki bu çılgınlıktan geliyor.”

Gerçekten şaşırarak “İyiliğim mi?” diye sordum.

“Evet. Senin içinde çok fazla iyilik var Lin. Gerçekten sert bir adamın içindeki iyilikse karşı... Karşı konulamaz bir şey. Sana söylemedim değil mi, gecekonduda birlikte çalışırken seninle gurur duymuştum. Korkmuştun, endişeliydin ama bana her zaman gülümsedin ve uyuyup uyandığım her zaman yanımda oldun. Orada yaptığın şeye, hayatımda gördüğüm her şeyden daha çok hayranlık duydum. Ve ben kolay kolay hayran olmam.”

“Burada, Goa’da ne yapıyorsun Karla? Neden gittin?”

“Sen neden kaldın, diye sorsak daha anlamlı olur.”

“Nedenlerim var.”

“Kesinlikle. Benim de gitmek için nedenlerim vardı.”

Karla sahilde yalnız başına yürüyen uzaktaki bir adamı izlemek için başını çevirdi. Elinde uzun bir şey taşıyan, şu dindarlardan birine benziyordu adam. Karla’ya bakıp onu Bombay’dan uzaklaştıran nedeni öğrenmek

istedim ama yüzü o kadar gergindi ki doğru zamanı beklemeye karar verdim.

“Arthur Yolu’ndaki hapisliğim hakkında ne biliyorsun?” diye sordum. Karla ürperdi ama belki de bunun nedeni denizden esen rüzgardı. Üzerinde bol, uzun, sarı bir bluz ve yeşil şalvar vardı. Çıplak ayaklarını kuma gömmüş, dizlerine sarılmıştı.

“Ne demek istiyorsun?”

“Demek istediğim, polisler beni Ulla’yla buluşmak için o gece yanından ayrıldığımda tutukladı. Geri dönmediğimde ne düşündün?”

“O gece bunu bilmiyordum. Tahmin edemezdim.”

“Seni... Seni terkettiğimi mi düşündün?”

Karla bir an duraladı ve düşünceli bir şekilde cevap verdi.

“İlk başta öyle düşündüm. Ona yakın bir şey. Sanırım senden nefret ettim. Daha sonra etrafta seni soruşturdum. Gecekondudaki kliniğe bile gitmediğini ve kimsenin seni görmediğini öğrenince de senin... Çok önemli bir işle uğraştığını düşündüm.”

“Önemli,” diye tekrar ettim gülerek. Gülüşüm acı ve öfkeli bir gülüştü. Öfkemi bastırmaya çalıştım. “Üzgünüm Karla. Dışarı mesaj iletemedim. Sana olanları bildiremedim. Seni öylece bıraktığım için benden nefret edeceğin düşüncesi ile... Neredeyse aklımı kaçıracaktım.”

“Senin hapiste olduğunu duyunca çok üzüldüm. Benim için çok kötü bir zamandı. Yaptığım iş... Eee, kötü gitmeye başlamıştı. Bu iş o kadar yanlış, o kadar kötüydü ki sanırım hiçbir zaman bundan kurtulamayacağım. Sonra da senin başına gelenleri duydum. Ben de... Şeey, her şey değişti işte. Her şey.”

Karla’nın ne demek istediğini anlamıyordum. Söylediğinin önemli bir şey olduğuna emindim ve ona daha çok soru sormak istiyordum ama sahilde gezinen adam şimdi bize yalnızca birkaç adım uzaklıktaydı ve ağır adımlarla yanımıza yaklaşıyordu. O an şansımı kaçırmıştım.

Adam gerçekten de bir münzevi gibiydi. Uzun boylu, zayıf ve koyu tenliydi. Üzerinde bir şalvar ve bir sürü kolye, nazarlık ve bilezik vardı. Saçları beline kadar uzun, rastalıydı. Uzun çubuğu omzuna yaslayarak ellerini birleştirip bize selam verdi. Biz de onu selamladık ve yanımıza oturması için davet ettik.

"Keneviriniz var mı?" diye sordu Hintçe. "Bu güzel gecede biraz içmek isterim."

Cebimden bir paket kenevir çıkardım ve filtreli bir sigarayla birlikte adama uzattım.

"Bhagwan'ın duası üzerinizde olsun," dedi adam.

Karla mükemmel bir Hintçeyle, "Bhagwan'ın duası senin üzerinde de olsun," dedi. "Bu dolunayın altında Lord Shiva'nın bir müridiyle karşılaşmaktan çok mutlu olduk."

Adam ağzındaki boşlukları gösterecek şekilde güldü ve uyuşturucuyu hazırlamaya koyuldu. Kilden yapılma piposu da hazır olunca dikkatimizi çekmek için ellerini kaldırdı.

"Bunu içmeden önce size bir hediye vermek istiyorum," dedi. "Beni anlıyor musunuz?"

Adamın gözlerindeki pırıltıya eşdeğer bir gülümsemeyle "Evet, seni anlıyoruz," dedim.

"Güzel. İkinize de şükranlarımı sunuyorum. Benim hayır duam her zaman sizinle olacak. Şükranlarımı şu şekilde sunuyorum..."

Adam kollarını başının üzerine doğru kaldırdı ve dizlerinin üzerine çömelerek alnını kuma değdirdi. Tekrar doğrulup ellerini kaldırdı ve bu hareketi birkaç defa yaparken anlaşılmaz bir şeyler söyledi.

En sonunda tekrar oturdu, bana olmayan dişlerini göstererek gülümsedikten sonra da pipoyu yakmam için işaret etti. Sessizlik içinde içtik. Pipo bittiğinde geri kalan keneviri almadım. Adam bu hediyeyi başını

eğerek kabul etti ve yanımızdan ayrılmak üzere ayağa kalktı. Başımızı kaldırmış ona bakarken adam eşyalarını dolunayı işaret edecek biçimde kaldırdı. Ne demek istediğini anladık. Ayın yüzeyinin şekline bazı kültürlerde *tavşan* derlerdi. Birden, bizim gözümüze de diz çökmüş ve ellerini dua etmek için havaya kaldırmış biri gibi görünmüştü. Adam mutluluk içinde gülerek uzaklaşıp gitti.

Tekrar yalnız kaldığımızda, “Seni seviyorum Karla,” dedim. “Seni ilk gördüğüm andan beri seviyorum. Sanırım seni dünyada sevgi diye bir şey ortaya çıktığından bu yana seviyorum. Sesini seviyorum. Yüzünü, ellerini, yaptığın her şeyi, onları yapış şeklini seviyorum. Bana dokunman sihir gibi. Aklını kullanma şeklini, söylediklerini seviyorum. Söylediklerimin hepsi doğru olsa da, bunu ne sana ne de kendime tam olarak açıklayabiliyorum. Sadece seni seviyorum. Seni bütün kalbimle seviyorum. Sen, Tanrı’nın yaptığını yaptın. Bana yaşamak için bir sebep verdin. Dünyayı sevmek için bir neden verdin.”

Karla beni öptü ve vücutlarımız yumuşak kumun üstünde birleşti. Ellerini benimkilere geçirdi ve başımızın üzerindeki ay, denizi baştan çıkarıp dalgalarını büyülenmiş kıyıya vurdururken seviştik.

Daha sonraki bir haftayı, Goa’da iki turist gibi geçirdik. Arap Denizi’nin kıyılarını Chapora’dan Cape Rama’ya dek dolaşıp durduk. Colva sahilinin altın rengi kumlarında iki gece uyuduk. Eski Goa bölgesindeki bütün kiliseleri ziyaret ettik. Her yıl azizin öldüğü gün yapılan St. Francis Xavier Festivali bizi mutlu, coşkun hacı kalabalıklarıyla bir araya getirdi. Pazar günü sokaklar, en güzel kıyafetlerini giymiş insanlarla dolup taştı. Tüccarlar ve sokak satıcıları her bir yandan buraya geldi. Körler, topallar ve engellilerden oluşan alaylar bir mucize olur umuduyla azizin kilisesine hücum etti. Bir İspanyol keşişi olan Xavier, arkadaşı İgnatius Loyola tarafından seçilen yedi sahici Cizvit’ten biriydi. Xavier 1552’de ölmüştü. Öldüğünde yalnızca kırk altı yaşındaydı ama Hindistan’da, o zamanki adıyla Uzakdoğu’da yaptığı başarılı din propagandaları onu ebedileştirdi. Sayısız kere yapılan gömme ve tekrar çıkarma işlemlerinden sonra, 17. yüzyılın başlarında, Aziz Francis’in naaşı Goa’daki Bom Jesus Kilisesi’ne gömülmüştü. Şaşırtıcı derecede, hatta bazılarının ‘mucize’ diye nitelemesine sebep olacak kadar iyi korunmuş olan naaş, her on yılda bir

halkın ziyaretine sunulurdu. Çürümeye karşı bağışıklığı varmış gibi duran azizin uzuvları, yüzyıllar içinde kesilip alınmıştı. 16. yüzyılda Portekizli bir kadın yadigar olarak saklamak amacıyla azizin ayak parmaklanndan birini ısırarak koparmıştı. Tıpkı azizin bağırsakları gibi, sağ elinin bir kısmı da dini yerlere yollanmıştı. Karla ile kilisenin bekçilerine çok büyük miktarlarda rüşvetler teklif etmemize rağmen adamlar kutsal naaşa bakmamıza izin vermedi.

O saten gökyüzü ile kaplı ve kulağa hoş gelen dalgaların sesiyle dolu ılık gecelerden birinde, Karla “Neden soygun yaptın?” diye sordu.

“Dediğim gibi, evliliğim sona ermişti ve kızımı kaybetmiştim. Kendimi kaybedip uyuşturucuya batmıştım. Soygunları, eroin yüzünden yaptım.”

“Neden başka bir şey değil de soygun peki?”

Bu iyi bir soruydu. Adalet sisteminde çalışan hiç kimse, polisler, avukatlar, hakim, psikolog ya da hapishane yetkileri, hiçbiri bana bunu sormamıştı.

“Bunu çok düşündüm. Kulağa garip gelecek biliyorum ama sanırım bu işte en çok televizyonun payı var. Ayrıca silahlı soygunda cesur bir yan da vardı. Aslında cesur bir tarafı yok tabii, insanları silahla korkutmak yüreksizce bir davranış. Ama o zamanlar para çalmak, yapılabilecek en iyi şey gibi gözükmüştü gözüme. Yaşlı kadınların kafalarına vurup çantalarını çalmayı ya da insanların evine girmeyi kendime yakıştıramadığımdan soygun daha makul gelmişti. Yaptığım her soygunda, soyduğum insanların ya da polislerin beni vurma riski de vardı.”

Karla neredeyse benimle aynı anda nefes alıp vererek beni izliyordu. “Bir şey daha var. Avustralya’da bir kahraman vardı...”

“Devam et,” dedi Karla.

“Adı Ned Kelly’ydi. Kendini adaletin yanlış tarafında bulmuş genç bir adamdı. Sertti ama acımasız bir adam değildi. Genç ve cesur biriydi. Ona gıcık olan polisler tarafından tuzağa düşürülmüştü. Alkolik bir polis memuru onun kızkardeşine aşıktı ve kıza saldırmaya çalışmıştı. Ned ona engel olunca başına işler açılmaya başladı. Tabii olayın daha başka yönleri

de vardı. Polisler ondan nefret ediyordu, çünkü Ned isyanı temsil ediyordu. Ben de kendimi ona benzetiyordum. Çünkü ben bir devrimciydim."

Karla şaşkın bir kahkahayla "Avustralya'da devrim mi oldu?" dedi. "Bunu hiç duymamıştım."

"Devrim olmadı ama devrimciler vardı," diye onu düzelttim. "Ben de o devrimcilerden biriydim. Bir anarşisttim. Nasıl ateş edileceğini, nasıl bomba hazırlanacağını öğrendim. Devrimin zamanı geldiğinde savaşmaya hazırdık. Öyle bir şey hiç olmadı tabii. Bir de hükümetimizin Vietnam Savaşı'na girmesine engel olmaya çalışıyorduk."

"Avustralya, Vietnam Savaşı'na katıldı mı?"

Şimdi de gülme sırası bendeydi.

"Evet. Avustralyalı olmayan pek çok kişi bunu bilmez ama biz de Amerika'yla birlikte savaştık. Avustralyalı gençler de savaşa gönderildi ve Vietnam'da, Amerikalı askerlerin yanında Avustralyalı askerler de öldü. Bazılarımız, tıpkı Amerikalı savaş karşıtları gibi gitmeyi reddettik. Birçok kişi savaşa gitmediği için hapse atıldı. Ben hapse girmedim. Hükümet değişene ve savaştan askerlerimizi çekene kadar bomba yaptım, yürüyüşler organize ettim ve barikatlarda polislerle çatıştım."

"Hala öyle misin?"

"Hala nasılım?"

"Hala bir anarşist misin?"

Bu, cevaplaması zor bir soruydu. Çünkü bir zamanlar olduğum adamı, şu an dönüştüğüm adamla karşılaştırmam gerekiyordu.

"Anarşistler..." diye başlayıp sözümün devamını getirmedim. "Duyduğum hiçbir politik felsefe, insanları anarşizmin sevdiği kadar sevmiyor. Diğer tüm bakış açıları, insanların denetlenmesi ve onlara hükmedilmesi gerektiğini söylüyor. Sadece anarşistler, her şeyi onlara bırakacak denli insanlara güvenir. Bir zamanlar iyimserdim. Böyle düşünür ve buna

inanırdım. Ama artık böyle düşünmüyorum. O yüzden de şimdi bir anarşist değilim."

"Peki, silahlı soygunları yaparken kendini o kahramanla özdeşleştirir miydin?"

"Evet, Ned Kelly ile özdeşleştirirdim. Genç adamlardan oluşan bir çetesi vardı. Kardeşi ve iki yakın arkadaşıyla çalışırdı. Birlikte insanları soyarlardı. Polis onun peşinden bir vurucu tim yollamıştı ama Ned onları yenmişti. Çıkan çatışmada birkaç polis ölmüştü."

"Ned Kelly'ye ne oldu?"

"Onu yakaladılar. Hükümet ona savaş açtı. Peşine bir tren dolusu polis taktılar ve onunla çetesini çalılıktaki otelde sıkıştırdılar."

"Çalılıktaki otelde mi?"

"Avustralya'da kırsal kesime böyle deriz. Her neyse, Ned ve çetesi bir ordu dolusu polis tarafından kuşatıldı. En yakın arkadaşı boğazından vuruldu ve öldü. Küçük kardeşi ve Steve Hart adındaki diğer genç, yakalanmaktansa tabancalarındaki son kurşunla birbirlerini vurdular. O zaman on dokuz yaşındaydılar. Ned'in çelikten yapılmış bir zırhı ve kaskı vardı ve iki elinde iki silahla, polislerin üzerine yürüdü. İlk başta polisleri korkuttu ve adamlar kaçıştılar ama komutanları onları tekrar çatışmaya sürdü. Ned'in bacaklarını kurşunlayarak kopardılar. Sahte tanıkların yalan beyanlarına dayanan düzmece bir mahkemeden sonra da, Ned Kelly'ye idam cezası verdiler."

"Onu idam ettiler mi?"

"Evet. Ned'in ölürken son sözleri *Hayat böyle,* oldu. Söylediği son şey buydu. Onu astılar, kafasını kestiler ve kağıt ağırlığı olarak kullandılar. Ölmeden önce ona bu cezayı veren yargıca, çok yakında daha yüksek bir mahkemede karşılaşacaklarını söyledi. Yargıç, idamdan kısa süre sonra öldü."

Ben bu hikayeyi anlatırken Karla da beni izliyordu. Bir avuç kum alıp parmaklarımın arasından akışını seyrettim. Kafamızın üzerinden iki büyük yarasa geçti. O kadar alçaktan uçuyorlardı ki kanatlarının çıkardığı sesi duymuştuk.

"Çocukken Ned Kelly'nin hikayesine bayılırdım. Üstelik bu hikayeyi tek seven ben değildim. Aktörler, yazarlar, müzisyenler ve sanatçılar da bir şekilde bu hikayenin üzerinde çalışırdı. Ned Kelly, Avustralya'nın ruhuna işlemişti. O, bizim için Che Guevara ya da Emiliano Zapata gibi şahsiyetlere yakın bir figürdü. Eroine bulaştığımda, sanırım onun hayatıyla kendi hayatımı karıştırdım. Tabii benimki, onun hikayesinin berbat bir versiyonuydu. O, devrimci haline gelen bir hırsızken ben hırsız haline gelen bir devrimciydim. Her soygunda, ki pek çok soygun yaptım, bu defa polislerin geleceğinden ve öldürüleceğimden emindim. Bunun olmasını umuyordum. Bunu kafamda canlandırıp duruyordum. Polisler bana durmamı söylüyor, ben silahıma davranıyordum ve onlar da beni vuruyordu. Polislerin beni sokakta vurup öldürmesini umuyordum. O şekilde ölmek istiyordum..."

Karla kolunu omzuma koydu. Boş kalan eliyle de çenemi tutup kendisine doğru çevirdi ve bana gülümsedi.

Parmaklarımı kısa, sarı saçlarımın arasından geçirirken "Avustralyalı kadınlar nasıldır?" diye sordu.

Bu soruya gülünce Karla kaburga kemiklerime doğru bir yumruk attı.

"Ciddiyim! Bana nasıl olduklarını anlat."

Onun güzel yüzüne bakarak "Şeey, güzeldirler," dedim. "Avustralya'da pek çok güzel kadın vardır. Konuşmayı ve parti yapmayı da çok severler. Oldukça çılgındırlar. Ve oldukça açıktırlar. Palavradan nefret ederler. Seni benzetmede bir Avustralyalı kadının üzerine yoktur."

"Seni benzetmeden mi?"

"Seni benzetmede," dedim gülerek. "Havanı almada, bilirsin, küçük düşürmede, kendini bir şey sanmanı engellemekte. Bu konuda çok

başarılıdırlar. Eğer bunu yaparlarsa da haketmişsindir.”

Ellerini başının arkasında birleştiren Karla kumların üzerine yattı.

“Bence Avustralyalılar deli,” dedi. “Ben de oraya gitmeyi çok isterim.”

Her şey sonsuza kadar Goa’da geçirdiğimiz geceler ve gündüzler kadar güzel, basit, mutluluk dolu olmalıydı. Yıldızlardan, denizden ve kumdan kendimize bir hayat kurmalıydık. Onu dinlemeliydim. Fakat ben onu dinlemedim, aşık olmanın bir gerçeği de, aşkımızın söylediklerine değil de onları söyleyiş şekline kulak vermektir. Karla’nın gözlerine aşıktım ama onların içindeki anlamı okuyamıyordum. Sesine aşıktım ama o sesteki korkuyu ve ıstırabı duyamıyordum.

Son gece, Bombay’a geri dönüş yolculuğum için hazırlanmak için şafakta uyandım. Karla kapının eşiğinde durmuş, inci gibi parlayan denize bakıyordu.

Kollarımı omuzlarına koyup boynundan öperken “Gitme,” dedi.

“Ne?” dedim gülerek.

“Bombay’a geri dönme.”

“Neden?”

“Gitmeni istemiyorum.”

“Bu da ne demek şimdi?”

“Söylüyorum işte. Gitmeni istemiyorum.”

Güldüm, çünkü bunun bir şaka olduğunu düşündüm.

“Tamam,” dedim. “Neden gitmemi istemiyorsun?”

Karla “Bir nedeni mi olması gerekiyor?” diye yanıt verdi.

“Şey... Evet.”

“Nedenlerim var ama sana söylemeyeceğim.”

“Öyle mi?”

“Evet. Söylemek zorunda olduğumu düşünmüyorum. Eğer söylediğin gibi beni seviyorsan, nedenlerim olması senin için yeterli olmalı.”

Karla’nın davranışı öyle coşkulu, takındığı tavır öyle beklenmedikti ki kızamayacak denli şaşırmıştım.

Uzlaşmaya çalışarak “Tamam, tamam,” dedim. “Şunu bir daha deneyelim. Bombay’a geri dönmem gerek. Neden sen de benimle gelmiyorsun? O zaman sonsuza dek beraber oluruz.”

Karla kararlı bir şekilde “Ben geri dönmeyeceğim,” dedi.

“Nedenmiş o?”

“Dönemem... İstemiyorum. Senin de dönmeni istemiyorum.”

“Sorun değil, ben Bombay’da yapmam gerekenleri yaparım, sen de burada beklersin. Her şey hallolduğunda, tekrar buraya dönerim.”

Karla düz bir sesle, “Gitmeni istemiyorum,” diye tekrar etti.

“Hadi ama Karla. Dönmek zorundayım.”

“Hayır, değilsin.”

Gülümsemem yavaş yavaş solmaya başlamış, yüzüm asılmıştı.

“Evet, zorundayım. Ulla’ya on gün içinde geri döneceğime dair söz verdim. Başı hala dertte. Bunu biliyorsun.”

Karla dönüp bana bakmadan, “Ulla kendi başının çaresine bakabilir,” dedi.

Saçını okşamak için elimi uzatırken sırıttım. “Ulla’yı mı kıskanıyorsun?”

“Aptal olma!” diye karşılık verdi Karla. Yüzünü bana çevirmişti ve gözlerinde öfke vardı. “Ulla’yı severim ama sana onun kendi başının çaresine bakabileceğini söylüyorum,” dedi.

“Sakin ol. Sorun ne? Geri döneceğimi biliyordun. Bunu konuşmuştuk. Pasaport işine gireceğim. Bunun benim için çok önemli olduğunu biliyorsun.”

“Ben sana pasaport bulurum. İstersen beş pasaport bulurum!”

Dik kafalılığım yavaş yavaş kendini göstermeye başlamıştı.

“Senin bana pasaport bulmanı istemiyorum. Onların yapılışını kendi kendime öğrenmek istiyorum. Öğrenebildiğim her şeyi öğrenmek istiyorum. Bana pasaportların üzerinde oynamayı ve sahte pasaport düzenlemeyi öğretecekler. Eğer bunu öğrenirsem özgür olurum. Özgür olmak istiyorum Karla. Özgürlük. İstediğim bu.”

“Sen neden farklı olacaksın ki?” diye sordu Karla.

“Ne demek istiyorsun?”

“Hiç kimse istediğini alamaz,” diye cevap verdi. “Kimse. Hiç kimse.”

Karla’nın öfkesi daha önce onda hiç görmediğim kederli bir yenilgiye dönüşmüştü. Böyle bir kadına, hatta hiçbir kadına bu duyguyu tattırmamak gerektiğini biliyordum. O küçük gülümsemesinin soluşunu izlerken de er ya da geç, bu günahımın bedelini ödeyeceğimin farkındaydım.

Onun onayını almak için yavaşça, yumuşak bir sesle konuşmaya başladım.

“Ulla’yı, arkadaşım Abdullah’ın yanına yolladım. Abdullah ona göz kulak oluyor. Ulla’yı orada bırakamam. Geri dönmem lazım.”

Karla bir kez daha kapıya yaslanmak için döndüğünde, “Bir dahaki sefere beni aradığında, burada olmayacağım,” dedi.

“Bu da ne demek oluyor şimdi?”

“Söylediğim gibi.”

“Bu bir çeşit tehdit mi? Bir ültimatom mu?”

Karla bir rüyadan uyanıyormuşçasına, “Ne istersen diyebilirsin,” dedi. “Sadece olacağı söylüyorum. Eğer Bombay’a gidersen senden vazgeçeceğim. Seninle gelmeyeceğim ve seni beklemeyeceğim. Ya burada benimle kal ya da yalnız başına dön. Seçim senin. Eğer geri gidersen ‘biz’ diye bir şey kalmaz.”

Şaşkın, kızgın ve aşık bir şekilde Karla’ya bakakaldım.

Daha da yumuşak bir tonla, “Bana bundan fazlasını vermelisin,” dedim. “Bana nedenini söylemelisin. Sadece bir ültimatom verip sorgusuz sualsiz bunu kabul etmemi bekleyemezsin. Bir ültimatomla seçenekler arasında fark vardır. Seçeneğin olması demek, karar vermeden önce ne olduğunu ve nedenini bilmen demektir. Ben ültimatom verebileceğin bir adam değilim. Eğer öyle olsaydım hapisten kurtulamazdım. Bana ne yapacağımı söyleyemezsin Karla. Bir açıklama bile yapmadan, bana emredemezsin. Ben o tarz bir adam değilim. Bana neler olduğunu anlatmalısın.”

“Anlatamam.”

İç çektim ve dişlerimi sıkarak konuşmaya devam ettim.

“Sanırım... Bunu açıklamakta... İyi değilim. İşin aslı, kendimde saygı duyduğum pek bir yan yok ama kalan azcık saygım da elimdeki tek şey. Bir adam başkasına saygı duymadan önce kendine saygı duymalı Karla. Eğer hiçbir açıklama olmaksızın senin benden istediğini yaparsam kendime saygı duymam. Dürüst ol, sen de bana saygı duymazsın. Sana bir kere daha soruyorum. Neden?”

“Açıklayamam...”

“Açıklamayacağım demek istiyorsun.”

Karla yavaşça “Açıklayamam diyorum,” dedi ve gözlerimin içine baktı. “Ve açıklamayacağım. Bundan ibaret. Çok kısa bir süre önce, benim için

her şeyi yapacağını söylemiştin. Burada kalmanı istiyorum. Bombay'a gitmeni istemiyorum. Eğer gidersen aramızdaki her şey biter."

Gülümsemeye çalışarak "Buna boyun eğersem ne çeşit bir adam olurum?" dedim.

Karla beni itip barakadan çıktı. "Sanırım cevabın bu. Seçimini yaptın."

Çantamı topladım ve motora bağladım. Hazır olduğumda deniz kenarına indim. Karla ayağa kalktı ve ayağını kumda sürüyerek yavaşça yanıma geldi. Giysileri üzerine yapışmıştı. Siyah saçları güneşin altında ıslak gibi parlıyordu. Gördüğüm en güzel kadındı.

Karla kollarıma sokulduğunda, "Seni seviyorum," dedim ve öpüştük. Yüzüne, dudaklarına, gözlerine doğru konuştum, onu yakınımda tuttum. "Seni seviyorum. Her şey yoluna girecek. Göreceksin. Çok kısa bir zaman sonra döneceğim."

Karla sanki hayatı ve sevgisi ondan söküp alınmış gibi kıpırtısız bir halde durup donuk bir sesle "Hayır," dedi. "Her şey yoluna girmeyecek. Bitti. Bugünden sonra ben de burada olmayacağım."

Karla'nın gözlerinin içine baktım ve gururumun içimi oyduğunu hissettim. Ellerim omuzlarından aşağı düştü. Döndüm ve motora yürüdüm. Son tepeyi de aşıp sahili görebileceğim son noktada motoru durdurdum ve gözlerimle Karla'yı aradım ama gitmişti. Sahilde, oyuncu yunuslar gibi kıvrılan dalgalardan ve bomboş, ıssız, birbirine karışmış kum taneciklerinden başka bir şey yoktu.

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM

Gülümseyen hizmetçi kapıyı açıp beni içeri alırken bir yandan da sessiz olmamı işaret ediyordu. Aslında bunu yapmasına gerek yoktu, çünkü odanın içindeki müzik sesi o kadar yüksekti ki çığlık çığlığa bağırsam bile kimse beni duyamazdı. Eline çay fincanı şekli verip sanki ondan çay içiyormuş gibi yapan hizmetçi, böylece çay içip içmeyeceğimi öğrenmek istedi. Ben de olumlu anlamda başımı salladım. Adam arkasından yavaşça kapıyı kapayarak odadan çıktı ve beni Abdül Gani ile baş başa bıraktı. Abdül Gani iri gövdesiyle cumbalı yüksek bir pencerenin önünde durmuş, çatılarında bahçeler olan evleri, kurutulmak üzere balkonlara asılmış yeşil ve sarı sarileri ve balıksırtı çatı kiremitlerini gözler önüne seren manzaraya bakıyordu.

Oda çok büyüktü. Geniş tavandaki şatafadı kartonpiyer, üç tane avizenin sarktığı altı zincirleri çevreliyordu. Ana kapının yakınında, odanın bitimine doğru, on iki yüksek sırtlı sandalyesi olan uzun bir yemek masası bulunuyordu. Masanın uzunluğunda maun bir büfe bir duvara yaslanmış, üzerine de devasa bir ayna yerleştirilmişti. Büfenin yanında, yerden tavana uzanan bir kitaplık konulmuştu. Odanın karşıdaki duvarında yer alan dört uzun pencereden aşağıdaki yolu çevreleyen çınar ağaçlarının üst dalları ve yaprakları görülüyordu. Kitaplarla kaplı duvarla uzun pencereler arasında kalan odanın orta kısmı, ofis olarak döşenmişti. Tikağacından ve deriden yapılma bir koltuk ana kapıya bakıyor, geniş barok bir masanın arkasında duruyordu. Odanın uzak köşesi kabarık deri kanepelerle ve rahat koltuklarla misafir ağırlamak için düzenlenmişti. Kanepelerin arkasında yer alan iki cumbalı pencere, mükemmel güneş görüyor ve odaya gün ışığını hakim kılıyordu. İki pencerenin arasında yer alan camlı kapılar, geniş bir balkona açılıyordu ve Coloba şehrinin çay bahçelerini, çamaşır iplerini ve ihmal edilmiş heykellerini göz önüne seriyordu.

Abdül Gani orada durmuş, kitaplarla kaplı duvara yerleştirilmiş pahalı müzik sisteminden gümbürdeyerek yayılan müziği dinleyip şarkıya eşlik ediyordu. Dinlediği bu müzik ve şarkıcıların sesleri tanıdıktı. Birkaç saniye dikkatle dinleyince hatırladım. Bunlar Kadirbhai ile tanıştığım ilk gece dinlediğim Kör Şarkıcılar'dı. Bu şarkıyı, o gece verdikleri konserde duymamıştım ama yine de içindeki tutku ve güç beni vurdu. İnsana heyecan veren, kalp burkan seslerin korosu bitince kocaman bir sessizlikte kalakaldık.

Abdül Gani arkasına dönmeden "Şarkıyı söyleyenleri tanıyor musun?" diye sordu.

"Evet, sanırım Kör Şarkıcılar."

Abdül Gani, çok hoşuma giden hafif Hintli aksanı ve BBC haber spikeri ses tonuyla "Doğru bildin," dedi. "Lin, onların müziklerini, şimdiye kadar dinlediğim her kültürdeki müzikten daha çok severim. Bu sevgiye karşın korktuğumu da söylemeliyim. Onları ne zaman duysam, ki evde olduğum her zaman Kör Şarkıcıları dinlerim, sanki kendi ağıtımı dinliyormuş gibi hissediyorum."

Abdül Gani hala yüzünü bana dönmemişti. Uzun odanın ortasında durdum.

"Bu... Rahatsız edici olmalı."

Gani "Rahatsız edici..." dedi yavaşça. "Evet, rahatsız edici. Söyle Lin, sence üstün bir kabiliyetin sergilendiği büyük bir davranış, onun meydana gelmesine olanak veren yüzlerce kusuru ve yanlışı affetmemize neden olmalı mı?"

"Şey... Söylemesi zor. Ne demek istediğinden tam emin değilim ama sanırım bu davranıştan kaç kişinin yararlandığı, kaç kişinin ise zarar gördüğüne göre değişir."

Abdül Gani bana bakmak için döndüğünde ağladığını gördüm. Koca gözlerinden yaşlar durmadan, hızla aşağı süzülüyor, dolgun yanaklarından

uzun ipek gömleğinin göbek kısmına dökülüyordu. Ne var ki sesi sakin ve soğukkanlıydı.

“Macit’imizin dün gece öldürüldüğünü biliyor musun?”

Aldığım haberle şoke olmuş bir şekilde kaşlarımı çatarak “Hayır,” dedim. “Öldürülmüş mü?”

“Evet, öldürülmüş. Kendi evinde bir hayvan gibi doğranmış. Vücudu parçalara ayrılmış ve bu parçalar evin odalarında bulunmuş. Macit’in kanıyla duvarlara Sapna yazılmış. Polis, Sapna fanatiklerini suçluyor. Üzgünüm Lin. Gözyaşlarımı bağışla lütfen. Sanırım bu kötü iş, beni epey etkiledi.”

“Hayır, hiç önemli değil... Ben başka zaman gelirim.”

“Lafı bile olmaz. Şimdi buradasın. Kadir de senin başlaman için sabırsızlanıyor. Çay içeceğiz. Ben biraz kendimi toplayınca da birlikte pasaport işini inceleyeceğiz.”

Abdül Gani müzik setine doğru yürüdü ve müzik setinin içinden kasedi çıkardı. Kasedi, altın rengi plastik bir kılıfa koyduktan sonra bana yaklaştı ve kılıfı elime tutuşturdu.

Gözleri ve yanakları hala yaşlarla ıslaktı. “Bunu benden bir hediye olarak almanı istiyorum,” dedi. “Benim artık dinlemeyi kesmemin zamanı geldi. Eminim sen de dinlerken keyif alacaksın.”

Hem hediye hem de Macit’in ölümü karşısında afallamış bir halde “Teşekkür ederim,” diye mırıldandım.

“Bir şey değil Lin. Gel, benimle otur. Sanırım Goa’daydın. Genç savaşçımız Andrew Ferreira’yı tanıyor musun? Evet, mi? O zaman onun da Goa’dan olduğunu biliyorsundur. Onlar için bir işim olduğunda, Salman ve Sanjay’ı da yanınma alıp oraya gider. Bir ara hep beraber gitmelisiniz. Orada sana görülmesi gereken özel şeyleri gösterirler. Ne demek istediğimi anlarsın. Söyle bakalım, yolculuğun nasıldı?”

Kafamı sohbete vermeye çalışarak Abdül Gani'ye cevap verdim ama aklım Macit'in öldürülmesindeydi. Onu sevdiğimi ya da ona güvendiğimi söyleyemem. Yine de ölümü, öldürülmesi, bende garip bir endişe yaratmıştı. Abdul'ün dediğine göre birlikte çalıştığımız, bana altını ve altınla ilgili suçları öğrettiği Juhu'daki evinde öldürülmüştü. Evden görülen deniz manzarasını, mor fayanslı yüzme havuzunu, Macit'in günde beş kere dizlerini bükerek gri kaşlarını yere değdirdiği soluk yeşil dua odasını hatırladım. O odanın dışında, havuzun yanında oturup onun namazını bitirmesini bekleyişimi hatırladım. Havuzu çevreleyen palmiyelerin eğilişini, mırıltı halinde duyduğum duaları dinlerken mor suya bakışımı şimdi bile hatırlıyorum.

Bir kez daha benim yaptıklarımla ya da isteklerim doğrultusunda şekillenmeyen bir tuzağın, bir kaderin etkisi altında hissettim kendimi. Sanki çevremdekiler, sürekli dönen ve kaderin benim için sakladığı o önemli an gelene kadar anlaşılmaz bir şekilde kendini tekrar tekrar düzenleyen devasa bir kafesin dış hatlarından ibaretti. Anlamadığım çok şey vardı. Kendime sorma izni vermediğim çok şey vardı. Bu bağlantılar ve gizemler ağında son derece heyecanlıydım. Tehlike ve korkunun kokusu burnuma doluyordu, İnsanın kalbini sıkıştıran, enerji veren bu coşkun hal öyle güçlüydü ki ancak bir saat sonra Abdül Gani'nin pasaport işini yaptığı çalışma odasına girdiğimde tüm dikkatimi ona ve içinde bulunduğumuz ana verebildim.

Gani beni, birbirlerine çok benzettiğimden ve kardeş olabileceklerini düşündüğüm iki kısa, zayıf, koyu tenli adamla tanıştırarak "Bu Krsihna, bu da Villu," dedi. "Bu işte işinin ehli bir dedektif gibi aynntıya önem veren ve bir doktor gibi eli titremeden iş yapan birçok kadın ve erkek vardır. Fakat kalpazanlık sanatındaki on yıllık deneyimin ardından Krishna ve Villu gibi Sri Lankalıların dünyadaki en iyi kalpazanlar olduğunu söyleyebilirim."

Adamlar bu komplimana bembeyaz dişlerini gözler önüne seren bir gülümsemeyle karşılık verdi. İkisi de yakışıklıydı ve yüz hatları zarif kavislerle bezeliydi. Biz büyükçe odada dolanırken Sri Lankalılar da işlerine geri döndü.

Krishna bir İngiliz pasaportunu incelerken ben de onun omzundan aşağı doğru baktım. Sayfanın ve oradaki fotoğrafın üstünden altına kadar karışık

bir düzende dalgalı çizgiler geçmekteydi. Bu pasaportun yanındaki bir başka pasaportta Krishna aynı dalgalı şekilleri bir fotoğrafın üzerine ince uçlu bir kalemle uyguluyordu. Daha sonra ışıklı masayı kullanarak bir deseni diğerinin üzerine koyuyor ve uymayan yerlere bakıyordu.

Abdül Gani beni diğer uzun masaya götürerek “Villu bizim en iyi pulcumuzdur,” dedi. Masanın arka kısmındaki bir rafta bir sürü plastik pul vardı.

“Villu ne kadar karmaşık olursa olsun her cins pulu yapabilir. Vize pulları, giriş çıkış pulları, özel izin pulları... Neye ihtiyacımız olursa yapar. Pul üretmek için üç tane yeni kesme makinemiz var. Makineler bana pahalıya mal oldu, onları Almanya’dan getirtmek zorunda kaldım. Tabii onları gümrükten geçirmek için de bir o kadar bahşiş verdim. Fakat bizim sanatçı Villu’muz çoğunlukla güzelim makinelerimi görmezden gelip yeni pulları eliyle kesiyor.”

Villu boş bir plastik şablonda pul hazırlarken onu izledim. Öncelikle orijinal pulu fotoğraftaki gibi büyüttü. Bu, Atina havaalanından bir çıkış puluydu. Sonra yeni pulu neşterle ve kuyumcuların kullandığı eğeyle kesti. Yeni pulun ıstampa testleri çok küçük hatalara işaret ediyordu. Bunlar da yok edilince Villu bir zımpara kağıdıyla pulun bir kenarını aşındırdı. Bilerek yapılan bu hareketle mürekkepli kopya daha hakiki ve doğal bir görünüm kazanıyordu. Tamamlanmış bu pul da tahrif edilmiş pasaportlarda kullanılmak üzere diğer pul yığınlarının arasındaki yerini aldı.

Abdül Gani bilgisayarları, fotokopi aletlerini, baskı makinelerini, kesicilerini, parşömen kağıdı ve mürekkep rezervlerini göstererek fabrika turunu tamamladı. İlk ziyarette görülebilecek ne varsa gördükten sonra da beni Coloba’ya geri götürmeyi teklif etti. Teklifi geri çevirerek biraz daha orada kalıp Sri Lankalı kalpazanları izleme şansım olup olmadığını sordum. Gani benim bu hevesli tavrımdan hoşlanmışa ya da en azından bunu eğlenceli bulmuşa benziyordu. Yanımızdan ayrıldıktan sonra içini çektiğini ve yasın, üzüntünün tekrar üzerine çöktüğünü gördüm.

Krishna, Villu ve ben çay içip üç saat boyunca durmadan konuştuk. Kardeş olmamalarına rağmen ikisi de Sri Lanka’nın Tarnil bölgesindendi ve Jaffna Yarımadasındaki aynı köyden geliyorlardı. Tamil Eelam’ın Özgürlük

Kaplanları ile Sri Lanka ordusu arasındaki çatışmada köyleri yok olmuştu. Her ikisinin de ailesindeki hemen hemen herkes ölmüştü. İki genç adam, Villu'nun kızkardeşi, kuzeni, Krishna'nın büyükannesi ile büyükbabası ve beş yaşın altındaki iki küçük yeğeni ile birlikte kaçmıştı. Jaffna ile Coromandel sahili arasında insan kaçakçılığı rotasını takip ederek bir balıkçı teknesiyle Hindistan'a gelmişlerdi. Daha sonra Bombay'a ulaşmış, burada bir süre kaldırımda, bir parça plastiğin altında yaşamışlardı.

İlk yıllarını günlük işçiler olarak az maaşlı işlerde çalışıp küçük suçlar işleyerek geçirmişler. Sonra bir gün onların İngilizceyi iyi derecede konuşup yaza bildiklerini öğrenen kaldırım komşularından biri bir belgeyi çevirmelerini istemiş. Çıkardıkları iş iyi olduğundan Bombay kaldırımındaki plastik tentelerine gün geçtikçe daha çok kişi gelmeye başlamış. Onların yeteneğini duyan Abdül Gani, Kadirbhai'den onlara kendilerini kanıtlamaları için bir şans vermesini rica etmiş. İki sene sonra, ben onlarla tanıştığımda, Krishna ve Villu hayatta kalan aile bireyleriyle birlikte geniş, konforlu bir apartman dairesini paylaşıyor, cömert maaşlarından para biriktiriyordu ve Hindistan'ın kalpazanlık başkenti Bombay'ın tartışmasız en başanlı iki kalpazanıydılar.

Her şeyi öğrenmek istiyordum. Onların pasaporttaki ustalıklarının bana kazandıracağı güvenliği ve hareket edebilme serbestliğini istiyordum. Krishna ve Villu, İngilizceyi iyi konuşuyorlardı ve benim hevesimle onların canayakınlığı birleşince ortaya neşeli bir sohbet çıkmıştı. Yeni bir arkadaşlığa umut verici bir başlangıç yapmıştık.

Tanışmamızın ardından bir hafta boyunca her gün Villu ile Krishna'nın yanına gittim. Genç adamlar uzun saatler boyunca çalışıyordu ve bazen ben de on saat boyunca onlarla kalıp çalışmalarını izliyor, yüzlerce soru soruyordum. Üzerinde çalıştıkları pasaportlar iki ana gruba ayrılıyordu. Hakiki olan, kullanılmış pasaportlar ve boş, kullanılmamış pasaportlar. Kullanılmış pasaportlar yankesicilikle elde edilen, turistler tarafından kaybedilen veya Avrupa, Afrika, Amerika ya da Okyanus ülkelerinden gelen uyuşturucu bağımlıları tarafından satılan pasaportlardan oluşuyordu. Boş pasaportlar nadir olarak ele geçirilirdi. Onlar da büyükelçiliklerdeki, konsolosluklardaki ya da göçmen bürolarındaki rüşvet yiyen memurlar tarafından Fransa'dan Türkiye'ye, Çin'e satılırdı. Kadirbhai'nin etkili

olduğu bölgelerde ele geçirilen pasaportlar her ne pahasına olursa olsun satın alınır ve hemen Krishna ile Villu'ya getirilirdi. Örnek olarak Kanada'dan hakiki, kullanılmamış, boş bir pasaport gösterdiler bana. Bu pasaport da İngiltere, Almanya, Portekiz ve Venezüella gibi ülkelerin pasaportlarıyla birlikte yangına dayanıklı bir kasada tutuluyordu.

İki kalpazan yeterli sabır, uzmanlık ve kaynakla yeni bir kullanıcının ihtiyacına göre bir pasaporttaki hemen her şeyi değiştirebiliyordu. Fotoğraflar değiştiriliyor, puldaki kabarık yazılar dantel tığı gibi basit bir araçla taklit ediliyordu. Bazen pasaportu birleştiren dikişler dikkatlice sökülüyor ve ikinci bir pasaporttaki temiz sayfalar kullanılarak birçok sayfanın yerine yenisi ekleniyordu. Tarihler, bilgiler, pullar, hepsi kimyasal çözeltilerle siliniyor ya da farklılaştırıyordu. Geniş bir katalogdan uygun mürekkep seçilerek yeni bilgi gerekli gölge verilerek giriliyordu. Bazı değişiklikler uzmanların bile gözünden kaçıyordu ve hiçbiri sıradan incelemelerde belli olmuyordu.

Pasaport işindeki ilk haftamda komşu semt Tardeo'da, Hacı Ali Camii'nin yakınında Ulla için yeni, güvenli ve konforlu bir daire buldum. Ulla'yı hemen her gün Abdullah'ın dairesinde ziyaret eden Lisa Carter, bu yeni daireyi Ulla ile paylaşmayı kabul etti. Onları ve eşyalarını taksilere yükleyip taşınmalarına yardımcı olduk. İki kadın birbirinden hoşlanıyor ve iyi geçiniyordu. İkisi de votka içiyor, scrabble'da ve kağıt oyununda hile yapıyor, aynı tür filmleri seviyor ve giysi değiştokuşu yapıyordu. Geçen haftalar boyunca Abdullah'ın şaşırtıcı derecede zengin bir stoğu olan mutfağında birbirlerinin yemeklerini de beğendiklerini keşfetmişlerdi. Yeni daire ikisi için de yeni bir başlangıçtı ve Ulla'nın, Maurizio'nun çevirdiği üçkağıtlar yüzünden duyduğu korkuya rağmen iki kadın da mutlu ve iyimserdi.

Abdullah, Salman ve Sanjay ile birlikte ağırlık kaldırma ve karate çalışmalarına devam ediyordum. Zinde, güçlü ve hızlıydık. İdman günleri haftalara dönüşünce Abdullah ile ben de tıpkı Salman ve Sanjay gibi arkadaş ve kardeş olarak yakınlaşmaya başladık. Bu konuşmayı gerektirmeyecek bir yakınlıktı. Çoğunlukla buluşur, spor salonuna gider, ağırlık çalışır, birkaç tur boks yapar, yarım saat karate ile uğraşır ve birbirimizle on kelimeden fazla konuşmazdık. Bazen benim bir bakışımdan

ya da onun sıradışı bir yüz ifadesinden ötürü gülmeye başlar, yerdeki minderlere devrilene kadar kahkaha atmaya devam ederdik. Böylece, sözcüklere gerek olmadan yavaşça Abdullah'a yüreğimi açtım ve onu sevmeye başladım.

Goa'dan döndüğümde gecekondunun başındaki adam Kazım Ali Hüseyin ve Johnny Cigar'ın da dahil olduğu diğer birkaç adamla konuşmuştum. Her iki günde bir de Prabaker'i taksisinde görüyordum. Fakat Gani'nin pasaport işinde öğreneceğim öyle çok şey ve sonunda elde edeceğim öyle büyük bir ödül vardı ki bu iş beni çok heyecanlandırıyor ve çok zamanımı alıyordu. Bu yüzden bir zamanlar evim olan o küçük barakada kurduğum klinikte artık çalışamaz olmuştum.

Haftalar sonra gecekonduyu ilk ziyaret edişimde gecekondu müzisyenleri bazı popüler şarkıların provasını yaparken Prabaker'in de çırpınarak dans ettiğini görünce oldukça şaşırdım. Küçük rehber, taksici üniforması olan haki gömleğini ve beyaz pantolonunu giymişti. Boynunda mor bir fular, ayağında sarı plastik sandaletler vardı. Görünmeden yaklaşıp bir süre sessizce onu izledim. Dansında, kalçalarını sallarkenki edepsiz görüntüsü ile ellerini döndürürken yüzünde oluşan çocuksu saflığı birleştirmeyi başarıyordu. Prabaker bir palyaçonun çekiciliğiyle avuç içlerini gülen yüzünün yanında tutarken birdenbire hafifçe yüzünü ekşiterek kasıklarını ileri geri oynatmaya başladı. En sonunda arkasına dönüp de beni görünce yüzü o kocaman, kalpleri dolduran gülümsemesiyle kaplandı ve koşarak beni karşılamaya yanıma geldi.

Sevecen bir kucaklamayla başını göğsüme yaslayarak "Ah, Lin!" dedi Prabaker. "Sana yeni haberlerim var. Harika haberlerim var! Seni her yerde aradım. Çıplak kadınların olduğu her otele, karaborsacıların olduğu her bara baktım, her izbe gecekonduya, her..."

"Anladım Prabu. Eee, haberler neler?"

"Evleniyorum! Parvati ile evleneceğim. İnanabiliyor musun?"

"Evet, tabii ki inanabiliyorum. Tebrikler. Sanırım şimdi de düğün için alıştırma yapıyordun."

Prabaker kalçalarını bana doğru sallayarak “Evet!” dedi. “Partide herkese oldukça seksi bir dans gösterisi sunmak istiyorum. Dansım çok seksi değil mi?”

“Ee... Tabii... Çok seksi. Burada işler nasıl?”

“Çok iyi. Sorun yok. Ah, Lin! Neredeyse unutuyordum. Johnny de evleniyor. Benim güzel Parvati’min kızkardeşi Sita ile evlenecek.”

“Johnny nerede? Bir merhaba demek isterim.”

“Sahilde, kayaların üzerinde yalnız başına oturuyor. Senin de yalnız kalmaktan hoşlandığın o yerde. Onu orada bulursun.”

Uzaklaşırken omzumun üzerinden Prabaker’e bakınca dar kalçalarını mekanik hareketlerle hızla salladığını ve müzisyenleri devam etmeleri için teşvik ettiğini gördüm. Gecekondunun uç noktasında, siyah kayaların denize doğru indiği yerde Johnny Cigar’ı buldum. Üzerinde beyaz bir atletle yeşil şalvar vardı. Kollarını kavuşturmuş, geriye yaslanmış denizi izliyordu. Burası aylar önce bana ter ve gözyaşları içinde kolera salgınını haber verdiği yerdi.

Johnny’nin yanına oturup ona bir sigara uzatırken “Tebrikler,” dedim.

Başını sallayarak gülümsedi ve “Teşekkürler Lin,” dedi. Paketi kaldırdım ve bir süreliğine sessizce dalgaların kayalara vuruşunu izledik.

Johnny, Hindistan Deniz Kuvvetleri’nin kampını göstererek “Biliyor musun, hayata tam şurada, Nagar Deniz Kuvvetleri’nde merhaba demişim. Yani orada doğmuşum,” dedi. Sahil şeridi oraya doğru bir kıvrım yaptığından Nagar’dan ayrılıyorduk ama oradaki evleri, barakaları ve kışlaları rahatlıkla görebiliyorduk.

“Annem esasen Delhi taraflarından. Ailesinin hepsi Hıristiyan’mış. İngilizlerin hizmeti altında iyi paralar kazanıyorlarmış ama Bağımsızlık’tan sonra mevkilerini ve ayrıcalıklarını kaybetmişler. Annem on beş yaşındayken Bombay’a taşınmışlar. Annemin babası orduda terzi olarak iş bulmuş ve buranın yakınlarında bir gecekonduda yaşamaya başlamışlar.

Annem bir denizciye aşık olmuş. Adam Amtirsar'dan uzun boylu, genç biriymiş ve bütün Nagar'daki en güzel bıyık ondaymış. Annem bana hamile kalınca ailesi onu evden atmış. Bunun üzerine babam olan o denizciden yardım istemiş ama o da Nagar'dan ayrılmış. Annem onu bir daha hiç görmemiş."

Johhny bir süreliğine durdu. Parlayan denizden yansıyan ışık ve taze, ısrarlı rüzgar yüzünden gözlerini kıstı. Arkamızda gecekondunun gürültüsünü duyabiliyorduk. Seyyar satıcıların bağrışları, çamaşır yıkanan yerde giysilerin kayalara vuruluşunun sesi, oynayan çocukların gürültüsü, bir ağız dalaşı ve Prabaker'in kalçalarını harekete geçiren bir müzik.

"Annem çok zor zamanlar geçirmiş Lin. Annemi evden kovduklarında hamileliğinin ileri zamanlarındaymış. Crawford Pazarı civarında kaldırımda yaşayanlara katılmış ve dulların giydiği beyaz sariyi giyerek sanki bir kocası varmış da ölmüş gibi rol yapmış. Halbuki bu hayatta evlenemeden önce dul kalmış. Ben de işte bu yüzden hiç evlenmedim. Otuz sekiz yaşındayım. Annem eğitim almam için çok uğraştı, bu yüzden okuma yazmam var. Şimdi gecekondudaki işyerlerinin ve dükkanların hesaplarını tutuyorum. Vergisini ödeyen her adama bu işlerde yardımcı oluyorum. İyi para kazanıyorum ve burada insanlar bana saygı duyuyor. On beş, belki de yirmi sene önce evlenmeliydim ama annem benim için bütün hayatı boyunca dul olarak yaşadı. Ona bunu yapamazdım, evlenemezdim. Hep o çok güzel bir bıyığı olan denizciyi, görmeyi umdum. Annemde ikisinin oldukça eski, birlikteyken çektirdikleri, çok ciddi ve somurtkan bir ifadeyle yan yana durdukları bir fotoğrafları vardı. Bu yüzden hep buralarda yaşadım. İçimde her zaman babamı görme ümidi vardı. Ve hiç evlenmedim. Annem geçen hafta öldü Lin."

Johhny bana döndüğünde gözleri akmasına izin vermeyeceği gözyaşları ile doluydu.

"O geçen hafta öldü. Şimdi de evleniyorum."

"Annene üzüldüm Johnny ama eminim o da senin evlenmeni isterdi. Sanırım sen iyi bir baba olacaksın. Aslına bakarsan iyi bir baba olacağını biliyorum, bundan hiç kuşkum yok."

Johnny bana baktı. Gözleriyle hissedebildiğim ama anlayamadığım bir lisan konuşuyor gibiydi. Onu orada bıraktığımda Johnny hala rüzgarın neden olduğu beyaz çatlaklara sinirlenmiş gibi köpüren denizin uçsuz bucaksızlığını seyrediyordu.

Gecekonduya, kliniğe doğru yürüdüm. Kliniği idare etmeleri için eğittiğim iki genç adam, Eyüp ile Siddhartha bana her şeyin yolunda gittiğini söyledi. Onlara acil durumlarda kullanılmak üzere, Prabaker'e de düğün hazırlıkları için bir miktar para bıraktım. Kazım Ali Hüseyin'e de nezaket ziyaretinde bulundum ve o da bana çay ikram etti. Jeetendra ve Anand Rao gibi eski komşularımın yanı sıra iyi tanıdığım birkaç adam daha bize katıldı. Kazım Ali, Basra Körfezi'nde çalışmaya giden oğlu Sadık'tan bahsetti. Biz de şehirdeki dinsel ve toplumsal çatışmadan, kulelerin inşaatından, tamamlanmalarına daha en az iki yıl daha olduğundan ve Prabaker ile Johnny Cigar'ın düğünlerinden konuştuk.

Sohbetimiz samimi ve neşeliydi. Bu dürüst, sade, düzgün adamlarla her karşılaşmamda içime dolan güç ve cesaretle gitmek için ayağa kalktım. Sadece birkaç adım ilerlemiştim ki genç Sih Anand Rao bana yetişti.

“Linbaba bir sorun var,” dedi yavaşça. Anand çok ağırbaşlı bir adamdı ama benimle konuşurken ifadesi su götürmez bir şekilde sertti. “Raşit, şu birlikte ev paylaştığım adam. Hatırlıyor musun?”

Zayıf, sakallı yüzü ve huzursuz, suçluymuşçasına bakan adamı, bir seneden fazladır Anand ile birlikte komşum olan Raşit'i gözümün önüne getirerek “Evet, onu hatırlıyorum,” dedim.

Anand Rao lafını sakınmadan “İyi işler yapmıyor,” dedi. “Karısı ve onun kızkardeşi köyden geldi. Ben de onlar gelince barakadan ayrıldım. Şimdi bir süredir orada onlarla tek başına yaşıyor.”

Birlikte yola yürürken “Peki, sorun ne?” dedim. Anand Rao'nun varmak istediği nokta hakkında en ufak bir fikrim ve sabrım yoktu. Gecekonduda yaşarken bunun gibi şikayetleri hemen her gün dinlerdim. Çoğu zaman bu şikayetler hiçbir yere varmazdı. Çoğu zaman da benim için en iyisi hiç karışmamaktı.

Anand Rao sabırsızlığımı hissederek “Şey...” diye tereddüt etti. “O... Çok kötü bir şey... Bir şey...”

Anand sandaletli ayaklarına bakarak sustu. Onun geniş, gururlu, zayıf omzuna elimi koydum. Anand yavaşça gözlerini kaldırdı ve sessiz bir yakarışla bana baktı.

Elimi cebime atarak “Sorun para mı?” dedim. “Paraya mı ihtiyacın var?”

Anand sanki ona lanet okumuşum gibi geri çekildi. Dönüp gecekonduya gitmeden önce bir süre daha bana baktı.

Tanıdık sokaklar arasından ilerlerken kendime her şeyin yolunda olduğunu söylüyordum. Anand Rao ve Raşit iki seneden fazla süredir aynı barakayı paylaşıyordu. Raşit’in karısı ve onun kızkardeşi geldi diye Anand barakadan çıkmak zorunda kaldıysa muhtemelen bunu kabul etmesi gerekecekti. Bu iş beni ilgilendirmezdi. Gülerek kafamı salladım ve Anand Rao’nun neden para teklifime böylesine sert tepki verdiğini düşündüm. Para istediğini düşünmem ve teklif etmem mantıksız bir davranış değildi. Gecekondudan Leopold’un Yeri’ne giderken yolda beş kişiye daha para verdim. Bu kişilerin arasında' Zodyak George’lar da vardı. İçimden *Sorun her ne ise bunu atlatacaktır*, dedim. *Her halükarda bunun benimle hiç ilgisi yok.* Fakat kendimize söylediğimiz yalanlar geceleyin üzerimize çöken karabasanlar gibidir. Anand’ı ve gecekonduyu kafamdan attıysam da o sıcak öğleden sonra Causeway’de yürürken bu yalanın nefesini yüzümde hissettim.

Leopold’a adım atar atmaz oturmaya ya da konuşmaya fırsat bulamadan Didier beni kolumdan tuttu ve dışarıda bekleyen taksiye doğru sürükledi.

Taksi hareket ederken “Seni her yerde aradım,” dedi Didier. “Seni her delikte aradım.”

“Herkes de beni arıyor.”

“Lin, doğru dürüst alkol satılan yerlerde biraz daha fazla zaman geçirmelisin. Belki seni yine kolayca bulamayız ama en azından ararken bu kadar sıkıntıya katlanmayız.”

"Nereye gidiyoruz Didier?"

"Vikram'ın Letitia'nın soğuk ve taştan İngiliz kalbini ele geçirme stratejisi, daha doğrusu benim şu mükemmel planım tam şu anda, biz konuşurken sonuca ulaşmak üzere."

Kaşlarımı çatarak "Eee, güzel, Vikram'a başarılar dilerim," dedim. "Ama ben açım. Leopold'un Yeri'nde iştahla sebzeli pilav götürmeyi planlıyordum. Ben burada ineyim," diye ekledim.

Didier "Hayır! Bu imkansız!" diye bana karşı çıktı. "Letitia çok inatçı bir kadın. Sırf birisi kabul etmesini istiyor diye altın ve mücevher bile kabul etmez. Eğer birisi onu ikna etmezse bizim plan yürümez. Bu kişi de sensin dostum. Yarım saat içinde bu işi gerçekleştirmelisin. Üçü altı geçe iş bitmeli."

"Lettie'nin beni dinleyeceğini nereden çıkardın?"

"Şu an nefret etmediği ya da geçmişte nefret etmediği tek kişi sensin. Letitia gibi biri için, *Senden nefret etmiyorum,* demek tutkulu bir aşk şiiri gibidir. Seni dinleyecektir, buna eminim. Sen olmazsan planımız suya düşer. Ve iyi kalpli Vikram, sanki Letitia gibi bir kadını sevmek yeterince delice değilmiş gibi bu plan uğruna da birçok defa delice hayatını tehlikeye attı. Sadece bu an için Vikram ile benim ne kadar hazırlık yaptığımızı tahmin edemezsin."

Aklım hala Leopold'un Yeri'ndeki lezzetli pilavdaydı. "İyi de bana kimse bu konuda bir şey söylemedi," diye şikayet ettim.

"Ben de bu yüzden seni bütün Coloba'da aradım ya! Başka seçeneğin yok Lin. Ona yardım etmelisin. Seni tanıyorum. Sen de tıpkı benim gibi içten içe aşka karşı hastalıklı bir inanç besliyor ve onun kurbanlarını deliye dönüştürmesine hayranlık duyuyorsun."

"Ben bunu böyle ifade etmezdim Didier."

Didier ilk kez gülerek "İstediğin gibi ifade edebilirsin," dedi. "Ama sende de aşk hastalığı var Lin. Benim gibi, sen de Vikram'a yardım etmen

gerektiğini biliyorsun.”

Açlığımı bastırmak için bir sigara yakarak “Of Tanrım,” diye yumuşadım. “Yardım etmek için elimden geleni yapacağım. Plan nedir?”

“Ee, plan biraz karmaşık...”

Didier’in sözünü kesmek için elimi kaldırarak “Bir dakika,” dedim. “Şu sizin planınız tehlikeli mi?”

“Şey...”

“Peki, yasaları çiğnemek gerekiyor mu?”

“Şey...”

“Ben de öyle düşünmüştüm. O zaman oraya gidene kadar bana bir şey anlatma. Zaten yeterince derdim var.”

“*D’accord*. Sana güvenebileceğimizi biliyordum. *Alors*, dertten bahsetmişken sana yardımcı olabilecek bir haberim var.”

“Dinliyorum.”

“Hakkında şikayetçi olup seni hapse tıktıran kadın Hintli değilmiş. Bunu kesinkes öğrendim. Kadın Bombay’da yaşayan bir yabancıymış.”

“Başka bir şey var mı?”

“Hayır, korkarım ki yok. Şimdilik yok ama her şeyi öğrenene kadar durmayacağım.”

“Teşekkürler Didier.”

“Önemli değil. Bu arada iyi görünüyorsun. Hapse girmeden öncekinden bile iyi görünüyor olabilirsin.”

“Teşekkürler. Biraz daha kiloluyum ve zindeyim.”

“Ve belki de... Biraz daha... Delisin?”

Didier’e bakmadan güldüm, çünkü söylediği doğruydu. Taksi, Marine Lines îstasyonu’nda durdu. Marine Lines, Churhgate’deki şehir terminalinden önceki ilk tren istasyonuydu. Kaldırımdan yürüdük ve Vikram’ı arkadaşlarıyla beraber istasyonun platformunda bizi beklerken bulduk.

Vikram elimi iki elinin arasına alıp çılgınca sıkarken “Kahretsin! Şükür ki buradasın dostum!” dedi. “Gelmeyeceğini düşünüyordum.”

“Letitia nerede?” diye sordu Didier.

“Platformun aşağısında *yaar*. Kendine soğuk bir şeyler alıyor. Gördün mü? Çay dükkanının ilerisinde.”

“Evet. Plandan haberi yok değil mi?”

“Hiç bir şeyden haberi yok dostum. İşe yaramayacak diye çok korkuyorum *yaar*. Ya ölürse Didier? Eğer teklifim onu öldürürse bu bizim için iyiye işaret olmaz.”

“Onu öldürmek kesinlikle kötü bir başlangıç olur,” dedim alaycı bir şekilde.

Didier kokulu bir mendille alnını silip gelecek trenin yolunu gözlerken “Endişelenme, her şey yolunda gidecek,” diye Vikram’ı yatıştırdı.

“*Jonesville*’dr de böyle söylemişlerdi *yaar*.

Onu yatıştırmaya çalışarak “Ne yapmamı istiyorsun Vikram?” diye sordum.

Vikram sanki az önce merdiven çıkmış gibi nefes nefese “Pekala,” dedi. “İlk olarak Lettie tam şurada sana doğru bakıyor olmalı. Tıpkı benim durduğum gibi.”

“Hı, hı.”

“Burada durmalı. Tam burada. Bunu yüz defa denedik dostum, tam burada olmalı. Anladın mı?”

“Şey... Sanırım. Yani şimdi sen tam...”

“Burada!”

“Burada mı?” diye Vikram’a takıldım.

“Dalga geçme dostum, bu ciddi bir iş!”

“Pekala! Sakin ol. Lettie’nin tam burada durmasını sağlamamı istiyorsun.”

“Evet. Burada. Aynı zamanda gözlerini de bağlamalısın.”

“Gözlerini mi bağlayacağım?”

“Evet. Gözleri kapalı olmalı Lin, başka türlü işe yaramaz. Korksa bile gözünü açmamalı.”

“Korksa bile...”

“Evet. Senin görevin bu. Sen sadece işaret verdiğimizde gözünü kapattır, bağırsa bile gözünü açmamasını sağla yeter.”

“Bağırsa...”

“Evet. Ağız tıkacını da düşündük ama ters tepebilir, tıkacı görünce çıldırabilir. Zaten ağız tıkacı kullanmasak da yeterince aklını kaçıracak...”

“Ağız tıkacı...”

“Evet. Pekala, işte geliyor. Sen sinyal için hazır ol.”

Lettie yanağımdan öperek “Merhaba Lin, seni hergele,” dedi. “Gerçekten de kendine iyi bakıyorsun değil mi?”

Lettie’yi görmenin memnuniyetiyle gülümseyerek “Sen de iyi görünüyorsun,” dedim.

“Peki, neler oluyor bakalım?” diye sordu Letite. “Görünüşe göre bütün çete burada.”

Omuz silkerek “Sen bilmiyor musun?” diye sordum.

“Hayır, bilmiyorum elbette. Vikram sadece seninle ve Didier ile buluşacağımızı söyledi. Selam Didier. Hepimiz de buradayız işte. Ne oluyor?”

Churchgate İstasyonu’nda tren sabit bir hızla bize doğru yaklaşmaya başlamıştı. Vikram bana işaret verirken gözlerini açabildiği kadar kocaman açarak kafasını sallamaya başladı. Ellerimi Lettie’nin omuzlarına koydum ve onu yavaşça Vikram’ın istediği yöne çevirdim. Böylece raylara arkasını dönmüştü.

“Bana güveniyor musun Lettie?” diye sordum.

Lettie gülümsedi. .

“Biraz,” diye yanıtladı.

“Tamam,” diyerek başımı salladım. “Senden bir şey yapmanı isteyeceğim. Biraz garip gelecek biliyorum ama eğer dediğimi yapmazsan hiçbir zaman Vikram’ın ve tabii bizim de seni ne kadar çok sevdiğimizi öğrenemeyeceksin. Bu senin için hazırladığımız bir sürpriz ve sevgiyle ilgili...”

İstasyona giren tren Lettie’nin arkasında yavaşlamıştı. Lettie’nin gözleri parlıyordu. Aralık dudaklarında bir gülümseme belirdi ve kayboldu. Lettie hem şaşırmış hem heyecanlanmıştı. Vikram ve Didier arkadan deli gibi elimi çabuk tutmamı işaret ediyordu. Tren gıcırdayarak durdu.

“Evet, işte burada, bununla gözlerini bağlamalıyım. Ve sana söyleyene kadar gözlerini açmamalısın.”

“Hepsi bu mu?”

Omuz silkerek “Şey, evet,” dedim.

Lettie bana baktı ve gülümsedi. Kaşlarını kaldırdı ve bunu yapıp yapmamayı düşündükten sonra başını salladı.

“Tamam,” diyerek güldü. “Hadi bakalım.”

Vikram, Lettie’nin gözlerini bağladı ve ona çok sıkı olup olmadığını sordu. Daha sonra Lettie’yi bir-iki adım geriye, trene doğru götürdü ve kollarını başının üzerine kaldırmasını söyledi.

“Kollarımı mı kaldırayım? Nasıl, böyle mi? Eğer beni gıdıklarsan bunu pahalıya ödersin Vikram!”

Trenin vagonunun tepesi üzerinde bazı adamlar belirdi. Uzun zamandır trenin çatısında olmalıydılar. Adamlar uzanıp Lettie’yi uzattığı kollarından yakaladılar ve onun zayıf bedenini zorlanmadan kaldırıp çatıya, yanlarına oturttular. Lettie bir çığlık attı ama tren bekçisinin düdüğünün sesi sayesinde sesi pek duyulmadı. Tren hareket etmeye başlamıştı.

Vikram, Lettie’nin yanına gitmek için trene tırmanırken bana da “Hadi gel!” diye bağırdı.

Didier’e baktım.

“Hayır, dostum!” diye bağırdı. “Bu bana göre değil. Sen git! Acele et!”

Trenle birlikte koşarak vagonun dışına tutunup oradan da çatıya çıktım. Çatıda bir düzineden fazla adam vardı. İçlerinden bazıları müzisyendi. Oturmuş, kucaklarında vurmalı çalgılar, ziller, flütler ve tefler koymuşlardı. Tozlu çatının uzağında bir grup daha vardı. Lettie bu grubun arasına oturuyordu ve gözleri hala bağlıydı. Adamlar Lettie güvende olsun diye onu omuzlarından tutuyordu. İki kolundan iki adam tutarken iki adam da arkadan onu destekliyordu. Vikram, Lettie’nin önüne diz çöktü. Onlara doğru sürünerek yaklaştığımda Vikram’ın söylediklerini işitebildim.

“Bana inan Lettie. Bu gerçekten de harika bir sürpriz.”

“Tamam, kahrolası bir sürpriz işte,” dedi Lettie. “Ama buradan inince karşılaşacağın sürprizin yanında az kalır Vikram Patel!”

Ben de “Merhaba Lettie!” diye seslendim. “Harika manzara değil mi? Ah, pardon. Gözlerinin bağlı olduğunu unutmuşum. Şey, gördüğünde ne harika bir manzara olduğunu anlayacaksın.”

Lettie “Bu çılgınlık Lin!” diye bağırdı. “Şu heriflere beni bırakmalarını söyle!”

“Bu hiç akıllıca bir hareket olmaz Lettie,” diye yanıtladı Vikram. “Seni düşmemen için, ayağa kalkmaman ya da tellere falan takılman için tutuyorlar. Sadece yarım dakika daha bekleyeceksin. Sana söz veriyorum, sonra neler olup bittiğini anlayacaksın zaten.”

“Sen merak etme, ben anladım. Ben şuradan inince sen ölü bir adam olacaksın Vikram. İstersen beni şimdi çatıdan aşağı atabilirsin. Sana söylüyorum, eğer benim...”

Vikram, onun gözlerini açtı ve Lettie etrafa bakıp hızla giden trenin çatısından görünen manzarayı izlerken Vikram da onu seyretti. Lettie’nin ağzı hayretten beş karış açıldı ve ardından yüzünde yavaşça vahşi bir gülümseme belirdi.

“Vay! Bu... Vay! Gerçekten de harika bir manzara!”

“Bak!” dedi Vikram ve tren vagonlarının çatıları üzerindeki bir noktayı işaret etti. Rayları çevreleyen elektrik direklerinin arasına bir şey gerilmişti. Bu rüzgarda bir geminin yelkeni gibi şişen büyük bir afişti. Üzerinde kelimeler vardı. Biz afişe yaklaşırken yazı da okunabilecek kadar netleşti. Yazı bütün bezi kaplıyordu.

LETİTİA SENİ SEVİYORUM

“Ayağa kalkıp kendine zarar vermenden korktum,” dedi Vikram. “Bu yüzden adamlar kollarından tutuyor.”

Birdenbire müzisyenler çalgılarını ellerine aldı ve popüler bir aşk şarkısı çalmaya başladı. Sesleri vurmalı çalgıların ve flütlerin arasından duyuluyordu. Vikram ile Lettie tren istasyonda durana ve tekrar hareket edene kadar birbirine baktı. Bir sonraki istasyona doğru giderken yarı yolda

bir başka afişe daha rastladık. Vikram gözlerini Lettie'nin üzerinden zorla alıp ileri baktı. Lettie de bakışlarını o yöne çevirdi. Beyaz bezin üzerinde başka bir şeyler yazılıydı.

BENİMLE EVLENİR MİSİN?

Yazının altından geçip yumuşak öğleden sonrası aydınlığına çıktık. Lettie ağlıyordu. İkisi de ağlıyordu. Vikram ileri atıldı ve Lettie'yi kollarına aldı. Öpüştüler. Onları bir süre izledikten sonra kafamı çevirip müzisyenlere baktım. Adamlar bana sırıttı, bir yandan şarkı söyleyip bir yandan kafalarını sallayarak ve gülerek şarkılarına devam ettiler. Tren banliyölere doğru sallanarak ilerlerken ben de onlar için küçük bir zafer dansı yapmayı ihmal etmedim.

Her gün, çevremizde milyonlarca düş doğuyordu. Milyonlarca düş sona ererken bir o kadarı daha doğuyordu. Mumbai'min her yerinde nemli hava hayallerle doluydu. Bu şehir hayallerin bunaltıcı, terletici serası gibiydi. Orada, kırmızı, paslı metal çatının üzerinde aşkın yeni bir düşü ortaya çıkmıştı. Nemli düşsel havada ilerlerken ben de ailemi ve Karla'yı düşündüm. Ve çelik yılan, alçalıp yükselen sonsuz, yok olmaz denizin yanında kıvrılarak kayarken onun üzerinde dans ettim.

Vikram ile Lettie bir haftalığına ortadan kaybolmuştu ama Lettie, Vikram'ın teklifini kabul ettikten sonra Lepold'un kalabalığını iyimser, mutluluğa benzer bir hava etkisi altına almıştı. Vikram döndüğünde gülen yüzlerle ve büyük bir sevgiyle karşılandı. Abdullah'la ben antrenmanımızı yeni bitirmiştik ve hiç acımadan onun deli gibi coşkusuna takıldık. Daha sonra Vikram aşktan bahsederken de manalı bir sessizlikle ve açlıkla yemeklerimizi yedik. Didier romantik planının başarıyla sonuçlanmasından ötürü çok sevinçliydi ve tanıdığı herkesin başarısını kutlamak için gönderdiği içkileri kabul ediyordu.

Kafamı kaldırıp baktığımda sokakta karaborsacılar için çalışan çocuklardan birinin bana heyecanla birtakım işaretler yaptığını gördüm. Masadan kalktım ve onunla konuşmak için yola çıktım.

Çocuk sağa sola endişeli gözlerle bakarak "Lin! Başın büyük dertte," dedi. "Üç adam. Afrikalı. Çok iriler. Çok güçlüler. Seni arıyorlar. Seni öldürmek

istiyorlar.”

“Beni öldürmek mi istiyorlar?”

“Evet, buna eminim. En iyisi sen git. Bir süreliğine Bombay’dan uzaklaş!”

Çocuk bunu söyler söylemez koştu ve kalabalığın arasında kayboldu. Şaşırmış ama endişelenmemiş bir halde masaya döndüm. Daha yemeğimden iki kaşık yemiştim ki başka bir adam beni yine dışarı çağırdı. Bu sefer beni çağıran İkizler George’du.

“Yaşlı dostum, sanırım başın belada,” dedi İkizler. Sesi neşeliydi ama yüzündeki ifade gergin ve korkuluydu.

“Hı, hı”

“Görünüşe göre üç Afrikalı irikıyım adam, sanırım Nijeryalılar, senin üzerinde biraz çalışmak istiyor, ne demek istediğimi anlarsın.”

“Neredeler?”

“Bilmiyorum dostum. Onları sokaktaki adamlarla konuşurken gördüm. Sonra taksiye binip gittiler. Oldukça iri adamlar bunlar. Taksiyi kımıldayacak yer kalmayacak şekilde doldurdu üçü. Neredeyse camlardan dışarı çıkıyorlardı.”

“Konu ne?”

“Hiçbir fikrim yok dostum. Neyin peşinde olduklarıyla ilgili bir şey söylememişler Lin. Sadece seni arıyorlar ve iyi niyetli değiller. Yerinde olsam arkamı kollarım.”

Elimi cebime attım ama İkizler George bileğimi tuttu.

“İstemem dostum. Bu benden. Yani, adamlar neyin peşinde olursa olsun doğru bir amaçları yok.”

İkizler George bunu söyledikten sonra üç kişilik bir Alman turist topluluğunun peşine takıldı. Ben de restorana geri döndüm. İkizler

George’un kendimi korumamla ilgili söylediklerinden biraz endişelenmiştim. Yemeğimi normalden daha uzun bir sürede bitirdim. Çok geçmeden yanımıza bir üçüncü ziyaretçi geldi. Bu da Prabaker’di.

Prabu delice bir ifadeyle “Lin!” dedi. “Kötü haberler var!”

“Biliyorum Prabu.”

“Üç adam, Afrikalı, seni döve döve öldürmek istiyor! Her yerde sorular soruyorlar. Adamlar çok iri! Bufalo gibiler! Hemen sıvışmalısın!”

Prabaker’i sakinleştirmek tam olarak beş dakikamı aldı. Yanımdan uzaklaştırmak içinse ona bir görev vermek zorunda kaldım. Prabu iyi bildiği otellerde Afrikalıların izini sürecekti. Tekrar Didier, Vikram ve Abdullah ile yalnız kalınca bir süre sessizlikte seçeneklerimi düşündük. İlk konuşan Vikram oldu.

Destek almak için herkesin suratına bakarak “Tamam o zaman bu piç kurularını bulalım ve kafalarını koparalım *yaar*,” dedi.

Abdullah da “Tabii onları öldürdükten sonra,” diye ekledi.

Vikram da onaylamak için kafasını iki yana salladı.

Didier yavaşça “İki şey kesin,” dedi. “Bir, bu iş çözümlenene kadar yalnız kalmamalısın Lin.”

Vikram ve Abdullah kafasını salladı.

Abdullah “Salman ile Sanjay’ı çağıracağım,” dedi. “Yalnız olmayacaksın kardeşim.”

“Ve iki, kim olurlarsa olsunlar, sebepleri ne olursa olsun Bombay’da kalamazlar. Bir şekilde buradan gitmeliler.”

Hesabı ödemek ve dışarı çıkmak için ayağa kalktık. Diğerleri kasiyerin yanına giderken Didier beni durdurdu ve yanındaki sandalyelerden birine oturttu. Masadan bir peçete aldıktan sonra masanın altında uğraşıp bana doğru peçeteyle sarılı bir şey uzattı. Peçetenin içinde bir tabanca vardı.

Kimse Didier'in silah taşıdığını bilmezdi. Silahı gören ve eline alan tek kişinin ben olduğumdan emindim. Silahı peçetesinden sıkıca tutarak diğerlerine katıldım. Omzumdan geriye doğru baktığımda Didier ciddi bir ifadeyle başını salladı. O esnada siyah kıvırcık saçları da onunla birlikte sallanıyordu.

Adamları sonunda bulduk ama bu bizim bütün günümüze ve gecemizin de çoğuna mal oldu. Bize gerekli ipucunu veren kişiyse bir başka Nijeryalı, Hasan Obikwa olmuştu. Adamlar turistti, şehre ve Obikwa'ya yabancıydılar. Obikwa'nın adamların niye beni aradığı hakkında kesin bir bilgisi yoktu ama bir uyuşturucu işiyle ilgiliydi. Ve bağlantılarından adamların benim işimi bitirmek için geldiğini öğrenmişti.

Hapiste aldığı yaraları tamamen iyileşen Hasan'ın şoförü Rahim de adamların Fort bölgesindeki otellerden birinde olduğunu keşfetmiş, meseleyi çözmeyi teklif etmişti. Onu Arthur Yolu Hapishanesi'nden çıkardığım için bana borçlu olduğunu biliyordu. Dürüst, neredeyse utangaç bir ifadeyle bana iyilik yapmış olmak için adamları yavaşça ve acılı bir şekilde öldürmeyi teklif etti. Bu şartlar altında en azından bunu yapabilmeyi umuyordu. Bense bu teklifi reddettim, çünkü konunun ne olduğunu öğrenmeli ve bu işe bir nokta koymalıydım. Hayalkırıklığına uğradığı açıkça belli olan Rahim kararımı kabullendi ve bizi Fort'daki küçük otele götürdü. Biz içeri girerken o da iki arabanın başında bizi bekledi. Salman ve Sanjay da onunla kalarak sokağı gözlediler. Amaçları eğer polisler gelirse onları durdurmak ya da bizim kaçmamıza olanak sağlayacak kadar uzun bir süre oyalamaktı.

Abdullah'ın bağlantılarından biri bizi içeri, Afrikalılar tarafından tutulan odanın bitişiğindeki odaya aldı. Kulaklarımızı ortadaki duvara dayadığımızda ne dediklerini rahadıkla duyabiliyorduk. Adamlar şakalaşıyor, havadan sudan konuşuyordu. Sonunda içlerinden bir tanesi yüzümü dehşetle ekşitmeme neden olan bir yorum yaptı.

"Onda o madalyon var," dedi. "Boynunda asılı. O madalyon altın, onu istiyorum."

Başka bir ses de "Ben de onun botlarını seviyorum," dedi. "Onun botlarını istiyorum."

Daha sonra da planları hakkından konuşmaya devam ettiler. Biraz tartıştılar. İçlerinden bir tanesi biraz daha ısrarcıydı. Sonunda diğerleri de beni Leopold'dan apartmanımın altındaki ıssız otoparka kadar izlemeyi ve daha sonra beni öldürene kadar dövüp üzerimdekileri alma planına katıldı.

Karanlıkta durup kendi cinayetimin detaylarını dinlemek oldukça garip bir duyguydu. Midem bulantı ve öfkeyle kasılıyordu. Neden böyle bir işe kalkıştıklarına dair bir ipucu duymayı umdum ama bundan bahsedilmedi. Abdullah sol kulağını, ben ise sağ kulağımı duvara yaslamıştım. Gözlerimiz birbirine bir karış uzaklıktaydı. Başımı salladığımda verdiğimiz harekete geçme işareti o kadar belli belirsizdi ki sanki birbirimizin aklını okuyarak anlaşmıştık.

Vikram, Abdullah ve ben adamların kapısının önünde, kapının anahtarını kilide yerleştirip bir an durduk. *Üç... iki... bir,* diye saydık ve anahtarı çevirip kapıyı yokladım. Kapı içeriden kilitlenmemişti. Geride durup kapıya bir tekme attım. Korkmuş ve şaşırmış adamlar bize ağızları açılmış, gözleri kocaman olmuş bakarken üç saniye kadar hiçbir hareket olmadı. En yakınımızda uzun boylu, sağlam yapılı, kel kafalı, yanağında derin yara izleri olan bir adam vardı. Atlet ve şort giymişti. Onun arkasında biraz daha kısa, üzerinde sadece iç çamaşırı olan bir adam duruyordu. Adam tuvalet masasının üzerine eğilmiş eroin çekiyordu. Üçüncü adam hepsinden kısaydı ama kolları ve göğsü oldukça iriydi. Odanın en uzak ucundaki yataklardan birine uzanmış, elinde bir Playboy dergisi tutuyordu. Odada keskin bir koku vardı. Bu terin ve korkunun kokusuydu. Bu kokunun bir kısmı da bana aitti.

Abdullah odanın kapısını arkasından yavaşça kapadı ve kilitledi. Siyah giysiler giymişti. Zaten hemen her zaman siyah pantolon ve gömlek giyerdi. Vikram da siyah kovboy kıyafetleri içindeydi. Şans eseri ben de siyah tişört ve pantolon giymiştim. Odadaki gözleri yerinden fırlamış adamlara çete üyeleri gibi görünmüş olmalıydık.

En irileri "Ne haltetmeye..." diye söze başladı.

Ona doğru koştum ve ağzına bir yumruk savurdum ama adam kollarını kaldıracak zamanı buldu. Yumruklar havada uçuşurken birbirimizi tuttuk ve göğüs göğse çarpışmaya başladık.

Vikram yataktaki adamın üstüne atıldı. Abdullah tuvalet masasının oradaki adamın üzerine çöktü. Kavga kısa ve kanlıydı. Küçük bir odada altı iriyarı adamdık. Birbirimize saldırmaktan başka yapılabilecek şey yoktu.

Abdullah kendi adamının işini çabucak bitirdi. Kuvvetli bir sağ kroşeyi adamın boğazına indirince adamdan boğulur gibi korku dolu bir çığlık çıkmıştı. Gözümün ucuyla bakınca adamın boğazını tutarak ve nefes almaya çalışarak yere yıkıldığını görebildim. Yataktaki adam yüksekte olmaktan faydalanmaya çalışarak olduğu yerde ayağa kalkıp bir tekme savurdu. Abdullah ve Vikram yatağı tersyüz ederek adamı yere devirdi. Daha sonra adamın üzerine atlayarak hareketsiz kalana kadar onu tekmelediler.

Ben de sol elimle benim adamın atletini tutup sağ elimle ona yumruk sallıyordum. Başına indirdiğim darbelere rağmen adam ellerini boynuma doladı ve sıkmaya başladı. Boğazım kilitlendi. Tuttuğum nefesin onun işini bitirinceye kadar alacağım son nefes olduğunu biliyordum. Sağ elimle umutsuzca adamın yüzüne doğru uzandım. Başparmağım adamın gözüne ulaştı. Gözünü içeri, beynine kadar yollamak istedim ama adam kafasını kımıldatınca parmağım gözüyle şakağının arasına doğru kaydı. Parmağımı kuvvetle gözüne doğru soktum ve gözünü yuvasından çıkardım. Adamın gözü kanlı lifleriyle dışarı doğru sarkıyordu. Ona ulaşıp gözünü yerinden sökmeye ya da parmağımı boş gözyuvasına sokmaya uğraştım ama adam geri çekildi. Göz yanağına sarkarken ben de kafatasını parçalamaya çalışarak kafasına yumruklar attım.

Adam oldukça zorluydu ve pes etmiyordu. Elleriyle boğazıma daha da sıkı yapıştı. Boynum güçlüydü, kaslarım da oldukça gelişmişti ama yine de adamın beni öldürebilecek güçte olduğunu biliyordum. Elim cebimdeki tabancaya gitti. Onu vurmalıydım, öldürmeliydim. Umrumda değildi. Ciğerlerimdeki hava tükenmişti ve beynimde şimşekler çakmaya başlamıştı. Ölüyordum ve onu öldürmek istiyordum.

Vikram iri adamın kel kafasına ağır, ahşap bir tabure indirdi. Bir adamı filmlerdeki gibi kafasına vurarak yere sermek hiç de kolay değildir. Şanslı bir vuruşla tek hamlede amaca ulaşabileceğiniz doğru ama benim kafama da birçok kereler demir çubuklar, tahta keresteler, botlar ve sıkı yumruklarla vurulmuş olmasına rağmen sadece bir kere bayılmıştım. Adam düşmeden

önce de Vikram tabureyle adamın kafasına beş kez bütün gücüyle vurdu. Kafatasının birkaç yerden çatladığını biliyordum ama her nasılsa adam hala bilincini kaybetmemişti.

Yarım saat adamların üzerinde çalıştıktan sonra konuşmadaki isteksizliklerinin üstesinden gelmiştik. Rahim aramıza katılarak hem İngilizce hem de Nijerya dilinde konuşmaya başladı. Pasaportlarında adamların turist vizesiyle buraya gelmiş Nijerya vatandaşları olduğu yazılıydı. Cüzdanları ve bavullarındaki bilgilerden de Bombay'a gelmeden önce Lagos'ta nerede kaldıklarını öğrendik. Zaman geçtikçe hikaye yavaşça şekillenmeye başlamıştı. Adamlar yanlış giden büyük bir eroin ve Mandrax tableti anlaşmasının sonucunda beni cezalandırmak için Lagos'taki bir gangster tarafından yollanmış tetikçilerdi. Dolandırıcı her kimse, bu planın arkasındaki kişi olarak benim ismimi verdiğinden parayı söğüşleyenin de ben olduğunu düşünmüşlerdi.

Kiralık adamlar bunları anlattıktan sonra direnmeye başladılar. Bana tuzak kuran, onları üzerime yollayan adamın ismini vermek istemediler. Nijeryalı patronlarının izni olmadan adama ihanet etmek istemiyorlardı. Biz bayağı ısrar edince adamlar sonunda ikna oldu. Bana tuzak kuran adamın adı Maurizio Belcane'ydi.

Koca adamın gözünü yerine yerleştirdim ama yine de garip bir açıyla bakıyordu. Adam bana bakmak için kafasını döndürünce henüz o gözüyle göremediğini düşündüm ve gözünün bir daha asla eskisi gibi yerine oturmayacağından şüphelendim. Gözü yara bandıyla kapadık, kafasını sardık ve diğer adamları bağladık. Daha sonra onlarla konuştum.

"Bu adamlar sizi havaalanına götürecek. Otoparkta bekleyeceksiniz. Yarın sabah Lagos'a bir uçak var. Siz bu uçakta olacaksınız. Biletleri sizin paranızla alacağız. Şunu kafanıza iyi yerleştirin. Benim bu işle hiçbir alakam yok. Bu sizin değil, Maurizio'nun hatası ama nedense buna sevinemiyorum. Maurizio'dan yalan söylemesinin öcünü alacağım. Artık bu benim işim oldu. Patronunuza geri gidip Maurizio'nun suçunun bedelini ödeyeceğini söyleyebilirsiniz. Fakat bir daha buraya geri gelirseniz sizi öldürürüz. Anladınız mı? Bombay'a geri gelirseniz ölürsünüz."

Vikram da bir tekme savurarak “Evet, anladınız mı, hı?” diye bağırdı. “Buraya gelip Hintlilere sataşayım demeyin. Sizi beş para etmez bok kafalar! Hindistan sizin için bitmiştir. Buraya gelirseniz taşaklarınızı kendi ellerimle koparırım. Şapkamı görüyor musunuz? Şapkamın üzerindeki lanet olası çizgiyi görüyor musunuz lanet olası *bahinchhud?* Şapkamı çizdiniz! Bir Hintlinin şapkasıyla oyun olmaz. Şapkası olsun olmasın bir Hintliyle şaka olmaz. Ama özellikle de bir Hintli şapka takıyorsa sakın ona bulaşayım demeyin!”

Onları orada bırakıp Ulla’nın yeni dairesine gitmek için taksiye atladım. Sadece Ulla, Maurizio’nun nerede olduğunu bilebilirdi. Boğazım ağrıyor, güçlükle konuşuyordum. Tek düşünebildiğim cebimdeki silahtı. Kafamda kocaman olana kadar büyümüş, kabzasındaki kabartılar meşe ağacının kabuğu kadar olmuştu. Tabanca Walther P38’di. Dünyadaki en iyi yarı otomatik tabancalardan biriydi. Sekizlik bir şarjörden 9 milimetrelik kurşunlar atardı ve ben bu sekiz merminin de Maurizio’nun vücuduna saplandığını hayal ediyordum. *Maurizio, Maurizio*, diye mırıldanırken içimden bir ses de *Onu görmeden önce silahtan kurtul*, diyordu.

Dairenin kapısını sertçe vurdum ve kapıyı Lisa açınca onu hızla geçerek içeri girdim ve Ulla’nın kanepede oturduğunu gördüm. Ulla ağlıyordu. Ben içeri girdiğimde kafasını kaldırdı, sol gözünün dayak yemiş gibi şiştiğini gördüm.

“Maurizio!” dedim. “Nerede?”

“Lin ben...” diye hıçkırdı Ulla. “Modena...”

“Modena beni ilgilendirmiyor. Ben Maurizio’yu istiyorum! Bana nerede olduğunu söyle!”

Lisa koluma dokundu. Dönüp ona baktığımda elinde koca bir mutfak bıçağı olduğunu farkettim. Yakındaki yatak odasına doğru kafasıyla işaret ediyordu. Önce Ulla’ya, sonra Lisa’ya baktım. Lisa yavaşça kafasını salladı.

Maurizio gardırobun içinde saklanıyordu. Onu dışarı çıkarıp sürüklediğimde bana yalvarmaya başladı. Pantolonunun arkasından, kemerinden tuttum ve onu dairenin kapısına kadar götürdüm. Maurizio

yardım için bağırınca silahla suratına vurdum. Bir kez daha bağınnca bu sefer daha güçlü bir şekilde bir kez daha vurdum. Maurizio’nün dudakları aralandı ve bağırmaya çalıştı ama onu dövdüm ve kafasına silahı dayadım. Artık sessizdi.

Lisa bıçağı sallayarak ona doğru haykırdı.

“Şanslısın ki bunu böğrüne saplamadım, seni orospu çocuğu! Eğer Ulla’ya bir daha vurursan seni öldürürüm!”

“Ne istiyor?” diye sordum Lisa’ya.

“Sorun para. Parayı Modena almış. Ulla, Maurizio’yu aradı...”

Ben Ulla’ya büyük bir öfkeyle bakınca Lisa şaşırıp kekeledi.

“Evet, biliyorum kimseyi aramaması gerekiyordu. Ama aradı ve ona buradan bahsetti. Bu akşam ikisiyle de burada buluşacaktı fakat Modena gelmedi. Bu Ulla’nın suçu değil Lin. Maurizio’nun seni bu işe karıştırdığını bilmiyordu. Maurizio daha bir dakika önce bize olanları anlattı. Bir grup Nijeryalı katile senin ismini verdiğini söyledi. Kendini kurtarmak için senin adını vermiş. Kaçmak için paraya ihtiyacı olduğunu, çünkü senin işini hallettikten sonra adamların onun peşine düşeceğini söyledi. Sen geldiğinde, kahramanımız Ulla’yı döverek Modena’nın nerede olduğunu öğrenmeye çalışıyordu.”

Ulla’ya dönerek “Para nerede?” diye sordum.

“Bilmiyorum Lin,” dedi Ulla ağlayarak. “Parayı siktir et! Zaten en başından beri istememiştim. Modena ben çalışıyorum diye utanıyordu. Anlamıyor. Bu delice işlerle uğraşacağıma sokakta çalışıp onu güvende tutmayı tercih ederim. Modena beni seviyor. Beni seviyor. Lin, yemin ederim seninle ve Nijeryalılarla hiçbir ilgisi yok. Bu Maurizio’nun fikriydi. Haftalardır bu iş devam ediyor. Bu yüzden çok korkuyordum. Bu akşam da Modena, Maurizio’nun çaldığı parayı, Afrikalılardan çaldığı parayı ele geçirdi ve sakladı. Bunu benim için yaptı Lin. Beni seviyor. Modena beni seviyor.”

Ulla’nın sesi hıçkırıklarının arasında kayboldu. Lisa’ya döndüm.

“Maurizio’yu yanımda götürüyorum.”

“Güzel!”

“İdare eder misiniz?”

“Evet. Biz iyiyiz.”

“Paranız var mı?”

“Evet. Merak etme.”

“Olabildiğince çabuk Abdullah’ı yanınıza yollarım. Kapıları kilitleyin ve bizden başkasını içeri almayın tamam mı?”

Lisa gülümseyerek “Tamamdır,” dedi. “Teşekkürler Gilbert, bu beni ikinci kurtarışın oldu.”

“Unut gitsin.”

Lisa kapıyı kapatıp arkamızdan kilitlerken “Hayır, unutmayacağım,” dedi.

Keşke Maurizio’ya vurmadım diyebilseydim. Kendini koruyacak denli iri ve güçlü olmasına rağmen dövüşmek için cesareti yoktu ve onu dövdüğünüzde kendinizi galip hissetmiyordunuz. Maurizio hiç dövüşmedi, hatta karşı bile koymadı. Sadece ağlayıp sızladı ve yalvardı. Ona yumruk atmama neden olan şeyin adalet duygum ve haklı intikamım olduğunu söylemek isterdim ama şimdi bile, seneler sonrasında, ona karşı uyguladığım şiddetin daha derin, daha karanlık ve daha az adaletli bir şeyden kaynaklanıp kaynaklanmadığına emin olamıyorum. İşin aslı Maurizio’yu uzun zamandır kıskanıyordum. Ve az da olsa ona ihaneti için değil, güzelliği için saldırmış olabilirim.

Diğer yandan da onu öldürmem gerekirdi. Onu Aziz George Hastanesinin yakınında kanlı, harap bir halde bıraktığımda içimden bir ses bana konunun burada bitmediğini söylüyordu. Gözlerimde öldürme arzusuyla onun üzerine kapandığımda bir an tereddüt etmiş ve canını alamamıştım. Ona

vurmayı kesmem için yalvarırken söylediği bir şey beni durdurmuştu. Nijeryalı katillerden kaçmak için birinin adını vermek zorunda kaldığında aklına benim adımın geldiğini, çünkü beni hep kıskandığını söylemişti. Benim gücümü, güvenimi, arkadaşlıklarımı kıskanmıştı. Beni kıskanmıştı. Ve bu kıskançlık yüzünden benden nefret etmişti. Bu konuda Maurizio ile ben çok da farklı sayılmazdık.

Ertesi gün Nijeryalılar gidince ve tabancasını Didier'e geri vermek için Leopold'un Yeri'ne uğradım. Tabanca üzerimdeydi. Üzerimdeydi ve kafamı öfkeyle, pişmanlıkla dolduruyordu. O sırada restoranın kapısının önünde Johnny Cigar'ı gördüm. Beni bekliyordu. Johnny'nin söylediklerini anlamak için kendimi zorluyordum.

"Çok kötü bir şey oldu," dedi Johnny. "Anand Rao bu sabah Raşit'i öldürdü. Boğazını kesti. Bu bir ilk Lin."

Johnny'nin ne demek istediğini anlıyordum. Gecekondumuzdaki ilk cinayetti bu. Cuffe Parade'de ilk kez bir gecekondu sakini diğerini öldürüyordu. O küçük yerde yirmi beş bin insan yaşıyordu. Her zaman kavga edip, birbirleriyle tartışıyorlardı ama hiçbiri daha önce bir diğerini öldürmemişti. Şoke olduğum o an birdenbire aklıma Macit geldi. O da öldürülmüştü. Onun öldürülüşünü düşünmemeye çalışıyordum ama bütün bu süre içinde hep aklımın bir kenarında bu vardı. Raşit'in ölüm haberiyle bu düşünce iyice ayyuka çıkmıştı. Gani'nin dediği gibi 'mafya patronlarından birinin katili' de Anand'ın ellerindeki kanla karıştı. İsminin anlamı mutlu demek olan Anand'la. O gün yardım istemek için yanıma gelip benimle konuşmaya çalışan ama karşılık bulamayan Anand.

Elerimi yüzüme götürdüm ve saçlarımın arasından geçirdim. Bizi çevreleyen sokak her zamanki gibi kalabalık ve renkliydi. Leopold'daki müşteriler her zamanki gibi gülüyor, konuşuyor ve içiyordu. Fakat Johnny ile benim bildiğimiz dünyada bir şeyler değişmişti. Masumiyet kaybolmuştu ve hiçbir şey artık eskisi gibi olmayacaktı. Kafamdan aynı şey geçip duruyordu. *Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.*

Kaderin gönderdiği bir kartpostal, sanki o an gözlerimin önünden geçti. Bu görüntüde ölüm vardı. Çılgınlık vardı. Korku vardı. Ama resim bulanıktı, net olarak göremiyordum. Detayları yakalayamıyordum. Çılgınlık

ve ölümün benim başıma mı, etrafımdakilerin başına mı geleceğini bilemiyordum. Bir bakıma bunu umursamıyordum da. Utanç ve öfke dolu bir pişmanlıkla bunu umursamıyordum. Gözlerimi kırpıştırdım ve şişmiş boğazımı temizledim ve kahkahanın, müziğin ve ışığın olduğu içeriye adım attım.

DÖRDÜNCÜ KISIM

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM

Didier bilmiş bir edayla ve haylaz bir gülümsemeyle “Hintliler, Asya’nın İtalyanları gibidir,” dedi. “Tabii bu durumda İtalyanların da, Avrupa’nın Hintlileri olduğu söylenebilir ama sen ne demek istediğimi anlarsın. Hintlilerde o kadar İtalyanlık, İtalyanlarda da o kadar Hintlilik var ki. Her iki halk da Madonna halkı... Dinleri bir tane vermese bile onlar muhakkak bir tanrıça yaratıyorlar. Her iki ülkede de erkekler mutlu olduklarında şarkıcı kesilir, kadınlar da köşedeki markete yürürken bile adeta dans eder. Yemek vücudun müziğidir, müzik ise kalbin yiyeceğidir. İtalyanca ve Hintçe, iki dil de herkesi şair kılar ve her *banalite* onlarla daha güzel hale gelir. Bu ülkelerde aşk -*amore, pyaar*- köşe başındaki bir gangsteri şövalyeye, sadece bir an bakıştığın bir köylü kızı prensese dönüştürür. İlk aşkım İtalyan olduğu için Hindistan’ı bu kadar seviyorum Lin.”

“Nerede doğdun Didier?”

“Bedenim Marsilya’da doğmuş olsa da kalbim ve ruhum tam on altı yıl sonra Cenova’da doğdu diyebilirim.”

Didier bunu söylerken bir garsonun dikkatini çekmeyi başarıp eliyle tembelce işaret ederek bir içki daha istedi. Henüz önündeki içkiden sadece bir yudum almışken sipariş verdiğine bakılırsa, Didier uzun söylevlerinden birine daha hazırlanıyordu. O gün bulutlu bir çarşamba günü öğleden sonrasıydı ve Kiralık Katillerin Gecesi’nin üzerinden üç ay geçmişti. Muson yağışlarına bir hafta kadar vardı ama şehirdeki her canlıyı bir beklenti, bir tür gerilim sarmıştı. Sanki şehrin dışında karşı konulamaz bir saldırı planlayan büyük bir ordu toplanıyordu. Ben ise musondan önceki haftayı severdim. Diğer insanlarda gözlemlediğim gerginlik ve heyecan benim hemen hemen her zaman hissettiğim huzursuzluktu.

“Annem fotoğraflarından belli olduğu üzere zarif ve güzel bir kadındı,” diye devam etti Didier. “Ben doğduğumda on sekiz, öldüğünde ise daha yirmi yaşında bile değilmiş. Onu öldüren grip olmuş. Ama söylentilere göre, ki bunlar insafsız söylentiler, babam onu ihmal etmiş ve annem hastalandığında doktorlara para vermek istememiş. Gerçek ne olursa olsun annem ben iki yaşına bile gelmeden öldü. Onunla ilgili tek bir anım bile yok.

“Babam kimya ve matematik öğretmeniydi. Annemle evlendiğinde ondan çok daha yaşlıymış. Ben okula başladığımda babam müdürdü. Söylenenlere göre babam harika bir adamdı, çünkü bir Yahudi’nin Fransız okulunda müdür olabilmesi için harika olması gerekirdi. O zamanlar, savaştan çok kısa bir zaman sonrasında Marsilya’da ve civarında ırkçılık ve Yahudi aleyhtarlığı hastalık gibiydi. İnsanlar suçluluk duygusuyla yanıp tutuşuyordu sanırım. Babam inatçı bir adamdı. Zaten matematikçi olmak için de inatçı olmak gerekir değil mi? Belki de matematik bir inattır ne dersin?”

“Belki,” dedim gülümseyerek. “Hiç bu şekilde düşünmemiştim ama haklı olabilirsin.”

“*Alors*, savaştan sonra babam Marsilya’ya, kasabayı ele geçiren Yahudi aleyhtarlarının onu kovduğu evine geri döndü. Direniş birliklerinde savaşmış ve Almanlarla göğüs göğüse çarpışırken yaralanmıştı. Bu nedenle kimse ona meydan okumaya cesaret edemezdi. En azından açık bir şekilde bunu yapamazlardı. Eminim babamın o Yahudi suratı, Yahudi gururu ve genç ve güzel Yahudi karısı, Marsilya’nın iyi insanlarına ihanet edip ölüme yolladıkları binlerce Fransız Yahudisi’ni hatırlatmıştır. Zorla çıkarıldığı eve ve ona ihanet eden halkın arasına dönmek babam için soğuk bir zaferdi. Annem öldüğünde babamın kalbine bir soğukluk yerleşmişti. Şimdi düşünüyorum da bana dokunurken bile elleri hep soğuktu.”

Didier bir an için konuşmaya ara verdi ve içkisinden bir yudum aldıktan sonra bardağını yavaşça ve büyük bir dikkatle tekrar masanın üzerine, tam bardak izinin olduğu yere bıraktı.

Daha sonra hemen gülümseyerek “Şey, yine de harika bir adamdı,” diye lafına devam etti. “Sadece tek istisnayla da mükemmel bir öğretmendi. O

istisna bendim. Onun tek başarısızlığı bendim. Kafam ne fen bilgisine ne matematiğe çalışıyordu ve bu dersler benim hiçbir zaman anlayamayacağım ve çözemeyeceğim bir dildeydi. Babam bu yeteneksizliğimi acımasız bir öfkeyle karşıladı. Çocukken o soğuk eli gözüme o kadar büyük gelirdi ki bana vurduğunda bir dev bütün vücudumu sarsıp yaraladı gibi hissederdim. Babamdan korktuğumdan ve okuldaki başarısızlığımdan utandığımdan sık sık okuldan kaçmaya ve İngilizlerin dediği gibi *yanlış arkadaşlıklar* kurmaya başladım. Kendimi çoğu zaman mahkemede buldum ve daha on üçüme basmadan iki sene çocuk hapishanesinde yattım. On altı yaşıma geldiğimde babamın evini, şehrini ve ülkesini bir daha dönmeksizin terkettim.

"Şans eseri Cenova'ya geldim. Orayı gördün mü? Cenova bir mücevherdir. Bir gün Cenova sahilinde, dünyadaki bütün iyi ve güzel şeylere gözlerimi açmamı sağlayan bir adamla tanıştım. Adı Rinaldo'ydu. Ben on altıyken o kırk sekiz yaşındaydı. Colomb'a dek uzanan asil bir soyağacı vardı ama o unvanıyla gösteriş yapmaz, tepedeki harikulade evinde yaşardı. Rinaldo tam bir araştırmacı, tanıdığım tek gerçek Rönesans adamıydı. Bana uygarlıkların sırlarını, sanat tarihini, şiirin müziğini, müziğin şiirini öğretti. Güzel bir adamdı da. Saçları dolunay gibi gri ve beyaz, hüzünlü gözleri ise griydi. Babamın tüyler ürperten kaba ellerinin tam tersi, Ronaldo'nun elleri uzun, ince, sıcak ve biçimliydi. Her şeye şefkatle dokunurdu. Aşkın ne olduğunu bütün kalbimle ve vücudumla ondan öğrendim ve Dinin ellerinde yeniden doğdum."

Didier birden öksürmeye başladı ve boğazını temizlemeye çalışırken öksürüğü vücuduna ağrılı kramplar saplayan bir krize dönüştü.

"Sigarayı ve içkiyi bırakmalısın Didier. Hatta biraz egzersiz yapsan hiç fena olmaz."

Öksürüğü dinince sigarasını söndürüp bir diğerini almak için paketine uzanırken titreyerek "Of, lütfen!" dedi. "Nasihat kadar insana kötü gelen bir şey daha yoktur. Bana nasihat etmezsen çok sevinirim. Açıkçası senin bunu yapmana çok şaşırdım. Bunu *biliyor* olmalısın. Seneler önce bana verilen saçma sapan bir öğüt yüzünden altı ay bunalıma girdim. O bunalımı neredeyse aşamayacaktım."

“Afedersin,” dedim gülümseyerek. “Bana birden ne oldu anlayamadım.”

Garson bir viski daha getirirken bardağındakini bitiren Didier burnunu çekerek “Afedildin,” dedi.

“Biliyor musun, Karla bunalıma giren insanların üzülmeyi bilmediklerini söyler,” dedim.

“Karla yanılıyor!” diye cevapladı Didier. “Ben *tristesse* konusunda uzmanım. Bu tam da insana özgü, mükemmel bir davranıştır. Mutluluklarını ifade eden çok hayvan vardır ama yalnızca insanoğlu büyük bir üzüntüyü belli edebilecek dehaya sahiptir. Benim için bu özel bir şeydir, bir nevi günlük meditasyondur. Hüzün benim biricik sanatımdır.”

Didier bunları söyledikten sonra bir süre ara verdi. Devam edemeyecek denli sinirlenmişti ve dudağını büküyordu ama birden gözlerime baktı ve kahkahayla güldü.

“Karla’dan haber aldın mı?”

“Hayır.”

“Ama nerede olduğunu biliyorsun?”

“Hayır.”

“Goa’dan ayrıldı mı?”

“Orada tanıdığım Dashrant adlı birinden ona göz kulak olmasını istemiştim. Adamın Karla’nın kaldığı sahilde bir restoranı vardı. Geçen hafta Dashrant’ı aradığımda bana Karla’nın gittiğini söyledi. Onu kalması için ikna etmeye çalışmış ama... Karla’yı bilirsin.”

Didier düşünceli bir şekilde dudaklarını büzdü, ikimiz de Leopold’un Yeri’nin geniş giriş kapısından dışarıyı, yalnızca iki yüz metre ötemizdeki kaynayan, telaşlı sokağı izledik.

En sonunda Didier “*Et bien,* Karla için endişelenme,” dedi. “En azından iyi korunuyor.”

Didier’in cümlesinden Karla’nın kendine bakabildiği ve şanslı biri olduğu anlamını çıkardım. Yanılmıştım. Bu cümlede daha başka bir anlam vardı. Elbette o zaman Didier’e ne demek istediğini sormalıydım. O sohbetin üzerinden yıllar geçtikten sonra belki bin defa kendime eğer o zaman Didier’e bunu sorsaydım hayatımın nasıl değişeceğini düşündüm. O anda ise kafamda düşünceler, kalbimde gurur, konuyu değiştirmeyi seçtim.

“Evet... Ne oldu?”

Didier şaşırmış bir şekilde “Ne mi oldu?” dedi.

“Cenova’da, Rinaldo ile sana ne oldu?”

“Ah, evet. Beni sevdi, ben de onu sevdim ama Rinaldo yanlış bir karar verdi ve aşkımı test etmeye kalktı. Büyük bir miktar parayı nerede sakladığını öğrenmeme izin verdi ve ben de bunun cazibesine karşı koyamadım. Parayı alıp kaçtım. Onu sevmiştim ama parasını alıp kaçtım. Bütün bilgeliğine rağmen aşkın test edilemeyeceğini öğrenememişti. Dürüstlük ve bağlılık test edilebilir ama aşkın testi yoktur. Aşk bir defa başladı mı aşık olduğumuz insandan nefret etsek bile sonsuza dek devam eder. Sonsuza kadar devam eder, çünkü o artık içimizde, ölmeyen bir parçamızda doğmuştur.”

“Onu bir daha gördün mü?”

“Evet. Gördüm. Neredeyse on beş sene sonra kaderin bir cilvesiyle kendimi tekrar Cenova’da buldum. Onun bana Rimbaud ve Verlaine okumayı öğrettiği o kumla kaplı geniş bulvarda bir kez daha yürüdüm. Ve onu gördüm. O zaman altmış yaşını aşmıştı ve kendiyle aynı yaşlardaki adamlarla birlikte, satranç oynayan iki yaşlı adamı izliyordu. Hava soğuk olmamasına rağmen üzerinde gri bir hırka ve siyah kadife bir atkı vardı. Saçlarının neredeyse hepsi dökülmüştü. Kafasında gümüş bir taç gibi duran saçlar... Gitmişti. Yüzü çukurlaşmış, derisi kötü bir renk almıştı. Sanki ağır bir hastalıktan sonra kendini toparlamaya çalışıyordu. Belki de hastalığa teslim olmuştu, emin değilim. Beni tanımasın diye kafamı başka yöne çevirip önünden geçtim. Hatta yürüyüşümü de değiştirip garip, kambur bir şekilde yürümeye başladım. Son anda dönüp ona bir göz attığımda beyaz bir mendile kötü şekilde öksürdüğünü gördüm. Sanırım beyaz mendil

kanlanmıştı. Dehşete düşüp adımlarımı gitgide hızlandırarak koşmaya başladım."

Bir kez daha sessiz kaldık ve mavi sarıklı bir adam, kara çarşaflı ve peçeli bir kadın gibi gelip geçen insanları izlemeye koyulduk.

"Biliyorsun Lin herkesin ya da birçok kişinin, ahlaksız diye nitelendireceği bir hayat yaşadım. Beni hapse atabilecek, bazı ülkelerde idama götürebilecek şeyler yaptım. Gurur duymadığım pek çok iş yaptığımı söyleyebilirim ama hayatımda gerçekten utandığım tek şey var. O mükemmel adamın yanından hızla geçtim, üstüne üstlük ona yardım edecek kadar param, zamanım ve sağlığım vardı. Ondan kaçmamın nedeni parasını çaldığım için duyduğum utanç değildi. Hastalığından ya da bunun bana ne kadar özveriye mal olabileceğinden de korkmadım. Beni seven ve bana sevmeyi öğreten o iyi ve harikulade adamdan kaçtım, çünkü o artık yaşlıydı. Eski güzelliğinden geriye bir şey kalmamıştı."

Didier bunu söyledikten sonra bardağında kalan son yudumu da içti ve bir süre dikkatlice boş bardağa baktıktan sonra onu sanki elinde patlamak üzere olan bir bomba tutuyormuş gibi özenle masanın üzerine koydu.

Sonunda "*Merde!* Hadi içelim dostum!" diye bağırdı ama elimi onun elinin üzerine koyarak garsonu çağırmasını engelledim.

"Yapamam Didier. Lisa'yla Sea Rock'ta buluşmam gerekiyor. Onunla orada buluşmamı istedi. Eğer yetişmek istiyorsam şimdi yola çıkmalıyım."

Didier bunun üzerine bir ricasını dile getirmekten ya da bir itirafta daha bulunmaktan vazgeçmiş gibi ağzını kapadı. Elim hala onun elinin üzerindeydi.

"Dinle, eğer istersen sen de gelebilirsin. Bu özel bir buluşma değil. Hem Juhu'ya yolculuk zevkli olacaktır."

Didier yavaşça gülümsedi ve elini kaçırdı. Gözlerime bakarken elini kaldırıp bir parmağıyla işaret etti. Bir garson hemen masaya geldi. Didier garsona bakmaksızın bir viski daha sipariş etti. Hesabı ödeyip sokağa

çıkarken Didier bir eliyle içkisini tutmuştu. Öksürüyordu ve diğer eliyle de ağzını kapıyordu.

Bir ay önce bir Enfield Bullet motosikleti almıştım. Goa'da tadına vardığım bu iki tekerlikli adrenalin kaynağı, Abdullah'la onun tanıdığı bir tamirciye gidip kendime bir motor alana kadar aklımdan çıkmamıştı. Hüseyin adındaki Tamilli tamirci, Abdullah'ı da en az motosikletleri sevdiği kadar seviyordu. Adamın bana sattığı Enfield mükemmel durumdaydı ve beni bir kere bile olsun hayalkırıklığına uğratmadı. Vikram motosikletimi o kadar beğenmişti ki bir hafta sonra o da Hüseyin'den bir Enfield aldı. Bazen güneş gülümseyen suratlarımıza vururken Abdullah, Vikram ve ben motosikletlerimizle yan yana dolaşırdık.

Didier'i tek başına bırakıp Leopold'un Yeri'nden çıktığımda motorumu yavaşça sürdüm ve kendime düşünmek için zaman verdim. Karla, Anjuna sahilindeki küçük evden gitmişti. Ulla, Karla'nın ona artık yazmadığını söylemişti, ki yalan söylemesi için hiçbir neden yoktu. Yani Karla gitmişti ve onu bulmanın bir yolu yoktu. Her gün uyanır uyanmaz aklıma ya Karla ya da onunla ilgili gördüğüm bir rüya geliyordu. Her gece, göğsüme saplı bir pişmanlık bıçağıyla uyuyordum.

Motoru sürerken düşüncelerim Kadirbhai'ye kaydı. Onun mafya ağında oynadığım rolden memnundu. İç hatlarda ve dış hatlarda altın kaçakçılığını yürütüyor, beş yıldızlı otellerde ve havayollarındaki ofislerde aracılarla döviz değişimi yapıyor, yabancılardan pasaport satın alma işleriyle ilgileniyordum. Bütün bunlar bir *gora*'nın, bir Hint'e göre daha az dikkat çekerek daha çok başanlı olabileceği işlerdi. Dikkat çekmememin nedeni biraz garip ve komik bir kamuflaj şekliydi aslında. Hindistan'da yabancılara uzun uzun bakılırdı. Beş milenyumluk bir sürenin ardından bu bakışlar kısaca bir göz atmaya dek gelebilmişti. Ben Bombay'a geldiğimde yabancılara olan ilgi göz süzerek bakmalardan gözlerini koca koca açarak seyretmelere dek çeşitlilik gösterirdi. Gittiğim her yerde Bana eşlik eden bu bakışlar meraklı, saf ve hemen hemen her zaman dostça bakışlardı. Bu yoğun ilginin faydası oluyordu, çünkü çoğu zaman insanlar ne yaptığımla değil kim olduğumla ilgileniyordu. Yabancıların yaptıkları neredeyse görünmezdi. Ben de böylece seyahat acentelerini, büyük otelleri, işyerlerini

gezerken beni gören ama Kadir için işlediğim suçları görmeyen gözler tarafından izlendim.

Hacı Ali Camii'ni geçip öğleden sonra trafiğinde geniş caddede gaza asılırken Abdül Kadir Han'ın neden arkadaşı ve iş ortağı Macit'in ölümüyle ilgili hiç konuşmadığını düşündüm. Bu olay hala kafamı meşgul ediyordu ve bununla ilgili sorular sormak istiyordum ama cinayetten kısa bir süre sonra Macit'in adını andığımda Kadir'in yüzü öyle bir acıyla kaplandı ki konuyu kapadım. Günler haftalara, haftalar da aya dönerken bu konudan bahsetmek de gittikçe güçleşiyordu. Kafamda bu cinayetle ilgili bir sürü soru olmasına rağmen bunları sır gibi saklıyor ve ona hiçbir şey soramıyordum. Bunun yerine ya iş ya da felsefe konuşuyorduk. Uzun sohbetlerimizden birinde, sonunda Kadir büyük sorumu yanıtladı. Onun öğretisini anladığımı kanıtladığımda gözlerinde beliren heyecanı ve gururu anımsadım. Didier'in itirafının ardından Lisa ile buluşmaya giderken Han'ın sözlerini düşünüyor, aramızdaki konuşmayı kelimesi kelimesine aklımdan geçiriyordum.

"Yani bu konunun özünü bu noktaya kadar anladın?"

"Evet," diye cevap verdim. Bir hafta kadar önce bir akşam, Kadir'in Dongri'deki malikanesine, Abdül Gani tarafından yönetilen pasaport imalathanesinde benim önerimle yapılan değişikliklerle ilgili rapor vermeye gelmiştim. Gani'nin onayı ve desteğiyle işlerimizi ehliyet, banka hesap defterleri, kredi kartları, hatta spor kulüplerinin üyelik kartları gibi bütün kimlik kartlarını içerecek şekilde genişletmiştik. Kadir bu yeniliklerden memnundu ama çok geçmeden konuyu en sevdiği başlıklar olan iyi ve kötü ile hayatın amacına getirmeyi ihmal etmedi.

Kafasını sallarken çeşmeden etrafa sıçrayarak akan suya bakarak "Belki de bana hatırlatırsın," dedi. Dirsekleri beyaz koltuğun kollarına dayalıydı ve parmaklarını dudaklarının ve düzgün kesilmiş gümüş grisi bıyığının üzerinde gezdiriyordu.

"Hım, elbette. Bütün evrenin mutlak bir karmaşıklığa doğru ilerlediğini söylemiştin. Bu kainatın başlangıcından beri devam ediyor ve fizikçiler de buna *karmaşıklığa yatkınlık* diyorlar. Ve bu amaca hizmet eden her şey iyiyken buna engel olan her şey de kötü."

Kadir gülümserken bir kaşını kaldırarak “Çok iyi,” dedi. Her zamanki gibi beni onayladığını mı, yoksa benimle dalga mı geçtiğini ya da her ikisini birden mi yaptığını anlayamıyordum. Kadir aynı zamanda tam aksini de hissedip göstermeden hiçbir duygusunu ifade etmeyen biriydi. Bu belki hepimiz için bir noktaya kadar geçerli olabilir. Ama söz konusu Lord Abdül Kadir Han olunca sizin hakkınızda ne düşündüğünü ya da hissettiğini bilmeniz imkansız olurdu. Onun gözlerinde bütün gerçeği gördüğüm tek sefer -Kederin Ödülü denen bir dağdaydık- artık bunun için çok geçti ve bir daha da onu görmedim.

“Ve ulaşılacak bu karmaşıklığa Tanrı, Evrensel Gerçek ya da Mutlak Karmaşıklık diyebilirsin,” diye ekledi Kadir. “Ben buna Tanrı demekte bir sakınca görmüyorum. Bütün evren Tanrı’ya doğru hareket ediyor, Tanrı’nın mutlak karmaşıklığına doğru.”

“Bu da geçen sefer size sorduğum soruyu akla getiriyor. Bir şeyin iyi ya da kötü olduğuna nasıl karar veriyorsunuz?”

“Doğru, bu soruna bir cevap vereceğime dair sana söz vermiştim genç Bay Lin. Ama ilk önce bir soruya yanıt vermelisin. Öldürmek neden yanlıştır?”

“Şey, ben her zaman yanlış olduğunu düşünmüyorum.”

Kadir kehribar gözleri ışıldayarak alaycı bir şekilde gülümsedi. “Ah, söylemeliyim ki öldürmek her zaman yanlıştır. Buna konuşmamızın ilerleyen zamanlarında açıklık getireceğiz. Şimdilik yanlış olduğunu düşündüğün öldürmeyi ve neden böyle düşündüğünü söyle bana.”

“Tamam, şey, can almak yasaya aykırıdır.”

“Kimin yasasına?”

Tutunduğum felsefi görüşün ellerim arasından kaymak üzere olduğunu hissederek “Toplum yasasına. Devletin yasalarına aykırıdır,” diye cevapladım.

Kadir nazikçe “Peki bu yasayı kim yapıyor?” dedi.

“Yasaları yürürlüğe koyan politikacılardır. Ceza kanunları uygarlıkların kuruluşuna dek uzanır. Öldürmenin yasadışı olması, belki ta mağara yaşamına kadar gidiyordur.”

“Peki, birini öldürmek neden yanlış?”

“Şey... Çünkü sadece tek bir yaşam hakkı var. Sadece bir şansınız olan şeyin elinizden alınması korkunç bir şey.”

“Fırtına da korkunç bir şey ama bu onu kötü yapar mı?”

Biraz sinirlenerek “Hayır, elbette yapmaz,” dedim. “Öldürmeye karşı yasaların arkasında ne olduğunu neden bulmaya çalıştığımızı anlamadım. Herkesin sadece tek bir yaşam hakkı var ve bu hakkı iyi bir neden olmaksızın alırsanız yanlış bir şey yapmış olursunuz.”

Kadir sabırla “Evet,” dedi. “Ama neden yanlış olur?”

“Yanlıştır işte.”

Daha ciddi bir ses tonuyla “Hepimizin vardığı nokta da budur,” dedi. Kadir, sandalyemin koluna dayadığım bileğimin üzerine elini koyup önemli noktalara parmaklatını hafifçe vurarak vurgu yaptı. “İnsanlara cinayetin ya da başka bir suçun neden yanlış olduğunu sorarsan sana bunun kanunlara, İncil’e, Upanişad’lara, Kuran’a, Buda’nın sekiz aşamalı yoluna, ailelerinin görüşüne ya da başka bir otoriteye aykırı olduğunu söylerler. Fakat neden yanlış olduğunu bilmezler. Söyledikleri doğru olabilir ama neden doğru olduğundan habersizdirler.

“Bir eylemi, niyeti ya da neticeyi bilebilmek için öncelikle kendimize iki soru sormalıyız. Birincisi, herkes bizimle aynı şeyi yapsa ne olur? İkincisi, bu karmaşıklığa doğru olan yolculuğa yardımcı mı olacak, yoksa onu engelleyecek mi?”

Bir hizmetçiyle Nazir içeri girince Kadirbhai sustu. Hizmetçi uzun bardaklarda siyah Süleymaniye çayı ve gümüş bir tepside de karşı konulamaz şekerlemeler getirmişti. Nazir Kadirbhai’ye meraklı gözlerle,

bana ise katıksız bir nefretle baktı. Kadir ona ve hizmetçiye teşekkür edince ikisi de bizi tekrar yalnız bıraktı.

Kadir ağzına aldığı bir şeker küpünün ardından çayını yudumladıktan sonra “Konu birini öldürmek... Herkes birbirini öldürseydi ne olurdu? Bu karmaşıklık yolculuğuna yardım mı ederdi, engel mi olurdu?”

“Herkes birbirini öldürseydi soyumuz tükenirdi. Yani bunun bir yardımı olmazdı.”

“Evet. Biz insanlar bilebildiğimiz en karmaşık düzenlemeyiz ama evrenin son işi de değiliz. Biz de kainatın geri kalanıyla birlikte gelişip değieceğiz. Eğer ayrım gözetmeden birbirimizi öldürürsek bir yere ulaşamayız. Soyumuz tükenir ve milyonlarca, milyarlarca yıl boyunca edindiğimiz gelişim süreci yok olur. Aynı şey hırsızlık için de geçerli. Herkes bir şeyler çalsaydı ne olurdu? Bu bize yardımcı mı olurdu, yoksa engel mi?”

“Demek istediğini anladım. Eğer herkes birbirinden bir şeyler çalıyor olsaydı öyle paranoyak bir hale gelir ve bu iş uğruna öyle çok para ve zaman harcardık ki yavaşlar, yolumuza...”

Kadir düşüncemi benim yerime tamamladı. “Karmaşıklık yoluna asla ulaşamazdık. İşte bu yüzden adam öldürmek ve hırsızlık yapmak yanlış. Bu kitap ya da ruhani bir rehber bize bunun yanlış olduğunu söyledi diye değil. Eğer bu eylemleri yaparsak mutlak karmaşıklık olan Tanrı’ya, evimin geri kalanı ile birlikte ulaşamayız diye. Bu eylemlerin zıttı ise doğrudur. Sevgi neden iyidir? Herkes birbirini sevse ne olurdu? Bu bize yardımcı olur muydu, yoksa bize engel mi olurdu?”

Bana hazırladığı tuzağa gülerek “Yardımcı olurdu,” dedim.

“Evet, aslında böyle evrensel bir sevgi Tanrı’ya yapılan yolculuğu hayli hızlandırırdı. Sevgi iyidir. Dostluk iyidir. Sadakat iyidir. Özgürlük iyidir. Dürüstlük iyidir. Bunların iyi olduğunu hep biliyorduk... Bunları kalpten biliyorduk ve bütün büyük bilginler bize hep bunu söyledi... Ama şimdi iyilik ve kötülüğü tarif ettiğimiz için bunların niye iyi olduğunu anlıyoruz. Tıpkı hırsızlığın, yalanın, adam öldürmenin neden kötü olduğunu anladığımız gibi.”

"Ama bazen..." diye itiraz edecek oldum. "Kendini savunmaya ne demeli? Kendini savunmak için öldürmeye ne demeli?"

"Güzel bir nokta Lin. Benim için bir sahne hayal etmeni istiyorum. Önünde bir masayla bir odada duruyorsun. Odanın diğer köşesinde annen var. Kötü bir adam annenin boğazına bıçak dayamış. Adam anneni öldürecek. Önündeki masada bir düğme var. Eğer ona basarsan adam ölecek, basmazsan anneni öldürecek. Sadece ikisinden biri olacak. Eğer hiçbir şey yapmazsan annen ölecek. Düğmeye basarsan adam ölecek ama annen kurtulacak. Ne yapardın?"

Hiç tereddüt etmeden "Adamın işini bitirirdim," dedim.

Belki de düğmeye basmadan önce biraz daha düşünmemi umut etmiş olan Kadirbhai içini çekerek "Kesinlikle," dedi. "Peki, anneni bu kötü katilden kurtarmakla iyi bir şey mi, yoksa kötü bir şey mi yapmış olursun?"

Aynı hızla "İyi bir şey," dedim.

Kadirbhai kaşlarını çatarak "Hayır Lin, ne yazık ki hayır," dedi. "İyi ve kötünün objektif tanımını yaparak öldürmenin her zaman yanlış olduğunu, çünkü bunun bizi evrenin geri kalanıyla birlikte mutlak karmaşıklığa, Tanrı'ya götürmeyeceğini söyledik. Yani öldürmek yanlış ama senin doğru nedenlerin vardı. Bu kararın sonucu ise doğru sebeplerden ötürü yanlış şeyi yaptığındır."

Kadir'in etik üzerine yaptığı bu kısa konuşmanın üzerinden bir hafta geçmişti ve ben rüzgarda, hem eski hem modern bir trafiğin içinde, karanlık ve uğursuz bir bulut kümesinin altında motosikletimle yol alırken hala bu söylenenleri düşünüyordum. *Doğru sebeplerden ötürü yanlış şeyi yapmak.* Motosikletimi sürmeye devam ettim ve Kadir'in bu küçük dersini düşünmeyi bıraktığımda bile bu kelimeler bir hayaldeymişçesine zihnimin içinde dönüp durdu. Bu kelimeler sanki bir mantra, kaderin karanlığın içinden bana seslenişi gibiydi ve onları tekrar ettirerek beni uyarmaya çalışıyordu. *Doğru sebeplerden ötürü... Yanlış şeyi yapmak...*

Didier'in yanından ayrılmamın üzerinden bir saat geçmişti ki içimdeki bu uyarı fısıltıları dinmeye başladı. İster yanlış ister doğru olsun yaptığım şeyi

neden ötürü yaptığımı ya da Kadir'in yahut herhangi birinin sebeplerini düşünmek istemiyordum. İyi ve kötü ile ilgili yaptığımız tartışmalardan keyif alıyordum ama bunu sadece bir eğlence, bir oyun olarak görüyordum. Aslında gerçeği istemiyordum. Gerçekten, özellikle de kendi gerçeğimden bıkmıştım ve onunla yüz yüze gelemiyordum. Böylece zihnimde yankılanan düşünceler ve önseziler biraz sonra nemli rüzgarla birlikte uçup gitmişti. Sea Rock Otel'e giden son dönemeci aldığımda zihnim karanlık ve titrek denizin üzerindeki ufuk kadar netti.

Bombay'daki diğer beş yıldızlı oteller gibi gösterişli bir servisi ve lüksü olan Sea Rock Otel, Juhu'da denizdeki kayaların üzerine inşa edilmişti Büyük restoranlarından, barlarından ve yüzlerce penceresinin hepsinden Umman Denizi'nin dalgaları izlenebiliyordu. Otelde aynı zamanda şehirdeki en iyi ve en zengin açık büfe vardı. Otele girdiğimde oldukça açtım ve giriş salonunda Lisa'yı gördüğüme sevindim. Lisa kolalı gök mavisi gömleğinin yakalarını yukarı kaldırmış, altına yine aynı renk bir pantolon etek giymişti. Sarı saçlarını balıksırtı örmüştü. Bir seneden fazla süredir eroinden uzak kalmayı başarmıştı. Bronz, sağlıklı ve kendine güvenli görünüyordu.

Lisa beni yanağımdan öperek karşılarken gülümseyerek "Merhaba Lin," dedi. "Tam zamanında geldin."

"Harika. Açlıktan ölüyorum."

"Benim kastettiğim Kalpana ile tanışmak için tam zamanında geldiğindi. Bir dakika... İşte geliyor."

Modern, Batılı tarzda kesilmiş kısa saçları, moda bir kot ve dar kırmızı bir tişört giymiş olan genç bir kadın bize yaklaştı. Boynunda bir kronometre asılıydı, elinde de bir klasör tutuyordu. Yirmili yaşlarının ortalarında görünüyordu.

Lisa bizi tanıştırınca "Merhaba," dedim. "Dışarıdakiler sizin teçhizatınız mı? Yayın arabaları, kablolar falan... Bir film mi çekiyorsunuz?"

Kalpana benim bayıldığım ve farkında olmadan taklit ettiğim Bombay'a özgü sesli harfleri vurgulayan aksanıyla "Çekmemiz gerekiyordu *yaar* dedi.

“Yönetmen dansçılardan biriyle ortadan kayboldu. Bunun bir an olması gerekiyordu *yaar* ama şimdi bütün set bunu konuşuyor. Kırk beş dakikalık bir molamız var. Gerçi söylenildiğinde göre bizim yönetmenin ihtiyacı olan süreden on kat fazlaymış bu.”

Ellerimi birleştirerek “Pekala, bu bize yemek yemek için fırsat verir,” dedim.

Kalpana itiraz ederek “Yemeği siktir et, önce kafa çekelim,” dedi. “Yanında haşhaş var mı?”

“Evet, elbette,” diye omuz silktim.

“Araban var mı?”

“Motosikletle geldim.”

“Tamam, o zaman benim arabamı alalım, otoparkta.”

Otelden çıktık ve haşhaş içmek için Kalpana’nın yeni Fiat’ına bindik. Ben joint’i hazırlarken bana bunun gibi pek çok filmde yönetmen asistanlığı yaptığını söyledi. Görevlerinden biri de filmlerde küçük rolleri oynayacak oyuncaları bulmaktı. Kalpana bu görevi bir oyuncu bulma ajansına vermişti ama onlar da küçük, konuşma olmayan rollere yabancı figüran bulmakta zorlanıyordu.

Kalpana joint’i içerken Lisa da konuyu özetledi. “Kalpana geçen hafta akşam yemeğinde konuyu açtı. Filmlerde, bilirsin diskodaki ya da bir partideki veya İngiliz egemenliği zamanlarındaki İngilizleri canlandırılacak sahnelerde oynayacak yabancı figüran bulamadığını söyledi. Ben de... Seni düşündüm.”

“Hım.”

Kalpana üzerinde çalışıldığı belli olan bir gülümsemeyle “İhtiyacımız olduğunda bizim için *gora* bulabilirsen çok yardımcı olmuş olursun,” dedi. Üzerinde çalışmış olsun ya da olmasın, gülüşü oldukça etkiliydi. “Onları çekime getirecek, işleri bitince de götürecek bir araba ayarlıyoruz. Çekim

arasında yemek veriyoruz. Ve kişi başına günde iki bin rupi ödüyoruz. Bu parayı artı kişi başına alacağın belli bir komisyonu sana veriyoruz. Onlara ne kadar para ödeyeceğin sana kalmış. Yabancıların çoğu bu işi para almadan da memnuniyetle yapıyor ve onlara ödeme yaptığımızda gerçekten şaşırıyorlar.”

Lisa gözleri parlayarak bana bakıp “Ne diyorsun?” diye sordu.

“İlgimi çekti doğrusu. ”

Aklımdan bu işin bana sağlayabileceği faydalar geçiyordu. Göz ardı edilemeyecek avantajları olabilirdi. Film yapımcıları sık sık yurtdışına yolculuk ettiklerinden karaborsa dolara ihtiyaç duyabilecek müşterilerdi mesela. Üstelik bu işin Lisa için önemli olduğu da belliydi. Sadece bu bile bu işe girmem için yeterli sebepti. Lisa’dan hoşlanırdım ve onun da benden hoşlanmasına memnundum.

Kalpana “İyi,” dedi ve arabanın kapısını açarak dışarı çıktı. Gözlerimizde güneş gözlükleriyle tekrar otele girdik. Yarım saat önce buluştuğumuz yerde de el sıkıştık.

“Siz yemeğinizi yiyin,” dedi Kalpana. “Ben sete geri döneceğim. Balo salonundayız. İşiniz bitince kabloları izleyin, beni kolayca bulursunuz. Sizi diğerleriyle tanıştırırım, hemen işe başlarsınız. Yarınki çekimler için birkaç yabancıya ihtiyacımız var. İki adam ile iki kız *yaar*. Eğer bulabilirseniz sarışın, İsveçli tipler olsun. Hey, içtiğimiz Keşmir haşhaşıydı değil mi? Seninle iyi anlaşacağız Lin. *Ciao! Ciao* bebek!”

Restoranda Lisa ile tabaklarımızı doldurduk ve karşı karşıya oturduk. Lisa koca bir lokmayı çiğnerken “Kalpana iyidir,” dedi. “Bazen çok alaycı olabiliyor ve çok hırslı bir kız ama dürüsttür ve iyi bir arkadaştır. Bana bu oyuncu bulma işinden bahsettiğinde aklıma sen geldin. Senin bir şeyler yapabileceğini düşündüm.”

Lisa’ya bakıp gözlerindeki ifadeyi anlamaya çalışarak “Teşekkürler,” dedim. “Düşünmene sevindim. Bu işte benimle ortak olmak ister misin?”

“Evet,” dedi Lisa hemen. “Ben de sormanı... Sormanı umuyordum.”

“Birlikte çalışabiliriz,” diye önerdim. “Filmlerde çalışacak yabancı bulmak konusunda zorluk yaşayacağımı sanmıyorum ama işin geri kalanıyla uğraşmak istemiyorum. Eğer istersen bu kısımla sen ilgilenirsin. Onları almak, sette onlara göz kulak olmak ve ödemeleri yapmaktan sen sorumlu olursun. Ben onları ikna ederim, sen de gerisini halledersin. Eğer işle ilgileniyorsan seninle çalışmak hoşuma gider.”

Lisa gülümsedi. Bu unutmak istemeyeceğiniz, güzel bir gülümsemeydi.

“Bunu çok isterim,” dedi utanıp hafifçe kızararak. “Artık bir şeyler yapmalıyım Lin, sanırım hazırım. Kalpana bu iş konusunu bana açınca üzerine atlamak istedim ama işi sadece kendim yapamayacak denli gergindim. Teşekkürler.”

“Lafı bile olmaz. Abdullah’la aranız nasıl?”

Lisa ağzındaki lokmayı çiğneyip yutarken “Hımm,” dedi. “Anlarsın, o işi yapmıyorum ve bu da bir şeydir. Saray’da çalışmıyorum, uyuşturucu kullanmıyorum. Abdullah bana para verdi, epey yüklü bir para. Parayı nereden buldu bilmiyorum ve gerçekten de umursamıyorum. Daha önce hiç görmediğim kadar çok paraydı ama. Para metal bir çantada. Bunu bana verdi ve onun yerine paraya göz kulak olmamı ve ihtiyacım olduğunda oradan harcamamı istedi. Gerçekten de garipti... Sanki... Son isteği ya da vasiyeti gibi bir şeydi.”

Sorgulayıcı bir ifadeyle farkında olmadan bir kaşımı kaldırdım. Lisa bakışımı yakaladı, biraz düşündü ve konuşmaya başladı.

“Sana güveniyorum Lin. Bu şehirde güvendiğim tek kişi sensin. İşin komiği bana parayı veren kişi Abdullah ve sanırım onu garip bir şekilde seviyorum ama ona güvenmiyorum. Birlikte yaşadığın erkek hakkında böyle konuşmak çok mu korkunç bir şey?”

“Hayır.”

“Sen ona güveniyor musun?”

“Hayatım pahasına.”

“Neden?”

Bir süre tereddüt ettim. Verecek yanıtım yoktu. Yemeğimizi bitirdik ve arkamıza yaslanıp denizi seyrettik.

“Birlikte bir şeyleri aştık,” dedim. “Sadece bu değil ama. Abdullah’a birlikte bir şeyler atlatmadan da güveniyordum. Neden bilmiyorum. Bir adam karşısındakine onda biraz olsun kendini gördüğünde güvenir herhalde. Ya da belki kendinde olmasını istediklerini gördüğünde.”

Yine sessizlik oldu. İkimiz de kendi açımızdan inatla kadere karşı geliyorduk.

Lisa’ya “Hazır mısın?” diye sordum, o da yanıt olarak başını salladı. “Hadi filme gidelim.”

Otelin dışındaki jeneratörlü kamyonlardan uzanan siyah kabloları takip ettik. Kablolar bizi yandaki bir girişe, oradan da set olarak kiralanan ve içinde bir sürü asistanın koşuşturduğu, insanların girip çıktığı balo salonuna götürdü. Oda insanlarla, güçlü ışıklarla, göz kamaştırıcı yansıtıcı panellerle, kameralarla ve araç gereçle doluydu. Biz içeri girdikten saniyeler sonra biri *Sessizlik lütfen*, diye bağırdı ve hemen ardından cümbüşlü bir müzikal sahne çekimi başladı.

Hint filmleri herkese hitap etmez. Konuştuğum bazı yabancılar müzikallerdeki sürekli kargaşadan, ağlayan annelerden, insanı çıldırtan iç çekişlerden, kavgacı kötü adamlardan nefret ettiklerini söylediler. Ne demek istediklerini anlasam da onlara katılmıyordum. Bir sene kadar önce bir konuşmamızda Johnny Cigar bana önceki yaşantılarımda en az altı kez Hintli olmuş olmam gerektiğini söylemişti. Bunu güzel bir kompliman olarak almış ama ilk Bollywood film çekimini görene kadar ne demek istediğini anlamamıştım. Oraya bakar bakmaz şarkıları, dansları, müziği tüm kalbimle sevmiştim.

Yapımcılar iki bin vatlık bir amfi kiralamıştı. Müzik balo salonunun duvarlarına çarpıp içimizi titretiyordu. İçerideki renkler tropik bir denizin renkleriydi. Milyonlarca ışık güneşin vurduğu bir göl kadar göz alıcıydı. Gördüğüm suratlar tapınak duvarlarına oyulan yüzler kadar güzeldi. Dans

heyecanlı, coşkulu bir şehvetle eskilerden kalma klasik maharetleri içinde barındırıyordu. Aşk ve hayat, dram ve komedi, zarif bir elin havaya kaldırılışı veya baştan çıkaran bir göz kırpması ile basitçe ifade ediliveriyordu.

Bir saat kadar dansın prova edilip düzenlenmesini ve en sonunda da filme çekilmesini izledik. Bunu takip eden bir molada Kalpana beni filmin dört yapımcısından ikisiyle, Cliff De Souza ve Chandra Mehta ile tanıştırdı. De Souza uzun boylu, kıvırcık saçlı, kendini sevdiren bir gülüşü olan ve uzun adımlarla yürüyen otuz yaşlarında Goa'lı bir adamdı. Chandra Mehta kırkına yaklaşmıştı. Kiloluydu ama kendiyle barışık, kendini beğenen bir adamdı. İki adamı da sevdim ve uzun süre konuşamayacak kadar yoğun olmalarına rağmen samimi ve hoş bir tanışma oldu.

Lisa'yı eve bırakmayı önerdim ama o Kalpana ile dönmeyi planlamıştı, o yüzden orada kaldı. Ona yeni dairemin telefon numarasını verdim ve eğer ihtiyacı olursa beni aramasını söyledim. Otelden çıkarken Kavita Singh'le karşılaştım. Son aylarda ikimiz de oldukça meşguldük. O, suçları yazmakla meşguldü, bense suç işlemekle... Ve haftalardır birbirimizi görmemiştik.

Ona yetişmek için koşarken "Kavita!" diye bağırdım. "Tam da görmek istediğim kadın! Bombay'ın bir numaralı gazetesinin bir numaralı muhabiri. Nasılsın? Sen... Harika... Görünüyorsun!"

Kavita ipek bir pantolon ceket takım giymişti. Takımı krem rengindeydi ve aynı renkte keten bir el çantası vardı. Tek düğmeli ceketinin dekoltesi derindi ve Kavita'nın ceketin altına bir şey giymediği belli oluyordu.

Kavita sırıtıp utanarak "Üf, sen de takılma!" dedi. "Bu benim vurucu kıyafetim. Vasal Lal ile röportaj yapmam gerekiyordu. Şimdi oradan çıktım."

Popülist politikacıyı gazetelerdeki resimlerinden hatırlayarak "Güçlü kesimlerde dolanıyorsun," dedim. Bu politikacının halkı kışkırtması sonucunda isyanlar, kundaklamalar ve cinayetler olmuştu. Adamı televizyonda ne zaman görsem ya da fanatik söylemlerinden birini gazetede ne zaman okusam aklıma çılgın cani Sapna geliyordu. Bu adam da psikopat katilin politik versiyonuydu.

Kavita “Süiti yılan yuvası gibiydi ama röportajımı yaptım. Adamın büyük memelere zaafı var,” dedikten sonra parmağını yüzüme doğru salladı. “Sakın bir şey söyleme!”

Ellerimi kaldınp başımı sallayarak “Hey!” dedim. “Hiçbir şey söylemiyorum *yaar*. Kesinlikle bir şey söylemiyorum. Bakıyorum ve keşke üç gözüm olsaydı diye içimden geçiriyorum ama sana söylediğim hiçbir şey yok!”

Kavita sıktığı dişlerinin arasından gülerek “Seni hergele!” dedi. “Şehirdeki en önemli adamlardan birinin yüzüne bakmazken memelerine iki saatlik bir röportaj vermesine ne demeli? Ne oluyor bu dünyaya? Sence de erkekler pislik birer sapık değil mi?”

“Beni köşeye sıkıştırdın Kavita!” dedim içimi çekerek.

“Hepsi domuz *yaar*.”

“Karşı çıkamam. Doğru söze ne denir.”

Kavita bana şüphe dolu gözlerle baktı.

“Neden bu kadar anlayışlısın Lin?”

“Nereye gidiyorsun?”

“Efendim?”

“Şimdi nereye gidiyordun?”

“Şehre geri dönmek için taksi çevirecektim. Şimdilerde Flora Çeşmesinin yakınında oturuyorum.”

“Seni motosikletimle bırakmama ne dersin? Seninle konuşmak istiyorum. Bana bir sorunumda yardımcı olmanı istiyorum.”

Kavita beni iyi tanımıyordu. Gözleri tarçın ağacının kabuğu rengindeydi ve içlerinde sarı benekler vardı. O gözlerle beni baştan aşağı süzdü ve adli incelemesinin ardından biraz tereddüt etti.

“Ne çeşit bir sorun?” diye sordu.

“Bir cinayetle ilgili,” diye cevap verdim. “Bunu birinci sayfa haberi yapmanı istiyorum. Hikayenin bütün detaylarını dairende anlatırım. Sen de yolda bana Vasan Lal’la ilgili detayları anlatırsın. Motosikletin arkasından sesini duyurmak için bağırman gerekeceğinden de adamı sisteminden atarsın.”

Kırk dakika kadar sonra Kavita’nın Fort bölgesinin köşesinde, Flora Çeşmesi’nin yakınında bulunan dördüncü kattaki dairesindeydik. Apartmanda yüzlerce gürültülü komşu bulunuyordu. Dairenin içindeyse bir çekyat ve basit bir mutfak vardı. Buna rağmen banyo oldukça genişti, bir çamaşır makinesi ile kurutma makinesi rahatça yerleştirilmişti. Dairenin, çeşmenin etrafını saran kalabalık ve geniş caddeye bakan, antika dövme demirden parmaklıklarla çevrelenmiş bir balkonu da vardı.

“Adı Anand Rao,” diye söze başladım, Kavita’nın benim için hazırladığı sert espresso’dan bir yudum alıp. “Gecekonduda Raşit adlı bir adamla aynı barakayı paylaşıyordu. Orada yaşadığım zamanlarda benim komşularımdı. Raşit’in karısı ve onun kızkardeşi Rajasthan’daki köyden gecekonduya kalmaya geldiler ve Anand kadınlara yer açmak için barakadan taşındı.”

Kavita araya girerek “Bekle biraz, bunu not etsem iyi olacak,” dedi.

Ayağa kalkarak beyaz, dağınık bir masaya doğru yürüdü ve oradan bir bloknot, kalem ve teyp aldı. Takımını çıkarmış, yerine şalvar ve atlet giyinişti. Kavita’yı yürürken izledim, onun hızlı, anlamlı ve zarif hareketlerine bakarken ilk kez ne kadar güzel olduğunun farkına vardım. Kavita geri dönüp teybi ayarladığında ayaklarını altına aldı ve yazmaya hazırlanırken bakışlarımı farketti.

“Ne var?” dedi gülümseyerek.

Ben de gülümsedim ve “Hiçbir şey,” diye yanıtladım. “Pekala, Anand Rao böylece Raşit’in karısı ve onun kızkardeşi ile tanıştı ve onları sevdi. Kadınlar utangaçtı ama dost canlısı, neşeli ve kibar insanlardı. Şimdi satır aralarına dikkat edince Anand’ın kızkardeşe hafiften abayı yakmış olduğunu düşünüyorum. Her neyse, bir gün Raşit karısına istedikleri küçük

dükkanı açmanın tek yolunun bildiği özel bir hastanede böbreğini satması olduğunu söyler. Karısı buna karşı çıkar ama Anand onu ikna eder.

“Raşit daha sonra hastaneden gelir ve hem iyi hem de kötü haberleri olduğunu belirtir. İyi haber hastanedekilerin kesinlikle bir böbrek istediğidir. Kötü haber ise bir erkek değil, kadın böbreği istemeleridir.”

“Evet,” dedi Kavita başını sallayıp içini çekerek.

“Evet, adam tam bir prens. Neyse, Raşit’in karısı doğal olarak bunu istemez ama Raşit onu ikna eder, kadın da gidip ameliyat olur.”

“Bu ameliyatın nerede yapıldığını biliyor musun?” diye sordu Kavita.

“Evet, Anand Rao her şeyi araştırmış ve gecekondunun başındaki adam olan Kazım Ali’ye anlatmış. Detayları o biliyor. Anand Rao, Raşit’in karısı hastaneden geldiğinde olanları duyunca öfkeden çıldırmış. Anand, Raşit’i iyi tanır. Unutmamak gerekir ki iki sene boyunca aynı evi paylaşmışlar. Ve onun bir dolandırıcı olduğunu bilir. Raşit’le yüzleşir ama sonuçta hiçbir şey olmaz. Raşit çok içerler ve üzerine gazyağı döküp o kadar kötü bir insan olduğunu düşünüyorsa ve kendisine güvenmiyorsa Anand’ın onu yakmasını ister. Anand da Raşit’i kadınlara iyi bakması konusunda uyarıp olayı orada bırakır.”

“Bu olay ne zaman oldu?”

“Ameliyat altı ay önceydi. Bu olaydan sonra Raşit karısına hastaneye yirmi kez gittiğini ama onun böbreğini istemediklerini anlatır ve kazandıkları paranın ihtiyaçlarının ancak yarısı kadar olduğunu ekler. Hastanedekilerin hala kadın böbreği aradığını söyleyerek baldızının böbreğini satması konusunu açar. Raşit’in karısı buna karşı çıkar ama Raşit baldızına eğer onun böbreğini de satmazlarsa ablasının böbreğini bir hiç uğruna kaybetmiş olacağını söyleyerek genç kızı etkilemeye çalışır. Sonunda da kadınlar pes eder. Raşit baldızını hastaneye taşır ve kız da tıpkı ablası gibi bir böbreği eksik olarak eve döner.”

“Ne adam ama,” diye mırıldandı Kavita.

“Evet, ben de ondan hiçbir zaman hoşlanmadım. Gülümseyecek bir sebebi olmasa bile taktik gereği gülümseyen adamlardandı. Bir şempanzenin gülümsemesine benziyor bu.”

“Peki, ne oldu? Herhalde adam parayla ortadan kayboldu.”

“Evet, Raşit parayı aldı ve kaçtı. İki kızkardeş yıkıldı ve sağlıkları gün geçtikçe kötüleşmeye başladı. Sonunda da kendilerini hastanede buldular. İki kadın da ardı ardına komaya girdi. Hastane yataklarında yan yana yatarken peş peşe ölüm haberleri geldi. Anand o esnada gecekondudan birkaç kişiyle hastanedeydi ve iki kadının üzerlerine örtülerin örtüldüğünü görecek kadar kaldı. Sanırım öfke ve suçluluk duygusu içinde aklını kaçırdı. Raşit’i aramaya koyuldu. Onun içki içtiği yerlerin hepsini biliyordu ve onu bulduğunda Raşit bir çöplükte alem yapmış, sızıp kalmıştı. Raşit sarhoşken ona sıçanların saldırmasına engel olsunlar diye birkaç çocuğa da para ödemiş. Anand onları uzaklaştırıp Raşit’in yanına oturarak bir süre horlamasını dinlemiş. Daha sonra da boğazını kesip kan akışı durana kadar yanında beklemiş.”

Kavita bloknotundan başını kaldırmadan “Oldukça kötü,” dedi.

“Evet, öyle. Anand daha sonra polise teslim oldu ve yaptığını itiraf etti. Şimdi cinayetten yargılanıyor.”

“Benim ne yapmamı istiyorsun?”

“Bunu ilk sayfa haberi yapmam istiyorum. Anand’ın halk desteği almasını sağlamanı, böylece onun hakkında hüküm verenlerin biraz daha insaflı davranmalarım sağlamanı istiyorum. Onu elbette suçlu bulacaklar ama cezası belki biraz hafifletilebilir. Hapishanedeyken ona destek olacak insanların olmasını, hapis cezasının mümkün olduğunca inmesini istiyorum.”

“Çok fazla *istiyorum*'lu cümle oldu.”

“Biliyorum.”

“Şey, bu ilginç bir hikaye ama bunun gibi pek çok hikayeyle karşılaşıyoruz Lin,” dedi Kavita kaşlarını çatarak. “Karısını yakanlar, başlık parası cinayetleri, çocuk fuhuşu, köle pazarları, kız bebeklerin katli... Hindistan’da kadınlara açılmış bir savaş var Lin. Bu ölümüne bir savaş ve ölenler de genellikle kadınlar. Arkadaşına yardım etmek isterim ama bu hikaye birinci sayfa haberi değil *yaar*. Hem birinci sayfa konusunda herhangi bir söz hakkım yok. Unutma, ben daha orada yeniyim.”

“Ama bu hikayede fazlası var,” diye üsteledim. “Asıl bomba kızkardeşlerin ölmeyişi. Öldükleri ilan edildikten yarım saat sonra Raşit’in karısı çarşafın altında nefes almaya başlamış. Birkaç dakika sonra da kızkardeşi inleyip kımıldanmış. Şimdi ikisi de hayatta ve durumları iyi. Gecekondudaki barakaları tapınak gibi bir yer haline geldi. Şehrin dört bir yanından insanlar ölümden dönen kardeşleri görmeye geliyor. Gecekonduda işler hiç olmadığı kadar iyi. Buraya gelen seyyahlar sayesinde ticaret çok iyi gidiyor. Kızkardeşler de hayal bile etmedikleri kadar zenginler. İnsanlar onlara ardı ardına bir-iki rupi de olsa para yağdırıyor ve bu paralar birikip duruyor. Kızkardeşler terkedilmiş kadınlar için bir yardım kuruluşu kurdular. Sanırım onların ölümden dönme hikayesi bile bu haberi birinci sayfaya taşımaya yeter.”

“*Arrey yaar*, baba!” diye bağırdı Kavita. “Pekala, ilk önce beni kadınlarla bir araya getirmelisin. Bu işin kilit noktası onlar. Daha sonra da hapishanede Anand Rao ile röportaj yapmalıyım.”

“Seni oraya götürürüm.”

“Hayır,” dedi Kavita. “Anand ile yalnız konuşmalıyım. Onu yönlendirmemelisin. Kendi başına ne yapacağını görmem lazım. Eğer Anand’ın etrafında dönen bir kampanya oluşturacaksak tek başına durmasını bilmeli *yaar*. Fakat sen önceden onunla konuşup röportaja hazırlanmasını isteyebilirsin. Onu önümüzdeki iki ya da üç hafta içinde görmeye çalışacağım. Yapacak çok işimiz var.”

İki saat boyunca Kavita ile kampanyayı konuştuk. Bu sırada onun sorularına yanıt verdim. Kavita’nın yanından ayrıldığımda gayet mutlu ve hevesliydi. Oradan doğruca Nariman Burnu’na gittim ve sahile park etmiş fast food satan minibüslerden birinden kendime sıcak bir yemek aldım.

Yiyeceğimin yarısından azını yedim, iştahım yerinde değildi. Daha sonra ellerimi denizde yıkamak için kayaların oraya yürüdüm ve üç yıl önce Abdullah'ın yanıma geldiği yere yaklaştım.

Bir kez daha aklımdan hızlıca Kadir'in söylediği sözler geçti, *Doğru nedenlerle yanlış şeyi yapmak...* Anand Rao'yu, Arthur Yolu Hapishanesi'nde nezaretçilerle ve vücut bitleriyle boğuşurken düşündüm ve esen meltemde bu düşünceyle ürperdim. Kavita bana Anand Rao'nun davasının neden benim için bu kadar önemli olduğunu sormuştu. Ona Anand'ın Raşit'in boğazını kesmeden, onu öldürmeden yalnızca bir hafta önce bana geldiğini söylemedim. Kavita'ya onu başımdan savdığımı, incittiğimi ve sıkıntısını parayla dindirmeye çalışıp onu küçümsediğimi söylemedim. Sadece doğru olanı yapmaya, bir arkadaşıma yardım etmeye çalıştığımı söyleyerek konuyu geçiştirdim.

Kadirbhai bir keresinde her erdemli davranışın karanlık bir sır yüzünden ortaya çıktığını söylemişti. Bu herkes için doğru olmayabilir ama benim için doğruydu. Şu dünyada yaptığım küçük iyilikler bile arkasında karanlık bir neden taşırdı. O zaman bilmediğim ama şimdi bildiğim şey ise iyi amaçlar için sahip olduğumuz nedenlerin daha önemli olduğuydu. Yaptığımız şeyler için duyduğumuz suçluluk ve utanç dinince bizi kurtaracak olan geriye kalan iyiliklerimizdir. Yine de günahlardan arınma günü geldiğinde sakladığımız sırlar, gizlediğimiz sebepler gölgelerden çıkacak. Yaptığımız iyiliklerin ardındaki bu karanlık sırlar bize tutunacak. Kurtuluş adına yaptığımız tırmanışta yaptığımız iyilikler gizli bir utançtan kaynaklanıyorsa önümüzdeki yokuş çok dik olacak.

Tabii bütün bunları o zaman bilmiyordum. Ellerimi soğuk suda yıkadım. Vicdanım yıldızlar kadar sessiz ve ulaşılmazdı.

YİRMİ YEDİNCİ BÖLÜM

Defter olarak adlandırdığımız kullanılmış pasaportlar, onları pazarlayan kalpazanlarla kaçakçılar tarafından satılmadan veya karaborsaya düşmeden önce kontrol edilmeliydi. Adamlarımıza pasaportlarını satan uyuşturucu bağımlılarının ya da yoksul yabancıların kendi ülkelerinde veya başka bir ülkede ciddi bir suçtan ötürü aranıyor olmaları mümkündü. Kaçakçıların bazıları bu yüzden yakayı ele verirdi. Kendilerine pasaport satın alır, üzerinde oynar ama pasaportun asıl sahibi cinayetten, hırsızlıktan ya da başka bir kaçakçılık suçundan arandığından dolayı yabancı bir havaalanında yakalanırlardı. Müşterilerimizin memnuniyetini ve kuryelerimizin güvenliğini sağlamak için Abdül Gani çaldığı ya da satın aldığı her yeni pasaportu iki aşamalı bir kontrolden geçirirdi.

İlk aşama, Bombay'daki uluslararası havaalanında çalışan ve bilgisayar sistemine girmeye yetkili bir gümrük memuruydu. Gümrük memuruna kendi seçtiği bir zaman ve mekanda, üzerinde pasaport numaraları, hangi ülkeye ait oldukları ve asıl sahiplerinin isimlerinin yazılı olduğu bir kağıt verilirdi. Bir ya da iki gün sonra memur, bilgisayarında etiketlenmiş görünen pasaportların numaralarının üstünü kalemle çizerek kağıdı teslim ederdi. Pasaportlardan bazıları etiketlenmişti, çünkü orijinal sahipleri için uluslararası tutuklama emri bulunuyordu. Bazıları da sahiplerinden şüphelenildiğinden, silah ya da yasadışı ilaç kaçakçılığına ya da güvenlik güçlerini rahatsız eden politik bir bağlantının varlığına istinaden işaretlenmişti. Pasaportların etiketlenme sebebi ne olursa olsun işaretlenmiş olanlar karaborsada satılamaz ve Gani'nin kuryeleri tarafından kullanılamazdı.

Yine de işaretli defterlerin işe yaradığı olurdu. Böyle pasaportlar sökülür, temiz sayfaları kullanılmak üzere başka defterlere eklenirdi. Hindistan'da

işaretli pasaportların bir başka kullanım yeri daha vardı. Yabancılar otele giriş yapmak için pasaportlarını göstermek zorundaydı ama her şehirde pasaport ile sahibi arasındaki farklar konusunda o kadar da hassas davranmayan yerler bulunurdu. İşaretli bir pasaportla Hindistan dışına çıkamazdınız ama iç hatlarda güvenle yolculuk edebilir, yardımsever bir otel müdürünün gerekli gördüğü minimum koşulları yerine getirip kalacak yere sahip olurdunuz.

Memurun kontrolünden geçen işaretlenmemiş pasaportlar da havayolundaki uçak şirketlerinin bürosunda ikinci bir kontrolden geçerdi. Bütün büyük havayolu şirketleri işaretlenmiş ya da şüpheli pasaportların bulunduğu, kendilerine ait birer listeye sahipti. Bu listede yer almak için kredi notunuzun düşük olması ya da bir uçakta yolcuyken saldırganlık eğilimi göstermeniz yeterli olurdu. Doğal olarak kaçakçılar suç işlemek amacıyla yolculuğa çıkarken havaalanı personelinin, gümrük memurunun ya da polisin dikkatini çekecek küçük bir nokta dahi olsun istemezlerdi. Her ne sebepten olursa olsun işaretlenmiş bir pasaport işe yaramazdı. Abdül Gani'nin Bombay'daki büyük havaalanlarında çalışan adamları ele geçirdiğimiz pasaportların numarasına ve üzerindeki resme bakar, işaretli olanları bize söylerlerdi. İki kontrolden de geçen temiz pasaportlar, ki bunların sayısı elimize geçenin yarısından biraz daha azdı, satılır ya da Kadir'in kuryeleri tarafından kullanılırdı.

Gani'nin yasadışı pasaportlarını satın alan müşteriler üçe ayrılırdı. Müşterilerden ilki ekonomik sebeplerden yurtdışına çıkmak isteyen, topraklarından salgın hastalık yüzünden ayrılmış ya da yeni bir ülkede daha iyi bir yaşam kurmak için gitmek isteyen mültecilerdi. Türkler, Almanya'da, Arnavutlar, İtalya'da, Cezayirliler, Fransa'da, Asya ülkeleri vatandaşları da Kanada'da ya da Amerika'da çalışmak isterdi. Bir aile ya da birkaç aile, bazen de bütün bir köy Abdül'ün pasaportlarından birini almak ve en sevilen erkek çocuklardan birini vaat edilmiş topraklardan birine yollamak için ellerine geçen azıcık parayı biriktirirdi. Yurtdışına giden genç, onu yollayanlara borcunu ödemek için ve kendi çevresinden kadınları ve erkekleri yanına aldırmak için çalışırdı. Pasaportlar beş ile yirmi beş bin dolar arasında satılırdı. Kadirbhai'nin örgütü bu amaca hizmet için her yıl yaklaşık olarak yüz tane pasaport basardı. Bütün masraflar çıktıktan sonra geriye bir milyon dolardan fazla kazanç kalırdı.

İkinci tip müşteriler, politik mültecilerden oluşurdu. Bu insanların sürgüne gitmesine sebep olan karışıklıklar genelde çok büyük olurdu. Böyle insanlar toplum, din ya da etnik kökenler yüzünden çıkan savaşların kurbanlarıydı. Bazen de yasaların... Mesela İngiltere 1984 yılında on üç yıllık egemenlikten sonra Çin'e kolonisini geri verince artık İngiliz vatandaşı sayılamayan Hong Konglular potansiyel müşteri oluverdi. Dünyanın dört bir yanında kamplarda ve barınaklarda yaşayan yirmi milyon mülteci vardı ve Abdül Gani'nin pasaport işiyle uğraşan adamları hiç boş kalmazdı. Böyle kişiler için yeni bir pasaportun bedeli on bin ile elli bin dolar arasında değişirdi. Fiyat savaştaki bölgelere pasaport sokmanın tehlikesine ve buralardan kaçmak için olan talebe göre artardı.

Abdül'ün yasadışı pasaport işinin üçüncü tip müşterilerini suçlular oluşturuyordu. Genelde bu suçlular, yani hırsızlar, kaçakçılar ve kiralık katiller, tıpkı benim gibi polisten bir adım önde olmak isteyen adamlardı. Yine de Abdül Gani'nin müşterilerinin büyük bölümü, hapishanede yatmaktan ziyade onları inşa edecek ve içine başka adamları dolduracak insanlardı. Aralarında, suçları açığa çıktığından ya da rejimleri başansız olduğundan ülkelerinden ayrılmak zorunda kalan diktatörler, askeri darbe liderleri, gizli polisler, lekelenmiş rejimlerin bürokratları bulunurdu. Şahsen ilgilendiğim Ugandalı bir mülteci, bir çocuk hastanesini de kapsayan gerekli hizmet binalarının inşası için yardım kuruluşları tarafından toplanan bir milyon doları çalmıştı. Hastane inşa edilememiş, bunun yerine hasta, yaralı, ölmek üzere olan çocuklar uzaktaki bir kampa nakledilmiş ve orada bir başlarına bırakılmışlardı. Zaire'de, Kinshasa'da ayarladığım bir buluşmada adam bana kusursuz bir İsviçre pasaportu ile kullanılmamış, orijinal bir Kanada pasaportu için iki yüz bin dolar ödemiş ve güvenle Venezüella'ya kaçmıştı.

Abdül'ün Güney Amerika, Asya ve Afrika'daki adamları düşmüş zorba hükümetleri destekleyenlerle, zimmetine para geçiren parti yöneticileri ya da işkenceci despotlarla bağlantı kurardı. Onlarla iş yapmak o ana dek Kadirbhai'nin hizmetinde yaptığım her şeyden daha fazla utanç verdi bana. Gençliğimde özgür bir adamdım ve gazetelere köşe yazıları yazan, işini seven bir yazardım. Böyle adamlar tarafından işlenen suçları araştırmak ve açığa çıkarmak için yıllarımı harcamıştım. Polisle girilen çatışmalarda böylelerinin kurbanlarına destek olmak için ön saflarda yer almıştım.

Onlarla iş yaparken o eski nefretimin ve nefesimi kesen öfkemin bir kısmını hala hissediyordum ama eskiden bildiğim o hayat artık gitmişti. Devrimci sosyal eylemci, eroin ve suç batağında ideallerini kaybetmişti. Artık ben de aranan bir adamdım ve benim de başıma ödül koymuşlardı. Şimdi beni hapishanedeki işkencelerden kurtaran Kadir'in mafyasına girmiş, günübirlik yaşayan bir gangsterdim.

Böylece Gani'nin sisteminde bana düşen görevi yerine getirerek birçok insanın ölümüne sebep olmuş adamlara ülkelerinde aldıkları ölüm cezalarından kaçmaları için yardımcı oldum. İşimden de, böyle adamlardan hoşlanmadığımı da açıkça belli ettim. Her anlaşmayı yokuşa sürerek onlarda uyandırdığım öfkede teselli buldum. Diğer insanların haklarını yok sayan bu namussuzlar ise başkalarından çaldıkları parayı harcamaktan inanılmaz rahatsız olup öfkeden çıldırmış bir biçimde pazarlık yapıyorlardı. Ama sonunda hepsi pes edip şartlarımızı kabul ediyor, bize yüklü miktarda bir para ödüyorlardı.

Kadirbhai'nin örgütünde çalışan hiç kimse, onlara benim kadar kızmıyor ya da bu işi yapmaktan ötürü benim gibi utanç duymuyordu. Sanırım profesyonel suçlular kadar politika ve politikacılar hakkında olumsuz düşünen bir başka kesim daha yoktur. Profesyonellere göre bütün politikacılar acımasız ve yozlaşmıştır. Bütün politik düzenler de savunmasız fakirlere karşı güçlü zengini korur. Zamanla ben de bir bakıma bu görüşe hak vermeye başladım, çünkü neye dayanılarak böyle bir sonuca ulaşıldığını bizzat görerek öğrenmiştim. Hapis hayatı bana insan haklarının nasıl ihlal edildiğini yalandan gösterdi. Hemen her gün mahkemelerden çıkan kararlar da hukuk sistemi hakkında düşündüklerimizi kanıtlıyordu. Hangi ülkede, hangi düzende olursa olsun zengin kesim parayla adaleti satın alabiliyordu.

Diğer yandan Kadir için çalışan suçlular komünistleri ve Gnostik Hiristiyanları kendilerine hayran bırakacak bir eşitlik duygusuna sahipti. Müşterileri, derisinin rengine, dinine, ırkına ya da savunduğu politik görüşe, geçmişine bakarak yargılamazlardı. İster masum ister kötülüklerle dolu bir yaşamınız olsun her şey dönüp dolaşır tek bir soruda biterdi. *Deftere ne kadar çok ihtiyacın var?* Bu soruya verilen cevap pasaportun ne kadara satılacağını belirlerdi, çünkü ödeme gücü olan her müşteri böylece hiçbir

günah ya da kötü geçmişe sahip olmadan yeniden doğmuş gibi olurdu. Kadir'in adamlarının gözünde hiçbir müşteri diğerinden daha kötü ya da iyi değildi.

Abdül Gani defter piyasasının gayriahlaki ruhu tarafından yönlendirilerek generallere, paralı askerlere, halkın parasını çalan dolandırıcılara ve katillere bir nebze olsun eleştirel yaklaşmazdı. Bu adamlar sayesinde her sene iki milyon dolar net kazanç sağlanıyordu. Gani gelirin kimlerden, nasıl geldiği konusunda çok titiz olmasa da bunu harcama konusunda oldukça katı prensiplere ve inançlara sahipti. Zehir saçan müşterilerden kazanılan her dolar Kadirbhai'nin İranlı ve Afgan mülteciler için açtığı bir yardım programına gidiyordu. Diktatörler veya onların yaverleri tarafından satın alınan bu pasaporttan kazanılan ile Afgan ve İranlı mültecilere elli pasaport, kimlik kartı ya da seyahat belgesi satın alınıyordu. Kaderin, açgözlülük ve korku etrafına inşa etmekten hoşlandığı ruhani labirentlerden birinde, zorbaların perişan ettiği insanlar yine zorbalar tarafından kurtarılıyordu.

Krishna ve Villu pasaport işiyle ilgili bildikleri her şeyi bana öğretmişlerdi. Zamanla kendime Amerikan, Kanada, Alman, İngiliz, Hollanda pasaportları yaparak öğrendiklerimi uygulamaya başladım. Benim çıkardığım iş onlarınki kadar iyi değildi, asla da öyle olamazdı. İyi kalpazanların hepsi birer sanatçıdır. Onların sanatsal görüşleri ve yaratıcılıkları baştan yaratılan ya da üzerinde oynanan her sahte sayfaya bir gerçeklik katar. Yarattıkları her sayfa, eserlerini ortaya koyan minyatür bir boyama çalışması gibidir. Hafifçe eğrilmiş bir pulun aldığı açı ya da bir diğerinin zamanla renginin soluşu, büyük bir ustanın resmindeki bir gülün rengi, şekli, pozisyonu kadar önemlidir onlar için. Bu etki, iş ne kadar ustalıkla yapılmış olursa olsun her zaman sanatçının sezgileriyle sağlanır. Sanatçı sezgisi ise öğretilebilir bir şey değildir.

Benim yeteneğim de her yeni üretilen pasaport için yeni bir hikaye uydurma kısmında açığa çıktı. Yabancılardan aldığımız pasaportlarda, yolculuk kayıtları arasında aylar, hatta yıllar süren boşluklar olurdu. Bazıları da vize sürelerini aştığından bu sürenin pasaport tekrar kullanılmadan önce düzenlenmesi gerekirdi. Son vizenin bitiş tarihinden önce Bombay havaalanından bir çıkış damgası vurup pasaport sahibi vize süresi dolmadan ülkeden çıkmış gibi gösteriyorduk. Daha sonra her

pasaport için Vıllu’nun yaptığı giriş çıkış damgalarını kullanarak pasaport sahibi sanki bir ülkeden diğerine yolculuk etmiş gibi bir yolculuk tarihçesi oluşturuyordum. Yavaş yavaş her pasaportu güncelliyor, en sonunda da içlerine Hindistan için bir vize ekleyip Bombay havaalanında vurulan giriş damgasından vurarak işimi bitiriyordum.

Pasaportlarda aradaki zamanı giriş ve çıkışlarla doldururken her zaman dikkatli hesaplamalar yapmak gerekiyordu. Krishna ve Villu’nun büyük havayollarının uçuş tarihlerini içeren kapsamlı seyir defterleri vardı ve bunlarda Avrupa, Asya, Afrika ve Amerika’ya yapılan her uçuşun kalkış ve iniş saatleri yer alırdı. Örneğin İngiliz pasaportlarından birine pasaport sahibinin temmuzun dördünde Atina’ya indiğini belirten bir damga vurursak o gün British Airways’e ait bir uçağın Atina’ya indiğinden emin olmalıydık. Bu şekilde her pasaportun seyirlerle, çizelgelerle, hava şartlarıyla desteklenen bir tarihçesi olurken bunlar yeni sahiplerine inandırıcı bir geçmiş de kazandırırdı.

Kendi başıma ürettiğim pasaportları, ilk önce ‘çift vardiya’ diye de adlandırılan iç hatlarda test ettim. Binlerce İranlı ve Afgan mülteci, Kanada, Avustralya, Amerika gibi ülkelere sığınmak istiyordu ama bu ülkelerin hükümetleri onları kabul etmiyordu. Mülteciler bu Batılı ülkelere ayak basmayı başarırsa kendilerini siyasi sığınmacı olarak ilan edebilir ve değerlendirilmeye alınırlardı. Bu insanlar siyasi mülteci olduklarından girişimleri gittikleri ülkede çoğunlukla başarıyla sonuçlanırdı. Asıl önemli olan onları Kanada’ya, İsviçre’ye ya da istedikleri ülkeye ulaştırmaktı.

Çift vardiya bizim kullandığımız bir yöntemdi. Bombay’daki İranlıların ya da Afganların sığınmacı olarak gidecekleri ülkeler için geçerli vizeleri olması gerekiyordu. Vizeleri yasal yollardan alamıyorlardı. Sahte olanlar da, vizeler hemen konsolosluktaki kayıtlardan kontrol edildiği için işe yaramıyordu. Bu yüzden ben de sahte bir vizeyle Kanada ya da İsviçre bileti alıyordum. Bir *gora*, iyi giyimli ve Avrupalı bir yabancı olduğumdan bana üstünkörü bir bakış atılıyordu sadece. Kimse vizem sahici mi diye bakmakla uğraşmıyordu. Yardım edeceğim mülteci de iç hatlar için, mesela Bombay’dan Delhi’ye giden aynı uçaktan bilet alıyordu. Uçağa binerken bize biniş kartları veriliyordu. Ben de yeşil uluslararası biniş kartı, mültecide ise kırmızı iç hatlar biniş kartı oluyordu. Uçak havalanınca biniş

kartlarımızı değiştiriyorduk. Delhi havaalanına varınca sadece yeşil biniş kartı olan yolcuların uçakta kalmasına izin veriliyordu. Ben elimde iç hatlar kartımla Delhi'de uçaktan iniyor, mülteciyi Kanada'ya, İsviçre'ye ya da seçtiği bir başka ülkeye olan yolculuğunda yalnız bırakıyordum. Mültecimiz uçak indiğinde kendini sığınmacı olarak tanıtıyor ve böylece onaylanma süreci yürürlüğe girmiş oluyordu. Ben de Delhi'de beş yıldızlı bir otelde geceliyor ve daha sonra bu işlemi -çift vardiya- tekrar uygulamak üzere Delhi'den Bombay'a yolculuk eden başka bir mülteciyle kartları değiştirmek üzere bir bilet daha satın alıyordum.

Bu yöntem işe yarıyordu. O yıllarda yüzlerce İranlı ya da Afgan doktoru, mühendisi, mimarı, akademisyeni ve şairi bu yolla gitmek istedikleri ülkeye yollamıştık.

Çift vardiya için üç bin dolar alıyordum. Bir süreliğine ayda iki kez çift vardiya yaptım. Bombay'dan Delhi'ye, Calcutta'ya, Madras'a, oradan da geriye yaptığım üç ay süren iç hatlar yolculuklarından sonra Abdül Gani beni ilk uluslararası kuryelik işim için görevlendirdi. Zaire'ye on pasaporttan oluşan bir paket taşıyacaktım. Başkent Kinshasa'dan gelen fotoğrafları kullanan Kirishna ve Villu pasaportları mükemmel hale getirmişti. Onları plastikle kapladıktan sonra vücuduma bantladım ve kendimi Kinshasa'nın uluslararası havaalanındaki kargaşanın içine attım.

Bana verilen bu görev tehlikeliydi. O zamanlarda Zaire, Angola'da, Mozambik'te, Namibya'da, Sudan'da, Uganda'da ve Konga'da yapılan kanlı savaşlar esnasında bir nevi tarafsız bölgeydi. Burası deli olduğu apaçık bir şekilde belli olan diktatör Mobutu'nun toprağıydı ve ülkede işlenen her suçtan belli bir yüzde onun cebine inmekteydi. Mobutu aynı zamanda Batılı güçlerin gözbebeğiydi, çünkü ona satmayı önerdikleri her pahalı silahı tartışmasız satın alıyordu. Mobutu'nun bu silahları sosyal reformculara ya da birleşme taraflarına karşı yöneltebileceğiyle ilgili endişe duyuyorlarsa da bunu hiç belli etmiyorlardı. Diktatörün hapishanelerinde yüzlerce adam ve kadın işkence edilip öldürülürken bu hükümetler kendisini resmi resepsiyonlara davet ediyorlardı. Aynı hükümetler beni uluslararası polis teşkilatı, yani Interpol aracılığıyla arıyordu ve müttefiklerinin onlar adına işimi bitirmekten memnuniyet duyacağına

emindim. Tabii pasaport işi yanlış gider de kendimi diktatörün şehrinde tutuklanmış bulursam.

Yine de Kinshasa'daki çılgınlığı sevdim. Burada altından uyuşturucuya, hatta roketatara kadar her tür kaçakçılık açık açık yapılırdı. Şehir kiralık askerler, kaçaklar, suçlular, karaborsacılar ve Afrika'nın dört bir yanından gelen açıkgöz fırsatçılarla doluydu. Orada kendimi evimde gibi hissetmeme ve daha uzun kalmak istememe rağmen yetmiş iki saat içinde pasaportların teslimatını yapıp karşılığında yüz yirmi bin dolar almıştım. Para Kadirbhai'nindi ve onu teslim etmek için sabırsızlanıyordum. İlk uçakla Bombay'a dönüp Abdül Gani'yi olanlardan haberdar ettim.

Görevden on bin dolar ve saha tecrübesi kazanmış, bunun yanında Gani'nin örgütünün Afrika ayağıyla da tanışmıştım. Örgüt ve kazandığım tecrübe bu tehlikeyi göze almaya yeter gibi geliyordu bana. Para önemsizdi. Bu işi yarı fiyatına, hatta daha azına bile yapardım. Bombay'da bazen insan yaşamının bundan çok daha az ettiğini biliyordum.

Her şeyden öte, ortada tehlike vardı. Bazı insanlar için tehlike bir çeşit ilaç, hatta bir afrodizyaktır. Bir kaçak olarak her gün ve her gece yakalanma ve öldürülme korkusuyla yaşayan benim için ise tehlike başka bir şeydi. Tehlike, stres canavarını yenmeme ve uyumama yardım eden bir şeydi. Tehlikeli yerlere gidip tehlikeli işler yaptığımda yeni ve farklı bir korku bütün vücudumu kaplıyordu. Bu korku da çoğu gece beni uykusuz bırakan endişelerimden kurtulmama yardım ediyordu. Aldığım iş hallolduğunda ve yeni hissettiğim korku dinmeye başladığında tükenmiş olarak kendimi uykunun kollarına teslim ediyordum.

Tehlikeli iş konusundaki açlığımda yalnız da değildim. İş esnasında diğer kaçakçılarla, paralı askerlerle karşılaşıyor, onların heyecanla bakan gözlerinin, adrenalinin tetiklediği reflekslerinin, benimkilere ne kadar benzediğini görüyordum. Tıpkı benim gibi onlar da bir şeylerden kaçıyorlardı. Unutamadıkları ve yüzleşemedikleri bir şeylerden. Sadece gözünü karartıp risk alarak kazanılabilecek tehlikeli para peşinde olmaları, birkaç saatliğine bunu unutmalarına ve uyumalarına olanak tanıyordu.

Afrika'ya yaptığım ikinci, üçüncü ve dördüncü seyahatler de olaysız geçti. Üç değişik pasaport kullanıyor, farklı Hindistan havaalanlarından uçağa

binip iniyor, daha sonra da Bombay’a iç hatları kullanarak geri dönüyordum. Delhi ve Bombay arasındaki çift vardiyalar da devam etmekteydi. Khaled’in para tacirleri ve bazı altın satıcıları ile gerçekleştirdiğim çeşitli işler yüzünden hep yoğundum. Tüm bunlar sürekli Karla’yı düşünmeme de engel oluyordu.

Musonun sonlarına doğru gecekonduyu ziyaret ederek Kazım Ali’ye günlük inceleme turunda eşlik ettim. Kanalizasyon kanallarını kontrol edip zarar görmüş barakaların tamir edilmesini isteyen Kazım’ı izlerken gecekonduda yaşarken ona ne kadar hayran ve bağlı olduğumu hatırladım. Yeni botlarım ve siyah kot pantolonumla Kazım Ali’yi takip ederken yalınayak genç ve güçlü adamların bir zamanlar tıpkı benim yaptığım gibi elleriyle toprağı kazmalarını izledim. Gecekondunun muson yağışları bitene dek güvende olmasını sağlamak için duvarları sağlamlaştırıp tıkalı kanalizasyon borularını açıyorlardı. Onları kıskandım. Yaptıkları işin önemine olan inançlarını ve kendilerini bu işe adamalarını kıskandım. Bu kendini sorgusuz sualsiz adama halini bir zamanlar ben de yaşamıştım. Bu kirli işin ardından gecekondu sakinlerinin şükran dolu gülümsemelerine hak kazanmıştım. Fakat artık benim için bu hayat bitmişti. Tıpkı Avustralya’daki yaşantım gibi, bu hayatın bana sunduğu paha biçilemez avuntu ve fazilet de bir daha ele geçiremeyeceğim denli uzaktaydı artık.

Belki de karamsar ruh halimi sezdiğinden Kazım Ali beni Prabaker ile Johnny Cigar’ın düğünleri için ilk hazırlıkları yaptıkları açık alana yönlendirdi. Johhny ve komşularından yaklaşık bir düzine kadarı düğün törenlerinin gerçekleştirileceği *shamiana*'yı, yani büyük çadırı kurmak için uğraşıyordu. Biraz uzakta başkaları, yeni evli çiftlerin törenden sonra oturup aile dostları ve arkadaşlarından gelen hediyeleri kabul edecekleri küçük sahneyi inşa ediyordu. Johhny beni büyük bir sıcaklıkla karşıladı ve Prabaker’in kiralık takside çalıştığını, günbatımından sonra geleceğini söyledi. Daha sonra birlikte iskeleti kurulmuş yapının etrafını dolaştık ve buranın üzerini plastik bir örtüyle mi, yoksa pamuk bir örtüyle mi kaplamak gerektiğini konuştuk.

Beni çay içmeye davet eden Johnny’yle birlikte sahneyi inşa eden gruba doğru yürüdük. Eski komşum Jeetendra bu işin gözetmeniydi. Karısını kolera salgını sırasında kaybettikten sonra aylardır onu esir alan kederden

biraz olsun kurtulmuş gibi görünüyordu. Çok kuvvetli görünmüyordu -o heybetli göbeği küçük bir çıkıntı haline gelmişti- ama gözleri yeniden umutla parlamaya başlamıştı ve gülümsemesi artık zoraki değildi. Oğlu Satiş annesinin ölümünden bu yana oldukça büyümüştü. Onunla el sıkışırken Satiş'in eline yüz rupi sıkıştırdım. Satiş de sessizce bunu kabul edip hemen şortunun cebine koydu. Bana içten bir gülümsemeyle karşılık vermesine rağmen annesinin ölümü yüzünden hala yaralıydı. Gözlerinde bir boşluk vardı. Şokla gelen bir keder ve bütün soruları yutan ve hiçbir cevap vermeyen siyah bir girdaptı gözleri. Satiş işine döndü ve hindistancevizi lifinden ip olarak kestiği uzun şeritleri adamlara verip bambuları birbirine bağlamalarına yardımcı oldu. Fakat genç yüzünde duygusuz bir ifade vardı. Bu ifadeyi biliyordum. Bazen aynaya baktığımda ben de böyle bir ifadeyle karşılaşıyordum. Mutluluğumuzun masum ve güven dolu kısmı elimizden alındığında ve bunun için haklı ya da haksız yere kendimizi suçladığımızda oluşan ifadeydi bu.

"İsmimi nereden aldım biliyor musun?" diye sordu Johnny sıcak ve lezzetli gecekondu çayımızı yudumlarken.

Onun gözlerindeki neşeye uyacak şekilde gülümseyip "Hayır," diye cevapladım.

"Crawford Pazarı'nın oradaki kaldırımda doğmuşum. Annemin orada plastikten ve iki çubuktan oluşmuş küçük bir barakası varmış. Plastik plaka bir yazının altında, duvara bağlıymış. Duvarda iki posterin yırtılmış parkaları durmaktaymış. Bir taraftaki yırtık film posterinin üzerinde *Johnny* yazıyormuş. Diğer poster de kolayca tahmin edebileceğin gibi bir sigara reklamıymış ve üzerinde *Cigar* yazısı durmaktaymış."

"Annen de bundan hoşlanmış ve..." diye sözü ondan bir süreliğine devraldım.

"Bana Johnny Cigar demiş. Ailesi annemi evden kovduğu, babam olacak adam da terkettiği için annem benim o iki soyadını da almamı istememiş. Beni o kaldırımda doğururken de o kelimelere, Johnny Cigar'a baktığından bunu bir işaret olarak düşünmüş. Annem çok inatçı bir kadındı."

Jeetendra, Satiş ve diğerleri zemini yapmak için kontrplakları kaldırırken Johnny onları izledi.

Bir süre sonra “Johnny güzel bir isim,” dedim. “Bu ismi seviyorum. Hem sana iyi şans getirdi.”

Johhny önce bana gülümsedi, daha sonra gülümsemesi kahkahaya dönüştü.

“Annemin gördüğünün ishal ilacı reklamı gibi bir şey olmamasına seviniyorum açıkçası!” derken benim de içtiğim çayı üzerine püskürtmeme neden oldu.

Tekrar konuşabilecek duruma gelince “İkinizin de evlenmesi uzun zaman aldı,” dedim. “Neden bu kadar gecikti?”

“Bilirsin Kumar başarılı bir işadamı gibi gözükmek istediğinden her kızı için bir drahoma vermek istedi. Prabaker ile ben böyle şeylere gerek olmadığını söyledik. Biz drahoma falan istemiyoruz, böyle şeylerin modası geçti. Fakat Prabaker’in babası bizimle aynı fikirde değildi, köyden drahoma olarak istediği hediyelerin listesini gönderdi. Birçok şeyini yanında altın bir saat -otomatik bir Seiko- ve yeni bir de bisiklet istiyormuş. Babasına seçtiği bisikletin kendisi için çok büyük olduğunu söyledik, bacaklarının bırak yere, pedallara ulaşamayacak kadar kısa olduğunu ekledik *yaar* ama adam o bisikleti kafaya takmış. Her neyse, Kumar’ın drahomanın hepsini alıp Probaker’in babasına göndermesini bekliyoruz. Bu yüzden düğün tarihi olarak ekimin son haftası belirlendi, Diwali’den önce.”

“O hafta harika bir hafta olacak. Arkadaşım Vikram da o hafta evleniyor.”

Johnny hafifçe yüzünü asarak “Düğünümüze geliyorsun değil mi Lin?” dedi. Johhny başkalarına sonsuz bir cömertlikle iyilik yapan bir adamdı. Böyle adamlarda olduğu gibi aynı rahatlıkla iyilik isteyemez, istediklerini dile getiremezdi.

“Dünyada kaçırmam,” dedim gülerek. “Oraya zil takıp geleceğim. Gerçekten. Zilleri duyduğunuzda benim geldiğimi anlayacaksınız.”

Johnny'nin yanından ayrılırken o da Satiş ile konuşuyordu. Çocuk onu dinliyor ve bir mezar taşı gibi cansız gözlerle Johnny'ye bakıyordu. Karla'nın gecekonduda beni ziyaret ettiği gün Satiş'in bacağıma sarılışı aklıma geldi. Karla'ya nasıl da utangaç ama içten bir gülümsemeyle gülmüştü. Bu anı kalbimi delik deşik etti. Bir daha geri gidemezsin derler ve bu doğrudur ama bunun tam tersi de doğrudur. Geri gitmelisindir. Her zaman da geri gidersin ve ne kadar çabalarsan çabala hiçbir zaman geri gitmeden yapamazsın.

Kafamı dağıtma ihtiyacıyla arabaların arasından hızla geçerek motorumu R.K. Film Stüdyolarinın olduğu yere sürdüm. Bir gün önce sekiz yabancıyı kiralamış, Lisa'ya göndermiştim. Bolywood filmlerinde sadece gözükecek yabancılar bulmak benim için zor olmamıştı. Hintli ajanslara şüpheyle ve düşmanlıkla yaklaşan aynı Alman, İsveç, isviçreli veya Amerikan turistler, ben onlara teklif edince filmlerde oynama konusunda oldukça hevesli oluyorlardı. Gecekonduda yaşayıp tur rehberliği yaptığım zamanlarda her çeşit turistle karşılaşmıştım ve onların güvenlerini çabucak kazanmayı öğrenmiştim. Biraz şovmen, biraz dalkavuk, biraz da flörtçü olup bu karışıma azıcık haylazlık, biraz hava, bir tutam da kendini beğenmişlik ekleyince bu tarza kolayca sahip oluyordunuz.

Rehber olarak çalışmak aynı zamanda Coloba restoranlarından birçoğundan arkadaş edinmemi sağlamıştı. Yıllar boyunca Cafe Mondegar'da, Picadilly'de, Dipty'nin Meyve Barında, Sekizinci Edward'da, Mezban Restronanı'nda, Apsara Cafe'de, Strand Kahve Evi'nde ve diğer turist mekanlarında partiler düzenlemiş, turistlere oralarda para harcatmıştım. Bolywood filmlerinde küçük rollerde oynayacak yabancılar aradığımda da bu kafelere ve restoranlara gitmiştim. Bu mekanların sahipleri, müdürleri ve garsonları beni her zaman sıcakkanlı bir şekilde karşılardı. Genç kadınlardan ve erkeklerden oluşan bir grup gördüğümde yanlarına gidip onlara bir Bolywood filminde oynamak isteyip istemediklerini soruyordum. Restoran çalışanlarının da bana destek olmasıyla birkaç dakikada güvenlerini kazanıp turistlerle anlaşma yapıyordum. Daha sonra da Lisa Carter'ı arayıp ertesi gün için ulaşım işini ayarlamasını istiyordum.

Bu yöntem gayet güzel işliyordu. Birlikte çalışmaya başladıktan birkaç ay sonra Lisa büyük stüdyolara ve yapımcılara oyuncu bulma işini de almıştı. Bir gün önce işe aldığım turistler, ünlü R. K. Stüdyoları için yapacağımız ilk işti.

Büyük, saygın stüdyoyu görmek için sabırsızlanıyordum. Giriş kapılarına yaklaşıp uzun gri binaların oluklu üçgen çatılarını görünce moralim yerine geldi. Lisa Carter ve onun gibilerde, filmlerin büyülü dünyası saygı ile karışık bir korku hissi uyandırıyordu. Film dünyası bende korku uyandırmıyordu ama tamamen hissiz de değildim. Bir film stüdyosunun fantezi dünyasına her girişimde bir film ortaya çıkaran o büyünün bir kısım beni kalbimden yakalar ve hayatımın çoğunluğunu oluşturan o bulanık, kasvetli denizden beni çıkarırdı.

Güvenlik görevlileri beni Lisa ile Alman grubun beklediği kayıt stüdyosuna götürdü. Oraya gittiğimde çekime ara verilmişti ve Lisa genç turistlere çay ve kahve servisi yapıyordu. Turistler modern bir gece kulübü şeklinde düzenlenmiş sahnenin etrafına dizilmiş masalardan ikisinde oturuyordu. Onlarla selamlaştıktan ve biraz sohbet ettikten sonra Lisa beni bir kenara çekti.

“Nasıllar?” diye sordum ona yalnız kaldığımızda.

“Harikalar,” dedi Lisa sevinçle. “Sabırlılar, rahatlar ve sanırım iyi zaman geçiriyorlar. İyi bir çekim olacak. Son birkaç haftadır oldukça iyi, düzgün insanlar gönderiyorsun Lin. Stüdyolar gerçekten memnun. Şeey, sen ve ben... Gerçekten iyi işlere imza atabiliriz.”

“Bu işi seviyorsun öyle değil mi?”

“Kesinlikle,” dedi Lisa içime işleyen bir gülümsemeyle. Daha sonra ise yüzündeki ifade her şeyi zor yoldan, işleri şansa bırakmadan yapan insanlar gibi daha ciddi, daha kararlı bir hal aldı. Lisa çok güzeldi. Bombay ormanına düşmüş Kaliforniyalı bir sahil güzeli, kendini eroinin ölüm tuzağından ve Madam Zhou’nun boğucu zevk sarayından kurtarmış bir ponpon kızdı. Cildi pürüzsüz ve bronzdu. Gök mavisi gözleri kararlılıkla ışık saçıyordu. Uzun ve kıvırcık sarı saçları geriye doğru taranmış ve zarif bir biçimde zevkli fildişi rengi takım elbisesine uyacak şekilde toplanmıştı.

Kendimi *Lisa eroin alışkanlığını yendi*, diye düşünürken buldum. *Onu yendi. O illetten kendini kurtardı*. Birden Lisa'nın ne kadar cesur olduğunun farkına vardım. Onun orada bir yerde olduğunu biliyordunuz, cesareti bir kaplanın gözlerindeki hiddetli, tehditkar bakış kadar aşikar ve büyüleyiciydi.

"Bu işi sevdim," dedi. "İnsanları, işi, bu hayatı sevdim. Bence sen de sevmelisin."

"Ben seni seviyorum," dedim gülümseyerek.

Lisa gülerek kolunu koluma geçirdi ve sette dolaşmaya başladık.

"Filmin adı *Paanch Paapi*," dedi.

"Beş öpücük..."

"Hayır, *paapi*, *papi* değil. Kelime oyunu var burada. Paapi, hırsız anlamına geliyor ama aynı zamanda *Beş Öpücük* olarak adlandırılmaya yönelik bir esprisi var, çünkü film romantik komedi. Başroldeki kadın oyuncu Kimi Katkar. Bence harikulade biri. Dünyanın en iyi dansçısı değil ama güzel bir kız. Erkek başrol oyuncusu Chunkey Pandey. Eğer bu kadar burnu havada olmasaydı gerçekten iyi bir oyuncu olabilirdi."

"Hazır aklıma gelmişken Maurizio ile ilgili başka bir sorun yaşadınız mı?"

"Hayır, ama Ulla için endişeliyim. Bütün bir gün ve gece eve gelmedi. Geçen gece Modena'dan bir telefon geldi ve o da aceleyle dışarı çıktı. Haftalardan beri Modena ilk kez arıyordu. Ulla'dan o zamandan beri haber alamadım, üstelik arayacağına söz de vermişti."

Elimi önce alnımın, daha sonra dağınık saçlarımın arasında gezdirdim.

"Ulla ne yaptığını biliyor," dedim homurdanarak. "O ne senin ne de benim sorumluluğumda. Ona yardım ettim, çünkü benden yardım istedi, Çünkü onu severim. Ama bu Ulla-Modena-Maurizio üçgeninden sıkılmaya başlıyorum. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Modena ona parayla ilgili bir şey söyledi mi?"

“Bilmiyorum. Belki.”

“Şey, para da kayıp, Modena da. Sokaktaki çocukların söylediğine göre Maurizio, Modena’yı her yerde arıyormuş. Onu bulana kadar pes etmeyecektir. Ulla da güvende sayılmaz. Altmış bin dolar... Belki fazla değil ama daha azı için bile insanlar öldürüldü. Eğer para Modena’daysa, Maurizio onun peşindeyken Ulla’dan uzak dursa iyi eder.”

“Evet, biliyorum.”

Lisa’nın gözleri birdenbire parladı ve endişeli bir hal aldı.

Daha yumuşak bir tonda “Ulla için endişelenmiyorum,” dedim. “Ben senin için endişeleniyorum. Eğer Modena buralardaysa bir süreliğine Abdullah'ın ya da benim yanımdan ayrılmasan iyi edersin.”

Lisa bir şey söylemek istermiş de söyleyemezmiş gibi dudaklarını sıkarak bana baktı.

Ulla’nın hayatının soğuk ve karanlık girdabından çıkmamızı sağlamak için konuyu değiştirerek “Bana sahneyi anlat,” dedim. “Filmde neler oluyor?”

“Burası bir gece kulübü, yani en azından gece kulübünün film versiyonu. Kahramanımız, zengin bir politikacının mücevherini çalar. Ya da onun gibi bir şey işte. Daha sonra kaçarken saklanmak için buraya gelir. Kimi’yi dans ederken görünce de ona aşık olur. Polisler geldiğinde mücevheri Kimi’nin peruğuna saklar. Filmin geri kalan kısmında kahramanımız mücevheri almak için Kimi’ye yaklaşmaya çalışıyor.”

Lisa duraklayarak yüzümü inceledi ve gözlerimdeki ifadeye bir anlam vermeye çalıştı.

“Bu... Sanırım aptalca olduğunu düşünüyorsun.”

“Hayır, öyle düşünmüyorum,” dedim gülerek. “Bunu sevdim. Bütün bunları sevdim. Gerçek hayatta adam kızı dövüp mücevheri almakla yetinirdi. Belki de kızı öldürürdü. Ben Bollywood’un hikayesini daha çok sevdim.”

“Ben de,” dedi Lisa da gülerek. “Buna bayılıyorum hatta. Boyalı bir branda bezi ile odun parçalarını bir araya getirip adeta hayalleri gerçekleştiriyorlar. Bunun kulağa ucuz geldiğini biliyorum ama bence gerçekten böyle. Bu dünyayı seviyorum ve diğer dünyaya geri dönmek istemiyorum Lin.”

“Hey, Lin!” diye seslendi arkamdan biri. Bu yapımcılardan biri olan Chandra Mehta’ydı. “Bir dakikan var mı?”

Lisa’yı Alman turistlerle yalnız bırakarak Chandra Mehta ile birlikte parlak ışıklardan oluşan bir ağacı destekleyen metal bir iskelenin altında durdum. Chandra bir beysbol şapkasını kafasına ters giymiş, bu yüzden dolgun suratı daha da şişkin gözükmüştü. Taşlanmış mavi Levis’ı heybetli göbeğinin altından düğmelenmişti. Üzerine de uzun bir tunik gömlek vardı. Kapalı setin nemli ortamında terlemişti.

“Hey, dostum. Nasıl gidiyor? Ben de seninle görüşmek istiyordum *yaar*.” Chandra’nın sesi gizli bir şey söyleyecek olmanın telaşıyla boğuktu. “Dışarı çıkıp biraz hava alalım. Burada her tarafımdan terler akıyor *yaar*.”

Metal çatılı binalar arasından yürürken önümüzden kostümleri içinde aktörler, yanlarında alet edevat taşıyan adamlarla birlikte geçtiler. Bir yerde de egzotik, tüylü kostümler giymiş dokuz dansçı kızla karşılaştık. Kızlar yanımızdan geçince başımı arkaya çevirdim ve onları biraz daha görebileyim diye bir süre geri geri yürüdüm. Chandra Mehta kızlara bir kez bile bakmadı.

Chandra yürürken dirseğime dokunarak “Dinle Lin, seninle konuşmak istediğim şey...” diye söze başladı. “Amerika ile çok iş yapan bir iş arkadaşım var. Demek istediğim arkadaşım rupilerini dolara çevirme konusunda bir sıkıntı yaşıyor *yaar*. Küçük bir kuşun söylediğine göre para sıkıntısı olunca senin yardımın dokunabilirmiş.”

“Sanırım bu para sıkıntısı dolar akışında, değil mi?”

“Evet,” dedi Chandra gülerek. “Arkadaşımın yaşadığı sorunu anlamana sevindim.”

“Peki, ne kadara ihtiyacı var?”

“Sanırım on bin dolar onun için işleri oldukça kolaylaştıracaktır.”

Chandra’ya, Khaled Ansari’nin Amerikan Doları için olan geçerli kurunu söyledim, o da şartları kabul etti. Onunla ertesi günü sette buluşmak için sözleştik. Chandra, dolarlardan daha fazla deste oluşturacak olan rupileri, motosikletime koyabileyim diye yumuşak bir sırt çantasında getirecekti . Anlaşmamızın şerefine el sıkıştık. Temsil ettiğim ama ismi asla Mehta ile benim aramda telaffuz edilmeyecek adamın, Lord Abdül Kadir Han’ın adına el sıkışırken Chandra’nın elini sıkıca kavradım. Adamın canını hafifçe acıttım. Bu hareketim, canayakın gülümsememe rağmen bakışlarımın sertliğini iyice vurguladı.

El sıkışmamızın etkisi gözlerine yansırken ona “Eğer yüzüne gözüne bulaştıracaksan bu işe hiç girme Chandra,” dedim. “Kimse kendiyle oynanmasından hoşlanmaz, hele benim arkadaşlarım hiç hoşlanmaz.”

“Ah, elbette böyle bir şey olamayacak *baba!*” dedi Chandra korkusunu gizleyemeyerek. “Sorun yok. *Koi baht nahi!* Endişelenme! Bana... Yani arkadaşıma yardım ettiğiniz için müteşekkirim *yaar*.”

Tekrar kayıt stüdyosuna yürüdük ve Lisa’yı içeride Mehta’nın yapımcı arkadaşı Cliff de Souza ile dururken gördüm.

Cliff beni karşılayıp gece kulübü setindeki masalara doğru sürükleyerek “Hey dostum! Sen işimize yararsın!” dedi. Lisa’ya baktım ama o da ellerini *kendi başının paresine bak* dercesine havaya kaldırmıştı.

“Neler oluyor Cliff?”

“Bir adama daha ihtiyacımız var *yaar*. Şu iki güzel hanımefendinin arasında oturacak bir *gora* lazım.”

Cliff’i incitmeden kolumu ondan kurtarmaya çalışarak “Yok olmaz, ihtiyacınız yok,” diye itiraz ettim. Derken kendimi masamn yanında buldum. İki Alman kız ayağa kalktı ve aralarındaki koltuğa oturmam için

beni kolumdan aşağı çekti. “Bunu yapamam! Ben oynayamam! Ben kameralardan korkarım! Bunu yapmayacağım!”

Kızlardan biri “*Na, komm’ schon! Hör’ auf!*” dedi. “Dün bize bunun ne kadar kolay olduğunu söyleyen sen değil miydin, *na?*”

Kızlar oldukça çekiciydi. Bu grubu özellikle seçmiştim, çünkü hepsi sağlıklı ve çekici kadın ve erkeklerden oluşuyordu. Gülümsemelerine bakınca onlara katılmamak için kendimi zor tutuyordum. Ülkemdeki en çok aranan adamlardan biriyken on ya da daha fazla ülkeden üç yüz milyon insanın izleyeceği bir filmde rol almanın ne anlama geleceğini düşündüm. Bu aptalca ve tehlikeli bir işti.”

“Tanrım, neden olmasın,” dedim omuz silkerek.

Cliff ve set çalışanları, oyuncular sette yerlerini alırken geri çekildi. Filmin yıldızı, Chunkey Pundey yakışıklı, atletik genç bir Bombaylıydı. Hintli arkadaşlarımla izlediğim birkaç filmde daha onu görmüştüm ama onun televizyonda göründüğünden daha karizmatik ve yakışıklı oluşuna şaşırmıştım. Chunkey saçını tararken bir makyöz ona ayna tuttu. Adamın saçını tararken harcadığı dikkat, bir doktorun karışık ve ciddi bir ameliyattaykenki haline benziyordu.

Alman kızlardan biri “Filmin en iyi kısmını kaçırdın,” diye fısıldadı. “Bu adamın dans hareketlerini öğrenmesi epey zaman aldı. İşi batırdığı her sefer de elinde *spiegel*... Ayna olan küçük adam ortaya çıktı ve bizimki tekrar saçını taramaya başladı. Eğer adamın sahneyi her batırışını ve küçük adam aynayı tutarken saçını tarayışını filme alsalardı ortaya esaslı bir komedi filmi çıkardı.”

Filmin yönetmeni kamerasının yanında durdu ve bir gözüyle kameranın lensinden bakarak ışıkçılara son talimatlarını verdi. Yönetmenin bir işaretiyle asistanı herkesin susmasını söyledi.

“*Cue sound!*” dedi yönetmen. *Ve kayıt!*

Stadyum hoparlörlerinden çıkan müzik sesi sete yayıldı. Bir Hint filmi müziğini o ana dek hiç böylesine yüksek sesle dinlememiştim ve buna

gerçekten bayılmıştım. Filmin yıldızlarından Kimi Katkar'ın da dahil olduğu dansçılar sahnede dans etmeye başladı. Sette figüranların arasında masadan masaya dolaşan Kimi bu sırada sürekli olarak dans edip beden dilini kullandı. Kahramanımız da bu dansa katılıp daha sonra polisler sahneye girince masanın altına saklandı. Bütün bu sahneler toplamda beş dakikayı geçmiyordu fakat provalar bütün bir sabahı, çekimler de öğleden sonranın neredeyse tamamını kapladı. Şov dünyasındaki ilk tecrübem, Kimi sandalyemin arkasında baştan çıkarıcı bir edayla durduğunda kameranın iki defa çok kısa süreyle ağzımda koca bir gülümsemeyle beni göstermesiydi.

Turistleri kaldıkları yere iki taksiyle geri gönderdikten sonra Lisa ile birlikte Bullet'ıma atlayıp şehre döndük. Ilık bir akşamüstüydü ve Lisa da saçını açarak ceketini üzerinden çıkarmıştı. Kollarını belime dolamış, çenesiyle de omzuma yaslanıyordu. İyi bir yolcuydu, size sınırsız bir güven duyuyor, kendini rahat bırakıp sürücünün hareketlerine uyuyordu. İnce beyaz gömleğimden bana yasladığı göğüslerini hissedebiliyordum. Gömleğim açıktı ve Lisa elleriyle çıplak tenime tutunuyordu. Motosiklete binerken hiçbir zaman kask takmazdım. Motosikletin arkasında yolcular için tuttuğum bir kask vardı ama Lisa da takmamayı tercih etti. Arada sırada trafik akışında ya da dönerken durduğumuzda bir rüzgarla uzun, kıvırcık, sarı saçları omzuma geliyor oradan da ağzıma giriyordu. Mineçiçeği kokusu dudaklarımdaydı. Lisa bacaklarıyla hafifçe bana tutunurken bir yandan da sanki bana bir vaatte bulunuyor ya da gözdağı veriyor gibiydi. O gece Karla'nın evindeyken bende elimin altında ayışığı varmış gibi bir his uyandıran cildini, kalçalarını anımsadım. Tam o anda Lisa sanki düşüncelerimi okuyormuşçasına trafik ışıklarında durduğumuzda konuşmaya başladı.

"Çocuk nasıl?"

"Çocuk mu?"

"O gece Karla'nın evindeyken yanında getirdiğin çocuk, hatırladın mı?"

"Gayet iyi. Onu geçen hafta amcasının evinde gördüm. Artık pek de çocuk sayılmaz. Çok hızlı büyüyor. Özel okula gidiyor. Okulu pek sevmiyor ama idare ediyor."

“Onu özlüyor musun?”

Trafik ışığı değişince motoru gazladım ve gürültüyle yol kesişimine doğru ilerledim. Lisa’nın sorusunu cevaplamadım. O iyi bir çocuktu. Kızımı da özlüyordum. Annemi, ailemi ve arkadaşlarımı özlüyordum ve ümitsizlik içinde yaşadığım o yıllarda bir daha hiçbirini göremeyeceğime emindim. Sevdiğim insanları özlemek benim için bir nevi yasta olmaktı ve onların ölmediğini bildiğimden yaşadıklarım çok daha ağırdı. Kalbim bazen boş mezarlarla dolu bir mezarlığı anımsatıyordu. Her gece dairemde yalnız kaldığımda yasım ve özlemim beni neredeyse boğuyordu. Tuvalet masasının üzerinde destelerce para, beni dünyada istediğim her yere götürebilecek bir sürü sahte pasaport vardı ama gidecek hiçbir yer yoktu. Sevdiğim ve sonsuza kadar kaybettiğim insanlar olmadan her yer kişilikliz, anlamsız ve sevgisizdi.

Bir kaçaktım. Ortadan kaybolmuş biriydim. Aslında yok olan bendim ama aklımca kaybolanlar onlar oluyordu. Sürgün hayatımda, bir zamanlar bildiğim yaşam tamamıyla kayıptı. Kaçaklar koşar ve kendilerine karşı gelmeye çalışarak geçmişi ve nereden geldiklerini, kim olduklarını, sevenlerini unutmaya çabalar. Hayatta kalmaya çalışarak nafile uğraşır ama aslında kendi sonlarına doğru koşarlar. Geçmişi reddedebiliriz fakat onun işkencesinden kaçamayız, çünkü geçmiş kim olduğumuz gerçeğiyle birlikte bizi ölünceye kadar adım adım takip eden bir gölgedir.

Sonlanmak üzere olan akşamın pembe, mor renk paletinin yerine, etrafımızı mavi-siyah bir gece sarmaya başlamıştı. Denizden esen rüzgarla ışık tünellerine yol aldık. Günbatımının bornozu şehrin omuzlarından aşağı kaydı. Lisa’nın elleri sert derimi kabarıp dalgalanan deniz gibi okşadı. O an birlikte motosikletle ilerlerken Lisa ile bir bütündük. Bir arzu, uzlaşmayla verilen bir söz, tehlikeyi ve zevki tadan bir ağız. Ve bir şey, ya aşk ya da korku, beni seçim yapmaya zorlayarak kulağıma fısıldadı. *Ancak bu kudar genç ve özgür olabilirsin.*

“Gitsem iyi olacak.”

“Bir kahve falan içmek istemez misin?” dedi Lisa, bir eli dairesinin giriş kapısındaydı.

“Gitsem iyi olur.”

“Kavita ona anlattığın şu gecekondudaki kızlarla ilgili hikaye konusunda oldukça heyecanlı. Ölümden dönen kızlar. Hep bunu konuşuyor. Kızlara *Mavi Kız Kardeşler* diyor. Neden böyle diyor bilmiyorum ama havalı bir isim doğrusu.”

Lisa benimle sohbet edip gitmemi engellemeye çalışıyordu. Bir gökyüzü gibi olan gözlerine baktım.

“Gitsem iyi olacak.”

İki saat sonra hala uyanık bir halde, Lisa’nın verdiği iyi geceler öpücüğünü dudaklarımda hissederken telefonun çalmasına şaşırmadım.

Telefona cevap verdiğimde “Hemen buraya gelebilir misin?” dedi. Sessiz kalarak *evet* anlamına gelebilecek bir *hayır* nasıl derim diye düşündüm bir süre.

“Abdullah’ı arıyorum ama telefona bakmıyor,” diye devam etti Lisa. O esnada korku dolu, titrek sesini farkettim.

“Ne var? Ne oldu?”

“Bir sorunumuz var... Bir şey oldu...”

“Maurizio mu? İyi misin?”

“O öldü,” dedi Lisa kekeleyerek. “Onu öldürdüm.”

“Orada kimse var mı?”

Lisa boş bir ifadeyle “Kimse mi?” diye yineledi.

“Dairede başka kimse var mı?”

“Hayır. Yani, Ulla burada. O da burada, yerde.”

“Dinle!” diye bağırdım. “Kapıyı kilitle ve kimseyi içeri alma.”

“Kapı kırıldı,” dedi Lisa. Sesi iyice cılızlaşmıştı. “Maurizio içeri girerken kilidi kırdı.”

“Pekala, kapıya sandalye gibi bir şey yasla. Ben oraya gelene kadar da kimseye açma.”

“Ulla perişan. O... Çok kötü durumda.”

“Her şey yoluna girecek, sen kapıyı kapa. Kimseyi arama, kimseyle konuşma ve kimseyi içeri alma. Bol sütlü, şekerli... Dört kaşık şekerli iki kahve yap ve Ulla ile oturup için. Eğer ihtiyacı olursa Ulla’ya sert bir şeyler de içir. Ben yola çıkıyorum. On dakika içinde orada olurum. Dayan ve sakin ol.”

Kalabalık caddeleri kesip motosikleti son sürat kullanırken ne korku ne dehşet ne de heyecan hissediyordum. Bir motosikleti kırmızıçizgide sürmek her vites değiştirişte gaz pedalına o kadar fazla asılmaktır ki takometredeki ibre en yüksek devire gidip gelir. Biz de, Karla, Didier, Abdullah, Lisa, Maurizio ve ben de böyle yapıyor, hayatlarımızı kırmızıçizgide yaşıyor, ibreyi kırmızı bölgede tutuyorduk.

Kinshasa’da Hollandalı bir paralı asker bir keresinde kendinden nefret etmediği tek anın aldığı risk kendisine hiçbir şey düşündürmeyecek ya da hissettirmeyecek denli büyük olduğu zaman olduğunu söylemişti. Bunu bana söylememesini dilerdim, çünkü ne demek istediğini tam anlamıyla biliyordum. O gece uçarak motosikletimi kullanırken kalbim sakindi, neredeyse huzura ermiş gibiydim.

YİRMİ SEKİZİNCİ BÖLÜM

İlk bıçak dövüşümde ölümcül mücadeleye girecek iki çeşit insan olduğunu öğrendim. Yaşamak için öldürenler ve öldürmek için yaşayanlar. Öldürmeyi sevenler kavgaya büyük bir hiddet ve coşkuyla girebilir ama yaşamak için savaşan ve hayatta kalmak için öldüren kadın ya da erkek bu kavgadan genellikle galip çıkan taraf olur. Eğer öldürmeyi seven taraf kavgayı kaybetmeye başlarsa dövüşme nedeni de zayıflamaya başlar. Eğer hayatta kalmaya çalışan taraf kaybetmeye başlarsa dövüşme nedeni her zamankinden de güçlü olmaya başlar. Öldürücü silahlarla yapılan mücadeleler, sıradan yumruk yumruğa dövüşlerin aksine kan akmaya başlayınca nedenleri bir kenara bırakır. Basit olan gerçek şudur ki bir hayatı kurtarmak için mücadele etmek bir hayatı sona erdirmek için dövüşmekten çok daha iyi ve sağlam bir nedendir.

İlk bıçak dövüşüm hapishanede olmuştu. Bütün hapishane dövüşleri gibi basit bir nedenden başlayıp vahşice son bulmuştu. Rakibim birçok dövüşten sağ salim çıkmış zinde, güçlü bir adamdı. Bir kabadayıydı ve para ile tütün için kendinden zayıf adamları soyardı. Birçok mahkumda korku uyandırır ve akılsızca bu korkuyu saygıyla karıştırırdı. Ben ise adama saygı duymuyordum. Kabadayılardan korkaklıkları ve zalimlikleri yüzünden iğrenirim. Zayıf adamlardan beslenenler gerçekten güçlü adamlar değildir. Esaslı adamlar kabadayılardan nefret eder.

Ben de yeterince esaslıydım. Ayakta kalması zor, işçi sınıfının yaşadığı bir mahallede büyümüş, bütün hayatım boyunca kavga etmiştim. O zamanlar bunu hapishanedeki kimse bilmiyordu, çünkü sabıkalı değildim. İlk defa suç işleyen biri olarak hapishaneye girmiştim ve dahası bir entelektüel gibi davranıp konuşuyordum. Bazı mahkumlar buna saygı duyarken bazıları da dalga geçiyordu ama hiçbiri bu halimden korkmuyordu. Yine de aldığım

ağır hapis cezası, silahlı soygundan tam yirmi yıllık ağır ceza, birçoğunu duraksatıyordu. Ben sürpriz attım. Hiç kimse gerçek bir sınava nasıl karşılık vereceğimi kestiremiyordu ama birkaçı bunu merak ediyordu.

Sınav zamanı parlayan çelik, kırılan dişler, çılgın bir köpeğin koskocaman açılmış, dönüp duran gözlerini andıran gözler eşliğinde yaşandı. Rakibim bana hapishanenin çamaşır odasında saldırdı. Burası gözetleme kuleleri arasında devriye gezen gardiyanların izlemediği tek yerdi. Başıma gelen hapishane jargonunda *vurup kaçmak* olarak adlandırılan sürpriz bir saldırıydı. Adamda, hücresindeki taş zeminde bilenerek keskinleştirilmiş çelik bir yemek bıçağı vardı. Bıçağın ucu bir adamın boğazını kesecek yada onu tıraş edecek denli keskindi. Ben ise hapse girmeden öncesine kadar hayatımda ne bir bıçak kullanmış ne de yanımda taşımıştım. Fakat her gün birilerinin saldırıya uğrayıp bıçaklandığı bu yerde, orada uzun süredir kalmakta olan adamların tavsiyelerine dinlemiştim. Bana birçok kere *Bir silaha sahip olup ona ihtiyaç duymamak, ihtiyaç duyup da sahip olmamaktan iyidir,* demişlerdi. Bıçağın bir parmak kalınlığında ve bir elden biraz daha uzun, ucu sivrileştirilmiş bir demirdi. Bıçağın kabzasını bantla yapmış ve elime sığacak uzunlukta olmasına dikkat etmiştim. Kavga başladığında rakibim üzerimde silah olduğunu bilmiyordu ama ikimiz de bunun ölümcül bir dövüş olacağının farkındaydık. Adam beni öldürmek istiyordu Ben de kurtulmak için onu öldürmek zorunda olduğumu biliyordum.

Saldırganım iki hata yapmıştı. Hatalarından biri saldırıdan sonra geri çekilmesiydi. Sürpriz atağında bıçağıyla beni iki yerimden, göğsümden ve kolumdan yaralamıştı. İşi bitirmek için üzerime gelmeliydi ama o bunun yerine geri adım attı ve elindeki bıçağı küçük daireler çizerek döndürmeye başladı. Belki de benim teslim olmamı bekliyordu, çünkü rakiplerinin çoğu hem ondan hem de akan kendi kanlarından korktuklarından hemen pes ederdi. Bir ihtimalle de adam kazanacağından öyle emindi ki birini öldürmenin keyfini çıkarmak için benimle oynuyordu. Sebep ne olursa olsun geri adım atışıyla birlikte ele geçirdiği avantajı ve dövüşü kaybetti. Böyle yaparak bana gömleğimin içindeki bıçağı çıkarmam ve kendimi toparlamam için zaman verdi. Onun gözlerindeki şaşkınlığı gördüm ve karşı atak yapmak için bunun doğru zaman olduğuna karar verdim.

Adamın ikinci hatası da bıçağı sanki bir eskrim müsabakasındaymışçasına bir kılıç gibi tutmasıydı. Bıçağın bir silah gibi onun yerine bütün işi yapmasını bekleyen bir adam yanlış yapar, çünkü bıçak bir tabancanın yerine geçmez ve dövüşü yöneten bıçak değil onu tutan kişidir. Bıçak sadece ona olaya son noktayı koymasında yardımcı olur. Kazanmak için bıçağı avcunuzun içine alıp ucu aşağı bakacak şekilde tutmanız gerekir, böylece aynı anda bıçak olan elinizle yumruk da atabilirsiniz. Böyle bir tutuş size maksimum güç verir ve yumruğunuz da ekstra gücünüz olur.

Adam eğilerek bir o yana bir diğer yana hareket etmeye başladı, bu esnada kollarını da açmıştı. Rakibim sağ elini kullanıyordu. Ben de boks duruşu aldım ve bıçağı sağ avcuma yerleştirdim. Sağ ayağımı ileri atıp dengemi korumak için sol ayağımı da sürüklerken onunla kapışmaya başladım. Saldırgan bıçağı bana doğru iki defa salladıktan sonra üzerime atıldı. Hemen yana doğru manevra yaptım ve adama güçlü bir yumruk dizisiyle karşılık verdim. Savurduğum yumruklardan biri şans eseri iyi yere isabet etmişti. Adamın burnu kırılmış, gözleri yaşarıp görüşünü engellemeye başlamıştı. Tekrar saldırmaya çalışınca sol elimle bileğine yapıştım ve onu göğsünden bıçakladım. Kalbine ya da ciğerine hedef almaya çalışmıştım ama bıçak ikisine de gelmedi. Yine de köprücük kemiğinin altına isabet ettirdim ve bıçağın derisinin altına saplanışını hissettim. Bıçak tam kürek kemiğinin oradan, sırtından dışarı çıktı.

Rakibim çamaşır makinesi ile kurutucunun arasındaki duvara sıkışmıştı. Elimdekiyle onu yerinde tutmaya çalışırken sol elimle bıçağı tuttuğu elini kavradım. Yüzünü ve boynunu ısırmaya çalışıyordum ama adam başını o kadar hızlı hareket ettirip duruyorduki sık sık kafa yiyordum. İkimiz de kendimizi onun son bir çabasıyla yerde bulmadan önce, birden fazla sefer kafa kafaya geldik. Düşerken bıçağını düşürmüştü ama elimdeki demir çubuk da göğsünden çıkmıştı. Adam çamaşırhanenin kapısına doğru sürüklenerek ilerlemeye başladı. Kaçmaya mı çalışıyordu, yoksa kendisine yardımı dokunacak bir şey mi arıyordu anlayamadım. Fakat işi şansa bırakmadım. Yerde kafam ayaklarıyla aynı hizadaydı, uzandım ve pantolonunun kemerini tuttum. Kemeri bir manivela gibi kullanarak onu kalçasından art arda bıçakladım. Birden fazla kere kemiğe değdiğimi hissettim. Daha sonra kemeri bırakarak sol elimle diğer bıçağa uzanmaya çalıştım. Böylece onu o bıçakla da bıçaklayabilecektim.

Adam çığlık atmadı, hakkında bu kadarını söyleyebilirim. Durmam için bağırdı, pes ettiğini bağırarak söyledi. *Pes ediyorum! Pes ediyorum!* Ama çığlık atmadı. Ben de durdum ve onun yaşamasına izin verdim. Ayağa kalktım, o da yeniden çamaşırhanenin kapısına doğru sürünmeye devam etti. Ayağımla ensesine basarak onu durdurdum. Onu durdurmam gerekiyordu, çünkü eğer ben oradayken odadan çıkarsa ve gardiyanlar da onu görürse cezalandırma ünitesine altı aydan fazla kapatılabilirdim.

Rakibim yerde yatıp inlerken kanlı giysilerimi çıkardım ve temizleriyle deriştirdim. Hapishaneyi temizleyen mahkumlardan biri çamaşırhanenin dışında duruyor ve bize bakıp kapı eşiğinden gördüklerinden eğlenmişçesine sırıtıyordu. Lekeli kıyafetlerimi ona verdim ve o da kanlı giysileri temizlik kovasının içinde götürüp ocakta yaktı. Çamaşırhaneden çıkarken elimdeki bıçakları başka bir adama verdim, o da silahları hapishanenin bahçesine gömdü. Olay yerinden uzaklaşınca beni öldürmeye çalışan adam sendeleyerek hapishane müdürünün odasına gitti ve orada bayıldı. Hemen hastaneye götürüldü ve ondan sonra onu bir daha ne gördüm ne de ondan bir haber aldım. Hakkını vermeliyim. Kabadayı eşkıyanın tekiydi ve beni sebepsiz yere öldürmeye çalışmıştı ama ispiyoncu değildi.

Hücremde yalnız kalınca yaralarımı inceledim. Koluma aldığım bıçak darbesiyle bir damarım kesilmişti. Bunu hastanedeki sağlık görevlisine gösteremezdim, çünkü o zaman kavgayla ilgim olduğu anlaşılırdı. İyileşeceğini ummakla yetinmem gerekiyordu. Sol omzumdan göğsümün ortasına kadar derin bir kesiğim daha vardı. Yara temizdi ve kanıyordu. Metal bir kapta iki paket sigara kağıdını yaktım ve bunun külünü yaralarıma sürdüm. Bu oldukça acı verici bir işlemdi ama hemen kanamayı durdurmuş, yaralarımı kapamıştı.

Kavgayla ilgili kimseyle konuşmamıştım ama hemen hemen herkes bunu öğrenmişti ve hepsi de sınavı geçtiğimi biliyordu. Göğsümdeki yara izi, mahkumların her gün hapishane duşunda gördükleri iz, onlara kavga konusundaki azmimi hatırlatıyordu. Bu yara, sanki bir deniz yılanının parlak ama uyarı sinyali veren rengini andırıyordu. O yara yıllar sonra bugün bile yerinde durur ve hala bir çeşit uyarıdır. Ona dokunur, hayatı için

yalvaran o adamı, gözlerinin korku dolu bakışını, kaderin aynasını ve o kavgada dönüştüğüm nefret edilesi insanı hatırlarım.

İlk bıçak dövüşüm, son dövüşüm değildi. Maurizio Belcane'in ölü bedenine bakarken bıçaklama ve bıçaklanma ile ilgili anılarım aklıma geldi. Maurizio dizlerinin üzerine çökmüş gibiydi, vücudunun üst kısmı kanepenin köşesine yaslı, ayakları yerdeydi. Hafifçe kıvrılmış sağ kolunun yanında çok sivri bir hançer vardı. Siyah kabzalı bir bıçak da omurgasının biraz solunda, kürek kemiğinin hemen altında sırtına saplıydı. O bıçağı daha önce Lisa'nın elinde, Maurizio davet edilmeden buraya geldiğinde görmüştüm. Bu aslında o zaman öğrenmesi gereken bir dersti. Elbette hiçbir zaman ders almayız. Karla bir keresinde *Eğer öğreneceğimiz her şeyi bir defada öğrenseydik o zaman sevgiye hiç ihtiyaç duymazdık*, demişti. Maurizio sonunda öğrenmesi gereken dersi ağır bir şekilde, kendi kanı içinde yüzerek öğrenmişti. Didier ona *Tam anlamıyla olgun bir erkek,* derdi. Bir keresinde Didier'i olgun davranmadığı için azarlarken Didier de bana olgunlaşmamış olmaktan ötürü gururlu ve mutlu olduğunu belirtmişti. *Tamamıyla olgun kadın ve erkeklerin yaşayacak takribi iki saniyeleri kalmıştır,* demişti.

Bu düşünceler zihnimde dolaşıp durdu. Buna neden olansa bıçaklanma ve birini bıçaklamayla ilgili hatıralarımdı. Her bıçaklanışımda yaşadıklarım gayet canlı bir şekilde gözümün önüne geliyordu. Bıçakların beni kesişini, vücudumdan içeri girişlerini anımsıyordum. İçimdeki çeliği hala hissediyordum ve bu his bir yanma hissine, nefrete benziyordu. Sanki bütün dünyadaki en şeytani düşünceydi bu. Kafamı sallayıp derin bir nefes aldıktan sonra tekrar Maurizio'nun bedenine baktım.

Bıçak bir ciğeri delmiş ve kalbe saplanmış olabilirdi. Ne şekilde olursa olsun yaranın onu çabucak öldürdüğü belliydi. Vücudu kanepenin üzerine yığılmış, orada çakılı kalmıştı. Maurizio'nun kalın, siyah saçlarını tutarak kafasını kaldırdım. Cansız gözleri yarı aralıktı ve yüzünde dişlerini görünür kılan bir tebessüm vardı. Ortalık şaşırtıcı derecede az kan olmuştu. Kanepe kanın çoğunu emmişti belli ki. Kendi kendime *Kanepeden kurtulmalıyız,* diye düşündüm. Halı fazla kirlenmemişti ve kolaylıkla temizlenebilirdi. Oda da az hasar görmüştü. Sehpanın bir ayağı kırılmıştı ve ön kapının

kilitleri çarpık bir şekilde kapıdan aşağı sarkıyordu. Etrafı şöyle bir inceledikten sonra dikkatimi kızlara verdim.

Ulla'nın yüzünde elmacık kemiğinden neredeyse çenesine dek uzanan bir kesik olduğunu gördüm. Hemen yarayı temizledim ve bantladım. Kesik derin değildi ve çabucak iyileşecekti ama iz bırakacağından hiç şüphem yoktu. Şans eseri bıçak yüzünün doğal kıvrımlarını takip ederek aşağı inmiş, yüzünün şeklini biraz daha ortaya koymuştu. Ulla'nın güzelliği bıçak yarasıyla biraz hasar alsa da tamamen mahvolmamıştı. Ne var ki yaşamakta olduğu dinmek bilmeyen korku gözlerini olağan dışı bir şekilde açmasına neden oluyordu. Yanındaki kanepenin kol kısmının üzerinde bir örtü vardı. Onu Ulla'nın omuzlarına örttüm. Lisa da, Ulla'ya bir fincan sıcak çay verdi. Maurizio'nun bedenini bir battaniyeyle örterken Ulla titredi. Yüzünü acıyla buruşturdu ve ilk kez ağlamaya başladı.

Lisa soğukkanlıydı. Üzerinde bir süveter ve kot pantolon vardı ve bunu böylesine sıcak, rüzgarsız ve nemli bir gecede ancak Bombay'ın yerlisi olan biri giyebilirdi. Gözünde ve yanağında yediği darbelerin izleri görünüyordu. Ulla ağlamayı kesince odanın bir köşesine doğru yürüyüp bizi duymasın diye kapının yanında durduk. Lisa bir sigara aldı, kibritimle sigarasını yakmak için kafasını eğdi ve derin bir nefes aldı. Daireye girdiğimden beri ilk defa gözlerimin içine baktı.

"Geldiğine sevindim. Burada olduğun için mutluyum. Elimde değildi. Bunu yapmak zorundaydım. O..."

"Kes şunu Lisa!" dedim. Sert bir karşılık vermiştim ama sesim yumuşaktı. "Onu sen bıçaklamadın. Ulla bıçakladı. Bunu gözlerinden okuyabiliyorum. Bu bakışı bilirim. Ulla halen düşüncelerinde Maurizio'yu bıçaklıyor, aklı hala orada. Bir süre de gözlerinde o ifadeyle dolaşacak. Onu korumaya çalıştığını biliyorum fakat bana yalan söyleyerek ona yardımcı olamazsın."

Lisa gülümsedi. Böylesi şartlar altında oldukça güzel bir gülümsemeydi bu. Yanımızda kalbine saplı bir bıçakla ölü bir adam durmasaydı bu gülümsemeyi karşı konulmaz bulurdum.

"Ne oldu?"

“Onun incinmesini istemiyorum hepsi bu,” dedi Lisa sakin bir sesle, Gülümsemesi kaybolmuştu.

“Ben de istemiyorum. Ne oldu?”

“Maurizio içeri daldı ve Ulla’nın yüzünü bıçakla kesti. Aklını kaçırmıştı, sanırım bir şeyler almıştı. Maurizio ona bağırıyor, Ulla da cevap veremiyordu. Maurizio’dan daha deli bir hali vardı. Maurizio içeri girmeden önce Ulla ile bir saat konuştum. Bana Modena’yla ilgili şeyler anlattı ve ben de delirmesine şaşırmadım. Kahretsin Lin... Ortada kötü bir hikaye var ve Ulla da bu yüzden çıldırmış gibiydi. Her neyse, Maurizio bir goril gibi kapıyı kırdı ve Ulla’ya saldırdı. Maurizio’nun üstü başı kanla kaplıydı. Sanırım kan Modena’nın kanıydı. Çok korkutucuydu. Mutfaktan aldığım bıçakla Maurizio’nun üzerine atladım ama gözüme bir yumruk sallayıp beni kıçımın üzerine oturttu. Kanepeye düştüm. Maurizio üzerime çıkmış işimi elindeki bıçakla bitirmek üzereydi ki Ulla onu sırtından bıçakladı. Saniyeler içinde ölmüştü. Gerçekten. Birkaç saniye sürdü sadece. Bir an bana bakıyordu, sonra hemen öldü. Ulla benim hayatımı kurtardı Lin.”

“Bence daha çok sen onun hayatını kurtardın Lisa. Eğer sen burada olmasaydın kanepede sırtında bıçakla uzanan Ulla olacaktı.”

Lisa titremeye başladı. Onu kollarıma aldım ve bir süre tuttum. Tekrar sakinleştiğinde ona mutfaktan bir sandalye getirdim ve Lisa güçlükle oturdu. Ben de birkaç yeri aradım ve Abdullah’ı buldum. Mümkün olduğunca az kelime kullanarak durumu anlattım ve ona Afrika mahallesinden Hasan Obikwa’yı bulup bir arabayla daireye getirmesini söyledim.

Biz Abdullah’ı beklerken olan biten de yavaş yavaş netlik kazandı. Ulla birdenbire çok yorgun düşmüştü ama uyumasına izin veremezdim. Henüz zamanı değildi. Bir süre sonra Lisa’nın anlattıklarına küçük eklemeler yapmaya, ilerleyen dakikalarda ise her şeyi anlatmaya başladı.

Maurizio Belcane, Sebastian Modena ile Bombay’da ikisinin de yabancı hayat kadınları çalıştırarak geçimlerini sağladığı yerde tanışmıştı. Maurizio kendisi henüz küçükken uçak kazasında ölen Floransalı zengin bir ailenin

çocuğuydu. Sarhoş olduğu zamanlarda Ulla'ya anlattıklarına göre zorunluluktan kendisine bakan uzak akrabaları tarafından sevgisiz bir ortamda büyütülmüş. On sekizine gelip mirasının ilk dilimini almaya hak kazanınca Kahire'ye gitmiş. Yirmi beşine geldiğinde ailesinden kalan mirası çoktan bitirmiş. Akrabaları gerek sıfırı tükettiğinden gerekse de Ortadoğu ve Asya'da yaşadığı sürece kendisiyle anılan skandallardan dolayı onu dışlamışlar. Yirmi yedisinde Bombay'daki Avrupalı hayat kadınları için muhabbet telallığına başlamış.

Maurizio'nun Bombay'daki işletmesinin kilit adamı çekingen yüzlü bir İspanyol olan Sebastian Modena'ydı. Otuz yaşındaki Modena, varlıklı Arap ve Hint müşterilerle irtibata geçiyordu. Kısa boyu ve çekingen hareketleri ona bir avantaj sağlıyor, müşterilerin korkularını ve çekincelerini gidermelerinde yardımcı oluyordu. Maurizio'nun yabancı kızlardan aldığı komisyonun beşte birini Modena alıyordu. Ulla, Modena'nın işin çoğunu yaptığı halde paranın çoğunu alanın Maurizio olmasına rağmen bu eşitsiz durumdan şikayet etmediğini, çünkü kendini küçük bir balık, uzun boylu yakışıklı İtalyan'ı ise bir köpekbalığı gibi gördüğünü düşünüyordu.

Modena'nın geçmişi, Maurizio'nunkinden oldukça farklıydı. Endülüslü Çingene bir ailenin on üç çocuğundan biri olan Modena kendini yaşadığı çöplüğün cücesi olarak görerek büyümüş. Öğrenimden ziyade kendini suçla eğiten ve zar zor okuyup yazabilen Modena, Türkiye, İran, Pakistan ve Hindistan gibi ülkelerde dolandırıcılıktan hırsızlığa kadar çeşitli işler yapmış. Kurban olarak turistleri seçerek, çok fazla çalmadan ve bir yerde çok uzun süre kalmadan yaşayıp durmuş. Daha sonra Maurizio ile tanışmış ve iki sene boyunca muhabbet tellalı için çalışıp Maurizio'nun kızlarına müşteriler bulmuş.

Böyle uzun süre birlikte çalışabilirlermiş ama bir gün Maurizio, Leopold'un Yeri'nden içeriye kolunda Ulla ile girmiş. İlk göz göze geldikleri anda, Ulla Modena'nın kendisine delicesine aşık olduğunu anlamış. Bu konuda Modena'yı cesaretlendirmiş, çünkü bağlılığı Ulla'nın işine geliyormuş. Daha sonra Ulla'yı Madam Zhou'nun Saray'ından satın almışlar. Maurizio ödediği parayı mümkün olduğunca çabuk geri kazanmak niyetindeymiş, aşık Modena'ya, Ulla için ödediklerini tekrar kazanana dek onu günde iki defa çalıştırmasını söylemiş. Modena aşkına ihanet olarak

gördüğü bu işten ıstırap çekerek Ulla'yı bu yükümlülükten kurtarması için ortağına baskı yapmaya başlamış. Maurizio, Modena'nın bir hayat kadınına olan aşkıyla dalga geçerek bu teklifi reddetmiş ve Ulla'yı gece gündüz, çalıştırması gerektiğini yinelemiş.

O esnada Abdullah'ın gelişini haber veren bir şekilde kapı vuruldu ve Ulla hikayesine ara verdi. Uzun boylu İranlı sanki gecenin parçasıymışçasına siyahlar içinde, sessizce içeri girdi. Bana sarıldı ve Lisa'ya şefkatli bir şekilde başını sallayarak selam verdi. Lisa, Abdullah'a doğru gitti ve onu yanağından öptü. Abdullah battaniyeyi kaldırıp Maurizio'nun cansız yatan bedenine bir baktı. Öldürücü darbeyi profesyonel açıdan değerlendirip onaylarcasına bir ifade takınarak battaniyeyi bıraktı ve bir dua mırıldandı.

"Haşan meşgulmüş, bir saat içinde burada olacak," dedi.

"Ne yapmasını istediğimi söyledin mi?"

"Haberi var," dedi Abdullah bir kaşını kaldırıp hafifçe gülümseyerek.

"Dışarıda bir şey yok değil mi?"

"İçeri girmeden önce kontrol ettim. Bina ve sokak gayet sakin."

"Şimdiye kadar komşulardan bir tepki gelmedi. Lisa'nın dediğine göre Maurizio kapıyı tekmeyle kırmış ama çok bağrış çağrış olmamış. Ben geldiğimde yan dairede biri müziğin sesini oldukça açmıştı. Parti gibi bir şey vardı sairım. Olan bitenden kimsenin haberi olduğunu sanmıyorum."

Ulla ansızın ayağa kalkarak ve üzerindeki örtüyü atarak bağırmaya başladı. "Birilerini... Birilerini çağırmalıyız! Polise... Doktora... Haber vermeliyiz."

Abdullah, Ulla'ya doğru koştu ve şaşırtıcı bir sevecenlikle onu kollarının arasına aldı. Ulla'yı tekrar oturtarak onu sakinleştirecek bir şeyler fısıldadı. Onları biraz da utanarak izledim, çünkü Abdullah'tan çok daha önce bunu yapmam gerekirdi. Maurizio'nun ölümü beni etkilemiş, korkutmuştu. Onun ölmesini istemek için yeterli nedenim vardı ve onu bir güzel pataklamıştım. Bu bir anlamda cinayet için bir sebepti. İnsanlar bunu biliyordu. Odada Ulla

ve Lisa ile birlikteydim ve onlara yardım ediyor gibi görünüyordum ama gerçek bundan ibaret değildi. Aynı zamanda kendime de yardım etmeye çalışıyordum. Maurizio'nun ölümü benim üzerime kalmasın diye uğraşıyordum. İşte bu nedenle ben ince davranamazken Abdullah Taheri isminde İranlı biri Ulla'ya şefkat gösteriyordu.

Ulla yeniden konuşmaya başladı. Lisa da ona bir votka limon yaptı. Ulla içkisinden koca bir yudum alıp hikayesine devam etti. Hikayeyi anlatması oldukça uzun zaman aldı, çünkü korkuyordu ve sinirlerine hakim olamıyordu. Zaman zaman önemli detayları anlatmayı unutuyor ve olayların oluş sırasından çok aklına estiği gibi anlatıyordu. Her şeyi yerli yerine oturtmak için ona sorular sormak zorunda kalıyorduk ama azar azar da olsa sonunda her şeyi öğrendik.

Eroine altmış bin dolar yatırmak isteyen Nijeryalı işadamıyla ilk görüşen Modena'ymış. Adamı Maurizio'yla tanıştırınca Nijeryalı da parasına çabucak elveda demiş. Maurizio parayı çalmış ve kaçmayı düşünüyormuş fakat Modena'nın başka planları varmış. Ulla'yı, onu zorla çalıştıran Maurizio'dan kurtarmak için eline geçen şansı kullanarak parayı Maurizio'nun elinden almış ve Nijeryalının adamlarını Bombay'a göndermesini sağlayarak saklanmış. Maurizio da Modena'yı ararken kana susamış Afrikalıları başından savmak için benim ismimi verip parayı çalanın ben olduğumu söylemiş. Abdullah ile hikayenin geri kalanını zaten gayet iyi biliyorduk.

Benimle yüzleştiğindeki ödlekliğine ve Nijeryalıların geri gelip peşine düşeceklerinden korkmasına rağmen Maurizio Belcane kaybını kabullenip şehri terkedememişti. Modena'yı öldürme arzusuna karşı gelememiş ve birlikte çaldıkları paraya karşı olan tutkusunu alt edememişti. Haftalar boyunca Ulla'yı takip etmişti, çünkü er geç Modena'nın onu arayacağını biliyordu. İspanyol, Ulla'yı arayınca Ulla farkında olmadan İtalyan'ı da Modena'nın saklandığı Dadar'daki ucuz bir otele götürmüştü. Maurizio hemen odaya dalmış fakat Modena'yı odada yalnız bulmuştu. Ulla da, para da ortada yoktu. Modena ise hastaydı. Yakalandığı bir hastalıktan ötürü perişan haldeydi. Ulla bunun sıtma olabileceğini düşünüyordu. Maurizio, Modena'yı yakalayıp onu yatağa bağlamış ve elindeki hançerle ona işkenceye başlamış. Modena hiç kimsenin beklemediği kadar sağlam

çıkarak hiç konuşmamış ve Ulla'nın aslında sadece birkaç adım ötede, bitişik odada, yanında parayla saklandığını söylememişti.

Ulla halıya bakarak ve örtünün altında titreyerek "Maurizio bıçakla... İşini bitirip... Odadan çıkınca uzun süre daha bekledim," dedi. Lisa, Ulla'nın dizinin dibinde, yerde oturuyordu. Yavaşça Ulla'nın elinden içki bardağını aldı ve ona bir sigara verdi. Ulla sigarayı aldı ama içmedi. Önce Lisa'nın gözlerinin içine, sonra da Abdullah'la bana baktı.

"Çok korkmuştum," diye devam etti. "Fazlasıyla korkmuştum. Bir süre sonra odaya girdim ve onu gördüm. Yatakta yatıyordu. Ağzına bir paçavra bağlanmıştı. Yatağa bağlıydı ve sadece kafasını oynatabiliyordu. Her tarafı kesikler içindeydi. Yüzü, vücudu, her yeri. Çok kan vardı. Bana bakıp duruyordu, o siyah gözlerle bakıp duruyordu ve ben onu orada bıraktım. Onu orada bıraktım ve... Kaçtım."

Lisa nefesini tutarak "Onu orada mı bıraktın?" dedi.

Ulla başını salladı.

"Onu çözmedin mi?"

Ulla başını tekrar olumsuz anlamda salladı.

"Aman Tanrım!" dedi Lisa acı bir şekilde. Acı dolu gözlerle önce Abdullah'a, sonra bana baktı. "Hikayenin bu kısmını daha önce anlatmamıştı."

"Ulla beni dinle. Sence Modena hala orada olabilir mi?" diye sordum.

Lisa başını salladı. Abdulah'a baktım.

"Dadar'da yakın bir arkadaşım var," dedi Abdullah. "Otel nerede? Adı ne?"

"Bilmiyorum," diye ağzında geveledi Ulla. "Bir pazarın yanındaydı. Çöpü attıkları arka taraflardaydı. Çok kötü kokuyordu. Bir dakika, otelin ismini taksiciye söylemiştim, Kabir'di. Otelin adı buydu. Tanrım! Onu orada

bırakırken düşündüm ki... Onu bulacaklarını düşündüm. Onu kurtaracaklarını... Sizce hala o yatakta mıdır? Orada olabilir mi?”

Abdullah arkadaşını arayıp oteli kontrol etmesi için binlerini ayarladı.

“Para nerede?” diye sordum.

Ulla tereddüt etti.

“Para, Ulla. Onu bana ver.”

Ulla titreyerek ayağa kalktı ve yatak odasına gitti. Birkaç dakika sonra bir seyahat çantasıyla geri geldi. Aynı zamanda hem gönüllü hem isteksiz görünen garip bir ifadesi vardı. Çantayı bana uzattı. Çantayı açtım ve içindeki yüzlük destelerden bir miktar aldım. Yirmi bin dolar saydım ve paranın geri kalanını tekrar çantaya koyduktan sonra çantayı Ulla’ya geri verdim.

“On bin Hasan için,” dedim. “Beş bin ile sana Almanya’ya bir bilet ve yeni bir pasaport alacağız. Beş bin de burayı temizleyip Lisa’ya şehrin diğer ucunda başka bir daire tutmak için. Paranın geri kalanı senin ve eğer kurtulabilirse Modena’nın.”

Ulla bir cevap vermek istedi ama kapının hafifçe vurulmasıyla Hasan’ın geldiğini anladık. Tıknaz, kaslı Nijeryalı içeri girdi ve Abdullah ile beni içten bir şekilde selamladı. Hepimiz gibi o da Bombay’ın sıcağına alışmıştı ve üzerine yünlü bir ceket ile yeşil kot giymişti. Battaniyeyi kaldırıp Maurizio’nun derisine dokundu, kolunu kaldırdı ve cesedi kokladı.

“Bunun plastiği iyi,” dedi Hasan ağır plastik bir torbayı açarak yere sererken. “Üzerindeki her şeyi çıkarmalıyız. Yüzüklerini ve zincirlerini de. İstediğimiz sadece adam. Dişlerini sonra çıkarırız.”

Ben cevap vermeyince Haşan da duraksadı ve iki kadına baktığımı gördü. İkisinin de yüzleri dehşetten bembeyaz kesilmişti.

Zoraki bir gülümsemeyle “Ulla’ya bir duş aldırsan nasıl olur?” diye sordum Lisa’ya. “Sen de bir duş al. Burada işimiz çok sürmez sanırım.”

Lisa, Ulla'yı banyoya götürdü ve duşu açtı. Biz de Maurizio'nun bedenini plastik torbanın üzerine taşıdık ve giysilerini çıkardık. Derisi donuk, solgundu, yer yer grileşmişti. Hayattayken Maurizio uzun boylu, yapılı bir adamdı. Ölü ve çıplakken ise daha zayıf ve güçsüz görünüyordu. Ona acımalıydım. Ölülere başka hiçbir zaman acımasak da en azından onlara bakarken ve dokunurken acımalıyız. Acıma duygusu karşılıksız sevginin bir parçasıdır ve bu yüzden de her acıma göstergesi bir nevi duadır. Sessiz kalmış yürek, artık inip kalkmayan bir göğüs, gözlerin sönmüş ışıkların... Bunlar dualarımızı alırlar. Her ölü adam harabeler içindeki bir tapınak gibidir ve biz de gözlerimizle orada yürürken acımalı ve dua etmeliyiz.

Yine de Maurizio'ya acımadım. Vücudunu plastik torbaya doğru yuvarlarken *Hakettiğini buldun,* diye düşündüm. Bunun için kendimi alçak ve kötü ruhlu gördüm ama zihnimde dolanan sözler kızgın bir güruhu harekete geçiren öldürücü bir fısıltıyı andırıyordu. *Hakettiğini buldun.*

Hasan yanında çamaşırhanelerde kullanılan tekerlekli arabalardan getirmişti. Tekerlekli arabayı koridordan içeri aldık. Maurizio'nun bedeni kaskatı kesilmeye başlamıştı, onu arabaya yerleştirmek için bacaklarını güçlükle büktük. Cesedi farkedilmeden iki kat aşağı taşıdık ve sokağa, Hasan'ın kamyonetinin park edildiği yere götürdük. Hasan'ın adamları bu kamyoneti her gün Afrika mahallesindeki dükkanlarına balık, ekmek, meyve, sebze ve gazyağı taşımak için kullanıyordu. Tekerlekli arabayı kamyonetin arkasına yerleştirdik ve plastik torba ile kaplı bedeni ekmek somunları, kasalarca sebze ve balığın arkasına sakladık.

Hasan'ın elini sıkarken "Teşekkürler Hasan," dedim ve ona on bin dolar uzattım. Parayı ceketinin cebine koydu.

Hasan kendi mahallesinde itiraz edilemez bir saygı uyandıran bas sesiyle "Lafı olmaz," dedi. "Bu işi yaptığım için memnunum. Artık ödeştik Lin."

Hasan, Abdullah'a da selam verdi ve yürüyerek yarım blok ötedeki arabasına gitti. Rahim kamyonetin motorunu çalıştırmadan önce kafasını camdan çıkardı ve bana gülümsedi ve arkasına bakmadan uzaklaştı. Haşan'ın arabası da kamyoneti birkaç yüz metre öteden takip ediyordu. Bir daha Maurizio ile ilgili hiçbir şey duymadık. Hasan Obikvva'nın gecekondusunun merkezinde bir çukuru olduğu söylenir. Bazıları bu

çukurun sıçanlarla, bazıları yengeçlerle dolu olduğunu, bazıları ise o çukurda iri domuzlar olduğunu iddia eder. Oradaki aç yaratıklar hangisi olursa olsun, herkesin ortak görüşü bu yaratıkların ara sıra ölü bir adam atılarak beslendiğiydi.

Abdullah yüzünde boş bir ifadeyle kamyonetin uzaklaşmasını izlerken “İyi bir amaç uğruna harcanmış para,” dedi.

Abdullah ile birlikte daireye geri dönüp kapının kilitlerini onardık. Abdullah bir telefon görüşmesi daha yaptı ve ertesi gün daireye iki güvenilir adam gelmesini ayarladı. Adamlar yanlarında bir testere getirecek ve kanepeyi parçalara ayırıp çöp torbalarına dolduracaktı. Daha sonra halıyı temizleyecek ve daireyi düzenli bir şekilde bırakıp daha önce orada yaşayanlarla ilgili geride hiçbir ipucu bırakmayacaklardı.

Abdullah telefonu yerine bırakır bırakmaz telefon tekrar çaldı. Dadar’daki bağlantısından haberler vardı. Modena otel çalışanları tarafından bulunmuş ve hastaneye yetiştirilmişti. Abdullah’ın bağlantısı hastaneyi ziyarete etmiş ve Modena’nın oradan ayrıldığını öğrenmişti. Son olarak bir taksiyle oradan hızla uzaklaşırken görülmüştü. Ona bakan doktor geceyi atlatabileceğinden emin değildi.

Abdullah haberleri bize aktardıktan sonra “Çok garip,” dedim. “Modena’yı bir bakıma iyi tanırım, bilirsin. Onu Leopold’un Yeri’nde ne bileyim... Belki de yüz defa görmüşümdür. Fakat sesini hatırlayamıyorum. Sesinin nasıl olduğunu anımsamıyorum. Sesini kafamda canlandıramıyorum.”

“Onu severdim,” dedi Abdullah.

“Bunu söylemene şaşırdım.”

“Neden?”

“Emin değilim,” diye yanıtladım. “Modena fazla silik bir tipti.”

“Ondan iyi bir asker olurdu.”

Daha da şaşırarak kaşlarımı kaldırdım. O zamanlar Modena bana sadece silik değil, aynı zamandan da zayıf karakterli bir adam gibi gelirdi. Abdullah'ın ne demek istediğini anlamamıştım. Tabii o zamanlar iyi askerlerin sizde ne gibi hisler uyandırdıklarıyla değil de, nelere katlanabildikleriyle değerlendirildiklerinden habersizdim.

Bütün kopuk parçalar birleştirildiğinde, Ulla Almanya'ya gitmek için şehirden ayrıldığında, Lisa yeni bir daireye taşındığında ve Modena, Maurizio ve Ulla ile ilgili sorular azaldığında düşüncelerim çoğunlukla esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolan İspanyol'daydı. Olaydan sonraki iki haftalık süre içerisinde Delhi'ye iki çift vardiya yaptım. Daha sonrasında Abdül Gani için toplamda yetmiş iki saatlik uçak yolculuğunun ardından Kinhasa'ya on pasaport bıraktım. Yoğun olmaya, işe odaklanmaya çabaladım fakat Modena'nın yatağa bağlı bir vaziyette Ulla'ya bakması ve onun kendisini orada tek başına bırakıp parayla gitmesinin hayali hep aklımdaydı. Bağıramamıştı, ses bile çıkaramamıştı. Kim bilir Ulla'nın odaya girdiğini görünce ne düşünmüştü... *Kurtuldum...* Ulla'nın yüzündeki dehşeti görünce aklına ne gelmişti acaba? Peki, Ulla'nın bakışlarında başka bir anlam da yüklü müydü? İğrenme ya da bundan daha korkunç bir ifadesi olabilir miydi? Yoksa Modena'dan kurtulduğuna sevinmiş miydi? Ya Modena, Ulla arkasını dönüp giderken ne hissetmişti?

Hapishanedeyken popüler bir televizyon programındaki bir aktrise aşık olmuştum. Bu kadın hapishaneye, tiyatro grubumuza oyunculuk ve tiyatro dersleri vermek için gelmişti. Derler ya, ilk anda birbirimize kanımız kaynadı. Kadın mükemmel bir oyuncuydu, ben de yazardım. O bir ses, bir hareketti, kelimelerimin onda yaşam bularak anlam kazandığını görüyordum. Dünyanın her yerindeki oyuncaların bildiği sembollerle, ahenkle ve coşkuyla birbirimizle iletişim kuruyorduk. Bir süre sonra bana aşık olduğunu söyledi. Ona inandım. Hala da söylediğinin doğru olduğuna inancım var. Aylarca oyunculuk derslerinden kalan kısacık zamanlarda ve yasadışı haberleşme sistemi olan hapishane postasından yararlanarak ilişkimizi sürdürdük.

Daha sonra ceza hücresine tıkılınca bela beni buldu. Gardiyanlar ilişkimizi nasıl öğrendi bilmiyorum ama hücreye alınır alınmaz beni sorgulamaya başladılar. Ünlü bir kadının aylar boyunca burunlarının dibinde bir

mahkumla ilişki kurmasını hem otoritelerine hem de erkekliklerine bir hakaret olarak algıladılar. Beni tekmelerle, yumruklarla ve coplarla dövüp sevgili olduğumuzu itiraf ettirmeye çalıştılar. Benim ifademi ona karşı suç duyurusunda bulunmak için kullanmak istiyorlardı. Bir keresinde beni döverken onun bir fotoğrafını gösterdiler. Hapishanedeki oyunculuk dersleri esnasında çekilmiş bir fotoğraftı bu. Dayağı durdurmak için başımı bir kez sallamamın yeterli olduğunu söylediler. Fotoğrafı kanlı suratıma doğru tutarak *Kafanı salla yeter,* dediler. *Tek yapman gereken kafanı sallamak, sonra her şey bitecek.*

Hiçbir şey itiraf etmedim. Gardiyanlar derimden, kemiklerimden içeri girmeye çalışırken ben onun aşkını kalbimdeki kasada sakladım. Bir gün yine bir dayak faslından sonra hücremde oturup kırılmış burnumdan ve elmacık kemiğimden ağzıma akan kanı durdurmaya çalışırken hücremin kapısı açıldı. İçeriye, yere bir mektup fırlattılar ve kapıyı tekrar kapattılar. Mektuba doğru sürüklenerek ilerledim ve yatağa geri döndüm. Mektup ondandı. Klasik terketme mektubuydu. Bir adamla tanışmıştı. Adam müzisyendi. Zaten arkadaşları da yirmi yıllık hapis cezam olduğundan beni bırakması için baskı yapıyordu. İkimiz için bir gelecek yoktu. Yeni adamı seviyordu ve adamın senfoni orkestrasıyla çıktığı tur bitince evlenmeyi planlıyorlardı. Anlayışla karşılayacağımı umuyordu. Üzgündü ama sonsuza kadar elveda diyordu, beni bir daha görmeyecekti.

Yüzümden akan kan sayfaya döküldü. Elbette gardiyanlar bana vermeden önce mektubu okumuştu ve kapımın dışında gülüyorlardı. Bu gülüşlerini bir zafer kazanmışçasına sürdürmelerini dinlerken o müzisyenin, yeni aşığının onun için işkenceye katlanıp katlanmayacağını düşündüm. Belki de katlanırdı. Azar azar içlerindeki umutları ellerinden almaya başlamadıkça insanların nelere katlanacağını bilemezsiniz.

Maurizio’nun ölümünün üzerinden haftalar geçtikten sonra zihnimde canlandırdığım Modena’nın kanlı, bakakalmış yüzü hapishanede kaybettiğim o aşkla ilgili anılarımla karışmaya başladı bir şekilde. Bunun neden olduğundan emin değildim. Modena’nın kaderiyle benimkinin benzeşmesi için özel bir neden yoktu ama yine de böyle hissediyordum. İçimde hüzünlenemeyecek denli uyuşmuş, öfkelenemeyecek denli katılaşmış bir karanlığın giderek büyüdüğünü hissediyordum.

Bununla savaşmaya çalıştım. Kendimi olabildiğince meşgul tutmaya çalıştım. İki Bollywood filminde daha küçük rollerde -biri bir parti, diğeri de sokak çekimiydi- oynadım. Kavita ile buluşup Anand'ı ziyaret etmesi için onu sıkıştırdım. Çoğu öğleden sonra Abdullah ile ağırlık kaldırıp boks ve karate çalıştım. Fırsat buldukça gecekondudaki kliniğe gittim. Prabaker ile Johnny'ye düğün hazırlıklarında yardım ettim. Kadirbhai'nin nutuklarını dinledim, kendimi Abdül Gani'nin özel koleksiyonunda bulunan kitaplara, elyazmalarına, parşömenlere ve oymalara verdim. Ne yaparsam yapayım içimdeki karanlıktan kurtulamıyordum. Azar azar işkence gören İspanyol'un yüzü ve sessizce çığlıklar atan gözleri, mektuba dökülen benim kanıma ve ağzımdan tek bir ses bile çıkmayışına dönüştü. İçimizde dışarıya çıkan bütün o anlar kalbimizde gizli bir yer edinirler. Orada aşklar da, filler gibi kendilerine ölecek bir yer bulur. Orada gururunuz ağlayabilir. O yalnız gecelerde ve düşünceyle örülü günlerde Modena'nın yüzü hep orada, kapıya doğru bakıyordu.

Ben çalışıp endişelenirken Leopold'un Yeri de değişti. Bir zamanlar orada kaynaşan kalabalık ortadan kayboldu. Karla gitmişti. Ulla gitmişti. Modena muhtemelen ölmüştü. Bir defasında Leopold'a bir içki için bile uğramayacak kadar meşgulken içeri bakınca hiçbir tanıdık sima görememiştim. Yine de Didier her akşam en sevdiği masada işlerini yürütüp eski dostlarının ısmarladığı içkileri yuvarlamaya devam ediyordu. Zamanla Didier'in etrafında yeni ve farklı tarza sahip bir grup toplanmaya başladı. Bir gece Lisa Carter birlikte içki içmek için yanında Kalpana İyer'i getirdi, böylece genç yapımcı asistanı da Leopold'un Yeri'nin müdavimlerinden biri haline geldi. Vikram ve Lettie düğün hazırlıklarının son aşamasındaydı ve hemen hemen her gün bir şeyler atıştırmak, bir kahve ya da içki içmek için restorana uğruyorlardı. Kavita Singh ile birlikte çalışan iki genç gazeteci Anwar ve Dilip, Kavita'nın teklifini kabul ederek mekana bir uğramışlardı. İlk ziyaretlerinde de Lisa Carter, Kalpana, Kavita, Lettie ve bir film için Lisa ile çalışan üç Alman kızla, yani yedi tane genç, akıllı ve canlı kadınla tanışma şansına erişmişlerdi. Anwar ve Dilip de sağlıklı, mutlu, özgür genç adamlardı. İlk ziyaretlerinin ardından her boş vakitlerinde Leopold'un Yeri'ndeydiler artık.

Yeni grubun yarattığı hava bir zamanlar Karla Saaranen'in etrafında bir araya toplanan gruptan farklıydı. Karla'nın keskin zekası ve espri anlayışı

arkadaşlarını daha derin muhabbetlere ve daha anlamlı kahkahalara teşvik ederdi. Yeni grup istikrarsızlığını, Didier'in basitliği ve müstehcenliği alaycılığıyla birleştiren tarzından alıyordu. Bu kalabalık daha yüksek sesle ve bol bol kahkahalarıyla etrafı çınlatıyordu ama ne şakalar ne şakaları yapanlar aklımda yer ediyordu.

Vikram'ın Lettie ile evlenmesinden bir gün ve Maurizio'nun Hasan Obikwa'nın çukuruna atılmasından birkaç hafta sonra, yeni grubun arasında, onların bağrış çağrış şamataları ve kahkahaları arasında otururken giriş kapısının önünde Prabaker'in durduğunu gördüm. Prabaker bana el sallayınca dışarıya, park ettiği taksisinin yanına gittim.

"Hey, ne haber Prabu? Vikram'ın düğününü kutluyoruz! Vikram ile Lettie dün evlendi."

"Evet, Linbaba. Yeni evlilerin eğlencesini bozduğum için üzgünüm."

"Sorun değil. Burada değiller. Londra'ya, Lettie'nin ailesinin yanına gittiler. Ne iş?"

"İş mi Linbaba?"

"Burada ne arıyorsun demek istiyorum. Yarın senin için büyük gün. Johnny'yle ve gecekondudaki diğer çocuklarla içersin diye düşünmüştüm."

Prabaker direksiyonla sinirli bir şekilde oynayarak "Seninle konuştuktan sonra gideceğim," dedi. Taksinin öndeki iki kapısı da içeri biraz rüzgar girsin diye açılmıştı. Oldukça sıcak bir geceydi. Sokaklar çiftlerle, ailelerle ve dikkatlerini sıcaktan başka bir noktaya çekecek bir şeyler arayan bekar genç erkeklerle doluydu. Yol boyunca park etmiş arabaların arasından ilerleyen kalabalık Prabaker'in açık kapısına sürünerek geçmeye başlayınca o da sertçe kapıyı kapadı.

"Sen iyi misin?"

"Ah, evet Lin, çok iyiyim," diye yanıtladı Prabu. Daha sonra bana baktı. "Hayır, aslında pek iyi değilim *baba.* Çok, çok kötüyüm."

“Sorun ne?”

“Şey, nasıl anlatsam ki? Linbaba, biliyorsun yarın Parvati ile evleniyorum. Biliyor musun Linbaba, Parvati’mi ilk kez altı sene önce görmüştüm. O zaman Parvati on altı yaşındaydı. Babası Kumar çay dükkanını açmadan önce, gecekonduda annesi, babası ve Johnny Cigar’la evlenecek kardeşi Sita ile küçük bir barakada yaşıyordu. O ilk gün şirketin kuyusundan eve bir testi suyu kafasında taşımıştı.”

Prabaker duraklayarak taksinin camından bir akvaryumu andıran sokağı seyretti. Tırnaklarını, direksiyonunu kapladığı plastikten leopar derisinin üzerine batırıyordu. Ona biraz zaman tanıdım.

“Her neyse,” diyerek devam etti. “Ben onu izlerken Parvati de ağır testiyi zorlu yolda taşımaya çalışıyordu. Testi oldukça eski olacak ki birdenbire parçalara ayrıldı ve bütün su Parvati’nin üzerine döküldü. Parvatim o kadar çok ağladı ki. Ona baktım ve...”

Prabaker duraklayarak bir kez daha sokağı seyretmeye koyuldu.

“Onun için üzüldün?”

“Hayır baba. Ben...”

“Ona acıdın?”

“Hayır, baba. Ereksiyon oldum. Hani penisin sertleşir ya.”

“Tanrı aşkına Prabu! Ereksiyonun ne demek olduğunu biliyorum!” diye homurdandım. “Sadede gel. Ne oldu?”

“Hiçbir şey olmadı,” dedi Prabaker öfkelenmeme şaşırarak ve yumuşayarak. “Ama o zamandan bu yana onun için hissettiklerimi unutamadım. Şimdi onunla evleniyorum ve o büyük hissim her geçen gün daha da büyüyor.”

“Bu sohbetin gidişatından hiç memnun değilim Prabu,” diye mırıldandım.

Prabaker kelimeleri yutarak “Sana sormak istiyorum Lin,” dedi. Bana baktı. Gözlerinden aşağı yaşlar süzülüyor, kucağına dökülüyordu. Sesi kesik kesik çıkıyordu. “O çok güzel. Ben ise kısa boylu, ufak tefek bir adamım. Sence benden iyi ve seksi bir koca olur mu?”

Taksisinde oturup ağlamasını izlerken Prabaker’e sevginin bir erkeği büyükleştirdiğini, nefretin ise küçülttüğünü söyledim. Ona tanıdığım en büyük erkeklerden olduğunu, çünkü içinde bir nebze nefret barındırmadığını söyledim. Onu tanıdıkça gözümde daha da büyüdüğünü ve bunun ne kadar az bulunur bir şey olduğunu anlattım. Onunla şakalaştım ve bir çocuğun gerçekleşmiş dileği kadar harikulade olan gülümsemesi yuvarlak yüzüne geri gelene kadar onunla güldüm. Prabaker gecekonduda kendisini bekleyen bekarlığa veda partisine giderken gözden kaybolana kadar arabasının kornasını bir zafer kazanmışçasına çaldı durdu.

Prabaker yanımdan ayrıldıktan sonra geçirdiğim gece her zamankinden yalnızdı. Daireme gitmek yerine Causeway’de ilerledim ve Prabaker’in Cuffe Parade’deki gecekondusuna yürüdüm. Tarık’la Vahşi Köpeklerin Gecesi’nde durduğumuz yere geldim. Civarda hala kereste parçaları ve taşlar vardı. Orada oturdum ve geceyi içime çekerek tozlu yolda baraka kalabalığına doğru zarif hareketlerle yürüyen gecekondu sakinlerini izledim. Gülümsedim. Prabaker’in gülümsemesini her aklıma getirdiğimde sanki sağlıklı ve mutlu bir bebeğe bakıyormuş gibi kendimi gülümserken bulurdum. O sırada Modena’nın suratı sallanan gece lambalarının ve dumanların arasından belirdiği gibi ansızın yok oldu. Gecekonduda müzik çalmaya başladı. Bir grup genç adam sesin geldiği yere doğru hızlı adımlarla ilerlemeye başladı. Prabaker’in bekarlığa veda partisi başlamıştı. Beni de davet etmişti ama kendimi toplayıp gidemiyordum. Mutluluğu duyacak kadar yakın fakat hissetmeyecek kadar uzak bir mesafede oturdum.

Hapishanede gardiyanlar aktrise ve ilişkimize ihanet etmem için beni zorladıklarında güçlü kalmama neden olan şeyin aşk olduğunu yıllarca kendime söyleyip durdum. Modena bir şekilde bu gerçeği yok etmişti. Benim konuşmamamı sağlayan ne o kadına olan aşkım ne de cesur yüreğimdi. Bana güç veren keçi gibi inatçılığımdı. Bunda asil olan hiçbir şey yoktu. Kabadayıların ödlekliğinden her ne kadar tiksinsem de ben de çaresiz kalınca bir kabadayı kesilmemiş miydim? Eroinin ejderha pençeleri

üzerimdeyken küçük, ufacık bir adama dönmüştüm. O kadar küçülmüştüm ki bir silah kullanmıştım. Para almak için o silahı birçoğu kadın olmak üzere, insanlara doğrultmuştum. Peki, bu açıdan kadınlardan para kazanmaya çalışan Maurizio'dan ne kadar farklıydım? O rehin almalarda polislerden biri umduğum şekilde beni vursaydı, benim ölümüm de haklı olarak o çılgın İtalyan'ın ölümü gibi gibi zerre kadar acıma duygusu uyandırmazdı.

Ayağa kalkıp gerindim ve etrafıma bakarken köpekleri, onlarla olan mücadeleyi ve küçük Tarık'ın cesaretini anımsadım. Şehre geri yürürken Prabaker'in partisinden yükselen neşeli kahkahaları ve hemen ardından gelen yüksek alkış seslerini duydum. Uzaklaştıkça müziğin sesi azalmaya ve giderek duyulmaz olmaya başladı.

Tıpkı gecekonduda yaşarken yaptığım gibi geceleyin şehirde tek başına saatlerce yürüyüp onun tadını çıkarırdım. Gün ağarırken bir gazete satın aldım, oturacak bir kafe bulup zengin bir kahvaltı ettikten sonra ikinci, ardından üçüncü çayımı içtim. Gazetenin üçüncü sayfasında Mavi Kız Kardeşler olarak bilinen Raşit'in dul eşi ve baldızının başına gelen mucizeyi anlatan bir haber vardı. Makale başka gazetelerde de yer alıyordu ve Kavita Singh tarafından yazılıp ülke çapında yayınlanmıştı. Yazıda Kavita kısaca kızkardeşlerin öykülerini anlatmış, daha sonra da kızların sahip oldukları iddia edilen mistik güçleri kanıtlayacak ilk ağızdan ifadelere yer vermişti. Bir kadın tüberkülozdan kurtulduğunu söylüyor, bir başkası işitme duyusunu geri kazandığını iddia ediyor, yaşlı bir adam zayıf ciğerlerinin kızkardeşlerin mavi giysilerine hafifçe bir dokunmasıyla tekrar güçlü ve sağlıklı hale geldiğini anlatıyordu. Kavita, *Mavi Kız Kardeşler* ismini kadınların kendilerinin bulmadığını, komadan aynı rüyayı, havada süzüldüklerini görerek uyandıklarından hep mavi giydiklerini bu yüzden de halkın onlara bu ismi taktığını ilave ediyordu. Makale Kavita'nın kızlarla buluşmasından bahsetmesi ve onların hiç şüphesiz özel, belki de olağanüstü oldukları düşüncesini paylaşmasıyla sona eriyordu.

Hesabı ödeyip garsondan ödünç aldığım kalemle makaleyi yuvarlak içine aldım. Sokaklar sese, renge ve kargaşaya doğru uyanırken bir taksi çevirdim ve umursamaz trafik içinde Arthur Road Hapishanesi'ne doğru yol almaya başladık. Üç saat bekledikten sonra ziyaret odasına girebilmiştim. Oda iki

tel bölmeye ayrılmıştı. Bir telin ardında ziyaretçiler tıklım tıkış olmuş, tel kafese tutunarak yerlerini korumaya çalışıyordu. Diğer telin arkasında yine aynı şekilde birbirini itekleyen, kendilerini sağlama almak için tellere yapışmış, yaklaşık yirmi mahkum vardı. Kırk kişi de ziyaretçi bölmesinde sıkışmıştık. Bizim bölmedeki her adam, kadın ve çocuk bağırıyordu. O kadar çok değişik dil konuşuluyordu ki bunların ancak altı tanesini tanıyabildim ama mahkumların tarafında bir kapı açılınca saymayı bıraktım. Anand kendine yol açarak içeri girdi.

"Anand! Anand! Buradayım!" diye bağırdım.

Anand beni gördü ve gülümsedi.

"Linbaba seni görmek çok güzel!" diye bağırarak karşılık verdi.

"İyi görünüyorsun dostum!" diye seslendim. Gerçekten iyi görünüyordu ve orada bunu başarabilmenin ne kadar zor olduğunu biliyordum. Böyle görünmek için ne kadar çaba harcadığının, her gün vücut biti ayıkladığının ya da solucanlı sularla duş aldığının farkındaydım.

"Gerçekten iyi görünüyorsun!"

"*Arrey*, sen de çok iyi görünüyorsun Lin."

Ben iyi görünmüyordum ve bunu biliyordum. Endişeli, suçlu ve yorgun gözüküyordum.

"Biraz... Yorgunum. Arkadaşım Vikram... Onu hatırlıyor musun? Dün evlendi. Aslına bakarsan dünden önceki gündü. Bütün gece yürüdüm de."

"Kazım Ali nasıl? İyi mi?"

Gecekonduda yaşarken sık sık gördüğüm o iyi ve asil adamı artık eskisi gibi görmemenin verdiği utançla kızararak "Gayet iyi," diye yanıtladım. "Bak! Şu gazeteye bir bak. Kızkardeşlerle ilgili bir makale var burada. Yazıda senin adın da geçiyor. Bunu sana yardım etmek için kullanabiliriz. Mahkemeye çıkmadan önce kamuoyundan sempati toplayabiliriz."

Birdenbire Anand'ın uzun, ince ve yakışıklı yüzü soldu ve Anand kaşlarını çatarak dudaklarını buruşturdu.

"Bunu yapmamalısın Lin!" diye bağırdı bana. "O gazeteci, Kavita Singh buradaydı. Onu yolladım. Bir daha gelirse tekrar geri yollayacağım. Yardım istemiyorum ve bana yardım edilmesine izin vermeyeceğim. Raşit'e yaptığımın cezasını çekmek istiyorum."

"Ama anlamıyorsun," diye ısrar ettim. "Kızlar artık ünlü. İnsanlar onların kutsal kişiler olduklarını ve mucizeler gerçekleştirebileceğini düşünüyor. Her hafta binlerce insan gecekonduya geliyor. İnsanlar kızkardeşlere yardım etmek istediğini öğrenince sana sempati duyacak. Cezanın yarısını ya da belki daha azını alacaksın."

İyice bağırıyor, sesimi gürültülü mekanda duyurmak istiyordum. Hava o kadar sıcak, etraf o kadar kalabalıktı ki tişörtüm su içinde kalmış, vücuduma yapışmıştı. Onu doğru mu anlamıştım? Cezasını azaltabilecek bir şeyi geri çevirmesi mümkün değilmiş gibi geliyordu. Bu yardım olmadan en az on beş sene ceza yerdi. Anand'ın asık suratına bakarken *Cehennemde on beş yıl*, diye düşündüm. *Nasıl olur da yardımımızı geri çevirir?*

Anand daha öncekinden de yüksek sesle "Lin! Hayır!" diye haykırdı. "Raşit'i ben öldürdüm ve ne yaptığımı biliyordum. O işi yapmadan önce yanında uzun zaman oturdum. Bir seçim yaptım, şimdi de cezamı çekmeliyim."

"Ama sana yardım etmeliyim. Bir denemeliyim."

"Hayır, Lin lütfen! Eğer bu cezayı elimden alırsan yaptığımın bir anlamı kalmaz. Gururdan eser kalmaz. Ne benim için, ne de onlar için. Anlamıyor musun? Bu cezayı ben kazandım. Ben kendi kaderim oldum. Sana bir arkadaş olarak yalvarıyorum. Lütfen hakkımda başka bir şey yazmalarına izin verme. Kızkardeşleri yazsınlar. Tamam! Ama bırak da kaderimi huzur içinde yaşayayım. Bana söz verir misin Linbaba? Yemin eder misin?"

Parmaklarımı tel örgülere geçirmiştim. Soğuk, paslı metalin ellerime batışını hissedebiliyordum. Odadaki ses gecekondudaki barakaların derme çatma çatılarına düşen şiddetli yağmur taneleri gibiydi. Kafesten kafese

yalvaran, yakaran, tapınan, hasret çeken, ağlayan, çığlık atan, gülen histerik bir koro.

Anand yalvarır gibi bakan gözlerinde taşıdığı sıkıntıyla “Bana söz ver Lin,” dedi.

Kelimeleri zar zor telaffuz ederek “Tamam, tamam,” dedim.

“Bana söz ver!”

“Pekala! Pekala! Söz veriyorum. Tanrı aşkına... Tamam, sana yardım etmeye çalışmayacağım.”

Anand’ın yüzü gevşedi ve yüzüne güzelliğiyle gözlerimi kamaştıran bir gülümseme yerleşti.

“Teşekkür ederim Linbaba!” diye bağırdı Anand sevinçle. “Lütfen nankör biri olduğumu düşünme, buraya bir daha gelmemeni isteyeceğim senden. Beni ziyaret etmeni istemiyorum. Eğer aklına gelirsem arada sırada bana para yollayabilirsin ama lütfen bir daha gelme. Artık benim hayatım bu. Eğer buraya gelirsen benim için bu hayatı yaşamak zorlaşır. Bazı şeyleri düşünmem lazım. Sana çok teşekkür ediyorum ve sonsuz mutluluk diliyorum Lin.”

Anand’ın elleri tel örgüyü bıraktı. Ellerini kavuşturup şükranlarını sunar gibi hafifçe kafasını eğdi. Anand tel örgüleri bırakınca mahkum kalabalığının insafına kaldı ve saniyeler içinde geriye düşüp tel örgünün gerisindeki yüzlerin ve ellerin arasında seçilmez oldu. Kapının arka tarafında bir kapı açıldı ve Anand’ın göğsü dik, başı yukarıda dışarı çıkışını izledim.

Hapishanenin dışına adımımı attım. Saçım terden ıslanmış, kıyafetlerim sırılsıklamdı. Gün ışığı altında gözlerimi kırpıştırdım ve kalabalık sokağa bakıp onun ritmine uymaya, Anand’ı ve nezaretçileri, Koca Rahul’u, açlığı, dayakları, üzerine üşüşen iğrenç böcekleri düşünmemeye çalıştım. O gece ilerleyen saatlerde Anand’ın arkadaşları Prabaker ve Johnny Cigar ile birlikte çifte düğünlerini kutluyor olacaktım. Anand ise iki yüz adamla

birlikte taş zeminde kıvrılarak üzerinde cirit atan bitlerle uyumaya çalışacaktı. On beş sene boyunca da her gün bunu yapmaya devam edecekti.

Bir taksiye atlayıp daireme gittim ve sıcak duşun altında hatıralarla kaşınmaya başlayan vücudumu temizledim. Daha sonra Chandra Mehta'yı arayarak Prabaker'in düğünü için ayarladığım dansçılarla ilgili son ayarlamaları yaptım. Ardından Kavita'yı arayarak Anand'ın onun için başlatmak istediğimiz kampanyadan vazgeçmemizi söylediğini ilettim. Sanırım Kavita da rahatladı. Kavita'nın iyilikle dolu kalbi Anand için endişelenmiş, kampanya başarısız olursa Anand'ın umudunun altında ezilmesinden korkmuştu. Mavi Kız Kardeşlerle ilgili haber yapmasına Anand'ın onay vermesinden ise memnun olmuştu. Kızkardeşler onu hayretler içinde bırakmıştı, Kavita da onları gecekonduda ziyaret etmesi için bir belgesel yapımcısıyla anlaşmıştı. Kavita telefonda projesinden bahsetmek istiyordu, sesindeki heyecanı ve hevesi hissedebiliyordum ama onu tekrar arayacağımı söyleyip telefonu kapadım.

Küçük balkonuma çıktım ve şehrin sesi ile kokusunu içime çektim. Aşağıdaki avluda üç genç adam bir Bollywood filminde gördükleri dans hareketlerini prova ediyordu. Parti sahnesindeki dans hareketlerini mahvedince güldüler. Hiç hata yapmadan dans etmeyi başarınca da kendilerine tezahürat yaptılar. Bir avluda da kadınlar çömelmiş hindistancevizi lifi ve fildişi rengi sabunla bulaşık yıkıyordu. Komşularının kocalarının alışkanlıklarını konu alan dedikodular ve alaycı yorumlar yapıp kahkahalar atıyor, bağrışıyorlardı. Kafamı kaldırdığımda karşımdaki camda yaşlı bir adamın oturduğunu gördüm. Göz göze geldik ve gülümsedim. Ben aşağıdakileri izlerken o da beni izlemişti. Yaşlı adam kafasını iki yana salladı ve bana gülümsedi.

Her şey yolundaydı. Giyindim ve sokağa çıktım. Karaborsa para toplama noktalarına, Abdül Gani'nin pasaport imalathanesine ve Kadir'in emri altında tekrardan düzenlediğim altın kaçakçılığı işine uğradım. Üç saat içinde otuzdan fazla suç işledim. İnsanlar bana gülümseyince ben de onlara gülümsedim. Gerekli olduğunda kafalarını korkuyla indirsinler ve geri çekilsinler diye de gangsterlerin deyişiyle onlara *gözdağı* verdim. Gangsterler gibi yürüdüm ve üç lisanda onların dilinden konuştum. İyi göründüm ve işimi yaptım. Para kazanıyordum ve hala özgürdüm. Fakat bu

esnada hafızamın derinliklerindeki karanlık odaya bir görüntü daha eklendi. Bu ellerini birleştiren ve göz alıcı gülümsemesi bir duaya dönüşen Anand'ın görüntüsüydü.

Dokunarak, tadarak ya da görüp düşünerek hissettiğiniz her şeyin üzerinizde etkisi vardır. Akşamleyin evinizin önünden geçerken cıvıl cıvıl öten bir kuşun sesi ya da gözünüze bir an için ilişen bir çiçeğin görüntüsünün o kadar küçük bir etkisi olur ki bunu anlayamazsınız. Zafer ve kalp kırıklığı ya da az önce bıçakladığınız bir adamın gözlerinde kendinizi görmeniz ise o gizli yere yerleşir ve hayatınızı sonsuza dek değiştirirler.

Anand'ı son görüşüm bende büyük bir etki bırakmıştı. Bu, onun için hissettiğim derin merhamet duygusu değildi, gerçi ona sadece daha önce zincirlenmiş bir adamın hissedebileceği şekilde acıyordum. Bu, bana Raşit'le ilgili bir şeyler anlatmaya çalıştığında onu dinlemediğim için duyduğum utanç ya da suçluluk duygusu değildi, ki aslında bu yüzden utanıyor ve suçluluk duyuyordum. Ama şimdi hissettiğim başka bir şeydi. Öyle garip bir his içerisindeydim ki bunu tam anlamıyla anlamak yıllarımı aldı. Bu görüntüyü aklıma kazıyan his kıskançlıktı. Anand göğsü dik, başı yukarıda kapıdan çıkıp uzun, acı dolu yıllara adım atarken onu kıskanmıştım. Onun huzurunu, cesaretini ve kendini mükemmel bir şekilde anlamasını kıskanmıştım. Kadirbhai bir keresinde birisini doğru nedenlerden ötürü kıskanırsak bilgelik yolunu yarıladık demişti. Umarım bu konuda haklı değildir. Ben iyi anlamda duyulan kıskançlığın sizi bundan daha ilerisine götüreceğini umuyorum, çünkü tel örgülerin ardındaki o günün ardından neredeyse bir ömür geçti ama ben hala Anand'ın sükunet içinde uzlaşmasını kıskanıyor ve kusurlarım ile mücadelelerim arasında tüm kalbimle bunu arzuluyorum.

YİRMİ DOKUZUNCU BÖLÜM

Perseus’un kılıcı gibi kıvrılan, uçan şahinlerin kanatlarına ve deniz kabuklarının kapalı kabuklarına ve yaz aylarında okaliptüs yaprağına benzeyen Hintli dansçıların gözleri, bir başka deyişle dünyadaki en güzel gözler, hizmetçileri tarafından tutulan aynalarda kendilerine dürüst, içten bakışlarla baktı. Johnny ve Prabaker’in düğünleri için kiraladığım dansçılar kostümlerini giymişti. Gecekondunun yakınındaki bir çay dükkanı, dansçılar saçlarını ve makyajlarını yapsınlar diye boşaltılmıştı. Son hazırlıklarını yapan dansçılar gayet hızlı ve profesyonel davranırken aynı zamanda heyecanla sohbet ediyorlardı. Kapının eşiğine asılan pamuklu bezden yalnızca belli belirsiz gölgeleri görülüyor, dışarıda kalabalık yapanların çoğunda bu gölgeler büyük bir ilgi uyandırıyordu. Ben de kapının önünde nöbet tutuyor ve meraklı kalabalığın fazla yaklaşmasını engelliyordum.

Sonunda dansçılar hazır olunca bezi kaldırdılar. Film Şehri’nin dans grubundaki on dansçı dışarı çıktı. Hepsi geleneksel sariler ve üzerlerine oturan bluzlar giymişti. Kostümler sarı, kırmızı, çivit mavisi, zümrüt yeşili, uçuk pembe, altın rengi, mor, gümüş rengi, krem rengi ve portakal rengiydi. Saç tokaları, püskülleri, küpeleri, hızmaları, kolyeleri, göbek zincirleri, bilezikleri ve halhalları, fenerlerden ve lambalardan vuran ışıkla öyle bir parlıyordu ki insanlar onlara bakarken göz kırpıyor, geri çekiliyordu. Her halhalın üzerinde yüzlerce küçük çan vardı ve dansçılar sessiz, hayran gözlerle onları izleyen gecekondu ahalisinin arasından ağır adımlarla salına salına yürümeye başlayınca adımlarına bu çıngırtılar eşlik etti. Hemen sonra şarkı söylemeye başladılar.

Aaja Sajan, Aaja
Aaja Sajan, Aaja

Bana dön sevgilim, bana dön
Bana dön sevgilim, bana dön

Dansçıların etrafını saran kalabalık güçlü bir uğultuyla beğenilerini belli etti. Küçük çocuklardan oluşan bir sürü, kızların önünde tozlu yolda ilerleyerek yolun üzerindeki taşları ve çalı çırpıyı ellerindeki hurma ağacının dallarından yapılmış süpürgeyle süpürmeye başladı. Diğer genç adamlar da dansçıların yanında yürüyüp hasırdan dokunmuş büyük yelpazelerle onları serinletiyordu. Yolun uzağında ilerlemekte olan dansçılarla beraber kiraladığım müzisyenler de sahneye kırmızı beyaz üniformaları içinde sessizce yaklaşmaya başlamıştı. Prabaker ile Parvati bir köşeye, Johnny ile Sita ise diğer köşeye oturmuştu. Prabaker'in annesi ile babası, Kishan ile Rukhmabai düğün için Sunder'den gelmişti. Şehirde, Prabaker'in gecekondudaki barakasının yanındaki bir barakada bir ay kadar kalmayı planlamışlardı. Ön kısımda Kumar ile Nandita Patak oturmaktaydı. Onların arkasındaki alanda kocaman bir nilüfer resmi vardı ve tepedeki renkli ışıklar göz alıcı asmalar gibi duruyordu.

Dansçılar aşk şarkıları söyleyerek yavaşça alana girdi ve tek bir vücut gibi aynı anda durup ayaklarını yere vurdu. Durdukları yerde fırıl fırıl döndüler ve tam bir uyum içerisinde saat yönünde daireler çizdiler. Kolları bir kuğunun zarif boynu gibi hareket ediyordu. Elleri ve parmakları rüzgarda uçuşan ipek fularlar gibiydi. Sonra birdenbire ayaklarını üç kez yere vurdular ve müzisyenler de o ay en popüler olan film müziğinin canlı ve hareketli bir yorumunu çalmaya başladı. Etraflarında tezahürat yapan onca insanla birlikte, dansçı kızlar yarattıkları milyonlarca rüyanın içinde dans etti.

Bu rüyaların pek çoğu da benimdi. Kızları ve müzisyenleri ben kiralamıştım ama Prabaker'in düğünü için ne gibi bir gösteri planladıklarından haberim yoktu. Onları bana Chandra Mehta tavsiye etmişti ve kızların her zaman kendi programlarını kendilerinin belirlediğini eklemişti. Mehta'nın benden istediği on bin dolarlık döviz işi meyvelerini veriyordu. Mehta aracılığıyla film dünyasından altın, dolar ve belge isteyen bir sürü müşterim olmuştu. Son birkaç ayda film stüdyolarına ziyaretlerim sıklaşmış, Kadirbhai'nin kazancı da giderek artmıştı. İki taraf arasında kurulan bu bağlantı karşılıklı nedenlere dayanıyordu. Bollywood'da

denildiği gibi *filmciler*, ünlü mafya babası ile uzaktan da olsa bir bağlantı içinde olmayı heyecan verici buluyor, Han da film dünyasını saran ihtişamdan etkileniyordu. İki hafta kadar önce Prabaker'in düğünü nedeniyle dansçıları ayarlama işi için Chandra Mehta ile bağlantı kurunca, o da Prabaker'in Kadirbhai için çalışan önemli adamlardan biri olduğunu sanmıştı. Düzenlemeler için zaman harcayıp özel olarak ilgilenmiş, her kızı yeteneğine göre seçmiş ve onları en iyi müzisyenlerle bir araya getirmişti. İzlediğimiz gösteri şehirdeki en iyi gece kulübünün patronunu bile memnun ederdi. Orkestra sezonun en popüler on şarkısından oluşan uzun bir liste çaldı ve kızlar da her şarkının sözlerinde bulunan gizli anlamları erotizm ve baştan çıkarıcılıkla süsleyerek dans edip şarkı söyledi. Binlerce kişiden oluşan komşuların ve akrabaların bir kısmı memnuniyetle karışık bir mahcubiyet içerisindeydi ama çoğu, en başta da Prabaker ile Johnny gördükleri ahlaksızlardan hoşnuttu. Ben de dansların sansürsüz ve seksi halini görünce Hint filmlerinde üstü kapalı olarak gördüğüm harekeylerin anlamını iyice kavradım.

Johnny Cigar'a düğün hediyesi olarak beş bin dolar verdim. Bu para, annesinin ona hamile kaldığı Navy Nagar gecekondusunda beğendiği bir barakayı alması için yeterliydi. Nagar yasal bir gecekondu olduğundan burada bir baraka sahibi olmak, evinin yıkılması korkularından kurtulmak anlamına geliyordu. Güvenli evinde yüzlerce işçi ve çevredeki gecekondulardaki küçük işletmeler için gayriresmi bir muhasebeci ve vergi danışmanı olarak çalışmaya devam edebilecekti.

Prabaker'e hediyem ise çalıştığı taksiyi satın almak olmuştu. Bir düzine taksisi olan adam sıkı bir pazarlık sonucu senedi bana satmıştı. Araç ve ruhsatı için çok fazla para ödemiştim ama bu para bana bir şey ifade etmiyordu. Kara paraydı ve kara para, yasal yoldan, alınteriyle kazanılan paraya göre çok daha hızlı bir şekilde parmaklarınızın arasından kayıp gider. Eğer onu kazanma şeklimize saygı duymuyorsak paranın en ufak bir değeri bile olmaz. Ve onu, ailemiz ve sevdiklerimizin hayatını kolaylaştırmak için kullanamayacaksak o paranın bir anlamı yok demektir. Taksisini satın aldığım adamla anlaştıktan sonra Hindistan iş dünyasının en kibar ve en korkunç beddualarından birini okudum. *On kızın olsun ve hepsi de iyi evlilikler yapsın inşallah!* Kızlar için ödenen drahomalar en varlıklının bile belini bükmeye yeterdi.

Prabaker bu hediye karşısında öyle mutlu olmuş, öyle heyecanlanmıştı ki ağırbaşlı damat havası attığı sevinç çığlığıyla yerle bir oldu. Prabu hemen ayağa fırladı ve durumun ciddiyetini kavrayıp gelinin yanına oturmadan önce kalça kıvırmalı seksi dansını icra ediverdi. Ben de dönüp duran kalabalığa karıştım ve tişörtüm sığ sulardaki yosun gibi üzerime yapışana kadar dans ettim.

O gece daireme dönerken gülümseyerek Vikram'ın düğününün ne kadar farklı olduğunu düşündüm. Prabaker ile Johnny kızkardeşlerle evlenmeden iki gün önce Vikram, Lettie ile evlenmişti. Ailesinin şiddetli karşı çıkmalarına rağmen Vikram nikah dairesinde evlenmek istemişti. Sevdiklerinin gözyaşlarına ve yakarışlarını tek bir sözle karşılık vermişti. *Burası modern Hindistan yaar.* Aile bireylerinden sadece birkaçı Vikram için uzun zaman önce planladıkları eski ve ince detaylarla süslü Hint düğününü yapamamanın acısıyla yüzleşip nikaha gelebilmişti. Sonunda gelin ile damat birbirlerini sonsuza kadar sevip sayacaklarına yemin ederlerken Vikram'ın sadece annesi ile kardeşi, Lettie'nin arkadaşlarının yanında yer aldı. Nikahta ne müzik ne renk ne de dans vardı. Lettie güllerle süslü hasır bir şapka takmış ve altın rengi birtakım giymişti. Vikram'ın üstünde siyah bir ceket, siyah beyaz desenli bir yelek, gümüş çizgili siyah bol bir pantolon vardı ve en sevdiği şapkasını takmıştı. Nikah dakikalar içinde kıyılmış, daha sonra Vikram ile birlikte kederli annesini onu bekleyen arabaya taşımıştık.

Düğünden sonraki gün Vikram ile Lettie'yi havaalanına götürdüm. Planları nikahlarını Londra'da Lettie'nin ailesiyle de yapmaktı. Lettie annesini arayıp oraya ne zaman varacaklarını bildirirken Vikram da bunu fırsat bilerek benimle konuştu.

"Pasaportum üzerinde çalıştığın için teşekkürler dostum," dedi sırıtarak. "Danimarka'da uyuşturucudan hüküm giydiğim için... Aslında önemsiz bir şeydi ama başımı ağrıtabilirdi *yaar.*"

"Sorun değil."

"Ve dolarlar için de teşekkür. Bize çok iyi bir orandan pazarlık yaptırdın. Döndüğümüzde bir şekilde bu iyiliğini sana geri ödeyeceğim."

"Dert etme."

"Biliyor musun, gerçekten yerleşik hayata geçmelisin Lin. Tadını kaçırmak istemiyorum, bunu sadece seni kardeşi gibi seven biri olarak söylüyorum. Gidişatın iyi değil dostum. İçimde kötü bir his var. Bilemiyorum... Sen de hayatını düzene oturtmalısın."

"Yerleşik hayat..."

"Evet, dostum. Amaç da bu zaten *yaar*."

"Neyin amacı?"

"Oyun bundan ibaret. Sen bir erkeksin ve bir erkek de bunu yapmalı, hayatını düzene koymalı. Senin özel hayatına girmek gibi bir niyetim yok ama bu gerçeği şimdiye kadar anlamamış olman da üzücü bir durum doğrusu."

Bunun üzerine güldüm fakat Vikram ciddi ifadesini korudu.

"Lin, bir erkek iyi bir kadın bulmalı ve bulduğunda da onun kalbini kazanmalı. Daha sonra saygısını haketmeli. Güvenini sağlamalı ve yaşadıkları sürece bu güveni sarsacak bir şey yapmamalı. Bu, dünyadaki en önemli şey. Erkeği erkek yapan budur *yaar*. Bir erkek iyi bir kadının kalbini, saygısını ve güvenini kazanınca gerçek bir erkek olur. Bunu başarıncaya kadar tam bir erkek sayılmazsın."

"Git de bunu Didier'e söyle."

"Hayır, dostum, anlamıyorsun. Aslında Didier için de aynı şeyler geçerli ama tek fark onun iyi bir kadın yerine iyi bir erkek bulması gerekiyor. Bu hepimiz için geçerli. Benim demeye çalıştığım, sen iyi bir kadın buldun. Onu zaten tanıyorsun. Karla iyi bir kadın dostum. Onun saygısını da kazandın. Karla kolera salgınını ve gecekonduda olan bitenleri bana birkaç defa anlattı. Şu Kızılhaç saçmalığıyla onu oldukça etkiledin. Sana saygı duyuyor! Ama henüz onun güvenini haklı çıkarmıyorsun. Sen de ona güvenmiyorsun, çünkü kendine güvenemiyorsun. Senin için korkuyorum

Lin. Hayatımızda iyi bir kadın yoksa bizim gibi adamlar başına dert açar *yaar.*”

O esnada Lettie yanımıza geldi ve Vikram’ın gözlerindeki ciddi ifade Lettie’ye yönlendirdiği sevgi dolu bakışlarla silinip gitti.

“Bizim uçağımızı anons ettiler Lin, tatlım,” dedi Lettie. Lettie’nin gülümsemesi beklediğimden daha hüzünlüydü, bu yüzden de daha sarsıcıydı. “Gitsek iyi olur. Bunu ikimizin hediyesi olarak almanı istiyorum.”

Lettie bana bir metre uzunluğunda ve bir karış genişliğinde katlanmış siyah bir bez verdi. Bezi açtığımda içinde küçük bir kart olduğunu gördüm.

“Bu, gözlerimi bağladığınız bez,” dedi Lettie. “Vikram’ın bana evlenme teklif ettiği gün bana taktığınız göz bandı. Bunu bir hatıra olarak almanı istiyoruz. Kartta da Karla’nın adresi var. Bize mektup yazmıştı. Hala Goa’da ama farklı bir bölgede. Belki bilmek istersin. Hoşçakal tatlım. Kendine iyi bak.”

Onların arkasından bakarken onlar adına sevinçliydim ama Kadir’in işleri ve Prabaker’in düğün hazırlıkları ile öylesine meşguldüm ki Vikram’ın tavsiyesine kulak veremedim. Daha sonra da Anand’ı son ziyaretim, Vikram’ın söylediklerini zihnimde dolaşan seslerin, uyarıların, fikirlerin gerisine itmişti. Prabaker’in düğün gecesinde daireme dönmüş otururken cebimden göz bağını ve kartı çıkarınca Vikram’ın söylediği her söz kelimesi kelimesine aklıma geldi. Sigara içip bir şeyler yudumlarken etraf o kadar sessizdi ki göz bağının yumuşacık kumaşının iki ucunun birbirine sürterken çıkardığı sesi duyabiliyordum. Baştan çıkarıcı, mücevherlerle süslü dansçılar işleri bittiğinde otobüslerine kadar yolcu edilmiş, gecenin sonunda iyi bir bahşiş almışlardı. Prabaker ve Johnny eşlerini taksilere bindirmiş, geceyi geçirmek için şehrin dışında sade ama konforlu bir otele doğru yola çıkmışlardı. İki geceliğine aşklarını baş başa yaşadıktan sonra tekrar kalabalık gecekondu yaşamına geri döneceklerdi. Vikram ve Lettie çoktan Londra’ya varmışlardı ve kovboy takıntılı arkadaşım için çok önemli olan yemin törenini bir kez de orada yapmak için hazırlanıyorlardı. Ben ise koltuğumda yalnız başıma oturuyor, Vikram’ın dediği gibi kendime güvenmediğimden Karla’ya da güvenmiyordum. Sonunda uykuya

daldığımda elimdeki göz bağı ve kart parmaklarımın arasında kayıp yere düştü.

O geceden sonraki üç hafta boyunca bu üç evliliğin bende yarattığı yalnızlık duygusundan kurtulmak için önüme gelen her işi ve anlaşmayı kabul ettim. Bir pasaport işi için bana söylendiği gibi Kinshasa’daki Lapierre Oteli’nde kaldım. Burası Kinhasa’nın anacaddesine paralel bir ara sokakta, oldukça bakımsız üç katlı bir oteldi. Yatak çarşafları temizdi ama zemin ve duvarlar tabutlarda kullanılan tahtalardan bozma gibiydi. İçerideki mezarlık kokusu çok güçlüydü ve rutubet ağzımı burnumu tanımlanamaz kokular ve tatlarla dolduruyordu. Bu nedenle durmadan Gitane içiyor ve ağzımdaki tadı alsın diye Belçika viskisiyle gargara yapıyordum. Koridorlarda sıçan avcıları dolaşıyor, peşlerinde içleri kıpırdayıp duran, şişman hayvanlarla dolu çuvallar sürüklüyorlardı. Hamamböceği kolonileri şifonyerin çekmecelerini işgal ettiğinden kıyafetlerimi ve çamaşırlarımı kancalara ve duvarın taşıyabileceği her yere çakılmış çivilere asıyordum.

Orada geçirdiğim ilk gecede hafif uykumdan kapımın ardında duyduğum silah sesleriyle uyandım. Bir vücudun yere yığılması gibi bir gürültü, ardından da uzun koridor boyunca sürükleme sesi işittim. Bıçağımı kaptım ve kapıyı açtım. Üç adam daha benim gibi sesleri duyunca kapısını açıp koridora çıkmıştı. Üçü de Avrupalıydı. İkisi elinde tabanca, diğeri de benimkine benzer bir bıçak tutuyordu. Hepimiz önce birbirimize sonra da koridordaki kan izlerine baktık ve sonra sanki aramızda gizli bir kod varmışçasına tek kelime etmeden kapılarımızı ardımızdan kapadık.

Kinshasa işinin ardından Mauritius’taki bir göreve gittim. Adalar ülkesindeki otelimin ortamı Kinshasa’dakinden oldukça farklıydı, çok daha sıcak bir havası vardı. Otelin adı Mandarin’di ve Curepipe bölgesindeydi. Yapı İskoçya’da bulunan bir kalenin küçük bir kopyası olarak inşa edilmişti. Küçük kuleler ve İngiliz stili bakımlı bir bahçeye bakan pencereler yaratılmak istenen havayı sağlamıştı. Ne var ki binanın içine girdiğinizde otelin yeni sahipleri olan Çinli ailenin düzenlediği bir Çin dekorasyonuyla karşılaşıyordunuz. Orada ağzından ateş püskürten kocaman ejderhaların ve kağıttan fenerlerin ışığı altında oturup bezelye, sarmısaklı ıspanak, Çin böreği, mantarlı fasulye ve Çin brokolisi yerken pencereden kale

burcundaki mazgallı siperleri, gotik kemerleri ve gül şeklinde budanmış çalıları seyrediyordum.

Mauritus’ta yaşayan Bombaylı iki Hintli olan müşterilerim, ayarlandığı gibi sarı bir BMW ile geldiler. Arabanın arkasına geçip onlarla ancak selamlaşmıştım ki lastikleri yakarcasına bir hızla gaza bastıklarından koltukta geriye doğru devrildim. Bir yerlere sıkı sıkı tutunarak geçirilen on beş dakika boyunca hız sınırının yaklaşık dört katı hızla ilerledik. Daha sonra adamlar arabayı sessiz, boş bir koruluğa çekti. Bu esnada aşırı ısınmış araba da sesler çıkararak soğumaya çalışıyordu. İki adam da rom kokuyordu.

Adamlardan biri şoför koltuğundan geriye doğru uzanarak “Pekala, hadi defterleri alalım,” dedi.

“Yanımda değiller,” diye homurdandım dişlerimi sıkarak.

Bağlantılarım önce birbirine, sonra da bana baktı. Arabayı kullananan güneş gözlüklerini çıkardı ve sanki gece yatarken sirkeye koyuyormuş gibi gözüken gözleriyle bana baktı.

“Defterler yanında değil mi?”

“Değil. Buraya gelmeden önce, hangi cehennemdeysek, yolda size söylemeye çalıştım ama siz *Sakin ol! Sakin ol,* deyip durdunuz. Şimdi nasılız bakalım, sakin miyiz?”

“Ben hiç sakin değilim doğrusu,” dedi şoförün yanındaki.

Adamın güneş gözlüklerinden kendi aksimi gördüm. Ben de hiç mutlu görünmüyordum.

Hintçe konuşmaya başlayarak “Sizi gerizekalılar!” diye çıkıştım. “Neredeyse bir hiç uğruna bizi öldürüyordunuz. Sanki peşinden polis kovalıyormuşçasına giden trafik canavarı şerefsiz bir Bombay taksi şoförü gibi araba kullandınız! Pasaportlar lanet olası otelde. Onları orada bıraktım, çünkü ilk önce siz göt heriflerden emin olmak istedim. Şimdi ise emin

olduğum tek şey ikinizin uyuz bir köpeğin kıçındaki pire kadar beyninizin olmadığı.”

Şoförün yanındaki adam güneş gözlüğünü kaldırarak baktı ve ikisi de çakırkeyif hallerinin izin verdiği ölçüde gülümsedi.

“Hintçeyi böyle konuşmayı nerede öğrendin?” diye sordu şoför. “Bu harika *yaar.* Aynı Bombaylı bir namussuz gibi konuşuyorsun. Mükemmel *yaar!*”

Arkadaşı da “Hakikaten çok etkileyici dostum!” dedi ve kafasını hayranlıkla salladı.

“Hadi bakalım, parayı göreyim,” diye bağırdım.

Adamlar güldü.

“Para,” diye yineledim. “Parayı gösterin.”

Şoförün yanındaki, ayaklarının arasında duran bir çantayı kaldırıp açtı ve içindeki para tomarlarını gösterdi.”

“Bu bok da neyin nesi?”

“Para, kardeşim,” dedi şoför.

“Bu, para değil,” diye cevap verdim. “Para yeşildir. Paranın üzerinde *Tanrı’ya Güveniriz* yazar. Paranın üstünde ölü bir Amerikalının resmi vardır, çünkü para Amerikan parasıdır. Bana gösterdiğiniz para değil.”

Şoförün yanındaki kendi paralarının aşağılanması karşısında gururu incinmiş bir şekilde burnunu çekerek “Bu Mauritus rupisi kardeşim,” dedi.

Khaled Ansari ile çalışırken yasaklı ve serbest dolaşımlı paralar hakkında bilgi sahibi olduğum için “Bu boku Mauritius’tan başka bir yerde harcayamazsın,” dedim. “Bu para yasaklı.”

“Tabii ki *baba*” dedi şoför gülümseyerek. “Biz bunu Abdül ile konuştuk. Şu an elimizde dolar yok. Elimizdekinin hepsini başka işlere yatırdık, o

yüzden Mauritius rupisiyle ödeme yapacağız. Eve dönerken onları dolarla değiştirebilirsin *yaar.*

Derin bir nefes alarak ve kendimi sakinleştirmeye çalışarak içimi çektim. Pencereden dışarıya baktım. Etrafımız Karla'nın gözlerinin yeşilindeki uzun ağaçlarla çevrilmişti. Görünürde kimsecikler yoktu.

"Bir bakalım. Pasaport başına yedi binden on pasaport istediniz. Yetmiş bin dolar eder. Bir dolar otuz Mauritus rupisi ederse, bu da elimde iki milyon yüz bin rupi olacak demektir. Çantanız bu yüzden bu kadar büyük. Kalın kafalılığımın kusuruna bakmayın beyler ama elimde sertifika olmadan iki milyon rupiyi nasıl dolara çevireceğimi bana söyler misiniz lütfen!"

"Sorun değil," dedi şoför hemen. "Bizim tanıdığım bir dövizci var. Birinci sınıf bir adamdır. O senin için bu işi yapacak. Her şey ayarlandı."

"Pekala," diye gülümsedim. "Gidip onu görelim o zaman."

Şoförün yanındaki adam mutlu bir şekilde gülerek "Oraya yalnız gitmen gerekecek dostum," dedi. "Adam Singapur'da."

Başıma şimşek çarpmış gibi, "Singapur mu!" diye bağırdım.

"Sinirlenme *yaar*," dedi şoför kibarca. "Her şey ayarlandı. Abdül Gani olur verdi. Bugün seni otelden arayacak. Şu kartı al. Eve dönerken Singapur'a uğrayacaksın. Tamam, Singapur pek dönüş yolun üzerinde sayılmaz ama oraya bir kere gittikten sonra dönüş yolunda olacak değil mi? Singapur'a gidince kartta adı yazan bu adamı görmeye git. O lisanslı bir dövizci ve Kadir'in de adamı. Elindeki rupileri dolara çevirecek ve sen de rahat edeceksin. Sorun olmayacak. Hatta sana fazladan bir bahşiş de verilecek. Göreceksin."

"Tamam," dedim içimi çekerek. "Otele geri gidelim. Eğer Abdül buna olur derse anlaşırız."

Şoför gözlüğünü tekrar takarak "Otele," dedi.

Şoförün arkadaşı da “Otele,” diye tekrar etti ve sarı Exocet sokaklardan bir kez daha son sürat geçti.

Singapur yolculuğunda bir aksaklık çıkmadı, hatta Mauritius’taki döviz fiyaskosu beklenmedik şekilde faydalı oldu. Singapurlu dövizci ile, ki kendisi Shekky Ratnam adında Madraslı bir Hintliydi, tanışarak yeni bir bağlantı kurdum ve Singapur’dan Bombay’a kamera ve elektrikli eşya kaçakçılığı gibi karlı bir işe el attım.

Abdül Gani’ye dolarları teslim edip kendi ücretimi aldıktan sonra Lisa Carter ile buluşmak üzere Oberoi Oteli’ne giderken uzun zamandan beri ilk kez kendimi umut dolu ve iyimser hissediyordum. Prabaker’in düğün gecesinden sonra üzerime çöken kara bulutları dağıtabileceğimi düşünmeye başlamıştım. Zaire’ye, Mauritius’a, Singapur’a gitmiş, en ufak bir şüphe bile çekmeden sahte pasaport işini yürütmüştüm. Gecekonduda yaşarken turistlerden kazandığım küçük komisyonlarla günübirlik yaşardım ve üzerimde sadece çok uğraşarak edindiğim bir Yeni Zelanda pasaportu vardı. Bundan sadece bir yıl sonra modern bir binada yaşıyordum ve ceplerim yasadışı yollarla edinilmiş parayla dolup taşıyordu. Üzerlerinde fotoğrafım olan beş değişik isimle düzenlenmiş ve beş değişik ülkeye ait pasaportum vardı. Önümde koca bir olasılıklar dünyası açılıyordu.

Oberoi Oteli, *Nariman Burnu*’nda, Marine Yolu’nun altın orağının olduğu yerdeydi. Churchgate İstasyonu ve Flora Çeşmesi otele sadece beş dakikalık yürüyüş mesafesindeydi. On dakikalık bir yürüyüşün ardından Victoria Terminali’ne ve Crawford Pazarı’na giderdiniz. Flora Çeşmesi’nden ters istikamete doğru on dakika yürüyünce de Coloba’ya ve Gateway Anıtı’na çıkardınız. Oberoi, Taç Otel gibi kartpostallarda yer alıp tanınan bir otel değildi ama bu eksikliğini kendine has havası ve karakteriyle kapatırdı. Örneğin piyano barı ışığın ve yerleşim planının ustaca uygulandığı bir yerdi. Restoranı ise Bombay’daki en iyi restoran unvanına adaydı. Güneşli, harika bir günden içerinin karanlığına, zengin döşenmiş restorana girerken Lisa’yı ve birlikte oturduğu grubu görmek için bir süre duraklayıp gözlerimi kırpıştırdım. Lisa ve beraberindeki iki genç kadın, Ciff De Souza ve Chandra Mehta ile birlikte oturuyordu.

Herkesle el sıkışarak “Umarım gecikmemişimdir,” dedim.

Chandra Mehta odanın içinde yankılanan bir sesle “Hayır, sanırım biz dilenciyiz,” diye takıldı.

Kızlar histerik bir şekilde güldü. İsimleri Reeta ve Geeta’ydı. İkisi de yolun başında olan -önemli oyuncularla yemek randevuları vardı- ve ümit vaat eden oyunculardı. Gözlerini kocaman kocaman açıp hevesle bundan bahsederkenki coşkuları panikten farksızdı.

Lisa ile Geeta arasındaki boş sandalyeye oturdum. Lisa ipek ceketinin içine kırmızı, ince bir süveter, altına da bir etek giymişti. Geeta’nın ise gümüş rengi, üzerine yapışan bir üstü ve her yerini belli edecek kadar dar bir beyaz kot pantolonu vardı. Uzun saçlarını atkuyruğu yapıp toplamış, yirmili yaşlarında güzel bir kızdı. Ellerini masadaki peçetenin üzerinde gezdiriyor, bezi katlayıp duruyordu. Reeta küçük yüzüne ve çocuksu ifadesine yakışan kısa saçlara sahipti. O da sarı, yakası açık bir bluz ve kot pantolon giymişti. Cliff’in ve Chandra’nın üzerinde takım elbise vardı. Ya önemli bir toplantıdan geliyorlardı ya da böyle bir toplantıya gideceklerdi.

“Açlıktan ölüyorum,” dedi Lisa mutlu bir şekilde. Sesi kendine güvenli ve neşeliydi ama masanın altından elimi öyle bir sıktı ki tırnakları adeta derime saplandı. Bu, Lisa için önemli bir toplantıydı. Mehta’nın bize filmlere oyuncu bulma işinde resmi bir ortaklık teklif edeceğini biliyordu. Sadece bir sözleşmenin sağlayabileceği onayı istiyordu. Geleceği kağıda dökülsün istiyordu.

“Hadi yiyelim!”

“Hepimiz için sipariş vermeme ne dersiniz?” diye öneride bulundu Chandra.

Cliff gülerek ve kızlara göz kırparak “Eğer sen ödeyeceksen hiç sorun değil,” dedi.

“Tabii olur,” dedim ben de. “Keyfine bak.”

Chandra garsonu bir bakışıyla yanına çağırdı ve menüyü bir kenara iterek siparişlerini sıralamaya başladı. Başlangıç olarak badem sütünde pişmiş kuzu etli çorba, ardından da mango, kimyon ve kırmızıbiber ile marine

edilmiş ızgara tavuk ile yanında bir sürü meze, tatlı olarak da meyve salatası, ballı hamur ve dondurma istedi.

Mehta'nın uzun listesini dinlerken bunun uzun bir öğle yemeği olacağını hepimiz biliyorduk. Gevşedim ve iyi yemeğin ve güzel sohbetin keyfini çıkarmaya baktım.

"Bana hala ne düşündüğünü söylemedin," dedi Mehta.

Cliff De Souza konuyu başından savmak istermiş gibi elini sallayarak "Buna hakettiğinden daha fazla önem veriyorsun," dedi.

Mehta da "Hayır dostum," diye cevapladı. "Tam ofisimin dışında oldu *yaar*. Eğer lanet olası ofisinin önünde on bin insan toplanmış seni öldürmekten bahsediyorsa bunu ciddiye alırsın."

"Onlar senden bahsetmiyordu Chandrababu."

"Olabilir ama ellerine geçirmek istedikleri kişiler, ben ve benim gibilerdi. Hadi ama kabul etmelisin ki durum senin açından o kadar kötü değil. Senin ailen Goa'lı. Konkani dilini konuşuyorsunuz. Konkani ve Marathi, birbirine oldukça yakın iki dil. Marathi'yi, İngilizce kadar iyi konuşuyorsun. Ben ise tek kelimesini anlamıyorum. Yine de burada doğdum, babam da burada doğdu. Bombay'da işleri varmış. Biz burada vergi ödüyoruz. Çocuklarım burada okula gidiyor. Bütün hayatım burada, Bombay'da dostum. Fakat o insanlar, *Marathiler için Maharashtra*, diye bağırıyor ve bizi evimizden atmak istiyorlar."

Cliff yumuşak bir ses tonuyla "Olaya bir de onların gözleriyle bakmalısın," dedi.

Mehta öyle ateşli bir şekilde konuşmaya başladı ki başka masalardan insanlar dönüp ona baktı.

"Evimden kovulacak olmayı onların açısından mı değerlendireyim?"

Daha sonra sesini alçaltarak ama heyecanından bir şey kaybetmeyerek "Yani, katledilişimi onların açısından mı değerlendirmeliyim?" diye sordu.

Cliff sırıttı. “Bilirsin, seni kayınbiraderimi sevdiğim kadar severim dostum,” dedi. Mehta da Cliff ile beraber gülünce kızlar da bu küçük şakayla masadaki gerilimin azalmasına sevinerek onlara katıldı.

“Kimsenin, hele senin incinmeni asla istemem Chandrabhai. Tek söylediğim, eğer neden böyle hissettiklerini bilmek istiyorsan, onları anlamaya çalışmalısın. Onların anadili Marathi ve burada, Maharashtra’da doğdular. Büyükbabaları da... Kim bilir, belki de üç bin yıldan beri burada yaşıyorlar. Ama Bombay’da etraflarına baktıklarında bütün iyi işlerin, şirketlerin, Hindistan’ın başka yerinden gelmiş insanların tekelinde olduğunu görüyorlar. Bu onları çılgına çeviriyor ve sanırım bunda da haklılar.”

“Peki ya diğer işler?” diye itiraz etti Mehta. “Postanede, polis merkezlerinde, okullarda, devlet bankasında, ulaşımda ve bunun gibi pek çok alanda her zaman Marathi dilini konuşanlara iş veriyorlar. Yine de bu kalayı yemiş serseriler için yeterli değil. Hepimizi Bombay’dan ve Maharashtra’dan kovmak istiyorlar. Şu kadarını söyleyeyim, eğer bizi buradan çıkarırlarsa Bombay’ı Bombay yapan paranın, yeteneğin ve akıl gücünün çoğunu da kaybedeceklerdir.”

Cliff De Souza omuz silkti.

“Onlara katıldığımdan değil ama belki de bu ödemeye razı oldukları bir bedeldir. Bence elinde hiçbir şey olmadan buraya gelip de başarılı birer iş sahibi olan baban gibi insanların devlete borcu var. Her şeyi olanlar, ellerindekilerin bir kısmını hiçbir şeyi olmayanlarla paylaşmalı. Senin fanatik dediğin insanlar halka hitap ederler, çünkü söylediklerinde doğruluk payı vardır. İnsanlar kızgın. Suç, buraya dışarıdan gelip de zengin olan insanların üstüne kalıyor. Korkarım işler daha da kötüleşecek sevgili kayınbiraderim ve bütün bunların sonunu düşünmek bile istemiyorum.”

Chandra Mehta bir destek arayarak bana döndü. “Sen ne düşünüyorsun Lin? Sen Marathi dilini konuşuyorsun. Burada yaşıyorsun ama bir yabancısın. Sen ne diyorsun?”

“Marathi dilini konuşmayı Sunder denilen küçük bir köyde öğrendim,” diye cevap verdim. “Oradaki halkın anadili Marathi. Hintçeyi iyi

konuşmuyorlar, İngilizceyi ise hiç bilmiyorlar. Maharashtra en az iki bin yıldır onların yurdu. Tam elli kuşak orada toprağı ekerek yaşamışlar.”

Sözüme ara vererek birinin bir şey söylemesi ya da yorum yapması için bekledim. Herkes beni dinliyor ve yemek yiyordu. Konuşmaya devam ettim.

“Rehberim Prabaker ile Hindistan’a geri döndüğümde, onun ve yirmi beş bin insanın daha yaşadığı gecekonduda yaşamaya gittim. Orada Prabaker gibi pek çok insan vardı. Çoğu Sunder gibi köylerden gelmiş Maharashtra’lılardı. Boğazlarından geçecek her lokma için endişe edip köle gibi çalışan insanlardı. Onlar kendi şehirlerinde çamurlu sularda yıkanırken Hindistan’ın başka yerlerinden gelen insanların güzel evlerde yaşadığını görmek kalplerini kırıyor olmalı.”

İki lokma yemek yiyip Mehta’nın cevap vermesini bekledim. Birkaç dakika sonra Mehta kendini bir şeyler söylemek zorunda hissetti.

“Hadi ama Lin, konu bundan ibaret değil ki,” dedi. “Bunun arkasında yatan pek çok neden daha var.”

“Evet, haklısın, hepsi bu değil,” diye ona katıldım. “Gecekonduda sadece Maharashtra’lılar yok. Aynı zamanda Pencaplılar, Tamilliler, Karnatakalılar, Bengalliler, Assamlılar, Keşmirliler de var. Sadece Hindu da değil, Sihler, Müslümanlar, Hıristiyanlar, Budistler, Parsiler ve Jainistler de aralarında. Yaşanan sorun sadece Maharashtra’lılar kaynaklı değil. Fakirler de tıpkı zenginler gibi Hindistan’ın dört bir yanından geliyor ama zenginler sayıca çok azken fakirler çok daha fazla.”

Chandra Mehta içini çekti. *“Arrey baap!” Tüce Tanrım!* “Tıpkı Cliff gibi konuştun. O namussuz bir komünisttir. Bu konuda çok coşkuludur *yaar.*

“Ben ne komünistim ne de kapitalistim,” dedim gülümseyerek. “Ben daha çok *beni-rahat-bırakın*’cıyım.”

Lisa araya girdi. “Ona inanmayın. Başınız dertteyken arayacağınız biridir,” dedi.

Gözlerimi Lisa'ya çevirdim. Birbirimize iyi ama biraz suçlu hissederek uzun uzun baktık.

Kadirbhai'nin bir sözünü hatırlayarak "Fanatizm sevginin zıttıdır," dedim. "Bilge bir adam, ki kendisi Müslüman'dır, bir keresinde bana kendi dininden bir fanatiktense mantıklı, açık fikirli bir Yahudi'yle daha çok ortak noktası olduğunu söylemişti. Mantıklı, makul bir Hıristiyan, Budist veya Hindu ile kendi dininden bir fanatiğe göre çok daha fazla şey paylaşabilirdi. Hatta açık fikirli, makul bir ateistle bile daha iyi anlaşırdı. Ben de ona katılıyorum. Bir zamanlar bir fanatiği fikrini değiştirmeyecek ve konuyu da değiştiremeyecek kişi olarak tanımlayan Winston Churchill'e de katılıyorum."

Lisa gülerek "Peki, o zaman konuyu değiştirelim," dedi. "Hadi ama Cliff, *Kanoon*'un setindeki aşk dedikodularıyla ilgili bir şeyler anlatmanı bekliyorum. Gerçekte orada neler olup bitiyor?"

Reeta da "Evet! Evet!" diyerek heyecanlı bir şekilde haykırdı. "Ve şu yeni kızı anlat. Hakkında o kadar çok skandal çıktı ki kızın ismini bile yüksek sesle söyleyemiyorum *yaar*. Anil Kapoor hakkında da her şeyi anlat lütfen! Onu öyle seviyorum ki!"

Bu ateşli merak karşısında yüreklenen ClifF De Souza, Bollywood yıldızları hakkında konuşmaya, Chandra Mehta da ortalıkta dolaşan dedikoduları anlatmaya koyuldu. Yemek sırasında Cliff'in gözünün Reeta'da olduğu, Chandra Mehta'nın da ilgisini Geeta'ya yönelttiği belli oldu. Yediğimiz bu uzun yemek, onların birlikte geçirmeyi düşündükleri uzun günün ve gecenin bir başlangıcıydı. Sinema dünyasının bu iki adamının akıllarının bir kısmı geçirecekleri güzel gecedeydi ve sohbet edip ortamı ısıtırken yavaş yavaş konuyu sekse ve seks skandallarına getirdiler. Zaman zaman garipliğe kaçan komik hikayeler anlatıyorlardı. Kavita Singh restorana girdiğinde hepimiz gülüyorduk. Kavita'yı masadakilerle tanıştırırken kahkahalar halen dinmemişti.

Kavita dinmek bilmeyen oldukça endişeli bir ifadeyle "Afedersiniz," dedi. "Seninle konuşmam lazım Lin."

Bir dakika önce kahkahalara boğulmuş olmanın verdiği neşeyle “Konu neyse burada söyleyebilirsin Kavita,” dedim. “Eminim arkadaşlarıma da ilginç gelecektir.”

Kavita ısrar etti. “Konu takip ettiğimiz dava değil. Mesele Abdullah Taheri ile ilgili.”

Hemen özür dileyip ayağa kalktım ve Lisa’ya bakarak orada kalıp beni beklemesini işaret ettim. Kavita’yla restoranın girişine gittik. Yalnız kaldığımızda Kavita anlatmaya başladı.

“Arkadaşın Taheri pisliğe çok fena batmış.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Times’takı bir polis muhabirinden duydum. Abdullah’ın polisin vurulacaklar listesinde olduğunu söyledi. Dediğine göre, onun için *görüldüğünde vurulacak* emri vermişler.”

“Ne?”

“Polislere eğer yapabiliyorlarsa onu canlı ele geçirmeleri ama bunun için riske girmemeleri söylenmiş. Abdullah’ın silahlı olduğundan ve onu tutuklamaya kalktıklarında karşı koyacağından eminler. Bir an bile tereddüt etse, onu bir köpek gibi vuracaklar.”

“Neden? Konu ne?”

“Onun şu Sapna denen adam olduğunu düşünüyorlar. Ellerinde güvenilir bir kaynak ve delil varmış. Sapna’nın o olduğuna eminler ve onun işini bitirecekler. Bugün. Belki şimdiye dek olan olmuştur bile. Bombay’daki polislerle, hem de böyle ciddi bir konuda baş edemezsin. İki saattir seni arıyorum Lin.”

“Sapna mı? Bu hiç mantıklı değil,” dedim. Ama mantıklıydı. Neden olduğunu bilmiyordum ama kulağa oldukça mantıklı geliyordu. Çok fazla parça eksikti, sormadığım ve çok önce sormam gereken bir sürü soru vardı.

Kavita elinden bir şey gelmeyen, acılı ve titrek bir sesle “Mantıklı ya da değil, gerçek bu,” dedi. “Seni her yerde aradım. Burada olduğunu Didier söyledi. Taheri’nin senin iyi arkadaşın olduğunu biliyorum.”

Birdenbire Kavita’nın bir gazeteci olduğunu hatırlayarak “Evet, arkadaşım,” dedim. Koyu renk halıya bakıp aklımdan geçen düşüncelerin arasında kendime bir yön çizmeye, ne yapacağımı bulmaya çalıştım. Hemen sonra kafamı kaldırıp Kavita’ya baktım. “Teşekkürler Kavita. Sana minnettarım. Şimdi gitmem lazım.”

Kavita daha yumuşak bir tonda “Dinle,” diye söze başladı. “Hikayeyi kayda geçtim. Duyar duymaz hemen telefon açtım. Eğer haber akşam haberlerine çıkarsa polis biraz daha dikkatli davranmak zorunda kalır. Laf aramızda, Abdullah’ın suçlu olduğuna inanmıyorum. Ondan hep hoşlanmıştım. Onu Leopold’a getirdiğin ilk günden beri Abdullah’a biraz abayı yakmıştım. Belki de hala ondan hoşlanıyorumdur. Her neyse, onun Sapna olduğunu sanmıyorum ve onun o korkunç... Cinayetleri işlediğine inanmak istemiyorum.”

Kavita bana gülümseyerek ve Abdullah için ağlayarak yanımdan ayrıldı. Masaya gidince herkesten özür dileyip yanlarından ayrılmak için bir bahane buldum. Lisa’ya benimle gelmek isteyip istemediğini sormadan sandalyesini çektim ve çantasını onun yerine aldım.

“Lin, gerçekten gitmek zorunda mısın?” dedi Chandra şikayet ederek. “Henüz ajans anlaşmamızdan bile konuşmamıştık.”

Cliff bakışlarında belli belirsiz suçlayıcı bir tavır ve merakla “Abdullah Taheri’yi gerçekten tanıyor musun?” diye sordu.

Ona ateş püsküren gözlerle baktım.

“Evet.”

Chandra da “Ve sevgili Lisa’yı da yanında götürüyorsun,” diye surat astı. “Buna çifte hüsran denir.”

Cliff devam etti. “Onun hakkında çok şey duydum,” dedi. “Onunla nasıl tanıştın?”

Elimde olmadan sinirli bir şekilde “Benim hayatımı kurtardı Cliff,” dedim. “Onunla tanıştığımda Ayakta Duran Adamlar’ın haşhaş depolarındaydım ve orada benim hayatımı kurtardı.”

Restoranın kapısını Lisa için açtım ve başımı çevirip oturduğumuz masaya baktım. Cliff ve Chandra kafa kafaya vermiş bir şeyler fısıldaşıyor, şaşkın kızları bu sohbetin dışında bırakıyorlardı.

Motosiklette giderken Lisa’ya bildiğim her şeyi anlattım. Lisa’nın bronz ve sağlıklı teninin rengi birdenbire soldu ve yüzü bembeyaz kesildi ama kendini çabuk topladı. İlk adım olarak Leopold’un Yeri’ne gitmenin uygun olduğu konusunda bana katıldı. Abdullah orada olabilirdi ya da orada birilerine mesaj bırakmış olması mümkündü. Lisa korkmuştu ve bana tutunurken bunu kollarını kasışından anlayabiliyordum. Tıpkı Abdullah’ın yapacağı gibi yavaş akan trafikte şansımıza ve içgüdülerimize güvenerek ilerledik. Leopold’un Yeri’ne vardığımızda Didier’i kendini içkiye vermiş halde bulduk.

“Çok geç,” dedi büyük bir şişeden kendine içki doldururken. “Her şey için geç. Onu neredeyse bir saat önce vurdular. Herkes bunu konuşuyor. Dongri’deki camilerden cenaze namazı sesleri yükseliyor.”

“Nereden biliyorsun?” diye çıkıştım. “Sana kim söyledi?”

Didier başını öne doğru eğdi. “Ölüler için dua,” dedi. “Ne saçma ve gereksiz bir laf! Başka çeşit dua yoktur ki zaten! Her dua ölüler içindir.”

Didier’in gömleğinin yakalarından tuttum ve onu çekiştirdim. Didier’i en az benim kadar seven garsonlar beni izledi ve bunu yapmama daha ne kadar izin vereceklerini tarttılar.

“Didier! Beni dinle! Nereden biliyorsun? Sana kim söyledi? Nerede oldu?”

Didier birdenbire kendine gelerek “Polis buradaydı,” dedi. Soluk mavi gözleriyle bana bakarken sanki bir gölün derinliklerinde bir şeyler arıyordu. “Barın sahiplerinden biri olan Mehmet’e bu olayla ilgili böbürleniyorlardı. Mehmet de Abdullah gibi İranlıdır. Yolun karşısındaki Coloba Polis Merkezi’nden bazı polisler onu pusuya düşüren grubun içindeymiş. Crawford Pazarı’nın yakınındaki dar bir sokakta kıstırıldığını söylediler. Abdullah’a teslim olmasını söylemişler. Onun ise kıpırdamadan durduğunu, siyah kıyafetleri ile saçlarının rüzgarda uçuştuğunu anlattılar. Bundan uzunca bir süre bahsettiler. Sence de kıyafetleri ve saçları hakkında konuşmaları garip değil mi Lin? Daha sonra Abdullah’ın ceketinden iki tabanca çıkardığını ve onlara ateş açtığını söylediler. Polisler de hemen ona karşılık vermiş. O kadar çok yerinden vurulmuş ki vücudu yaylım ateşinden paramparça olmuş.”

Lisa ağlamaya başladı. Didier’in yanına oturdu ve Didier de onu keder ve şok içinde sarmaladı. Aslında o an Lisa’ya bakmıyordu, hatta varlığından haberdar bile değildi. Lisa’nın sırtını sıvazladı ve sallanıp durdu fakat kendi kendine sarılsaydı da yüzündeki acılı ifade aynı olacaktı.

“Büyük bir kalabalık varmış,” diye devam etti Didier. “Oldukça kızgınlarmış. Polis de oldukça sinirliymiş. Abdullah’ı mümkün olduğunca çabuk polis araçlarından biriyle hastaneye götürmek istemişler ama kalabalık kamyonete saldırıp onu yoldan çıkarmış. Polis bedenini, Crawford Pazarı’ndaki polis merkezine götürmüş. Kalabalık onları orada da takip edip bağırarak küfretmeye devam etmiş. Sanırım halen oradalar.”

Crawford Pazarı’ndaki polis merkezi. Oraya gitmeliyim. Onu görmeliyim. Belki de hayattadır...

“Burada bekle,” dedim Lisa’ya. “İster burada Didier ile bekle, istersen bir taksi çevirip evine git. Ben döneceğim.”

Böğrüme, kalbime bir mızrak saplanarak dışarı çıktı sanki. Abdullah’ın ölümünün, onun öldüğü düşüncesinin mızrağıydı bu. Crawford Pazarı’na giderken her nefes alışımla mızrak kalbime biraz daha saplandı.

Polis merkezinin yakınlarında bir yerde motosikletimi bırakmak zorunda kaldım, çünkü sokağı büyük bir kalabalık kaplamıştı. Yürüyerek ilerledim

ve çok geçmeden kendimi çılgına dönmüş, amaçsızca dolaşan insanların arasında buldum. Kalabalığın çoğunluğunu Müslümanlar oluşturuyordu. Sloganlardan ve bağrışlardan anladığım kadarıyla da yas tutmuyorlardı. Abdullah'ın ölümü uzun zamandır ihmal edilen fakir kesim arasında giderek büyümekte olan hoşnutsuzluk ve sıkıntıları iyice açığa çıkarmıştı. İnsanlar ayrı ayrı şikayetlerini haykırıyor, kendi davaları için yaygara koparıyordu. Çeşitli yerlerden duaların okunduğunu işitebiliyordum.

Bağırıp çağıran adamların arasından polis merkezine ilerlemek için atılan her adımda irade gücü ve kuvvet kullanmak gerekiyordu. Kalabalık dalgalar halinde üzerime geliyor, beni ileri geri sürüklüyordu. Ayakları ile itekliyor, tekmeler atıyorlardı. Birkaç kez neredeyse onların ayaklarının altına düşüyordum, birine, bir sakala ya da atkıya tutunarak kurtuldum. En sonunda polis merkezini ve polisleri görebildim. Başlarında kaskları ve ellerinde taşıdıkları siperleri ile binanın çevresini sarmışlardı.

Kalabalıkta yanımda duran adamlardan biri gömleğimi kavrayarak beni yüzümden ve kafamdan yumruklamaya başladı. Bana neden saldırdığı konusunda en ufak bir fikrim yoktu. Belki kendisi de nedenini bilmiyordu. Ama bu önemli değildi. Yumruklar iniyordu ve hedefleri de bendim. Kendimi ellerimle koruyup kurtulmaya çalıştım. Adam elleriyle tişörtüme yapışmıştı ve onu üzerimden atamıyordum. Bunun üzerine yanına yaklaştım, parmaklarımı gözlerine soktum ve yumruğumla kulağının hemen yanına, kafasına yumruk indirdim. Adamın beni yakalayan eli gevşedi ve yere düştü fakat bu sefer de diğerleri beni yumruklamaya başladı. Etrafımdaki kalabalık açıldı, ben de önüme çıkan herkese tekme ve yumruk savurmaya başladım.

Durum kötüydü. Er geç yorgun düşeceğimi ve uzağımda duran adamların şaşkınlıklarının geçeceğini biliyordum. Adamlar üzerime geliyorlardı ama her biri sırayla geliyordu ve hiçbirinin bir tekniği yoktu. Birkaç ağır darbe yedikten sonra geri çekiliyorlardı. Yanıma yaklaşan herkese saldırıyıyordum ama etrafım sarılmıştı ve kazanmam mümkün değildi. Sadece süregelen kavgadan etkilenen kalabalığın geride durması beni ezilmekten kurtarıyordu.

O esnada sekiz veya on kişiden oluşan bir topluluk etrafımı saran çemberi yardı ve kendimi Khaled Ansari ile yüz yüze buldum. İçgüdülerimle hareket

ettiğimden neredeyse ona da bir yumruk atıyordum. Khaled iki elini de yukarı kaldırarak bana durmam için işaret etti. Adamları kalabalığın arasında yol açarken Khaled de beni onların arasına itti. Birisi arkamdan kafama yumruk indirince tekrar geri dönüp kalabalığın üzerine koştum. Şehirdeki herkesle dövüşmek, bir şey hissedemeyecek hale gelene kadar yumruk yemek ve Abdullah'ın ölümünün göğsümdeki mızrağını hissetmemek istiyordum. Khaled ve iki arkadaşı kollarını bana doladı ve cehenneme dönmüş sokağın içinden beni sürükleyerek çıkardı.

"Cesedi orada değil," dedi Khaled motosikletimi bulduğumuzda. Bir mendille yüzümdeki kanı sildi. Gözüm şişiyordu ve burnumdan ve alt dudağımdaki bir kesikten kan akıyordu. Üzerime inen darbeleri hissetmemiştim bile. Hiç acı yoktu. Bütün acı göğsümde, tam kalbimin yanındaydı ve ben nefes alıp verdikçe onu hissediyordum.

"Kalabalık oraya hücum etmiş. Yüzlercesi. Biz daha buraya gelmeden önce. Polisler kalabalığı dışarı çıkardıktan sonra Abdullah'ın cesedini koydukları hücreye gitmişler ama orası boşmuş. Kalabalık bütün mahkumları salıvermiş, Abdullah'ın cesedini de almışlar."

"Ah, Tanrım," diye inledim. "Tanrım."

Khaled sakin ve kendinden emin bir şekilde "Neler olduğunu öğreneceğiz. Cesedi... Onu bulacağız," dedi.

Leopold'un Yeri'ne geri gittim ve Johnny Cigar'ın Didier'in masasında oturduğunu gördüm. Didier ve Lisa gitmişti. Tıpkı birkaç saat önce Lisa'nın Didier'in kollarına çöküşü gibi, ben de Johnny'nin yanındaki sandalyeye çöktüm. Dirseklerimi masaya yaslayarak elimin tersiyle gözlerimi ovaladım.

"Korkunç bir şey," dedi Johnny.

"Evet."

"Bu olmamalıydı."

"Evet."

“Ve olmaması da gerekirdi. Bu şekilde değil.”

“Evet.”

“O yolcuyu almak zorunda değildi. Gecenin son yolcusuydu ama onu almaya ihtiyacı yoktu. Dün yeterince para kazanmıştı.”

Şaşkınlıkla ona dönüp “Sen neden bahsediyorsun?” diye sordum.

“Prabaker’in kazasından,” diye cevapladı Johnny.

“Ne?”

“Kaza,” diye tekrar etti Johnny.

“Hangi... Hangi kaza?”

O anda Johnny’nin yüzündeki kan çekildi ve düğümlenen boğazıyla “Tanrım Lin, bildiğini sandım,” dedi. Sesi çatladı ve gözleri yaşlarla doldu. “Bildiğini sandım. Suratına bakınca olan biteni bildiğini sandım. Neredeyse bir saattir seni bekliyorum. Hastaneden çıkar çıkmaz seni bulmak için geldim.”

Sersemlemiş bir vaziyette “Hastane...” diye tekrarladım.

“Aziz George Hastanesi. Yoğun bakımda. Ameliyat...”

“Ne ameliyatı?”

“Yaralıydı. Ağır yaralıydı Lin. Ameliyat... Prabaker hayatta ama...”

“Ama ne?”

Johnny ağlamaya başladı ve ancak derin nefesler alıp çok büyük çaba sarf ederek kendine geldi.

“Dün gece çok geç saatte iki yolcu almış. Aslına bakarsan olay bu sabah üçte olmuş. Yolcular havaalanına gitmek isteyen bir adamla kızıymış. Otobanda karşısına bir el arabası çıkmış. Adamların kestirme olsun diye

geceleyin otobana çıktıklarını bilirsin. Yasak ama yine de o ağır arabaları kilometrelerce itmemek için bunu yaparlar *yaar*. Prabaker'in çarptığı el arabası bir inşaat için çelikle yüklüymüş. Uzun çelik parçalar varmış içinde. Bir tepenin üstündeyken arabayı ellerinden kaçırmışlar ve araba da geri geri yola kaymış. Prabaker taksisiyle geçerken el arabası içindekilerle birlikte taksinin ön kısmına yığılmış. Çeliğin bir kısmı pencereden içeri girmiş. Arkadaki adamla kadın ölmüş. Kafaları kopmuş. Prabaker ise yüzünden darbe almış."

Johnny tekrar ağlamaya başladı, onu teselli etmek için elimi uzattım. Diğer masalardaki turistler ve patronlar bize baktı ama hemen başlarını çevirdiler. Johnny düzelir gibi olunca ona bir viski ısmarladım. Johnny de tıpkı onunla ilk karşılaşmamda Prabaker'in yaptığı gibi viskiyi bir yudumda içti.

"Durumu ne kadar kötü?"

Johnny hıçkırarak "Doktor ölümünün kesin olduğunu söyledi Lin," dedi. "Çenesi gitmiş. Çelik çenesini tamamen götürmüş. Her şeyi gitmiş. Bütün dişleri de. Çenesinin ve ağzının olduğu yerde artık büyük bir boşluk var. Boynu açıkta. Yüzüne sargı bile yapamadılar, çünkü o boşluktan onu yaşatmak için içeri giden o kadar hortum ve boru var ki. Öyle bir arabadan nasıl sağ çıktığına kimse açıklama getiremiyor. İki saat boyunca arabanın içinde sıkışıp kalmış. Doktorlar bu gece öleceğini düşünüyor. İşte bu yüzden seni bulmaya çalıştım. Göğsünde, midesinde ve başında ağır yaralar var. O ölecek Lin, ölecek. Oraya gitmemiz lazım."

Yoğun bakım ünitesine yürüdük ve Kishan ile Rukhmabai'yi Prabaker'in yatağının başucunda oturmuş ağlarken bulduk. Parvati, Sita, Jeetendra ve Kazım Ali yatağın ayakucunda ağırbaşlı bir sessizlik içinde durmuş bekliyorlardı. Prabaker'in bilinci kapalıydı. Makineler hayati göstergelerini takip ediyordu. Borular ve tüpler yüzüne bantlanmıştı. Daha doğrusu yüzünden artakalana. O harika, göz kamaştırıcı, güneşe benzeyen gülümseme ondan alınmıştı. Yok olmuştu.

Prabaker ile ilgilenen doktoru zemin kattaki bir odada buldum. Kemerimden bir deste yüzlük Amerikan Doları çıkarıp ona uzattım ve yapılabilecek her şeyi yapmasını istedim. Doktor parayı kabul etmedi ve hiç

umut olmadığını söyledi. Prabaker'in saatleri, belki de dakikaları kalmıştı. Zaten doktor da bu nedenle ailesinin ve arkadaşlarının yanında durmasına izin vermişti. Beklemekten ve ölümünü seyretmekten başka yapılabilecek bir şey yoktu. Prabaker'in odasına geri döndüm ve Parvati'ye son kuryelik işinde kazandığım tüm parayı verdim.

Hastanede bir tuvalet bulup yüzümü ve boynumu yıkadım. Yüzümdeki yara bere, zihnimi Abdullah'la ilgili düşüncelerle dolduruyordu ve bunları düşünmeye katlanamıyordum. Boyun eğmez İranlı dostumun polislerle çevrilişini, vücudu parçalanana ve kanla kaplanana kadar vuruluşunu düşünemiyordum. Aynaya bakarken gözyaşıyla dolarak yanan gözlerimi hissettim. Kendime iyi bir tokat atıp Prabaker'in yanına geri gittim.

Üç saat boyunca diğerleriyle birlikte Prabaker'in ayakucunda durdum. Bitmiş bir şekilde başım düşmeye başladı, uyanık kalamıyordum. Nispeten sessiz bir köşede iki sandalyeyi birleştirip uyudum. Bir rüya beni uzaklara, Sunder'e götürdü. Prabaker'in babasının omzuma elini koyduğu, benim de yıldızların altında dişlerimi sıkarak fısıltıyla konuşan o seslerin arasında uzandığım ilk geceye gittim. Uykudan uyandığımda Kishan elini omzuma atmış yanımda duruyordu. Göz göze gelince ikimizde çaresizce hıçkırdık.

Sonunda, Prabaker'in öleceği kesinleşince ve bunu kabullendiğimizde, dört gün ve gece boyunca onu, yani ondan geriye kalanın, gülümsemesi eksik olan Prabaker'in, o küçük ama cesur vücudun direnerek acı çekişini izledik. Günlerce onun bu acıya katlanışını izledikten sonra onun ölmesini bütün kalbimle dilemeye başladım. Onu o kadar çok seviyordum ki bulduğum temizlik eşyalarının konulduğu küçük odada, dizlerimin üzerine çöküp Tanrı'ya onun ölmesine izin vermesi için yalvardım. Sonra Prabaker öldü.

Prabaker'in bir zamanlar Parvati ile paylaştığı barakada annesi Rukhmabai kalçasına dek inen saçlarını açtı. Dünyaya sırtını dönmüş, kapının önünde oturuyordu. Siyah saçları gecenin şelalesi gibiydi. Keskin makaslarla saçlarını kısacık kesti ve uzun saçlar yok olup giden birer gölge gibi yerlere düştü.

İlk başlarda birini gerçekten sevdiğimizde en çok korktuğumuz şey onun bizi sevmekten vazgeçmesidir. Elbette aslında korkmamız gereken ölseler

de, gitseler de onları sevmekten vazgeçememektir. Seni hala tüm kalbimle seviyorum Prabaker. Seni hala seviyorum. Ve bazen sevgili dostum, sana veremediğim bu sevgi nefesimi kesiyor. Şimdi bile kalbim zaman zaman sensiz hiçbir pırıltısı, kahkahası ve uykusu olmayan bir kederin içinde boğuluyor.

OTUZUNCU BÖLÜM

Eroin, ruh için duygusal yoksunluk deposu gibi bir şeydir. Uyuşturucunun Ölü Denizi'nde yüzerken hiçbir acı, utanç ya da pişmanlık duymazsınız.. Uyuyan bir evren, varoluşun her atomunu içine alıp kuşatır. Umursamaz bir huzur, korku ve kederi uzaklaştırır. Düşünceler okyanustaki yosunlar gibi sürüklenip anlaşılmaz ve belirsiz bir uyku hali içinde yok olup gider. Vücut, ısı düşüşüne karşı koyamayıp uyuklamaya başlar. Bitkin düşmüş kalp daha yavaş atar ve fısıldar gibi nefes alırsınız. Bacakları yoğun bir hissizlik kaplar ve farkında olmadan o mükemmel ve sonsuz alana kayarsınız.

Bu kimyasal günahın bedeli de evrendeki her şey gibi ışıkla ödenir. Uyuşturucu bağımlılarının kaybettiği ilk ışık gözlerindeki ışık olur. Bir uyuşturucu bağımlısının gözleri Yunan heykellerininki gibi donuk ve ölü bir adamın sırtındaki kurşun deliği kadar ışıksızdır. Kaybedilen bir sonraki ışık ise arzunun ışığıdır. Bağımlılar arzuyu da, umudu, hayalleri ve onun öldürdükleri silahla, zaaflarının sopasıyla öldürür. Yaşamın bütün ışıkları gittiğinde geriye kaybedecekleri son ışık kalır, o da sevginin ışığıdır. Er ya da geç konu vuruş yapmak olduğunda bağımlı bu fırsatı tepmektense sevdiği kadından vazgeçmeyi seçecektir. Er ya da geç her uyuşturucu bağımlısı sürgünde yaşayan bir şeytana dönüşür.

Uçuyordum. Bir oda büyüklüğünde olan kaşığın içindeki suyun üzerindeydim. Uyuşturucu salı, kaşığın içindeki küçük gölde ilerliyor, kafamın üzerinde kesişen sallar içlerinde bir cevap barındırıyordu sanki. Aradığım cevabın orada olduğunu ve beni kurtarabileceğini bilerek sallara baktım. Daha sonra birer kurşun gibi olan gözlerimi tekrar kapadım ve kendimi kaybettim. Arada sırada uyanıyor, o zaman da öldürücü uyuşturucudan daha da fazla istiyordum. Bazen her şeyi hatırlayacak kadar uyanık oluyordum.

Abdullah'ın cenazesi yapılmamıştı, çünkü gömülebilecek, gömebileceğimiz bir ceset yoktu ortada. Tıpkı Maurizio'nun kaybolan bedeni gibi onun bedeni de çıkan kargaşada titreyerek sönen bir yıldız gibi yok olmuştu. Prabaker'in cesedini yakılacağı yere diğerleriyle beraber götürmüştüm. Onlarla ağaçların arasından geçmiş, Prabaker'in çelenklerle süslenmiş küçük bedenini Tanrı'ya seslenerek taşımış, vücudunun yakılışını izlemiştim. Sonrasında gecekonduyu öyle bir keder kaplamıştı ki onun için yas tutan aile ve arkadaşlardan oluşan kalabalığın içinde kalmaya dayanamamıştım. Herkes Prabaker'in sadece haftalar önce evlendiği yerde duruyordu. Bazı barakaların çatılarından hala düğünden kalma süsler sarkıyordu. Kazım Ali, Johnny, Jeetendra ve Kishan Mango ile konuştum ve yanlarından ayrılıp Dongri'ye döndüm. Lord Abdül Kadir Han'a sorularım vardı ve bu sorular tıpkı Hasan Obikwa'nın kuyusundaki yaratıklar gibi içimde dolaşıp duruyordu.

Nabila Camii'nin yanındaki ev oldukça sessizdi ve kapısına asma kilit vurulmuştu. Caminin avlusundaki, sokaktaki ya da dükkanlardaki hiç kimse Kadir'in ne zaman gittiğine ya da ne zaman döneceğine dair bir şey söyleyemiyordu. Kızgın ve hayalkırıklığına uğramış bir şekilde Abdül Gani'yi görmeye gittim. Onun evi boş değildi ama hizmetçileri bana bir tatil için şehir dışına çıktığını ve birkaç haftadan önce eve gelmeyeceğini söyledi. Oradan pasaport imalathanesine gittim ve Krishna ile Villu'yu işlerine boğulmuş halde buldum. Onlar da Gani'nin talimatlar vererek ve birkaç hafta yetecek kadar para bırakarak tatile çıktığını doğruladı. Khaled Ansari'nin dairesine gittiğimde karşılaştığım gözcü de Khaled'in Pakistan'da olduğunu belirtti. Asık suratlı Filistinlinin ne zaman geleceğiyle ilgili en ufak bir fikri yoktu.

Kadir'in yeraltı örgütünün diğer üyeleri de birdenbire ortadan kaybolmuştu. General Sobhan Mahmut, Keşmir'deydi. Ferit, Dubai'deydi. Keki Dorabjee'nin evinin kapısını çaldığımda kapıyı kimse açmadı, pencerelerindeki kepenkler de kapalıydı. Fort'taki evinden bir gün bile uzaklaştığı görülmemiş Rajubhai ise Delhi'de, hasta bir yakınını ziyaret ediyordu. İkinci dereceden patronlar ve onların adamları bile ya şehir dışındaydı ya da müsait değildi.

Geride kalan altın simsarları ile pasaport ve döviz işindekiler kibar ve dost canlısıydı. Onlar için iş her zamanki hızda ve rutinde devam ediyordu. Benim işim de gayet sorunsuz yürüyordu. Her depoda, döviz merkezinde, kuyumcuda ve Kadir'in hüküm sürdüğü her yerde beklenen adamdım. Altın simsarlarına, dövizcilere ve pasaport çalan ya da satın alan karaborsacılara benim için talimatlar bırakılmıştı. Bunun benim için bir iltifat mı -konsey üyeleri yokken güvenilecek adam olmam gibi- yoksa beni bir açıklamayı haketmeyecek kadar önemsiz gördüklerinin bir göstergesi mi olduğuna karar veremiyordum.

Sebep ne olursa olsun şehirde kendimi yalnız hissediyordum ve bu cesaretimi kırıyordu. En yakın arkadaşlarımı, Prabaker ile Abdullah'ı aynı hafta kaybetmiştim ve böylece bana *Sen Buradasın,* diyen ruhsal haritamı da kaybetmiştim. Kişilik ve kimlik, bir bakıma insanlarla kurduğumuz ve birbiriyle kesişen ilişkilerimizin haritadaki koordinatları gibidir. Sevdiğimiz insanlar ve onları sevme nedenlerimizle kim olduğumuzu ve ne olduğumuzu tanımlarız. Ben Abdullah'ın dizginlenemez şiddeti ile Prabaker'in mutlu nezaketinin kesiştiği yerde ve zamanda bir noktaydım. Akıntıya kapılmış ve onların ölümleriyle tanımsız kalmışken şaşkınlık ve tedirginlikle Kadir'e ve onun mafya patronlarından oluşan örgütüne ne kadar bağımlı hale geldiğimi de o zaman anladım. Bu adamların çoğuyla olan ilişkim yüzeyseldi ama şehirdeki varlıklarını, bunun verdiği güveni, en az ölü dostlanmın arkadaşlığı kadar özlemiştim.

Ve kızgındım. Bu öfkeyi anlamam ve Kadirbhai'nin bu öfkenin hem nedeni hem de hedefi olduğunu farketmem biraz zamanımı aldı. Abdullah'ın ölümü için onu suçluyordum. Abdullah'ı korumamış, kollamamıştı. Sevdiğim dostumun, Abdullah'ın acımasız bir deli olan Sapna olabileceğini aklıma bile getiremiyordum ama Abdül Kadir'in Sapna'yla ve onun işlediği cinayetlerle bir bağlantısı olduğuna inanmaya hazırdım. Kadir'in şehri terketmesi bana bir ihanet gibi geliyordu. Sanki beni... Her şeyle boğuşmam için... Tek başına bırakmıştı. Elbette bu saçma bir düşünceydi ve kendimi de biraz fazla önemsiyordum. İşin gerçeği, Kadir'in yüzlerce adamı halen Bombay'daydı ve ben her gün çoğuyla iş yapıyordum. Yine de kendimi ihanete uğramış ve terkedilmiş hissediyordum. Kuşkudan ve öfkeyle dolu bir korkudan doğan bir soğukluk, içimde Kadir'e karşı beslediğim duygularda yer etmeye başladı. Onu hala

seviyordum ve hala ona bir oğulun babasına bağlı olması gibi bağlıydım ama Kadir artık benim taptığım, kusursuz kahraman değildi.

Bir zamanlar bir mücahit bana kaderin karşımıza üç öğretmen, üç arkadaş, üç düşman ve üç büyük aşk çıkardığını söylemişti. Fakat bu on iki şey her zaman gizliydi ve bunların ne olduğunu onları sevene, bırakana ya da onlarla savaşana kadar anlamazdık. Kadir benim kaderimdeki on ikinin içindeydi ama kendini her zaman çok iyi gizlerdi. O terkedilmiş, öfkeli günlerde kederli yüreğim hissiz bir umutsuzluğa düşünce Abdül Kadir’i düşmanım, en sevdiğim düşmanım olarak görmeye başladım.

Anlaşmalarla, suçlarla birbiri ardına geçen günlerde isteğim, amacım, umudum karanlık bir kuyuya doğru yuvarlanmaya başladı. Lisa Carter ise Chandra Mehta ve Cliff de Souza ile yapacağı anlaşmasının peşini bırakmamış, sonunda başarılı olmuştu. Onun hatırı için anlaşma masasına oturmuş, ortağı olarak sözleşmeye imza atmıştım. Ben onları Kadir Han’ın yeraltı örgütüyle, yani bitmez tükenmez bir kaynakla ilişkiye geçebilecek güvenilir bağlantılarıydım. Onlar her ne kadar bu bağlantıdan sözetmeseler de Lisa ile anlaşma imzalamalarının en önemli nedeni buydu. Sözleşmede Lisa ile benim üç büyük stüdyo için yabancı figüranlar bulacağımız belirtiliyordu. Ödeme koşulları ve alınacak komisyonlar iki yıl boyunca geçerliydi.

Bu buluşmadan sonra Lisa benimle Marine Yolu’ndaki kıyı setine park ettiğim motosikletime kadar yürüdü. Yıllar önce aklım boğucu denizle ilgili düşüncelerle meşgulken Abdullah’ın omzuma dokunduğu noktada durduk. Lisa da, ben de, ikimiz de yalnızdık ve yalnız insanların birbiriyle konuştuğu gibi konuştuk aramızda. Azıcık şikayet ederek ve yalnızken kendimizle yaptığımız sohbetleri biraz daha yumuşatarak.

Uzun bir sessizlikten sonra “Bunun olacağını biliyordu,” dedi Lisa. “Bu yüzden bana o para dolu çantayı verdi. Bana bundan bu yüzden bahsetti. Öldürülebileceğinden bahsetti. İran’daki savaşı biliyor musun? Orada birkaç kez ölümden kıl payı kurtulmuş. Eminim bu düşünce onda yer etmişti. Sanırım savaştan kaçtığı ve ailesi ile arkadaşlarını geride bıraktığı için ölmek istiyordu. İşler bu hale gelince de bu şekilde ölmek istedi.”

Heybetli, umursamaz denize bakıp “Belki de,” dedim. “Karla bir keresinde hepimizin hayatımızda birçok kez intihara teşebbüs edip eninde sonunda bunu başardığımızı söylemişti.”

Lisa güldü, çünkü onu bu alıntıyla şaşırtmıştım ama gülüşü uzun bir iç çekişle son buldu. Rüzgar saçlarını uçursun diye kafasını hafifçe yana yatırdı.

“Şu Ulla meselesi,” dedi yavaşça. “Bu beni öldürüyor Lin. Modena’yı aklımdan çıkaramıyorum. Her gün gazeteleri okuyup onun hakkında bir haber var mı diye bakıyorum. Maurizio olayı garip... Biliyorsun. Olaydan sonra haftalarca kendime gelemedim. Hep ağlıyor, sokakta yürüyor, kitap okuyor ya da uyumaya çalışıyordum fakat midem bulanmadan yemek yemeyi başaramıyordum. Onun ölü bedenini düşünmeden edemiyordum. Ve o bıçağı... Ulla bıçağı ona sapladığında Maurizio’nun ne hissetmiş olabileceğini... Şimdi bütün bu düşünceler bulanıklaştı. Hala zihnimin derinliklerindeler fakat artık beni eskisi kadar korkutmuyorlar. Abdullah’ı bile... Bir şok mu geçiriyorum, yoksa kabullenemiyor muyum bilmiyorum ama Abdullah’ı da düşünmemeye çalışıyorum. Sanki... Bir de Modena var. Giderek kötüleşiyor. Onu düşünmeden duramıyorum.”

“Ben de onu düşünüyorum,” diye mırıldandım. “O otel odasına ayak basmamama rağmen Modena’nın hali sürekli gözümün önüne geliyor. Hiç iyi değil.”

“Ulla’ya vurmalıydım.”

“Ulla’ya mı?”

“Evet, Ulla’ya!”

“Neden?”

“Çünkü o duygusuz bir... Şırfıntı! Modena’yı orada eli kolu bağlı bir şekilde bıraktı. Bana, sana ve hatta Maurizio’ya bela getirdi. Bize Modena’dan bahsettiğinde, sanki balığını beslemeyi unuttuğundan falan bahsediyormuş gibi, tek yaptığım onu kollarıma alıp duşa götürmek oldu.

Ona bir tokat atmalı, suratına bir tane indirmeli ya da kıçına tekmeyi basmalıydım. Şimdi Ulla gitti ama ben hala Modena’yı dert ediyorum.”

Lisa’yla aynı hisleri paylaştığımdan onda gördüğüm öfke karşısında gülümseyerek “Bazı insanlar bunu başanyor işte,” dedim. “Bazıları iş işten geçtikten sonra kendimize kızmamıza ve aptal gibi hissetmemize neden olsa da onlar için üzülmemizi sağlamayı başarıyor. Onlar kalbimizin derinliklerindeki kömür madeninde yaşayan kanaryalar gibi. Eğer bizi hayalkınklığına uğrattıklarında onlar için üzülmezsek başımız büyük dertte demektir. Bu arada ben bu işe Ulla’ya yardım etmek için değil, sana yardımcı olmak için karıştım.”

“Biliyorum,” dedi Lisa içini çekerek. “Olanlar Ulla’nın suçu değil. Gerçekten. Onu bitiren Saray oldu. Orası onda büyük etki bıraktı. Zaten Madam Zhou ile çalışan herkeste bir arıza kalır. Orada çalışmaya başladığı ilk zamanlar Ulla’yı görecektin. Tek kelimeyle muhteşemdi. Bir yandan da hiçbirimizin olmadığı kadar masumdu. Ben orada çalışmaya başladığımda zaten hafif üşütmüştüm ama orası beni iyice darmaduman etti. Hepimiz orada oldukça garip pisliklere bulaştık... Yani bulaşmak zorunda kaldık.”

“Biliyorum, anlatmıştın,” dedim çekinerek.

“Sana anlattım mı?”

“Evet.”

“Sana tam olarak ne anlattım?”

“Hikayenin büyük kısmım anlattın. Hani Karla’nın evinden giysilerimi almaya geldiğim gece. Oraya Tarık’la, şu çocukla gelmiştim. Oldukça sarhoştun ve kafayı da bulmuştun.”

“Ve sana orada dönenleri anlattım?”

“Evet.”

“Tanrım! Bunu hatırlamıyorum. O gece uyuşturucu meretinden kurtulmaya çalıştığım ilk geceydi, daha doğrusu kurtulduğum ilk geceydi.

Gerçi çocuğu hatırlıyorum... Bir de benimle sevişmek istemediğini hatırlıyorum.”

“Hiç de değil, bunu istemiştim.”

Lisa hemen başını çevirdi ve göz göze geldik. Gülümsüyordu ama kaşları hafifçe çatılmıştı. Üzerinde kırmızı bir şalvar ve tunik vardı. Uzun ve bol ipek gömlek göğüslerine yapışıyor, kuvvetli meltemde vücut hatlarını ortaya çıkarıyordu. Mavi gözleri cesaret ve gizemle parlıyordu. Aynı zamanda hem cesur hem de kırılgandı. Madam Zhou’nun yerinde kendisini boğan hayattan kurtulmuş ve eroini yenmişti. Kendisinin ve arkadaşının hayatını korumak için bir adamın öldürülmesine yardım etmişti. Arkadaşım, sevgilisi Abdullah’ı kaybetmişti. Bütün bunlar Lisa’nın gözlerinden ve olması gerekenden daha zayıf olan yüzünden okunuyordu. Nasıl bakacağınızı biliyorsanız hepsini yüzünden okumanız mümkündü.

“Peki, kendini Saray’da nasıl buldun?” diye sorunca Lisa biraz irkilerek geri çekildi.

“Bilmiyorum,” dedi. “Henüz çocukken evden kaçtım. Eve dayanamıyordum. Oradan mümkün olduğunca çabuk gitmeliydim. Evden kaçtıktan bir-iki sene sonra genç bir uyuşturucu bağımlısıydım. Los Angeles’ta dibe vurmuş bir hayat sürüyor, pezevenklerden dayak yiyip duruyordum. Daha sonra karşıma Matt adında, hoş, sessiz sakin, yalnız ve kibar bir adam çıktı. Ona sırılsıklam vuruldum. O benim ilk aşkımdı. Matt bir müzisyendi ve Hindistan’a daha önce birkaç kez gitmişti. Eğer Bombay’dan yaşadığımız yere uyuşturucu kaçırırsak yeni bir başlangıç yapmak için yeterli parayı kazanacağımızdan emindi. Malı taşımayı kabul edersem biletlerin parasını ödeyeceğini söyledi. Buraya varınca da bütün paramızı ve pasaportumu alıp ortadan kayboldu. Ne olduğu hakkında hiçbir fikrim yok. Korkup vazgeçti belki ya da işi yapmak için başkasını buldu. Bilmiyorum. Neticede... Başıma bela bir eroin bağımlılığıyla, beş parasız ve pasaportsuz bir halde Bombay’da kalakaldım. Bir otel odasında çalışmaya ve işleri bu şekilde yürütmeye başladım. Birkaç ay sonra odama bir polis geldi ve yakalandığımı söyledi. Arkadaşı için çalışmayı kabul etmezsem kendşmi Hindistan hapishanesinde bulacaktım.”

“Arkadaşı da Madam Zhou’ydu.”

“Evet.”

“Söylesene, onu hiç gördün mü? Onunla hiç yüz yüze konuştun mu?”

“Hayır. Madam Zhou’yu, Rajan ve kardeşi dışında neredeyse kimse görmez. Karla onunla yüz yüze görüştü ama. Karla ondan nefret eder. Karla ondan, dünyadaki hiçbir şeyden nefret etmediği kadar nefret eder. Hayatımda böyle bir şey görmedim. Karla’nın nefretinin takıntı boyutunda olduğunu bile söyleyebilirim. Neredeyse her zaman Madam Zhou’yu düşünür. Er geç onu eline geçirecek.”

“Arkadaşı Ahmet ve Christine’in başına gelen olay yüzünden,” diye mırıldandım. “Onları Madam Zhou’nun öldürdüğünü düşünüyor ve bunun için kendini suçluyor. Bunu aklından çıkaramıyor.”

“Bu doğru!” dedi Lisa hayretle gülümseyerek. “Sana bu olayı anlattı mı?”

“Evet.”

Lisa gülerek “Bu çok şaşırtıcı!” dedi. “Karla bu konu hakkında kimseyle konuşmaz. Hiç kimseyle. Aslında belki de çok şaşırmamak gerek. Onu gerçekten de çok etkiledin sen. Gecekondudaki kolera salgını sırasında nasıl olduğunu biliyor musun? Olaydan haftalarca sonra bile bundan bahsediyordu. Bundan sanki bir çeşit manevi tecrübe, bir aydınlanma gibi sözediyordu. Onu hiç bu kadar etkilenmiş görmemiştim.”

Lisa’ya bakmadan “Karla seni Saray’dan kurtarmak için benden yardım islediğinde bunu senin için mi yaptı, yoksa Madam Zhou’dan öç almak için mi?” diye sordum.

“Karla’nın oyununda birer piyon olup olmadığımızı mı soruyorsun?”

“Onun gibi bir şey, evet.”

“Sanırım, evet öyleyiz, demeliyim.” Lisa daha sonra boynundaki fuları çıkarıp eline aldı ve düşünceli bir şekilde ona bakmaya başladı. “Biliyorsun, Karla beni sever. Bundan eminim. Bana, senin bile bilmediğin şeyler anlattı. Ben de onu severim. Hem o Amerika’da yaşamış, orada büyümüş,

bu yüzden benim için farklı düşündü. Sanırım Saray'da çalışmış tek Amerikalı kız bendim. Ama tabii olayın derinlerinde herhalde Karla'nın Maidam Zhou'ya açtığı savaş yatıyordur. Galiba bizi kullandı. Yine de önemli değil. İkiniz beni oradan çıkardınız ve buna gerçekten memnunum.

Karla'nın sebebi ne olursa olsun bu konuda onu suçlamıyorum, bence sen de suçlamamalısın."

"Suçlamıyorum," dedim iç geçirerek.

"Ama?"

"Ama... Hiçbir şey. Karla'yla yürütemedik ama ben..."

"Onu hala seviyorsun?"

Lisa'ya bakmak için başımı çevirdim ama mavi gözleriyle karşı karşıya kalınca konuyu değiştirdim.

"Madam Zhou'dan haber aldın mı?"

"Hiç haber almadım."

"Senin hakkında sorular falan soruyor muymuş?"

"Tanrı'ya şükür ki hayır. Gariptir, ben Madam Zhou'dan nefret etmiyorum. Onun hakkında iyi ya da kötü hiçbir şey hissetmiyorum. Sadece o yere bir daha geri dönmek istemiyorum. Hizmetlisi Rajan'dan nefret ederim ama. Eğer Saray'da çalışıyorsan muhatap olacağın ve hesap vereceğin kişi odur. Kardeşi mutfakla ilgilenirken Rajan da kızlarla ilgilenir. Adam ürkütücü namussuzun tekidir. Bir hayalet gibi etrafta dolaşır. Sanki başının arkasında gözleri vardır. O bu dünyadaki en korkunç insan bana göre. Madam Zhou'yu hiç görmedim, insanlarla bir kafesin arkasından konuşur. Metal kafeslerden her odada vardır. Böylece neler olup bittiğine bakar, müşterilerle ve kızlarla konuşur. Orası lanet olasıca bir yer Lin. Oraya geri dönmektense ölürüm daha iyi."

Bir sessizlik daha oldu. Dalgalar kayalıklara vuruyor, kıyı setinin dibinde kabarcıklar oluşturuyordu. Martılar rüzgarda uçup konuyor, kayalıkların

arasında gezinen yaratıkları bulmak için etrafı kolaçan ediyordu.

“Abdullah sana ne kadar para bıraktı?”

“Emin değilim,” dedi Lisa. “Hiç saymadım. Oldukça fazla bir miktar. Belki yetmiş ya da seksen bin. Maurizio’nun uğruna Modena’yı doğradığı ve öldüğü paradan çok daha fazla. Delice, öyle değil mi?”

“Parayı almalı ve buradan çekip gitmelisin.”

“Bu söylediğin komik... Yanılmıyorsam iki dakika önce Mehta ve yapım şirketiyle iki senelik bir sözleşmeye imza attık. Biliyorsun şu *Hayatlarımıza-kaldığı-yerden-devam edelim* sözleşmesi.”

“Sözleşmeyi siktir et.”

“Hadi ama Lin.”

“Gerçekten, sözleşmeyi siktir et. Bu hayattan kurtulmalısın. Etrafımızda neler olup bittiğini bilmiyoruz bile. Abdullah’ın neden öldürüldüğünü bilmiyoruz. Ne yaptığı ya da yapmadığı hakkında en ufak bir fikrimiz yok. Eğer o, Sapna değildiyse o zaman işler kötü demektir. Yok, eğer Sapna’ysa işler daha da kötü demektir. Parayı alıp gitmelisin.”

“Peki, nereye gideceğim?”

“Herhangi bir yere.”

“Sen de gelecek misin?”

“Hayır. Burada bitirilmemiş işlerim var. Hem bir açıdan benim için iş işten geçmiş sayılır. Fakat sen gitmelisin.”

Lisa bana çıkıştı. “Anlamıyorsun değil mi?” dedi. “Sorun para değil. Eğer şimdi gidersem her şeyi yarım bırakmış olurum. Elimde paradan fazlası olmalı. Bu işle birlikte kendim için bir hayat kurmaya çalışıyorum. Burada bir şeyim. Biriyim. İnsanlar yolda yürürken bana bakıyor, çünkü farklıyım.”

“Sen nereye gidersen git insanlar sana bakacaktır,” dedim Lisa’ya sırıtarak.

Lisa ısrar etti. “Bu iş iyi gidecek,” dedi. “Bunu hissedebiliyorum. Lin. Benim eğitimim yok. Senin kadar akıllı da değilim. Hiçbir özel yeteneğim yok. Ama bu iş... Bu iş çok iyi gidebilir. Ne bileyim, belki bir gün film yapımcısı bile olabilirim. İyi işler çıkarabilirim.”

“Sen zaten yaptığın işlerde iyisin, nereye gidersen git bu değişmez.”

“Hayır. Bu benim şansım. Bir şeyler başarıncaya kadar geriye, hiçbir yere dönmüyorum. Eğer bu işi yapmazsam, bunu denemezsem her şey bir hiç uğruna oldu demektir. Maurizio olayı... Diğer olan bitenler nedensiz olmuş olacak. Buradan ayrıldığımda aklımın başımda, paramın da cebimde olmasını istiyorum.”

Havanın bir ılık bir serin oluşunu ve yüzümle kollarıma vurarak rıhtım boyunca dolaşıp dönen rüzgarı hissettim. Yanımızdan, gecekondunun bitişiğindeki kumlarla kaplı sığınaklarına yol alan küçük bir balıkçı filosu denizde süzülerek geçti. Birdenbire yağmur altında bir kayığın içinde Taç Mahal Oteli’nin suya gömülmüş dış avlusu ve Gateway Anıtı’nın önünden geçerkenki halim geldi aklıma. Vinod’un aşk şarkısını ve Karla’nın yağmurun altında kolumun altına girişini hatırladım.

Dinmek bilmeyen dalgalara bakarken o gök gürültülü geceden beri yaşadıklarımı düşündüm. Hapishane, işkence, Karla’nın gidişi, Ulla’nın gidişi, Kadirbhai’nin, onun mafya patronlarının, Anand’ın gidişi, Maurizio'nun ölümü, Modena’nın muhtemel ölümü, Raşit’in, Abdullah’ın ve Prabaker’in ölümü. Ki bu sonuncusu benim için kabul etmesi imkansız bir şeydi. Ben de onlardan biriydim, yürüyor, konuşuyor ve dalgalara bakıyordum ama kalbim en az onlar kadar ölüydü.

“Peki, ya sen?” diye sordu Lisa. O konuşurken gözlerinin üzerimde olduğunu biliyor, sesindeki duyguları hissedebiliyordum. Sesinde sempati, şefkat, hatta aşk vardı. “Ben kalırsam, zaten kesinlikle kalacağım, sen ne yapacaksın?”

Lisa’ya bir süre baktım ve gök mavisi gözlerindeki anlamı okumaya çalıştım. Daha sonra duvara doğru yaslanıp onu kollarıma aldım ve öptüm. Uzun bir öpücüktü bu. Bu öpücüğe bir yaşamı sığdırmıştık. Birlikte yaşamış, sevmiş, birlikte yaşlanıp ölmüştük. Daha sonra dudaklarımız ayrıldı ve yaşayabileceğimiz bu hayat ikimizin de birbirimizin gözlerinde göreceği küçük bir ışıltı olarak kaldı.

Lisa’yı sevebilirdim. Belki de onu zaten biraz seviyordum ama bazen bir kadına yapabileceğiniz en kötü şey onu sevmektir. Ben hala Karla’ya aşıktım.

Lisa’nın sorusunu tekrar ederek “Ben ne yapacağım?” dedim. Onu omuzlarından tutuyordum. Gülümsedim. “Kafayı bulacağım.”

Motosikletime atlayıp yoluma devam ettim ve bir kere bile arkama dönüp bakmadım. Daire için üç aylık kiramı peşin ödedim. Otoparktaki bekçi ile apartman görevlisine iyi birer bahşiş verdim. Cebimde bir tane kaliteli sahte pasaport tuttum, diğer pasaportları ve paralarımı bir çantaya tıkıp Enfield Bullet motorum ile birlikte Didier’e emanet ettim. Bundan hemen sonra da bir taksiye atlayıp Shoklaji Sokağı’nın, yani ‘On Bin Orospu Sokağının’ yakınında bulunan Gupta-ji’nin afyon batakhanesine gittim. Üçüncü kata çıkan eskimiş, ahşap merdivenlerden geçerek uyuşturucu bağımlılarının kendileri için inşa ettikleri parlak çelik kafesin içine girdim.

Gupta-ji afyon içicileri için yere yirmi tane uyku tulumu ve yastık koymuştu. Daha özel isteklerde bulunan müşterileri için de bu açık alanın arkasında başka odalar ayarlamıştı. Çok küçük bir kapıdan geçerek bahsettiğim arka odalara çıkan koridora adımımı attım. Yürüdüğüm alanın tavanı o kadar alçaktı ki neredeyse dizlerimin üzerinde gidecektim. Benim seçtiğim odada pamuklu bir şiltesi olan bir karyola, tüylü bir halı, hasır bir dolap, ipek abajurlu bir lamba ve suyla dolu büyük bir çömlek vardı. Üç tarafta da duvarlar ahşabın üzerine hasır kilimle kaplıydı. Yatağın başucundaki son duvar ise Arap ve yerel ahaliden Müslüman tacirlerin bulunduğu kalabalık bir sokağa bakıyordu fakat pencerelerinde kepenk olduğundan güneş ışığı sadece aradaki boşluklardan hafifçe içeri sızabiliyordu. Tavan yoktu. Bunun yerine tuğladan örülen çatıyı tutması için ağır çatı kirişleri görülüyordu. Zamanla bu manzaraya aşina oluverdim.

Gupta-ji parayı alıp talimatlarımı dinledikten sonra beni yalnız bıraktı. Oda çatıya çok yakın olduğundan bir hayli sıcaktı. Gömleğimi çıkarıp lambayı söndürdüm. Karanlık küçük oda bir hücreyi andırıyordu. Yatağın üzerine oturdum ve neredeyse anında gözlerimden yaşlar akmaya başladı. Kombay'da daha önce de ağlamıştım. Ranjit'in cüzamlılarıyla karşılaşınca, Arthur Yolu Hapishanesi'nde tanımadığım adam işkence görmüş bedenimi yıkadığında ve Prabaker'in babasıyla hastanede beklerken ağlamıştım. Yine de bunca keder ve acıyı bastırmıştım. Her nasılsa kendime hakim olmayı bir şekilde başarmıştım. O afyon batakhanesine gelip de ölmüş dostlarım Abdullah ve Prabaker'e olan ve artık gösteremeyeceğim sevgimle baş başa kalınca kendimi bıraktım.

Bazı insanlar ağladıklarında dayak yemişten beter olur. Böyleleri tekmelerle ve coplarla yedikleri darbelerden değil de ağlarken yara alırlar, gözyaşları kalpte başlar ama bazılarımız kalbi öylesine göz ardı ederiz ki o konuşmaya başladığında yüzlerce acıyı ve kederi aynı anda işitiriz. Ağlamanın iyi ve doğal bir şey olduğunu biliyoruz. Ağlamanın bir zayıflık olmadığını, tam tersine bir güç göstergesi olduğunu biliyoruz. Yine de ağlarken sanki dünyadan kopuyor, yere gövdeden kesilmiş ağaçlar gibi çakılıyoruz.

Gupta-ji bana zaman tanıdı. O kapıya yaklaşırken terliklerinin sesini duyunca yüzümdeki kederin izlerini sildim ve lambayı yaktım. Gupta-ji istediklerimi, madeni bir kaşık, damıtılmış su, kullan at şırıngalar, eroin ve bir paket sigara getirmişti ve onları küçük şifonyerin üzerine yerleştirdi. Yanında bir kız vardı. Gupta-ji kızın adının Shilpa olduğunu ve bana hizmet edeceğini söyledi. Kız gençti, yirmi yaşından küçüktü ama şimdiden yüzünde uzun zamandır çalışmakta olan insanların somurtkan ifadesi vardı. Gözlerinde dayak yemiş bir sokak köpeği gibi boyun eğmeye hazır bir umut, belli belirsiz görülebiliyordu. Onu ve Gupta-ji'yi yollayıp kendime eroin hazırladım.

Uyuşturucu neredeyse bir saat boyunca şırıngada kaldı. Onu elime aldım ve kolumdaki sağlıklı damarlardan birine beş kez sapladım ve kullanmadan çıkardım. Bir saat boyunca şırınganın içinde duran sıvıya baktım. İşte buydu. Lanet olası uyuşturucu. Beni aptalca, saldırgan suçlar işlemeye iten, hapse sokan, ailemi ve sevdiklerimi kaybetmeme neden olan şey. Her şeyin

ve hiçbir şeyin ilacı. Sizden her şeyi alan, karşılığında ise hiçbir şey vermeyen uyuşturucu. Yine de bazen size verdiği *hiçbir şey*, içinizde hiçbir şey hissetmemenin yarattığı boşluk, bazen istediğiniz her şeydir.

İğneyi damarıma sapladım, doğru şekilde sapladığımı gösteren bir damla kanı sildim ve eroini zerk ettim. Daha iğneyi kolumdan çıkarmaya fırsat bulamadan aklım Sahra Çölü gibi oldu. Sıcak, kuru, güneşli ve durgun. Uyuşturucunun oluşturduğu kum tepecikleri zihnimdeki bütün düşünceleri yuttu ve aklımdan öğrendiğim ne varsa sildi süpürdü. Vücudumu sıcaklık kapladı ve her gün katlanıp görmezden gelmeye çalıştığımız içimdeki binlerce küçük acıyı, rahatsızlığı, sancıyı yok etti. Hiç acı yoktu artık. Hiçbir şey yoktu.

Zihnimde halen çöl varken kendimi boğuluyor gibi hissettim ve bir gölün yüzeyine çıktım. Bu ilk denememden sonraki haftada mıydı? Bir ay mı olmuştu? Kaşığın içinde o öldürücü gölün üzerinde kaldım ve Sahra Çölü'nü kanımda taşıdım. Önümdeki sallarda bir çeşit mesaj vardı. Bu mesaj Kadir, Karla, Abdullah ve benim yollarımızın neden kesiştiğini anlatıyordu. Hepimizin hayatı Abdullah'ın ölümüyle bağlantılı olarak emsalsiz bir şekilde kesişmişti. Sallarda bu sırın anahtarı vardı.

Ama ben gözlerimi kapadım. Prabaker'i hatırladım. Öldüğü gece geç saatlere kadar çok yoğun bir şekilde çalıştığını, çünkü taksinin sahibi olduğunu hatırladım. Taksiyi ona ben satın almıştım. Eğer onun için taksiyi almasaydım hayatta olurdu. Prabaker, benim hücremde besleyip eğittiğim küçük fareydi, çarmıha gerilen fareydi. Bazen kafam bulanmadan geçirdiğim bir saatte Abdullah'ı ölmeden önce o çemberin içinde yalnız görüyordum. Yalnız. Orada olmalıydım. Hemen hemen her gün onunlaydım. O zaman da yanında olmalıydım. Arkadaşlar, arkadaşlarının bu şekilde ölmesine, ölümle ve kaderle böyle baş başa kalmasına izin vermez. Peki ya cesedine ne olmuştu? O, Sapna olabilir miydi? Çok sevdiğim arkadaşımın o acımasız kasap olmasına imkan var mıydı? Gani ne demişti? M*acit'in parçalanmış vücudu evinin her yerine dağılmıştı...* Böyle bir şey yapan bir adamı sevmiş olabilir miydim? Onun Sapna olabileceğine az da olsa ihtimal verirken yine de onu sevmem ne anlama gelirdi?

Gümüş silahı tekrardan kolumdan içeri ateşledim ve kendimi suyun üzerindeki salda buldum. Cevap diğer sallardaydı. Biraz daha eroinle,

birazcık daha fazlasıyla bu mesajı anlayacağımdan emindim.

Uyandığımda anlamadığım bir dilde sert bir şeyler söyleyen öfkeli bir surat gördüm. Bu çirkin, çatık kaşlı, derin çizgilere sahip bir surattı. Daha sonra güçlü ellerin beni bir sala dönüşmüş yatağımdan kaldırdığını hissettim.

Nazir homurdanarak İngilizce “*Geliyorsun!*” dedi. “Hemen şimdi geliyorsun!”

Daha etkili olsun diye kelimelerin arasında duraklayarak “Siktir... Git!” dedim.

Nazir tekrar etti. “Geliyorsun!” İçindeki öfke o kadar su yüzüne çıkmıştı ki titriyor, dişlerini sıkıyordu.

Bir kez daha yatağa doğru yönelerek “Hayır,” dedim. “Sen... Git!”

Nazir beni tekrar kendine çekti. Kolları inanılmaz güçlüydü. Çelik gibi sağlam elleriyle kollarıma yapışmıştı.

“*Şimdi! Geliyorsun!*”

Gupta-ji’nin odasında üç aydan beri kalıyordum. Tam üç ay boyunca her gün eroin almış, iki günde bir yemek yemiş ve sadece tuvalete gitmek için ayağa kalkmıştım. O zaman farkında değildim ama on iki kilo vermiştim. Yani vücudumdaki kasların çoğu erimişti. Zayıf, güçsüz ve uyuşturucudan aptallaşmış haldeydim.

Gülümser gibi yaparak “Pekala,” dedim. “Tamam, bırak beni de eşyalarımı toplayayım.”

Ben cüzdanımın, saatimin ve pasaportumun durduğu şifonyeri işaret edince Nazir ellerini çekti. Gupta-ji ve Shilpa koridorda bekliyordu. Eşyalarımı alıp cebime koydum ve Nazir’e boyun eğermiş gibi rol yaptım. Doğru zaman olduğuna karar verince ona doğru sağ elimle bir yumruk savurdum. Ona vurmam gerekirdi. Sağlıklı ve kendimde olsaydım vururdum ama öyle olmadığımdan Nazir’i ıskaladım ve dengemi kaybettim.

Nazir tam kalbimin altına, karın boşluğuma bir yumruk indirdi. Elimden bir şey gelmeden iki büklüm oldum ama düşmedim. Nazir sol eliyle bir tutam saçımı kavrayıp kafamı kaldırdı, sağ yumruğunu geriye, omuz hizasına doğru çekti ve bir an tereddüt ettikten sonra yumruğunu çeneme indirdi. Boynunun, omuzlarının ve sırtının bütün gücüyle yumruk atmıştı. Bir an Gupta-ji’nin dudaklarını büktüğünü ve ürkerek gözlerini kırpıştırdığını gördüm, hemen ardından gözümün önünde kıvılcımlar uçuştu ve dünya, uyuyan yarasalarla dolu karanlık bir mağaraya dönüştü.

Hayatımda ilk defa bayılmıştım. Sanki sonsuza dek düşüyordum ve ayaklarımı bir türlü yere basamıyordum. Bir süre sonra kendime gelmeye başladım ve Her şey yolunda, bu sadece bir rüya, eroinin neden olduğu bir halüsinasyon, biraz sonra uyanıp biraz daha eroin enjekte edeceğim, diye düşündüm.

Bir kere daha kendimi salın içinde buldum ama bu sal üç uzun ay boyunca içinde yattığım sal-yatak değildi. Daha yumuşak, daha rahattı. Etrafta ise daha önce duymadığım harika bir parfüm kokusu vardı. Bu *Coco* idi. Bu parfümü iyi tanırdım, çünkü Karla’nın kullandığı kokuydu. Nazir beni merdivenlerden aşağı omzunda taşıyarak dışarı çıkarmış ve bir taksinin arka koltuğuna bırakmıştı. Karla da oradaydı. Başımı onun dizlerine yaslamıştım. Onun güzel suratına bakmak için gözlerimi açtım. Karla’nın yeşil gözleri şefkat, endişe ve anlayamadığım bir başka duyguyla doluydu. Gözlerimi kapadım, hareket eden karanlık içinde bu duygunun ne olduğunu birden kavradım. Bu tiksintiydi. Karla benim zayıflığımdan, eroin alışkanlığımdan, kendi isteklerime olan bu düşkünlüğümden tiksinmişti. Daha sonra ellerini yüzümde hissettim, ağlamak gibiydi ve yanağımı okşayan parmakları gözyaşlarımı sildi.

Taksi durduğunda Nazir beni kaldırdı ve bir çuval un taşırmış gibi kolaylıkla iki kat sırtında taşıdı. Arkamızdan merdivenleri tırmanan Karla’ya bakarken tekrar kendime geldim. Gülümsemeye çalıştım. Arka kapıdan büyük bir eve girdik ve evin mutfağına çıktık. Büyük ve modern mutfağın ötesinde muazzam bir oturma odası vardı. Odanın bir tarafı boydan boya camdı ve altın sarısı bir kumsalla safir rengi koyu denize bakıyordu. Nazir, ondan beklediğimden daha nazik bir şekilde beni pencerenin yanındaki minderlerin üzerine bıraktı. Beni almaya gelmeden

önce enjekte ettiğim doz oldukça fazlaydı. Sersemlemiş, kendimden geçmiş bir haldeydim. Gözlerimi kapama isteği karşı konulmaz bir şekilde üzerime çöktü.

Yanımda diz çöküp yüzümü ıslak bir havluyla silen Karla "Ayağa kalkmaya çalışma," dedi.

Buna güldüm, çünkü ayağa kalkmak aklıma gelebilecek son şeydi. Gülerken çenemde belli belirsiz bir ağrı hissettim.

"Neler oluyor Karla?" diye sordum konuşurken çatallaşan sesimi duyarak. Üç ay boyunca hiç konuşmamak, duraksamama ve ne diyeceğimi düşünmeme neden oluyordu. "Burada ne yapıyorsun? Burada ne yapıyorum?"

"Seni orada bırakacağımı mı düşündün?"

"Orada olduğumu nasıl öğrendin? Beni nasıl buldun?"

"Seni arkadaşın Kadirbhai buldu. Benden de seni buraya getirmemi rica etti."

"Senden mi rica etti?"

Karla gözlerime öyle derin bir şekilde baktı ki bakışları sabah sisini dağıtan güneş ışığı gibiydi.

"Kadirbhai nerede?"

Karla gülümsedi ama gülümsemesinde hüzün vardı, çünkü sorduğum soru yanlıştı. Bunu şimdi biliyorum, çünkü şimdi kafam yerinde. O an bütün gerçeği öğrenmek için bir şansım vardı, eğer doğru soruyu sorsaydım Karla bana gerçeği anlatırdı. Bana böyle bakmasının nedeni buydu. Her şeyi anlatmaya hazırdı. Beni seviyor ya da sevmeye başlıyor bile olabilirdi. Fakat ben doğru soruyu sormadım. Ona kendisini değil de Kadirbhai'yi sordum.

Elleriyle doğrularak "Bilmiyomm," diye yanıtladı. "Burada olması gerekiyordu. Sanırım yakında gelir. Gerçi ben kalamam, gitmem lazım."

Onu görebilmek için gözümün önündeki perdeyi kaldırmaya çalışarak konuşmaya, onu yanımda tutmaya çalıştım ve yerimden doğruldum. “Ne?”

“Gitmem lazım,” diye yineledi Karla ve enerjik bir şekilde kapıya doğru yürüdü. Nazir kalın kolları iriyarı vücudunun iki yanında, onu kapıda bekliyordu. “Gitmeden önce yapman gereken pek çok şey var.”

“Gitmeden önce mi? Gitmekten kastın ne?”

“Bombay’dan yine ayrılıyorum. Bir işim var. Önemli ve... Yapmam gerek. Altı ya da sekiz hafta sonra geri dönerim. Belki seninle o zaman görüşürüz.”

“Ama bu çılgınlık. Anlamıyorum. Eğer beni şimdi bırakacaksan orada kalmama izin vermeliydin.”

Karla sabırlı bir şekilde gülümseyerek “Dinle,” dedi. “Daha dün geldim ve burada kalmamaya çalışıyorum. Leopold’un Yeri’ne dahi gitmiyorum. Didier’i bu sabah gördüm. Bu arada sana çok selamı var. Ve hepsi bu. Etrafta dolaşmıyorum. Gupta-ji’nin yerinde kendini öldürmene engel olmak için Kadirbhai’ye yardım etmeyi kabul ettim. Şimdi buradasın, güvendesin, benim de gitmem gerek.”

Karla dönüp Nazir’le konuştu. İkisi Urduca konuştuklarından söyledikleri her beş kelimeden ancak birini anlayabiliyordum. Nazir, Karla’yı dinledikten sonra güldü ve bana her zamanki gibi nefretle baktı.

Onlar sustuklarında Karla’ya “Ne dedi?” diye sordum.

“Bilmek istemezsin.”

“Bilmek istiyorum.”

“Senin başarabileceğini düşünmüyor,” diye cevapladı Karla. “Burada kendini toplayacağını ve birkaç ay sonra döndüğümde beni burada bekliyor olacağını söyledim. Nazir böyle düşünmüyor. Kriz geldiğinde ilk iş buradan kaçıp kendine bir doz daha enjekte edeceğini söylüyor. Bunu başaracağın konusunda onunla bahse girdim.”

“Ne kadar para koydun?”

“Bin papel.”

“Bin papel,” diye şaşkın bir şekilde tekrarladım. Olasılıklar düşünülürse yüksek bir miktardı.

“Evet. Nazir’in elindeki tüm nakit buymuş. Dayanamayacağına dair tüm parasını ortaya koydu. Senin zayıf bir adam olduğunu, bu yüzden uyuşturucu kullandığını söylüyor.”

“Peki, sen ne dedin?”

Bunun üzerine Karla güldü. Onun kahkahasını duymak o kadar zordu ki bu anı, bu mutlu halini yiyecek, içecek, uyuşturucu gibi aldım. Uyuşmuş, hasta halime rağmen karşıma çıkacak en değerli hazinenin bu kahkaha olduğunu, bu kadını güldürmenin ve kahkahasını yüzümde, içimde hissetmenin tadacağım en büyük zevk olduğunu biliyordum.

“Ona iyi bir adamın, kadınının ihtiyacı olduğu kadar güçlü olacağını söyledim,” dedi.

Sonra da gitti. Gözlerimi kapadım. Belki bir saat, belki de bir gün sonra onları tekrar açtığımda Kadirbhai yanımda oturuyordu.

Nazir’in “*Utna hain*” dediğini duydum. *Uyandı.*

Uyandığımda kendimi iyi hissetmiyordum. Tetikte, üşüyerek ve eroin ihtiyacı hissederek uyanmıştım. Ağzımda kötü bir tat vardı ve her yerim ağrıyordu.

Kadirbhai “Hımm,” dedi. “Şimdiden acı çekmeye başladın.”

Yastıkların üzerinde doğruldum ve etrafıma bakındım. Akşam olmaya başlamıştı ve gecenin gölgesi pencerenin ardındaki kumsala çökmek üzereydi. Nazir mutfağın girişinin yakınında, bir halının üzerinde oturuyordu. Kadir bol bir pantolon, gömlek ve Peştuların geleneksel tunik yeleklerinden giymişti. Üzerindeki giysi Peygamber’in en sevdiği renk olan

yeşildi. Birkaç ayda yaşlanmışa benziyordu ama aynı zamanda onu daha önce hiç görmediğim kadar zinde, sakin ve kararlı görünüyordu.

Konuşmadan ona bakınca "Yiyecek bir şeyler ister misin?" diye sordu. "Banyo yapmak ister misin? Burada ihtiyaç duyabileceğin her şey var. İstediğin kadar çok banyo yapabilir, istediğin kadar yemek yiyebilirsin. Üzerine yeni giysiler de giyebilirsin. Senin için bir şeyler ayarladım."

"Abdullah'a ne oldu?" diye sert bir şekilde sordum.

"İyileşmelisin."

Bağırarak "Abdullah'a ne oldu?" dedim.

Nazir bana baktı. Oldukça sakin görünüyordu ama onun bir işaretle yerinden fırlamaya hazır olduğunu görüyordum.

Kadir yavaşça başını sallayıp bağdaş kurduğu bacaklarının arasındaki halıya bakıp benimle göz göze gelmeden "Ne bilmek istiyorsun?" dedi.

"Sapna mıydı?"

Kadir bana bakarak "Hayır," diye yanıtladı. "İnsanların böyle söylediğini biliyorum ama seni temin ederim ki Sapna değildi."

Rahatlarcasına derin bir nefes verdim. Gözyaşları gözlerime doluyor, onlara engel olmak için yanağımı ısırıyordum.

"Neden Sapna olduğunu söylediler?"

"Abdullah'ın düşmanları polisi buna inandırmışlar."

"Hangi düşmanları? Onlar kim?"

"İran'dan, kendi ülkesinden bazı adamlar."

O esrarengiz kavgayı hatırladım birden. Abdullah'la birlikte sokakta bir grup İranlı adamla dövüşmüştük. O güne ait başka detayları da hatırlamaya çalıştım ama Abdullah'a o adamların kim olduğunu ya da onlarla neden

dövüştüğümüzü sormamanın yarattığı pişmanlıktan başka bir şey düşünemedim.

"Gerçek Sapna nerede?"

"Öldü. Adamı, gerçek Sapna'yı buldum. Artık ölü bir adam. Abdullah için bu kadarını yaptık."

Yastıklara uzanıp bir an için gözlerimi kapadım. Burnum akmaya, boğazım ağrımaya başlamıştı. Üç ayda büyük bir alışkanlık yaratmıştım. Her gün üç gram saf Thai eroini alıyordum. Kriz başlamak üzereydi ve bunun cehennemde geçireceğim iki hafta olacağını biliyordum.

Bir süre sonra Kadirbhai'ye "Neden?" dedim.

"Ne, neden?"

"Neden beni buldun? Neden Nazir'in beni buraya getirmesini istedin?"

Kadir gülerek "Sen benim için çalışıyorsun," dedi. "Şimdi de sana göre bir işim var."

"Korkarım şu anda bu işi yapacak durumda değilim."

Karnıma kramplar girmeye başlamıştı. İnledim ve gözlerimi kaçırdım.

Kadirbhai bana katılarak "Evet, kesinlikle," dedi. "Önce iyileşmelisin. Üç ya da dört ay sonra benim için bu işi yapabilecek duruma geleceksin."

"Bu... Ne çeşit bir iş?"

"Bir görev. İstersen kutsal bir görev de diyebilirsin. At binmeyi biliyor musun?"

"At binmeyi mi? Atlar hakkında hiçbir şey bilmem ben. Eğer işi motosiklet üzerinde yapabiliyorsam... Tabii iyileştiğimde ya da tabii eğer iyileşirsem... O zaman bu iş için doğru adam sayılırım."

“Nazir sana at binmeyi öğretir. O, Nargarvar şehrindeki en iyi biniciydi. Ki orada herkes iyi binicidir. Buranın yakınında ahıra bağlanmış atlar var, at binmeyi sahilde öğrenebilirsin.”

Bir sonraki, ondan sonraki saati ve yaşayabileceğimin en kötüsünü nasıl atlatacağımı düşünürken “At binmeyi öğrenmek...” diye mırıldandım.

Kadirbhai gülümseyip eliyle omzuma dokunarak “Evet, Linbaba,” dedi. Bu dokunuşla irkildim ve titredim ama Kadir’in elinin sıcaklığını hissedince kıpırtısız kalabildim. “Kandahar’a at dışında başka bir şeyle ulaşamazsın, çünkü yolların hepsi mayın döşeli. Adamlarımla birlikte Afganistan’da savaşa gittiğinde at binmeyi bilmen gerekiyor.”

“Afganistan mı?”

“Evet.”

“Oraya gideceğimi de nereden çıkarıyorsun?”

Kadir gerçekten üzgün görünüyordu. “Gidip gitmeyeceğini bilmiyorum. Bu göreve ben de gidiyorum. Elli yıldır görmediğim ülkeme, Afganistan’a gidiyorum. Seni de benimle gelmen için davet ediyorum. Bunu senden rica ediyorum. Seçim elbette senindir. Şurası kesin ki bu görev tehlikeli. Eğer benimle Afganistan’a gitmek istemezsen hakkında kötü düşünmem.”

“Neden ben?”

“Uluslararası suçlar işlemekten korkmayacak ve bir Amerikalı gibi hareket edebilecek bir yabancıya, bir *gora*’ya ihtiyacım var. Gideceğimiz yerde birçok düşman klan var ve bu klanlar yüzyıllardır birbirleriyle savaşıyor. Birbirlerini yağmalamak ve buldukları her şeyi talan etmek artık onlar için gelenek haline geldi. Bu aralar sadece iki ortak noktaları var. Allah sevgisi ve Rus istilacılara karşı duydukları nefret. Şu sıralar Ruslar karşısındaki baş müttefikleri de Amerikalılar. Amerikan parası ve silahları ile savaşıyorlar. Eğer yanımda bir Amerikalı olursa bizi rahat bırakır ve bizden makul bir miktar para alıp sınırı geçmemize izin verirler.”

“Peki, neden yanında gerçek bir Amerikalı götürmüyorsun?”

“Bunu denedim ama böyle bir tehlikeyi göze alabilecek kadar deli birini bulamadım. İşte bu yüzden sana ihtiyacım var.”

“Bu görevde Afganistan’a ne kaçırıyoruz?”

“Savaşta kaçakçılığı yapılan şeyler, silah, patlayıcı, pasaport, para, altın, makine parçaları ve ilaç. Oldukça enteresan bir seyahat olacak. Elimizdekileri almak isteyecek silahlı klanların içinden geçmeyi başarabilirsek eşyalarımızı Kandahar şehrini kuşatan mücahitlere göndereceğiz. İki yıldan beri aynı yerde Ruslarla savaşıyorlar ve bu malzemelere ihtiyaçları var.”

Kafamdan yüzlerce soru geçiyordu ama kriz her yanımı felç etmişti. Vücudumu verdiğim mücadeleden dolayı soğuk terler kaplamıştı. Sonunda konuşabildiğimde kelimelerim hızla ve anlaşılmaz bir şekilde ağzımdan çıktı.

“Neden bunu yapıyorsun? Neden *Kandahar?* Neden orası?”

“Kandahar’ı kuşatan adamlar, yani mücahitler, benim köyümden insanlar. Aynı zamanda Nazir’in de köyündenler. Kendi anavatanlarından Rus işgalcileri çıkarmak için kutsal bir savaş yapıyorlar. Şu zamana kadar onlara birçok açıdan yardım ettik. Şimdiyse silahlarla, gerekirse kanımızla yardım etme zamanı geldi.”

Kadir yüzümdeki hasta görünüşe, küçülmüş gözlerime baktı. Bir kere daha gülümsedi ve parmaklarını omzuma değdirdi. Bir süreliğine sadece dokunuşunun verdiği acıyı hissedebildim.

Kadir parmaklarını gevşetip avcuyla yüzüme dokunarak “Önce iyileşmelisin,” dedi. “Allah seninle olsun evladım. *Allah ya fazak!*”

Kadirbhai gidince banyoya girdim. Karnıma saplanan kramplar birer şahin pençesi gibi derime saplanıyor ve içimi tarif edilmez bir ıstırapla dolduruyordu. İshal dayanılmaz spazmlara neden oluyordu. Yıkanırken öyle şiddetli titriyordum ki dişlerim birbirine çarpıyordu. Aynaya bakınca göz bebeklerimin çok büyüdüğünü, neredeyse bütün iris tabakasını kapladığını

farkettim. Eroin kesilip de kriz başladığında ışık da geri gelir ve gözlerimizin kara deliklerinden geçmeye başlar.

Belime bir havlu sardım ve büyük odaya geri döndüm. Zayıf görünüyordum. Titriyor, iki büklüm duruyor, istemeden inliyordum. Nazir kalın dudağını büken alaycı bir gülümsemeyle bana baştan aşağı baktı ve temiz giysiler uzattı. Bunlar Kadir'in üzerindeki yeşil Afgan giysisinin bire bir kopyalarıydı. Titreyerek ve birkaç kez dengemi kaybederek üzerimi giydim Nazir elleri belinde beni izledi. Yüzündeki gülümseme, ağzının bir deniz kabuğu gibi hafifçe aralanmasına neden oluyordu. Her hareketi öyle dikkat çekiciydi ki bir pantomim sanatçısının abartılı hareketlerine benziyordu ama bakışları oldukça tehditkardı. Birdenbire Nazir'in bana Japon bir oyuncuyu, Toshiro Mifune'yi anımsattığını düşündüm. Nazir, Mifune'nin çirkin, cüceye benzer bir karikatürü gibiydi.

Çaresiz, acı içinde kıvranan çarpık bir gülümsemeyle "Toshiro Mifune'yi bilir misin?" diye sordum ona. "Mifune'yi bilir misin? Hı?"

Nazir'in cevabı evin ön kapısına doğru yürüyüp onu açmak oldu. Cebimden elli dolarlık banknotlar çıkarıp yere fırlattı.

Açık kapıya işaret ederek "*Jaa, bahinchudh!*" diye homurdandı. *Defol namussuz herif!*

Büyük pencerenin yanına dizilmiş yastıklara doğru giderek kendimi oraya bıraktım. Üzerime bir battaniye örttüm ve kramplar içinde kıvrandım. Nazir kapıyı kapadı ve bağdaş kurarak halıdaki yerini alıp beni izlemeye koyuldu.

Hepimiz vücudumuzda salgılanan ve beynimize iletilen kimyasallar sayesinde az ya da çok sinir ve stresle mücadele ederiz. Bu kimyasalların başında endorfin gelir. Endorfinler ağrı yatıştırıcı özellikleri olan peptit sinir taşıyıcılarıdır. Sıkıntı, stres ve ağrı, doğal bir savunma mekanizması olarak endorfini açığa çıkarır. Morfin, afyon ya da eroin gibi uyuşturuculardan aldığımızda vücut endorfin salgılamayı bırakır. Uyuşturucuyu bıraktığımızdaysa vücudun yeniden endorfin salgılaması için beş ila on dört günlük bir sürenin geçmesi gerekir. Endorfin ve eroin olmadan geçen o iki haftalık işkence dönemi süresince sıkıntının, stresin ve ağrının gerçekte ne olduğunu öğreniriz.

Karla bir keresinde *Eroin krizi nasıl bir şey*, diye sormuştu. Ben de açıklamaya çalışmıştım. Hayatında gerçekten korktuğun zamanları düşün. Mesela sen yalnız olduğunu düşündüğünde biri arkandan gizlice yaklaşıyor ve bağırıyor. Ya da serseriler etrafını çeviriyor. Rüyanda bir uçurumdan düşüyorsun veya yüksek bir dağın tepesinde duruyorsun. Biri seni suyun altında tutuyor ve nefesinin tükendiğini hissederek su yüzüne çıkmak için çırpınıyorsun. Arabanın kontrolünü kaybediyor ve duvara çarpacağını görüyor, bağıramıyorsun bile. Bütün bunları, insanı daraltan korkuları topla ve her saat, her gün, bütün bunları aynı anda hissettiğini düşün. Bildiğin her acıyı düşün. Kızgın yağla yanmak, camın kesmesi, kemiğin kırılması, kışın zorlu bir yolda yürürken hissettiğin soğuk yanması, baş ağrısı, kulak ağrısı, diş ağrısı. Bunları al ve içini büzen, mideni altüst eden acılara ekle ve dinmeksizin bunlarla baş ettiğini hayal et. Daha sonra da bildiğin her türlü üzüntüyü aklına getir. Sevdiğin birinin ölümünü, aşkının karşılık bulmamasını, başarısızlık, utanç ve acı bir pişmanlık hissettiğin anları düşün. Bunları da, bütün kalbini bıçaklayan kederlere, acılara ekle ve hepsini bir anda yaşadığını hisset. İşte kriz anı böyledir. Eroin krizi derisi yüzülmüş bir hayata benzer.

Korunaksız zihne saldıran endişe, doğal salgılanan endorfinden yoksun olan beyin insanı delirtir. Krize giren her uyuşturucu bağımlısı çıldırır. Bu çılgınlık o kadar dayanılmaz ve keskindir ki bazıları bundan ölür. Bu derisi yüzülmüş, işkence içindeki dünyada da suç işlemeye başlarız. Şayet kurtulur da yıllar sonra iyileşirsek sağlıklı zihnimizle düşündüğümüz ve işlemiş olduğumuz o suçlar bizi tıpkı işkence altında yoldaşlarına ve ülkesine ihanet eden kadın ve adamlar gibi şaşkın, çaresiz ve kendinden nefret eder bir konuma sürükler.

İşkenceyle geçen iki gün ve geceden sonra bunu başaramayacağımı düşünüyordum. Kusmalarım ve ishalim hafiflemişti ama duyduğum acılar ve sıkıntılar her geçen dakika daha da beter bir hal alıyordu. Vücudumun sessiz çığlığının gerisinde ısrarcı bir ses şöyle diyordu. *Buna bir son verebilirsin. Her şeyi düzeltebilirsin. Buna bir son verebilirsin... Parayı al. Kendini düzelt. Bu acıyı dindirebilirsin*.

Nazir'in bambudan ve hindistancevizi liflerinden yapılma portatif karyola odanın uzak ucundaydı. Kapının yanındaki halının üzerinde oturmakta olan

güçlü Afgan tarafından izlenirken ona doğru emeklemeye başladım. Titreyip acıdan inleyerek karyolayı denize bakan büyük pencerenin yanına sürükledim. Pamuklu bir örtü alıp onu dişlerimle yırtmaya başladım ve uzun şeritler halinde kopardım. Hareketlerim kendini kaybetmiş ve paniğe kapılmış birinin hareketlerine benziyordu. İki kalın yorganı döşek yerine karyolaya serdim ve yatağa uzandım. Şerit halinde kopardığım bezi kullanarak ayak bileklerimi yatağa bağladım. Üçüncü bir şeritle sol elimi de bilekten bağladım ve başımı çevirip Nazir'e baktım. Elimde kalan son bezi gösterip gözlerimle ondan sağ elimi de yatağa bağlamasını istedim. İkimiz de ilk defa birbirimizin gözlerine uzun, içten bir şekilde bakmıştık.

Nazir dikdörtgen halıda oturduğu yerden kalktı ve bana bakarak yanıma yaklaştı. Bezi elimden aldı ve sağ bileğimi de yatağa bağladı. Açık ağzımdan kapana kısılmış olmanın yarattığı bir korku çığlığı çıkıverdi. Dilimi ısırdım ve dudaklarımın arasından kan akmaya başlayana kadar ısırmaya devam ettim. Nazir yavaşça başını salladı. Örtüden bir parça daha yırttı ve onu burarak dişlerimin arasına koydu ve ağzımı da bağladı. Ağzımdaki bezi ısırıp çığlık attım. Başımı çevirdiğimde pencereden yatağa bağlı aksimi gördüm. Bir süreliğine Modena'ydım, bekliyor, gözlerimle izliyor ve bağırıyordum.

İki gün ve iki gece yatağa bağlı kaldım. Nazir bana sabırla ve şefkatle bakıcılık yaptı. Her zaman yanımdaydı. Ne zaman gözümü açsam sert elinin alnımda olduğunu, terimi ve gözyaşlarımı sildiğini gördüm. Ne zaman bir kramp karnıma, koluma veya bacağıma saplansa Nazir ağrıyan yere masaj yapıyordu. Ne zaman ağzım kapalı bir çığlık atsam bana bakıyor, dayanmamı ve başarmamı istiyordu. Kusup boğulma tehlikesi geçirince ya da tıkalı burnumdan nefes alamayınca ağzımdaki bezi açıyordu ama güçlü bir adam olduğundan çığlıklarımın duyulmasını istemediğimi de biliyordu. Tekrar kafamı salladığımda ağzımı yeniden bağlıyordu.

Kalkacak kadar güçlü ya da gidemeyecek kadar zayıf olduğumu anladığımda gözlerimi kırparak Nazir'e işaret ettim, o da ağzımdaki bandı çıkardı. Sırayla bileklerimdeki bağları çözdü. Bana içinde domates ve arpa olan, tuzlu ama baharatsız bir tavuk suyu çorbası getirdi. Bu çorba hayatımda içtiğim en lezzetli ve güzel çorbaydı. Nazir kaşık kaşık beni besledi. Bir saat sonra küçük kaseyi bitirdiğimde ilk defa bana gülümsedi

ve bu gülümseme bir yaz yağmuru sonrası kayalıkların üzerine düşen güneş ışığı gibiydi.

Kriz yaklaşık olarak iki hafta sürer ama en kötü günler ilk beş gündür. Eğer ilk beş günü atlatabilir ve altıncı güne uyuşturucu almadan girmeyi başarırsanız, artık temizlenmeye başladığınızı ve bu işi başaracağınızı bilirsiniz. Önünüzdeki sekiz ila on gün boyunca her saat daha iyi ve daha güçlü olursunuz. Kramplar geçer, mide bulantısı sona erer, ateş ve soğuk ter dökmeler diner. Bir süre sonra yaşadığınız en kötü durum uyuyamamaktır. Geceleri yatağa yatar, rahatsızlık içinde dört dönüp durursunuz ama hiç uykunuz gelmez. Krizin geri kalan uzun günleri ve geceleri boyunca ben de Ayakta Duran Adamlardan biri haline geldim. Tükenip yorgunluktan sızana kadar bütün gün ve gece hiç oturmadım, yatağa uzanmadım.

Kriz geçip de eroin bağımlılığından herhangi bir kazazedenin bir felaketten kurtulduğu gibi kurtulduğunuzda kendinizi şaşkın, sonsuza dek yaralı ve yaşadığınız için mutlu hissediyorsunuz.

Nazir krizden on iki gün sonra alaycı şakalarım başlayınca bunu eğitim faslına geçebilmek için bir işaret olarak aldı. Altıncı günden itibaren temiz hava almak ve hafif bir egzersiz yapmak için onunla yürüyüşlere çıkıyordum. Bu yürüyüşlerin ilki yavaş ve duraksayarak olmuş, on beş dakika sonra eve dönmüştüm. On ikinci günden itibaren Nazir’le birlikte sahil boyunca yürümeye ve kendimi uyuyabilecek kadar yormayı ummaya başlamıştım. En sonunda Kadir’in atlarının olduğu ahıra gittik. Ahır sahilden bir sokak kadar uzakta, eskiden kayıkhane olarak kullanılan bir yerdi. Atlar biniciliğe yeni başlayanlar için özel olarak eğitilmişti ve kalabalık sezonda turistleri sahil boyunca gezdirmek için kullanılıyorlardı. Beyaz beygir ve gri kısrak büyük, uysal hayvanlardı. Onları Kadir’in at bakıcısından aldık ve kumsala çıkardık.

Dünyada sizi bu kadar gülünç gösterebilecek attan başka bir hayvan yoktur. Bir kedi sizi beceriksiz gösterebilir, köpek de aptal gösterebilir ama yalnızca bir at aynı anda hem beceriksiz hem aptal görünmenize neden olur. Daha sonra da kuyruğunu bir oynatışı veya ayağınıza öylesine bir basışıyla bunu bilerek yaptığını belli eder. Bazı insanlar ada ilk temaskarında onunla iyi anlaşacaklarını ve hemen iyi bir binici olacaklarını anlarmış. Maalesef ben bu insanlardan değilim. Bir arkadaşımın makineler üzerinde garip,

manyetik bir etkisi var. Taktığı saatler bozulur, o geçerken radyo alıcıları cızırdamaya başlar ve ne zaman bir tanesinin yanına gitse fotokopi makinelerinde teknik arıza meydana gelir. Benim atlarla ilişkim de tıpkı bunun gibi işte.

Tıknaz Afgan ellerini birleştirip beni atın sırtına yerleştirmek istedi ve tırmanmamı işaret ederek bana cesaret vermek istercesine göz kırptı. Nazir'in ellerine ayağımı yerleştirdim ve beyaz ata bindim ama üzerine oturur oturmaz iyi eğitimli sakin hayvancağız fevkalade bir şekilde şahlanarak beni üzerinden attı. Nazir ağzı açık bir şekilde bakakalmıştı. Hayvanı sakinleştirmek ancak kafasına bir torba geçirmekle mümkün oldu.

Bu, Nazir'in tanıdığı en kötü at binicisi olduğumu isteksizce de olsa kabul etmek zorunda kalışının başlangıcıydı. Bu hayalkırıklığı benden dala da hoşlanmamasına neden olmalıydı ama tam tersi bir etki yarattı. Geçen haftalarda Nazir bana karşı özenli, hatta şefkatli davranmaya başladı. Ona göre atlarla bu kadar başarısız olmak inanılmaz bir dertti ve bir adamda böyle bir şey ağır bir hastalık kadar acıklıydı. En iyi performansımı sergileyip de atın üzerinde dakikalarca kaldığımda ve ayaklarımı çarpıp yulara iki elimle asılarak hayvanı olduğu yerde döndürdüğümde de bunu öyle zarafetten yoksun bir şekilde yapıyordum ki Nazir neredeyse ağlayacak gibi oluyordu.

Yine de derslere devam ettim ve her gün idman yaptım. Her setin arasında bir dakika dinlenerek yirmi setten otuz şınav çekiyordum. Şınavlara, beş yüz mekiği, beş kilometrelik koşuyu ve denizde kırk dakikalık yüzmeyi de ekliyordum. Bu rutini üç ay kadar uyguladıktan sonra tekrar zinde ve güçlü olmuştum.

Nazir benim engebeli arazide de biraz at binme tecrübesi kazanmamı islediğinden, Chandra Mehta ile görüşüp Film City'deki çiftlikte ikimiz için bir gün ayarladım. Filmlerin çoğunda atlar ve biniciler de yer alır. Filmlerde oynatılan atlara arazide yaşayan ve hareketli sahnelerin çekiminde dublörlük yapmak için hazırda bekleyen bir grup adam bakardı. Hayvanlar çok iyi eğitilmişti ama Nazir ile bize tahsis edilen kahverengi kısraklara bineli henüz iki dakika olmamıştı ki atım beni yerde duran çanak çömlek yığınının üzerine fırlattı. Nazir atımın yularını eline aldı ve semerinde otururken bana acır gibi bir ifadeyle başını salladı.

Dublörlerden biri “Hey, harika bir gösteriydi *yaar!*” diye seslendi. Bizim yanımızdaki beş adam da güldü. İki adam atından atlayarak bana yardım etmeye koştu.

İki düşüşten sonra bitkin bir şekilde semere otururken kulağıma tanıdık bir ses geldi. Başımı çevirip baktığımda bir grup at binicisi gördüm. Adamların başında Emiliano Zapata’ya benzeyen ve deri kayışından aşağı sarkan siyah bir şapkası olan bir kovboy vardı.

Vikram bağırarak “Lanet olsun, sen olduğunu biliyordum!” dedi. Atını benimkine yaklaştırıp sevinçle elimi sıktı. Vikram’ın arkadaşları da Nazir’le yanımızdaki diğer dublörlerin yanına geldi ve grup bizi yalnız bırakarak hep beraber atlarla uzaklaştı.

“Burada ne yapıyorsun?”

“Burası benim dostum!” dedi Vikram kollarını açarak. “Şey, tam anlamıyla benim sayılmaz aslında. Lettie, Lisa’ya ortak olarak buranın hissesinin bir kısmını aldı da.”

“Benim Lisa’dan mı sözediyoruz?”

Vikram bir kaşını şüpheli bir şekilde havaya kaldırdı.

“Senin Lisa mı?”

“Ne demek istediğimi biliyorsun.”

“Tabii,” dedi Vikram sırıtarak. “Tabii ki o. Lisa’yla ikinizin kurduğu ajansı şimdi birlikte yönetiyorlar. İyi de iş çıkarıyorlar. Ben de işin içine girmek istedim. Arkadaşın Chandra Mehta buranın hisselerinin dublörlere satıldığını söyledi. Ben de doğal bir yeteneğim, öyle değil mi?”

“Elbette, hiç şüphe yok.”

“Böylece ben de buraya biraz para yatırdım. Artık her hafta buradayım. Yarın lanet bir filmde ekstram var! Gel de beni vurulurken izle dostum!”

Vikram’la birlikte gülerek “Karşı konulmaz bir teklif bu,” dedim. “Fakat yarın bir süreliğine şehirden ayrılıyorum.”

“Ayrılıyor musun? Ne kadar süreliğine?”

“Tam olarak bilmiyorum. Bir ay, belki daha uzun bir süreliğine.”

“Sonra buraya döneceksin ama değil mi?”

“Tabii ki. Çekimin videosunu sakla. Döndüğümüzde kafaları çeker, vuruluşunu yavaş çekimde izleriz.”

“A ha! Tamamdır! Hadi gel! Birlikte sürelim!”

“Hayır, hayır,” diye bağırdım. “Asla seninle birlikte at süremem Vikram. Ben görebileceğin en kötü biniciyim. Bundan şimdiden üç kez düştüm. Eğer atı düz bir çizgide götürebilirsem buna sevineceğim.”

“Hadi ama Lin kardeş! Bak ne diyeceğim, sana şapkamı ödünç veririm. Hu hiçbir zaman düşmez, uğurlu bir şapkadır. Şapkan olmadığı için sorun yaşıyorsun.”

“Bundan olduğunu sanmam dostum.”

“Hadi ama, bu sihirli bir şapka diyorum sana!”

“Beni ata binerken görmedin.”

“Sen de daha şapkayı takmadın. Şapka sorunu ortadan kaldırabilir. Hem sen bir *gora*’sın. Sakın beyazsın dedim diye alınma ama bu atlar Hint atlarıdır. Senden biraz Hint usulü at binmeni isterler, hepsi bu. Onlarla Hintçe konuşup biraz dans edersen o zaman farkı görürsün.”

“Pek sanmıyorum.”

“Görürsün. Hadi, aşağı in de benimle dans et.”

Kulağa oldukça garip gelen cümleme rağmen elimden geldiğince ağırbaşlı ve içten bir şekilde “Ben atlar için dans etmem Vikram,” dedim.

“Elbette edersin! Şimdi attan in ve benimle Hindistan büyüsü yap bakalım. Atlar o beyaz derinin içindeki güçlü Hint hergelesini görmeli. Atların o zaman sana bayılacağına ve senin de Clint Eastwood gibi at bineceğine kalıbımı basarım!”

“Ben Clint Eastwood gibi at binmek istemiyorum.”

“Evet, istiyorsun,” dedi Vikram gülerek. “Herkes bunu ister.”

“Hayır, bunu yapmayacağım.”

“Hadi.”

“İmkanı yok.”

Vikram aşağı indi ve botlarımı üzengilerden çıkarmaya çalıştı. Sabrım taşrak attan inip Vikram’ın yanında durdum ve iki ata doğru döndüm.

Vikram kalçalarını sallayarak ve bir filmdeki dans sahnesini canlandırarak “İşte böyle!” dedi. Ellerini de çırparak şarkı söylemeye başladı. “*Hadi yaar!* Biraz Hint işi yap. Bana şu lanet olası Avrupalı tarzını göstermekten vazgeç.”

Hiçbir Hintli adamın reddedemeyeceği üç şey vardır: Güzel bir yüz, güzel bir şarkı ve dans daveti. Ben de aslında onun yalnız başına dans edişini izlemeye katlanamadığımdan ve beyaz da olsam yeterince Hintli olduğumdan Vikram’a katıldım. Kafamı sallayarak ve kendime gülerek dansa eşlik ettim. Vikram yeni adımlar ekleyerek mükemmel bir zamanlamayla hareketleri yapıp aynı anda da dönmeye başlayıncaya kadar bana yol gösterdi.

Atlar da bizi tuhaf bir şekilde, atlara özgü ürkek bakışlarla ve burundan soluyarak izledi. Çöldeki bir kamp ateşinden yükselen duman gibi duran o tepelerle çevrili odakta mavi göğün altında dans edip şarkı söylemeye devam ettik.

Dans gösterisi sona erdiğinde Vikram atım onun siyah şapkasına hırıltıyla solurken onunla Hintçe konuştu. Daha sonra da şapkayı bana uzatıp

takmamı söyledi. Dediğini yaptım ve ata bindim.

Bu da işe yaramazsa çok yazık olacaktı. Atlar hareketlendi ve yavaşça hızlanarak dörtnala koşmaya başladılar. Hayatımda ilk ve son kez, neredeyse bir binici gibiydim. Muhteşem bir on beş dakika boyunca koca yürekli hayvanla mükemmel bir uyum yakalayabilmiştik. Vikram'ı yakından takip ederek tepeleri fethettim ve oralardan aşağı inerek rüzgarın ve yer yer büyümüş çalıların arasından ilerledim. Daha rahatlıkla, çaba gerektirmeden düz otlaklara doğru hamle yaptık ve bu esnada Nazir de diğer binicilerle aramıza katıldı. Bir süreliğine atların bize öğretebileceği denli özgür ve vahşiydik.

İki saat sonra sahildeki evin merdivenlerinden çıkarken Nazir'e halen bundan bahsediyor ve gülüyordum. Yüzümdeki heyecanlı gülümseyişle kapıdan içeri girdim ve Karla'yı büyük pencereden denizi izlerken buldum. Nazir onu hırçınlığıyla gizlemeye çalıştığı bir memnuniyetle selamladı. Asık suratının altında ışıltılı bir gülümseyiş belirmişti. Sonra bir litrelik su şişesi, bir kutu kibrit, birkaç gazete sayfası alıp evden çıktı.

"Bizi yalnız bırakıyor," dedi Karla.

"Biliyorum. Sahilde ateş yakacak. Bunu ara sıra yapar."

Karla'ya doğru yürüyüp onu öptüm. Bu kısa, neredeyse utangaç bir öpücüktü ama ona karşı beslediğim tüm sevgiyi barındırıyordu. Dudaklarımız birbirinden ayrıldığında sarılmaya devam ediyorduk ama ikimiz de denize bakıyorduk. Bir süre sonra Nazir'in sahilde çalı çırpı topladığını gördük. Top yaptığı gazete kağıdını çalı çırpının arasına yerleştirdikten sonra ateşi yaktı ve oturup denizi seyretmeye koyuldu. Belli ki üşümüyordu. Sıcak bir gecede esen ılık bir rüzgar da vardı. Yine de Nazir ateş yaktı ve gece dalgalarını doğmak için hazırlanan güneşin üzerine salarken o da orada, sahilde olduğunu ve Karla ile ikimizin yalnız olduğunu anlatmaya çalıştı sanki.

Kafasını göğsüme yaslamış olan Karla "Nazir'i sevdim," dedi. "O çok nazik ve iyi kalpli."

Bu doğruydu, bunu biliyordum. Bunu zor yoldan da olsa sonunda öğrenmiştim. Peki, nasıl oluyordu da Karla onu bu kadar az tanıyarak böyle bir yargıya varabiliyordu? O sürgün yıllarımda birçok başarısızlığımdan biri de insanlardaki iyiliği görememekti. Onlara ödeyebileceğimden fazlasını borçlanmadan bir kadındaki ya da adamdaki iyiliği bilemezdim. Karla gibi insanlar onu bir bakışta görebiliyorken ben bakar durur, yine de çatık kaşlar ya da öfkeli bakışlardan başka bir şey göremezdim.

Kararmakta olan sahile ve küçük ateşinin yanında sırtı dik bir şekilde oturan Nazir'e baktık. Zayıf olduğum ve onun gücüne muhtaç olduğum zamanlarda Nazir'e karşı kazandığım küçük zaferlerden biri de dile olan bitkinliğimdi. Nazir çoğu zaman kendini Urdu dilinde ifade etmek zorunda kalıyordu. İngilizce konuşmaya çalıştığında kelimeleri kesik kesik kullanıyor, ağır bir aksanla konuşuyordu. Onun İngilizcesinin kabalığı ile sık sık dalga geçip anlamadığımı ve tekrar etmesi gerektiğini söyledikçe Nazir de bir anlaşılmaz sözden diğerine ağzında bir şeyler geveliyor, daha sonra da dayanamayıp bana hem Urduca hem de Afganca küfrettikten sonra sessizliğe gömülüyordu.

Aslına bakılırsa kesik kesik İngilizcesi hem etkileyiciydi hem de ahenkli bir şiir gibiydi. Evet, kısaltılmıştı ama bunun nedeni gereksiz sözlerin çıkarılması ve geriye kalanın da kendine ait saf ve net bir dil olmasıydı. İstem dışı da olsa ona farkettirmeyerek onun sözlerinden bir kısmını tekrar etmeye başladım. Nazir bir keresinde gri kısrağını tımar ederken *Bütün atlar iyi, bütün insanlar değil,* demişti. Bundan yıllar sonra bile zalimlik ve hainlik ya da başka çeşit bir bencillikle, özellikle de kendi yaptıklarımla karşılaştığımda kendimi Nazir'in sözünü tekrar ederken buldum. *Bütün atlar iyi, bütün insanlar değil.* O gece de Karla'yı göğsüme yaslamış, Nazir'in ateşinin kum üzerindeki dansını izlerken onun İngilizce cümlelerinden birini daha hatırladım. *Aşk yoksa, hayat da yoktur,* derdi. *Aşk yoksa, hayat da yoktur.*

Karla'yı sanki onu tutmak beni iyileştirebilirmiş gibi kollarımda tuttum. Gökyüzüne bakan geniş penceremizde gece son yıldızı da yakana kadar sevişmedik. Karla'nın elleri vücuduma değen öpücüklerdi. Dudaklarım onun kalbini aralıyordu. Karla mırıltılarla nefes alarak beni yönlendirirken ben de ona eşlik eder gibi konuşarak ihtiyaçlarımı dile getirdim. Camdaki

aksimizde ikimiz de transparan birer görüntüydük. Benim görüntüm sahilden gelen ateşken onunki yıldızlardı. Sonunda camdaki görüntümüz eridi, karıştı ve birbirine girdi.

Her şey çok güzeldi ama Karla bir kere bile beni sevdiğini söylemedi.

Dudaklarımdan onun dudaklarına “Seni seviyorum,” diye fısıldadım.

Karla beni hem ödüllendirip hem küçük düşürerek “Sevdiğini biliyorum,” dedi. “Sevdiğini biliyorum.”

“Bu yolculuğa çıkmak zorunda değilim biliyorsun.”

“Neden gidiyorsun?”

“Emin değilim. Ona, Kadirbhai’ye karşı bir bağlılık hissediyorum ve ona hala borçluyum. Ama bundan fazlası var. Daha önce hiç o ana kadar yaptığın her şeyin, bütün hayatının sadece seni içinde bulunacağın o ana hazırlayan bir giriş olduğunu ve bir şekilde oraya varacağını düşündüğün oldu mu? Biliyorum, iyi açıklayamıyorum ama...”

“Ne demek istediğini anlıyorum,” diye sözümü kesti Karla hemen. “Ve evet, böyle hissettim. Bir keresinde böyle bir şey yaptım ve bütün hayatım... Henüz yaşamadığım yıllar bile... Değişti.”

“Neydi bu?”

Karla gözlerini kaçırarak “Senden bahsediyorduk,” dedi. “Senin Afganistan’a gitmek zorunda olmayışından.”

“Şey,” dedim gülümseyerek. “Dediğim gibi, gitmek zorunda değilim.”

Karla geceye ve denize bakmak için başını çevirerek düz bir sesle “O zaman gitme,” dedi.

“Kalmamı mı istersin?”

“Senin güvende ve özgür olmanı istiyorum.”

“Ben sorumla bunu kastetmemiştim.”

Karla içini çekti. “Biliyorum.”

Karla’nın vücudunda kımıldamak istediğine dair bir işaret, bir huzursuzluk hissettim ama kımıldamadım.

Yanlış olduğunu bilerek ve kendimle mücadele ederek “Eğer beni sevdiğini söylersen kalırım,” dedim.

Karla ağzını kapadı ve dudaklarını öyle kuvvetli bir şekilde bastırdı ki dudakları iki beyaz çizgi gibi göründü. Birkaç dakika önce kendini bana teslim etmemiş gibi bütün vücudu yavaş yavaş içe kapanmaya başladı.

“Neden bunu yapıyorsun?” diye sordu.

Nedenini bilmiyordum. Belki nedeni yaşadığım uyuşturucu krizi, son aylarda çektiklerim ve kazandığımı düşündüğüm yeni hayattı. Belki de ölümdü. Prabaker’in, Abdullah’ın ölümü ve beni Afganistan’da beklediğinden korktuğum ölümdü. Sebebi ne olursa olsun bu aptalcaydı, gereksizdi ve hatta acımasızcaydı ama yine de kendime engel olamıyordum.

“Eğer beni sevdiğini söylersen...” diye tekrar ettim.

Karla en sonunda “Sevmiyorum,” diye mırıldandı. Parmaklarımı dudaklarına götürerek onu susturmaya çalıştım ama Karla başını bana doğru çevirdi, güçlü ve kararlı bir sesle “Sevmiyorum. Sevemem. Sevmeyeceğim,” dedi.

Nazir sahilden gelip de gelişini yüksek sesle öksürerek ve boğazını temizleyerek duyurduğunda ikimiz de çoktan duş alıp giyinmiştik bile. Nazir önce bana, sonra Karla’ya, sonra tekrar bana bakarken gülümsedi ve bu çok nadir bir şeydi. Fakat gözlerimizdeki kederi görünce yüzü hayalkırıklığı ile doldu ve bakışlarını kaçırdı.

Kadir’in savaşına gitmeden önceki o uzun ve yalnız gecede Karla’yı taksiye binerken izledik. Nazir sonunda bana baktığında yavaşça ve ciddiyetle başını salladı. Birkaç dakika ona baktım ama gözlerini kaçırma

sırası bu sefer bendeydi. Nazir’in yüzündeki garip hüzün ve sevinç karışımını görmek istemiyordum, çünkü bana ne anlatmaya çalıştığını biliyordum. Karla gitmişti ama bizim o gece kaybettiğimiz dünyadaki bütün sevgiler ve güzelliklerdi. Kadir’in davasının askerleri olarak bütün bunları geride bırakmalıydık. Henüz olasılıklarla dolu olan dünya, bizim için giderek küçülüyor, an be an bir merminin bıraktığı kan kırmızısı nokta halini alıyordu.

OTUZ BİRİNCİ BÖLÜM

Nazir beni şafak sökmeden önce uyandırdı ve sabahın ilk ışıkları kaybolmakta olan geceye sızarken evden ayrıldık. Havaalanında taksiden inince iç hatların girişinde Kadirbhai ile Khaled Ansari'yi gördük ama onları tanımazlıktan geldik. Kadir karışık bir plan hazırlamıştı. Bombay'dan Afgan sınırına yakın olan Pakistan'daki Quetta'ya kadar tam dört kez uçak değiştirerek ulaşacaktık. Onun emirlerine göre her zaman yalnız yolcu portresi çizecek, birbirimizle karşılaştığımızda da tanıştığımızı belli edecek bir davranışta bulunmayacaktık. Kadir ile birlikte uluslararası çapta suçlar işlemek ve güçlü Sovyeder Birliği ile Afganistan'daki mücahitler arasındaki savaşa müdahale etmek üzere gidiyorduk. Kadir bu görevde başarıya ulaşmamızı amaçlıyordu ama aynı zamanda yenilebileceğini de hesaba katıyordu. İçimizden biri ölür ya da yakalanırsa Bombay'daki yaşantımız ve bağlantılarımızla ilgili herhangi bir ipucuna ulaşılamamasını sağlamaya çalışıyordu.

Uzun bir yolculuktu ve oldukça sessiz başladı. Nazir, Kadir'in emirlerine her zamankinden de fazla bir bağlılık göstererek yolculuğumuzun Bombay'dan Karaçi'ye kadar olan ilk ayağında ağzını bir kere bile açmadı. Ama Chandni Oteli'nde ayrı odalara yerleştikten bir saat kadar sonra kapımın yavaşça vurulduğunu duydum. Daha kapıyı yarısına kadar açmıştım ki Nazir hemen içeri süzüldü ve kapıyı arkasından hızla kapadı. Gözleri heyecandan kocaman açılmıştı, hareketleri de neredeyse panik derecesinde abartılıydı. Onun bu kuşkucu korkusundan hem huzursuz hem rahatsız oldum ve elimi omzuna attım.

"Sakin ol Nazir. Bütün bu mavallarla ödümü koparıyorsun."

Nazir ne dediğimi tam olarak anlamasa da patronluk taslayan gülüşümü farketti. Çenesi birden kilitlendi ve bana kötü kötü bakmaya başladı. Nazir ile arkadaş olmuştuk. Bana kalbini açmıştı. Ama ona göre arkadaşlık ne paylaştığınız ya da ne kadar eğlendiğinizle değil, birbiriniz için ne yaptığınız veya neye katlandığınızla ölçülürdü. Onun ciddiyetle yaklaştığı şeylere karşı alaycı ve önem vermez tavrım, onu hem şaşırtıyor hem de üzüyordu. İşin komik yanı aslında ikimizde asık suratlı ve ciddi adamlardık fakat Nazir'in ciddiyeti o kadar katıksızdı ki beni kendi ağırbaşlı halimden çıkarıyor, içimde onunla dalga geçmek gibi çocukça bir istek uyanmasına neden oluyordu.

Nazir sessizce fakat soluk soluğa bir sesle "Her yer... Rus kaynıyor," dedi. "Ruslar... Herkesi tanır... Her şeyi bilir... Bunun için para saçarlar."

"Rus ajanlar mı?" diye sordum. "Karaçi'de?"

Nazir yere tükürmek için başını çevirerek "Pakistan'ın her yerindeler," dedi. Bunu Ruslardan tiksindiğinden mi, yoksa iyi şans getirsin diye mi yaptığını anlamamıştım. "Çok tehlike var! Kimseyle konuşma! Sen... Faloodah Evi'ne... Bohri Pazarı'na... Bugün git... *Saade char baje*

"Dört buçukta," diye tekrar ettim. "Saat dört buçukta Bohri Pazarı'ndaki Faloodah Evi'nde biriyle buluşmamı mı istiyorsun? Doğru mu? Kiminle buluşmamı istiyorsun?"

Nazir acımasız bir şekilde gülümsedi ve kapıyı açtı. Koridora bir bakış atıp girdiği gibi sessiz ve hızlı bir şekilde kapıdan çıkıverdi. Saatime baktım. Saat birdi. Öldürmem gereken üç saatim vardı. Pasaport kaçakçılığı için Abdül Gani'nin verdiği ve kendi tasarımı olan oldukça orijinal bir para çantasına sahiptim. Çanta sert, su geçirmez kumaştandı ve standart para çantalarından birkaç kat büyüktü. Karnın üzerinde duran çantaya on kadar pasaport ile bir miktar para koyabiliyordunuz. Karaçi'deki o ilk günümde, içinde bana ait dört pasaport vardı. Bunlardan ilki uçak ve tren biletleri satın alırken ve otel girişleri yaparken kullandığım İngiliz pasaportumdu. İkincisi Kadirbhai'nin Afganistan'da kullanmam için ayarladığı temiz Amerikan pasaportuydu. İsviçre ve Kanada pasaportundan oluşan diğer iki pasaportu ise acil durumlar için saklıyordum. Aynı zamanda bu tehlikeli görevi kabul etmemin karşılığında alacağım ücretin bir kısmı olan on bin dolarlık ön

ödeme de çantamdaydı. Kalın çantayı gömleğimin altından belime bağladım, sustalımı da kılıfına geçirip pantolonumun arka kısmına yerleştirdim ve şehri keşfetmek üzere otelden ayrıldım.

Kasım ayı için normalden daha sıcak bir gündü. Hafif, mevsimsel olmayan bir yağış havayı ağırlaştırıp nemlendirmişti. Karaçi o zamanlar gerilimli ve tehlikeli bir şehirdi. Demokratik seçimlerle başa geçmiş Başbakan Zülfikar Ali Butto'yu idam eden ve yıllardan beri Pakistan'da politik gücü elinde tutan askeri cunta ülkeyi bölerek yönetiyordu. Yerli halkı oluşturan Sindiler, Paştular ve Puncabililer gibi etnik grupları, 'Muhacirler' olarak bilinen ve Hindistan'dan ayrılıp Pakistan'ın yeni yurduna akın eden göçmenlere karşı kışkırtıyorlardı. Ordu gizlice radikal görüşleri savunan gruplara silah ve para yardımında bulunmuş, onların işlerini kolaylaştıracak hamleler yapmıştı. Ordunun kışkırtarak körüklediği ayaklanmalar ortaya çıkınca da generaller polislere ateş açma emri verdi. Polisin neden olduğu şiddet de ordu birlikleri tarafından bastırıldı. Böylece gizli operasyonlarıyla kanlı çatışmalara neden olan ordu, düzeni ve hukuku sağlama becerisine sahip tek güç haline gelmişti.

Toplu katliamlar ve intikam cinayetleri büyük bir vahşilikle birbirini izlerken adam kaçırma ve işkence sıradan olaylar olmuştu. Bir grubun fanatikleri başka bir grubun savunucularını yakalayıp onlara sadistçe eziyet ediyordu. Kaçırılanların çoğu bu korkunç tutsaklıklara dayanamayıp yaşamını yitiriyordu. Bazıları ortadan kayboluyor, bir daha cesetleri bile bulunmuyordu. Herhangi bir grup bu ölümcül oyunun dengesini bozacak denli kuvvetlendiğindeyse generaller bu topluluğu zayıflatmak amacıyla grubun içine nifak tohumları ekiyordu. Böylece fanatikler bu defa da kendi etnik kökenlerinden gelen düşmanlarını hedef alıp birbirlerini öldürmeye başlıyordu.

Ortaya çıkan her şiddet ve intikam dalgasıyla birlikte, ülkede kurulan ya da düşen hangi hükümet olursa olsun, her seferinde ordu daha da güçleniyor, gerçek gücün sahibi sadece ordu olabiliyordu.

Dramatik gerilime rağmen -hatta bu nedenle- Karaçi iş yapmak için iyi bir yerdi. Cesareti, tarzı olmayan ve özsaygı sahibi gerçek gangsterlerin dayanışmasından mahrum bir mafyayı andıran generaller ülkeyi güçle yönetiyor, birçok silahın namlusunu intikamla doğrultuyor ve ganimeti

yağmalıyordu. Kendilerine kuvvetli yandaşlar, silah üreticisi ülkeler bulup Pakistan’ın silahlı kuvvetlerinin onlarla iş yapmaya hazır olduğunu belirtmekte hiç vakit kaybetmemişlerdi. Uygar ülkeler bu davete hevesle atılmış ve Karaçi, Amerika’dan, İngiltere’den, Çin’den, İsveç’ten, İtalya’dan ve diğer ülkelerden gelen bir sürü silah tacirine ev sahipliği yapmaya başlamıştı. Generallerle anlaşma konusunda karaborsacılar, silah kaçakçıları, çapulcular ve paralı askerler gibi kanun kaçakları da az hevesli değildi. Bu insanlar da kafalarında suç ve yüreklerinde macera arzusuyla Karaçi’deki kafelere ve otellere doluşurdu.

Bir bakıma onlardan biriydim. Diğerleri gibi Afganistan’daki savaştan kar sağlıyordum ama onlarla çalışmaktan hiç hoşnut değildim. Üç saat boyunca bir restorandan otele, oradan çay dükkanına gezinip durdum ve kolayca para kazanmak isteyen yabancılarla oturdum. Sohbet konuları insanın keyfini kaçıracak denli kurnazcaydı. Hepsi neşeli bir şekilde Afganistan’daki savaşın onlara değerlendirebilecek en fazla iki yıl daha vereceği varsayımında bulunuyordu. Generaller büyük baskı altındaydı. Öldürülen başbakanın kızı Benazir Butto’nun Londra’daki sürgünden Pakistan’a geri döneceği ve cuntaya karşı demokratik bir birlik kuracağı konuşuluyordu. Fırsatçılar biraz şans ve ustaca yapılan bir uzlaşma ile ordunun, temelleri sağlam atılmış yozlaşmışlığın ve ülkenin yönetiminde birkaç sene daha kalacağını umuyordu.

Konu, Pakistan ile Afganistan arasındaki sınırda oldukça rağbet gören kaçakçılık ve karaborsa malları, başka deyimle *para, hasatıydı*. Sigara, özellikle de Amerikan sigarası Hayber Geçidi’nde zaten pahalı olan Karaçi fiyatının on altı katına satılıyordu. Her çeşit ilaç, ay be ay artan kar grafikleri sunuyordu. Kar yağan bölgelere satılan kar kıyafederi de oldukça gözdeydi. Girişimci Alman bir çapulcu, içi Alman ordusuna ait dağlarda kullanılan üniformalar ve onların termal içlikleri ile dolu Mercedes bir kamyoneti Münih’ten Peşavar’a getirmişti ve kamyoneti içindeki mallarla birlikte normal değerinin beş katına satmıştı. Alıcı, Batılı güçler ve Amerikan CIA’in de dahil olduğu birimler tarafından desteklenen Afgan bir kumandandı. Ağır kış şartlarında giyilen bu üniformalar, Almanya, Avusturya, Macaristan, Romanya, Bulgaristan, Türkiye, İran ve Pakistan’dan geçerek binlerce kilometre kat ettikten sonra Afganistan’ın karla kaplı dağlarında savaşan mücahitlere hiç ulaşmamıştı. Bunun yerine

kış giysileri ve içlikleri komutanın Peşavar'daki depolarından birine yerleştirilmiş, savaşın bitmesini beklemeye koyulmuşlardı. Bu hain ve onun küçük ordusu, Pakistan'daki kale gibi kamplarında savaştan uzak ve güven içinde yaşıyordu. Adamın planı Ruslarla savaş sona erdiğinde kendi birlikleriyle yönetimi ele geçirmek için saldırmaktı.

Bu yeni pazarın haberi, yani cebi CIA tarafından doldurulmuş bir komutan ve onun fiyatı ne olursa olsun erzak konusundaki açlığı, Karaçi'deki yabancı fırsatçılar için heyecan vericiydi ve bu haber dalga dalga yayılıyordu. Maceracı Alman ve onun kar kıyafetleriyle dolu kamyonetiyle ilgili hikayeyi öğleden sonra boyunca üç defa, hafifçe değiştirilmiş versiyonlarıyla dinledim. Gözlerini para bürümüş yabancılar konserve yiyecekler, balyalarca post, motor parçaları, ispirto ocakları ve süngüden roketatara dek her çeşit malın sevkiyatı ile ilgilenirken birbirlerine bu hikayeyi anlattılar. Her yerde, her sohbetin içinde o karanlık, korkunç dileği duyabiliyordum: *Eğer savaş bir sene daha böyle devam ederse kurtulduk...*

Bir fırtına gibi üzerime üşüşen düşüncelerden sıkıntılı ve kasvetli bir halde Bohri Pazan'ndaki Faloodah Evi'ne gittim ve kendime tatlıyla parlak renkli içeceklerden söyledim. Falooda, beyaz şehriye, süt, gül suyu ve ballı şuruplarla yapılan son derece tatlı bir içecekti. Bombay'daki Dongri bölgesinde Kadirbhai'nin evinin yakınında bulunan Fimi Evi de lezzetli Falooda içecekleriyle meşhurdu ama bu içecekler Karaçi'deki Faloodah Evi'ndekilerle karşılaştırıldığında gayet tatsız tuzsuz kalıyorlardı. Uzun bardaktaki pembe, kırmızı ve beyaz şekerli süt, sağ elimin yanında belirdiğinde garsona teşekkür etmek için başımı kaldırdım ve Khaled Ansari'nin elinde iki içecekle başımda dikildiğini gördüm.

Khaled yanıma otururken belli belirsiz, hüzünlü bir gülümsemeyle "Bundan daha kuvvetli bir şeylere ihtiyacın varmış gibi duruyorsun dostum," dedi. "Ne var ne yok?"

"Hiçbir şey," dedim gülümseyerek.

Khaled ısrar etti. "Hadi ama, anlat."

Onun dürüst, içten, yaralı yüzüne baktığımda Khaled'in beni, benim kendisini tanıdığımdan daha iyi tanıdığını anladım. Kendi kendime eğer

rollerimiz yer değiştirseydi ve Faloodah Evi'nden içeri bu kadar rahatsızlık veren düşüncelerle o girmiş olsaydı ne kadar derdi olduğunu anlarmıydım diye düşündüm. Khaled her zaman o kadar kederliydi ki herhalde buna pek takılmazdım.

"Şey, sanırım biraz kendimi yokladım. Senin bana bahsettiğin restoranlarda, kafelerde araştırma yaptım. Bu yerlerden bazıları karaborsacıların ve paralı askerlerin uğrak yeriydi. Oldukça rahatsız ediciydi benim için. Burada savaşın sonsuza dek sürmesini isteyen ve kimin öldüğünü ya da kimin öldürdüğünü umursamayan o kadar çok insan var ki."

"Para kazanıyorlar," dedi Khaled omuz silkerek. "Bu onların savaşı değil. Umurlarında olmasını bekleyemem. İşler böyle yürür."

Suratımı asarak ve duygularımı fazla açığa çıkarmayacak doğru kelimeleri ararken "Biliyorum, biliyorum. Sorun para değil," dedim. "Bu sadece... Eğer hastalıklı, gerçekten hastalıklı düşünceye bir örnek istersen, bir savaşın, herhangi bir savaşın daha uzun sürmesini dilemek en iyi örnek olurdu herhalde."

"Sen de.. Bir bakıma lekelenmiş hissediyor... Onlardan biri gibi mi hissediyorsun?" diye sordu Khaled bardağına bakarak yavaşça.

"Belki de. Bilmiyorum. Eğer insanların başka bir yerde böyle konuştuğunu duysam bunu düşünmezdim bile. Burada olmasaydım ve onlarla tamamen aynı şeyi yapıyor olmasaydım beni rahatsız etmezdi."

"Tamamen aynı şeyi yapıyor sayılmazsın."

"Sayılırım. Kadir bana para ödüyor. Yani ben de onlar gibi bu işten para kazanıyorum. Tıpkı onlar gibi boktan bir savaşa boktan mallar pazarlıyorum."

"Ve kendine burada ne haltetdiğini soruyorsun?"

"Bu da var. Burada ne işim olduğu konusunda en ufak bir fikrim olmadığını söylesem bana inanır mısın? Bu işi neden yaptığımı gerçekten

bilmiyorum. Kadir benden onun Amerikalısı olmamı istedi, ben de oldum. Ama bunu neden kabul ettiğimi bilmiyorum.”

Bir süreliğine sessiz kaldık ve içeceklerimizi içerken kalabalık Faloodah Evi’ndeki uğultuyu ve sohbet eden diğer insanların sesini dinledik. Büyük bir radyodan Urduca gazeller yükseliyordu. Yakınımızdaki müşterilerin üç ya da dört değişik dil konuştuğunu duyuyordum. Kelimeleri de, hangi dilde olduklarını da anlayamıyordum. Özbekçe, Tacik, Farsça...

Uzun bir kaşıkla bardaktaki erişteleri yakalayıp ağzına atan Khaled “Bu harika bir şey!” dedi.

İçeceğimi içmeye devam ederek “Bana göre fazla tatlı,” dedim.

Khaled pipetle son yudumunu içerken göz kırptı. “Bazı şeyler fazla tatlı olmalı,” dedi. “Eğer faloodalar çok tatlı olmasaydı onları içmezdik.”

İçeceklerimizi bitirdik ve öğleden sonra güneşinin ısıttığı dışarıya çıkıp kapının önünde durarak sigaralarımızı yaktık.

“Değişik yönlerden gideceğiz,” diye mırıldandı Khaled elinde tuttuğu kibritle sigaramı yakarken. “Birkaç dakika güneye doğru ilerle. Ben sana yetişirim. Bana güle güle deme.”

Bunu söyledikten sonra döndü ve yola çıkarak kaldırımla kalabalık yolda ilerlemeye koyuldu.

Ben de ters yönde ilerlemeye başladım. Birkaç dakika sonra pazarın yakınlarında yanıma bir taksi yanaştı. Arka kapı açıldı ve Khaled’in yanına oturdum. Ön koltukta, şoförün yanında başka bir adam daha vardı. Adam otuzlu yaşlarının başında, geniş alınlı, kısa kahverengi saçlıydı. Çukur gözleri öyle koyu bir kahverengiydi ki güneş gözbebeklerine vurup da koyu kestaneliklerini açığa çıkarmadan siyah gibi görünüyorlardı. Ortada buluşan siyah kaşlarının altından zeki bakışlarla bakıyordu. Burnu düzdü, kapalı duran bir ağza ve yuvarlak bir çeneye uzanıyordu. Adamın gün içinde, büyük ihtimalle yakın zamanda tıraş olduğu belliydi ama düzgün kesimli sakalını çevreleyen yüzünün alt kısmında mavi siyah bir gölge vardı. Yüzü

güçlü, simetrik, kare şeklinde bir yüzdü ve göze çarpan hatları olmamasına rağmen yakışıklıydı.

“Ahmet Zadeh,” dedi Khaled taksi yola koyulduğunda. “Ahmet, bu da Lin.”

İkimiz de birbirimizi tarafsız ve içten bir şekilde tartarak el sıkıştık. Güçlü hatlara sahip yüzü ona acımasız bir ifade verebilirdi fakat gözlerini hafifçe kısması ve yanaklarını kırıştırıp gülümser gibi bakışı bunu engelliyordu. Konsantre olduğunda ve tamamıyla rahat olmadığında, sanki kalabalığın arasında kendine arkadaş arıyormuş gibi görünebilirdi. Bu insanı yumuşatan bir ifadeydi ve onu hemen sevmeme neden olmuştu.

Ahmet elini gevşeterek ve kolunu koltuğa yaslayarak “Senin hakkında çok şey duydum,” dedi. Tereddütlü fakat temiz bir aksanla konuştuğu İngilizcesi, Fransızca ile Arapçayı harmanlayan bir Güney Afrika ezgisine sahipti.

“Umarım hep iyi şeyler duymamışsındır,” dedim gülerek.

“İnsanların senin hakkında kötü şeyler söylemesini mi tercih edersin?’”

“Bilmiyorum. Arkadaşım Didier insanları arkalarından övmenin korkunç bir haksızlık olduğunu, çünkü kendini savunamayacağın tek durumun insanların arkandan iyi şeyler söylemesi olduğunu söyler.”

Ahmet güldü. “*D'accord?*’ dedi. “*Kesinlikle öyle!*”

Khaled araya girerek cebinden katlanmış bir zarf çıkardı ve “Kahretsin, şimdi aklıma geldi,” dedi. “Neredeyse unutuyordum. Ayrılmadan önceki gece Didier’i gördüm. Seni arıyordu. Ona nerede olduğunu söyleyemedim, o da benden sana bu mektubu vermemi istedi.”

Zarfı aldım ve yalnız kaldığımda okumak üzere gömleğimin cebine koydum.

“Teşekkürler,” diye mırıldandım. “Eee, neler oluyor? Nereye gidiyoruz?”

Khaled o hafif, hüzünlü gülümsemesiyle “Bir camiye,” diye yanıt verdi. “İlk önce bir arkadaşı alacağız, sonra da Kadir ve bizimle birlikte sınırı geçecek diğerleri ile buluşmaya gideceğiz.”

“Kaç adam var?”

“Hepimiz bir araya gelince otuz kişi falan olacağız. Zaten çoğu, çoktan sınırın yakınındaki Quetta ya da Chaman’a vardı. Bizler, sen, ben, Kadirbhai, Nazir, Ahmet ve Mahmut adlı biri daha yarın yola çıkacağız. Mahmut bir arkadaşım. Onu tanımıyorsun. Birkaç dakika içinde onunla da tanışacaksın.”

Ahmet alaycı bir şekilde “Küçük bir Birleşmiş Milletler oluşturduk hı?” dedi. “Afganistan’dan Abdül Kadir Han, Filistin’den Khaled, İran’dan Mahmut, Yeni Zelanda’dan sen... Pardon, sen artık Amerikalısın. Ve Cezayir’den ben.”

“Dahası da var,” diye ekledi Khaled. “Fas’tan, Arabistan’dan ve Tunus’tan bir, Pakistan’dan iki, Irak’tan bir kişi daha var. Geri kalanlar Afgan ama hepsi Afganistan’ın farklı bölgelerinden ve farklı etnik gruplardan.”

Ahmet acımasız ve kötü bir gülümsemeyle “*Cihat*” dedi. “Kutsal savaş... Rus işgalcilere direnmek ve Müslüman toprağı özgürlüğüne kavuşturmak bizim kutsal görevimizdir.”

“Aman, başlamasına izin verme Lin,” dedi Khaled bana göz kırparak. “Ahmet bir komünisttir. Hemen ardından sana Mao ve Lenin’den bahsetmeye başlar.”

Onun biraz üstüne giderek “Kendini biraz... İhanet etmiş hissetmiyor musun?” dedim. “Yani, sosyalist bir orduya karşı savaşmaya gidiyorsun.”

Ahmet daha da öfkeli bir şekilde gözlerini kısarak hemen “Hangi sosyalistler?” dedi. “Hangi komünistler? Beni yanlış anlama! Ruslar, Afganistan’da iyi işler de yaptılar...”

Khaled, Ahmet’in sözünü keserek “Evet, haklı,” dedi. “Birçok köprü, anayol, okul ve üniversite yaptılar.”

“Aynı zamanda temiz su için barajlar ve elektrik güç istasyonları... Bunlar gibi pek çok faydalı iş yaptılar. Bunları yardım amaçlı yaptıkları için ben de onları destekledim. Ama Afganistan’ı işgal edip de ülkeyi güç kullanarak değiştirmeye kalktıklarında inandıkları bütün ilkeleri bir kenara attılar. Onlar gerçek birer Marksist ya da Leninist değil. Ruslar emperyalistler ve ben de onlarla savaşıyorum. Marks’ın, Lenin’in, Mao’nun adına...”

“Ve Allah’ın adına,” diye sırıttı Khaled.

“Evet, ve Allah’ın adına,” diye katıldı Ahmet ve beyaz dişlerini göstererek gülümserken koltuğun arka kısmına eliyle vurdu.

“Ruslar neden böyle bir şey yaptılar?” diye sordum.

Birçok savaş geçirmiş Filistinli savaşçıya dönerek “Bunu Khaled daha iyi açıklar,” diye yanıtladı Ahmet.

“Afganistan bir ödül,” diye söze başladı Khaled. “İnsanların isteyebileceği benzin, altın gibi rezervleri yok ama yine de bir ödül. Ruslar burayı istiyor, çünkü tam sınırlarında. Burayı yardım paketleri, fonları ile diplomatik açıdan kontrol altına almaya çalıştılar, daha sonra da güçlü yerlere kendi adamlarını getirip kukla bir hükümetle yönetmek istediler. Amerikalılar bundan hiç hoşlanmadı, çünkü ortada bir soğuk savaş gerçeği vardı. Bu yüzden Amerikalılar da dengeleri bozmak için Rusya’nın kuklalarına gerçekten öfke duyan kesime, yani dinci molla kesime destek verdi. O uzun sakallar, Rusya’nın ülkeyi değiştirmesine deli oluyordu. Kadınlar üniversiteye gidebiliyor, çalışabiliyor, üzerlerinde çarşaf olmadan dışarıda dolaşabiliyordu. Amerikalılar onlara Ruslarla savaşmak için silahlar, bombalar ve para temin ettiğinde bu fırsatın üzerine atladılar. Bir süre sonra Ruslar bahaneler bulmayı bırakıp ülkeyi işgal etti. İşte bu yüzden şimdi savaştayız.”

“Bir de Pakistan var,” diye Ahmet Zadeh sözü aldı. “Afganistan’ı istiyorlar, çünkü çok hızlı büyüyorlar ve toprak peşindeler. İki ülkeyi birleştirerek mükemmel tek bir ulus yaratma arzusundalar. Pakistan ise generallerinden dolayı Amerika’ya ait. Yani Amerika onlara yardım ediyor. Şimdilerde bütün Pakistan’da din okullarında, medreselerde savaşçı yetiştiriyorlar. Savaşçılara Talebler deniyor. Savaşı kazandığımızda onlar da

Afganistan’a girecek. Biz de bu savaşı kazanacağız Lin ama bir sonraki savaşı kazanır mıyız bilmiyorum.”

Başımı çevirip pencereden dışarı baktım. İki adam bunu bir sinyal gibi algılayıp Arapça konuşmaya başladı. Yumuşak, hızla akan heceleri dinledim ve düşüncelerimin bu tiz müziğe kaymasına izin verdim. Dışarıda sokaklar giderek daha düzensiz, binalar ise daha bakımsız ve derme çatma olmaya başlamıştı. Kerpiç ya da kumtaşından yapılma evlerin çoğu tek katlıydı ve şüphesiz içlerinde aileler yaşamasına rağmen henüz inşaatları bitmemiş gibiydi. Barınak olarak kullanılmaya başlanılmadan önce de zar zor ayakta duruyormuş gibi bir halleri vardı.

Böyle gelişigüzel ve hiç düşünülmeden yapılmış varoşların yanından geçtik. Hızla büyüyen şehre köylerden akın edip gelen göçmenlerin kaldığı yerlerdi bunlar. Yan yollardan ve bulvarlardan bu basit ve birbirinin aynı yapıların anayolun iki yanını da kapladığı, bütün görüş alanı boyunca ilerledikleri belli oluyordu.

Geçmenin imkansız olduğu aşırı kalabalık sokaklarda çok yavaş ilerleyerek neredeyse bir saat kadar yol aldık, sonra bir anlığına durduk ve arka koltuğa, yanımıza bir adam daha bindi. Khaled’in talimatlarına uyan taksi şoförü arabayı geri döndürdü ve aynı tıkalı yola çıktı.

Aramıza yeni katılan adam otuz yaşında bir İranlı olan Mahmut Mellbaafdı. İlk anda, o kalın siyah saçları, çıkık elmacık kemikleri, kan kırmızısı bir günbatımındaki kumulların rengindeki gözleriyle o kadar ölen arkadaşım Abdullah’ı hatırlattı ki acıyla geri çekildim. Birkaç dakika sonra benzerlik kaybolmaya başladı. Mahmut’un gözleri hafifçe dışa doğru çıkıktı, dudakları daha az dolgundu ve çenesinde sanki keçisakalı bıraksın diye düşünülmüş bir çukur vardı. Aslında yüzü Abdullah’ınkinden oldukça farklıydı.

Abdullah Taheri’yi ve onu nasıl özlediğimi, onun ölümünün delici acısını düşününce neden Khaled ve diğerleriyle burada olduğumu ve neden başkasının savaşına doğru bu yolculuğa çıktığımı bir nebze de olsa anladım. Kadir’in tehlikeli görevini hiç düşünmeden kabul etmemin bir nedeni de Abdullah’ı silahlarla çevrili bir halde ölürken yalnız bırakmanın verdiği suçluluktu. Ben de kendimi benzer bir duruma sokuyor, etrafımı düşmanın

silahlarıyla çevreliyordum. Bunu düşünürken zihnimdeki gri duvara dile getirmediğim sözleri yazdım. *Ölme isteği...* Ve sonra da ürperten bir titremeyle bunu reddettim. Abdül Kadir Han için bu görevi kabul ettiğimden beri, aylardan beri ilk defa korktum ve yaşamımın yumruk yapılmış bir eldeki kumdan farksız olduğunu anladım.

Mescid-i Tuba'dan bir blok ötede arabadan indik. Birbirimizi tek sıra halinde yirmi metre mesafe ile takip ederek camiye geldik ve ayakkabılarımızı çıkardık. Yaşlı bir hacı derin düşüncelere dalmış zikrini mırıldanırken bir yandan da ayakkabılarla ilgilendi. Khaled yaşlı adamın nasırlı, romatizmalı eline bir kağıt para tutuşturdu. Camiye girerken başımı kaldırdım ve şaşkınlık, aynı zamanda sevinçle nefesimi tuttum.

Caminin içi serin ve inanılmaz temizdi. Mermer ve taş fayanslar oluklu sütunlarda, mozaik kemerlerde ve desenli zeminde parlıyordu. Ama hepsinden daha fazla göz alıcı olan şey, beyaz mermer muazzam kubbesiydi. Olağanüstü güzellikteki kubbe yüz adım genişliğindeydi ve küçük, parlak aynalarla süslenmişti. Orada durmuş bu güzelliğe hayranlıkla bakarken camideki ışıklar yandı ve tepemizdeki mermer kubbe rüzgarda dalgalanan bir göle vuran güneş ışığı gibi parladı.

Khaled hemen döneceğini söyleyerek yanımızdan hızla ayrıldı. Ahmet, Mahmut ve ben kubbeyi gözler önüne seren bir oyuğa doğru ilerledik ve cilalı zemine oturduk. Akşam ezanının üzerinden biraz geçmişti. Biz arabadayken bir ara müezzinin sesini duymuştum. Ama caminin içinde halen kendi başına dua eden pek çok adam vardı. Ahmet rahat ettiğimden emin olunca dua edeceğini söyledi. İzin isteyerek çeşmeye gitti. Abdest ritüeline göre yüzünü, ellerini ve ayaklarını yıkadıktan sonra kubbenin altındaki küçük, boş bir alana yöneldi ve dua etmeye başladı.

Onun Tanrı ile ne kadar rahat bir şekilde iletişime geçtiğini az da olsa kıskanarak izledim. Ona katılmak gibi bir düşüncem olmadı ama Ahmet'in dua ederkenki içtenliği yalnız ve bağımsız zihnimde kendimi daha da yalnız hissetmeme neden oldu.

Ahmet duasını bitirip de yanımıza doğru yürürken Khaled geldi. Yüzünde endişeli bir ifade vardı. Neredeyse kafalarımız birbirine değecek şekilde yakın oturduk.

“Başımız dertte,” diye fısıldadı Khaled. “Polis otelinize gelmiş.”

“Polis mi?”

Khaled “Hükümetin adamları,” diye yanıtladı. “İstihbarat Servisi.”

“Bizden ne istiyorlar?”

“Seni. Hepimizi. Bizi mimlediler. Kadir’in evine de baskın yaptılar. İkiniz de şanslıydınız. Kadir evde değildi, o yüzden onu yakalayamadılar. Otelden yanına ne aldın? Ve orada neler bıraktın?”

“Yanımda pasaportlarım, param ve bıçağım var,” diye yanıtladım.

Ahmet bana dönüp sırıttı.

“Anlaşılan seni seveceğim,” diye fısıldadı.

“Diğer her şey halen otel odasında,” diye devam ettim. “Çok bir şey yok. Giysiler, birkaç kitap ve banyo malzemeleri. Hepsi bu. Bir de aldığım tren ve uçak bilederi var. Onları el çantamda bıraktım. Üzerinde isim olan tek şey onlar, bundan eminim.”

Khaled beni teselli edercesine başını sallayarak “Nazir el çantanı aldı ve polisler içeri girmeden bir dakika önce oradan çıkmayı başardı,” dedi. “Ama sadece onu alabilecek vakti olmuş. Otelin müdürü bizim adamlarımızdan olduğundan Nazir’i uyarmış. Asıl soru polislere orada olduğumuzu kimin söylediği. Bu kişi Kadir’in etrafından biri olmalı. İçeriden, yakından biri. Bu hiç hoşuma gitmedi.”

“Anlamıyorum,” diye fısıldadım. “Polisler niye bizimle bu kadar ilgileniyor ki? Pakistan savaşta Afganistan’a destek vermiyor mu? Bizim mücahitlere teçhizat göndermemizi istemeleri lazım. Bunu yapmamıza yardımcı olmalılar.”

“Bazı Afganlara yardım ediyorlar ama hepsine değil. Bizim teçhizatı götürdüğümüz adamlar, Kandahar yakınındaki adamlar, Mesut’un adamları. Pakistan onlardan nefret ediyor, çünkü onlar Hikmetyar’ı ya da direnişin diğer liderlerini kabul etmiyorlar. Pakistan ve Amerikalılar, Hikmetyar’ı

savaştan sonra Afganistan'ın yeni lideri olarak seçti. Ama Mahmut'un adamları ne zaman onun ismini duysa yere tükürüyor."

Mahmut Melbaaf kaba, genizden gelen bir fısıltıyla "Delice bir savaş," dedi. "Afganlar birbirleriyle binlerce yıldır savaşıyor. Birbirleriyle savaşmaktan daha iyi olan tek savaş ise... Nasıl denir? İstilayla savaşmak. Rusları yenecekler, buna hiç şüphe yok. Ama bu sefer de tekrar birbirleriyle savaşmaya devam edecekler."

Ahmet onun yerine devam etti. "Pakistanlılar, Afganlar savaşı kazandıktan sonra barışı sağlamak istiyor," dedi. "Savaşı kim kazanırsa kazansın, onlar barışın kontrolünü ellerinde tutmak istiyor. Eğer yapabilseler bütün silahlarımızı, ilaçlarımızı ve diğer malzemelerimizi alıp kendi adamlarına verirler."

Khaled sesindeki New York aksam iyice açığa çıkarak "Vekiller," diye fısıldadı. "Hey, duyuyor musunuz?"

Hepimiz dikkatle dinledik ve caminin dışından bir yerlerden gelen müzik ve şarkı seslerini işittik.

"Başladılar," dedi Khaled sportif bir zarafetle ayağa kalkarak. "Gitme zamanı."

Ayağa kalkıp Khaled'i izledik ve ayakkabılarımızı almak için durduk. Kararmaya başlayan havada binanın etrafından yürüyerek şarkı seslerine ilerledik.

Yürürken Khaled'e "Bu şarkıyı daha önce de duydum," dedim.

"Kör Şarkıcıları biliyor musun?" diye sordu Khaled. "Ah, elbette biliyorsun. Bizim için şarkı söylediklerinde sen de Bombay'da Abdül Kadir Han'ın yanındaydın. Seni ilk defa o zaman görmüştüm."

"O gece sen de orada mıydın?"

"Tabii. Hepimiz oradaydık. Ahmet, Mahmut, Sıddıki... Henüz onunla tanışmadın. Aslında bu yolculuğa bizimle gelecek olan birçok insanla daha

tanışmadın. O gece herkes oradaydı. O gece Afganistan’a yapılacak bu yolculukla ilgili ilk toplantı gerçekleşmişti. O yüzden bir araya gelmiştik. Toplantının amacı buydu. Bilmiyor muydun?”

Khaled bunu sorduktan sonra güldü. Sesi her zamanki gibi dürüst ve samimiydi ama yine de o kelimeler zihnime kazındı. *Bilmiyor muydun? Bilmiyor muydun?*

K*adir onunla tanıştığım ilk geceden beri bu yolculuğu planlıyordu*, diye düşündüm. Kör Şarkıcılar’ın özel müşterileri için şarkı söylediği o geniş, dumanlı odayı gayet net hatırlıyordum. Yediğimiz yemeği, içtiğimiz esrarı, o gece yüzlerinden tanıdığım birkaç ünlü insanı hatırlıyordum. H*epsi bu işin içinde miydi?* Kadirbhai’yi büyük bir saygıyla karşılayan ve belindeki tabancayı gösterecek denli eğilen o genç Afgan’ı hatırlıyordum.

O geceyi, cevaplayamadığım soruları düşünüyordum ki kalabalık bir grup adamla karşılaştık. Adamlar caminin bitişiğindeki bir avluda bağdaş kurmuş oturuyordu. Kör Şarkıcılar bir şarkıyı daha bitirince hepsi, *Allah! Allah! Süphan Allah*, diye bağırarak alkışladı. Khaled’le adamların arasından geçip biraz daha içeride ve korunaklı olan, Kadir’in, Nazir ve diğerleriyle oturduğu duvar dibine gittik.

Kadirbhai ile göz göze gelince elini kaldırdı ve ona katılmam için işaret etti. Onun yanına geçince elimi tuttu ve beni yanına oturttu. Birkaç kişi bizden tarafa baktı. Kapana kısılmış kalbimde karmaşık duygular birbirine dolanıyordu. Hem Kadir Han’la ilişkilendirdiğim bir korku hissediyor hem de diğerlerinin arasından yanında oturacak kişi olarak beni seçmesinden gururlanıyordum.

Kadir elini alnıma koyarak “Çark bir tam dönüş yaptı,” diye kulağıma fısıldadı. “Birbirimizle Kör Şarkıcılar’ın gecesinde tanıştık ve şimdi de bu önemli göreve başlarken yine onları dinliyoruz.”

Onun aklımı okuduğundan ve sözlerinin zihnimi daha da bulandırdığının farkında olduğundan şüphem yoktu. Birden ona kızdım, elinin alnıma dokunmasına bile öfkelendim.

İleriye doğru bakarak ve sesimdeki iğneleyici tonu belli ederek “Kör Şarkıcılar buraya senin isteğinle mi geldi?” dedim. “Tıpkı ilk karşılaşmamızda her şeyi ayarladığın gibi değil mi?”

Sonunda ona bakmak için başımı çevirene kadar Kadir sessizliğini korudu. Onunla göz göze geldiğimde gözlerim yaşlarla doldu. Çenemi sıkarak gözyaşlarıma engel oldum. Yanan gözlerimden yaşlar akmadı ama aklım tam bir kaos içindeydi. Tarçın rengi cildi ve kısa, beyaz sakalı olan bu adam, sanki onun köleleriymişiz gibi, beni ve tanıdığı herkesi kullanmıştı. Yine de altın rengi gözlerinde öyle bir sevgi vardı ki bu benim ta kalbimin derinliklerinde en fazla özlemini duyduğum şeydi. Yumuşak gülümsemesindeki, endişeli gözlerindeki sevgi, bir babanın sevgisiydi. Bildiğim tek baba sevgisiydi.

Kadir bana bakarak “Şu andan itibaren bizimle kalıyorsun,” diye fısıldadı. “Otele geri dönemezsin. Polisin elinde tarifin var. Seni aramaya devam edecekler. Bu benim hatam, senden özür dilemeliyim. İçimizden biri bize ihanet etti. Yakalanmamamız bizim için iyi, onun içinse kötü şans oldu. O adam cezasını çekecek. Hatası kim olduğunu öğrenmemizi sağladı. Artık kim olduğunu ve onun için ne yapılacağını biliyoruz ama bu iş biz dönene kadar bekleyecek. Yann Quetta’ya gideceğiz. Bir süre orada kalmalıyız. Doğru zaman geldiğinde Afganistan’a geçeceğiz. Bu günden, Afganistan’da bulunduğun zamana kadar başına ödül konmuş olacak. Ruslar, mücahitlere yardım eden yabancılar için iyi para öder. Bizim de Pakistan’da az arkadaşımız var. Sanırım senin için yerel giysiler almalıyız. Seni sanki benim köyümden bir Peştu gibi giydireceğiz. Beyaz saçını örtecek bir şapka ve geniş omuzlarını ve göğsünü örtecek bir örtü lazım. Belki de seni sınırdan mavi gözlü oğlum olarak geçiririz. Ne dersin?”

Ne mi diyordum? Kör Şarkıcılar gürültüyle boğazlarını temizledi ve müzisyenler yeni bir şarkıya küçük orgun kederli sesiyle ve perküsyonların kan kaynatan tutkularıyla giriş yaptı. Perküsyoncuların uzun ince parmaklarını davulların titreyen yüzeylerine vuruşlarını izledim ve düşüncelerim müziğin akışıyla ve insanı hipnotize eden titreşimiyle uzaklara gitti. Avustralya, kendi devletim de hakkımda bilgi verecek ve yakalanmamı sağlayacak bilgi için ödül koymuştu. Bir kez daha Kör Şarkıcılar’ın derin kederi, dinleyen kalabalığı etkisi altına alırken ve

insanlar kendilerinden geçerken kendimi kaderle örülü o ana teslim ettim ve bütün hayatımın çarkla birlikte döndüğünü hissettim.

Hemen sonra cebimdeki zarfı anımsadım. İki saat önce takside Khaled'in bana verdiği, Didier'den gelen mektubu. Tesadüflerin ve tarihin tekerrür etmesinden etkilenerek mektupta yazanları aşırı derecede merak etmeye başladım. Zarfı cebimden çıkardım ve başımızın üzerindeki lambalardan yayılan sarı ışığa tuttum.

Sevgili Lin,

Mon cher ami, bu mektubu seni polise ihbar eden ve hapse atılıp korkunç şekilde dövülmene neden olan kadının kim olduğunu söylemek için yazıyorum. Korkunç bir olay! Şu an bile bunun düşüncesi tüylerimi diken diken ediyor! Bu korkunç şeyi yapan kadın Saray'ın sahibesi Madam Zhou'ymuş. Şimdiye kadar bunu neden yaptığını öğrenemedim ama sana böylesi korkunç bir şeyi yapmasının ardındaki nedeni anlamasam da bu bilgiyi güvenilir kaynaklardan edindiğimden doğruluğundan şüphem yok.

Umarım yakın zamanda senden haber alırım.

Sevgili arkadaşın,

Didier.

Madam Zhou. Neden? Soru aklımdan geçerken cevabı da biliyordum. Birdenbire bana tarif edilemez bir nefretle bakan o yüzü hatırladım. Bu yüzün sahibi Madam Zhou'nun hadım hizmetkarı Rajan'dı. Sel baskını olduğu gün Vinod'un kayığıyla Karla'yı Taç Mahal Otel'den aldığımda onu beni izlerken görmüştüm. Karla ve ben, Shantu'nun taksisiyle uzaklaşırken gözlerinde beliren o kötücül nefreti anımsadım. O gece geç saatlerde polis beni tutuklamış, hapishanede işkence dolu günlerim başlamıştı. Madam Zhou onu küçümsediğim, ona meydan okumaya cüret edip de Amerikalı bir konsolosluk görevlisi taklidi yaptığım, Lisa Carter'ı ondan aldığım ve belki de Karla'yı sevdiğim için beni cezalandırmıştı.

Mektubu yırttım ve parçalarını cebime koydum. Sakindim. Artık korkmuyordum. O uzun Karaçi gününün sonunda, neden Kadir'in savaşına gittiğimi ve neden geri dönmem gerektiğini biliyordum artık. Gidiyordum, çünkü kalbim Kadirbhai'nin sevgisiyle doluydu. Onun gözlerinden süzülen ve benim içimdeki boşluğa dökülen baba sevgisiyle. Diğer birçok sevgiyi kaybetmiştim. Ailemi, arkadaşlarımı, Prabaker'i, Abdullah'ı ve hatta Karla'yı... Ve Kadir'in bakışlarındaki sevgi benim için dünyaya bedeldi.

Sevgi yüzünden savaşa gitmek aptalcaydı. Kadirbhai ne bir aziz ne de bir kahramandı, bunu biliyordum. Benim gerçek babam bile değildi. Fakat o saniyeler süren sevgi dolu bakışıyla onu hem bu savaşta hem de başka savaşlarda izleyeceğimi anladım. Bu sadece intikam için hayatta kalmaktan ve öç almak için geri dönmekten daha aptalca sayılmazdı. Sonuçta Kadir'i hayatımı tehlikeye atacak denli seviyor, Madam Zhou'dan da hayatta kalıp bana yaptıklarının intikamını alacak kadar nefret ediyordum. Eğer Kadir'in savaşından sağ çıkmayı başarırsam Madam Zhou'yu bulacak ve onu öldürecektim.

Bir erkek bir bıçağı eliyle nasıl sımsıkı kavrarsa ben de bu düşünceye sımsıkı sarıldım. Kör Şarkıcılar içlerindeki Tanrı sevgisinin güzelliklerini ve acılarını anlatan şarkılar söyledi. Yanımdaki, etrafımdaki insanların yürekleri başka yerlere gitti. Kadirbhai bana bakmak için yavaşça kafasını çevirip başını salladı. Küçük, rüzgarda sallanan lambalarla parıldayan o altın gözlere gülümsedim ve şarkıyla birlikte gizler, açığa çıkmamış hazlar bir araya toplandı. Tanrı yardımcım olsun, o an memnun, korkusuz ve neredeyse mutluydum.

OTUZ İKİNCİ BÖLÜM

Quetta'da bir ay geçirdik. Yanlış sinyallerden yorgun düşerek bekleyişle geçen uzun bir ay. Gecikmenin sebebi, Asmatullah Achakzai Muslim adında bir mücahit lideriydi. Kandahar bölgesinde Achakzai halkının lideriydi ve bizim ulaşmak istediğimiz yer de orasıydı. Achakzailer, koyun ve keçi çobanlarından oluşan ve aslen Durrani klanından gelme bir topluluklu. 1750 yılında modern Afganistan'ın kurucusu Ahmet Şah Abdali, Achakzaileri Durranilerden ayırdı ve onları ayrı bir klan olarak resmileştirdi. Afgan geleneğine göre bir alt topluluk yeterli popülasyona ya da güce eriştiğinde kendi başına bir topluluk oluşturabiliyordu. Kurnaz bir savaşçı ve devlet kurucusu olan Ahmet Şah, aynı zamanda Achakzailerin hesaba katılması gereken bir güç olduğunu ve onların gönüllerinin alınması gerektiğini anlamıştı. İki yüzyıl boyunca Achakzailer güçlerini ve statülerini sürekli artırdı. Yaman savaşçılar olarak nam saldılar ve klandaki her adamın komutanının peşinden tek bir soru sormadan gideceğine kesin gözüyle bakıldı. Ruslarla savaşın ilk yıllarında Asmatullah Achakzai Muslim, adamlarından iyi silahlanmış, çok disiplinli bir milis kuvvet oluşturdu. Bölgelerinde özgürlük mücadelesinin öncüsü, Sovyet istilacıları yurtlarından kovacak cihat askerleri haline geldiler.

1985'in sonlarına doğru, biz Quetta'da Afganistan'a geçmek için hazırlanırken Asmatullah savaşa bağlılığı konusunda tereddüt etmeye başladı. Onun milis kuvvetleri o kadar önemliydi ki Asmatullah adamlarını savaştan çekip Ruslarla ve Kabul'deki kukla Afgan hükümetiyle gizlice barış görüşmeleri yapmaya başlayınca Kandahar bölgesindeki direniş büyük bir hezimete uğradı. Kadir'in şehrin kuzeyindeki dağlarında bulunan adamları gibi, Asmatullah'ın emri altında olmayan diğer mücahit birlikler yerlerini muhafaza etti fakat izole olmuşlardı ve onlara yardım ulaştırılabilecek her yol Ruslar tarafından tutulmuştu.

Asmatullah cihada devam mı edecek, yoksa taraf değiştirip Rusları mı destekleyecek, bir karar verene kadar belirsizlik içinde beklemek zorunda kaldık. Onun hangi tarafta yer alacağını kimse tahmin edemiyordu.

Günler haftalara dönüşüyor, bitmek tükenmek bilmez görünüyordu. Beklemekten ötürü huzursuz ve tedirgin olsak da zamanı iyi kullandım. Farsça, Urduca ve Peştuca cümleler öğrendim, hatta bununla da yetinmeyip Özbekçe ve Tacikçe birkaç kelime kaptım. Her gün ata bindim. Atları durdururken, yürütürken ya da istediğim yöne döndürürken kolumu bacağımı bir palyaço gibi hareket ettirmekten kurtulamasam da zaman zaman kendimi popo üstü yerde bulmadan kendiliğimden attan indiğim oldu.

Bir Pakistanlı ve grubumuzda Quetta'da doğan tek kişi olan Eyüp Han tarafından bana verilen oldukça çeşitli ve tuhaf kitapları okudum. Şehrin dışında bulunan at çiftliğinin güvenli ortamından ayrılmam çok tehlikeli görüldüğü için Eyüp bana devlet kütüphanesinden kitap getiriyordu. Kütüphanede İngiliz Egemenliği döneminden kalma oldukça anlaşılmaz ve enteresan İngilizce kitaplar vardı. Quetta adı Peştuca bir kelime olan *kwatta*'dan gelmekteydi ve *kale* anlamına geliyordu. Afganistan'a giden Chaman Geçidi'nin ve Hindistan'a giden Bolan Geçidi'nin üzerinde olması Quetta'nın ekonomik ve askeri önemini gözler önüne seriyordu. İngilizler eski kaleyi ilk defa 1840 yılında işgal etmiş fakat birliklerdeki salgın hastalık ve Afganların inanılmaz direnişi karşısında geri çekilmişlerdi. Şehir 1876'da tekrar işgal edilmiş ve İngilizlerin Hindistan'ın kuzeybatı sınırındaki en önemli toprağı olmuştu. İngilizlerin himayesindeki Hindistan'da askeri görevliler için İmparatorluk Askeri Akademisi kurulmuş ve etrafını çevreleyen dağların oluşturduğu doğal amfitiyatro gittikçe büyüyen, zengin bir ticaret merkezi haline gelmişti. Mayıs 1935'te bir deprem felaketi sonucunda şehrin büyük çoğunluğu yerle bir olmuş, yirmi bin insan ölmüştü. Daha sonra Quetta yeniden inşa edilmiş, temiz ve beyaz bulvarları ve güzel havasıyla kuzey Pakistan'daki en popüler tatil yörelerinden biri haline gelmişti.

Ben kaldığımız çiftlikten dışarı çıkamadığımdan şehrin en çok hoşuma giden yanı Eyüp'ün bana getirdiği ve rasgele seçtiği kitaplardı. Birkaç

günde bir kapımda belirir, sırıtır, sanki arkeolojik bir kazıdan çıkma sanat eserleri gibi elinde tuttuğu kitapları bana verirdi.

Gün içinde at biner, 1500 metre yükseklikteki ince havaya alışmaya çalışır, akşamları ise uzun zaman önce ölmüş kaşiflerin günlüklerini ve yazılarını, Yunan klasiklerinin nadir bulunan baskılarını, Shakespeare'in alışılmadık derecede açıklamalı kitaplarını ve İtalyan vezniyle baş döndürücü şekilde yazılmış olan Dante'nin *İlahi Komedyası*'nı okurdum.

Quetta'da bir aydan beri bulunuyorduk ki bir gece Abdül Kadir Han odamın kapısında belirdi ve "Bazıları senin eski eserleri inceleyen bir alim olduğunu düşünüyor," dedi. Okuduğum kitabı kapadım ve hemen onu karşılamak için ayağa kalktım. Kadir elimi iki elinin arasına aldı ve fısıldayarak bir hayır duası okudu. Ona gösterdiğim sandalyeye oturunca ben de hemen yakındaki tabureye geçtim. Kadir'in kolunun altında keçi derisine sarılmış bir şey vardı. Onu yatağın üzerine koyduktan sonra rahatça arkaya yaslandı.

"Doğduğum yerde okumak halen gizemli bir iş, korku ve batıl inançla yaklaşılan bir şey," dedi Kadir kahverengi yüzünü eliyle bitkin bir şekilde ovuşturarak. "On adamdan yalnızca dördü okuma bilir, kadınlar için ise bunun da yarısıdır."

"Peki sen öğrendiğin şeyleri nereden öğrendin?" diye sordum. "Mesela İngilizceyi bu kadar iyi konuşmayı nereden öğrendin?"

Kadir bir hatırayla canlanarak yavaşça güldü. "Çok iyi bir İngiliz beyefendiden ders aldım," dedi. "Tıpkı küçük Tarık'ın senden ders alması gibi."

Sigara paketinden iki sigara aldım, ikisini de yakıp birini Kadir'e uzattım.

"Babam klanının lideriydi," diye devam etti Kadir. "Katı bir adamdı ama aynı zamanda adil ve akıllıydı. Afganistan'da erkekler yetenekleriyle lider olur. Hepsi iyi birer konuşmacı olmalarının yanında iyi birer para işletmecisidir ve savaş söz konusu olduğunda çok cesurdurlar. Lider olmak babadan oğula geçen bir hak değildir ve bu nitelikleri taşımayan bir oğulun yerini ondan daha iyi özelliklere sahip bir adam alır. Babam başarılı olmam

ve onun görevini devam ettirmem konusunda çok istekliydi. Halkını cahillikten kurtarmak ve geleceklerini garantiye almak istiyordu. Ben doğduğumda köyümüzü ziyarete gelen Sufi bir mistik, bir aziz, babama benim halkım için parlayan bir yıldız olacağımı söylemiş. Babam bunu bütün kalbiyle umut etti ama ne yazık ki ben lider özelliklerinden hiçbirini göstermedim ve bunlara ilgi de duymadım. Kısacası onun için acı bir hayalkınklığıydım. Beni Quetta'daki amcamın yanına gönderdi. O zamanlar zengin bir tüccar olan amcam da beni öğretmenim olan İngiliz'in himayesine verdi."

"O zaman kaç yaşındaydın?"

"Kandahar'dan ayrıldığımda on yaşındaydım. Beş sene kadar da Bay Ian Donald Mackenzie Esquire'ın öğrencisi oldum."

"İyi bir öğrenciydin herhalde."

"Herhalde," dedi Kadir. "Ama bence asıl Bay Mackenzie Esquire çok iyi bir öğretmendi. Ondan ayrıldıktan sonra İskoçyalıların acımasız ve katı kurallara sahip olduğunu birçok kişiden duydum. Birileri bana İskoç halkının güneşli yolun karanlık tarafında yürümeyi tercih eden kötümser insanlar olduğunu söylemişti. Bunun bazı yönlerden doğru olduğunu kabul etsem de aynı zamanda İskoç halkının her şeyin karanlık yanını çok komik ve eğlenceli bulduğunu da belirtmem gerek. Mackenzie Esquire bana karşı çok katı davrandığında bile gözleriyle gülen bir insandı. Onu ne zaman düşünsem gözlerindeki gülüşü hatırlıyorum. Bay Mackenzie Esquire, Quetta'yı çok severdi. Dağlara, kışın soğuk havasına vurgundu. Kalın ve güçlü bacakları dağ yollarını tırmanmak için yaratılmıştı ve her hafta o dağlara yanına sadece beni alarak tırmanırdı. Nasıl gülüneceğini bilen mutlu bir adamdı ve harika bir öğretmendi."

"Dersler sona erince ne oldu?" diye sordum. "Kandahar'a mı döndün?"

"Evet. Ama bu babamın umduğu gibi mutlu bir dönüş değildi. Sevgili Bay Mackenzie Esquire'ın Quetta'dan ayrıldığı gün, amcamın deposunun dışındaki pazarda bir adam öldürdüm."

"Yani on beş yaşındayken mi?"

“Evet, ilk kez on beş yaşında birini öldürdüm.”

Kadir daha sonra sessizliğe gömüldü, ben de söylediği şeyi düşündüm. *İlk kez on beş yaşında birini öldürdüm...*

“Aslında nedensiz bir şeydi, kaderin bir oyunuydu, bir hiç yüzünden çıkmış bir kavgaydı. Adam bir çocuğu dövüyordu. Çocuk adamın oğluydu ve bu işe burnumu sokmamalıydım. Fakat dayak oldukça feciydi ve buna katlanamadım. Bir köy liderinin oğlu ve Quetta’nın en varlıklı tacirlerinden birinin yeğeni olmanın verdiği ağırlıkla adama çocuğu dövmeyi kesmesini emrettim. Elbette adam buna gücendi ve aramızda tartışma çıktı. Tartışma da kavgaya dönüştü. Sonrasında adam göğsünde kendi hançeriyle, bana karşı kullandığı hançerle, yerde ölü olarak yatıyordu.”

“Meşru müdafaaymış.”

“Evet. Pek çok da tanık vardı. Olay, pazarın en işlek caddesinde olmuştu. O zamanlar çok hatırı sayılır bir adam olan amcam benim yerime bütün yetkililerle konuştu ve Kandahar’a geri dönmemi ayarladı. Ne yazık ki öldürdüğüm adamın ailesi amcamın önerdiği kan parasını almayı reddetti ve peşimden Kandahar’a iki adam yolladı. Amcamdan bir uyarı alınca ilk hamleyi ben yaptım. Babamın eski tüfeğiyle iki adamı da vurdum.”

Kadir bir kez daha sustu ve yerdeki bir noktaya odaklandı. Çiftliğin diğer tarafından boğuk bir müzik sesi geliyordu. Kadir’in Bombay’daki evinden daha geniş fakat daha az gösterişli ana avlunun etrafına yayılmış birçok oda vardı. Yakın odalardan gelen mırıltıları ve arada bir patlatılan kahkahalardan yayılan o bateri çalar gibi sesi duyabiliyordum. Yandaki Khaled Ansari’nin odasından Kalaşnikof AK-74 tüfeğinin temizlendikten sonra merminin şarjöre verilişinin sesini işittim.

Kadir sakin bir şekilde hikayesine geri döndü. “O ölümlerle başlayan kan davası benim ailemi de, onların ailesini de yok etti.” Yüzünde kasvetli bir ifade vardı ve sanki konuştukça canlılığını yitiriyordu. “Bazen bizden bir, onlardan iki, bazense bizden iki, onlardan bir kişi kaybediyorduk. Babam birçok defa bu kan davasına bir son vermeye çalıştı ama bu imkansızdı. Bu, birinden ötekine geçen bir iblisti ve herkes öldürme arzusuyla adete çılgına dönmüştü. Kan davasının nedeni olduğumdan evden ayrılmak istedim ama

babam gitmeme izin vermedi ve ben de ona karşı gelemedim. Kan davası ve cinayetler yıllarca devam etti. İki erkek kardeşimi ve amcalarımı kaybettim, Babam bir saldırıda ağır yaralanınca ailemden öldürüldüğüm dedikodusunu yaymalarını istedim. Köyümden ayrıldım. Kan davası çok geçmeden son buldu ve aileler arasında barış yapıldı. Fakat ailem için ölmüştüm, çünkü anneme bir daha oraya geri dönmeyeceğime dair yemin etmiştim."

Metal doğramalı pencereden esen serin rüzgar birdenbire soğumuştu. Pencereyi kapamak için ayağa kalktıktan sonra yatağımın başucundaki sürahiden bir bardağa su koydum. Kadir bardağı aldı, bir dua mırıldanıp suyu içti. Bitirdikten sonra bardağı bana uzattı, ben de aynı bardağa biraz daha su koyup yerime oturdum ve suyumu içtim. Yanlış soruyu sorarsam ya da yanlış bir şey söylersem Kadir konuşmayı keser de odadan çıkar diye korktuğumdan hiç konuşmadım. Gerçi Kadir sakin ve gayet rahat görünüyordu fakat gözlerindeki o pırıltı kaybolmuştu. Kendi hayatından bu kadar açık bir şekilde bahsetmek, hiç onun tarzı olmadığından biraz rahatsız ediciydi. Kuran, Muhammed Peygamber ya da ahlak felsefesinin bilimsel ya da mantıki temelleri hakkında saatlerce benimle konuştuğu olmuştu fakat onun daha önce bana veya başka birine özel hayatından bahsettiğine hiç şahit olmamıştım. Uzayan sessizlikte onun ince, güçlü suratına göz attım ve onu rahatsız etmesin diye nefes alışıma bile dikkat ettim.

İkimiz de uzun, bol bir gömlekle lastikli pantolondan oluşan standart Afgan giysilerinden giymiştik. Onun giysisi soluk yeşildi, benimkiyse beyaza bakan bir maviydi. Ayağımızda ev terliği olarak kullandığımız deri sandaletler vardı. Kadirbhai'den daha kilolu ve geniş yapılı olmama rağmen ikimiz de aşağı yukarı aynı boydaydık. Onun kısa saçları ve sakalı gümüş grisiydi, benim kısa saçlarım ise platin sarısıydı. Derim bronzlaşmış, Kadir'in doğal ten rengi olan kızıl kestane rengini almıştı. Eğer benim mavi gri gözlerim onun altın rengi gözlerine benzeseydi, ikimizi baba oğul sanabilirlerdi.

Uzayıp giden sessizliğin onu uzaklaştırabileceğinden korkarak "Kandahar'dan Bombay mafyasına kadar nasıl geldin?" diye sordum sonunda.

"Kandahar'dan ayrılınca Pakistan'a ve Hindistan'a, oradan da Bombay'a geldim. Diğer herkes gibi, diğer milyonlarca insan gibi, ben de Hintli film

kahramanları gibi şehirde zengin olma hayali kuruyordum. İlk başta Dünya Ticaret Merkezi'nin yanında, şimdi sahip olduğum gecekondu gibi bir gecekonduda yaşadım. Her gün Hintçe çalıştım ve kısa zamanda öğrendim. Bir süre sonra bazı adamların popüler filmlerin biletlerini satın aldığını, sinema gişesi 'Biletler tükenmiştir' yazısını koyunca da bunları belli bir kar oranıyla sattığını gördüm. Biriktirdiğim az miktarda parayla Bombay'daki en popüler filmin biletlerini satın aldım. Daha sonra sinemanın dışında bekledim ve iyi bir karla elimdekileri sattım."

"Karaborsacılık," dedim. "Bu da bilet karaborsası. Benim ülkemde önemli futbol maçlarında yapılır ve büyük iştir."

"Evet. Ben de ilk hafta oldukça iyi para kazandım. İyi bir daireye çıkma, güzel kıyafetler giyme, hatta bir araba alma hayalleri kuruyordum. Bir gece elimde biletlerle sinemanın dışında bekliyordum ki iki iriyarı adam geldi. Bana ellerindeki kılıçla döner bıçağını göstererek onlarla gitmemi istediler."

"Gangsterler," dedim gülerek.

Kadir de benimle güldü. "Gangsterler," dedi. Onu, Lord Abdül Kadir Han'ı bir mafya patronu ve Bombay'daki suç krallığının başı olarak tanıyan bizim gibiler için Kadir'i on sekiz yaşında, iki sokak eşkıyası tarafından kıstırılmış halde düşünmek çok eğlenceliydi.

"Beni *Chota Gulab*'ın, yani Küçük Gül'ün yanına götürdüler. Adam bu ismi yanağını sıyırıp geçerken dişlerini kıran ve ardında gül şeklinde bir yara izi bırakan bir mermiden ötürü almıştı. O zamanlar oranın patronuydu ve beni adamlarına öldüresiye dövdürmeden önce bölgesinde izinsiz hareket eden küstahı bir görmek istemişti."

"Çok öfkeliydi." 'Burada, benim bölgemde bilet satarak ne yapmaya çalışıyorsun?' diye sorarken Hintçe ile İngilizce kanşımı bir lisan konuşuyordu. İngilizcesi zayıftı ama bununla sanki bir mahkemedeki yargıç gibi beni korkutmak istiyordu. 'Buradaki bütün sinemalardaki karaborsa biletlerin satışını elime geçirmek için kaç adam öldü, kaç adam öldürmek zorunda kaldım, kaç tane iyi adam yitirdim biliyor musun?'

“Çok korkmuştum ve son birkaç dakikamı yaşadığımı düşünüyordum. Bu yüzden tedbiri elden bırakarak cesurca konuştum. Onunkinden çok daha üstün bir İnglizceyle” ‘Şimdi bir baş ağrısından daha kurtulmak zorundasın Gulabji,’ dedim. ‘Çünkü para kazanmamın başka yolu yok. Ne bir ailem var ne de kaybedecek bir şeyim. Tabii eğer sadık ve yetenekli genç bir adam için önerebileceğin düzgün bir iş varsa, o zaman başka.’

“Gulabji güldü ve İngilizceyi bu kadar iyi konuşmayı nereden öğrendiğimi sordu.” Ona cevap verip de hikayemi anlattığımda bana hemen bir iş verdi. Daha sonra bana parçalanan dişleri yerine taktırdığı altın dişlerini gösterdi. Chota Gulab’ın ağzına bakmak adamları için büyük onurdu ve ona yakın olanlardan bazıları bu ünlü ağızla onunla ilk karşılaşmamda tanışma ayrıcalığına kavuştuğum için beni kıskandılar. Gulab beni sevdi ve Bombay’da bana bir baba gibi kol kanat gerdi. Ama onunla el sıkışarak kendime yeni düşmanlar edinmiştim.

“Bölgede Chota Gulab’ın hakimiyetini sağlamlaştırmak için onun askeri oldum ve yumruklarımla, kılıçlarla, satırlarla, çekiçlerle savaştım. O günler konseysiz, kötü günlerdi ve hemen her gün kavga olurdu. Bir süre sonra Gulab’ın adamlarından biri benden iyice nefret etmeye başladı. Gulabji ile samimiyetimi kıskanan bu adam benimle kavga etmek için bir bahane bulmakta da gecikmedi. Ben de onu öldürdüm. En yakın arkadaşı bana saldırınca, onu da öldürdüm. Daha sonra Chota için bir adam öldürdüm. Bir daha, bir daha öldürdüm...”

Kadir susup zeminin kerpiç duvarla birleştiği yere baktı. Çok geçmeden yine konuşmaya başladı.

“Ve bir kez daha öldürdüm.”

Cümlesini tekrar edip sessizliğe gömülürken havadaki ağırlık gözlerimi yakmaya başlamıştı.

“Ve bir kez daha birini öldürdüm.”

Onun geçmişe dalışını, gözlerinin hatıralarla parıldayışını izledim. Hemen sonra silkinerek kendine geldi.

“Geç oldu. Bunu al. Sana bir hediye vermek istiyorum.”

Kadir keçi derisini,açtı ve kılıfında duran bir tabanca, bir kutu mermi ve metal bir kutu çıkardı. Metal kutunun kapağını kaldırarak içinde duran temizleme yağı, barut, küçük eğeler, fırçalar ve yeni bir temizleme telini gösterdi.

Kadir silahı eline alıp şarjörü çıkardıktan sonra “Bu bir Stechkin APS,” dedi. Namluda mermi olup olmadığını kontrol etti ve silahı bana verdi. “Rus malıdır. Eğer Ruslarla savaşmak zorunda kalırsan ölü Rusların üzerlerinde bolca cephane bulabilirsin. Bu dokuz milimetre kalibreli bir tabancadır ve şarjörü yirmi mermi alır. İster tek tek ateş edersin, istersen de otomatiğe ayarlayıp seri atış yaparsın. Belki dünyadaki en iyi tabanca değil ama güvenilirdir. Gittiğimiz yerde sadece Kalaşnikof vardır. Şu andan itibaren bu tabancayı hep üzerinde, görünür bir şekilde taşımanı istiyorum. Yemek yerken, uyurken hep üzerinde olsun. Yıkanırken bile daima ulaşabileceğin bir yerde tut. Bizimle birlikte olan ve bizi gören herkesin, senin üzerinde silah taşıdığını bilmesini istiyorum. Beni anladın mı?”

Ellerimin arasındaki tabancaya bakarak “Evet,” diye yanıtladım.

“Sana mücahitlere yardım eden her yabancının kafasına ödül koyduklarını söylemiştim. Bu ödülü almayı düşünen herkesin üzerindeki Stechkin’i de hesaba katması gerektiğini bilmesini istiyorum. Otomatik bir tabancayı nasıl temizleyeceğini biliyor musun?”

“Hayır.”

“Pekala. Sana nasıl yapıldığını göstereceğim. Ondan sonra da uyumaya çalışmalısın. Yarın sabah şafak sökmeden saat beş gibi Afganistan’a gitmek üzere yola çıkıyoruz. Vakit geldi.”

Kadirbhai bana Stechkin’i nasıl temizleyeceğimi gösterdi. Düşündüğümden daha zor bir işti ve bakımı, onarımı, nasıl tutulacağı gibi detayları öğrenmem bir saatimi aldı. Bu bir saat tam anlamıyla nefes kesiciydi. Şiddetle iç içe olan kadın ve adamlar zevkten neredeyse sarhoş olduğumu söylediğimde beni anlayacaktır. Kadir ile geçirdiğim ve Stechkin otomatik tabancayı nasıl kullanacağımı öğrendiğim o bir saatten, onun

hayat felsefesini öğrenirken geçirdiğim yüzlerce saate göre çok daha zevk aldığımı itiraf etmekten utanmıyorum. Battaniyemin üzerinde iki büklüm olmuş, ölüm silahını söküp tekrar kurarken ona kendimi daha önce hiç bu kadar yakın hissetmemiştim.

Kadir yanımdan ayrıldığında ışığı söndürdüm ve karyolama uzandım ama uyuyamadım. Zihnim karanlıkta sanki fazla kafein içmiş gibi uyanıktı. İlk önce Kadir'in bana anlattığı hikayeleri düşündüm. Çok iyi tanıdığım o şehri geçmişteki haliyle hayal etmeye çalıştım. Han'ı genç, zinde ve tehlikeli bir adam olarak, yanağında küçük, gül şeklinde bir yara izi olan gangsterlerin patronu Chota Gulab için savaşırken gözümde canlandırdım. Kadir'in hikayesinin diğer kısımlarını biliyordum. Bunu Bombay'da onun için çalışan adamlarından duymuştum. Gulab'ın sinemalarından birinin dışında suikasta kurban gitmesinin ardından Kadirbhai'nin onun küçük imparatorluğunu nasıl devraldığını anlatmışlardı. Şehre yayılan çete savaşlarınndan, Kadir'in cesareti ve acımasızlığıyla düşmanlarını ezişinden bahsetmişlerdi. Kadirbhai'nin geride kalan çeteler arasında bölgeleri paylaştıran ve şehre barış getiren konsey sisteminin kuruculanndan biri olduğunu da biliyordum.

Tabancanın ve temizleme yağının yaydığı kokular içinde karanlıkta uzanmışken Kadirbhai'nin neden savaşa gittiğini düşündüm. Chota Gulab'la tanışmasını anlatırken yüzüne yayılan garip gülümsemeyi anımsadım. Bana tabancayı temizleyip kullanmayı öğretirken ellerinin ne kadar hızlı ve gençmiş gibi hareket ettiğini hatırladım. Belki de bizimle birlikte hayatını tehlikeye atmasının nedeni gençliğinin çılgın günlerini özlemesiydi. Bu fikir beni endişelendirdi, çünkü az da olsa doğru olduğunu biliyordum. Ama diğer neden, artık sürgününe bir son vermesi gerektiğini düşünmesi, beni daha da çok endişelendiriyordu. Bana söylediklerini göz ardı edemezdim. Onca insanın ölmesine ve Kadir'in evden uzaklaşmasına neden olan kan davası, annesine oraya bir daha asla dönmeyeceğine dair söz vermesiyle son bulmuştu.

Bir süre sonra düşüncelerim başka bir yöne kaydı ve kendimi hapishaneden kaçmadan önceki uzun geceyi düşünür buldum. O geceyi de uykusuz geçirmiştim. O gece de açığa çıkan korkuların, heyecanların

gecesiydi. Tıpkı yıllar önce o gece olduğu gibi, sabahın ilk işaretleriyle ayağa kalktım ve karanlıkta hazırlanmaya koyuldum.

Şafaktan sonra Chaman Geçidi’ne giden trene binmiştik. Trende bizim grubumuzdan on iki adam vardı ama hiçbirimiz saatler süren yolculuk boyunca birbirimizle konuşmamıştık. Nazir yanıma oturmuştu ve yolculuğun büyük kısmında yalnızdık. Yine de sessizliğini hiç bozmamıştı. Güneş gözlüğümün camlarının ardından pencereden dışarı bakıp kendimi olağanüstü manzaraya vermeye çalıştım.

Quetta’dan Chaman’a olan tren yolculuğu trenyolu sisteminin zaferlerinden biriydi. Raylar dar boğazlardan geçerek şaşırtıcı derecede güzel nehir manzaralarını gözler önüne seriyordu. Geçtiğimiz köylerin isimlerini sanki bir şiirin dizeleriymiş gibi tekrar etmeye başlamıştım. Kuchlaagh’dan Bostaan’a, Yaru Kaarez’i bölen küçük nehir boyunca ilerleyen tren Shaadizia’ya tırmandı. Gulistan’da kıvrılarak Qila Abdullah’taki kurumuş eski gölü takip ederek tekrar tırmandık. İkiz çelik rayların tahtındaki mücevher de hiç kuşkusuz Khojak Tüneli’ydi. On dokuzuncu yüzyılın sonunda İngilizler tarafından inşa edilen dört kilometre uzunluğundaki tünel, bir kaya delinerek oluşturulmuştu ve kıtadaki en uzun tüneldi.

Khaan Kili’ye varınca tren birkaç defa keskin dönüşler yaptı. Trenden Chaman’a gelmeden önceki durakta, oranın yerli halkından birkaç kişiyle birlikte indik ve üstü kapalı bir kamyon bizi karşıladı. Etraf boşalınca göz alıcı bir şekilde süslenen kamyona bindik ve Chaman’a doğru anayoldan ilerlemeye başladık. Köye varmadan önce, Chaman Geçidi’ne giden anayolun otuz kilometre kadar kuzeyinde bulunan ağaçlarla ve çalı çırpıyla çevrili boş bir alanla sonlanan yan yollardan birine saptık.

Kamyondan indik ve ağaçların gölgesinde bizi bekleyen diğerleriyle buluştuk. İlk kez hepimiz bir araya toplanmıştık. Toplam otuz kişiydik ve bir an hapishane avlularında bir araya gelen mahkumlar gözümün önüne geldi. Savaşçılar güçlü ve kararlı görünüyordu ve her ne kadar zayıf sayılabilecek denli ince yapılı olsalar da hepsi sağlıklı ve formdaydı.

Güneş gözlüğümü çıkardım. Etrafımdaki yüzleri incelerken bana sanki karanlığın içinden bakan bir adamla göz göze geldim. Kırklı yaşlarının

sonunda ya da ellili yaşlarının başındaydı ve belki de Kadirbhai'den sonra gruptaki en yaşlı adamdı. Benim taktığım şapkanın aynısından olan kahverengi, yuvarlak kenarlı Afgan şapkasının altında kalan kısa saçları griydi. Kısa ve düz burnu yanaklarının altında sanki bir palayla doğranmış gibi derin çizgileri olan yüzünü ikiye ayırıyordu. Siyah bir yarasanın kanatları gibi olan kaşları, gözlerinin üzerinde yükseliyordu ama benim asıl dikkatimi çeken gözleriydi.

Onunla göz göze gelip de delice bakışlarına karşılık verince adam bana doğru gelmeye başladı. İlk birkaç adım ayaklarını yere sürüdükten sonra vücudu duruma uyum sağlamaya ve aramızdaki otuz metreyi uzun, koşar adımlarla kat etmeye başladı. Tabancanın üzerimde olduğunu unutarak elim içgüdüsel olarak bıçağımın kılıfına gitti ve sağ ayağımla yarım adım kadar geri gittim. Bu gözleri, bu bakışı biliyordum. Adam benimle dövüşmek, belki de beni öldürmek istiyordu.

Adam tam yanıma gelmek üzereyken ve anlamadığım dilde bir şeyler bağırırken Nazir birden ortaya çıktı ve önümde dikilip adamı uzaklaştırdı. Nazir de adama bağırarak bir şeyler söyledi ama adam onu duymazdan gelip bana bakarak aynı soruyu art arda sormaya devam etti. Nazir de aynı şekilde bağırarak adama cevap veriyordu. Çılgına dönmüş savaşçı iki eliyle Nazir'i itmeye çalıştı ama bu çabası bir ağacı yerinden oynatmaya çalışmak gibi bir şeydi. İriyarı Afgan hiç kımıldamadı ve ilk defa adamın bakışlarını benden ayırarak ona çevirmesine neden oldu.

Etrafımızda bir kalabalık toplanmıştı. Nazir adamın çılgın gibi bakan gözlerinden gözlerini ayırmadan daha yumuşak bir tonda konuşmaya başladı. Ben ise gergin ve savaşmaya hazır bir şekilde bekledim. *Henüz sınırı bile geçmemişken kendi adamlarımızdan birini bıçaklamak zorunda kalacağım*, diye düşünüyordum.

Ahmet Zadeh, Cezayirli aksanıyla Rusya'nın R'sinin üzerine basa basa "Senin bir Rus olup olmadığını soruyor," dedi. Ona bir bakış atınca Ahmet de belimdeki silaha işaret etti. "Tabanca... Ve açık renk gözlerin... Senin bir Rus olduğunu düşünüyor."

Kadirbhai diğerlerinin arasından geçip delirmiş adamın omzuna elini koydu. Adam hemen arkasını döndü ve ağlamaklı gözlerle Kadir'in yüzüne

baktı. Kadir, Nazir'in söylediklerini aynı yatıştırıcı tonla tekrar etti. Dediklerinin hepsini anlayamıyordum ama ne demek istediği açıktı. *Hayır. O Amerikalı. Amerikalılar buraya bize yardım etmeye geldi. Buraya, bizimle beraber Ruslarla savaşmak için geldi. Rusları öldürmemize yardım ederek. Bize yardım edecek. Birlikte pek çok Rus öldüreceğiz.*

Adam bir kez daha bana bakmak için döndüğünde yüzündeki ifade o kadar değişmişti ki bir dakika önce bıçağımı göğsüne saplamaya hazır olduğum halde şimdi neredeyse ona acıyacaktım. Gözlerinde halen dengesiz bir bakış vardı ama o coşkun hali öyle sefil bir şekilde sönmüştü ki yüzü bana yol kenarlarında gördüğümüz yıkık dökük kır evlerini anımsattı. Adam bir kere daha Kadir'in yüzüne baktı ve sanki elektrik çarpmış gibi hafifçe gülümsedi. Dönüp kalabalığın arasından yürüyerek uzaklaştı. Güçlü adamlar iki yana ayrılıp ona yol verirken gözlerinde ona karşı duydukları şefkat ile korku çatışıyordu.

"Üzgünüm Lin," dedi Abdül Kadir yumuşak bir sesle. "Adamın adı Habib. Habib Abdur Rahman. Bir öğretmen. Yani, dağların diğer tarafındaki bir köyde öğretmendi. Küçük çocukları okutuyordu. Ruslar yedi yıl önce ülkeyi işgal etmeden önce, genç karısı ve iki güçlü oğluyla mutlu bir adamdı. O bölgedeki her genç adam gibi o da direnişe katıldı. İki sene önce bir görevden geri geldiğinde Rusların köye saldırdığını gördü. Köye bir çeşit sinir gazı atmışlardı."

Ahmet Zadeh araya girerek "Bunu inkar ediyorlar," dedi. "Ama bu savaşta yeni silahlarını da deniyorlar. Burada mayından rokete, deneysel silahlara kadar her şey kullanıldı. Tıpkı Habib'in köyünde kullandıkları gaz gibi. Böyle bir savaş yoktur."

Kadir sözüne devam etti. "Habib köyde tek başına dolaşmaya başlamış. Herkes ölmüş. Bütün adamlar, kadınlar ve çocuklar. Ailesinin bütün fertleri... Büyükbabası ve annesi, amcaları, teyzeleri, kardeşleri, karısı ve çocukları. Hepsini bir saat içinde kaybetmiş. Hayvanlar, keçiler, koyunlar, tavuklar bile ölmüş. Böcekler ve kuşlar bile ölmüş. Hiçbir şey saldırıdan kurtulamamış."

Nazir "O da... Bütün kadınlan... Adamları ve çocukları... Hepsini gömmüş," diye ekledi.

Kadir başını sallayarak “Hepsini gömmüş,” dedi. “Bütün ailesini, arkadaşlarını, komşularını. Tek başına bunu yapmak o kadar uzun sürmüş ki. İşini bitirince silahını almış ve mücahit birliğine geri dönmüş. Kayıpları onu çok kötü etkiledi. Artık bambaşka bir adam. Bir Rus’u ya da Ruslar için çalışan Afgan bir askeri ele geçirmek için elinden geleni yaptı. Bunu başardığında da, ki yaşadıklarından sonra bu işte çok iyi oldu ve onların birçoğunu ele geçirdi, ailesini gömmek için kullandığı kürekten yaptığı kazığa oturtarak öldürdü onları. O kazık şimdi de yanında. Ele geçirdiklerini ellerinden geriye bağlayıp kazığı sırtlarına yaslar. Kurbanları güçsüzleşmeye başlayınca metal kazık da vücutlarından içeri saplanır ve karınlarından dışarı çıkar. Habib onların üzerine doğru eğilir ve gözlerinin içine bakıp çığlıklarla aralanan ağızlarına tükürür.”

Khaled Ansari, Nazir, Ahmet Zadeh ve ben sessizce durup Kadir’in konuşmasını bekledik.

Kadir yorgun bir şekilde iç çekerek “Bu dağları, burası ile Kandahar arasındaki bölgeyi Habib’den daha iyi bilen kimse yoktur,” dedi. “Rehberlerin en iyisidir. Bu bölgede yüzlerce görevden sağ çıkmıştır ve şimdi de bizi Kandahar’daki adamlarımızın yanına ulaştıracak. Ondan daha sadık ve güvenilir hiçbir adam yoktur, çünkü Afganistan’da Ruslardan Habib Abdur Rahman kadar nefret eden kimse yoktur. Fakat...”

Ahmet Zadeh bir Fransız’ı andıran omuz silkmesiyle “Fakat tam anlamıyla çatlaktır,” dedi ve o an ondan hoşlanıp arkadaşım Didier’i özledim. Söylediği tıpkı Didier’in yapabileceği tarzda, işgüzar ama aynı zamanda son derece dürüst bir yorumdu.

Kadir onaylayarak “Evet,” dedi. “Aklı pek yerinde değildir. Abdur Rahman’ın acısı, aklını yitirmesine neden oldu. Ona ne kadar ihtiyaç duyarsak duyalım gözümüzü hiçbir zaman üzerinden ayırmamalıyız. Herat’tan buraya kadar bütün mücahit birlikleri onu içlerinden kovdu. Biz Ruslara hizmet eden Afgan ordusuyla savaşıyoruz ama işin aslı onlar da Afgan. Elimize geçen bilgilerin çoğunu, Rus efendilerine karşı kazanmamızı isteyen Afgan ordusunda görevli askerlerden alıyoruz. Habib böyle bir bağ kuramıyor. O, savaşı sadece bir şekilde anlıyor. Herkesi ya hızlıca ya da yavaşça öldürecek. Genelde de düşmanlarını yavaşça öldürmeyi tercih ediyor. İçinde öyle acımasız bir vahşet var ki düşmanlarını

olduğu kaidar dostlarını da korkutuyor. Bu yüzden bizimle olduğu süre zarfında gözlenmeli.”

Khaled Ansari ciddi bir şekilde “Ben onu gözlerim,” dedi ve hepimiz Filistinli arkadaşımıza bakmak için kafamızı çevirdik. Yüzünde acı, öfke ve kararlılık vardı. Ağzı kararlılıkla düz bir çizgi halini almış, suratı gerilmişti.

Kadir “Pekala...” diye söze başlamıştı ki Khaled bu onayla aramızdan ayrıldı ve bir kenara kıvrılmış, yalnız başına duran Habib Abdur Rahman’ın yanına doğru yürümeye başladı.

Khaled’in gidişini izlerken içimden ona bağırıp durdurmak geldi. Elbette bu aptalca bir davranış olurdu. Fakat sanki bir arkadaşımı daha kaybediyormuş gibi mantıksız bir hisse kapılmıştım. Bu o kadar saçma, o kadar kıskançlık dolu bir düşünceydi ki kendime mani olup hiçbir şey söylemedim. Ama Khaled’in o cani bakışlarla bakan çılgın adamın suratını ellerinin arasına alıp kaldırdığını ve ikisinin uzun süre birbirine baktığını gördüğümde, Khaled’i kaybettiğimizi anladım.

Parlak oltalarını gölün başka yerine daldıran balıkçılar gibi ben de bakışlarımı başka yere çevirdim. Ağzım kurumuştu. Kalbim, kafamın içindeki duvarlar tarafından hapsedilmiş bir mahkumdu. Ayaklarım kurşundandı ve utanç dolu bir dehşetle toprağa kök salmıştı. Dimdik, geçit vermez dağlara bakınca geleceğin sanki firtınada kalmış bir söğüt ağacının yorgun düşen dalları gibi beni korkuyla titrettiğini hissettim.

OTUZ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

O yıllarda Chaman'ın anayolu Spin Baldak, Dabrai ve Melkaarez'e gidiş yolunda Dhari Nehri'nin bir kolundan geçer ve Kandahar yoluna öyle çıkılırdı. Bütün yolculuk iki yüz kilometreden az sürerdi. Bu mesafe arabayla birkaç saatte kat edilirdi. Tabii biz anayolu kullanmadık. Üstelik arabalarımız da yoktu. At üstünde yüzlerce dağ geçidinden geçtik ve aynı yolculuk bizim bir aydan fazla zamanımızı aldı.

İlk günü ağaçlann altında kamp yaparak geçirdik. Gerek Afganistan'a kaçırdığımız malları gerekse kendi eşyalarımızı yanı başımızdaki bir otlağa yığdık ve havadan kontrol edilirse bir hayvan sürüsü sanılsın diye üzerlerini koyun ve keçi postlarıyla örttük. Yün kalabalığının arasında birkaç tane gerçek keçi bile vardı. Etrafı alacakaranlık sarınca kamp boyunca bir heyecan dalgası dolaştı. Atlarımız yaklaşırken onların toynaklarından çıkan sesi işittik. Grupta yirmi kadar binek atı, on beş kadar da yük hayvanı bulunmaktaydı. Atlar benim bindiğim atlardan biraz daha küçüktü. Onları kontrol etmenin daha kolay olacağını düşündüm umutla. Adamların çoğu yük hayvanlarının gelmesiyle birlikte hayvanların üzerine yükleri taşımaya başlamıştı. Ben de onlara katılmak için ayağa kalkmıştım ki Nazir ile Ahmet Zadeh yolumu kesti. Yanlarında iki at vardı.

"Bu at benim," dedi Ahmet. "Şu da senin."

Nazir dizginleri bana uzattı ve kısa, ince Afgan eyerini kontrol etti. Her şeyin olması gerektiği gibi olduğuna kanaat getirince onaylarcasına başını salladı.

Esprili bir şekilde homurdanır gibi çıkan sesiyle "At iyi," dedi.

Ben de ondan alıntı yaparak “Bütün atlar iyi, bütün insanlar iyi değil,” dedim.

Ahmet benim atıma hayranlık dolu bir bakış fırlatarak “Atın mükemmel,” dedi. At, kestane rengiydi ve geniş bir göğüs kısmı, kısa, kalın, güçlü bacakları vardı. Korkusuz, tetikte bakışlara sahipti. “Nazir elimizdeki atlar arasından onu senin için seçti. Ona ilk ulaşan Nazir oldu ve bazı adamlar hayalkırıklığına uğradı. Nazir bu işi iyi bilir.”

Yaratıkla bağ kurmaya çalışıp boynunu okşarken “Saydığıma göre grupta otuz kişiyiz fakat kesinlikle otuz atımız yok,” diye bir değerlendirme yaptım.

“Evet, bazıları at binerken diğerleri yürüyecek,” dedi Ahmet. Daha sonra sol ayağını üzengiye koyup hiç çaba harcamadan atının üzerine atladı. “Dönüşümlü ilerleyeceğiz. Yanımızda on kadar keçi var. Adamlarımız onları da sürecek. Yolumuz üzerinde bazı adamları da kaybedeceğiz. Atlar Kadir’in Kandahar yakınlarındaki halkı için gerçek birer hediye. Aslında bu gezide develerle daha rahat ederdik. Hatta bana göre dar geçitler için eşekler en iyisidir. Fakat atlar tam bir itibar göstergesi. Kadir atlar konusunda diretti, çünkü vahşi klanlarla -bizi öldürmek isteyecek, silahlarımızı ve ilaçlarımızı almak isteyecek adamlarla- bağlantıya geçerken nasıl göründüğümüz önemli. Atlar onların gözünde bizi önemli insanlar olarak gösterecek. Aynı zamanda Kadir Han’ın halkı için de çok prestijli birer hediye olacak. Kadir, Kandahar’dan dönerken atları vermeyi planlıyor. Kandahar’a giderken yolun bir kısmını at üstünde geçireceğiz ama dönüşle bütün yolu yürüyeceğiz!”

Ahmet’e bakıp kaşlarımı çatarak “Bazı adamları kaybedeceğiz mi dedin?” diye sordum.

“Evet!” dedi Ahmet gülerek. “Bazılan köylerine dönmek için yol üzerinde aramızdan ayrılacak. Ama tabii bazıları da ölebilir. Seninle ben *inşallah* yaşayacağız. Atlarımız iyi. Bu da iyi bir başlangıç!”

Ahmet atını ustaca mahmuzladı ve elli metre kadar ötede Kadirbhai’nin etrafında toplanmış adamların oluşturduğu gruba doğru ilerledi. Nazir’e bir bakış attım. Bana ata binmem içini işaret ediyor, beni cesaretlendirmek için

belli belirsiz gülüp bir dua mırıldanıyordu. İkimiz de atın beni üzerinden fırlatmasını bekliyorduk, bu yüzden Nazir de gözlerini kısmış olacaklar için hazırlanıyordu. Üzengiye ayağımı koydum ve sağ ayağımı kaldırdım. Eyere planladığımdan daha sert bir şekilde oturdum ama at buna herhangi bir tepki vermedi ve kafasını iki kez sallayarak hareket etmek için sabırsızlandığını belirtti. Nazir bir gözünü açınca benim halen atın üzerinde olduğumu gördü. Bunun üzerine çok memnun ve gururlu bir halde bana o nadir gülümsemelerinden birini bahşetti. Atın başını döndürmek için dizginlere asıldım ve tekme attım. At sakince karşılık verdi fakat tarz sahibi, zarif hareketler yaptı. At eşkin bir gidişle beni Kadirbhai'nin grubuna götürdü.

Nazir biraz arkamızdan, solumuzdan, bizimle koşuyordu. Omzumun üzerinden bakınca onun da en az benim kadar şaşkın olduğunu gördüm. At benim iyi görünmemi sağlıyordu. Kendi kendime Her şey yolunda gidecek, diye fısıldadım. Boş bir umutla zihnimde dolaşan bu sözler esnasında uğursuz bir formülü mırıldandım. Özdeyişler Kitabı'nın ikinci derlemesinde, 16:18 ayette şöyle özetlenir: *Gurur yıkımdan önce, kibirli bir ruh da düşüşten önce gelir.* Bu deyişin Kral Süleyman'a ait olduğu söylenir. Eğer Süleyman gerçekten böyle bir şey söylediyse atları çok yakından tanıyan bir adammış denilebilir. Kadir'in grubuna katılıp da eyerin üzerinde ne yaptığımı biliyormuşum gibi dizginlere asıldığımda benden çok fazla şey bildiği kesindi.

Kadir, Peştuca, Urduca ve Farsça konuşuyor, adamlara son dakika talimatlarını veriyordu. Ahmet Zadeh'in kulağına fısıldamak için eğildim.

"Geçit nerede? Karanlıkta göremiyorum."

"Ne geçidi?" diye fısıldayarak yanıt verdi Ahmet.

"Dağların arasındaki geçit."

Ahmet soruya şaşırmış bir şekilde "Chaman'ı mı kastediyorsun?" diye sordu. "Otuz kilometre kadar gerimizde."

Bir kilometreden az bir mesafede önümüzde yükselen ve üzerimizdeki karanlık gökyüzüne uzanan dik kayalara işaret ederek "Hayır, Afganistan'a

gitmek için şu dağları nasıl geçeceğimizi soruyorum,” dedim.

Ahmet elindeki dizginleri göstererek “Dağların arasından değil, üzerinden geçeceğiz,” dedi.

“Üzer... Üzerlerinden?”

“Oui.”

“Bu gece.”

“Oui.”

“Karanlıkta.”

“Oui,” diye yanıdadı Ahmet ciddiyetle. “Ama hiç sorun değil. Deh Habib yolu biliyor. O bize rehberlik yapacak.”

“Bunu öğrendiğime sevindim. İtiraf etmeliyim biraz endişelenmiştim ama şimdi çok rahatladım.”

Ahmet beyaz dişlerini göstererek bana güldü. Khaled’in bir işaretiyle hareket etmeye ve neredeyse yüz metre uzanan tek bir sıra oluşturmaya başladık. On yaya, yirmi atlı adam, on beş yük beygiri, on da keçi vardı.Büyük bir hayalkırıklığıyla Nazir’in de yürüyenlerden olduğunu gördüm. Ben at binerken onun gibi iyi bir binicinin yürümesi rahatsız edici ve garipti. Benden bir adım önde kalın, hafifçe çarpık bacaklarıyla ritmik bir şekilde ilerleyişini izlerken ilk dinlenme molasında ata benimle dönüşümlü olarak binmesi hususunda onu ikna etmeye kendi kendime söz verdim. Bu kararımda başarıya ulaştımsa da Nazir öyle isteksiz bir şekilde buna razı olmuştu ki eyerden bana öfkeli bakışlarla bakıp durmuş, ancak rollerimiz değişip de kayalık yoldan kafasını kaldırarak atın üzerindeki bana baktığında eski keyifli haline dönebilmişti.

Hiç kuşkusuz bir dağı aşarken atı siz sürmüyorsunuz. İtiyor, çekiyor, bazen de bir atı dağın üzerinden taşımaya yardım ediyorsunuz. Afganistan’ın güneybatı kısmını Pakistan’dan ayıran ve Chaman sıradağlarını oluşturan sarp kayaların yamaçlarına yaklaştıkça buralarda

boşluklar, yollar ve patikalar olduğunu gördük. Kayalardan oluşuyor gibi gözüken dağlar yakından bakılınca dar ve derin vadilerle ve gediklerle doluydu. Kaya tabakaları ve ökseotu kaplı çıplak topraklar, bu kayalık bayırdan yer yer çıkıp kendini gösteriyordu. Bazı yerlerde kaya tabakaları öyle geniş ve düzdü ki sanki insan eli değerek yapılmış gibilerdi. Bazı yerlerde ise öyle dik ve sivrilerdi ki gerek atlar, gerek insanlar adım atmadan önce titreyerek kararlarını tekrar gözden geçiriyordu. Ve tökezleyerek, kayarak, iterek, çekerek dağ engelini karanlıkta aşıyorduk.

Bir zamanlar Türkiye, Çin ve Hindistan arasında büyük kafileler ile yapılan İpek Yolu ticareti ile kıyaslandığında bizimki küçük bir kervandı ama savaş zamanı bizim taşıdıklarımız da küçümsenemeyecek miktardaydı. Havadan görülme korkusu daima mevcuttu. Kadirbhai katı kurallı bir karartma emri vermişti. Yürürken sigara yakmak, fener açmak ya da meşale taşımak yasaktı. İlk gece yarımay vardı ama kaygan yollar bizi kayaların birer duvar gibi yükseldiği dar yollara götürüyor, bu da gölgelerde boğulmamıza neden oluyordu. Bu siyah duvarlı koridorlarda elimi gözümün önüne tutsam bile görmem imkansızdı. Bütün sıra, kayadan duvarda yarıkların arasından ağır ağır geçiyor, adamlar, atlar ve keçiler sımsıkı duvara ve birbirlerine yaslanıyordu.

Bu karanlık dağ geçidinin ortasında bir inleme sesi duydum. Bu esnada iki atın ortasında yürüyor, daha doğrusu kayıyordum. Sağ elimle atımın dizginlerini, sol elimle de önümdeki atın kuyruğunu tutuyordum. Yüzüm granit duvara sürtüyordu ve ayağımın altındaki yol ancak kolumun genişliği kadardı. Ses daha yoğunlaştıkça iki at da aynı içgüdüyle gerileyerek toynaklarını korkuyla yere vurdu. Daha sonra duyduğumuz inilti sesi patlayarak bütün dağı kaplayan bir kükremeye ve başımızın üzerinde kötücül çığlıklara dönüştü.

Solumdaki at önümde sıçrayarak geri gitti ve tutunduğum kuyruğunu çekti. Tekrar kuyruğuna tutunmaya çalışırken karanlıkta dengemi kaybettim ve kayıp dizlerimin üzerine düşerken yüzümü duvara sürttüm. Kendi atım dehşete düşmüş, en az benim kadar korkmuştu ve dar yolda içgüdüleriyle ileri doğru koşmak istiyordu. Dizginleri hala elimdeydi ve onları ayağa kalkmak için kullandım ama at kafasıyla bana vurunca tekrar geriye doğru düştüğümü hissettim. Korku yüreğime saplandı ve tökezleyip kayarak

karanlık boşluğa doğru düşerken neredeyse kalbim yerinden çıkıyordu. Vücudumun bütün ağırlığını hissettim ve elimdeki dizginler beni havada hızla durdurdu.

Kara bir uçurumun üzerinde serbestçe sallanıyordum. Deri kayışların ellerimin arasından milim milim kaydığını, giderek beni karanlığa yaklaştırdığını hissediyordum. Yukarıdaki adamların bağrışlarını duyabiliyordum. Hayvanları sakinleştirmeye çalışıyor, arkadaşlarını saymak için birbirlerine sesleniyorlardı. Atlar korkuyla kişniyor, sinirle burundan soluyorlardı. Geçitteki hava sidik, tezek ve ter kokularıyla dolu, oldukça ağırdı. Toynakların sesini işitiyor, kendi atımın dengesini korumaya çalıştığını anlıyordum. Birdenbire at ne kadar güçlü olursa olsun, bu bozuk yolda ağırlığımla birlikte onu da aşağı çekebileceğimi düşündüm.

Sol elimle karanlığı döverek dizginlere yapıştım ve kendimi tekrar yukarı çekmeye çalıştım. Bir elimi taşlı yola koymayı başarmıştım ki kaydım ve çığlık atarak kendimi tekrar karanlık çukurda buldum. Dizginlere tekrar tutunmayı başardım ama durumum oldukça kötüydü. Aşağı düşmekten korkan at, başını çılgınca sallıyordu. Akıllı bir hayvan olduğundan kendini dizginden ve koşum takımından kurtarmaya çalışıyordu. Her an bu işte başarılı olabilirdi. Dişlerimi sıkarak öfkeyle homurdandım ve bir kez daha kendimi yukarı çekmeye başladım.

Dizlerimin üzerinde güçlükle ilerleyerek ter içinde nefes alıp korkunun neden olduğu adrenalinle yukarı sıçramıştım ki komşumun atı karanlık gecede üzerime bir tekme savurdu. Eğer çekilmeseydim atın tekmesi başıma gelecekti ve savaşım hemen oracıkta son bulacaktı. Bunun yerine hayatımı kurtaran bir refleksle zıplayarak tekmeyi kalçama yedim ve duvara çarpıp atımın kafasına yapıştım. Kendimi güvenceye almak ve uyuşmuş bacağımla ağrıyan kalçama destek olmak için hayvanın boynuna kollarımı doladım. Sürünerek yanıma yaklaşan ayak seslerini duyduğumda ve birinin elleriyle sırtıma dokunduğunu hissettiğimde kollarım hala hayvanın boynuna dolanmış vaziyetteydi.

“Lin! Sen misin?” diye sordu Khaled Ansari karanlıkta.

“Khaled! Evet. İyi misin?”

“Evet. Jet uçakları! Siktir! Hem de iki tane. Çok uzakta değiller. Gerçekten de ses hızını geçtiler. Ne gürültüydü ama!”

“Ruslar mı?”

“Hayır, sanmam. Sınıra bu kadar yakın uçamazlar. Muhtemelen Pakistanlı pilotları olan Amerikan uçakları Afgan sınırına biraz yaklaşıp Rusları uyarmak istedi. Çok ileriye gitmeyeceklerdir. Rus MIG pilotları çok iyidir, Pakistanlı pilotlar da sadece onlara burada olduklarını hatırlatmak istemişlerdir. İyi olduğuna emin misin?”

“Evet, tabii,” diye yalan söyledim. “Şu lanet karanlıktan kurtulur kurtulmaz daha iyi olacağım. İstersen bana ödlek bir herif de ama böylesi bir yükseklikteki çıkıntıda atla beraber ilerliyorken nereye gittiğimi görmek isterim.”

Khaled gülerek “Ben de,” dedi. Bu her zamanki kısa, hüzünlü gülüşüydü ama kendimi güvende hissetmeme yetti. “Arkanda kim vardı?”

“Ahmet,” diye cevapladım. “Ahmet Zadeh. Demin Fransızca sövüp saydığını işittim. Sanırım iyi. Onun arkasında Nazir vardı. İranlı Mahmut da ona yakın bir yerlerdeydi. Keçilere çobanlık eden iki kişi de dahil, sanırım arkamda on kadar adam vardı.”

Khaled yüreklendirici bir şekilde omzuma vurduktan sonra “Ben gidip bir kontrol edeyim,” dedi. “Sen ilerlemeye devam et. Yüz metre kadar daha duvara sürünerek gideceksin. Az kaldı. Buradan dışarı çıktığında hala ayışığı olacak. İyi şanslar.”

Ara sıra ayışığının zayıf ışığına çıkınca kendimi tekrar güvende hissediyordum ama kanyonda duvara yaslanarak ilerlemeye devam ediyorduk ve çok geçmeden elimizde bir tek hayatta kalma azmi, korku ve inançla tekrar karanlığa gömülüyorduk.

Sık sık geceleri yolculuk ettiğimizden ve yolu el yordamıyla bulduğumuzdan kör gibiydik. Rehberimiz Habib’e de hiç sorgulamadan güvenmiştik. Grubumuzdaki Afganların hiçbiri sınır bölgesinde

yaşamıyordu, bu yüzden onlar da benim gibi Habib'in gizli geçitler ve patikalar konusundaki bilgisine muhtaçtı.

Habib grubu yönlendirmediği zamanlarda çok daha az güven telkin ediyordu. Bir mola esnasında kayaların arasında dolaşıp kendime işeyecek kuytu bir yer ararken onunla karşılaşmıştım. Kare şeklinde bir taşın önünde diz çökmüş alnını taşa vuruyordu. Onu durdurmak için eğildiğimde Habib'in hıçkırarak ağladığını gördüm. Yarılmış alnından akan kan sakalında gözyaşları ile karışıp yere dökülüyordu. Su mataramdan atkıma biraz su döktüm ve yaralarına bakmak için alnını sildim. Oldukça kötü gözükseler de genelde yüzeysel yaralardı. Habib onu kampa götürmeme itiraz etmedi. Khaled de bizi görünce hemen yanımıza geldi ve yarasına merhem sürmeye ve alnına temiz bir sargı bezi bağlamaya yardım etti.

İşimiz bittiğinde Khaled "Onu yalnız bıraktım," diye mırıldandı. "Dua ettiğini sanmıştım. Bana böyle söylemişti ama içimden bir ses..."

"Ben de dua ettiğini sandım," dedim.

Khaled gözlerimin içine keder ve korkuyla bakarak "Endişeleniyorum," diye itiraf etti. "Habib her yana kapanlar kuruyor. Pelerinin altında yirmi kadar el bombası taşıyor. Kapanların doğru bir iş olmadığını, bir Rus veya Afgan asker yerine oradan geçmekte olan bir köylüyü ya da bizlerden birini öldürebileceğini söyledim ama anlamamakta ısrar ediyor. Sadece gülümseyip gizli gizli işler çeviriyor. Dün atlardan bazılarına bomba yükledi. Bunu Rusların atları ele geçirmemesi için yaptığını söyledi. Ben de ona bize ne olacağım sordum. Ya Ruslar bizi ele geçirirlerse? O zaman biz de mi patlayıcılarla donanalım? Habib bunun kafasını meşgul eden bir sorun olduğunu, Ruslar bizi ele geçirmeden ölmemizi nasıl sağlayacağını ve öldükten sonra daha çok Rus'u nasıl öldürebileceğimizi hep düşündüğünü söyledi."

"Kadir bunu biliyor mu?"

"Hayır. Habib'in çizgiyi aşmaması için uğraşıyorum. Onun neler yaşadığını biliyorum Lin. Ben de o yollardan geçtim. Ailem öldürüldükten sonraki ilk birkaç yıl ben de onun kadar delirmiştim. Habib'in neler hissettiğini biliyorum. Sadece ölü dostlarına ve düşmanlarına odaklandı ve

tek bir şeyi, Rusları öldürmeyi saplantı haline getirdi. O bunu sisteminden atana kadar olabildiğince yanında kalmak ve ona göz kulak olmalıyım.”

Başımı sallayarak ve iç çekerek “Bence Kadir’e söylemelisin,” dedim.

Khaled de içini çekti. “Söyleyeceğim,” dedi. “Söyleyeceğim. Çok yakında. Habib iyileşecektir. Aslında bazı yönlerden daha iyiye bile gidiyor. Artık onunla gayet iyi konuşabiliyorum. Bunu atlatacak.”

Maalesef yolculukta haftalar geçtikçe hepimiz Habib’i daha yakından ve daha korku dolu bir şekilde izlemeye başladık ve onca mücahit birliğinin onu neden uzaklaştırdığını daha iyi anladık.

İçten ve dıştan gelebilecek tehlikelere karşı tetikte bir şekilde geceleri, bazen de gündüzleri Pathaan Katel’e doğru kuzey yönünden yüksek sınırı izleyerek yolculuk ettik. *Khel,* yani köy yakınlarında soğuk, taze ve tatlı su kaynaklarıyla kaplı ıssız dağlardan kuzeybatı yününe ilerledik. Habib köylere ve daha büyükçe olan yerleşim yerlerine eşit uzaklıkta bir güzergah belirlemiş, yerel halkın kullandığı yollardan hep kaçınmıştı. Pathaan Khel ile Khairo Thaana, Humai Khaarez ile Hacı Aghaa Muhammed arasında zorlu adımlarla yürüdük. Loe Kaarez ve Yaaru nehirlerinin sığ yerlerinden geçtik. Molla Mustafa ile küçük bir kasaba olan Abdül Hamit arasında zikzaklar çizerek yolumuza devam ettik.

Oraların yağmacıları tarafından üç kez yolumuz kesilerek bizden haraç istendi. Her seferinde de önümüze çıkıp yolumuzu kesmeden önce üzerimize tüfekler doğrultulmuş halde yüksek bölgelerde pusuya yatmış bir şekilde kendilerini gösterdiler. Her seferinde Kadir üzerinde Kuran’dan ayetler yazan yeşil beyaz mücahit bayrağını salladı.

Inna lillahi ve inna ileyhi raciun
Allah’tan geldik ve O’na geri döneceğiz

Yerli klanlar Kadir’in bayrağını tanımasalar da üzerinde yazılanlara saygı duyuyorlardı. Acımasız, saldırgan tavırları ise Kadir, Nazir ve Afgan savaşçılarımız bir Amerikalının eşliğinde ve koruması altında dolaştıklarını açıklayana kadar sürüyordu. Yerel yağmacılar pasaportumu inceleyip mavi gri gözlerime bakıyor ve bizi silah yoldaşları olarak onlarla birlikte çay

içmeye ve yemeğe davet ediyorlardı. Yemek daveti onlara haraç vermemiz gerektiğini belirtmek için de kullanılıyordu. Yağmacıların hiçbiri, yıllardır süren savaş boyunca onları koruyacak olan önemli Amerikan yardımını, onlardan destek almış bir kervana saldırarak tehlikeye atmak istemese de onların bölgesinden haraç vermeden geçmemiz söz konusu değildi. Kadir sırf bu amaçla yanında eşyalar getirmişti. Altın iplikle işlenmiş mavi, yeşil ipekler, baltalar, kalın bıçaklar, dikiş setleri, Zeiss dürbünler... Bu arada Kadir bu dürbünden bana da bir tane vermişti ve onu her gün kullanıyordum. Kuran'ı okumak için büyüteçler ve Hint yapımı kol saatleri... Klan liderleri için de yaklaşık on gram gelen ve üzerinde Afganistan'ın sembolü olan defne kabartmalı altın levhalar vardı.

Kadir yağmacıların bu saldırılarını öngörmekle kalmamış, aynı zamanda buna bel bağlamıştı. Hal hatır sormalar ve pazarlıklar son bulunca Kadir her klan lideriyle kervanımıza yeniden ikmal yapılması hususunda anlaşırdı. Bu ikmallerle yolculuk esnasındaki yiyecek ihtiyacımızı karşılar, aynı zamanda o klan topluluğunun koruması altında olan yerlerde hayvanlara yem bulmayı garanti altına alırdık.

İkmal, bizim için olmazsa olmazdı. Taşıdığımız savaş malzemeleri, makine parçaları ve ilaçlar o kadar yer kaplıyordu ki yanımıza çok az miktarda ekstra kargo alabiliyorduk. Bu yüzden hayvanlar için en fazla iki günlük yiyecek taşırken kendimiz için hiç taşımıyorduk. Her adamın bir matara suyu vardı ama bu da kendimiz ve hayvanımız için acil durumlarda kullanmak üzere duruyordu. Çoğu gün bir bardaktan fazla olmayan suyla ve bir dilim ekmekle idare ediyorduk. O yolculuğa başladığımda çok da katı olmayan bir vejetaryendim. Yıllar boyunca mümkün olduğunca meyve ve sebze yemeye özen göstermiştim. Ama dağlardan ve dondurucu soğukluktaki nehirlerden atları sürükleyerek geçirdiğimiz ve açlıktan titrediğimiz üç haftalık yolculuğun sonunda yağmacıların bize ikram ettiği yarı pişmiş kuzu ve keçi etini kemiklerinden dişlerimle kopara kopara kendimden geçercesine yemiştim.

Ülkenin dik yamaçları çoraktı. Buz gibi esen kış rüzgarlarından ötürü buralarda pek canlıya rastlanmazdı fakat düz ova ne kadar küçük olursa olsun, çok canlı bir yeşil renge sahipti. Ovalarda kırmızı, yıldız şeklinde ve mavi top gibi yabani çiçekler olurdu. Küçük sarı yaprakları olan ve

keçilerin bayıldığı bodur çalılar ve atların yiyeceği çeşit çeşit yabani otlar bulmak da mümkündü. Kayaların birçoğunun üstü parlak yeşil yosunla ve soluk renkli mantarlarla kaplıydı. Bir timsah sırtı kadar çıplak olan kayalık dağlarda karşılaşılan bu yeşillikler, daha verimli ve ılımlı bir ortamda böylesi bir etki bırakamazdı. Gördüğümüz her yeşille ya da yaprakla kaplı alana aynı memnuniyetle yaklaşıyorduk. Yeşilin canlılığı karşısında bilinçaltının yarattığı bir tepkiydi bu. Sert, acımasız savaşçılardan azımsanmayacak kadarı, yürüyen atların yanından ilerlerken duraklayıp yerden küçük bir çiçek kapıyor, kuru ve nasırlı ellerindeki bu güzelliği hissetmeye çalışıyordu.

Kadir'in Amerikalısı rolüm, çorak toprakların yerel yağmacılarıyla anlaşmamıza yardım etti ama üçüncü ve son kez durdurulmamızla birlikte aynı zamanda bir haftamıza mal oldu. Abdül Hamit adlı küçük köyden uzak durmak için rehberimiz Habib bizi yalnızca üç ya da dört atın yan yana yürüyebileceği genişlikte bir kanyona yönlendirmişti. Daha uzun ve geniş hale gelene kadar kanyonun her iki yanından da neredeyse bir kilometre boyunca dik kaya duvarlar yükseliyordu. Burası pusuya düşürülmek için mükemmel bir ortamdı ve bunun farkında olan Kadir grubun başında, elinde yeşil beyaz bayrağı ile ilerliyordu.

Yüz metre kadar ilerlemiştik ki aklımıza gelen başımıza geldi. Yukarıdan insanın tüylerini diken diken eden bir uluma sesi duyuldu. Erkekler, tıpkı aşiret kadınları gibi tiz sesler çıkararak bağırıyordu. Küçük bir heyelanla kaya parçaları önümüzdeki yola doğru dökülmeye başladı. Ben de diğerleri gibi başımı çevirip arkaya baktığımda bir kabilenin silahlarını üzerimize doğrultmuş, arkamızda durmakta olduğunu gördüm. Sesi duyar duymaz hemen durduk. Kadir yavaşça iki yüz metre kadar yalnız başına ilerledi. Atın üzerinde sırtı dimdik bir şekilde, her zamanki gibi kuvvetli esen soğuk rüzgarda hafifçe sallanarak durdu.

Uzun geçen bir dakikanın saniyeleri sırtımıza yönelmiş silahlar, üstümüze nişan alınmış kayalar ile geçti. Daha sonra bir devenin üzerinde Kadir'e doğru ilerleyen biri göründü. Afganistan'ın iki hörgüçlü devesi vardı fakat adamın bindiği tek hörgüçlü Arap develerindendi ve bu develer kuzey Tacikistan bölgesinde uzun mesafeler ve çok soğuk havalar için yetiştirilirdi. Devenin kafasında paspası andıran tüyleri, tüylü bir boynu ve

uzun, güçlü bacakları vardı. Bu etkileyici hayvana binen adam da uzun boylu ve inceydi. Kadir'in pek belli olmayan altmış küsur yaşından on yaş daha yaşlı gözüküyordu. Adam beyaz Afgan pantolonunun üzerine, yine uzun beyaz bir gömlek giymişti ve gömleğin üzerinde dizine kadar uzanan kolsuz yünlü kumaştan bir yelek vardı. Oldukça uzun olduğu besbelli olan kar beyazı bir sarık gösterişli bir şekilde kafasına sarılmıştı. Gri beyaz sakalı çenesinden göğsüne kadar uzanıyordu.

Bombay'daki bazı arkadaşlarım bu şekilde uzatılan sakala Vahabi derlerdi. Bu ismi, dinleri konusunda oldukça katı olan ve sakallanın Peygamber'in kestiği gibi kesen Suudi Arabistanlı Müslümanların ardından vermişlerdi. Kanyonda gördüğümüz yabancının sakalı bize adamın dünyevi gücünün yanında dinsel güce de sahip olduğunu gösteriyordu. Dünyevi gücünü ise yukarı doğru tuttuğu, antika, oldukça gösterişli uzun namlulu tüfeği belirtiyordu. Dolu tüfeğin ahşap kakması pirinç ve gümüş paralar gibi parıltılı daireler ve şekillerle süslenmiş, insanı büyüleyen bir hale getirilmişti.

Adam Kadirbhai'nin yanında, aralarında bir kol mesafesi bırakarak durdu ve bize döndü. Hükmeden bir tavrı vardı ve çevresinden saygı görmeye alışık olduğu belliydi. Aslında bu adam saygı uyandırma açısından Abdül Kadir Han ile boy ölçüşebilecek tanıdığım nadir kişilerdendi. O da duruşu ve hayata karşı farkındalığı ile insanlara hükmediyordu.

İkisi uzunca bir süre bir şeyi tartıştıktan sonra Kadirbhai atını yavaşça bize çevirdi.

İngilizce konuşarak ve sahte Amerikan pasaportumdaki ilk ismi kullanarak "Bay John!" diye seslendi. "Buraya gelin lütfen!"

Atı yüreklendirici bir ses çıkardığımı umarak mahmuzlara asıldım. Yerdeki ve yukarıdaki bütün gözlerin üzerimde olduğunu biliyordum ve o saniyeler içinde düşünebildiğim tek şey atın beni Kadir'in ayaklarının dibine fırlatma ihtimaliydi. Ne var ki at korktuğum gibi yapmayıp zarif bir şekilde hoplayarak ilerlemeye başladı ve Kadir'in yanında durdu.

"Bu Hacı Muhammed," dedi Kadir. Avcunu açmış yabancıyı işaret ediyordu. "O Kaan'dır. Klanlardaki bütün insanların ve buradaki bütün

ailelerin reisidir.”

Bir saygı işareti olarak elimi kalbime götürerek “Essalamün aleyküm,” dedim.

Benim gavur olduğumu düşünen lider selamıma yanıt vermedi. Muhammed Peygamber bir insanın barış dolu selamına daha da güzel bir selamla karşılık vermek gerektiğini buyurmuştu. *Essalamün aleyküm*, *yani Allah’ın selamı üzerinize olsun,* en azından *Ve aleyküm selam ve rahmetullah, Allah’ın selamı ve rahmeti sizin de üzerinize olsun,* şeklinde cevaplanmalıydı. Bunun yerine yaşlı adam devenin üzerindeki oturağından aşağı doğru baktı ve beni zor bir soruyla selamladı.

“Bize ne zaman savaşmamız için Stinger vereceksiniz?”

Bu soru Afganların bana, yani Amerikalıya, ülkeye girdiğimizden beri sorduğu soruydu. Kadirbhai soruyu benim için tekrar tercüme etse de soruyu anlamıştım ve cevabının provasını da daha önce yapmıştım.

“Allah’ın rızasıyla çok yakında. O zaman gökyüzü de dağlar kadar özgür olacak.”

Cevabım iyi bir cevaptı ve Hacı Muhammed’in hoşuna gitmişti ama soru aslında cevaptan çok daha iyiydi ve benim umut dolu yalanımdan daha iyi bir cevabı hakediyordu. Mezar-ı Şeriften Kandahar’a kadar tüm Afganlar, savaş ilk patladığında Amerikalılar onlara Stinger’leri verseydi mücahitlerin işgalcileri aylar içinde geri püskürteceğini biliyordu. Stinger’e sahip olmak, nefret edilen ve oldukça etkili Rus helikopterlerinin gökyüzünden temizlenmesi demekti. Yenmesi güç MIG’lerin bile Stinger roketleriyle işi bitebilirdi. Hava hakimiyeti olmazsa Ruslar ve yardımcı Afgan kuvvetleri mücahitlere karşı kara savaşı vermek zorunda kalacaktı ve bunu asla kazanamazlardı.

Afganların arasında şüpheci olanlar, Amerikalıların Ruslar Afgan Savaşı’nda güçlerini tüketsin diye yedi yıl boyunca çaüşmaya göz yumup Stinger’leri vermeyi reddettiğini düşünüyordu. Stinger’ler gelirse Ruslar öyle bir yenilgiye uğrayacaklardı ki bunun sonucunda bütün Sovyet İmparatorluğu çökebilirdi.

Şüpheciler ister haklı olsun ister haksız bu ölümcül oyun tıpkı öngörüldüğü gibi oynanıyordu. Stinger füzeleri, Kadir bizi Afganistan'a soktuktan birkaç ay sonra ortaya çıktı ve savaşın yönünü değiştirdi. Ruslar, Afgan köylülerin direnişi karşısında öyle zayıflamıştı ki o koca imparatorlukları sarsılmaya başlamıştı. Bu oyunun sonucunda bir milyon Afgan canından olmuştu. Nüfusun üçte biri evinden zorla uzaklaştırılmıştı. İnsanlık tarihindeki en büyük insan göçü meydana gelmişti. Üç buçuk milyon mülteci Hayber Geçidi'nden Peşavar'e geçmiş ve bir milyon kadarı da İran'a, Hindistan'a ve Sovyetler Birliği'nin Müslüman bölgelerine sürülmüştü. Elli bin kadın, erkek ve çocuk mayınlar yüzünden sakat kalmıştı. Afganistan'ın kalbi ve ruhu yara almıştı.

Ben, aranan bir suçlu olan ben de, bir mafya patronu için çalışıyor, Amerikalı taklidi yapıyor ve o insanların gözlerinin içine baka baka onlara veremeyeceğim silahlar hakkında yalan söylüyordum.

Hacı Muhammed cevabımı o kadar beğendi ki en genç oğlunun düğün kutlamalarına katılmamız için bizi davet etti. Yaşlı adamı reddedersek öfkelendireceğimizden korkarak ve aynı zamanda bu cömert davetten etkilenerek Kadir de onlara katılmayı kabul etti. Haraç işi de ayarlanınca -Hacı Muhammed sıkı pazarlık etmiş, ek hediye olarak kendisi için Kadir'in atını da almıştı- Kadirbhai, Nazir ve ben Hacı'ya ikametgahına kadar eşlik ettik.

Grubumuzdan geri kalanlar bol taze suyu olan bir vadide kamp kurdu. Zorunlu yolculuğumuzda verdiğimiz molayla adamlarımız da atları dinlendirecek fırsat bulmuştu. Sürüdeki hayvanlar sürekli ilgiye muhtaçtı ve üzerlerindeki yük gizli bir mağaraya taşınınca hayvanlar hoplayıp zıplayarak serbestçe dolaşabilmişti. Hacı'nın köyündekiler cihada katkılarımızdan dolayı bizim için dört koyun, aromalı Hint pilavı ve taze çaydan oluşan ziyafet hazırlamıştı. Varılan anlaşmalarla Hacı Muhammed'in köyündeki nüfuzlu adamlar -tıpkı yol boyunca rastladığımız Afgan klan liderleri gibi- bizi aynı dava için savaşan yoldaşlar olarak görmüş ve ellerinden gelen yardımı yapmışlardı. Kadir, Nazir ve ben, geçici kamp yerinden ayrılırken arkamızdan şarkı ve kahkaha sesleri eko yapa yapa geliyordu. Yolculuğun yirmi üç gününden bu yana ilk defa adamlarımız bu denli neşeliydi.

Hacı Muhammed’in köyüne vardığımızda bir kutlama yapılıyordu. Silahlı adamlarımıza rağmen kan dökmeden yaptığı karlı anlaşma düğün için toplananların heyecanına eklenmişti. Kadir oraya gelmeden aylar önce Afganistan’da evlilik töreninin işleyişini bize anlatmıştı. Damadın ailesi ile gelinin ailesi birbirini ziyaret eder, her ziyarette de mendil ya da kokulu şeker gibi küçük hediyeler el değiştirirdi. Gelinin çeyizini oluşturan abartılı şekilde işlenmiş giysiler, ithal ipekler, parfümler ve takılar, insanlar görsün ve hayran olsun diye teşhir edilir, daha sonra da damadın ailesi tarafından saklanırdı. Damat gelin adayına gizli ziyarette bulunur ve onunla konuşurken aynı zamanda özel hediyelerini de verirdi. Geleneğe göre bu gizli ziyaret esnasında gelinin ailesindeki erkeklere yakalanması kesinlikle yasaktı ama yine geleneğe göre gelinin annesi damat adayına yardım etmeliydi. Görevlerinin bilincindeki anne de gelinle damat birbirleriyle ilk kez konuşurken onların yanında durur ve onlara refakat ederdi. Bütün bunlardan sonra çift artık üç gün sürecek düğün töreni için hazır sayılırdı.

Kadir bana bu ritüelleri en ince ayrıntısına kadar anlatırken onun her zamanki kibar öğretmen havasında bir telaş sezmiştim. Başlangıçta, elli sene halkından uzak kaldıktan sonra şimdi tekrar onların geleneklerine katılırken haklı olarak biraz heyecanlandığını düşündüm. Kendi gençliğinin kutlamalarını tekrar yaşar gibi oluyor ve içten içe bildiği ve hissettiği şeyi, bir Afgan olduğunu kendine yeniden kanıtlıyordu. Yine de bu dersler günlerce devam edip de Kadir’in bunları anlatırken gösterdiği dikkat hiç azalmayınca anladım ki bu uzun açıklamalar ve bilgiler ondan çok benim yararımaydı. Bana öldürülebileceğim ve bedenimin sonsuz istirahata yatabileceği yerin kültürü hakkında bilgi veriyordu. Onunla geçirdiğim hayatı ve olası ölümümü bildiği tek yolla anlamlı kılmaya çalışıyordu. Ben de bunu anlayıp can kulağıyla onu dinleyerek öğrenebileceğim her şeyi öğrendim.

Akrabalar, arkadaşlar ve diğer davetliler günlerdir Hacı’nın villasına akın ediyordu. Hacı Muhammed’in bir kaleyi andıran dört evi, uzun, kare, kerpiç evlerdi. Kale yüksek duvarlarla çevriliydi ve her köşede bir büyük konut yer almaktaydı. Kadıların kaldığı kale daha da yüksek duvarlarla çevrili ayrı binalardan oluşuyordu. Kadir, Nazir ve ben eve girdiğimizde içerisi zaten kalabalıktı ama uzak köylerden misafirler geldikçe iyice tıklım tıkış bir hale geldi. Ortalara doğru kaydık. Üzerimizdeki kıyafetlerle, başımız birinin

ayağının dibinde yere uzanıp uyuduk. Bir teoriye göre geceleri horlamak bilinçaltı savunma mekanizmasından dolayıymış. Paleolitik dönemde atalarımız uyurken savunmasız bir durumda olduklarından olası saldırganları mağaranın ağzından uzaklaştırmak için bu uyarı sesini çıkarırmış. Afgan göçebeleri, deveciler, koyun ve keçi çobanları, çiftçiler ve gerilla savaşçılarından oluşan kalabalık bu teoriyi inandırıcı kılıyorlardı, çünkü öyle yüksek bir sesle ve vahşice horluyorlardı ki uzun ve soğuk gece boyunca onları duyan bir aslan sürüsü bile korkmuş fareler gibi kaçabilirdi.

Gün içerisinde aynı adamlar cuma akşamı için karışık yemekler hazırladı. Bu yemeklere baharatlı yoğurtlar, keçi veya koyun peynirleri, mısır unu, hurma ve balla fırında pişirilen kekler, keçi yağıyla pişirilmiş kurabiyeler, helal etler ve sebze yemekleri de dahildi. Yiyecekler hazırlanırken adamların ayakla çalışan büyük bir öğütücüyü boş bir yere taşıyışını ve damadın bir saat boyunca süslü bir kamayı bileyişini izledim. Gelinin babası bu çabayı eleştirel bir gözle izliyordu. Silahın öldürücü olduğuna kanaat getirdikten sonra genç adamın bu hediyesini ağırbaşlılıkla kabul etti.

Onları izlerken Kadir de bana “Damat, gelinin babasına eğer kızına kötü davranırsa kendi üzerinde kullansın diye bu bıçağı biledi,” diye açıkladı.

“Oldukça iyi bir gelenekmiş,” diye dalga geçtim.

Kadir gülerek “Bu bir gelenek değil,” diye yanıtladı. “Bu gelinin babasının fikri. Bugüne kadar böyle bir şeyi hiç duymamıştım. Ama eğer işe yararsa bir gelenek haline gelebilir.”

Erkekler her gün halka açık kutlama için tutulan müzisyenlerle ve şarkıcılarla birlikte grup danslarının provasını yaptı. Dans kısmı Nazir’in yeni ve beklenmedik bir yanını görme fırsatı vermişti bana. Dönüp duran adamların arasında Nazir de zarafet ve tutkuyla dans ediyordu. Üstüne üstlük benim kısa, çarpık bacaklı, bir ağaç gövdesini andıran, kalın boynundan ve gövdesinden sarkan dallara benzeyen kollara sahip arkadaşım, bütün bu kalabalıktaki en iyi dansçıydı ve kısa zamanda herkesin hayranlığını kazanmıştı. Sanki Nazir’in gizli içdünyası, yaratıcılığı, ruhu bu dansta açığa çıkmıştı. Ve o surat... Bir keresinde o suratta gördüğüm başarısız gülümseme denemesini başka hiçbir insanın suratında göremeyeceğimi söylemiştim... O çatık kaşlı, kırışık surat dans

ederken öyle değişti ki izlediğim içten gelen bu güzellik karşısında gözlerim yaşlarla doldu.

Gölgeli bir duvar dibinde durmuş dansçıları seyrederken Kadir muzip bir ifadeyle “Bana bir kere daha söyle,” dedi.

Güldüm. Ona bakınca Kadir de güldü.

“Hadi,” dedi. “Beni mutlu etmek için yap.”

“Ama bunu daha önce de benden yirmi kez duydun. Bunun yerine benim için bir soruyu yanıtlamaya ne dersin?”

“Sen bana bir kez daha söyle, ben de sorunu cevaplayayım.”

“Pekala. Başlayalım bakalım. Kainat yaklaşık olarak on beş milyar yıl önce büyük bir sadelik içinde kuruldu ve o zamandan bu yana gün geçtikçe karmaşıklaşıyor. Basitten karmaşığa doğru olan bu hareket kainatın yapısında var ve *buna karmaşıklığa* yatkınlık denir. Bizler bu karmaşıklığın ürünleriyiz, Kuşlar, arılar, ağaçlar, yıldızlar, hatta galaksiler bile. Eğer bir gün asteroit çarpışması gibi kozmik bir patlamada yeryüzünden silineceksek bile, bizim karmaşıklığımızda başka bir şey oluşacaktır, çünkü kainat böyle yapar. Bütün kainatta işleyiş böyledir. Şimdiye kadar nasıl gidiyorum?”

Kadir’in cevap vermesini bekledim, bir şey söylemeyince konuşmama devam ettim.

“Tamam, son ya da nihai karmaşıklık... Yani her şeyin gittiği yer, ‘Tanrı’ diye adlandırdığımız şey ya da kimsedir. Bizi Tanrı’ya yaklaştıran, bu hareketi hızlandıran her şey iyidir. Buna engel olan diğer her şey ise kötüdür. Bir şeyin iyi mi ya da kötü mü olduğunu bilmek istiyorsak -mesela savaş, bililerini öldürmek, mücahit gerillalara silah taşımak gibi bir şeyin- o zaman kendimize şu soruları sormalıyız: *Bu şeyi herkes yapsaydı ne olurdu? Bu davranış kainatta karmaşıklığa gidişimize yardım mı edecek, yoksa buna engel mi olacak?* İşte böylece yapacağımız şeyin iyi mi kötü mü olduğunu anlarız. Daha da önemlisi neden iyi ya da neden kötü olduğunu biliriz. İşte böyle. Nasıldı?”

Kadir bana bakmadan “Çok iyi,” dedi. Kadir’in evrenbilimsel fikrinin özetini yaparken o da gözlerini kapamış ve yarı gülümser bir şekilde başını sallayıp durmuştu. Ben konuşmamı bitirince başını bana çevirdi ve gözlerinden memnuniyetle muziplik akarken iyice gülümsedi. “Biliyorsun, eğer isteseydin bu fikri tıpkı benim anlattığım gibi noktasına virgülüne dokunmadan anlatabilirdin. Ben neredeyse bütün hayatım boyunca bunu düşündüm, bunun üzerinde çalıştım. Ama bunu bana kendi kelimelerinle anlatmanın beni ne kadar mutlu ettiğini tarif edemem.”

“Kelimeler sana ait Kadirji. Beni yeterince eğittin. Yine de birkaç sorum var. Artık soru hakkımı kullanabilir miyim?”

“Evet.”

“Peki. Dünyada kayalar gibi hayatta olmayan şeyler, bir de ağaçlar, balıklar, insanlar gibi yaşayan şeyler var. Senin evrenbilimin hayatın ve bilincin nereden geldiğini açıklamıyor. Eğer kayalar da insanlarla aynı şeyden yapıldıysa, neden kayalar canlı değil de insanlar canlı? Yani yaşam nereden geliyor?”

“Bu soruya kısa, doğrudan bir cevap vermemi istediğini bilecek kadar iyi tanıyorum seni.”

“Sanırım her soruya kısa, doğrudan bir cevap isterim,” dedim gülerek. Kadirbhai benim küstahça yaklaşımım üzerine bir kaşını kaldırarak yavaşça başını salladı.

“İngiliz filozofu Bertrand Russel’ı bilir misin? Kitaplarından birini hiç okudun mu?”

“Evet. Onun kitaplarından bir kısmım üniversitede ve hapishanede okumuştum.”

Kadir gülümseyerek “Bertrand Russel, benim sevgili Bay Mackenzie Esquire’ın en beğendiği yazarlardandı,” dedi. “Bertrand Russel’ın çıkarımlarına her zaman katılmamakla beraber bu çıkarımlara varış şeklini bezenirim. Her neyse, o bir keresinde *Bir fındıkkabuğunu doldurabilecek her şey orada kalmalı,* demişti. Bu konuda ona katılıyorum. Sorunun cevabı

ise, hayat her şeyin bir özelliğidir. Bunu en sevdiğim kelimelerden biriyle, karakteristik diye adlandırırız. Eğer İngilizce anadilin değilse, ‘karekteristik’ kelimesi harika bir ses olarak, davula vurma ya da ateşe atmak için çıra kırma sesi gibi gelir kulağına. Kainattaki her atom yaşamın karakteristiğini taşır. Atomlar karmaşık bir şekilde bir araya geldikçe hayatın karakteristiği de daha karmaşık hale gelir. Kayanın atomları oldukça basit bir şekilde bir araya gelmiştir. Bu nedenle kayadaki yaşam o kadar basittir ki onu göremeyiz. Bir kedinin atomları ise oldukça karmaşık bir şekilde bir araya gelmiştir. Bu yüzden ondaki yaşam oldukça belirgindir. Yaşam her şeydedir. Biz göremesek de bir kayada bile yaşam vardır.”

“Bu sonuca nereden vardın? Bu, Kuran’da mı yazıyor?”

“Aslına bakarsan bu bütün büyük dinlerde olan bir kavram. Ben sadece bunu son birkaç yüzyılda öğrendiğimiz bilgilerle biraz değiştirdim. Kutsal Kuran bana böyle çalışmalar için ilham veriyor, çünkü Kuran’da Allah’a hizmet etmek için her şeyi çalışmam ve öğrenmem emrediliyor.”

Kadir’i sonunda köşeye sıkıştırdığımı düşünerek “Peki bu *yaşam karakteristiği* nereden geliyor?” diye sordum.

“Yaşam ve bilinç, özgür irade, karmaşıklığa yatkınlık, sevgi gibi kainattaki diğer her şeyin karakteristiği zamanın başlangıcında kainata ışık tarafından verildi.”

“Büyük Patlama mı? Bundan mı bahsediyorsun?”

“Evet. Büyük Patlama tekillik -bu da favori kelimelerimden biri bu arada- denen bir noktada gerçekleşti. Neredeyse sonsuz derecede yoğun, sıcak olmasına rağmen bizim bildiğimiz anlamda hiçbir yer ve zaman kaplamıyordu bu nokta. Nokta, içinde enerji olan kaynar bir kazan gibiydi. Bir şey, bu noktanın genişlemesine neden oldu. Bunun nedenini bilmiyoruz. Ve ışıktan zaman, mekan ve bildiğimiz bütün kuvvetlerin yanında partiküller ve atomlar açığa çıktı. Böylece ışık kainatın başlangıcında her küçük partiküle bir karakteristik verdi ve bu partiküller daha karmaşık şekillerde bir araya geldikçe karakteristikler de kendilerini daha karmaşık şekillerde göstermeye başladı.”

Kadirbhai durakladı ve ben kavramlarla, sorularla ve duygularla boğuşurken beni izledi. Birdenbire soruma bir cevabı oluşuna öfkelenerek *Benden bir kere daha kurtuldu,* diye düşündüm ama aynı zamanda da bu nedenle ona bir kere daha hayranlık duydum. Mafya patronu Lord Abdül Kadir Han'ın bilgece konuşmalarında, hatta belki vaazlarında demek daha uygun olur, ürkütücü derecede aykırı olan bir şeyler vardı hep. Afganistan'da Taş Devri'nden kalmış bir köyde taş bir duvara yaslanarak oturmuş, silahlar ve antibiyotiklerden oluşan kaçak mallar taşırken Kadir'in iyi ve kötü, ışık, hayat ve bilinç hakkındaki sakin, derin söylevi beni sinirlendirmeye yetmişti.

Kadir tekrar göz göze gelene kadar tekrar durakladıktan sonra "Sana bahsettiğimi bilinçle cisim arasındaki ilişkidir," dedi. "Bu bir çeşit test ve artık sen bunu biliyorsun. Bu, hayatın anlamını bildiğini iddia eden herkese uygulaman gereken bir test. Karşılaştığın her guru, her öğretmen, her peygamber ve filozof senin için şu iki soruyu yanıtlayabilmeli: *İyi ve kötünün objektif, evrensel tanımı nedir? Bilinçle cisim arasındaki ilişki nedir?* Eğer karşındaki bu soruları yamtlayamazsa testi geçememiş demektir."

"Fiziği nasıl bu kadar iyi biliyorsun?" diye sordum. ""Partiküller, tekillikler, Büyük Patlamalar... Bütün bunları nereden biliyorsun?"

Kadir bana baktı ve sorumun altında yatan, farkında olmadan söylediğim hakareti de algıladı. *Senin gibi bir Afgan gangsteri nasıl olur da bilimi ve böyle yüksek değerleri bilebilir ki?* Kadir'e baktım ve aklıma gecekonduda Johnny Cigar'la geçirdim bir gün, sırf fakir diye onu cahil saymakla yaptığım büyük hata geldi.

Kadir gülerek "Bir deyiş vardır, *Öğrenci hazır olduğunda öğretmen ortaya çıkar.* Bunu bilir misin?" diye sordu. Görünüşe göre benimle birlikte değil, bana gülüyordu.

Dişlerimi sıkarak sabırla "Evet," diye mırıldandım.

"Felsefi ve dini çalışmalarım esnasında bir bilimadamının bilgisine ihtiyaç duyduğumda karşımda bir bilimadamı buldum. Hayatın bilimi, yıldızlar ve kimya alanlarında benim için pek çok cevap olduğunu biliyordum. Ne yazık

ki bunlar bana sevgili Bay Mackenzie Esquire'ımın öğrettiği şeyler değildi. O sadece çok basit bir şekilde bu konulara değinmişti. Daha sonra Bombay'daki Bhabba Atom Araştırma Enstitüsü'nde bir fizikçi ile tanıştım. Çok iyi bir adamdı ama o zamanlar kumara karşı zaafı vardı ve kendini büyük bir belaya bulaştırmıştı. Kendisine ait olmayan büyük miktar parayı kumarda kaybetmişti. Fizikçi, iyi tanıdığım ve ihtiyacım olduğunda benim için çalışan bir adamın sahip olduğu kumarhanede kumar oynuyordu. Daha da kötüsü fizikçinin bir kadınla ilişkisi vardı. Kadına aşık olmuş, kadının aşkı uğruna sayısız aptallıklar yapmıştı. Bana geldiğinde onun sorunlarını çözdüm ve olan biteni gizli tuttum. Ne onun kötü alışkanlıkları ne de benim bunları çözmedeki yardımlarım biliniyordu. Bunun karşılığında adam da bana o günden beri ders veriyor. Adamın adı Wolfgang Persis. Eğer istersen Bombay'a döndükten sonra onunla tanışırsın."

"Ne kadar zamandır sana ders veriyor?"

"Son yedi yıldır haftada bir kez birlikte çalışıyoruz."

İçimden "Tanrım!" diye geçirerek biraz da kötü niyetli bir memnuniyetle bilge, adil Kadir'in istediğinde borcunu fersah fersah çıkardığını düşündüm. Hemen sonra bu düşüncemden utandım. Kadir Han'ı peşinden savaşa gidecek denli seviyordum. Fizikçinin de onu seviyor olması mümkün değil miydi? Bunu düşünürken tanımadığım ve muhtemelen de tanıyamayacağım fizikçiyi kıskandığımı farkettim. Hastalıklı sevgi ile kıskançlığın zamana, mekana ya da mantığa saygısı yoktur. Kıskançlık bir ölüyü bile diriltebilir ya da bir yabancıdan sadece isminin söylenişi nedeniyle nefret etmenize neden olabilir.

"Yaşamı soruyorsun, çünkü ölümü düşünüyorsun," dedi Kadir konuyu değiştirerek. "Ve olur da bir hayatı alman gerekirse, birini vurmak zorunda kalırsan diye düşünüyorsun. Haklı mıyım?"

"Evet," diye mırıldandım. Kadir haklıydı ama zihnimi meşgul eden öldürme kısmı Afganistan'daki değildi. Benim almak istediğim hayat, Bombay'da Saray denen garip genelevde gizli bir odada bir tahtın üzerine kurulmuştu. Madam Zhou.

Kadirbhai kelimelerine dikkat çekmek için elini koluma koyarak "Unutma," dedi. "Bazen doğru nedenler uğruna yanlış şeyler yapmak gerekir. Önemli olan nedenlerimizin doğruluğundan emin olmak ve yanlışı kabul etmektir. Kendimize yalan söyleyip yaptığımızın doğru olduğuna inanmamalıyız."

Düğün kutlamaları bitip de adamlarımızın yanına döndüğümüzde, yeni dağlar arasından güçlükle ilerleyerek yolumuza devam ederken Kadir'in kelimeleriyle yüreğime sapladığı dikenleri düşündüm. *Doğru nedenlerle yanlış şeyi yapmak...* Daha önce de bir kez bu lafla bana işkence etmişti. Bu cümleyi, tıpkı ayağındaki deri kayışı çiğneyen ayı gibi çiğnemiştim. Yanlış şeyler neredeyse her zaman yanlış sebeplerden ötürü yapılıyordu. Yaptığım doğru işler bile genellikle yanlış sebeplerden doğuyordu.

Üzerime hüzünlü bir hava çökmüştü. Bu iç karartıcı, kuşkulu hali atamıyordum ve kışın soğuğuna doğru ilerledikçe sık sık gecekondudaki komşum Anand Rao'yu düşünmeye başlıyordum. Onun Arthur Yolu Hapishanesi'nde metal parmaklıklarını ardından bana gülümseyen o kibar, yakışıklı, kalbini kaplayan huzurla durgunlaşıp yumuşamış suratı aklıma geliyordu. Anand da kendine göre doğru bir amaç uğruna yanlış şeyi yapmıştı. Bana dediği gibi, kazandığı cezayı sanki bir hak ya da ayrıcalıkmış gibi soğukkanlılıkla kabullenmişti. Geceler ve gündüzler boyu düşündükten sonra Anand'a lanet okumaya başladım. Onu aklımdan çıkarmak için böyle yaptım, çünkü içimden bir ses -ya benim kendi sesim ya da babamın sesi- Anand'ın kavuştuğu huzura asla kavuşamayacağımı söylüyordu. Cezanın kabulü ve doğru ile yanlışın farkındalığının sürgündeki çorak bir kalbe oturmuş taşları bir bir kaldıracağı içteki bu cennete asla varamayacaktım.

Geceleyin yine kuzey yönünde ilerlerken Hada Dağları'ndaki dar Huşa Geçidi'ni tırmanarak geçtik. Otuz kilometrelik yol, bizim için yüz elli kilometrelik inişli çıkışlı bir yolculuktu. Daha sonra açık alana çıktık, elli kilometre boyunca daha düz alanlarda Arghastan Nehiri'ni ve onun kollarını geçmek için ilerledikten sonra Şahbad Geçidi'nin dağ eteklerine ulaştık. Orada zihnim halen doğrularla ve yanlışlarla meşgulken ilk defa olarak üzerimize ateş açıldı.

Kadir’in Şahbad Geçidi’ne tırmanmaya devam etmemizi emretmesi, o soğuk gecede benimki de dahil olmak üzere birçok hayatı kurtardı. Açık ovada hızla ilerledikten sonra hepimiz bitkin düşmüştük. İçimizdeki her adam dağ eteklerinde dinlenmenin hayalini kurarken Kadir bizi zorlamış, bütün sıra boyunca atıyla ilerleyerek devam etmemizi bağırıp durmuştu. Böylece üzerimize ateş açıldığı zaman hızla ilerler durumda yakalanmıştık. Sesi duymuştum, sanki biri metal bir çubukla boş bir tenekeye vurur gibi bir ses gelmişti. Aptallıkla bunu silah sesine benzetmemiştim ve atımı dizginleyerek ilerlemeye devam etmiştim. Hemen sonra atılan mermiler yere, grubumuza, etrafımızdaki kayalıklara yağmaya başlamıştı. Herkes saklanmak için kaçışmıtı. Ben de yere düşmüş, tozlu yola yüzümü gömmüş, kendime bunun gerçek olmadığını söylüyor, önümdeki adamın sırtının delik deşik oluşunu ve tökezleyerek yere düşüşünü görmediğimi tekrarlıyordum. Korkudan kaskatı olmuş, yerdeki tozu hızla solurken artık savaştaydım.

Orada yüzüm tozun içinde ve kalbim bir depremle sarsılırken yatmaya devam edebilirdim ama atım buna engel oldu. Dizginleri elimden kaçırdığımdan at korku içinde geri geri gidiyordu. Beni ezmesinden korkarak ayağa kalktım ve dizginleri yakalamaya çalıştım. O ana kadar gayet itaatkar olan hayvan birdenbire bütün gruptaki en kötü at olup çıkmıştı. Sıçrıyor, toynaklarını yere vuruyor, beni sırtüstü yere düşürmeye çalışıyordu. Daireler çizerek dönüyor, bana tekme atabileceği bir pozisyon yaratmaya çabalıyordu. Hatta bu esnada üzerimdeki üç kat giysiye rağmen kolumu ısırarak bana inanılmaz bir acı vermeyi de başardı.

Sağıma soluma bir göz attım. Geçide en yakın olanlar oraya doğru koşarak ilerliyor, sığınmak için hayvanları kayalık alanlara sürüyorlardı. Hemen önümde ve arkamdakiler atlarını yere yatırmayı başarmış, ya onların yanlarına ya da arkalarına çömelmişlerdi. Sadece benim atım sıçrayıp duruyor ve kendini gösteriyordu. Bir binici yeteneğine sahip olmadan savaş alanında bir atı yere yatırmak çok zor bir iş. Diğer atlar korku içinde kişnerken benimki her duyduğu sesle daha da paniğe kapılıyordu. Atımı kurtarmak istiyor, onu yere yatırıp hedef olmasını engellemek istiyordum ama kendim için de endişeleniyordum. Düşman mermileri üzerimdeki ve yanımdaki kayalara çarpıyordu ve her sesle çalılıkların arasına kaçan geyik gibi sıçrıyordum.

Bir merminin size saplanmasını beklemek oldukça garip bir duygu. Buna yakın olarak hatırlayabildiğim tek şey bir boşluktan düşerken güvenlik paraşütünün açılmasını beklemek. Özel, hiçbir şeye benzemeyen bir tat, derinizde değişik bir koku oluyor. Gözleriniz sanki çelikten yapılmış gibi sert bakmaya başlıyor. Sonunda atımla birlikte kendimi yere atıp onun şiş karnını kalkan olarak kullandım. Tam vazgeçip hayvanı kendi haline bırakmaya karar vermişken at boyun eğmiş ve onu aşağı çeken kollarıma teslim olmuştu. Onu sakinleştirmek için omzunu okşamak istediğimde elimle kanlı bir yaraya bastırdım. Kafamı kaldırınca atın iki yerinden vurulmuş olduğunu gördüm. Bir kurşun omzuna, diğeri de karnına isabet etmişti. Yaralardan, at her nefes alışında kan akıyordu ve hayvan da ağlıyordu. Bunu tanımlayacak başka bir söz yok. Sesi içli, kesik kesik, inleyerek çıkıyordu. Başımı onunkine yasladım ve kolumu atımın boynuna doladım.

Grubumdaki adamlar silahlarını yüz elli kilometre kadar ilerideki bir tepeye yöneltmişti. Yerden kalkmadan atımın yelelerinin üzerinden başımı hafifçe kaldırıp baktım ve kurşunlar yeri döverken uzaktaki tepede toz bulutlarının havaya kalktığını gördüm.

Sonra birden her şey bitti. Kadir’in üç dilde adamlara ateş etmeyi kesmelerini bağırdığını duydum. Uzun dakikalar boyunca inleyen, ağlayan bir sessizlikte bekledik. Taşları çatırdatarak yanıma yaklaşan ayak seslerini duydum ve kafamı kaldırdığımda Khaled Ansari’nin çömelmiş bir şekilde bana doğru koştuğunu gördüm.

“İyi misin Lin?”

İlk kez vurulup vurulmadığımı düşünerek “Evet,” dedim. Ellerimi kollarımda, bacaklarımda gezdirdim. “Evet, her şey yerli yerinde. Ama atımı vurdular. O...”

Khaled ellerini kaldınp beni yatıştırmaya çalışıp sözümü keserek “Sayım yapıyorum!” dedi. “Kadir beni senin iyi olup olmadığına bakmam ve sayım yapmam için yolladı. Kısa zamanda geleceğim. Burada kal ve kımıldama.”

“Ama atım...”

Khaled “Onun işi bitti!” diye tıslayarak cevap verdikten sonra sesinin tonunu yumuşattı. “Atın işi bitti Lin. Kaybedilen tek at o değil. Habib onların icabına bakıyor. Sen sadece burada kal ve kafanı kaldırma. Ben geri geleceğim.”

Khaled yine çömelmiş bir şekilde koşarak arkamdaki sırada duraklaya duraklaya ilerlemeye devam etti. Atım zar zor nefes alıyor, her üç-dört nefeste bir inliyordu. Kanı yavaş ama durmaksızın akıyordu. Karnındaki yaradan kandan daha koyu bir sıvı sızıyordu. Atımı sakinleştirmeye çalışarak boynunu okşadım ve bu esnada ona bir isim vermemiş olduğumu farkettim. Nedense isimsiz ölecek olması bana çok acımasızca gelmişti. Düşündüm ve zihnimin derinliklerinden ayıkladığım düşüncelerin sonucunda gerçek bir isim buldum.

Hayvanın kulağına, “Sana Claire diyeceğim,” diye fısıldadım. “O çok güzel bir kızdı. Nereye gidersek gidelim yanında iyi gözükmemi sağlardı. Onunlayken her zaman ne yaptığımı biliyormuş gibi görünürdüm. Beni son kez terkedene kadar onu gerçekten sevmemiştim. Bana *Her şeyle ilgilendiğimi ama hipbir şeye bağlanmadığımı*, söylemişti. Bir keresinde bana böyle söylemişti ve haklıydı. Haklıydı.”

Ağzımda kelimeleri geveliyor, bir şeyler zırvalıyordum ve şoktaydım. Artık bu semptomları biliyorum. İlk kez birilerini silahlı çatışma altında görüyordum. Ancak çok azı ne yapacağını biliyor, içgüdüsel olarak eğilip yere yuvarlanmadan önce ateşe karşılık veriyorlardı. Diğerleri gülüyor, gülmelerini durduramıyorlardı. Bazıları ağlıyor, annelerine, karılarına ya da Tanrı’ya sesleniyorlardı. Bazıları ise sessizleşiyor, içe kapanıyorlardı ve arkadaşları bile bu hallerinden korkuyordu. Bazıları da tıpkı benim atımla konuşmam gibi konuşup duruyordu.

Habib kayarak ve zikzaklar çizerek bana doğru geldi ve atın kulağına fısıldadığımı gördü. Atı iyice muayene etti ve ellerini yaraları üzerinde gezdirerek kurşunları hissetmeye çalıştıktan sonra bıçağını kınından çekti. Bıçağı uzun ve sivriydi. Bıçağı hayvanın boğazına dayadı ve durup çılgın gözlerle bana baktı. Gözbebeklerinin çevresinde titreyip dönüyormuş gibi duran altın rengi vardı. Habib’in büyük gözleri vardı ama bu gözlerdeki delilik daha da büyüktü ve sanki beyninden dışarı fırlamak istiyormuş

gibiydi. Aynı zamanda da çaresizliğimi ve acımı hissedecek ve bıçağı bana uzatacak kadar aklı başındaydı.

Bıçağı alıp atı, atımı kendim öldürebilirdim. Belki iyi bir adam böyle yapardı. Ben yapamadım. Bıçağa ve atın titreyen boynuna baktım ve yapamadım. Başımı hayır anlamında salladım ve Habib bıçağı saplayıp bileğini ustaca bir şekilde döndürdü. At titredi ama acılarının dindirilmesine izin verdi. Bıçak boğazından çıktığında kan yerlere ve göğsüne fışkırırcasına aktı. Yavaşça atın çenesi gevşedi, bakışları donuklaştı ve hemen sonra kalbi durdu.

Atın ölü, korkusuz gözlerine, oradan da Habib'in gözlerinde dolaşan hastalıklı ifadeye baktım. Paylaştığımız an öyle duygu yüklü, bildiğim hayatlara öyle yabancıydı ki elim istemeden de olsa kılıfında duran tabancama kaydı. Habib bana anlaşılması imkansız bir şekilde sırıttı ve sıradaki yaralı ata doğru ilerledi.

"İyi misin?"

"İyi misin?"

"İyi misin?"

"Ne?"

Khaled, ben ona bakana kadar giysilerimden tutup beni sarsarak "İyi misin diye soruyorum," dedi.

Khaled'e bakarken atımın delik boğazına elimi koymuş ne kadar zamandır onu izlediğimi düşünerek "Evet. Tabii," dedim. Etrafıma bakındım. Gece olmak üzereydi.

"Durum ne kadar... Ne kadar kötü?"

"Bir adam kaybettik. Macit'i. Buranın yerlilerindendi."

"Biliyorum. Tam önümdeydi. Her şey çok hızlıydı. Saniyeler öncesinde yaşıyorken aniden sırtı yarıldı ve bir kukla gibi yere yığıldı. Eminim dizleri yere değmeden önce ölmüştü. O kadar hızlıydı ki!"

Nefes almak için durakladığımda Khaled “İyi olduğuna emin misin?” diye sordu.

Katıksız bir Avustralyalı aksanıyla patlayarak “Kahretsin, tabii ki iyiyim!” dedim. Khaled’in gözlerindeki ateş beni kışkırtıyordu ve neredeyse ona bağıracaktım ama daha sonra yüzündeki endişeyi ve bakışlarının sıcaklığını gördüm. Bağırmak yerine güldüm. Khaled de rahatladı ve benimle birlikte güldü. “Elbette iyiyim. Eğer bana iyi olup olmadığımı sormayı kesersen daha da iyi olacağım. Sadece biraz... Çenem düştü... Hepsi bu. Bana biraz zaman tanı. Tanrım! Bir yanımda bir adam, diğer yanımdaysa atım öldürüldü. Şanslı mıyım, uğursuz muyum, emin değilim.”

Khaled çabucak “Şanslısın,” diye yanıtladı. Gülen gözlerine rağmen sesi ciddiydi. “Olanlar kötü ama her şey daha da kötü olabilirdi.”

“Daha kötü mü?”

“Adamlar havan topu, ağır makineli tüfekler kullanmadı. Eğer ellerinde olsaydı kullanırlardı ve her şey çok daha kötü olurdu. Muhtemelen bize saldıranlar Ruslardan değil de Afganlardan oluşan küçük bir birlikti ve bizi sınayıp şanslarını denemek istediler. Sonuçta üç yaralımız var ve dört at kaybettik.”

“Yaralılar nerede?”

“Biraz ileride, geçitte. Benimle birlikte onlara bir göz atmak ister misin?”

“Tabii, tabii. Eşyamı taşımama yardım et.”

Ölü atın üzerinden semeri ve yuları çıkardık. Sonra dar geçide doğru ilerleyen adamların ve atların arasına katıldık. Yaralı adamlar bir kayanın arkasına yatırılmıştı. Kadir yakınlarında durmuş arkamızda kalan ovaya çatık kaşlarla dikkatli bir şekilde bakıyordu. Ahmet Zadeh nazikçe ama çabuk bir şekilde yaralı adamların birinin üzerindeki giysiyi çıkarıyordu. Kararmakta olan gökyüzüne baktım.

Adamlardan birinin kolu kırılmıştı. Vurulan atı üzerine düşmüştü. Kırık, kolunun bileğe yakın kısmındaydı ve kötüydü. Kemik doğal olmayan bir

açıda duruyordu ama deriden dışarı çıkmamıştı. Tekrar yerine oturtulması gerekiyordu. Ahmet Zadeh ikinci yaralının gömleğini çıkardığında adamın iki yerinden vurulduğunu gördük. Kurşunların ikisi de hala vücudundaydı ve büyük bir ameliyat yapılmaksızın ulaşılamayacak kadar derindeydi. Göğsünün üst kısmındaki kurşun köprücük kemiğini parçalamış, diğer kurşun ise bir kalçadan diğer kalçaya geniş bir alanı yırtıp öldürücü bir yara açarak midesine saplanmıştı. Sıddıki adında bir çiftçi olan üçüncü adam da kafasından ağır bir yara almıştı. Atı onu kayalara doğru fırlatmış, adam da iri bir kaya parçasına kafasını çarpmıştı. Kafası kanıyordu ve kafatasında kırık olduğu belliydi. Parmaklarımı kana bulanarak kırığın üzerinde gezdirdim. Kırık kafatası üç parçaya ayrılmıştı. Bu parçalardan biri o kadar gevşek duruyordu ki eğer çekersem elimde kalacaktı. Kafatasını bir arada tutan tek şey adamın saçlarıydı. Kafasının boyunla birleştiği noktada da şişme vardı. Çiftçi bilincini kaybetmişti ve açıkçası bir daha gözlerini açacağından da şüpheliydim.

Bir kez daha gökyüzüne baktım. Çok az gün ışığı, çok az zaman kalmıştı. Bir seçim yapmalı, bir adamın ölmesine izin verirken diğerini yaşatmalıydım. Bir doktor değildim ve savaş yaraları konusunda tecrübem yoktu. Görünüşe göre iş bana düşüyordu, çünkü diğerlerinden biraz daha fazla şey biliyordum ve bir şeyler yapmaya istekliydim. Hava soğuktu. Üşüyordum. Kalın ve yapışkan bir kan gölünün içinde çömelmiştim ve kanın pantolonuma yayıldığını hissedebiliyordum. Kadir'e baktığımda, sanki düşüncelerimi okuyormuşçasına başını salladı. Suçluluk duygusu ve korkuyla Sıddıki'nin üzerine onu sıcak tutsun diye bir battaniye örttüm ve kolu kırık adama yardıma gittim.

Khaled yanımdaki ilkyardım çantasını açtı. Ahmet Zadeh'in ayağının dibine, vurulmuş adamın yanına plastik bir şişe antibiyotik pudra, antiseptik su, yara bandı ve makası fırlattım. Yaraları temizleyip sarmakla ilgili kısa direktifler verdim ve Ahmet kurşun yaralarını örterken ben de dikkatimi kırık kola verdim. Adam benimle hızlı hızlı konuşuyordu. Onu tanıyordum. Adamın idaresi zor keçileri gütme konusunda özel bir yeteneği vardı ve huysuz yaradılışlı hayvanların sık sık kendiliklerinden onu izlediğine şahit olmuştum.

"Ne dedi? Anlamadım."

Khaled sesini ve ifadesini bozmamaya çalışarak “Sana acıyıp acımayacağını sordu,” dedi.

“Bir keresinde aynı şey benim de başıma geldi,” dedim cevap olarak. “Bunun gibi bir şey başıma geldi ve ne kadar acıdığını bilirim. O kadar acır ki sanırım adamın silahını alsan iyi olur kardeşim.”

“Tamam,” dedi Khaled. “Siktir.”

Hemen ardından gülümseyerek yaralı adamın yanına oturdu ve yavaşça elindeki Kalaşnikofu aldı. Karanlık üzerimize kapanmaya başlayınca adamın beş arkadaşı onu tuttu ve ben de yerinden çıkmış kemiğini, mümkün olduğunca eski sağlıklı ve düzgün haline getirmeye çalıştım.

Adam sıktığı dişleri arasından “Allah! Allah!” diye bağırıp duruyordu.

Kırık sarılıp sert plastik çubuklarla sabitlendikten sonra vurulan adamın yanına gittik ve bilincini kaybetmiş Sıddiki’nin başına da hızlıca sardık. İşimiz biter bitmez dar geçitte yol almaya başladık. Taşıdığımız yük, kalan atlar arasında eşit şekilde paylaştırılmıştı. Kurşun yarası olan adam iki yanında arkadaşlarından destek alarak ata bindirilmişti. Sıddıki, saldırıda öldürülen Macit gibi, yük hayvanlarından birinin üzerine bağlanmıştı. Geride kalanlarımız yürüyorduk.

Tırmandığımız yer yüksek fakat kısa bir alandı. Zorlukla nefes alarak ve iliklerime işleyen soğukta titreyerek diğer adamlarla birlikte yürümeye isteksiz atları iteledim. Afgan savaşçılar bir kere bile şikayet edip söylenmedi. Tırmandığımız yamaçlardan biri yolculuğumuzda tırmanılan en dik yamaçlardan biriydi ve gücümü toplamak için dayanamayıp durakladım. İki adam benim durduğumu görünce yanıma geri gelerek tırmandıkları değerli metrelerden vazgeçtiler. Gülümseyerek ve omzuma cesaretlendirici şekilde vurarak bir atı yukarı itmeme yardım ettiler ve hemen sonra yukarıda yardıma ihtiyacı olanların yanına gittiler.

Ahmet Zadeh arkamdan zorlukla nefes alıp ilerlerken “Afganlar birlikte yaşaması en iyi adamlar olmayabilir ama kesinlikle birlikte ölünecek en iyi adamlar!” dedi.

Beş saat tırmandıktan sonra hedefimize, Shar-i Safa Dağları'ndaki kamp yerimize geldik. Kamp yeri büyük bir kaya parçası tarafından rüzgardan korunuyordu. Toprak kazılmış, birbirine bağlanan mağaralar oluşturulmuştu. Mağaranın etrafında, daha küçük ve kamufle edilmiş sığınaklar da dağ platosuna kadar uzanıyordu.

Kadir yükselen dolunayın ışığı altında bizi toplantıya çağırdı. Rehber Habib kamptakilere gelişimizi haber verdiğinden mücahitler büyük bir heyecanla bizi ve getirdiğimiz yükleri bekliyordu. Sıranın ortasında ilerlerken Kadir'in beni beklediğine dair bir haber aldım ve ona katılmak için ileri atıldım.

"Khaled, Ahmet, Nazir, Mahmut ve birkaç kişi daha kampa bu yoldan gideceğiz. Kampta kimlerin olduğunu tam olarak bilmiyoruz. Şahbad Geçidi'nde uğradığımız saldırı bana Asmatullah Achakzai'nin yine taraf değiştirdiğini ve Ruslara katıldığını söylüyor. Geçit üç senedir onundu ve orada güvende olmalıydık. Habib bana kampın güvenli olduğunu, oradakilerin bizim adamımız olduğunu söylüyor ama halen açığa çıkıp bizi karşılamadılar. Sanırım Amerikalımız da bizimle birlikte yanımızda ilerlese daha iyi olacak. Senden bunu isteyemem, yalnızca rica edebilirim. Bizimle gelir misin?"

"Evet," dedim, sesimin bana geldiğinden daha kuvvetli çıktığını umarak.

"Güzel. Nazir ve diğerleri atları hazırladı. Hemen ayrılacağız."

Nazir birkaç atı ileri yolladı ve yorgun bir şekilde atlara bindik. Kadir benden çok daha yorgun olmalıydı. Vücudu birçok şikayet ve acıyla uğraşmak zorunda kalmıştı ama eyere dimdik oturmuş, sağlam bir şekilde elindeki yeşil beyaz bayrağı tutuyordu. Onu taklit ederek sırtımı dikleştirdim ve atı yürütmek için tekmeledim. Küçük grubumuz, öyle kuvvetli gümüş bir ayışığı altında yavaşça ilerliyordu ki kayaların üzerine gölgelerimiz vuruyordu.

Kampa güney tarafından sağa sola kıvrılan dik ve dar bir yolla ulaşılıyordu. Yolun yanında, solumuzda otuz metrelik bir çukurda kopmuş kayalardan oluşan bir moloz birikintisi vardı. Sağımızda ise kayadan bir duvar bulunmaktaydı. Yolun yarısında kendi adamlarımız ve mücahitler

tarafından izleniyorken sağ kalçamda bir kramp hissettim. Kramp birdenbire delici bir acıya dönüştü ve ben onu bastırmaya çalıştıkça acı daha da dayanılmaz bir hal aldı. Kalçamdaki baskıyı azaltmak için sağ ayağımı üzengiden çıkardım ve bacağımı esnetmeye çalıştım. Bütün ağırlık sol bacağıma kayınca eyerin üzerinde kısa süre durabildim. Birdenbire sol ayağım pes etti ve çizmem üzengiden kayarken eyerin üzerinden kaya parçalarıyla dolu boşluğa doğru düşmeye başladım.

Kendini koruma içgüdüsüyle aşağı doğru savrulurken kollarım ve sağ bacağımla atın boynuna dolandım. Göz açıp kapayıncaya kadar geçen süre içinde eyerden tamamen düşerek kendimi baş aşağı bir şekilde atın boynuna dolanmış buldum. Ata durması için seslendim fakat hayvan beni duymazlıktan gelerek dar yolda ilerlemeye devam etti. Atı bırakamazdım, çünkü yol o kadar dar, çukur o kadar derindi ki kendimi bırakacak olsam kesinlikle aşağı düşecektim. At da durmak bilmiyordu. Ben de at yavaş yavaş kafasını sallayarak ilerlerken ters bir şekilde ona sıkıca dolanmaya devam ettim.

İlk önce kendi adamlarımızın kahkahasını duydum. Bu insanı nefessiz bırakan ve günlerce karnınıza ağrı saplanmasına neden olacak kadar büyük bir kahkaha kriziydi. Eğer kendinizi zorlayıp da nefes almazsanız sizi öldürebilecek kahkahalardandı. Daha sonrada kamptaki mücahitlerin kahkahaları geldi. Kafamı geriye doğru yatırdığımda Kadir’in de diğerleri gibi katıla katıla güldüğünü gördüm. Ben de dayanamayıp gülmeye başlayınca kollarım gücünü kaybetmeye başladı. Hemen kendimi toparlayıp ata daha da sıkı sarılmaya başladım. Istırap içinde kurbağa gibi bir ses çıkararak *Çüşş! Dur! Band karo,* diye bağırınca adamlar daha da fazla gülmeye başladı.

Mücahit savaşçılarının kampına işte böyle girdim. Birden herkes etrafımı sardı ve beni tutarak ayağa kaldırdılar. Bizim grubumuzdakiler de sırayla sırtımı sıvazlayıp omzuma vurdu. Bu samimiyeti taklit eden mücahitler de sırt sıvazlama faslına katılınca yorgun bacaklarımı dinlendirmek için oturmak on beş dakikamı aldı.

“Seninle yan yana at sürmek Kadir’in en iyi fikirlerinden biri sayılmazdı,” dedi Khaled Ansari bir kaya parçasına sırtını verip yanıma otururken. “Yine

de bu numaradan sonra oldukça popüler oldun dostum. Bu herhalde bu adamların hayatları boyunca gördüğü en komik şeydi.”

Elimde olmadan kıkırdayarak “Tanrım!” dedim. “Bir ay boyunca neredeyse yüz dağ, on nehir aştım ve bunların çoğunda hava da karanlıktı ama hiçbir sorun yaşamadım. Ama şu kampa, lanet olası bir maymun gibi atımın boynuna dolanmış halde giriş yaptım.”

Khaled kahkahalarla gülerek karnını tuttu. “Sus, tekrar krize gireceğim!”

Bitik bir durumda olmama ve alaya alınmama rağmen Khaled’le birlikte güldüm ama daha fazla gülmek istemediğimden ona bakmamak için bakışlarımı sağ tarafıma yönelttim. Yaralı adamlarımızın üzerine kamuflaj rengi çadır bezi örtülmüştü. Onların gerisinde diğer adamlar atlardaki yükleri indiriyor ve onları mağaraya yerleştiriyordu. Habib’in uzun ve ağır bir şeyi karanlığa doğru sürüklediğini gördüm.

“Habib orada ne yapıyor?” diye sordum kıkırdamaya devam ederken.

Khaled hemen alarma geçti ve ayağa fırladı. Onun bu acelesi bana da bulaştı ve ben de hemen ayağa kalktım. Dağ platosunun bir kenarını oluşturan kayalara koştuk ve oraya varınca Habib’in bacaklarını açmış bir adamın bedeninin yanında durduğunu farkettik. Adam Sıddıki’ydi. Bütün dikkat indirilen yüklere verilmişken Habib baygın adamı örtünün altından çıkarıp sürüklemişti. Biz ona yaklaşırken Habib uzun bıçağını adamın boynuna dayayıp bir bilek hareketiyle Sıddıki’nin boynunu kesti. Sıddıki’nin bacakları hafifçe sarsıldıktan sonra kıpırtısız kaldı. Habib bıçağı geri çekti ve ona baktığımızı gördü. Yüzümüzdeki dehşet ve öfke, Habib’in gözlerindeki delice bakışı daha da güçlendirmişti. Bize sırıttı.

Khaled yüzü ayışığının aydınlattığı kayalar kadar beyaz bir şekilde “Kadir!” diye bağırdı. “Kadirbhai! *Iddar ao!* Buraya gel!”

Arkamızdan bir yerlerden bize cevap verildiğini duydum ama hiç kımıldamadım. Gözlerim Habib’in üzerindeydi. Habib bana dönmüş, çömelerek sanki üzerime saldırmaya hazırlanıyormuş gibi duruyordu. Yüzüne çılgınca bir gülümseme yerleşmişti ama gözlerinde daha karanlık bir ifade vardı. Belki biraz daha korkak, şeytansı bir ifade. Habib hemen

başını çevirerek belli belirsiz bir sesi dinliyormuş gibi dikkat kesildi. Bense arkamızdaki kamptan gelen gürültülerden ve kanyon ile gizli geçitlerin arasından esen rüzgarın sesinden başka bir şey duymuyordum. O an toprak, dağlar, Afganistan, her yer bana o kadar ıssız, güzellikten ve şefkatten o kadar mahrum geldi ki sanki her yer Habib'in çılgınlığının bir yansımasıydı. Onun hezeyanlı beynindeki labirentte kapana kısılmış gibi hissediyordum kendimi.

Habib saldırmaya hazır bir hayvan gibi eğilmiş bir şeyler dinlerken tabancamın kılıfını açtım. Silahımı çıkarıp elime aldım. Hızlı hızlı nefes alırken farkında olmadan Kadir'in talimatlarını uygulayarak tabancanın güvenliğini açtım ve namluya kurşun sürdüm. Habib duyduğu ses üzerine tekrar bana baktı. Bakışları, elimdeki göğsüne yönelmiş silaha yöneldi. Daha sonra yavaşça, neredeyse bitkin bir halde bakışlarını tekrar gözlerime dikti. Uzun bıçak hala elindeydi. Ayışığının aydınlattığı yüzümde o an nasıl bir ifade olduğunu bilmiyorum ama iyi olmasına imkan yoktu. Kararımı vermiştim. Eğer bana doğru bir milimetre dahi gelirse işini bitirmeye yetecek kadar kurşunu üzerine boşaltacaktım.

Habib'in yüzündeki sırıtma yerini kahkahaya bıraktı. Yani en azından bir kahkahaya benziyordu diyebilirim. Ağzı titriyor, kafası hareket ediyordu ama hiçbir ses duyulmuyordu. Khaled'i yok sayan bakışları bana bir mesaj veriyordu. Onun sesini kafamın içinde duyabiliyordum. Gözleri bana *Gördünüz mü,* diyordu. *Hiçbirinize güvenmemekte haklıydım... Hepiniz... Ölmemi istiyorsunuz... Ama önemli değil. Bunu umursamıyorum. Size izin veriyorum. İşimi bitirmenizi istiyorum.*

Arkamızdan gelen bir ayak sesi duyduk. Khaled'le ben korkuyla geriye sıçradık. Kadir, Nazir ve Ahmet Zadeh'in bize doğru hızla geldiklerini gördük. Kafamızı tekrar çevirdiğimizde Habib gitmişti.

"Sorun ne?" diye sordu Kadir.

Khaled aklını kaçırmış adamdan bir iz bulabilmek amacıyla gözleriyle karanlığı tararken "Habib," dedi. "Delirdi... O deli. Sıddıki'yi öldürdü. Onu buraya sürükledi ve boğazını kesti."

Nazir öfke içinde "O nerede?" diye sordu.

“Bilmiyorum,” dedi Khaled başını sallayarak. “Gidişini gördün mü Lin?”

“Hayır, ben de seninle birlikte dönüp kimin yaklaştığına baktım, tekrar geri döndüğümde Habib çoktan gitmişti. Sanırım çukura atladı.”

Khaled kaşlarını çatarak “Atlamış olamaz,” dedi. “Oranın derinliği kırk beş metre. Atlamış olamaz.”

Abdül Kadir ölü adamın yanına diz çökerek avuçlarını yukarı doğru açmış dua ediyordu.

Ahmet, Khaled’in omzuna teskin edici bir şekilde elini koyarak “Onu yarın ararız,” dedi. Karanlık gökyüzüne baktı. “Ayışığının kaybolmasına az kaldı. Hala yapacak çok işimiz var. Eğer Habib buralarda olursa onu yarın buluruz. Bulamazsak da bizim için dünyanın sonu sayılmaz, *non?*”

“Gece nöbetçisinin Habib için tetikte olmasını istiyorum,” dedi Khaled. “Habib’i iyi tanıyan adamlar değil de kendi adamlarımızdan biri olsun nöbetçi.”

“Qui,” diye cevap verdi Zadeh.

Khaled sözüne devam ederek “Eğer adamlarımız onu bulursa mümkünse vurmasınlar,” dedi. “Tabii risk almalarını da istemem. Habib’in eşyalarını kontrol edin. Atını, yükünü. Üzerinde hangi silahlar ya da patlayıcılar olabileceğine bakın. Daha önce incelemedim ama sanırım ceketinin altında bir şeyler vardı. Siktir, tam bir felaket!”

Zadeh elini bir kere daha Khaled’in omzuna koyarak “Endişelenme,” dedi.

“Elimde değil,” diye yanıtladı Filistinli. Karanlığa baktı. “Bu çok kötü bir başlangıç. Sanırım şu an buralarda bir yerde bizi izliyor.”

Kadir duasını bitirince Sıddıki’yi geri taşıyıp ertesi günkü cenaze törenine kadar durması için bir bezle sardık. Birkaç saat daha çalıştıktan sonra mağarada uyumak üzere yan yana uzandık. Horlama sesleri oldukça şiddetliydi ve yorgun adamlar rahatsız bir uyku çekiyorlardı. Ben uyanıktım. Gözlerim Habib’in ortadan kaybolduğu karanlıktaydı. Khaled

haklıydı. Kadir'in savaşı için kötü bir başlangıç olmuştu. Kelimeler uyanık zihnimde yinelenip durdu. *Kötü bir başlangıç*...

Karanlık gökyüzünde bakışlarımı berrak yıldızlardan birine odaklamaya çalıştım ama dikkatimi toplayamayarak kendimi yine platonun karanlık ucuna bakarken buldum. Tıpkı bir sevgiyi kaybettiğimizi ya da yanlış bir arkadaş edindiğimizi, o kişinin bizden hoşlanmadığını kelimelere gerek duymadan birden anlamamız gibi, Kadir'in savaşının hepimiz için başladığından çok daha kötü bir şekilde biteceğini o an anladım.

OTUZ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İki ay boyunca, birbirinden soğuk geçen günlerde, gerilla savaşçılarının Shar-i Safa bölgesindeki mağaralardan oluşan kampında kaldık. Bu iki ay birçok açıdan oldukça zorluydu ama yine de sığınağımızda hiç saldırıya maruz kalmadık ve kısmen güvendeydik. Kamp, Kandahar'dan yalnızca elli kilometre uzaktaydı. Kabul anayoluyla arada yirmi kilometre mesafe vardı ve Arghandap Barajı'nın yaklaşık elli kilometre güneydoğusundaydı. Kandahar'ı Ruslar işgal etmişti ama güneydeki bu şehri tam olarak ele geçirememişlerdi ve bu yüzden şehir devamlı abluka altındaydı. Şehir merkezine yapılan füze saldırıları ile şehrin yakınlarındaki gerilla savaşları insan nüfusunda ciddi bir kayba neden oluyordu. Anayol tam teşekküllü silahlanmış çeşitli mücahit birliklerinin elindeydi. Kabul'den gelen Rus tanklarından ve kamyonlarından oluşan konvoylar Kandahar'a ikmal yapabilmek için abluka altındaki patlayıcılarla döşeli yoldan geçmek zorundaydı ve her ay da bunu yapıyorlardı. Kabul'deki kukla hükümete bağlı olan Afgan askerler, stratejik olarak önemli olan Arghandab Barajı'nı koruyordu ama buraya yapılan saldırıların sıklığı bu değerli kaynak üzerindeki hakimiyetlerini tehlikeye atıyordu. Biz de her zaman yeni adama ve silaha ihtiyaç duyulan üçlü bir çatışma alanın içerisindeydik. Shar-i Safa bölgesi düşmanlarımıza stratejik bir üstünlük sağlamıyordu, bu yüzden de savaş, dağlardaki iyi gizlenmiş mağaralarımızda bizi etkilemiyordu.

Haftalar geçtikçe hava soğuktan ziyade yerini hayli çetin bir kışa bırakmıştı. Kar tipi şeklinde, düzensiz aralıklarla yağıyor, bizi kat kat giydiğimiz üniformalarımız içinde sırılsıklam ediyordu. Dağlardan gelen dondurucu sis yavaşça ortalığı kaplıyor, bazı zamanlar saatlerce havada kalıyordu. Etraf sanki buzlu bir camdan bakıyormuşsunuz gibi görünmez hale geliyordu. Yerler her zaman çamurlu ve buzla kaplıydı. Yaşadığımız

mağaraların taş duvarları bile mevsimin bu buz gibi havasından ötürü sanki titriyordu.

Kadir'in kargosunun bir kısmını el aletleri ve makine parçaları oluşturuyordu. Geldiğimiz günlerde iki atölye kurmuştuk ve bu atölyeler kışın en ağır haftaları boyunca devamlı çalışmıştı. Elimizdeki küçük tornayı el yapımı bir masaya cıvata ile tutturmuştuk. Torna, dizel motorla çalışıyordu. Savaşçılar bizi duyabilecek mesafede hiç düşman olmadığına emin olsalar da biz yine de motoru çuval bezleri ile sararak çıkan gürültüyü azaltmaya ve bunu yaparken de içeri hava girsin, dışarı egzoz gazı çıksın diye çuvalların üzerine delik açmayı ihmal etmedik. Aynı motor bir döner bileği taşı ile matkabı da çalıştırıyordu.

Elimizdeki bu kurulumlar sayesinde savaşçılar silahlarını onarıyor, bazen de yeni ve farklı amaçlar için üzerlerinde değişiklik yapıyorlardı. Bu silahlardan en önde geleni havan toplarıydı. Uçaklar ve tanklardan sonra Afganistan'daki en etkili savaş silahı Rus yapımı 82 milimetrelik havan toplarıydı. Gerillalar onları satın alır, çalar ya da birinin hayatına mal olan yumruk yumruğa dövüşte ele geçirirlerdi. Aynı silahlar ülkeyi ele geçirmek için onları Afganistan'a sokan Ruslara yöneltilirdi. Atölyelerimizde havan toplarını söker, onları tamir eder ve çantalara yerleştirip batıda Zaranj ya da kuzeyde Kunduz gibi uzaktaki savaş alanlarına yollardık.

Kablo sıkıştırma penseleri gibi penselerin, cephanelerin ve patlayıcıların yanında Kadir'in kargosunda Peşavar'daki askeri malzeme satan pazarlardan aldığı yeni Kalaşnikof parçaları da vardı. Rus AK'si -*Avtomat Kalashnikova*- Almanların silahlanma girişimleri karşısında 1940'lı yıllarda Mikhail Kalashnikov tarafından tasarlanmıştı, ikinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru Alman ordu generalleri Adolf Hitler'in açık emirlerine karşı gelip otomatik bir saldırı tüfeği üretmişlerdi. Silah mühendisi Hugo Schmeisser, Rusların bulduğu bir fikirden yola çıkarak kısa, hafif, bir dakikada yüz atıştan fazla yapabilecek kadar hızlı şekilde otuz kurşunluk şarjörünü boşaltan bir silah geliştirdi. Hitler daha önceden yasakladığı bu silahtan o kadar etkilenmişti ki ona *Sturmgewehr*, yani *Fırtına Silahı* adını verdi ve derhal seri üretime geçilmesini emretti. Naziler için çok küçük bir girişimdi ve geç kalınmıştı ama Schmeisser'in Fırtına Silahı yüzyılın geri kalanında bütün saldırı tüfekleri için bir örnek teşkil etmişti.

Yeni saldırı tüfeklerinin en çok üretileni ve en etkilisi olan Kalaşnikof AK-47 ateşlenen bir mermiden çıkan itekleyici yakıtı namludaki silindire yönlendirerek çalışıyor. Gaz, pistonu harekete geçiriyor, o da pimi eğip fırlatıyor ve tüfek horozunu bir sonraki raunda hazırlıyor. Tüfek yaklaşık beş kilo ve eğimli metal şarjöründe otuz mermi var. 7.62 milimetrelik kurşunları, saniyede 300 metreden geniş alana ateşliyor. Otomatikteyken dakikada yüz mermi atıyor, yarı otomatikte ise dakikada yaklaşık kırk mermi atıyor.

Tüfeğin bazı sınırlan da vardı ve mücahit savaşçılar bunları bana anlatmıştı. 7.62 milimetrenin ağır namlu çıkış hızı düşey düzlemde bir eğri çizimine neden oluyor ve bu da üç yüz metre uzaklıktaki bir hedefi vurmak isin ustalık isteyen ayarlamalar gerektiriyordu. Özellikle de yeni 74 serisinde AK ateşlendiğinde tüfeğin ağzından çıkan alev, geceleri atıcının gözlerini kamaştırıyor, aynı zamanda da yerini belli ediyordu. Namlu hızla ısınıyor, tutulamayacak denli sıcak oluyordu. Bazen bir mermi yatağında o kadar ısınıyordu ki sahibinin suratına patlıyordu. Bu bütün gerilla savaşçılarının tatbikatlarda silahı neden kendilerinden uzakta tuttuğunu açıklıyordu.

Buna rağmen tüfek suya, çamura ya da kara tamamen batsa da hiç sorun çıkarmadan çalışıyordu ve şimdiye dek tasarlanan en etkili ve güvenilir ölüm makinelerindendi. Piyasaya sürülmesinin üzerinden kırk yıl geçtikten sonra ortada elli milyon Kalaşnikof vardı ve bu sayı diğer ateşli silahlarla kıyaslandığında çok daha fazlaydı. Bütün şekilleriyle Kalaşnikof, devrimciler, askerler, paralı askerler ve gangsterler tarafından en çok tercih edilen silahtı.

Orijinal AK-47 dövülmüş ve işlenmiş çelikten yapılıyordu. 1970’lerde üretilen AK-74 işlenmiş metal parçalarından yapılmıştı. Eski Afgan savaşçılardan bir kısmı daha küçük 5.45 milimetrelik mermileri ve turuncu plastik şarjörü olan yeni silahı reddetmiş, bunun yerine ağır AK-47’nin güvenilirliğini tercih etmişti. Bazı genç savaşçılar 74 modeli seçmiş ve eski modeli antika saymışlardı. Onların kullandıkları modeller Mısır’da, Suriye’de, Rusya’da ve Çin’de üretiliyordu. Hepsi birbirinin aynı olmasına rağmen savaşçıların belli tercihleri olabiliyordu ve bu nedenle aynı birliğin

içinde bile hangi yapımın seçileceği konusunda hararetli ve yoğun tarştışmalar çıkabiliyordu.

Kadir'in atölyeleri her çeşit AK'yi onarıp yeniden kullanılabilecek dununa getirebiliyordu ve oldukça revaçtaydı. Afgan erkekleri silahlar ve onlarla öğrenebilecekleri yeni teknikler konusunda doyumsuz bir meraka sahipti. Bu çılgınca, vahşi bir merak değildi. Büyük İskender, Hunlar, Sakalar, Moğollar, İskitler, Safeviler, İngilizler, Ruslar ve daha birçokları tarafından işgal edilmiş bir ülkede nasıl silah tutulacağını bilmek bir gereklilikti. Atölyede çalışmadıkları ya da işlere yardımcı olmadıkları zamanlarda bile gazocağının üzerinde pişirdikleri çayları içip sigara tüttürürken silahlar hakkında konuşurlardı.

İki ay boyunca ben de her gün bu adamlarla çalıştım. Küçük demirci ocağında kurşunu ve diğer metalleri erittim. Çalı çırpı toplamaya, yakındaki bir vadideki su kaynağından su taşımaya yardım ettim. Kar yağışının altında zar zor yürüyerek yeni helalar kazdım ve doldukları zamanda aynı dikkatle üzerlerini örttüm. Torna tezgahında yeni parçalar döndürdüm ve sarmal dişli metal rendeleri eriterek yeni parçalar ürettim. Sabahları dağın daha aşağısındaki bir mağarada tutulan atlarla ilgilendim. Keçileri sağma sıram gelince sütten yağ yaptım ve ekmek pişirdim. Herhangi bir adamın bir yeri kesildiğinde ya da incindiğinde ilkyardım çantamı aldım ve onu iyileştirmek için elimden geleni yaptım.

Birkaç şarkının nakarat kısımlarını öğrendim ve akşamleyin ateş yakılıp da ısınmak için etrafına geçtiğimizde ben de onlarla birlikte şarkı söyledim. Karanlıkta fısıldayarak anlattıkları hikayeleri Khaled'in, Mahmut'un ya da Nazir'in çevirisiyle dinledim. Her gün adamlar dua ederken ben de onlarla diz çöktüm. Gece olunca da onların horultularla dolu ve tahta, silah yağı, ucuz sabun, sidik, dışkı, kumaşa sinmiş ter, yıkanmamış insan ve at kılı, merhem, kimyon, kişniş, naneli diş temizleme tozu, çay, tütün ve daha yüzlercesinin karışımı olan asker kokularıyla sarılı halde, tekrar görmeyi umduğumuz evlerin ve kalplerin hayalini onlarla birlikte kurdum.

İkinci ay sona ererken ve son silahlar da tamir edilip son değişiklikler yapıldığında ve yanımızda getirdiğimiz eşyalar artık iyice harap hale geldiğinde, Kadirbhai uzun dönüş yolculuğuna hazırlanmamızı söyledi. Pakistan'la olan sınırdan uzaklaşarak batıya, Kandahar'a doğru sapmayı ve

ailesine birkaç at götürmeyi planlamıştı. Bundan sonra hafif silahlarla gece boyunca ilerleyip kendimizi Pakistan sınırının güvenliğine teslim edebilirdik.

Eşyalarımı topladıktan sonra "Atların yüklenmesi neredeyse bitti," dedim Kadir'e. "Khaled ve Nazir işleri tamamlayınca buraya gelecekler. Sana iletmemi söylediler."

O esnada önümüzde uzanan vadilere ve dağların ayaklarından uzanıp ufuktaki Kandahar'a dek uzanan düzlüklere hakim bir tepenin üzerindeydik. İlk defa sis ve kar panaromik manzarayı görmemize izin verecek kadar azalmıştı. Doğumuzda toplanmış karanlık bulutlar vardı ve hava onların getireceği yağmur ve kar ile şimdiden nemliydi fakat bir süreliğine bile olsa sanki bulunduğumuz yerden dünyanın diğer ucunu görebiliyorduk ve kışa alışmış gözlerimiz bu güzellik karşısında büyülenmişti.

Kadir dediklerimi duymazdan gelerek ya da belki kendi tarzıyla bana cevap vererek "1878'in Kasım'ında, yani bizim bu göreve başladığımız ayda İngilizler Hayber Geçidi'nden geçti ve bu olayla ikinci Afgan savaşı başladı," dedi. Kadir uzaktaki Kandahar'dan yükselen duman ve ateşin neden olduğu sis tabakasına baktı. Ufukta görünen parıltıların bir zamanlar orada öğretmen ya da tüccar olarak yaşamış adamlar tarafından yollanan füzelerden çıktığını biliyordum. Rus işgalcilere karşı girişilen mücadelede kendi dükkanlarına, evlerine ya da okullarına saldırılan bu insanlar sürgünde birer şeytana dönüşmüştü.

"Hayber Geçidi'nden İngiliz egemenliği altına girmiş topraklardaki en cesur, en korkulan, en acımasız askerlerden biri geçti. Bu kişinin adı Lord Frederick Roberts'dı. Roberts, Kabul'ü ele geçirdi ve orada sıkıyönetim ilan etti. Bir gün tam tamına seksen yedi Afgan askerini şehir meydanında asardı. Binalar, marketler yerle bir edildi, köyler yakıcı ve yüzlerce Afgan öldürüldü. Haziranda Eyüp Han adındaki bir Afgan Prensi, İngilizlerden kurtulmak için cihat ilan etti. Eyüp Han yanında on bin adamla Herat'tan yola çıktı. O benim atalarımdan biriydi, benim ailemdendi ve akrabalarımdan çoğu da onun topladığı ordudaydı."

Kadir bir an için konuşmasına ara verdi ve gümüş grisi kaşlarının alanda parlayan altın rengi gözleriyle bana baktı. Gözlerinin içi gülüyordu ama çenesini sıkmıştı ve ağzını o kadar sıkı kapamıştı ki dudakları neredeyse bembeyaz kesilmişti. Muhtemelen onu dinlediğimden emin olduktan sonra tekrar için için yanan ufka baktı ve konuşmaya devam etti.

"O zamanlar Kandahar şehrini yöneten, Burrows adında altmış üç yaşında bir İngiliz'di. Benim şu an olduğum yaştaydı. Burrows, Kandahar'dan İngilizler ve Hintlilerden oluşan bin beş yüz askerle ayrıldı ve Prens Eyüp ile Maiwand adlı bölgede çarpıştı. Hava yeterince güzel olduğunda oturduğumuz yerden orayı görebilirsin. Savaşta iki ordu da top kullandı ve yüzlerce adam akla gelebilecek en korkunç şekilde can verdi. İki ordu karşı karşıya gelince askerler birbirlerine o kadar yakın mesafeden ateş ettiler ki kurşunlar bir bedenden çıkıp diğerine saplandı. İngilizler adamlarının yarısını kaybetti. Afganlar ise iki bin beş yüz kayıp verdi fakat savaşı kazandı. İngilizler Kandahar'a geri çekilmek zorunda kaldı. Prens Eyüp hemen şehri kuşattı ve böylece Kandahar kuşatması başladı."

Rüzgarlı tepede açık ve güneşli havaya rağmen keskin bir soğuk vardı. Kollarımın ve bacaklarımın uyuştuğunu hissediyor, ayağa kalkıp ayaklarımı yere vurmak istiyordum ama Kadir'i de rahatsız etmek istemiyordum. Ben de bunun yerine iki sigara yaktım ve birini Kadirbhai'ye uzattım. Kadirbhai teşekkür anlamında kaşlarını kaldırarak sözüne devam etmeden önce sigaradan iki uzun nefes aldı.

"Lord Roberts... Biliyor musun, ilk öğretmenim sevgili Mackenzie Esquire her zaman *Bobs Amcan*, derdi ve ben de onu taklit ederek sıkça bu lafı söylemeye başladım. Sonra bir gün Mackenzie bana bu deyişin Lord Frederick Roberts'tan geldiğini söyledi. Benim halkımdan yüzlercesini öldüren bu kişi kendi askerlerine karşı o kadar şefkatliydi ki ona Bobs Amca diyorlardı. Öğretmenim bana bunu söyledikten sonra bu deyişi bir daha asla kullanmadım. Çok enteresan bir şey daha vardı. Sevgili Mackenzie Esquire, Lord Roberts'ın ordusunda görev almış bir askerin torunuydu. Onun büyükbabası ile benim akrabalarım Afganistan ile İngiltere arasındaki ikinci savaşta birbirleriyle savaşmıştı. İşte bu yüzden öğretmenim ülkemin tarihiyle çok yakından ilgilenirdi ve savaşlar hakkında çok bilgiliydi. Allah'a şükürler olsun ki büyükbabalarımızın öldüğü savaşın

izlerini taşıyan insanlar hala hayattayken benim onun gibi bir arkadaşım ve öğretmenim oldu.”

Kadir konuşmasına tekrar ara verdi ve rüzgarı dinlerken bize doğru getirdiği karı hissetmeye başladık. Uzaklarda yer alan Bamiyan’da başlayan ürpertici rüzgar Kandahar’a gelene dek kendisiyle beraber geçtiği her dağın karını, buzunu ve soğuğunu da taşıyordu.

“Ve böylece Lord Roberts Kandahar’daki kuşatmayı kaldırmak için yanında on bin adamla Kabul’den ayrıldı. Adamlarının üçte ikisi Hintliydi ve oldukça iyi askerlerdi. Roberts, Kabul’den Kandahar’a olan üç yüz kilometrelik yolu adamlarıyla yirmi iki günde aştı. Bizim yolculuğumuza başladığımız yer olan Chaman’dan buraya gelirken kat ettiğimiz yoldan çok daha fazla. Biliyorsun iyi atlarla ve köylerden aldığımız yardımlarla bu yolu bir aydan fazla sürede yaptık. O adamlar dondurucu dağları, yakıcı çölleri yirmi gün süren bir cehennem azabından sonra aştı ve Prens Eyüp Han’ın ordusuyla çetin bir mücadeleye girip onu yenilgiye uğrattı. Roberts şehirdeki İngilizleri kurtardı ve o günden sonra Roberts, İngiliz ordusunda mareşal olduktan sonra bile, Kandaharlı Roberts olarak tanındı.”

“Prens Eyüp öldürüldü mü?”

“Hayır, kaçtı. Daha sonra da İngilizler, Afganistan tahtına onun yakın akrabası Abdul Rahman Han’ı çıkardı. Benim de atalarımdan olan Abdul Rahman Han ülkeyi öyle ustaca bir şekilde yönetti ki İngilizlerin Afganistan’da gerçek gücü kalmadı. Durum tıpkı önceden olduğu gibiydi. Tıpkı harika bir asker ve mükemmel bir cani olan Bob Amca’nın savaşmak için Hayber Geçidi’nden geçmeden önceki halini almıştı her şey. Burada oturmuş yanan şehrimi izlerken bu hikayeyi anlatmamın nedeni, sana Kandahar’ın Afganistan’ın anahtarı olduğunu göstermekti. Kabul buranın kalbi, Kandahar ise bu ülkenin ruhudur. Kandahar’a hükmeden bu ülkeye de hükmeder. Ruslar benim şehrimi terketmek zorunda kalınca bu savaşı kaybedecekler.”

Yeni savaşın hiçbir şey değiştirmeyeceğini, savaşların aslında bir fark yaratmayacağını düşünerek “Bundan nefret ediyorum,” diyerek iç çektim. *En derin yaraları açan barıştır*, diye aklımdan geçirdim. Bunun akıllıca bir laf olduğu fikrine varıp bunu konuşmanın bir yerlerine eklemeyi tasarladım.

O günle ilgili her şeyi hatırlıyorum. Her kelimeyi, boş, aptalca, değersiz onca fikri sanki kaderin sillesini şu an yemiş gibi net anımsıyorum. “Her şeyden nefret ediyorum, yarın eve gideceğimiz için mutluyum.”

Kadir birden bana “Arkadaşların kim?” diye sordu. Soru beni şaşırtmıştı ve niyetini de anlayamamıştım. Kadir yüzümdeki şaşkın ifadeyi görünce hoşnut bir şekilde tekrar sordu. “Bu dağda tanıdıkların arasında kimler arkadaşın oldu?”

“Şey, kuşkusuz Khaled ve Nazir...”

“Artık Nazir arkadaşın mı oldu?”

“Evet,” dedim gülerek. “O benim arkadaşım. Ahmet Zadeh’i de seviyorum. Bir de İranlıyı, Mahmut Melbaaf’ı. Süleyman iyi ve Jalalaad, vahşi bir ufaklık ve çiftçi Zaher Rasul.”

Ben isimleri sayarken Kadir de başını salladı ama hiçbir şey söylemediğinden kendimi konuşmaya devam etmek zorunda hissettim.

“Bence hepsi iyi adamlar. Buradaki herkes. Ama ismini saydıklarım... En iyi geçindiklerim. Bunu mu sormuştun?”

Kadir tıpkı arkadaşı Abdül Gani’nin yapacağı gibi beklenmedik ve hızlı bir şekilde konuyu değiştirerek “Burada yapmaktan en çok hoşlandığın ış ne?” diye sordu.

“En sevdiğim iş... Kulağa çılgınca gelecek, bunu söyleyeceğimi hiç düşünmezdim ama sanırım atlarla ilgilenmek.”

Kadir güldü ve gülüşü çok geçmeden yerini kahkahaya bıraka. Kampa atımın boynunda girişimi hatırladığına emindim.

“Kabul, dünyadaki en iyi binici sayılmam,” dedim sırıtarak.

Kadir daha da kuvvetli gülmeye başladı.

“Ama buraya çıkınca ve sen de atları dağın aşağısında tutmamızı söyleyince onları gerçekten özlemeye başladım. Çok komik... Onların

etrafta olmasına oldukça alıştım ve aşağı inip onları tımar etmek, beslemek bana kendimi iyi hissettirdi.”

Kadir gözlerimiz içine bakarak “Anlıyorum,” diye mınldandı. “Peki diğerleri dua ederken neden onlara katılıyorsun? Bazen senin de onlarla beraber eğildiğini görüyorum. Neler söylüyorsun o an? Dua mı ediyorsun?”

Suratımı asarak “Aslında... Bir şey söylemiyorum,” dedim. İhtiyacım olduğu için değil de dikkat dağıttıklarından ve hafifçe sıcaklık verdiklerinden dolayı iki sigara daha yaktım.

Kadir ilk sigarasının izmaritini atıp İkinciyi kabul ederken “Eğer bir şey söylemiyorsan ne düşünüyorsun o zaman?” diye sordu.

“Söylediğim şeylere dua diyemem. Çoğunlukla insanları düşünüyorum. Annemi ve... Kızımı düşünüyorum. Abdullah’ı ve... Prabaker’i... Sana ondan bahsetmiştim. Onları düşünüyorum. Dostlarımı ve sevdiğim insanları hatırlıyorum.”

“Anneni düşünüyorsun. Peki ya babanı düşünüyor musun?”

“Hayır.”

Cevabı hiç düşünmeden verdim. Belki gereğinden fazla hızlıydı. Ve Kadir’in bana baktığını hissettim.

“Baban hayatta mı Lin?”

“Sanırım. Ama... Emin değilim. Yaşıyorsa da öldüyse de umrumda değil.”

Kadir tekrar uzaklara bakarak “Babana ne olduğunu umursamalısın,” dedi. Bu söylediğiyle dediğimi küçümsüyor ve bana nasihat veriyor gibi gelmişti. Aslında babam ve onunla ilişkim hakkında hiçbir şey bilmiyordu. O zaman kendi pişmanlıklarıma o kadar kapılmıştım ki Kadir’in sesindeki ıstırabı anlayamadım. Onun da babası hakkında konuşan sürgünde bir oğul olduğunu farkedememiştim.

“Sen bana gerçek babamdan daha fazla babalık ettin.” Her ne kadar bunu içtenlikle söylesem ve ona açılsam da sözlerim kin doluydu.

“Böyle söyleme!” dedi Kadir bana çıkışarak. İlk defa benim yanımda öfkesini belli ettiğinden bu ani hiddeti karşısında elimde olmadan geriledim. Bunu gören Kadir’in ifadesi hemen yumuşadı ve elini omzuma koydu. “Peki ya rüyalar? Rüyaların neler?”

“Rüyalarım mı?”

“Evet. Bana burada gördüğün rüyalardan bahset.”

Hatırlamaya çabalayarak “Çok rüya görmüyorum,” dedim. “Garip ama uzun zamandır sadece kabus görüyorum. Hapishaneden kaçtığımdan bu yana diyebiliriz. Yakalanmakla ya da yakalanmamak için çabalamamla ilgili kabuslar. Fakat buraya geldiğimizden beri havadan mı, yoksa yatağa yattığımda deli gibi yorgun olup üşümemle mi ya da sadece savaş yüzünden endişeli olmamdan mı bilmiyorum ama o kabusları görmüyorum. Aslına bakılırsa birkaç tane güzel rüya bile gördüm.”

“Devam et.”

Devam etmek istemiyordum, çünkü rüyalarım Karla ile ilgiliydi.

“Sadece... Aşkla ilgili, mutlu rüyalar diyelim.”

Kadir başını birkaç kere sallayıp elini omzumdan çekerken “Güzel,” diye mırıldandı. Cevabım onu tatmin etmişti ama yüzünde mutsuz, hatta oldukça sert bir ifade vardı. “Ben de burada rüyalar gördüm. Peygamber’i gördüm. Biz Müslümanlar eğer rüyamızda Peygamber’i görürsek bundan bahsetmemeliyiz. Bu çok güzel, harikulade bir şeydir. İnananlar böyle rüyalar görür fakat ne gördüğümüzü anlatmamız yasaktır.”

Soğukta titreyerek “Neden?” diye sordum.

“Çünkü Peygamber’in görünüşünü anlatmamız ya da ondan bahsetmemiz kabul edilemez. Bu Peygamber’in kendi isteğiydi. Böylece hiçbir kadın ve erkek ona hayranlık beslemeyecek, Allah’a olan bağlılığından sapmayacaktı. İşte bu yüzden Peygamber’in hiç resmi yoktur. Ne bir resmi ne de heykeli vardır. Ama ben onu rüyamda gördüm ve ben de çok iyi bir Müslüman sayılmam, öyle değil mi? Nedeni de sana şu an rüyamdan

bahsetmemdir. Rüyamda Peygamber bir yere yürüyordu. Atımın üzerinde onun peşinden gidiyordum. Atım çok güzel beyaz bir attı. Ve Peygamberin yüzünü görmesem de peşinden gittiğim kişinin o olduğunu biliyordum. Atımdan indim ve hayvanı ona verdim. Bu süre zarfında da saygıdan gözlerim hep yere bakıyordu. Sonunda başımı kaldırdığımda onun doğmakta olan güneşe doğru ilerlediğini gördüm. Rüyam böyleydi.”

Kadir sakindi ama gözlerindeki sıkıntıyı görebilecek kadar iyi tanıyordum onu. Gözlerinde çok yeni ve garip bir başka ifade de vardı ki bunun ne olduğunu anlamam birkaç dakikamı aldı. Bu korkuydu. Abdül Kadir Han korkuyordu ve bunu farketmemle birlikte tüylerimin diken diken olduğunu hissettim. Bunu hayal etmek bile imkansızdı. O ana kadar Kadirbhai’nin korkusuz olduğuna içtenlikle inanıyordum. Endişeli ve cesaretim kırılmış bir halde konuyu değiştirdim.

“Kadirji konuyu değiştirdiğimi biliyorum ama bir soruyu yanıtlayabilir misin? Bir süre önce söylediğin bir şeyi düşünüp duruyorum. Hayat, bilinç ve diğer her şeyin Büyük Patlama sırasındaki ışıktan geldiğini söyledin. Bu ışığın Tanrı olduğunu mu söylemek istedin?”

Kadirbhai “Hayır,” diye yanıtlarken yüzündeki o korku dolu tedirgin ifade değişti ve yerine sevgi dolu bir gülümseme olarak tanımlayabileceğim bir bakış geldi. “O ışığın Tanrı olduğunu düşünmüyorum. Ama ışığın Tanrı’nın lisanı olduğunu söylemek mümkün sanırım. Işık, Tanrının bizimle ve kainatla konuşma yolu olabilir.”

Konuyu ve gergin havayı değiştirmeyi başardığım için kendimi kutlayarak ayağa kalktım. Ayağımı yere vurup kollarımla bacaklarımı sallayarak kan dolaşımımı harekete geçirmeye çalıştım. Kadir de ayağa kalktı ve birlikte donmuş ellerimize üfleyerek kampa geri yürümeye başladık.

“Işıktan bahsederken, bu çok ilginç bir ışık,” dedim elime üflerken. “Güneş parlıyor ama hava soğuk. Güneşin içinde hiçbir sıcaklık yok. İnsan kendini soğuk güneş ile daha da soğuk gölgelerin arasında sıkışmış hissediyor.”

Kadir “*Kenetlenmiş şekilde karaya çıktık. Mumlar dalgaların sürüklediği bizi aydınlattı...*” diye, bir alıntı yapınca kafamı onun tarafına o denli hızlı

çevirdim ki boynuma bir ağrı saplandı.

“Ne dedin?”

Bunun benim için önemini sezerek “Bir alıntıydı,” diye yanıtladı Kadir. “Bir şiirden alıntı.”

Cebimden cüzdanımı çıkardım ve içinde katlanmış olarak duran kağıdı elime aldım. Sayfa o kadar eskimiş ve aşınmıştı ki katlanma yerlerinden yırtılmaya başlamıştı. Bu Karla’nın şiiriydi. İki sene önce, Vahşi Köpeklerin gecesinde Tarık ile birlikte onun dairesine gittiğimde günlüğünden kağıda yazdığım şiirdi bu. O zamandan bu yana kağıdı yanımda taşımıştım. Arthur Yolu Hapishanesinde gardiyanlar o sayfayı elimden alıp yırtmışlardı. Vikram beni hapisten çıkardığında şiiri ezberimden tekrar yazmış ve onu nereye gidersem gideyim yanımda taşımıştım. Karla’nın şiiriydi.

Eskimiş yıpranmış kağıdı Kadir de görsün diye elimde tutarak heyecanlı bir şekilde “Bu şiir,” dedim. “Bu şiir bir kadın tarafında yazıldı. Karla Saaranen adında bir kadın tarafından. Nazir ile birlikte beni Guptaji’nin yerinden çıkarması için yolladığın kadın. Bunu bilmene çok şaşırdım. Bu inanılmaz.”

Kadir düz bir sesle “Hayır Lin,” dedi. “Şiir Sadık Han adlı Sufi bir şair tarafından yazıldı. Onun şiirlerinin çoğunu ezbere bilirim. En sevdiğim şairdir. Karla’nın da en sevdiği şairdir.”

Söylediği kelimelerle kalbim adeta buz kesti.

“Karla’nın en sevdiği şair mi?”

“Öyle biliyorum.”

“Karla’yı... Karla’yı ne kadar iyi tanıyorsun?”

“Onu çok iyi tanıyorum.”

“Ben... Ben onunla beni Gupta’nın yerinden çıkardığında tanıştığını sanmıştım. O... Yani Karla seninle o zaman tanıştığını söyledi diye hatırlıyorum.”

“Hayır Lin. Bu doğru değil. Karla’yı yıllardan beri tanırım. Benim için çalışır. Yani Abdül Gani için çalışır ve Gani de benim için çalışır. Ama sana bundan bahsetmiş olmalıydı. Bilmiyor muydun? Çok şaşırdım. Karla’nın sana benden bahsedeceğine emindim. Ben ona senden çok bahsettim.” Kafam o karanlık geçitte üzerimizden göğü yararak geçen jetler gibi inliyordu ve korkuyla doluydu. Kolera salgınında mücadele ettiğimiz zaman yatağa yattığımızda bana ne demişti? *Bir uçağa bindim, orada Hintli bir işadamıyla tanıştım ve hayatım sonsuza kadar değişti*... Bu adam Abdül Gani miydi? Karla bunu mu demek istemişti? Ona neden işiyle ilgili daha çok soru sormamıştım? Neden bana bunu anlatmamıştı? Peki, Abdül Gani için ne yapıyordu?

“Senin için... Abdül için ne yapıyor?”

“Çok şey. Karla’nın pek çok konuda yeteneği var.”

Kadir’e öfkeyle homurdanarak “Yeteneklerinden haberim var,” dedim. “Senin için ne yapıyor?”

Kadir yavaşça “Yaptığı başka şeylerin yanında senin gibi yararlı olabilecek, yetenekli yabancıları buluyor. İhtiyacımız olduğunda bizim için çalışabilecek insanlar buluyor.”

Sanki kalbimden parçalar kopuyormuş gibi hissederek gerçek bir soru olmayan soru kelimesini boğulurcasına ağzımdan çıkardım. “Ne?”

Kadir tekrar konuşmaya başlamıştı ki hemen sözünü kestim.

“Karla’nın beni seninle çalışmam için seçtiğini mi söylüyorsun?”

“Evet, öyle yaptı. Ben de buna çok memnunum.”

Soğuk içime işlemiş, damarlarımda dolaşıyordu ve sanki gözlerim kardandı. Kadir yürümeye devam ediyordu ama benim durduğumu farkedince o da durdu. Bana bakmak için döndüğünde gülümsüyordu. O sırada Khaled Ansari ellerini gürültüyle çarparak yanımıza yaklaştı.

O sevdiğim hafif, hüzünlü gülümsemesiyle gülümseyerek “Kadir! Lin!” diye karşıladı bizi. “Kararımı verdim. Senin dediğin gibi, düşündüm Kadirji ama kalmaya karar verdim. En azından bir süreliğine. Habib dün gece buradaymış. Bekçiler onu görmüş. Son birkaç haftada Kandahar yolunun yakınlarındaki Rus tutuklulara ve hatta Afgan tutukluların bir kısmına çılgınca işkenceler yapıyormuş. Duyduklarım kolay kolay etkilenmeyen benim gibi biri için bile berbat şeylerdi. Çok garip ama adamlar bu konuda bir şeyler yapacaklar. Öyle ürkmüşler ki onu görür görmez vuracaklar. Hatta onu vahşi bir hayvanmış gibi avlamaktan bahsediyorlar. Ona... Ona bir şekilde yardım etmeliyim. Kalıp onu bulmaya çalışacağım ve benimle Pakistan’a gelmesi için ikna etmeye çabalayacağım. Yani... Bu gece bensiz yola çıkarsınız, ben de birkaç hafta içinde size katılırım. Sanırım hepsi bu. Bunu söylemeye gelmiştim.”

Bu kısa konuşmadan sonra kısa bir sessizlik oldu. Kadir’e bakıp konuşmasını bekledim. Kızgındım ve korkuyordum. Bu özel bir korkuydu. Yalnızca sevgi sizi böyle korkutabilirdi. Kadir yüzüme bakıp ne düşündüğümü anladı. Khaled bir bana bir Kadir’e aklı karışmış, endişeli bir şekilde bakıyordu.

Dişlerimi sıkarak korkudan mideme giren kramplarla “Seninle ve Abdullah’la tanıştığım gece peki?” diye sordum.

Kadir biraz daha ciddi bir şekilde “Unutuyorsun,” diye söze başladı, ifadesi en az benim kadar kötümser ve kararlıydı. O zaman onun da kendisini, tıpkı benim gibi ihanete uğramış ve aldatılmış hissettiğinin farkına varamamıştım. Kendi adamlarının içinde ona yakın bir hain olduğunu ve bu adamın hepimizi yakalatmak ya da öldürtmek istediğini unutmuştum. O an Kadir’in bu sert tavrını hislerimi küçük gördüğünden takındığını düşünmüştüm. “Sen Abdullah’la, ikimizin tanıştığı geceden çok daha önce tanıştın. Onunla Ayakta Duran Adamlar’ın tapınağında tanışmadın mı? O gece Abdullah, Karla’ya göz kulak olmak için oradaydı. Karla seni iyi tanımıyordu. Bilmediği bir yerde sana güvenebileceğinden emin değildi. Onun hakkında kötü bir niyetin varsa diye etrafında kendisine yardım edebilecek birinin olmasını istedi.”

“Abdullah, Karla’nın korumasıydı...” diye mırıldandım fakat aklımdan geçen tek şey *Karla bana güvenmedi*, idi.

“Evet, Lin öyleydi. Hem de iyi bir korumaydı. O gece tehlikeli durumlar yaşandığını duydum. Abdullah, Karla’yı ve belki seni de kurtaracak bir şey yapmış. Bu doğru değil mi? Abdullah’ın işi benim adıma insanları korumaktı. İşte bu yüzden yeğenim Tarık seninle kalırken Abdullah’ı gecekonduya gönderdim. Daha ilk geceden vahşi köpekler üzerinize saldırdığında size yardım etmedi mi? Tarık seninle kaldığı sürece de Abdullah tıpkı ona söylediğim gibi ikinizin yanında kaldı.”

Kadirbhai’yi dinlemiyordum. Zihnim çok daha eski bir zaman ve yerdeydi. Tanıdığım ve sevdiğim Karla’yı arıyordum ama onunla olan her anım yalanlar ve sırlarla doluydu. Karla ile tanıştığım anı, beni otobüsün altında ezilmekten nasıl kurtardığını hatırladım. Causeway Yolu’na sapan köşede, Hindistan Konuk Evi’nin yakınındaki Arthur Bunder Yolu’ndaydık. Orası turistlerin uğrak yeriydi. Yoksa Karla orada bekleyip benim gibi yabancıları gözlüyor ve ihtiyaç olduğunda Kadir için çalışabilecek kişiler mi arıyordu? Tabii ki öyle yapıyordu. Ben de gecekonduda yaşarken aynı şeyi yapmıştım aslında. Orada zaman geçirip döviz bozdurmak ya da biraz esrar almak isteyen, uçaktan yeni inmiş yabancıları aramıştım.

Bu esnada Nazir de yanımıza geldi. Ahmet Zadeh onun birkaç adım gerisinde duruyordu. Kadirbhai, Khaled ve o karşımda durmuş bana bakıyorlardı. Nazir yüzünü buruşturarak gökyüzünü güneyden kuzeye taradı ve kar fırtınasının ne zaman bizi vuracağını hesaplamaya çalıştı. Dönüş yolculuğu için toparlanma işi sona ermiş ve iki defa kontrol edilmişti, Nazir de gitmek için sabırsızlanıyordu.

Kendimi hasta gibi hissederek ve dizlerimi serbest bıraksam ayaklarımın bağının çözüleceğini ve düşeceğimi bilerek “Peki ya bana klinikte yardım etmen?” diye sordum. Kadir soruma yanıt vermeyince yineledim. “Ya klinik? Neden bana orası için yardım ettin? Bu da planının bir parçası mıydı? Bu planın?”

Geniş platoda dondurucu bir rüzgar esmeye başladı ve rüzgar yüzümüze bir kırbaç gibi inerken hepimiz titredik. Bir küme gri bulut dağları geçerken havayı kararttı ve parıldayan, can çekişen şehre doğru yol almaya başladı.

“Orada iyi iş çıkardın,” diye yanıtladı Kadir.

“Ben bunu sormadım.”

“Böyle şeyleri konuşmak için doğru zaman olduğunu sanmıyorum Lin.”

“Doğru zaman,” diye direttim.

Kadir sanki bunu birçok defa düşünmüş gibi, “Anlamayacağın şeyler var,” dedi.

“Sadece cevap ver.”

“Pekala. Buraya, bu kampa getirdiğimiz bütün ilaçlar, savaş için getirdiğimiz antibiyotikler ve penisilinler bize Ranjit’in cüzamlıları tarafından temin edildi. O ilaçların burada kullanılacak kadar güvenilir olduğundan emin olmalıydım.”

“Ah Tanrım...” diye inledim.

“Ben de senin gibi ailesi olmayan ve konsoloslukla bağı bulunmayan bir yabancının gecekondumda klinik açması fırsatından yararlandım. Malları gecekondudaki insanlar üzerinde deneme riskini aldım. İlaçları buraya, savaşa getirmeden önce, onlardan emin olmalıydım.”

“Tanrı aşkına Kadir!” diye haykırdım.

“Emin ol...”

“Böyle bir şey yapmak için kafadan hasta olmak lazım!”

Khaled hemen “Ağır ol Lin!” diye bana çıkıştı. Diğerleri de sanki ona saldırabilirmişim gibi Kadir’in yanında gergin bir şekilde durmaya başladı. “Haddini aştın!”

Dişlerimin gıcırdadığını hissedip uyuşmuş dudaklarımı aklımdakileri söylemek için zorlarken ağzımdan tükürükler saçarak “Ben mi haddimi aştım!” diye bağırdım. “İşe bak, haddimi aşmışım! Gecekondudaki insanları birer kobay gibi antibiyotiklerini test etmek için kullanıyor, o insanlar bana inandığından onları ikna etmek için beni kullanıyor ve haddini aşan kişi ben oluyorum ha!”

Khaled bağırarak “Kimseye bir zarar gelmedi!” dedi. “İlaçlar ve orada çıkardığın iş gayet iyiydi. İnsanlar iyileşti.”

Ahmet Zadeh gönlümüzü almayı umarak çabucak “Şimdi soğuktan kaçmalı ve bu konuyu daha sonra konuşmalıyız,” dedi. “Kadir, ayrılmadan önce karın dinmesini beklemelisiniz. Hadi içeri girelim.”

“Anlamalısın,” dedi Kadir onu duymazdan gelerek sert bir şekilde. “Bu savaş meselesiydi. Yirmi can bin canı, bin can bir milyon canı kurtarmak uğruna riske atılabilir. Ayrıca hiç şüphen olmasın ki ilaçların iyi olduğunu biliyorduk. Ranjit’in cüzamlıların bozuk ilaç verme olasılığı çok düşüktü. Onları sana verdiğimizde ilaçların güvenilir olduğundan neredeyse yüzde yüz emindik.”

“Bana Sapna’dan bahset.” İşte ondan, en derin korkumdan da bahsetmiştim. “O da senin işin miydi?”

“Sapna ben değilim ama onun işlediği cinayetlerin sorumluluğu bana ait. Sapna bu uğurda, benim için öldürdü. Ve eğer gerçeği söylememi istersen Sapna’nın kanlı işinden çok kazançlı çıktım. Sapna var olduğundan ve ondan korktuklarından, ben de onu bulup durdurmak için söz verdiğimden politikacılar ve polisler Bombay’dan Karaçi’ye, oradan da Quetta’ya silah ve malzeme taşımama izin verdiler. Sapna’nın akıttığı kan bizim işimize geldi. Aynı şeyi yine yapardım. Eğer davamıza yardım edeceğini bilsem Sapna’nın cinayetlerini kullanır, gerekirse kendi ellerimle adam öldürürüm. Burada hepimizin bir davası var Lin. Ve hepimiz bu dava uğruna savaşacak, yaşayacak ve belki de öleceğiz. Eğer bu savaşı kazanırsak şu dakikadan, şu yerden ve şu savaşlardan itibaren tarihi sonsuza dek değiştireceğiz. Senin davan nedir? Senin davan nedir Lin?”

İlk kar taneleri üzerimize yağmaya başlarken çok üşüyor, öyle titriyordum ki çenemin zangırdamasına engel olamıyordum.

“Peki ya... Peki ya Madam Zhou. Karla’nın beni Amerikalı taklidi yapmam için oraya götürmesi. O da senin fikrin miydi? O da senin başının altından mı çıkmıştı?”

“Hayır. Karla’nın, Madam Zhou ile ayrı bir savaşı ve bunun için bir nedeni var. Ama arkadaşını oradan çıkarmak için seni kullanma planına onay verdim. Bu işi yapıp yapamayacağını görmek istedim. O zaman bile senin bir gün Afganistan’daki Amerikalım olacağın düşüncesini taşıyordum. Sen de Saray’da iyi iş çıkardın Lin. Herkes Zhou’nun kendi mekanında, onun karşısında bu kadar iyi iş çıkaramaz.”

“Son bir şey daha Kadir,” diye kekeledim. “Hapiste geçirdiğim süre... Bununla bir ilgin var mıydı?”

En keskin sesten bile daha fazla akılda kalıcı, öldürücü bir sessizlik oldu. En sonunda Kadir “Hayır,” diye yanıtladı. “Ama işin aslı eğer isteseydim daha oradaki ilk haftanda seni çıkarırdım. Hapse atıldığını hemen öğrenmiştim ve sana yardım edecek gücüm vardı ama bunu yapmadım. Yapabileceğim halde yapmadım.”

Nazir’e ve Ahmet Zadeh’e baktım. Onlar da tarafsız bir şekilde bana bakıyordu. Bakışlarım Khaled Ansari’ye kaydı. Khaled bakışlarıma yüzünü ikiye bölen yara izi gibi keder dolu, aynı zamanda da meydan okurcasına kızgın bir şekilde karşılık verdi.

Hepsi biliyordu. Hepsi Kadir’in beni hapiste bıraktığını biliyordu ama bu sorun değildi. Kadir’in bana bir borcu yoktu. Beni oraya sokan o değildi ve oradan çıkarması da gerekmiyordu. Sonunda hayatımı kurtarmış, beni hapisten çıkarmıştı üstelik. Fakat o kadar çok dayak yemiştim ve ona mesaj ulaştırmak isteyen adamlar benim uğruma o kadar dayak yemişti ki... Ona ulaşabilsem, mesaj yollayabilsem bile Kadir kendini hazır hissedene kadar beni orada bırakacaktı. Bütün umudum ne kadar boş, ne kadar anlamsızmış. Bir adama nasıl da boş yere umut ettiğini gösterirseniz onun sevilmek isteyen inançlı, parlak yanını öldürürsünüz.

“Sana minnet duyacağıma... Emin olmak istedin. Bu yüzden beni orada bıraktın. Değil mi?”

“Hayır Lin. Sadece o anki *kısmetin* buydu diyelim. Madam Zhou ile bir işim vardı. Bizim politikacılarla tanışmamıza ve Pakistan’daki generallerden birinden yardım almamıza önayak oluyordu. Adam onun bağlantılarından biriydi. Aslına bakarsan Karla’nın özel müşterisiydi.

Pakistanlı generali Madam Zhou'ya ilk götüren Karla'ydı. Kritik bir bağlantıydı ve planlarım açısından çok önemliydi. Madam Zhou da sana öylesine kızgındı ki hapishaneden azı onu tatmin etmezdi. Seni orada öldürtmek istemişti. İşim biter bitmez arkadaşın Vikram'ı seni almaya gönderdim. Seni incitmeyi asla istemedim, bana inanmalısın. Seni severim. Ben..."

Kadirbhai birden sustu, çünkü elimi tabancamın kılıfına doğru götürmüştüm. Khaled, Ahmet ve Nazir hemen alarma geçip ellerini kaldırdılar ama bir atlayışta yanıma gelemeyecek kadar uzaktaydılar ve bunu biliyorlardı.

"Kadir eğer şimdi dönüp gitmezsen Tanrı'ya yemin ederim ikimizin de işini bitirecek bir şey yaparım. Bir daha yüzünü görüp seninle konuşmayayım da başıma ne gelirse gelsin."

Nazir yavaşça bir adım attı ve Kadir'in önünde durup vücudunu ona kalkan yaptı.

"Tanrı'ya yemin ederim Kadir. Şu an ölmüşüm, yaşamışım benim için hiç önemli değil."

"Ama kar diner dinmez Chaman'a doğru yola çıkacağız," dedi Kadir. Sesinin ilk defa böyle titrediğini duyuyordum.

"Ciddiyim. Sizinle gelmiyorum. Ben burada kalıyorum. Kendi başıma döneceğim ya da burada kalacağım. Farketmez. Sadece... Gözümün önünden kaybol yeter. Sana bakmak midemi bulandırıyor!"

Kadir bir süre daha olduğu yerde kaldı ve ben de silahı çıkarıp onu vurmamak için kendimle mücadele ettim.

Kadir sonunda "Bilmelisin ki," diye söze başladı. "Bir yanlışım varsa bile, bunu doğru nedenlerden ötürü yaptım. Sana katlanabileceğinden fazlasını asla vermedim. Bilmelisin ki seni her zaman bir arkadaş, bir oğul olarak gördüm."

Kar, saçlarımda ve omuzlarımda birikirken “Ve sen de şunu bilmelisin,” dedim. “Senden bütün kalbimle nefret ediyorum. Bütün bilgeliğin insanların kalbine nefret aşılamaktan ibaret, öyle değil mi? Bana davamı sormuştun. Benim tek davam kendi özgürlüğüm. Şu an bunu gerçekleştirebilmek için senden sonsuza dek kurtulmam lazım.”

Kadir’in yüzü soğuktan kaskatıydı. Kar bıyığına ve sakalına düşüyordu ve yüzündeki ifadeyi okumak imkansızdı. Yine de altın rengi gözleri gri beyaz sisin içinde parlıyordu ve o tanıdık sevgi hala oradaydı. Kadir daha sonra döndü ve uzaklaştı. Diğerleri de onunla birlikte uzaklaşırken elim tabancanın kılıfının üzerinde fırtınada tek başına kalmış, donuyor, titriyordum. Hemen Stechkin’i kılıfından çıkardım ve tıpkı Kadir’in bana öğrettiği gibi hızlı ve usta bir şekilde ateşe hazır hale getirdim. Namluyu yere bakacak şekilde yanımda tuttum.

Dakikalar geçti. Kadir’in peşinden gidip hem onu hem de kendimi öldürebilirdim. Tabancayı elimden atmaya çalıştım ama uyuşmuş ve buz kesmiş parmaklarımı açamadım. Sol elimle tabancayı almak istedim fakat parmaklarım o kadar ağrıyordu ki bundan vazgeçtim. O karlarla kaplı beyaz tepede, tıpkı bir zamanlar Prabaker’in köyünde ılık yağmura doğru kollarımı havaya kaldırışım gibi kollarımı kara doğru uzattım. Yalnızdım.

Seneler önce o hapishanenin duvarına tırmandığımda, kendimi sanki dünyanın ucundaki bir tepeye tırmanmış gibi hissetmiştim. Özgürlüğe doğru kayarken tanıdığım dünyayı ve onun barındırdığı tüm sevgiyi kaybetmiş oldum. Bombay’da farkında olmadan kaybettiğim bu sevgiyi bulmaya, hatta eskisinin yerine koymaya çalışmıştım. Kadir babamdı. Prabaker ve Abdullah kardeşlerimdi. Karla sevgilimdi. Ve sonra birer birer hepsini kaybettim. Bir başka dünyayı daha kaybetmiştim.

O anda aklıma sanki bir şiirin sözleri gibi ansızın bir fikir geldi. Khaled Ansari’nin neden Habib’e bu kadar çok yardım etmek istediğini artık biliyordum. Khaled’in ne yapmaya çalıştığını anlamıştım. *Kendini kurtarmak istiyor,* diye birkaç kez tekrarladım. Uyuşmuş dudaklarım konuşurken titriyordu, hissediyordum ama sözcükleri kafamın içindeymiş gibi duyuyordum. Kelimeler ağzımdan dökülürken ya da onları düşünürken Kadir’den ve Karla’dan nefret etmediğimi biliyordum. Onlardan nefret edemezdim.

Neden bu kadar ani ve büyük ölçüde değiştiğimi bilmiyordum. Bunun nedeni elimdeki silah -onun hayat alma ya da bağışlama gücü- ya da onu kullanmama engel olan içgüdülerim olabilirdi. Belki de Kadirbhai'yi kaybedişimdi bunun nedeni. Bana sırtını dönüp uzaklaştığında, bunun bittiğini adım gibi biliyordum. Sebep ne olursa olsun değişim bir muson yağmuru gibi üzerime yağmış, dakikalar önce hissettiğim o ölümcül nefretten geriye iz bırakmamıştı.

Kadir'i bir oğul gibi sevdiğim için hala kendime kızgındım ama ruhum mantıklı davranan aklıma rağmen onun sevgisi için adeta yalvarıyordu. Benden vazgeçebildiği, amaçlarına ulaşmak için beni araç olarak kullandığı için kızgındım. Bütün hayatım boyunca beni kurtarabileceğini ve yaptığım yanlışları en azından kendi içimde düzeltmeye yeteceğini düşündüğüm tek şeyi, gecekondu doktoru olarak yaptığım faydalı işleri elimden aldığı için öfkeden kuduruyordum. Küçük iyiliğim bile kirletilmişti. İçimdeki öfke bir mermer gibi ağırdı ve onu yenmenin yıllar alacağını biliyordum ama yine de onlardan nefret edemiyordum.

Bana yalan söylemiş, ihanet etmiş, güven duygumda derin yaralar açmışlardı. Onlara artık hayranlık ve saygı duymuyordum fakat yine de onları seviyordum. Hiç şansım yoktu. Vahşi doğada, karın içinde dururken bunu bal gibi biliyordum. Sevgiyi öldüremezsiniz. Onu nefretle bile öldüremezsiniz. Belki sevgi halini, aşkı öldürebilirsiniz. Onları öldürür veya ağır bir pişmanlık içinde derine gömebilirsiniz ama sevgiyi öldüremezsiniz. Sevgi, sizinki dışında bir gerçekliği tutkuyla aramaktır ve bir kere bunu içtenlikle dolu dolu yaşadınız mı sevgi sonsuza dek sürer. Sevgiye dair her hareket, kalbin her bir yanı evrensel iyiliğin bir parçasıdır. Bu Tanrı'nın ya da Tanrı diye adlandırdığımız şeyin bir parçasıdır ve hiçbir zaman ölmez.

Daha sonra kar yağışı dinince Khaled'den biraz uzakta durdum ve Kadirbhai, Nazir ve adamlarının kamptan ayrılışını izledim. Yüce Han, mafya patronu, babam, eyerde sırtı dimdik oturuyordu. Bayrağını yanında taşıyordu. Bir kez dahi arkasına dönüp bakmadı.

Kadirbhai'den ayrılıp Khaled ve diğerleriyle kampta kalma kararım benim açımdan tehlikeyi artırmıştı. Han olmadan, onunla olduğumdan daha yüksek bir risk altındaydım. Onu giderken izleyen birinin Pakistan'a

varamayacağımı düşünmesi gayet doğaldı. Ben bile kendi kendime böyle demiştim. *Bunu başaramayacağım. Bunu başaramayacağım.*

Fakat Abdül Kadir Han hafifçe yağan karın altında ilerlerken hissettiğim korku değildi. Kaderimi kabulleniyor, neredeyse onu hoş karşılıyordum. *En sonunda hakettiğimi alacağım,* diye düşünüyordum. Bir şekilde böyle düşünmek beni rahatlatıyordu. Korku yerine hissettiğim onun yaşaması için duyduğum umuttu. Her şey bitmişti ve onu bir daha görmek istemiyordum ama onun beyaz gölgelerle kaplı vadiye doğru gidişini izlerken yaşamasını umdum. Güvende olması için dua ettim. Kalp kırıklığıyla dua ettim ve onu sevdim. Onu sevdim.

OTUZ BEŞİNCİ BÖLÜM

Erkekler çıkarları ve prensipleri uğruna savaş açarlar ama toprak ve kadın uğruna savaşırlar. Başka nedenler er geç kana bulanıp anlamlarını yitirir. Er geç her şey yaşamak ya da ölmekten ibaret hale gelir. Mantıklı olan tek şey hayatta kalmak, akla gelen ise ölmektir. En yakın arkadaşlar feryatlar içinde öldüğünde, iyi adamlar bir kan gölünde acı içinde akıllarını yitirdiğinde, babaların, oğulların, kardeşlerin kolları, bacakları, kafaları gibi dünyadaki adalet ve güzellik havaya uçtuğunda, erkeğin savaşa devam etmesini ve bu uğurda ölmeyi göze almasını sağlayan sadece toprağını ve kadınını koruma arzusudur.

Bunun doğru olduğunu savaşa gitmeden önce onlarla konuştuğunuzda anlarsınız. O zaman evlerinden ve sevdikleri kadından konuşur erkekler. Ölümlerini izlerken de bunun doğruluğunu anlarsınız. Eğer erkek son dakikalarında toprağın üzerinde yatıyorsa ona tutunur ve son nefesiyle eline bir avuç toprak alır. Eğer yapabiliyorsa kafasını kaldırıp dağa, vadiye ya da ovaya bir bakar. Eğer evinden uzaksa evini düşünür ve ondan bahseder. Köyünü, kasabasını ya da doğduğu şehri anlatır. Her şeyin sonunda önemli olan topraktır. Her şey sona erdiğinde ölmek üzere olan adam savaşma nedenlerini haykırmaz. En sonda kızkardeşinin, kızının, aşığının ya da annesinin adını mırıldanır. Son, başlangıcın aynasıdır. Sonda da neden, bir kadın ve bir şehirdir.

Kadirbhai kamptan ayrılalı üç gün olmuştu. Onun yeni yağmış karın üzerinde bizden uzaklaşmasının üzerinden üç gün geçmişti ki kampın Kandahar'a, güneye bakan tarafındaki nöbetçiler birilerinin geldiğini haber verdi. Güneye koşunca iki ya da üç kişinin zorlanarak yamacı tırmandığını gördük. Hemen dürbünleri çıkarıp o yöne çevirdik. Bir adamın sürünerek dizlerinin üzerinde yamacı çıktığını, peşinden de iki kişiyi sürüklediğini

seçebildim. Bir süre daha dikkatle inceledikten sonra o güçlü omuzları, kavisli bacakları ve gri-mavi üniformayı tanıdım. Dürbünü Khaled Ansari'ye uzattım ve kayarak ileri atıldım.

"Bu Nazir!" diye bağırdım. "Sanırım bu Nazir!"

Nazir'in yanına ilk ulaşanlardandım. Yüzü kara gömülmüş, zorlukla nefes alıyordu. Ayaklarını karda iterek ilerletmeye çalışıyor, elleriyle iki adamı kıyafetlerinden tutuyordu. Onları oraya kadar sırtüstü sürüklemişti. Ne kadar yolu bu şekilde geldiğini tahmin etmek imkansızdı ama uzunca bir süredir yolda olduğu belliydi. Nazir'in sol eliyle tuttuğu, benim yakınımdaki adam Ahmet Zadeh'ti. Yaşıyordu fakat kötü yaralanmışa benziyordu. Diğer adam ise Abdül Krdir Han'dı ve ölmüştü.

Üç kişi, Nazir'in ellerini tuttuğu giysilerden zorlukla ayırdık. O kadar yorgun ve üşümüştü ki konuşamıyordu. Ağzını açıp kapıyor fakat ağzından boğuk bir sesten başka bir şey çıkmıyordu. İki adam onu omuzlarından kavrayıp kampa taşıdı. Kadir'i hayata döndürebilmek ümidiyle göğsünü açtım ama ona dokunur dokunmaz vücudunun buz gibi olduğunu ve kaskatı kesildiğini gördüm. Öleli saatler, belki bir günden bile fazla olmuştu. Kolları ve bacakları hafifçe bükülmüş, elleri pençe gibi kıvrılmıştı. Buna rağmen ince bir kar tabakasının örttüğü yüzü kusursuz duruyordu. Gözleri ve ağzı sanki huzurlu bir uykudaymış gibi kapalıydı. Öyle zarif bir şekilde ölmüştü ki kalbim onu kaybettiğine inanmak istemiyordu.

Khaled Ansari beni omzumdan tutup sarstığında, nöbetçiler alarm verdiğinden beri her şeyin gerçek olduğunu bildiğim halde sanki bir uykudan uyanıyormuş gibi hissettim. Karda Kadir'in cesedinin yanına eğilmiş, onun kafasını kollarımın arasına alıp göğsüme yaslamıştım ama bunu yaptığımın farkında değildim. Ahmet Zadeh gitmişti, adamlar onu kampa taşımıştı. Khaled, Mahmut ve ben, Kadir'in cesedini kah sürükleyerek kah taşıyarak büyük mağaraya götürdük.

Ahmet Zadeh ile ilgilenen üç adamın yanına gittim. Cezayirlinin göğsünden akan kan soğuktan donmuştu. Yavaş yavaş üzerindeki kıyafetleri kesip yaraya ulaştığımızda Zadeh gözlerini açıp bize baktı.

Önce Fransızca, sonra Arapça, sonra da İngilizce olarak “Yaralıyım...” dedi.

Gözlerinin içine bakarak “Evet, dostum,” dedim. Gülümsemeye çalıştım fakat çok da başarılı olamadığımdan Khaled’e pek cesaret veremedim.

Vücudunda en az üç yara vardı ama emin olmak güçtü. Karnı bir havan mermisi tarafından yarılarak açılmıştı. Mermi hala içinde ve omurgasına dayanmış olabilirdi. Kalçasında ve kasığında da yaralar vardı. O kadar çok kan kaybetmişti ki yaraların etrafındaki deri grileşmiş ve içeri çökmüştü. Midesinde ve iç organlarında ne kadar hasar olduğunu hesaplayamıyordum. Güçlü bir sidik ve dışkı kokusu vardı havada. Bu kadar zaman hayatta kalması bile mucizeydi. Onu hayatta tutan şey soğuktu. Ne var ki saat Zadeh’in aleyhine işliyordu. Sadece saatleri, belki de dakikaları kalmıştı ve onun için yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

“Çok mu kötü?”

Elimde olmadan sesim titreyerek “Evet dostum,” diye cevapladım. “Yapabileceğim hiçbir şey yok.”

Bunu söylememiş olmayı dilerdim. Hayatımda yapmamış ya da söylememiş olmayı dilediğim yüz şey arasında bu ettiğim laf listemin en başlarında yer alır. Kurtarılacak olma umudunun onu nasıl hayatta tuttuğunu farkedememiştim. Bu sözümle birlikte Ahmet’in karanlığa doğru gidişini izlemeye başladım. Yüzünün rengi gitti. İçinde onu bir arada tutan ufacık umut da yok oldu ve kendini teslim etmesiyle birlikte vücudu baştan aşağı titredi. Onun için morfin hazırlamak istedim ama ölümünü seyrettiğimi bildiğimden yanından ayrılamadım.

Zadeh mağara duvarlarına sanki onları ilk kez görüyormuş gibi baktı. Mahmut ve Khaled bir yanında, ben de diğer yanında duruyordum. Yüzlerimize baktı. Gözleri korkudan yuvalarından fırlayacakmış gibiydi. Bu kaderin onu terkettiğini ve ölümün çoktan içine işleyip oradaki yaşamı ele geçirdiğini bilen bir adamın yaşadığı dehşetti. Bu önümdeki haftalarda ve yıllarda oldukça iyi tanıyacağım bir bakıştı. Ama o gün henüz alışmadığım bir şeydi ve içimde Zadeh’inkine benzer bir korku hissetmeme sebep olmuştu.

Zadeh kulakları tırmalayan bir sesle “Eşekler olmalıydı,” dedi.

“Ne?”

“Kadir eşek kullanmalıydı. Ona yolculuğun başında söylemiştim. Beni duydunuz. Hepiniz duydunuz.”

“Evet dostum.”

“Böyle bir iş için eşek... Eşek kullanılmalıydı. Ben dağlarda büyüdüm. Dağları bilirim.”

“Evet dostum.”

“Eşek kullanmalıydık.”

Ne cevap vereceğimi bilemeyerek tekrar “Evet,” dedim.

“Ama Kadir Han çok gururluydu. O an... Halkı için... Geri dönen kahraman... Kahraman gibi hissetmek istedi. Onlara atlarla... Çok iyi atlarla dönmek istedi.”

Zadeh hırlayarak nefes alıp yaralı karnından hızlı hızlı inip çıkan göğsüne doğru yükselen sarsıntılarla konuşmasına ara vermek zorunda kaldı. Burnundan ve ağzından kan geldi. Bunu farketmemişe benziyordu.

“İşte bu yüzden Pakistan’a yanlış yönden gittik. Halkına o atları götürmek uğruna ölüme gittik.”

Başımı kaldırdığımda Khaled ve Mahmut’la göz göze geldim. Khaled bana bakar bakmaz gözlerini kaçırdı ve dikkatini tekrar ölen arkadaşına yöneltti. Mahmut, ikimiz de başlarımızı sallayana kadar bana baktı. Bizi izleyen birinin anlayabileceği bir şey değildi ama bu hareketle ikimiz de aynı karara vardığımızı belirtmiştik. Bu gerçekti. O büyük adama sonunu hazırlayan gururu olmuştu. Belki başkasına garip gelebilir ama Kadirbhai’nin öldüğünü ve onun ölümünün ardında bıraktığı boşluğu ancak ölümüne neden olan o gururu gördüğümde kavramaya başladım.

Ahmet bir süre daha konuştu. Bize köyünün ismini ve yakınındaki büyük şehirden orayı nasıl bulacağımızı tarif etti. Annesinden, babasından, kız ve erkek kardeşlerinden bahsetti. Bizden onları düşünürken öldüğünü ailesine söylememizi istedi. Ve o cesur, güleç, her zaman kalabalıkların arasında bir arkadaşını arıyormuş gibi bakan Cezayirli dudaklarında annesine duyduğu sevgiyi mırıldanırken can verdi. Son nefesinde Tann'nın adını andı.

Ahmet öldüğünde yanında, iliklerimize kadar donmuş duruyorduk. Etrafımızdaki adamlar cesedini İslami kurallara göre temizledi. Khaled, Mahmut ve ben de Nazir'e bakmaya gittik. Nazir yaralı değildi ama öyle tükenmişti ki uykusu komadaki bir insanınkine benziyordu. Ağzı açıktı, gözleri yalnızca akları görünecek şekilde hafif aralıktı. Vücudu ılıktı ve kendini topluyor gibiydi. Onun yanından ayrılıp Kadir'in cesedinin yanına gittik.

Kadir'in kaburga kemiklerinin altından tek kurşun girmiş ve kalbine saplanmıştı. Mermi dışarı çıkmamıştı ve göğsünün sol tarafında büyük miktarda kan pıhtılaşması ve morarma vardı. Rus AK 74'ler tarafından ateşlenen mermilerin uç kısımları boş olurdu. Merminin çelik gövdesinin ağırlığı arkaya doğru verildiğinden mermi dönerdi ve girdiği vücudu delmek yerine yarar ve öyle ilerlerdi. Böyle mermiler uluslararası yasalarca yasaklanmıştı ama savaşta ölen Afganların hemen hepsi bu korkunç mermilerin açtığı yaraları taşırdı. Mermi Kadir'in bedenini paramparça ederek ilerlemişti. Sol tarafındaki yara göğsünde mor bir iz oluşturmuş, kalbinin üzerinde bıraktığı mavi siyah lekeyle son bulmuştu.

Kadir'in cesedini Nazir'in hazırlamak isteyeceğini bilerek Han'ı battaniyelere sardık ve mağaraların yakınındaki karla kaplı çukura bıraktık. Tam işimizi bitirmiştik ki ıslık sesi gibi bir sesle ayağa fırladık. Birbirimize korku dolu gözlerle baktık. Hemen sonra, turuncu ve gri renkte bir duman bulutu kaldıran patlamayla ayağımızın altındaki yer sarsıldı. Havan topu yüz metre öteye, kampın uzak ucuna düşmüştü ama soluduğumuz hava barut kokusu ve dumanla kaplanmıştı. Daha sonra ikinci, üçüncü patlama oldu ve kendimizi diğer adamlarla birlikte mağaranın ağzına attık. Kollar, bacaklar birbirine çarpıyor, havan topları kayaları sanki birer kartonpiyermiş gibi paramparça ederken dehşet içinde çömeliyorduk.

Durum kötüydü ve o günden sonra gitgide kötüleşti. Saldırı sona erdiğinde bombanın açtığı çukurlara ve karaltılara baktık. İki adam ölmüştü. Ölenlerden bir tanesi çıkık kolunu kampa gelmeden bir gece önce yerine yerleştirdiğim Kerim'di. İki adam da o kadar kötü bir şekilde yaralanmıştı ki öleceklerine kesin gözüyle bakıyorduk. Erzakımızın çoğu harap olmuştu. En önemlisi de jeneratörler ve fırınlar için kullandığımız gaz bidonlarımızın kaybıydı. Fırınlar ve lambalar ısınmada ve yemek pişirmede çok önemliydi. Yakıtın çoğu, içme suyunun ise hepsi gitmişti. Adamlar geride kalanları temizleme -ilkyardım çantam yangından ötürü kavrulmuş ve kararmıştı- ve kalan erzakı büyük mağaraya yerleştirme işine koyuldu. Büyük bir sessizlik içindeydiler. Korkuyor ve endişeleniyorlardı ve bunun için sebepleri de vardı.

Diğerleri bu işlerle meşgul olurken ben de yaralı adamlara baktım. Adamlardan biri ayağının birini ve bacağının dizden aşağısını kaybetmişti. Boynunda ve kolunda şarapnel parçaları vardı. Henüz on sekiz yaşındaydı ve bu birliğe abisiyle birlikte, biz oraya gelmeden altı ay önce katılmıştı. Abisi, Kandahar yakınlarındaki bir Rus karakoluna saldırı sırasında yaşamını yitirmişti. Bu çocuk da ölüyordu. Metal parçaları paslanmaz çelik cımbızlarla ve alet çantasından bulduğum bir penseyle tek tek çıkardım.

Bacak için yapabileceğim bir şey yoktu. Yarayı temizledim ve pense yardımıyla parçalanmış kemikten çıkarabildiğim kadarını çıkardım. Çocuğun her yakarışıyla soğuk terler döktüm ve dondurucu rüzgarla titredim. Derinin temizlenmiş kısımlarına dikiş attım ama boşluğu tamamen kapamanın imkanı yoktu. Kalın bir kemik etten dışarı fırlamıştı. Testere alıp uzun kemiği kesmem gerektiğini düşündüm ama bunun doğru hareket olup olmayacağından emin değildim. Yarayı o an olduğundan daha kötü yapıp yapmayacağım bilmiyordum. Emin olamıyordum... Ne yaptığınızdan emin olmayınca da katlanabileceğiniz haykırışların bir sınırı oluyor. Sonunda yaraya antibiyotik toz serptim ve gazlı bezle sardım.

İkinci yaralı adam yüzünden ve boynundan yaralanmıştı. Gözleri, burnu ve ağzı yok olmuştu. Adam bir bakıma Ranjit'in cüzamlılarına benziyordu ama onun yaraları öyle kanlıydı, dişleri öyle paramparçaydı ki kıyaslandığında Ranjit'in cüzamlılarının görüntüsü onunkinin yanında hafif kalırdı. Adamın gözlerindeki, kafatasındaki ve boğazındaki metal parçaları

çıkardım. Nefes almasına rağmen boğazındaki yaralar kötüydü ve durumunun kötüleşeceğini tahmin ediyordum. Onun da yaralarını sardıktan sonra iki yaralıya da penisilin iğnesi yapıp birer ampul morfin verdim.

En büyük sorunum yaralı adamların kaybettiği kandı. Kan grubunu sorduğum mücahitler ne kendilerininkini ne de başkasınınkini biliyordu. Bu yüzden yaralı adamlara uygun kan grubunu bulamıyor, gönüllü bağışçılardan bir kan bankası oluşturamıyordum. Benim kan grubum herkese kan verebilen 0 grubundan olduğundan sadece kendi kanımdan yararlanabiliyor, bütün birlik için ayaklı kan makinesi gibi ortalıkta dolanıyordum.

Normalde bir kan bağışçısı tek seferde yarım litre kan verebilir. Vücutta yaklaşık olarak altı litre kan bulunur. Yani bağışladığınız miktar sizde olanın ortalama onda birinden azdır. Ben yaralı adamlar için Kadir'in kaçak kargosunda getirdiği damar içi uygulanan serumlardan kullanarak yarım litreden biraz daha fazla kan veriyordum. Kapalı poşetler yerine kutular içinde duran iğneleri damarıma sokarken ise bunların da Ranjit ve cüzamlılarından gelip gelmediğini merak ediyordum. Kan nakli ile kanımın yaklaşık yüzde yirmisini verdim. Bu oldukça fazla bir miktardı. Başım dönüyor, hafifçe midem bulanıyordu ama bu belirtilerin gerçekten mi, yoksa korkumdan dolayı vücudumun bana oyun oynamasından mı olduğunu bilemiyordum. Bir süre kan nakli yapamayacağımın farkındaydım ve durumun ümitsizliği -hem benimkinin hem de yaralı adamların- göğsümü kederle dolduruyordu.

Yaptığım şey kirli, korkutucu bir işti ve bunun için eğitim almamıştım. Genç bir adamken aldığım ilkyardım kursu geniş kapsamlıydı ama savaş yaralarıyla ilgili bir bilgi içermiyordu. Gecekondudaki klinikte yaptığım işler de burada çok az işe yarıyordu. Uzun zaman önce kendi doğduğum şehirde yüksek dozda eroin almış bağımlıları kurtarırken kullandığım içgüdülerimle hareket ediyordum. Aslında bunu yapmamın nedeni büyük ölçüde tıpkı Khaled'in çılgın Habib'e yardım etmek istemesinin altında yatan neden gibi, gizliden gizliye dışarıdan da yardım, destek görme isteğiydi. İçgüdülerim sahip olduğum tek şeydi. Ben de ağlamamaya, kusmamaya ya da korkumu göstermemeye çalışarak elimden gelenin en iyisini yaptıktan sonra ellerimi karla yıkadım.

Nazir yeteri kadar iyileşince Abdül Kadir Han'ı tam usulüne göre gömme konusunda ısrar etti. Ve bunu ağzına bir lokma yemek koymadan, bir bardak su bile içmeden yapmayı arzu etti. Khaled, Mahmut ve Nazir temizlenip birlikte dua ettikten sonra Kadir'in bedenini cenaze için hazırladılar. Kadir'in yeşil-beyaz bayrağı kaybolmuştu ama mücahitlerden biri kendi bayrağım kefen örtüsü olarak verdi. Beyaz bayrağın üzerinde ise şöyle yazıyordu:

La ilahe illallah
Allah'tan başka tanrı yoktur.

Karaçi'deki taksi yolculuğumuzdan beri bizimle olan İranlı Mahmut Melbaaf naaşı gömme görevini yerine getirirken öyle kendini adamış, dikkatli ve sevgi doluydu ki o çalışıp dua ederken bakışlarım durmadan onun sakin ve güçlü yüzüne kaydı. Sanki kendi çocuğunu gömüyormuş gibi nazik ve şefkatli davranıyordu ve cenazenin defni sırasındaki bu hali Mahmut'u arkadaş olarak saymaya başlamamı sağladı.

Dini törenin sonunda Nazir'le göz göze geldim ve hemen bakışımı kaçırıp yere, buz tutmuş toprağa baktım. Nazir keder ve yas dolu bir utançla bakıyordu. Kadir Han'ı koruyup ona hizmet etmek için yaşamıştı ama sonunda Kadir ölmüş, kendisi hayatta kalmıştı. Daha da kötüsü yaralanmamıştı bile. Hayatı, şu dünyada hala varlığını sürdürmesi bile bir ihanet gibiydi. Kalbinin her atışı hıyanetti. Istırabı ve dermansızlığı üzerinde etkisini göstermişti ve ağır hastaydı. On kilo kadar zayıflamıştı. Yanakları içe göçmüş, gözlerinin altında kara çukurlar oluşmuştu. Dudakları çatlamış ve soyulmuştu. Elleri ve ayakları da beni endişelendiriyordu, çünkü normal renklerine ve sıcaklıklarına tam anlamıyla kavuşmuş sayılmazlardı. Karda sürünerek ilerlerken soğuktan donmuş olabilirlerdi.

O aralar hayatına bir anlam katmasa da ona amaç veren bir görevi vardı Nazir'in fakat ben bunu bilmiyordum. Kadirbhai bu dava esnasında ölürse diye ona son bir emir, yerine getirmesi gereken bir görev vermişti. Nazir'e bir adamın adını söylemiş ve o adamı öldürmesini istemişti. Nazir cinayeti işleyecek kadar uzun zaman hayatta kalarak görevini yerine getirmek için ilk adımı atıyordu. Onu ayakta tutan bu görevdi. Bu görevi saplantı haline getirmişti. Ben o zaman bundan habersiz olduğumdan, Kadir'in cenazesinin

ardından gelen soğuk günler soğuk haftalara dönüşürken sadık Afgan'ın akıl sağlığı açısından ciddi endişeler taşımaya başlamıştım.

Khaled Ansari de Kadir'in ölümüyle daha az aşikar ama bir o kadar derin bazı değişimlerden geçmişti. Hepimiz bu şokla birlikte kendimizi büyük bir yoğunlukla sorumluluklara vermişken Khaled coşkulu ve enerjik bir hal almıştı. Ben kendimi sık sık sevdiğimiz ve kaybettiğimiz adamla ilgili düşüncelere dalmış, şaşkın ve kalbi kırık bir halde bulurken Khaled hemen her gün yeni görevler üstlenip hiçbir zaman dikkatini kaybetmedi. Birçok savaş görmüş geçirmiş kıdemli bir asker olarak Kadirbhai'nin yaptığı gibi mücahitlerin komutanı Süleyman Shahbadi'ye önerilerde bulunmaya başlamıştı. Bütün bu müzakerelerde Filistinli vakur bir edayla yorulmak bilmez, dikkatli ve tedbirliydi. Bunlar Khaled'in yeni özellikleri sayılmazdı, her zaman somurtkan ve gayretli bir adamdı ama Kadir'in ölümünden sonra onda daha önce hiç görmediğim bir umut ve kazanma isteği görmeye başlamıştım. Khaled dua da ediyordu. Han'ı gömdüğümüz gün, adamları ilk olarak duaya davet eden ve donmuş zeminden dizlerini son kaldıran kişi oydu.

Yaralılar da dahil yirmi kişi kalmıştık. Grubumuzdaki en yaşlı kişi Süleyman Shahbadi, eski bir belediye başkanı, bir başka deyişle *Kandeedar*'dı ve Gazne yakınlardaki köylerin yönetimi ona aitti. Elli iki yaşındaydı ve beş senedir savaştaydı. Kuşatmadan gerek gerilla çatışmasına gerekse meydan muharebesine kadar her çeşit saldırıda tecrübeliydi. Rusları ülkeden atmak için açılan ulusal savaşın gayriresmi lideri Ahmet Şah Mesut, Süleyman'ı şahsen Kandahar yakınlanndaki güney birlikleri düzenlesin ve komuta etsin diye atamıştı. Bizim etnik olarak gayet çeşitli olan grubumuzdaki adamlar Mesut'a öyle büyük bir hayranlık beslerlerdi ki buna bir çeşit aşk bile denebilirdi. Süleyman'ın yönetimi de doğrudan Mesut, yani Panjser Kaplanı tarafından onaylandığından adamlar Süleyman'a da aynı saygıyı gösterirdi.

Onu karların içinde buluşumuzun üzerinden üç gün geçtiğinde ve Nazir olan biten hakkında tam bir rapor verecek kadar kendini toparladığında, Süleyman Shahbadi bir toplantı yapılmasını istedi. Shahbadi büyük elleri ve ayakları olan, kısa boylu ve hüzünlü ifadeli bir adamdı. Geniş, yüksek alnında saban izine benzer yedi çizgi vardı. Kel kafasını beyaz, kalın bir

sarık örtüyordu. Koyu gri sakalı ağzının çevresini açık bırakacak şekilde kısa kesilmişti. Kulakları hafif sivri uçluydu ve beyaz sarığı onlara biraz daha dikkat çekerdi. Geniş ağzıyla örtüşen afacan ifadesi bir zamanlar kaba bir espri anlayışına sahip olduğunu gösterir gibiydi. Dağda ise bütün yüzündeki en dikkat çekici şey gözlerindeki anlam olurdu. O gözlerde kelimelerle anlatılamayacak kadar büyük bir üzüntü, artık gözyaşlarından arınmış bir yas vardı. Bu görüntü ona sempati duymamızı sağlarken aynı zamanda onunla arkadaş olmamızı engellerdi. Süleyman akıllı, cesur ve düşünceli bir adam olsa da hüznü o kadar derindi ki hiç kimse o hüzne bulaşmaya cesaret edemezdi.

Kampın etrafında görevde olan dört nöbetçiyle iki yaralı adamı saymazsak Süleyman’ın konuşmasını beklemek için mağarada on dört adam toplanmıştı. Hava çok soğuktu. Ya sıfır ya da sıfırın altındaydı. Isınabilmek için birbirimize yakın oturuyorduk.

Quetta’daki uzun bekleyişimiz süresince Peştuca ve Dari dillerini öğrenme konusunda daha gayretli olmayı dilerdim. Toplantıdaki adamların hepsi bu iki dili konuşuyordu. Mahmut Melbaaf, Khaled için Dari dilini Arapçaya çevirdi, o da önce soluna eğilip onu dinledikten sonra sağa eğilip Arapçayı benim için İngilizceye çevirdi. Bu uzun ve yavaş işleyen bir işlemdi ve onca adamın söylenenlerin benim için çevrilmesini sabırla beklemesine oldukça şaşırmıştım. Avrupalıların ve Amerikalıların Afganları vahşi, kana susamış adamlar olarak çizdikleri porteler -bunu duyduklarında Afganlar oldukça eğlenirdi- Afganlarla vakit geçirmeye başladıkça gördüklerimle çelişiyordu. Onlarla yüz yüze geldiğinizde Afganlar cömert, arkadaş canlısı, dürüst ve bana karşı son derece nazikti. Ne o ilk toplantıda ne de diğerlerinde tek kelime etmeme rağmen adamlar her konuştukları cümleyi benimle paylaştı.

Nazir’in Han’ı öldüren saldırıyla ilgili söyledikleri endişe vericiydi. Kadir kamptan yirmi altı adamla, onca atla ve yükle ayrılmış, köyüne güvenli bir yoldan gitmeye koyulmuştu. Yolculuğun ikinci gününde, Kadirbhai’nin köyüne henüz bir gün varken durdurulmuşlar ve her zamanki gibi klan liderlerinden biriyle pazarlık yapmak üzere görüşeceklerini düşünmüşlerdi.

Toplantıda Habib Abdur Rahman ile ilgili oldukça fazla soru sorulmuştu. Bilinçsiz bir şekilde, zavallı halde yatan Sıddıki’yi öldürüp bizden ayrıldıktan sonra geçen iki ayda, Habib yeni operasyon alanı olan Shar-i

Safa Dağı'nda tek kişilik bir savaş açmıştı. Bir Rus askerine öldüresiye işkence etmiş, Afgan ordu mensubu adamlarına ve hatta davaya ondan daha az bağlı olduğuna inandığı mücahit savaşçılara bile aynı şekilde yaklaşmıştı. Bu işkencelerin yaydığı korku o bölgedeki herkesi dehşete düşürmüştü. Habib'in bir hayalet, *shaaitan*, şeytanın ta kendisi olduğu ve insanların vücutlarını alıp kafa derilerini yüzdüğü söyleniyordu. İki savaş bölgesi arasında sakin bir geçit olan yer birdenbire şeytan Habib'i bulup öldürmek için yemin etmiş kızgın ve korkuya kapılmış askerlerle savaşçıların uğrak yeri olmuştu.

Habib'i öldürmek için kurulmuş bir kapana kısıldığını ve etrafındaki adamların davasına karşı olduğunu farkeden Kadirbhai barış içinde oradan ayrılmaya çalışmıştı. Haraç olarak dört at vermiş ve adamlarını etrafına toplamıştı. İlk kurşunlar küçük kanyonda üzerlerine yağmaya başladığında neredeyse düşmanın bölgesinden çıkmak üzereydiler. Çatışma yarım saat kadar sürmüştü. Sona erdiğinde Nazir kendi adamlarından on sekiz kayıp olduğunu sayabilmişti. Adamlardan bazıları yaralı olarak yerde yatarken boğazları kesilerek öldürülmüştü. Nazir ile Ahmet Zadeh insanların ve atların yere yığılan vücutları arasında kalmış ve ölü sanıldıklarından kurtulmuşlardı.

Atlardan biri çatışmadan ağır bir yara alarak kurtulmayı başarmıştı. Nazir hayvanı ayağa kaldırmış ve Kadir'in cansız bedeni ile ölmek üzere olan Ahmet Zadeh'i atın sırtına yerleştirmişti. At karda bir gün ve bir gece ilerledikten sonra kampımıza yaklaşık üç kilometre kala devrilerek yere yığılmıştı. Nazir daha sonra iki adamın bedenini biz onları görene kadar sürüklemeye devam etmişti. Kadir'in grubundan kalan beş adama ne olduğunu Nazir bilmiyordu. Kaçmış ya da tutsak alınmış olabilirlerdi. Kesin olan bir şey vardı, o da ölen düşmanların üzerinde Afgan üniformaları ile yeni Rus silahları olduğuydu.

Süleyman ile Khaled Ansari kampımıza yapılan saldırının Abdül Kadir'in hayatını kaybettiği çatışma ile ilgili olduğu fikrine kapılmıştı. Afgan ordu birliğinin yeniden toplanıp ya Nazir'in izini sürerek ya da ele geçirdikleri tutsakların verdiği bilgilere dayanarak üzerimize bu havan topu saldırısını düzenlediğini düşünüyorlardı. Süleyman bu saldırıların artacağını tahmin ediyordu ama düşmanın doğrudan bir saldırı yapacağını sanmıyordu. Böyle

bir saldırı pek çok cana mal olmakla beraber başarılı da olmayabilirdi. Yine de eğer Rus askerler Afgan birliklerini bu saldırıda destekliyorsa hava düzelir düzelmez helikopter saldırıları başlayabilirdi. Her halükarda adamlarımızı kaybeder, sonunda da kamptan olurduk.

Sınırlı sayıdaki seçenekleri tartıştıktan sonra Süleyman kendi birliklerimizle iki karşı saldırı yapmamıza karar verdi. Bunun için de düşmanın yeri ve gücü hakkında güvenilir bilgiye ihtiyacımız vardı. Süleyman keşif görevi için Jalalaad adlı genç ve zinde bir bedeviye direktif vermeye başlamıştı ki mağaranın ağzına bakar bir şekilde donakaldı. O tarafa dönünce hepimiz mağaranın girişinde duran hırpani görünüşlü gölgeye şaşkınlık içinde baktık. Habib karşımızda duruyordu. Nöbetçiler tarafından farkedilmeden kampa girmişti. Bu oldukça zor bir şeydi. Ve şimdi iki adım ötemizdeydi. Silahına uzanan tek kişi ben değildim.

Khaled öyle geniş ve içten bir gülümsemeyle ayağa fırladı ki buna öfkelendim ama her şeyden çok Habib'e böyle bir şeye neden olduğu için diş biledim. Khaled deli adamı yanımıza getirdi ve Süleyman'ın şaşkın bakışları altında onu yere oturttu. Habib hiç vakit kaybetmeden büyük bir soğukkanlılıkla ve kendinden gayet emin bir şekilde konuşmaya başladı.

Dediğine göre düşmanın yerini ve gücünü biliyordu. Kampımıza yapılan havan saldırısını seyretmiş, düşmanların kampına o kadar yaklaşmıştı ki onların öğle yemeğinde ne yiyecekleri hakkında yaptıkları sohbeti bile dinlemişti. Bizi üzerlerine top ateşleyip onları öldürebileceğimiz noktalara götürebilirdi. Ama saldırıda ölmeyen düşmanların tartışmasız ona teslim edilmesini istiyordu. Habib'in ödülü de bu olacaktı.

Adamlar Habib'in önerisini tartıştı ve onun önünde açıkça konuştular. İçlerinden bazıları kaderimizi canice işkenceleriyle savaşı bizim kampımıza taşıyan deli bir adamın eline vermek konusunda endişeliydi. Onun şeytani işleri ile güç birliği yapmak kötü şanstı. Bir kısım da bu kadar çok Afgan ordu mensubu öldürme konusunda çekinceliydi.

Savaşın tutarsız ve garip yanlarından biri de iki karşıt taraftaki Afganların birbirleriyle isteksizce savaşması ve her Afgan'ın ölümü için aslında gerçekten üzülmeleriydi. Afganistan'da klanlar ve etnik gruplar arasında o kadar uzun yıllardır süren bir çatışma vardı ki adamlardan Habib dışında

hiçbiri Ruslar için savaşan Afganlara gerçek bir nefret beslemiyordu. Gerçek nefret KGB'nin Afgan versiyonu olan KHAD'a yönelmişti. Gücü eline geçiren ve kendini ülkenin hükümdarı ilan eden Afgan vatan haini Najibullah bu sevilmeyen polis gücünü yıllardır yönetiyordu ve KHAD'ın uyguladığı ağza alınamayacak kadar vahşi işkencelerinin sorumlusuydu. Ülkede Najibullah'ı bir iple boynundan sallandırmayı düşlemeyen tek bir direniş savaşı yoktu. Askerlerin ve Afgan ordusunda görev alan subayların durumu ise farklıydı. Çoğu zorunlu olarak askere alınmıştı ve hayatta kalmak için yapmaları gereken şeyi yapıyorlardı. Afgan askerleri sık sık Rus birliklerinin hareketleri ve bombardıman yapacakları yerler hakkında mücahitlere çok önemli bilgiler taşırdı. Aslına bakılırsa onlar olmadan savaşı kazanmak mümkün olamazdı. Habib tarafından açığa çıkarılan iki Afgan birliğine yapılan saldırı birçok Afgan'ın ölümüne neden olacaktı.

Uzun tartışma savaşma kararı alınması ile sonlandı. Durumumuz o kadar kritikti ki karşı saldırıda bulunup düşmanı dağdan uzaklaştırmaktan başka çaremiz yoktu.

Aslında planımız iyiydi ve işe yaraması gerekiyordu ama o savaştaki pek çok şey gibi bu plan da kaos ve ölüm getirdi. Kampı korumak için geride dört nöbetçi kaldı. Ben de yaralılara bakmak için kamptan ayrılmadım. Saldırı gücünde bulunan on dört adam iki gruba aynlmıştı. İlk grubu Habib ve Khaled, İkincisini ise Süleyman yönetiyordu. Habib'in direktiflerine uyan adamlar havan toplarını düşman kamplarının yaklaşık bir kilometre ötesine ayarladılar. Ki bu uzaklık da maksimum zarar verebilecek menzilin içindeydi. Bombardıman şafak söker sökmez başladı ve yarım saat boyunca devam etti. Saldırı grupları harap olmuş kamplara giren sekiz Afgan askeri buldu. Askerlerin hepsi ölü ele geçirilmediğinden Habib anlaşması gereği kurtulanların üzerinde çalışmaya başladı. Habib'in yapmasına izin verdikleri şey karşısında mideleri bulanan ve o deliyi bir daha görmemeyi uman adamlarımız da kampımıza geri döndü.

Onların dönüşünün üzerinden bir saat geçmemişti ki karşı bombardıman saldırısı ıslıklar çalarak, patırtılar koparak üzerimize yağmaya başladı. Bu tehlikeli saldırı diner gibi olunca hemen saklandığımız yerlerden sürünerek çıktık ve garip, titreşimli bir mırıltı duyduk. Khaled birkaç metre ötemdeydi ve yaralı yüzündeki korkuyu görebiliyordum. Mağaraların karşısında

bulunan kayaların içindeki yarıklara doğru koşmaya başlamıştı. Bu esnada bana bağırıyor, yanına gitmem için el sallıyordu. Khaled'e doğru birkaç adım atmıştım ki kocaman, canavarımsı bir böceğe benzeyen Rus helikopteri üzerimizde belirdi. Bu makineler üzerinize kurşun yağdırırken onların ne kadar büyük ve tehlikeli gözüktüğünü anlatabilmek mümkün değil. Canavar gözlerinizi, zihninizi kaplar ve birkaç saniyelik bir zaman diliminde dünyada o metal parçasından, gürültüden ve dehşetten başka bir şey yokmuş gibi gelir.

Helikopter görünür görünmez bize ateş açmaya ve avını öldürmek için inişe geçen bir şahin gibi dönmeye başladı. Mağaralara doğru giden iki roket havada hızla ilerledi. Öyle hızlılardaki gözlerimle onları takip edemiyordum. Döndüğümde roketlerden birinin mağaranın girişindeki kayaya indiğini ve etrafa duman, alev, kaya ve metal parçaları yayarak patlayışını gördüm. Hemen ardından ikinci roket de mağaranın ağzına isabet edip patladı.

Üzerimdeki şok dalgası fizikseldi. Sanki bir yüzme havuzunun başında dururken biri beni elleriyle aşağı itiyordu. Sırtüstü yere yapıştım ve nefes almaya çalıştım. Mağaraların girişini görebiliyordum. İçeride yaralı adamlar ve saklananlar vardı. Kara dumanın ve alevlerin arasından adamlar sürünerek, koşarak çıkmaya başlamıştı. Dışarı çıkanlardan biri de Alef adlı Peştu bir tüccardı. Adam şakaları ve kendini beğenmiş mollalar ile politik figürleri küçük düşürücü taşlamalarıyla Kadirbhai'nin sevdiği insanlardan biriydi. Adamın arkası kafasından kalçasına kadar patlamada uçup gitmişti. Giysileri alevler içindeydi ve etini yakıyordu. Kalça kemiği ile kürek kemiği net bir şekilde görülebiliyordu ve Alef süründükçe hareket edip duruyorlardı.

Adam yardım için bağırıyordu. Dişlerimi sıkıp ona yardıma koşuyordum ki helikopter tekrar ortaya çıktı. Büyük bir hızla üzerimizden geçen helikopter iki defa dönerek değişik açılardan saldırma yoluna gitti. Daha sonra da kibirli, korkusuz bir umursamazlıkla bir zamanlar barınağımız olan platonun ucuna gitti. Tam ileri atılırken helikopter mağaralara ardı ardına ikişer roket daha attı. Bombardıman bir an için mağaranın içini aydınlattı ve alev topuyla beyaz metal parçalarıyla karı eritti. Düşen parçalardan biri çok yakınıma düştü. Kara saplanan parça soğuyana kadar birkaç saniye boyunca

ses çıkardı. Khaled'e doğru sürüklenerek ilerledim ve kayanın içindeki dar yarığa girdim.

O esnada savaş helikopteri makineli tüfeklerle yeri taramaya ve açığa çıkan yaralı adamları delik deşik etmeye başladı. Hemen sonra değişik bir tonu olan başka bir silah sesi duydum ve adamlarımızdan birinin helikoptere ateş ettiğini anladım. Bu Rus makineli tüfeklerinden PK'nın sesiydi. Bunu takiben ikinci bir PK sesi daha duyuldu. İki adamımız helikoptere ateş açmıştı. İçgüdüm bana öldürme makinesinden kaçıp saklanmayı söylerken bu iki adam canavarla karşı karşıya gelip ona meydan okumuşlardı.

Arkadan bir yerlerden bir bağırtı duyuldu ve hemen sonra saklandığım yarığın hemen yanından helikoptere doğru bir roket fırladı. Adamlarımızdan biri bir AK-74 ile roket atmıştı. O ve ondan sonra atılan iki roket helikoptere isabet etmedi ama helikopterin pilotu bunu geri dönmek için yeterli neden olarak gördü.

Adamlarımız hep bir ağızdan bağırmaya başladı: *Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber!* Khaled ile yerimizden çıktık ve ileri doğru koşup helikoptere ateş eden dört adam gördük. Makine uzaklaşırken arkasından ince bir çizgi halinde kara duman bırakıyordu.

Helikoptere ateş açan genç adam, Hazarbuz göçebelerinden Jalalaad'dı. Ağır PK'yı arkadaşına teslim eden Jalalaad eline iki şarjörlü bir AK-74 aldı ve helikopterin ardından gizlenerek gelen düşmanlar var mı diye etrafı kolaçan etmeye başladı. İki genç adam da onun ardından koşup karla kaplı yamaçta kayarak ilerledi.

Saldırıdan kurtulanları bulmak için kampı aradık. Yaralı iki adamımız da dahil olmak üzere bu saldırıdan önce yirmi kişiydik. Saldırıdan sonra ise on bir kişi kalmıştık. Jalalaad ve iki genç adam, savunma hattımızda Afgan askeri ya da Rus var mı diye Jalalaad ile birlikte giden Juma ve Hanif, Khaled, Nazir, Ala-ud-Din adında çok genç bir savaşçı, üç yaralı adam, Süleyman ve ben. Dokuz adam kaybetmiştik. Onlara saldırdığımızda öldürdüğümüz sekiz Afgan askerinden bir kişi fazlaydı.

Yaralılarımızın durumu kötüydü. Adamlardan biri o kadar feci yanmıştı ki elinin parmakları bir yengecin kıskacı gibi birbirine yapışmıştı ve yüzü artık insan yüzüne benzemiyordu. Kıpkırmızı yüzündeki bir delikten nefes alıp veriyordu. Yüzündeki bu delik ağzı da olabilirdi ama bundan emin olmanın bir yolu yoktu. Zorlanarak nefes alıp veriyor, ben onu dinlerken nefesi gitgide zayıflıyordu. Adama morfin verip bir sonraki yaralıya gittim. Bu adam Zaher Rasul adında Gazneli bir çiftçiydi. Ne zaman bir kitap okusam ya da günlüğüm için not alsam bana yeşil çay getirirdi. Kibar, kendi halinde, kırk iki yaşında biriydi. Erkekler için ortalama yaşam süresinin kırk beş yıl olduğu bir ülkede yaşlı bir insan sayılırdı. Zaher'in kolu omuz hizasından kopmuştu. Aynı roket vücudunu göğüsten kalçasına kadar vücudunu sağ tarafından ikiye ayırmıştı. Yaralarının içine ne kadar kaya parçası ile metalin saplandığını kestirmek mümkün değildi. Adam dua ediyordu.

Allah bağışlayandır
Allah'ım, beni affet
Allah esirgeyendir
Allah'ım beni affet

Mahmut Melbaaf adamın omzunun altından yapılan turnikeyi tutuyordu. Elini gevşettiğinde kan üzerimize fışkırmaya başladı. Mahmut turnikeyi bir kez daha sıktı. Gözlerinin içine baktım.

Üzerimize düşen görevin ağırlığıyla ezilmiş bir şekilde, "Atardamar," dedim.

"Evet, kolunun altında. Gördün mü?"

"Evet. Dikilmesi ya da bağlanması gerekiyor. Kan kaybını durdurmalıyız. Şimdiden çok kan kaybetti."

Kararmış, külle kaplanmış ilkyardım çantamdan artakalanlar dizlerimin önüne, bir bezin üzerine serilmişti. Bir iğne, paslı bir pense ve ipek iplik buldum. Karla kaplı toprağın üstünde donarak kramp girmiş ellerimle atardamara sıcak, kırmızı kanın fışkırdığı yere dikiş attım. İğne birçok kere takıldı ve benim kaskatı kesilmiş parmaklarım titreyip durdu. Adam

kendindeydi ve korkunç bir acı çekiyordu. Ara ara bağırıp çığlıklar atıyor sonra duasına geri dönüyordu.

Mahmut'a turnikeyi gevşetmesini söylediğimde soğuk havaya rağmen gözlerime ter damlaları akıyordu. Mahmut dediğimi yapınca dikişlerin arasından kan sızmaya başladı. Kan çok daha yavaş akıyordu ama uzun vadede bu da adamı öldürürdü. Yarayı sargı beziyle sıkıca sarmaya başladım ama Mahmut kanlı elleriyle bileklerimi kavradı. Kafamı kaldırıp baktığımda Zaher Rasul'un dua etmeyi kestiğini gördüm. Ölmüştü.

Güçlükle nefes alıyordum. Bu size yarardan çok zarar getirecek bir nefes alıp verişti. Birdenbire uzun süredir yemek yemediğimi ve aç olduğumu farkettim. Bu açlık düşüncesiyle de ilk defa olarak kendimi hasta hissettim. Bir mide bulantısı gelir gibi olunca başımı sallayıp hemen dikkatimi başka yöne verdim.

Dikkatimiz yanmış adama yöneltince onun da öldüğünü gördük. Cesedi kamuflaj örtüsüyle kapadım. Adamın şekilsiz, erimiş yüzüne bakmam teşekkür duası etmeme yetmişti. Savaşta görev yapan sağlık görevlilerinin yaşadığı acı verici gerçeklerden biri de insanların yaşaması için dua ettikleri kadar ölmeleri için de dua etmeleridir. Üçüncü yaralı Mahmut Melbaaf'tı. Sırtında, boynunda ve kafasının arkasında metal ve erimiş plastik parçaları vardı. Şans eseri parçalar birer kıymık gibi derisinin sadece üst kısımlarına saplanmıştı. Yine de Mahmut'u bunlardan kurtarmam bir saatimi aldı. Yaraları yıkayıp üzerlerine antibiyotik pudra serptim ve mümkün olduğunca üzerlerini kapadım.

Malzemelerimizi ve rezervlerimizi kontrol ettik. Saldırı başladığında iki keçimiz vardı. Keçilerden biri kaçmıştı ve onu bir daha bulamadık. Diğer keçiyi ise bir oyukta korkudan sinmiş vaziyette bulduk. Keçi elimizdeki tek yiyecekti. Un da tıpkı pirinç, şeker ve yağ gibi yanmıştı. Yakıt rezervleri tamamen tükenmişti. Paslanmaz çelik ameliyat araç gereçleri ısıdan dolayı erimiş, işe yaramaz hale gelmişti. Enkazı antibiyotik, dezenfektan, merhem, yara bandı, iğne ve morfin ampulleri bulmak amacıyla aradım. Elimizde cephane ve ilaç vardı, karı da su elde etmek için eritebilirdik ama yiyecek sıkıntısı oldukça ciddi bir sorundu.

Kampta dokuz adamdık. Süleymen ve Khaled kamptan ayrılmamız gerektiğine karar verdi. Doğuya doğru on iki saatlik bir yürüyüşle başka bir dağdaki mağaraya varabilir ve saldırıdan korunabilirdik. Ruslar en çok bir-iki saat içinde bir helikopter daha havalandırırdı. Yer birlikleri de çok uzakta olamazdı.

Khaled, Süleyman'ın emirlerini benim için çevirerek "Her adam iki matarasını karla doldurup onları vücudunun yakınında tutacak" dedi. "Silahları, cephaneyi, ilaçları, battaniyeleri, elimizdeki yakıtı ve tahtaları, bir de keçiyi alacağız. Başka bir şey almayacağız. Hadi gidelim!"

Boş midelerle yola koyulduk ve önümüzdeki dört hafta boyunca da durumumuzda pek bir değişiklik olmadı. Jalalaad'ın genç arkadaşlarından biri köyünde kasaplık yaptığından yeni mağaraya vardığımızda keçiyi bizim için kesti, hayvanın derisini yüzdü ve eti temizledi. Odunlarla ve lambalardan birindeki gazla bir ateş yaktık. Hayvanın haram olan ve Müslümanlar tarafından yenmesi yasak olan diz ekleminin altı dışında her yeri pişirildi. Özenle pişirilen et daha sonra küçük parçalar halinde günlük paylara ayrıldı. Kalan eti buz ve kardan yapılma bir buzdolabında sakladık. Daha sonra da dört hafta boyunca açlık bizi daha fazlası için yanıp tutuştururken kuru eti dişleyip kemirdik.

Keçi etinin dokuz adamı dört hafta süreyle hayatta tutması disiplinimizin ve birbirimize olan iyi niyetli desteğimizin bir göstergesiydi. Birçok defa yiyecek fazladan bir şeyler bulabilmek umuduyla kamptan ayrılıp komşu kabilelere gitmeyi denedik ama bütün köyler düşman askerleri tarafından işgal edilmişti ve bütün dağ sırası Ruslar tarafından yönetilen Afgan birlikleri tarafından kuşaulmıştı. Yiyecek arama görevlerinden birinde keşif kolundan adamlanmız en yakındaki köyden yapılan bir anonsu duymuşlardı. Ruslar askeri bir cipe hoparlör takmıştı ve bir Afgan Peştu dilinde bizim eşkıya ve suçlu olduğumuzu ve bizi yakalamak için özel bir birliğin oluşturulduğunu ilan ediyordu. Başlarımıza ödül konmuştu. Adamlarımız araca ateş açmak istemişlerdi fakat bu bizi saklandığımız yerden çıkarmak için kurulan bir tuzak da olabilirdi. Bunun üzerine adamlarımız cipin geçmesine izin verirken oradan yükselen sesler de sinsice dolaşan ve ortalığı kolaçan eden kurtların uluması gibi kanyonda yankılanarak uzaklaşmıştı.

Görünüşe göre yanlış bilgi alan ya da belki Habib'in kanlı infazlarından yola çıkan Ruslar, yakın köyleri aradıktan sonra aramalarına kuzeydeki başka bir dağ sırasında devam ediyordu. Mağaramızda kaldığımız sürece güvendeydik. Biz de kapana kısılmış, aç ve korkmuş bir vaziyette yılın en soğuk dört haftası boyunca orada bekledik. Gündüzleri gölgelerde sürünerek ve gece karanlığında ise ışık ve ısı olmadan birbirimize sokularak saklandık. Ve yavaşça savaşın kılıcı dilekleri ve umutları tek tek biledi. Kollarımız titreyen vücutlarımızı teselli edemeden sararken bize kalan tek şey hayatta kalma isteğiydi.

OTUZ ALTINCI BÖLÜM

Hayallerimdeki babayı, Kadirbhai'yi kaybettiğim düşüncesiyle yüzleşemiyordum. Onu kendi ellerimle gömmüştüm ama yasını tutmamıştım. Kalbim onun öldüğüne inanmadığından böyle bir kederle de yüzleşemiyordum. Savaşla geçen o kış boyunca, öylece gittiğine, öldüğüne inanamayacak kadar çok seviyordum onu. Böylesi bir sevgi de uçup giderse, bir daha konuşmaz, bir daha gülümsemezse o zaman hiçbir anlamı yok demekti. İnanamıyordum. Bir bedel olmalıydı, ben de onu bekleyip duruyordum. Tabii o zamanlar sevginin tek yönlü bir yol olduğunu bilmiyordum. Sevgi de saygı gibi aldığınız bir şey değil, verdiğiniz bir şeydir. Acı geçen haftalar boyunca bunu bilmeyerek ve düşünmeyerek içimdeki sevgi dolu umuda sırt çevirip özlem duymamaya çalıştım. Karın ve kayaların kamuflajı altında sindim ve geriye kalan keçi etini çiğnedim. Açlıkla geçen her dakika beni gerçeklerden ve kederden uzaklaştırdı.

En sonunda et stoğunu tüketince durumumuzu konuşmak üzere bir toplantı düzenlendi. Jalalaad ve genç Afganlar düşman hatlarından savaşarak geçip Zabul ilinin Pakistan sınırına yakın olan çöl kısmına doğru ilerlemeyi istediler. Süleyman ve Khaled başka seçenek olmadığından istemeyerek de olsa bunu kabul etti ama saldırı yapılacak yer kararlaştırılmadan düşmanın yerinin net olarak tespit edilmesi gerektiğini belirttiler. Süleyman bu görev için genç Hanif'i güneybatıdan kuzeye ve güneybatıya doğru geniş bir alanı kapsayacak şekilde araştırma yapması için seçti. Genç adama yirmi dört saat içinde dönmesini ve sadece geceleyin hareket etmesini de emretti.

Hanif'in dönmesini beklerken geçen zaman uzun, soğuk ve açlıkla doluydu. Su içiyorduk fakat bu işkenceyi sadece birkaç dakikalığına erteliyor, sonunda bizi daha da acıktırıyordu. Yirmi dört saat, iki gün, üç gün geçti ama hala Hanif'ten ses yoktu. Üçüncü günün sabahı Hanif'in ya

öldürüldüğünü ya da tutsak edildiğini düşünmeye başladık. Afganistan'ın güneybatısında, İran'ın yakınındaki Tacik'ten deveci Juma onu aramaya gönüllü oldu. Juma koyu tenli, ince suratlı, şahin burunlu ve dolgun dudaklı bir adamdı. Juma, Hanif ile Jalalaad'a yakındı. Bu yakınlık hapishanedeki ve savaştaki adamlar arasında görülür ve nadiren sözcüklerle ya da hareketlerle gösterilir.

Juma'nın devecilerden oluşan Tacik klanı ticari malların nakli konusunda Hanif ve Jalalaad'ın mensup olduğu Mohmand Hazarbuz halkının rakibiydi. Afganistan hızla modernleştikçe iki grup arasındaki yarış da şiddetini artırmıştı. 1920'de her üç Afgan'dan biri göçebeyken iki nesil sonrası, 1970'lerde halkın yalnızca yüzde ikisi göçebeydi. Bu üç rakip adam savaş sayesinde birbirleriyle yakın ilişki kurup ayrılmaz dostlar haline gelmişti. Arkadaşlıkları savaşın iniş çıkışları esnasında gelişmiş, çatışmalarda birçok kez sınavdan geçmişti. Üç genç adam en başarılı muharebelerden birinde bir Rus tankını yok etmek için mayın ve el bombası kullanmış, boyunlarına bağladıkları deri bir kayışın ucuna tanktan hatıra niyetine aldıkları metal bir parçayı asmışlardı.

Juma, Hanifi arayacağını söylediğinde bunu yapmasına engel olamayacağımızı hepimiz biliyorduk. Süleyman bitkin bir şekilde iç çekerek gitmesine izin verince Juma da gecenin çökmesini beklemeden silahını omzuna aldı ve sürünerek kamptan ayrıldı. O da tıpkı bizim gibi üç gündür açtı ama dönüp de Jalalaad'a bakarken yüzünde gördüğümüz gülücük, güç ve cesaret ile ışıl ışıl parlıyordu. Juma giderken onun gölgesinin aşağımızdaki karlı yamaçlarda ilerleyişini izledik.

Açlık soğuk hissini iyice artırıyordu. Uzun ve çetin bir kıştı ve her gün kar etrafımızdaki dağlara yağıp duruyordu. Gündüz hava sıcaklığı sıfır derece civarında seyretse de günbatımından şafağa dondurucu, dişlerinizi zangırdatan eksi derecelere düşüyordu. Ellerim ve ayaklarım hep üşüyor, bana acı veriyordu. Yüzümün derisi tahta gibiydi ve Prabaker'in köyündeki çiftçilerin ayakları gibi çatlaklarla doluydu. Orada soğuğun acısıyla başa çıkmak için ellerimize işerdik, bu geçici de olsa elimizi, ayağımızı hissetmemizi sağlardı fakat o kadar üşürdük ki işemek bile büyük bir sorundu. Kıyafetlerimizi açmak bir dertken sıcak sıvıyı mesaneden boşaltınca hissettiğiniz ürperme de cabasıydı. O sıcaklığı kaybetmek vücut

ısısının çabucak düşmesine neden olduğundan hep son ana kadar kendimizi tutardık.

Juma o gece dönemedi. Geceyarısı bizi uyanık tutan açlık ve korkuyla karanlıkta duyduğumuz bir çıtırtıya hepimiz birden kalktık. Yedi tabanca, sesin geldiği yere nişan aldı. Gölgelerin arasında bir yüz belirdiğinde hepimiz nefesimizi tuttuk. Gelen Habib'ti.

Khaled ona Urduca "Ne yapıyorsun kardeşim diye sordu. "Bizi çok korkuttun."

Başka birinden ya da başka bir yerden geliyormuş gibi çıkan soğukkanlı bir sesle, sanki transa geçmiş bir medyum gibi, "Buradalar," dedi. Yüzü pislik içindeydi. Hepimiz tıraşsız ve kirliydik ama onun yüzü insanı tiksindiren bir kirle kaplıydı ve bu yüzden şok ediciydi. İltihaplı bir yaradan dışarı sızan zehirli sıvı gibi sanki onun içindeki kötülükte dışarı çıkıyordu. "Her yerde, etrafınızdalar. Yarın ya da ertesi gün aralarına yeni adamlar katılınca buraya gelip hepinizi öldürecekler. Çok yakında. Nerede olduğunuzu biliyorlar. Hepinizi öldürecekler. Artık buradan sadece tek çıkış var."

Khaled "Bizi nasıl buldun kardeşim?" diye sorarken sesi Habib'inki kadar soğukkanlıydı.

"Sizinle geldim. Her zaman yakınınızdaydım. Beni görmediniz mi?"

"Arkadaşlarımız Juma ve Hanifi gördün mü?" diye sordu Jalalaad.

Habib cevap vermedi. Jalalaad biraz daha üstüne bastırarak sorusunu yineledi.

"Onları gördün mü? Rus kampındalar mı? Tutsak mı düştüler?"

Korkuyla, sessiz bir şekilde Habib'in üzerine yapışan çürümüş deri kokusu içinde yanıt bekledik. Habib meditasyon yapıyor gibiydi. Belki de kimsenin duymadığı sesleri dinliyordu.

Süleyman *yeğen* anlamındaki sık kullanılan bir kelimeyi kullanarak "*Anlat bach-e-kaka*," dedi. "Buradan tek çıkış var demekle ne kastettin?"

Habib o deli bakışlarıyla "Her yerdeler," dedi. Mahmut Melbaaf kulağıma fısıldayarak konuşulanları bana tercüme ediyordu. "Yeteri kadar adamları yok. Dağlardan kolayca çıkış sağlayan her yola mayın döşediler. Kuzey, doğu, batı, her yer mayın döşeli. Sadece güneydoğu temiz, çünkü oradan kaçmayacağınızı düşünüyorlar. Gelip sizi ele geçirsinler diye de orayı temiz bıraktılar."

Habib birdenbire konuşmasını kesince Mahmut "O yöne gidemeyiz," diye fısıldadı. "Ruslar güneydoğu yolunu tutuyor. Bu onların Kandahar yolu. Bizim için geldiklerinde o yönden gelecekler. Oradan gidersek hepimiz öleceğiz, bunu onlar da biliyor."

"Şimdi güneydoğudalar ama yarın, sadece bir günlüğüne dağın uzak ucunda, kuzeybatısında olacaklar," dedi Habib. Sesi hala sakindi fakat yüzü bir şeytanınki gibiydi ve bu hepimizin sinirine dokunuyordu. "Yarın sadece birkaçı geride kalacak. Diğerleri şafaktan hemen sonra kuzeybatı yamaçlarına son mayınları döşemek için gidecek. Eğer güneydoğu yönündekilere saldırır ve onlarla savaşırsanız engeli aşıp kaçabilirsiniz. Bu dediğim sadece yarın için geçerli ama."

"Adamlar toplam kaç kişi?" diye sordu Jalalaad.

"Altmış sekiz. Havan topları, roketleri ve makineli tüfekleri var. Gece gizlice aralarından geçemeyecek kadar fazla sayıdalar."

Jalalaad savunmaya geçerek "Ama sen böyle yaptın," dedi.

Habib durgun bir sesle "Beni göremezler," dedi. "Boğazlarına bıçağı saplayana kadar beni görmezler."

Jalalaad çıkışarak "Bu çok saçma!" dedi. "Onlar da asker, sen de askersin. Eğer sen aralarından geçebildiysen biz de geçeriz."

Habib manyak bakışlarını ilk kez genç adama yönelterek "Adamlarınız geri döndü mü?" diye sordu. Jalalaad cevap vermek için ağzını açtı fakat

kelimeler yüreğine saplandı. Gözlerini aşağı indirip başını salladı. “Siz benim gibi o kampa görülmeden, duyulmadan girebilir misiniz? Eğer aralarından geçmeye çalışırsanız arkadaşlarınız gibi ölürsünüz. Ben aralarından gizlice geçebilirim ama siz geçemezsiniz.”

Khaled yavaşça “Ama savaşarak oradan çıkabileceğimizi düşünüyorsun değil mi?” diye sordu. Sesindeki aceleciliği hepimiz hissettik.

“Evet. Tek yol bu. Bu dağda her karışı gezdim ve kaşındıklarını duyacak kadar onlara yaklaştım. Burada olma nedenim size nasıl kurtulacağınızı söylemek. Ama yardımımın bir karşılığı var. Yarın öldürmediğiniz her adam benimdir. Onları bana vereceksiniz.”

Süleyman “Evet, tamam,” diyerek ortamı yatıştırmaya çalıştı. “*Hadi, bach-e-kaka*, bize bildiklerini anlat. Bilgilerini bizimle paylaş. Otur da anlat. Hiç yiyeceğimiz olmadığından sana da ikram edemiyoruz, üzgünüm.”

Habib kampın ucundaki karanlığa doğru işaret ederek “Yiyecek var,” dedi. “Oradan yiyecek kokusu alıyorum.”

Gerçekten de ölü keçinin çürümeye yüz tutmuş parçaları -hayvanın haram yerleri - karın altında yatmaktaydı. Hava soğuk olmasına ve kar yağmasına rağmen çiğ et çoktan çürümeye başlamıştı. Biz oradan gelen kokuyu alamıyorduk ama görünüşe göre Habib alabiliyordu.

Çılgın adamın yiyecek hakkında söylediği grupta haram yemekle ilgili uzun bir tartışmaya yol açtı. Adamlar inançları konusunda çok sıkı değillerdi. Her gün dua etmelerine rağmen günde üç defa namaz kılan Şiiler ya da günde beş kere namaz kılan Sünniler gibi bu duaların sayılarına çok uymazlardı. Dinlerine bağlı insanlar olmalarına rağmen aşırı dinci değillerdi ama yine de özellikle de savaş zamanında ve yüzleştiğimiz büyük tehlikelerde Tann’yı karşılarına almak istemiyorlardı. Onlar kutsal savaşçılar, mücahitlerdi. Savaşta öldüklerinde birer şehit olup cennete gideceklerine ve orada güzel bakirelerin onlara eşlik edeceğine inanıyorlardı. Cennete bu kadar yakınken yasaklı yiyeceklerle kendilerini kirletmek istemiyorlardı. Bir ay kadar açlık çekip beş gün boyunca ağzımıza hiçbir şey koymadığımız halde böyle düşünmeleri aslında onların ne kadar sağlam bir inanca sahip olduğunu da gösteriyordu.

Bense Mahmut Melbaaf'a son birkaç gün içinde hiç durmadan o atılan eti düşündüğümü itiraf ettim. Bir Müslüman olmadığından etin o kısımları bana haram değildi. Fakat savaşçılarla o kadar uzun zamandır beraberdim ki kendimi onların inancına sadık hissediyordum. Onlar açlık çekerken hiçbir şey yemezdim. Eti yemek istememe rağmen ancak onlar da yemeye karar verirse yiyecektim.

Süleyman konu hakkındaki kararını adamlarına iletti. Bir Müslüman için haram yiyecek yemek günah olsa da haram yiyecek yenilebilecekken kendini açlıktan ölmeye mahkum etmek daha büyük bir günahtı. Bunun üzerine adamlar ilk ışık doğmadan çürümüş etten çorba yapmaya karar verdi. Bu yemekle güçlenmiş olarak Habib'in konumlarıyla ilgili verdiği bilgileri kullanarak düşmanla savaşıp dağlardan çıkacaktık.

Isı ve yiyecek olmadan saklanarak ve bekleyerek geçirdiğimiz uzun haftalar boyunca birbirimizi anlattığımız hikayelerle desteklemiş ve eğlendirmiştik. O son gece birçokları konuştuktan sonra sıra yine bana gelmişti. Haftalar önce ilk kez bana sıra geldiğinde onlara hapishaneden kaçışımı anlatmıştım. Benim bir *guuna*, yani günahkar olduğum ve hapse atıldığım gerçeği onları çok şaşırtmış ve bana bir sürü soru sormalarına neden olmuştu. İkinci hikayem de Suikastçıların Gecesi'ydi. Abdullah, Vikram ve benim Nijeryalı katilleri izlememiz, onlarla dövüşüp onları yenmemiz ve ülkeden çıkarmamız, bütün bunlara neden olan kişiyi, Maurizio'yu bulmam ve onu dövmem, onu öldürmek istemem fakat hayatını bağışlayıp sonrasında Maurizio, Lisa Carter'a saldırınca Ulla'nın onu öldürmek zorunda kalışından dolayı zamanında Maurizio'ya acıyıp öldürmediğimden pişman oluşumdu.

Bu hikaye de oldukça büyük bir etki yaratmıştı ve Mahmut Melbaaf üçüncü hikayemi tercüme etmek için yanıma otururken onların ilgilerini canlı tutabilecek bir hikaye düşündüm. Zihnim tanıdığı kahramanları bir bir taramaya başladı. Cesareti ve fedakarlığıyla onun gibi pek çok kahraman hatırlamama neden olan annem başta olmak üzere tanıdığım kadınlar ve erkekler aklıma geldi. Konuşmaya başladığımda ise Prabaker'in hikayesini anlatmaya başladığımı farkettim. Kelimeler ümitsiz bir dua gibi yüreğimden dökülüyordu.

Prabaker'in cennet gibi köyünü henüz bir çocukken terkedip şehre gidişini ve oradan haydutlara savaş açmak için Raju ve arkadaşlarıyla bir delikanlı olarak köye tekrar dönüşünü, annesi Rukhmabai'nin köyündeki adamlara cesaret verişini, genç Raju'nun haydutların lideri yere düşene kadar onun üzerine silahıyla yürüyüşünü, Prabaker'in ziyafetleri, dansı ve müziği ne kadar sevdiğini, sevdiği kadını kolera salgınından kurtarışını ve onunla evlenmesini ve onu sarmalayan sevgimizle bir hastane yatağındaki ölümünü anlattım.

Mahmut hikayeyi çevirmeyi bitirince adamlar dinlediklerini düşünür gibi uzun süre sessiz kaldı. Onların da tıpkı benim gibi bu hikayeden çok etkilendiklerini düşünüyordum ki sorular başladı.

"Peki, o köyde kaç tane keçileri vardı?" diye sordu Süleyman ciddi bir şekilde.

Mahmut "Ne kadar keçileri ver diye bilmek is—" diye bana tercüme etmeye başladı.

Gülümseyerek "Anladım. Anladım," dedim. "Şey, herhalde seksen, belki de yüz civarındadır. Her evin iki ya da üç keçisi vardı ama bazı evlerde altı ya da sekiz keçi bulunduğu da olurdu."

Bunun üzerinde adamlar arasında politik ya da dini tartışmalarda görülmedik denli hararetli bir tartışma başladı.

Jalalaad "Bu keçiler... Ne renkti?" diye sordu.

"Renkleri," dedi Mahmut. "Keçilerin renklerini bilmek istiyor."

"Şey, kahverengiydiler. Ve beyazdılar, birkaç tanesi de siyahtı."

Mahmut, Süleyman'ın sorusunu tercüme ederek "İran'daki gibi büyük keçiler miydi, yoksa Pakistan'daki sıska, küçük keçilerden miydi?"

Ellerimle işarete ederek "Şey, şu büyüklükteydiler..." dedim.

Nazir de kendini kaptırıp tartışmaya dahil oldu. "O keçilerden günde kaç litre süt sağıyorlardı?" diye sordu.

“Ben keçiler hakkında uzman sayılmam...”

Nazir ısrar ederek “Dene,” dedi. “Hatırlamaya çalış.”

Ellerimi çaresizce havaya kaldırarak “Of, kahretsin. Sadece bir tahminde bulunuyorum, unutmayın. Herhalde günde iki üç litre kadar,” diye yanıtladım.

Süleyman “Peki şu arkadaşın, taksi şoförlüğünden ne kadar kazanıyordu?” diye sordu.

Jalalaad bütün adamların kendisine gülmesine ve bazılarının üzerine taş atmasına neden olarak “Arkadaşın evlenmeden önce bir kadınla baş başa dışarı çıkmış mıydı?” diye sordu.

Ben müsaade isteyip korunaklı bir yer bulup donuk, üzeri örtülmüş gibi duran puslu gökyüzüne bakmaya başlayıncaya kadar hikaye bu şekilde sadece onları ilgilendiren konularda yoğunlaştı. Boş midemde kendini gösterip yüreğime keskin pençelerini geçiren korkuyla mücadele etmeye çalışıyordum.

Yarın. Yarın kurtuluşumuz için savaşacaktık. Kimse dile getirmiyordu ama hepsinin öleceğimizi düşündüğünü biliyordum. Hepsi çok neşeli, çok rahattılar. Savaşma kararı verdiğimiz andan itibaren bütün gerilimleri ve korkuları kaybolmuştu. Tabii bu kurtulduğunu bilen adamların rahatlığı değildi. Bu hapisten kaçmadan önce hücremde, aynada ve aynı zamanda benimle birlikte kaçan adamın gözlerinde gördüğüm bir şeydi. Hayatı, bir zar gibi firlatıp atan, her türlü tehlikeyi göze alan adamın bakışıydı bu. Ertesi gün ya özgür ya ölü adamlar olacaktık. Beni hapishanenin ön duvarına götüren kararlılık şimdi de bizi düşmana götürüyordu. Kapana kısılmış bir fare gibi saklanarak ölmektense savaşarak ölmek daha iyiydi. Hapishaneden kaçmış, dünyayı kat etmiş, seneler sonra kendimi özgürlük ile ölüm hakkında tıpkı benim gibi düşünen adamlar arasında bulmuştum.

Yine de korkuyordum. Yaralanmaktan, omurgamdan yara alıp felç olmaktan, canlı ele geçirilip bir başka hapishanede bir başka gardiyan tarafından işkence görmekten... Karla ve Kadirbhai’nin bana söyleyecekleri akıllı bir çift lafları olurdu. O an ise onların dağdan ve benden ne kadar

uzak olduklarını farkettim. Onların mükemmelliklerine daha fazla ihtiyacım yoktu, bunun bana yardımı olmazdı. Dünyadaki hiçbir akıllıca söz karnımın korkuyla büzüşmesine engel olamazdı. Öleceğinizi bildiğinizde akıl bir teselli sağlamaz. Sonunda zekice laflar boşa, zeka anlamsızlığa sürüklenir. Genellikle bilgelik diye tanımladığımız zaman, yer ve hislerin karışımı ise o zaman insana bir huzur verir. Savaştan önceki o gecede benim böyle hissetmeme neden olan şeyler ise annemin sesi ve arkadaşım Prabaker'in yaşamı ve ölümüydü... *Huzur içinde yat Prabaker. Seni hala seviyorum ve aklıma geldiğinde kalbime bir acı saplanıyor, gözlerim parlayan yakıcı yıldızlar haline geliyor...* O dondurucu gecede beni rahatlatan şey Prabaker'in gülümseyen suratı ve annemin sözleriydi. *Hayatta ne yaparsan yap cesaretle yaparsan yanlışa düşmezsin...*

Khaled çömelerek yanıma doğru kayarken elinde tuttuğu iki yarım sigaradan birini bana uzattı. "Al bir tane."

Aval aval bakarak "Tanrım!" dedim. "Bunları nereden buldun? Geçen hafta sigaraları bitirdiğimizi sanıyordum."

Khaled küçük bir çakmakla sigaraları yakarken "Bitirdik," dedi. "Bunların dışında kalmadı. Bunları özel bir durum için sakladım. Sanırım vakti geldi. İçimde kötü bir his var Lin. Gerçekten kötü bir his. İçime bir yerlere yerleşti ve ondan kurtulamıyorum."

Kadir öldüğünden beri Khaled'le zoraki ettiğimiz bir-iki kelimenin dışında ilk konuşmamızdı. Birlikte çalışıp uyuyorduk ama onunla hiç göz göze gelmeyip sohbetten kaçtığımdan dolayı o da zaman içinde benimle konuşmaz olmuştu.

"Dinle... Khaled... Kadir ve Karla hakkında... Ben... Demek istediğim, ben seni suçlamı..."

"Hayır," diye sözümü kesti Khaled. "Kızman için bir sürü nedenin var. Olayı senin açından görebiliyorum. Her zaman görebiliyordum. Sana haksızlık yapıldı. Bunu ayrıldığımız gece Kadir'e de söyledim. Sana güvenmesi gerekirdi. Çok komik bir şey... En çok güvendiği adam, bütün dünyada güvendiği tek kişi, deli bir katil çıktı ve bizi sattı."

Khaled'in Arap ezgisiyle konuştuğu New York aksamı üzerime sıcak, köpüklü bir dalga gibi geliyordu. Neredeyse uzanıp onu kucaklayacaktım. Yaralı yüzünde gördüğüm içten kederin bana verdiği güven duygusunu hep özlemiştim. Onun arkadaşlığını geri kazandığım için o kadar mutluydum ki Kadirbhai hakkında söylediği son şeyi anlayamadım. Düşünmeden onun Abdullah hakkında konuştuğu fikrine kapıldım. Halbuki gerçek bu değildi ve tıpkı birçok sohbette gerçeği öğrenme şansını kaçırdığımız gibi bu sohbette de bu şansı kaybettim.

"Abdullah'ı ne kadar iyi tanırdın?" diye sordum.

Khaled yüzündeki gülümsemesi sorgular bir ifadeye dönüşerek "Gayet iyi tanırdım," dedi. İçinden *Bu konuşma nereye gidiyor böyle,* der gibiydi.

"Onu sever miydin?"

"Pek sayılmaz."

"Neden?"

"Abdullah hiçbir şeye inanmazdı. O gerçek nedenler için yeterince asiye sahip olmayan bir dünyada nedensiz bir asiydi. Ben hiçbir şeye inanmayan insanları sevmem ve onlara güvenmem."

"Bu tanıma ben de dahil miyim?"

Khaled gülerek "Hayır," dedi. "Sen birçok şeye inanıyorsun. Seni bu yüzden seviyorum. Bu yüzden Kadir seni sevdi. Biliyorsun, o seni sevdi, bunu bana birkaç değişik şekilde dile getirdi."

"Ben neye inanıyorum?" diye dudak büktüm.

Khaled hemen "İnsanlara inanıyorsun," dedi. "O gecekondu kliniğinde yaptıkların. Bu gece köyle ilgili çocuklara anlattıkların. Eğer insanlara inanmasaydın o kadar şeyi aklında tutamazdın. Kolera salgını çıktığında gecekonduda çıkardığın iş. Kadir orada yaptıklarını sevmişti, ben de sevmiştim. Bir süre için Karla'yı bile bir şeylere inandırdığını düşünmüştüm. Anlamalısın Lin. Eğer Kadir'in bir seçeneği olsaydı,

yapmak zorunda olduğu şeyi yapacak daha iyi bir yolu olsaydı, o yolu seçerdi. Her şey olması gerektiği gibi oldu. Kimse seni aldatmak istemedi.”

Sigaradan son nefesi alıp izmariti yerde söndürürken gülümsedim. “Karla bile mi?” dedim.

Khaled o küçük, kederli kahkahalarından birini atarak “Şey, belki o sayılmaz,” dedi. “Ama Karla böyledir. Sanırım aldatmadığı tek kişi Abdullah'tı.”

Duyduğuma o kadar şaşırmıştım ki kıskançlıkla kaşlarımı çatmama engel olamadım. “Birlikteler miydi?”

Khaled bana bakarak sakin bir şekilde “Birliktelerdi denilemez,” diye cevapladı. “Ama ben bir zamanlar Karla ile birlikteydim. Onunla beraber yaşardık.”

“Ne yapardınız?”

“Onunla altı ay beraber yaşadık.”

Kendimi aptal gibi hissederek ve dişlerimi sıkarak “Ne oldu peki?” diye sordum. Kızmaya veya kıskanmaya hakkım yoktu. Karla’ya hiçbir zaman sevgilileri hakkında soru sormamıştım, o da bana sormamıştı. “Bilmiyordun değil mi?”

“Bilseydim sormazdım.”

Khaled yavaşça “Beni sen sahneye çıktığın zaman terketti,” dedi.

“Of, dostum...”

Khaled gülümseyerek “Sorun değil,” dedi.

Bir anlığına ikimiz de sessiz kalıp geçmişe daldık. Hacı Ali Camii’nin yakınındaki kıyı setinde Abdullah ve Kadirbhai ile tanıştığım geceyi düşündüm. Abdullah kullandığı İngilizce deyimi bir kadının ona öğrettiğini söylemişti. O kadın Karla olmalıydı. Elbette ki Karla’ydı. Khaled ile tanıştığımda ondaki soğukluğu hatırladım, o zamanlar herhalde incinmişti

ve bunun sorumlusu olarak da beni görüyordu. İlk başlarda bana karşı dost canlısı ve kibar olmanın onun için ne kadar zor olduğunu anladım.

Bir süre sonra Khaled “Karla’yla dikkatli olmalısın Lin. O... Çok kızgın... Biliyor musun? Ve yaralı. Her anlamda çok yara almış. Bir çocukken onu fena benzetmişler. Biraz da delidir. Hindistan’a gelmeden önce Amerika’da bir şey yapmış. Bu da onun işini bitirmiş,” dedi.

“Ne yapmış?”

“Bilmiyorum. Oldukça ciddi bir şey. Bana ne olduğunu hiç söylemedi. Sadece bir şeyler ima etti. Bence Kadirbhai ne olduğunu biliyordu, ne de olsa Karla ile ilk tanışan o.”

Bu kadar uzun zamandır aşık olduğum kadın hakkında ne kadar az şey bildiğimi düşünerek “Bunu bilmiyordum,” dedim. “Sence... Neden bana Kadirbhai’den hiç bahsetmedi? Onu uzun zamandır tanıyorum... İkimiz de Kadirbhai için çalışıyorduk. Ama bana tek kelime bile etmedi. Bir kere bile olsun Kadirbhai’nin adını telaffuz etmedi.”

“Bence sadece Kadirbhai’ye sadıktı. Sana zarar vermek için bir şey yaptığını sanmıyorum. Karla, Kadirbhai’ye inanılmaz derecede sadıktır. Yani sadıktı. Onu babası olarak görür. Karla’nın öz babası o çok küçükken ölmüş. Üvey babasını da küçük bir yaşta kaybetmiş. Kadir tam da doğru zamanda belirdi ve onu kurtardı, böylece de Karla için bir baba oldu.”

“Karla ile ilk tanışanın Kadirbhai olduğunu mu söyledin?”

“Evet, bir uçakta. Karla’nın bana anlattığına göre garip bir hikaye. Uçağa binişini hatırlamıyormuş. Yaptığı bir şeyden ötürü kaçıyormuş ve başı dertteymiş. Sanırım birkaç gün boyunca değişik havayollarından değişik uçaklara binip durmuş. Daha sonra da bir yerden Singapur’a giden uçağa binmiş. O uçakta sinir krizi geçirmiş olmalı, çünkü dağılmış. Daha sonra ise kendini Kadirbhai ile Hindistan’da bulmuş. Kadirbhai sonra onu Karla ile ilgilensin diye Ahmet’in yanına bıraktı.”

“Bana ondan bahsetmişti.”

“Öyle mi? Bu konudan pek bahsetmez. O adamı severdi. Ahmet, Karla tekrar kendine gelene dek ona altı ay boyunca baktı. Karla’yı tekrar hayata döndürdü denilebilir. İkisi oldukça yakındı. Karla’ya bir kardeş gibi yakın olan tek kişi Ahmet’ti.”

“Ahmet öldürüldüğünde onunla mıydın? Yani Karla’yı o zamanlar tanıyor muydun?”

Khaled hafızasını tazelemeye çalışırken kaşlarını çatarak “Onun öldürülüp öldürülmediğini bilmiyorum Lin,” dedi. “Karla’nın, Ahmet’i ve kızı Madam Zhou’nun öldürdüğünü düşündüğünü biliyorum ama...”

“Christine’i.”

“Evet, Christine’i de. Ama Ahmet’i çok iyi tanırdım. Çok iyi, sade, yumuşak bir insandı. Romantik bir filmdeki gibi kız arkadaşıyla zehir içip ölüme gidebilecek biriydi. Kadir bu olayı yakından araştırdı, çünkü Ahmet adamlarından biriydi. Sonunda Madam Zhou’nun bu olayla bir ilgisi olmadığına emin oldu ve Zhou’yu temize çıkardı.”

“Ama Karla bunu kabullenemedi?”

“Hayır, bu ona inandırıcı gelmedi. Her şeyden öte, bu olay Karla’yı mahvetti. Sana hiç seni sevdiğini söyledi mi?”

“Hayır.”

Khaled donuk bir ses tonuyla “Bu kötü,” dedi. “O kişinin sen olabileceğini düşünmüştüm.”

“O kişinin mi?”

“Karla’nın ilerlemesine yardım edecek kişinin. O kızın başına gerçekten kötü bir şeyler gelmiş. Sanırım Kadir de her şeyi kötüleştirdi.”

“Nasıl yani?”

“Karla’nın kendisi için çalışmasını sağladı. Onunla karşılaştığında Karla’yı korudu. Amerika’da korktuğu neyse Karla’yı ondan korudu. Fakat

daha sonra Karla bir politikacıyla tanıştı ve adam ona aşık oldu. Kadir'in adama ihtiyacı vardı, bu yüzden de Karla'nın kendisi için çalışmasını istedi. Karla'nın bu iş için biçilmiş kaftan olduğunu düşünmüyorum."

"Ne çeşit bir işti bu?"

"Karla'nın ne kadar güzel olduğunu bilirsin. O yeşil gözler, beyaz ten..."

Kadir'in bir keresinde bana günahtaki suç ve suçtaki günahla ilgili verdiği demeci hatırlayarak "Kahretsin," diye iç çektim.

Khaled kafasını merak ve kuşku ile sallayarak "Kadir ne düşündü bilemiyorum," dedi. "En azından böyle bir şeyin onun tarzı olmadığını söylemeli. Bu işin Karla'ya zarar verdiğini anladığını sanmıyorum. Karla'nın sanki yüreği buz kesti. Sanki öz babası... Onu böyle iğrenç şeyler yapmaya zorluyordu. Bunun için Kadirbhai'yi affettiğini de düşünmüyorum ama aynı zamanda Karla inanılmaz derecede Kadirbhai'ye sadıktı. Bunu hiç anlamadım. Ben de bu şekilde Karla ile beraber olmaya başladım. Olanları gördüm ve Karla için üzüldüm. Bir süre sonra olaylar gelişti fakat hiçbir zaman ona tam anlamıyla ulaşamadım. Sen de ulaşamadın. Hiç kimsenin de hiçbir zaman ulaşacağını sanmam."

"Bu oldukça uzun bir süre."

"Haklısın ama aslında sadece seni uyarmaya çalışıyorum. Daha fazla incinmeni istemiyorum kardeşim. Birlikte çok şey adattık hı? Karla'nın da incinmesini istemem."

Khaled tekrar sustu. Gözlerimizi birbirinden kaçırarak kayalara ve buzla kaplı yere baktık. İçimizi titreten birkaç dakika geçti. En sonunda Khaled derin bir nefes alıp ayağa kalktı ve kolları ile bacaklarını ısıtmaya çalıştı. Ben de ayağa kalkıp soğuktan titreyerek uyuşmuş ayaklarımı yere vurdum. En beklemediğim anda da içten gelen ani bir hareketle Khaled kollarını üzerime dolayıp bana sarıldı. Beni oldukça güçlü bir şekilde kollarıyla sarmıştı ama kafasını benimkine dayadığında bir çocuk kadar hassas ve naifti.

Benden uzaklaştığında yüzü başka tarafa dönüktü ve gözlerini göremiyordum. Khaled yavaşça yürümeye başlayınca ben de soğukla başa çıkmak için ellerimi kollarımın altına yerleştirerek onu takip ettim. Ancak yalnız kaldığımda Khaled'in söyledikleri aklıma geldi. *İçimde kötü bir his var Lin. Çok kötü bir his...*

Tam onunla konuşmaya hazırlanıyordum ki Habib arkamdaki gölgelerin arasından beliriverdi ve korkudan sıçradım.

"Kahretsin!" diye söylendim. "Ödümü bokuma karıştırdın! Bunu bir daha yapma Habib!"

Mahmut Melbaaf da onun yanına gelerek "Tamam, her şey yolunda," dedi.

Habib bana o kadar hızlı bir şekilde bir şeyler söyledi ki tek bir hecesini bile anlamadım. Gözleri kocamandı ve sanki kafasına dek uzanıyordu. Karanlık yüzünden yarattıkları etki iyice artıyor, gözaltı torbaları gözünün alt kısmını daha da aşağı çekiyor, daha çok beyaz kısım görünüyordu.

"Ne?"

"Sorun yok," dedi Mahmut. "Herkesle konuşmak istiyor. Bu gece herkesle konuşuyor. Bana geldi ve söylediklerini senin için İngilizceye çevirmemi istedi. Sen Khaled'den önce konuştuğu son kişisin. En son Khaled ile konuşmak istiyor."

"Peki, ne dedi?"

Mahmut ondan bana söylediklerini tekrar etmesini istedi. Habib tekrar tıpkı az önceki gibi hızlı, enerjik biçimde gözlerime bakarak ve içimden bir canavar çıkmasını bekleyerek dediklerini yineledi. Ben de bakışına karşılık vermekte gecikmedim. Vahşi, çılgın adamlarla aynı hücreyi paylaşmıştım ve gözlerimi kaçırmamam gerektiğini iyi biliyordum.

Mahmut "Güçlü adamlar şansının yaver gitmesini sağlar diyor," dedi.

"Ne?"

"Güçlü adamlar kendi şansını kendi yaratır."

“Güçlü adamlar kendi şansını mı yaratır? Böyle mi diyor?”

Mahmut “Evet, kesinlikle,” diyerek bir kez daha onayladı.

“Ne demek istiyor?”

Mahmut sabırlı bir şekilde gülümseyerek “Bilmiyorum,” dedi. “Etrafta dolaşıp herkese bunu mu söylüyor?” diye sordum. “Güçlü bir adamın kendi şansını yarattığım?”

“Hayır. Bana Peygamberin, huzur içinde yatsın, harika bir öğretmen olmadan önce harika bir asker olduğunu söyledi. Jalalaad’a yıldızların parladığını, çünkü sırlarla dolu olduğunu söyledi. Herkese farklı bir şey söyledi. Bunları söylerken de çok aceleciydi. Bu onun için çok önemli. Ben de anlamıyorum Lin. Sanırım yarın sabah savaşa gideceğimizden böyle yapıyor.”

Öğrendiklerime şaşırarak “Başka bir şey var mı?” dedim.

Mahmut, Habib’e söylemek istediği başka bir şey olup olmadığım sordu. Habib gözlerime bakmayı sürdürerek Peştuca ve Farsça konuşmaya devam etti.

“Sadece şans diye bir şey olmadığını söylüyor. Ona inanmanı istiyor. Tekrar güçlü bir adamın...”

“Kendi şansını yaratacağım söylüyor,” diye Mahmut’un sözünü tamamladım. “Ona mesajını takdir ettiğimi söyle.”

Mahmut dediklerimi tercüme ederken Habib biraz daha dikkatli bir şekilde bana bakıp ona vermediğim bir cevabı ararmış gibi gözlerini üzerime dikti. Daha sonra da dönerek beni gözlerinden taşan çılgınlıktan daha çok rahatsız eden kambur koşuşuyla uzaklaştı.

Gittiğine sevinerek “Şimdi neyin peşinde bu?” diye sordum Mahmut’a.

“Sanırım Khaled’i bulacak,” dedi Mahmut.

Tükürükler saçarak “Amma soğuk!” dedim.

“Evet, ben de senin gibi üşüdüm. Bütün gün bu soğuktan kurtulacağımın hayalini kurdum.”

“Mahmut, Kadirbhai ile Kör Şarkıcılar’ı dinlemeye gittiğimizde sen de Bombay’daydın değil mi?”

“Evet, o gece bir araya geldiğimiz ilk toplantıydı. Seni ilk kez orada gördüm”

“Üzgünüm, seninle o gece tanışmadık, senin orada olduğunu da farketmedim. Merak ettiğim Kadirbhai ile nasıl tanıştığın.”

Mahmut güldü. Onu kahkahalar atarken görmek o kadar zordu ki ben de gülümsemeden edemedim. Görev süresince kilo kaybetmişti. Aslında hepimiz kilo kaybetmiştik. Elmacık kemikleri ortaya çıkmış, çukurlu çenesi koyu, kalın bir sakalla kaplanmıştı. Gözleri ayışığında bile parlak, bronz bir vazo gibi göz alıcıydı.

“Bombay’da sokakta durmuş bir arkadaşımla pasaport işi yapıyordum. Omzuma bir el dokundu. Bu Abdullah'tı. Bana Kadir Han’ın beni görmek istediğini söyledi. Kadir’in arabasına bindim. Konuştuk ve o andan sonra onun adamı oldum.”

“Neden seni seçti? Seni seçmesine, senin de ona katılmana neden olan neydi?”

Mahmut kaşlarını çattı, bu soruyu ilk kez düşünüyormuş gibiydi.

“Şah Pehlevi’ye karşıydım,” diye söze başladı. “Şah’ın gizli polisi Savak birçok insanı öldürdü ve birçok insanı işkence için hapse tıktı. Babam ve annem Şah’a karşı savaştıkları için hapiste öldürüldüler. O zamanlar ben küçük bir çocuktum. Büyüdüğümde ben de Şah’a karşı savaştım. İki kez hapse düştüm. İki kez işkence gördüm ve vücuduma elektrik verildi. Çok acıya katlandım. İran’da devrim için savaştım. Ayetullah Humeyni İran’da devrimi gerçekleştirdi ve Şah Amerika’ya kaçarken yeni güç artık Humeyni oldu. Savak gizli polisi ise hala aynıydı. Tek fark artık Humeyni için çalışıyorlardı. Tekrar hapse girdim. Tekrar dayaklar ve elektrik işkencesine maruz kaldım. Şah için çalışan insanlar artık Humeyni için çalışıyordu.

Bütün arkadaşlarım hapiste ve Irak'la olan savaşta hayatını kaybetti. Ben ise kaçıp Bombay'a geldim. Diğer İranlılarla karaborsa işi yaptım. Daha sonra da Abdül Kadir Han'ın adamı oldum. Hayatımda sadece bir tane müthiş insanla tanıştım, o da Kadir'di. Şimdi öldü ve..."

Mahmut kelimeleri yuttu ve ceketinin koluyla gözlerindeki yaşları sildi.

Uzun bir konuşmaydı ve ikimiz de donuyorduk ama ona daha fazla soru sormak niyetindeydim. Her şeyi bilmeliydim. Khaled'in benimle paylaştığı ve Kadirbhai'nin söyledikleri dışındaki her şeyi öğrenmeliydim. Ama o an dehşetle dolu bir çığlık duyduk. Çığlık duyulduğu gibi ani bir şekilde kesildi. Mahmut ile birbirimize baktık ve aynı içgüdüyle silahlarımıza uzandık.

Mahmut kaygan karın üzerinde dikkatli adımlarla koşarak "Buradan!" diye bağırdı.

Sesin kaynağına diğer adamlarla aynı zamanda ulaşmıştık. Nazir ve Süleyman da neye baktığımızı görmek için grubun içine daldı. Khaled Ansari'yi Habib Abdur Rahman'ın vücudu üzerine eğilmiş görünce onlar da donakaldılar. Deli adam sırtüstü yatıyordu ve ölmüştü. Birkaç dakika önce şansla ilgili sözler söyleyen adamın boğazında bir bıçak vardı. Habib'in atlarımıza ve Sıddıki'ye yaptığı gibi bu bıçak da onun boynuna saplanmış ve çevrilmişti. Fakat o an bakmakta olduğumuz bıçak Habib'inki değildi. Bıçağın kimin olduğunu hepimiz biliyorduk. Bu oymalı sapı olan bıçağı belki yüz defa görmüştük. Bu Khaled'in bıçağıydı.

Nazir ve Süleyman, Khaled'i tuttular ve onu nazikçe kaldırdılar. Khaled bir anlığına yardımı kabul etti fakat hemen sonra silkinerek cesedin yanına eğildi. Habib'in şalı göğsüne dolanmıştı. Khaled ölü adamın açık ceketinin önünden bir şey çekti. Çektiği şey Habib'in boynunda asılı olan ve uçlarında metal parçalar olan iki deri kayıştı. Jalalaad hemen ileri atıldı ve kolyeleri kaptı. Bunlar onunla birlikte Hanif ve Juma'nın yok ettikleri tanktan hatıra olarak aldıkları ve boyunlarına astıkları metal parçalardı.

Khaled ayağa kalktı ve yavaşça uzaklaşmaya başladı. Önümden geçerken elimi omzuna koydum ve onunla yürüdüm. Geride Habib'in cesedine Kalaşnikofun kabzasıyla saldıran Jalalaad'ın ve öfkeli kalabalığın çıkardığı

gürültü vardı. Omzumun üzerinden geriye baktığımda çılgın adamın havaya kalkıp inen tüfeğin darbeleri altında ezildiğini gördüm. Yufka yüreğin zaafına kapılarak da kendimi Habib'e acırken buldum. Onu birden fazla defa kendim öldürmek istemiştim ve öldüğüne memnundum ama o anda yüreğim onun için üzüldü ve sanki bir arkadaşı kaybetmiş gibi hissettim. Kendi kendime o bir öğretmendi diye düşündüm. Tanıdığım en vahşi ve tehlikeli adam, bir zamanlar küçük çocukların öğretmeniydi. Bu fikri sanki o an en önemli konu buymuşçasına bir türlü kafamdan atamıyordum.

Adamlar sonunda Jalalaad'ı cesedin başından söküp almayı başardıklarında bir zamanlar hayatın ve hastalıklı bir beynin yer aldığı vücuttan geriye sadece kan, saç ve kırık kemik parçaları kalmıştı.

Khaled mağaramıza geri gitmişti. Arapça bir şeyler mırıldanıp duruyordu. Gözleri onu ele geçiren bir görüntüyle parlıyor, yaralı yüzüne neredeyse korkunç bir ifade yüklüyordu.

Khaled mağarada matarasını tutan kemeri belinden çözdü ve ellerinin arasından yere kaymasına izin verdi. Fişekliğini de başının üzerinden geçirip çıkardı ve yere bıraktı. Daha sonra ceplerini karıştırıp içlerindekileri boşalttı ve üzerinde sadece kıyafetlerle kaldı. Ayağının ucunda adına düzenlenmiş sahte pasaportları, parası, mektupları, cüzdanı, silahları, ziynet eşyaları ve uzun zaman önce kaybettiği ailesinin eski fotoğrafı duruyordu.

Üzgün bir halde Mahmut'a “Ne diyor?” diye sordum. Son dört haftayı Khaled'le göz teması kurmaktan kaçınarak ve onun arkadaşlığını reddederek geçirmiştim fakat birdenbire onu kaybedeceğimden, hatta çoktan kaybetmiş olduğumdan ölesiye korkmaya başlamıştım.

Mahmut fısıldayarak “Bu Kuran,” dedi. “Kuran'dan sureler okuyor.”

Khaled o esnada mağaradan çıktı ve kampın ucuna doğru yürümeye başladı. Onu durdurmak için koştum ve iki elimle onu çektim. Khaled bir an için bana müsaade ettikten sonra tekrar ilerlemeye başladı. Kollarımı onun etrafına doladım ve onu birkaç adım geri sürükledim. Bana karşı koymadı. Büyülenmiş bir şekilde yalnızca kendisinin görebildiği bir görüntüye odaklanmış, Kuran'ın şiirsel dizelerini mırıldanmaya devam

ediyordu. Kollarımı gevşettiğimde tekrar kampın dışına doğru yürümeye başladı.

"Yardım edin!" diye bağırdım. "Görmüyor musunuz? Khaled gidiyor! Buradan gidiyor!"

Mahmut, Nazir ve Süleyman yanıma geldi fakat Khaled'e engel olmama yardım etmek yerine nazikçe kollarımdan tutup beni Khaled'den uzaklaştırdılar. Khaled ileri doğru yürümeye devam etti. Karşı koyarak beni tutan ellerden kurtuldum ve tekrar onu durdurmak için koştum. Khaled'e bağırdım ve kendine gelsin diye tokatladım. Khaled ne karşı koydu ne tepki verdi. Buz kesmiş yüzümü ıslatan sıcak gözyaşlarını ve donmuş dudaklarımdaki çatlakları yakışlarını hissettim. Hıçkırırken inip kalkan göğsüm aşınmış, yuvarlak kayalara çarpıp duran bir nehir gibiydi. Khlaed'e bir elim boynunda, bir elim belinde sıkı sıkı sarıldım.

Nazir o haftalarda zayıf düşmüş bir halde olmasına rağmen hala benden oldukça güçlüydü. Çelik gibi elleri bileklerime yapıştı ve onları Khaled'in üzerinden kopardı. Ben Khaled'i ceketinden yakalamak için debelenip karşı koyarken Mahmut ve Süleyman da beni tutmak amacıyla Nazir'e yardım etti. Daha sonra gözlerimizle Khaled'in kamptan hepimizin işini bir şekilde bitiren o soğuk kışa doğru ilerleyişini izledik.

Khaled gittiğinde Mahmut sordu. "Onu görmedin mi? Yüzünü görmedin mi?"

"Evet, evet gördüm," diye yanıtladım hıçkırarak ve tökezleyerek mağaraya dönüp keder içinde yere yığıldım.

Orada saatler boyunca uyumadan, perişan, aç, kızgın ve kalbim kırık bir halde uzandım. Orada ölebilirdim de... Bazı acılar sizi kolsuz, bacaksız bırakır... Ama yiyecek kokusu beni kendime getirdi. Adamlar çürümekte olan yiyeceği pişirmek için daha fazla bekleyemeyeceklerine karar vermişlerdi. Eti saatlerce bir kazanda pişirmiş, durmadan dumanı yelpazelemiş, alevi de battaniyelerle örtmüşlerdi.

Çorba şafak sökmeden çok önce hazırdı ve herkes kendine bir kase ya da bir kupa çorba aldı. İlk başta çürüyen etin kokusunu midemiz kaldırmadı ve

hepimiz yudumlarımızı geri çıkardık. Yine de açlık, aklımızdan daha üstün geldiğinden ve yiyeceği reddedemeyecek denli aç olduğumuzdan üçüncü ya da beşinci denemede o kokuşmuş, mide bulandıran çorbayı içimizde tutmayı başardık. Boş midelerimize indirdiğimiz sıcak çorbanın yarattığı acı, balık iğneleriyle dolu bir midenin yaratacağı ağrıya benziyordu ama bu da geçti. Herkes üç porsiyon çorba içmek ve lastiğe benzer, çürümüş et parçalarını çiğnemek için kendini zorladı.

Bundan iki saat sonra boş midelerimize indirdiğimiz yemek bağırsaklardan geçince sırayla kayalıkların arkasına taşınmaya başladık.

Sonunda kendimize gelince ve dualarımızı edince herkes hazırlandı ve Habib'in saldırmamız için önerdiği nokta olan kampın güneydoğu kısmında toplandık. Bu dik yamacın özgürlüğe kavuşmak için tek şansımız olduğunu Habib kesin bir şekilde dile getirmişti. Bizimle beraber saldırıya katılmayı planladığından bu tavsiyeye uymamak için bir nedenimiz de yoktu.

Biz altı kişiydik. Diğer beş kişi Süleyman, Mahmut Melbaaf, Nazir, Jalalaad ve genç Ala-ud-din idi. Ala-ud-din yaşlı bir adamın soluk yeşil gözlerine sahip ama genç bir adam gibi gülümseyen yirmi yaşında utangaç bir çocuktu. Göz göze geldiğimizde beni yüreklendirmek istermişçesine başını salladı. Ona bir gülümsemeyle karşılık verince o daha da geniş bir gülümsemeyle başını canlı bir şekilde sallamaya başladı. Başka yöne bakıp onunla bunca zaman geçirmeme rağmen bir kez bile sohbet etmediğim için utandım. Birlikte ölecektik ve hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Hiçbir şey.

Alacakaranlık gökyüzünü aydınlattı. Rüzgarla uzak ufukta sürüklenen bulutlar alev aldılar ve sabah güneşinin ilk ışıklarıyla kızıl bir renge büründüler. El sıkıştık, birbirimize sarıldık, silahlarımızı defalarca kontrol ettik ve bir daha dönmemecesine o dik yamaçtan aşağı inmeye başladık.

Son gelip çattığında hep vaktinden önce gelmiş gibi hissedilir. Yüzüm, boyun ve çene kaslarım gerilmiş, kollarım ve omuzlarım kasılmış, soğuktan donmuş ellerim acı içinde silaha yapışmıştı.

Süleyman saldırı emrini verdi. Birden midem kilitlendi ve botlarımın altındaki soğuk gibi, o da buz kesti. Ayağa kalkıp tepeyi geçtim ve yamaçtan aşağı ilerlemeye koyulduk. Aylardan sonra ilk defa hava çok

açıktı. Haftalar önce Afganistan’daki dağların da tıpkı hapishane gibi hiçbir günbatımını ya da gündoğumunu barındırmadığını düşünmüştüm. O günkü şafak ise o zaman dek gördüklerimin en güzeliydi. Dik yamaçlar yerlerini daha yumuşak inişlere bırakınca tempolu bir şekilde gül pembesi kardan ötedeki gri yeşil toprağa doğru ilerlemeye başladık.

Duyduğumuz ilk patlamalar beni korkutmayacak denli uzağımızdaydı. *Pekala. İşte başlıyor. İşte o an...* Sanki başka biri söylüyormuş gibi kelimeler zihnimde yankılanıp duruyordu. Sanki bir eğitmen beni sona hazırlıyordu. Menzile girince düşmanın havan toplarının yol açtığı patlamalar da yakınlaşmaya başlamıştı.

Etrafıma baktım ve diğerlerinin benden daha hızlı koştuklarını gördüm. Sadece Nazir arkamdaydı. Daha hızlı koşmaya çalıştım. Ayaklarım hissizleşmiş gibiydi. Hareket edişlerini, adım atışlarını görüyordum ama onları hissedemiyordum. Bacaklarıma mesaj göndermek için çok büyük çaba harcıyor, onların daha hızlı koşmalarını sağlamaya uğraşıyordum. Sonunda daha hızlı koşmaya başlamıştım.

İki havan topu yakınımda patladı. Ben de koşmaya ve acıyı, o öldürücü şakayı beklemeye koyuldum. Kalbim göğsümde çarpıyor, kesik kesik bir şekilde soğuk havayı içime çekiyordum. Düşmanın yerini göremiyordum. Havanın atış menzili bir kilometrenin üzerindeydi ama daha yakında olmalıydılar. Hemen sonra ilk atışlar duyuldu. Bizim ve onların AK-74’lerinden çıkan *taka-taka-tak* sesleri yankılandı. Artık birbirimizi öldürecek denli yakındık.

Gözlerim yeri tarayarak en güvenli yolu bulmaya çalışıyordu. Bir adam solumdan aşağı doğru ilerlemeye başladı. Bu Jalalaad’dı. Az önce Nazir’in yanında koşuyordu ve aramızda yüz metreden az mesafe vardı. Bir havan topu Jalalaad’ın hemen önünde patladı ve vücudunu parçalara ayırdı. Tekrar yere bakarak kayaların ve kaya parçalarının üzerinden atladım ve tökezlememe rağmen yere düşmedim. Elli metre önümdeki Süleyman boğazını tuttu ve sanki yerde bir şey arıyormuş gibi çömelerek bir iki adım daha gitti. Yüzüstü yere düştü ve bir yana yattı. Yüzü ve boğazı yarılmıştı ve kanlar içindeydi. Onun etrafından dolaşmaya çalıştım ama yer kayalarla dolu olduğundan koşarken onun cesedinin üzerinden atlamak zorunda kaldım.

Düşman Kalaşnikof'larından çıkan alevleri gördüm. Benim tahmin ettiğimden çok daha fazla, en azından iki yüz metre kadar ilerideydiler. Sol yanımdan bir kurşun vızıldayarak geçti. Başaramayacaktık. Başaramazdık. Üzerimize ateş açan çok kişi yoktu ama üzerimize nişan alıp bizi vuracak vakitleri çoktu. Hepimizi öldüreceklerdi. Hemen sonra düşman hattında birbiri ardına patlamalar oldu. *Aptallar! Kendi kendilerini bombaladılar,* diye düşündüm ve her yerden tüfek sesleri gelmeye başladı. Nazir tüfeğini kaldırmış koşarken bir yandan ateş ediyor, Mahmut Melbaaf önümde, sağ tarafta önceden Süleyman'ın bulunduğu yerden tüfeğini ateşliyordu. Ben de tabancamı kaldırıp tetiği çektim.

Çok yakından bir yerden insanın kanını donduracak bir çığlık yükseldi. Birdenbire bu çığlığın benden çıktığını farkettim ama kendime engel olamadım. Düşmanın silahlarına doğru koşan yanımdaki cesur ve güzel adamlara baktım. Bunu düşündüğüm ve söylediğim için Tanrı beni affetsin ama muhteşemdi ve bu ihtişam insanı kendinden geçiriyordu. Eğer aşk bir günah olsaydı böyle bir şey olurdu. Eğer müzik sizi öldürebilseydi böyle olurdu. Koşarak attığım her adımda sanki bir hapishane duvarını aşıyordum.

Sonra birdenbire denizin en derin yerindeki sessizlik gibi bacaklarım durdu ve gözlerim ile ağzım patlayan yerden fışkıran sıcak, kirli toprakla doldu. Sıcak, sert ve keskin bir şey bacaklarıma çarpmıştı. Sanki karanlıkta koşuyorken bir ağacın yerdeki gövdesine takılmış gibi yere düşüyordum. Havan topu mermisi. Metal parçalar. İnsanı sağır eden sessizlik. Yanan deri. Kör edici toprak. Nefes almak için mücadele. Kafamın içi bir kokuyla doluydu. Bu kendi ölümümün kokuşuydu. Kan, deniz suyu ve yanmış odunun kül kokusuydu. Hemen ardından yere öyle sert bir şekilde düştüm ki derin bir karanlığa battım sanki. Sonsuza dek düşüyordum. Hiç ışık yoktu.

BEŞİNCİ KISIM

OTUZ YEDİNCİ BÖLÜM

Eğer onun soğuk, ölü gözlerine bakarsanız kamera gerçeği yüzünüze vurarak sizinle alay eder. Kadir'in Afganistan, Pakistan ve Hindistan'dan gelen adamlarla oluşturduğu mücahit birliğindeki hemen her adamı gösteren siyah beyaz fotoğraf onları gerçekte olduklarından daha katı ve daha bilinçli bir şekilde yansıtıyordu. Fotoğrafa bakınca bu adamların gülmeyi ne kadar sevdiklerini ya da ne kadar kolay gülümsediklerini bilmek imkansızdı. Benimkiler dışındaki bütün gözler biraz yukarıda ya da aşağıda kalmış, hafifçe sağa ya da sola bakıyordu. Sargılı ellerimle fotoğrafı tutup birlikte sıra olup poz vermiş adamların isimlerini hatırlarken yalnızca benim gözlerim beni takip ediyordu.

İsmi *işçi* anlamına gelen ve granitle senelerce çalışmaktan dolayı elleri gri beyaz olan taş ustası Mazdur Gül... İsminin İngilizce versiyonu olan David diye kendisine seslenilmesini isteyen ve en büyük hayali New York'a gidip orada güzel bir restoranda güzel bir yemek yemek olan Davut... İsmi *güven* anlamına gelen ve cesur gülümsemesi ile Peşavar yakınlarındaki sefil bir mülteci kampında açlık içinde yaşayan ailesine duyduğu kederi gizleyen Zamaanat... Kabul'deki bir hastanede iki ay hasta yattı diye kampın doktoru seçilen ve ben kampa gelip de doktorluk işini kabul edince dualar ve derviş dansıyla bunu kutlayan Hacı Ekber... Elbiseleri alev içinde ve sırtı yarılmış bir şekilde karda sürünürken hayatını kaybeden haylaz taşlamalarda bulunan tüccar Alef... Deli Habib tarafından öldürülen iki çılgın genç, Juma ve Hanif... Son saldırıda ölen onların korkusuz genç arkadaşları Jalalaad... İsmi Aladdin olarak kısaltılan ve sapasağlam kurtulan Al-ud-Din... Silahlara doğru başı çekerek giderken ölen kırışık alınlı, acılı bakışlı Süleyman Shahbadi.

Grubun merkezinde, Abdül Kadir Han'ın etrafında daha sıkı bir şekilde toplanmış daha küçük bir grup daha vardı. Bir eli donmuş toprağa, diğer eli bana kenetlenmiş ölen Ahmet Zadeh... Habib'i öldüren ve karların arasında gözden kaybolan Khaled Ansari... Ala-ud-Din gibi son saldırıdan yara almadan çıkmış Mahmut Melbaaf... Kendi yaralarını görmezden gelip benim baygın bedenimi güvenli bir yere taşıyan Nazir... Ve ben. Fotoğrafta Kadirbhai'nin arkasında, solunda dururken kendine güvenli, cesur ve sakin görünüyorum. Bir de kamera yalan söylemez derler.

Beni kurtaran Nazir'di. Biz silahlara doğru koşarken çok yakınımızda patlayan havan topu havayı yarıp delmişti. Ondan yayılan şok dalgası sol kulak zarımı delmişti. O sessiz anda patlayan mermiden dağılan parçalar üzerimizden geçmişti. Büyük metal parçalardan hiçbiri üzerime isabet etmemişti ama sekiz küçük şarapnel parçası bacaklarımın dizden aşağısına saplanmıştı. Bir bacağıma beş, diğerine üç şarapnel isabet etmişti. Bir tane karnıma, bir tane de göğsüme gelmişti. Parçalar üzerimdeki kalın kıyafetleri, içi dolu para cüzdanımı, ilkyardım çantamın deri kayışlarını geçerek vücudumu adeta yakarak içeri saplanmıştı. Bir diğer parça sol gözümün üstüne, alnıma çarpmıştı.

Bu parçaların hepsi küçüktü, aşağı yukarı bir peninin üzerinde bulunan Abraham Lincoln suratı büyüklüğündeydiler. Yine de öyle bir hızla hareket ediyorlardı ki ayaklarımı yerden kesmişlerdi. Patlamadan dolayı toprak üzerime yağmış, beni kör edip nefessiz bırakmıştı. Yere sert düşmüş, tam düşerken yüzümü yana çevirmeyi başarmıştım. Ne yazık ki o esnada zarar gören kulağımın üzerine düştüğümden ağrı daha da dayanılmaz olmuştu ve bayılmıştım.

Bacaklarından ve kolundan yaralanan Nazir beni hendeğe benzeyen bir çukura taşımış ve kendisi de oraya yığılıp bombardıman durana kadar vücudunu bana siper etmişti. Kollarını boynuma dolamış uzanırken sağ omzundan vurulmuştu. Eğer Kadir'in adamı sevgisiyle beni korumasaydı o parça bana çarpıp ölümüme neden olabilirdi. Etraf sessizleşince Nazir beni güvenli bir yere sürüklemişti.

Mahmut Melbaaf "Sayid'di değil mi?" diye sordu.

"Pardon?"

“Fotoğrafı çeken Sayid’di değil mi?”

“Evet. Evet. Sayid’di. Ona Kishmishi derlerdi...”

Böylece genç ve utangaç Peştu savaşçısını hatırladık. Sayid, Kadirbhai’yi bütün savaşçı kahramanlarının tek vücutta hayat bulmuş hali olarak görür ve her yerde hayran bakışlarla onu izlerdi. Kadir onun tarafına doğru bakacak olursa da hemen gözlerini aşağı indirirdi. Küçükken çiçek hastalığı geçirdiğinden yüzünün çoğu yeri küçük, kahverengi izlerle kaplıydı. Takma adı olan *Kishmishi*, üzüm anlamına gelirdi ve yaşlı savaşçılar büyük bir sevecenlikle ona bu isimle hitap ederdi. Fotoğrafta poz veremeyecek kadar utangaç olduğundan makineyi kullanmaya gönüllü olmuştu.

“Kadir’leydi,” diye mırıldandım.

“Evet, sonuna değin. Nazir onun cesedini Kadirbhai’nin yanında görmüş. Sanırım saldırıya uğrayıp öldürüleceklerini bilseydi bile Kadirbhai’nin yanında olmak isterdi. Böyle ölmek isterdi. Bunu isteyecek tek kişi de değildi üstelik.”

“Bu fotoğrafı nereden buldun?”

“Film Khaled’deydi hatırladın mı? Kadir’in taşınmasına izin verdiği tek fotoğraf makinesi onunkiydi. Khaled bizden uzaklaşıp giderken cebinden çıkarıp yere koyduğu şeyler arasında bu da vardı. Filmi yanıma aldım ve geçen hafta bir fotoğraf stüdyosunda tab ettirdim. Fotoğrafları bu sabah teslim ettiler. Gitmeden önce onları bir görmek istersin diye düşündüm.”

“Gitmek mi? Nereye gidiyoruz?”

“Buradan uzaklaşmamız lazım. Nasıl hissediyorsun?”

“iyiyim,” diye yalan söyledim. “Sorunum yok.”

Yatağın ucuna oturdum ve ayaklarımı yere uzattım. Ayaklarım yere değer değmez bacağıma öyle bir ağrı girdi ki yüksek sesle inledim. Başım da zonklamaya başladı. Sargılı parmaklarımı kafama bir sarık gibi dolanmış bez parçasına götürdüm. Sol kulağıma giren üçüncü ağrı da dikkatimi

çekiyordu. Ellerim acıyor, üç-dört kat çorap giydirilmiş ayaklarım sanki yanıyordu. Aylar önce üzerimizden havayı yararak geçen jetler nedeniyle atımın tekmelediği sol kalçam hala acıyordu. Oradaki yara tam anlamıyla bir türlü geçmemişti. Kaba etin altında bir kemiğin çatlamış olabileceğinden şüpheleniyordum. Atımın korku içinde beni ısırdığı kolumun dirseğe yakın yerini hissetmiyordum. Bu yara da aylar öncesinden kalmaydı ve o da tam anlamıyla iyileşmemişti.

Kalçalarımın üzerinde iki büklüm bir şekilde dururken midemin daraldığını ve bacaklarımın zayıfladığını görebiliyordum. Dağda açlık çektikten sonra çok zayıflamıştım. Tam bir enkaz halindeydim ve durumum hiç içi açıcı değildi. Hemen sonra kafam ellerimdeki sargı bezlerine takıldı ve içimi bir panik duygusu kapladı.

“Ne yapıyorsun?”

Dişlerimle sargıları yırtıp çıkarmaya çalışırken bir yandan da “Bunlardan kurtulmalıyım,” dedim.

Mahmut “Dur! Dur!” diye bağırdı. “Bırak yardım edeyim.”

Mahmut sargıları yavaşça açarken ben de göz kapaklarımdan yanaklarıma ter aktığını farkettim. İki elimin sargısı da açılınca birer pençe gibi duran ellerime baktım ve parmaklarımı esneterek kımıldattım. Soğuktan dolayı parmaklarımın derisi boğum yerlerinden yarılmıştı ve ellerimdeki mor yara izleri korkunç görünüyordu. Buna rağmen parmaklarım yerli yerindeydi.

Mahmut çatlamış ve derisi soyulmuş ellerime bakıp “Nazir’e teşekkür etmelisin,” diye mırıldandı. “Parmaklarını kesmeyi düşünüyorlardı ama o buna izin vermedi. Bütün yaralarına bakılana kadar da yanından ayrılmalarına müsaade etmedi. Yüzündeki soğuktan oluşan yaralara da müdahale etmelerini sağladı. Elinde Kalaşnikof ve senin otomatik tabancan vardı. Al bakalım... Uyanınca onu sana vermemi istedi.”

Mahmut bir örtüye sarılı Stechkin’i çıkardı. Silahı almaya çalıştım ama ellerim onu kavrayamadı.

Mahmut hafifçe gülümseyerek “Senin için saklarım,” dedi.

Duyduğum acıdan sersemlemiş fakat giderek daha iyi ve güçlü hissederek “O nerede?” diye sordum.

Mahmut başıyla işaret ederek “Orada,” dedi. Kafamı çevirdiğimde Nazir’in de benimkinin aynısı bir yatakta uyuduğunu gördüm. “Dinleniyor ama gitmeye hazır. Yakında buradan ayrılmalıyız. Arkadaşlarımız her an bizim için gelebilir, biz de harekete hazır olmalıyız.”

Etrafıma bakındım. Yerleri şilteyle kaplı kum rengi geniş bir çadırdaydık ve içeride yaklaşık olarak on beş adet katlanır yatak vardı. Hepsi soluk yeşil renkte olan bol pantolon, tunik, uzun ve kolsuz yelekten oluşan Afgan giysileri giymiş adamlar yataklar arasında dolaşıyordu. Hasır yelpazelerle yaralıları yelliyor, onları sabunlu su ile yıkıyor ya da atıkları dışarı taşıyorlardı. Yaralılardan bazıları çektikleri acı yüzünden inliyor veya anlamadığım dillerde bir şeyler söylüyordu. Afganistan’ın karlı tepelerinde geçirdiğimiz aylardan sonra Pakistan ovasındaki hava yoğun ve sıcaktı. Havada o kadar çok kuvvetli koku vardı ki duyularım artık onları reddediyor, sadece keskin kokulu bir bileşim algılıyordu. Çadırın yakınında bir yerlerde Hindistan’ın kokulu pilavı pişmekteydi.

“Dostum, söylemeden geçemeyeceğim, deli gibi açım.”

Mahmut bir kahkaha atarak “Çok yakında güzel yemekler yiyeceğiz,” diye içimi rahatlattı.

“Öyle mi? Burası Pakistan değil mi?”

“Evet,” dedi Mahmut tekrar gülerek. “Ne hatırlıyorsun?”

“Fazla bir şey değil. Koştuk. Uzak bir mesafeden... Üzerimize ateş ediyorlardı. Her yerde havan topu vardı. Vurulduğumu hatırlıyorum...”

O esnada dizimden bileğime kadar uzanan sargıları hissettim.

Ve yere düştüm. Sonra... Hatırladığım... Bir cip mi geldi? Yoksa kamyon muydu? Böyle bir şey oldu mu?”

“Evet. Mesut’un adamları bizi aldı.”

“Mesut mu?”

“Ahmet Şah. Aslan. Onun adamları düşman setine ve iki anayola, Kabul’e ve Quetta’ya saldırdı. Kandahar’ı kuşattılar. Halen orada, şehrin dışındalar ve sanırım savaş bitinceye kadar da oradan ayrılmayacaklar. Tam çatışmanın ortasına düşmüşüz dostum.”

“Bizi kurtardılar...”

“En azından bunu yaptılar diyelim.”

“En azından mı?”

“Evet. Bize saldıranlar da onlardı.”

“Ne?”

“Evet. Dağdan aşağı doğru inerken Afgan ordusu üzerimize ateş açtı. Mesut’un adamları bizi görüp bizim de düşman olduğumuzu düşünmüş. Bizden epey uzak olduklarından da havan toplarıyla üzerimize ateş açmışlar.”

“Bizi kendi adamlarımız mı vurdu?”

“Herkes ateş ediyordu. Afgan ordusu da üzerimize ateş açmıştı ama üzerimize inen havan mermileri kendi adamlarımızınkilerdi. Havan saldırısı Afgan ordusuyla Rusları kaçırdı. Kaçanlardan ikisini öldürdüm. Ahmet Şah Mesut’un adamlarının Stinger’leri vardı. Amerikalılar Stinger’leri onlara nisanda verdi, o zamandan beri de Rusların helikopteri kalmadı. Şimdi mücahitler her yanda karşı koyuyor. Artık savaş inşallah iki ya da üç yıl içinde biter.”

“Nisan... Şimdi hangi aydayız?”

“Mayıstayız.”

“Ne kadar zamandır buradayım?”

Mahmut yavaşça “Dört gündür Lin,” dedi.

“Dört gün...” Ben sadece bir gecedir orada olduğumu düşünmüştüm. Omzumun üzerinden uyumakta olan Nazir’e tekrar baktım. “Onun iyi olduğuna emin misin?”

“Birkaç yerinden yaralanmış ama güçlü ve kendi başına hareket edebiliyor. *İnşallah* iyileşecek. Tam bir *shotor* gibi!” Mahmut devenin Farsçasını kullanıp kahkaha attı. “O kararını verdi mi kimse fikrinden caydıramaz.”

Ben de uyandığımda beri ilk defa Mahmut’la güldüm. Gülmemle birlikte başım zonklamaya başlayınca ellerimi hemen kafama götürdüm.

“Nazir bir şeye karar verdiğinde onu kararından vazgeçirmeye çalışan kişi olmak istemem doğrusu.”

Mahmut “Ben de istemem,” dedi ve anlatmaya devam etti. “Mesut’un askerleri bizi iyi bir Rus arabasına bindirdi. Arabadan sonra sizi Chaman yolu için kamyona taşıdık. Chaman’da sınır görevlisi Pakistanlılar Nazir’in üzerindeki silahları almak istedi. Nazir onlara para verdi. Para çantandan aldığı bir miktar parayı verdi ve silahlarını teslim etmedi. Seni iki ölü adamla beraber battaniyelerin altına sakladık. Adamları üzerine koyduk ve adamlar için düzgün bir Müslüman namazı kılmak istediğimizi söyledik. Daha sonra Quetta’ya, bu hastaneye geldik. Burada da Nazir’in silahlarını almak istediler. Nazir de tekrar onlara para verdi. Parmaklarını kokudan dolayı kesmek istediler...”

Ellerimi burnuma götürdüm ve kokladım. Üzerlerinde çürümüş, pis bir koku vardı. Koku hafiflemişti ama bana dağda yediğimiz son yemek olan çürümüş keçi etinin kokusunu hatırlattı. Midem birden kasıldı. Mahmut hemen eline metal bir kap geçirdi ve onu suratıma dayadı. Koyu yeşil bir safra kusarken çaresiz bir şekilde dizlerimin üzerine düştüm.

Mide bulantısı geçince yatağa sırtımı yaslayarak oturdum ve Mahmut’un bana verdiği sigarayı minnettarlıkla kabul ettim.

Kekeleyerek “Devam et,” dedim.

“Ne?”

“Nazir hakkında konuşuyordun.”

“Ah, evet. Kalaşnikofunu çıkardı ve adamların üzerine doğrulttu. Eğer seni keserlerse hepsini öldüreceğini söyledi. Adamlar kamp polisini çağırmak istedi ama Nazir elinde silahı çadırın kapısının önüne dikildi. Onu geçemediler. Ben de diğer yanında durup arkasını kolladım. Böylece seni tedavi ettiler.”

“Harika bir sağlık planı olmuş. Doktora Kalaşnikof doğrultan bir Afgan.”

Mahmut espriyi anlamadan “Evet,” dedi. “Daha sonra da Nazir’e baktılar. Sonunda onca yarayla iki gün boyunca hiç uyumayan Nazir de uyudu.”

“O uyuduğunda polisi çağırmadılar mı?”

“Hayır. Buradakilerin hepsi Afgan. Doktorlar, yaralı adamlar, nöbetçiler, herkes Afgan. Ama kamp polisi değil. Onlar Pakistanlı ve Afganlar da Pakistan polisini sevmez. Herkes Pakistan polisi ile sorun yaşamıştır. Bana izin verdiler, ben de o uyurken Nazir’in silahlarını aldım. Ona ve sana baktım. Bekle... Sanırım dosdarımız geldi!”

Çadırın ağzı açıldı ve sıcak bir günün sarı ışığı içeri girerken gözlerimiz kamaştı. Dört adam gelmişti. Dördü de Afgan’dı ve tecrübeli savaşçılardı. Bana sanki bir tüfeğin namlusunun ardından bakıyorlardı. Mahmut onları karşılamak için ayağa kalktı ve birkaç kelime fısıldadı. Adamlardan ikisi Nazir’i uyandırdı. Nazir derin bir uykuda olmasına rağmen adamlar ona dokunur dokunmaz döndü ve savaşmaya hazır bir şekilde fırladı. Adamların yüzündeki dostça ifadeyi görüp tatmin olunca beni kontrol etmek için kafasını çevirdi. Nazir benim uyanmış olduğumu ve yatağımda oturduğumu görünce nadir olarak gülen yüzünde öyle kocaman bir gülümseme belirdi ki bu neredeyse tedirgin ediciydi.

İki adam Nazir’e ayağa kalkmasında yardımcı oldu. Sol kalçası sargılıydı. Nazir, adamlardan destek alıp topallayarak gün ışığına doğru çıktı. Diğerleri de benim kalkmama yardım etti. Yürümeye çalıştım ama yaralı bacaklarım bana başkaldırdı. Tek yapabildiğim ayaklarımı sürüklemekti. Bu utanç verici durumdan sonra iki adam kollarını birleştirip beni kaldırdı.

İyileşmekle geçen bundan sonraki altı ay boyunca yeni bir çadıra, mekana, gecekonduya ya da gizli bir odaya geçmek gerektiğinde bu şekilde taşınıp durduk. Pakistan Gizli Servisi ISI, onların izni olmadan Afganistan'a giren yabancılara kötü gözle bakardı. Savunmasız olduğumuz o haftalar boyunca bize kol kanat geren Mahmut Melbaaf için sorun olan şeyse hikayemizin bizi misafir eden sürgünler ya da mülteciler için çok ilgi çekici olmasıydı. Dikkat çekmemek için sarı saçlarımı koyuya boyamıştım ve güneş gözlüğümü neredeyse hiç çıkarmıyordum. Yine de kaldığımız gecekondularda ve kamplarda ne kadar dikkatli ve gizli hareket etsek de her zaman kim olduğumu bilen birileriyle karşılaşıyorduk. Mücahitlerle birlikte savaşan Amerikalı bir silah kaçakçısının bu uğurda yaralanması karşı konulamaz bir sohbet konusuydu. Böyle konuşmalar da herhangi bir istihbarat örgütünün herhangi bir ajanının dikkatini hemen çekerdi. Eğer gizli polis beni bulursa da Amerikalının aslında Avustralya'dan kaçmış bir mahkum olduğu ortaya çıkardı. Bu gerçek bazılarının terfi etmesini sağlarken beni Avustralyalı yetkililere teslim etmeden önce üzerimde çalışacak işkencecilerim için de heyecan verici bir tecrübe olurdu. İşte bu yüzden çok sık ve aceleyle yer değiştiriyor ve yara almış hayatlarımızda sadece güvendiğimiz birkaç kişiyle konuşuyorduk.

Azar azar ayrıntılar su yüzüne çıkıyor, içine düştüğümüz savaş ve ondan kurtuluşumuzla ilgili detaylar öğreniliyordu. Dağımızı çeviren Rus ve Afgan askerler, birliklerinin en iyileriydi ve muhtemelen bir yüzbaşı tarafından yönetiliyorlardı. Shar-i Safa Dağları'nda operasyon yapmalarının tek nedeni ise Habib Abdur Rahman'ı öldürmekti. Tutuklanması için çok yüklü bir ödül konmuştu ama asıl Habib'in kötülüklerinin insanlarda yarattığı dehşet ve korku yüzünden onu arayanlar olayı şahsi bir mesele olarak görüyordu. Onun vahşi nefretinden o kadar etkilenmiş, onu yakalamayı o kadar kafaya takmışlardı ki Ahmet Şah Mesut'un kuvvetlerinin gelişini bile farketmemişlerdi. Rusların ve Afganların çoğunun dağın öteki ucunda mayın döşeyip güç yığmakla meşgul olduğuna dair Habib'in verdiği bilgiye güvenip özgürlüğe doğru koştuğumuzda boşalmış düşman kampındaki şaşkına dönmüş nöbetçiler üzerimize ateş açmıştı. Belki de Habib'in onlar için geldiğini düşünmüşlerdi, çünkü saldırılarında disiplin ve düzen yoktu. Bu hareketle Rusların onlardan önce davrandığını düşünen Mesut'un mücahitlerinin saldırısını da hızlandırmışlardı. Düşmana doğru koşarken görüp duyduğum patiamalar -

aptallar, kendi havan toplarını uçurdular- aslında Mahmut'un havanlarından Rusların bulundukları noktalara atılmıştı. Üzerimize gelen havan mermileri birer kaza kurşunuydu.

Ben de silahlara doğru koşarken ve hayatları boşa harcayan müttefik kurşunlarının altındayken o anın muhteşem olduğunu düşünüyordum. Halbuki muhteşem olan hiçbir şey yoktu. Hiçbir zaman da yoktur. Muhteşemlik Tanrı'ya hastır ve Tanrı'ya da bir silahla hizmet edemezsiniz.

Biz yere yığılınca Mesut'un adamları kaçışan düşman askerlerini dağ boyunca takip edip dönmekte olan mayın döşeyicilerini bulmuş. Bunu izleyen çarpışma tam bir katliammış. Habib Abdur Rahman'ı öldürsün diye yollanan adamların grubundan bir kişi dahi sağ çıkmamış. Eğer o deli bunu duysaydı eminim hoşuna giderdi. O geniş ağzını nasıl kocaman açarak sessiz bir kahkaha atacağını, kederle deli deli bakan gözlerinin nasıl yuvalarından çıkacak gibi görüneceğini hayal edebiliyordum.

O soğuk gün ve birdenbire çöken akşam boyunca Nazir ile ben savaş alanında kalmıştık. Gün hızla batarken bizi çarpışmadan dönen mücahitler ile kendi adamlarımız bulmuştu. Mahmut ile Ala-Ud-Din, Süleyman ile Jalalaad'ın cesetlerini dağdan bulunduğumuz yere taşımışlardı.

Mahmut'un adamları bağımsız birer savaşçı olan Achkzailerle birleşmiş, birlikte Chaman yolundan Geçit'e, Rusların savunma hattının bulunduğu Kandahar'ın elli kilometre yakınına kadar olan bölgeyi ele geçirmişlerdi. Chaman'a gidişimiz ve Geçit'ten Pakistan'a yolculuğumuz hızlı ve sorunsuz geçmişti. Bir kamyonette ölen arkadaşlarımızla birlikte gitmiş, saatler içinde kontrol noktasına varmıştık. Ki bu yolculuk Kadir'in atlarıyla aylarımızı almıştı.

Nazir çabucak iyileşip hızla kilo almaya başladı. Kolundaki ve omzunun arkasındaki yaralar iyice kapandı ve ona sorun çıkarmadı. Fakat sağ kalçasında bulunan daha geniş ve derin yara kalçasından dizine kadar olan kas, kemik ve tendonlar arasındaki liflere hasar vermiş gibi gözüküyordu. Bacağının üst kısmını rahat oynatamıyor, adım atarken sağ ayağını düz bir şekilde değil de döndürerek atıyordu.

Buna rağmen Nazir'in morali nispeten daha iyiydi ve Bombay'a dönmek için sabırsızlanıyordu. Hatta bazen öyle sabırsız oluyordu ki benim yavaş iyileşmem konusundaki endişeleri rahatsız edici bir hal alıyordu. Hiç durmadan *Daha iyi misin? Ayağa kalkabiliyor musun? Gidebilir miyiz?* şeklinde sorulara maruz kalmak bazen katlanılmaz bir hal aldığından ona birkaç defa çıkışmıştım. Tabii o zaman Nazir'in Bombay'da onu bekleyen son bir vazifesi olduğunu bilmiyordum. Bu görev Abdül Kadir'i kurtaramayışından ötürü duyduğu kederi ve utancı içine atmasına neden oluyordu. Her geçen gün sağlığımız iyiye gittikçe Kadir'in ona emrettiği şey de Nazir'i gitgide boğuyor, görevini ihmal ettiğini düşünerek acı çekiyordu.

Benim de kendimce meşgul olduğum meseleler vardı. Bacaklarımdaki yaralar yeterince hızlı iyileşiyordu ve alnımın derisi geride hafif bir çıkıntı bırakarak kapanmıştı fakat patlayan kulak zarım iltihaplanmıştı ve bana sürekli, dayanılmaz bir ağrı veriyordu. Ağzıma attığım her lokma, içtiğim her yudum su, konuştuğum her kelime ve duyduğum her yüksek ses, yüzümdeki ve boynumdaki sinirlerle beynime bir akrep sokmasını andıran iğneler batıyordu. Vücudumun her hareketiyle ya da kafamı bir çevirişimle bile bu dayanılmaz acıya maruz kalıyordum. Aldığım her nefes, esnemek ve hapşırmak bile bu işkenceyi artırıyordu. Uykumda kazara hasarlı kulağımın üzerine yatmam öyle bir feryat etmeme neden oluyordu ki elli metre yakınımda uyuyan her adam uyanıyordu.

Üç hafta süren çıldırtıcı, katlanılmaz ağrıdan ve kendime yaptığım yüksek dozlardaki penisilin aşıları ile antibiyotikle kulak yıkama işlemlerinden sonra yaram iyileşti ve çektiğim acı da tıpkı sisli bir kıyıda zar sor seçilen şekiller gibi hatıralarda hayal meyal kaldı.

Ellerim üzerlerinden ölü deriyi atıp iyileşti. Elbette gerçekten donmuş doku tam olarak iyileşmediğinden sürgün yıllarında aldığım bu yara da diğer pek çoğu gibi aslında daima benimle kaldı. Ellerim, her soğuk günde, savaş öncesinde silahıma yapışırken hissettiğim o acıyı bana tekrar yaşatarak beni geçmişe götürmeye devam eder. Yine de Pakistan'ın daha ılıman ikliminde parmaklarım açılmaya ve istediğim gibi hareket etmeye başlamıştı. Artık işe hazırlardı. Bombay'daki küçük intikamım için sabırsızlanıyordum. Yaşadığımız sıkıntılardan dolayı zayıflamış olsam da

vücudum Kadir'in savaşı için yolculuğa çıktığımız zamana göre daha dirençli ve sağlamdı.

Nazir ve Mahmut dönüş yolculuğumuzu aktarmalı trenler ayarlayarak planladı. Pakistan'da küçük bir cephanelik de edindiklerinden bunları Bombay'a kaçırmayı düşünüyorlardı. Silahları kumaş balyalarının içine yerleştiriyor ve Hintçesi iyi olan üç Afgan'la birlikte gönderiyorlardı. Değişik vagonlarda gitmemize ve adamlarla hiç bağlantı kurmamamıza rağmen kargomuz hep aklımızdaydı. Birinci sınıf kompartımanda yolculuk ederken olayın komikliği, Afganistan'a kaçak silah sokmak için yola çıkmışken kendimizi Bombay'a silah sokarken bulmamız beni güldürmüştü. Ne var ki bu kahkaha acı bir kahkahaydı ve sonrasında yüzümün aldığı hal, birlikte yolculuk yaptığım insanların bakışlarını üzerimden çevirmelerine neden olmuştu.

Bombay'a geri dönmemiz iki günden biraz fazla zamanımızı aldı. Pakistan'a girerken kullandığım sahte İngiliz pasaportumla seyahat ediyordum. Pasaporttaki kayıtlara göre vizemin süresini geçmiştim. Artık uzmanı olduğum çekici gülümsememi ve yanında Kadir'in bana ödediği paradan kalan son Amerikan dolarlarımı kullanarak hiç dikkat çekmeden sınırın iki yanındaki Pakistanlı ve Hintli memurlara rüşvet vermiştim. Tan ağardıktan bir saat kadar sonra, oradan ayrıldıktan sekiz ay sonra sevgili Bombay'ımın sıcağına ve hareketli yaşamına geri dönmüştüm.

Nazir ve Mahmut belli bir uzaklıktan askeri kargolarının indirilişini ve nakledilişini yönettiler. Nazir'e onunla gece Leopold'un Yeri'nde buluşacağıma söz vererek tren istasyonunda yanlarından ayrıldım.

Bir taksi tuttum. Şehir, adanın sesleri, renkleri ve hiç durmak bilmeyen akışı karşısında kendimi sarhoş gibi hissediyordum ama odaklanmalıydım. Param tükenmek üzereydi. Taksi şoförünü Fort bölgesindeki kara para toplama merkezine yönlendirdim. Taksiyi bekletirken sayma odasına çıkan üç dar katı koşarak kat ettim. Bu esnada Khaled'in hatırasıyla yüreğim burkuldu. *Bu merdivenleri Khaled ile birlikte çıkardık.* Ve tıpkı bacaklarım ağrıdığında yaptığım gibi çenemi sıktım. Odanın dışında bekleyen iki iriyarı adam beni tanıdı. Üçümüz de kocaman gülümseyerek el sıkıştık.

Adamlardan biri "Kadirbhai'den ne haber?" diye sordu.

Adamın genç yüzüne şöyle bir baktım. Adı Amir'di. Cesur, güvenilir ve Han'a sadık biriydi. Bir an için onun Kadir'in ölümüyle ilgili şaka yaptığını sanarak içimde bir öfkenin kabardığım hissettim. Hemen sonra ise adamın bilmediğini farkettim. *Bu nasıl olur? Neden bilmiyorlar?* İçgüdülerim Amir'in bu sorusunu cevaplamamamı söyledi. İfademi değiştirmeden ve hafifçe gülümseyerek soruyu cevaplamadan kapıya vurdum.

Hint giysisi giymiş kısa boylu, şişman, kelleşmeye başlamış bir adam kapıyı açtı ve iki elini birden uzattı. Bu adam Abdül Kadir Han'ın mafya teşkilatında döviz işinden sorumlu olan Rajubhai'ydi. Beni görünce içeri çekti ve kapıyı ardımdan kapadı. Para sayım odası Rajubhai'nin iş ve özel yaşantısının merkeziydi ve günün yirmi dört saatinin yirmi saatini orada geçirirdi. Omzunun üzerinden uzanan ince, beyaza çalan pembe renkli ip, onun Abdül Kadir'in çoğunluğunu Müslümanların oluşturduğu imparatorluğundaki Hindulardan biri olduğunu belirtiyordu.

Rajubhai sevinçle gülümseyerek "Linbaba! Seni görmek çok güzel!" dedi. *"Kadirbhai kahan hain?" Kadirbhai nerede?*

Yüzümdeki şaşkınlık ifadesini gizlemek için uğraştım. Rajubhai üst kademelerde olan biriydi ve konsey toplantılarında onun da yeri vardı. Eğer o Kadir'in öldüğünü bilmiyorsa, o zaman şehirdeki kimse bunu bilmiyor demekti. Kadir'in ölümü hala bir sırsa, Nazir ile Mahmut bunun sır olarak kalması için çaba harcamış olmalıydı. Bana bununla ilgili bir şey söylememişlerdi ve ben de buna pek anlam veremiyordum ama sebepleri ne olursa olsun onları desteklemeye ve konu hakkında sessizliğimi korumaya karar verdim.

"*Hum akela hain*" diye gülümseyerek cevap verdim ben de. *Yalnızım.*

Her ne kadar söylediğim soruya yanıt olmasa da Rajubhai duyduğu karşısında gözlerini kıstı.

"*Akela...*" diye tekrar etti. *Yalnız...*

"Evet, yalnızım ve acil paraya ihtiyacım var Rajubhai. Aşağıda bir taksi bekliyor."

“Dolara mı ihtiyacın var Lin?”

“Dollars nahin. Sırf Rupin.” Dolara değil, ynlnızca rupiye.

“Ne kadar istiyorsun?”

“*Do-do-teen hazar*” diyerek her zaman üç bin anlamına gelen sokak şivesiyle soruyu yanıtladım.

Rajubhai endişeden değil de alışkanlıktan keyifsiz bir tavırla “*Teen hazar!*” diye yineledi. Üç bin rupi gecekondularda veya sokakta büyük bir paraydı ama karaborsa döviz ticaretinde önemsiz bir miktardı. Rajubhai’nin ofisinde her gün bu paranın belki yüz katı toplanıyordu ve kendisi çoğu zaman bana maaşım ve komisyonlarımla birlikte altmış bin rupi veriyordu.

“*Abi, bhai-ya abi! Hadi ağabey, hadi?*”

Rajubhai kafasını çevirdi ve kaşlarını oynatarak adamlarından birine işaret etti. Adam da üç bin rupiyi temiz ama kullanılmış yüzlük banknotlar şeklinde uzattı. Rajubhai alışkanlıktan banknotları ikinci bir defa sayarak bana verdi. Gömleğimin cebine iki banknot koyduktan sonra geri kalanı uzun yeleğimin iç ceplerinden birine koydum.

“*Shukria, chacha,*” diyerek gülümsedim. “*Main jatu hu.*” *Teşekkürler amca. Ben gidiyorum.*

“Lin!” Rajubhai arkamdan yetişerek koluma yapıştı. *“Hamara beta Khaled, kaisa hain?” Khaled nasıl?*

İfademin ve sesimin değişmemesi için uğraşarak “Khaled bizimle değil,” dedim. “Bir geziye gitti ve ne zaman gelir bilmiyorum.”

Taksiye geri dönerken merdivenleri ikişer ikişer indim ve her hoplayışımda bacaklarımda bir ürperme hissettim. Şoför hemen trafiğe çıktı ve ben de onu Coloba Yolu’ndaki giyim mağazasına yönlendirdim. Bombay’da oldukça uygun fiyata bulabileceğiniz gayet kaliteli sayısız kıyafet durmaksızın Hindistan’daki ve dünyadaki moda akımlarına göre değişiklik gösterirdi. Mülteci kampındayken Mahmut Melbaaf bana uzun,

mavi bir yelek, beyaz bir gömlek ve kahverengi pantolon vermişti. Giysiler Quetta’dan buraya yaptığımız yolculuk için uygundu ama Bombay için garip kaçıyordu. Ben biraz gizlenme ihtiyacı içindeyken giysilerim dikkat çekiciydi. Derin cepleri olan siyah bir kot, eskiyen botlarımın yerine bir çift spor ayakkabı ve kotun üzerine giymek için beyaz, ipek bir gömlek aldım. Kabinde giysilerimi değiştirirken bıçağımı kılıfıyla birlikte pantolonumun kemerinin altına sıkıştırdım ve gömleğimle onu gizledim.

Kasada beklerken tesadüfen gözüm oradaki aynaya ilişti. Yüzüm kendime o kadar yabancıydı ki tanımakta güçlük çektim. Utangaç Kishmishi’nin çektiği fotoğrafı hatırladım ve tekrar aynaya baktım. Suratımda bir kayıtsızlık vardı. Belki de kararlılıktı bu. Khaled’in fotoğraf makinesine güvenle poz verirken bu halimden eser yoktu. Güneş gözlüğümü elime aldığım gibi hemen taktım. *Bu kadar çok mu değişmiştim?* Sıcak bir duştan ve kalın sakalımı tıraş ettikten sonra ifademin biraz daha yumuşayacağını umdum. Aslında o katılık içimdeydi ve bunun azim mi, yoksa çok daha merhametsiz bir şey mi olduğundan emin değildim.

Taksi şoförü beni Leopold’un Yeri’nin önünde bıraktı. Ona parasını ödeyip yoğun Causeway Cadde’sinde, restoranın geniş kapısının önünde, Kadirbhai ve Karla ile olan kader bağımın başlangıç yerinde bir dakika kadar durdum. Her kapı sizi değişik bir zamana ve yere götüren bir geçittir. Hızım bir odaya girmemizi ve oradan çıkmamızı sağlayan kapı, aynı zamanda bizi o odanın geçmişine ve geleceğini de götürür. İnsanlar bu gerçeği zihinlerinin derininde, hayallerinde bilirler. İrlanda’dan Japonya’ya her kültürde, kapıları dekore eden insanlara rastlayınca onları selamlarız. Kapıya doğru bir-iki adım yaklaştım ve sağ elimle kapıya dokunup daha sonra elimi göğsüme götürerek kadere ve içeri benimle birlikte girecek olan ölen arkadaşlarıma ve düşmanlarıma hürmet göstererek selam verdim.

Didier Levy, patronları ve yoğun caddeyi görebildiği her zamanki sandalyesinde oturmuş, Kavita Singh ile konuşuyordu. Kavita başka yöne bakıyordu fakat Didier ben onların masasına doğru yaklaşırken beni gördü. Bir saniye için gözlerimiz buluştu ve ikimiz de birbirimizin bakışlarındaki anlamları okumaya koyulduk.

Didier kendini öne doğru atıp kollarını boynuma doladı ve beni iki yanağımdan öperken “Lin!” diye bağırdı.

“Seni görmek güzel Didier.”

Didier dudaklarını ağzının tersiyle silerken “Iyy!” dedi. “Eğer bu sakal din için savaşanlar arasında modaysa bir ateist ve korkak olmamı sağlayan güçlere teşekkürü bir borç bilirim!”

Didier’in ceketinin yakasına gelen kıvırcık saçlarının biraz daha grileştiğini düşündüm. Soluk mavi gözleri biraz daha yorgun, biraz daha kanlıydı. Yine de o çok sevdiğim bir kaşını havaya kaldırarak kurnazca gülümsemesi hala yerli yerindeydi. Bildiğim bir şehirde bildiğim bir adamdı ve evde olmak güzeldi.

Kavita bana sarılmak için Didier’i kenara iterek “Merhaba Lin,” dedi.

Çok güzeldi. Kalın, koyu kahverengi saçları dağınıktı. Sırtı dimdikti ve gözleri berraktı. Arkadaşça ve şefkatle parmaklarıyla enseme dokunması beni öyle kendimden geçirmişti ki, hele de Afganistan’ın soğuğunun ve kanının ardından, yıllar sonra bile hala aynı duyguyu hissedebiliyorum.

Didier garsonlara içki getirmeleri için işaret ederken “Otur, otur!” diye bağırdı. “Senin öldüğünü duydum ama inanmadım! Seni görmek çok güzel! Bugün iyice sarhoş oluruz artık, *non?*

Didier’in oturmam için omzuma uyguladığı baskıya karşı koyarak “Hayır,” dedim. Didier’in bakışlarındaki hayalkırıklığı ruh halimi değiştirmese de ses tonumu değiştirmişti. “İçmek için biraz erken, hem gitmem gerek. Yapacak bir... İşim var.”

Didier içini çekerek “Pekala,” dedi. “Ama benimle bir kadeh içmelisin. Bu kutsal halini biraz olsun kirletmeme izin vermemek çok kaba bir davranış olur. Eğer arkadaşlarınla bir kadeh içki içmeyeceksen ölümden dönmenin anlamı nedir ki?”

Ayakta durmaya devam ederek ve gülümseyerek “Tamam,” dedim. “Bir kadeh viski alırım. Duble olsun. Bu senin için yeterli mi?”

Didier sırıtarak “Ah, Lin,” dedi. “Şu tatlı dünyamızda benim için yeteri kadar ahlaksız olan kimse var mı acaba?”

“Güçsüz bir iradenin olduğu yerde umut da var Didier. Umut için de yaşıyoruz işte.”

“Tabii,” dedi Didier ve ikimiz de güldük.

Kavita yanağımdan öpmek için eğilerek “Ben ikinizi baş başa bırakayım,” dedi. “Ofise geri gitmem gerek. Tekrar görüşelim Lin. Oldukça... Oldukça vahşi görünüyorsun. Güzel bir hikayen var gibi.”

“Tabii,” diyerek gülümsedim. “Bir iki hikayem var ama kayıt dışı anlatırım. Akşam yemeğinde bizi oyalayacaktır.”

Kavita yeterince uzun bir süre bana bakarak “Sabırsızlanıyorum,” dedi ve Didier’e döndü. “Benim için birine edepsizlik yap Didier. Sırf Lin geldi diye duygusal birine dönüşmeni istemem.”

Kavita gözlerim onun üzerindeyken dışaRI çıktı ve içkiler de gelince Didier onunla oturmam için ısrar etti.

“Dostum eğer zorundaysan ayaktayken yemek yiyebilir, yapabiliyorsan ayakta sevişebilirsin ama ayakta durup viski içmek imkansızdır. Bunu ancak bir barbar yapar. Viski gibi asil bir içkiyi ayakta içen adam bir canavardır.”

Böylece Didier’in yanına oturdum ve Didier hemen kadehini kaldırdı.

“Yaşayanlara!” dedi.

İçkim halen masanın üzerindeyken “Ya ölüler?” dedim.

“Ve ölülere!” dedi Didier gülümseyerek.

Kadehimi kaldırdım, onunkiyle tokuşturdum ve içkimi içtim.

Didier birden ciddileşerek “Şimdi söyle bakalım, sorun ne?” dedi.

Dudak bükerek “Nereden başlamamı istersin?” dedim.

“Dostum, sadece savaşı sormuyorum. Yüzünde büyük bir kararlılık var, bunun nedeni ne?”

Didier’e cevap vermeden bir süre baktım. Beni yüzümün şeklinden nasıl olduğumu anlayacak kadar iyi tanıyan birinin yanında olmak güzeldi.

“Hadi ama Lin. Gözlerinde bir sıkıntı var. Sorun ne? Eğer istersen, senin için daha kolay olacaksa, bana Afganistan’da neler olduğunu anlatarak işe başlayabilirsin.”

Elimdeki boş bardağa bakarak “Kadir öldü,” dedim.

Didier birdenbire korku ile öfke karışımı bir tepki vererek “Olamaz!” dedi.

“Evet.”

“Hayır, hayır, hayır. Bir şeyler duyardım... Bunu bütün şehir bilirdi.”

“Onun cesedini gördüm. Kadir’in bedenini dağdan kampa taşımalarında yardım ettim. O öldü. Hepsi öldü. Sadece Nazir, Mahmut ve ben geride kaldık.”

“Abdül Kadir... Bu olamaz...”

Didier’in suratı kül rengini almıştı ve gözleri bile grileşmeye başlamıştı. Aldığı haberlerden sarsılmıştı. Sanki biri suratına yumruk indirmiş gibiydi. Ağzı açık halde sandalyesinde çöktü. Didier’in yere yuvarlanacağını ya da kalp krizi geçireceğini düşünüp endişelendim.

Yavaşça “Sakin ol,” dedim. “Didier, sakın dağılayım deme. Bok gibi görünüyorsun dostum. Kendini topla!”

Didier bitkin gözlerle bana baktı.

“Olamayacak bazı şeyler vardır Lin. Ben on iki, on üç yıldır Bombay’dayım ve bu süre zarfında her zaman Abdül Kadir Han vardı...”

Didier tekrar yere bakmaya başladı. O kadar derin bir düşünce ve duygu seline kapılmıştı ki kafası bir yana düşmüş, alt dudağı titremeye başlamıştı.

Endişelenmiştim. Daha önce de insanlann dibe batışını görmüştüm. Hapishanede mağlup olan, korku ve utançla parçalanıp yalnızlıktan mahvolan adamlar görmüştüm. Fakat bu bir süreçti ve böyle bir şeyin olması haftalar, aylar ya da yıllar alıyordu. Didier'in çöküşü ise saniyeler içinde olmuştu ve her geçen saniyede onun daha da solup çöktüğüne şahit oluyordum.

Masanın etrafından dolaşıp Didier'in yanına oturdum ve kolumu omzuna atarak onu kendime doğru çektim.

Sert bir fısıltıyla "Didier!" dedim. "Gitmem lazım. Beni duyuyor musun? Buraya eşyalarımı bulmak için geldim, hani Nazir'in evinde uyuşturucudan kurtulurken sana bıraktığım eşyalar. Pasaportlarımı, paramı ve birkaç eşyamı bırakmıştım. Hatırlıyor musun? Bu çok önemli, onlara ihtiyacım var Didier. Hatırlıyor musun?"

Didier ters bir şekilde başını sallayarak "Evet, elbette," dedi. "Eşyalarının hepsi güvende. Bu konuda herhangi bir endişen olmasın. Eşyaların bende."

"Merriweather Yolu'ndaki dairen hala duruyor mu?"

"Evet."

"Eşyalarım orada mı? Eşyalarımı oraya mı koydun?"

"Ne?"

"Tanrı aşkına Didier! Topla kendini! Hadi. Birlikte dairene gidelim. Tıraş olup duş almalı, kendime çeki düzen vermeliyim. Yapacak... Yapacak önemli bir işim var. Sana ihtiyacım var dostum. Beni şimdi yarı yolda bırakma!"

Didier gözlerini kırpıştırarak bana baktı. Dudağı her zamanki muzip gülümsemesiyle kıvrılmıştı.

"Neden böyle bir şey söylüyorsun ki?" dedi kızarak. "Didier Levy kimseyi yarı yolda bırakmaz! Tabii sabahın çok erken vakitleri olmadığı sürece.

Sabah insanlarından ne kadar nefret ettiğimi bilirsin Lin. Neredeyse polislerden nefret ettiğim kadar. *Alors,* hadi gidelim!"

Didier'in dairesinde tıraş oldum, duş aldım ve yeni giysilerimi giydim. Didier bir şeyler yemem için ısrar etti. Ben eşyalarımın olduğu iki kutunun içini karıştırıp dokuz bin dolarımı, motorumun anahtarını ve en iyi sahte pasaportumu bulurken o da omlet yaptı. Pasaportum, içine fotoğrafım ve kimlik bilgilerim yerleştirilmiş bir Kanada pasaportuydu. İçindeki sahte turist vizesinin tarihi geçmişti. Onu hemen yenilemem gerekiyordu. Eğer yapmayı planladığım işte herhangi bir şey ters giderse fazla miktarda paraya ve iyi, temiz bir pasaporta ihtiyacım olacaktı.

Son lokmayı da ağzıma atıp kirli tabakları lavaboda sudan geçirmek için ayağa kalktığımda Didier "Şimdi nereye gidiyorsun?" diye sordu.

Lokma halen ağzımdayken "Önce pasaportumu halletmeliyim," dedim. "Sonra da Madam Zhou'yu görmeye gideceğim."

"Ne yapacaksın?"

"Madam Zhou'nun icabına bakacağım. Onunla olan hesabımı temizleyeceğim. Khaled..." cümleme başlarken birdenbire sustum ve aklıma Khaled Ansari'nin hatırası geldi. Onu son görüşüm, Khaled'in gecenin ve karın içine ilerleyişi gözlerimin önünde canlanmıştı. Çabalayarak bu görüntüyü kafamdan silmeye çalıştım. "Pakistan'da Khaled bana senin notunu verdi. Bana haber verdiğin için teşekkürler bu arada. Hala tam olarak anlamıyorum. Beni hapishaneye tıktıracak kadar bana kızmasının nedenini tam anlamıyorum. Benim ona karşı kişisel bir kinim yoktu. Tabii artık tamamen kişisel. Arthur Yolu'nda geçirdiğim dört ay bunu bu hale getirdi. İşte bu yüzden motora ihtiyacım var. Taksi kullanmak istemiyorum. Ve yine bu nedenle pasaportumu yeniletmem lazım. Eğer polisler olaya karışırsa elimde temiz bir pasaport olmalı."

"Bilmiyor musun? Madam Zhou'ya geçen hafta, hayır on gün önce saldırdılar. Sena çetesi Saray'a saldırdı ve orayı yerle bir etti. Büyük bir yangın çıktı. Adamlar içeri girip her şeyi yıktıktan sonra orayı ateşe verdi. Bina halen ayakta ama harap bir halde ve bir daha asla açılmayacak.

Yakında orayı yıkacaklar. Lin, orasının işi bitti, dolayısıyla *La Madame'ın* da."

Dişlerimi sıkarak "Öldü mü?" dedim.

"Hayır. Yaşıyor. Hala orada olduğunu söylüyorlar. Artık hiçbir şeyi yok. O artık hiçbir şey. Bir dilenci. O binada beklerken hizmetkarları sokaktan yemek artıkları toplayıp ona getiriyor. Madam Zhou'nun işi bitti Lin."

"Pek sayılmaz. Henüz değil."

Didier'in dairesinin kapısına yürüdüm ve o da bana katılmak için peşimden koştu. Didier'i ilk defa bu kadar hızlı hareket ederken görüyordum. Bu durumun garipliği karşısında gülümsedim.

"Lin, bu işi bir daha gözden geçirmeye ne dersin? Burada oturup birkaç kadeh daha içeriz, *non?* Hem sakinleşirsin de."

Didier'in benim için endişelenmesi karşısında tekrar gülümseyerek "Ben yeterince sakinim," dedim. "Ne yapacağımı bilmiyorum ama bu meseleyi çözmeliyim Didier. Öylece kalmasına izin veremem. Keşke yapabilsem fakat çoğu şey buna bağlı."

Bunu Didier'e açıklayamıyordum. Konu sadece intikam değildi. Zhou, Kadirbhai, Karla ve benim aramdaki bağ utanç, sır ve ihanetle öyle yapışkan bir hal almıştı ki ne kendim bununla yüzleşebiliyor ne de arkadaşıma bundan bahsedebiliyordum.

Yüzümdeki kararlılığı okuyan Didier "*Bien,*" dedi. "Eğer ona gitmen gerekiyorsa ben de seninle geleceğim."

"İmkansız..." diye söze başlamıştım ki Didier elinin bir hareketiyle lafımı kesti.

"Lin! Bunu, sana yaptığı bu korkunç şeyi sana söyleyen kişi benim. Şimdi seninle gelmezsem olacaklardan sorumlu olurum. Bilirsin dostum, sorumluluktan en az polisten nefret ettiğim kadar nefret ederim."

OTUZ SEKİZİNCİ BÖLÜM

Didier Levy motosikletin arkasına oturtulabilecek tanıdığım en kötü yol arkadaşıydı. Bana öyle sıkı bir şekilde sarılıyordu ki motosikleti kullanmamı zorlaştırıyordu. Arabalara yaklaştığımızda bağırıyor, onları geçmek için hızlandığımızda ise çığlık atıyordu. Önemli virajlarda motosiklet doğal olarak bir tarafa yattığında da dehşet içinde buna engel olmaya çalışıyordu. Bir trafik ışığında motosikleti durdurduğum her sefer iki ayağını da yere indirip esnetiyor ve kalçasına giren kramplardan şikayet ediyordu. İlerlemek için gaza yüklendiğimde bir süre ayaklarını yerde sürüklüyor ayak koyma yerlerini bulana kadar debeleniyordu. Taksiler ve diğer arabalar bize biraz fazla yaklaştığında onlara tekmeler savuruyor, deli gibi yumruğunu sallıyordu. Gideceğimiz yere vardığımızda Didier’le yarım saatlik yolculukta yaşadığım tehlikenin, Afganistan’da ateş altında geçirilen bir aya bedel olduğunu düşündüm.

Sri Lankalı arkadaşlarım Villu ve Krishna’nın işlettiği imalathanenin önünde durdum. Yolunda gitmeyen bir şeyler vardı. Dışarıdaki tabelalar değişmişti ve ön kapı sonuna kadar açıktı. Merdivenlerden yukarı çıkıp içeri doğru kafamı uzatıp baktığımda pasaport imalathanesinin artık orada olmadığını, onun yerine bir çiçekçinin açılmış olduğunu gördüm.

Tekrar motosiklete binip motoru çalıştırırken “Bir sorun mu var?” diye sordu Didier.

“Evet. Bir yere daha uğramalıyız. İmalathaneyi taşımışlar. Yeni imalathanenin yerini öğrenmek için Abdül ile görüşmeliyim.”

Didier sanki bir paraşüt paylaşıyormuşuz gibi sıkı sıkı bana sarılarak “*Alors* diye sızlandı. “Kabus devam ediyor!”

Dakikalar sonra Didier'i, Abdül Gani'nin malikanesinin önünde beni bekler vaziyette bıraktım. Sokak kapısının girişindeki nöbetçi beni tanıdı ve abartılı bir şekilde elini kaldırıp selam verdi. Ben de adamın diğer eline yirmi rupilik bir banknot sıkıştırdım ve beni karşılayan iki hizmetkarın bulunduğu serin ve gölgelik antreye girdim. İki hizmetkar da beni iyi tanıdığından yüzlerinde dostça bir gülümsemeyle uzun saçlarıma ve zayıflamış olmama iltifat ederek yukarıya çıkmama izin verdiler. Bir tanesi Abdül Gani'nin büyük çalışma odasının kapısını çaldı ve kulağını kapıya dayayarak cevap gelmesini bekledi.

Gani içeriden, "*Ao!*" dedi. Gel!

Hizmetçi arkasından kapıyı kapayarak içeri girdi ve birkaç dakika sonra geri geldi. Kafasını bana sallayarak kapıyı girmem için açtı. İçeri girdim ve kapı kapandı. Yüksek kemerli pencerelerden içeri harikulade bir güneş ışığı giriyordu. Cilalı yerin üzerinde gölgeler dans ediyordu. Abdül pencereye dönük bir koltukta oturuyordu ve sadece bir kasabın vitrinindeki sosisler gibi duran dolgun parmakları görünüyordu.

"Demek doğru."

Ona bakmak için sandalyenin çevresini dolaşarak "Ne doğru?" dedim. Kadir'in eski arkadaşının onu son gördüğüm dokuz aydan bu yana ne kadar yaşlandığını görmek beni şaşırtmıştı. Kalın saçları beyaza çalan griye dönüşmüş, kaşları gümüş rengini almıştı. İnce burnu ağzının kenarından sarkmakta olan bir çeneye doğru inen çizgilerle kaplanmıştı. Bombay'da gördüğüm en gösterişli dudaklar, tıpkı karla kaplı dağlarda Nazir'in dudaklarının olduğu gibi çatlak ve kuruydu. Gözlerinin altındaki torbalar elmacık kemiklerinin bulunduğu yere kadar sarkıyor ve içimi ürperterek deli Habib'in gözlerini oyduklarındaki görüntüyü hatırlatıyordu. Gözleri, o gülen kehribar rengi gözleri cansızdı ve bir zamanlar tutkuyla dolu hayatım yansıtan parlak bakışlar gitmişti.

Gani bana bakmadan o tanıdık Oxford aksanıyla "Buradasın," dedi. "Doğru olan bu. Kadir nerede?"

"Abdül üzgünüm... O öldü," diye hemen cevapladım. "O... Ruslar tarafından öldürüldü. Chaman'a doğru giderken köyüne bazı atları

bırakmak için uğramak istiyordu."

Abdül elini göğsüne götürdü. İnleyerek bir çocuk gibi ağlarken iri gözlerinden yaşlar akıp gidiyordu. Bir-iki dakika sonra kendini toplar gibi oldu ve bana baktı.

Ağzı açık bir şekilde "Seninle beraber kimler kurtuldu?" diye sordu.

"Nazir... Ve Mahmut. Ve Ala-ud-din adında bir çocuk. Sadece dördümüz kurtulduk."

"Ya Khaled? Khaled nerede?"

"Son gece yanımızdan ayrıldı ve bir daha geri dönmedi. Adamlar daha sonra uzak bir mesafeden silah sesleri duyduklarını söylediler. Üzerine ateş edilen Khaled miydi bilmem. Ona ne olduğunu bilmiyorum."

Abdül mırıldanarak "O zaman Nazir olacak..." dedi.

Abdül tekrar hıçkırarak ağlamaya başladı ve ellerini yüzüne götürdü. Ne yapacağımı, ne söyleyeceğimi bilemez bir halde onu izledim. O karlı dağın yamacından Kadir'in cesedini taşıyalı beri onun ölümüyle yüzleşmekten kaçıyordum. Kadir Han'a hala öfkeliydim. Bu öfkeyi bir kalkan gibi taşıdığım sürece de Kadir için yas tutmaktan uzaktım. Öfkeli olduğum sürece Gani'yi bu denli perişan eden gözyaşlarını ve özlemi bastırabilirdim. Öfkeli olduğum sürece işime odaklanabilirdim. Krisnu, Villu ve pasaport işiyle ilgili bilgi edinebilirdim. Abdül Gani'ye tam onları soracaktım ki konuşmaya başladı.

"Kadir'in kahramanlığının paha biçilmez hayatından başka bize nelere mal olduğunu biliyor musun? Milyonlara. Onun savaşı bize milyonlara patladı. Yıllardan beri bir şekilde bu savaşa destek veriyorduk. Bunu karşılayabileceğimizi düşünüyor olabilirsin, ne de olsa toplamda çok da büyük bir miktar değil. Ama yanılıyorsun. Kadir'in bu çılgınca kahramanlığını karşılayabilecek hiçbir kuruluş yok. Ben de onun fikrini değiştiremedim. Onu kurtaramadım. Paranın onun için hiçbir anlamı yoktu. Paraya hiç değer vermeyen biriyle tartışamazsın. Halbuki bu uygar

insanların ortak noktasıdır. Paranın hiçbir anlamı olmazsa uygarlık da olmaz. Hiçbir şey olmaz.”

Abdül Gani bunları söyledikten sonra anlaşılmaz bir şekilde mırıldanmaya başladı. Gözyaşları yanaklarına, oradan da kucağına düştü.

Bir süre sonra “Abdülbhai,” dedim.

Gani birdenbire gözlerine yerleşen dehşet ifadesiyle “Ne? Ne zaman? Şimdi mi?” dedi. Alt dudağı öyle kötü niyetli bir şekilde büküldü ki onu daha önce ne öyle görmüş ne de hayal etmiştim.

“Abdülbhai atölyeyi nereye taşıdığınızı bilmek istiyorum. Krishna ve Villu nerede? Eski atölyeye gittim ama orada kimse yoktu. Pasaportumda bazı düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Nereye taşındığınızı bilmem lazım.” Abdul’ün gözlerindeki korku bir nokta haline dönüştü ve parladı. Ağzı o eski zevk düşkünü halini andırır bir hal aldı ve gözlerimin içine coşkulu bir şekilde baktı.

Avuç içleriyle gözlerini silerken “Tabii ki bilmen gerek,” dedi. “Atölye burada Lin, evin içinde. Mutfakta yerde bir kapak var. Çocuklar artık aşağıda çalışıyor.”

Bir an tereddüt ettikten sonra “Teşekkürler,” dedim. “Yapacak bir işim var ama bu gece ya da en geç yarın gelirim. O zaman görüşürüz.”

Abdül başını bir kez daha pencereye doğru çevirerek yumuşak bir ses tonuyla “İnşallah,” dedi. “İnşallah.”

Aşağı inip mutfağa gittim ve ağır kapağı kaldırdım. Bir düzine kadar basamağı inince projektörle aydınlatılmış bir yeraltı odasına girdim. Krisna ve Villu beni sevinçle karşıladı ve hemen pasaportum üzerinde çalıştılar. Kalpazanlık işi dışında onları sadece sayılı birkaç şey heyecanlandırabildiğinden işe girişmeden önce hummalı bir şekilde tartışmayı da ihmal etmediler.

Onlar çalışırken ben de Abdül Gani’nin yeni atölyesini inceledim. Burası oldukça geniş bir alandı. Hatta Abdül’ün malikanesinin zemin katından bile

genişti. Işıklı masalar, baskı makinelerini, fotokopi makinelerini ve dolapları geçerek otuz ila elli metre kadar yürüdüm. Sanırım bodrum katı Gani'nin evinin yakınındaki büyük evin altına dek uzanıyordu. Yandaki evi alıp iki bodrumu birleştirmiş olmaları olasılığı yüksekti. Ben bunu araştırıyordum ki Krishna acil durumlar için hazırlattığım pasaportumun hazır olduğunu söyleyerek bana seslendi. Evlerin altındaki bu düzenek ilgimi çektiğinden kendi kendime en yakın zamanda buraya gelip atölyeyi iyice bir gözden geçirmeye karar verdim.

Motora binerken Didier'e "Beklettiğim için kusura bakma," dedim. "Sandığımdan uzun sürdü ama pasaport işini hallettim. Artık doğruca Madam Zhou'ya gidebiliriz."

Biz trafikte ilerlemeye başlarken bütün gücüyle bana yapışan Didier de "Acele etme Lin," dedi. "Tıpkı iyi seks gibi en iyi intikamda yavaşça ve gözler açıkken alınır."

Motosiklet akıp giden trafikte ilerlerken kafamı çevirip "Karla'dan mı?" diye bağırdım.

Didier de "*Non*, sanırım benim lafım. Ama... Emin olamıyorum!" diye bağırdı ve ikimizde Karla'ya olan sevgimizle kahkahalara boğulduk.

Motoru Saray'dan bir blok ötedeki bir apartmanın önüne park ettim. Yolun diğer tarafından yürüyerek Saray'ın içinde olan biten bir şeyler var mı diye baktık. Binanın iskeleti yerli yerindeydi ve hasarsız gözüküyordu ama pencerelere ve kapıya tahtalar çakılmıştı ve çetenin içeriye ne denli hasar verdiği bundan da anlaşılıyordu. Bir giriş bulmak için bir kez daha binanın etrafında dolaştık.

"Eğer Madam oradaysa ve hizmetkarları da ona yiyecek getiriyorsa o kapıdan içeri girip dışarı çıkmadıkları kesin."

"Ben de öyle düşünüyorum," dedi Didier. "İçeri giren başka bir yol olmalı."

Sokakta binaların arka cephelerine açılan dar bir yol bulduk. Temiz ve gösterişli anacaddenin aksine bu yol oldukça pisti. Yoldaki siyah köpüklü

sıvıya basmamak için dikkatlice adım atarak yağlı, ne olduğu belirsiz atıkların kenarından geçtik. Didier'e bir göz attım ve yüzünü buruşturuşundan burun deliklerine dolan bu kötü kokudan kaç kadeh içkiyle kurtulabileceğini hesapladığını anladım. Yolun iki yanındaki duvarlar ve çitler, taş, tuğla ve çimento ile örülmüş, yıllar içinde iç içe geçmiş ve yosunlar, bitkiler ve sarmaşıklarla kaplanmışlardı.

Köşeden binaları sayarak Saray'ın arka kısmını bulduk ve taş duvarın üzerindeki ahşap kapıyı ittik. Dokunmamızla kapı açıldı ve çete saldırmadan önce lüks ve güzel bir dinlenme yeri olan arka avluya çıktık. Ağır kil saksılar parçalara ayrılmış, içlerindeki çiçekler ve toprak yerlere saçılmıştı. Bahçe mobilyaları birer çıra haline getirilmişti. Yerlerdeki fayanslar bile sanki üzerlerine çekiçlerle vurulmuş gibi çatlamışlardı.

Eve giren kararmış bir kapı bulduk. Kapı kilitli değildi ve hafifçe gıcırdayarak içe doğru açıldı.

Didier'e tartışmaya yer vermeyecek bir ses tonuyla "Sen burada bekle," dedim. "Benim için etrafa göz kulak ol. Eğer geçitten birileri gelirse onları yavaşlat ya da bana bir işaret ver."

Didier iç çekerek "Nasıl istersen," dedi. "Çok kalma. Burayı sevmiyorum. *Bonne chance.*"

İçeri girdim. Kapı arkamdan kapanır kapanmaz yanımda bir fener getirmiş olmayı diledim. Etraf karanlıktı ve yerler siyah mobilya yığınlarının arasında zalimce kırılan tabak çanaklar, tavalar, tencerelerle doluydu. Zemin kattaki mutfaktan dikkatli bir şekilde geçtim ve büyük evin ön kısmına gelen uzun bir koridora çıktım. Yanmış birkaç oda boyunca ilerledim. Odalardan biri öyle kötü bir şekilde yanmıştı ki zemin tamamen yok olmuştu ve taşıyıcılar bir hayvanın kaburga kemikleri gibi açığa çıkmıştı.

Evin ön kısmında yıllar önce Karla ile birlikte Lisa Carter'ı kurtarmak için çıktığım merdivenleri buldum. Bir zamanlar yapısı ve rengiyle çok şaşalı olan Compton duvar kağıdı kabarmış duvarlardan dökülüyordu. Merdivenler kömürleşmiş, üzerlerindeki halı küle dönmüştü. Her basamağa dikkatle basarak ve ağırlığımı vermeden önce test ederek yavaşça yukarı

çıktım. Merdivenleri yarılamışken alttaki basamaklardan biri çökünce ilk kata daha hızlı bir şekilde tırmanmaya baktım.

Üst katta gözlerim karanlığa alışırken duraklamak zorunda kaldım. Birkaç dakika sonra zemindeki delikleri görebiliyor ve etraflarından dolaşabiliyordum. Yangın evin bazı kısımlarını yakıp kül etmiş, yerine delikler ve küçük parçalar bırakmış, bazı yerlereyse dokunmamıştı. Bozulmamış kalan kısımlar çok temizdi ve tıpkı onları hatırladığım gibiydi. Mekanın ürkütücülüğünü daha da artırıyorlardı. Kendimi sanki geçmişte, evin yangından önceki halinde yürüyormuş gibi hissettim. Sanki kendi anılarım, evin içindeki bu görkemli ve zarar görmemiş kısımları yaratıyordu.

Üst kattaki geniş koridorda ilerlerken ayağım zeminde incelmiş bir kısma girdi ve ben de bir anlık reflekse kendimi arkamdaki duvara doğru çektim. Duvar ağırlığımla çöktü ve düşmemek için debelenerek sağlam bir şeylere tutunmaya çalıştım. Beklediğimden çok daha kısa bir sürede bir sesle yere çakılır çakılmaz Madam Zhou'nun gizli koridorlarından birinde olduğumu anladım. Aslında duvar sağlamdı ama ağırlığımı verdiğim kısım üzerine Compton duvar kağıdı kaplanmış kontrplaktı.

Ayağa kalkıp etrafını dolaştığı odaların şeklini alan ve ileriye doğru kıvrılan çok alçak ve dar bir koridorda üzerimi silkeledim. Gizli koridorun geçtiği odaların duvarlarına demir kafesler gömülmüştü. Bu demir gözedeme deliklerinin bazıları yere yakın bazıları ise yüksekteydi. Yüksekte olanların altında basamaklar bulunuyordu. Bu basamakların ilkine çıkıp kalp şeklindeki deliklerden odaya baktım. Buradan duvardaki çatlak aynadan, yanmış ve çökmüş yatağa, yatağın yanındaki paslanmış demir komodine dek bütün odayı görebiliyordum. Benim baktığım deliklere tırmanıp bakmak amacıyla birkaç basamak konmuştu. Madam Zhou'yu en üstteki basamakta çömelerek sessizce nefes alıp olan biteni izlerken hayal edebiliyordum.

Koridorda birçok dönemeç olduğundan yön duygumu kaybettim ve karanlığın içinde ilerlerken evin ön tarafında mı, yoksa arka tarafında mı olduğumu iyice karıştırdım. Bir noktada gizli koridor birdenbire keskin bir eğim yaptı. Yüksekteki gözetleme delikleri görünmez oluncaya dek yukarı doğru tırmandım ve karanlıkta önüme çıkan basamaklara takıldım. Daha

sonra bir kapıyla karşılaştım. Kapı küçük, ahşap bir kapıydı, hatta o kadar küçüktü ki bir çocuğun oyun evi için yapılmış olabilirdi. Kapının kolunu çevirince rahatlıkla döndü. Kapıyı ardına dek açtım ve üzerime hücum eden ışıkla beraber hemen geri çekildim.

Dama doğru uzanan vitraylı dört pencerenin aydınlattığı çatı katında buldum kendimi. Yangın odaya dek ulaşmış fakat ona bir hasar vermemişti. Duvarlar koyulaşmış, alevlerden dolayı yer yer kararmıştı ve zeminde de delikler vardı. Yine de uzun odanın büyük kısmı alevlerden nasibini almamıştı. Egzotik halılarla kaplı kısımlardaki mobilyalar bozulmamış bir şekilde yerli yerinde duruyordu. Tahta benzeyen bir sandalyenin üzerinde ise yüzünde çılgınca bir ifadeyle Madam Zhou oturuyordu.

Ona doğru yaklaşırken kötücül bakışlarının hedefinin kendim olmadığını anladım. Geçmişte bir zamana, bir yere ya da bir kişiye takılıp kalmış, nefret ve kinle o anı yaşıyordu. Yüzünde kalın bir tabaka halinde pudra vardı. Bu maske gülünç olmaktan öte, trajik bir görüntü oluşturuyordu. Ruju dudaklarından dışarı taşırılmıştı. Kıvrılmış kirpikleri gerçekte olduğundan daha uzundu. Yanakları elmacık kemiklerinin üzerinden boyanmıştı. Ona yeterince yaklaştığımda ağzının kenarından kucağına salyasının dökülmekte olduğunu gördüm. Alkolün, saf cinin kokusu başka kokularla karışmış, ortaya daha da kötü ve mide bulandırıcı bir koku çıkarmıştı. Saçları bir perukla gizlenmeye çalışılmıştı ama siyah ve kabarık peruğun altından kısa, gri saçlar gözüküyordu. Zhou'nun üzerinde yeşil ipek bir elbise vardı. Elbisenin boyun kısmı boynunu neredeyse çenesine kadar kapatıyordu. Bacaklarını kıvırmış, ayaklarını oturduğu sandalyeye koymuştu. Ayakları çok küçüktü. Küçük bir çocuğun ayakları kadardı ve ipek terliklerin içinde duruyorlardı. Tıpkı ağzı gibi ifadesiz ve uyuşmuş görünen elleri, ıssız bir kıyıya vurmuş eşyalar gibiydi.

Madam Zhou'nun yaşını ya da uyruğunu söylememin imkanı yoktu. İspanyol, Rus, Hintli, Çinli, hatta Yunan bile olabilirdi. Karla haklıydı. Bir zamanlar güzeldi. Birkaç özelliğin öne çıkmasıyla yakalanan bir güzellik değil de her unsurun birleşmesiyle bir bütün olarak sahip olunan bir güzellikti bu. Kalbe değil de göze hitap eden bir güzellikti. İçteki güzellikle beslenmezse solacak cinsten bir güzellikti. O an Zhou hiç de güzel değildi. Çirkindi. Didier haklıydı, dövülmüş, hırpalanmış, işi bitirilmişti. Kara bir

gölde, suyun yüzeyinde duruyordu ama çok yakında su onu dibe çekecekti. Zihninin olduğu yerde derin bir sessizlik, zalim ve entrika dolu hayatının olduğu yerde de büyük bir boşluk var gibiydi.

Orada dururken kızgın ve intikam duygusuyla dolu olmak yerine utanç duyduğumu hissetmek beni çok şaşırttı. Kalbimi öçle doldurduğum için utanıyordum. Onu öldürmek isteyen kısmım -*Onu gerçekten öldürmek istemiş miydim?*- ona benzeyen kısmımdı. Ona bakarken eğer yüreğimdeki bu öç duygusundan kurtulamazsam kendime, kendi geleceğime, kaderime baktığımı biliyordum.

Pakistan'daki iyileşme dönemimi izleyen haftalarda kendimi beslediğim intikam duygusu sadece ona yönelmemişti. Ona bakıp utançla dolup taşarken kendime, hissettiğim suçluluk duygusuna da saldırmak istediğimi anlamıştım. Kadir'in ölümü yüzünden suçluluk duygusu çekiyordum. Ben onun yağmacılara ve komutanlara karşı kullandığı Amerikalısıydım. O atları köyüne götürmeye çalışırken yanında olsaydım düşman üzerine ateş açmayabilirdi.

Elbette bu aptalca bir düşünceydi ve hikayenin sadece bir kısmıydı. Kadir'in cesedinin etrafındaki cesetlerin üzerinde Rus üniformaları ve silahları vardı. Nazir böyle söylemişti. Orada olmam muhtemelen hiçbir şeyi değiştirmeyecekti. Beni ele geçirecek ya da öldürecekler, Kadir için de son yine aynı olacaktı. Fakat Kadir'in karla kaplı cansız yüzünü gördüğümden beri hissettiğim suçlulukta mantığa yer yoktu. Bir kere onunla yüzleşince bu utançtan kurtulamamıştım. Kendimi suçlamam ve kederim beni bir şekilde değiştirmişti. Nefretle elindeki taşı fırlatmak isteyen elim kendini bırakmıştı. Kendimi sanki ışık beni kaplamış ve havaya kaldırıyormuş gibi hafif hissettim. Ve özgürdüm. Madam Zhou'ya acıyacak, hatta onu affedecek kadar özgürdüm. Hemen sonra bir çığlık duydum.

Bu vahşi bir domuz çığlığını andıran, yürek dağlayan bir çığlıktı ve sesi duyar duymaz dönünce Madam Zhou'nun hadım hizmetkarı Rajan'ın son sürat üzerime doğru koştuğunu gördüm. Bu saldırıya hazırlıksız yakalandığımdan dengemi kaybettim ve Rajan'ın göğsüme doladığı kollarıyla geriye doğru düşmeye başladım, ikimiz çatı pencerelerinden birinden dışarı doğru yuvarlandık. Sırtüstü camdan sarkmış gökyüzüne ve

kafasının arkasından evin sarmaşıklarını gördüğüm çıldırmış hizmetkara bakıyordum. Kafamın üzerinden ve cam parçalannın derin bir şekilde kestiği arkasından kan aktığını hissediyordum. Kırık camların arasında boğuşurken üzerime daha fazla cam parçası geldiğinden gözlerimi korumak için başımı iki yana sallamaya başladım. Rajan bana yapıştı ve ona hiç hareket alanı sağlamayan bir şekilde ayaklarıyla beni dışarıya itmeye çalıştı. Aslında ikimizin de aşağı düşmesine neden olacaktı. Amacına da ulaşıyordu. Onun baskısıyla ayaklarımın yerden kesildiğini ve camdan aşağı kaymakta olduğumu görüyordum.

Öfkeden ve umutsuzluktan hırlayarak pencerenin pervazına tutundum ve tüm gücümle ikimizi de tekrar içeri sokmaya çalıştım. Rajan sırtüstü düşüp ve inanılmaz bir hızla ayaklarının üzerine kalkıp yine çığlık atarak üzerime yürüdü. Bu hızlı saldırıdan kaçmanın hiçbir yolu olmadığından tekrar boğuşmaya başladık. Rajan'ın elleri boğazımdaydı. Sol elimle yüzünü tırmalayarak gözüne ulaşmaya çalıştım. Rajan'ın uzun, kıvrılmış tırnakları keskindi ve boğazımı kesiyordu. Acıdan bağırarak sol elimin parmakları ile kulağına ulaştım ve kulağını çekip yüzünü yumruklayabileceğim kadar kendime yaklaştırdım. Rajan beni bırakana kadar sağ elimle yüzüne altı, yedi, sekiz defa çekiç gibi birer yumruk indirdim ve kulağını neredeyse yırttım.

Rajan bir adım geri çekildi ve hızlı hızlı soluyup bana korkuyu da hiçe sayan büyük bir nefretle bakarak orada durdu. Yüzü kan içindeydi. Dudakları aralanmış, kırılmış bir dişini açığa çıkarıyordu ve bir gözünün üstü, tıraş edilmiş kaşının olduğu yer kötü bir şekilde yarılmıştı. Kel kafası cama çarptığından dolayı kesilmişti ve kanıyordu. Bir gözü kanlanmıştı ve sanınm burnu da kırılmıştı. Pes etmesi gerekirdi. Pes etmeliydi ama etmedi.

Rajan garip bir şekilde çığlık atarak bana doğru koştu. Hemen yana doğru hızla çekilip kafasının bir kenarına sağ elimle yumruk attım fakat Rajan düşerken pençeye benzeyen parmaklarıyla pantolonumu kavradı. O hızla ikimiz de yere yuvarlandık ve Rajan hemen bir yengeci andıran hareketlerle üzerime çıkıp boynuma doğru uzandı. Bir kere daha pençelerini omzuma ve boynuma saplıyordu.

Rajan inceydi ama güçlü ve uzun boyluydu. Kadir'in savaşında o kadar kilo kaybetmiştim ki güç olarak birbirimize eşit geliyorduk. Birkaç kere

yuvarlanmama rağmen üzerimdeki Rajan'dan kurtulmayı başaramadım. Kafasını bana çok yaklaştırdığından ona yumruk da atamıyordum. Birden dişlerini boynuma geçirdiğini hissettim. Beni kafasıyla ittirerek ısırmaya devam ediyordu. Uzun tırnaklarıyla boynumu deşmişti.

Elimi aşağı doğru uzatıp bıçağımı buldum. Hemen kınından çıkarıp Rajan'ın vücuduna sapladım. Bıçak kalça kemiğine yakın bir yere saplanmıştı. Rajan acı içinde başını kaldırdı ve ben de onu boynunun omzuna yakın bir yerinden bıçakladım. Bıçak omzundan içeri girdi ve bir kemiği ve kıkırdağı çatırdatarak saplandı. Rajan elini boğazına götürdü ve benden uzaklaşarak duvara yaslandı. Yenilmişti. Artık savaşamazdı. Her şey bitmişti. Tam o sırada bir çığlık duydum.

Kafamı çevirip baktığımda Rajan'ın yerdeki delikten içeri tırmandığını gördüm. Adam aynıydı. Aynı kel kafaya, aynı tıraşlı kaşlara, süslenmiş gözlere ve bir yılan gibi yeşile boyanmış, pençeyi andıran tırnaklara sahipti ama sanki hiç yara almamış gibiydi. Tekrar önüme döndüğümde ise Rajan'ın halen inleyerek duvara yaslanmış bir şekilde durduğunu gördüm. Şaşkın bir şekilde *İkizlermiş*, diye düşündüm. *Onlardan iki tane var. Neden kimse bunu söylemedi?* İkizi üzerime atlarken tekrar ona döndüm. İkincinin elinde bıçak vardı.

Rajan'ın ikizi ince ve eğri bıçağı bir kılıç gibi tutuyor, koşarken bıçağı da sallıyordu. Onun deli gibi saldırısına bir müddet izin verdikten sonra kendi bıçağımla aşağı doğru bir hamle yaptım. Bu hamleyle kolunu ve omzunu kestim ama adam hala rahat hareket ediyordu. Bıçağını hızla bana doğru savurunca kolumu kesti. Kan yaradan hızla akmaya başladı ve ben de öfkeyle sağ elimdeki bıçakla ona saldırdım. O esnada etraf kararır gibi oldu ve kafamın arkasında bir ağrı hissettim. Biri bana arkadan vurmuştu. Rajan'ın ikizini geçip arkama döndüğümde gömleği kanıyla boyanmış yaralı Rajan'ı gördüm. Elinde bir odun parçası vardı. Onun indirdiği darbeyle kafamın içinde ziller çalmaya başlamıştı. Kafamdaki, boynumdaki, omzumdaki ve kolumdaki yaralardan kan akıyordu, ikizler yine feryat etmeye başlayınca yeni bir saldırıya hazırlandıklarını anladım. Bu garip mücadele başladığından beridir ilk defa içimde küçük bir kuşku tohumu büyümeye başlamıştı. *Bu mücadeleyi kazanamayabilirim...*

Sol ayağımı ileri atarak ve yumruklarımı kaldırarak saldırıları için hazırlanıp onlara gülümsedim. *Tamam,* diye düşündüm. *Hadi başlayalım. Bitirelim şu işi.* İkizler yine o tiz çığlıklarından atarak bana doğru koşmaya başladılar. Elinde odun olan Rajan onu bana doğru savurdu. Kendimi korumak için sol elimi kaldırdım. Odun omzuma sert bir şekilde indi fakat o esnada sağ yumruğumu suratına indirdim ve Rajan dizleri bükülerek yere düştü. Kardeşi bıçağıyla yüzüme saldırdı. Geri çekilip darbeden kaçmaya çalıştım ama bıçak kafamın arkasını, boynumun biraz üstünü kesti. Ben de onun savunmasında boşluk buldum ve bıçağımı omzuna sapladım. Aslında göğsünü hedeflemiştim ama bu da işime yarardı, çünkü bıçağın saplandığı kolunu kullanamaz olmuştu ve panik halinde benden uzaklaşmıştı.

Yılların öfkesi açığa çıkıyordu. Kendimi kontrol etmek adına içime gömdüğüm, hapiste biriktirdiğim tüm o öfke kendini gösteriyordu. Kafamdaki kesik ve yarıklardan yüzüme akan zihnimden dökülen katıksız, kırmızı kan öfkemdi. Birdenbire gelen bir güçle kaslarım, kollarım, omuzlarım ve sırtım iyice gerildi. Bir Rajan'a, bir ikizine, bir de sandalyede oturan embesile baktım. Sıktığım dişlerim arasından nefes alarak kendi kendime *Hepsini öldür,* dedim. *Hepsini öldüreceğim.*

Habib ve onun gibi pek çok kişinin düştüğü dipsiz kuyunun ucundayken birinin bana seslendiğini duydum.

"Lin! Neredesin Lin?"

"Buradayım Didier!" diye seslendim. "Çatıda. Çok yakındasın! Sesimi duyabiliyor musun?"

"Duyuyorum!" diye bağırdı Didier. "Hemen geliyorum."

Nefes nefese "Dikkatli ol!" diye cevap verdim. "Burada iki adam var ve ikisi de... Lanet olsun... Hiç dost canlısı sayılmazlar!"

Çok geçmeden Didier'in ayak seslerini ve karanlıkta tökezleyince küfrettiğini duydum. Didier küçük kapıyı iterek açtı ve içeri girmek için adım attı. Didier'in elinde bir tabanca vardı ve onu gördüğüme çok sevinmiştim. O çabucak neler olup bittiğini anlamaya çalışıp ikizlerle benim yüzümdeki ve vücudumdaki kana, sandalyede bitki gibi oturan

kadına bakarken ben de Didier'e baktım. Yüzünde ilk başta beliren şaşkınlığın yerini kızgın bir ifadeye bıraktığını gördüm. Didier'in de o çığlıklardan birini duyması fazla sürmedi.

Elinde bıçak olan Rajan'ın kardeşi o insanın kanını donduran ciyaklamalarından birini kopardıktan sonra Didier'e doğru koşmaya başladı. Didier ise tereddüt etmeden tabancasını kaldırdı ve ikizi kasığından vurdu. Rajan'ın kardeşi tökezleyerek kendini bir kenara attı ve yarasının üzerinde iki büklüm bir şekilde uzandı. Rajan bir tahtı andıran sandalyeye doğru aksayarak gitti ve çıplak göğsünü Madam Zhou'ya siper etti. Daha sonra o nefret dolu gözleriyle Didier'e bakmaya başladı. Didier de, ben de Rajan'ın, Madam Zhou'yu korumak uğruna kurşun yemeye razı olduğunu biliyorduk. Didier ona doğru yaklaşıp silahın namlusunu Rajan'ın kalbine doğrulttu. Fransız kaşlarını çatmıştı ama solgun gözleri soğukkanlı bir şekilde bakıyordu ve hakimiyetini apaçık ortaya koyuyordu. Hırpani görünüşünün altında yatan o çelik iradeli gerçek adam buydu işte. Didier Levy, Bombay'daki en tehlikeli ve becerikli adamlardan biriydi.

Didier son derece sert bir ifadeyle "Bunu yapmak istiyor musun?" dedi.

"Hayır."

Didier gözlerini Rajan'ın üzerinden ayırmadan "Hayır mı?" diye sordu. "Kendine bir bak. Sana yaptıklarına bir bak Lin. Onları vurmalısın."

"Hayır."

"En azından onları yaralamalısın."

"Hayır."

"Onları hayatta bırakmak tehlikeli. Bu insanlarla yaşadıkların... Pek iyi şeyler değil."

"Sorun değil," diye mırıldandım.

"En azından birini vursan?"

"Hayır."

“Pekala. O zaman onları senin için ben vururum.”

“Hayır,” diye ısrar ettim. Beni öldürmelerine engel olduğu için Didier’e minnettardım ama onları öldürmeme engel olduğu için daha mutluydum. Mide bulantısı ve rahatlama hissiyle içimdeki öfke yok olmuştu. Utançla son bir kez daha gülümseyip titredim. “Onları öldürmek istemiyorum... Senin onları öldürmeni de istemiyorum. En başından onlarla kavga etmek istememiştim. Eğer bana saldırmasalardı bunu yapmayacaktım. Eğer ben de Madam’ı sevseydim tıpkı onların yaptığını yapardım. Sadece onu korumaya çalışıyorlar. Karşı oldukları ben değilim. Konu ben değilim. Konu Madam. Onları rahat bırakalım.”

“Peki ya o?”

“Haklıydın,” dedim yavaşça. “Madam’ın işi bitmiş. Çoktan ölmüş sayılır. Senin sözünü dinlemediğim için üzgünüm. Sanırım... Kendi gözlerimle görmek istedim.”

Uzanıp Didier’in elindeki silahı elimle tuttum. Rajan ürkerek kendini geri çekti. İkizi acıdan ağlayarak kendini duvarın dibine sürükledi. Didier’in elini, silahı indirene kadar aşağı çektim. Rajan ile göz göze geldik. Siyah gözlerindeki korku ve şaşkınlığın yerini rahatlamaya bıraktığını gördüm. Rajan bir süre daha bana baktı ve aksayarak kardeşinin yanına gitti.

Yanımda Didier’le gizli koridordan geçip kararmış merdivenlere geri döndüm.

Karanlıkta sırıtarak “Sana borçlandım Didier,” dedim.

Didier “Hiç şüphesiz,” diye yanıtlar yanıtlamaz basmakta olduğumuz merdivenler çatırdayarak çöktü ve biz de aşağıdaki sert zemine çarpıp durana kadar yuvarlandık.

Odun kömürü tozu ve uçuşan iplikler arasında öksürerek doğruldum. Boynum ağrıyordu ve bileğimle omzumun üzerine düşmüş, ikisini de burkmuştum ama her şey yerli yerinde görünüyordu. Didier benim üzerime düşmüştü ve aksi bir şekilde söyleniyordu.

“İyi misin dostum? Tanrım, nasıl düştük ama! İyi misin?”

“Bu kadar yeter,” diye çıkıştı Didier. “Yukarı çıkıp o kadını vuracağım!”

Birlikte harap olmuş Saray’dan gülerek ayrıldık ve yaralarımızı yıkayıp onları sararken de neşemizden bir şey kaybetmedik. Didier bana giymem için temiz bir gömlek ve pantolon verdi. Leopold’un Yeri’nde dökük kıyafetler giyen birine göre gardırobundaki giysiler oldukça modaya uygun ve renkliydi. Didier bu yeni kıyafetlerin çoğunun onları almak için geri dönmeyen sevgililerinin olduğunu söyleyince aklıma bana bir zamanlar sevgililerinden birine ait olan kıyafetleri veren Karla geldi. Leopold’un Yeri’nde birlikte yemek yerken Didier en son romantik felaketlerinden bahsetti ve neşemiz iyice katlandı. Vikram Patel heyecanlı bir şekilde kollarını açmış bize doğru koşarken hala gülüyorduk.

“Lin!”

“Vikram!”

Vikram’ın uçarcasına üzerime atlayışına karşılık vermek için tam zamanında ayağa kalkmıştım. Vikram kollarıyla omuzlarımdan tutarak bana baktı ve kafamla yüzümdeki kesikleri görünce kaşlarını çattı.

“Siktir dostum, Ne oldu sana böyle?” diye sordu. Vikram’ın kıyafetleri hala siyahtı ve hala kovboylardan ilham aldığı belliydi ama bunlar çok daha incelikli bir şekilde seçilmişlerdi. Tahminimce bu Lettie sayesinde olmuştu. Bu yeni görüntüsü ona yakışsa da çok sevdiği şapkasının tıpkı eskisi gibi boynundaki kayıştan geriye doğru sarktığını görmek beni rahatlattı.

Didier’e bir göz atarak “Diğer adamlann halini görmeliydin,” dedim.

“Neden bana döndüğünü söylemedin dostum?”

“Daha bugün geldim ve biraz meşguldüm. Lettie nasıl?”

Vikram neşeli bir şekilde “Harika,” dedi ve bir sandalyeye oturdu. “Karla ve onun yeni erkek arkadaşıyla multimedya işine giriyor. Çok iyi olacak.”

Didier’e bakmak için başımı çevirdiğimde onun yorum yapmadan omuz silktiğini ve dişlerini sıkarak Vikram’a öfkeli bir şekilde baktığını gördüm.

Vikram birden kendine gelerek “Kahretsin!” dedi. “Bildiğini sanıyordum. Didier’in sana söylediğini düşünmüştüm *yaar.*”

Didier bir öfkeli bakış daha atıp Vikram’ı susturarak “Karla, Bombay’a döndü,” diye açıkladı. “Yanında yeni biri var... Dediğine göre erkek arkadaşı. Adamın adı Ranjit ama herkesin ona Jeet demesini istiyor.”

“Kötü biri değil,” dedi Vikram umutla gülümseyerek. “Sanırım onu seveceksin Lin.”

Didier irkilerek “Öyle mi Vikram!” diye tısladı.

İkisine de gülümseyerek “Sorun değil,” dedim.

Garsonumuza işarete edip yeni bir içki servisi istedim. İçkiler gelene dek sessiz kaldık ve kadehlerimiz havadayken şerefe kaldırdım.

“Karla’ya!” dedim. “Umarım on kızı olur ve hepsi iyi evlilikler yapar!”

Diğerleri de bardakları tokuşturarak “Karla’ya!” dediler ve içkileri yuvarladılar.

Birilerinin köpeği şerefine üçüncü kadehimizi yuvarlıyorduk ki Mahmut Melbaaf gürültülü, neşeli muhabbetlerin döndüğü restorandan içeri girdi ve o karlı dağlardaki savaşın izlerini taşıyan gözlerle bana baktı.

Onu karşılamak için ayağa kalktığımda yüzümdeki ve kafamdaki kesiklere bakarak “Ne oldu sana?” diye sordu.

“Hiçbir şey,” dedim gülümseyerek.

Mahmut ciddi bir ses tonuyla “Bunu sana kim yaptı?” dedi.

“Madam Zhou’nun adamlarıyla karşılaştım da,” diye yanıtlayınca Mahmut biraz rahatlar gibi oldu. “Neden ki? Ne oldu?”

Sonra “Nazir bana senin burada olacağını söyledi,” diye fısıldadı Mahmut kaşlarını çatarak. “Seni bulduğuma sevindim. Nazir etrafta görünmemeni istiyor. Birkaç gün hiçbir şey yapma. Şimdilerde çetelerarası savaş var. Kadir’in gücünü ele geçirmek için savaşılıyor. *Dundah* artık güvenli değil, oralardan uzak dur.”

Dundah kelimesini Kadir’in Bombay’da iş yaptığı tüm yerler için kullanırdık. Şimdi buralar hedef haline gelmişti.

“Ne oldu? Bütün bunlar neden?”

“Hain Gani öldü,” diye cevapladı Mahmut. Sesi sakindi ama kararlı ve soğuk bakışları vardı. “Kadir’in çetesindeki Gani’nin adamları da ölecek.”

“Gani mi?”

“Evet. Paran var mı Lin?”

Abdül Gani’yi düşünürken “Elbette,” diye yanıtladım. *Gani, Pakistan’dandı. Pakistan gizli polisi ISI ile onun bağlantısı vardı demek. Elbette hain oydu. Karaçi’de bizi tutuklatıp öldürtmeye çalışan oydu. Savaştan önceki gece Khaled’in bahsettiği kişi de Abdullah değil, Abdül Gani’ydi.*

“Kalacak güvenli bir yerin var mı?”

“Efendim? Evet.”

Mahmut elimi sıcak bir şekilde sıkarak “İyi,” dedi. “O zaman seni üç gün sonra saat birde burada bulurum. İnşallah.”

“İnşallah,” diye yanıtladım ve Mahmut Melbaaf restorandan ayrıldı. Başı yukarıda, sırtı dimdik, cesur adımlarla ilerledi.

Arkadaşlarım yüzümdeki korku ifadesini okumasınlar diye bir süre onlara bakmadım.

Didier “Ne var?” diye sordu.

Sahte bir gülümsemeyle “Hiçbir şey,” diye yanıtladım. Kadehime uzandım ve tekrar şerefe içmek için kaldırdım. “Nerede kalmıştık?”

Vikram sırıtarak “Ranjit’in köpeğinin şerefine kadeh kaldırmak üzereydik ama eğer çok geç değilse buna atını da dahil etmek isterim,” dedi.

“Atı olup olmadığını bilmiyorsun!” diye itiraz etti Didier.

“Köpeği olup olmadığını da bilmiyoruz ama bu bize engel olmuyor. Ranjit’in köpeğine o zaman!” dedi Vikram.

Hep bir ağızdan “Ranjit’in köpeğine!” dedik.

“Ve genel olarak atlara!”

“Ve her yerdeki aşıklara!” diye ekledi Didier.

“Her yerdeki aşıklara,” diye tekrar ettim.

Bir şekilde, bir nedenle içimdeki sevgi ölmüştü ve birdenbire bundan emin olmuştum. Karla’ya olan hislerim tam anlamıyla bitmiş sayılmazdı. Hiçbir zaman da tam olarak bitmedi. Fakat Ranjit’e karşı hiç kıskançlık beslemiyordum. Adama öfke duymuyor, Karla tarafından incitilmiş gibi hissetmiyordum. Orada içim bomboş, uyuşmuş bir şekilde oturuyordum. Sanki savaş, Kadirbhai ve Khaled’in kaybı, Madam Zhou ve ikizlerinin yüzleri, kalbimde anestetik bir etki yaratmıştı.

Abdül Gani’nin ihaneti karşısında acı değil de bir çeşit merak hissediyordum. Nasıl hissettiğimi anlatacak başka bir kelime bulamıyorum. Ruhani bir huşunun gerisinde ise kaderci, içimi titreten, kör bir korku vardı. Tıpkı kuraklığın bir gülü açmaya ve kuru toprağa dökülmeye itmesi gibi, onun ihanetinin bizi ittiği kanlı gelecek hayatlarımızı içine alıyordu.

OTUZ DOKUZUNCU BÖLÜM

Ben Abdül Gani'nin malikanesinden ayrılıp Madam Zhou ile yüzleşmeye gittikten bir saat sonra Nazir ve en güvendiği üç adamı Gani'nin malikanesinin yanındaki eve zorla girmiş ve iki evi bağlayan uzun bodrum katını kullanarak atölyeye ulaşmıştı. Ben Madam Zhou'nun harabeye dönmüş Saray'ında ilerlerken Nazir ve adamları yüzlerinde siyah maskelerle Gani'nin mutfağının kapısını açmış ve eve girmişlerdi. Aşçıyı, bahçıvanı, Abdül'ün iki hizmetkarını ve Sri Lankalı iki kalpazanı, Villu ve Krishna'yı yakalayıp bodrumdaki küçük bir odaya kilitlemişlerdi. Ben çatıya giden kararmış basamaklardan çıkıp Madam Zhou'yu bulduğumda Nazir, Abdül'ün çalışma odasına girmiş ve onu orada koltuğunda kıpırtısız oturmuş ağlarken bulmuştu. Ben mahvolmuş düşmanımın haline acıyıp nefretimden kurtulurken Nazir de kendisinin ve Kadir Han'ın öcünü bize Pakistan'da ihanet eden haini öldürerek almıştı.

İki adam Abdül'ü kollarından tutmuş, bir üçüncüsü de kafasını geriye yaslayıp gözlerini açık tutmasını sağlamıştı. Nazir maskesini çıkarmış ve Abdül'ün gözlerinin içine bakarak onu kalbinden bıçaklamıştı. Abdül öleceğini biliyor olsa gerekti. Orada, sandalyesinde oturmuş katillerini bekliyordu. Yine de dediklerine göre çığlığı karanlıklardan gelme gibiymiş.

Abdül'ün cesedini cilalı yere yuvarlamışlar. Ben şehrin diğer ucunda Rajan ve ikizi ile mücadele ederken Nazir ve adamları satırlarla Abdül'ün ellerini, ayaklarını ve kafasını kesmişler. Vücudunun parçalanın, tıpkı Abdül'ün Sapna adına Macit'in cesedine yaptırdığı gibi evin dört bir köşesine dağıtmışlar. Ben Saray'dan intikam duygusu ile geçen aylardan sonra ilk defa hafiflemiş ve huzur içinde ayrılırken Nazir ve adamları Krishna, Villu ve hizmetkarları, yani Gani'nin ihaneti ile bir ilgisi olmayan

herkesi serbest bırakmış ve Gani'nin adamlarını öldürmek üzere malikaneden ayrılmışlar.

Sanjay Kumar, Nazir'in Urducasını İngilizceye çevirerek "Gani uzun zamandır kendini kaybetmiş bir haldeydi," dedi. "Kadir'in delirdiğini düşünüyordu. Onun takıntılı olduğunu sanıyordu. Kadir'in işini, gücünü, parasını ve konsey üzerideki etkisini yitireceği kanısındaydı. Kadir'in Afganistan ve oradaki savaş üzerine çok fazla zaman harcadığı görüşündeydi. Kadir'in Sri Lanka ve Nijerya'da planladığı diğer görevleri de biliyordu. Kadir'i bunlardan vazgeçiremeyince ve fikrini değiştiremeyince şu Sapna işini ortaya atmaya karar verdi. Sapna işi başından beri Gani'nin yönetimindeydi."

"Bütün hepsi mi?"

"Elbette," diye cevap verdi Sanjay. "Kadir ile Gani'nin. Fakat işten sorumlu olan kişi Gani'ydi. Sapna işini hükümetten ve polisten istediklerini almak için kullanıyorlardı."

"Nasıl yani?"

"Gani polisleri, politikacıları ve diğer hükümet çalışanlarını, ortak bir düşman vasıtasıyla korkutmak niyetindeydi. O kişi de Sapna'ydı. Sapna adı altında çalışanlar insanları doğramaya ve bir devrimden, Sapna'nın hırsızların kralı olduğundan falan bahsetmeye başlayınca herkes endişelendi. Bu işin arkasında kimin olduğunu kimse bilmiyordu. Böylece namussuzu yakalamak için yardımımız karşılığında bizimle birlikte çalışmaya başladılar. Tabii Gani, Kadir'in işini de bitirmek istiyordu."

Salman Mustaan yakın arkadaşına kendi düşüncesini açıklamak istercesine kafasını sallayarak araya girdi. "İlk başlarda böyle bir şey istediğini sanmam. Sanırım ilk başta her zamanki gibi Kadir'e destek olmak için yola çıkmıştı. Fakat şu Sapna olayı... Çok garip bir işti dostum. Sanırım bir şekilde Gani'nin düşüncelerini çarpıttı."

Sanjay "Her neyse," diyerek sözüne devam etti. "Sonuç yine de aynı. Gani bir çete oluşturdu. Sapna için çalışan adamlar... Ve bu çete sadece ona hesap veriyordu. Dört bir yanda adam öldürüyorlardı. Öldürdüklerinin çoğu iş

nedeniyle Gani'nin kurtulmak istediği kişilerdi, bu konuda diyeceğim yok. Her şey böylece ilerledi *yaar*. Bütün şehir Sapna denen deliyi bulmak için seferber oldu ve Kadir'in tüm düşmanları ona Bombay'ın dışına silah, patlayıcı ve ağır silahlar çıkarması için yardımcı olmaya başladı, çünkü Sapna'nın kim olduğunun bulunması için Kadir'in yardımına ihtiyaçları vardı. Bu çılgınca bir plandı ama işe yarıyordu. Sonra bir gün bir polis Gani'yi görmeye geldi. Adamın adı Patil'di. Adamı tanıyorsun Lin, şu müfettiş yardımcısı Suresh Patil. Eskiden Coloba dışında çalışırdı. Tam bir pisliktir."

Salman saygılı bir şekilde "Ama akıllı bir pislik," diye mırıldandı.

"Evet, çok akıllı bir pisliktir. Gani'ye, Sapna için öldüren adamların son cinayetlerinde arkalarında delil bıraktıklarını ve bu delilin Kadir Han'ın konseyi ile alakalı olduğunu söyledi. Gani'nin ödü koptu. Yaptığı onca iğrenç işin dönüp dolaşıp kendine geldiğini gördü. Böylece birisini kurban etmesi gerektiği kararına vardı. Kadir Han'ın konseyinden birini. Polisleri uzaklaştırmak için kendi içlerinden doğrayabilecekleri birini. Eğer polisler bizim adamlarımızdan birinin de vahşice öldürüldüğünü görürse Sapna'nın düşmammız olduğunu düşüneceklerdi."

Salman sadede gelerek "Ve bu nedenle Gani, Macit'i seçti," dedi. "İşe de yaradı. Patil soruşturmadan sorumlu polisti. Macit'in bedenini torbalara doldururlarken o da oradaydı. Macit'in, Kadirbhai'ye ne kadar yakın bir isim olduğunu biliyordu. Patil'in babası da eskiden sıkı polisti, Kadirbhai ile bir geçmişi vardı. Bir zamanlar Kadirbhai'yi hapse atmıştı."

Han'la sıkça hapisten bahsetmemize rağmen ona bunu hiç sormadığıma pişman olarak "Kadir hapiste mi yattı?" dedim.

Salman gülerek "Elbette," dedi. "Hatta Arthur Yolu Hapishanesinden kaçtı."

"Dalga geçiyorsun!"

"Bunu bilmiyor muydun Lin?"

"Hayır."

Salman başını heyecanla sallayarak “Nefes kesici bir hikaye,” dedi. “Bir ara bu hikayeyi Nazir’den dinlemelisin. Kadir Han kaçarken ona yardım eden kişi Nazir’di. O zamanlar Kadirbhai ile Nazir çok çılgın adamlarmış.”

Sanjay da anlatılanlara katılırcasına iyi niyetli bir şekilde fakat sertçe Nazir’in sırtına vurdu. Vurduğu yer tam da Nazir’in yara aldığı noktaydı ve bunun can acıtıcı olduğuna emindim ama Nazir hiçbir şekilde acı çektiğini belli etmedi. Bunun yerine benim yüzüme bakmakla yetindi. Abdül Gani’nin ölümünden ve iki haftalık gangster savaşı ile altı ölünün ardından mafya konseyinin idaresinin tekrar Nazir ve Kadir grubuna bırakılması sonrasında ilk kez bana konuyla ilgili resmi ağızdan bilgi veriliyordu. Nazir bana bakınca hafifçe başımı salladım. Nazir’in ciddi, asık suratı bir an için yumuşar gibi oldu ve hemen ardından olağan sertliğine geri döndü.

Sanjay güçlü bir şekilde iç çekerek “Zavallı Macit,” dedi. “O sadece... Hani şu oltanın ucuna takılanlara ne dersiniz?”

“Yemdi,” diye yanıtladım.

“Evet, sadece yemdi. Polisler... Patil pisliği ve adamları, Sapna ile Kadir’in konseyi arasında bağ olmadığına karar verdi. Kadir’in Macit’i ne kadar sevdiğini biliyorlardı, bu yüzden Sapna’yı başka yerlerde aramaya başladılar. Gani ipin ucundan kurtulmuştu. Çok geçmeden adamları yine insanları doğramaya başladı. İşler her zamanki gibi yürüdü.”

“Kadir bu konuda ne düşünüyordu?”

“Hangi konuda?” diye sordu Sanjay.

Salman araya girerek “Macit’in öldürülmesiyle ilgili diyor,” dedi. “Değil mi Lin?”

“Evet.”

Üç adam da bana baktı, küçük bir tereddüt yaşamışlardı. Yüz ifadeleri ciddi, neredeyse içerlemiş bir haldeydi, Sanki onlara kaba ya da utandırıcı bir şey sormuştum. Fakat gizlerle ve yalanlarla parlayan bakışları üzgün ve pişman görünüyordu.

Salman “Kadir için problem yoktu,” diye cevapladı. Kalbimin acıyla sıkıştığını hissettim.

Fort bölgesinde, restoran ve bar olarak çalışan Mocambo’daydık. Burası temiz, bohem ve iyi servisi olan bir yerdi. Fort bölgesindeki zengin işadamları burada gangsterler, avukatlar ve hızla gelişen televizyon sektöründen film yıldızları ile bir araya gelirdi. Burayı severdim ve buluşmamız için Sanjay’ın burayı ayarlamış olmasına memnundum. Sağlıklı ama sağlam bir yemek yemiş, ikinci kahvelerimizi içiyorduk. Nazir sırtını duvara yaslamış, ana kapıya bakar vaziyette soluma oturmuştu. Onu yanında bir zamanlar birlikte idman yaptığım Bandra varoşlarından sıkı, genç Hindu gangsteri Sanjay Kumar vardı. Sanjay, Kadir’in mafya konseyinden geri kalanlar arasında kendine sağlam bir yer edinmişti. Otuz yaşlarında, zinde, iriyarı biriydi. Gür, koyu kahve saçlarını film yıldızları gibi kabartmıştı. Yakışıklıydı. Ayrık kahverengi gözleri geniş bir burnun üzerinden mizah ve kendine güvenle etrafa bakıyordu. Hafifçe yuvarlak bir çenesi ve gülümser gibi uçları yukarı kıvrık bir ağzı vardı. Sanjay kolaylıkla kahkaha atardı ve ne kadar sık gülerse gülsün, gülüşü her zaman sıcak ve içtendi. Aynı zamanda cömertti de. Onun yanında hesap ödemek neredeyse imkansızdı. Bunun nedeni kendini büyük görmesinden değil, paylaşmanın içinden gelmesiydi. Sanjay cesur ve kriz anında güvenilir biriydi de. Sevmesi kolay biriydi ve ben de onu severdim. Onun Abdül Gani’nin ellerini, ayaklarını, kafasını bir kasap bıçağıyla koparanlardan biri olduğunu arada bir istemeden de olsa kendime hatırlatıyordum.

Sanjay’ın yanında oturan masamızdaki dördüncü adam, Sanjay’ın en yakın arkadaşı Salman’dı. Salman Mustaan, Sanjay ile aynı yılda doğmuş ve Bundra’nın taşan varoşlarında onunla birlikte büyümüştü. Salman’ın vaktinden önce büyümüş bir çocuk olduğu söylenirdi. Fakir ailesini şaşırtır, okuldaki her konuda birinci gelirmiş. Beş yaşından beri babasının yanında haftada yirmi saat çalışarak tavuk yolup onları pazarda sattığından başarısı iyice dikkat çekiciymiş.

Abdullah’ın spor salonunda birlikte çalışırken bana anlattığı hikayelerden onun geçmişini iyi bilirdim. Salman okulu bırakıp ailesine destek olmak için daha çok çalışacağını söylediğinde Abdül Kadir Han’ı tanıyan bir öğretmeni mafya babasında araya girmesini rica etmiş. Böylece Salman,

tıpkı gecekondu kliniğindeki danışmanım Doktor Hamit gibi, Kadirbhai'nin okuttuğu çocuklardan biri olmuş ve onun avukat olmak için eğitim almasına karar verilmiş. Kadir, Salman'ı Cizvit papazları tarafından yönetilen Katolik bir koleje yollamış ve gecekondudan gelen bu çocuk her gün temiz, beyaz üniformasını giyip zengin elitlerin oğullarının yanında eğitim görmüş. Aldığı eğitim oldukça iyiydi. Salman'ın güzel bir İngilizcesi vardı ve tarih, coğrafya, edebiyat, fen ve sanat alanlarındaki genel kültürü oldukça genişti. Yine de bu oğlanın içindeki boyun eğmezlik ve heyecana karşı duyduğu doymak bilmez açlık öyle yoğunmuş ki Cizvitlerin sert sopaları bile onu ehlileştiremememiş.

Salman, Cizvitlerle mücadele ederken Sanjay da Kadirbhai'nin çetesinde bir iş bulmuş. Şehirdeki mafya ofislerine kaçak mal ve mesajlar taşıyıp duruyormuş. Bu görevin ilk haftalarında onu soymak isteyen rakip bir çetenin adamlarıyla boğuşurken bıçaklanmış ve saldırganlarına karşı koyup onları uzaklaştırmayı başarmış. Kadir'in teslimat adresine kaçak parseli ulaştırmayı başarmış fakat yarası oldukça ağır olduğundan iki ay boyunca dinlenmek zorunda kalmış. Onun ömür boyu arkadaşı olan Salman, Sanjay'ın yanında olmadığı için kendini suçlamış ve derhal okuldan ayrılmış. Han'a arkadaşıyla birlikte çalışmasına izin vermesi için yalvarmış. Kadir sonunda razı olmuş ve o günden bu yana Salman ile Sanjay konseyin kitabında yer alan her suçta yan yana çalışmışlar.

O zamanlar yaşları sadece on altıymış. Mocambo'daki buluşmadan birkaç hafta önce otuz olmuşlardı. Zapt edilemez gençler, ailelerini hediyeye boğan ve gösterişli yaşayan sıkı adamlardı şimdi. Kızkardeşlerinin saygın evlilikler yapmasına yardımcı olmuşlarsa da böyle bir şeyin kutsal değerlere saygısızlık olarak adlandırılabileceği bir ülkede iki adam da bekardı. Salman'ın dediğine göre evlenmeyi reddetmişlerdi, çünkü ikisi de feci bir şekilde genç yaşta öleceklerine inanıyordu. Bu onları ne endişelendiriyor ne de korkutuyordu. Bu adil bir anlaşmaydı, heyecan, güç ve ailelerine sunabildikleri zenginliğin karşısında onları bir bıçağın ya da silahın ucunda bekleyen ölüm kaçınılmazdı. Nazir'in grubu, Gani'nin grubuna karşı açtıkları gangster savaşını kazanınca iki arkadaş kendilerini yeni konseyde bulmuştu. Artık onlar genç mafya patronlarındandı.

Salman düşünceli bir şekilde temiz bir İngilizceyle “Sanırım Gani içinde olup bitenlerle ilgili Kadir’i uyarmaya çalıştı,” dedi. “Sapna’yı yaratmadan önce belki bir sene şu kahramanlık belasından bahsedip durdu.”

Sanjay söylenerek “Siktir et onu,” dedi. “O kim oluyordu da Kadirbhai’yi uyarıyordu ki? Kim oluyordu da başımızı Patil’le derde sokup adamlarına Macit’i doğrattı? Her şey olup bittikten sonra da herkesi lanet Pakistan polisine sattı. Siktir et Gani’yi. Eğer o herifi çukurundan çıkarıp tekrar öldürebilsem bunu hemen yaparım. Her gün yaparım. Bu benim hobim olur.”

“Gerçek Sapna kimdi?” diye sordum. “Abdül’ün cinayetlerini kim işliyordu? Abdullah öldürüldükten sonra Kadir bana gerçek Sapna’yı bulduğunu ve öldürdüğünü söylemişti. O adam kimdi ve eğer onlar için çalışıyorsa Kadir onu niye öldürdü?”

İki genç adam Nazir’e dönüp baktı. Sanjay ona Urduca birkaç soru sordu. Onlar da gerçekleri en az Nazir kadar iyi biliyordu ama yine de ona başvurup onu da tartışmaya dahil etmek istediler. Nazir’in verdiği cevapların çoğunu anlamama rağmen Sanjay’ın benim için tercüme etmesini bekledim.

“Adamın adı Jeetendra’ydı. Ona Jeetudada derlerdi. Delhi tarafındaki katillerden biriydi. Gani onu dört adamla birlikte buraya getirdi. Aslına bakarsan Gani adamları tam iki yıl boyunca beş yıldızlı otellerde ağırladı! Şerefsiz! Kadir’in mücahitlerinden, savaştan ve diğer şeylerden şikayet edip ondan sonra da o psikopat katilleri beş yıldızlı otellerde besledi!”

Salman “Abdullah öldürüldüğünde Jeetudada sarhoş oldu,” diye ekledi. “Herkesin Sapna’nın öldüğünü söylemesi ona dokunmuştu. Neredeyse iki yıldır Sapna görevini üstlenmişti ve aklını kaçırmaya başlamıştı. Kendisinin ya da Gani’nin saçmalıklarına inanmaya başlamıştı.”

Sanjay araya girerek “Ne aptalca isim *yaar,*” dedi. “Sapna kız ismi. Lanet bir kız ismi. Bu kendime Lucy demem gibi bir şey. Hangi aklı başında adam kendine bir kız ismi verir ki?”

"On bir insanı öldüren ve bundan neredeyse paçayı kurtaran bir adam," diye cevapladı Salman. "Her neyse, Abdullah'ın öldürüldüğü gece, herkes Sapna'nın öldürüldüğünü söylerken Jeetudada iyice sarhoş oldu ve gerçek Sapna'nın kendisi olduğunu önüne çıkana yaymaya başladı. O esnada President Oteli'nde bir bardaydı ve Sapna'nın cinayetlerinin ardındaki kişiyi, bu işi kimin planladığını söylemeye hazır olduğunu bağıra bağıra ilan etmeye başladı."

Sanjay '*göt herif*' anlamına gelen terimi kullanarak "*Lanet olası gandu*" diye homurdandı. "O psikopatların hepsi ötmeye hazırdır zaten."

"Şansımıza o gece oradakilerin çoğu yabancıydı, o yüzden de Jeetudada'nın neden bahsettiğini anlamadılar. Adamlarımızdan biri bardaydı ve Jeetu'ya çenesini kapamasını söyledi. Bunun üzerine Jeetudada, Abdül Kadir Han'dan korkmadığını, onun için planları olduğunu da eklemiş. Kadir'in sonunun da tıpkı Macit gibi olacağından sözetmiş. Adamımız hemen Kadir'i çağırdı, Kadir de oraya gidip işi bizzat kendisi halletti. Oraya Nazir, Khaled, Ferit, Ahmet Zadeh, genç Andrew Ferreira ve birkaç adamla birlikte gitti."

Sanjay "Kahretsin, bu şansı kaçırdım!" diye söylendi. "O namussuzla daha ilk günden, hele Macit'in ölümünden sonra bizzat ilgilenmek istiyordum ama o sırada Goa'da bir iş peşindeydim. Her neyse, Kadir o adamların icabına baktı."

"Adamları President Oteli'nin yakınındaki otoparkta buldular. Jeetudada ve adamları direndi ve büyük bir çatışma çıktı. Adamlarımızdan ikisi vuruldu. Vurulanlardan biri Hüseyin'di. Şimdi Ballard Pier'deki işleri yönetiyor. Hüseyin kolunu o çatışmada kaybetti. Eğer Ahmet Zadeh onu kaldırarak oradan çıkarıp hastaneye taşımasaydı, oracıkta kan kaybından ölebilirdi. Orada olan dört adam da, Jeetudada ve üç adamı öldürüldü. Kadirbhai son kurşunları kafalarına şahsen sıktı. Fakat Sapna'nın adamlarından biri otoparkta değildi ve kaçmayı başardı. Onun izine bir daha rastlamadık. Adam Delhi'ye gitti ve ortadan kayboldu. O zamandan bu yana ondan haber alamıyoruz."

Sanjay kederli bir şekilde iç çekip sessizce "Ahmet Zadeh'i sevmiştim," dedi. Ki bu kendince birisi için söyleyebileceği en övgü dolu sözdü.

Ben de her zaman kalabalığın arasında bir arkadaşını arıyormuş gibi bakan ve eli ellerim arasında hayata gözlerini yuman adamı hatırlayarak “Ben de,” dedim. “O iyi bir adamdı.”

Nazir sanki tehditler savuruyormuş gibi hiddetli konuşma şekliyle bir şeyler söyledi.

“Pakistan polislerine Kadirbhai ile ilgili bilgi verildiğinde bu işin ardında Abdül Gani’nin olduğu apaçık ortaya çıktı,” diye tercüme etti Sanjay.

Onaylarcasına başımı salladım. Gayet açıktı. Abdül Gani, Pakistan’dandı. Oradaki bağlantıları oldukça güçlüydü ve onun için çalışırken bunu kendisi bana defalarca söylemişti. Aklıma gelen ilk düşünce Gani’den şüphelenmeyecek kadar kendisini sevmiş olmamdı ki bu doğruydu. Ayrıca onun bana ilgi göstermesi gururumu da okşuyordu. Gani, Kadir’den sonra konseydeki patronumdu ve arkadaşlığımıza zamanını, enerjisini ve sevgisini vermişti. O zaman aklım utanç ve intikam duygularıyla dolu olduğu için Karaçi’de dikkatimi dağıtan bir başka unsur daha vardı. Camiyi ziyaret edişimizde Kadirbhai ile Khaled’in yanına oturup Kör Şarkıcıları dinlediğimiz zamandan hatırlıyordum bunu. O sarı lamba ışığının altında Didier’in mektubunu okuyup Madam Zhou’yu öldürmeye karar verişimi anımsıyordum. Bunu düşünüşümü ve kafamı çevirdiğimde Kadir’in altın rengi gözlerinde gördüğüm sevgiyi hatırlıyordum. Bu sevgi ve öfke, Gani’nin ihaneti kadar önemli ve apaçık ortada olan bir şeyi bile görmeme engel mi olmuştu? Eğer bunu görememişsem başka neleri görememiştim?

Salman “Kadir’in, Pakistan’dan çıkmaması gerekiyordu,” diye ekledi. “Kadirbhai’nin, Khaled’in, Nazir’in... Hatta senin bile. Abdül Gani bunun bütün konseyi -onun yanında yer almayanlar dışında- devirmek için eline geçen bir şans olduğunu düşündü. Fakat Kadirbhai’nin de Pakistan’da kendi dostları vardı ve onu uyardılar. Böylece sizin için kurulan tuzaktan kaçtınız. Sanırım Abdül o günden itibaren işinin bittiğini biliyordu. Yine de Bombay’da hiçbir düşmanca harekette bulunmadı. Belki de Kadir ve diğer herkesin savaşta öldürüleceğini umuyordu.”

Nazir nefret ettiği İngilizceyi duymaya daha fazla dayanamayarak araya girdi. Ne dediğini anladığımı düşünüyor, söylediklerini tercüme

edebiliyordum ama tahminim doğru mu diye Sanjay'a dönerek ondan onaya bekledim.

"Kadir, Nazir'den Abdül Gani ile ilgili gerçeği bir sır olarak saklamasını istemiş. Eğer savaşta ona bir şey olursa Nazir'in geri dönüp Gani'den intikamını almasını buyurmuş. Böyle dedi, değil mi?"

Sanjay kafasını sallayarak "Evet," dedi. "Doğru anladın. Gani işini hallettikten sonra onun tarafında olan adamların icabına bakmalıydık. Artık Gani'nin tarafında olan kimse kalmadı. Ya öldüler ya da Bombay'dan cehennem olup gittiler."

Salman gülümseyerek "Böylece asıl konumuza geliyoruz," dedi. Salman'ın gülümsemesine pek sık rastlanmazdı ama bu iyi niyetli bir gülücüktü. Yorgun, mutsuz, zorlu bir adamın gülümsemesiydi. Uzun yüzü biraz orantısızdı, çünkü bir gözü diğer gözünden bir parmak kalınlığında aşağıdaydı. Burnundaki kırık eğri büğrü bir şekilde kaynamıştı. Bir yumruk dudağını yardığından atılan dikiş deriyi geriyor, ağzının kenarı hafifçe bir yana çekiyordu. Kısa saçları kaşlarının üzerinde bir çember çiziyor, hafifçe çıkık kulaklarının üzerine düşüyordu. "Bir süreliğine pasaport işini senin yürütmeni istiyoruz. Krishna ve Villu bu konuda çok ısrarcı. Onlar biraz..."

Sanjay araya girerek "Kafayı yemişler, "dedi. "Korkuyorlar, çünkü Bombay'ın dört bir yanında adamlar doğranıp duruyor. En başta da o lanet olası bodrumdayken Gani'nin parçalara ayrılmasından etkilendiler. Şimdi artık savaş sona erdi ve biz kazandık ama Krishna ve Villu halen korku içinde. Onları kaybedemeyiz Lin. Senden onlarla çalışıp içlerini biraz rahatlatmanı istiyoruz. Her dakika seni soruyorlar ve onlarla çalışmanı istiyorlar. Seni seviyorlar dostum."

Bir Sanjay'a, bir Salman'a baktıktan sonra Nazir'e döndüm. Eğer doğru anladıysam bu baştan çıkarıcı bir teklifti. Kazanan Kadir grubu, yerel mafya konseyini yaşlı Sobhan Mahmut'un komutası altında yeniden oluşturuyordu. Nazir tıpkı Mahmut Melbaaf gibi konseyin tam üyesi haline gelmişti. Diğer üyeler de Sanjay, Salman, Ferit ve üç Bombay doğumlu patrondu. Bu altı kişinin hepsi Marathi'nin yanında Hintçe ve İngilizce de konuşuyordu. Bu bana onlarla iletişim kurmak için eşsiz ve büyük bir fırsat veriyordu, çünkü Marathi konuşabilen tanıdıkları tek *gora* bendim. Arthur

Yolu Hapishanesinde ayaklarına pranga vurulan bildikleri ilk *gora*'ydım. Aynı zamanda Kadir'in savaşından canlı çıkan sayılı adamdan biriydim. Beni seviyorlar, bana güveniyorlar ve beni değerli görüyorlardı. Gangsterler savaşı bitmişti. Şehirde kendi bölgelerini yöneten yeni mafya oluşumunda servetler kazanılabilirdi. Benim de paraya ihtiyacım vardı. O zamana kadar biriktiğim parayla geçinmişsem de artık neredeyse meteliksizdim.

Nazir'e dönerek ve sorumu Sanjay'ın cevaplayacağını bilerek "Aklınızda tam olarak ne var?" diye sordum.

"Pasaportları, pulları, pasaport işlerini, ehliyetleri, izin belgelerini, kredi kartlarını sen yöneteceksin," diye cevap verdi Sanjay hemen. "Tıpkı Gani'nin durumunda olduğu gibi kontrol tamamen sende olacak. Neye ihtiyacın olursa alacaksın. Aynı zamanda işten de yüzde beş alırsın diye düşündüm ama eğer bunu yeterli bulmazsan bu konuda konuşabiliriz *yaar*."

Salman da "Ve istediğin zaman konseyi ziyaret edebilirsin," diye ekledi. "Bir nevi izleyici pozisyonunda tabii. Ne diyorsun?"

"Operasyon yerini Gani'nin malikanesinden başka yere taşımalısınız," dedim sessizce. "Orada çalışmaktan hiç memnun olmamıştım. Oranın Krishna ve Villu'nun tüylerini diken diken etmesine şaşmamalı."

Sanjay masaya vurarak güldü ve "Pekala, sorun değil," dedi. "Nasıl olsa orayı satacaktık. Biliyor musun Lin kardeş, o şişman namussuz Gani kendi evini ve yandaki evi kayınbiraderinin üzerine yapmış. Herifi doğradıktan sonra kayınbiraderi evleri bizim üzerimize geçirmek istemedi. Daha sonra da sert adamı oynayıp avukatlardan, polis çağırmaktan falan bahsetmeye başladı. Biz de onu asitle dolu bir fıçının üzerine asmak zoranda kaldık. Tabii o zaman o sertlikten eser kalmadı ve belgeleri imzalamak için sabırsızlandı adamcağız. Bu iş için Ferit'i yollamıştık, konuyla o ilgilendi. Fakat Gani'nin kayınbiraderinin gösterdiği saygısızlık onu delirtti ve herif onu uğraştırıp asit fıçısını hazırlattı diye çok sinirlendi. Kardeşimiz Ferit dolambaçlı işlerden hoşlanmaz. Herifi asit dolu fıçının üzerine asma işi biraz... Nasıl denir Salman? Ne denir?"

"Bayağı," diye tamamladı Salman.

“Evet. Bütün bu yapılmak zorunda kalınanlar bayağıydı. Ferit saygı görmek ister, aksi halde sadede gelip adamın işini bitirir. Ferit böyle kızınca ve adam Gani’nin evleri için böyle namussuzluk yapınca kayınbiraderin kendi evini de almış. Şimdi adamın hiçbir şeyi yok, bizimse sanşa çıkmış bir ev yerine tam üç evimiz var.”

Salman alaycı bir gülümsemeyle “Şu emlak işi çok tehlikeli ve curcunalı bir iş,” dedi. “Olabildiğince çabuk emlak işine de gireceğiz. Büyük emlak şirketlerinden birini devralıyoruz. Ferit bu konuda çalışıyor. Pekala, eğer Gani’nin evinde çalışmak istemiyorsan, senin için nereyi ayarlamamızı istersin?”

“Tardeo’yu severim,” dedim. “Hacı Ali’nin yakınlarında bir yer olabilir.”

“Neden Tardeo?” diye sordu Sanjay.

“Tardeo’yu severim... Temiz ve sessiz bir yer. Hacı Ali’ye de yakın. Orayla duygusal bir bağım var.”

Salman “*Thik hain, Lin,*” diyerek onayladı. “Tardeo olacak. Ferit’e hemen oralardan yer bakmaya başlamasını söyleyeceğiz. Başka bir şey var mı?”

“Güvenebileceğim birkaç teslimatçıya ihtiyacım olacak. Kendi adamlarımı seçmek isterim.”

“Aklında kim var?” diye sordu Sanjay.

“Onları tanımazsınız. Dışarıdan adamlar. Ama ikisi de çok iyidir. Johnny Cigar ve Kishore. Onlara güvenebileceğimi biliyorum.”

Sanjay ile Salman önce birbirlerine sonra Nazir’e baktılar. Nazir başını salladı.

“Sorun değil,” dedi Salman. “Hepsi bu mu?”

Nazir’e dönerek “Bir şey daha var,” dedim. “Konseydeki kontağımın Nazir olmasını istiyorum. Eğer herhangi bir nedenle bir sorun ortaya çıkarsa ilk konuşacağım kişi Nazir olmalı.”

Nazir tekrar başını sallayarak gözleriyle belli belirsiz gülümsedi.

Anlaşmayı bağlamak için iki genç adamla da el sıkıştım. Bu anlaşma beklediğimden daha ciddi ve resmiydi ve gülmemek için kendimi zor tutmuştum. O tavırlar, sergiledikleri ağırlık ve benim içimdeki gülme isteği aramızdaki farkı ortaya koyuyordu. Salman'ı ve Sanjay'ı seviyordum. Nazir'i de gerçekten seviyordum ve ona hayatımı borçluydum. Buna rağmen mafya benim için sadece bir araçtı, amaç değildi. Onlar içinse mafya bir aileydi, onları birbirine bağlayan ve son nefeslerini verene kadar bir arada tutan bir bağdı. Ciddiyetleri el ele, göz göze verdikleri kardeşliklerini ortaya koyuyordu ama bunun benim için aynı olmadığına inandıklarını da biliyordum. Beni işe alıyor, benimle çalışıyorlardı. Abdül Kadir Han ile savaşa giden çılgın beyaz adam, *gora*... Ama eninde sonunda onları bırakacağımı ve kendi dünyama geri döneceğimi düşünüyorlardı.

Bense o zamanlar böyle bir şey düşünmüyordum, çünkü beni eve götürebilecek bütün köprüleri yakmıştım. Bu küçük törenin içtenliği karşısında gülmemek için kendimi zor tutsam da bu tokalaşmayla birlikte resmen profesyonel suçluların arasına katılmıştım. O zamana kadar Kadir Han'ın hizmetinde suç işlemiştim. Bunu anlamak bu dünyanın dışında olan biri için ne kadar zor olsa da o zamanlar bu suçları Kadir'e olan sevgimden, güvenliğimden ve her şeyden de öte ondan istediğim baba sevgisinden dolayı işlediğimi söylüyordum. Kadir öldüğü zaman kolaylıkla ortamdan kendimi koparabilirdim. İstediğim hemen her yere gidebilirdim. Başka bir şey yapabilirdim. Ama yapmadım. Kaderimi onlarla birleştirdim ve para, güç ve kardeşliğin sağladığı korunma duygusu için yaşayan gangsterlerden biri haline geldim.

Yaşamak için yasaları çiğnemek beni meşgul etti. Öyle meşgul etti ki hissettiklerimi kendimden bile saklamayı başardım. Mocambo'daki o buluşmanın ardından her şey çok çabuk gelişti. Bir bina tutuldu. Suyun üzerinde yüzen Hacı Ali Camii'nden kısa bir yürüyüş mesafesinde olan iki katlı bina, Bombay Belediyesinin tapu dairelerinden biriydi. Belediye daha geniş, daha modern bir ofise taşınınca eski sıraları, masaları, dolapları ve rafları da geride bırakmışlardı. Mobilyaların hepsi ihtiyaçlarımıza uyuyordu. Bir haftamı içeri soktuğum ve Gani'nin bodrumundan getirdiğimiz makineleri ve ışıklı masaları koymak için mobilyaların

yerlerini değiştiren, toz alıp yerleri cilalayan işçileri ve temizlikçileri yönetmekle geçirdim.

Adamlarımız özel donanımları üstü kapalı, büyük bir kamyonla gece geç saatlerde teslim ettiler. Kamyon yeni imalathanemizin iki tarafa açılan kapısına yanaştığında etraf iyice sessizdi. Uzaktan bir yerlerden alarmlar ve itfaiye arabalarının sesi duyuluyordu. Kamyonun yanında dururken sesin geldiği yöne doğru baktım.

Ben “Büyük bir yangın çıkmış olmalı,” diye mırıldanınca Sanjay güldü. “Artık resmen gayrimenkul işindeyiz, çünkü en büyük rakibimiz yangından dolayı işyerini kapatmak zorunda kaldı. Yarın, buradan çok uzakta olmayan bir yerde ilk emlak ofisimizi açacağız. Bu gece de hiçbir meraklı göz yeni atölyemize eşyalarımızı taşıdığımızı görmüyor. Ferit bir taşla iki kuş vurmuş oldu, *na?*”

Yangın ve duman karanlık gökyüzünü kaplayıp alarmlar ve sirenler bir kilometre ötemizde ötmeye devam ederken biz de ağır teçhizatları yeni atölyemize taşıyan adamlara direktif verdik. Krishna ve Villu neredeyse hemen çalışmaya başladı.

Uzakta olduğum aylar boyunca Gani öğüdümü tutmuş, üretimi izin kağıtları, sertifikalar, diplomalar, ehliyetler, kredi mektupları, geçiş kartları ve diğer belgeleri hazırlama işine de kaydırmıştı. Bu Bombay’ın gelişen ekonomisinde gelişen bir işti ve talebi karşılamak için çoğu zaman gün ağarana dek çalıştık. Yetkililer bizim kalpazanlığımız karşısında belgelerinin üzerinde değişiklik yaptıkça biz de hemen onların taklidini yapıp ek bir masrafla belgelerimizi satışa sunuyorduk.

Pasaport atölyesi gayet sıkı bir tempoda altı aydır çalışıyordu. Bir gün yanımda duran Salman Mustaan’a dönerek “Bu bir çeşit Kızıl Kraliçe yarışı,” dedim.

“*Lal Ka Rani*” diye sordu Salman. *Kızıl Kraliçe mi?*

“Evet. Bu biyolojiyle ilgili. İnsan vücudu gibi ev sahipleri ile parazitler, virüsler ve bunlar gibi şeyler arasında geçer. Gecekonduda kliniğimi işletirken bu konu üzerinde çalışmıştım. Ev sahipleri, yani bedenlerimiz ile

bizi hasta eden mikroplar birbiriyle yarışa girer. Parazit saldırdığında ev sahibi bir savunma oluşturur. Virüs bu savunmayı aşmak için değişir. Ev sahibi bu defa yeni bir savunma kurar. Bu böylece sürüp gider. Buna Kızıl Kraliçe yarışı derler. Bu isim, *Alice Harikalar Dünyası*'nda hikayesinden alınmıştır.”

“Biliyorum,” diye cevapladı Salman. “Okulda öğrendik ama hiçbir zaman anlamadım.”

“Sorun değil, kimse anlamıyor zaten. Her neyse, küçük kız Alice, Kızıl Kraliçe ile karşılaşır. Kraliçe çok hızlı koşuyor ama hiçbir yere ulaşamıyordur. Alice’e, onun ülkesinde aynı yerde kalmak için çok koşmak gerektiğini söyler. Biz de dünyanın her yerindeki pasaport, ehliyet ve banka yetkilileriyle aynı durumdayız. İşimizi zorlaştırmak için pasaportları ve diğer belgeleri değiştirip duruyorlar, biz de onları kandırmak için yeni yöntemler bulup duruyoruz. Onlar belgelerin yapılış şeklini değiştirirken biz de onların taklidini yapıp kendimize uyarlamak için yeni yollar buluyoruz. Bu tam bir Kızıl Kraliçe yarışı, hepimiz olduğumuz yerde kalabilmek için gerçekten hızlı koşmalıyız.”

“Bence sen aynı yerde durmaktan çok daha iyisini yapıyorsun,” dedi Salman. Sesi yüksek çıkmamıştı ama söylediğinde samimiydi. “Harika bir iş çıkardın Lin. Kimlik işi süper. Gerçekten çok büyük bir pazar. İnsanlara yetmiyor. İyi de bir uğraş. Senin pasaportlarını, belgelerini kullanan bütün adamlarımız hiçbir problem çıkmadan dolaştı. Aslına bakarsan seni bugün bizimle yemek yemeye çağırmamın nedeni bu. Sana bir sürprizim var. Bir çeşit hediye de diyebilirsin. Hoşuna gideceğinden eminim. Çıkardığın harika iş için bir çeşit teşekkür olarak alabilirsin bunu.”

Salman’a bakmadım. Sıcak, bulutsuz bir öğleden sonrası Mahatma Gandhi Yolu’ndan Regal Meydanı’na doğru yan yana, hızlı adımlarla ilerliyorduk. Kaldırım sokak tezgahlarına bakan alışverişe çıkmış insanlarla kaplı olduğundan yanımızda, ardımızdan yavaşça akmakta olan trafikle birlikte, yoldan ilerliyorduk. Salman’a bakmamıştım, çünkü son altı aydır onu tanıdığım kadarıyla bana yaptığı bu iltifatın onu utandırdığını tahmin etmiştim. Salman doğuştan bir liderdi fakat emir verme ve yönetme içgüdüsü olan pek çok kişi gibi lider olma sanatının gereklilikleri karşısında

gerçekten zor durumlara düşüyordu. Aslında alçakgönüllü bir adamdı ve bu tevazu onu onurlu biri yapıyordu.

Bir keresinde Lettie suçluları, katilleri ve mafya mensuplarını onurlu adamlarmış gibi yansıtmamı garip ve sıradışı bulduğunu söylemişti. Aslında bence bu gariplik benden değil ondan kaynaklanıyordu. Lettie onurla erdemi karıştırıyordu. Erdem ne yaptığımızla ilgilidir, onur ise onu nasıl yaptığımızla. Onurlu bir şekilde savaşabilirsiniz. Cenevre Sözleşmesi bu nedenle vardır. Ama barışı onursuz bir şekilde de sağlayabilirsiniz. Onur, alçakgönüllü olmaktan geçer. Gangsterler de tıpkı polisler, politikacılar, askerler ve din adamları gibi, yalnızca alçakgönüllü olurlarsa yaptıkları işte iyi olurlar.

Üniversite binalarının karşısındaki geniş kaldırıma yürürken Salman, “Biliyor musun, arkadaşlarının bu işe girmediğine sevindim. Hani şu pasaport işine başlarken sana yardım etmesini istediğin arkadaşların,” dedi.

Kaşlarımı çatıp sessizliğimi bozmadan Salman’ın hızlı adımlarına ayak uydurmaya devam ettim. Johhny Cigar ve Kishore bana pasaport işinde yardımcı olmayı reddetmişlerdi ve bu beni hem şaşırtmış hem de hayalkırıklığına uğratmıştı. Onların para kazanma fırsatına atlayacaklarını düşünmüştüm. Benimle birlikte hayal ettiklerinden fazla para kazanacaklardı. Onlara benimle birlikte suç işlemeyi teklif ettiğimi anladıklarında yüzlerinde beliren üzgün ve kızgın ifadeyi hiç tahmin edememiştim. Bunu yapmak istemeyeceklerini hiç aklıma getirmemiştim. Suçlularla ve suçlular için çalışmak istemeyeceklerini hesaba katmamıştım.

Onların taşlaşmış, solmuş, utanç içinde gülümsemelerini görüp eve dönüşümü hatırlıyorum. Tam gözlerimin gerisinde, aklımda yer eden düşünceyi hatırlıyorum, *Düzgün, ahlaklı adamların düşüncelerinden ve hislerinden çok mu uzaktaydım artık?* Altı ay sonra bile bu soru hala kafamı kurcalıyordu. Yürürken önünden geçtiğimiz dükkanların camlarından cevap bana bakıyordu.

Salman “Eğer o adamlar seninle çalışsalardı, Ferit’i yanına vermezdim,” diye devam etti. “Onu senin yanına verdiğim için çok memnunum. Artık Ferit daha mutlu. Çok daha rahat. Seni seviyor Lin.”

Çatık kaşlarıma rağmen gülümseyerek “Ben de onu seviyorum,” dedim. Bu doğruydu. Ferit’i seviyordum ve iyi arkadaş olduğumuza memnundum.

Üç sene önce Kadir’in mafya konseyini ilk ziyaret edişimde tanıştığım utangaç ama becerikli genç, Ferit tüm hayatını ortaya koyarak bağlılık gösteren zorlu, korkusuz ve öfkeli bir adama dönüşmüştü. Johhny Cigar ve Kishore iş teklifimi reddedince Salman, Ferit ve Goa’lı Andrew Ferreira’yı benim yanıma vermişti. Andrew canayakın ve konuşkandı ama genç gangster arkadaşlarının yanından isteksizce ayrıldığından onunla yakınlaşamamıştık. Ferit ise birçok gününü ve gecesini benimle geçiriyordu ve ikimiz de birbirimizi seviyor ve anlıyorduk.

“Kadir ölüp de Gani’nin adamlarını temizlemek zorunda kaldığımızda Ferit sınıra yaklaşmıştı,” diye itiraf etti Salman. “Ben de oldukça kötü haldeydim, hatırlarsın, hepimiz... Sıradışı işler yaptık. Fakat Ferit zapt edilemezdi. Beni endişelendirmeye başlamıştı. İşte bazen sert olmak zorundasındır, oyunun kuralı budur ama bu işten zevk almaya başladığında ortada bir sorun vardır, öyle değil mi? Ferit’le konuşmam gerekti. Ona “Ferit,” dedim. ‘İnsanları doğramak her zaman ilk seçenek olmamalıdır. Böyle bir şey ancak listenin en sonlarında yer alır. Hatta bazen listede bile olmaz.’ Fakat Ferit bildiğini okumaya devam etti. Ben de onu senin yanına verdim. Altı ayın ardından, şimdi çok daha sakin biri oldu. İşe yaradı *yaar.* Sanırım bütün kafayı yemiş serserileri senin yanına yollamalıyım Lin, sen onları hizaya getirirsin.”

Kubbeli Jehangir Sanat Galerisi’nin olduğu köşeye dönerken “Ferit, Kadir öldüğünde yanında olmadığı için kendini suçladı,” dedim. Trafikte küçük bir boşluk görünce Regal Meydanindaki döner kavşaktan koşarak arabaların arasından geçtik.

Regal Sineması’nın dışında durunca Salman yumuşak bir ses tonuyla “Hepimiz kendimizi suçladık,” diye mırıldandı.

Bu kısacık bir cümleydi ve içinde bilmediğim hiçbir şey yoktu ama buna rağmen bu cümle kalbime işledi ve keder birden çığ gibi büyümeye ve yuvarlanmaya başladı. Bir seneden beri, neredeyse o ana dek Kadirbhai’ye olan kızgınlığım onun acısını hissetmemi engellemişti. Diğerleri Kadir’in ölümü karşısında şok içinde paramparça olmuş, dağılmış, öfkelenmişlerdi.

Benim ona olan kızgınlığım o kadar yoğundu ki kederim o karla kaplı dağların altında kalmıştı. Bir kayıp hissi vardı içimde. Neredeyse baştan beri acı çekiyordum ve Han'dan nefret etmiyordum... Onu her zaman sevmiştim. O sinemanın önünde durmuş arkadaşlarımızı beklerken bile onu seviyordum. Ama onun için Prabaker ve Abdullah'ta olduğu gibi yas tutmamıştım. Salman'ın, öldüğünde Kadir'in yanında olmadığımız için kendimizi suçladığımız konusundaki yorumu bir şekilde donmuş kederimi açığı çıkarmış ve orada amansız kalp acım başlamıştı.

Salman neşe içinde "Biraz erken geldik herhalde," derken ben de o ana geri dönebilmek için çaba harcadım.

"Evet."

"Onlar arabayla geliyor, biz ise yürüyerek geldik ama yine de onlardan erken burada olduk."

"Güzel bir yürüyüştü. Geceleri daha da güzel oluyor. Ben bolca yürüyorum. Causeway'den V.T.'ye, oradan da geriye. Şehirde en sevdiğim yürüyüş rotam."

Salman gülümseyerek bana bakarken bir yandan kaşlarını çatınca badem rengi gözlerindeki eğim iyice açığa çıktı.

"Burayı gerçekten seviyorsun, öyle değil mi?" diye sordu.

"Elbette seviyorum," dedim savunmaya geçerek. "Tabii bu, burayla ilgili her şeyi sevdiğim anlamına gelmez. Sevmediğim de bir sürü şey var. Ama Bombay'ı seviyorum ve sanırım hep seveceğim."

Salman sırıttı ve sokağın ucuna doğru baktı. Soğukkanlı bir şekilde durmak için mücadele ediyordum ama artık çok geçti. Çoktan kedere kapılmıştım.

Bana ne olduğunu, beni yiyip bitiren ve yok etmeye çalışan şeyi biliyordum. Didier buna bir isim bile vermişti. Bir keresinde buna 'suikastçı keder' demişti. Bu pusuda yatıp bekleyen ve aniden, acımasız bir şekilde saldıran bir kederdi. Artık suikastçı kederin yıllarca saklanıp birdenbire

ortada neden yokken en mutlu gününüzde ortaya çıkabileceğini biliyorum. Pasaport atölyesinde çalışmaya başlamamın üzerinden altı ay, Kadir'in ölümünün üzerinden bir sene geçmişken içimde ilerleyen karanlık hissi, uzun zamandır görmezden geldiğim acının içimde kabarışını anlamıyordum. Ben de bunu anlamadığımdan acıyla, üzüntüyle nasıl mücadele edersek onunla da mücadeleye giriştim. Fakat ne yaparsanız yapın suikastçı kederle savaşamaz, onu alt edemezsiniz. Düşman sizi adım adım takip eder ve sizden önce her hareketinizi bilir. Düşman sizin kendi kederli kalbinizdir, saldırdığında hedefi şaşmaz.

Salman badem rengi gözleri parlayarak bir kez daha bana baktı.

"Gani'nin adamlarından kurtulmak için girdiğimiz savaşta Ferit yeni bir Abdullah olmaya çalışıyordu. Ferit onu çok severdi bilirsin. Onu bir kardeş gibi severdi. Sanırım Abdullah olmaya çalışıyordu. Sanırım savaşı kazanmak için yeni bir Abdullah'a ihtiyacımız olduğunu düşündü. Ama bu işe yaramaz değil mi? Ona bunu anlatmaya çalıştım. Bunu benim gibi olmaya çalışan bütün gençlere söylerim. Sadece kendin olabilirsin. Başkası gibi olmak için ne kadar çabalarsan, kendine o kadar engel olursun. Hey, işte bizimkiler!"

Önümüzde beyaz bir Ambassador durdu. Ferit, Sanjay, Andrew Ferreira ve kırk yaşlarında çetin ceviz Bombaylı bir Müslüman olan Amir arabadan çıkıp yanımıza geldi. Araba uzaklaşırken biz de el sıkıştık.

Sanjay "Faysal arabayı park edene kadar bekleyelim," dedi.

Koruma için haraç alma işinde Amir'le beraber olan Faysal arabayı park ediyordu. Sanjay eğleniyor, yoğun caddede göze çarpan grubumuz içinde önümüzden geçen genç kızların kaçamak ama ateşli bakışlarını üzerine çekiyordu. Biz gangsterler, 'goonda'lardık ve hemen herkes bunu biliyordu. Giysilerimiz yeni, pahalı ve son modaydı. Zindeydik, kendimize güveniyorduk, silahlı ve tehlikeliydik.

Faysal köşeden koşarak çıktı ve kafasını sallayarak arabayı güvenli bir şekilde park ettiğini işaret etti. Biz de ona katıldık ve yan yana yürüyerek Taç Mahal Oteli'ne doğru gittik. Regal Meydanı'ndan Taç Oteli'ne giden yol boyunca geniş, kalabalık meydanlar vardı. Kalabalık biz geçelim diye

ayrılırken sıramızı bozmadan rahatça ilerledik. Geçtiğimiz yerlerde ardımızdan insanlar baktı ve fısıldaşmalar oldu.

Taç'ın beyaz mermer basamaklarını tırmandık ve giriş katındaki Shamiana Restoranı'na girdik. İki garson bizimle ilgilendi ve bizi avluya bakan geniş bir pencerenin kenarındaki rezerve edilmiş uzun masaya oturttular. Ben çıkışa en yakın tarafa oturdum. Salman'ın sıradan cümlesiyle içimi kaplayan garip ve karanlık duygu her geçen dakika büyüyordu. Ortamı bozmadan her an gidebilecek durumda olmak istiyordum. Garsonlar beni yüzlerinde kocaman gülücüklerle karşıladılar ve bana hemşeri anlamına gelen *gao-alay* diye hitap ettiler. Bu kelime İtalyanca *paisano* kelimesinin Hintçedeki karşılığıydı. Garsonların hepsi Marathi dilinde konuşan *gora*'yı, yani beni oldukça iyi tanıyordu. Onlarla dört yıl kadar önce Sunder kasabasında öğrendiğim köy şivesi ile bir süre konuştum.

Yiyecekler gelince herkes iştahla yemeye koyuldu fakat aç olmama rağmen ben yiyemiyordum. Kabalık etmemek için yer gibi göründüm. İki fincan sert kahve içtim ve dertli halimi bırakıp kendimi muhabbete vermeye çalıştım. Amir bir gece önce gördüğü bir filmi anlatıyordu. Film Hint yapımı bir gangster filmiydi ve gangsterler kötü birer serseriydi. Filmin kahramanı silahsız ve tek başına hepsinin hakkından geliyordu. Amir her dövüş sahnesini bütün detaylarıyla anlatırken adamlar da kahkahalara boğuluyordu. Amir yüzünde yara izi bulunan, kafası iyi, gezmeyi seven, kaşları karmakarışık bir adamdı. Bıyığı, Keşmir'deki yüzen evlerin pruvası gibi üst dudağını kaplıyordu. Gülmeyi ve hikayeler anlatmayı severdi ve gürleyen, kendinden emin sesi dikkat çekerdi.

Her zaman Amir'e eşlik eden Faysal gençler liginde şampiyon bir boksördü. Bir yıl süren zorlu profesyonel müsabakaların ardından, on dokuzunda dövüşlerden elde ettiği tüm paranın menajeri tarafından zimmetine geçirildiğini öğrenmişti. Faysal menajerin izini sürmüş ve adam ölene kadar onu yumruklamıştı. İşlediği bu suç nedeniyle hapiste sekiz yıl yatmış ve bokstan ömür boyu uzaklaştırılmıştı. Bu saf, çabuk kızan genç, hapisteyken hesaplı, soğukkanlı bir adama dönüşmüştü. Kadirbhai'nin yetenek avcılarından biri Faysal'ı hapiste işe almıştı ve o da hapisteki son üç yılında mafyaya hizmet ederek çıraklığını doldurmuştu. Serbest kalışından sonraki dört senede Faysal, Amir'in gelişmeye başlayan haraçla

koruma işinde sağ kolu haline gelmişti. Faysal hızlı, acımasız ve verilen her görevde başarılıydı. Düzleşmiş kırık burnu ve sol kaşından inen yara izi ona ürkütücü bir görüntü veriyor, aynı zamanda bunlar olmasa çok daha yakışıklı ve sıradan görünecek bir yüze sert bir ifade kazandırıyordu.

Şehrin yeni mafya patronları onlardı. Film yıldızı gibi görünen becerikli katil, mafya konseyinde koltuk sahibi olma hayalini kuran canayakın Goa'lı Andrew, saçlarına kır düşmüş tecrübeli asker ve iyi bir hikaye anlatıcısı Amir, sadece tek bir soru soran -parmak mı, kol mu, bacak mı, boyun mu?- soğukkanlı kaba kuvvet uygulayıcısı Faysal, iş bitirici olarak bilinen ve sorunları ateş ve korkuyla çözen ve ailesi kolera salgını bulaşmış bir gecekonduda hayatını kaybedince tek başına kendinden küçük altı kardeş büyüten Ferit ve sessiz, alçakgönüllü, doğuştan bir lider olan ve yüzlerce insanın hayatını elinde tuttuğu küçük bir imparatorluğu yöneten Salman.

Onlar benim arkadaşlarımda Arkadaştan da öte, suç dünyasındaki kardeşlerimdi. Birbirimize kanla -bu başkalarının kanı değildi- ve yükümlülüklerle bağlıydık. Ne yaparsam yapayım, onlardan ne yapmalarını istersem isteyeyim çağırdığımda gelirlerdi. Onlar bana ihtiyaç duyduğunda da ben bahane öne sürmeden ve pişman olmadan yanlarına koşardım. Bana güvenebileceklerini biliyorlardı. Kadir, onunla savaşa gitmemi istediğinde gittiğimi ve hayatımı riske attığımı biliyorlardı. Ona ihtiyacım olduğunda Abdullah gelmiş ve Maurizio'nun cesedinden kurtulmak için bana yardım etmişti. Ölü bir adamın bedeninden kurtulma işinde birinden size yardım etmesini istemek çok büyük bir testtir. Herkes bu testten geçemeyebilir. Masadaki herkes böylesi bir testten geçmişti, hatta bazıları böyle birden fazla testten geçmişti. Onlar Avustralya'daki hapishane jargonuyla kusursuz ekipti. Kafasına ödül konmuş bir kanun kaçağı için eşsiz bir ekipti. Kadirbhai'nin koruması altındayken bile kendimi bu kadar güvende hissetmemiştim. Yalnız hissetmem için de hiçbir neden yoktu.

Ama yalnızdım ve bunun da iki nedeni vardı. Mafya benim değil, onlarındı. Onlar için her zaman örgütleri önce gelirdi. Ben ise mafyaya değil, onlara sadıktım. Kardeşliğe değil, kardeşlerime sadıktım. Mafya için çalışıyordum ama mafyaya dahil değildim. Benim için ona inanan adamlar ve kadınlardan daha önemli olan bir topluluğa, kulübe ya da inanca hiçbir zaman rastlamadım.

Gruptaki adamlar ve benim aramda bir fark daha vardı. Bu o kadar bariz bir farktı ki dostluk bile bunu gizleyemezdi. Ben masada soğukkanlılıkla ya da istemeden birinin canına kıymamış olan tek kişiydim. O canayakın, konuşkan Andrew bile Baretta'sını köşeye sıkıştırdığı düşmanının üzerine doğrultmuş -ki o kişi Sapna katillerinden biriydi- ve Sanjay'ın anlattığına göre adamı iki-üç kez öldürecekmiş gibi şarjördeki yedi kurşunu da adamın üzerine boşaltmıştı.

O anda aramızdaki bu farklar ortak olan yüzlerce isteğimize, yeteneğimize ve zaaflarımıza rağmen aşılmaz ve büyük göründü gözüme. Taç'daki o uzun masada onlardan uzaklaşmaya başlıyordum. Amir hikayelerini anlatırken ben de kafa sallayıp diğerleriyle gülmeye çalışıyordum ama içimi keder kaplamıştı. İyi başlayan ve diğerlerinden farksız olması gereken bir gün Salman'ın bir cümlesiyle tepetaklak olmuştu. Oda sıcaktı ama ben üşüyordum. Karnım açtı ama yiyemiyordum. Geniş, kalabalık bir restoranda, etrafım arkadaşlarla çevriliydi ama ben savaştan önceki gece nöbet tutan bir mücahit gibi yalnızdım.

Kafamı kaldırınca Lisa Carter'ın restorandan içeri girdiğini gördüm. Uzun, sarı saçlarını kestirmişti. Kısa saçları dürüst, güzel yüzüne yakışmıştı. Üzerinde soluk mavi -en sevdiği renk- bol bir gömlek ve pantolon vardı. Kafasında da üzerindekilere uyan mavi çerçeveli bir güneş gözlüğü duruyordu. Sanki gökyüzünden, beyaz ışıktan yapılmış doğaüstü bir yaratık gibiydi.

Ne yaptığımı çok da düşünmeden hemen özür dileyip masadan kalktım ve arkadaşlarımın yanından ayrıldım. Lisa ona doğru yaklaştığımı gördü. Beni kucaklamak için kollarını açtığında yüzünde kocaman bir gülücük belirmişti. Bir elini yüzüme dokunmak için kaldırdı ve yara izlerinin üzerinde dolaştırdı, diğer eliyle de beni restorandan dışarı, avluya çıkardı.

Sessiz bir köşeye geçip oturunca "Seni haftalardır görmüyorum," dedi. "Sorun ne?"

"Hiçbir şey," dedim yalan söyleyerek. "Yemek yemek için içeri mi giriyordun?"

“Hayır, sadece bir kahve içecektim. Otelin eski kısmında, Gateway’e bakan tarafında bir odam var. Milyon dolarlık bir manzarası olan harika bir oda. Letttie büyük bir yapımcıyla anlaşma imzalarken orayı üç günlüğüne tutmuştum. Bu da Lettie’nin adamdan kopardığı avantajlardan biri. Film sektörü işte... Ne denir ki?”

“İşler nasıl gidiyor?”

Lisa gülerek “Harika,” dedi. “Lettie işe bayılıyor. Bütün stüdyolarla ve ajanslarla anlaşmaları o yapıyor. Bu işte benden daha başarılı. Ben de turistlerle ilgileniyorum. İşin bu kısmından daha çok hoşlanıyorum. Onlarla tanışıp birlikte çalışmak hoşuma gidiyor.”

“Ve tabii bu insanlar ne kadar iyi olursa olsun eninde sonunda gidiyor olmaları da hoşuna gidiyor değil mi?”

“Evet, o da hoşuma gidiyor.”

“Vikram nasıl? Onu en son... Seni ve Lettie’yi gördüğüm zaman görmüştüm.”

“Gayet iyi. Vikram’ı bilirsin. Artık çok daha fazla zamanı var. Dublörlük işini özlüyor. O işte gerçekten iyiydi fakat bu Lettie’yi çıldırtıyordu. Durmadan hareket halindeki kamyonlardan atlıyor, kendini pencerelerden falan atıyordu. Lettie de çok endişeleniyordu. Bu yüzden Vikram’ı bu işten vazgeçirdi.”

“Şimdi ne yapıyor peki?”

“Artık bir patron oldu biliyor musun? Lettie, Kavita, Karla, Jeet ve benim kurduğum şirketin başkan yardımcısı.” Lisa bir süre tereddüt ettikten sonra konuşmaya devam etti. “Seni soruyordu.”

Hiçbir şey söylemeden Lisa’ya bakmaya devam ettim.

Lisa “Karla,” diye açıkladı. “Sanırım seni görmek istiyor.”

Sessiz kaldım. Lisa’nın kusursuz yüzünden birçok duygu birbiri ardına okunurken ben de biraz olsun bunun tadını çıkardım.

“Onun filmlerinden hiçbirini gördün mü?”

“Vikram’ın mı?”

“Evet. Lettie onu durdurmadan önce Vikram çok sayıda filmde oynadı.”

“Biraz meşguldüm ama Vikram’ı görmeyi gerçekten çok isterim.”

“Neden görmüyorsun o zaman?”

“Göreceğim. Onun her gün Coloba Pazarı’nda takıldığını duydum ve onu görmeyi uzun zamandır istiyorum. Birçok gece çalıştığımdan Leopold’a gidecek vakit bulamıyorum. Sadece... Oldukça yoğunum işte.”

Lisa yumuşak bir ses tonuyla “Biliyorum,” dedi. “Belki de gereğinden fazla meşgulsün Lin. Çok iyi görünmüyorsun.”

Gülmeye çalışarak “O kadar üstüme gelme,” dedim. “Her gün spora gidiyor, boks ve karate yapıyorum. Bundan daha iyi görünemem herhalde.”

Lisa üsteleyerek “Ne demek istediğimi anladın,” dedi.

“Evet, ne demek istediğini anladım. Seni alıkoymasam iyi olur...”

“Yok, alıkoymalısın.”

Gülümsemeye çalışarak “Alıkoymalı mıyım?” dedim.

“Evet. Şimdi benimle odama gelmelisin. Yukarı kahve söyleriz. Hadi, gidelim.”

Lisa haklıydı, odanın manzarası şahaneydi. Turist feribotları ya Elephanta Adası’nın önüne demirlemiş ya da kıyılardan denizin dalgalarında bir aşağı bir yukarı sallanarak geri dönüyorlardı. Daha küçük botlar hızlı hızlı sallanırken ufukta demir atmış gibi görünen büyük yük gemileri okyanus sanki körfezmiş gibi orada hareketsiz bir şekilde duruyordu. Aşağımızdaki caddede yürüyen turistler Gateway Anıtı’nın uzun, taş kemeri altından geçerken hareketleriyle etrafa değişik renkler saçıyorlardı.

Lisa ayakkabılarını fırlattı ve yatağın üzerine bağdaş kurdu. Ben de yatağın ucuna, Lisa'nın yanına oturdum. Kapının yakınındaki yere bakıyordum. Bir süreliğine sessiz kalıp perdeleri şişiren rüzgarın beraberinde getirdiği gürültüleri dinledik.

Lisa derin bir nefes alarak "Bence," diye söze başladı. "Gelip benimle yaşamalısın."

"Şey, bu..."

Beni susturmak için iki elini de kaldıran Lisa "Önce söyleyeceklerimi dinle," dedi. "Lütfen."

"Ben sadece..."

"Lütfen."

"Pekala," diyerek gülümsedim ve yatağın başucuna sırtımı yaslamak için geriye doğru uzandım.

"Yeni bir yer buldum. Tardeo'da. Senin Tardeo'yu sevdiğini biliyorum. O daireyi seveceğini de biliyorum, çünkü ikimizin de hoşuna giden tarzda bir yer. Demek istediğim şu sanırım. İkimiz aynı şeyleri seviyoruz Lin. Birçok ortak noktamız var. İkimiz de uyuşturucudan kurtulduk. Bu çok zor bir iş ve sen bunu biliyorsun. Çoğu insan bunu başaramaz bile. İkimiz de başardık, çünkü birbirimize benziyoruz. Biz... Biz birlikte çok iyi oluruz."

"Lisa... Kesinlikle uyuşturucudan kurtuldum diyemem."

"Ama kurtuldun Lin."

"Hayır. Bir daha ömür boyu eroin kullanmayacağım diyemem, o yüzden onu yendiğimi de söyleyemem."

Lisa gözleri yaşararak "Fakat bu bir araya gelmemiz için daha da iyi bir neden, görmüyor musun?" diye sordu. "Ben seni uyuşturucudan uzak tutarım. Ben bir daha uyuşturucuya dokunmayacağımı söyleyebilirim, çünkü o meretten nefret ediyorum. Eğer birlikte olursak film işini yürütür, eğlenir ve birbirimize göz kulak oluruz."

“Bu çok...”

“Dinle, eğer Avustralya ve hapis konusunda endişeleniyorsan istediğin başka bir yere, bizi bulamayacakları bir yere gideriz.”

İfademi bozmamaya çalışarak “Bunu sana kim söyledi?” diye sordum.

Lisa sakin bir şekilde “Karla,” dedi. “Bir keresinde sana bakmamı söylediğinde bunu da söylemişti.”

“Karla sana böyle mi söyledi?”

“Evet.”

“Ne zaman?”

“Uzun zaman önce. Ona senin hakkında sorular sordum. Senin hakkında ne hissettiğini ve onun ne yapmak istediğini sordum.”

“Neden?”

“Ne demek neden?”

Elimi elinin üzerine koyarak “Yani, neden Karla’ya hakkımdaki hislerini sordun?”

Lisa bir süreliğine gözlerimin içine bakıp tekrar gözlerini kaçırarak “Çünkü sana tutuldum, seni salak!” dedi. “İşte bu yüzden Abdullah’la gittim. Seni kıskandırmak ya da ilgini çekmek için. O senin arkadaşın olduğundan ben de yakınında olabilecektim.”

“Tanrım,” diye içimi çektim. “Üzgünüm.”

Lisa gözleri rüzgarla kabarıp inen perdede “Hala Karla mı?” dedi. “Hala ona mı aşıksın?”

“Hayır.”

“Ama onu hala seviyorsun.”

“Evet.”

“Peki ya ben?”

Lisa’ya cevap vermedim, çünkü gerçeği bilmesini istemiyordum. Ben de gerçeği bilmek istemiyordum. Aramızdaki sessizlik giderek büyüdü ve bunun yarattığı baskıyı üzerimde hissedebiliyordum.

“Bir arkadaşım var,” dedi Lisa. “Bir sanatçı. Heykeltıraş. Adı Jason. Onu tanıyor musun?”

“Hayır, sanmıyorum.”

“Bir İngiliz ve olaylara tam bir İngiliz gibi bakıyor. Yani bizim Amerikan bakış açımızdan oldukça farklı. Juhu Sahili yakınlarında büyük bir stüdyosu var. Bazen oraya gidiyorum.”

Lisa tekrar sustu. Orada oturduk ve körfezden esen rüzgar odaya bir serin hava bir ılık hava taşıdı. Lisa’nın gözlerini üzerimde hissediyordum. Yatağın üzerinde bir arada duran ellerimize bakıyordum.

“Oraya en son gidişimde Jason bir fikir üzerinde çalışıyordu. Boş kartonları alçıyla dolduruyor, oyuncakların etrafına konan süngerleri ve yeni bir televizyon aldığında etrafına yerleştirilen köpükleri kullanıyor. Bunlara negatif alanlar diyor. Onları yoğurup heykellerini yapıyor. Stüdyosu yumurta kartonlarından, diş fırçası kutusundan veya yeni kulaklığının içinde geldiği karton kutudan yaptığı şekillerle dolu.”

Lisa’ya bakmak için başımı çevirdim. Gözlerindeki mavisinde fırtınalar kopuyordu. Gizli düşüncelerle dolu dudakları bana söylemeye çalıştığı gerçekle şişmişti.

“Orada yürüyüp bütün o heykellere baktım ve kendimin de öyle bir şey olduğunu düşündüm. Bütün hayatım boyunca böyleydim. Negatif alan. Her zaman içimi doldursun, bana bir amaç versin diye birini, bir şeyi bekledim...”

Uzanıp onu öptüğümde gözlerindeki fırtına dudaklarımıza geldi ve limon kokulu cildinden aşağı dökülen gözyaşları Mombadevi’nin Yasemin Bahçesi’ndeki arıların gizli balından bile tatlıydı. Lisa’nın bizim için ağlamasına izin verdim. Gözyaşları dindiğinde ikimizi de güzellikle sardı. Bu sadece ona ait bir güzellikti. Onun cesur yüreğinde doğan ve sevgisi ile gerçeğe dönüşen bir güzellik. Neredeyse işe yarayacaktı.

Odasından çıkmaya hazırlanırken tekrar öpüştük. Vücutlarının çarpışmasıyla bir araya gelen ama bu çarpışma sonucu kendine gelemeyen iyi arkadaşlar, aşıklar.

Lisa penceresinden esen rüzgarın önünde dururken üzerine bir havlu aldı. “O hala orada değil mi?”

“Lisa bugün kendimi iyi hissetmiyorum ve nedenini bilmiyorum ama bunun ikimizle bir ilgisi yok. Sen ve ben... Çok iyiydi. En azından benim için.”

“Benim için de. Ama Karla’nın hala kalbinde olduğunu düşünüyorum.”

“Hayır. Az önce söylediklerim yalan değildi. Artık ona aşık değilim. Afganistan’dan döndüğümde bir şeyler oldu. Belki de Afganistan’da oldu. Sadece... Aşkım sona erdi.”

Lisa “Sana bir şey söyleyeceğim,” diye mırıldandıktan sonra bana döndü ve daha güçlü bir sesle konuşmaya başladı. “Bu, Karla ile ilgili. Dediğine inanıyorum ama gerçekten onunla arandakinin bittiğini söylemeden önce bunu bilmen gerek.”

“Buna ihtiyacım yok.”

“Lütfen Lin! Bu kızsal bir şey. Bunu söylemem gerek, çünkü onun hakkında gerçeği, onu bu kadar sert yapan şeyi bilmeden önce ona olan hislerinin sona erdiğini söyleyemezsin. Eğer sana bunu söylemem onun hakkında farklı hissetmene neden olmazsa işte o zaman özgür olduğunu bileceğim.”

“Peki ya farklı hissetmeme neden olursa?”

“Şey, belki de ikinci şansı hakediyordur. Bilmiyorum. Tek söyleyebileceğim bana anlatana kadar Karla’yı anlamamış olduğumdur. Evet... Sanırım bilmen gerek. Eğer aramızda bir şey olacaksa her şeyin, yani geçmişin açık olmasını isterim.”

Kapının yanındaki bir sandalyeye oturarak “Pekala,” dedim.

Lisa bir kez daha yatağın üzerine oturdu ve çenesini yukarı kaldırdığı dizlerine yasladı. Lisa değişmişti, bunu farketmemek imkansızdı. Vücudunun hareket edişinde bir çeşit dürüstlük, açıklık ve bakışlarını yumuşatan bir bitkinlik vardı. Bunlar aşkın yarattığı değişikliklerdi ve çok güzeldi. Ben orada, kapının yanında hareketsiz ve sessiz otururken Lisa’nın da bende böyle bir şey görüp görmediğini merak ettim.

Lisa cevabı bildiği halde “Karla sana neden Amerika’dan ayrıldığını anlattı mı?” diye sordu.

“Hayır,” diye cevapladım ve karanlıkta gözden kaybolduğu gece Khaled’in söylediklerini tekrarlamadım.

“Ben de öyle sanıyordum. Bunu sana söylemeyeceğini söylemişti. Ben de ona deli olduğunu söyledim. Seninle eşit duruma gelmesi gerektiğini söyledim ama o bunu yapmadı. Oldukça komik bir gidişat değil mi? O zaman sana söylemesini istiyordum, çünkü ondan soğuyabileceğini düşünüyordum. Şimdi ise belki ona ikinci bir şans verirsin diye sana anlatıyorum. Karla Amerika’dan ayrıldı, çünkü buna mecburdu. Kaçıyordu çünkü... Birini öldürmüştü.”

Güldüm. İlk başta gülüşüm hafif bir kıkırdamaydı ama daha sonra kahkahalarla sarsıldım. İki büklüm olup destek için karnımı tutmaya başlamıştım.

Lisa kaşlarını çatarak “Bu o kadar da komik bir şey değil Lin,” dedi.

Tekrar kendime gelmeye çalışarak “Evet,” dedim. “Bu o kadar... Sadece... Kahretsin! Ona kendi çılgın, berbat olmuş hayatımı anlatmayı kaç kere düşündüğümü bir bilsen! Bir kaçak olduğum için onu sevmeye hakkım

olmadığını kendime söyleyip durdum. Bunun komik olduğunu itiraf etmelisin.”

Lisa dizlerine sarılmış hafifçe sallanırken bana bakıyordu. O gülmüyordu.

Derin bir nefes alıp “Tamam,” dedim. “Tamam, devam et.”

Lisa meselenin ne kadar ciddi olduğunu vurgulayan bir ses tonuyla “Bir adam varmış,” dedi. “Karla kendisi bir çocukken, bakıcılık yaptığı çocuklardan birinin babasıymış.”

“Bunu bana anlatmıştı.”

“Öyle mi? Pekala, o zaman biliyorsun. Kimse bu konuyla ilgili bir şey yapmamış ve bu Karla’yı fena sarsmış. Bir gün bir tabanca edinmiş ve adam yalnızken evine gidip onu vurmuş. İki mermi göğsüne, dört mermi de kasığına boşaltmış.”

“Cinayeti işleyenin o olduğunu biliyorlar mıymış?”

“Emin değil. Orada herhangi biriz bırakmadığını biliyor. Evden çıkarken onu gören de olmamış. Silahtan kurtulmuş ve ülkeden çok hızlı bir şekilde kaçmış. Hiçbir zaman geri dönmemiş. Bu yüzden hakkında bir arama belgesi olup olmadığını bilmiyor.”

Sandalyede arkama yaslandım ve derin bir nefes aldım. Lisa mavi gözlerini hafifçe kısarak tıpkı seneler önce Karla’nın apartmanında bana baktığı gibi baktı.

“Başka bir şey var mı?”

Lisa gözlerini üzerimden ayırmadan “Hayır,” dedi. “Hepsi bu.”

İç çekerek “Tamam,” dedim ve elimle yüzümü silip gitmek için ayağa kalktım. Daha sonra Lisa’nın yanına gittim ve yüzümü onunkine yaklaştırarak eğildim. “Bana anlattığına sevindim Lisa. Bu birçok şeyi netleştiriyor ama hislerimi değiştirmiyor. Ona yardım edebilmeyi isterdim fakat olanları unutamam... Affedemem de. Keşke yapabilseydim. Bu her şeyi kolaylaştırırdı. Affedemeyeceğin birini sevmek çok kötü.”

“Sahip olamayacağın birini sevmek kadar kötü değil,” diye cevap verdi Lisa. Onu öptüm.

Asansörle avluya inerken sanki birden çok ‘ben’le birlikte iniyordum. Sessiz, kıpırtısız, benimle göz göze gelmek istemeyen bir sürü ben. Cam kapılardan çıkınca mermer merdivenlerden aşağı indim ve Gateway Anıtı’nı geçerek denize doğru ilerledim. Kıyı setinden eğilerek turistleri marinaya geri götüren gemilere baktım. Birbirlerinin kameralarına poz veren turistleri izlerken *Bu insanlardan kaç tanesi gerçekten mutlu, tasasız ve... Özgür acaba,* dedim. *Kaç tanesi acı çekiyor? Kaç tanesi...*

Hemen sonra uzun zamandır inkar ettiğim o keder bütün ağırlığıyla üzerime çöktü. Bir süredir dişlerimi sıktığımı ve çenemin ağrıdan kaskatı kesildiğini farkettim ama oradaki kasları gevşetemiyordum. Kafamı çevirip baktığımda sokakta çalışan ve iyi tanıdığım çocuklardan birinin genç bir turistle pazarlık yaptığını gördüm. Mukul gözlerini bir sola bir sağa hızlı hızlı kaydırıp turiste küçük beyaz bir paket verdi. Turist yirmili yaşlarındaydı. Uzun boylu, sağlıklı ve yakışıklı biriydi. Sanırım Alman bir öğrenciydi, bu konuda pek yanılmazdım. İşaretlerden anladığım kadarıyla şehre geleli fazla olmamıştı. Bu genç adam harcayacağı parası ve tecrübe edeceği bir dünya şeyle buraya taze kan getiriyordu. Arkadaşlarına katılmak için uzaklaşırken hoplayarak adım atıyordu. Elindeki pakette ise zehir vardı. Eğer o zehir onu bir yerlerdeki otelin tekinde öldürmezse bile tıpkı bir zamanlar benimkine yaptığı gibi hayatını karartacak, nefes aldığı her an zehirleyecekti.

Umrumda değildi. Ne o ne kendim ne de herhangi biri. Ben de o zehri istiyordum. Hem de o an dünyadaki her şeyden daha fazla. Vücudum o zevk halini ve üzerinde dolaşan korku ve ateşi anımsıyordu. Koku alma duygusu o kadar güçlüydü ki sanki onu kusuyormuş gibi hissettim. Acısız, suçluluk duygusu olmayan, kederi hissetmeyen bilinçsizliğin gücü içimde bir girdap gibi döndü ve omurgamdan kollarımdaki kalın, sağlıklı damarlara dek beni titretti. Onu istiyordum. Eroinin uzun, kurşundan gecesinin altın dakikasını.

Mukul benimle göz göze gelince alışkanlıktan gülümsedi ama gülümsemesi kararsız bir hal aldı. Bir anda anlamıştı. O da eroin bağımlılarını tanırdı. Sokakta yaşadığından bu bakışı bilirdi. Yine

gülümsemeye başladı ama bu sefer farklı gülümsüyor, beni cezbetmeye çalışıyordu. *İşte burada... Tam elimin altında... İyi mal... Gel de al*. Satıcının o kötücül, galip çıkmış alaycı gülümsemesine sahipti. *Sen de benden iyi değilsin... Bir halt sayılmazsın... Er geç onun için bana dileneceksin.*

Gün yitip gidiyordu. Dalgalardan yansıyan her parıltı beyazdan pembeye, sonra da zayıf bir kan kırmızısına dönüyordu. Mukul'a bakarken gözlerime ter damlamaya başlamıştı. Çenem ağrıyor, dudaklarım zorlamayla titriyordu. Cevap vermemenin, konuşmamanın, kafamı sallamamanın üzerimde yarattığı baskıyla titriyordum. Birden, bir ses duydum ya da hatırladım. *Bütün yapman gereken başını sallamak, başını salla ve hepsi geçecek*... Kederin gözyaşları kıyı setine vuran dalgalar gibi acımasız bir şekilde içimde kaynamaya başladı. Yine de ağlayamıyor, o gözyaşlarını akıtamıyordum ve sanki çok büyük bir kederin içinde boğuluyordum. Sanki parmaklarımla şehre tutunabilecek ve kendimi kurtarabilecekmiş gibi kıyı setinin üzerindeki yontulmuş göztaşına dokundum.

Mukul gülümsüyordu... Mukul gülümseyerek bana huzur vaat ediyordu. O huzuru bulmanın birçok yolu olduğunu biliyordum. Onu bir sigarada içebilir, kağıda sarıp içime çekebilir, pipoda içebilir ya da damarıma zerk edebilirdim. Belki de sadece yerdim ve gezegendeki bütün acıları yutan bir uyuşukluğun üzerime çökmesini bekleyebilirdim. Mukul, kirli bir kitaptaki kirli bir sayfayı okuyormuşçasına bana iyice yaklaşmış, kıyı setinden yanıma doğru geliyordu. O biliyordu. Her şeyi anlamıştı.

O sırada bir el omzuma dokundu. Mukul sanki tekme yemiş gibi geri sıçradı ve benden uzaklaştı. Gözleri batmakta olan güneşin altında küçücük kalmıştı. Başımı çevirip baktığımda bir hayaletle göz göze geldim. Bu Abdullah'tı. Abdullah, ölen arkadaşım. Aylar önce bir polis pususunda öldürülen arkadaşım. Abdullah'ın uzun saçları kısa kesilmiş, bir film yıldızınınki gibi kabartılmıştı. Siyah kıyafetleri üzerinde değildi. Beyaz bir gömlek ve modaya uygun gri pantolon giyiyordu. Bu farklı kıyafetler, üzerinde garip görünüyordu. Neredeyse onu karşımda görmek kadar garipti bu. Fakat bana bakan Abdullah Taheri'ydi ve otuzlu yaşlarındaki Ömer Şerif gibi yakışıklıydı. Etrafı kolaçan eden büyük bir kedi, siyah bir panter

kadar tehlikeliydi ve gözleri güneş batmadan avcunuza aldığınız bir avuç kum rengindeydi. Abdullah.

“Seni görmek çok güzel Lin kardeş. İçeri girip birer çay içsek mi?”

Hepsi buydu. Söylediği bundan ibaretti.

“Şey ben... Ben bunu yapamam.”

Hayalet kaşlarını çatarak “Nedenmiş o?” diye sordu.

Elimle akşam güneşinden korunmak için gözlerime siper yapıp ona bakarken “Şey, başlangıç olarak,” diye kekeleyerek, “ölü olman bir neden sayılabilir,” dedim.

“Ben ölmedim Lin kardeş.”

“Evet...”

“Salman ile konuştun mu?”

“Salman mı?”

“Evet. Seninle bu restoranda buluşmamı o ayarladı. Bu bir sürpriz olacaktı.”

“Salman... Bana... Bir sürpriz olduğundan bahsetmişti.”

Hayalet gülümseyerek “Sürpriz benim, Lin kardeş,” dedi. “Benimle buluşmak için buraya gelmiştiniz. Salman senin için bir sürpriz hazırlayacaktı. Ama sen restorandan ayrıldın. Diğerleri de seni bekliyorlardı fakat sen geri dönmeyince ben de seni bulmak için dışarı çıktım. Şimdi sürpriz gerçek bir şoka dönüştü.”

Prabaker’in bir zamanlar bana söylediği bir şeyi hatırlayarak ve aklım halen karmakarışık bir halde “Böyle söyleme!” diye çıkıştım.

“Neden?”

“Nedeni önemli değil! Abdullah... Bu akıl almaz bir rüya dostum.”

Abdullah alnını kırıştıran bir endişeyle “Geri geldim,” dedi. “Buraya geldim. Vurulmuştum. Polis tarafından. Bunu biliyorsun.”

Sohbet çok gerçekçiydi. Abdullah’ın başının ardında solmakta olan gökyüzü ve sokaktan geçenler olağan dışı değildi. Yine de bir rüya olması gerekirdi. Derken hayalet gömleğini kaldırdı ve kesikler, koyu renkli halkalar halinde üzerini kaplayan iyileşmiş yaralarını gösterdi.

Ölü adam “Bak, Lin kardeş,” dedi. “Birçok kez vuruldum ama hayatta kaldım. Beni Crawford Pazarı’ndaki karakoldan aldılar. İlk iki ay Thana’ya götürdüler. Oradan da Delhi’ye. Bir sene hastanede kaldım. Delhi’den fazla uzakta olmayan özel bir hastaneydi. O sene bir sürü ameliyat geçirdim. İyi bir yıl değildi. İyileşmem içinse bir sene daha gerekti, *Allah’a şükür.*”

Ona sarılmak için uzanarak “Abdullah,” dedim. Vücudu güçlü, ılık ve canlıydı. Ona sıkıca sarıldım ve kulağının yüzüme dayandığım hissettim, bedeninden yayılan sabun kokusunu aldım. Sesinin göğsünden benim göğsüme okyanusun sesi gibi dalga dalga kıyıya vuruşunu duydum. Gözlerim kapalı ve ona sarılmış vaziyette ikimiz için yarattığım o derin kederli sularda yüzdüm. Çıldırdığımı düşünerek korktum ve bunun bir rüya, bir kabus olduğunu sandığımdan o güçlü kollarıyla nazikçe beni uzaklaştırana kadar ona sarılmaya devam ettim.

“Tamam Lin,” dedi gülerek. Gülümsemesi şefkat, teselli ve gözlerimde gördüğü duygudan biraz da şaşkınlık taşıyordu. “Her şey yolunda.”

Ondan ayrılarak “Hiçbir şey yolunda değil!” diye gürledim. “Ne oldu böyle? Hangi cehennemdeydin? Ve neden bana söylemedin?”

“Sana söyleyemezdim.”

“Saçmalık! Elbette söyleyebilirdin! Aptal olma!”

Abdullah elini saçlarının arasında gezdirerek ve bana kararlı gözlerle bakarak “Hayır,” dedi. “Bir keresinde motosiklet sürerken bazı adamları görmüştük hatırlıyor musun? Onlar İran’dandı. Sana motosikletlerin orada

beklemeni söylemiştim ama sen beni dinlememiştin. O adamlarla birlikte dövüşmüştük. Hatırlıyor musun?”

“Evet.”

“Onlar benim düşmanımdı. Aynı zamanda Kadir Han’ın da düşmanıydılar. İran gizli polisi Savak’la bağlantıları vardı.”

“Bir dakika bekleyebilir misin?” diye sözünü kestim ve arkaya, kıyı setine doğru yaslandım. “Bir sigaraya ihtiyacım var.”

Sigara paketini açarak Abdullah’a da bir sigara uzattım.

Abdullah neşeyle sırıtarak “Unuttun mu?” diye sordu. “Ben sigara içmem. Sen de içmemelisin Lin kardeş. Ben sadece haşhaş içerim. Eğer istersen yanımda biraz var.”

“Siktir et,” dedim gülerek. “Bir hayaletle kafa çekmeyeceğim.”

“Dövüştüğümüz o adamlar burada iş yapıyordu. Çoğunlukla uyuşturucu işindeydiler ama arada silah ve pasaport işine de el atarlardı. Aynı zamanda ajanlık yapıyor, Irak savaşından kaçan benim gibileri de İran’a rapor ediyorlardı. Benim gibi Ayetullah Humeyni’den nefret eden binlerce insan Hindistan’a kaçtı. Ajanlar İran’daki Savak’a hakkımızda istihbarat veriyordu. Onlar Kadir’den Afganistan’daki mücahitlere yardım etmek istediği ve İran’dan kaçan birçok insana destek olduğu için nefret ediyordu. Olan biteni anlıyor musun Lin kardeş?”

Anlıyordum. Bombay’da İran’dan göç etmiş çok sayıda insan vardı. İçlerinden pek çok arkadaşım evlerini, ailelerini kaybetmiş, hayatta kalmak için mücadele veriyordu. İranlılardan bazıları Kadir’in konseyi gibi çeşitli mafya çeteleri için çalışıyordu. Diğerleri de her gün daha da kanlı hale gelen bir işte kendi çetelerini kurmuşlardı. İran gizli polisinin göçmenler arasında ajanları olduğunu ve bu adamların İran’a rapor verdiğini, zaman zaman da ellerini taşın altına sokmaktan çekinmediklerini ben de biliyordum.

Sigaramdan bir dumanlı nefes alarak “Devam et,” dedim.

“O ajanlar hakkımızda rapor verince İran’daki ailelerimiz çok çekiyor. Annelerimizi, babalanmızı, kardeşlerimizi gizli polisin hapishanesine tıkıyorlar. Orada çok kötü işkenceler yapılıyor. Hapistekilerin bazıları da dayanamayıp ölüyor. Hakkımdaki raporlardan dolayı kızkardeşime tecavüz edip işkence ettiler. Ailem gizli polise yeterince hızlı ödeme yapamayınca amcamı öldürdüler. Bunu öğrendiğimde Abdül Kadir Han’a ondan ayrılmak istediğimi söyledim, böylece İran’dan gelen o ajanlarla savaşabilecektim. Kadir bana ayrılmamamı, birlikte savaşacağımızı söyledi. O adamları tek tek bulacağımıza, bulduktan sonra da birlikte öldüreceğimize dair söz verdi.

“Kadirbhai...” diye mırıldandım tekrar sigaramdan bir nefes çekerken.

“Kadir’in yardımıyla, Ferit’le birlikte adamların bazılarını bulduk. Başlangıçta dokuz adam vardı, bunların altısına ulaştık ve onların işini bitirdik. Diğer üçü hayatta kaldı. Ve bu üç adam hakkımızda bir şey biliyordu. Konseyde Kadir Han’a çok yakın olan bir casus olduğunu biliyordu.”

“Abdül Gani.”

“Evet,” dedi Abdullah ve hainin adının anılmasıyla kafasını çevirip tükürdü. “Gani, Pakistan’dan gelmişti. Pakistan Gizli Servisi ISI’da çok dostu vardı. ISI da İran Gizli Servisi, CIA ve MOSSAD ile birlikte çalışıyor.”

Abdullah’ı dinlerken başımı salladım ve Gani’nin bir zamanlar bana söylediği bir şeyi hatırladım. *Dünyadaki bütün gizli polisler birlikte çalışır Lin, bu onların en büyük sırrıdır.*

“Pakistan’daki ISI, İranlı ajanlara Kadir’in konseyindeki bağlantılarından bahsetmişti.”

Abdullah “Evet, Abdül Gani’den,” diye cevap verdi. “İran’dakiler endişelenmişti. Altı iyi adamları ölmüştü. O hainlerin cesetlerini kimse bulamamıştı. Geriye sadece üçü kalmıştı. İran için çalışan bu üç adam da Abdül Gani ile çalıştı. Gani onlara beni nasıl tuzağa düşürebileceklerini anlattı. O zamanlar Sapna’nın Gani için çalıştığını ve aleyhimize bir şeyler yapmayı planladığını bilmiyorduk. Kadir de bilmiyordu, ben de

bilmiyordum. Eğer böyle bir şeyden haberim olsaydı, o Sapna adamlarının cesetlerinin parçalarını Hasan Obikwa'nın çukuruna kendi ellerimle atardım. Crawford Pazarının yakınlarında tuzağa düştüğümde üzerime ilk ateş edenler o İranlı adamlar oldu. Polis silahımı ateşlediğimi zannetti ve bana ateş açtı. Ölmekte olduğumu bildiğimden silahlarımı çıkardım ve ben de polise ateş ettim. Gerisini biliyorsun zaten."

"Hepsini sayılmaz," diye homurdandım. "Yeteri kadarını bilmiyorum. Vurulduğun gece oradaydım. Kalabalığın arasında, Crawford Pazarında, polis merkezinin önündeydim. İnsanlar çıldırmıştı. Herkes üzerine bir sürü mermi isabet ettiğinden, yüzünün tanınmayacak halde olduğundan bahsediyordu."

"Çok kan vardı. Ama Kadir'in adamları beni tanıyordu. Bir arbede yaratıp adım adım polis merkezine girdiler ve beni alıp hastaneye taşıdılar. Kadir'in yakınlarda bir kamyoneti ve doktoru vardı. Onu tanıyorsun, Doktor Hamit. Böylece hayatımı kurtardılar."

"O gece Khaled oradaydı. Seni kurtaran o muydu?"

"Hayır. Khaled kargaşayı çıkaranlardan biriydi. Beni taşıyan Ferit'ti."

Birlikte çalıştığımız onca ayda Ferit'in bana hiçbir şey söylememiş olmasına şaşırarak "Seni oradan İş Bitirici Ferit mi çıkardı?" diye sordum. "Ve bunca zamandır gerçeği biliyordu."

"Evet. Eğer bir sırrın varsa bunu Ferit'e söyle Lin. Abdül Kadir Han artık olmadığına göre Ferit en güvenilir adamlardandır. Nazir'den sonra en güvenilir adam Ferit'tir. Bunu hiç unutma."

"Peki ya o üç adam? O üç İranlı? Sen vurulduktan sonra onlara ne oldu? Kadir onları buldu mu?"

"Hayır. Abdül Kadir Han, Sapna ve adamlarını öldürünce onlar da Delhi'ye kaçtı."

"Sapna için çalışan adamlardan biri kaçmış. Bunu biliyor muydun?"

“Evet, o da Delhi’ye gitti. Tekrar gücümü kazandığımda, henüz tam iyileşememişken ama dövüşecek kadar güçlü olduğumda, yani iki ay kadar önce, o dört adamla arkadaşlarını aramaya gittim. İçlerinden birini buldum, İranlı olanlardan birini. Ve işini bitirdim. Artık üç tane kaldı. İki İranlı ve Sapna’dan bir adam.”

“Nerede olduklarını biliyor musun?”

“Burada. Şehirde.”

“Emin misin?”

“Eminim. Zaten bu yüzden Bombay’a geldim. Ama şimdi otele geri dönmeliyiz Lin. Salman ve diğerleri yukarıda bizi bekliyor. Bir parti vermek istiyorlar. Seni bulduğuma sevinecekler, saatler önce seni otelden güzel bir kızla çıkarken görmüşler. Seni bulamayacağımı söylemişlerdi.”

Taç’ın ilk katındaki odaya bilinçsiz bir şekilde göz atarak “O kız Lisa’ydı,” dedim. “Onu... Onu görmek ister misin?”

“Hayır,” dedi Abdullah gülümseyerek. “Biriyle tanıştım. Ferit’in kuzeni, adı Ameena. Bir seneden fazladır benimle ilgileniyor. İyi bir kız. Evlenmek istiyoruz.”

Onun saldırıdan kurtulmuş olmasından çok bu söylediğine şaşırarak “Hadi oradan!” diye bağırdım.

Abdullah bana sarılıp “Evet, ciddiyim,” diye sırıttı. “Ama hadi, diğerleri bekliyor. Challo.”

Ben de onun gibi neşeyle gülümseyerek “Sen önden git,” dedim. “Çok yakında aranıza katılırım.”

“Hayır, şimdi gel Lin,” dedi Abdullah. “Hadi.”

“Bir dakikaya ihtiyacım var,” diye ısrar ettim. “Bir dakika içinde orada olurum.”

Abdullah bir süre daha tereddüt ettikten sonra başını salladı ve Taç Oteli’ne doğru yürümeye başladı.

Akşam, öğleden sonrasının parlak ışığını loşlaştırmıştı. Buhar ve duman ufku bulanıklaştırıyor, sanki gökyüzünü körfezin sularında eriyormuş gibi gösteriyordu. Teknelerin ve vapurların çoğu güvenle rıhtıma demirlemişti. Diğerleri de suyun üzerinde bir aşağı bir yukarı sallanıyor, demir attıkları yerde duruyorlardı. Durduğum yerdeki kıyı setine kabaran dalgalar çarpıyordu. Bulvar boyunca su kümeleri beyaz kaldırımlara dökülüyordu. Yolda yürüyenler zaman zaman kabarıp üzerlerine sıçrayan sudan gülerek hızla kaçıyordu. Gözlerimin küçük denizinde de gözyaşı dalgaları benim kıyı setime hızla çarpıyordu.

Ölü Han’a, babama seslendim. *Onu sen mi gönderdin?* Suikastçı kederi beni sokak çocuklarının eroin sattığı o duvara itelemişti. Ve her şey için çok geç olacağı bir sırada Abdullah çıkagelmişti. *Onu beni kurtarsın diye mi yolladın?*

Batmakta olan güneş, gökyüzündeki cenaze ateşi gözlerimi kavurdu ve ben de akşamın safir renginde solmaya başlayan o kiraz kırmızısı, morumsu rengi görebilmek için uzaklara baktım. Garipti ama aynı gün içerisinde Kadirbhai’yi yeniden kaybetmiş, Abdullah’a yeniden kavuşmuştum. Bu yaşadığım inanılmaz deneyim anlamama yardımcı oldu. İçime gömdüğüm keder beni bulmak için çok uğraşmıştı, çünkü Kadir’e veda edememiştim. Yüreğimde tıpkı dakikalar önce Abdullah’ı tuttuğum gibi, Kadir’i de sıkı sıkı tutuyordum. Yüreğimde halen o dağdaydım, karlarda diz çökmüş, onun o güzel suratını kollarımın arasına almıştım.

Yıldızlar sessiz gecede belirirken içimde kalan son keder kırıntısından da kurtuldum ve kadere teslim oldum. Ve Kadir’in gitmesine izin verdim. O kutsal sözleri söyledim. *Seni affediyorum...*

Bu iyiydi, doğruydu. Gözyaşlarımın aşağı süzülmesine izin verdim. Tıpkı duvara çarpan ve geniş yola dökülen o büyük dalgalar gibi, ben de yüreğimin kaybettiğim baba sevgisiyle çarpmasına izin verdim.

KIRKINCI BÖLÜM

Mafya kelimesi Sicilya asıllı bir kelime olup böbürlenme anlamını taşır. Hayatını ciddi suçlar işleyerek kazanan bir adama bunun nedenini sorduğunuzda alacağınız cevap sonunda elde edilen gurur ve övünmedir. Belki de kimseye böbürlenemeseydik kanun kaçağı olmanın anlamı kalmazdı. Kadirbhai'nin zamanında oluşturduğu ve yönettiği kardeşlik bağını temel alan mafya çetesinde böbürlenmeye ve gurura bolca rastlayabilirdiniz. Ama o zamanlar, Bombay'ın suçla örülü yeraltı çetelerindeki bizlerin büyük bir içtenlikle gangster olmaktan gurur duyduğumuzu söyleyebileceğimiz son zamanlardı.

Kadir Han öleli neredeyse iki yıl olmuştu ama kurduğu mafya konseyinin yaptığı işlerde hala onun hükümleri ve ilkeleri esas alınıyordu. Kadir eroinden nefret ederdi ve kontrolü altında olan bölgelerde sadece sokakta yaşayan bağımlıların bu işi yapmasına göz yumardı. Onun dışında bu işe ne kendi girdi ne de kimsenin girmesine izin verdi. Fuhuş da onu iğrendirirdi. Bunu kadınları inciten, erkekleri aşağılayan ve çevreyi bozan bir iş olarak görürdü. Kadir'in etkisi yüzlerce kilometrekarelik alandaki bütün sokaklara, parklara, binalara yayılmıştı. Bu küçük krallıkta fuhuşla ya da pornografiyle alakasını en düşük, en gizli şekilde tutmayı başaramayan kadın ve adamlar, ödeyecekleri bedeli de göze almış olurlardı. Bu durum Salman Mustaan'ın yönettiği yeni konseyde de değişmemişti.

Konseyin göstermelik başı yaşlı Sobhan Mahmut ağır hastaydı. Kadir öldüğünden bu yana konuşmasını ve harekederini etkileyen iki kalp krizi geçirmişti. Konsey onu Kadir'in Versova'daki yazlık evine yollamıştı. Ki burası benim yanımda Nazir ile uyuşturucu krizine girdiğim yerdi. Konseydekiler yaşlı mafya patronunun en iyi tedaviyi görmesi ve ailesi ile hizmetkarlarının ona evde eşlik etmesi konusunda titiz davranıyordu.

Nazir, konseydekilerin çoğunun önemli bir yere geleceğini düşündüğü Kadir'in yeğeni Tarık'ı yavaş yavaş yetiştiriyordu. Soyağacı, olgunluğu ve ağırbaşlı tavırlarına rağmen -asık suratlı ama coşkulu haliyle onun kadar bana Khaled'i hatırlatan kimse yoktu- şu anda konseyde bir yer edinemeyecek, hatta konsey toplantılarına katılamayacak kadar gençti. Nazir de ona bir gün gelip de yönetebileceği bu dünyaya alışsın diye küçük sorumluluklar ve görevler veriyordu. Uygulamada asıl mafya patronu, konseyin lideri, yeni han, Salman Mustaan'dı. Etrafındaki herkesin gördüğü gibi Salman fiziken de, ruhen de tam Kadirbhai'ye uyacak bir adamdı. Salman, sanki gri saçlı Lord hala aramızdaymış da her gece ona tavsiyeler verip uyarılarda bulunuyormuş gibi konseyi yönetiyordu.

Adamların çoğu Salman'a hiç tereddüt etmeden destek vermişti. İlkeleri ve bu ilkelerin korunması gerekliliğini anlamışlardı. Şehrin bize ait olan kısmında goonda ve gangster kelimeleri hakaret sayılmazdı. Yerel halk eroini ve diğer yüz kızartıcı suçları sokaklarından uzak tutmakta polisten daha başarılı olduğumuzu bilirdi. Ne de olsa polisler rüşvet alırdı. Aslında Salman'ın mafya topluluğu da, bir eroin satıcısını duvara çarparken ya da porno ile uğraşan birinin ellerini çekiçle ezerken kafalarını çevirsinler diye polise rüşvet veriyordu. Tabii aynı polislere muhabbet tellalları ile uyuşturucu satıcıları da rüşvet verirdi.

Mahalledeki yaşlı adamlar birbirine kafa sallar, kendi bölgelerindeki huzurla diğer bölgelerdeki kaosu karşılaştırırdı. Çocuklar gangsterlere hayranlıkla bakar, bazen bir gangsteri kahramanları olarak seçerlerdi. Restoranlar, barlar ve diğer işyerleri, Salman'ın adamlarına düzenin koruyucuları ve ahlaklı insanlar olarak bakardı. Salman'ın kontrolü altındaki bölgelerdeki polise yapılan ihbar sayısı -ki bu, halkın sizi sevip sevmediği net bir şekilde ortaya koyardı- Bombay'daki bütün yerleşim alanlarından daha azdı. Gururumuz, ilkelerimiz vardı ve sandığımız kadar değilsek de neredeyse şerefli adamlardık.

Yine de konseyden bazı memnuniyetsiz homurtular da yükseliyordu ve bazı toplantılarda grubun geleceği ile ilgili ateşli tartışmalar yapılıyordu. Eroin ticareti diğer mafya konseylerini zengin ediyordu. Sonradan görme bu milyonerler, ithal arabaları, modacı elinden çıkma kıyafetleri ve son model elektronik eşyalarıyla şehrin en pahalı ve seçkin yerlerinde boy

gösteriyordu. Daha da önemlisi, uyuşturucudan gelme tükenmek bilmez paralarıyla onlar için sonuna kadar mücadele edecek paralı askerler kiralıyorlardı. Bu çeteler zamanla birçok adamın öldüğü ya da yaralandığı bölge savaşlarıyla alanlarını genişletirken polisler de şanslarının şerefine tütsüler yakıp dolaşıyordu.

İthal edilen sert porno videolar da en az uyuşturucu işi kadar kazandırdığından, bazı rakip konseyler de herhangi bir suç örgütü tarafından edinilebilecek en önemli güç sembolünü, silahları ele geçirdi. Böyle çetelerin zenginliğini kıskanan, alanlarını genişletmeleri karşısında öfkelenen ve büyüyen güçleri karşısında tedirgin olan Salman Mustaan'ın adamları, politikasını değiştirmesi konusunda onu sıkıştırıyordu. Bu adamlar arasında başı çeken ise Salman'ın en eski ve en yakın arkadaşı Sanjay'dı.

Ferit, Salman, Sanjay ve ben, Mahalaxmi Yarış Pisti'nin yemyeşil, harikulade arazisinin yakınındaki Maulana Azad Yolu'ndaki küçük bir dükkanda çay içerken Sanjay “Chuha ile tanışmaksınız,” dedi Salman'a. Sanjay'ın bahsettiği kişi Walidlalla çetesinde sözü geçenlerden biri olan Ashok Chandrashekar'dı. Sanjay, Ashok'un *Sıçan* anlamına gelen takma adını kullanmıştı.

Salman içini çekerek “O namussuzla tanıştım,” dedi. “Onun adamlarından biri bizim alanımıza sızmaya çalıştığı her sefer onunla karşılaşıyorum. Chuha ile anlaşmak için buluşuyorum. Adamlarımız onun adamlarıyla karşılaşıp onunkileri iyi bir patakladıklarında da onunla buluşuyorum. Konseyimizi onunkiyle birleştirmemizi istediğinde de konuşuyoruz. Ben o herifi gereğinden fazla tanıyorum, sorun da bu zaten.”

Walidlalla'nın konseyinin bizim konseyimizle ortak bir sınırı vardı. Gangster çeteleri arasındaki ilişkiler genelde saygı çerçevesinde yürütülürdü ama bu elbette içten bir saygı olmazdı. Rakip konseyin lideri Walid, Kadirbhai'nin yakın arkadaşıydı ve konsey sisteminin ilk uygulayıcılarından biriydi. Walid bir zamanlar Kadirbhai gibi nefret ettiği uyuşturucu ve porno işine girmiş de olsa Salman'ın konseyi ile anlaşmazlığa düşülmemesi konusunda adamlarını uyarmıştı. Konseyde ikinci adam olan Chuha'nın, Walid'in kontrolü altında gerçekleştiremediği hırsları vardı. Bu hırslar çeteler arasında anlaşmazlıklara, bazen de

kavgalara neden oluyor, sonuçta da Salman iki taraf için de tarafsız bir bölgede yer alan beş yıldızlı otellerden birinde Sıçan'la resmi yemekler yemek zorunda kalıyordu.

"Evet, ama onunla hiçbir zaman kazanabileceğimiz para hakkında konuşmadınız. Salman kardeş, eğer onunla konuşsaydın söylediklerinin ne kadar mantıklı olduğunu görürdün. Milyonlar kazanmasını çok iyi biliyor. Uyuşturucu bağımlıları onun sattığı malı kapışıyor. Öyle ki Sıçan malı trenle getirtiyor. Film işi de acayip gidiyor! Bu çok karlı bir iş *yaar!* Her filmin beş yüz kopyasını yapıyor ve her birini beş yüzden satıyor. Her film için iki yüz elli bin eder bu, Salman! İnsanları öldürüp bu kadar para kazanabilseydik Hindistan'ın nüfus sorunu bir ayda çözülürdü! Kardeşim, onunla bir konuşmalısın."

"Onu sevmiyorum," dedi Salman. "Ona güvenmiyorum da. Sanırım en sonunda o namussuzu da öldürmek zorunda kalacağım. Böyle düşünürken onunla bir işe girişemem değil mi?"

"Eğer gidişat böyle olursa o gangsteri senin için seve seve öldürürüm kardeşim ama onu öldürmeden önce onunla birlikte çok para kazanabiliriz."

"Ben öyle düşünmüyorum."

Sanjay destek için masadakilere baktıktan sonra bakışları bana yöneldi.

"Hadi Lin. Sen ne düşünüyorsun?"

Sanjay'ın açık yürekliliği karşısında gülümseyerek "Bu konseyin bileceği iş Sanju, benimle bir ilgisi yok," dedim.

"İşte bu yüzden sana soruyorum Linbaba. Bize bağımsız fikrini söyleyebilirsin. Sen Chuha'yı biliyorsun. Eroin işinde ne kadar para olduğunu da biliyorsun. Onda para yapmak için iyi fikirler var, sen de öyle düşünmüyor musun?"

Ferit araya girerek "*Arrey*, ona sorma!" dedi. "Eğer gerçeği duymak istemiyorsan sorma."

Sanjay gözlerindeki pırıltı artarak “Hayır, lütfen fikrini söyle,” diye ısrar etti. Sanjay beni severdi ve benim de onu sevdiğimi bilirdi. “Bana gerçeği söyle, Chuha hakkında ne düşünüyorsun?”

Salman’a baktım ve o da tıpkı Kadir’in yapacağı gibi başını salladı.

“Bence Chuha suç işlemenin adına yakışmayacak cinsten hareket eden biri,” dedim.

Salman ve Ferit bunu duyunca içmekte oldukları çaylarını püskürterek kahkaha attılar ve hemen ardından mendillerine sarılıp üzerlerini sildiler.

Sanjay suratını astı. “Tamam. Peki onun... Tam olarak... Neyinden hoşlanmıyorsun?” diye sordu.

Tekrar Salman’a baktım. Salman bana sırıtarak kaşlarını ve ellerini kaldırarak *Bana bakma*, anlamına gelen bir hareket yaptı.

“Chuha bir kabadayı, öyle adamlardan hoşlanmam.”

“O ne?”

“Göz korkutarak, ona karşılık veremeyecek kişileri dövüp onlardan istediklerini alan biri. Böylelerine kabadayı deriz, çünkü kendilerinden daha güçsüz olanlara dayılık yapıp onlardan çalıp çırparlar.”

Sanjay şaşırmış gibi bir ifadeyle Ferit’le Salman’a döndü.

“Ben bunda bir sorun görmüyorum,” dedi.

“Bunda bir sorun görmediğini biliyorum. Olabilir, herkesin benim gibi düşünmesini beklemiyorum. Bunu anlıyorum. Birçok adam hayatını bu şekilde kazanıyor, biliyorum. Ama bunu bilmem, bundan hoşlandığım anlamına gelmez. Böyle insanlarla hapiste de tanıştım ve birkaçı bana kabadayılık taslamak istedi. Onları bıçaklayınca diğerleri bir daha bana yaklaşmadı. Dedikodu yayıldı ve bana kabadayılık taslamanın sonucunun vücudunda bir delik açılması olacağı kulaktan kulağa yayıldı. Böylece beni rahat bıraktılar. Eğer bana karşı koysalardı onlara daha çok saygı duyardım. Onlarla mücadeleme son vermez, onları elimden geldiğince doğrardım ama

bir yandan da onlara daha çok saygı duyardım. Buradaki garson Santosh'a, Chuha hakkında ne düşündüğünü sor. Geçen hafta Chuha ve adamları buraya gelip elli papel için onu patakladı."

Papel, Bombay argosunda rupi anlamına geçiyordu. Sanjay elli rupiyi garsonlara ve ortalamanın üzerindeki taksi şoförlerine bahşiş olarak verirdi.

"Adam lanet olası bir milyoner ama elli rupi için namusuyla çalışan Santosh gibi bir adama kabadayılık yapıyor. Ben buna saygı duymuyorum ve senin de duyduğunu sanmıyorum Sanjay. Bu konuda bir şey yapmayacağım, benim işim bu değil. Chuha milyonlarını insanları döverek kazanıyor, bunu anlıyorum. Ama bana kabadayılık yapmaya kalkarsa onu doğrarım. Bunu yapmaktan da keyif alırım açıkçası."

Sanjay dudaklarını büküp avcunu yukarı doğru kaldırarak Salman'a ve Ferit'e bakarken kısa bir sessizlik oldu. Daha sonra üçü de kahkahalara boğuldu.

Ferit kıkırdayarak "Sen sordun!" dedi.

"Tamam, tamam," dedi Sanjay. "Yanlış kişiye sormuşum. Lin çılgın biri. Çılgın fikirlere kapılıyor. Kadir ile Afganistan'a gitmiş sonuçta! Bunu yapacak kadar deli olan birine niye bunu sordum ki? Gecekonduda o kliniği işletip bundan bir kuruş bile kazanmamış birisin sen! Eğer sana bir daha işle ilgili fikrini sorarsam lütfen bana bunu hatırlat olur mu?"

İfademi bozmayarak "Ve bir şey daha var," dedim.

Sanjay "Eh, *Baghwann!*" diye bağırdı. "Söyleyecek bir şeyi daha varmış!"

"Eğer sloganları bir düşünürsen neden bahsettiğimi anlarsın."

Sanjay dediğimi tekrar ederek ve arkadaşlarının iyice gülmesine yol açarak "Sloganlar mı?" dedi. "Hangi sloganlardan bahsediyorsun *yaar?*"

"Ne demek istediğimi biliyorsun. Walidlalla çetesinin sloganı ya da ilkesi, *Pahiley Shahad*, *Tab Julm. Bunu Önce Bal*, *Sonra Öfke* ya da *Vahşet* olarak

tercüme edebiliriz. Doğru, değil mi? Slogan olarak bunu birbirlerine söylemiyorlar mı?”

“Evet, öyle söylüyorlar dostum.”

“Peki, bizim, Kadir’in sloganı ne?”

Birbirlerine bakıp gülümsediler.

“*Saatch aur Himmat,*” dedim. “*Gerçek ve Cesaret.* Chuha’nın sloganını seven birçok kişi olabilir. Bunun akıllıca ve komik olduğunu düşünürler. Acımasız bir laf olduğu için de sıkı bir söz olduğunu sanırlar. Ama ben bunu sevmiyorum, Kadir’in sloganını seviyorum.”

Bir Enfield motorundan gelen sesle kafamı kaldırdığımda Abdullah’ın motosikletini çay dükkanının kapısına park ettiğini ve bana el salladığını gördüm. Gitme vakti gelmişti.

Gerçeği, gördüğüm gibi söylemiş, her şeyi içimden geldiği gibi dile getirmiştim ama Sanjay’ın görüşünün benimkinden ağır basacağını içten içe biliyordum. Chuha’nın emri altındaki Walidlalla çetesi, bütün mafya konseylerinin geleceğini gösteriyordu ve bunu hepimiz biliyorduk. Walid halen konseyin başındaydı ama yaşlı ve hastaydı. Chuha’ya o kadar çok yetki vermişti ki çeteyi yöneten aslında genç patrondu. Chuha saldırgan ve başarılıydı ve her ay gerek işgal ederek gerekse zor kullanarak bölgesine yeni topraklar katıyordu. Eğer Salman, Chuha ile birleşmeye razı gelmezse er geç çatışma çıkacak ve savaş kaçınılmaz olacaktı.

Elbette ben Salman’ın yönetimindeki Kadir’in konseyinin kazanmasını arzu ediyordum. Ama kazanırsak ve Chuha’nın bölgesini ele geçirirsek, onun yürüttüğü eroin, fuhuş ve porno gibi işleri de devralmamız gerekecekti. Gelecek bunlardaydı ve bu kaçınılmazdı. Burada göz ardı edilemeyecek denli çok para vardı. Para, miktarı arttıkça büyük politik bir parti gibi oluyor ve yarar sağladığı kadar zarar da getiriyor. Uzun vadede Salman, Chuha ile savaşmaktan kaçınabilir ya da onu yenip yerine geçebilirdi. Akrep George bir keresinde *Kader her zaman önüne iki seçenek sunar, seçmen gereken ile seçtiğin,* demişti.

Gitmek üzere ayağa kalkarken “Ama bunun benimle bir ilgisi yok,” dedim. “Açıkçası ne olup biteceğini umursamıyorum. Hadi, sonra görüşürüz.”

Sanjay’ın itirazları ve arkadaşlarının kahkahaları ile tabak çanağın şangırtısı arasında oradan ayrıldım.

Sanjay “*Bahinchudh! Gandu!*” diye bağırdı. “Eğlencemin içine edip sonra da çekip gidemezsin *yaar!* Çabuk geri gel!”

Ben Abdullah’a yaklaşırken o da motoru çalıştırdı ve harekete hazır hale getirdi.

Onun arkasına yerleştim. “Antrenman için acele ediyorsun bakıyorum,” dedim. “Sakin ol. Oraya ne kadar hızlı gidersek gidelim seni yine de yeneceğim kardeşim.”

Dokuz aydır Ballard Rıhtımı’nın Elephant Geçidi kısmındaki küçük, karanlık, ter kokulu ve oldukça ciddi bir spor salonunda çalışıyorduk. Burası Kadir’in Sapna adamlarıyla olan çatışmasından tek kollu çıkmış olan Hüseyin tarafından kurulmuş, gangsterlerin geldiği bir spor salonuydu. İçeride ağırlıklar, judo minderi ve boks ringi vardı. Deri eldivenlere, kemerlere ve donanımlara sinmiş ter kokusu göz yaşartıcı derecede yoğundu ve bütün şehirde hamamböcekleri ile sıçanların uğramadığı tek yer burasıydı. Duvarlarda ve ahşap zeminde kan lekeleri vardı ve içeride çalışan genç gangsterler bir idman haftasında, sıcak bir cumartesi gecesi şehirdeki bir hastanenin acil servisine gelen hastalardan daha çok yaralanırdı.

Abdullah omzunun üzerinden bana gülerek “Bugün değil,” dedi ve motosikleti daha hızlı akan bir şeride geçirdi. “Bugün dövüşmeyeceğiz Lin. Seni bir sürpriz için aldım. Çok güzel bir sürpriz hem de!”

“Şimdi endişelendim işte,” diye yanıtladım. “Ne çeşit bir sürpriz bu?”

“Seni Doktor Hamit’e götürdüğüm günü hatırlıyor musun? O sürprizi hatırlıyor musun?”

“Evet, hatırlıyorum.”

“Şey, bu sürpriz ondan daha iyi, çok daha iyi.”

“Hım. Yine de pek içim rahatlamadı. Bir ipucu daha versene.”

“Kucaklaş diye sana ayı yollamamı hatırlıyor musun?”

“Tabii ki Kano’yu hatırlıyorum.”

“İşte o sürprizden de çok daha iyi!”

Motorun kükremesine karşı sesimi yükselterek “Bir doktor ve bir ayı,” dedim. “Bunlar arasında oldukça büyük bir fark var kardeşim. Başka ipucu lütfen.”

Abdullah trafik ışıklarında dururken “A ha!” dedi. “Sana şu kadarını söyleyeyim... Bu sürpriz o kadar iyi ki öldüğümü sandığında çektiğin üzüntüden dolayı beni bağışlayacaksın.”

“Seni zaten bağışladım Abdullah.”

“Hayır, Lin kardeş. Beni bağışlamadığını biliyorum. Vücudum da bunu anlayacak kadar çürük var. Karete ve boks maçlarında canım çıktı.”

Bu doğru değildi. Ona asla bana vurduğu kadar güçlü bir şekilde vurmuyordum. Abdullah oldukça hızlı bir şekilde iyileşiyordu ve gayet zindeydi ama polis tarafından vurulmasından önceki olağanüstü gücüne ve enerjisine kavuşamamıştı. Benimle boks yapmak için gömleğini çıkardığında yaralarla dolu vücudunun görüntüsü, sanki vahşi hayvanlar tarafından saldırıya uğrayıp sıcak demirlerle dağlanmış gibiydi. Bu görüntü her zaman yumruklarımı geri çekmeme neden olurdu. Tabii bunu ona hiç itiraf etmemiştim.

“Tamam,” dedim gülerek. “Eğer kartlarını bu şekilde oynayacaksan, seni affetmiyorum!”

Abdullah da benimle beraber güldü. “Ama sürprizi gördüğünde beni tüm kalbinle affedeceksin,” dedi. “Hadi, şimdi bana soru sormayı kes de Salman, o domuz Chuha hakkında Sanjay’a ne söyledi, onu anlat.”

“Ne konuştuğumuzu nereden biliyorsun?”

“Salman’ın suratındaki ifadeyi gördüm,” diye bağırdı Abdullah. “Sanjay da bugün bana Salman’a şu Chuha konusunu tekrar açmak istediğini söylüyordu. Eee, Salman ne dedi?”

Trafikte dururken biraz daha sessiz bir şekilde “Bunun cevabını biliyorsun,” dedim.

“Güzel! *Allah’a şükür!*”

“Chuha’dan gerçekten nefret ediyorsun öyle değil mi?”

Abdullah arabalarla birlikte motorunu tekrar hareket ettirerek “Ondan nefret etmiyorum, sadece onu öldürmek istiyorum,” diye düzeltti.

Bir süre sessiz kaldık ve ılık havayı içimize çekerek sık sık dolaştığımız sokaklarda dönen kirli işleri izledik. Her dakika etrafımızda yüzlerce büyük ve küçük dümen ve anlaşma dönüyordu ve biz bunların hepsinin farkındaydık.

Kendimizi stop etmiş bir otobüsün arkasındaki sıkışık trafik bulunca kaldırıma doğru bakındım ve Taç Mahal Oteli’nin yakınlarındaki Gateway bölgesinde çalışan yankesici Taj Raj’ı farkettim. Yıllar önce bir pala saldırısından boğazından yara alarak kurtulmuştu. Yarası fısıldayarak konuşmasına neden oluyordu ve başı öyle orantısız bir şekilde duruyordu ki ne zaman biriyle anlaşmak için başını sallasa düşecek gibi oluyordu. Şu anda arkadaşı İndra ile tökezleyerek birinin eşyasını çalma numarasını yapıyordu. İndra sendeleyip düşen kişi oluyordu. Şair olarak da tanınan İndra neredeyse bütün cümlelerinde kafiye kullanırdı. İlk iki mısrası oldukça etkileyici olurdu ama şiirleri her zaman cinsellikle ilgili öyle detaylarla dolu olurdu ki en ahlaksız adamlar bile bunları duyunca irkilirdi. Söylenenlere göre bir keresinde İndra bir sokak festivalinde şiirini mikrofondan okumuş ve alışveriş yapan insanlarla dolu bütün Coloba Pazarını boşaltmış. Polis bile onu duyunca korkuyla geri çekilmiş. Sonunda yorgunluğa yenik düşmüş ve soluk almak için durduğunda da yakalanmış. İki adamı da tanır ve severdim, yine de ikisini de yanıma çok yaklaştırmazdım. Otobüs tekrar çalışınca ve trafik de akmaya başlayınca

İndra’nın kör taklidi yaparak bir turiste çarpmasını izledim. En iyi performansı olmamasına rağmen fena değildi. Oradan geçen yardımsever insan Taj Raj da iki adamın ayağa kalkmasına yardım ederken turisti ağırlık yapan cüzdanından kurtarıverdi.

Tekrar boş yola çıkınca “Neden?” diye sordum.

“Ne neden?”

“Neden Chuha’yı öldürmek istiyorsun?”

Abdullah arkaya doğru bağırarak “Onun İran’dan gelen adamlarla görüştüğünü biliyorum,” dedi. “İnsanlar bunun sadece ticaret olduğunu söylüyor. Yani Sanjay böyle söylüyor. Ama ben daha fazlası olduğunu düşünüyorum. Bence Chuha, Kadir Han’a karşı İranlılarla çalıştı. Bize karşı. İşte nedeni bu Lin.”

Chuha hakkında hislerimin doğru çıkmasına memnun olarak ama çılgın İranlı arkadaşım için de endişelenerek “Tamam,” dedim. “Ama bensiz bir şey yapmaya kalkma olur mu?”

Abdullah güldü ve bana dönerek beyaz dişlerini gösterdi.

“Ben ciddiyim Abdullah. Bana söz ver!”

Abdullah “*Thik hain Lin kardeş!*” diye bağırarak cevap verdi. “Zamanı geldiğinde seni çağıracağım!”

Daha sonra motoru, Coloba Pazarı’nın yakınlarındaki en sevdiğim kahvaltı mekanlarından biri olan Strand Cafe’nin dışına park etti.

“Ne oluyor söyler misin?” diye sordum. “Bu nasıl bir sürpriz, ben buraya her gün geliyorum.”

“Biliyorum,” dedi Abdullah büyüleyici bir şekilde gülümseyerek. “Bunu bilen tek kişi de ben değilim.”

“Bu ne demek oluyor şimdi?”

“Birazdan öğreneceksin Lin kardeş. İşte arkadaşların.”

Vikram Patel ile Zodyak George’lar bir tezgahın yanındaki mercimek çuvallarının üzerine oturmuş çay içiyorlardı.

Vikram “Hey, dostum!” diyerek beni karşıladı. “Bir çuval çek ve keyfine bak.”

Abdullah ile birlikte herkesin elini sıktık ve çuvalların üzerine otururken Akrep George çaycıya iki çay daha getirmesini işaret etti. Pasaport işi çoğunlukla beni geceleri de meşgul ediyordu, çünkü Krishna ile Villu vardiyalı çalışıyordu. İkisinin de genişleyen ailelerinde küçük çocukları vardı ve gün içinde evde aileleriyle zaman geçiriyorlardı. Pasaport işi ve Salman’ın konseyi için yapılan diğer işler, Leopold’a eskiden olduğu kadar sık gitmemi engelliyordu. Vaktim oldukça Vikram ve George’larla Colaba Pazarı’nın köşesinde bulunan Vikram’ın dairesinin yakınlarında buluşuyorduk. Vikram, Lettie ile öğle yemeği yedikten sonra çoğunlukla buraya gelir ve bana Leopold’un Yeri’nden son haberleri verirdi. Didier yeniden aşık olmuş, Karla’nın erkek arkadaşı Ranjit popüler olmaya başlamış... George’lar da sokakta olup biteni anlatırdı.

Çay gelince Vikram “Bugün gelmeyeceğini sanıyorduk dostum,” dedi.

Arkadaşımın yüzündeki gizemli gülümseme karşısında kaşlarımı çatarak “Abdullah getirdi,” diye cevap verdim. “Trafikte sıkışıp kaldık. Gerçi buna değerdi. İndra ile Taj Raj’ın çarpıp düşme numarasını en önden izleme şansına eriştim. İyi bir gösteriydi.”

İkizler George, Güney Londra aksanıyla “Taj Raj’ımız eskiden olduğu gibi değil,” dedi. “Eskisi gibi çevik değil. Kazadan bu yana zamanlaması biraz geriledi. Tabii bu olağan. Neredeyse kafası kopuyordu. Zamanlamasının değişmesi kaçınılmaz.”

Akrep George araya girdi. Kafasını eğip hepimizin bildiği ama kaçındığı dindar tavırlarla “Bu noktada bence hepimiz dua etmeliyiz,” dedi.

Panik içinde birbirimize baktık. Kaçış yoktu. Kaçamayacak kadar rahat bir pozisyondaydık ve Akrep de bunu biliyordu. Kapana kısılmıştık. Akrep

“Yüce Tanrım,” diye başladı.

İkizler “Tanrım,” diye homurdandı.

“Ve Leydim,” diye devam etti Akrep. “Gökyüzündeki sonsuz Yin-Yang Ruhu, senden dünyaya gönderdiğin ve geçici olarak Akrep’in, İkizler’in, Abdullah’ın, Vikram’ın ve Lin’in gözetimine verdiğin bu beş ruhun bugünkü dualarını işitmeni diliyoruz.”

Vikram bana fısıldayarak “Geçici olarak derken ne demek istiyor?” diye sordu, ben de cevap olarak omuz silktim.

Akrep gözleri kapalı ve kafasını cennete bakıyormuş gibi kaldırarak, ki o esnada daha çok üçüncü katta bulunan Veejay Premnaath Saç Boyama ve Kulak Delme Akademisi’ne yönelmiş gibiydi, “Lütfen bize yardım et Tanrım,” dedi. “Bize doğru olanı göster ve doğru olanı yapmamızda yardımcı ol. Eğer müsaitsen bu gece Belçikalı çiftle yapacağımız işte yolumuzu aydınlatarak bize yardımcı olmaya başlayabilirsin Tanrım. Lordum ve Leydim, size Bombay’da kaliteli kokaine ne kadar zor rastlandığını söylememe gerek yok. Neyse ki sizin takdirinizle on gram birinci sınıf mal bulduk ve sokaklardaki kötü malı düşünürsek bunun tamamıyla sizin sayenizde olduğunu ve bu yüzden size hayranlığımı ifade etmeme izin verin. Her neyse, İkizler ve ben bu işten iyi bir komisyon alabiliriz ve bu arada soyulmamak, dövülmemek, sakat bırakılmamak ve öldürülmemek gayet iyi olur. Lütfen yolumuzu aydınlat ve kalplerimizi sevgiyle doldur. Şimdilik huzurunuzdan ayrılıyorum ama hattı her zamanki gibi açık tutarak amin diyorum.”

İkizler, Akrep’in bu defa duayı fazla uzatmamasına sevinerek “amin,” dedi.

Vikram hıçkırarak ve yumruk yaptığı eliyle gözündeki yaşı silerek “amin,” dedi.

Abdullah “Estağfurullah,” diye mırıldandı.

İkizler neşeli bir şekilde “Bir şeyler yemeye ne dersiniz?” diye sordu. “Birazcık dinsellik kadar insanı acıktıran bir şey yok, değil mi?”

O esnada Abdullah eğilerek sol kulağıma fısıldadı.

“Yavaşça şu tarafa bak. Yavaşça! Köşedeki fıstıkçının arkasına. Onu gördün mü? İşte senin sürprizin Lin kardeş. Onu gördün mü?”

Yüzümde bir gülümsemeyle bir tentenin ardında bizi izleyen kişiye baktım.

Abdullah “Her gün burada,” diye fısıldadı. “Sadece burada da değil, gittiğin başka yerlere de geliyor. Seni izliyor. Bekliyor ve seni izliyor.”

“Vikram!” diye seslendim benim gördüğümü o da onaylasın diye. “Şuraya bak! Köşeye!”

“Neye bakayım dostum?”

İkimiz birlikte o yöne dönünce bizi izleyen kişi de geri çekilmiş ve sanki sol tarafını hiç kullanamıyormuş gibi topallayarak hızla uzaklaşmaya başlamıştı.

“Onu görmedin mi?”

“Hayır, dostum. Kimi görmedim mi?” Vikram yanımda durmuş, gözlerini kısarak benim baktığım tarafa bakıyordu.

Topallayan İspanyol’un ardından koşarak “Modena’yı!” diye bağırdım. Vikram’a, Abdullah’a ya da Zodyaklara dönüp bakmadım. Vikram’ın bana seslenişine cevap da vermedim. Ne yaptığımı, onu neden izlediğimi düşünmemiştim. Aklımda tek bir düşünce, tek bir görüntü ve tek bir kelime vardı. Modena...

Modena hızlıydı ve o sokakları iyi biliyordu. O, gizli kapılardan ve binaların arasındaki görünmez boşluklardan geçerken bu sokakları onun kadar bilen tek yabancının kendim olduğunu düşündüm. Sadece birkaç Hintli, belki hırsızlar, dolandırıcılar ve uyuşturucu bağımlıları ona ayak uydurabilirdi. Modena, birinin bir sokaktan diğerine geçiş olsun diye üzerine delik açtığı duvardan geçti. Bir tuğla kadar sert görünen ama aslında branda bezinden yapılmış olan bir bölmeden içeri girdi. Kemer

altlarına kurulmuş eğreti dükkanların arasındaki kestirme yollardan geçerek kuruması için asılmış parlak renkli sarilerin oluşturduğu labirentte ilerledi.

Fakat sonra bir yanlış yaptı. Kaldırımda yaşayan evsiz insanlar ve apartmanlardan taşmış kalabalık aileler tarafından işgal edilmiş dar bir sokağa girdi. Burayı iyi biliyordum. Yüz kadar adam, kadın ve çocuk, bu boş sokakta yaşıyordu. Parke taşlı sokakta kendi yaptıkları samanlık bir alanda ve bitişik binaların duvarları arasında, dönüşümlü olarak uyuyorlardı. Her şeyi o uzun, karanlık ve dar bir odaya benzeyen sokakta yapıyorlardı. Modena oturan ve ayakta duran grubun arasına daldı ve ocaklar, tabureler ile kağıt oynayan bir grubun arasında kaldı. Sokağın sonuna geldiğinde ise sağa dönmek yerine sola döndü. Burası yüksek duvarlarla çevrili bir çıkmaz sokaktı. Sokak kapkaranlıktı ve keskin bir virajla bir binanın köşesinde son buluyordu. Orayı tam anlamıyla güvenmediğimiz uyuşturucu satıcılarından alım yapmak için zaman zaman kullanırdık, çünkü sadece bir çıkışı vardı. Modena’nın birkaç adım gerisinde köşeyi döndüm ve nefes nefese karanlığa alışmak için gözlerimi kırparak durdum. Onu göremiyordum ama orada olduğunu biliyordum.

Karanlığa doğru yumuşak bir ses tonuyla “Modena,” diye seslendim. “Ben Lin. Sadece seninle konuşmak istiyorum. Orada olduğunu biliyorum. Çantamı yere koyup ikimize birer sigara yakacağım olur mu? Bir tane sana. Bir tane de bana.”

Modena’nın hızla yanımdan geçmesini bekleyerek çantayı yavaşça yere koydum. Gömleğimin cebinden bir paket çıkardım ve içinden iki sigara aldım. Onları şehirdeki her yoksul adamın yaptığı gibi kalın tarafları içe bakacak şekilde üçüncü ve dördüncü parmaklarım arasında tutarak bir kibritle yaktım. Alev sigaraları yakarken yukarı doğru bir baktım ve Modena’nın kibritin yaydığı ışıktan uzaklaştığını gördüm. Kibritin ateşi sönerken elimdeki sigaralardan birini ona uzattım. Kibrit söndükten sonra oluşan yeni karanlıkta iki-üç saniye bekledim ve umduğumdan daha nazik, çok yumuşak bir şekilde parmaklarını uzatıp sigarayı aldığını hissettim.

Modena sigaranın dumanını içine çekerken yüzünü ilk kez net olarak görebildim. Gördüğüm manzara groteskti. Maurizio suratında o denli yara açmıştı ki Modena’ya bakmak neredeyse korkutucuydu. Solgun turuncu ışığın altında yüzümdeki korkuyu gören Modena’nın alaycı bir şekilde

gülümsediğini farkettim. Kim bilir kaç kez insanlar ondaki yaraları kendileri almış gibi düşünüp acısını yüreklerinde hissettiklerinde, yüzlerinin aldığı korku dolu ifadeyi görmüştü? Kaç kere insanların tıpkı benim gibi ürkerek geriye sıçradığını ve ondan sanki bulaşıcı bir hastalığı varmış gibi kaçtığını görmüştü? Kaç kere insanların kendi kendilerine *Ne yaptı? Bunu haketmek ipin ne yaptı acaba*, diye sorduğuna şahit olmuştu?

Maurizio bıçağıyla koyu kahve gözlerinin altındaki yanaklarını yarmıştı. Kesikler, gözlerinden aşağı süzülen korkunç gözyaşları gibi uzun Y şeklinde izlere dönüşmüştü. Alt gözkapakları bütün gözü gözler önüne serecek denli açılmış, kıpkırmızı bir haldeydi. Burun kanatları ve septumu kemiğe kadar kesilmişti. Yara iyileştiğinde ve deri kapandığında yanlarda küçük yuvarlaklar kalmıştı ama yaranın derin olduğu burnun uç kısmı tam kapanmamıştı. Burun deliklerinin olduğu boşluklar bir domuzun burnunu andırıyordu ve her nefes alışında kabarıyordu. Gözlerinin yanında, çenesinin etrafında ve alnında birçok kesik daha vardı.

Görünüşe göre Maurizio, Modena'nın tüm derisini yüzmeye çalışmıştı. Modena'nın yüzündeki yüzlerce yaranın bir kısmı buruşarak kabarmış, bir adamın parmaklarındaki kırışıklıklar gibi olmuştu. Giysilerinin örttüğü yerlerde de yaralar olmalıydı. Vücudunun sol kısmını garip bir şekilde kullanıyordu, sanki dirseğindeki, omzundaki ve dizindeki eklemler hiçbir zaman tam anlamıyla iyileşemeyen yaralar yüzünden sertleşmişti.

Canavarca bir değişimdi bu ve o kadar zalimceydi ki uyuştuğumu ve bir şey yapamadığımı hissettim. Modena'nın ağzında ve ağzının etrafında hiçbir yara izi yoktu. Dolgun ve şekilli dudaklarının bu kadar mükemmel bir şekilde bozulmadan kalmasının nedenini merak ettim ama daha sonra Maurizio'nun onu yatağa bağlarken ağzını bağladığını ve sadece konuşmasını istediğinde ağzını açtığını hatırladım. Modena'nın sigarayı içine çekmesini izlerken yumuşak ve kusursuz ağzının yüzünde bakması en çok acı veren yer olduğunu farkettim.

Sessizce sigaralarımızı içerken gözlerim de karanlığa alıştı. Yavaş yavaş Modena'nın ne kadar küçük olduğunu gördüm. Sol tarafına aldığı yaralar onu daha küçük gösteriyordu. Sanki ona tepeden bakıyordum. Işığa doğru bir adım geriledim, çantamı aldım ve başımı yüreklendirici bir şekilde salladım.

“*Garam chai pio?*” diye sordum. *Sıcak çay içelim mi?*

Modena “*Thik hain,*” diye cevapladı. *Olur.*

Kalabalık sokaktan çıktık ve yerel bir un fabrikası ile fırında çalışan işçilerin vardiya değiştirirken uğradığı bir çay dükkanına gittik. Adamlar bize yer açmak için oturdukları tahta bankta kaydılar. Üzerleri, saçları başları unla bembeyazdı. Sanki taştan heykeller canlanmış gibi gözüküyordu. Undan dolayı tahriş olmuş gözleri fırınlardaki korlar kadar kırmızıydı. Çay içtiklerinden ıslanan dudakları ciltlerinin hayaletimsi beyazlığı karşısında siyah birer sülük gibi duruyordu. Bize Hintlilerdeki olağan merakla bakarken Modena’nın kocaman gözleriyle karşılaşınca hemen bakışlarını başka yana çevirdiler.

Modena kucağında duran ellerine bakarak “Kaçtığım için üzgünüm,” dedi.

Onun bir şeyler daha söylemesini bekledim ama Modena konuşmak yerine suratını ekşiterek oturdu ve geniş burnundan sesli sesli nefes alıp vermeye başladı.

Çay geldiğinde “Sen... İyi misin?” diye sordum.

Modena belli belirsiz gülerek “J*arur,*” dedi. *Elbette.* “Sen iyi misin?”

Onun benimle dalga geçtiğini sanarak kaşlarımı çattım.

Modena tekrar gülümsedi. “Seni kızdırmak istemedim,” dedi. Garip bir gülümsemeydi bu. Dudaklarında mükemmel duruyor ama diğer yandan gözlerini aşağı doğru çeken o yaralı yanaklarında hastalıklı gözüküyordu. “Ben sadece sana yardım etmek için sordum. Param var. Her zaman yanımda on bin rupi taşıyorum.”

“Ne?”

“Her zaman yanımda...”

“Tamam, tamam seni duydum.” Modena sessiz bir şekilde konuşuyordu ama ben yine de fırıncılar onu duydu mu diye etrafa bakındım. “Bugün niye beni gözetliyordun?”

“Seni oldukça sık gözetliyorum. Neredeyse her gün. Seni, Karla’yı, Lisa’yı ve Vikram’ı gözetliyorum.”

“Neden?”

“Sizi gözetlemeliyim. Onu bulmak için.”

“Kimi bulmak?”

“Ulla’yı. Döndüğünde benim nerede olduğumu bilmeyecek. Artık... Artık Leopold’un Yeri’ne ya da birlikte takıldığımız diğer yerlere gitmiyorum. Beni aradığında ya sana ya da diğerlerinden birine gidecektir. Ben de böylece onu göreceğim ve birlikte olabileceğiz.”

Modena bu küçük konuşmayı öyle serinkanlı bir şekilde yaptı ve öyle mutlu bir şekilde çayından bir yudum aldı ki söyledikleri kulağa iyice garip geldi. Onu kanlı yatağında ölmeye bırakan Ulla’nın onunla olmak için Almanya’dan geleceğini nasıl düşünebilirdi? Dönse bile, Modena’nın yüzünü gördüğünde korkudan başka nasıl bir tepki verebilirdi ki?

“Ulla... Almanya’ya gitti Modena.”

Modena gülümsedi. “Biliyorum. Onun adına sevindim.”

“Geri dönmeyecek.”

Modena sakin bir şekilde “Ah, evet, elbette geri dönecek,” dedi. “O beni seviyor. Benim için geri gelecektir.”

“Neden...” diye söze başladım ama cümlemin gerisini getirmekten vazgeçtim. “Nasıl geçiniyorsun?”

“Bir işim var. İyi bir iş. İyi para kazandırıyor. Bir arkadaşla, Rameş ile çalışıyorum. Onunla... Yaralandığımda tanıştım. Bana baktı. Zenginlerin bir oğlu olduğunda özel kostümlerimizi giyip onların evine gidiyoruz.”

Modena’nın bunu söylerken yaptığı vurgu ve cümlesine eşlik eden gülümsemesi kollarımdaki tüyleri diken diken etti. Duyduğum huzursuzluk sesime de yansıdı.

“Kostüm mü?”

“Evet, uzun bir kuyruğu ve sivri kulakları var. Boyun bölgesinde de zincirle birbirine bağlı kafatasları bulunuyor. Kendimi şeytan, kötü bir ruh gibi gösteriyorum. Rameş de kutsal bir adam gibi görünüyor ve beni döverek evden uzaklaştırıyor. Ben geri gelip bebeği çalıyor gibi yapıyorum. Ben bebeğe yaklaşınca kadınlar çığlığı koparıyor, Rameş de beni bir kez daha dövüyor. Sonra tekrar geri geliyorum ve Rameş artık beni o kadar kötü dövüyor ki ben ölüyormuş gibi yapıyor ve evden kaçıyorum. İnsanlar bu gösteri için bize iyi para ödüyor.”

“Bunu daha önce hiç duymamıştım.”

“Bu Rameş’le benim fikrimiz. Gittiğimiz ilk zengin aile bize para ödedikten sonra diğerleri de kötü ruhu oğullarının yanından uzaklaştırmak istedi. Hepsi de bize iyi para ödedi. Bir dairem var. Elbette daire benim değil ama bir yıllık kirasını peşin ödedim. Küçük bir yer ama konforlu. Ulla ile birlikte yaşayabileceğimiz güzel bir yer. Penceresinden denizin dalgalarını görebiliyorsun. Ulla denizi sever. Her zaman denizin yakınında bir ev istemişti.”

Modena’nın inançlı konuşmasından çok, konuşuyor olması karşısında şaşkın kalakaldım. Modena tanıdığım en sessiz adamlardan biriydi. İkimiz de Leopold’un Yeri’nin müdavimleriyken benimle bazen haftalarca veya bazen bir ay boyunca hiç konuşmadığı olurdu. Fakat yeni, yaralı Modena çok konuşkandı. Evet, onu konuşturabilmek için kör bir sokakta sıkıştırmam gerekmişti ama bir kere konuşmaya başladı mı şaşırtıcı bir şekilde geveze çıkmıştı. Onu dinlerken tanıdığım Modena’nın konuşkan versiyonuna alışmaya çalıştım. İspanyol aksam Hintçe ile İngilizce arasında hızlı geçişler yaparken her iki dilden kelimeleri alıyor, kendine has melez bir dil ortaya çıkarıyordu. Onun sesinin yumuşaklığına kapılmışken Ulla ile Modena arasındaki gizemli bağın nedeninin bu olup olmadığını sordum kendime. Yalnızken saatlerce konuşuyor, bu ahenkli ve müzikle dolu ses onları birbirine bağlıyor olabilirdi.

Birden beni hazırlıksız yakalayan bir çıkışla Modena ile görüşmem sona erdi. Modena hesabı ödemek için ayağa kalktı ve sokağa çıkıp beni kapının önünde bekledi.

Yaralı gözlerini bana doğrultmadan önce sağına ve soluna sinirli bir şekilde bakındı ve “Gitmeliyim,” dedi. “Rameş çoktan President Oteli’nin önündedir. Ulla geri döndüğünde orada kalacak. O otele bayılır. En sevdiği yerdir. Back Bay bölgesini sever. Bu sabah Almanya’dan bir uçak indi. Lufthansa uçağı. Ulla o uçağın içinde olabilir.”

“Her uçuştan sonra... Orayı mı kontrol ediyorsun?”

“Evet, içeri girmiyorum ama,” diye mırıldandı. Modena elini yüzüne dokunacakmış gibi kaldırdıktan sonra grileşen saçlarına dokunarak. “Rameş benim için otele gidip Ulla Volkenberg’i soruyor. Bir gün orada olacak. Oraya gelecek.”

Modena uzaklaşacakken elimi omzuna koyarak onu durdurdum.

“Modena dinle, bir dahaki sefere benden kaçma tamam mı? Eğer bir şeye ihtiyacın olursa, yapabileceğim bir şey olursa sadece istemen yeterli. Anlaştık mı?”

Modena ciddi bir şekilde “Bir daha senden kaçmayacağım,” dedi. “Kaçmak alışkanlığım oldu. Senden kaçmak da alışkanlıktandı. Kaçan ben değil, alışkanlığımdı. Senden korkmuyorum, sen benim arkadaşımsın.”

Modena gitmek için sırtını döndü ama ben onu tekrar durdurdum ve onu kendime yaklaştırarak kulağına fısıldadım.

“Modena üzerinde bu kadar para taşıdığını başka kimseye söylemeyeceğine dair bana söz ver.”

Modena gülümseyerek “Bunu senden başka kimse bilmiyor Lin,” dedi. “Sadece sen biliyorsun. Rameş bile üzerimde para olduğunu bilmiyor. Para biriktirdiğimden haberi yok. Dairemden bile haberi yok. Birlikte kazandığımız paradan aldığım payı uyuşturucuya harcadığımı sanıyor. Ben uyuşturucu kullanmıyorum Lin. Bunu bilirsin. Hiçbir zaman kullanmadım. Sadece onun böyle düşünmesine izin veriyorum. Ama sen farklısın Lin. Sen benim arkadaşımsın. Sana gerçeği söyleyebilirim. Sana güvenebilirim. Şeytanın ta kendisini öldüren adama neden güvenmeyeyim ki?”

“Ne demek istiyorsun?”

“Can düşmanın Maurizio’dan bahsediyorum.”

Onun kırmızı birer mağarayı andıran gözlerine bakarak “Maurizio’yu ben öldürmedim,” dedim.

Modena sanki suç ortağımmış gibi sırıttı. Yüzünün aldığı bu ifade Y şeklindeki yara izlerini daha da çukurlaştırıyordu. Gözlerinin sarkması aydınlık sokakta o kadar sinir bozucu bir görüntüydü ki elini uzatıp göğsüme koyduğunda geri çekilmemek için kendimi zor tuttum.

“Endişelenme Lin. Sırrın benimle güvende. Onu öldürdüğüne memnunum. Sadece kendi adıma değil. Onu tanırdım. Onun en iyi arkadaşıydım. Belki de tek arkadaşıydım. Bunu bana yaptıktan sonra yaşasaydı kötülüğünün haddi hesabı olmazdı. Bir adam ruhunu işte böyle yok eder. Kötülüğe engel olan tek sınırı kaybederek. Beni bıçağıyla doğrarken onu seyrettim. Oradan giderken ruhunu yitirdiğini biliyordum. Yaptığı... Bana yaptıkları ruhuna mal oldu.”

“Bu konuda konuşmak zorunda değilsin.”

“Sorun değil, artık onun hakkında konuşabiliyorum. Maurizio korkaktı. Her şeyden korkardı. Hayatını korku içinde geçirdi. Zalimdi de. Ona bu gücü veren de buydu. Hayatımda birçok güçlü adamla karşılaştım, tanıdığım bütün güçlü adamlar korkak ve zalimdi. Onların mayası, gizli karışımı bu. Onlara yönetme gücü veren bu. Ben korkmuyordum. Zalim değildim. Gücüm de yoktu. Maurizio’ya karşı hislerim, Ulla’ya beslediğim hisler gibiydi. Maurizio’nun gücüne aşıktım bir bakıma. Beni o yatakta bıraktıktan sonra Ulla odaya girdi ve onun gözlerindeki korkuyu gördüm. Maurizio korkusunu Ulla’ya geçirdi. Ulla onun bana yaptıklarını görünce öyle korktu ki kaçıp beni orada bıraktı. Onu arkasından kapıyı kapatıp giderken görünce...”

Modena tereddüt ederek güçlükle yutkundu, dudakları titriyordu. Onu durdurmak, bunu hatırlamasına engel olmak, belki kendime de bunu yaşatmamak istiyordum. Fakat ben konuşmaya başlayınca Modena

göğsüme yasladığı eliyle biraz daha baskı yaptı ve beni susturarak bir kez daha gözlerimin içine baktı.

“O zaman Maurizio’dan ilk kez nefret ettim. Benim insanım nefret etmek istemez, çünkü bir kere nefret ettik mi ruhumuzla ederiz ve asla nefret edileni bağışlamayız. Maurizio’dan nefret ettim ve onun ölmesini istedim ve bu dilekle onu lanetledim. Bana yaptığından ötürü değil, Ulla’ya yaptığından ve ruhsuz bir adam olarak gelecekte yapacaklarından ötürü onun ölmesini istedim. O yüzden endişelenme Lin. Yaptığından kimseye bahsetmem. Onu öldürdüğün için gerçekten minnettarım.”

İçimden bir ses ona gerçekte ne olduğunu anlatmam gerektiğini söylüyordu. Modena’nın gerçeği bilmeye hakkı vardı ve ona anlatmak istiyordum. Tam olarak anlayamadığım bir duyguyla, belki Ulla’ya duyduğum son öfke kırıntısı yüzünden ya da Modena’nın ona duyduğu sonsuz güveni kıskandığım için, Modena’yı sarsmak, gerçeği yüzüne haykırıp onu incitmek istedim. Ama konuşamadım. Hareket edemedim. Gözleri kızarıp yaraları boyunca gözyaşları akmaya başlayınca ona bakıp başımı salladım ve hiçbir şey söylemedim. Modena da karşılık olarak yavaşça başını salladı. Ya o beni yanlış anladı ya da ben onu yanlış anladım. Bunu hiçbir zaman bilemedim.

Şair Sadık Han *Sessizlikler bir kamçı darbesi gibi yara açabilir,* demiş. Fakat bazen sessiz kalmak gerçeği söylemenin tek yolu oluyor. Modena dönüp aksayarak uzaklaşırken eli göğsümde, gözyaşı döken gözleri yakınımdayken paylaştığımız o bir dakikanın, her ne kadar yanlış anlamaya açık olsa da, onun ve benim soğuk, sevgiden yoksun dünyamızda çok değerli ve içten olduğunu biliyordum.

Belki de haklıdır, diye düşündüm. Belki Maurizio ve Ulla’yı hatırlama şekli doğrudur. Hiç şüphesiz Modena o ikisinin neden olduğu acıyla benim başa çıkacağımdan çok daha iyi bir şekilde başa çıkmıştı. Evliliğim acı ve ihanetle son bulduğunda ben bir uyuşturucu bağımlısı haline gelmiştim. O sevginin yok olması ve mutluluğun umulmadık bir şekilde kedere dönüşmesi gerçeğine dayanamamıştım. Böylece hayatımı mahvetmiş, insanları incitmiştim. Buna karşılık Modena çalışmış, para biriktirmiş ve aşkının dönmesini beklemişti. Abdullah’la diğerlerinin yanına dönmek için yürürken bunu, ona yapılanlarla nasıl yaşayabildiğini düşündüm ve

Modena'nın baştan beri bildiği bir şeyi keşfettim. Bu o kadar basit bir şeydi ki bunu görebilmem için Modena'nınki gibi bir acıyla sarsılmam gerekmişti. Modena bu acıyla başa çıkabilmişti, çünkü bundaki kendi payını kabullenmişti. Ben hiçbir zaman, ne evliliğim sona erdiğinde ne de onu izleyen kalp acısı çektiğim zamanlarda başıma gelenlerden ötürü sorumluluk duymamıştım. İşte bu yüzden de onlarla başa çıkamamıştım.

Pazarın aydınlık sokağına, alışveriş yapanların kalabalığına girdiğimde ben de suçumu kabullendim ve korku, pişmanlık ve kuşku gibi yüklerden kurtulurken kalbimin genişleyip açıldığını hissettim. Yoğun tezgahların arasından yürüyüp Abdullah, Vikram ve George'ların yanına vardığımda gülümsüyordum. Onların Modena ile ilgili sorularına yanıt verdim ve Abdullah'a sürprizi için teşekkür ettim. Haklıydı. Bu sürprizden sonra onu tamamen bağışlamıştım. Yaşadığım değişimden bahsedecek kelimeleri bulamasam da Abdullah gülümsememdeki farklılığın o gün içimde doğan bir huzurdan kaynaklandığını ve yavaşça büyümeye başladığını sanırım sezdi.

Geçmişin pelerini duygu parçalarından kesilip bulmaca gibi dikilir. Çoğu zaman bu pelerini üzerimize giyer ve ilerlemeye çalışırken onu da peşimizden sürükleriz. Her şeyin bir anlamı ve nedeni vardır. Her hayatın, her sevginin, her hareketin, her hissin ve düşüncenin bir nedeni ve önemi vardır. Bir başlangıcı ve sonunda oynadığı bir rolü vardır. Bazen bunu görürüz. Bazen de geçmişi öyle net görürüz, öyle büyük bir keskinlikle göstergeleri okuruz ki zamanın attığı her dikiş amacını ve içinde barındırdığı mesajı açığa çıkarır. Ne kadar iyi ya da kötü yaşanırsa yaşansın hayattaki hiçbir şey başarısızlıktan daha öğretici, kederden daha berrak değildir. Bize kazandırdıkları küçük, değerli bilgelikle, korktuğumuz ve nefret ettiğimiz düşmanlarımız olan acının ve başarısızlığın bile var olma nedenleri ve var olma hakları vardır.

KIRK BİRİNCİ BÖLÜM

Para iğrenç kokar. Bir deste yeni para bir polis istasyonundaki parmak izi alma bölümü gibi mürekkep, asit ve ağartıcı kokar. Umut ve istek ile buruşan eskimiş para ise ucuz bir romanın sayfaları arasında gereğinden fazla tutulmuş kuru çiçekler gibi kokar. Bir odaya eski ve yeni bir sürü para, diyelim ki iki kere sayılmış ve lastiklerle destelere ayrılmış milyonlarca rupi koyduğunuzda ortaya kötü bir koku yayılır. Didier bir keresinde bana *Parayı severim ama kokusundan nefret ederim,* demişti. *Para beni ne kadar çok mutlu ederse, o kadar çok ellerimi yıkamam gerekiyor.* Ne demek istediğini çok iyi anlıyordum. En iyi sahte parayı seçecek kadar çok ışığın olduğu ve fanların masanın üzerindeki bir kağıt parayı bile kaldırmayacak denli yavaş döndüğü Fort bölgesindeki havasız bir mağarada, mafyanın para değişimi işini yaptığı sayım odasında, paranın kokusu bir mezar kazıcının botları üzerindeki kir ve ter kokusu gibidir.

Modena'yla buluştuktan birkaç hafta sonra Rajubhai'nin sayım odasından hepimizin hoşuna giden çocuksu bir oyunla gangsterleri kenara iteleyerek çıkıp merdiven boşluğundaki nispeten daha taze havayı kokladım. Elim ahşap trabzanda, üçüncü basamaktayken birinin adımı seslenmesiyle durdum. Kafamı kaldırıp kapı eşiğine baktığımdan Kadir'in -hayır, Salman'ın- kısa, şişko, kel adamı Rajubhai'yi gördüm. Üzerinde her zamanki gibi beyaz bir atletle yerel giysileri vardı. Rajubhai kapıdan dışarı uzanmıştı, çünkü asla kapıyı kilitlemeden dışarı adımını atmazdı. Mola vermek istediğinde, onun için özel yapılan ve tek taraflı aynası olan bir odaya gider, oradan aynı zamanda içeriyi seyrederdi. Rajubhai kendini işine adamış bir muhasebeciydi. Mafyadaki en iyi muhasebeceydi. Ama onu sayım masalarının yanında tutan sadece işinin gerektirdiği profesyonellik değildi. Bu meşgul odanın dışında huysuz, kuşkucu ve yaşlı adamın tekiydi. Sayım odasında ise daha neşeli, kendine güvenli biri olup çıkıyordu. Beden

olarak da odada olduğu sürece enerjiyle, güçle, parayla bağını koruyordu. Sanki fiziksel bir güçle oraya bağlıydı.

Rajubhai belden yukarısı kapıdan sarkmış vaziyette “Linbaba!” diye aşağı seslendi. “Düğünü unutma! Geliyorsun değil mi?”

“Elbette,” dedim gülümseyerek. “Orada olacağım!”

Son üç basamağı da uçarcasına indim ve her katta rastladığım gangsterlerle itişip kakışarak, en son sokak kapısının önündeki adamı da geçerek dışarı çıktım. Sokağın sonunda kapıyı izleyen iki adamla daha karşılıklı gülümsedik. Aralarında bazı istisnalar vardı ama mafyanın genç üyeleri genellikle beni severdi. Bombay mafyasıyla çalışan tek yabancı ben değildim. Bandra konseyinde İrlandalı bir gangster vardı, Amerikalı serbest çalışan bir adam büyük uyuşturucu pazarlıklarında ünlenmişti, Hollandalı biri Khar’daki çete ile çalışıyordu ve şehirde bunlar gibi başka yabancılar da vardı ama Salman’ın konseyindeki tek *gora* bendim. Ben onların yabancısıydım. O yıllar, Hindistan’ın gururunun yeşil, beyaz ve turuncu asmalar halinde eskiden koloni olan topraklarda yükseldiği ve bir İngiliz olmanın ya da onlar gibi gözükmenin kalpleri kazanmak ve akılları fethetmek için yeterli olduğu son yıllardı.

Rajubhai’nin beni kızının düğününe davet etmesi benim de onlardan biri gibi kabul gördüğüm anlamına geliyordu. Aylardan beri Salman, Sanjay, Ferit, Rajubhai ve diğerleriyle birlikte konseyde çalışıyordum. Pasaport bölümünde çıkardığım iş neredeyse döviz işi kadar para getiriyordu. Sokaklardaki bağlantılarım altına, kaçak mallara ve döviz işine büyük miktarda para döküyordu. Gün aşırı Salman Mustaan ve Abdullah Taheri ile boks idmanı yapıyorduk. Hasan Obikwa ile olan arkadaşlığımı kullanarak siyahların gettosuyla yeni bir ittifak oluşturmuştuk. Bu bize yeni adamlar, para ve yeni pazarlar getiren yararlı bir bağlantı olmuştu. Nazir’in isteği üzerine şehirdeki Afgan sürgünlerle silah anlaşması yapan bir delegasyona dahil olmuştum. Bu anlaşmayla Pakistan-Afganistan sınırındaki yarı özerk aşiretler Salman’ın konseyine düzenli olarak silah yardımında bulunuyordu. Dostlarım vardı, bana saygı duyuluyordu ve harcayamayacağım kadar çok paraya sahiptim ama Rajubhai beni kızının düğününe davet edene dek tamamen aralarına kabul edildiğimden emin olamamıştım. Rajubhai, Salman’ın konseyindeki güçlü üyelerden biriydi. Onun daveti beni güven

ve sevginin var olduğu iç halkaya dahil ettiklerini gösteriyordu. Mafyayla ya da mafya için çalışabilir, büyük itibar getiren işler yapabilirsiniz ama sizi evlerine, bebeklerini sevmeye çağırana kadar onlardan biri sayılmazsınız.

Fort bölgesinin görünmez sınırından çıkıp Flora Çeşmesi'ne yaklaşırken gezgin bir taksi yanımda yavaşladı ve sürücüsü ben bineyim diye elini kolunu sallamaya başladı. Elimle adamı uzaklaştırdım. Adam benim Hintçe konuştuğumu bilmediğinden taksiyle yavaşça yanıma geldi ve konuşmak için başını camdan dışarı çıkardı.

"Hey, beyaz namussuz, taksinin boş olduğunu görmüyor musun? Birinin kayıp beyaz keçisi gibi sıcağın altında yürüyüp de ne yapıyorsun?"

Marathi dilinde kabaca "*Kai paijey tum?*" dedim. *Sana ne?*

Adam Marathi dilini konuştuğumu duyunca şaşırarak "*Kai paijey?*" diye tekrar etti.

Bombay'ın arka sokaklarında kullanılan Marathi'yi kullanarak "Derdin ne senin?" diye sordum. "Yoksa Marathi dilini bilmiyor musun? Burası bizim Bombay'ımız, Bombay bizimdir. Eğer Marathi konuşamıyorsan Bombay'da ne işin var? O boş kafanın içinde bir keçi aklı mı taşıyorsun?"

"*Arrey!*" dedi adam ve İngilizce konuşmaya başladı. "Marathi mi konuşuyorsun *baba?*"

Cevap olarak parmağımı yüzümde ve kalbimde dolaştırarak "*Gora chierra, kala maan,*" dedim. *Beyaz surat, siyah kalp.* Adamı rahatlatmak için de konuşmaya Hintçe devam ettim. "Ben dışarıdan beyazım kardeş ama içim tam anlamıyla bir Hintli. Sadece yürüyüş yapıp zaman geçiriyorum. Neden kendine gerçek turistler bulup benim gibi zavallı bir Hintliyi rahat bırakmıyorsun?"

Taksici kahkahalarla güldükten sonra elini uzatıp nazikçe elimi sıktı ve gaza basıp uzaklaştı.

Kalabalık kaldırımlardan uzak durup geçmekte olan arabaların yanından yürümeye devam ettim. Şehrin kokusu nihayet sayım odasındaki para

kokusunu burnumdan silmişti. Coloba’ya, Leopold’un Yeri’ne Didier ile buluşmaya gidiyordum. Yürümek istemiştim, çünkü şehrin en çok sevdiğim kısmında olmaktan memnundum. Salman’ın mafya konseyinde çalışmak, şehirdeki en ücra köşelere gitmemi gerektiriyordu. Mahalaxmi’den Malad’a, Cotton Green’den Thana’ya, Santa Cruz’dan Andheri’ye, Film Şehri Sokak’tan Göller Bölgesi’ne dek şehirde sevdiğim pek çok yer vardı. Fakat Salman’ın konseyinin asıl gücü, Marine Yolu’ndan başlayan ve Dünya Ticaret Merkezi’ne uzanan eğri kıyı şeridini kapsayan yarımadadaydı. İşte gelişmekte olan bu sokaklarda, denizden birkaç otobüs durağı uzakta, bu şehri gerçekten sevmeyi öğrendim.

Sokakta hava, meşgul kafalardaki bütün düşünceleri silecek kadar sıcaktı. Her Bombaylı, Mumbaili gibi ben de Flora Çeşmesi’nden Causeway’e bin kere yürümüştüm ve tıpkı onlar gibi ben de yol üzerinde gölgelik yerler ile rüzgar alan yerleri nerede bulacağımı biliyordum. Güneşin altında birkaç saniye durunca kafam, yüzüm, gömleğim ter içinde kalmıştı. Her gündüz yürüyüşünde böyle vaftiz olurdunuz. Sonra gölgeye ulaştım ve birkaç dakika sonra kurumuştum.

Trafik ile alışveriş yapan insanların arasından ilerlerken aklım gelecekteydi. Mantığa aykırı, hatta akıl almaz bir şekilde tam da Bombay’ın gizli kalbine kabul edildiğim anda gitmek için dayanılmaz bir istek duymaya başlamıştım. Bu hisler birbirine ne denli zıt görünürse görünsün bunu anlıyordum. Bombay’la ilgili sevdiğim şeylerin çoğu insanların -Karla, Prabaker, Kadirbhai, Khaled- kalplerinde, akıllarında ve sözcüklerindeydi. Hepsi de bir şekilde gitmişti ama şehirde sevdiğim her sokakta, mabette veya deniz kenarında onlardan kalma bir melankoli hissi vardı. Yine de yeni sevgi ve ilham kaynaklarım yok değildi. Kaybın ve yanılsamanın nadasa bıraktığı topraklardan yükselen yeni arkadaşlıklar... Salman’ın mafya konseyindeki yerim sağlamdı. Bolywood film endüstrisinde ve televizyon ile multimedya alanlarında yeni iş olanakları açılıyordu. Her hafta yeni bir iş teklifi alıyordum. Hacı Ali Camii’ne bakan güzel bir dairem ve bir sürü param vardı. Her geçen gece Lisa Carter’ı biraz daha fazla seviyordum.

Sevdiğim her yerde karşıma çıkan keder beni şehirden ayrılmaya zorluyordu ama diğer yandan yeni sevgi ve kabullenme beni şehrin kalbine

biraz daha yakınlaştırıyordu. Flora’dan Causeway’e yürürken ne yöne doğru gideceğime karar veremedim. Zorlu geçmiş ya'da şimdinin kederi ve vaatleri üzerine ne kadar düşünürsem düşüneyim geleceğe güvenle ve inançla bakamıyordum. Bir şeyler eksikti. Bir hesap hatası, bir ipucu ya da her şeyi netleştirecek bir görüş olması gerektiğinden emindim ama ne olduğunu bilmiyordum. Çılgınca giden arabaların, bisikletlerin, otobüslerin, kamyonetlerin ve el arabalarının ve başıboş dolaşan turistlerin arasından ilerleyerek düşüncelerimin sokak ve sıcak içinde kaybolmasına izin verdim.

Geniş kemerden içeri girip Didier’in oturduğu birleştirilmiş masalara ulaşınca “Lin!” diye bağırdı Didier. “İdmandan mı geliyorsun?”

“Hayır, yürüdüm. Düşünüyordum. Zihin ve ruh egzersizi yapıyordum da denilebilir.”

Garsona işaret eden Didier “Korkma!” dedi. “Ben o hastalığı haftanın her günü tedavi ediyorum. Ya da en azından her gecesi diyelim. Lin’e yer aç Arturo. Biraz kay da Lin yanıma otursun.”

Napoli’de polisle yaşadığı bir problemden ötürü Bombay’da saklanan genç İtalyan Arturo, Didier’in yeni aşkıydı. Arturo birçok kızı kıskandırabilecek bebek gibi bir yüzü olan, kısa boylu, ufak tefek bir adamdı. Çok az İngilizce konuşurdu ve ne kadar sıcak olursa olsun her yaklaşıma aynı aksi tavırla karşılık verirdi. Bundan dolayı Didier’in çoğu arkadaşı onu görmezden gelir ve ilişkiye kafalarında birkaç hafta, en çok bir-iki ay zaman biçerdi.

Onun elini sıkarken Didier sessizce “Karla’yı birkaç dakikayla kaçırdın,” dedi. “Bunu duyduğuna üzülecek. O da seninle...”

“Biliyorum,” diyerek gülümsedim. “Benimle görüşmek istiyordu.”

İçecekler gelince Didier kadehini benimkiyle tokuşturdu. İçkiden bir yudum aldıktan sonra kadehi masaya koydum.

Lisa Carter ile film işinde olan bazı kişiler de uzun masadaydı ve Kavita Singh’ın basın grubuyla kaynaşıyorlardı. Didier’in yanında Vikram ile Lettie vardı. İkisi de her zaman olduklarından çok daha mutlu ve sağlıklı

görünüyordu. Birkaç ay önce Coloba'nın merkezinde, pazarın yakınında yeni bir daire satın almışlardı. Bütün birikimleri tükense ve Vikram'ın ailesinden borç almak zorunda kalsalar da bu ev, birbirlerine ve gelişmekte olan film işlerine olan inançlarının bir göstergesiydi ve hayatlarındaki bu değişim karşısında hala heyecanlıydılar.

Vikram sandalyesinden kalkıp beni sıcak bir şekilde sarılarak karşıladı. Kovboy kıyafetlerine, Lettie'nin ısrarları ve kendisinin olgunlaşan zevki yüzünden veda etmişti. Clint Eastwood kostümünden geriye kalanlar sadece gümüş kemeri ile siyah kovboy çizmeleriydi. Dublörlerin konakladığı yerler yerine büyük şirketlerin yönetim kurullarına gitmeye başlayınca, istemeden de olsa çok sevdiği şapkasını takmayı bırakmıştı. Şapkası, şimdi benim dairemde bir kancaya takılı duruyordu. Bu şapka en değer verdiğim eşyalardan biriydi.

Lettie'yi öpmek için eğildiğimde Lettie gömleğimi omuz kısmından çekti ve kulağıma fısıldamak için yaklaştı.

"Hiç bozuntuya verme, dostum," dedi gizemli bir şekilde. "Bozuntuya verme."

Lettie'nin yanında film yapımcıları Cliff De Souza ile Chandra Mehta oturuyordu. Yakın arkadaşlarda zaman zaman olduğu gibi, Cliff ve Chandra da zamanla kendi aralarında kiloları paylaşmış gibiydi. Cliff daha da zayıflamış, Chandra ise sanki onun verdiği kiloları da almıştı. Fiziksel olarak ne kadar farklılarsa, başka noktalarda birbirlerine o kadar benziyorlardı. Bazen kırk saat boyunca birlikte çalışan bu iki yakın iş arkadaşı aslında o derece aynı mimikleri, hareketleri ve sözleri kullanıyordu ki yapımcılığını üstlendikleri filmlerin setlerinde onlara Şişman Amca ile Zayıf Amca diye hitap ediyorlardı.

Onlara yaklaştığımda ikisi de aynı şekilde kollarını kaldırarak beni karşıladı fakat ikisinin de beni gördüğüne sevinmesinin nedeni farklıydı. Onları tanıştırdığımdan bu yana Cliff De Souza, Kavita Singh'e tutkulu bir şekilde aşık olmuştu ve Kavita'yı onun lehine etkileyebileceğimi düşünüyordu. Kavita ile tanışıklığım uzun zamana dayandığından onu isteğinin ve arzusunun dışında bir şey yapmaya ikna etmenin imkansız olduğunu gayet iyi biliyordum. Ama Kavita da Cliff den hoşlanıyor gibiydi

ve ikisinin ortak noktası oldukça fazlaydı. İkisi de neredeyse otuz yaşında ve bekardı. O yıllarda böyle bir şeye Hindistan'ın orta üst tabakasında pek rastlanmazdı ve ikisinin de aileleri her ortamda bundan dert yanıyordu. İkisi de bağımsızlıkları ve sanatçı yönleriyle birer medya profesyoneliydi. Her ne kadar karşı görüşte olsa da her düşünceyi dinler ve aynı toleransla yaklaşırlardı. Ve ikisi de çekici insanlardı. Kavita'nın biçimli vücudu ve baştan çıkarıcı gözleri ile Clif'in uzun ince yapısı ve yan yan gülüşündeki çocuksuluk birbirini mükemmel bir şekilde tamamlıyordu.

İkisini de sevdiğimden onlar için çöpçatanlık yapmakta bir sakınca görmüyordum. Kalabalık içinde Clif De Souza'yı sevdiğimi belirtmiş, Kavita ile baş başayken de her fırsatta onu gizliden gizliye övmüştüm. İkisinin birlikte bir şansları vardı. Üstelik bence bu şans hayli yüksekti. Kalbimden ikisi için de iyi dileklerimi geçiriyordum.

Diğer yandan Chandra Mehta da beni gördüğüne sevinmişti, çünkü ben onun Salman'ın mafya konseyindeki kara parayla bağlantısıydım ve bu dostane diye tanımlayabileceği bir bağdı. Tıpkı Kadir gibi, Salman da Chandra Mehta sayesinde Bombay'ın film dünyasına sızmanın faydalı olacağını düşünmüştü. Federal ve ülke çapındaki yeni kısıtlamalar para akışını güçleştirmişti ve kara para işini daha da zorlaştırmıştı. Film endüstrisinin karşı konulmaz göz kamaştırıcılığı bir yana, başka birçok nedenle de politikacılar film işini bu kısıtlamaların dışında tutmuştu. O yıllar ekonominin patlama yaptığı yıllardı ve Bolywood filmleri gerek tarz gerek güven açısından bir Rönesans'tan geçiyordu. Filmler gün geçtikçe daha iyi ve daha büyük bütçeli bir hale geliyor, dünya çapında bir pazara hitap etmeye başlıyordu. Başarılı filmlerin bütçeleri büyüdükçe yapımcılar da devletten aldıkları gelir kaynaklarını tükettiler. Böylece birçok yapımcı ve yapım şirketi gangsterlerle iş yapmaya yöneldi. Gangsterler hakkında yapılan filmler mafya tarafından finanse edildi ve tutan filmlerden sağlanan kar da yeni suçlar işlemek için kullanıldı. Mafya senaryolara konu olurken mafya parasıyla yeni filmler finanse edildi.

Ben de Chandra Mehta ile Salman Mustaan'ın arasındaki bağlantı olarak kendi üzerime düşen rolü oynadım. Bu kazançlı bir işti. Salman'ın konseyi, Mehta-De Souza Prodüksiyon aracılığıyla ortaya on milyon rupi koyuyor ve izi sürülemez, temiz karlar elde ediyordu. Chandra Mehta benden birkaç bin

Amerikan Doları bulmamı istediğinde kurulan ilk bağlantı cüsseli yapımcının vazgeçemeyeceği bir şeye dönüşmüştü. Mehta zengindi ve gün geçtikçe daha da zenginleşiyordu. Fakat şirketine para koyan adamlar onu korkutuyordu ve onlarla her görüşmesi tehdit altında geçiyordu. Bu nedenle Chandra Mehta bana gülümserken beni gördüğüne memnundu ve yollarımız her kesiştiğinde benimle biraz daha yakın arkadaş olmaya gayret gösteriyordu.

Umrumda değildi. Chandra Mehta'yı ve Bolywood filmlerini seviyordum. Onun beni arkadaşlığının endişeli, zengin dünyasına çekmesine izin verdim.

Chandra Mehta'nın yanında Lisa Carter oturuyordu. Sarı saçları yine uzamış, omuzlarına geliyordu. Mavi gözleri berraktı ve arzuyla parlıyordu. Lisa'nın teni bronzlaşmıştı ve çok sağlıklı görünüyordu. Birkaç kilo da almıştı ve bundan yakınıyordu ama ben dahil etrafındaki her erkek ona hayranlıkla bakıyordu. Tavırlarında da yeni ve alışılmadık bir şey vardı. Gülüşünde sıcak, sakin bir yumuşaklık, başkalarını da güldüren içten bir kahkaha ve tanıştıklarının en iyi yönlerini ortaya çıkaran bir hal vardı. Haftalarca, hatta aylarca Lisa'nın bu değişimleri geçirmesini izledim ve ilk başlarda bunların bana olan sevgisinden kaynaklandığını düşündüm. İlişkimiz de ciddi bir adım atmasak da -o hala kendi dairesinde, ben de kendi dairemde kalmaya devam ediyorduk- ikimiz sevgiliydik ve arkadaştan çok daha fazlasıydık. Ama bir süre sonra tüm bu değişikliklerin sadece kendisinden kaynaklandığını farkettim. Onun sevgisinin ne kadar derin olduğunu, bu sevgiyi açığa çıkarıp paylaştıkça mutluluğunun ve güvenin de arttığını anladım. Aşk onda güzel duruyordu. Gözleri masmavi bir gökyüzünü, gülümsemesi sıcak bir yaz gününü andırıyordu.

Lisa beni yanağımdan öptü. Onu öpüp geri çekilirken gözlerindeki endişeli bakış dikkatimi çekti.

Masada gazete muhabirlerinden Dilip ve Anwar da vardı. İkisi de sadece birkaç sene önce üniversiteden mezun olmuş, genç adamlardı ve Bombay'daki günlük gazetelerden olan *The Noonday*'de işlerinin inceliklerini öğreniyorlardı. Geceleri Didier ve küçük grubuyla günün manşetlerini, yaptıkları araştırmaları ve içgüdüleriyle izledikleri yolları tartışıyorlardı. Onların heyecanı, hevesi, isteği ve gelecek için duydukları sınırsız umut, Leopold'daki kalabalığın o kadar hoşuna gidiyordu ki Didier

ve Kavita arada bir onlara takılmadan edemiyordu. Dilip ve Anwar gruptaki herkesi bağırtana ve neşe içinde masaya vurdurana kadar gülerek ve konuşmaya devam ederek bu takılmalara da gayet güzel karşılık veriyordu.

Dilip uzun boylu, açık tenli, badem gözlü bir Pencaplıydı. Üçüncü kuşak bir Bombaylı olan Anwar daha kısa boylu, koyu tenli ve ciddiydi. Lettie birkaç gün önce bana onlar için *Taze kan,* demişti. Ben Bombay'a yeni geldiğim zamanlarda bu terimi benim için de kullanmıştı. Masada ilerleyip tutkuyla konuşan bu iki genç adama bakınca, eroinden ve yasadışı işlere bulaşmadan önce benim hayatımın da böyle olduğunu düşündüm. Bir zamanlar onlar kadar mutlu, sağlıklı ve umutluydum. Onları tanıdığım için, Leopold'un kalabalığına neşe ve ümit verdikleri için memnundum. Maurizio'nun, Ulla'nın, Modena'nın gitmesi, benim de bir gün gideceğim gerçeği ne kadar doğruysa, onların orada olması da o kadar doğruydu.

İçten bir şekilde ellerini sıktıktan sonra yanlarında oturan Kavita Singh'a yöneldim. Kavita bana sarılmak için ayağa kalktı. Bir kadının, bir erkeğe gerçekten güvendiğinde ya da o erkeğin kalbinin başkasına ait olduğunu bildiğinde sarılacağı şekilde, sıkıca ve şefkatle sarıldı bana. Yabancılar bile kendi aralarında pek böyle sarılmaz, ki Hintli bir kadından geldiği düşünülürse oldukça özel bir karşılamaydı ve çok da önemliydi. Yıllardır Bombay'daydım. Marathi dilinde, Hintçe, Urduca kendimi ifade edebiliyor, gangsterlerle, gecekondu sakinleriyle, Bollywood aktörleriyle oturup muhabbet edebiliyor, yer yer hayır dualarını alıyor ya da saygılarını kazanıyordum. Yine de Bombay'da pek az şey, Kavita Singh'ın sevgi dolu kucaklaması kadar bana kendimi Hindistan'ın bir parçasıymışım gibi hissettiriyordu.

Bunu Kavita'ya hiç söylemedim ama onun beni sevgi dolu, koşulsuz bir şekilde kabul etmesi benim için önemliydi. Sürgün yaşadığım o yıllarda iyiliğe dair olan şeylerin çoğu içimdeki hapiste kilitli kalmıştı. Korkunun inşa ettiği o yüksek duvarlar, umudun küçük ve demirli penceresi, utancın sert yatağı. Şimdi bunlardan bahsediyorum. Şimdi biliyorum ki o sevgi dolu dürüst anı yaşarken ondan bahsetmelisiniz, çünkü bunu bir daha yaşayamayabilirsiniz. Kalpten kalbe dile getirmediğimiz gerçek ve içten duygular, onları hatırlamaya çalışan ellerin arasında küçülüp parçalanıyor.

Akşamın pembemsi gri örtüsü yavaşça öğleden sonrayı gölgelerken Kavita'ya hiçbir şey söylemedim. Gülümsedim ve hissettiklerimin bir dağdan yuvarlanan taşlar gibi onun ayaklarının dibine yuvarlanmasına izin verdim. Kavita kolumdan tuttu ve beni yanında oturan adama doğru yöneltti.

Adam ayağa kalktı ve biz el sıkışırken Kavita "Ranjit'le tanışmadın sanırım Lin," dedi. "Ranjit, Karla'nın... Arkadaşı. Ranjit Choudry, Lin'le tanış."

Birdenbire Lettie'nin neden *Hiç bozuntuya verme,* dediğini ve Lisa'nın neden endişeli göründüğünü anladım.

"Bana Jeet de," dedi Ranjit. Gülüşü doğal ve kendine güvenliydi.

Gülmeden, düz bir ses tonuyla "Tamam," diye cevapladım. "Seninle tanıştığıma sevindim Jeet."

Ranjit Bombay'ın en iyi özel okullarından ve üniversitelerinden çıkma müzikal aksanıyla "Seninle tanışmak da bir zevk," dedi. Bu, İngilizceyi konuşulurken duymaktan en çok hoşlandığım aksandı. "Senin hakkında çok şey duydum."

Tıpkı benim yaşımda bir Hintlinin yapacağı gibi düşünmeden "*Achaa?*" dedim. Aslında düz tercümeyle bu kelime 'iyi' anlamını taşır. O sırada ve o tonlamayla *Öyle mi?* anlamındaydı.

Ranjit elimi bırakırken gülerek "Evet," dedi. "Karla senden çok bahsediyor. Eminim biliyorsundur, onun gözünde bir kahramansın."

Onun göründüğü kadar saf olup olmadığını merak ederek "Bu komik," dedim. "Bir keresinde bana kahramanların sadece ölü, deli ya da şüpheci olabileceğini söylemişti."

Ranjit kafasını geriye doğru yatırıp koca bir kahkaha patlatırken tam bir Hintliye has mükemmel dişleri açığa çıktı. Gülmeye devam ederken bir yandan da bana baktı ve başını salladı.

Demek bu, diye düşündüm. *Karla'nın esprilerinden anlıyor ve onun kelimelerle oynamasından boşlanıyor. Karla'nın kelimelere olan aşkını ve zekasını seviyor. Karla'nın ondan hoşlanmasmın nedenlerinden biri bu. Pekala.*

Geri kalan sebepler daha barizdi. Ranjit esnek yapılıydı ve benim boylarımdaydı. Yakışıklı bir yüzü vardı. Çıkık elmacık kemikleri, geniş bir alın, etkileyici topaz rengi gözler, düzgün bir burun, güleç bir ağız gibi sadece güzel hatlara sahip olmakla kalmayıp bir zamanlar çok canlı denebilecek bir yüzdü. Sanki yalnız bir denizciye, dağcıya ya da maceraperest birine aitti. Saçları kısaydı ve alnından hafif açılmaya başlamıştı ama bu bile ona yakışıyordu. Sanki bu tam da sağlıklı ve atletik bir adama göreydi. Giysilerini Sanjay'ın, Andrew'ın, Faysal'ın ve diğer mafya mensuplarının pahalı mağazalara yaptıkları ziyaretlerden biliyordum. Bombay'da onun giydiklerini görüp de kafasını imrenerek sallamayacak bir gangster yoktu.

Ranjit'i geçip masada oturan son arkadaşım Kalpana'ya yönelerek "Hey," dedim. Kalpana, Mehta-De Souza Prodüksiyon'da yapımcı asistanı olarak çalışıyor ve yapımcı olmak için tecrübe kazanıyordu. Bana bakıp göz kırptı.

Ranjit yumuşak bir ses tonuyla hemen "Bekle," dedi. "Seninle... Kısa hikayelerin hakkında konuşmak istiyordum."

Kaşlarımı çatarak Kavita Singh'e bakmak için kafamı çevirince Kavita suçlu gibi ellerini kaldırıp hemen başka yöne baktı.

"Kavita bana yazdıklarını gösterdi. Ne kadar iyi olduklarını bilmeni istedim. Yani ben böyle düşündüm."

Konuyu kapamaya ve uzaklaşmaya çalışarak "Şey, teşekkürler," diye mırıldandım.

"Gerçekten de bütün yazdıklarım okudum ve çok iyi olduklarını düşünüyorum."

Haklı bir neden olmaksızın sevmemeye kendinizi koşullandırdığınız bir insandan gelen iltifat kadar insanı bozan az şey vardır. Utançtan

yanaklarımın hafifçe kızardığını hissettim.

İlk kez içten bir şekilde "Teşekkürler," dedim. "Her ne kadar Kavita'nın onları kimseye göstermemiş olması gerekiyorduysa da birinden bunları duymak çok güzel."

Ranjit hemen "Biliyorum belki bunu yapmaması gerekiyordu ama bence yazılarını birilerine göstermelisin," dedi. "Benim gazete için uygun olmayabilirler ama *The Noonday* için harikalar. Yazılarını iyi bir fiyata alacaklarına eminim. *The Noonday*'ın editörü Anıl benim arkadaşımdır. Onun nelerden hoşlandığını bilirim. Senin hikayelerinden hoşlanacaktır. Elbette yazdıklarını ona, senden izin almadan göstermedim ama onları okuduğumu ve beğendiğimi söyledim. Anıl seninle tanışmak istiyor. Eğer yazılarını ona götürürsen anlaşacağınızdan kuşkum yok. Her neyse, bunu sana bırakıyorum. Anıl seni görmek istiyor ama bu sana bağlı. Kararın ne olursa olsun iyi şanslar diliyorum."

Ranjit oturunca onu geçerek Kalpana'nın yanına gittikten sonra Didier'in yanındaki yerime yerleştim. Ranjit -Jeet- Choudry ile yaptığımız konuşma dikkatimi öyle dağıtmıştı ki Didier, Arturo ile çıkacağı İtalya seyahatinden bahsederken onu yarım yamalak dinledim. Onun *Üç ay*, dediğini duydum ve orada geçireceği üç ayın üç yıl olabileceğini, Didier'i kaybedebileceğimi düşündüm. Bu düşünce o kadar garip geldi ki üzerinde kafa yormak bile istemedim. Didier'siz bir Bombay... Hacı Ali Camii, Leopold'un Yeri ya da Gateway Anıtı olmayan bir Bombay gibi bir şeydi. Bunu hayal etmek bile imkansızdı.

Bu fikri aklımdan uzaklaştırarak kahkaha atan, içki içen, muhabbet eden arkadaş topluluğuna baktım ve boş kadehimi onların başarıları ve umutları ile doldurdum. Hemen sonra, dikkatimi Karla'nın erkek arkadaşı Ranjit'e verdim. Geçen aylar boyunca onun hakkında araştırma yapmıştım. Onun, hortumlar tarafından hasara uğrayan Bangladeş'teki sahil kesimlere malzeme götürerek servetini yapan Ramprakash Choudry adlı bir kamyon şoförünün dört oğlundan İkincisi, bazılarına göre en sevileni, olduğunu biliyordum. Hükümetle yapılan küçük işler, çok sayıda kamyon, hatta yük uçakları ile gemiler gerektiren büyük anlaşmalara dönüşmüştü. Choudry daha sonra kapsamlı çalışan bir nakliyat ve ulaşım şirketiyle ortaklık kurup düşük tirajlı bir Bombay gazetesini de almıştı. Daha sonra gazete işini

işletme derecesiyle okulunu bitirerek ailesinde bir liseyi ve ardından da üniversiteyi bitiren tek kişi olan oğlu Ranjit'e devretmişti. Ranjit sekiz senedir, adı *The Daily Post* olarak değiştirilen gazeteyi yönetiyordu. *The Post*'taki başarısı henüz gelişmekte olan bağımsız film yapımcılığı alanına da yumuşak bir geçiş yapmasını kolaylaştırmıştı.

Ranjit zengin, güçlü, popüler bir adamdı ve baskı, film ve televizyon alanlarında başarılı bir girişimciydi. Ranjit'in henüz genç bir adamken babasına nakliyat işinde yardımcı olmaya başlayan, Ranjit ve kardeşleri gibi özel okullarda okuma ayrıcalığına kavuşamayan ağabeyi Rahul'un bundan ötürü pişman olduğu söyleniyordu. Aynı zamanda küçük iki kardeşin verdiği çılgın partiler ve onları beladan uzak tutmak için verilen yüklü bahşişler hakkında da söylentiler vardı. Buna rağmen Ranjit hakkında hiçbir eleştiri yoktu ve işle ilgili ufak tefek birkaç pürüzden başka hayatı adeta büyülüydü.

Bir zamanlar Lettie'nin de dediği gibi Ranjit zengin, mükemmel bir eş adayıydı. Onu arkadaşlarıyla birlikte izlerken onun sevilmesi kolay biri olduğunu kendime itiraf etmek zorunda kaldım. Konuştuğundan daha çok dinliyordu, güleçti, mütevazı, düşünceli ve nazikti. Gariptir, onun için üzüldüm. Birkaç sene, hatta birkaç ay önce onun bu kadar sevilen özelliklere sahip olmasından dolayı Ranjit'i kıskanırdım. Onun hakkında soru sorduğum hemen herkes Çok iyi biri, demişti. Ondan kolaylıkla nefret edebilirdim ama Ranjit Choudry için böyle hissetmedim. Bunun yerine, onu izlerken Karla'ya olan hislerimi anımsadım ve uzun zamandan beri ilk kez Karla'yı düşünürken genç ve yakışıklı medya patronu için üzüldüm ve ona içten içe şans diledim.

Yarım saat kadar Lisa ve diğerleriyle sohbet ettim. Sonra kafamı kaldırıp da etrafa bakındığımda Johnny Cigar'ın geniş kapının ağzında durduğunu, benim dikkatimi çekmeye çalıştığını gördüm. Gitmek için bir bahane bulduğuma sevinerek Didier'e döndüm ve bana bakması için onu kendime çevirdim.

“Dinle, eğer üç aylığına İtalya'ya gitme konusunda ciddiysen...”

“Elbette ciddiyim,” diye söze başlayacak oldu ama onun sözünü kestim.

“Ve sen uzaklardayken senin yerine dairene bakacak birilerini arıyorsan, sanırım bu iş için doğru kişileri biliyorum.”

“Öyle mi? Kimmiş peki bu kişiler?”

“George’lar,” diye cevap verdim. “Zodyak George’lar. ikizler ve Akrep.”

Didier şaşırmıştı.

“Ama o... George denen adamlar... Nasıl söylesem?”

“Güvenilir?” diye Didier’e yardımcı oldum. “Dürüst, temiz, sadık ve cesurlar. Her şeyden önemlisi, onlardan istediğinden bir dakika fazla dairende kalmazlar. Aslına bakarsan onları ikna etmekte bile zorlanabilirim. Onlar sokağı sever. Bunu yapmak istemeyeceklerdir fakat bana bir iyilik yapacaklarını söylersem kabul edebilirler. Senin için dairene bakarken üç aylığına da düzgün bir yerde güven içinde yaşamış olurlar.”

“Düzgün mü?” diye dudak büktü Didier. “Düzgün derken neyi kastediyorsun? Benim dairemin Bombay’da bir eşi daha yok Lin. Mükemmel, olağanüstü dersen anlarım ama düzgün... *Non!* Sanki balık pazarında yaşıyorum da dairemi her gün hortumla suluyorum gibi bir şey söyledin sen!”

“Eee, ne düşünüyorsun? Benim gitmem lazım.”

Didier burun kıvırarak “Düzgünmüş!” dedi.

“Hadi dostum, unut artık şu kelimeyi!”

“Şey, belki de haklısın. George’lara karşı değilim. Kanadalı olan George, yani Akrep biraz Fransızca da biliyor, bu gerçek. Evet, tamam. Onlara bunun iyi fikir olduğunu düşündüğümü söyle. Onlara beni görmelerini söyle. Çok önemli talimatlar vereceğim.”

Gülerek ona veda ettim ve restoranın kapısında bekleyen Johnny Cigar’ın yanına gittim. Johnny beni kendisine doğru çekti.

“Benimle şimdi gelebilir misin?” diye sordu Johnny.

“Tabii. Yürüyerek mi, yoksa taksiyle mi gidelim?”

“Taksiyle gitsek daha iyi olacak Lin.”

İnsan dalgası arasından ilerleyerek bir taksi çevirdik. Taksiye işaret edip içeri otururken gülümsüyordum. Aylardır, onlara zaman zaman verdiğim paradan daha anlamlı bir şekilde Akrep’le İkizlere yardım etmenin bir yolunu düşünüyordum. Didier’in Arturo ile olan yolculuğu mükemmel bir fırsattı. Didier’in apartmanında geçirdikleri üç ayın onların ömrüne ömür katacağını biliyordum. Üç ay boyunca sokakta yaşama streslerinden uzaklaşacaklar, yalnızca bir evin sağlayabileceği iyi ortamdan ve yemeklerden yararlanabileceklerdi. Aynı zamanda, Zodyak George’ların evinde kaldığını bilmesinin Didier’in Bombay’a dönüşünü hızlandırabileceğini de düşünüyordum.

“Nereye gidiyoruz?” diye sordum Johnny’ye.

Johnny bana gülümseyerek taksiciye döndü ve “Dünya Ticaret Merkezi’ne,” dedi ama yüzünden bir şeyler için endişelendiği belliydi.

“Ne oldu?”

“Gecekonduda bir sorun var.”

Johnny’nin doğru an olduğuna karar verene kadar ne olup bittiğini söylemeyeceğini bilerek “Tamam,” dedim. “Bebek nasıl?”

Johnny gülerek “İyi, çok iyi, “dedi. “Elimi o kadar sıkı tutuyor ki büyük ve güçlü olacağına şüphe yok. En azında benden iri olacak. Sita’nın kardeşi Parvati’den olan Prabaker’in bebeği de çok güzel. Yüzü ve gülümsemesi... Prabaker’e çok benziyor.”

Çok sevdiğim, ölü arkadaşımı düşünmek istemedim.

“Peki, Sita ve kızlar nasıl?” diye sordum.

“İyiler Lin, hepsi iyi.”

“Dikkatli olmalısın Johnny,” diye onu uyardım. “Üç seneden kısa bir zamanda üç çocuğun oldu. Farkına bile varmadan bir de bakacaksın ki üzerine çullanan dokuz çocukla şişko ve yaşlı bir adam oluvermişsin.”

Johnny mutlulukla iç geçirerek “Güzel bir rüya,” dedi.

“İşler nasıl? Para kazanıyor musun?”

“İşler iyi Lin. Herkes vergi ödüyor ve bundan kimse hoşnut değil. İşlerim iyi gidiyor. Sita ile yanımızdaki evi de satın alıp ailemiz için daha büyük bir ev inşa etmeye karar verdik.”

“Bu harika! Görmek için sabırsızlanıyorum!”

Bir anlık sessizlikten sonra Johhny yüzünde büyük bir endişe, adeta acıyla bana döndü.

“Lin, benden senin için çalışmamı istediğinde reddettim ama...”

“Sorun değil Johnny.”

“Hayır, söylemek istiyorum. Teklifini kabul etmeli ve yanında çalışmalıydım.”

Onun ne demek istediğini anlamayarak “Başın dertte mi?” diye sordum. “İşler söylediğin kadar iyi değil mi? Paraya mı ihtiyacın var?”

“Hayır, hayır. Her şey yolunda. Ama seninle beraber orada çalışsaydım, belki de o gangsterlerle aylardır orada çalışmıyor, o işi yapmıyor olacaktın.”

“Hayır, Johnny.”

Johnny acı çeker gibi dudaklarını büzerek “Her gün kendimi suçluyorum Lin,” dedi. “Bence seninle çalışmamı istedin, çünkü yanında bir arkadaşa ihtiyacın varcdı. Ben kötü bir arkadaşım. Bu yüzden kendimi suçluyorum. Her gün kendimi bu nedenle kötü hissediyorum. Senin teklifini geri çevirdiğim için çok üzgünüm.”

Elimi Johnny’nin omzuna koydum ama bana bakmadı.

“Dinle Johnny, anlamalısın. Yaptığım işten ötürü övünmüyorum ama kendimi kötü de hissetmiyorum. Sen bu yüzden kendini kötü hissediyorsun ve buna saygı duyuyorum. Buna hayranım. Ayrıca sen çok iyi bir arkadaşsın.”

Johnny gözleri hala yerde, “Hayır,” diye mırıldandı.

“Evet,” diye ısrar ettim. “Seni seviyorum dostum.”

Johnny birdenbire kolumu endişeyle sıkıca tutarak “Lin!” dedi. “Lütfen o gangsterlerle dikkatli ol. Lütfen!”

Gülümseyerek onu yatıştırmaya çalıştım.

“Dostum, bu yolculuğun ne için olduğunu bana söylemeyi düşünüyor musun artık?”

“Ayılarla ilgili!”

“Ayılarla mı?”

“Şey, aslında sorunumuz sadece bir ayı. Kano’yu hatırlıyor musun? Ayı Kano’yu?”

“Elbette hatırlıyorum,” diye mırıldandım. “O lanet olası ayı... Ne oldu? Yoksa yine hapse mi girdi?”

“Hayır, hapiste değil.”

“İyi, en azından tekrar suç işleyen bir sabıkalı değil.”

“Şey, aslında hapisten kaçtı.”

“Kahretsin...”

“Şimdi kafasına, pençelerine ya da vücudunun herhangi parçasına ödül konan kaçak bir ayı.”

“Kano aranıyor mu?”

“Evet, resmini sokaklara bile astılar.”

“Ne?”

“Resmini bile astılar,” diye tekrar etti Johnny sabırla. “Onları tekrar tutukladıklarında Kano’nun iki mavi bakıcısıyla resmini çekmişler. Şimdi astıkları posterler için o resmi kullanıyorlar.”

“Onlar kim?”

“Hükümet, Maharashtra polisi, Sınır Güvenliği ve Vahşi Yaşamı Koruma Demeği.”

“Tanrım, Kano ne yaptı böyle? Kimi öldürdü?”

“Kimseyi öldürmedi Lin. Vahşi Yaşamı Koruma Derneği’nin yeni politikası gereği dans eden ayılara uygulanan zulme bir son veriliyor. Kano’nun bakıcılarının onu çok sevdiğini ve ona asla zarar vermeyeceğini bilmiyorlar. Bu yüzden Kano’yu yakalayıp onu hayvan hapishanesine koydular. Kano da mavi bakıcıları için ağlayıp durmuş tabii. Vahşi yaşamdan iki görevli bu ağlamalardan rahatsız olup dışarı çıkmış ve iki mavi adamı dövmeye başlamış. Onları bir güzel pataklamışlar. Kano da bunu görünce sinirlenmiş, kafesini kırıp kaçmış. Bakıcıları da adamları dövüp Kano’yla birlikte kaçmış. Şimdi, senin eski barakanda, bizim gecekonduda kalıyorlar. Yakalanmadan onları şehirden çıkarmaya çalışıyoruz. Sorun, Kano’yu Nariman Noktası’na kadar nasıl götüreceğimiz. Orada bir kamyon bekleyecek. Kamyon şoförü ayıyı bakıcılarıyla beraber götürmeyi kabul etti.”

“Bu kolay olmayacak,” diye mırıldandım. “Bir de mavi adamlar ve ayı için asılmış posterler var. Tanrım!”

“Bize yardım eder misin Lin? O ayı için üzülüyoruz. Sevgi özel bir şeydir. İki adamın bir ayı için bile olsa yüreklerinden bu kadar büyük bir sevgi varsa bunun korunması lazım, değil mi?”

“Şey...”

“Değil mi?”

“Tabii ki,” dedim gülümseyerek. “Yardım etmekten mutluluk duyarım. Sen de bana bir iyilik yapar mısın?”

“Ne olursa, söyle yeter.”

“Bana ayıyla mavi adamların resimlerinin olduğu posteri bul. O posterlerden birini istiyorum.”

“Poster mi?”

“Evet. Uzun hikaye. Bu konuda endişelenme. Bir tane görürsen benim için al yeter. Bir planınız var mı?”

Alacakaranlık yerini gökyüzündeki yıldızlara bırakırken taksi gecekondunun dışında durdu. Soğuyan havaya barakalarda pişmekte olan yemeklerin dumanı yayılıyor, dışarıda oynayan çocuklar içeri giriyordu.

Tanıdık sokaklardan hızla geçerken Johnny de bir yandan tanıdıklarına selam verip gülümsüyor, bir yandan da bana anlatıyordu. “Planımız ayıyı tanınmayacak şekilde giydirmek.”

“Bilemiyorum,” dedim şüpheyle. “Hatırladığım kadarıyla o oldukça uzun, ee, oldukça da iri sayılır.”

“İlk başta ona bir şapka ile pardösü giydirdik, hatta ofiste çalışan bir adam gibi pardösüsüne bir şemsiye bile iliştirdik.”

“Nasıl göründü?”

Johnny gayet ciddi bir şekilde “Pek iyi görünmedi,” dedi. “Yine ayı gibi duruyordu ama bu sefer üzerinde kıyafetler olan bir ayıydı.”

“Deme!”

“Evet. O yüzden şimdiki planımız büyük bir Müslüman kıyafeti edinmek. Bilir misin? Hani şu Afganistan’da giydiklerinden. Bütün vücudu kaplar ve üzerinde dışarıyı görmek için sadece iki delik vardır.”

“Burka.”

“Kesinlikle. Çocuklar bulabilecekleri en büyük burkayı almak için Muhammed Ali Yolu’na gitti. Şimdilerde... Aa, bak! Gelmişler bile. Bakalım nasıl görünecek.”

İki seneye yakın süre yaşadığım barakanın önünde toplanmış bir düzine kadar adamın ve bir o kadar kadın ve çocuğun yanına gittik. Gecekondudan ayrılmama ve orada bir daha yaşayamayacağıma karar vermeme rağmen o küçük barakayı yeniden görmek daima hoşuma giderdi. Gecekonduya götürdüğüm birkaç yabancı arkadaşım, hatta Kavita Singh ve Vikram gibi Hintli arkadaşlarım bile, bu yer karşısında dehşete düşmüş ve orada o kadar uzun süre kalabildiğim için şaşkına dönmüşlerdi. Gecekonduya her girişimde her şeyi bırakıp daha basit, daha fakir bir hayat yaşayarak sevgiyle, saygıyla ve kopmaz bir bağla daha zengin bir hale gelen o hayata geri dönme isteğimi onlar anlayamazdı. Gecekondunun saflığından bahsettiğimde ne demek istediğimi bilmezlerdi. Kendileri de orada bulunmuş, sefilliği ve pisliği kendi gözleriyle görmüşlerdi ne de olsa. Onlara göre orada bir temizlik, saflık yoktu. Fakat onlar o dönümlerce mucizevi alanda yaşamamış ve öylesine bir keder ve umutsuzluk içinde hayatta kalmak için inanılmaz derecede dürüst olmak gerektiğini öğrenememişlerdi. Onların temizliğinin kaynağı buydu. Her şeyden çok, kendilerine karşı dürüsttüler.

Bir zamanlar çok sevdiğim evimin önünde artık dürüst olamayan yüreğimle dururken içinde bulunduğum kalabalıkla beraber barakanın arkasından çıkıp yanımızda dikilen devasa figür karşısında derin bir nefes aldım.

Bize yukarıdan bakan kocaman şekle bakakalmış halde “Yüce Tanrım!” deyiverdim. Mavi-gri burka ayıyı baştan aşağı kaplamıştı. Bu burkayı giyecek kadının cüssesini hayal etmeye çalışmaktan kendimi alıkoyamadım, çünkü ayı ayaktayken kalabalıktaki en uzun adamdan bile bir baş boyu uzundu. “Vay anasını!”

Biz öylece bakarken şekilsiz figür hantalca birkaç adım attı ve sallanırken bir tabure ile su maşrapasını devirdi.

Jeetendra yardımcı olmaya çalışarak “Belki de çok uzun boylu, şişko ve sakar bir kadındır,” dedi.

Ayı birdenbire durdu ve dört ayağının üzerine düştü. Biz de gözlerimizle onu izledik. Burkalı figür ileri doğru homurdanarak gitmeye başladı.

“Belki de küçük, şişman, homurdanan bir kadındır,” dedi Jeetendra.

“Homurdanan bir kadın mı?” diye itiraz etti Johnny Cigar. “Homurdanan kadın da nedir?”

Jeetendra “Bilmiyorum” diye sızlandı. “Sadece yardımcı olmaya çalışıyorum.”

“Eğer bu ayının buradan böyle çıkmasını sağlarsanız sadece hapse girmesine yardımcı olursunuz,” diye söylendim.

“Yine şapkayla pardösüyü deneyebiliriz,” dedi Joseph. “Belki daha büyük bir şapka ile moda bir pardösünün yardımı dokunur.”

“Sorunun moda olduğunu düşünmüyorum,” dedim içimi çekerek. “Johnny’nin söylediğine göre Kano’yu farkedilmeden buradan Nariman Noktası’na götürmeniz gerekiyor, öyle değil mi?”

“Evet, Linbaba,” diye yanıtladı Joseph. Ailesinin büyük bölümüyle birlikte kendi köyüne altı aylık bir tatile giden Kazım Ali ’nin yokluğunda gecekonduyu Joseph yönetiyordu. Karısına vahşice saldırdığı için komşuları tarafından dövülen adam şimdi bir lider olmuştu. O dayaktan sonra Joseph içkiyi bırakmış, karısının aşkını ve komşularının saygısını tekrar kazanmıştı. Her önemli konseye ve komiteye katılmış ve gruptaki herkesten daha sıkı çalışmıştı. O kadar değişmiş, ailesinin iyiliği için kendini o kadar adamıştı ki Kazım Ali onun yerine geçici olarak gelecek kişi için onu aday gösterdiğinde başka hiçbir isim öne atılmamıştı. “Nariman Noktası’nın yakınında bir kamyon var. Şoför Kano’yu şehir dışına çıkaracağını söylüyor. Onu ve bakıcıları kendi yurtlarına, Nepal yakınlarındaki Gorakhpur kesimine bırakacak ama buraya gelip ayıyı almaya korkuyor. Ayıyı ona götürmemizi istiyor. Ama bunu nasıl yapacağız Linbaba? Bu kadar büyük bir ayıyı oraya nasıl götüreceğiz? Hiç şüphesiz

devriye gezen bir polis Kano’yu görüp tutuklayacaktır. Üstelik ayıya yardım ettiğimiz için bizi de tutuklayacaklar. Peki sonra? Ne olacak? Nasıl yapacağız Linbaba? Sorun bu. İşte bu yüzden onu nasıl gizleyeceğimizi düşünüyoruz.”

“*Kano-walleh kaban hey?*’ diye sordum. *Kano’nun bakıcıları nerede?*

Jeetendra iki bakıcıyı ileri doğru iterek “Buradalar baba!” dedi.

Adamlar vücutlarını kaplayan mavi boyayı yıkamış, üstlerindeki gümüş süsleri çıkarmışlardı. Uzun rastaları ve süslü örgüleri türbanların altına saklanmıştı. Üzerlerinde beyaz gömlek ve pantolon vardı. Süssüz ve renksizken ruhsuz görünüyor, gecekonduda ilk kez gördüğüm o fantastik yaratıklara kıyasla çok daha küçük ve zayıf duruyorlardı.

“Söyleyin bakalım, Kano bir platformun üzerine oturur mu?”

Adamlar gururla “Evet baba!” dediler.

“Ne kadar süre kıpırdamadan oturabilir?”

“Eğer onun yanında olur, onunla konuşursak bir saat kıpırtısız oturabilir. Çiş yapması gerekmezse bir saatten fazla bile oturabilir. Çiş yapması gerekirse de bunu önceden söyler zaten.”

“Pekala. Bizim iteceğimiz küçük, tekerlekli bir platformda oturur mu?”

Kafamda ne çeşit bir platform olduğunu anlatmaya çalışırken onlar da aralarında tartıştı. Gecekonduda meyve, sebze ve diğer eşyaları satarken kullanılan tekerlekli bir platform ya da masadan bahsediyordum. Dediklerim anlaşılınca ve bir seyyar satıcı tezgahı ayarlanınca ayı bakıcıları heyecanla başlarını oynatıp “Evet, evet, Kano buna oturur,” dediler. Kano’yu iplerle tezgaha bağlayarak da kımıldamamasını sağlayabileceğimizi, bunun gerekliliğini Kano’ya anlatırlarsa itiraz etmeyeceğini de eklediler. Yine de aklımdan geçeni bilmek istiyorlardı.

“Johnny ile az önce gelirken yaşlı Rakeshbaba’nın atölyesinin önünden geçtik,” diye açıkladım çabucak. “İçeride lambalar yanıyordu. Onun yaptığı

Ganesh heykellerinin çoğunu gördüm. Bu heykellerden bazıları oldukça büyük. Alçıdan yapıldıkları ve içleri boş olduğu için de ağır değiller. Sanırım Kano oturduğunda üzerini kaplayacak kadar büyükler. Aksesuar olarak biraz ipek ve süs olarak kullanacağımız çiçeklerle...”

“Yani... Diyorsun ki...” diye kekeledi Jeetendra.

“Kano’yu, Ganesh heykeli gibi göstereceğiz,” diye tamamladı Johnny Cigar. “Ve onu Ganpatti’ye bir adakmış gibi Nariman Noktası’na dek tezgahın üzerinde iteceğiz. Bu harika bir fikir Lin!”

Joseph, neredeyse bir milyon kişiyi bulan kalabalığın gözleri önünde her sene yapılan ve bazıları avuç içi kadar, bazıları da on metre uzunluğunda olan yüzlerce Ganesh figürünün şehre dek taşınıp Chowpatty Sahili’nden denize bırakıldığı festivali kastederek “Ama Ganesh Chaturthi geçen haftaydı,” dedi. “Ben de Chowpatty’deki kalabalığın arasındaydım. O festivalin vakti geçti Linbaba.”

“Biliyorum, ben de oradaydım. Bu fikir de aklıma böyle geldi zaten. Festivalin sona ermesinin sorun olacağını sanmıyorum. Ganpatti’yi başka bir zaman da görsem nedenini düşünmem. Eğer bir Ganesh’in tezgah üzerinde taşındığını görseniz soru sorar mısınız?”

Fil kafasına sahip olan Tanrı Ganesh, Hindistan’daki en popüler tanrılardandı ve bu yüzden polisin böylesi büyüklükte bir heykeli durdurup arayacağına ihtimal vermiyordum.

“Sanırım haklı,” dedi Jeetendra. “Kimse Ganesha gördü diye bir şey demeyecektir. Ne de olsa Lord Ganesha, Engellerin Lordu’dur.”

Fil başlı tanrı, Engellerin Lordu ve Problem Çözücü olarak da bilinirdi. Tıpkı bazı Hıristiyanların sorunlarının çözümü için azizlere başvurması gibi, başı dertte olan Hintliler de ona başvururdu. Ganesh aynı zamanda yazarların ilahi yardımcısıydı.

Joseph’in karısı Maria “Nariman Noktası’na Ganesha’yı götürmek sorun olmayacaktır,” dedi. “Ama ayı Kano’yu nasıl o şekle sokacağız? Ona kıyafetleri giydirmek bile oldukça zordu.”

Ayı bakıcıların biri “O kıyafeti sevmemişti,” gibi bir açıklama getirdi. “Kano erkek ve kadın elbisesi giymek konusunda biraz hassas.”

“Ama Ganesha olmak konusunda sorun çıkarmaz,”dedi diğer bakıcı. “Bunun çok eğlenceli olduğunu düşünecektir. Kano ilgi çekmeyi çok sever. Kızlarla flört etmesini saymazsak bu onun kötü alışkanlıklarından biridir. ”

Hintçe konuşuyorduk ve bu son cümle biraz hızlı söylenmişti, doğru anlamadığımı düşündüm.

Johnny’ye dönerek “Ne dedi?” diye sordum. “Kano’nun kötü alışkanlığı neymiş?”

“Kızlarla flört etmesi,” diye yanıtladı Johnny.

“Flört etmesi mi? Ne demek istiyorlar ki?”

“Tam emin değilim ama sanırım...”

“Hayır, hayır!” diye Johnny’nin sözünü kestim. “Lütfen açıklama yapma...”

Ümitle bekleyen kalabalığa şöyle bir baktım. Bir an için arkadaşlar ve komşulardan oluşan bu kalabalığın iki ayı oynatıcısı ve ayı için duydukları endişeye hem şaşırdım hem de imrendim. Prabaker’in köyünde gördüğümden bile daha güçlü olan, gösterdikleri apaçık ve sorgusuz sualsiz bu desteği, daha rahat ve daha zengin bir dünyada yaşamaya başladığım andan itibaren kaybetmiştim. Böyle bir şeyi annemin sevgisi dışında başka bir yerde bulamazdım. Bunu onlarla o harap, sefil barakalarda yaşarken tattığımdan böyle bir duyguyu aramaktan ve istemekten hiçbir zaman vazgeçemedim.

Tekrar iç çekerek “Şey, başka bir yol aklıma gelmiyor,” dedim. “Kano’nun üzerini meyve veya başka bir şeyle kaplayıp öyle götürmeye çalışsak hareket edip ses çıkaracaktır. Bizi gördüklerinde de durduracaklardır. Ama onu bir Ganesh’e benzetirsek etrafında kalabalık yapıp şarkı söyler, istediğimiz kadar bağırarak gürültü yaparız. Polislerin bizi durduracağını da sanmam. Sen ne düşünüyorsun Johnny?”

Johnny plandan hoşnut bir şekilde gülümseyerek “Ben bu planı sevdim,” dedi. “Bence iyi bir plan, bir deneyelim derim.”

Jeetendra’da gözleri heyecandan kocaman açılmıştı. “Fakat acele etmeliyiz, kamyon en fazla bir ya da iki saat daha bekleyecektir.”

Jeetendra’nın oğlu Satiş, Maria, Faroukh, Raghuram, dövüşünce Kazım Ali tarafından ders alsınlar diye ayaklarından birbirlerine bağlanan iki arkadaş, ben gecekondudan ayrıldığımdan beri kliniği işleten iki genç adam Eyüp ve Siddhartha, herkes onaylarcasına başını salladı. En sonunda Joseph de gülümseyerek onay verdi. Kano ile birlikte kararmaya başlayan sokaklardan geçerek yaşlı Rakeshbaba’nın atölyesi olan büyük barakaya gittik.

Barakaya girdiğimizde yaşlı heykeltıraş kaşlarını kaldırıp şöyle bir baktıktan sonra bizi görmezden gelerek dikkatini tekrar neredeyse iki metre boyunda, dinsel bir figür şeklindeki fiberglas frizi cilalamaya verdi. Adam iki masa ayaklığının üzerinde duran uzun ve kalın bir masada çalışıyordu. Masanın üzeri tahta ve fiberglas parçalarıyla kaplıydı ve ayaklarının yanında da kartonpiyer kabukları duruyordu. Yerde plakaların, rölyeflerin, heykellerin ve diğer parçaların yanında kalıba dökülmüş ve yontulmuş bir sürü kafa, yuvarlak göbekli gövde ve uzuv vardı.

Heykeltıraş inatçılığı ile meşhurdu ve ilk başta bir eşek şakası ya da muziplikle onu ve tanrıları aşağılamak için geldiğimizi düşünmüştü. Sonunda üç nedenle bize yardımcı olmaya ikna oldu. Birinci neden, ayı oynatıcılarının sorunlarının çözümü için Lord Ganesha’ya, Engellerin Lordu’na içten bir şekilde sığınmasıydı. Anlaşıldığı üzere fil başlı tanrı, diğer tanrılar arasında Rakeshbaba’nın en sevdiğiydi. İkinci olarak, Johnny’nin bu görevin belki de yaşlı heykeltıraşın boyundan büyük bir iş olduğunu söylemesiydi. Bu söz, adamın hırslanmasına neden olmuştu. Rakeshbaba eğer isterse Ganesh’in içine Taç Mahal’i bile sığdırabileceğini, bir ayıyı saklamanın onun gibi dünyanın tanıdığı ve saygı duyduğu yetenekli bir sanatçı için çok basit bir iş olduğunu bağırarak belirtti. Üçüncü ve en etkili neden ise Kano’nun kendisiydi. Dışarıda beklerken sıkılan hayvancağız zorla barakaya girerek sırtüstü yatmış ve dört pençesini de havaya kaldırmıştı. Huysuz heykeltıraş birdenbire kıkırdayan, gülen bir

çocuğa dönüşmüş ve eğilerek ayının göbeğini kaşımış, patileriyle oynamaya başlamıştı.

Rakeshbaba sonunda ayağa kalkarak ayı ve oynatıcıları dışında herkesi dışarı çıkardı. Ahşap tezgah içeri taşındı ve gri saçlı, uzun boylu heykeltıraş perdelerini çekti.

Endişeli ama heyecanlı bir halde dışarıda beklerken birbirimize başımızdan geçenleri anlatıp son havadisleri verdik. Siddhartha gecekondunun son muson yağmurundan çok az bir hasarla kurtulduğunu ve hiçbir ciddi salgın hastalık yaşanmadığını anlattı. Dördüncü torunun doğumunu kutlayan Kazım Ali Hüseyin genişlemekte olan ailesini de alıp doğduğu köyün bulunduğu Karnataka Eyaleti'ne gitmişti. Herkesin söylediğine göre kendisi gayet iyiydi. Jeetendra karısını kolera salgınında kaybettikten sonra kendini mümkün olduğunca toplamayı başarmıştı. Tekrar evlenmemeye yemin etse de ruhunu besleyecek şekilde çalışıyor, dua ediyor ve kahkaha atıyordu. Annesinin ölümünden sonra bir süre ciddi ve kavgacı biri olan oğlu Satiş en sonunda yastan çıkmış ve gecekonduda küçüklüğünden beri tanıdığı bir kızla nişanlanmıştı. İki genç henüz evlenemeyecek kadar küçüktü ama aralarındaki söz, ikisine de mutluluk veriyordu. Birbirlerine verdikleri bu söz Jeetendra'nın kalbini umutla dolduruyordu. O gece herkes bir şekilde günahını bağışlatmış olan Joseph'i, bu iltifatlar karşısında bakışlarını utangaçça yere indiren ve gözlerini yalnızca yanında duran karısı Maria'ya bakıp gülümsemek için yerden kaldıran yeni lideri övmüştü.

Uzun bekleyişin ardından Rakeshbaba sonunda perdeleri açtı ve bizi atölyesine girmemiz için davet etti. Hep beraber sarı ışıkla aydınlanan çadıra girdik. Tamamlanmış heykele baktığımızda kimimiz nefesini tuttu, kimimiz nefes verdi. Kano gizlenmekle kalmamış adeta fil başlı tanrıya dönmüştü. Ayının kafasının üzerine koca bir kafa geçirilmişti ve pembe göbekli, ellerini birleştirmiş bir gövdenin üzerine yerleştirilmişti. Açık mavi ipek bir kumaşla gövdenin tezgahla birleştiği yer kaplanmıştı. Platformun üzerine ve kafanın gövdeyle birleştiği yeri gizlesin diye tanrının boynuna çiçekler konulmuştu.

Jeetendra "Ayı Kano gerçekten onun içinde mi?" diye sordu.

Adının söylendiğini duyan ayı kafasını sesin geldiği yöne çevirince adeta boyanmış gözleriyle bize bakan fil başlı yaşayan tanrı Ganesha'yı görür gibi olduk. Elbette bu sadece bir hayvanın kımıldayışıydı ve bir insanın yapacağı türden hareket değildi ama ben de dahil olmak üzere bütün grup şaşkınlık ve korkuyla geriledik. Yanımızdaki çocuklar ciyaklayarak geri çekilip kendilerini yetişkinlerin koruyucu kollarına, bacaklarına bıraktı.

Jeetendra derin bir nefes alarak "*Bhagwaaaaan*" dedi.

Johnny Cigar da ona katılarak "Vay," dedi. "Ne düşünüyorsun Lin?"

Tanrı kafasını çevirmiş bize bakarken hafifçe inleyince "Kafam iyi olmadığı içim memnum oldum," diye mırıldandım. "Hadi, şu işi yapalım artık!"

Yanımızda destekçi grubumuzla birlikte gecekondudan dışarı çıktık. Dünya Ticaret Merkezi'ni geçip Back Bay'e giden yerleşim bölgesinden ilerlerken deneme olarak hep bir ağızdan bağırmaya başladık. Tekerlekli tezgaha yakın olanlar onu itmeye veya duruma göre çekmeye yardımcı oldu. Johhny ve ben de kenarda diğerleriyle kenetlenip bağırdık. Hızla yürürken bağırışlarımız da en az geçen haftaki yürüyüşte olduğu kadar canlı ve güçlü bir hal almaya başladı.

Yürürken gecekonduda şaşırtıcı bir şekilde sokak köpeği olmadığını farkettim. Sokaklarda hiç köpekle karşılaşmamıştım. Köpeklerin Kano'nun gecekonduya ilk ziyaretinde nasıl tepki verdiğini hatırlayarak Johnny'ye bunu sormak istedim.

"*Arrey, kutta nahin,*" dedim. *Etrafta hiç köpek yok.*

Johnny, Narayan, Ali ve beni duyan birkaç adam gözleri şaşkınlık ve endişeyle açılmış bir şekilde bana baktı. Bir saniye kadar sonra da keskin bir uluma sesi solumuzdaki kaldırımdan duyuldu. Bir köpek saklandığı yerden çıkıp çılgınca havlayarak üzerimize geldi. Köpek küçük, kartlaşmış, uyuz bir şeydi ve ortalama bir Bombay sıçanından büyük sayılmazdı ama havlarken çıkardığı ses bizim bağırışlarımızı bastırıyordu.

Çok geçmeden havlayan köpeğe başka köpekler de katıldı. Sağdan soldan gerek tek tek, gerek gruplar halinde geliyor ve delirmiş gibi havlayıp hırlıyorlardı. Onların sesini bastırmak için bir yandan daha yüksek sesle bağırırken bir yandan da köpeklerin dişlerinden kendimizi sakınıyorduk.

Back Bay'e yaklaşırken açık bir arazide parlak kırmızı ve sarı kıyafetler giymiş ve tüylerle süslü uzun şapkalar takmış, şarkılarını prova eden düğün müzisyenlerinin yanından geçtik. Bizim alayımızı müziklerini denemek için bir fırsat gibi gören müzisyenler peşimize takıldı ve canlı ama pek de ahenkli olmayan popüler bir dini şarkı çalmaya başladılar. Kaçırma operasyonumuzun aldığı bu hal karşısında etkilenen çocuklar ve göstermelik dindar yetişkinler bağırışlarımıza eşlik ederek aramıza katıldı. Böylece sayımızı yüzün üzerine çıktı.

Büyük izdihamdan ve havlama seslerinden tedirgin olan Kano seyyar arabanın üzerinde sallanmaya ve sesin geldiği yeri görmek için başını çevirmeye başladı. Bir noktada devriye gezen polis grubunun yanından geçtik ve göz ucuyla baktığımda hepsinin kıpırtısız, ağızları açık bir şekilde bize bakakaldıklarını gördüm.

Gürültü patırtıyla geçen uzun dakikaların ardından Oberei Oteli'nin tepesini görecek kadar Nariman Noktası'na yaklaşmıştık. Düğün müzisyenlerinden kurtulamayacağımızdan endişelenerek koşa koşa gidip orkestra şeflerinin eline birkaç banknot tutuşturdum ve hemen dönüp Marine Yolu'na gitmelerini söyledim. Denize yaklaşırken biz sola döndük, müzisyenler sağdan devam etti. Bizim küçük alayımızla yaptıkları küçük yürüyüşten cesaret alan müzisyenler, aydınlık sahil kesimi boyunca dans hitlerinden oluşan parçalar çalarak uzaklaşmaya başladılar. Kalabalığın çoğu da onlarla birlikte dans ederek gitti. Köpekler bile kendi bölgelerinden çok uzaklaştıklarından geri döndüler ve onları saklayan gölgelerin arasında kayboldular.

Tezgahı yol boyunca ilerleyerek kamyonun park edildiği boş sokağa ittik. Tam o anda yakındaki bir arabanın kornasını duydum. Korkuyla bunun bir polis arabası olduğunu düşünerek yavaşça dönüp baktım. Salman'ın arabasının yanında duran Abdullah, Salman, Sanjay ve Ferit'i gördüm. Çakıl taşlarıyla kaplanmış geniş bir park alanında durmuşlardı ve etrafta onlardan başka kimse yoktu.

“İyi misin Johnny?” diye sordum. “Bundan sonrasını devralabilir misin?”

“Elbette Lin,” diye cevapladı Johnny. “Kamyon şurada, azıcık ilerde, görüyor musun? Bunu yapabiliriz.”

“Tamam, ben burada sizden ayrılıyorum dostum. Nasıl gittiğine dair beni haberdar et. Yann görüşürüz. Hım, bir de bana şu posterlerden birini bulabiliyor musun, bir bak bakalım!”

Ben uzaklaşırken Johnny de “Sorun değil!” diyerek güldü.

Salman, Abdullah ve diğerlerinin arasına katılmak için karşıya geçtim. Kıyı setine yakın park eden Nariman’daki karavanlardan birinden aldıkları yiyecekleri yiyorlardı. Onları selamlarken Ferit arabanın çatısında duran yiyecek kutularını ve kağıt peçetelerin olduğu yığını eliyle çakıl zemine fırlattı. Yerlere çöp atma konusunda duyarlı olan Batılıların kaçınamadıkları suçluluk duygusuyla birlikte yaşamak için sokaktan topladıkları çöplere ihtiyaç duyan çöp toplayıcılarını düşündüm.

Birbirimizi selamladıktan sonra Sanjay “Orada ne halt ediyordun?” diye sordu.

“Uzun hikaye,” dedim sırıttım.

“Oradaki korkunç bir Ganpatti’ydi,” diye ekledi Sanjay. “Hiç onun gibi bir şey görmemiştim. Çok gerçek gözüküyordu. Sanki kımıldıyordu. İçimdeki dinsel duygular kabardı dostum. Eve gidince tütsü yaksın diye namussuzun tekine biraz para vereceğim.”

“Hadi ama Lin,” diye üsteledi Salman. “Bu da neyin nesiydi *yaar?*”

Yapacağım hiçbir açıklamanın mantıklı gelmeyeceğini bilerek “Şey,” diye homurdandım. “Gecekondudan dışarı bir ayı kaçırmamız ve buraya getirmemiz gerekiyordu, çünkü polisler onun adına arama emri çıkarmıştı.”

Ferit kibarca “Ne kaçırmanız gerekiyordu?” diye sordu.

“Bir ayı.”

“Ne... Ne çeşit bir ayı?”

Sert bir şekilde “Tabii ki dans eden bir ayı,” dedim.

Sanjay dişini bir kürdanla temizlerken neşe içinde gülümseyerek “Biliyor musun, çok garip işler yapıyorsun Lin,” dedi.

“Benim ayımdan mı bahsediyorsun?” diye sordu Abdullah konuyla birdenbire ilgilenerek.

“Evet. Eğer geçmişe gidersek aslında hepsi senin suçun.”

Salman “Neden senin ayın olduğunu söylüyorsun?” diye sordu.

“Çünkü o ayıyı ben ayarlamıştım,” dedi Abdullah. “Uzun zaman önce o ayıyı Lin kardeşe yollamıştım.”

“Neden?”

Abdullah gülerek “Şey, kucaklaşmakla ilgiliydi,” dedi.

Abdullah’ı gözlerimle uyarmaya çalıştım. “Yine başlama,” diye mırıldandım.

“Ayılarla neler olup bitiyor böyle?” diye sordu Sanjay. “Hala ayılardan mı bahsediyoruz?”

Salman, Sanjay’ın omzunun üzerinden bakarak “Kahretsin!” dedi.” Faysal büyük bir telaş içinde, yanında da Nazir var. Bir sorun var gibi görünüyor.”

Yanımıza bir Ambassador daha park etti. Ondan yalnızca iki saniye sonra bir araba daha geldi. Nazir ve Andrew hemen arabadan çıktı. Bir başka adamın da Faysal’ın arabasından çıkıp yolu gözlediğini gördüm. Arkadaşım Mahmut Melbaaf’ı hatlarından tanımıştım. İri cüsseli, Raj adında bir gangster de ikinci arabanın içindeki Tarık’ın yanında bekliyordu.

Faysal aramıza katılınca nefessiz bir şekilde “Buradalar!” dedi. “Yarın gelmeleri gerekiyordu, biliyorum. Ama şimdiden geldiler. Az önce Chuha ve adamlarıyla buluştular.”

“Şimdiden mi? Kaç kişi?” diye sordu Salman.

Faysal “Sadece onlar,” diye cevap verdi. “Eğer şimdi harekete geçersek hepsini haklarız. Çetenin geri kalanı Thana’da bir düğünde. Bu sanki cennetten gelen bir işaret. Ele geçirebileceğimiz en büyük şans bu ama çabuk hareket etmeliyiz!”

Salman sanki kendi kendine mırıldanırmış gibi “Buna inanamıyorum,” dedi.

Midem sıkışmıştı. Neden bahsettiklerini ve bunun bizim için ne anlama geldiğini biliyordum. Günlerdir Chuha’nın ve Walidlalla konseyindeki çetesinin Sapna grubundan kurtulan adam, onun kardeşi ve kayınbiraderiyle anlaşma yaptığına dair bilgiler alıyorduk. Bizim grubumuza karşı bir saldırı planlıyorlardı. Yeni bölgeler için sınır savaşı alevlenmişti ve Chuha’nın mafya konseyi bizimle karşı karşıya gelecekti. Chuha açtı.

Sapna-İran bağı, Abdül Gani’nin darbe girişiminden sonra hayatta kalmayı başaran adamları, iki konsey arasındaki düşmanlığı öğrenmiş ve Chuha’nın açgözlülüğü ve hırsının doruk noktasına ulaştığı an ortaya çıkmışlardı. Yeni silahlar ve Pakistan’ın eroin pazarında kazançlı bağlantılar sağlayacaklarına dair de söz vermişlerdi. Onlar birer dönekti. Sapna katilleri Abdül Gani olmadan çalışıyorlardı ve İranlılara Savak’tan resmi bir destek gelmemişti. Onları bir araya getiren sadece nefretti. Arkadaşlarının ölümü için intikam almak istiyorlardı ve nefretleri Chuha’nınkiyle birleşmişti.

Durum o kadar ciddiydi ki Salman, Bombay’da tanınmayan adamlarından birini, Goa’daki gansterlerinden biri olan Küçük Tony’yi Chuha’nın çetesinin içine sokmuştu. Tony bize içeriden bilgi aktarıyordu. Salman’ın Sapna-İran bağlantısından ve planladıkları saldırıdan haberdar olması da ondan alınan bilgiler sayesinde olmuştu. Faysal, onların Chuha’nın evine gittiğini doğrulayınca Salman’ın yapabileceği tek şey olduğunu biliyorduk. Savaşacaktı. Sapna katillerinin ve İranlı ajanların işini tek seferde bitirecekti. Chuha’yı haklayacak ve onun işlerini alacaktı.

Sanjay gri-beyaz sokak lambasının ışığı altında gözleri parlayarak “Nasıl bir şans bu be!” dedi.

Salman en ciddi haliyle kaşlarını çatmış, yaşlıca bir adam olan arkadaşı Amir'e bakıyordu. "Emin misin?"

Amir ağır ağır konuşarak ve elini kısa, gri saçları arasında gezdirerek "Eminim Salman," dedi. Konuşmaya devam ederken aynı eliyle bıyığının ucunu burdu. "Onları kendi gözlerimle gördüm. Abdullah'ın İranlı adamları yarım saat önce geldi. Sapna şerefsizleri sabahtan beri burada. Küçük Tony bize olabildiğince çabuk haber verdi. Chuha'nın evinde iki saattir onları gözlüyoruz. En son konuştuğumuzda Küçük Tony hepsinin bir araya geldiğini söyledi. Chuha ve en yakın adamları, Sapna katilleri ve İranlılar. İranlıların gelmesini bekliyorlardı. Sonra da bize saldıracaklar. Çok yakında. Belki yarın gece. En geç ertesi gün. Chuha birçok adama daha haber saldı. Adamlar Delhi ve Kalküta'dan geliyor. Onlara karşı atakta bulunmayalım diye bize aynı anda on yerden saldıracakları bir plan üzerinde çalışıyorlar. Tony'ye oraya geri gitmesini ve İranlıların gelişini bize haber vermesini söyledim. Her zamanki gibi orayı izliyorduk ve İranlıların bir gün önceden geldiklerini gördük. Çok geçmeden Küçük Tony dışarı çıktı ve bir sigara yaktı. Sinyalimiz buydu. O İranlılar, Abdullah'ın peşinde olan adamlar. Şimdi hepsi orada bir arada ve biz onlara yalnızca iki dakika uzaktayız. Erken olduğunu biliyorum ama gitmemiz gerek. Bu işi önümüzdeki beş dakika içinde yapmalıyız Salman."

"Hep birlikte kaç kişiler?" diye sordu Salman.

Amir ağır konuşmasıyla "Chuha ve adamları," dedi. Sanırım adamın bu yumuşak, yavaş konuşması herkese cesaret veriyordu, çünkü bizim gibi heyecanlı gözükmüyordu. "Altı kişi eder. Aralarından biri, Manu iyi adamdır. Onu tanıyorsun. Harshan kardeşlerin, üçünün de işini tek başına bitirmişti. Kuzeni Bichchu da iyi bir savaşçıdır. Ona boşuna Akrep demiyorlar. Diğerleri, namussuz Chuha da aralarında olmak üzere çok işe yaramazlar. Bir de Sapnalar var. Üç kişi daha demektir. İran'dan da iki adam daha var. On bir eder. En fazla bir ya da iki kişi daha fazladır. Orayı Hüseyin gözetliyor. Başkasının gelip gelmediğini söyleyecektir."

Salman durumu gözden geçirirken adamlarıyla göz göze gelmemeye çalışarak "On bir," diye mırıldandı. "Biz de... On bir. Tony'yi de sayarsak on iki kişiyiz. Ama Chuha'nın evinin önünde iki adam bırakmamız gerek. Biz içerideyken polisler gelecek olursa onları oyalasınlar diye iki yana

adam koymamız lazım. Biz içeri girmeden polisleri uzak tutmak için bir kaç yeri arayacağım ama yine de kendimizi güvenceye almalıyız. Chuha'nın gelecek olan başka adamları da olabilir, o yüzden dışarıda en az iki adam olmalı. Oraya girerken savaşmak çok önemli değil ama çıkarken tekrar savaşmayı istemem. Hüseyin çoktan orada. Faysal sen sokaktaki ikinci adamımız olacaksın, tamam mı? Bizden başka içeri giren ya da dışarı çıkan hiç kimse olmayacak."

"Sorun değil," diye cevapladı genç savaşçı.

"Şimdi Raj'la birlikte silahları kontrol edin ve hazır duruma getirin."

"Tamamdır," dedi Faysal ve birkaç adamdan silahlarını topladıktan sonra Raj ile Mahmut'un beklediği arabalara doğru koştu.

Salman "İki kişi de Tarık'la beraber Kadir'in evine geri gidecek," diye devam etti.

Andrew araya girerek "Tarık'ı yanımızda getirmek Nazir'in fikriydi," dedi. "Faysal ve Amir haberleri vermek için geldiğinde Tarık'ı arkada bırakmak istemedi. Ben ona çocuğu buraya getirmemesini söyledim ama Nazir kafasına bir şey koydu mu onu aksine ikna etmenin ne kadar güç olduğunu bilirsin."

"Nazir çocuğu Sobhan Mahmut'un, Versova'daki evine götürüp ona göz kulak olabilir," dedi Salman. "Sen de onunla gideceksin."

Andrew şikayet ederek "Hadi ama dostum!" dedi. "Neden bunu yapmak zorundayım? Neden bütün eğlenceyi kaçıran ben oluyorum?"

"Yaşlı Sobhan'a ve çocuğa bakacak iki kişiye ihtiyacım var. Özellikle de çocuğa bakacak adamlar lazım. Nazir onu geride bırakmamakta haklı. Tarık bir hedef. O hayatta olduğu sürece konsey hala Kadir'in konseyi. Eğer onu öldürürlerse Chuha çok güçlenir. Aynı şey yaşlı Sobhan için de geçerli. Çocuğu şehirden çıkarın ve onunla Sobhan'ı koruyun."

"İyi ama neden ben bütün hareketi kaçırıyorum dostum? Neden ben? Başka birini yolla Salman. İzin ver ben seninle Chuha'nın evine geleyim."

Salman dudağını öfkeyle büzerek “Benimle tartışacak mısın?” dedi.

Andrew huysuz bir şekilde homurdandı. “Hayır, dostum, dediğini yapacağım. Çocuğu götüreceğim.”

“Böylece sekiz kişi kalıyoruz,” dedi Salman. “Sanjay, ben, Abdullah, Amir, Raj, küçük Tony, Ferit ve Mahmut.”

“Dokuz,” dedim. “Dokuz kişiyiz.”

Salman gözlerini kaldırıp bana baktı. “Sen gitmelisin Lin,” dedi. “Senden bir taksiye atlayıp Rajubhai’ye ve pasaport dükkanındaki çocuklara haber uçurmanı isteyecektim.”

“Abdullah’ı bırakmam,” dedim kararlı bir şekilde.

Andrew’un yakın arkadaşı Amir, “Belki sen Nazir ile geri gidebilirsin,” dedi.

“Abdullah’ı bir kez yalnız bıraktım, bir daha aynı şeyi yapmam,” dedim. “Bu kader gibi bir şey. İçimde bir his var Salman. İçimdeki bir his Abdullah’ı bırakmamamı söylüyor. Ben de işin içindeyim. Mahmut Melbaaf’ı da bırakmam. Ben onlarlayım, sizinleyim.”

Salman bana bakarak düşünceli bir şekilde kaşlarını çattı. O an aptalca bir düşünceyle hafifçe eğri büğrü suratının, biri diğerinden biraz daha aşağıda olan gözü, kötü bir kırıktan ötürü yamulmuş burnu ve kenarında yara izi olan ağzının, düşüncelerinin ağırlığıyla yüzünü buruşturduğunda göze güzel görünen bir simetriye kavuştuğunu aklımdan geçirdim.

“Pekala,” diye onayladı sonunda.

“Bu ne şimdi!” diye çıkıştı Andrew. “O sizinle gelebiliyor ama ben bebek bakıcılığı yapıyorum ha?”

Ferit onu yatıştırmak istercesine “Sakin ol,” dedi.

“Hayır, canı cehenneme! Şu lanet *gora*’dan sıkıldım artık. Kadir onu seviyor diye Afganistan’a gitti, ee, ne olmuş? Kadir öldü *yaar*. Kadir’in

günleri geçti artık.”

“Sakin ol dostum,” dedi Amir.

“Niye sakin olacakmışım? Kadir’e de *gora*’sına da lanet olsun!”

Dişlerimi sıkarak “Ne dediğine dikkat etsen iyi olur,” diye mırıldandım.

Andrew kavgacı bir şekilde kendini öne doğru atarak “Öyle mi?” dedi. “Kızkardeşini becereyim o zaman! Şimdi nasıl konuşuyorum? Bu hoşuna gitti mi?”

Hintçe ve sakin bir şekilde “Benim kızkardeşim yok,” dedim. Birkaç adam buna güldü.

“Ben de ananı beceririm o zaman,” diye homurdandı Andrew. “Sana da bir kızkardeş gelir belki!”

“Haddini aştın,” diye gürledim ve onunla dövüşmek için hazırlandım. “Şu lanet yumruklarını kaldır bakalım! Hadi!”

Olay kötü bir hal alabilirdi. İyi bir dövüşçü değildim ama hamleleri biliyordum. Ona sıkı bir yumruk atabilirdim. O yıllarda başım eğer gerçekten derde girerse bir başka adamın vücuduna bıçak da saplayabilirdim. Andrew becerikli bir adamdı. Elinde bir tabancayla oldukça tehlikeliydi. Amir ona destek olmak için onun arkasına geçince, Abdullah da benim tarafımda pozisyon aldı. Kavga kargaşaya yol açabilirdi. Bunu hepimiz biliyorduk. Fakat genç Goa’lı yumruklarını kaldırmadı. Bir saniye, beş, on, hatta on beş saniye oldu. Görünüşe göre yumrukları ağzı kadar iyi çalışmıyordu.

Aradaki gerilimi Nazir dağıttı. İkimizi iterek Andrew’u bileğinden ve gömleğinin yakasından yakaladı. Bu kavrayışın gücünü iyi biliyordum. Andrew’un kurtulmak için o iriyarı Afgan’ı öldürmesi gerekirdi. Nazir bana şaşırtıcı derecede esrarlı bir bakış attı. Bu bakışta bir yandan suçlama ile öfke, bir yandan da övünç ile sevgi vardı. Daha sonra genç Goa’lıyı adamların arasından sürükleyerek çıkardı. Arabaya vardıklarında Andrew’u sürücü koltuğuna oturttu ve kendi de arkaya geçip Tarık’ın yanına oturdu.

Andrew arabayı çalıştırdı ve geride toz toprak bırakarak hızla Marine Yolu'na doğru ilerledi. Araba yanımızdan geçerken Tarık'ın suratını gördüm. Yüzü solgundu ama gözleri kardaki vahşi bir hayvanın ayak izleri gibiydi ve zihni ile ruhunun hislerini açığa çıkarıyordu.

Araba geçerken "*Mai jata hu,*" diye tekrar ettim. *Ben de geliyorum.* Herkes güldü. Sesimin tonuna mı, yoksa kurduğum cümlenin basitliğine mi güldüler, emin olamadım.

"Sanırım bunu hepimiz anladık Lin," dedi Salınan. "Bence oldukça açık, *na?* Pekala, seni Abdullah ile birlikte arka tarafa yollayacağım. Chuha'nın evinin arka tarafında bir sokak var. Sen orayı biliyorsun Abdullah. Biri anayola, biri de bloktaki evlere giden iki yola ayrılıyor. Chuha'nın evinin arkasında bahçesi var, onu görmüştüm. İki demirli penceresi ve eve açılan bir kapısı var. Siz ikiniz orayı tutacaksınız. Biz başlayınca içeri kimse girmeyecek. Eğer işimizi doğru yaparsak adamlardan bazıları evden kaçmaya çalışacaktır. Onları bahçede durdurun ve sizi geçmelerine izin vermeyin. Diğerlerimiz ön kapıdan girecek. Silahlar ne durumda Faysal?"

"Yedi silah var," dedi Faysal. "İki tüfek, iki otomatik, üç de altıpatlar."

Salman "Bana otomatiklerden ver," diye buyurdu. "Abdullah, diğer otomatiği de sen al. Lin, ikiniz silahı paylaşmak zorundasınız. Tüfekler içeride işe yaramaz. İçeride oldukça yakın mesafeden ateş ederken neyi vurduğumuzu da dikkat etmeliyiz. Onlara ihtiyaç duyarsak dışarıdan bize destek versinler diye ihtiyacımız olur. Faysal tüfekleri sen al ve birini Hüseyin'e ver. İşimiz bittiğinde arka kapıdan çıkıp Lin ile Abdullah'ın oradan geçeceğiz. Ön kapıdan dışarı çıkmayacağız, o yüzden biz oradayken içeri girmeye ya da dışarı çıkmaya çalışan gördüğünüz her şeyi delik deşik edebilirsiniz. Diğer üç silah da Ferit, Amir ve Mahmut için. Raj, sen silahı bizimle paylaşacaksın, olur mu?"

Adamlar katıldıklarını göstermek için başlarını salladı.

"Dinleyin, eğer beklersek bizimle birlikte içeri girecek otuz adam ve otuz silah daha bulabiliriz. Bunu biliyorsunuz. Ama bu sefer de adamları elimizden kaçırabiliriz. Eğer onlar farkına bile varmadan üzerlerine hızlı bir saldırı yaparsak hepsini haklarız ve elimizden kurtulan olmaz. Bu işi hemen

bu gece bitirmek istiyorum fakat kararı size bırakıyorum. Eğer kendinizi hazır hissetmiyorsanız sizi zorla oraya sokamam. Şimdi mi gitmek isterseniz, yoksa daha fazla adam gelsin diye beklemek mi istersiniz?”

Adamlar teker teker konuştu ve çoğu *abi,* yani ‘şimdi’ anlamına gelen tek kelimelik cevapla yetindi. Salman başını salladı ve gözlerini kapayarak Arapça bir dua okudu. Tekrar gözlerini açtığında yüzünden kararlılığı okunuyordu. Gözleri nefret ve öldürme hırsıyla yanıp tutuşuyordu.

Herkese tek tek bakarak “*Snatch... Aur himmat,*” dedi. *Gerçek... Ve cesaret.*

Tek bir kelime daha etmeden herkes silahını aldı ve iki arabaya doluşup modern Sardar Patel Yolu’ndan Chuha’nın evine olan birkaç dakikalık yola koyulduk. Düşüncelerimi düzene koymadan, hatta ne yaptığımı bile tam anlamadan kendimi Abdullah ile dar ve karanlık bir yolda gözlerimi kısarak bir şeyler görmeye çalışıp emeklerken buldum. Dik ahşap bir çitten atladıktan sonra Chuha’nın arka bahçesine varmıştık.

Birkaç dakika karanlıkta durup saatlerimize baktık ve gözlerimiz karanlığa alışmaya çalışırken dikkatle etrafı dinledik. Abdullah bana bir şeyler fısıldamaya başlayınca neredeyse yerimden zıplayacaktım.

Sesi yünlü bir battaniyenin hışırtısı gibi çıkıyordu. “Hiçbir şey yok,” dedi. “Burada ve yakınlarda kimse yok.”

Sesimin korkuyla kulak tırmalayıcı bir şekilde çıktığının farkında olarak “Her şey yolunda görünüyor,” dedim. Evin arka tarafındaki pencerelerden ya da mavi kapının gerisinden ışık sızmıyordu.

Abdullah gizemli bir şekilde “Evet, ben sözümü tuttum,” diye fısıldadı.

“Ne?”

“Chuha’yı öldürürken seni de yanımda götürmemi istemiştin. Hatırlıyor musun?”

Kalbim sağlıklı bir kalbin atması gerekenden çok daha hızlı atıyordu. “Evet,” diye cevapladım. “Sanırım dikkatli olmalısın.”

“Dikkatli olacağım Lin kardeş.”

“Hayır, demek istediğim insan ne dilediği konusunda dikkatli olmalı.”

Abdullah kulağıma yaklaşarak “Kapıyı açmaya çalışacağım,” dedi. “Eğer açılırsa içeri gireceğim.”

“Ne?”

“Sen burada bekle ve kapının yakınında kal.”

“Ne?”

“Burada bekle ve...”

“İkimizin de burada beklemesi gerekiyordu!” diye tısladım.

Abdullah bir leopar çevikliğiyle kapıya doğru ilerleyerek “Biliyorum,” diye cevapladı.

Ben de en sakar halimle, uzıın bir uykudan uyanmış bir kedi gibi onu takip ettim. Mavi kapıya inen iki basamağa ulaşınca Abdullah’ın kapıyı açıp içeri süzüldüğünü gördüm. Arkasından kapıyı sessizce kapadı.

Karanlıkta bir başıma bıçağımı kınından çıkardım ve ucu aşağı bakacak şekilde elimde tuttum. Karanlıkta etrafıma bakınırken bütün dikkatimi kalbimin atışına vererek onun hızını yavaşlatmaya uğraştım. Bir süre sonra bu çabam sonuç verdi. Kalp atışlarımın yavaşladığını ve üzerine yoğunlaştığım bir düşüncenin beni meditasyondaymış gibi sakinleştirdiğini hissettim. Düşündüğüm şey Kadirbhai’nin bana çoğu kez tekrarlattığı bir şeydi. *Doğru sebeplerden ötürü, yanlış şeyi yapmak.* Korku dolu karanlıkta bu kelimeleri tekrar ederken Chuha ile girişilen bu savaşın, bu güç mücadelesinin her yerde aynı ve her zaman yanlış olduğunu biliyordum.

Salman ve diğerleri de Chuha ve Sapna katillerinden farksız olarak küçük krallıklarının kendilerini kral, güç mücadelelerinin de kendilerini güçlü

yaptığını sanıyordu. Ama böyle değillerdi. O an bunu o kadar net görüyordum ki sanki bir matematik teorisini ilk kez anlıyordum. Bir adamı kral yapan tek şey kendi ruhunun krallığıdır. Bir anlam taşıyan tek güç dünyayı daha iyi bir yere dönüştürme gücüdür. Ve sadece Kazım Ali Hüseyin ve Johnny Cigar gibi insanlar kraldır ve böylesi bir güce sahiptir.

Sinirli ve korkmuş bir halde kulağımı kapıya yaklaştırarak Abdullah'tan ya da diğerlerinden gelecek bir sesi dinledim. İçimi buran korku, ölüm korkusu değildi. Ölmekten korkmuyordum. Yürüyemeyecek, göremeyecek ya da yakalanmaktan kurtulamayacak denli yaralanmaktan korkuyordum. Her şeyden çok yakalanmak ve tekrar bir kafese tıkılmaktan korkuyordum. Kulağımı kapıya yanaştırırken beni zayıflatacak bir yara almamak için dua ettim. *Ya bu işten sağ akmamı sağla ya da burada ölmeme izin ver...*

Nereden geldiler bilmiyorum. Tek bir ses bile duymadan aniden üzerimdeki elleri hissettim. İki adam beni hızla kapıya dayadı. İçgüdüsel olarak hemen sağ elimle bıçağımı üzerlerine doğru salladım.

Adamlardan bir "*Chaku! Chaku!*" diye bağırdı. *Bıçak! Bıçak!*

Bıçağı onları durduracak denli çabuk bir şekilde yukarı kaldıramadım. Adamlardan biri beni boğazımdan kapıya yapıştırdı. Oldukça güçlü ve iri bir adamdı. Diğer adam da iki eliyle birden bıçağı elimden bırakmamı sağlamak için uğraşıyordu. O kadar güçlü değildi ve bıçağı elimden atmamı sağlayamıyordu. Hemen sonra karanlığın içinden bir üçüncüsü geldi ve onun da yardımıyla bıçağımı elimden attırdılar.

Yeni gelen adam "*Gora kaun hai?*" diye sordu. *Bu beyaz adam kim?*

Güçlü olan adam "*Bahinchudh! Malum nahi,*" diye yanıtladı. *Namussuzun teki! Bilmiyorum!*

Adam elinde bir bıçakla kapıyı dinleyen bir beyazı yakalamanın verdiği şaşkınlıkla bana bakıyordu.

Neredeyse dost canlısı bir ses tonuyla "*Kaun hai tum?*" diye sordu. *Kimsin sen?*

Cevap vermedim. Tek düşünebildiğim, bir şekilde Abdullah'ı uyarmaktı. Hiç ses çıkarmadan adamların buraya nasıl ulaşabildiğini anlamıyordum. Arka kapı sessizce açılmış olmalıydı. Ayakkabıları ya da sandaletlerinin tabanı da yumuşak bir lastikten olmalıydı. Neyse ne. Benimle uğraşmalarına izin vermeli ve Abdullah'ı uyarmalıydım.

Birdenbire sanki serbest kalmaya çalışıyormuş gibi debelenmeye başladım. Adamlar bana bağırdı ve üç çift el beni mavi kapıya doğru iyice yapıştırdı. Adamlardan daha küçük olanı soluma geçti ve sol kolumu kapıya dayadı, diğer adam da sağ kolumu tuttu. Onlarla boğuşurken botlarımla kapıya üç kere vurmayı başardım. *Abdullah bunu duymuş olmalı,* diye düşündüm. *Her şey yolunda... Onu uyardım... Bir şeylerin ters gittiğini anlamış olmalı...*

Koca adam tekrar "*Kaun hai tum?*" diye sordu. Bir elini boğazımda çekip yumruk yaptı ve tehditkar bir şekilde kafama doğru yöneltti. *Kimsin sen?*

Adama bakarak bir kez daha hiçbir yanıt vermedim. Üzerimdeki elleri kelepçe gibiydi ve beni kapıya bağlıyordu.

Adam yumruğunu yüzüme indirdi. Kafamı azıcık kıpırdatmayı başardım ama yumruğu çenemde ve yanağımda hissettim. Adamın elinde ya yüzük vardı ya da demir muşta kullanıyordu. Tam göremiyordum ama demirin kemiğimi ufaladığını hissediyordum.

Adam İngilizce "Burada ne yapıyorsun?" dedi. "Kimsin sen?"

Sessizliğimi korudum ve adam da bir kez daha bana vurdu. Yumruğu yüzüme ardı ardına üç kez daha indi. *Bunu biliyorum,* diye düşündüm. Avustralya'da ceza hücresindeydim. Orada da yumruklar, çizmeler, coplar iniyordu üzerime. *Bütün bunları biliyorum...*

Adam konuşmam için durdu. İki küçük adam önce ona, sonra da bana bakarak sırıttı. Bir tanesi *Aur,* dedi. *Devam et. Ona bir kez daha vur.* İri adam geri çekildi ve vücuduma yumruk attı. Yumrukları ağır, kasti ve profesyonelce atılan yumruklardandı. Vücudumun nefessiz kaldığını hissettim, sanki hayat vücudumdan çekiliyordu. Adam vücudumdan

göğsüme, boğazıma ve yüzüme çıktı tekrar. Yenik düşen ve dayak yiyen boksörlerin düştüğü karasularda hissettim kendimi. İşim bitmişti.

Adamlara kızgın değildim. İşi yüzüme gözüme bulaştırmıştım. Üzerime sinsice yaklaşmalarına izin vermiştim. Oraya savaşmak için gitmiştim, tetikte olmalıydım. Benim suçumdu. Bir şekilde onları gözden kaçırmış, işi berbat etmiştim ve hepsi benim suçumdu. Tek yapmak istediğim Abdullah'ı uyarmaktı. Güçsüz bir halde kapıya tekme atarak Abdullah'ın beni duyacağını ve kendini kurtaracağını umdum.

Her yer kapkaranlık oldu ve bütün dünyanın yükü de benimle beraber hafifledi. Yere düşerken bağrışmalar duydum ve Abdullah'ın kapıyı hızla açıp içeri doğru düşmemize neden olduğunu farkettim. Yüzüm gözüm şişmiş, kanlar içinde, karanlıkta bir silahın iki kez ateşlendiğini işittim ve parlayıp sönen kıvılcımları gördüm. Daha sonra dünyayı ışık doldurdu. Bir başka kapı açılıp da üzerimize gelen adamları gördüğümde gözlerimi kırpıp duruyordum. Silah tekrar iki kez, üç kez ateşlendi ve iri adamın altından yuvarlanarak bıçağımın mavi kapının yanında yerde parladığını gördüm.

Küçük adamlardan biri üzerimden geçip kapıdan çıkmaya çalışırken bıçağımı kavradım. Düşünmeden bıçağı kalçasına sapladım. Adam çığlık attı, ben de üzerine çıkarak bıçakla onu yüzünden yaraladım.

Başka birinin kanının, acıyan yaralarınızı dindiren adrenalinin salgılanmasını sağlaması ve kollarınıza güç vermesi çok enteresan. Öfkeden deliye dönmüş bir halde yuvarlandığımda Abdullah'ın iki adamla dövüştüğünü gördüm. Odanın zemininde cesetler vardı ama kaç tane olduğunu bilemiyordum. Mermiler her yerden yağıyor, evin diğer odalarından sesleri duyuluyordu. Aynı anda evin birkaç odasından geliyor gibiydiler. Çığlıklar ve bağırışlar duyuluyordu. Odada çiş, bok ve kan kokusu vardı. Birisi bağırsaklarından yaralanmıştı. O kişinin ben olmadığını umdum. Sol elimle karnımı ve vücudumu taradım, yaram var mı diye kontrol ettim.

Abdullah iki adamla uğraşıyordu. Güreşiyor, birbirlerini ısırıyorlardı.. Onlara doğru emeklemeye başladım ama bacağıma yapışan bir elin beni geri çektiğini hissettim. Bu oldukça güçlü birinin eliydi. Beni çeken iri adamdı.

Adamın vurulduğuna emindim ama gömleği ile pantolonunda hiç kan izi yoktu. Sanki ağlara takılmış bir kaplumbağaymışım gibi adam beni çekiyordu. Ona yaklaştığımda bıçağımı ona saplamak için kaldırdım ama adam bunu engelledi. Yumruğuyla sağ kasığıma vurdu. Öldürücü darbeyi vuramamıştı ama bu bile beni acıdan süründürmek için yeterliydi. Adam benden güç alarak ayağa kalktı. Kusarak geriye yuvarlandım ve adamın Abdullah'a doğru adım attığını gördüm.

Buna izin veremezdim. Kalbim kaç kere Abdullah'ın ölümünü düşünerek sızlamıştı. Acıma rağmen yalpalayarak ayağa kalkıp iri adamın sırtına bıçağımı sapladım. Bıçağı tam kürek kemiğinin altına saplamıştım. Kemiğin bıçağın darbesiyle omuza doğru kıvrılışını bile hissettim. Adam çok güçlüydü ve düşmeden önce beni de kendisiyle sürükleyerek iki adım daha attı. Adamın üzerine düşerken başımı kaldırıp Abdullah'a baktım. Parmaklarını bir adamın gözüne sokmuştu. Adamın başı Abdullah'ın dizindeydi ve geriye doğru gitmişti ve bir çıra parçasıymış gibi boynunun kırıldığını duydum.

Birileri bana yapıştı ve beni kapıya sürüklemeye başladı. Bıçakla saldırdım ama güçlü ve nazik eller bıçağı parmaklarımın arasından aldı. Daha sonra Mahmut Melbaaf'ın sesini duydum ve artık güvende olduğumuzu anladım.

İranlı az önce etrafımızda olan biten kanlı vahşet karşısında oldukça sessiz ve çabucak “Gel Lin,” dedi.

“Bir tabancaya ihtiyacım var,” dedim kekeleyerek.

“Hayır Lin, her şey bitti.”

Mahmut beni bahçeye sürüklerken “Abdullah?” diye sordum.

Mahmut “Çalışıyor,” diye cevapladı. Gece olurken kuşların seslerini kesmesi gibi evdeki çığlıkların da teker teker kesildiğini duydum. “Ayağa kalkabilir misin? Yürüyebilir misin? Artık gitmemiz gerek.”

“Evet! Yapabilirim.”

Arka girişe ulaşınca yanımızdan bizim adamlar geçti. Faysal ve Hüseyin aralarında birini taşıyordu. Ferit ve Küçük Tony de bir başkasını taşıyordu. Sanjay'ın sağ omzunun üzerinde biri vardı. Adamın vücudunu omzunda ve göğsünde taşırken bir yandan da hıçkırıyordu.

Adamların geçişini izlerken Mahmut "Salman'ı kaybettik," dedi. "Raj'ı da. Amir hayatta ama ağır yaralı."

Salman. Kadir'in konseyindeki mantığın sesi. Kadir'in son adamı. Yoldan aceleyle yürüyerek bekleyen arabalara gittim ve kapıda o iri adam bana vururken hissettiğim gibi hayatın vücudumdan çekildiğini hissettim. Her şey bitmişti. Salman ile beraber eski mafya konseyi de gitmişti. Her şey değişmişti. Arabadaki diğer adamlara baktım. Mahmut, Ferit ve yaralı Amir vardı. Onlar savaşlarını kazanmıştı. Sapna katilleri sonunda ölmüştü. Sapna'nın adıyla açılan bir bölüm sonsuza dek kapanmıştı. Kadir'in intikamı alınmıştı. Abdül Gani'nin ihaneti sona ermişti. Abdullah'ın düşmanı İranlılar da tıpkı Abdullah'ın... Çalıştığı o kanlı, sessiz ev gibiydiler. Chuha'nın çetesi çökertilmişti. Sınır savaşı sonlanmıştı. Kaderin çarkı bir tam dönüş yapmıştı. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. Kazanmışlardı ama ağlıyorlardı. Hepsi ağlıyordu.

Başım arkaya düştü. Gece de pencerelerde bizimle birlikte ilerledi. Yavaşça yaptığımız şey, dönüştüğümüz şeyi serbest bıraktı. Her zamanki gibi öfke kedere dönüştü. Bir saat kadar önce istediğimiz hiçbir şeyin gözümüzden akan bir damla yaş kadar anlamı yoktu.

Mahmut yüzünü benimkine yaklaştırarak "Ne?" dedi. "Ne dedin?"

Kederli zihnimi uyku doldurmaya başlamışken ve yaralı vücudumdan felakete uğramış ruhum tekrar ayağa kalkmaya çalışırken kanayan dudaklarımın arasından "Umarım ayı kurtulmuştur," diye mırıldandım. "Umarım ayı kurtulmuştur."

KIRK İKİNCİ BÖLÜM

Güneş ışığı suyun üzerinde kırıldı ve körfezin yüzeyinde kabarıp duran dalgalarda kristal parlaklığında izler bıraktı. Yaklaşan günbatımında sanki ateştenmiş gibi görünen kuşlar tek bir vücutmuşçasına sürü halinde bir yuvarlak çizdi. Hacı Ali Camii'nin beyaz mermerlerle örülü alçak duvarlı avlusundan hacıların ve halktan göstermelik dindarların zikzak yaparak ilerlemelerini ve kutsal mekanın taş yolunu denizin dalgalarına bırakmalarını izledim. Gelgit yolu kapladığı zaman sadece teknelerle eve dönebileceklerini biliyorlardı. Acı çekenler ya da tövbe edenler, tıpkı önceki günlerdeki gibi geri çekilen denize çiçekler bırakmışlardı. Yükselen deniz suyuyla beraber binlerce kırık kalp tarafından her gün dua ile suya bırakılan turuncu-kırmızı, soluk gri-beyaz çiçekler tekrar su yüzüne çıkıyor, yolu sevgi, kayıp ve özlemle süslüyorlardı.

Biz, yani kardeşler takımı da mabede, burada denildiği gibi, arkadaşımıza son görevimizi yerine getirmeye ve Salman Mustaan'ın ruhu için dua etmeye gelmiştik. Salman öldürüldüğünden beri ilk kez hepimiz bir aradaydık. Chuha ile girilen çatışmadan sonra haftalarca saklanmak ve yaralarımızı iyileştirmek için birbirimizden uzak durmuştuk. Elbette basın bayağı yaygara koparmıştı. *Katliam ve toplu cinayet* kelimelerine Bombay'ın bütün günlük gazetelerinde rastlamak mümkündü. Adalet ve suçluların cezalandırılması için yapılan çağrılar dinmek bilmiyordu. Bombay polisi birilerini tutuklayabilirdi. Aslında Chuha'nın evinde buldukları ceset yığınlarından hangi çetenin sorumlu olduğunu biliyorlardı ama harekete geçmemeleri için gayet geçerli dört nedenleri vardı. Bu sebepler şehirdeki polisler açısından basının kızgınlığından daha önemliydi.

İlk olarak kayıtlara geçmeyecek bile olsa evin içinden, sokaktan veya Bombay'ın herhangi bir yerinden bize karşı şahitlik etmek isteyecek kimse

yoktu. İkincisi, savaş Sapna kanilerini yok etmişti ve bu, polislerin de memnuniyetle yapacağı bir işti. Üçüncüsü, Chuha'nın yönetimi altındaki Walidlalla çetesi aylar önce Flora Çeşmesi yakınlarında gerçekleştirdikleri bir uyuşturucu ticareti sırasında onları basan bir polis memurunu öldürmüştü. Dava sonuçlanamamıştı, çünkü polislerin elinde mahkemeye sunacakları delilleri yoktu. Yine de olayın olduğu ilk günden beri kanı dökenin Chuha'nın grubu olduğunu biliyorlardı. Chuha'nın evindeki katliam, polisin de Sıçan ve adamlarına yapmak istediği şeyin aynısıydı ve eğer Salman harekete geçmeseydi er ya da geç polisler bir şey yapacaktı. Dördüncü olarak da, Chuha'nın işlerinden tahsis edilen ve adli mercilere giden on milyonlarca rupi polisin elini kolunu bağlamıştı.

Polisler, Kadir Han'ın konseyinin yeni başkanı Sanjay'a özel olarak saatin işlediğini ve yaptığı bu tek hamleyle bütün şansını kullandığını söylemişti. Polisler barış ve tabii zenginlik istiyordu ama eğer Sanjay adamlarının aklını başına getirmezse bunu onun yerine memnuniyetle yapacaklardı. Sanjay'ın on milyon rupilik rüşvetini kabul ettikten sonra da *Abdullah denen adamı bir daha görmek istemiyoruz. O zaten Bombay'da bir kere ölmüştü, eğer onu bir kez daha görürsek bu sefer dirilmemek üzere ölür,* diye eklediler.

Haftalarca saklandıktan sonra birer birer tekrar şehirde görünmeye başladık ve artık Sanjay çetesi olarak bilinen gruptaki işlerimize geri döndük. Ben Goa'da saklandığım yerden çıktım, Villu ve Krisna ile yaptığım pasaport işine devam ettim. Hacı Ali'de toplanmamız çağrısı gelince Enfield motorumla oraya gittim ve rıhtımdaki küçük dalgalar arasında Abdullah ile Mahmut Melbaaf'la yürüdüm.

Mahmut grubumuzun başında durarak duayı yönetti. Adadaki camiyi çevreleyen birçok balkondan biri bize aitti. Mekke'ye döndük ve rüzgar beyaz gömleğini kabartırken Mahmut, arkasında diz çöken adamlar adına konuştu.

Müşfik, Bağışlayıcı,
Kıyamet Günü'nün mutlak hakimi,
Kainatın yaratıcısı ve alemlerin Rabbi yüce Allah'a şükürler olsun!
Yalnızca sana tapar, yalnızca senden yardım dileniriz
Bize doğru yolu göster...

Konseydeki Müslümanlar, Ferit, Abdullah, Amir, Faysal ve Nazir, Mahmut'un arkasında diz çöktü. Sanjay bir Hindu'ydu. Andrew da Hıristiyan'dı. Onlar da benim yanımda dua eden grubun arkasında diz çöktü. Başımı eğdim ve avuçlarımı açtım. Duada söylenenleri ve ayağa kalkıp çömelme sırasını biliyordum. Ben de onlara katılabilirdim ve eğer böyle yapsaydım Mahmut ve diğerlerinin çok memnun olacağının farkındaydım. Fakat onlarla birlikte diz çökemedim. Yasadışı hayatım ve dini kimliğim bir yana, onların yaklaşımı bana uygun değildi. Bunun yerine Salman'la konuştum ve her neredeyse huzur bulmasını diledim. Yine de o küçük duadan çok daha fazlasını ona sunabileceğimin farkındaydım. Böylece ametist akşam, dua eden adamların durduğu balkonu altın ve lila rengi ışıkla doldururken sessizce durup kendimi bir dolandırıcı, o kutsal adada bir casus gibi hissettim. Mahmut'un duası yitip gitmeye başlayan gururuma ve onuruma hitap ediyor gibiydi. *Senin gazabına maruz kalanlar... Yanlış yola sapmış olanlar...*

Duadan sonra adet gereği birbirimize sarıldık ve yoldan kıyıya doğru yürümeye başladık. Başı Mahmut çekiyordu. Hepimiz kendi yöntemimizle dua etmiş ve Salman için gözyaşı dökmüştük ama hiçbirimiz o kutsal yerin müdavimi değildik. Herkes güneş gözlüğü takıyordu. Yeni giysiler giymiştik. Benim dışımda herkesin üzerinde bir kaçakçının bir senelik kazancı kadar altın zincirler, pahalı saatler, yüzükler ve bilezikler vardı. Üstüne üstlük yaylana yaylana yürüyorduk. Bu zinde gangsterlerin silahlı ve tehlikeli olduklarında dans eder gibi adım atışlarıydı. Garip bir kortej gibiydik ve öyle tehditkar bir hava yaratıyorduk ki adaya giden yoldaki dilencilerin sadaka olarak verdiğimiz rupi tomarlarını alması için bile ısrar etmemiz gerekiyordu.

Kıyı setinin yakınına üç araba park etmişti. Burası, Kadirbhai ile tanıştığım gün Abdullah'la durduğum yerdi. Motorumu arabaların arkasına park etmiştim. Arabaların oraya vardığımızda herkese veda etmek için durdum.

"Gel de bizimle yemek ye Lin," dedi Sanjay. Gerçekten içten bir davetti bu.

Camideki melankolik anlardan sonra yemeğin eğlenceli geçeceğini ve davetin uyuşturucunun yanında mutlu, tasasız ve güzel kızları da içerdiğini

biliyordum. Teklife minnettardım. Yine de kabul etmedim.

"Teşekkürler ama biriyle buluşacağım dostum."

"*Arrey,* onu da yanında getir *yaar,*" dedi Sanjay. "Bir kızla buluşacaksın değil mi?"

"Evet ama... Onunla konuşacağımız şeyler var. Sizinle sonra görüşürüz."

Abdullah ve Nazir bana motoruma kadar eşlik etmek istedi. Birkaç adım atmıştık ki Andrew arkamızdan koştu ve durmam için bana seslendi.

Çabucak ve sinirli bir şekilde "Lin," dedi. "Otoparkta aramızda geçenler... Ben... Üzgünüm *yaar.* Uzun zamandır senden özür dilemek istiyordum."

"Önemli değil."

"Hayır. Önemli."

Kolumu dirseğe yakın bir yerden tuttu ve beni Nazir'in bizi duyamayacağı bir mesafeye sürükledi. Bana doğru yaklaşarak yumuşak bir ses tonuyla konuştu.

"Kadirbhai hakkında söylediklerim için üzgün değilim. Onun patron olduğunu ve senin de onu bir şekilde sevmiş olduğunu biliyorum..."

"Evet, sevdim."

"Yine de onun için söylediklerimden pişman değilim. Bütün o vaazlarına rağmen bir günah keçisi bulması gerektiğinde yaşlı Macit'i, Gani'ye ve onun Sapna katillerine vermekte tereddüt etmedi. Güya Macit onun arkadaşıydı. Polislerin dikkatini dağıtmak için onu doğramalarına göz yumdu."

"Şey..."

"Ve bütün o kurallar, hiçbir anlamları yok. Sanjay beni Chuha'nın kızlarının ve video işinin başına getirdi. Bu işlerden bir sürü para

kazanacağız. Konseyde bir yer edineceğim. Amir ve Faysal da... Yani, tıpkı dediğim gibi Kadirbhai'nin günleri sona erdi."

Andrew'un kahverengi gözlerine baktım ve derin bir iç çektim. Otoparktaki o geceden bu yana ondan hiç hoşlanmıyordum. Dediklerini ve kavga edişimize ramak kalışını unutamıyordum. Benimle yaptığı bu özür konuşması daha da öfkelenmeme neden oluyordu. Eğer ikimizin de sevdiği bir arkadaşımızın cenaze töreninde olmasaydık ona çoktan vurmuştum.

"Biliyor musun Andrew, bu küçük özründen pek hoşlandığımı söyleyemeyeceğim," diye mırıldandım gülmeden.

Andrew şaşırmış gibi görünerek "Bu özür kısmı değildi Lin," dedi. "Özrü annen için söylediklerimden dolayı diliyorum. Onun için özür dilerim, gerçekten üzgünüm. Bu söylenmeyecek bir şeydi. Kimse kimsenin annesi hakkında böyle iğrenç şeyler söylememeli. O an bana vursaydın haklıydın *yaar*. Vurmadığın için ise... Memnunum. Anneler kutsaldır ve senin annenin de çok iyi biri olduğuna eminim. Lütfen, özrümü kabul et."

Elimi uzatarak "Tamamdır," dedim. Andrew elimi iki elinin arasına aldı ve heyecanlı bir şekilde sıktı.

Abdullah, Nazir ve ben dönüp motora doğru yürüdük. Abdullah her zamankinden sessizdi. Onun bu sessizliği insanı huzursuz ediyordu. "Delhi'ye bu gece mi geri dönüyorsun?" diye sordum.

"Evet," diye cevap verdi. "Geceyarısı."

"Seninle havaalanına gelmemi ister misin?"

"Hayır, teşekkürler. Gelmesen daha iyi. Polislere görünmemeliyim. Eğer sen orada olursan polisin dikkatini çekeriz. Belki seninle Delhi'de görüşürüz. Sri Lanka'da bir iş var. Benimle beraber o işe girmelisin."

Abdullah'ın samimiyeti karşısında sırıtarak "Bilemiyorum dostum," dedim. "Sri Lanka'da bir savaş var."

Abdullah “Savaşsız hiçbir adam, hiçbir yer yok,” dedi. Bu sanırım bana söylediği en derin sözdü. “Yapabileceğimiz tek şey bir taraf seçip savaşmak. Tek yapabileceğimiz, kimin için kime karşı savaşacağımızı seçmek. Hayat bu.”

“Umarım bundan daha fazlasıdır kardeşim. Ama belki de haklısındır.” Abdullah benden istediği şeyden sıkıntı duyarak “Bunu benimle yapabileceğini düşünüyorum,” dedi. “Bu Kadirbhai’nin son işi.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Kadir Han, Sri Lanka’dan bir haber geldiğinde bu görevi onun için yerine getirmemi istedi. Ve mesaj geldi.”

İşleri Abdullah için zorlaştırmamaya çalışarak “Üzgünüm ama neden bahsettiğini bilmiyorum,” dedim. “Ağır ol ve bana açıkla lütfen. Ne mesajı?”

Abdullah, Nazir ile Urduca konuştu. Nazir başını birkaç kere salladıktan sonra ya isimler hakkında bir şey söyledi ya da isim vermemesini belirtti. Daha sonra başını bana doğru çevirdi ve sıcak bir şekilde gülümsedi.

“Sri Lanka’daki savaşta Tamil Kaplanları, Sri Lanka ordusuna karşı mücadele veriyor,” diye başladı Abdullah. “Kaplanlar Hindu. Sri Lankalılar Budist. Bu iki grubun arasında silahları ve orduları olmayan Tamil Müslümanları bulunuyor. Herkes onları öldürüyor ve onlar için savaşan kimse yok. Pasaporta ve altına ihtiyaçları var. Biz onlara yardım etmek için gidiyoruz.”

“Bu planı Kadirbhai yaptı,” diye ekledi Nazir. “Sadece üç kişi. Abdullah, ben ve bir *gora*... Yani sen. Birlikte gideceğiz.”

Nazir’e borçluydum. Eğer onlarla gitmezsem Nazir’in bundan bahsetmeyeceğini biliyordum ama ona hayatımı borçlu olduğum bir gerçekti. Onu reddetmek çok zordu. Bir başka şey daha vardı. Bana gülümsemesinde bilgece, cömert bir yan vardı. Sanki bana sadece onunla birlikte olup borcumu ödemekten daha fazlasını vaat ediyordu. Kadir’in ölümü için kendini suçluyordu fakat benim Kadir öldüğünde onun yanında

olup Amerikalısı gibi davranmadığım için hala utanç duyduğumu da biliyordu. Ona, sonra Abdullah'a bakarken *Bana bir şans veriyor,* diye düşündüm. *Bu sayfayı kapamam için bana bir fırsat sunuyor.*

"Peki, bu yolculuğa aşağı yukarı ne zaman çıkıyorsunuz?"

Abdullah gülerek "Yakında," dedi. "Birkaç aydan uzun sürmez. Ben Delhi'ye gidiyorum. Zamanı geldiğinde seni getirmesi için birini yollayacağım. İki-üç ay var Lin kardeş."

O esnada kafamın içinde bazı sesler duydum. Belki de ses değil de sanki bir gölün üzerinde seken taşın ekosu gibiydi. *Katil... O bir katil... Bunu yapma... Uzaklaş... Hemen uzaklaş...* Elbette duyduğum bu ses haklıydı. Hem de çok haklıydı. Keşke ona katılma kararı almam için birkaç saniyeden daha uzun süre düşünmem gerektiğini söyleyebilseydim.

Elimi uzattım. "İki üç ay sonra," dedim. Abdullah iki eliyle elimi tutarak sıktı. Nazir'e baktım ve konuşurken gülümsedim. "Kadir'in işini yapacağız. Görevi tamamlayacağız."

Nazir'in çenesi kilitlendi ve ağzı iyice yamuldu. Sanki yaramaz birer köpek yavrusuymuşlar gibi sandaletli ayaklarına baktı. Sonra birdenbire üzerime atıldı ve beni cezalandırır gibi sıkıca sarıldı. Bu kalbinin sesini dile getirmeyi hiçbir zaman öğrenememiş -dans ettiği zamanlar hariç- bir adamın kaba, güçlü sarılışıydı ve başladığı gibi ansızın sona erdi. Nazir kalın kollarını uzaklaştırırken göğsüyle beni geri itti ve bir köpekbalığı ile karşılaşmışçasına titreyerek başını salladı. Gözlerini kaldırıp baktığında gözlerini kızartan o sıcaklık, yüzündeki asık suratlı hal ile çarpışmaya başlamıştı. Nazir'in sevgi gösterisini abartsam ya da herhangi bir şekilde buna değinsem arkadaşlığını sonsuza kadar kaybedeceğimi biliyordum.

Motoru çalıştırdım ve ayaklarımla iterek Nana Chowk ve Colaba yönüne doğrulttum.

Yanından geçerken Abdullah "*Saatch aur himmat*" diye seslendi.

Elimi salladım ama slogana karşılık veremedim. Sri Lanka görevinde onlara katılmamda gerçeğin ve cesaretin ne kadar rol oynadığından emin

değildim. Yanlarından uzaklaşırken ve ılık gece ile trafiğin sıkışıklığına kendimi teslim ederken kararımda cesaret ile gerçeğin pek etkili olmadığını düşünüyordum.

Nariman Noktası’na çıkan Back Bay Yolu’na vardığımda kan kırmızı bir ay denizin üzerinde yükseliyordu. Motorumu soğuk içecekler satan bir tezgahın yanında durdurdum ve anahtarları gecekondudan bir arkadaşım olan satıcıya fırlattım. Ayı arkama alarak balıkçıların genelde yıpranmış ağlarını ve hırpalanmış teknelerini onarmak için toplandıklan kumlu sahilin yanındaki yoldan ilerlemeye başladım. O gece Sassoon Rıhtımı’nda bir festival vardı ve bu nedenle pek çok insan barakalarından ve evlerinden çıkıp sahilde bir araya gelmişti. Yürüdüğüm yol ise neredeyse terkedilmiş gibiydi.

O an onu gördüm. Yarısı kuma gömülü bir balıkçı teknesinin ucunda oturuyordu. Sadece teknenin pruvası ile küpeştesi kumun dışındaydı. Bol bir pantolonun üzerine uzun bir üst giymişti. Dizlerini yukarı çekmişti ve çenesini koluna yaslamış karanlık suya bakıyordu.

Balıkçı teknesinde yanına oturarak “İşte bu yüzden seni seviyorum,” dedim.

Yeşil gözleri deniz gibi karanlıktı. “Merhaba Lin,” dedi gülümseyerek. “Seni gördüğüme sevindim. Gelmeyeceğini düşünmüştüm.”

“Mesajın biraz acil gibiydi. Neredeyse bana ulaşmıyordu. Şans eseri havaalanına giden Didier ile karşılaştım da o söyledi.”

Karla mırıldanarak “Kaderi beklemekten sıkıldığında iş şansa kalır,” dedi.

“Siktir git Karla,” dedim gülerek.

Karla da sırıttı. “Eski alışkanlıklar,” dedi. “Sıkı yaşa... Daha sıkı yalanlar söyle.”

Sanki tanıdık bir şeyler yakalamak istermiş gibi yüzümü inceledi. Yüzündeki gülümseme yavaşça soldu.

“Didier’i özleyeceğim.”

Onun uçakta, İtalya yolunda olduğunu düşünerek “Ben de,” diye cevap verdim. “Ama sanırım çok geçmeden dönecektir.”

“Neden böyle düşünüyorsun?”

“Dairesine bakmaları için Zodyak George’ları görevlendirdim.”

Karla öpülesi dudaklarıyla “Hımm,” yaptı.

“Evet, eğer bu onu çabucak geri getirmezse ne getirir bilmem. O daireyi ne kadar sevdiğini bilirsin.”

Karla yanıt vermedi. Bir şeyler düşünüyor gibiydi.

Gözlerime bakarak sakince “Khaled burada, Hindistan’da,” dedi.

“Nerede?”

“Delhi’de. Şey, Delhi yakınlarında.”

“Ne zamandan beri?”

“Haber iki gün önce geldi. Kontrol ettirdim. Sanırım o.”

“Ne haberi?”

Karla denize bakarak derin bir iç çekti.

“Jeet’in haber ajanslarında adamları var. Adamlardan biri Afganistan’dan gelen ve gittiği her yerde kalabalıkları peşine takan Khaled Ansari adında yeni bir ruhani liderden bahsetti. Bunu duyduğumda Jeet’ten kontrol ettirmesini istedim. Adamları Khaled’e uyan bir tarif yolladı.”

“Vay... Tanrı’ya şükür... Tann’ya şükür.”

“Evet,” diye mırıldandı Karla. Gözlerinde eskiden olduğu gibi gizemli, anlaşılmaz bir ifade belirdi.

“O olduğuna emin misin?”

Karla bir kez daha bana bakarak “Oraya gidecek kadar eminim,” dedi. “Şu an nerede olduğunu biliyor musun?”

“Pek sayılmaz ama sanırım nereye gittiğini biliyorum.”

“Nereye gidiyor?”

“Varanasi’ye. Kadirbhai’nin hocası İdris orada yaşıyor. Artık çok yaşlı ama halen öğretiyor.”

Kadirbhai ile felsefi çıkarımlarını dinleyerek geçirdiğim yüzlerce saate rağmen bu adı hiç duymamış olmama şaşırarak “Kadirbhai’nin öğretmeni mi?” diye sordum.

“Evet, onunla Kadir ile Hindistan’a ilk gelişimde tanıştım... Şey, bir çeşit sinir krizi geçiriyordum. Singapur’a giden bir uçak vardı ve ona nasıl bindiğimi bile hatırlamıyordum. O uçakta tam anlamıyla çökmüştüm. Kadir de benimle aynı uçaktaydı. Kolunu bana doladı ve ona her şeyi, her şeyi anlattım. Gözlerimi tekrar açtığımda kocaman bir Buda heykelinin olduğu bir mağaradaydım ve yanımda Kadir’in, İdris adlı öğretmeni vardı.”

Karla bir an için bu hatıraların kendisini geçmişe sürüklemesine izin verdi ama hemen ardından kendini toparladı.

“Sanırım Khaled, İdris’i görmeye gidiyor. O yaşlı guru Khaled’i büyülemişti. Khaled onunla tanışmayı kafasına takmıştı. Bunu o zamanlar neden gerçekleştirmedi bilmiyorum ama şimdi oraya gidiyor bence. Belki de çoktan oradadır. Durmadan bana İdris’i sorardı. İdris, Kadir’e Çözünme Teorisi ile ilgili bildiği her şeyi öğretti ve...”

“Neyle ilgili?”

“Çözünme Teorisi. Kadir buna öyle diyordu ama ismi koyanın İdris olduğunu da belirtiyordu. Onun hayat felsefesiydi. Kadir evrenin daima...”

Karla’nın sözünü keserek “Karmaşıklık,” dedim. “Biliyorum. Bunu Kadir ile çok konuştum. Fakat buna asla Çözünme Teorisi dememişti. İdris’ten de

hiç bahsetmedi.”

“Bu komik, çünkü İdris’i bir baba gibi severdi. Bir keresinde ona öğretmenlerin öğretmeni demişti. Varanasi’nin yakınlarında bir yerde İdris ile birlikte emekliye ayrılmak istiyordu. Her neyse, Khaled’i aramaya oradan başlayacağım.”

“Ne zaman?”

“Yarın.”

Karla’ya bakmadan “Tamam,” dedim. “Bunun... Bunun Khaled ile geçmişinizle bir alakası var mı?”

“Bazen tam bir hödük olabiliyorsun biliyor musun Lin?”

Karla’ya sertçe baktım ama yanıt vermedim.

Bir süre sonra “Ulla’nın şehirde olduğunu biliyor muydun?” diye sordu.

“Hayır. Ne zaman geldi? Onu gördün mü?”

“Ondan bir mesaj aldım. President Oteli’ndeydi ve hemen beni görmek istiyordu.”

“Oraya gittin mi?”

Karla düşünceli bir şekilde “Gitmek istemedim,” dedi. “Eğer sana bir nesaj gelseydi gider miydin?”

Hafifçe kıpırdayan dalgaların üzerine düşen ayışığını izleyerek “Gitmek istemezdim,” diye yanıtladım. “Ama oraya onun için değil, Modena için giderdim. Bir süre önce onu gördüm. Hala Ulla için deli oluyor.”

Karla sessizce “Modena’yı bu gece gördüm,” dedi.

“Bu gece mi?”

“Evet, az önce. Ulla ile birlikteydi. Tüylerim diken diken oldu. Otele gittim ve Ulla’nın odasına çıktım. Odada Rameş adında bir adam vardı.”

“Modena bana ondan bahsetti. Adam onun arkadaşı.”

“Neyse, kapıyı o açtı. Ben de içeri girdim ve Ulla’nın yatağında sırtını duvara yaslamış oturduğunu gördüm. Modena da onun dizlerine yatmış, kafasını Ulla’nın omzuna yaslamıştı. O yüzü...”

“Biliyorum. Çok feci durumda.”

“Çok garipti. Neden bilmiyorum ama gördüklerim karşısında donakaldım. Ulla babasından ona yüklü bir miras kaldığını söyledi, biliyorsun ailesi zengindi. Ulla’nın doğduğu kasaba ailesine aitti fakat Ulla uyuşturucuya batınca onu servetlerinden mahrum etmişlerdi. Yıllarca ailesinden tek kuruş alamadı. Ta ki babası ölünceye kadar. Miras ona kalınca buraya dönüp Modena’ya bakmak gibi bir düşünceye kapılmış. Kendini suçlu hissediyor, bununla yaşayamıyormuş. Böylece Modena’yı bulmuş. Zaten Modena da onu bekliyordu. Ben oraya gittiğimde ikisi birlikteydi. Bir çeşit aşk masalı gibi bir şey işte.”

Yumuşak bir ses tonuyla “Kahretsin, Modena haklıymış,” dedim. “Modena bana Ulla’nın onun için geleceğini söyledi ve gerçekten de böyle oldu. Bense buna bir saniye bile inanmamış, onun deli olduğunu düşünmüştüm.”

“Birlikte oturmaları, Modena’nın onun dizlerine uzanması... Pieta’yı bilir misin? Ya Michelangelo’yu? Tıpkı onların elinden çıkmış gibi bir görüntüydü. Çok garipti. Beni gerçekten sarstı. Bazı şeyler öyle ilginç ki insanı kızdırıyor.”

“Ulla ne istedi?”

“Ne demek istiyorsun?”

“Seni neden otele çağırmış?”

Karla hafifçe gülümseyerek “Hı, anladım,” dedi. “Ulla her zaman bir şey ister.” Bir kaşımı kaldırarak Karla’ya baktım fakat buna cevap vermedim.

“Modena için bir pasaport ayarlamamı istedi. Yıllardır burada olduğu için pasaportunun süresi geçmiş. İspanyol polisi ile de bazı sorunları var. Avrupa’ya gitmek için yeni bir pasaporta ihtiyacı var. Bir İtalyan ya da Portekiz olabilir.”

Karla’nın onunla buluşmamı neden istediğini anladığımı düşünerek sakin bir şekilde “Bu işi bana bırak,” dedim. “Yarın bu işle ilgilenirim. Modena ile fotoğraflar ve gerekli şeyler için nerede irtibata geçeceğimi biliyorum. Gerçi kontrolde onun yüzüyle ilgili bir sorun da çıkmaz. Ben her şeyi ayarlarım.”

Karla gözlerimin içine öyle hararetli bir şekilde bakıp “Teşekkürler,” dedi ki kalbim hızlı atmaya başladı. Didier bir keresinde *Sevmemen gereken biriyle baş başa kalmak her zaman çok büyük bir aptallıktır,* demişti. “Ne yapıyorsun Lin?”

Gülümseyerek “Burada seninle oturuyorum,” dedim.

“Hayır, demek istediğim ne yapacaksın? Bombay’da kalacak mısın?”

“Neden soruyorsun?”

“Benimle birlikte... Khaled’i bulmaya gelir misin diye soracaktım.”

Duyduğum karşısında güldüm ama Karla benimle beraber gülmedi.

“Bu bugün aldığım ikinci şahane teklif,” dedim.

Karla ağır ağır konuşarak “İkinci en şahane teklif mi?” dedi. “İlki neydi?”

“Biri beni Sri Lanka’daki savaşa davet etti.”

Karla öfkeyle bir cevap verecekti ki ellerimi kendimi savunur gibi kaldırdım ve hemen konuşmaya başladım.

“Sadece şaka yapıyorum Karla. Sakin ol. Sri Lanka daveti doğaı aslında ama...”

Karla biraz gevşeyerek tekrar gülümsedi.

“Hazırlıksız yakalandım. Uzun zaman oldu Lin,” dedi.

“Peki, neden beni davet ediyorsun?”

“Neden olmasın?”

“Bu iyi bir cevap değil, biliyorsun Karla,” dedim.

Karla içini çekerek “Pekala,” dedi ve rüzgarın kumda oluşturduğu şekillere baktı. “Sanırım Goa’da yaşadığımız gibi bir şey yaşamayı umut ediyordum.”

Karla’nın dediğini duymazdan gelerek “Peki ya Jeet?” dedim. “Khaled’i bulmak için gitmene ne diyor?”

“Biz ayrı hayatlar yaşıyoruz. Nereye gitmek istersek, ne yapmak istersek onu yapıyoruz.”

Yalan olmayan fakat onu da incitmeyecek bir kelime bulmaya çalışarak “Kulağa biraz ciddiyetsiz geliyor,” dedim. “Didier’e göre durum bundan daha ciddi. Adam sana evlenme teklif etmiş.”

“Etti,” dedi Karla ifadesiz bir şekilde.

“Ve?”

“Ve ne?”

“Yani onunla evlenecek misin?”

“Evet. Sanırım evleneceğim.”

“Neden?”

“Neden olmasın?”

“Yine başlama.”

Karla yorgun bir şekilde gülümseyip içini çekerek “Üzgünüm,” dedi. “Son zamanlarda farklı insanlarla takılıyorum. Neden mi Jeet’le evleneceğim? İyi biri, sağlıklı ve paralı. Hem sanırım parasını harcamak konusunda ondan daha iyi bir iş çıkaracağım.”

“Yani onun aşkı için ölmeye hazırsın.”

Karla güldü ve bana dönüp birdenbire ciddileşti. Gözleri ayışığında solgundu. Yağmur sonrası nilüferlerin rengindeki gözleri, sanki parmaklarımın ucunda geceyi tutuyormuşum gibi hissettiren nehir taşları gibi siyah uzun saçları, göz kamaştırıcı bir şekilde parlayan, kamelya yumuşaklığında, gizli fısıltılarla dolu dudakları. Güzeldi. Onu seviyordum. Onu hala çok seviyordum ama tutkuyla, kalbimle sevmiyordum. O çaresiz, hayalperest, yükseklerde uçan aşk gitmişti. Ona bir kez daha hayranlıkla bakarken bir zamanlar benim üzerimde sahip olduğu gücün yok olduğunu farkettim. Ya da daha doğrusu o güç bana geçmiş, benim olmuştu. Bütün kartlar benim elimdeydi. O zaman bilmek istedim. İkimizin arasında olanları kabul etmek benim için yeterli değildi. Her şeyi bilmek istiyordum.

“Neden bana söylemedin Karla?”

Karla acı çeker gibi iç geçirdi ve çıplak ayaklarını kuma gömdü. Ayağının üzerinde oynayan yumuşak kum tanelerini izlerken sanki bir mektup yazıyormuş ya da yazıp da asla bana göndermediği bir mektubu okuyormuş gibi cansız bir ses tonuyla konuşmaya başladı.

“Bunu soracağını biliyordum, galiba bu yüzden seninle görüşmek için bu kadar bekledim. İnsanların etrafta olduğumu bilmelerini istedim ve seni sordum ama bu ana kadar seninle görüşmek için bir şey yapmadım, çünkü soracağını biliyordum.”

Niyet ettiğimden daha sert bir sesle “Eğer işini kolaylaştıracaksa Madam Zhou’nun evini senin yaktığını biliyorum,” dedim.

“Bunu sana Gani mi söyledi?”

“Gani mi? Hayır. Kendim anladım.”

“Bu işi benim için Gani ayarladı. Bu onunla son konuşmamdı.”

“Ben onunla ölmeden bir saat kadar önce konuştum.”

Karla belki de hikayesinde bana anlatmak zorunda kalmayacağı kısımlar olduğunu umarak “Sana Madam Zhou hakkında bir şey anlattı mı?” diye sordu.

“Madam Zhou hakkında mı? Hayır. Tek kelime etmedi.”

Karla yine iç geçirdi. “Bana çok şey anlattı,” dedi. “Birkaç boşluğu doldurdu. Sanırım beni onunla birlikte uçurumun kenarına sürüklemek isteyen Gani’ydi. Bana Madam Zhou’nun senin peşine Rajan’ı taktığını ve benimle seviştiğin gece polisleri araya sokup seni içeri attırdığını söyledi. Madam Zhou’dan her zaman nefret ettim ama bu bardağı taşıran son damla oldu. Artık çok fazla oluyordu. Seninle paylaşacağım o anı yaşamama izin vermemişti. Ben de Gani ile anlaştım ve o da bu işi ayarladı. Harika bir yangındı. Yangının bir kısmını ben çıkardım.”

Karla kumun içindeki ayaklarına bakarak birdenbire sustu. Gözleri parlıyordu. Bir an için Saray’ın yanmasını izlerken o yeşil gözlerin nasıl parladığını hayal ettim.

Biraz sonra “Amerika’yı da biliyorum,” dedim. “Orada ne olduğunu biliyorum.”

Karla hemen bana baktı ve gözlerimdeki anlamı okudu.

“Lisa,” dedi. Yanıt vermedim. Sonra normalde öğrenmesi mümkün olmayan şeyi kadınca bir içgüdüyle hemen anlayarak gülümsedi. “Lisa ile sana sevindim. Çok... Güzel.”

Yüzümdeki ifade değişmedi ve Karla bir kez daha kumları izlemeye koyulurken yüzündeki gülümseme soldu.

“Hiç birini öldürdün mü Lin?”

Karla’nın Afganistan’ı mı, yoksa Chuha ile olan çatışmayı mı kastettiğinden emin olamadığımdan “Ne zaman?” dedim.

“Herhangi bir zaman.”

“Hayır.”

Karla tekrar nefes alarak “Sevindim,” dedi. “Dilerim...”

Bir süre sessiz kaldı. Issız sahilde, bir yerlerdeki festivalden gelen gürültüleri duyuyorduk. Mutlu kalabalık yüksek sesle çalan bir bandoya eşlik ediyordu. Daha yakınımızda okyanusun müziği kıyıya vuruyor, tepemizdeki hurma ağaçlarının yaprakları rüzgarla titriyordu.

“Oraya gittiğimde... Onun evine gidip onun olduğu odaya girdiğimde bana gülümsedi. Beni... Beni gördüğüne sevinmişti. Bir saniyeliğine fikrimi değiştirdim ve her şeyin bittiğini düşündüm. Ama o esnada gülümsemesinde kirli bir şeyler gördüm. Bana... *Günlerden bir gün bana daha fazlası için geleceğini biliyordum,* dedi. Bunun gibi bir şey söyledi. Ve kimse bizi görmesin diye etrafına bakınmaya başladı...”

“Geçti Karla.”

“Silahı gördüğünde daha da kötüydü, çünkü özür dilemeye başladı. Bana ne yaptığını bildiği çok... Çok açıktı. Bunun ne kadar kötü bir şey olduğunun farkındaydı. Sonra öldü. Çok kan yoktu. Ben çok kan olacağını düşünmüştüm. Belki sonrasında olmuştur. Kendimi Kadir’in kolları arasında uçakta bulana kadar da hikayenin gerisini hatırlamıyorum.”

Karla susuyordu. Sivri uçlu koni şeklinde bir deniz kabuğunu elime aldım. Onu avcumu delene kadar elime bastırdım ve kumun üzerine attım. Karla’ya tekrar baktığımda kaşlarını çatmış beni izliyordu.

“Ne istiyorsun?” diye açıkça sordu.

“Bana neden Kadirbhai’den hiç bahsetmediğini bilmek istiyorum.”

“Dürüst cevap mı istersin?”

“Elbette.”

Tekrar uzaklara bakarak “Sana güvenemedim,” dedi. “Aslında bu tam da doğru değil. Sana güvenip güvenemeyeceğimi bilmiyordum. Şimdi ise biliyorum. Sana başından beri güvenebilirmişim.”

Dişlerimi sıkıyordum ve dudaklarım konuşurken hareket etmiyordu. “Pekala.”

“Sana anlatmaya çalıştım. Benimle Goa’da kalmanı sağlamaya çalıştım. Bunu biliyorsun.”

“Sanki bu bir fark yaratırdı!” diye bir an parladıktan sonra Karla gibi iç çekerek sesimi yumuşattım. “Onun için çalıştığını, beni onunla çalışmam için seçtiğini söyleseydin bir şeyler değişebilirdi.”

“Kaçıp Goa’ya gittiğimde kötüydüm. Sapna olayı... Benim fikrimdi. Biliyor muydun?”

“Aman Tanrım. Hayır.”

Yüzümdeki kızgınlıkla dolu hayalkırıklığını okuyan Karla gözlerini kıstı. Onun dediğini yanlış anlayıp Sapna cinayetlerini ayarlamış olduğunu düşünmemden ötürü şaşkın bir halde “Cinayetlerle bir alakam yok,” diye açıkladı. “Onlar tamamıyla Gani’nin fikriydi. Bombay’a ve dışarı teçhizat sokmaları gerektiğinden insanların yardımına ihtiyaçları vardı. Benim fikrim Sapna gibi ortak bir düşman yaratıp herkesin ona karşı savaşmak için bizimle birlik olmasını sağlamaktı. Ortada tehlikeli, karizmatik bir lider olduğuna inandırmak için posterler, grafitiler ve birkaç zararsız bombalama eylemi yapılacaktı. Fakat Gani bunun yeterince korkutucu olmadığını düşündü. İşte bu yüzden cinayetler başladı...”

“Ve sen de Goa’ya gittin.”

“Evet. Cinayetlerden ilk haberim olduğu günü biliyorsun. Gani’nin benim fikrimi ne hale çevirdiğini orada, beni öğle yemeğine götürdüğün Gökyüzündeki Kasaba’da öğrendim. Arkadaşların konu hakkında konuşuyordu. O gün gerçekten sarsıldım. Bir süre bunu durdurmaya çalıştım ama faydasızdı. Daha sonra da Kadir bana senin hapiste olduğunu söyledi. Fakat Madam Zhou, Kadir’in istediğini yapana kadar orada kalman

gerekiyordu. Kadir beni genç Pakistanlı bir general üzerinde çalışmaya yolladı. Benim bağlantılarımdan biriydi ve benden hoşlanıyordu. Ben de bu işi yaptım. Kadir istediğini elde edene kadar, ben de generalle uğraştım. Sonra da onu bıraktım. Dayanamayacak hale gelmiştim."

"Ama Kadir'e geri gittin."

"Benimle kalman için uğraştım."

"Neden?"

"Ne demek istiyorsun?"

Karla kaşlarını çatmıştı ve sorudan hiç hoşlanmışa benzemiyordu.

"Neden seninle kalmamı istedin?"

"Nedeni bariz değil mi?"

"Hayır, değil. Beni sevdin mi Karla? Benim seni sevdiğim gibi mi beni sevdin mi demiyorum. Ama... Beni hiç sevdin mi? Beni azıcık da olsa sevdin mi Karla?"

"Senden hoşlandım..."

"Tabii..."

"Bu doğru. Senden tanıdığım herkesten daha fazla hoşlandım. Bu benim için çok fazla Lin."

Çenem kilitlenmişti, başımı diğer tarafa çevirdim. Karla birkaç saniye daha bekledikten sonra tekrar konuşmaya başladı.

"Sana Kadir'den bahsedemezdim. Yapamazdım. Sanki ona ihanet edermiş gibi hissederdim."

"Sanırım bana ihanet etmek daha farklıydı..."

“Siktir, Lin öyle değildi. Eğer benimle kalsaydın ikimiz de o dünyadan kurtulmuş olurduk ama o zaman bile sana söyleyemezdim. Her neyse, bir şey farketmez. Benimle kalmadığından seni bir daha göreceğimi düşünmedim. Daha sonra Kadir’den senin Gupta’nın yerinde olduğunu ve kendini uyuşturucu ile öldürdüğünü söyleyen ve seni oradan çıkarmak için yardımımı isteyen bir mesaj aldım. İşte böylece tekrar geri geldim. Kadir’e bu nedenle geri döndüm.”

“Anlayamıyorum Karla.”

“Neyi anlamıyorsun?”

“Sapna olayından önce Kadir ve Gani için kaç yıl çalıştın?”

“Yaklaşık dört yıl.”

“O zaman dönen başka şeyleri de görmüş ya da en azından duymuş olmalısın. Tanrı aşkına Bombay mafyasının bir kolu için çalışıyorsun. Bombay’ın en büyük gangsterlerinden biri için. Gani, Sapna olayıyla kafayı yemeden önce de onlar insan öldürüyordu. Onca şeyden sonra neden Sapna olayı seni bu kadar rahatsız etti? Bunu anlayamıyorum.”

Karla beni dikkatle inceliyordu. Ona sorularla saldırdığımı anlayacak kadar zekiydi ama sorularımın gerisindekini de anladığı gözlerinden anlaşılıyordu. Ben ne kadar saklamaya çalışsam da şüpheci yaklaşımımla birleşen sesimdeki kınayan tonu hemen farketmişti. Ben cümlemi bitirince Karla bir nefes aldı ve konuşacak gibi oldu ama cevabım tekrar gözden geçirirmiş gibi duraksadı.

Biraz da şaşkınlık ifadesiyle “Onlan bırakıp Goa’ya gitmemin nedeninin yaptıklarımdan Ötürü ya da parçası olduğum şeyden ötürü bağışlanmak istemem olduğunu mu düşündün? Böyle mi düşünüyorsun?” diye sordu.

“Nedeni bu muydu?”

“Hayır. Bağışlanmak istedim, halen de istiyorum ama onun için gitmedim. Oradan ayrıldım, çünkü Sapna cinayetleri ile ilgili hiçbir şey hissetmedim. İlk başlarda Gani’nin fikrimi bu kadar saptırmasından dolayı çok şaşırmış

ve tedirgin olmuştum. Ve bu hiç hoşuma gitmemişti. Bunun aptalca ve gereksiz bir hareket olduğunu, başımıza dert açacağını düşünmüştüm. Fakat Macit'i öldürdüklerinde bile bir şey hissetmedim. Biliyor musun, onu severdim. Yaşlı Macit'i severdim. Aslında en iyileri oydu ama ölümü beni etkilemedi. Kadir bana seni hapiste bırakması gerektiğini ve dövülmen karşısında bir şey yapamayacağını söylediğinde de bir şey hissetmedim. Senden hoşlanıyordum. Kimseden hoşlanmadığım kadar... Ama kendimi kötü ya da üzgün hissetmedim. Bunun olmasını gerektiği, senin başına gelmesinin ise kötü şans olduğu düşüncesine kapıldım. İşte o an uzaklaşmam gerektiğini anladım."

"Peki ya Goa? Orada hiçbir şey olmadığını söyleyemezsin."

"Evet, söyleyemem. Tıpkı düşündüğüm gibi Goa'ya gelip beni bulduğunda çok güzel... Güzel zaman geçirdim. Hatta *İşte bu... Bahsettikleri bu olsa gerek*, demeye başladım. Ama sen yanımda kalmadın. Onun seni istediğini, sana ihtiyacı olduğunu biliyordum. Sana onun hakkında bir şey söyleyemezdim, çünkü ona borçluydum ve sana güvenip güvenemeyeceğimi bilmiyordum. O yüzden gitmene izin verdim ve gittiğinde hiçbir şey hissetmedim. Yaptıklarımdan ötürü bağışlanmak istemedim. Bağışlanmak istedim, çünkü... Hala istediğim için Khaled ile İdris'e gidiyorum zaten. Yaptıklarımdan pişmanlık duymuyorum. İçim buz gibi Lin. İnsanlardan, bazı şeylerden hoşlanıyorum ama onları sevmiyorum. Kendimi de sevmiyorum. Ve gerçekten umursamıyorum. İşin garip yani umursamayı dilemiyorum da."

İşte buydu. Dağda Kadir'in bana Karla'dan bahsettiği o günden bu yana bilmek istediğim her şey. Belki Karla'nın ne yaptığını ve neden yaptığını anlatmasıyla intikamımı çıkaracağımı düşünüyordum. Hafifleyeceğimi ve avunacağımı umuyordum galiba. Ama gerçekte böyle olmamıştı. İçim bomboştu. Üzgün ama yıpranmamış, acılı ama kalbi kırılmamış, hasarlı ama daha temiz ve berrak bir boşluktu bu. Hemen sonra boşluğun ne olduğunu anladım. Bunun için barındırdığı huzuru farketmeden bir kelime kullanırız. O kelime de özgürlüktür.

Elimi uzatarak Karla'nın yanağına koydum ve "Ne olursa olsun seni affediyorum Karla. Seni affediyorum ve seni seviyorum, her zaman da seveceğim," dedim.

Dudaklarımız fırtınalı denizde kaynaşan dalgalar gibi birleşti. En sonunda içimde açan o sevgiden kurtuluyor, düşüyordum. Birlikte ılık toprağa düştük.

Dudaklarımız ayrıldığında onun deniz yeşili gözlerinde yıldızlar parladı. O gözlerden benimkine hasret geçti. Benim gri gözlerimden onunkine tutku geçti. Bütün o açlık, umuda dolu arzular birimizin gözünden diğerimizinkine gidip durdu. Karşılaştığımız an, Leopold'un Yeri'nde atılan kahkahalar, Ayakta Duran Adamlar, Gökyüzündeki Kasaba, kolera salgını, sıçanların akını, tükenmiş bir şekilde uykuya dalarken bana fısıldadığı sırlar, Gateway'deki sel felaketinde şarkılarla teknede gidişimiz, ilk kez seviştiğimiz zamanki fırtına, Goa'daki neşe ve yalnızlık ve savaştan önceki son gecede cama yansıyan görüntümüz.

Artık kelimelere yer yoktu. Karla'yı yakında park etmiş bir taksiye bindirirken akıllı laflar etmeye çalışmak lüzumsuzdu. Onu tekrar öptüm. Uzun bir elveda öpücüğüydü. Karla da bana gülümsedi. Güzel bir gülümsemeydi. Neredeyse şimdiye kadar gördüğüm en güzel gülümsemeseydi. Taksinin kırmızı ışıklarının bulanıklaşmasını, daha sonra da gecenin içinde görünmez oluşunu izledim.

İnsanın garibine gidecek denli sessiz sokakta yalnız başıma kalınca motosikletimi almak için Prabaker'in gecekondusuna doğru yürümeye başladım. Orayı her zaman Prabaker'in gecekondusu olarak hatırlardım, halen de öyle hatırlıyorum. Gölgem her gece lambasının altında büküldü ve benden önde gitmeye başladı. Okyanustan gelen şarkıların sesi şimdi daha az duyuluyordu. Yol, genişleyen ada şehir boyunca sahil şeridinden uzaklaştıkça üç şeritli geniş yollara ve taşlı sokaklara çıktı.

Etrafımdaki sokaklardan kutlama sesleri geliyordu. Festival sona ermiş, insanlar evlerine dönmeye başlamıştı. Bisikletleri üzerindeki cesur oğlanlar, yayalar arasından hızla geçiyor ama hiç kimseye çarpmamayı başarıyorlardı. Parlak renkli yeni sariler içinde güzel görünen kızlar gömlekleri gibi üstlerini başlarını da sandalağacı sabunuyla yıkamış genç adamların bakışları altında kalabalıkta süzülüyordu. Çocuklar omuzlarda uyuyor, kolları bacakları aşağı sarkıyordu. Biri aşk şarkısı söylemeye başlayınca bir düzine kadar insan da ona katıldı. Geçen her erkek ve kadın,

ister gecekondusuna, ister güzel dairesine gidiyor olsun, şarkının romantik, aptalca sözlerini dinlerken gülümsüyordu.

Yanımda şarkı söyleyen üç genç adam gülümsediğimi gördü ve soru sorarcasına ellerini kaldırdı. Ben de kollarımı kaldırıp onlarla birlikte şarkı söylemeye başladım ve şarkıyı bildiğim için onları şaşırtıp memnun ettim. Kollarını bana doladılar ve şarkıyla birleşen ruhlarımız eşliğinde gecekonduya ilerlemeye başladık. Karla bir keresinde *Dünyadaki herkes en az bir geçmiş yaşamında Hintli doğmuş olmalı,* demişti. Onun söylediğini düşününce güldüm.

Ne yapacağımı bilmiyordum. İlk kısım netti. İriyarı Afgan'a, Nazir'e borcum vardı. Kadir'in ölümü için hissettiğim suçluluk duygusunu ona anlatınca bana *İyi silah, iyi at, iyi dost, iyi savaş... O büyük Han'ın ölebileceği daha mükemmel bir ortam var mıydı,* diye sormuştu. Bu düşünce benim için de az da olsa geçerliydi. Bunu kendime bile açıklayamasam da iyi dostların ve önemli bir görevin eşliğinde hayatımı tehlikeye atmak bana doğru geliyordu.

Öğrenmek istediğim o kadar çok şey, Kadirbhai'nin bana öğretmek istediği o kadar çok şey daha vardı ki. Onun bahsettiği fizik öğretmeninin Bombay'da olduğunu biliyordum. Diğer öğretmeni İdris de Varnasi'deydi. Nazir'in Sri Lanka'daki görevinden sonra Bombay'a dönebilirsem öğrenmem ve zevk almam gereken dünya kadar yeni bilgi vardı.

Bu esnada, şehirde Sanjay'ın konseyindeki yerim sağlamdı. Orada işe, paraya ve az da olsa güce sahiptim. Avustralya adaletinden uzakta, kardeşliğin güvencesi altındaydım. Konseyde, Leopold'un Yeri'nde ve gecekonduda arkadaşlarım vardı. Ve evet, belki aşk için bir şans da vardı.

Motosiklete ulaştığımda gecekonduya doğru yürümeye devam etüm. Nedenini bilmiyordum ama içgüdüme uyuyor, belki de ayın çekim gücü altında ona doğru ilerliyordum. O dar yollar, mücadele ve umutla kıvrılan o sokaklar bana o kadar tanıdık, o kadar güvenli geliyordu ki bir zamanlar orada hissettiğim korkuya şaşıyordum. Bir amacım olmadan dolaşmaya başladım ve bir zamanlar benim hastalarım ve komşularım olan insanlar geçişimi izlerken onlara gülümsedim. Binlerce küçük evden yükselen

yemek ve sabun, hayvan ve gaz lambası, tütsü ve sandalağacı kokularının arasında ilerledim.

Yolun bir köşesinde bir adamla çarpıştım ve özür dilemek için kafamızı kaldırırken aynı anda birbirimizi tanıdık. Bu Colaba'da ve Arthur Yolu Hapishanesi'nden bana yardım eden genç hırsız Mukesh'di. Vikram beni hapisten çıkarmak için geldiğinde özgürlüğünü istediğim adamlardan biri de oydu.

Mukesh kollarımı tutarak "Linbaba"' diye bağırdı. "Seni görmek çok güzel! *Arrey!* Ne oldu?"

Onunla birlikte gülerek "Sadece ziyarete geldim" dedim. "Burada ne yapıyorsun? Harika görünüyorsun! Nasılsın?"

"Her şey yolunda baba! *Bilkul fit, hain!" Tam formumdayım!*

"Bir şeyler yedin mi? Çay içelim mi?"

"Yok, teşekkürler baba. Bir yere geciktim de."

"Achcha?" Öyle mi?

Mukesh bana fısıldamak için biraz yaklaştı.

"Bu bir sır ama sana güvenebileceğimi biliyorum Linbaba. Hırsızların kralı Sapna ile çalışan adamlarla buluşmaya gidiyoruz."

"Ne?"

"Evet," diye fısıldadı Mukesh. "Bu adamlar Sapna'yı tanıyor. Onunla neredeyse her gün konuşuyorlar."

"Bu mümkün değil," diye yanıtladım.

"Evet Linbaba. Adamlar onun arkadaşı. Biz de fakirlerin ordusunu kuruyoruz. Maharashtra'da gerçek patronun kim olduğunu o Müslümanlara göstereceğiz! Sapna, mafya lideri Abdül Gani'yi kendi villasında öldürdü ve vücudunu parçalara ayırıp bütün eve dağıttı! Bundan sonra Müslümanlar

bizden korkmayı öğrenecek. Artık gitmem gerek. Çok geçmeden yine görüşürüz değil mi? Hoşçakal Linbaba!”

Mukesh daha sonra koşarak uzaklaştı. Kafamı çevirdim ve asık suratlı, ciddi, sinirli ve kızgın bir ifadeyle yürümeye koyuldum. Sonra, her zamanki gibi şehir, Bombay, Mumbai’m beni kendime getirdi. Mavi Kız Kardeşler’e ait büyük ve yeni barakanın önünde toplanmış bir grup kalabalıkla karşılaştım. Kalabalığın arkasında kadınlar ve adamlar dikiliyordu, diğerleri de barakanın önünde yarım daire şeklinde oturmuş ya da diz çökmüştü. Kapının ağzında mavi tütsü dumanı ve lambaların ışığı altında Mavi Kızkardeşler duruyordu. Göz alıcı ve berraktılar. Kırılmış, sürgündeki kalbim böylesine bir şefkat, böyle görkemli bir huzurla karşılaşınca onları gören her kadın ve erkek gibi ben de onları sevdim.

O sırada birinin gömleğimi çekiştirdiğini hissettim ve devasa bir gülümsemesi olan küçücük bir adamla karşılaştım. Hayalet gibi gözüken adam beni sarstı ve neşeyle gülümsedi. Ben de uzanıp ona sarıldım ve bir anneye ya da babaya yapılan karşılama gereği ayağına dokunmak için hemen eğildim. Bu Prabaker’in babası Kishan’dı. Kishan, Prabaker’in annesi Rukhmabai ve dul eşi Parvati ile tatil için şehre geldiğini söyledi.

Onunla Hintçe konuşmaya başladığımda “Shantaram!” dedi. “Marathi dilini unuttun mu?”

Hemen Marathi’ye geçerek “Kusura bakma baba!” diye güldüm. “Seni gördüğüme o kadar sevindim ki. Rukhmabai nerede?”

Kishan bir çocukmuşum gibi elimden tuttu ve beni sürükledi. “Gel!”

Benim eski barakamın olduğu yerde, Kumar’ın çay dükkanının etrafını sarmış, denize yakın bir grup barakanın oraya geldik. Johnny Cigar, Jeetendra, Kazım Ali Hüseyin ve Joseph’in karısı Maria da oradaydı.

Onları selamlayıp ellerini sıkarken Johhny “Biz de tam senden bahsediyorduk!” dedi. “Barakanın yeniden boşaldığından bahsediyor ve ilk gün çıkan o yangından konuşuyorduk. Büyük bir yangındı hı?”

O yangında ölen Raju’yu ve diğerlerini hatırlayarak “Öyleydi,” diye mırıldandım.

Arkamdan birisi Marathi dilinde “Eee, Shantaram, artık basit bir köylü olan annenle konuşmak için fazla mı büyüdün?” dedi.

Döndüğümde arkamızda duran Rukhmabai’yi gördüm. Ayağına dokunmak için eğildim ama bana engel oldu ve beni selamlamak için ellerini birleştirdi. Gülümsemesinin ardında daha hüzünlü ve yaşlı gözüküyordu. Keder, siyah saçlarının arasına grileri eklemişti. Yitip giden bir gölge gibi düşüşünü izlediğim o uzun saçlar tekrar uzuyordu ve orada umut da vardı.

Rukhmabai yanında dulların beyaz rengine bürünmüş duran kadını işaret etti. Kadın Parvati’ydi. Yanında da oğlu duruyordu. Ayakta kalabilmek için Parvati’nin sarisine yapışmıştı çocuk. Parvati’yi selamlayıp dikkatimi oğlana verince o kadar şaşırdım ki hayretten çenem iki karış açıldı. Yetişkinlere döndüğümde hepsi gülümsedi, onlar da aynı şeyi düşünüyordu. Çünkü çocuk Prabaker’in aynısıydı. Ona benzemekten çok, bu çocuk tanıdığımız herkesten çok sevdiğimiz adamın bire bir kopyasıydı. Ve bana gülümsediğinde, karşımdaki o küçük yuvarlak suratta Prabaker’in kocaman, dünyayı içine alan gülümsemesi vardı.

“*Baby dijiye?*” diye sordum. *Onu kucağıma alabilir miyim?*

Parvati onaylamasına başını salladı. Kollarımı çocuğa açtım ve o da itiraz etmeden bana geldi.

Çocuğu sallayarak ve gülümsemesini izleyerek “Adı ne?” diye sordum.

“Prabu,” dedi Parvati. “Biz ona Prabaker diyoruz.”

Rukhmabai “Prabu, Shantaram’a bir öpücük ver,” dedi.

Çocuk yanağımdan çabucak öptü ve cılız kollarıyla boynuma sıkıca sarıldı. Ben de ona sarıldım ve onu bağrıma bastım.

Kishan yuvarlak göbeğine vurarak ve gülümseyerek “Shantu, biliyorsun evin boş. Biz de buradayız. Bu gece bizimle kalıp barakanda uyuyabilirsin,”

dedi.

Johnny Cigar sırıtarak “İyi düşün Lin,” dedi. “Dolunay gözlerine yansıyor, beyaz dişlerini parlatıyordu. “Eğer kalırsan bu haber yayılır. İlk olarak gece bir parti yapılır, ertesi gün sen kalkar kalkmaz da seni görmek için bekleyen uzun bir hasta kuyruğun olur.”

Çocuğu Parvati’ye verdikten sonra elimi önce yüzüme, sonra saçıma götürdüm. Oradakilere baktım, nefes alışlarını, gülüşlerini, şarkılarını dinleyip Kadirbhai’nin en sevdiği cümlelerden birini anımsadım. Birçok kez *Her kalp atışı bir evren dolusu olasılıkla doludur,* demişti. Sonunda ne demek istediğini anlıyordum. Her insanın kendi kaderini değiştirme gücünün olduğunu söylüyordu bana. Oysa ben her zaman kaderin değiştirilemez bir şey olduğunu düşünmüştüm. Doğumumuzla hepimize sabit bir kader biçilirdi. Fakat birdenbire hayatın daha değişik, çok daha güzel bir şey olduğunu farkettim. İşin aslı, kendinizi nasıl bir oyunun içinde bulursanız bulun, şansınız ne kadar iyi ya da kötü olursa olsun, hayatınızı bir düşünceyle ya da ufak bir sevgi gösterisiyle tamamen değiştirebilirdiniz.

Rukhmabai’ye gülümseyerek “Şey, yerde yatmayı unuttum doğrusu,” dedim.

“Benim yatağımı alabilirsin,” dedi Kishan.

“Yo, olmaz!” diye itiraz ettim.

“Evet, olur!” diye cevap verdi Kishan ve karyolasını barakasından benim barakama taşırken diğerleri de bana sanlıp şaka yollu benimle boğuşarak kabul etmemi sağladılar. Bağırışlarımız ve kahkahalarımız denizin zamanı yutan o sonsuzluğuna karıştı.

İşte böyle yaparız. Önce bir ayağımızı, sonra diğerini öne atarız. Bir kez daha gözlerimizi kaldırır dünyadaki karmaşıklığa, neşeye bakarız. Düşün. Yap. Hisset. Kendi yaşadıklarımızı, dünyayı besleyen ya da kurak bırakan iyilik ve kötülük dalgalarına bırakırız. Gölgeyle kaplı haçlarımızı umutla bir sonraki gece için yanımızda sürükleriz. Yeni bir günün vaatleriyle cesur yüreklerimizi ittiririz. Kendimizin dışında bir gerçeği tutkuyla, aşkla ararız. Özlemle, tarifsiz bir istekle kurtarılmayı tüm kalbimizle bekleriz. Kader bizi

beklediği sürece yaşamaya devam ederiz. Tanrı yardımcımız olsun. Tanrı bizi affetsin. Yaşamaya devam ediyoruz.